

Vadim Kozhevnikov

Thanh Kiếm

và

Lá Chắn

NXB
VN
TP.HCM

tve-U

CÙNG ĐỌC - CÙNG CHIA SẺ

Lời Giới Thiệu

Trước ngày nổ ra cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc, chiến sĩ tình báo Xô Viết Alexander Belov không những chỉ vượt qua biên giới địa lý giữa hai nước mà còn vượt qua cả giới tuyến vô hình ngăn cách thế giới của chủ nghĩa xã hội với bọn đế quốc phát xít để chế thứ ba. Người chiến sĩ Xô Viết sẽ phải trở thành một người Đức tên là Johann Weiss: Và không phải là một người Đức bình thường. Nhiệm vụ của Belov là phải đeo cái mặt nạ của kẻ thù đối với Tổ quốc mình. Lối sống và cách suy nghĩ của anh về bề ngoài không được khác với lối sống và đạo đức của bọn kẻ cướp lớn hoặc nhỏ của nước Đức Hitler. Đây là một thử thách nặng nề đối với Belov, nhưng anh đã biết khắc phục và vượt qua được những thử thách đó. Những tin tức của anh đã có nhiều ý nghĩa trọng đại đối với Tổ quốc. Weiss Belov đã lần lượt sống qua những cuộc sống của các tầng lớp xã hội quốc xã.

“Thanh kiếm và lá chắn” là một tác phẩm đặc sắc. Đây là bộ tiểu thuyết tâm lý xã hội có chủ đề sắc bén, có xung đột kịch tính cao độ, khắc họa nên những mâu thuẫn sâu sắc giữa hai thế giới đối kháng.

“Thanh kiếm và lá chắn” đã được dựng thành phim cùng tên và đã được khán giả Việt Nam nhiệt liệt hoan nghênh.

Xin trân trọng giới thiệu với toàn thể bạn đọc.

Một

Mùa hè năm 1940 một công dân Xô Viết quốc tịch Đức bị giết hại ở Riga.

Các cán bộ công an điều tra của Latvia xác định rằng: kẻ giết người đã dùng một loại súng đặc biệt có lắp các ống đựng chất kali xyanua, khi các ống bị vỡ sẽ xuất hiện một loại hơi tập trung làm chết người ngay tức khắc và không gây tiếng nổ.

Mặc dù nhiều đồ vật quý giá của nạn nhân như nhẫn cưới, đồng hồ, tiền bạc bị cướp mất, nhưng sau đó người ta tìm thấy một số các đồ vật đó gói lại quẳng xuống đáy cống. Điều này gạt bỏ giả thuyết cho rằng đây là một vụ giết người cướp của.

Thế là chỉ ít lâu sau có thể đoán được ngay là một thủ đoạn khủng bố có tổ chức. Nạn nhân là kỹ sư Rudolf Schwarzkopf, một chuyên gia nổi tiếng trong ngành vô tuyến điện.

Con trai nạn nhân là Heinrich Schwarzkopf, sinh viên trường Đại học Bách khoa Riga, bàng hoàng trước cái chết của cha, không cung cấp một dẫn chứng nào cả.

Johann Weiss, thợ nguội kiêm thợ máy xưởng sửa chữa ô tô của Friedrich Kunz, bị gọi đến cơ quan công an điều tra.

Theo các tài liệu điều tra vào ngày xảy ra vụ án mạng, Weiss đã có mặt rất lâu trong nhà Schwarzkopf để chữa những dụng cụ gì đó của kỹ sư đặt làm. Ngoài ra Weiss còn có quan hệ bạn bè với con

tra Schwarzkopf đang rất ham mê môn đua mô tô. Weiss là một thợ máy có tài, đã giúp Heinrich hoàn thiện chiếc mô tô nhãn hiệu Zundap, nên mới đây Heinrich đã đoạt giải. Người ta còn biết rằng Weiss đã nghiêm chỉnh tham dự các cuộc họp của “Hội liên hiệp kiều dân Đức vùng Baltic” đã sửa chữa không công một chiếc xe hơi của luật sư Sebastian Funk, liên khu trưởng Hội này, thời giờ nhàn rỗi Weiss còn làm lái xe cho viên luật sư này nữa.

Trong thời gian bị hỏi cung, Weiss tỏ ra biết kiềm chế mình, và trả lời hơi lung tung. Khi anh cán bộ công an Latvia bực tức trách Weiss là không muốn giúp đỡ việc điều tra, mặc dù nạn nhân là người cùng dân tộc với anh, Weiss đáp là không có gì đáng ngạc nhiên cả vì nạn nhân lại là người Đức như anh. Bởi vì bây giờ người Latvia đối xử với người Đức không có gì là thân thiện cả.

Điều này làm người thẩm phán tức giận. Anh trách Weiss là một công nhân trẻ mà lại không thấy xấu hổ khi nói năng như vậy. Lẽ nào Weiss lại không hiểu rằng lúc này hơn lúc nào hết tình đoàn kết vô sản phải liên hiệp tất cả mọi công nhân lại không kể dân tộc nào hay sao?

Weiss nghiêm chỉnh, chăm chú ngồi nghe, nhưng qua nét mặt lạnh lùng và bình thản của anh, khó mà hiểu nổi anh tiếp thu những lời người thẩm phán vừa nói như thế nào. Thẩm phán cũng là một công nhân trẻ, mới trở thành nhân viên cơ quan công an. Tổ chức Đảng nhà máy thủy tinh đã cử anh đến đây, mặc dù đối với nghề nghiệp mới mẻ này anh không có một bằng cấp nào cả, mà cũng không có khả năng gì! Về vấn đề này anh cũng nóng nảy nói với Weiss, nhưng vẫn không làm cho Weiss thông cảm.

Ở cơ quan công an ra, Weiss đi đến hiệu cà phê. Anh mua bia, xúc xích rồi từ tốn ngồi ăn sáng. Cũng với dáng điệu bình tĩnh đó anh đi ra bến xe, bỏ lỡ một chuyến tàu điện và lên chuyến sau, dọc đường anh chỉ lãnh đạm nhìn qua cửa kính tàu điện. Tàu còn chưa chạy tới bến đỗ ở phía nhà luật sư Funk, trưởng khu “Hội liên hiệp kiều dân Đức vùng Baltic”. Weiss đã xuống và vội vã chạy về phía trước.

Sebastian Funk là một người mập mạp, vai rộng, thân hình gầy như vương, bụng nở căng, đôi má nặng trĩu xuống, sốt ruột dậm chân ở bên cửa ra vào nhà mình. Khi Weiss đánh chiếc xe “Adler” kiểu cổ đến cổng chính, Funk khó nhọc ngồi vào ghế sau và tức giận hỏi:

- Tại sao tôi phải chờ xe mà xe không chờ tôi?

Weiss trả lời ngắn gọn:

- Xin lỗi ngài Funk, vì tôi có những chuyện không may.

- Anh mà còn có những chuyện không may nữa kia à? - Funk lâu lâu bầu khinh bỉ rồi bảo: - Hay là hôm nay tôi làm anh không may mắn?

- Sau đó hắn động lòng thương hại hỏi Weiss: - Thế có chuyện gì xảy ra với anh?

Nghe Weiss kể lại tỉ mỉ việc anh bị hỏi cung ở cơ quan điều tra, nét mặt Funk dần dần khoan dung hơn. Lão vỗ vai Weiss bảo:

- Cũng không sao đâu nếu như họ có bỏ tù anh. Vì họ cần một thủ phạm người Đức. Mà anh là người Đức.

- Nhưng, thưa ngài Funk, chắc ngài đã hiểu tôi. Tôi rất muốn nhờ ngài một việc, nếu cần xin ngài làm luật sư cho tôi.

- Cũng chẳng cần đâu. - Funk chẳng cần suy nghĩ nói luôn - Anh là công nhân, mà họ thì không nghi ngờ công nhân đâu.

- Công nhân cái gì ở tôi cơ chứ? - Weiss nóng nảy phản đối. - Ngài đã biết, tôi đang tính toán để trở thành một chủ trại. Tôi còn chưa rõ là trang trại có thuộc về cô tôi nữa hay không?

- Phải, vì chính anh không biết điều đó nên suốt mấy tháng anh lo lắng chăm sóc bà cô ốm đau của mình khiến cả xã người ta khen ngợi anh là một thanh niên vô cùng đứng đắn. Đừng có ngạc nhiên, Weiss ạ. Tôi là khu trưởng, tôi có trách nhiệm phải biết tất cả về anh, thậm chí cả những điều bản thân anh cũng không biết về mình.

- Nhưng tôi cũng yêu quý cô tôi, mặc dù tất nhiên thôi, chỉ rất giận một điều là chẳng nhận được của thừa tự gì cả.

Funk lắc đầu.

- Tôi cho rằng ở nghĩa địa anh đã khóc vì thương bà cô ngang với tiếc của thừa kế... - Rồi lão xẵng giọng. - Anh vẫn còn dao động chứ? Anh định về nước hay ở lại với bọn Bolshevik?

- Thừa ngài, Weiss nói tiếp: - Bây giờ tôi đã quyết định trở về Đức càng sớm càng tốt.

- Tại sao bây giờ mà không phải trước đây?

- Hôm nay ở cơ quan điều tra tôi đã hiểu rằng, ở đây người ta đối xử với người Đức không tốt. Ngài Kunz hứa để lại cho tôi xưởng của mình để tôi trở thành chủ nhân hồ của xưởng. Tôi đã nghĩ là ở đây tôi có triển vọng lớn hơn ở bên nước. Nhưng bây giờ thì tôi đã rõ rồi, xưởng sẽ bị tịch thu. Và tôi buộc sẽ phải vào nhà máy như một công nhân bình thường. Tôi cho rằng làm một người lính ở bên nước mình còn hơn làm công nhân ở đây.

- Cho tới bây giờ tôi mới nghe thấy giọng nói mang dòng máu Đức của anh: - Funk tán thưởng gật đầu.

Chiều hôm đó, rửa xe xong, Weiss đang lau cửa kính xe bằng miếng da hươu, bỗng nhiên Funk đến gara (trước kia không bao giờ lão đến đây) và hỏi:

- Hôm nay anh sẽ đến chia buồn với con trai ông Schwarzkopf chứ?

- Vâng, ông Schwarzkopf đối xử với tôi rất tốt.

- Điều đó tôi biết, - Funk tức giận nói tiếp, - nhưng tôi không thể hiểu nổi tại sao lại như vậy?

- Bao giờ tôi cũng nghiêm chỉnh hoàn thành những việc làm theo yêu cầu của ông ấy.

- Còn gì nữa?

- Trong những lúc rỗi rãi tôi có giúp ông ta đôi chút, vì ông ấy là nhà phát minh.

- Rất tiếc là tôi không đủ trình độ để hiểu nổi ông ấy nghiên cứu gì.

- Phải, đầu óc anh thật ngốc nghếch, - Funk hạ thấp giọng nói với vẻ cương quyết và chắc chắn - Còn bây giờ thì thế này Weiss ạ, mặc dù anh đã quyết định về nước, song hoàn toàn chưa có nghĩa là anh sẽ được về, vì rằng chúng tôi còn chưa quyết định. Chúng tôi quyết định anh sẽ được về Đức nếu Heinrich về theo. Và muốn cho Heinrich về nước thì phải cho cậu ta biết rằng cha cậu ta cũng đã dự định như vậy.

- Chẳng lẽ Heinrich lại không biết điều đó?

- Cho đến nay cậu ta vẫn chưa biết. Cậu ta cũng chưa biết là mới đây ông Rudolf có gửi cho tôi một bức thư... Anh hãy bảo với Heinrich rằng tôi có bức thư đó.

- Như vậy cho Heinrich xem bức thư đó thì tốt hơn, vì cậu ta vẫn thường làm những điều bố mình muốn.

Funk nhăn trán, nhưng rồi dịu giọng ngay:

- Weiss, tôi tin anh như tin đứa con trai tôi. Bức thư này tôi đánh mất rồi và tôi nghĩ là các tình báo Bộ nội vụ Liên Xô đã lấy cắp mất. Chúng cần Schwarzkopf vì ông ta là một kỹ sư có tài, hiểu biết rất sâu về kỹ thuật thông tin quân sự. Khi chúng biết Schwarzkopf chuẩn bị về nước, chúng bèn giết kỹ sư. - Funk cất giọng huênh hoang - Bây giờ nghĩa vụ của chúng ta phải đưa con trai Schwarzkopf trở về Tổ quốc. Chú của Heinrich hiện giờ mà một nhân vật quan trọng ở Đức. Ông ta muốn giang tay ôm chặt anh trai

và cháu mình vào ngực, và tôi đã hứa với ông ta rằng sau khi về Đức gia đình Schwarzkopf sẽ có địa vị đặc quyền hơn chúng ta nhiều. Anh hiểu tất cả chứ?

- Vâng, tôi sẽ nói với Heinrich rằng tôi sẽ là người trung thành nhất với anh ta nếu như anh ta đồng ý về nước trong một ngày gần đây.

- Vấn đề là như thế, nhưng anh còn có nhiệm vụ đối với tôi, - Funk nhắc lại - Không được sự đồng ý của tôi anh không được bỏ nơi này.

•••

Ngay cả chuyên gia có tài cũng không thể tạo cho nét mặt của Rudolf Schwarzkopf bị biến đổi vì sợ hãi một nét bình tĩnh trở lại. Người ta phủ lên quan tài tấm nhiễu đỏ.

Những người Đức sống ở Riga hồi đó không mền phục Schwarzkopf vì tính tự cao đối với đồng bào bởi uy thế của mình, và vì sự thể hiện quá kính trọng giáo sư Goldblatt.

Kết bạn với một người Do Thái, dù cho người này có tài đi nữa, cũng là một sự khiêu khích đối với xã hội.

Có tin đồn rằng, hình như Schwarzkopf bắt con trai phải cầu hôn với con gái giáo sư Goldblatt. Thực ra người ta còn bàn tán với nhau nếu kết hợp công việc của giáo sư Goldblatt - nhà bác học lý thuyết với hoạt động có năng lực của Schwarzkopf trong lĩnh vực kỹ thuật sẽ hứa hẹn những bản đồ án, những phát minh làm cho nhiều cường quốc phải quan tâm. Rudolf Schwarzkopf là một người cao, cân đối, nét mặt nghiêm khắc, và đầy vẻ kiêu hãnh. Ông biết tạo cho mình danh tiếng về bản lĩnh có nghị lực, và cương quyết, song thực chất thì ông lại là một người hoàn toàn không công bình, đa nghi và hay tự ái.

Schwarzkopf không muốn quay trở về Đức chủ yếu vì ở đó ông có một người em trai, về mặt nào đó ông cho là một gã Phở¹ bất tài,

ngốc nghếch. Phụ thân của kỹ sư ngay khi vợ còn sống đã ngủ với người hầu gái. Chị hầu gái đã đẻ ra Willie, và sau này nhận Willie làm con. Bây giờ Willie trở thành một nhân vật quan trọng trong bộ máy của Hitler. Và rõ ràng là hắn đang lợi dụng địa vị của mình để trả thù người anh trai, vì Rudolf đã đối xử với Willie một cách tạt cao và khinh miệt. Y sẽ khoan dung, bảo hộ cho Rudolf nhưng đòi Rudolf phải kính trọng mẹ Willie nguyên là người hầu gái Annie, còn ngày nay là phu nhân quả phụ von Schwarzkopf.

Rudolf Schwarzkopf biết toàn bộ những gì có liên quan đến kỹ thuật vô tuyến điện, song hầu như lại chẳng hiểu biết gì về tâm lý con người.

Ông tỏ thái độ biết chịu đựng đối với chủ nghĩa phát xít. Vì ông cho rằng chủ nghĩa phát xít đang tỏ rõ khát vọng mù quáng của một dân tộc bị nhục nhã ê chề trước những thất bại quân sự. Còn những chiến thắng hiện nay nước Đức giành được ở châu Âu thì Rudolf lại nghĩ rằng nhân dân các nước bị chủ nghĩa đế quốc đô hộ có một sự suy nghĩ bình thường của con người, khác hẳn với những tư tưởng hy sinh mù quáng cho sự bá chủ thế giới hay lòng yêu nước.

Em trai Rudolf, thiếu tá Willie Schwarzkopf nhiều lần viết thư cho khu trưởng Funk nói rằng Latvia bây giờ đã trở thành nước xã hội chủ nghĩa, vì thế việc Rudolf tiếp tục ở lại Latvia sẽ làm hại bước đường công danh trong Đảng Quốc xã của hắn, và đòi Funk phải áp dụng các biện pháp kiên quyết.

Ngay trước khi vụ án mạng xảy ra, chủ tịch Ủy ban Xô Viết nhân của Latvia có đến thăm kỹ sư và hỏi kỹ sư có ý kiến gì đối với việc đề cử ông làm Giám đốc viện nghiên cứu khoa học. Rudolf trả lời rằng để ông suy nghĩ đã.

Ngay hôm đó, không báo trước, khu trưởng Funk cũng đến nhà Rudolf và giận dữ tuyên bố rằng, các giới người Đức ở Riga coi hành động đó là sự phản bội đối với lợi ích của Quốc xã.

Heinrich không chú ý lắm đến sự lo lắng đặc biệt của cha sau khi Funk đến thăm. Lòng tự ái bị kích động làm kỹ sư thật sự đau khổ khi Funk nhắc đến người em trai - thiếu tá - đang tỏ ra sự quan tâm rất nhiều đến những việc làm và thái độ của kỹ sư.

Rudolf chỉ bình tĩnh lại khi Weiss mang đến cho ông những dụng cụ ông đặt làm. Weiss hoàn thành không những rất cẩn thận mà còn hoàn thiện thêm về kỹ thuật mà những cái đó không có trong bản vẽ.

Đối với kỹ sư, Weiss tỏ ra không có gì là khách khí, nhưng lại rất lịch thiệp, kính trọng khiến Rudolf không cảm thấy gì suồng sã cả.

Weiss có đặc tính là biết chịu đựng và luôn sẵn sàng giúp đỡ người, nhưng không bao giờ anh có chút biểu hiện cầu lợi nào. Weiss tỏ ra rất phục các kiến thức của kỹ sư Schwarzkopf. Tuy nhiên tính ham hiểu biết của Weiss trong lĩnh vực kỹ thuật vẫn không vượt quá những đơn đặt hàng mà anh nhận làm. Và khi Rudolf bắt đầu say sưa kể về những công trình ông đã nghĩ ra thì Weiss nhã nhặn tỏ ra rằng anh không đủ học vấn để nghe. Anh rất tiếc là không hiểu nổi những khái niệm kỹ thuật mà kỹ sư trình bày cho anh.

Weiss có quan hệ bạn bè rất thân thiết đối với Heinrich Schwarzkopf. Nhưng đối với cả hai cha con kỹ sư bao giờ Weiss cũng tỏ ra khiêm tốn nhận thức rất rõ sự chênh lệch nhau về địa vị xã hội của anh với nhà Schwarzkopf.

Heinrich đã nhiều lần cam kết rằng Weiss là người bạn chân chính, thậm chí còn dẫn Weiss đến nhà giáo sư Goldblatt. Chủ nhật hàng tuần Bertha con gái giáo sư thường mời những thanh niên giỏi âm nhạc đến nhà. Cô ta đang học ở nhạc viện, nhưng đã tham gia các buổi hòa nhạc không phải chỉ ở Latvia, hai năm trước cô đã biểu diễn ở Stockholm và Copenhagen. Trong các buổi hòa nhạc ở nhà Bertha, Weiss khiêm tốn ngồi ở một góc nhà. Trước bữa ăn tối anh đi xuống bếp giúp người nấu bếp cắt dăm bông thành những miếng mỏng để bày đĩa, mang rượu ra hoặc đập nước đá để đánh cocktail².

Khi Heinrich hỏi Weiss về Bertha, anh nói:

- Đẹp đấy cậu ạ!
- Thế còn gì nữa?
- Có tài...
- Sao, sao nữa? - Heinrich sốt ruột hỏi.
- Và cô ta sẽ thành người nổi tiếng.

Heinrich trở nên ủ rũ không trấn tĩnh, nhún vai:

- Đúng như thế, Weiss ạ. Bertha cần có một người chồng luôn luôn đi theo cô ta để xách chiếc vali có dán đủ nhãn hiệu các khách sạn trên thế giới. Còn cha tôi thì bắt tôi phải lấy cô gái kiêu căng này vì các mục đích của ông cụ. Cha tôi muốn giáo sư trở thành người cộng tác với mình để mở xưởng Rudolf Schwarzkopf.
- Nhưng tại sao cậu lại cho Bertha là cô gái kiêu căng!
- Là vì cô ta, với chiếc đàn dương cầm của mình đang mơ ước được mọi người ngưỡng mộ, cũng giống như người Đức chúng ta mơ ước thống trị thế giới!
- Nhưng hai chuyện đó không giống nhau...

Heinrich cất giọng đầy xúc động.

- Có lẽ cha mình không có cảm tình với chủ nghĩa phát xít... Chính ông cụ muốn bắt tay với Goldblatt, biến những ý đồ của giáo sư thành các bản đồ án và trở thành một chủ hãng buôn bán các tác phẩm kỹ thuật. Và bằng cách đó bắt các consortium lớn nhất thế giới phải theo ý cha mình.
- Cha cậu vừa là nhà kỹ thuật vừa là nhà mơ ước.

- Nhưng cha mình rất có tài. Còn mình...

Weiss do dự.

- Cậu quá bừa bãi, và theo tôi, quá ham mê thể thao.

- Điều đó giúp con người không nghĩ ngợi gì cả Weiss ạ.

- Theo tôi không thể không nghĩ được!

- Thế mà mình lại đang muốn như vậy đó. - Heinrich đột ngột chấm dứt câu chuyện.

Mấy tháng gần đây Weiss thường xuyên đi kèm Heinrich ra sân đua mô tô hoặc đi biển để Heinrich tập lái xuống máy.

Khoảng ba tháng trước, một hôm trời xấu, khi hai người ra biển thì có cơn giông. Những đợt sóng lớn lật nhào xuống, Weiss cứu được Heinrich. Nhưng khi Heinrich trình trọng tuyên bố là cả Riga sẽ biết chiến công của Weiss thì anh lại đề nghị Heinrich đừng nói chuyện này với ai. Vì nếu báo đăng bài về chuyện này thì chủ xưởng sửa chữa xe hơi, Friedrich Kunz sẽ đuổi anh ngay, vì các chủ xưởng cho thuê xuống máy sẽ buộc tội Kunz vi phạm nguyên tắc thương mại cho thợ của mình đi phục vụ thuyền thể thao.

Heinrich chấp nhận đề nghị của Weiss. Anh chàng coi sự nhẫn nhục của Weiss là một biểu hiện hạn chế của bản tính, xa lạ với mọi ham thích mơ ước cao xa, còn lý trí của Weiss thì Heinrich coi đúng là chủ nghĩa thực tiễn dân tộc không hơn không kém đã được tiêm nhiễm tính ngăn nắp kiểu Đức cổ xưa.

Weiss kể lại thời thơ ấu của mình một cách miễn cưỡng, lấy cớ là bị mồ côi rất sớm. Anh từng làm việc trong một xưởng của các kiều dân Nga. Còn sự chiều chuộng của gia đình anh chỉ nhận được khi về ở với người cô. Cô anh nhận anh về ở vì cảnh đơn độc và sự sợ hãi cái chết. Người cô đã giúp Weiss trở lại với các tình cảm của một người Đức. Cô anh có một thư viện khá phong phú. Và chỉ nhờ

có sách vở mà Weiss hiểu biết về tổ quốc mình đôi chút. Anh yêu Tổ quốc, nhưng tiếc rằng hiểu biết về nó quá ít. Những buổi nói chuyện ở câu lạc bộ Hội đã giúp Weiss hiểu ra mình mới chỉ biết qua loa về Tổ quốc mà thôi.

Còn ở câu lạc bộ mô tô, Weiss chỉ có mặt với tư cách thợ máy riêng của Heinrich, và không bao giờ vượt quá giới hạn ngăn cách của một công nhân kỹ thuật với một nhà thể thao thực sự.

Weiss không từ chối việc chuẩn bị xe máy cho các cuộc đua, sẵn sàng sửa chữa tại chỗ. Nhưng khi kết thúc công việc, bao giờ anh cũng giữ sổ tay tính tiền công, rồi xé tờ giấy thanh toán trao cho chủ xe, và nhăn mặt lại không bằng lòng nếu tiền công bị khát. Còn nếu nhận được tiền công quá hậu, anh từ tốn cảm ơn nhưng không bao giờ mỉm cười vào những lúc đó.

Weiss luôn luôn tỏ ra rất lịch thiệp đối với các nhà thể thao. Và mặc dù anh rất có cảm tình với những cô gái mặc những bộ quần áo da chần lầy người, nhưng anh cũng không bao giờ chịu đồng ý đưa một cô nào đi chơi xa thành phố. Khi Heinrich cười hỏi Weiss rằng có phải anh sợ mang tiếng hay không thì Weiss nghiêm chỉnh trả lời rằng anh sợ nhất là mất khách hàng của xưởng, anh tuân theo các quy tắc đối xử mà ông Friedrich Kunz đã dặn dò anh.

Heinrich gọi hiện tượng này là sự xuất hiện tâm lý nô lệ.

Weiss trả lời là anh quý công ăn việc làm của mình tới mức vì nó mà có thể sẵn sàng từ chối nhiều thích thú riêng.

Heinrich nhếch mép cười:

- Ở địa vị của cậu, với tình cảm đấu tranh giai cấp như vậy là đã chiến thắng giai cấp tư sản rồi! Hơn nữa, mọi khả năng bên ngoài của cậu đều hoàn toàn phù hợp.

Weiss co vai lại và bảo rằng: mặc dù thực tế hiện này anh là một công nhân, nhưng điều đó hoàn toàn không có nghĩa mãi mãi anh

vấn cứ chỉ là công nhân.

- Ừ thì như thế, - Heinrich mỉm cười, - cậu tính toán rằng nếu trở về Tổ quốc thì trước mắt cậu sẽ mở ra tương lai huy hoàng chứ gì!

- Không, - Weiss nói, - tôi không nghĩ đến những triển vọng cực kỳ chói lọi. Tôi biết rằng về tới Đức ngay lập tức tôi phải vào lính.

- Ấy thế mà cậu vẫn muốn về!

- Tôi vẫn không hết dao động, - Weiss buồn rầu thổ lộ, - Nhưng tôi là người Đức, mà đối với tôi nghĩa vụ là thiêng liêng hơn cả, mặc dù tôi hiểu làm một người lính không phải là số phận huy hoàng nhất!

- Đừng buồn, anh bạn thân mến ạ, - Heinrich cười mở vổ vai bạn. - Chú Willie có một tình cảm ruột thịt sâu sắc đối với tôi. Chú ấy là người có quyền thế, và nếu như cha con tôi không trở về Đức đi nữa, gia đình tôi, nói rõ hơn là tôi sẽ viết thư giới thiệu cậu với chú ấy, và chú ấy sẽ lo cho cậu vào một nơi nào đó có thể ấm thân hơn. Cậu có thể tin như vậy.

- Tôi sẽ vô cùng biết ơn cậu, bố cậu, và ông Willie Schwarzkopf, - Weiss lễ độ nói.

- Nhưng cha tôi không thích chú ấy. Cha tôi coi chú ấy là một người hạ đẳng. Ông cụ rất đề cao danh dự dòng họ nhà tôi. Còn chú ấy thì cứ gọi tôi về, bảo rằng đã đặt mua riêng cho tôi một xe đua ở Praha vì chú ấy là bạn thân của tỉnh trưởng Quốc xã³. Bây giờ chú ấy đang ở Berlin, hứa rằng sẽ đón cha con tôi ở biên giới mới của Đức, và cha con tôi cũng chẳng nghi ngờ gì nữa vì biên giới này cách chúng ta không là bao.

- Thế chiếc xe loại gì? - Weiss thích thú hỏi.

- Trong thư chú ấy kể về những mặt trội kỹ thuật của xe.

- Giá được biết thì thích thú biết bao!

- Xin mời! Heinrich nói và đưa cho Weiss bức thư.

- Nhưng cậu không phản đối chứ?

- Cậu nói gì lạ thế?

Weiss đảo mắt qua bức thư rồi khâm phục thốt lên:

- Xin chúc mừng cậu! Đây là chiếc xe loại chúa! - Nhưng anh bỗng vội vàng bỏ về vì sực nhớ ra là đã hứa với chủ xưởng sẽ hoàn thành một công việc khẩn.

1. Phổ (Prussia) - dân tộc chính ở Đức. - N. D.

2. Cocktail: loại nước uống trộn lẫn rượu, bột hoa quả, đường với nhau - ND.

3. Tình trạng quốc xã: sau khi Hitler chiếm được các nước châu Âu, các nước này được coi là một tình quốc xã hay Khu thống sứ. - ND.

Hai

Weiss thất cà vạt đen và đi đến nhà Heinrich. Bà quản gia tiếp khách ở phòng khách. Chiếc đèn chùm có thất băng nhiều đèn.

Heinrich không ra khỏi phòng cha, nhưng bà quản gia nói với anh rằng, Heinrich đang chờ anh. Weiss tưởng rằng anh sẽ gặp Heinrich trong tâm trạng tuyệt vọng, vì thế anh hơi ngạc nhiên khi nhìn thấy Heinrich đang thành thạo xem xét các giấy tờ của cha, xếp chúng vào hai vali da lớn. Không bắt tay Weiss, Heinrich nói:

- Tôi thu xếp về nước đây! Chú tôi đánh điện sang bảo rằng sẽ ra đón tôi. - Mặt Heinrich xanh xao nhưng không đau khổ mà có vẻ như dửng dưng.

Heinrich hỏi phớt qua:

- Cậu chuẩn bị đi với tôi rồi chứ?

Weiss gật đầu rồi nói thêm:

- Nếu ngài khu trưởng Funk làm thủ tục giấy tờ cho tôi.

- Funk sẽ làm tất cả những gì tôi hạ lệnh cho ông ta, - Heinrich hống hách tuyên bố và tức giận nói thêm. - Chú tôi viết rằng Gestapo sẽ giải quyết việc này. Vì Funk phải biết trước rằng tình báo Bộ nội vụ Liên Xô đã chuẩn bị vụ mưu sát này để ngăn cản cha tôi bỏ Latvia về Đức. Thế mà hắn ta không áp dụng biện pháp gì để cứu cha tôi. Tôi biết rõ rằng Funk là tình báo Liên Xô. Hắn đã thú nhận rằng, hắn

cảm thấy gián tiếp có lỗi trong cái chết của cha tôi. Bọn đồ cần phải uy hiếp những người Đức muốn rời bỏ đất nước Xô Viết. Funk xác nhận rằng hắn không biết trước họ sẽ dự định ai là vật hy sinh.

- Từ lâu Funk đã nghi ngờ như vậy!

- Đối với tôi từ lâu hay mới đây có nghĩa lý gì? Vấn đề quan trọng là ở chỗ hắn đã thú nhận với tôi trong vấn đề này. Và sẽ phải thanh toán món nợ đó.

Bertha bước vào phòng. Heinrich đảo mắt nhìn, nhận xét:

- Ồ, màu đen rất hợp với cô ấy.

Bertha làm ra vẻ không chú ý đến lời nói bóng gió này, hoặc thực sự khinh thường nó. Cô nhẹ nhàng và âu yếm đặt những ngón tay dài, mảnh khảnh của mình lên vai Heinrich, nói:

- Cha em lại lên cơn đau tim. Ông cụ chuyển lời xin lỗi là không thể đến thăm viếng anh được. - Bertha tháo găng tay đen ra, tiếp lời. - Người ta đề nghị em biểu diễn hòa nhạc ở Moskva, nhưng em đã từ chối. - Cô đưa mắt nhìn xuống đất như để giải thích vì sao từ chối - Heinrich, em biết anh đang rất đau khổ.

Heinrich nhún vai nói:

- Người Do Thái thì đi Moskva! Còn người Đức thì về Berlin! - Anh quay nhìn Weiss rồi đưa mắt nhìn Bertha - Weiss, cậu ngắm đi, rõ chưa. Màu đen rất hợp với Bertha! Nhưng ở Berlin cậu sẽ không trông thấy một người phụ nữ Do Thái nào để tang một người đàn ông Đức đâu.

Bertha kiêu hãnh ngẩng đầu lên.

- Ở Berlin anh cũng sẽ không nhìn thấy một người đàn bà Đức nào để tang những người Do Thái đang bị giết hại bởi tay...

- Bọn phát xít, - Weiss bổ sung thêm.

- Chúng ta uống chút rượu thì tốt hơn, - Heinrich tỏ vẻ làm lành rồi rót rượu vào cốc, nói với vẻ quan tâm - Anh rất lo lắng cho bệnh tật của cha em, Bertha ạ. Nhưng anh có một đề nghị rất gần với cha em. Anh tin rằng cha em là người chân thực nên sẽ chấp nhận thôi. Cũng vì thế mà anh nói thẳng với em, Bertha ạ. Bên nhà em có một số giấy tờ liên quan đến các công trình của cha anh. Anh đề nghị trao trả cho anh những giấy tờ đó ngay trong ngày hôm nay thì tốt nhất.

- Nhưng cha em cũng làm việc với ông cụ nhà anh. Nếu cha em không giúp em tìm thì làm sao em có thể phân biệt được những giấy tờ nào là của cha anh?

- Funk... khuyên cậu như thế à? - Weiss hỏi Heinrich.

Heinrich lúng túng. Anh không bao giờ nói dối nên lần này anh nói quanh co:

- Lẽ nào tôi không có quyền đứng ra đòi hỏi? Tất cả những gì thuộc về cha tôi phải trả lại cho tôi như một người thừa kế!

- Nhưng tôi cảm thấy trong chuyện này Funk đang đứng ra đòi hỏi. - Weiss nói.

Heinrich ném sang Weiss một cái nhìn giận dữ, nhưng Weiss chẳng hề bối rối, giải thích:

- Với mức độ nào đó, ngài khu trưởng phải lo lắng các công việc của người Đức ở đây, đó là chuyện tự nhiên thôi. - Weiss đề nghị - Nếu cậu cho phép tôi sẽ giúp Bertha tìm các giấy tờ này. Tôi biết rất rõ nét chữ của cha cậu, ngoài ra ông cụ vẫn thường trao cho tôi một số bản vẽ quan trọng lắm.

- Được, xin mời! - Heinrich đồng ý.

Bertha thở dài nhẹ nhõm.

- Nếu Weiss giúp tôi thì tốt nhất còn gì.

Chuông điện thoại réo vang. Weiss cầm ống nghe, rồi trao cho Heinrich, nói:

- Giáo sư Goldblatt gọi cậu.

- Vâng, - Heinrich nói, - cháu nghe bác đây ạ... Vâng, cháu cho phép khu trưởng tham gia vào việc giải quyết chuyện thừa kế. Nhưng bác hãy nghe hết... Xin bác hãy nghe cháu... - Anh thất vọng quay nhìn hai người khách...

Bertha tái mặt, đứng lên, còn Weiss chăm chú ngắm đôi giày cao cổ mới mua của mình, lẩm bẩm:

- Tôi có cảm tưởng là trước kia ông Schwarzkopf không bao giờ có thiện cảm và có sự tin cậy đặc biệt nào đối với Funk, và chắc ông cụ sẽ rất ngạc nhiên nếu thấy bỗng dưng Funk tỏ ra quan tâm đặc biệt đến các công trình của mình.

Bertha giọng run run, nói ngắt từng tiếng:

- Rất tiếc, anh Heinrich ạ. Tôi phải đi đây. - Bertha lạnh nhạt gật đầu chào, rồi đi ra.

- Cậu tiễn cô ta một chút, - Heinrich đề nghị với Weiss.

Weiss ra theo Bertha. Cô đi nhanh và im lặng.

- Có chuyện gì xảy ra với anh ấy đấy? - Bertha hỏi, không quay lại phía Weiss.

Weiss nhún vai:

- Bây giờ chỉ có những người trước kia không được ông Schwarzkopf kính trọng cho lăm vây quanh Heinrich.

- Nhưng anh Weiss ạ, không thể nào trở nên hoàn toàn khác ngay được.

- Chị yêu Heinrich không?

- Đúng, tôi rất thích Heinrich. Nhưng chưa bao giờ yêu anh ấy.

- Còn Heinrich?

- Chắc anh biết về Heinrich hơn tôi. Anh thứ lỗi cho tôi phải gọi taxi. Tôi chắc rằng người ta đang khám xét nhà tôi. Ở đó có cả những người Đức trong Hiệp hội. Chuyện này có thể làm cha tôi chết mất.

- Nhưng tại sao chị không đề nghị ngay với chính quyền? Dù sao đi nữa thì cũng phải có nhân chứng.

- Thì chính anh sẽ là nhân chứng.

- Tôi thì không thể được. - Weiss vội nói tiếp. - Ngài khu trưởng có thể gây khó khăn cho chuyến về nước của tôi, và...

- Anh cũng trở nên nâu⁴ rồi đấy, Weiss ạ. Tôi thấy không thích anh đâu. Mong anh để mặc tôi. - Nói rồi Bertha bỏ sang phía bên kia đường phố.

4. Nâu: Màu quần áo của bọn phát xít Đức. - ND.

Weiss quay lại nhà Heinrich. Heinrich hỏi:

- Thế nào?

- Cô ta không chờ đợi ở cậu điều đó.

- Tôi hỏi không phải về Bertha, mà là cậu nghĩ gì về tôi?

Weiss ngồi gọn trong ghế bành, châm thuốc hút.

- Cậu tỏ ra không thực tế. Vì nếu như các giấy tờ của cha cậu thực sự quý giá thì cậu phải tự đến gặp giáo sư lấy lại. Rồi đem theo về Đức, đem bán cho một hãng nào đó.

- Ờ, tôi thấy cậu bắt đầu suy nghĩ hợp lý rồi đấy. Và cậu không muốn nhận xét rằng tôi đã cư xử như một thằng đần!

- Tôi chẳng nói rằng cậu đã làm theo lời Funk, mà cha cậu lại không thích ông ta là gì. Có thể thôi. Ngoài ra tôi còn chưa nhận thấy rõ sự hơn hẳn của dân tộc Aryan⁵ của tôi để có khả năng nói như cậu với Bertha.

5. Aryan: Một dân tộc chính ở Đức. cũng như Phổ. - ND.

- Cậu yêu người Do Thái à?
- Chính cậu yêu Bertha chứ không phải tôi.
- Tôi đã chán ngấy vì phải nghe nào là cô ta có tài, nào là cô ta tiếng tăm lừng lẫy. Còn tôi...
- Cậu thì sao?
- Một kẻ tầm thường bất tài.
- Hừ, thật vớ vẩn. Nếu cậu đi theo bước chân của cha cậu, cậu sẽ có chỗ đứng xứng đáng trong cuộc sống. Và giáo sư Goldblatt có thể giúp cậu trong chuyện này được.
- Bằng cách nào?
- Thế chú Willie không khuyên nhủ gì cậu trong chuyện này à?
- Có, chú ấy có viết... là nếu Goldblatt đồng ý về Đức, người ta sẽ tặng cho giáo sư danh hiệu "Người Do Thái giá trị" và giáo sư có thể hoàn toàn an tâm tiếp tục công việc của mình. Nhưng dưới sự hướng dẫn của cha tôi.
- Có nghĩa là, chú cậu sẽ rất buồn phiền khi biết rằng cậu đã cãi cọ với con gái giáo sư?
- Chuyện này có liên can gì đến chú ấy?
- Sao lại không liên can nhỉ? Cậu quyến rũ được con gái giáo sư, sao cậu lại không thể gây ảnh hưởng tốt đến chuyện về Đức của giáo sư, một con người quý giá hay sao! Và chú Willie của cậu lại không vô cùng sung sướng vì cháu trai mình hay sao?
- Cậu nói gì thế? Cậu thực sự coi tôi là một thằng khốn nạn đấy à?

- Không, sao lại thế? Nếu như quốc xã cần một người quý giá, thì phải làm cái mà quốc xã cần.

- Cậu thay đổi một cách kỳ lạ, Weiss ạ. Vì sao thế?

- Cậu cũng thế. Và, có thể là vì cả hai ta bắt đầu suy nghĩ như người quốc xã cần nghĩ.

- Nhưng điều đó - những điều cậu vừa nói với tôi ấy - thật đáng kinh tởm!

Weiss nhún vai. Heinrich dăm chiêu suy nghĩ, sau đó hỏi:

- Có nghĩa là cậu khuyên tôi không nên về Đức, vì nếu không làm rở thì ít ra cũng làm học trò Goldblatt?

- Thế ngài Funk nói gì với cậu?

- Hẳn đề nghị tôi trở về Đức ngay.

- Nếu thế thì tôi đề nghị với cậu một điều: hãy nói với ngài Funk là cậu mang tôi đi theo.

- Tôi không nghĩ gì khác thế. Liệu có gì ngăn cản?

- Nhưng cậu nói với ông ta như vậy chứ?

Heinrich kiên quyết bảo Weiss:

- Không có cậu tôi sẽ không đi đâu cả. Bây giờ cậu là người gần gũi duy nhất của tôi. - Mỉm cười, Heinrich nói tiếp - Tôi thậm chí không thể hiểu nổi là bọn mình mới quen nhau có mấy tháng trời, nhưng tôi có cảm tưởng cậu là người thân nhất của tôi.

- Cảm ơn cậu, Heinrich ạ, - Weiss nói.

Heinrich cầm tay Weiss một lúc rồi ôm lấy bạn...

•••

Sáng sớm hôm sau, đúng giờ quy định Weiss cho xe đến cổng chính, Funk ra lệnh đi ra cảng.

Những người di cư cuối cùng phải đi tàu hỏa. Mặc dù vậy, Funk vẫn có giấy ra vào cảng từ trước, nên ngày nào y cũng ra thăm cảng Riga, đi vòng quanh khắp bờ vịnh, rồi đề nghị Weiss chụp ảnh hẳn bên các công trình của cảng.

Ngồi phịch xuống đệm xe, Funk tán thưởng nhận xét.

- Nghiêm túc và chính xác - đó là nét đặc biệt của người Đức. Chiều qua anh có đến chỗ Heinrich chứ?

- Vâng, thưa ngài khu trưởng.

- Ở đấy còn ai nữa không?

- Còn cô con gái giáo sư ạ.

- Thế ở đó ra sao?

- Bertha và Heinrich cãi nhau.

- Nguyên nhân?

- Heinrich làm cho cô ta cảm thấy tính hơn hãn của dân tộc Đức.

- Anh chàng đã có vẻ người lớn rồi đấy. Anh có mặt ở đó lúc giáo sư gọi điện?

- Vâng, thưa ngài Hội trưởng.

- Heinrich có bị mất hứng sau khi nói chuyện với giáo sư không?

- Không, thưa ngài Hội trưởng, tôi không nhận thấy điều đó. Nhưng Heinrich rất xúc động.

- Vì sao?

- Ngài cho phép tôi trình bày sự suy nghĩ của tôi?

Funk gật đầu.

- Ông Rudolf Schwarzkopf trước đây làm việc dưới sự lãnh đạo của giáo sư, và có thể con trai ông mong muốn rằng một số các công trình đặc biệt quan trọng của người cha hoàn thành cùng với giáo sư không bị mất đi đối với quốc xã.

- Heinrich trưởng thành trông thấy, - Funk tán thành. - Điều đó không những chỉ làm Heinrich mà cả chúng tôi đều quan tâm. Nhưng con gái Goldblatt đã dẫn bọn Latvia về nhà, bọn này tự nhận là đại diện chính quyền Xô Viết và không cho phép ai lấy giấy tờ cả. Chúng còn sao chép và in lại. Chúng tôi đã trao thư phản kháng lên lãnh sự Đức.

- Chắc rằng lãnh sự sẽ đòi tất cả các giấy tờ của ông Schwarzkopf phải trao lại cho người thừa kế.

- Phải, sẽ phải như thế. Nhưng chúng tôi dự định trao trả Heinrich cả những gì không hoàn toàn là của ông Schwarzkopf.

- Còn bây giờ không nên làm gì cả hay sao?

Funk thờ dãi nói:

- Chúng tôi nghĩ là đã bỏ mất khả năng này rồi. - Hấn nhìn người lái xe của mình. - Anh hãy kể hết về Heinrich cho tôi nghe bây giờ - giờ được chứ?

- Thưa ngài Hội trưởng, tôi xin tự nguyện làm ngay việc đó.

- Và sau này anh vẫn tiếp tục làm như thế, mặc dù anh không muốn, Weiss ạ. - Im lặng một lát. - Anh sẽ về Đức cùng với Heinrich. Chúng tôi đã quyết định như vậy. Anh đồng ý chứ?

- Vâng, thưa ngài Hội trưởng. Tôi đang bàn với Heinrich là chú anh ta có thể giúp tôi vào làm ở một bộ phận hậu phương nào đó. Tôi không muốn ra trận ngay.

Funk mỉm cười:

- Anh thật cởi mở với tôi. Điều đó tốt. Thế mà trước tôi không thể hiểu nổi, tại sao anh lại kết bạn với Heinrich một cách vô tư như vậy. Thật đáng nghi ngờ!

Ở cảng, Funk chào hỏi các nhân viên cảng, giờ năm đám lên nói:

- Chào mặt trận cửa ngõ!

Nhưng không ai đáp lại hắn. Công nhân cảng Riga đã biết rất rõ Funk là người thế nào rồi.

Mấy vạn người Đức lúc đó đang ở Latvia có cơ quan tự quản của mình là “Hiệp hội kiều dân Đức vùng Baltic” gồm các Ban: thống kê, trường học, thể thao, nông nghiệp vân vân...

Ban thống kê chịu trách nhiệm đăng ký toàn bộ người Đức theo chỗ ở của họ. Ở Latvia chia ra mấy khu “Hiệp hội kiều dân Đức vùng Baltic” để làm việc đó.

Ở tỉnh nào tương đối ít người Đức, chủ yếu là nông dân cá thể thì một khu tương ứng với một tỉnh, còn ở các thành phố Riga, Libava và các thành phố khác thì tương đương với khu. Đứng đầu khu là chi hội trưởng. Năm sáu khu hợp thành Liên khu, đứng đầu là phân hội trưởng. Mỗi người có trong tổ chức này đều phải đóng hội phí. Vào tháng 9-1939, lúc bắt đầu chuyển những người Đức muốn về nước, “Hiệp hội” này đã đảm nhiệm mọi công việc cho những người di chuyển. Kế hoạch đã được lập xong và quy định ngày giờ lên đường của mỗi liên khu.

Mấy ngày trước khi khởi hành những người di cư này được nhận vải bạt và vật liệu để đóng gói. Toàn bộ tài sản, trừ đồ gỗ, đều được

đóng thành hòm và có xe chở ra cảng.

Tàu thủy của Đức. Những tàu khách này của hãng du lịch Đức mang tên “Sức mạnh vượt qua sung sướng”.

Theo giờ đã định, mọi người đi ô tô buýt ra cảng, lên tàu. Những tàu này đi theo đường Danzig, Stettin, Hamburg.

Tới mùa hè năm 1940 việc di dân về cơ bản đã kết thúc. Ở Latvia chỉ còn lại một nhóm người Đức không đáng kể. Đây là những người không muốn về Đức vì đã lấy người Latvia, và những người không muốn sống ở Đức vì các khuynh hướng chính trị. Ngược lại có những người Latvia, cũng do các nguyên nhân chính trị lại muốn sang Đức, và bằng một món tiền lớn, họ cũng được gia nhập “Hiệp hội kiều dân Đức vùng Baltic”.

Nghiên cứu hoạt động của “Hiệp hội”, các cán bộ cơ quan điều tra của Liên Xô xác định rằng: một số người hoạt động tích cực của Hiệp hội là đảng viên bí mật Đảng xã hội dân tộc⁶. Vì sao họ lại không hồi hương theo các chuyến đầu tiên? Và để cho việc lưu lại ở Latvia của mình không đập vào mắt mọi người, bọn này trì hoãn giả tạo việc hồi hương của những người Đức trung thực. Nhưng khi bọn này buộc phải thú nhận làm gián điệp thì các Chi hội trưởng nhận được chỉ thị từ Berlin cho hồi hương ngay. Rõ ràng Berlin cho rằng rút hoạt động gián điệp công khai của mình có lợi hơn là tiếp tục làm mất uy tín của Chính phủ Latvia mà không có hoạt động gián điệp này người ta cũng đủ cơ sở để không tin rồi.

6. Đảng phát xít của Hitler. - ND.

Nhưng trong thời gian đó, một nhóm người Đức trung thực, trong đó có kỹ sư Rudolf Schwarzkopf, đã quyết định ở lại Latvia. Những kẻ lãnh đạo Hiệp hội hiểu rõ ở nước Đức quốc xã chúng sẽ không được khen ngợi về chuyện các tình báo bị thất bại, hơn nữa ở đây lại có một số người Đức không muốn trở về Tổ quốc.

Hành động khùng bố là sự trừng phạt đối với những ai chống lại và là sự báo động đối với những ai còn dao động.

Các cán bộ cơ quan điều tra biết rất rõ điều này. Nhưng bắt các thủ phạm gây tội ác bị tình nghi lúc này là chưa có khả năng. Theo hiệp ước giữa hai nước thì mọi người dân Đức phải được rời khỏi Latvia không bị ngăn cản gì, vi phạm hiệp ước sẽ làm căng thẳng về mặt ngoại giao. Vả lại các tang chứng cụ thể để bắt Funk và bọn giúp việc đắc lực nhất của y thì tạm thời chưa có.

Ba

Khi Weiss về tới xưởng ô tô, ở đây anh sống trong một căn buồng nhỏ, tường là những tấm gỗ mỏng ghép lại - anh gặp chi hội trưởng Papke trong phòng mình. Hắn cùng đến với một công nhân đóng gói để giúp anh thu xếp đồ đạc. Weiss mỉm cười chào hỏi lễ phép cảm ơn.

Ngay trên nền nhà là một chồng sách dày, trong đó có cuốn “Cuộc đời tôi” của Hitler, có nhiều tờ kẹp dẫu nhô ra ngoài rìa sách.

Papke đưa bàn tay mập mập, ngón tay ngắn ngắn cầm lấy cuốn sách này.

- Đây là một dẫn chứng thú vị nói rằng anh có cái đầu không đến nỗi tồi. Nhưng có một quyển sách cũng cần mang theo đối với mọi người Đức trong cả cuộc đời mình. Tôi còn chưa trông thấy.

Weiss lật đật giở giường lấy quyển kinh thánh và lặng lẽ đưa cho Papke. Hắn lật mấy trang nhận xét:

- Tôi còn chưa thấy anh thật chăm chú đọc cuốn sách thiêng liêng này.

Weiss nhún vai:

- Ngài thứ lỗi cho ngài chi hội trưởng đối với thanh niên Đức chúng tôi thì học thuyết kết quả Quốc trưởng cũng thiêng liêng như những thánh kinh quý báu hình như ngài không tán thành điều đó?

Papke nhú lông mày:

- Tôi có cảm giác anh đã chuẩn bị báo cáo ngay điều đó đối với viên sĩ quan SS đầu tiên khi vừa vượt biên giới thì phải?

Và mặc dù tất cả những người Đức sống ở Riga gồm cả Weiss nữa đều biết rằng chi hội trưởng Papke trước kia là nhân viên SS, về điều này hẳn cũng không giấu giếm. Weiss phật ý phản đối:

- Thưa ngài Papke ngài thật uổng công định gây cho tôi ấn tượng kỳ lạ về hoạt động của SS. Nhưng nếu tôi có vinh dự được làm việc gì đó ích lợi cho Quốc xã, tôi sẽ dốc hết mọi khả năng tôi có thể đáp lại lòng tin cao cả đó.

Papke nghe một cách hờ hững. Sau đó hình như không làm hẳn thích thú, hẳn bâng quang hỏi:

- À Heinrich chuẩn bị đến đâu rồi Anh ta đã kịp nhận đủ giấy tờ của cha mình chưa?

- Ngài muốn nói đến những giấy tờ riêng của ông Schwarzkopf hay là nói chung tất cả? - Weiss rành mạch nhắc lại, - Những giấy tờ gì có thể lấy được ở nhà giáo sư Goldblatt?

- Cứ cho là như thế! - Papke nói.

- Weiss thở dài, giang hai tay ra:

- Tiếc rằng ở đây có những khó khăn đơn thuần về mặt pháp lý. Tôi thấy Heinrich nói thế.

- Thế Heinrich dự định sau đây sẽ làm thế nào?

- Tôi cảm thấy hiện giờ Heinrich chỉ chú ý có một điều là được gặp chú mình. Ngài Willie Schwarzkopf. Còn những vấn đề khác anh ta không hề quan tâm đến.

- Thật là tiếc, Papke không hài lòng lắm đâu, nhưng hẳn vội nói thêm ngay. - Rất tiếc, thật đáng buồn là chúng ta không thể gây được ảnh hưởng tích cực cho Heinrich. Có lẽ phải thanh toán với chú ta vậy.

Weiss nói lấp lửng:

- Tôi có ý nghĩ, lúc đầu, thiếu ta mong muốn Heinrich ở lại đây.

- Để làm gì?

Weiss mỉm cười.

- Tôi cho rằng để làm gì đó có lợi cho quốc xã!

Papke tức giận nói:

- Ở Heinrich hoàn toàn không thích hợp với vai trò đó. Tôi biết rõ để nhằm mục đích đó đã, có những người được chọn phù hợp. Và rồi bực mình Papke thốt lên - Lẽ nào ngài thiếu tá lại không hài lòng về những người mà chúng tôi dự định.

- Tôi không thể biết được điều đó. - Weiss nói, rồi hỏi lại bằng một giọng tinh quái - Ngài nghĩ sao nếu như thử bảo Heinrich hỏi ngài Willie Schwarzkopf xem ý kiến của ngài đối với những người được lựa chọn như thế nào? - Rồi anh vội vã giải thích - Tôi nói điều này là vì tôi biết ngài Funk, như ngài đã biết, lại không có cảm tình lắm với ngài. Nếu có điều gì không hay xảy ra với ngài, vị tất ông Funk có những biểu hiện tỏ ra buồn phiền thực sự.

Papke cau có công nhận:

- Điều đó tôi biết. - Bỗng nhiên hẳn mỉm cười và nói một cách cởi mở đầy cảm tình.

- Nay anh bạn trẻ, anh cũng thấy đấy, chúng ta chưa về tới nước Đức quốc xã, còn chưa thực hiện nghĩa vụ của mình trước quốc trưởng, thế mà đã cản trở nhau hoàn thành nghĩa vụ đó. Mà tại sao

lại như vậy? Mỗi người đều muốn cắn một miếng to hơn, mặc dù chỉ có số răng nhất định. - Papke mỉm cười với vẻ tin cậy. - Nói thực ra lúc đầu tôi đối xử với anh cũng không tốt lắm, vì có một số căn cứ. Nhưng bây giờ a đã làm tôi thấy rõ, những điều tôi lo ngại chỉ là vô ích.

- Thưa ngài chi hội trưởng, tôi cũng rất tiếc.

- Tiếc gì?

- Vì rằng mãi bây giờ ngài mới thấy rõ việc trước kia ngài không tin tôi thật không có căn cứ gì cả.

- Chuyện đó chính anh có lỗi.

- Nhưng thưa ngài Papke, tôi có lỗi ở điểm nào?

- Anh rất dao động trước khi quyết định hồi hương!

- Thưa ngài Papke, lúc đó tôi không muốn mất việc ở chỗ ngài Rudolf Schwarzkopf, vì tôi luôn luôn được trả rất hậu.

- Phải, chúng tôi đã kiểm tra các khoản thanh toán của anh với Schwarzkopf. Anh đã kiếm được kha khá ở chỗ kỹ sư. Và chúng tôi hiểu tại sao anh lại đặt chuyện về nước của mình phụ thuộc vào chuyện về nước của nhà Schwarzkopf.

- Đúng thế. Tôi định kiếm thêm đôi chút. Tội gì tôi phải đi ăn xin ở bên nước nhà?

Papke cau mặt.

- Chúng tôi đã kiểm tra sổ tiết kiệm của anh. Anh đã nhận toàn bộ số tiền của mình trước ngày anh trao giấy đề nghị hồi hương. Và anh đã sử dụng số tiền tiết kiệm của mình một cách đúng đắn. Anh là người biết lo toan. Tôi cũng biết việc đó. Tôi sung sướng là chúng ta

nói chuyện có ích với nhau. Nhưng có điều là cho đến ngày anh khởi hành tôi còn muốn nói chuyện thêm với anh đôi phút.

- Tôi sẵn sàng hầu ngài, thưa chi hội trưởng. - Weiss dập gót giày nói.

Papke ngồi vào thùng mô tô ba bánh của người công nhân đóng gói. Anh ta là một người có vẻ kín đáo và có tư thế quân sự rõ ràng.

Weiss mệt mỏi ngồi xuống giường, lấy tay xoa mặt, như muốn làm mát cái vẻ khúm núm, mà anh vừa tiễn chi hội trưởng ra tận cổng xưởng. Khi anh bỏ tay xuống nét mặt anh trông mệt mỏi, buồn rầu và lo lắng thiếu ngủ.

Cầu thả đạp chân lên chông sách trong đó có cuốn “Cuộc đời tôi” và Kinh thánh, anh ngồi lên chiếc bàn con làm bằng gỗ ghép. Weiss bật chiếc lò sưởi điện đặt trên bàn mặc dù trời vẫn ẩm. Từ ngoài xưởng có tiếng chân người. Weiss vội đứng lên và đi vào nơi làm việc. Một người đàn ông đứng tuổi mặc áo mưa đen đang đợi anh. Đó là chủ nhân chiếc xe đạp máy mới trao cho anh sửa chữa.

Weiss nói với người khách hàng ngày mai có thể nhận được xe.

Nhưng người khách không bỏ đi. Anh ta chăm chú nhìn Weiss từ đầu đến chân, rồi bảo:

- Tôi được biết ông cụ thân sinh của anh là thầy thuốc phải không?

- Vâng, y sĩ.

- Ông cụ hiện giờ ở đâu?

- Cha tôi chết rồi.

- Cụ mất lâu chưa?

- Năm 1920.

- Thế chôn cụ nhà ta ở đâu?

- Cha tôi chết vì bệnh sốt thương hàn. Ban phụ trách bệnh viện đã thiêu xác cha tôi để đề phòng bệnh dịch.

- Nhưng tôi tin rằng anh cũng còn nhớ được chút gì về cha anh?

- Vâng tất nhiên rồi.

Người khách dăm chiêu kể:

- Tôi còn nhớ khá rõ ông cụ hút thuốc kinh khủng. Nhưng tôi không nhớ hút bằng tẩu hay xì gà? - Người khách hỏi lại. - Anh hãy nhớ xem cha anh có hút thuốc không?

Weiss bối rối khi nhớ lại toàn bộ các ảnh chụp y sĩ Mác Weiss mà anh đã được xem. Nhưng không có chiếc nào chụp y sĩ đang ngậm tẩu hay hút xì gà.

Người khách hỏi về chắc chắn:

- Nhưng tôi nhớ rất rõ, cha anh hút bằng chiếc tẩu rất to. Trong nhà anh có treo bức ảnh gia đình trên đó cha anh đang hút bằng tẩu.

- Ông nhầm rồi. Cha tôi là thầy thuốc và người luôn dạy tôi rằng thuốc lá có hại đối với sức khỏe. - Weiss cương quyết ngắt lời.

- Chắc là anh đúng, - người khách tỏ vẻ đồng ý. - xin lỗi anh nhé!

Weiss tiễn người khách ra cổng, khóa cổng rồi vào phố. Trời tối, mưa lã tã không nhận rõ trong màn đêm. Anh đi về phía cảng, nhưng gần tới cảng thì rẽ vào một phố cụt, rồi theo bậc thang bần thủ anh xuống hầm quán rượu “Marina”

Ngồi xuống chiếc bàn con, Weiss bảo người phục vụ dọn cho anh bia đen, khoai tây trộn rau, chân giò nấu bắp cải. Ba người Latvia là công nhân cảng trông thấy chỗ trống bèn ngồi xuống bên cạnh Weiss. Họ đã ngà ngà say nhưng vẫn còn đề nghị thêm rượu vodka

theo tiêu chuẩn⁷ và mỗi người một cốc vại bia hơi nữa. Họ không để ý đến Weiss, tiếp tục tranh cãi nhau, rõ ràng là họ rất quan tâm đến vấn đề này.

7. Tiêu chuẩn bán cho mỗi người chỉ có 150 gam rượu trắng - ND.

Câu chuyện xoay quanh Hiệp ước không xâm phạm lẫn nhau giữa Liên Xô và Đức. Họ nói rằng mặc dầu hiện giờ quân đội Liên Xô đang tỏa ra dọc biên giới mới, nhưng cũng cần phải thành lập lực lượng tự vệ công nhân Latvia để có thể giúp đỡ Hồng quân nếu Hitler lừa dối Stalin. Họ nói rằng hoàn toàn có khả năng xảy ra việc Hitler tấn công vào Latvia, và mặc dù không phải toàn bộ người Latvia sẽ đứng về phía chính quyền Xô Viết, nhưng đa số sẽ chiến đấu chống Đức vì ở đây bọn tư sản Đức đã coi Latvia là thuộc địa của chúng. Và chỉ với một lý do đó cũng đủ thấy cần thiết phải phát súng cho nhân dân, vì bọn giặc cướp nước không chịu từ bỏ mộng xâm lăng. Anh công nhân người gầy gò, bé nhỏ, khoác chiếc áo da hải ly cỡi lại các bạn mình, anh nhấn mạnh rằng trước tiên phải tiến hành kiểm tra trong hàng ngũ Đảng, phát hiện xem ai đã dao động, trong thời gian sống dưới chế độ phát xít Ulmanis, khai trừ bọn này ra khỏi Đảng. Qua kiểm tra phải tóm cổ tất cả, kể cả công nhân, và chỉ khi đó mới có thể quyết định được ai đáng tin cậy.

Anh công nhân khoác áo da hải ly đảo mắt sang Weiss như để tìm bạn đồng minh, hỏi:

- Thế nào, anh nghĩ có đúng không, anh bạn?

Weiss không trả lời ngay, sau đó với vẻ can đảm đầy khiêu khích anh nhìn thẳng vào mắt những công nhân đang chờ trả lời, cất giọng nói gần từng tiếng:

- Anh nói đúng, - Weiss gật đầu về phía anh thanh niên Latvia khoác áo da hải ly. - Tại sao lại đi nhẹ dạ tin vào giai cấp công nhân? Đầu tiên phải kiểm tra họ đã. Nhưng, thưa các bạn Latvia, trong khi các anh còn đang kiểm tra nhau thì người Đức chúng tôi đã đến đây và thiết lập một trật tự mới của chúng tôi ở đây rồi!

Weiss để tiền ở bàn, đứng dậy rồi đi ra.

Người khoác áo da hải ly muốn lao vào Weiss đấm cho mấy quả nhưng các bạn ngăn anh lại. Một người hỏi:

- Tên này hiểu đúng về cậu. Có nghĩa là điều cậu vừa nói bây giờ rất hợp ý bọn Đức chứ không phải hợp ý người Latvia chúng ta. Cậu thấy chưa, tên Đức này, rõ ràng là quân của Hitler, mặc dù hoàn toàn đứng về phía cậu, nhưng không phải ủng hộ cậu, mà là ủng hộ chúng tôi chống lại cậu.

Ra khỏi tiệm rượu, Weiss đi về phía cảng. Mưa to hơn. Hình như có ai đó đang đi chân đất trên đường nhựa. Những đợt sóng đen ngòm nặng nề đập vào bờ vịnh đổ bê tông. Đám dân chài đội những chiếc mũ rộng vành thấm đầy dầu ô liu dưới ánh đèn dầu đang chất cá vào trong những chiếc dầm to phẳng.

Ngay trên bờ là một đám đông những người làm nghề buôn bán, họ đến đây bằng những chiếc xe hai ngựa kéo. Weiss trú mưa trong một nhà kho chứa đủ các loại hàng.

Một người tầm thước đội mũ phớt đã cũ tiến lại gần Weiss. Người này khẽ nhắc mũ lịch thiệp chào Weiss để lộ chiếc đầu hói của mình và hỏi giờ. Weiss không nhìn đồng hồ đáp:

- Kém bảy phút.

Người này cũng không nhìn đồng hồ, ngạc nhiên nói:

- Anh có thể tưởng tượng được không, đồng hồ của tôi cũng đúng thế. Chính xác thật? - Rồi khoác tay Weiss đi ra khỏi phía vịnh, phàn nàn:

- Thời tiết tiêu biểu cho bệnh cúm! Vào những ngày như thế này tôi thường phải uống mấy viên Calcex⁸. Anh cứ gọi tôi là Bruno. - Liếc nhìn Weiss, người này nói tiếp: - Tôi luôn luôn sẵn sàng giúp anh. - Giọng nói trở nên nghiêm nghị.

8. Calcex: Thuốc cúm. - ND.

- Có lẽ tôi không cần phải nhắc lại rằng anh đã từng yêu con gái tôi - nó chết rồi - và tôi đã chuẩn bị nhận anh làm con rể, nhưng sau khi tôi bị thải ra khỏi tòa thị chính vì...

- Ông chuẩn bị hỏi thi tôi ở đây đây à? - Weiss hỏi đầy ác ý. - Hình như có một mình tôi cần phải đỗ!

- Hoàn toàn, không phải! - Bruno phủ nhận. Nhưng ngay lập tức lại phủ nhận điều mình vừa nói. - Mà sao lại không? Chuyện đó làm anh giận tôi à? Tôi thì hoàn toàn không! Bruno hỏi tiếp - Anh thích kẹo không? Chất ngọt có tác động rất tốt đối với hệ thần kinh đấy!

Weiss cau có hỏi:

- Vấn đề tài liệu của Rudolf Schwarzkopf ra sao?

Bruno đưa mắt nhìn xuống, không trả lời Weiss mà lại hỏi:

- Anh không cho rằng những hoạt động tích cực của anh mâu thuẫn với chỉ thị à? - Bruno ngược nhìn đám mây đen sà xuống rất thấp bằng con mắt chán ghét, giọng buồn buồn: - Ở địa vị anh, tôi sẽ không biểu lộ lòng mong muốn tìm hiểu các tài liệu của Schwarzkopf một cách vội vã như thế. Ngài Funk không thích thú điều đó. Anh đã phạm sai lầm và anh phải nghiêm túc nhận rõ điều đó.

- Tôi muốn.... - Weiss định thanh minh.

- Thôi, rõ cả rồi, anh bạn trẻ, anh muốn cái gì? - Bruno vui vẻ ngắt lời. - Anh đã được tin cậy đấy, vì anh đã đề nghị Papke thông qua Heinrich tìm hiểu danh sách các điệp viên quan trọng của Willie Schwarzkopf. Weiss, anh nghĩ đúng vì Papke chỉ là một tên lính ăn hại. Song những nhược điểm về trí lực của hắn lại thay thế bằng một sự ngờ vực rất mạnh. Đây chính là mặt mạnh của hắn mà anh không tính tới, cũng như anh không tính tới việc Papke chỉ là một tên Gestapo tầm thường, mà bản danh sách quan trọng như vậy thì chỉ những tên tai to mặt lớn ở Gestapo mới dám hỏi thôi. Có cả

những nhân vật khác, hoàn toàn khác... - Bruno trều mển mỉm cười với Weiss. Nhưng anh đừng giận! Vì tôi không những hơn anh về cấp bậc, về kinh nghiệm mà còn lớn hơn về tuổi nữa. - Im lặng một lát Bruno nói tiếp - Weiss ạ, điều phức tạp nhất trong môi trường hoạt động của anh là đi đúng đích một cách có kỷ luật. Và, đừng quên rằng những người phái anh đi đã thông thạo nhiều hoàn cảnh mà anh chưa quen biết. Phải luôn luôn tránh mọi trở ngại trên đường đi tới đích, dù phải đổi những gì quý giá đi nữa cũng phải đạt tới đích cuối cùng. Anh hiểu tôi chứ.

- Vâng, Weiss công nhận, - Đồng chí nói đúng, tôi đã quá say mê nên phạm nguyên tắc, xin nhận lời quả trách của đồng chí.

- Đồng chí nói quá! - Bruno mỉm cười.

- Một khi sự việc dẫn đến chỗ bị quả trách thì phải rút người đó về và thay ngay người khác. Đây là tôi muốn trao đổi kinh nghiệm, chân thành khuyên đồng chí mấy câu thôi. - Bruno ngáp rồi ca cẩm - Còn tôi, anh biết không, thường xuyên phải ăn kiêng, thế mà ở đây họ cho ăn toàn những món có mỡ. Tôi thấy rất khó chịu. Tôi rất ghét thịt lợn!

- Có thể đồng chí lại chỗ tôi nghỉ một lát và uống thuốc đã?

- Ồ, Weiss, - Bruno chê trách - Chúng ta chỉ được vui mừng gặp lại nhau sau mấy tháng xa cách ở nhà ga thôi. - Rồi với vẻ hài lòng, Bruno báo tin - Chắc rằng tôi sẽ bị loại khỏi công việc chiến đấu ở Đức: Ít nhất các bác sĩ của ta ở phòng khám bệnh đều khẳng định rằng tình trạng sức khỏe của tôi hoàn toàn không phù hợp với công việc này. Đó là hoàn cảnh thuận lợi cho tôi. Trong trường hợp xấu hơn thì phải phục vụ ở hậu cần. Tôi cũng hoàn toàn chẳng muốn chống lại làm gì. Nếu anh có kể lại với Heinrich, bạn anh về lão già Bruno, thì điều đó cũng tốt thôi. - Bruno mỉm cười. - Bởi vì tôi không hề ngăn cản anh đeo đuổi đứa con gái đã quá cố của tôi cơ mà - Bruno nhắc lại một cách đầy ý nghĩa. - Elsa.

- Vàng, Elsa, - Weiss buồn rầu nhắc lại - Tóc cô ấy màu vàng hung, mắt xanh da trời, hơi tập tễnh chân trái, chân thọt, vì thừa nhỏ nhảy từ trên cây táo xuống không đúng trọng tâm.

Bruno nhún vai. - Bức chân dung tiêu chuẩn.

- Nhưng biết làm gì khác nếu như chính nguyên bản đã thế rồi? Sau đó ông nói rành rọt - Thôi, chắc rằng anh đã đoán ra: cuộc gặp gỡ của người lạ mặt và câu chuyện về cha anh hoàn toàn chỉ có đặc điểm tập dượt lại, cũng như cuộc gặp mặt của chúng ta hôm nay - Bruno đưa tay ra, khẽ nhắc chiếc mũ bện nhung chung quanh, ông chia tay theo đúng nghi thức: - Một lần nữa tôi tỏ lòng tôn trọng anh.
- Bruno lẩn vào đêm tối, tiếng chân nặng nề dẫm lên vũng nước.

Vào lúc hai giờ đêm, khi Weiss đi qua ngôi nhà giáo sư Goldblatt, cả thành phố đang chìm trong đêm tối, chỉ có một cửa sổ của ngôi nhà này còn sáng ánh đèn. Và, từ đó vọng ra tiếng đàn dương cầm. Weiss dừng lại bên những chấn song sắt rào quanh ngôi nhà giáo sư và chằm thuốc hút.

Trong màn đêm sương mù ẩm ướt của phố vắng, tiếng đàn dương cầm mới đau thương và giận dữ làm sao, nhất là vọng lên trong đêm yên tĩnh.

Weiss nhớ lại một lần Bertha nói với Heinrich:

- Âm nhạc chính là tiếng nói của tình cảm con người. Chỉ có loài vật mới không tiếp thu âm nhạc. Heinrich mỉm cười bảo:

- Wagner là một nhạc sĩ vĩ đại. Nhưng với tiếng nhạc hành khúc của ông ta những đoàn máy bay oanh tạc lại cất cánh đi tàn phá các phố phường châu Âu...

Bertha giận tái mặt nói rít qua kẽ răng:

- Những con thú dữ cũng biết làm xiếc theo tiếng nhạc đệm.

- Cô coi những người quốc xã là những người đáng ghê tởm và ngạc nhiên vì sao họ

Bertha ngắt lời:

- Tôi cho rằng bọn chúng đã làm nhục những người thuộc dân tộc Đức.

- Dĩ nhiên. - Heinrich vẫn giữ ý kiến của mình, - không phải ai xa lạ mà chính Hitler đang nói lên những ý nguyện của mình cho cả châu Âu.

- Châu Âu là cả Liên Xô chứ?

- Vì Liên Xô đã ký hòa ước với Đức.

- Và để khẳng định thiện chí hòa bình của mình Hồng quân đang tràn quân ra dọc biên giới mới?

- Đó là một thủ đoạn lấu cá.

- Vì nhân dân Liên Xô căm ghét bọn phát xít.

Heinrich nhún vai về khinh bỉ.

Bertha kiêu hãnh nói:

- Tôi là một công dân Xô Viết - Xin chúc mừng! - Heinrich giấu cợt cúi đầu chào.

- Vâng - Bertha tiếp lời - Tôi tiếp nhận lời chúc mừng của anh: Nước Đức bây giờ là nỗi kinh sợ và ghê tởm đối với những người lương thiện. Và bây giờ tôi có Tổ quốc, mà Tổ quốc của tôi là niềm tự hào và hy vọng của tất cả những người lương thiện, trên thế giới. Tôi thấy thương cho anh, Heinrich ạ. Tôi còn phải vươn lên rất cao để trở thành một người Xô Viết chân chính. Còn anh, anh phải tụt xuống rất thấp để trở thành một tên quốc xã thực thụ. Heinrich ạ, việc anh đang làm không phải không có kết quả đâu.

Lúc đó Weiss đành phải bỏ đi cùng với Heinrich. Anh không thể ở lại khi mà bạn anh đã bực mình đứng lên, đi ra cửa bảo rằng rất tiếc là hôm nay Bertha ở trong tâm trạng hay nổi nóng.

Nhưng khi ra tới ngoài đường, Heinrich kêu lên về thất vọng:

- Tôi đối xử với cô ấy như một tên mất dạy như thế để làm gì cơ chứ?

- Không, cậu đã tỏ ra đúng mực thái độ của bản thân.

- Nhưng tôi rất thích Bertha!

- Thế thì tại sao cậu lại đi chọn cái phương pháp kỳ lạ đó để thổ lộ cảm tình của mình cơ chứ?

Heinrich mắt bình tĩnh giật giật vai.

- Tôi nghĩ, thà nhục nhã che giấu những quan điểm của mình trước cô ta còn hơn.

- Ồ, cậu nói sao? - Đấy là những quan điểm thực sự của cậu à?

- Không, hoàn toàn không - Heinrich thờ dãi, sự nghi ngờ cứ luôn luôn giày vò tôi. Nhưng nếu bỏ qua chuyện hôm nay tôi đối xử như thế nào thì liệu Bertha sẽ có chịu đồng ý với các quan điểm của tôi vì yêu tôi không?

Weiss nói với một niềm sung sướng thầm kín:

- Không, không thể được. Cậu không nên trông chờ vào chuyện đó. Tôi nghĩ rằng hôm nay cậu đã thiêu hủy những gì cậu cần phải thiêu hủy trước lúc lên đường rồi.

Heinrich ngoan ngoãn đồng ý:

- Có lẽ cậu đúng. - Tôi cũng đang đốt cháy một cái gì đó trong tâm hồn mình, và làm nó mất đi vĩnh viễn!

Suốt dọc đường hai người im lặng. Mãi khi đến bên nhà mình Heinrich mới hỏi:

- Còn cậu, Weiss, cậu chẳng có gì để thiêu hủy phải không?

Weiss không trả lời ngay, suy nghĩ rồi đáp một cách thận trọng:

- Cậu biết không, tôi thấy rằng, cũng nên bắt chước cậu. Con người cậu hiện giờ tốt hơn là anh chàng Heinrich tôi biết trước kia. Những tôi sẽ không làm thế.

- Tại sao?

- Vì sợ rằng tôi sẽ làm cậu không thích và sẽ mất bạn.

- Cậu thật là người tốt, Weiss ạ - Heinrich nói tiếp - Tôi rất sung sướng là đã tìm thấy ở cậu, một người bạn chân thành như vậy! - Heinrich giữ tay Weiss hồi lâu trong tay mình.

Bốn

Một buổi sáng trời khô ráo, sạch sẽ.

Các công viên, vườn hoa, đường phố, đại lộ ở Riga hình như bừng lên một màu sáng lộng lẫy của lá cây. Hình dáng các ngôi nhà in rõ trên nền trời xanh bao la và những đám mây trắng mỏng đang trôi về phía vịnh.

Trong phòng đợi của nhà ga, nhóm cuối cùng những người Đức hồi hương đã tập trung đầy đủ cùng với đồ đạc của mình. Và trên nét mặt của họ đều có chung một vẻ lo lắng, vâng lời, sẵn sàng thực hiện bất cứ nhiệm vụ gì của bất kỳ người nào. Trên môi họ luôn luôn điểm những nụ cười nhã nhặn với những người có trách nhiệm. Trẻ con thì đứng một chỗ, nắm tay nhau, chốc chốc đưa con mắt chờ đợi nhìn bố mẹ. Cha mẹ chúng không biết đã lần thứ bao nhiêu đưa mắt đếm lại những vali, gói, túi xách của mình. Họ liếc trộm tứ phía chờ đợi người lãnh đạo, chờ đợi mệnh lệnh và kiểm tra. Phụ nữ không dám bỏ túi xách tay ra nửa bước vì trong đó có giấy tờ và những đồ rất quý giá.

Những viên chi hội trưởng và hội trưởng - những người mà dân hồi hương đang trông chờ bằng con mắt nghi vấn và sợ sệt, bởi quyền hành và sự sai khiến của chúng, bây giờ ở đây lại tỏ ra khiêm tốn như những người hồi hương bình thường khác. Khi có người nào đó trong đám dân hồi hương đánh bạo đến gần kẻ nào đó trong ban lãnh đạo “Hiệp hội kiều dân Đức vùng Baltic” hỏi vấn đề gì, thì viên này nhã nhặn đứng nghe, bỏ mũ ra, rút vai lại làm ra vẻ không phải là lãnh đạo hoặc đang quan tâm cái gì đó.

Và cũng như những dân hồi hương bình thường, bọn chi hội trưởng và hội trưởng sẵn sàng nở nụ cười tìm kiếm một người Latvia nào đó xuất hiện trong bộ trang phục nhân viên nhà nước.

Nhưng trong phòng đợi, ngoài hai hay ba nhân viên đường sắt ra chẳng còn ai đáng để cho đám dân hồi hương này bày tỏ sự sẵn sàng phục tùng một cách giả tạo và tỏ ra lịch thiệp cả.

Đoàn tàu tiến vào sân ga. Những nhân viên phụ trách toa đứng ở cửa, mở những chiếc cặp bằng vải sơn có nhiều ngăn để các loại vé khác nhau.

Nhưng không một ai trong đám người hồi hương này dám tự tiện leo lên một trong số ba toa tàu dành riêng cho họ. Tất cả đều chờ đợi một mệnh lệnh gì đó, còn ai sẽ ra lệnh thì họ không biết. Đoàn tàu đỗ trong sân ga, nhưng hành khách vẫn đứng yên một chỗ. Và chỉ có chiếc kim phút dài như cây giáo của chiếc đồng hồ nhà ga to như thùng phuy đựng dầu là vẫn vô tư nhích từng bước, nhip nhàng, đều đặn trên mặt số trong khung cảnh bất động một cách kỳ lạ.

Bỗng một công nhân đường sắt đi qua khu vực vừa ngạc nhiên hỏi: “Các người còn đứng đấy làm gì? Mười lăm phút nữa tàu chạy rồi!” thì lập tức tất cả hành khách, như nghe thấy một mệnh lệnh khủng khiếp, xô đẩy nhau lao vào các toa.

Tiếng quát tháo đầy tức giận, tiếng vali va chạm nhau trong lúc di chuyển.

Cả Ban lãnh đạo hiệp hội lẫn các hội viên đều bình đẳng như nhau, tranh giành chen lấn nhau vào trong toa đầu. Và ở đấy, kẻ chiến thắng là kẻ có sức khỏe hơn những người khác, khéo léo hơn và quyết tâm một cách tàn bạo.

Nếu cần hiểu biết hành động tương tự của những người muốn chiếm được chỗ đầu tiên trong toa vé không số, thì sự tàn bạo của những hành khách hạng nhất thật không thể hình dung nổi... Vì rằng ở toa này không ai có thể chiếm chỗ của họ. Ấy thế mà cuộc tranh

chỗ của những hành khách hạng nhất lại khốc liệt hơn cả. Nhưng sau khi âm ỉ, quyết liệt xô đẩy nhau vào toa chiếm một chỗ thích hợp, hay nói cách khác là chiếm được một chỗ sống cho mình thì gần như ngay lập tức toa tàu trở nên im lặng như thường. Mọi hoạt động ồn ào đều lắng xuống, trên nét mặt mọi người lại hiện lên vẻ sẵn sàng ngoan ngoãn tuân theo bất kỳ một mệnh lệnh nào đó. Khi thấy thái độ chỉ huy trên nét mặt những người phụ trách toa, hành khách liền mỉm cười nhã nhặn với họ. Họ mỉm cười một cách rụt rè, lo lắng chờ đợi những mệnh lệnh gì đó.

Cũng như trước, bây giờ qua cửa sổ toa tàu họ đưa mắt liếc nhìn vào sân ga chờ đợi sự xuất hiện của một người phụ trách chính nào đó có thể thay đổi tất cả mọi thứ theo quyền lực cá nhân mình.

Lúc đó trên sân ga xuất hiện một người Latvia mặc quân phục, hàng trăm con mắt đổ dồn vào người này, vẻ lo lắng và sợ hãi. Khi người này đi dọc theo đoàn tàu, hành khách lại nhòm người khỏi chỗ ngồi đưa mắt tò mò nhìn theo.

Người quân nhân tiến lại bên quầy bán báo. Cô gái xinh đẹp bán báo tỳ khuỷu tay lên thành quầy giữ cho mình tư thế đứng vững vàng, cẩn thận khiến mọi người cảm thấy người quân nhân đó đến đây có việc khá lâu.

Khi chiếc đồng hồ treo dưới giá đỡ bằng gang có những chiếc kim dài bằng sắt rên một cách tinh xảo, viền bên ngoài chỉ vào đúng giờ khởi hành, thì lập tức con tàu chuyển bánh. Thế là dân hồi hương bắt đầu sinh hoạt bình thường trong toa, chẳng khác gì sinh hoạt của tất cả các hành khách của một con tàu đi xa.

Chỉ có một điều lạ là những người này không chia tay với ai cả. Trước ba toa tàu này không có sự ồn ào bình thường của nhà ga, không có tiếng người gọi nhau, không có những lời chúc tụng và sự ôm ấp! Khi đoàn tàu rời khỏi ga, hành khách không ngoái cổ ra ngoài cửa sổ, không vẫy khăn, không gửi cho nhau những chiếc hôn gió. Không có ai tiễn những người ra đi này. Vì những người này

vĩnh viễn xa Latvia. Đối với nhiều người, Latvia là Tổ quốc của họ. Ở đây, trên mảnh đất này, các thế hệ kế tiếp nhau đã trải qua một cuộc sống và mỗi người trong họ đều đã tìm thấy trong cuộc sống đó một chỗ đứng, một địa vị, một niềm tin vào tương lai tốt đẹp của mình. Ở Latvia những thiếu thốn mà cả dân tộc Đức phải chịu đựng sau đại chiến thế giới lần thứ nhất không mấy may đụng chạm đến họ. Mỗi liên hệ với Tổ quốc của họ chỉ là tình yêu lãng mạn, lòng đa cảm và sự sùng bái những truyền thống lâu đời của Đức mà họ kính cẩn bảo vệ. Bao nhiêu năm qua họ đã quen sống với những điều kiện dễ chịu, vì rằng ở đất nước Latvia này họ được sống sung sướng, tốt đẹp hơn nhiều so với đồng bào của họ trên đất Đức. Họ cảm thấy sung sướng vì số phận của họ không bị phụ thuộc vào những cơn bão táp chính trị nổi lên âm ỉ ở nước Đức.

Trong một thời gian dài đối với những người lao động Đức - hội viên "Hiệp hội kiều dân Đức vùng Baltic", hiệp hội chỉ là một tổ chức có tính chất văn hóa. Ở đó, họ vui lòng cống hiến tài năng cho sự thu hút tâm hồn mình vào tất cả những gì thực sự của Đức. Nhưng mấy năm gần đây, tinh thần Đức Hitler cũng đã bén rễ cả vào "Hiệp hội". Bọn lãnh đạo hiệp hội trở thành những tên cầm đầu quốc xã thực hiện ở Latvia quyền chuyên chính của mình một cách dã man tàn bạo cũng không kém gì đồng bọn của chúng ở Đức.

Trừ một số ít - ý nói đến những người công khai và dũng cảm chống bọn phát xít và trong thời kỳ khủng bố hàng loạt đã bị kết án tử hình hoặc bị giam trong nhà tù hay đã lui vào hoạt động bí mật, còn phần lớn những người Đức sống ở Latvia đều nhượng bộ trước áp lực chính trị và tinh thần của bọn cầm đầu quốc xã của họ. Với sự chuẩn bị cuồn loạn những người này mong muốn thể hiện lòng trung thành với nước Đức quốc xã bằng đủ mọi biện pháp công khai và bí mật, dù cho những biện pháp này có trái nghịch với bản chất tự nhiên của con người đi nữa.

Tư tưởng đạo đức giả, sự sợ hãi, phục tùng một cách nô lệ, lòng khao khát cuồn loạn giành quyền thống trị đối với những người khác không những chỉ ở đây mà còn ở cả những nơi nước Đức phát

xít đang mở rộng quyền thống trị của mình đối với nhân dân các nước châu Âu bị chiếm đóng. Tư tưởng này đã thấm vào xương, vào máu hội viên “Hiệp hội” và tất cả những gì đê tiện, lén lút đều phơi bày ra ngoài. Những cái xấu xa thoát nhìn tưởng là quen thuộc lắm rồi, nhất là đối với những kẻ thiên về bản chất lương thiện của mình thì ngay ở đây, ở nước Latvia này - họ vẫn giữ gìn nghiêm ngặt khuôn khổ của nền đạo đức tiểu tư sản nhỏ nhen.

Mặc dù hành khách trên ba toa tàu này đã lấy lại vẻ bình tĩnh bên ngoài, song những nét lo lắng căng thẳng vẫn còn đọng lại trên những khuôn mặt có nụ cười hiền hậu của họ.

Một số người khổ sở lo lắng không hiểu Tổ quốc liệu có hứa hẹn cho họ được sống sung sướng như ở Latvia hay không, liệu họ có bị vết nhọ nào cản trở họ trở thành những công dân mới đáng tin cậy của quốc xã hay không? Còn số khác, những kẻ tin ở công lao đặc biệt của chúng đối với quốc xã sẽ được đánh giá cao thì lại lo lắng rằng liệu chúng có thể qua biên giới mà không bị cản trở gì hay không. Số thứ ba - số này không nhiều thì thầm lặng đau khổ vì phải xa đất nước Latvia cũng là Tổ quốc của họ. Cả cuộc đời của họ cùng với tất cả những gì gắn bó nay cắt đứt đi, không sao tránh khỏi đau đớn trong tâm hồn.

Nhưng rồi sự sợ hãi của người này đối với người khác, sự lo sợ kẻ khác nhận ra những tình cảm chân thực của mình sẽ làm hại cuộc đời họ hiện nay và mai sau... Tất cả đều được che giấu dưới một chiếc màn đạo đức giả đã quen thuộc với họ từ lâu. Vì thế dân hồi hương trên chuyến tàu này cố gắng tỏ ra có một vẻ tự chủ, vô tư thường thấy, nhưng lại có màu sắc riêng biệt đối với mỗi hành khách của mỗi toa.

... Weiss không vội vã giành chỗ cho mình trong toa không đánh số vé. Anh đứng ở sân ga, đặt chiếc túi xách bằng vải bạt của mình xuống nền đường nhựa, yên lặng chờ đợi lúc nào có thể lên tàu mà không gây hoang mang cho các bạn đồng hành của mình.

Bỗng nhiên Papke tiến lại và hắn đặt chiếc vali bằng phíp xuống bên cạnh chiếc túi xách bằng vải bạt của anh, còn chiếc vali bằng da hắn vẫn cầm trên tay.

Hắn không chào hỏi Weiss và cố làm bộ không nhận ra anh, hắn chú ý theo dõi mọi người lên tàu. Rồi bỗng chốc chọn đúng lúc, hắn cầm lấy chiếc túi xách bằng vải bạt của Weiss và chạy lao về phía toa ghế mềm.

Weiss cho rằng Papke xách nhầm chiếc túi của anh nên anh xách vali chạy theo hắn. Nhưng Papke tức giận ngoái lại quát anh:

- Tại sao anh định gửi cho tôi chiếc vali của anh? Hãy tìm công nhân họ xách cho có được không?

Thế là Weiss đành phải đi về toa mình. Anh chiếm một chỗ ở tầng trên và đặt chiếc vali phíp vào ngăn trên nóc.

Sự việc đó đặt Weiss vào tình trạng tương đối khó giải quyết. Đầu tiên anh giả định rằng, Papke chơi trò hài hước này để xem xét đồ đạc có trong túi của anh rồi sẽ mang lại trả anh thôi. Và có thể còn xin lỗi anh vì “nhầm” nữa! Nhưng sau đó những suy nghĩ nặng nề hơn bắt đầu làm Weiss lo lắng. Ở biên giới, nhân viên Hải quan sẽ lục soát vali và có thể khám thấy trong đó có những thứ không cho phép chủ nhân chiếc vali vượt qua biên giới, mà chủ nhân chiếc vali lúc này lại là Weiss.

Quảng vali này đi hay là chờ thời cơ giấu nó xuống dưới ghế một hành khách nào đó - nghĩa là vứt bỏ vali của Papke! Nhưng sau khi Funk về nước, mất liên lạc với hắn, bây giờ Weiss phải coi trọng mọi quyền hành của Papke, và anh không có quyền liều lĩnh không tôn trọng những quyền hành đó.

Đầu óc Weiss căng thẳng, cố tìm cách gỡ mối mà Papke gây ra. Weiss bỏ thông chân xuống giường, lắc đầu và lấy kèn harmonica ra thổi, bài hát vui vui. Nội dung bài hát này thì người đàn ông nào cũng biết, nhưng khi có mặt phụ nữ mà hát lời thì không được! Ấy

thế mà phụ nữ khi nghe điệu nhạc này thế nào cũng mỉm cười tình tứ với chàng trai nghịch ngợm đang rất cởi mở bộc lộ niềm vui được trở về Tổ quốc.

Một anh chàng người gầy nhom, rót rượu vodka vào cốc nhựa đưa cho Weiss và nói:

- Chúc sức khỏe Quốc trưởng của chúng ta! - Hấn trợn mắt lên như cầu nguyện. - Người rất cần những thanh niên ưu tú như chúng ta bạn ạ.

- Heil! - Weiss duỗi tay phải ra hô.

Tên Đức này nghiêm nghị nói:

- Chúng ta còn đang ở nước Nga! - Hấn mỉm cười hài lòng nói tiếp - Nhưng tôi không có họ hàng gì với anh cả. Và sau đây nếu anh không quên rót cho tôi số rượu như vậy trong phần dự trữ của anh thì phần bất lịch sự sẽ thuộc về phía anh.

Một tên Đức lớn tuổi có chiếc cổ béo núc ních, mặt vừa cạo nhăn chêm vào:

- Cậu nói phải đấy, ở Latvia chúng ta có thể ăn tiêu phung phí, nhưng về đến bên nhà thì không được tỏ ra nhẹ dạ?

Tên gầy hỏi vẻ khiêu khích:

- Ông định nói rằng ở Latvia thì có thừa cái để ăn, còn bên Quốc xã thì không có phải không? Ông định ám chỉ gì thế?

Người đứng tuổi, nom đĩnh đạc và đường hoàng như vậy, bỗng nhiên nháy mắt liên tiếp trông rất thương hại, mặt hấn đầm đìa mồ hôi, vội vã biện bạch với tên gầy không hiểu đúng về hấn. Hấn chỉ muốn nói rằng cần phải ăn nhiều hơn để cho bọn Latvia bị ít lương thực đi, còn ở Đức hấn sẽ ăn ít hơn để các dũng sĩ của quốc xã trưởng có nhiều lương thực hơn!

- Thôi được, - tên gày nói tiếp - cứ coi như ông được tha nhưng chỉ sau khi thết ta và anh chàng này, - hấn hất đầu về phía Weiss, - ta và anh chàng này cần được thết một bữa thịnh soạn. Những kẻ phưỡn bụng như mày thì phải coi việc thết đãi những người lính tương lai của quốc trưởng là một vinh dự lớn.

Khi Bruno ngó vào toa tàu có Weiss thì thấy ở đó đang diễn ra một tiệc rượu linh đình. Chỉ có chủ nhân của chiếc lẵng đựng lương thực là buồn rầu ngồi tránh sang mép bên ngoài ghế, nhường chỗ bên chiếc bàn con cho đôi thanh niên.

Bruno khẽ nhắc chiếc mũ bện nhưng xung quanh của mình, chúc mọi người ăn ngon miệng. Nhận ra Weiss trong toán hành khách này, Bruno lao vào ôm lấy anh, vô cùng sung sướng vì cuộc gặp gỡ bất ngờ và may mắn này. Và thế là Bruno với một vẻ rất sốt ruột bắt đầu hỏi Weiss về những người bạn mới này và vội vã muốn báo ngay cho Weiss những tin tức tương tự, khiến cho Weiss, một người có học, đành phải đề nghị Bruno đi với anh ra ngoài, vì rằng không phải tất cả hành khách đều hài lòng nghe cái giọng oang oang và thết rít lên của Bruno.

Bruno xin lỗi, lại khẽ nhắc chiếc mũ có cắm chiếc lông gà khỏi chiếc đầu hói bạc trắng của mình ngật ngưỡng ra các phía rồi đưa hai tay lên bịt tai, giải thích rằng phải nói to như vậy vì mới đây bị viêm màng nhĩ, nên không nghe thấy cả tiếng mình nói. Bây giờ tuy đã khỏi nhưng không thể nào quen với cách nói bình thường nữa. Khi thì nói oang oang như viên chuẩn úy ngoài bãi tập, khi thì thảm nhỏ bé đến nỗi những người thân nhất cũng phải giận dữ. Cúi đầu và dập gót giày, Bruno xin lỗi mãi vì sự có mặt đột ngột của mình rồi bỏ ra ngoài cùng với Weiss. Ông thân mật đỡ khuỷu tay người bạn trẻ của mình.

Hai người đi về phía đầu toa, đứng giữa chỗ nối hai toa lát bằng những tấm thép có vạch chéo nhau và gió thổi rít lên qua thành vải bạt xếp như chiếc đàn phong cầm.

Weiss ghé sát tận tai Bruno kể lại chuyện chiếc vali của Papke, Bruno gật đầu và ngay tức khắc bỏ sang toa bên cạnh, tỏ vẻ như là sau khi nghe chuyện này không muốn chịu chung sự hoạn nạn với Weiss.

Nhưng một lúc sau Bruno lại xuất hiện trong toa của Weiss. Ông đặt chiếc lẵng nhỏ bện dây của mình lên giá của Weiss bên cạnh chiếc vali vải phíp của Papke. Bruno nói rằng ông bỏ chỗ cũ của mình, nhưng xin đừng ai lo ngại vì ông hoàn toàn không muốn làm ai bị chật chỗ cả. Ông là một người vui tính và muốn các đồng bào kính yêu của mình tham dự vài trò chơi ảo thuật, và mặc dầu những trò này đơn giản, biểu diễn lại không được khéo léo lắm, Bruno vẫn đề nghị những người có mặt nhắm mắt lại trước khi đoán ra con bài. Rồi với vẻ thất vọng thực sự bị mắc cỡ khi không gọi đúng được tên con bài đó, Bruno đã chiếm được cảm tình của tất cả mọi người. Nhưng sau đó, cầu thả với lấy chiếc vali vải phíp, Bruno bỏ đi, bảo rằng sẽ tìm cho mình một chỗ để chịu.

Sau khi Bruno đi rồi, Weiss leo lên giường trên nằm; hai tay gối đầu, mắt nhắm như ngủ thiếp đi. Khi Bruno lại xách vali hiện ra thì đã gần bữa ăn trưa. Lại xin lỗi không hết lời, quẳng chiếc vali lên giường Weiss rút túi lấy miếng bánh mì kẹp giò được gói cẩn thận bằng giấy dầu và nói rằng bây giờ thấy rất muốn ăn.

Nhưng khi tên Đức đứng tuổi đưa cho Bruno chiếc đùi gà thì Bruno lại lịch sự từ chối, viện cớ rằng không muốn béo ra. Ông tin rằng nước Đức sẽ không khước từ nhận Bruno như một người lính. Hành động này làm cho Bruno càng gây thêm được cảm tình. Và, để không làm phiền bữa ăn trưa của các bạn đồng hành, Bruno leo lên tầng trên, ngồi bên cạnh chiếc lẵng của mình, rồi ôm lấy nó. Nhưng với tính vui nhộn bẩm sinh của mình, Bruno lại tụt ngay xuống và xách lẵng bỏ đi, nói rằng sẽ cố gắng tìm một chỗ nào đó cạnh một bà không quá trăm tuổi, cũng không dưới mười ba. Bruno đưa tay xoa chiếc đầu hói của mình rồi tự khen mình:

- Tôi bị mất bộ tóc đẹp đẽ này cũng chỉ vì là một người đàn ông thực sự và luôn luôn sùng bái sắc đẹp của đàn bà.

Hành khách trong toa tiền con người hay bông đùa bằng con mắt khoan dung. Weiss mỉm cười, nhưng khi trèo lên giường mình anh bị va đầu gối rất đau vào chiếc vali của Papke để lại ở đầu giường. Weiss ngã đầu vào cạnh cứng của vali về khoan khoái, tưởng như đây là chiếc gối bằng lông chứ không phải chiếc vali.

Sau những phút lo lắng trôi qua, Weiss lấy lại được bình tĩnh - chắc rằng trong vali của Papke chẳng có gì nguy hiểm đối với Weiss cả. Mãi bây giờ Weiss mới hiểu: mang chiếc mặt nạ vào mình như anh hiện giờ thật khó khăn không biết ngàn nào. Mấy phút thoát khỏi chiếc mặt nạ này lại mang cho anh cảm xúc giống như người ta cảm thấy khi mò mẫm bò trong đêm tối theo đường núi chưa có vết chân người ngay bên bờ vực thẳm. Con đường này bị vực thẳm chắn ngang, hình như phía trước là thần chết, nhưng rồi bỗng nhiên có chỗ đặt chân, bước qua vực rồi lại tiếp tục đi.

Mấy tháng gần đây Weiss hầu như đã rèn được cho mình khả năng lạnh nhạt, quan sát chính xác mọi cái. Anh đã có thói quen tự khen mình hoặc tự phê phán, khinh bỉ mình, hoặc tự khâm phục mình. Anh tháo chiếc mặt nạ mới của mình ra, rời với vẻ rất tò mò chăm chú, gây gổ nghiên cứu khả năng sinh tồn của nó. Anh cảm thấy một sự khoan khoái giống như khi anh hoàn toàn làm chủ nó.

Anh hiểu rằng, trong phút nguy hiểm, chiếc mặt nạ anh đeo có thể bị giật ra vì anh phạm sai lầm. Anh bị phụ thuộc hoàn toàn vào chiếc mặt nạ, vì chỉ có chiếc mặt nạ mới cứu được con người anh trong thực tế hiện nay thôi. Sự phụ thuộc này - một sự phụ thuộc vào con người mà anh chưa thể từ bỏ được những tình cảm thù địch, khinh bỉ, đôi khi làm hoàn toàn mệt mỏi trí lực của anh, những trí lực cần thiết để phục hồi lại những tình cảm đó, dù chỉ trong một thời gian ngắn nhất cũng đủ để làm anh đỡ thấy đơn độc.

Nhưng cuối cùng, khi anh được yên tĩnh một mình thì một nỗi buồn khủng khiếp lại đến với anh. Một nỗi buồn vì mất đi cái thế giới gồm có cả thực chất cái “tôi” của anh. Và cái thế giới đó thật sinh động tươi đẹp, hiện thực, còn thế giới mà anh đang sống thì thật là giả tạo, rối loạn, nặng nề như một cơn mê sảng.

Anh còn chưa bao giờ đặt giả thiết rằng những khó khăn vất vả nhất trong công tác của anh sẽ là sự phân đôi nhận thức một cách nguy hiểm như thế nào.

Lúc đầu thậm chí anh còn bị lôi cuốn vào một trò chơi: tham dự vào đời tư người khác, tự bịa ra những suy nghĩ của người này và phần khởi vì những suy nghĩ này trùng với ấn tượng phải xuất hiện ở những người khác.

Nhưng anh hiểu rằng anh càng đeo chiếc mặt nạ mới của mình có kết quả bao nhiêu thì sau đó, trong những giây phút đơn độc ngắt ngủi nỗi buồn vì mất cái thế giới cũ của anh càng thiêu đốt tâm hồn mình. Anh buồn vì cái thế giới đó cứ càng ngày càng xa cách anh, vì bị mất cả con người thực của anh trước kia và không có quyền làm con người đó!

Trong những giây phút mệt mỏi anh bị cảm giác đau đớn xâm chiếm tâm hồn, hình như cả con người anh gồm toàn những bộ phận giả tạo chưa bao giờ tháo rời ra, và chưa bao giờ cảm thấy mình là con người thực, con người sống. Không bao giờ anh còn có thể lĩnh hội hoàn toàn cuộc sống và con người thật đúng với con người của anh trước kia.

Một trong các thầy dạy nói với anh rằng, giờ phút khủng hoảng trầm trọng nhất sẽ đến với anh, phải khắc phục nó một cách gian khổ, khó khăn. Đúng, bây giờ anh đã hiểu nó khó khăn như thế nào. Anh hiểu rằng vượt qua biên giới Xô Viết không phải chỉ ở chỗ hoàn thành một phần nhiệm vụ. Vượt qua biên giới còn có ý nghĩa vĩnh viễn xa cách cuộc sống, mà ngoài giới hạn của nó, chiếc mặt nạ của anh phải chiếm được địa vị lớn hơn đối với thực chất của anh. Và

anh càng ngoan ngoãn phục tùng chiếc mặt nạ bao nhiêu thì anh sẽ càng hoàn thành nghĩa vụ của mình trọn vẹn và có kết quả bấy nhiêu.

Anh miễn cưỡng chấm dứt cảm xúc nghỉ ngơi ngắn ngủi sau sự việc nguy hiểm vừa qua mà Bruno đã cứu thoát anh.

Ở Bialystok, Weiss không xuống tàu vào ga, mặc dù tất cả hành khách đều xô vào đó mua thịt gà, trứng, bánh mì, bơ và các loại giò.

Trong toa tàu không người anh tiếp tục đánh nót ván cờ với Bruno. Trầm ngâm xoa chiếc trán hói của mình, Bruno nói:

- Con vịt đực Papke này của anh khá đấy: một nửa vali đựng các hộp trứng cá đen, đồ lông thú và các hàng lậu thuế vớ vẩn. Một gã đàn ông biết tính toán đấy! Khi nào qua biên giới, anh trao trả vali cho hắn, người ta sẽ không khám anh đâu. Còn tôi, đành phải bị giữ lại ở biên giới. Tất cả những vấn đề khác thì sẽ làm như là chúng ta đã thỏa thuận với nhau. Điều chủ yếu - đừng tỏ ra có sáng kiến tinh khôn. Chúng ta cần Johann Weiss chứ không cần và sẽ còn chưa cần Alexander Belov trong một thời gian dài. Hiểu chứ?

Một hành khách đi vào toa, hắn khó nhọc lắm mới lấy chiếc cầm của mình giữ được một lô các gói. Bruno long trọng tuyên bố, sau khi đẩy quân cờ trên bàn lên một nước:

- Xin tặng anh bạn nước chiếu muôn thuở⁹ - và xoa tay nhận xét một cách sâu xa, bóng gió - tôi có nhã ý là không chiếu tướng hết anh chỉ vì lý do lịch sự. - Bruno độ lượng nhìn Weiss, khuyên - Hãy học đi, anh bạn trẻ, hãy học cách thắng mà không xúc phạm lòng tự ái của đối thủ, khi đó anh sẽ không bị mất cảm tình của người cùng đấu. - Liếc sang tên Đức mang các gói, ông nói - Thừa ngài, ngài quan tâm đến cái bụng của mình thật quá nhiệt tình, đến mức ngài quên mất cả uy tín quốc xã đấy! Lẽ nào ngài lại không hiểu rằng mình đã làm việc cho bọn đồ, đã tiêm nhiễm tư tưởng cho rằng hình

như ở Đức nhân dân đang phải chịu đựng khó khăn hay sao? Thật không tốt! - Rồi đứng lên và khinh bỉ nhún vai đi về toa mình.

Tên này vội vã biện bạch với Weiss rằng y là một người Đức rất tốt, một người Đức chân chính, và là đảng viên xã hội dân tộc, rằng y sẵn sàng tiếp thu tất cả các ý kiến nhận xét và chuộc lại lỗi lầm của mình bằng cái gì cũng được, kể cả quãng những thứ vừa mua đi. Đây chỉ là một lỗi lầm, hoàn toàn không có gì hơn... Hắn băn khoăn và rất lo lắng vì lời buộc tội của Bruno đối với hắn, khiến cho Weiss thấy thương hại, khuyên hắn không nên quá chú ý đến nhận xét này, vì hắn không phải người duy nhất - mà tất cả hành khách đều làm như hắn. Nhưng nếu sau này hắn làm cho những nhà lãnh đạo Đức chú ý đến hạnh kiểm không xứng đáng của dân hồi hương thì điều đó sẽ khiến cho lời buộc tội của hắn không có giá trị gì nữa.

Tên béo cảm ơn rối rít vì Weiss đã cho hắn những lời khuyên quý giá. Và sau đó, suốt dọc đường hắn lại nhìn Weiss với vẻ trung thành và biết ơn.

Ở ga biên giới mọi hành khách đều phải vào phòng hải quan để làm các thủ tục cần thiết. Các nhân viên hải quan chỉ xem xét qua loa hành lý, đôi lúc chỉ hỏi qua xem trong vali có gì thôi. Mặc dù thế hành khách vẫn không yên tâm. Điều đó thể hiện ở thái độ đặc biệt niềm nở của họ, ở sự sẵn sàng một cách không cần thiết cho xem tất cả những gì họ có, và thậm chí ở cả những dự định biện bạch chẳng để làm gì, rằng họ về Đức không phải do xu hướng chính trị, mà chỉ vì muốn gặp lại họ hàng đã từ lâu không trông thấy nhau thôi.

Papke không đếm xỉa đến sự phản đối của nhân viên hải quan, đồ hết đồ đạc có trong chiếc túi xách của Weiss ra chiếc bàn con lót vải nhựa và giải thích rằng hắn chỉ mang theo những thứ tối cần thiết, vì hắn không tin rằng nước Đức sẽ là Tổ quốc của hắn, mà Tổ quốc hiện nay của hắn là Latvia. Ở đây hắn có nhiều bạn bè người Latvia và người Do Thái - những con người quý giá đối với trái tim hắn.

Nhưng nhân viên hải quan, không động tay đến đồng hành lý này. Họ nhìn lên trên đầu Papke, đề nghị xếp tất cả các thứ vào túi xách. Papke cắn môi, làm bộ như hấn bị xúc phạm, nhưng mặt hấn bỗng xì xuống khi nhân viên hải quan đề nghị hấn mở chiếc vali bằng da.

Bruno đứng bên cạnh Papke. Chiếc giành của Bruno bị để ra bàn và nhân viên hải quan cẩn thận xem xét từng thứ một, đặt giấy tờ và phim ảnh sang một bên, - phim ảnh trong các hộp bằng sứ trước đựng thuốc.

Bruno thấy đồng chí chiến sĩ biên phòng hai tay cầm quyển sách “Giáo khoa lịch sử”, mặc dù thực ra giữa hai tờ bìa này lại là một nội dung hoàn toàn khác, bèn nói to đầy khiêu khích:

- Giá như tôi có ý định mang theo cuốn sách của Quốc trưởng - nhưng tôi đã mang nó, - tôi sẽ mang đến chỗ mà tiếng nói của quốc trưởng thấm vào con tim mỗi người. - Rồi quay sang phía Papke, hỏi hấn với hy vọng được hấn ủng hộ: - Thật là vô lý nếu cho rằng loại sách như vậy lại bị cấm!

Papke bước tránh xa Bruno rồi nói giọng ác cảm:

- Hãy để cho tôi được yên, mặc xác quốc trưởng nhà ông! - Và khuyên nhân viên hải quan - Hãy khám xem trong túi lão ta có gì. Loại này rất thích vũ khí. Tôi sẽ không ngạc nhiên nếu như ở thất lạng lão ta có giắt dao găm lưỡii khắc “Máu và danh dự”. Các đồng chí không nên cho những hảo hán loại này về Đức!

- À, ra thế! - Bruno giận dữ quát. - Có nhà người không đáng được về Đức thì có! Và nếu có cho về thì cũng chỉ là để tống vào sau song sắt.

- Thừa bà con! - Nhân viên hải quan nghiêm giọng nói: - Tôi đề nghị im lặng và đừng cản trở công việc!

Weiss đặt chiếc vali lên bàn, rút thuốc ra, tiến lại bên Papke nói:

- Cho phép...

Papke đưa điều thuốc lá của mình ra. Cúi người châm thuốc lá, Weiss nói nhỏ:

- Chìa khóa vali của ngài đâu?

Papke đứng tránh vội ra, trong giây lát mặt hắn xám xanh lại. Nhưng ngay lúc đó, lấy lại được vẻ bình tĩnh, nồng nhiệt, hắn nói vang lên:

- Này anh bạn trẻ, tôi xin tặng anh món quà nhỏ mọn, người nghiện thuốc đi đường mà không diêm thì không xong. - Hắn đưa tay rút túi rồi đặt vào tay Weiss một chùm chìa khóa để trong chiếc túi con làm bằng da hươu.

- Xin cảm ơn ngài, - Weiss nói. - Ngài thật là lịch thiệp.

Mở vali xong. Weiss đưa mắt nhìn người hải quan hai tay lật tung các đồ vật trong vali.

Nhân viên hải quan hỏi xem Weiss có mang đồ vật gì bị cấm không.

Weiss lắc đầu. Nhân viên hải quan quay sang phía hành khách khác, nói với Weiss:

- Anh có thể lấy vali đi được rồi đây.

Sau khi khám xét xong, các kiều dân đi sang một sân ga khác, ở đó đã có một đoàn tàu gồm các toa của Đức đang đợi họ. Các chiến sĩ biên phòng trao trả lại giấy tờ cho hành khách mà họ đã thu để kiểm tra. Khi trao giấy tờ, người sĩ quan biên phòng niềm nở nói như một cái máy với từng người bằng tiếng Đức: “Chúc lên đường bình an” rồi đưa tay lên chào.

Người sĩ quan biên phòng trạc cùng tuổi với Weiss và có nét gì đó giống Weiss: mắt xám, mũi thẳng, trán cao nhẵn, cái miệng có vẻ nghiêm khắc, người cân đối, ăn mặc chỉnh tề, bàn tay xinh xắn. Đưa

mắt bàng quan nhìn Weiss và bằng cách đó kiểm tra lại tấm ảnh chụp Weiss trong chiếc hộ chiếu về Đức, người sĩ quan biên phòng cẩn thận gấp lại, đưa hộ chiếu cho Weiss, chào và chúc anh đi đường mạnh khỏe, cũng như những người khác, rồi đi sang hành khách khác. Trên nét mặt người sĩ quan biên phòng còn lộ rõ vẻ nhã nhặn phục vụ. Weiss cảm thấy rằng mặc dù tất cả những người này - những thanh niên Xô Viết mặc quân phục thật xa lạ với anh, nhưng đồng thời anh lại biết những điều về họ mà chỉ một mình anh biết rõ.

Ở toa ghế mềm, người sĩ quan biên phòng này tiến lại chỗ Papke, anh nói tiếng Đức thận trọng và rõ ràng với Papke rằng xin lỗi vì phải làm phiền, nhưng anh buộc phải mời ông ta đến nhà ga để làm sáng tỏ một số vấn đề về thủ tục, có lẽ do làm lẩn của hành chính nên giấy tờ của Papke không đúng hoàn toàn.

Papke đứng dậy, ngoan ngoãn đi lên phía trước người sĩ quan biên phòng xuống sân ga.

Cũng như Papke, Bruno phải xuống tàu. Ông đi giữa các chiến sĩ biên phòng. Bruno tranh cãi âm ỉ và định giằng lấy chiếc lẵng của mình trong tay người chiến sĩ biên phòng.

Khi vượt lên ngang với Papke, Bruno khiêm tốn cúi đầu chào, khẽ nhắc chiếc mũ bện nhưng có chiếc lông chim ngất ngưỡng của mình, và thốt lên giọng đầy khích động:

- Thật là một hành vi thô bạo đối với cá nhân! Tôi sẽ phản đối!... - Rồi nói với người sĩ quan biên phòng, đưa tay về phía Papke: - Một nhà hoạt động xã hội đáng kính, một nhân vật nổi tiếng! Thế mà bỗng nhiên... - Bruno thất vọng dang hai tay ra.

- Không nên làm ầm, - người sĩ quan biên phòng nghiêm nghị nhắc.

- Nhưng tôi cứ, tôi cứ làm ầm! - Bruno không chịu yên. Mỉm cười nhìn Papke đề nghị: - Tôi mong rằng ngài sẽ không từ chối chứng thực giúp với nhà cầm quyền địa phương tôi là một người trung thực và nếu như họ có tìm thấy trong số hành lý của tôi những thứ không

được phép mang ra khỏi biên giới thì chỉ là vì tôi thực chưa được biết. Tôi không biết cái gì có thể mang đi được, còn cái gì không.

Một lúc sau, tay xách chiếc vali da, Papke mặt ủ rũ trở về toa của mình.

Đoàn tàu chở dân hồi hương đi vào vùng biên giới thì dừng lại. Dải đất đen mới cày chạy dài theo hai bên đường sắt, kéo tít đến chân trời. Vệt sẫm đen vô tận, hình như chia cắt thế giới bên này với bên kia.

Các chiến sĩ biên phòng đeo đèn pin ngang hông áo khoác ngoài bằng dây da nhỏ, cẩn thận kiểm tra phía ngoài đoàn tàu, thậm chí xuống cả rãnh bên đường để xem xét gầm các toa.

Có lẽ tự nhiên thôi nếu như vào những giây phút cuối cùng trước khi qua biên giới, mỗi hành khách đều cảm thấy xúc động. Song chẳng thấy có gì giống nhau cả, hầu như không ai thể hiện tình cảm của mình ra và sự việc đó bảo cho Weiss hay rằng đa số trở về Đức không phải do mệnh lệnh hay vì áp lực của hoàn cảnh, mà đi theo những mục đích xa rộng đặc biệt của mình. Chắc rằng, nhiều người có những lý do quan trọng để giấu giếm những dự định và hy vọng thực sự của mình cho tới lúc cần thiết.

Vì thế những hành khách nào khi từ giã đất nước Latvia càng vô tư bao nhiêu thì càng làm cho Weiss cảm thấy lo lắng nguy hiểm bấy nhiêu. Đó là sự nguy hiểm đang lẫn tránh Weiss ở trong những con người này - những người có khả năng kiềm chế tình cảm, che đậy tình cảm mình.

Trong chuyến hồi hương cuối cùng này chỉ có một số ít gia đình phải miễn cưỡng từ bỏ Latvia vì phục tùng ý muốn độc ác của “Hiệp hội kiều dân Đức vùng Baltic”. Chẳng mấy người thấy đau khổ vì phải từ bỏ tổ ấm của mình, từ bỏ những con người mà nhiều năm dài lao động đã chung sống gắn bó với họ. Ở đây, kẻ có ưu thế là kẻ cho đến ngày cuối cùng ở Latvia vẫn sống một cuộc sống giả tạo, gom góp tất cả những gì mà đối với họ ở Đức có thể đánh giá như là

công lao đặc biệt đối với quốc xã... Và chỉ có sự thờ ơ hết sức giả tạo, vẻ buồn rầu đầy gượng gạo trên nét mặt bộc lộ ra những ai không muốn tỏ thái độ của mình trong giờ phút quyết định vượt biên giới.

Weiss chuẩn bị sẵn trong đầu óc một lời ngụy trang để đáp ứng ngay tức khắc như theo lệnh truyền ngấm của một người nào đó chỉ huy vắng mặt tất cả những người ở đây. Và cả anh nữa cũng phải thực hiện mệnh lệnh thâm lặng này. Weiss cũng tạo thái độ ủ rũ, thỉnh thoảng đưa mắt nhìn qua cửa sổ toa tàu với vẻ chờ đợi như nét mặt các hành khách khác.

Con tàu từ từ chuyển bánh... Bánh xe lửa lại bắt đầu đập trên đường ray thành những tiếng xình xịch theo nhịp đều đều.

Nhưng mặc dù Weiss chuẩn bị tự chủ thế nào đi nữa, tiếng đập nhịp nhàng của sắt thép vào những lúc khủng khiếp này, vào lúc khắc nghiệt của thời gian trôi đi không bao giờ trở lại vẫn làm cho Weiss ngổn ngang đầy những suy nghĩ như đang rơi vào vực sâu bí ẩn nào đó. Muốn thoát ra khỏi tình trạng đau đớn nặng nề vì mất đi tất cả những gì quý giá đối với Weiss và để nhanh chóng lao vào bí ẩn đã đè nặng lên con người anh với nỗi niềm đau đớn không chịu nổi, Weiss ngẩng đầu lên, nheo mắt lại và sáng khoái nói với hành khách.

- Thưa các ngài, tôi xin mạnh dạn chào mừng các ngài vì có lẽ, đã ở trên đất quốc xã! - Rồi anh đứng dậy, vươn người ra. Nét mặt anh chứa đựng vẻ sung sướng nghiêm trang.

Giữa cảnh trang nghiêm Weiss rút túi lấy chiếc huy hiệu chữ thập gói trong giấy và cài vào vạt cổ áo vest. Hành động này được coi như một hiệu lệnh: tất cả mọi người đều mở vali, thay quần áo, ăn mặc đẹp hơn.

Nửa giờ sau nom tất cả hành khách đều như là chuẩn bị đi chơi nhà ai hoặc đang đón khách đến. Mỗi người đã cẩn thận tính toán trước xem mình mặc bộ quần áo nào để cho bề ngoài có vẻ đường hoàng,

trang trọng. Còn một quần áo kiểu hơi cổ cần thiết để nói lên lòng trung thành với chủ nghĩa bảo thủ Đức cổ và sự không thay đổi quan niệm thẩm mỹ cũng như niềm tin.

Trên bàn còn xuất hiện các quyển kinh thánh, những chiếc mũ có vành đỉnh cứng màu đen đã cũ, găng tay. Mùi nước hoa xông lên.

Bỗng nhiên đoàn tàu hãm phanh đến rầm một cái như bị vấp và dừng lại. Dọc đường tàu những tên lính Đức đội mũ sắt chân bước đi rầm rập, ngang ngực mỗi tên đều đeo súng tiểu liên đen. Bộ mặt của bọn lính này trông lỗ mãng, không động đậy, chúng làm các động tác rất nhanh và đều như máy. Một tên sĩ quan vào toa - người xám, khô khan, đứng đắn, mắt nhíu lại vẻ khinh bỉ.

Tất cả hành khách đều đứng bật dậy như theo lệnh.

Tên sĩ quan đưa một ngón tay lên, cất giọng nói khẽ, hầu như chỉ mấp máy đôi môi mỏng:

- Yên lặng, trật tự, hộ chiếu!

Hắn đưa tay đeo găng ra khinh bỉ cầm lấy hộ chiếu và không thèm quay người, đưa qua vai cho tên binh nhất. Còn tên binh nhất thì lại chuyển cho một tên mặc thường phục, và tên này với con mắt chính xác, cái nhìn sắc sảo, chiếu đèn pin lên tám hộ chiếu dán ảnh cá nhân của hành khách vừa trao. Không một hành khách nào có cảm giác là cái nhìn đó lại xuyên qua họ và trên thành toa - giống như trên màn ảnh, trong khoảnh khắc này lại xuất hiện nếu không phải bóng người mình thì cũng là những đường nét rung rinh của những ý nghĩ của họ.

Cầm lấy tám hộ chiếu của người cuối cùng, tên sĩ quan vẫn những lời nặng như chì:

- Trật tự, bình tĩnh, ngồi yên một chỗ, - nói rồi hắn bỏ đi.

Bọn lính đứng lại ở cửa toa. Chúng nhìn những người trên tàu với vẻ coi thường. Chúng đứng ở tư thế hai chân dẹt ra, quai hàm hóp lại, mũ sắt sụp xuống tận lông mày.

Một tình cảm xâm chiếm tâm hồn Weiss. Anh cảm thấy như đã trông thấy tên sĩ quan và bọn lính này ở một nơi nào đó, trông chúng cũng như bây giờ và cũng như lúc chúng muốn tự bộc lộ con người mình ra. Và do ấn tượng say sưa này trùng hợp với những điều mà mắt anh trông thấy, Weiss cảm thấy nhẹ nhõm trong người. Về thân mật và kính trọng, phần nào như có vẻ thềm muốn, chốc chốc anh lại liếc nhìn bọn lính với dáng điệu một thanh niên thường dân Đức nhìn binh lính.

Khi tên sĩ quan quay lại toa có tên mặc thường phục đi kèm và bắt đầu phát trả hộ chiếu cho hành khách, Weiss đứng lên, vươn thẳng người, hai tay thẳng theo móp túi quần, vẻ phấn khởi và vui vẻ nhìn vào mắt tên sĩ quan. Tên này mỉm cười nhã nhặn đáp lại.

- Ngồi xuống!

Nhưng Weiss làm bộ không nghe thấy, vẫn tiếp tục đứng ở tư thế như vậy.

- Anh còn chưa phải là lính. Ngồi xuống! - Tên sĩ quan nhắc lại.

Weiss hất hàm, dõng dạc nói:

- Tổ quốc sẽ không từ chối tiếp nhận tôi vào đội ngũ quang vinh của quân đội quốc xã!

Tên sĩ quan thân ái vỗ găng tay vào vai anh. Tên mặc thường phục ghi điều gì đó vào sổ tay của mình. Và khi tên sĩ quan tiếp tục đi sang toa khác, các bạn đồng hành của Weiss rối rít chúc mừng anh. Rõ ràng là ngay bước đầu tiên đặt chân lên đất Đức anh đã gây được ấn tượng tốt đẹp nhất đối với tên đại diện Bộ chỉ huy chiếm đóng Đức.

Con tàu lăn bánh trên đất nước Ba Lan - lúc này là lãnh thổ của phát xít Đức - nguồn khai thác quân sự của Đức.

Hành khách chăm chú nhìn qua cửa sổ toa, đường hoàng như những người chủ trao đổi với nhau những ý nghĩ của mình về vùng đất đai mới của Đức, khoe khoang với nhau về tài ba của mình và thái độ khinh bỉ dân Slav. Những làng mạc bị tàn phá thành tro bụi vì các vụ ném bom trôi vụn vút bên ngoài cửa toa tàu.

Tù nhân Ba Lan đang sửa chữa những chiếc cầu hỏng có lính Đức kèm bên cạnh. Ở các nhà ga chỗ nào cũng hiện rõ những bảng mới làm rất cẩn thận viết bằng tiếng Đức.

Trên dọc đường càng gặp nhiều dấu vết của các trận đánh nhau vừa xảy ra, hành khách càng tỏ ra tự nhiên hơn và kiêu ngạo hơn. Weiss cũng như tất cả bọn họ, dán mắt nhìn qua cửa sổ toa, và cũng như tất cả bọn họ, anh khâm phục nghe kể về sức mạnh tấn công chớp nhoáng của Đức, đôi mắt anh lóe sáng lên về kích động. Sự cảm xúc trong anh mỗi lúc một mạnh mẽ, nhưng nguyên nhân của nó lại rất đặc biệt, từ lâu anh đã nhớ lại một cách rõ ràng và chính xác trong trí mình những cảnh vút loáng qua ở những nơi xây dựng các kho chất đốt khổng lồ, các loại kho khác, những con đường được mở rộng, những chiếc cầu được tu bổ chắc chắn, ở những nơi trên các bãi rừng thưa xe lăn đường đang hoạt động, nén chắc nền đất để xây dựng các sân bay tương lai.

Và tất cả những cái quan sát thấy, ghi nhớ lại rồi sắp xếp chúng một cách tự động, trên một tấm bản đồ vô hình nhưng lại thấy rất rõ bằng con mắt tưởng tượng. Thường thường những người chơi cờ nổi tiếng vẫn chơi những ván cờ phức tạp theo lối không có bàn cờ như vậy.

Việc luyện tập đạt tới mức phản xạ máy móc đã ảnh hưởng tới công việc căng thẳng của trí nhớ này, nhưng đáng buồn là trong toàn bộ vấn đề này lại không có sự cần thiết của công việc... Vì Weiss biết rất rõ rằng thời gian cần thiết để anh có thể truyền về cho người của

mình những tài liệu này thật không phải dễ, trong khi đó những tài liệu này đã kịp trở nên lạc hậu rồi, mặc dù chúng sẽ bất khả xâm phạm nằm chắc trong trí nhớ của anh.

Hành khách ồn ào, thích thú nhìn đồng sắt vụn nằm dưới một gốc cây lớn gãy ngọn - đó là tất cả những gì còn lại của chiếc máy bay Ba Lan bị rơi. Họ vui đùa góp ý cho Weiss, khuyên anh hãy cố gia nhập không quân quốc xã để trở thành một phi công nổi tiếng. Weiss ngược ngạo mỉa mai cười, nói rằng anh coi vinh dự lớn nhất đối với mình là củng cố trên mặt đất những chiến thắng của không quân anh hùng, còn không dám mơ ước bay cao, vì điều đó chỉ xứng đáng với những người con xuất sắc của quốc xã. Weiss vừa nói chuyện với hành khách, vừa tích cực suy tính xem phải hành động ra sao. Đúng, tất cả những gì anh đã nhìn thấy và nhớ như in trong óc lại đang nằm trong khu vực cấm đối với anh. Nhưng anh đã hoàn thành bước mở đầu. Sự mở đầu làm anh xúc động, và giờ đây trở nên quan trọng hơn tất cả mọi thứ trên đời. Sắp xếp lên tám bản đồ tưởng tượng các công trình đặc biệt mà bọn lính Đức xây ở Ba Lan trên dọc đường anh đi qua. Weiss bỗng hiểu một cách chính xác tính chất tập trung đe dọa của chúng vào đất nước anh, đất nước càng ngày anh càng xa cách. Tất cả trong con người anh sục sôi ý nghĩ về mối đe dọa khủng khiếp, đối với Tổ quốc anh. Anh thấy người rối bời lên. Và nếu như tất cả mọi hoàn cảnh có khả năng, kể cả lúc con người có thể mất tự chủ, kể cả tra tấn và sự đe dọa của cái chết, đã được bàn luận với các thầy học và việc tự quan sát cẩn thận đã cho anh niềm tin chắc chắn rằng, anh sẽ đón bất kỳ nguy hiểm nào với phẩm chất của mình, không nhụt chí, không mất khả năng tự kiểm tra mình. Mặc dù vậy, Weiss vẫn thấy thử thách này đúng là quá sức anh.

Con tàu vẫn lao đi, lao đi, và bánh xe vẫn cứ đều đều theo nhịp đập xình xịch ở các đầu mối đường ray. Thế rồi nó chậm lại và dừng hẳn. Một ga nhỏ. Một chiếc xe tải chở lính chạy vào sân ga. Từ trên xe quăng xuống hai bọc gì đó nặng và ướt, nhưng ngay lập tức Weiss khủng khiếp thấy đó không phải là bọc gì mà là người. Hai người toàn thân đầm máu, tay bị trói ngoặt ra sau lưng từ từ nhồm

dậy, và thế là họ đã đứng lên, dựa vào nhau để không ngã, và nhìn bằng những cặp mắt sừng vù vào đám hành khách đang dán mắt vào họ. Trên cổ họ, lủng lẳng dưới các sợi dây trắng là hai tấm biển như nhau: “Gián điệp Ba Lan”. Chữ viết rất nghệ thuật: viết kiểu chữ in, nắn nót kiểu chữ tròn theo lối cổ của chữ Đức bằng tiếng Đức và bằng các chữ cái Ba Lan, viết rõ ràng từng chữ một.

- Sao? Sao? - Tên thượng úy quát. - Đi! - Tên áp tải lấy báng súng thúc vào một trong hai người bị bắt.

Người này lão đảo tấm thân đẫm máu đã bị khô cứng, từ từ nhích từng bước dọc theo đường tàu, người bạn tù lết theo sau.

- Nhanh lên! - Tên thượng úy lại quát. - Nhanh lên!

Và quay lại phía hành khách với những nét mặt sợ hãi quan sát sự việc xảy ra, hấn tức giận ra lệnh:

- Lên tàu, về chỗ, nhanh!

Và tất cả hành khách lao về các toa, xô đẩy nhau ở các cửa toa tàu dường như chậm chạp có thể dẫn đến cái chết.

Dòng người xô đẩy Weiss chen nhau vào toa, và anh hiểu những bạn đồng hành này tức giận với anh như thế nào vì sự chậm chạp của anh trong việc thi hành lệnh của tên sĩ quan.

Cửa toa tàu đóng sập lại. Con tàu không kéo còi, chuyển bánh, lăn bánh về phía tây. Rồi lại thấy bánh xe đập xình xịch.

Bỗng nhiên Weiss sực nhớ rằng, anh có đọc một cuốn tiểu thuyết nào đó, trong đó có một nhân vật trong truyện như thấy có cái gì rất thần bí trong tiếng đập của bánh xe. Lúc đó Weiss tưởng đó chỉ là chuyện bịa đặt, vớ vẩn. Thế mà bây giờ anh lại vô tình tự nhận ra rằng tiếng đập đều đều, nhịp nhàng, luôn luôn như ru ngủ lại đang gây ra sự lo lắng.

Và nhìn những người cùng đi đang thận trọng cố giữ vẻ mặt bình tĩnh và tin tưởng như thường, anh vẫn nhận ra có nhiều bộ mặt của họ có vẻ lo lắng. Rõ ràng là dân hồi hương từ nơi xa xôi thanh bình trở về, một phần nào đã cảm thấy trong cái thế giới khác này một “trật tự mới” do đồng bào của mình thiết lập và tính toán rằng việc trở về Tổ quốc sẽ được tổ chức như ngày hội. Và dù Weiss bị xúc động trước những sự việc nhìn thấy như thế nào đi nữa, dù đau xót cho những anh hùng Ba Lan thế nào đi nữa, anh cũng thấy sung sướng và yên tâm hiểu rằng: việc tập trung lực lượng của Đức ở vùng biên giới Tổ quốc của anh không thể giữ bí mật được nữa, và những người yêu nước Ba Lan bằng bất kỳ giá nào - kể cả hy sinh cuộc sống của mình - cũng sẽ báo tin này cho Bộ chỉ huy quân đội Xô Viết. Ý nghĩ này trả lại cho Weiss vẻ lạnh nhạt mà đáng lẽ anh đã mất.

Sau khi đã tương đối bình tĩnh, Weiss quyết định đến thăm Heinrich ở toa ghế mềm để nhắc Heinrich về chuyện của anh, vì trước lúc lên đường hai người còn chưa hòa giải với nhau.

Có những việc Weiss còn chưa rõ.

Khi Heinrich và Papke đến nhà ga thì giáo sư Goldblatt đã đợi Heinrich ở đây.

Giáo sư khó chịu trong người. Mặt ông xỉ ra vì bị phù, ông khó nhọc đứng tựa vào chiếc ba-toong đầu bịt cao su đen.

Heinrich lúng túng khi nhìn thấy Goldblatt. Nhưng giáo sư lại giải thích sự bối rối của Heinrich theo ý mình, có lợi cho Heinrich:

- Heinrich ạ, tôi hiểu anh. Nhưng Bertha đang nổi nóng. Tôi tin rằng trong những giờ phút này Bertha đang cảm thấy đau khổ vì phải xa anh - Giáo sư nói đúng: Bertha đúng là cảm thấy đau khổ, nhưng không phải vì Heinrich bỏ đi, vì với Heinrich, cô cho rằng tất cả đã kết thúc. Cô cảm thấy đau đớn cho cha mình, vì giáo sư không xét đến những sự việc đã xảy ra, vẫn quyết định đi làm một việc không mang lại kết quả gì để tưởng nhớ tình bạn với Schwarzkopf.

Giáo sư đến nhà ga mang theo một tập giấy dày. Trong kẹp giấy này có các công trình nghiên cứu của giáo sư mà mới đây Funk định vào nhà giáo sư cướp đoạt (công việc đến tối này không tiến hành được đến cùng vì cùng lúc đó có sự can thiệp của cơ quan công an). Và thế là giáo sư quyết định tặng con trai người bạn quá cố một số tác phẩm đặc biệt quý giá của mình.

Giáo sư đưa cho Heinrich chiếc kẹp đựng các bản vẽ buộc dây vải, nói:

- Heinrich, anh cầm lấy đi! Nếu ở đó anh gặp khó khăn và muốn quay về nhà, anh có thể bán các bản vẽ này của tôi cho một hãng nào đó.

Heinrich mặt tái đi, trả lời:

- Tôi không lấy gì của ông hết.

- Thật vô ích, - giáo sư chăm chăm nhìn vào mắt Heinrich nói tiếp. - Anh muốn lấy tài liệu này. Nhưng vì lẽ gì đó anh lại không nói với tôi.

Papke đi lại chỗ Goldblatt.

- Thưa giáo sư, xin ngài cho phép. - Hắn gật đầu nhìn Heinrich cất giọng như định xin lỗi thay anh - Cậu ấy thật không hiểu rằng giáo sư lại tặng cậu ấy một thứ quý giá nhất như vậy.

- Không, - giáo sư nói và ép chiếc kẹp vào ngực. - Ông thì tôi không cho.

- Đi thôi! - Heinrich ra lệnh và đẩy Papke mạnh đến nỗi tí nữa hắn ngã.

- Heinrich đáng thương thật, - Giáo sư lại nhắc lại. - Thành bé đáng thương thật!

Bertha chỉ bắt gặp phần cuối cảnh tượng này. Cô không yên tâm nên lên xe ra ga theo gót cha.

Không thèm nhìn Heinrich, cô đỡ lấy kẹp giấy và đỡ tay cha dẫn ra ngoài quảng trường ga.

Ngồi trên taxi, giáo sư thấy người rất khó chịu. Ông không nên đi ra ngoài nhà sau cơn đau tim mới phải. Nhưng ông cố lấy lại sức, an ủi con gái:

- Bertha, con hãy tin cha, nếu như Heinrich lấy chiếc cặp này của cha thì cha có thể nhẹ nhàng mà gạt bỏ con người này ra khỏi trí nhớ của mình, và cố gắng làm tất cả để con cũng hành động như vậy. Nhưng hắn lại không nhận. Có nghĩa là trong con người Heinrich vẫn còn lại một chút danh dự. Và bây giờ cha thấy thương thằng bé!

- Cha, - Bertha đau đớn nói. - Ở Berlin hắn sẽ đeo tấm bảng chữ thập vào ống tay áo mình và sẽ tự hào về người chú của hắn là thiếu tá Willie Schwarzkopf hơn cha hắn nhiều.

Giáo sư cương quyết nói:

- Không, con ạ, không đâu. Dù sao thì Heinrich cũng đã quyết định không lấy cái cặp giấy này của cha.

Tất cả những điều này Weiss không được biết.

Đi dọc hết đoàn tàu, Weiss thận trọng gõ cửa phòng riêng toa ghế mềm.

Heinrich cười gượng với Weiss. Anh giới thiệu qua loa một phụ nữ đứng tuổi có bộ mặt vàng béo sệ những mỡ, rồi mời Weiss cà phê pha trong phích:

- Sao, cậu đi đường nào thế? - Và không đợi trả lời, Heinrich lễ phép nói với người phụ nữ - Thưa tử tước phu nhân, nếu phu nhân sau

này cần đến một lái xe có tài... - đưa mắt sang Weiss, - Cha tôi rất vừa ý với anh ta.

Mặc dù trước đây nhà Schwarzkopf không có ô tô nên Weiss không làm lái xe cho họ, nhưng anh vẫn đứng lên, cúi đầu trước người phụ nữ thể hiện sự sẵn sàng phục vụ của mình. Người đàn bà thờ dài quay lại phía Heinrich nói:

- Chỉ tiếc là anh ta còn trẻ, và anh ta sẽ phải vào lính. Mà tôi thì không đủ quan hệ trong quốc xã để giữ người cần thiết khỏi vào quân đội.

- Thế còn thống soái ạ? - Heinrich nhắc.

Với giọng tôn trọng, tử tước phu nhân trả lời:

- Tôi có nhiều bà con họ hàng thuộc các gia đình dòng dõi lâu đời của nước Đức. Nhưng tôi chưa rõ, họ có quan hệ thế nào với quốc trưởng của chúng ta. - Nói đoạn mỉm cười: - Kaiser¹⁰ có bộ óc không to lắm, nhưng dù sao Người cũng có đủ đầu óc đánh giá cao dòng dõi quý tộc.

- Tôi tin ở phu nhân, - Heinrich vui vẻ nói, - quốc trưởng bao giờ cũng dựa vào sự ủng hộ của các gia đình thuộc dòng dõi lâu đời ở nước Đức.

Tử tước phu nhân tỏ vẻ đồng ý nói:

- Đúng, về vấn đề này tôi đã thấy. Nhưng quốc trưởng lại đặc biệt coi trọng các nhà công nghiệp.

- Cũng vì là họ đã đối xử như thế với quốc trưởng. - Heinrich nói.

- Nhưng thế thì tại sao quốc trưởng lại gọi Đảng của mình là Đảng xã hội dân tộc? Hạn chế trong khuôn khổ thống nhất dân tộc lại không có lý hơn hay sao? "Xã hội" - Cái tên nghe đáng lo ngại đấy.

Weiss cho phép mình tham gia vào một cách tế nhị:

- Thừa tử tước phu nhân, tôi dám bảo đảm với phu nhân rằng quốc trưởng của chúng ta đối xử với bọn cộng sản cương quyết hơn Kaiser nhiều.

Tử tước phu nhân nhìn Weiss vẻ không tin rồi nghiêm giọng nói:

- Nếu như tôi có nhận anh làm lái xe cho tôi thì phải với điều kiện anh không được bàn luận đến chính trị. Ngay cả với những hầu gái.

- Đôi lông mày đen của phu nhân dựng đứng lên.

- Thừa phu nhân, tôi xin phu nhân thứ lỗi cho anh ta, - Heinrich vội đỡ lời cho Weiss. - Anh ta chỉ muốn nói với phu nhân những điều đáng chú ý. - Và để cho Weiss hiểu rằng sự có mặt của anh ở đây không cần thiết nữa, Heinrich hứa với Weiss - Chúng ta còn gặp nhau nữa!

Cúi người chào tử tước phu nhân, Weiss bỏ ra ngoài hành lang toa xe và tìm đến phòng Papke. Anh không gõ cửa, mở cửa bước vào. Papke đang nằm trên divan, và chỉ có một mình trong phòng. Weiss nói:

- Đem vali của ngài đến chứ ạ?

- Phải, tất nhiên thôi. - Hấn chống khuỷu tay nhôm dầy, hỏi lại - Không có gì bị thu hồi chứ?

- Tất cả còn nguyên vẹn.

- Còn ta thì họ moi móc gần chết - Papke phàn nàn.

- Có gì quý giá không ạ?

- Mà anh nghĩ đến hay - Bỗng nhiên Papke nổi khùng rồi cất giọng rên rỉ - Ta cho rằng bọn chúng có tính giác đặc biệt đánh hơi tìm ra những cái bí mật. - Hấn đồng dục tuyên bố. - Nhưng dù sao ta cũng

đã dắt mũi được bọn chúng. Anh chàng đội mũ bện vành nhưng đúng là người bạn chân chính. Trước khi bọn đồ bắt đầu khám ta tỉ mỉ, ta đề nghị hắn giữ hộ ta quyển kinh bỏ túi. Ta bảo hắn là ta không muốn bàn tay bọn vô thần động vào cuốn sách thiêng liêng đó.

- Thật là quá thận trọng!

Papke tinh quái nháy mắt nói:

- Cuốn sách này đối với ta quý giá hơn bất kỳ quyển sách thiêng liêng nào. - Hắn lấy cuốn sách nhỏ ra khỏi chiếc cặp da đen, trùi mền xoa tay lên cuốn sách.

- Trong trường hợp như vậy, - Weiss nói với vẻ phán đoán, - Ngài đã hành động không được thận trọng vì để cuốn sách này rơi vào tay một tên lạ mặt.

- Đúng, - Papke công nhận, - làm thế nào được, khi mà không còn lối thoát nào khác... Nhưng sự tính toán của ta cũng tinh vi lắm đấy chứ. Còn lão ta, cái anh chàng đội mũ bện vành nhưng ấy, thông cảm ngay với ta.

“Lại còn thế nữa” - Weiss thoáng nghĩ. - Bruno từ lâu đã hiểu mà rồi. Và mà có thể an tâm, quyển kinh này của mà Bruno đã không thể trả lại mà mà không xem xét.

- Ta cảm ơn anh đã giúp ta, - Papke nói.

- Tôi mang vali đến ngay bây giờ đây.

- Hãy cầm lấy chiếc túi xách của anh.

- Tôi tin là tất cả còn nguyên chứ? - Weiss hỏi.

- Thế anh có cái gì trong đó vậy?

- Có thể, - Weiss nói và mỉm cười giải thích - một số tặng phẩm cho các bạn bè tương lai.

Rõ ràng câu hỏi này làm Papke lo lắng, và Weiss hiểu rằng hẳn không lục soát túi xách của anh, có nghĩa là anh không gây nghi ngờ gì cho hẳn cả. Điều đó, có lẽ, đối với Weiss lúc này là khoan khoái hơn cả.

Về đến toa mình, Weiss trèo lên tầng trên, nắm gọn gàng hơn và nhắm mắt giả vờ ngủ. Anh nghĩ đến Bruno. Bruno như thế đấy! Thật đáng tiếc biết bao vì đồng chí ấy chỉ tiễn anh được tới biên giới! Có con người như thế bên cạnh thì bao giờ cũng cảm thấy tin tưởng, bình tĩnh, kể cả ngay ở nước Đức phát xít. Weiss không thể biết được Bruno đã sống một thời gian dài ở cái đất nước này vào lúc nào. Và một số nhà hoạt động nổi tiếng của Đế chế đệ tam đã từng biết rất rõ huấn luyện viên nổi tiếng Bruno Motze, thầy dạy của nhiều nhân vật xuất sắc về nghệ thuật đua ngựa. Họ chỉ không biết rõ là nghệ thuật này Bruno đã đạt tới mức hoàn chỉnh ngay từ những năm nội chiến ở sư đoàn kỵ binh thứ nhất. Bruno còn là người mối lái trong việc buôn bán ngựa đua và nhờ đó mà có khả năng đi lại với các sĩ quan Bộ tổng tham mưu Đức, nghe ngóng các câu chuyện giữa chúng với nhau. Bruno rời Đức ngay đầu năm 1935 hoàn toàn không phải vì sợ lộ, mà chỉ vì các tin tức của đồng chí khác rất xa với những nhận định của người lãnh đạo trực tiếp của đồng chí về lực lượng vũ trang của Đức. Là một người rất ham mê ngựa Bruno Motze - như các đồng chí lãnh đạo giải thích cho Bruno biết - đã đánh giá rất cao vai trò của xe tăng trong chiến tranh sắp tới. Và trong phạm vi kỷ luật ngành nghề, không làm thế nào chứng minh cho Bruno được, dù chỉ một phần nào, chức vụ của đồng chí vẫn như trong những năm nội chiến - chỉ huy đại đội kỵ binh. Tất cả những điều này - tất nhiên, Weiss không được biết. Bruno đã làm tất cả những gì đồng chí biết và có thể làm được để đảm bảo cho người bạn chiến đấu trẻ của mình có được cái gọi là “sự vững vàng” trong những bước đi đầu tiên trên con đường đến nơi bí ẩn.

Và Weiss lại cảm thấy rằng ở đây anh không bị cô độc. Điều tự nhận thức rõ ràng này giải thích rõ bản thân anh chỉ là một phần của khối hùng mạnh, thông minh, sáng suốt - làm cho anh yên tâm, kéo anh ra khỏi sự căng thẳng vô tận của mỗi tế bào thần kinh truyền các dấu hiệu nguy hiểm mà phải dập tắt ngay nó đi bằng sức mạnh ý chí mới lớn hơn để cho không một ai nhận thấy phản ứng của anh đối với những dấu hiệu này.

Vào những giây phút đầu óc được nghỉ ngơi này thật là thú vị. Anh tự khen mình là đã bắt đầu quen với sự chịu đựng, quen với con người Weiss và dần dần thấy cần thiết phải nghĩ xem trong trường hợp này hay trường hợp khác anh phải xử sự ra sao. Anh, Weiss - con người mới tạo ra - đang chỉ huy từng hành động của mình, từng suy tính của mình, và anh tin ở vai mình diễn như tin một người thầy đã được thử thách về tinh thần.

Nhưng ngay lúc này, Weiss nhớ lại người thầy - huấn luyện viên thực sự của anh, nhớ lại câu châm ngôn đồng chí ấy rất thích mà trước kia anh cho là chuyện giáo điều buồn tẻ: “Cái nguy hiểm nhất - đó là quen với nguy hiểm”.

Trong các bản tin, đồng chí huấn luyện viên thường dùng bút chì xanh gạch dưới rất đậm những phần mô tả các trường hợp khi người tình báo giàu kinh nghiệm bị lộ vì trong khoảnh khắc nào đó được thực sự an toàn. Có lẽ thế, vì mệt mỏi sau những lúc căng thẳng thường xuyên đã cho mình được phép nghỉ ngơi đôi chút. Đồng chí rất nhẫn nại và tỉ mỉ dừng lại giải thích từng sai lầm, còn những chiến dịch có kết quả và có tài năng thì dù chúng có xuất sắc đến đâu đi nữa, đồng chí cũng bình luận một cách kỳ lạ:

- Đó chỉ là thứ hơi đã dùng rồi, - đồng chí phàn nàn tiếp - lối đó đã đi vào biên niên sử rồi... Chỉ có cái gì không lặp lại mới có hiệu quả. Trong công tác của chúng ta, sự sáng suốt không những nhất thiết phải có mà cần thiết phải có. Trẻ sinh đôi - đó là sai lầm của tự nhiên. Lặp lại cái đã vượt qua - tức là phạm sai lầm. Hãy học làm việc bằng sự hình dung, nhưng không được lạm dụng cách này. Sự

thật - chỉ có thực tế mà thôi, hãy kiểm tra bằng thực tế mỗi suy nghĩ mỗi hành động của mình. Người bạn đồng minh đáng tin cậy nhất của đồng chí, đó là sự thật tự nhiên. Đó là một trường đại học. Một trường học cao nhất. Nó sẽ cho ta những chỉ dẫn lãnh đạo chủ yếu. Không tuân theo những chỉ dẫn đó - tức là đi chệch con đường đúng đắn, tiến gần đến thất bại.

Nhớ lại những bài học của đồng chí huấn luyện viên, Weiss thậm chí biết ơn con người đứng tuổi đó. Con người đã cống hiến cả cuộc đời mình cho một nghề nghiệp mà không ai ghi vào bản lý lịch của mình. Những người như đồng chí ấy không ai cấp cho danh hiệu giáo sư. Còn những tác phẩm của họ thì được in nhiều nhất là mười bản và được giữ gìn cẩn thận không phải ở các giá sách trong thư viện, mà là trong các tủ sắt kiên cố.

Những người huấn luyện viên còn ghi nhớ tên tuổi các học trò của mình. Không gọi tên họ, người huấn luyện viên đã dạy dỗ những học trò của mình bằng gương sáng của những người không hề suy tính đến đài kỷ niệm hay thành tích cá nhân. Vì Tổ quốc là những đỉnh cao của tinh thần con người.

Sự nhẫn nại và chịu đựng, tính tổ chức và kỷ luật, tính nhất quán và liên tục trong khi thực hiện mục đích là tất cả những phương châm nhắc đi nhắc lại không phải một lần mà trước đây Weiss tưởng như đó là những vấn đề giáo điều có tính chất sự phạm. Ấy thế mà thâm nhuần được những phương châm này thật không dễ, khi mà trước mắt anh bỗng nhiên xuất hiện một tình trạng éo le đòi hỏi phải quyết định xem có thực đúng nằm trên con đường anh đi hay không. Và đó là điều cơ bản nhất hay chỉ là điều thứ yếu, hoặc một điều phụ thôi có thể phải vượt qua nó mà không cần dừng bước.

Papke là loại gì trên đường anh đi - loại phụ hay chính?

Nếu như cố gắng trong tương lai vẫn là người có ích cho Papke, xứng đáng với cảm tình của hắn, có thể sẽ mở ra con đường lọt vào

Gestapo chẳng? Và trở thành nhân viên Gestapo - chẳng lẽ thế còn ít hay sao?

Áp dụng sáng kiến sẽ phải mạo hiểm. Nhưng mạo hiểm thế nào? Liều mạng hay sao? Nhưng cũng chính vì thế anh sẽ gây nguy hiểm cho nhiệm vụ mà mục đích cuối cùng của nó anh còn chưa rõ. Hối Trung tâm hay sao? Nhưng anh không được phép làm như vậy và còn lâu nữa vẫn chưa được phép. Có nghĩa là phải đợi, phải nhập vào cuộc sống xã hội sẽ trở thành cuộc sống của anh, chỉ có trở thành Weiss, vừa thực tiễn vừa thận trọng, con người coi công việc nào được trả nhiều lương và bình thường thôi, theo nghề nghiệp của mình là tốt hơn cả, trở thành người giống như ngài Friedrich Funk, chủ cũ ở Riga của mình, trở thành chủ nhân một xưởng sửa chữa ô tô tư nhân.

Trời u ám, giá lạnh, mờ đục. Trời mưa xám, đôi lúc lại có tuyết rơi. Những cánh đồng chưa được cấy trồng giống như những đồng lầy vô tận. Hình như đoàn tàu đang đi trong sa mạc. Sau này Weiss được biết là dân bị cấm xuất hiện ở khu vực đường sắt. Bọn tuấn tra ngồi trên những xe goòng trên đường đi bắn thẳng vào tất cả những ai phạm nội quy chiếm đóng.

Tàu đến Warsaw vào ban đêm. Thành phố chìm trong đêm tối. Không một bóng người. Hành khách bị cấm ra khỏi toa. Khắp sân ga và dọc các tuyến đường sắt loang loáng ánh đèn pin. Nghe thấy rõ từng lệnh chỉ huy rời rạc và tiếng giày lính đi lại. Bỗng nhiên vang lên tiếng nổ của một trái lựu đạn, rồi một loạt đạn tiểu liên. Tiếp đó lại chìm vào im lặng.

Một lúc sau trên sân ga xuất hiện đội quân hộ tống giày đinh nện âm ỉ. Giữa đội quân này có một tên lính khom người xuống lết từng bước, tay nắm lấy bụng chân một người mà hắn kéo lê theo mình trên nền nhựa đường. Người này đã chết. Đôi tay xõa rộng ra quét lê về hai phía. Sau đó bọn cảnh sát mang băng ca đến. Chúng phủ một tờ giấy lên tử thi và khiêng đi.

Hành khách ngồi lặng lẽ trong toa cố giữ một nét mặt có vẻ yên tâm chịu đựng. Hình như, tất cả những cái đã trông thấy không gây cho họ một cảm xúc gì cả.

Nhưng đằng sau vẻ thờ ơ lạnh nhạt mà họ nói chuyện với nhau về những vấn đề khác lại hé ra một sự sợ hãi ghê gớm. Nhờ vô ý cất tiếng nói một lời gì đó sau này có thể sẽ làm hại họ. Thật đã rõ: những người này hiện nay sợ lẫn nhau hơn là có thể xảy ra cuộc tấn công của du kích Ba Lan vào đoàn tàu.

Weiss chăm chú quan sát các bạn đồng hành của mình, rút ra một kết luận quan trọng cho bản thân: sự kín đáo, thận trọng đạo đức giả một cách kín đáo, khả năng trá hình và cảm giác thường xuyên về tính chất nguy hiểm không nhận thấy là tư tưởng chung của quốc xã. Và những người bạn đồng hành của anh, những kẻ ngấm ngấm thấm nhuần tư tưởng này, hình như đã cho Weiss một bài học trực diện coi tính cảnh giác và đạo đức giả như là cơ sở chủ yếu tiêu biểu dành cho những công dân đáng tin cậy của đế chế đệ tam.

Weiss cũng đã tìm ra một phát minh khác quý giá về tâm lý con người.

Khi bọn cảnh sát khênh xác những tên lính Đức bị du kích Ba Lan giết, tên thanh niên gầy gò ngồi bên cạnh Weiss chồm dậy, duỗi tay ra và điên rồ gào lên:

- Quang vinh thuộc về những anh hùng dũng cảm của chúng ta, những người không tiếc thân mình vì quốc trưởng!

Mặc dù lời hô này thật là lố bịch: một du kích Ba Lan hy sinh vì lựu đạn nổ để đổi lấy ba tên lính Đức tan xác đâu có phải lý do để hân hoan vui mừng - ấy thế mà hành khách lại phấn khởi hô theo tên gầy và trở nên âm ỉ, đầy kích động ca ngợi quân đội quốc xã.

Hình như trong trái tim đám dân hồi hương bỗng bùng lên ngọn lửa yêu nước một cách mù quáng, và sau đó hồi lâu không ai dám đầu tiên dập tắt trong mình cơn bão táp của những xúc động sung

sướng này, mặc dù chúng đã khô cạn rồi, mọi lời nói thích hợp trong trường hợp này đều đã nhả ra rồi, và những bắp cơ trên mặt họ đã bị tra tấn đến khổ sở vì phải điên cuồng thể hiện lòng phẫn khởi và kính cẩn khâm phục.

Tên tội phạm gây sự xúc động lớn này đã quên ngay cơn yêu nước của mình. Hắn nằm trên giường, mồm ngậm harmonica thổi bài hát tình nghịch.

Nhưng khi một bàn tay giận dữ giật chiếc kèn ra khỏi miệng hắn và một hành khách trung niên nóng nảy quát: “thằng khốn nạn, đứng dậy! mày dám thả ra những âm điệu đùa nghịch như vậy vào giờ phút long trọng này à?” - thì tên thanh niên mặt tái xanh, chồm đứng dậy, môi run run lấp bắp về phạm tội bắt đầu xin lỗi tất cả mọi người và thề rằng quả thực hắn không chủ tâm.

Còn tất cả hành khách, quên khuấy mất rằng chính tên thanh niên gây gò này đã kêu gọi lòng yêu nước, đưa mắt nhìn hắn với vẻ ngờ vực và giận dữ. Và khi người hành khách đứng tuổi bảo rằng tên thanh niên phải hoàn toàn chịu trách nhiệm về tội lãng mạ những tình cảm yêu nước đó, cũng như sẽ báo cáo tất cả cho Hội trường rõ thì hành khách đều ủng hộ quyết định này.

Lặng lẽ theo dõi những bạn đồng hành của mình, Weiss lại phát hiện ra rằng, hiện đang có một thứ chất nổ tâm lý, nếu quăng vào đúng lúc thì có thể thoát khỏi hoàn cảnh vô cùng phức tạp khi mà sức mạnh của đầu óc trở nên bất lực. Việc kết hợp sự lịch thiệp một cách có kỷ luật với những tình cảm được thể hiện một cách điên cuồng, là phong cách tư tưởng hiện tại của những tên nhỏ nhen thuộc gốc Đức, và đó cũng được coi như là vũ khí. Còn “mốt” tư tưởng thì cần thiết phải theo dõi cẩn thận như theo dõi kiểu may quần áo sao cho nó thể hiện không phải theo ý thích người mặc mà là chỉ cho biết địa vị người mặc quần áo trong xã hội.

Weiss còn để ý thấy rằng, những đặc trưng của chủ nghĩa quốc xã - những khát vọng bằng bất kỳ phương pháp nào khẳng định được sự

thống trị của mình đối với những người khác, lợi dụng giây phút bối rối của những người xung quanh để leo lên trên họ, và sau đó bất kỳ kẻ nào muốn chống lại quyền hành tự xưng này đều bị kết tội một cách tàn bạo và nham hiểm là không đáng tin cậy về chính trị, - những đặc trưng này ở tất cả đám hành khách trên tàu ngày càng thể hiện rõ rệt hơn xuyên qua cái vỏ ngoài của sự sợ hãi, của sự nản chí, của tính nghi ngờ. Nhưng nếu kẻ lâm nạn ngoan ngoãn phục tùng vô điều kiện thì hẳn có thể được hứa hẹn nhận sự bảo hộ trong tương lai và sẽ được cất nhắc đôi chút lên trên những người khác.

Sự việc xảy ra với tên gầy đúng như vậy. Tên đứng tuổi, bỗng nhiên trở thành nhân vật quan trọng trong toa, độ lượng tiếp nhận sự nịnh hót một cách nhút nhát của chàng nhạc sĩ không may, xin dung tha cho tên trẻ. Và, sau đó với vẻ quan trọng, y nhồi nhét hồi lâu cho tên trẻ thấy rằng hiện nay mỗi người Đức chân chính phải tự giáo dục bản thân những đặc tính của sự vâng lời với sự sai khiến. Vì rằng, mỗi người Đức trên các vùng đất đai mới là đại biểu của nước Đức toàn quyền, nhưng trước quốc trưởng thì mỗi người Đức lại chỉ là một hạt cát, chỉ là một hạt cát tạo nên toàn bộ khối đá hoa cương của dân tộc.

Nghe những lý lẽ này, Weiss cảm thấy một sự say mê kỳ lạ. Đó là sự khao khát kiểm tra trong thực tế những phát hiện mới của anh. Rồi không nén được, anh cúi xuống giương dướì mình, vô tình nhận xét:

- Hình như anh là đảng viên xã hội!

Tên hành khách đứng tuổi hơi đỏ mặt, thở nặng nhọc.

Weiss ngang ngạnh nhắc lại:

- Không phải đảng viên xã hội dân tộc, mà chính là đảng viên xã hội.

Tên này xúc động đứng lên, khẽ chạm vào vai Weiss, rụt rè nói:

- Anh làm rồi...

Weiss cất giọng khô khan:

- Tôi thấy thương hại cho anh, - rồi quay mặt vào tường.

Trong toa trở nên yên lặng, tên hành khách đứng tuổi mắt bình tĩnh thỉnh thoảng lại ho sù sụ, đưa mắt tìm sự thông cảm. Hắn khao khát được nhanh chóng giải thích rõ toàn bộ lời kết tội một cách vô lý này, nhưng tất cả đều quay lưng về phía hắn. Và tên thanh niên gầy gò lại lắc đầu qua lại say sưa thổi kèn. Những âm điệu bài hát vui đùa, nghịch ngợm.

9. Nước chiếu muôn thuở: trong môn cờ tướng, nước chiếu hòa chứ không chiếu hết. - ND.

10. Kaiser: vua Đức. - ND.

Năm

Rạng đông thì đoàn tàu tới Lodz.

Những mảnh đất cổ kính của Ba Lan - cái nôi của nhà nước Ba Lan - khu quân quản Poznan, Silesia, Kuchwia và một phần Mazovia đã bị bọn Hitler sát nhập vào đất đai của đế quốc đệ tam. Bọn phát xít coi Lodz là một thành phố của Đức.

Trên các phần đất còn lại của Ba Lan thành lập khu trú bị tạm thời đối với người Ba Lan - những khu có công sứ người Đức này phải nộp cho Đức nông sản và nhân công.

Lodz - Litzmanstadt - Vaterland.

Mỗi người dân hồi hương Đức đều hiểu điều đó.

Đó là quốc xã.

Và tất cả những gì thuộc dân tộc Slav ở đây đều bị kết tội tử hình, bị trục xuất, bị tiêu diệt.

Trong sương mù ẩm ướt, xám đen như bóng tối có những bóng người chuyển động. Trên sân ga phu khuân vác đã xếp thành hàng dài. Phía sau mỗi người phu này có một người mặc thường phục. Dân hồi hương được đưa về nhà tập thể ở gần quảng trường ga và có lệnh không được ra khỏi nhà. Sáng ngày hôm sau, từng người một lần lượt được gọi đến trạm trung tâm di dân Đức. Tổ chức này ngoài việc kiểm tra chính trị và cấp giấy tờ mới cho dân hồi hương còn đảm nhiệm cả việc sắp xếp công việc cho dân hồi hương theo

giấy đề nghị. Vì thế cho tới lúc làm xong mọi việc tính toán và kiểm tra, những người mới đến phải ở trong những ngôi nhà tách biệt - như bị cách ly. Đây còn là nơi tìm kiếm sức lao động đối với nhiều người Đức.

Số phận của những người dân hồi hương phụ thuộc vào các viên chức phụ trách trạm trung tâm di dân Đức: người nào về trại nông nghiệp, người nào vào nhà máy ở các khu công nghiệp Đức. Và cũng tại đây những đại diện của các cơ quan mật vụ phát xít gặp gỡ điệp viên lâu năm của chúng như loại Papke và lựa chọn điệp viên mới - những kẻ nào có thể tỏ ra thích hợp với loại công tác này.

Trong lúc cẩn thận mặc quần áo trước khi đến Trạm trung tâm, Weiss ôn lại trong trí nhớ gần như một cái máy:

“Karl Chirshsky, trung tá SS, nguyên là nhân viên SĐ, phó chỉ huy Cục di dân Tổng cục an ninh quốc xã. Ở Lodz chỉ huy việc di dân Đức từ các nước vùng Baltic và các nước khác về. Nhân dạng: ba mươi sáu tuổi, người cao và gầy.

Sandberger, ba mươi tám tuổi, đại tá SS. Chỉ huy trưởng Cục di dân tổng cục an ninh quốc xã, sống cố định ở Berlin, chỉ đến Lodz trong các chuyến đi công tác.

Raeder Rolf, ba mươi lăm tuổi, trung tá SS, người tầm thước, tóc màu vàng hung, vóc người đều đặn, mặt tròn, nhân viên SĐ phụ trách việc kiểm tra người Đức từ các nước khác di cư về...”

Cuộc kiểm tra lại trong đầu óc theo tài liệu đã nghiên cứu mặc dù lúc này chưa chắc đã cần, nhưng môn rèn luyện trí nhớ như vậy cũng bằng một buổi tập luyện trí óc buổi sáng và giải phóng đầu óc khỏi mọi ý nghĩ vụn vặt khác không những chỉ sinh mệt mỏi mà lại còn bất lợi trong hoàn cảnh này.

Weiss dự đoán rằng cuộc tra hỏi có thể biến thành trận đấu một mất một còn khá nguy hiểm nên anh tự bắt mình trong lúc thời gian còn cho phép, phải để đầu óc được nghỉ ngơi hoàn toàn.

Và rồi anh lại mỉm cười nhớ đến người giáo viên của mình. Đồng chí ấy nhấn mạnh rằng: ngay cả lúc đánh răng, cũng cần phải sử dụng có hiệu quả để suy xét. Người giáo viên cẩn thận tránh dùng từ chuyên dụng. Các từ “chiến công”, “chủ nghĩa anh hùng”, đồng chí ấy không nói đến mà thay bằng “công tác”, “sự sáng trí”. Lời khen cao quý nhất vang lên trong tai đồng chí ấy là từ “có lý trí”.

Doctor Raeder Rolf ngồi ngả người ra trên ghế bành. Chiếc áo quân phục SS màu đen cời toang hết cúc. Chiếc áo sơ mi trắng như bông bó chặt lấy chiếc bụng xệ. Ngắm nghía những chiếc móng tay của mình vừa được người sửa móng tay đánh bóng, không thèm nhìn Weiss, hắn ưỡ ỏi đưa tay ra hiệu cho anh ngồi.

Weiss ngồi xuống.

- Sao, anh sẽ nói gì?

- Tôi trở về để cống hiến cả cuộc đời cho sự nghiệp của quốc trưởng của tôi.

Raeder Rolf bắt đắ dĩ giơ một tay lên:

- Heil!¹¹ - Rồi khẽ đẩy bản tự khai lên, ra lệnh - Sang phòng bên cạnh và khai cho đủ vào!

Weiss cầm lấy bản tự khai, đứng dậy và khi quay người đi anh bỗng cảm thấy con mắt sắc sảo của Raeder đang chiếu thẳng vào lưng anh, vào gáy anh. Anh rất muốn quay lại để bắt gặp cái nhìn sắc sảo đó. Anh biết rằng Hitler rất tin ở đôi mắt có sức thôi miên của mình. Và lũ tay chân của hắn, bắt chước kiểu quốc trưởng, cũng cố làm cho mắt mình có sức mạnh thôi miên. Weiss rất muốn được thử xem, liệu anh với cái nhìn bình tĩnh của mình có dập tắt được ý định kiên quyết của Raeder muốn đọc ý nghĩ của người khác hay không. Nhưng rồi anh dập tắt ngay ý muốn không cần thiết đó của mình, nhẹ nhàng đi ra và khẽ khép cửa lại.

Bản tự khai gồm những câu hỏi mà anh đã nhiều lần trả lời trong khi học: khẳng định gốc dân tộc Đức và các khuynh hướng thúc đẩy anh trở về Đức. Tất cả những điều đó anh đã luyện tập từ lâu và rành mạch.

Còn bây giờ anh chỉ muốn viết vào bản tự khai trong thời gian này như mọi người còn chưa được chuẩn bị đối với các câu hỏi. Sau khi nộp bản tự khai cho nhân viên, Weiss đợi ở phòng tiếp khách, anh dự đoán rằng bây giờ thì Raeder sẽ giải quyết chuyện anh một cách có cơ sở hơn. Phải chờ khá lâu. Và, cuối cùng khi anh được gọi vào thì câu hỏi của Raeder làm anh ngạc nhiên:

- Ồ, sao anh vẫn ở đây?

- Thưa ngài thiếu tá, - Weiss mạnh dạn nói. - Tôi sẽ rất sung sướng nếu ngài cho phép tôi được gặp mấy phút.

Raeder nhăn mặt, vẻ nghi ngờ hiện rõ trên khuôn mặt hần.

- Tôi muốn ngài ban cho một lời khuyên nhủ, - Weiss giải thích ngắn gọn. - Ngài chi hội trưởng Funk có nói với tôi về địa vị cao quý của ngài ở quốc xã. Tôi đã từng làm lái xe cho ngài Funk.

Khuôn mặt đồ sộ của Raeder toát ra một nụ cười tự mãn.

Weiss tiếp tục nói, đôi mắt khiêm tốn nhìn xuống đất.

- Như ngài đã rõ qua bản tự khai của tôi...

- Phải, trong đó tất cả đều rõ ràng, - Raeder hờ hững buông giọng.

- Ngài Funk rất hài lòng về công việc của tôi. Nhưng hiện nay tôi vẫn chưa có vợ. Mà ngài Funk nói rằng như thế thật không đứng đắn - là ở lứa tuổi như tôi mà vẫn chưa vợ. Liệu điều đó có cản trở gì tôi tìm ở đây một chỗ để làm ăn không?

Raeder ngả người trên ghế cười khà khà. Cái bụng đầy mỡ của hắn cũng nhảy lên nhảy xuống.

- Anh thực quá thực thà! - Sặc sụa vì cười, sau đó Raeder nhắc lại - Thấy không, anh chàng này cần lời chỉ bảo của thiếu tá.

Viên quan chức đi vào. Raeder hát đầu sang phía Weiss:

- Anh chàng đề nghị tôi kiếm cho hắn một ả để bắt đầu sản sinh ngay những người lính cho quốc trưởng, còn chính bản thân thì lại trốn tránh việc phục vụ trong quân đội. Thật là một tên ăn quỵt! - Rồi hát tay về phía cửa.

Với vẻ có lỗi và thất vọng, Weiss tránh sang một bên rồi bỏ ra.

Mấy phút sau viên quan chức vừa cười vừa trao giấy tờ cho anh với vẻ oai vệ:

- Anh không thuộc loại người thông minh, nhưng đây cũng chưa phải là tai họa nếu như anh biết lái xe. Việc tiến cử cho tốt cũng đủ rồi. Có lẽ anh sẽ tìm được chỗ làm trong gara của tôi. Tôi là Schultz.

- Thưa ngài Schultz, xin tuân lời ngài! Tôi rất biết ơn ngài.

Trở về nhà ở tập thể, Weiss được biết là người phái viên mang đến cho anh mẫu giấy của Heinrich. Sau khi kiểm tra xong, dân hồi hương được ra phố. Weiss đi về phía địa chỉ viết trong giấy.

Heinrich chiếm một phòng của một trong những khách sạn sang nhất. Anh ta ở đó không chỉ một mình: thiếu tá Willie Schwarzkopf, như đã hứa trước, đến đón cháu trai và ngay hôm đó chuẩn bị lên đường về Berlin cùng với Heinrich bằng ô tô.

Heinrich giới thiệu Weiss với chú mình. Willie Schwarzkopf không bắt tay Weiss mà chỉ khẽ gật đầu - chiếc đầu có bộ tóc đen chải uốn xuống tận lông mày như của Hitler. Phía trên chiếc môi dày của lão ta cũng rung rinh bộ râu như của Hitler. Hắn béo phì, bộ mặt cũng

béo xị, hai ổ mắt phù lên, một má không bình thường, thỉnh thoảng lại giật giật.

Trên chiếc bàn tròn nhỏ ngoài máy điện thoại của khách sạn còn có hai máy điện thoại kiểu nhà binh để trong túi da nữa, dây điện loại to nằm ngoằn ngoèo trên sàn nhà.

Heinrich báo cho Weiss biết là anh sẽ đi Berlin, và có khả năng không còn gặp nhau nữa. Sau đó với giọng ban ơn:

- Tôi không quên công lao của cậu đối với cha tôi. Nếu như cậu cần gì... - Và thăm dò nhìn chú mình.

- Phải, - thiếu tá Willie nói rồi rút trong cặp những giấy tờ gì đó ra, ổ khóa chiếc cặp có một chuỗi dây xích con nối với một vòng đeo tay bằng thép, - có thể cho anh ta một số tiền cháu ạ.

Giọng nói ban ơn một cách khinh miệt của Heinrich và sự chia tay quá dễ dàng của người bạn thân xúc phạm nhiều đến Weiss. Anh hiểu rằng mọi hy vọng anh đặt vào tình bạn với Heinrich đã hoàn toàn sụp đổ, cả khả năng sử dụng Willie Schwarzkopf vì anh đã tính toán đến khả năng này. Hơn nữa không phải một mình hắn...

Weiss tươi tỉnh ra vẻ chân thành biết ơn:

- Tôi rất biết ơn anh, Heinrich ạ, và thưa ngài thiếu tá, nếu ngài đã có lòng tốt như vậy, tôi xin có một đề nghị nhỏ, - và đập gót giày, cúi đầu trước Willie Schwarzkopf, với nụ cười cầu xin anh nói - Tôi có khả năng được nhận việc làm ở gara của trung tâm di dân. Một lời nói tốt đẹp của ngài có thể có ý nghĩa quyết định đối với bước đường công danh của tôi.

Willie Schwarzkopf giương lông mày, hỏi lại hơi có vẻ ngốc nghếch:

- Anh muốn làm lái xe ở đó?

Một lần nữa Weiss lại kính cẩn cúi đầu.

Willie Schwarzkopf cầm lấy ống điện thoại, gọi số máy, nói:

- Thiếu tá Schwarzkopf đây, - rồi đưa mắt dò hỏi nhìn cháu mình: - tên anh ta là gì nhỉ? - Rồi nhắc lại trong ống nói: - Johann Weiss, anh ta sẽ làm lái xe ở chỗ ông... Phải... không chỉ lái xe thôi. - Rồi bỏ ống nói xuống, nhìn đồng hồ.

Weiss hiểu ý, cảm ơn cả chú lẫn cháu nhà Schwarzkopf. Ra cửa Heinrich dúi vào túi anh một phong bì đựng tiền, uể oải bắt tay anh và chúc thành công. Cánh cửa đóng sập lại.

Thế là chấm dứt với Heinrich, và tất cả trở thành vô ích - tất cả những gì mà vì chúng anh đã tiêu hao bao nhiêu sức lực của tình cảm và bao nhiêu kế hoạch xa xôi, gắn liền với chúng. Phải chăng đây là lỗi của chính Weiss? Và lỗi ở chỗ nào? Hay anh không dự đoán ra được thái độ nhẫn tâm của Heinrich? Hay anh đã không đủ quyết tâm, kiên trì để chiếm lấy địa vị của người được Heinrich tin tưởng? Hay anh không đánh giá được đúng ảnh hưởng của Funk, và sau đó là của cả Willie Schwarzkopf? Hay anh đã cho rằng những tình cảm đang được thức dậy trong con người Heinrich đối với chủ nghĩa phát xít sẽ dập tắt đi sự hăng say của tuổi trẻ, và có lẽ, cả sự ràng buộc chân thành với bạn bè của Heinrich cũng nhanh chóng như vậy? Weiss hiểu rằng anh đã phạm sai lầm không chỉ trong lĩnh vực nghề nghiệp, vì sai lầm này, có thể sẽ ảnh hưởng đến toàn bộ cuộc tác chiến, mà anh còn sai lầm về đánh giá con người, và sai lầm này sẽ để lại dấu vết trong tâm hồn anh. Dù thế nào đi nữa, anh vẫn thích cái tính chân thành, lòng tin đối với con người của Heinrich, mặc dù sự tin cậy đó lại dễ dàng phục tùng bất kỳ một ý chí thô bạo nào từ bên ngoài. Trong con người Heinrich, sự phát triển tình cảm dễ bị thay đổi bởi sức ép bên ngoài nên tính dịu dàng có thể biến thành hung hãn. Heinrich từng ăn năn hối hận, đau khổ, khinh bỉ bản thân vì những hành động ngốc nghếch, lẩn lộn đi tìm mục đích cuộc sống. Chính tính bồng bột dễ xao xuyến đó, cả sự không hài lòng với bản thân, Weiss cho rằng cũng là những điểm quý giá của con người Heinrich, và anh đã từng vui sướng khi thấy ảnh hưởng một cách thận trọng của anh đôi khi được thể hiện trong

hành động và ý nghĩ của Heinrich. Điều đó đã gắn liền Weiss với người thanh niên dòng họ Schwarzkopf. Và từ đối tượng mà Weiss đặt hy vọng chờ đợi, Heinrich sẽ trở thành người bạn đồng hành của anh. Nếu như với Heinrich không nên tâm sự những ý nghĩ thầm kín thì cũng không cảm thấy tình cảm bị đơn độc.

Và thế là tất cả những gì Weiss kiên trì chuẩn bị, những gì trở thành phần cơ bản trong ý định ban đầu của anh, đã bị vỡ tan tành.

Sáng hôm sau, Weiss đến trạm trung tâm di dân.

Gặp anh, Schultz cất tiếng cười khen ngợi:

- Té ra anh cũng không phải là một người đàn độn như ngài thiếu tá nghĩ về anh. - Hấn nói vớ vai anh - Té ra anh có quen thiếu tá Schwarzkopf?

- Ngài nói thế, - Weiss ngạc nhiên, - Làm sao mà tôi có thể quen được với nhân vật như vậy! Số là trước kia tôi có làm cho anh ngài thiếu tá là Rudolf Schwarzkopf, và do đó con trai ngài Schwarzkopf giới thiệu tôi với ngài thiếu tá.

- Thôi được, - Schultz nói vẻ tốt bụng. - Tôi sẽ ra lệnh nhận anh vào xưởng của tôi. Nhưng như vậy anh chịu ơn ai? Tôi hy vọng là anh sẽ nhớ mãi chứ?

- Xin hoàn toàn thuộc quyền ngài, - Weiss đứng thẳng người, dập gót giày vào nhau, hai tay duỗi thẳng theo hông.

Ngày hôm đó anh làm xong thủ tục giấy tờ vào làm ở trung tâm di dân.

•••

Weiss nhận được một phòng trong căn nhà của bà Dietmar, tiền thuê cũng không đắt. Chắc là tính hiền dịu khi anh tiếp nhận quy tắc cần thiết của bà chủ đã được lòng bà.

- Không được chứa phụ nữ nào đấy nhé!

Weiss bị mắc cỡ cúi đầu xuống và lúng túng như gái về nhà chồng khiến cho bà Dietmar thấy thương hại, âu yếm giải thích:

- Nếu có đi nữa thì không được ở nhà tôi đâu đấy.

Weiss ấp úng nói:

- Thưa bà, tôi còn trẻ, và chưa định cưới vợ.

- Anh sẽ tự thu dọn phòng ở?

- Thưa bà, lúc còn sống, cô tôi có trao cho tôi chăm lo mọi việc trong nhà, và quyền... Bà hãy tin...

- Tại sao lại cô anh?

- Thưa bà, tôi mồ côi.

- À, bà Dietmar âu yếm thốt lên. - Thật đáng thương! - Và vô cùng xúc động, bà mời Weiss uống cà phê trong một căn bếp hẹp bóng loáng sạch sẽ như người ta thấy ở trong phòng mổ.

Bà Dietmar người không cao, đầy đặn, mặt tròn, đôi mắt màu xanh da trời toát ra vẻ mệt mỏi, hai bên mép đã có những nếp nhăn đau khổ, và mặc dù tuổi đã khá cao, bà Dietmar vẫn còn giữ được những nét đáng yêu của hồi trẻ. Nhưng nhìn quần áo, kiểu cách và sự thể hiện ra nét mặt, có thể kết luận: từ lâu bà đã hiểu rõ rằng tuổi con gái của mình không còn nữa.

Sau khi uống cà phê, với mỗi cảm tình đặc biệt chỉ có ở những người sống đơn độc đã mệt mỏi vì cảnh cô đơn của mình, nữ chủ nhân trở nên vô cùng cởi mở và bắt đầu kể về bản thân.

Bà Annel Dietmar thuộc một dòng họ lâu đời ở Đức, con cháu dòng họ này bị bản cùng hóa nên đành phải đi tìm hạnh phúc ở nơi đất khách quê người. Cha mẹ của bà xưa kia suốt đời sống ở Ba Lan.

Năm mười sáu tuổi, cô gái Annel kết hôn với kỹ sư Dietmar già hơn Annel mười lăm tuổi. Kỹ sư không phải là một người khéo léo và gặp may. Và nhược điểm đó trở nên trầm trọng hơn do tính trung thực quá thận trọng của kỹ sư. Một lần ông bị các chủ công ty kết tội là không trung thực. Kỹ sư chết sau một cơn đau tim vì bị viên thanh tra công ty làm nhục - viên này gọi kỹ sư là một tên ngu xuẩn, một tên đàn độn.

Về mặt quy trình kỹ thuật, kỹ sư Dietmar đã cho sử dụng loại thép hợp chất cao để sản xuất các chi tiết máy xuất biên. Điều này không đáp ứng được các mục đích chính trị của nước Đức, cũng như những lợi ích kinh tế của công ty.

Làm sao mà ông Dietmar biết được cùng với lời chúc tụng Goering, Canaris chỉ huy tình báo Đức, thông qua các nước thứ ba đã giải quyết được chuyện bán ngầm vũ khí cho nước cộng hòa Tây Ban Nha nhằm làm suy yếu khả năng quân sự của chính họ? Để thực hiện mục đích này, họ mua các loại súng trường, súng carbine, đạn và lựu đạn cũ ở Tiệp Khắc, các nước vùng Balkan và ở các nước khác. Và tất cả những thứ này được chở về Đức. Những thợ lành nghề chữa súng của bọn SS. cắt ngắn khóa nòng đi, phá vỏ đạn, làm nhỏ phần chứa thuốc trong lựu đạn hoặc cho vào đó các kíp nổ tức thời. Sau khi sửa xong, những súng đạn không dùng được này lại đưa sang Ba Lan, Phần Lan, Tiệp Khắc, Hà Lan và bán cho chính phủ cộng hòa Tây Ban Nha để lấy vàng.

Những người chủ công ty của Dietmar còn quyết định bắt tay vào làm một việc gì đó tương tự như vậy. Chúng bèn cho sản xuất từng loại chi tiết máy để xuất biên không phải bằng loại thép hỗn hợp cao như yêu cầu của quy trình kỹ thuật mà lại bằng loại thép kém phẩm chất. Và do đó bà Dietmar trở nên góa bụa. Con trai bà là Friedrich vào học trường Đại học tổng hợp Berlin, ở đó anh ta tỏ ra có những khả năng xuất sắc về môn toán.

Nhưng nếu cha rất thờ ơ với chính trị thì con trai lại rất say mê. Anh ta sùng bái Hitler, gia nhập Đoàn "Thanh niên Hitler" và trở thành

đoàn viên tích cực của tổ chức này.

Bà Dietmar từ lâu đã chê trách việc làm vô ích của chồng, mơ ước rằng Friedrich của bà sẽ gìn giữ được danh dự dòng họ, sẽ chiếm được địa vị xứng đáng trong xã hội và sẽ tận tụy làm yên vui tuổi già của mẹ. Bà đã hy sinh tất cả để cho con có điều kiện học tập, có văn hóa cao. Nhưng rồi... Suốt một năm trời Friedrich chỉ gửi cho mẹ đúng hai bưu ảnh chúc mừng, một vào lễ phục sinh, một vào ngày sinh của mẹ.

Tất cả những điều này bà đã kể cho Weiss nghe ngay từ buổi đầu tiên vì cảm thấy có cảm tình với người thanh niên đơn độc và giản dị này. Con người có điều gì đó làm bà nhớ lại đứa con trai bà - khi Friedrich còn là một chú bé ngày ngày đi học ở trường tiểu học và rất yêu mẹ, quý tình mẫu tử hơn tình bạn với những trẻ đồng tuổi.

Weiss hiểu rằng bà Dietmar ngấm ngấm khao khát đóng vai trò của người mẹ đối với anh và bằng cách đó phần nào làm tiêu tan nỗi buồn về đứa con trai. Bà nói rằng bà sẽ rất hạnh phúc nếu như Weiss đồng ý chủ nhật hàng tuần Weiss cùng đi với bà đến nhà thờ cầu chúa buổi sáng như hồi nào đó Friedrich của bà vẫn làm. Về tính tình thì đây là một người đàn bà nhân hậu, hiền dịu, vị tha.

Ngay cả chuyên gia xuất sắc và có kinh nghiệm như Bruno nếu như có chuẩn bị trước cho Weiss một chỗ dung thân thuận tiện hơn đi nữa, vị tất đã có thể tìm được chỗ tốt hơn ngôi nhà của bà Dietmar.

Và thế là Weiss đã tìm thấy ở bà Dietmar một người chủ nhà mà ngay cả trong những kế hoạch nhìn xa trông rộng nhất cũng khó mà dự tính trước được. Thiện cảm của bà Dietmar đối với anh là sự che chở khỏi cảnh cô đơn, còn kinh nghiệm sống và sự am hiểu của bà về cuộc sống của thành phố sẽ giúp cho anh khỏi phải phán đoán bẽ ngoài về những người sống xung quanh anh ở đây.

Hôm sau, khi anh đến xưởng trước giờ làm nửa tiếng đồng hồ thì ở đây mọi người đón tiếp anh bằng thái độ ác cảm công khai. Chẳng mấy chốc anh tìm ra nguyên nhân sự kiện này.

Chi hội trưởng Papke đã thực hiện lời hứa của mình. Trong bộ quần áo SS, hắn đến gặp viên phụ trách xưởng là binh nhất Keller và mặc dù tên này đã nhận chỉ thị của Schultz cho Weiss vào biên chế, về phần mình Papke vẫn ra lệnh tương tự như vậy.

Tất cả các lái xe, thợ máy, thợ nguội, công nhân lau rửa xe đều xa lánh Weiss, nhưng đồng thời lại tỏ thái độ thận trọng một cách kính cẩn vì theo họ đối với người được Gestapo bảo hộ thì phải tỏ ra đứng đắn. Những người đó không còn nghi ngờ gì nữa, sẽ là một viên chỉ điểm.

Weiss quyết định sẽ lợi dụng sự làm lẫn này của các bạn đồng nghiệp: để tránh khỏi những cuộc thăm hỏi không cần thiết và sự kết bạn phiền phức. Bởi vì ai lại đại gì gần gũi với loại đáng nghi ngờ như anh hiện nay trong ấn tượng của họ.

Ngay cả hoàn cảnh cách biệt của anh cũng có những lợi thế. Nếu như lúc đầu anh có nói điều gì đó không phải hoặc biểu lộ điều không biết thì mọi người sẽ coi điều đó là tất nhiên đối với loại chỉ điểm của Gestapo và anh có thể mạnh dạn tìm hiểu điều mà một lái xe đơn thuần hỏi han sẽ nguy hiểm.

Và tất nhiên có thể được hưởng ngay ân huệ gì đó. Keller con người đứng tuổi và bướng bỉnh, đầy tính tự trọng, không thèm đếm xỉa đến những tiếng cười giễu cợt của các lái xe, đưa tay ra trước bắt tay Weiss và đầy vẻ nồng nhiệt như gặp một người bạn đã chờ đợi từ lâu.

Weiss nhận chiếc “Tatra” mới của Tiệp, có motor làm mát máy bằng không khí - một chiếc xe được thích ứng với nhu cầu quân sự, có các giá ghép đặc biệt ở phần trước và sau thân xe để đặt súng liên thanh.

Mặc dù chiếc xe này đã được lau sạch hết dầu mỡ của nhà máy sản xuất. Weiss vẫn lau lại các phụ tùng máy móc. Trước kia anh đã học qua khâu nghiên cứu tất cả các loại xe ô tô sản xuất ở Đức nhưng khi đó không một ai đặt giả thiết rằng Đức sẽ chiếm Tiệp Khắc và

anh sẽ phải sử dụng các xe của Tiệp Khắc. Vì thế anh buộc phải đem hết khả năng hiểu biết về kỹ thuật của mình ra để sau lần cho chạy thử là đã có thể tự hào là làm chủ được “Tatra” rồi.

Trong xưởng có những quy tắc không viết bằng văn bản của nó.

Không một lái xe người Đức nào ngồi cầm lái trong bộ quần áo mà anh ta mặc để chuẩn bị cho xe chạy.

Khi ở trong xưởng không ai sử dụng dụng cụ riêng của mình. Người nào cũng lấy dụng cụ của xưởng, mặc dù chúng có thể kém xa dụng cụ riêng của mình. Trong phòng rửa có treo những chiếc khăn trên giá gỗ. Tất cả mọi người đều dùng nó để lau chùi trong giờ làm việc, nhưng khi chuẩn bị ra về, mỗi người đều lấy từ trong tủ con của mình ra chiếc khăn riêng.

Nếu muốn nhờ ai chỉ bảo hoặc giúp đỡ, nhất thiết phải mời thuốc lá, và nếu chiếm nhiều thời gian hơn thì phải tặng cả bao.

Một số lái xe nào đó coi việc ăn cắp xăng chẳng có gì đáng xấu hổ cả, trị giá số xăng ăn cắp khá lớn, rồi đem bán ngoài “chợ đen” lấy tiền, nhưng nếu ai bỏ quên chiếc bật lửa hoặc thứ gì đó ở xưởng thì ngày hôm sau - vật để quên sẽ nằm ở giá ngay cửa ra vào.

Người đầu tiên cần phải chào hỏi chỉ có Keller và thợ máy của xưởng, còn với các lái xe khác thì phải lựa người, những thợ nguội và công nhân lau rửa xe nhất thiết phải chào hỏi lái xe trước, đặc biệt các lái xe cho chỉ huy.

Wilhelm Bruder, lái xe cho thiếu tá Raeder là nhân vật quan trọng hơn cả Keller. Khi gặp hắn, không từ một ai, tất cả đều kính cẩn cúi đầu chào, còn hắn thì không phải lúc nào cũng thấy việc đáp lại là cần thiết.

Còn Weiss không đếm xỉa đến điều đó, anh càng làm tăng ác cảm của mọi người đối với anh, khi Bruder chỉ mới thò tay vào túi rút thuốc lá ra, anh đã kịp quẹt bật lửa của mình trước tất cả mọi người.

Mặc dù Weiss không phải là lái xe riêng cho một chỉ huy nào và có nghĩa là không có bùa hộ mệnh, nhưng bóng dáng Papke vẫn là vật che chở cho anh khỏi mọi sự va chạm có thể xảy ra với những người cùng làm ở xưởng.

Tạm thời thì xe ô tô của Weiss chỉ được phép chạy hạn chế trong các khu vực của thành phố và chủ yếu là anh chở những nhân viên không quan trọng của trung tâm di dân Đức. Rõ ràng, những người này đã được Keller căn dặn trước là không nên tán gẫu các vấn đề không cần thiết khi có mặt lái xe. Ngay cả trước mặt các nhân viên này Weiss cũng cố gắng thể hiện mặt tốt của mình. Anh lễ phép mở cửa xe, giúp hành khách mang vali, hỏi hành khách xem họ thích chạy với tốc độ nào. Nhưng khi hành khách lẩm nhẩm điều nào đó định đưa anh vào câu chuyện, ngay cả các đề tài yêu nước, Weiss đều lảng tránh không bắt chuyện, nhã nhặn đưa các quy tắc ban hành ra. Nhận được lời phản nản đầu tiên, Weiss bèn lập tức mời Bruder, Keller và tên lái chiếc xe bọc thép vận tải hàng là Các Zimmerman - người có địa vị đặc biệt trong xưởng - đi cao lâu, vì rằng không tên nào rõ anh phục vụ cho một cơ quan nào.

Weiss thấy hai bên ngang bụng chiếc áo cổ đứng của Zimmerman căng phồng lên hai khẩu súng lục, trong cabin xe của hắn có móc một quả lựu đạn vào một cái giá đỡ, còn trên trần cabin treo dây da buộc một khẩu tiểu liên. Không một ai trong xưởng có quyền động chạm đến xe của Zimmerman. Hắn tự chuẩn bị xe, còn lệnh cho xe chạy thường do một tên đi mô tô mang đến cho hắn. Mỗi lần nhận được lệnh, Zimmerman lại ký vào giấy rồi trao trả lệnh cho tên đi mô tô.

Weiss quyết định tốt nhất là anh không đặt trước món gì ở hiệu cao lâu cả, mà khiêm tốn đề nghị khách tự chọn món ăn hợp khẩu vị của mình.

Zimmerman tỏ ra rằng ở đây hắn là người quan trọng nhất, và để cho những người khác cảm thấy như vậy, hắn nói oang oang hài lòng đưa mắt nhìn Keller.

- Cậu đừng lo nếu như thậm chí lính tuần tra bắt giữ cậu vì say rượu, tớ sẽ nói với bọn chúng một câu là lập tức bọn chúng sẽ bắn súng chào cậu như chào một vị tướng ngay. - Rồi hắn nháy mắt với Weiss.

Zimmerman, Keller và Bruder tỏ ra là những tay sành sỏi về mặt rượu chè. Bia và rượu trắng - đó mới chỉ là tuần đầu. Weiss hiểu rằng ba con người khác nhau này lần đầu tiên họp mặt với nhau thì dù chúng say thế nào đi nữa cũng không chịu tỏ ra cởi mở với nhau. Thật là ngây thơ nếu cho rằng rượu trắng sẽ cạy được răng bọn này. Và Weiss cũng không tính toán đến chuyện đó. Anh biết rằng, lính mới phải thết các bạn đồng nghiệp nên đã làm theo tục lệ đó.

Weiss chưa bao giờ uống quá chén, còn trong những trường hợp đành phải uống nhiều thì anh biết cách tự kiểm tra mình. Còn bây giờ thì hầu như anh đang đứng ra một bên để theo dõi toàn bộ các giai đoạn say rượu của chính bản thân mình một cách thích thú. Cùng với cái say còn có một cái gì đó nhẹ lâng lâng kỳ lạ đến với anh. Anh nói đủ các điều thú vị với những “bạn chai cốc” của mình khiến cho họ đến cuối bữa tiệc đối với anh đã trở nên chân thành trong tình cảm bạn bè.

Bà Dietmar rất buồn phiền khi mở cửa cho Weiss và cảm thấy nồng nặc mùi rượu. Bà nói rằng bà coi mình như mẹ của anh và không thể tha thứ cho bản thân là đã không đề nghị Weiss mời khách về nhà, ý là chưa bao giờ bà cho phép Weiss uống rượu không bằng. Bà rất xúc động và buồn phiền vì chuyện đó, suốt đêm đắp vải ướp lạnh lên đầu và uống từng giọt thuốc trợ tim. Đến sáng thì Weiss xin lỗi bà Dietmar với vẻ chân thành, cởi mở mà từ bao tháng nay anh không hề bộc lộ với ai như vậy.

11. Heil: Khẩu hiệu chào của bọn phát xít. - ND.

Sáu

Một lần, vào một ngày trời mù mịt, tình cờ đi qua cơ quan tìm người lao động, Weiss gặp lại tử tước phu nhân - người ở cùng buồng trên tàu với Heinrich. Phu nhân đi trên chiếc xe hai ngựa kéo và từ lâu đài của mình đến lâu đài này trước kia thuộc một dòng họ lớn Ba Lan và bây giờ được tên thống sứ trao cho nữ tử tước sử dụng để đổi lấy một tài sản không lớn của nữ tử tước ở Latvia.

Không hiểu vì sao nữ tử tước rất ươi tư, những nếp nhăn trên mặt đã trũng xuống, da nhăn nheo từng lớp. Bà ta mặc áo lông, đi đôi giày cao cổ bằng da hươu có khảm xà cừ dẫm bừa vào các vũng nước trên đường.

Thoạt gặp Weiss, nữ tử tước tỏ ra vô cùng cởi mở. Bởi vì hiện giờ bà cảm thấy mình rất đơn độc, nên rất vui mừng được gặp lại người quen.

Khi biết rằng hiện giờ Weiss không đơn thuần chỉ là lái xe của nhà Schwarzkopf mà như còn có chức vụ quân sự gì đó, người chủ anh là một nhân vật quan trọng nên nữ tử tước hoàn toàn tin ở anh. Trong khi vui miệng nói huyền thuyên bà ta đã kể cho Weiss biết những lo lắng của mình. Bà ta nghi ngờ rằng dòng họ những người chủ cũ của lâu đài hiện nay có một nhánh ở Anh và có thể sau này làm hại nữ tử tước. Thực ra bà không tán thành việc tịch thu tài sản của giai cấp quý tộc Ba Lan, mặc dù dòng Slav chỉ là một chủng tộc hạ đẳng, nhưng nguyên tắc chủng tộc không được chấp nhận đối với dòng họ lâu đời. Và nếu như một số quý tộc Ba Lan bây giờ đứng ra bảo vệ truyền thống bằng nhiệt tình yêu nước của mình thì

điều đó thực ra không nguy hiểm gì cho quốc xã cả. Đó hoàn toàn chỉ là lòng yêu nước với ý thức tốt. Chỉ có những niềm tin của nông dân Ba Lan đối với nước Nga thì mới nguy hiểm...

Khi chia tay, tử tước phu nhân lịch sự mời Weiss đến thăm lâu đài và hứa rằng viên quản gia sẽ thết anh một bữa thịnh soạn.

•••

Sau bữa tiệc ở cao lâu, Weiss nhận thấy rằng mối quan hệ khăng khít của anh với Keller, Bruder và Zimmerman đã gây khó khăn cho việc gài gủi những công nhân bình thường ở xưởng. Và điều đó làm anh rất đau khổ.

Lúc đầu họ xa lánh Weiss và chỉ nói những điều cần thiết trong lúc làm việc. Nhưng sau đó, điều này là lẽ tất nhiên, lao động đã làm họ gần lại với Weiss. Những người lao động nếu nhìn thấy khả năng lành nghề thực sự trong thói quen làm việc của anh, họ sẽ có niềm tin đối với anh.

Weiss biết hàn nhiệt và hàn hơi, biết phân biệt loại thép theo đầu cắt, biết làm nhẵn bề mặt chi tiết với độ chính xác của thợ làm thước kẻ đường cong, và những kiến thức tổng hợp này làm cho đám công nhân Đức kinh ngạc, khâm phục, mặc dù lúc đầu họ không để lộ ra.

Weiss đã học thành thạo nhiều nghề trong nhà máy nơi cha anh từng làm, nhưng phần lớn sự hiểu biết của mình, Weiss nắm được trong phòng thí nghiệm của trường đại học, tại đây anh nghiên cứu trong một tổ sinh viên yêu khoa học dưới sự chỉ đạo của viện sĩ hàn lâm Linev.

Từ đầu, do những nhận xét ngắn gọn, Weiss được biết rằng Venus tham gia đại chiến thế giới lần thứ nhất, bị thương ở mặt trận phía Đông, và có một người lính Nga nào đó cũng bị thương nhẹ bắt Venus làm tù binh dẫn đi, nhưng sau đó, sau khi ngồi trên chiến hào

đã bị bắn phá tan tành, hút thuốc với nhau một lát, người lính Nga chỉ vẫy tay một cái và lấy khẩu súng trường của Venus rồi bỏ đi.

Weiss nói:

- Thế là trong bọn Nga cũng có những đứa tốt. Nhưng tên này chắc rằng không phải là Bolshevik.

Venus hồi lâu im lặng như đang bị lôi cuốn vào công việc, sau đó hỏi:

- Cậu biết chính phủ nào lúc đó đề nghị hòa bình với chúng ta không?

- Hình như bọn Bolshevik.

- Thế thì người lính lúc đó thả tớ ra là ai?

Wolf Winz, người thấp, vai rộng, lưng gù, mũi rách toạc, mãi không chịu tham gia vào những câu chuyện công khai này.

Nhưng một lần, vào buổi chiều, khi chỉ còn lại hai người trong xưởng, Winz hỏi Weiss:

- Này Weiss, cậu còn trẻ và khéo chân khéo tay như vậy, tại sao cũng làm việc như bọn mình mà không ở trong SS, trong Gestapo? Đây mới là bậc thang leo cao cho một thanh niên như cậu.

- Thế tại sao cậu không lên vào đấy?

- Tớ là công nhân.

- Thế làm công nhân cậu thích hả?

- Phải - Winz nói - thích!

- Thế mũi bị khâu ở đâu thế, trong khi làm việc à?

- Phải - Winz đáp - trong khi làm việc. Họ có bộ óc không cẩn thận thế là làm toạc.

- Ai?

- Thì ai có trách nhiệm.

- Rõ - Weiss nói.

- Rõ sao?

- Cậu là một thằng can đảm.

- Đó là vì tớ nói cái gì chứ? - Winz mỉm cười - Có nghĩa là cậu chưa nhìn thấy những thằng dũng cảm thực sự.

- Ừ, tớ chưa ra trận bao giờ - Weiss cố tình tỏ vẻ còn non kém.

- Họ cũng không ở mặt trận.

- Thế ở đâu?

- Trong Gestapo.

- Phải, những thanh niên ở đó đều khỏe mạnh - Weiss nói, chăm chú nhìn Winz, rồi mỉm cười tiếp - Thế ra cậu muốn nói điều đó?

Winz cũng mỉm cười và tán thêm:

- Cậu thực sự là một tay khéo léo, không thuộc loại khinh bạn như rơm rác.

- Và cậu cũng không thuộc loại đó.

- Đúng - Winz đồng ý - cậu đã nhằm đúng điểm đen.

Bao giờ làm việc Weiss và các bạn cùng nhóm của anh vào quầy bia, ở đây mọi người theo cấp bậc từ từ nốc những cốc bia vại và

nói chuyện với nhau về gia đình mình, nhớ đến cửa nhà, đọc những bức thư mới nhận được.

Một lần Weiss hỏi liệu có chiến tranh với Nga không. Venus trả lời kiểu phỏng đoán:

- Vị tất đã có, Bismarck¹² cũng không khuyên như vậy.

Winz nói:

- Còn ông ta¹³ thì muốn nhổ toẹt vào Bismarck của nhà anh. Ông ta sẽ nắm lấy và ra lệnh, hôm nay hoặc ngày mai sẽ ra lệnh.

- Mà có thể còn tới ngày kia - Venus bướng bỉnh nói.

¹². Bismarck: Thủ tướng Đức (tức Phổ) thời kỳ chiến tranh Pháp - Phổ và Công xã Pa ri 1871.

13. Ông ta: ý chỉ Hitler.

- Thì lúc đó sẽ ra sao? - Winz gạn hỏi - Ngày kia sẽ có gì?

- Có lẽ mày muốn tao đứng dậy và rống ầm cả quán bia này sẽ có cái gì phải không? - Venus nổi nóng.

Winz chăm chú đảo mắt nhìn Weiss nâng cốc nói:

- Chúc khỏe mạnh - và uống cạn cốc bia.

Weiss cũng uống cạn cốc, nhưng dù sao anh cũng thấy cần phải tuyên bố:

- Chúc cậu và chúc quốc trưởng của chúng ta.

- Ồ, thật là anh chàng khôn khéo! Winz nói - Cậu đóng xiếc thì hợp hơn.

Weiss chiếm được sự kính nể của công nhân trong xưởng là nhờ anh biết bình tĩnh, không nói thừa lời, hoàn thành các công việc phức tạp sửa chữa máy. Cùng với Winz và Venus anh đã chữa lại máy phát điện di động đã bị vỡ, sửa chữa ngay trên thùng xe vận tải động cơ diesel loại mạnh.

Sau khi trao trả máy phát điện đã sửa xong cho viên kỹ sư quân sự, Weiss không những được khen ngợi mà còn được tiền thưởng.

Đến tối, cũng ở quầy bia đó, anh chia đều tiền cho các bạn cùng làm.

Venus và Winz lại mua những cốc bia vại theo thói quen của mình, và cũng như mọi khi, theo thứ tự, kê cà uống từng ngụm nhỏ, nuốt từng ngụm bia cùng với khói thuốc cay sè. Nhưng khi ra đến phố, cả hai người hầu như không nói trước với nhau nhưng đều từ chối và đòi Weiss phải nhận số tiền thưởng nhiều hơn.

- Tại sao thế - Weiss hỏi.

- Này anh bạn, cậu biết đấy - Venus nghiêm giọng nói - Ở miền Baltic anh bạn đã ngửi quá nhiều cái mùi xã hội chủ nghĩa rồi. Còn ở đây, của chúng tôi lại có một mùi hoàn toàn khác.

- Chỗ toét đã bốc mùi hôi thối - Winz giải thích - mà cậu chưa được ngửi mùi này.

- À ra thế - Weiss nói - Cái mùi của tôi sẽ tự nói cho tôi biết ở đâu bốc mùi gì, còn các anh thì hãy đi đi.

- Có nghĩa là không nhận tiền của mình?

- Nói lạ nhỉ - Weiss nói - Tôi không cho các anh cái gì hết. Mà tôi chỉ trả công thôi. Tôi trả công, hiểu chưa?

- Sao nhiều thế?

- Đó là việc của tôi. Tôi là chủ, tôi trả.

- Thế là cậu thuộc loại người làm chủ?

- Phải - Weiss đáp - Chính tôi thuộc loại người đó.

- Tức là cậu không lấy lại?

- Không!

Họ cứ đi lặng lẽ như thế mãi trên đường phố tối mịt tắt hết đèn đường. Và bỗng nhiên Winz đập mạnh vào lưng Weiss nói:

- Weiss, cậu đúng là một công nhân, một thanh niên Đức chân chính mà ở miền Rúa¹⁴ của tớ hồi đó có khá nhiều.

- Ở Hamburg¹⁵ cũng thế - Venus thêm vào.

Và lần đầu tiên trong suốt thời gian đó, Weiss cảm thấy sung sướng thực sự vì được công nhận là một người Đức.

Dần dần Weiss thấy rõ rằng những kẻ có địa vị càng cao bao nhiêu thì càng ít cởi mở bấy nhiêu. Việc kiểm tra bí mật cũng tăng tỉ lệ với trách nhiệm của hắn. Nhân vật càng quan trọng bao nhiêu thì cái đuôi gián điệp càng dài ra bấy nhiêu. Và cái đuôi này có thể quất cho Weiss một roi cần thận nếu như anh dám thò mũi vào nó mà chưa được bảo vệ đầy đủ.

Theo dõi và suy nghĩ kỹ, Weiss đã xác định cho mình một sự thật thú vị và rất bổ ích: kẻ nào có chức càng cao thì càng tỏ ra kiêu ngạo đối với những người phụ thuộc hắn và càng đòi hỏi tuân thủ nghiêm ngặt hơn những bí mật của mọi tin tức khác nhau. Nhưng thái độ kiêu ngạo đối với những tên cấp dưới thân cận nhất thì trong đám nhân viên thường lại luôn luôn có đặc điểm khinh bỉ. Và cũng như vậy, một viên tướng Đức không bao giờ cho phép mình gặp một sĩ quan mà lại không mặc áo cổ đứng, nhưng mặc quần dài đi đi lại lại trước mặt lính ở trong phòng mình thì lại không cho là bất lịch sự, cũng như những viên quan cao cấp khi có một nhân viên phục vụ loại hạ đẳng thì lại không thêm quá nghiêm khắc tuân theo các quy tắc giữ gìn bí mật nghề nghiệp.

14. Rua: Một khu công nghiệp lớn của Đức.

15. Hamburg: Hải cảng của Đức.

Trong hệ thống phục vụ ở đó những tên có quyền hơn thường tin tưởng trao công việc của mình cho bọn cấp dưới, theo sơ đồ đã được tính toán cẩn thận và rất chính xác của các màng lưới. Những màng lưới này thi hành mọi công tác có liên can.

Những “màng lưới” này soạn các báo cáo tổng kết, bản tin, thông báo... Những người ở tổ chức này phần lớn đều có trình độ văn hóa cao, sẵn sàng làm việc vô điều kiện ở hậu phương, coi việc không phải ra trận là ân huệ cao quý nhất.

Thế là Weiss mong muốn được gần gũi với những loại nhân viên binh lính đó. Song anh chưa biết làm thế nào.

Và còn một việc nữa. Ở đất nước Ba Lan bị chiếm đóng bọn sĩ quan Đức không những chỉ thỏa mãn với ý thức quyền thống trị của mình mà còn mong muốn đảm bảo cho sự có mặt của chúng ở đây với những tiện nghi tốt nhất. Ngay cả những tên thiếu sinh quân mới ra trường, từ bé đã được dạy quen với đời sống eo hẹp của gia đình, đến đây cũng có hầu gái và biến bọn lính hầu của mình thành tay sai. Những tên sĩ quan càng giữ địa vị cao bao nhiêu thì số người phục vụ cho hắn càng nhiều bấy nhiêu.

Bọn lính hầu - tay sai, bọn nấu ăn, bọn hầu gái chiếm được cảm tình của các sĩ quan cao cấp nhiều hơn bọn sĩ quan cấp thấp. Và bọn này am hiểu về chủ mình hơn cả những nhân vật thân cận nhất.

Thế là hình thành một phái thực sự. Bọn sĩ quan tác chiến khinh bỉ phái này, chỉ có các sĩ quan tham mưu mới hiểu được hoàn cảnh đặc biệt của phái này và thấy khinh bỉ nó thật nguy hiểm.

Weiss muốn đột nhập vào môi trường đặc biệt này nhưng anh hiểu hoàn cảnh khác biệt của mình. Những con người của môi trường này có thái độ kín đáo kiểu phe phái.

Weiss mỉm cười nghĩ rằng nếu như tử tước phu nhân bỗng nhiên quyết định coi anh như một người ngang hàng và sẽ giới thiệu anh

với những người quen của mình thì anh cần phải biết xử sự với giới quý tộc Đức ra sao chứ. Sách, phim, sự luyện tập là cơ sở đáng tin cậy cho vấn đề này. Nhưng về người hầu gái Đức thì anh được biết quá ít. Trước mắt anh phải nghiên cứu tầng lớp xã hội trung gian mới này đối với anh. Mọi dự định tìm chìa khóa mở những bí mật của môi trường này cùng với sự giúp đỡ của bà Dietmar đã kết thúc vô hiệu quả. Bà Dietmar tức giận tuyên bố:

- Bọn hầu gái ư? Đó là kẻ thù trong nhà. Tôi đã phải tự giải quyết mọi việc không có hầu gái từ khi người nấu bếp gái nhận xét tôi. À ta dám nói rằng: nếu như cho tới lúc chồng tôi đi làm về mà tôi vẫn không chịu sửa lại đầu tóc cho đẹp thì chồng tôi sẽ bỏ tôi. Đó là bọn càn bậy, bọn mật thám trong gia đình.

Kinh nghiệm sống của Weiss không giúp ích gì cho việc hiểu biết những loại người này. Và nếu như có một số người anh quen có người hầu gái giúp việc thì những người này lại như trở thành thành viên của gia đình mà tất cả những thành viên khác có mặt ở đây đều phụ thuộc vào người này, chỉ trừ khi phải chờ đợi lo lắng mãi, khi người hầu giúp việc tuyên bố: từ hôm nay cô ta sẽ là sinh viên, là người bán hàng hay sẽ đến một khu xây dựng mới.

Chiều thứ bảy nào cũng có hàng trăm chiếc xe rẽ vào kho thực phẩm quân sự để nhận khẩu phần, số lượng và phân loại tương ứng với chức vụ và trách nhiệm của nhân vật này hay nhân vật khác. Khẩu phần cho chủ do bọn nấu bếp, bọn lính hầu cận. Nhưng bọn này lại không được vận chuyển và không thận trọng nếu trao xe mình cho người nào đó trong bọn.

Weiss được may mắn ghép vào số những người giúp việc cho tên binh nhất giao nộp ở kho các bộ đồ ăn trong khối chiến lợi phẩm. Nhưng không nổi được mối quen biết. Bọn này vô cùng tham lam, tranh cướp nhau các bộ đồ, cãi cọ nhau xem chủ của chúng xứng đáng được cái gì nên chỉ hạ phẩm giá thôi còn việc kết giao này chẳng mang lại lợi ích gì cho Weiss cả. Sự thật thì cũng có cái gì đó trong quá trình quen biết ngắn ngủi này làm cho Weiss thích thú. Khi

viên sĩ quan tùy tùng của tên toàn quyền Đức ở Ba Lan muốn lấy bộ đồ cổ Pháp cho một trăm người ăn, thì tên binh nhất này không cho mà còn thô lỗ nói tên sĩ quan rằng tay hắn còn ngắn qua. Rồi nháy đôi mắt đầy ý nghĩa:

- Bộ đồ này đã được quy định để...

Viên sĩ quan tùy tùng cũng gật đầu một cái đầy ý nghĩa, ngoan ngoãn lấy bộ đồ kém hơn.

Có nghĩa là nếu không phải Hitler thì cũng sẽ có một tên thân cận của hắn sẽ đến Ba Lan. Nhưng tên nào? Đến đâu? Bao giờ đến?

Buổi tối Weiss chỉ ở nhà với bà Dietmar. Những buổi nói chuyện với bà đã làm tăng sự hiểu biết của anh về cách sinh hoạt của bọn Đức ở đây. Bọn này cũng giống như bọn Latvia trước kia, coi Ba Lan như một thuộc địa riêng, vẫn giữ những truyền thống của tập quán Đức cổ.

Bà Dietmar kể lại việc bọn phát xít lên nắm chính quyền đã làm những người Đức ở đây lúc đầu hoảng sợ thế nào. Nhưng sự khủng bố những người cộng sản và phong trào công nhân ở Đức đã làm yên tâm cả những ai từng coi Hitler một kẻ phiêu lưu. Sau đó lại bắt đầu một trận kinh hoàng, lo sợ nữa khi Hitler xâm chiếm Ba Lan, Tiệp Khắc sẽ kích động Anh, Pháp và Nga tham gia chiến tranh. Và khi đó thất bại mới của nước Đức sẽ không thể tránh nổi. Nhưng bây giờ, khi mà Anh Pháp không phản kháng gì, chịu nhường bỏ Ba Lan thì thậm chí cả những gia đình quân nhân thuộc dòng dõi cổ Đức không những trở thành kẻ bảo vệ Hitler mà còn tuyên bố rằng thiên tài của Friedrich đại đế đã được thể hiện ở quốc trưởng. Và có khả năng như vậy, bà Dietmar đã kết luận, vì các thầy tướng từ Berlin đến đây đã khẳng định rằng việc Hitler lên cầm quyền là do Chúa Trời định trước.

- Thế bà có tin vào khoa tướng số không? - Weiss hỏi.

Bà Dietmar trịnh trọng tuyên bố:

- Tôi theo đạo Thiên Chúa. Tôi tin ở Chúa. Nhưng tại sao Hitler lại không thể là sứ giả của Chúa? Là Jesus mới? Giáo sĩ truyền đạo gọi quốc trưởng của chúng ta như thế.

- Và bà cũng coi quốc trưởng là con Chúa chứ?

- Trời, ngây thơ đến thế thì thôi! - bà Dietmar tức giận bảo - Thế quốc trưởng chui từ đâu ra mới được chứ? Tất cả chúng ta đều là con Chúa Jesus cả.

Qua đây Weiss kết luận: ngay cả khi bà Dietmar yêu quý nhất và tốt bụng nhất hứa hẹn thay mẹ anh luôn quan tâm đến anh với tình mẫu tử cũng không chân thành khi câu chuyện liên quan đến chính trị. Bà coi mình như mẹ của anh nên bà sợ rằng đứa con nuôi sẽ phản bội.

Phải, phá thủng bức tường của sự nghi ngờ giữa người này với người khác thật không phải chuyện dễ dàng. Tất cả, giống như những con rùa, khoác lên mình chiếc vỏ cứng bằng xương để ẩn náu, để sống, tồn tại ở bên dưới như động vật bò sát.

Và dù sao thì cũng không còn ai khác ngoài bà Dietmar đã giúp cho Weiss đột nhập được vào một môi trường mà cho đến nay anh đã uổng công để lọt qua.

Sau buổi cầu Chúa, khi anh cho xe chạy đến bên ngôi nhà thờ trông giống như một giọt nước đá khổng lồ hay thạch nhũ trong hang động, thì bà Dietmar khoác tay một bà mặc áo choàng lông sói từ trong chiếc vòm cao của nhà thờ đi ra. Bà Dietmar giới thiệu Weiss với bà này và nói rằng đó là bà quản gia của đại tá von Salz, và từ lâu - từ hồi còn nhỏ bà đã quen với bà Maria Bücher.

Trước hết, Weiss chở bà Dietmar về nhà sau đó lại chở bà Maria Bücher vào trung tâm thành phố, đến nhà đại tá von Salz.

Trả lời câu hỏi rất lịch thiệp mà bà Maria nói với một giọng bàng quan: "Ở đây anh sống ra sao?" Weiss thích thú trình bày hết quan

điểm sống của mình.

Anh không có ai là người quen cả, bạn cùng làm là những người kém giáo dục. Buổi tối anh chỉ ở nhà với bà Dietmar. Dùng sách của con bà Dietmar để lại học thêm đôi chút. Mãn hạn lính, anh muốn mở rộng sự nghiệp của mình, anh có kinh nghiệm làm thợ may, và anh sẽ có thể kiếm không ít tiền nếu như anh đạt được mục đích là có một ga ra không lớn lắm để trang bị cho một xưởng sửa chữa ô tô.

Bà Maria Bücher lãnh đạm nghe anh kể, hình như bà ta chẳng thích thú gì với những kế hoạch đường đời của anh thanh niên này. Nhưng khi đến nơi bỗng nhiên bà ta vô cùng thích thú hỏi:

- Thế anh có tiền để mua một xưởng như vậy không?

- Tôi có cái đầu này thôi - Weiss khoác lác nói.

- Ô, tiếc rằng chỉ có thế thì không đủ - bà Bücher nói với vẻ độ lượng rồi nhấn mạnh thêm - Nhưng anh có cái đầu không phải tồi, nếu như trong đó có những ý nghĩ quan trọng - bà dừng lại rồi quả quyết nói - Bây giờ anh hãy uống với tôi một tách cà phê nhé!

Bà Bücher xuống xe, lấy chìa khóa mở cổng sắt vào vườn, đi theo một lối tối lên phòng mình, trong đó có đủ các đồ gỗ sang trọng nhưng lại chất bừa bãi - va li hòm xiềng ghép cẩn thận, bên ngoài có đai sắt.

Cởi áo choàng lông sóc ra, bà Bücher hiện ra trước mặt Weiss trong chiếc áo dài màu xanh lơ bằng lụa mỏng làm phô ra tất cả đường nét của tấm thân đầy đà.

Lúc mời Weiss uống cà phê, bà chủ nhà làm đóm và nói với anh những câu chuyện bông đùa khiến cho Weiss thấy buồn trong lòng tưởng như anh không còn có ý định đặt hi vọng vào một môi trường mà anh không đạt tới được với một bà già như vậy.

Nhưng cũng may, bà Bücher đã chuyển từ những câu chuyện vớ vẩn sang chuyện công việc nhanh chóng đến kỳ lạ. Với giọng hoàn toàn khác hẳn, bà Bücher kể rằng con gái bà - một thiếu nữ rất đáng yêu đã tốt nghiệp trường trung học và đang làm phiên dịch cho đại tá. Và cũng như Weiss, con gái bà là nhân viên quân sự. Đại tá giữ một trách nhiệm quan trọng trong ngành tình báo Đức, và theo sự hoạt động thì đại tá còn đi xa, lâu mới về, vì thế con gái bà hiện nay có thì giờ tự do, có thể gặp gỡ một thanh niên đứng đắn, tất nhiên là có mặt mẹ. Bà Bücher kết luận rằng bà sẽ bảo cho bà Dietmar khi nào Weiss lại có thể đến thăm bà được.

Bảy

Số lái xe chuyên nghiệp ở gara vền vện chỉ có hai ba người. Số còn lại kiếm được chỗ trong bộ phận hậu phương là nhờ có các mưu mẹo khác nhau và bổ sung cho phần thiếu kinh nghiệm bằng cách khúm núm quy lụy trước bọn chỉ huy và hăng hái ganh đua về lòng trung thành với quốc trưởng.

Nguyên là những chủ hiệu nhỏ, con cái điền chủ, chủ các xưởng thủ công, chủ các tiệm rượu hay khách sạn rẻ tiền, tay sai hoặc bồi bàn chạy giấy hoặc mối lái của các công ty không tên tuổi - những người làm các nghề khả nghi, tất cả bọn này có ưu thế về xã hội đáng tin cậy cả về chính trị và sinh hoạt so với công nhân, thợ nguội, thợ cơ khí sống tập tập trung trong nhà máy.

Một lần Vogt, thư kí trưởng của phòng tham mưu giao thông ra lệnh cho Weiss đi tìm thợ chuyên sửa chữa máy chữ. Weiss đề nghị để anh tự làm. Rồi không những anh chỉ sửa được máy, lau sạch máy cho Vogt, mà anh còn làm cho hắn kinh ngạc thú vị về khả năng và tốc độ đánh chữ khi anh kiểm tra lại độ chính xác của máy. Và thế là Vogt quyết định dồn cho người lính trơn này một phần công việc hắn được trao trong thời gian đó. Lối cấp trên bóc lột cấp dưới ở đây được coi là lẽ thường tình và quán triệt tất cả, từ trên xuống dưới. Hắn ra lệnh cho Weiss đến phòng giấy vào buổi tối, nhưng dặn trước là không được cho ai biết.

Vừa đánh máy, Weiss vừa thu lượm và nhớ kỹ các tư liệu quan trọng. Quá trình luyện tập lâu dài mà anh trải qua để gần như một cái máy, ngay sau khi đọc một lần là nhớ được hàng chục trang

sách đã giúp ích cho anh. Và cũng trong những giờ phút này anh lại thầm cảm ơn thầy dạy của mình đã khẳng định rằng người tình báo càng có nhiều tin tức chuyên nghiệp độc đáo bao nhiêu thì trước mắt anh ta khả năng nguy trang mở ra càng rộng và sự phụ thuộc vào những người trung gian càng giảm đi bấy nhiêu. Ở trong nước, khi Weiss đánh máy chữ thành thạo, đồng chí giáo viên đã đánh giá cao kết quả này hơn cả việc nắm vững vũ khí kiểu nước ngoài.

Đến đêm, Weiss ngồi ghi lại những tư liệu này bằng mật mã, chuyển bằng mật mã này sang các trang của một trong các cuốn sách của con trai bà Dietmar, rồi đặt cuốn sách lên tầng trên của tủ sách, nằm xuống ngủ với tâm trạng rất thỏa mãn. Thế là công tác bắt đầu có kết quả.

Tiếc rằng sau đó lại không được may mắn cho lắm. Keller trở nên lạnh nhạt với anh, vì không nhận được chứng thực gì về Weiss của nhân viên Gestapo Papke. Hắn bèn chuyển anh sang lái xe tải hàng.

Weiss đành phải chuyên chở ra ga đủ các loại hòm xiềng và các bọc đủ loại - mà bọn thống trị ở thành phố này cướp được. Những của cướp đoạt này bọn Đức thực hiện theo kế hoạch nghiên cứu từ lâu, rất cẩn thận và chu đáo. Bọn chúng có các nhân vật chuyên phụ trách tính toán tất cả những thứ lớn nhỏ có giá trị.

Việc phân chia đồ quý giá này được tiến hành phù hợp với địa vị, danh hiệu, chức vụ của tất cả những tên nào xứng đáng với công lao đóng góp vào thắng lợi của quân đội quốc xã.

Bọn sĩ quan quân đội cấp cao sau khi nhận được tin tức của bọn Gestapo quen biết hoặc của bọn phản gián thuộc cục tình báo Đức về những người Ba Lan nào cần trấn áp, bèn vội vã viện cớ rằng phải chuyển đến nhà này một tên nào đó cấp dưới của chúng. Và sau khi đã ngạo mạn xem xét đủ các tranh ảnh, đồ sứ cổ, đồ gỗ lâu đời, đồ đồng bèn ghi dấu vào sổ tay của chúng. Bọn này cũng chẳng thẹn thùng gì mở tung các tủ quần áo, tìm hiểu xem có chiếc áo choàng, áo khoác nữ nào bằng lông có giá trị hay không. Rồi sau khi

trấn áp xong chúng lại đến và lần này ra lệnh cho họ hàng của gia chủ phải đóng gói những đồ chúng cướp đoạt để không bị hư hỏng trong khi vận chuyển về Đức.

Và những “hảo hán” này của quân đội quốc xã - những con cháu của bọn đại địa chủ quý tộc Đức quen ngạo mạn lên mặt cho rằng làm lính - đó là con đường danh dự. Những bộ mặt đầy vết sẹo vì đấu súng mà nguyên nhân chỉ là một câu nói bóng gió cồn con hầu như cũng đã chạm đến danh dự cá nhân của chúng. Thế mà bây giờ trên ghế giữa phòng khách của nhà người khác, chúng đeo thanh gươm của ông cha chúng giữa đôi chân bó chặt. Trong chiếc quần chèn đầu gối hết sức cẩn thận theo dõi xem, họ hàng của những người có thể bị đem đi xử bắn, tay run bần bật gói vào trong rơm rạ, trong giấy, trong bông tất cả những đồ quý giá khác nhau của gia đình họ như thế nào.

Bọn nhỏ nhen này còn chi li bắt những con người bất hạnh không những chỉ lập bảng kê khai các đồ bị tịch thu mà còn rườm rà bắt họ ghi lại xuất xứ của những đồ cổ này và phải xác thực những điều họ viết bằng chữ ký ở dưới.

Trong suốt chuyến đi Weiss không có quyền dừng lại trước khi tới ga. Sau khi dỡ hàng xe lại bị khám xét kỹ, ghế trong cabin của lái xe bị lật tung. Các hòm dụng cụ cũng phải mở toang ra. Lính có thể ăn cắp. Sĩ quan thì không bao giờ.

Khi Weiss đứng bên cạnh ngôi nhà đang khuôn của cải ra chất lên xe của anh, anh cảm thấy có những con mắt hằn học của người qua đường nhìn thẳng vào mắt anh, như muốn nhổ vào mặt anh. Những lúc đó anh chỉ nghĩ đến nhiệm vụ mới bắt đầu và còn lâu dài. Anh phải kiên trì, phải cương nghị cả nhẩn nại hòa vào cuộc sống này và phải giữ được trọn vẹn tính thụ động, trở thành Johann Weiss, chiếm được cảm tình của bọn ở xung quanh, phải học thành thạo thái độ thân mật xu nịnh đối với chúng, thậm chí đối với bọn quốc xã cần phải tìm ra những chiếc dây đàn người để gảy chơi...

Đã lâu Weiss không gặp Papke. Thế mà bỗng nhiên hắn đến gara và mỉm cười ngượng ngịu một cách lạ lùng. Hắn nói rằng hiện nay ở Lodz hầu như không còn một người “Riga” nào nữa¹⁶, và hắn thấy nhớ các bạn đồng hương. Liệu Weiss có đến với hắn một tối được không?

Mọi buổi tối Weiss đều bàn công việc ở văn phòng tham mưu, Phốc đã bóc lột anh bao nhiêu mà hắn có thể. Nhưng lẽ nào ngài đại úy Gestapo ra lệnh cho anh nghỉ một tối mà cả niềm tin của tên thư ký trưởng phòng đối với người lái xe lại không được nguyên vẹn sao.

•••

Mùa đông bắt đầu bằng những buổi chiều sớm tối tuyệt ám ướt như có mùi thối chảy lan khắp các hè phố. Vừa rồi một tổ chức kháng chiến trong nhà máy điện bị phát hiện. Những người tham gia đều bị xử bắn. Những công nhân mới qua Gestapo kiểm tra, rõ ràng là được tin cậy, nhưng lại không có kỹ thuật. Ánh đèn ngoài phố lúc bắt đầu thì vụt sáng lóe lên tới mức hình như bóng đèn không chịu được điện thế cao sẽ nổ tung ra như những trái lựu đạn, lúc thì lại mờ yếu đi, lúc thì nhấp nháy như đùa nghịch, lúc thì rung rinh như hơi sợ hãi và thường liên hồi như vậy nên trên đường phố quét dài những bóng đèn như những bóng ma.

Gót giày của bọn lính tuần tra vẫn nện hừng hỏ đều đều nghe rầm rập giống như âm thanh của tiếng đóng quan tài. Nhịp đi chiến thắng tượng trưng cho một bạo lực đàn độn, thô lỗ và mất tính người như gọt bằng đá ra.

Khách đi đường bỗng nhiên bị một vòng tròn trắng chiếu vào mặt giống như vừa bắn ra khỏi chiếc đèn pin của tên lính tuần tra. Từ trong bóng tối vụt hiện ra một bộ mặt méo mó vì sợ hãi, nói đúng hơn, không phải vì sợ hãi mà bị biến đổi vì nhớ lại nụ cười của chúng động kinh. Đôi mắt bị lòa đi mấp máy như người nhận án tử hình. Không ồn ào, hầu như trong khoảnh khắc xuất hiện những bộ mặt này rồi lại cũng không ồn ào biến mất trong khoảnh khắc để rồi

lại xuất hiện và lại biến đi. Sự ẩn hiện nhịp nhàng nối tiếp nhau của những bộ mặt này hầu như trùng với dáng đi nặng nề của bọn lính tuần tra.

Hình như, những bộ mặt này biến đi không phải vì chiếc đèn pin của đội tuần tra phụt tắt mà là vì âm thanh cộc lốc của gót giày nện xuống mặt đường. Chúng đã giày xéo lên chính tâm hồn người Ba Lan - một tâm hồn bị căng ra, bị chà đạp. Và, bọn quốc xã không phải đang đi trên mặt đất mà đi trên thân thể của nhân dân.

Thả mình trong việc chứng kiến nỗi đau khổ tràn đầy của một dân tộc đang bị nô lệ, Weiss bàng quan nghe cái giọng cầu nhau của Papke và đã mấy lần anh trả lời không đúng câu hỏi. Tự nhận ra điều đó, anh cố hết sức thoát ra khỏi những ấn tượng không vui và lại trở về với con người Weiss. Weiss hỏi đầy sáng khoái:

- Thừa ngài đại úy, kết quả công việc của ngài ra sao? Tôi tin rằng mọi việc đều tốt đẹp!

Papke mỉm cười khó hiểu và bỗng nhiên thân mật nói:

- Khi nào chỉ có tôi và anh, anh có thể gọi tôi là Oskar. Trước kia có hai ba người bạn thân từng gọi tôi như vậy.

-Ồ, ngài đại úy, xin cảm ơn ngài!

- Oskar! - Papke nhắc lại và cất giọng đầy ai oán - một người đã trở thành đại tá và bây giờ không còn thèm dòm ngó đến việc gọi tôi là Oskar nữa, còn tôi thì không dám gọi ông ta Paul. Một người nữa bị đưa vào đơn vị phạt, và nếu như có dịp được gặp anh ta, tôi cũng không cho phép anh ta xưng hô với tôi bằng tên suông¹⁷.

- Còn người thứ ba?

- Tôi đã từng dặn anh ta không được nói điều gì thừa với tôi, thế mà rồi anh ta vẫn cứ nói Tôi thực hiện nghĩa vụ của mình.

- Tôi hiểu. Thế còn nếu tôi dám nói điều thừa khi chuyện trò với ngài!

- Cuối cùng thì tôi cũng có thể sống nổi mà chẳng cần có ai gọi tôi là Oskar. Mặc dù tôi rất muốn bạn bè gọi tôi như thế.

Weiss để ý ngắm diện mạo Papke, anh nhận thấy có một cái mới mà trước kia vốn không bao giờ có. Đó là nét buồn phiền thất vọng. Chiếc cằm nhỏ bé nhăn nheo thiếu não héch lên, chiếc môi dưới dày mỏng bực mình trĩ xuống, trên chiếc trán thấp những nếp nhăn lộ ra rõ hơn, mí mắt trũng xuống, đôi mắt đầy mạch máu sưng đỏ lên. Papke đi lê từng bước chân, thậm chí không thèm chào cả bọn cấp cao hơn, - chắc cũng biết là chẳng có ai nguyện vọng kết giao với các nhân viên Gestapo. Đôi tay lạnh cóng thọc sau vào túi áo choàng, chiếc mũ lưỡi trai chồm cao hơn kéo chụp xuống làm căng phồng đôi tai to đầy lông.

Papke nói rằng hắn không muốn đến cửa hàng bia của lính, nhưng Weiss lại không được phép vào tiệm ăn của sĩ quan, và nói chung, tốt nhất là ngồi vào một chỗ hẻo lánh nào đó để tự do nói với nhau về quá khứ, vì thực ra ở Riga sống cũng không đến nỗi nào.

Không phải nghĩ lâu, Weiss mời hắn về phòng mình.

Papke thấy thích bà Dietmar, thậm chí thái độ ác cảm công khai của bà hắn cũng chỉ coi là biểu hiện của giai cấp quý tộc. Vào buồng Weiss, hắn đặt lên bàn chai rượu trắng lấy ở túi chiếc quần chèn đầu gối ra và đưa đôi tay lạnh cóng đặt lên thành gạch tráng men của chiếc lò sưởi kiểu Hà Lan trong khi chờ đợi Weiss chuẩn bị thức nhắm. Hắn phàn nàn rằng ở đây người ta đánh giá hắn không đúng mức. Hắn tính rằng hắn phải cao hơn cả về danh hiệu lẫn chức vụ. Hắn nói rằng Funk là một thằng xỏ lá, ăn quyết.

Papke cho rằng Funk là tên gián điệp hai mặt - của cả Gestapo lẫn cục tình báo Đức. nhưng rõ ràng là hắn đặt hy vọng vào cục tình báo. Và theo các nguồn liên lạc không ai biết hắn đã chuyển cho các tình báo những tin tức quý giá hơn, nhờ đó Canarias đạt được việc

thu thập tất cả các nhân viên gián điệp cũ của quân đội Đức - các cán bộ kỹ thuật, chuyên gia có kinh nghiệm của đại chiến thế giới thứ nhất. Canaris đang mơ ước trở thành nhân vật được quốc trưởng tin cậy nhất và đang khao khát thu vào tay mình tất cả các ngành tình báo, gián điệp của Gestapo của đảng quốc xã, của bộ ngoại giao. Nhưng quốc trưởng không bao giờ cho phép tập trung những lực lượng như vậy vào tay một người. Gestapo - dò la đảng, và đụng chạm đến đảng thì chẳng khác gì xâm phạm đến toàn lực của chính đảng xã hội dân tộc. Và Papke như cũng muốn nhắc qua rằng hấn là đảng viên quốc xã từ năm 1934, nhưng bọn chơi trội đã chiếm hết các chức vụ cao trong khi hấn tận tụy phục vụ quốc xã ở bên Latvia. Chiếc cầm của hấn lại nhẵn nhúm thành một cục nhỏ, còn chiếc môi dưới rất đầy nước miếng thì trĩ xuống về tức giận.

Uống ừng ực liền mấy cốc rượu trắng, Papke trở nên rời rã cả người, mệt lử và nhìn Weiss bằng đôi mắt uể oải, mờ đi vì nước mắt trào ra. Hấn kể rằng mới đây, hấn - một đảng viên quốc xã lâu năm - một người có trách nhiệm đã bị sỉ nhục. Một đại tá, trước kia là bạn của hấn, ra lệnh cho hấn bắt một người trên phố và dẫn tới chỗ mà hai viên mặc thường phục sẽ ra lệnh - hai tên này Papke nhận ra là gián điệp của Gestapo. Ra tới ngoài thành phố hai tên này bắt đầu tra tấn người bị bắt bằng những ống cao su có nhét cát bên trong cho nặng. Bọn này đòi người bị bắt ký vào một tờ giấy gì đó nhưng người này không chịu đồng ý.

Chính bản thân Papke còn chưa bao giờ tra tấn một ai cả. nhưng hấn đã từng thấy đồng bọn tra tấn cộng sản trong các hầm của tổng cục chính trị trung ương. Hấn nhớ lại nhưng phương pháp tra tấn lành nghề và đề nghị một trong hai tên này áp dụng đối với tên bướng bỉnh.

Thế là có kết quả, người này phải ký vào giấy. Lúc đó hai tên này ra lệnh cho Papke chở kẻ bị bắt đi đâu mà người này muốn, còn chúng lại tự đi bộ. Sau khi bị tra tấn nên thân, lúc tỉnh lại người này được Papke đỡ dậy, bắt đầu lòng lộn chửi bới... Và Papke hiểu rằng sự việc không liên quan đến tội phạm chính trị, mà chỉ với một thương

gia - bạn cùng cánh của hai tên này. Và tờ giấy đòi hỏi phải ký tên vào chỉ đơn giản là một chứng từ thương mại. Bây giờ dù người này đã hùn vốn nhiều hơn vào một nhà máy thuộc da tịch thu của người Ba Lan, nhưng lợi nhuận người này thu được sẽ ít. Anh ta bảo rằng sẽ báo cho Gestapo về việc Papke tham gia vào vụ này.

Nhưng khi Papke nói với đại tá rằng hai tên mặc thường phục chỉ là bọn phiêu lưu, đã lừa dối hắn thì tên đại tá lại làm bộ như là không hiểu Papke nói gì. Sau đó hắn tỏ vẻ hiểu rõ câu chuyện bèn bảo Papke đã lạm dụng địa vị của mình ở Gestapo đồng lõa với việc ăn hối lộ, và vì thế đáng tội xử bắn. Nhớ lại tình bạn cũ, tên đại tá sẽ không báo cáo về Papke, nhưng nếu tên thương gia này chạy chọt đến tận các nhân vật cấp cao thì mặc cho Papke tự trách mình.

Kể lại sự việc, Papke không giữ kẽ gì cả, khóc rưng rức, nước mắt chảy ròng ròng màu xám đục, môi run lên. Rồi điên cuồng nhắc lại:

- Người ta làm nhục tâm hồn tôi, một đảng viên quốc xã lão thành. Và tôi phải im lặng chịu thế!

- Thế tại sao ông không báo cáo cho đảng về hành động của ông đại tá?

Bỗng nhiên nước mắt Papke ráo hoảnh.

- Tôi chẳng đã nói với anh: Gestapo - đó là đảng. Đảng là Gestapo. Danh dự người đảng viên quốc xã không cho phép tôi làm như vậy.

- Nhưng đại tá là một đảng viên không tốt, vì ông ta lấy của hối lộ.

- Không, Weiss ạ, anh không đúng, - Papke lắc đầu. - Ông ta thực ra thông minh hơn tôi đã nghĩ nhiều. Cuối cùng, đó là một trong các biểu hiện của khả năng chúng ta vươn lên cao trên tầm đạo đức của những thằng ngốc nhẹ dạ, để khẳng định sự thống trị của cá nhân mạnh mẽ. Và nếu anh muốn biết, tôi xin sẵn sàng phục vụ đại tá và tự hào rằng hồi nào đó ông ta là bạn của tôi.

Weiss chăm chú theo dõi biểu hiện trên nét mặt Papke, kiểm tra xem trên đó có gì là bóng dáng của sự giả dối hay không. Không, viên đại úy tỏ ra chân thành sùng bái trước sự may mắn của người bạn cũ.

“Mày thật là một tên nô lệ và khốn kiếp!” - Weiss nghĩ thế rồi nói:

- Thừa ông đại úy, đối với tôi ông đáng là tấm gương của người đảng viên quốc xã và của lòng trung thành với lý tưởng.

- Oskar! Hãy gọi tôi là Oskar! Tôi thấy dễ chịu khi người ta gọi tôi theo tên, - Papke phàn nàn đề nghị. Rồi chân thành thú nhận - Ở Latvia tôi phần nào cảm thấy tự tin hơn ở đây. Ở đây, mỗi bước đi tôi thấy khó khăn như đi trên băng giá. - Hấn thở dài. - Ở Riga tôi không những biết mỗi người Đức nghĩ gì trong đầu óc, mà còn biết nhà anh ta có gì ăn. Còn ở đây... - Hấn buồn rầu dang hai tay ra. - Bọn Ba Lan thật là bọn nham hiểm: chúng ngấm ngầm tố cáo tôi, như chúng là điệp viên của ta. Bọn khốn nạn như thế đấy! - Hấn vươn thẳng người, đôi mắt nâu long lên - Nhưng anh đừng nghĩ rằng lão Oskar này chịu ngồi bó tay đâu. Lão sẽ còn trở tài nữa. Lão còn một hy vọng tiến bước qua bọn Do Thái. Với bọn này thì đơn giản hơn. Sẽ có một chiến dịch lớn. Do kính trọng thâm niên trong đảng của lão, người ta đã hứa nhận lão vào nhóm này... Nhưng... - Papke giơ ngón tay lên đe dọa.

- Xin yên tâm! - Weiss cũng lặp lại động tác giống như cắn đứt lưỡi mình.

- Hừ, thế anh ra sao?

- Weiss vẻ thất vọng nhún vai.

- Đang lái xe chờ hàng - và chẳng có gì hơn nữa.

- Chờ chiến lợi phẩm?

- Chờ chiến lợi phẩm?

- Vâng!

- Thế mà không kiểm soát được gì?

- Thưa ông đại úy, tôi là người ngay thẳng.

- Oskar, Oskar, - Papke tức giận nhấn lại.

- Oskar thân mến, - chưa hoàn toàn tin tưởng gọi Papke theo tên tục, Weiss rụt rè đề nghị - Có thể, nhóm của ông cần một lái xe giỏi, tôi sẵn sàng hầu ông.

- Muốn kiếm tiền à? - Papke nháy mắt vẻ hiểu biết. - Bọn này sẽ được ra lệnh đến địa điểm tập trung cùng với hành lý xách tay thôi, chúng sẽ không tha giẻ rách đi theo đâu!

- Điều đó tự nhiên thôi, - Weiss phụ họa theo - nhưng tôi muốn xin ông không phải về điều đó, tôi chỉ có mục đích khác. Thực ra, địa vị của tôi ở gara sẽ được khá hơn nếu như tôi được tách ra cho một chiến dịch đặc biệt. Ông chắc biết, lái xe con nhẹ nhàng hơn, mỗi lái xe có một ông chủ. Sau khi được làm một thời gian ở nhóm của ông, Keller sẽ khuyến khích tôi, có thể sẽ cất nhắc tôi. Vì anh ta cũng là đảng viên quốc xã.

- Thôi được, - Papke hứa và đưa tay ra. Weiss bắt tay vẻ biết ơn. Sau đó Papke rút từ trong ví ra chiếc ảnh vợ và các con, dựng vào chai rượu và đề nghị Weiss tiến lại gần. Chỉ vào ảnh. Papke nói - đây là quốc xã của tôi. Vì họ Oskar này sẵn sàng làm tất cả những gì quốc trưởng ra lệnh. Ta hãy cạn chén chúc những người Đức này, đối với họ, cả thế giới sẽ là nước Đức.

Tối nay hấn đã quá say, và Weiss khuyên hấn ngủ lại phòng anh. Giúp Papke cởi quần áo ngoài, Weiss nghe hấn nói lấp bắp không mạch lạc gì cả, rằng tuổi trẻ đã trôi qua không trở lại và vào cái tuổi năm mươi của mình, hấn chỉ được nhận cái chức mà hiện nay thanh niên họ đều như vậy, rằng sớm hay muộn, bằng cách gì đó, hấn cũng thoát ra khỏi ngành này. Lúc đó sẽ ra trận, rồi chết. Rồi Papke

lại khóc. Và mặc dù đã cởi quần áo, hắn vẫn quỳ xuống lạy chúa không bỏ rơi hắn, chỉ bảo hắn trong những lúc nghi ngờ, đau khổ.

Tang tảng sáng quần áo của Papke đã được là thành nếp và chải sạch, chiếc áo cổ đứng khoác cẩn thận trên lưng ghế.

Weiss nói rằng bà chủ nhà đã làm tất cả những việc đó. Như anh đã dự đoán, Papke ngại ngần với việc phải rẽ vào tạm biệt và cảm ơn bà Dietmar về thái độ lịch thiệp này. Weiss mỉm cười kể lại rằng, Papke không ngủ ngay mà còn định hát một bài hát của binh lính không đứng đắn lắm. Papke nhón chân đi ra khỏi nhà. Khi hắn ra tới cửa, Weiss nhắc lại lời hắn hứa tối qua.

Suốt đêm anh phải là, rồi chải quần áo với một sự cẩn thận của phụ nữ để làm sạch bộ quần áo của vị khách. Những việc làm cũng đáng giá: anh đã lấy được dấu huy hiệu Gestapo có chữ và việc tháo lại các tài liệu khác chiếm khoảng thời gian lớn đến trước lúc rạng đông. Cũng có những cái lợi, và Weiss chân thành cảm ơn Papke vì hắn đã nhớ tới anh và tới thăm anh. Oskar là một tên khá, giá như loại này nhiều hơn nữa! Nhưng bà Dietmar lại có ý kiến khác và cương quyết tuyên bố với Weiss rằng anh đừng có dẫn về nhà bà những loại vô giáo dục tương tự như thế nữa, cái bọn người lúc ra khỏi nhà không thèm coi việc tạm biệt chủ nhà là cần thiết.

16. Người Riga: ý nói những người Đức sống ở Riga - ND

17. Ở các nước châu Âu gọi nhau theo tên bố, gọi tên không chỉ trong trường hợp là người ruột thịt hay bạn bè thân - ND.

Tám

Tới mùa đông thì việc tuần tra của cảnh sát quân sự ở Lodz được tăng cường. Có thêm nhiều trạm kiểm soát. Các tuyến đường thường bị ngăn cấm suốt mấy ngày đêm, xe cộ qua lại không có giấy phép đặc biệt đều bị cấm.

Nếu như mấy tháng trước các đơn vị quân đội khác nhau bao gồm toàn những người lớn tuổi mới bị động viên thì chẳng cần có sự quan sát đặc biệt cũng nhận ra ngay hiện nay binh lính hoàn toàn trẻ mà còn thấy bọn lính đã chiến lược lưỡng đã từng đặt chân chiến thắng trên các nước Đan Mạch, Na Uy, Pháp, từng phá tan binh đoàn viễn chinh Anh với những bằng chứng huy chương, huy hiệu, huân chương lấp lánh trên ngực chúng. Bọn này đã đến Ba Lan. Ưu thế về số lượng nhân viên quân sự trong các đơn vị cơ giới xe tăng và máy bay hoàn toàn chẳng vất vả gì cũng xác định được qua phù hiệu, quân hàm, huy hiệu đeo trên áo khoác ngoài. Những cuộc đi bộ dạo chơi hàng ngày trên một trong các đường phố chính để tính toán số nhân viên quân sự đi ngược chiều và phân loại chúng theo binh chủng đã cho Weiss khả năng đi tới một kết luận chắc chắn: trên lãnh thổ Ba Lan bọn Đức đang tập trung một tập đoàn quân xung kích rất mạnh.

Việc giải thể trạm trung tâm di dân kiều dân Đức gây lo lắng và chán nản cho thành phần nhân viên xưởng ô tô. Nhiều người đã bị đưa vào các đơn vị chiến đấu, và có khả năng đe dọa cả Weiss nữa.

Một bộ máy đặc biệt bảo vệ bí mật việc vận chuyển quân này hoạt động ở khắp mọi nơi.

Thành phần chỉ huy của bộ phận đặc biệt ăn mặc thường phục.

Các đơn vị xe tăng chỉ di chuyển ban đêm theo các tuyến đường cấm tất cả các loại xe khác. Trên trời, máy bay vận tải bốn động cơ “Lufthansa” kiểu lạc hậu rú ầm ầm để át tiếng động cơ xe tăng.

Trong nhiều vùng có công bố lệnh giới nghiêm và bọn tuần tra SS không cho ai đi vào những nơi đó nếu không có loại giấy phép cứ ba ngày đổi một lần. Trong giờ cấm đi lại, bọn sĩ quan hiến binh, tình báo cơ quan gián điệp, điệp viên của Gestapo kiểm tra giấy tờ của tất cả những người qua lại, kể cả bọn sĩ quan cấp cao. Biển hiệu của tất cả các loại xe đều đổi mới. Các nhân viên quân sự nếu bàn tán gì đó dù chỉ là liên quan giữa các cá nhân với nhau cũng bị trừng phạt nghiêm khắc. Trong điều kiện đó nên viên thư ký trưởng dứt khoát không nhờ Weiss nữa.

Còn Keller thì vì sợ phải ra mặt trận nên hẳn nhìn tất cả những lái xe còn chưa bị xóa tên khỏi xí nghiệp bằng con mắt hằn thù.

Còn Papke thì anh cũng chẳng hòng nhờ cậy gì được nữa sau khi nhận được sự bổ nhiệm vào nhóm Gestapo đặc biệt tiếp nhận dân Do Thái từ các nước châu Âu bị Đức chiếm chở bằng các đoàn tàu đặc biệt sang, ngay từ bước đầu Papke đã phạm sai lầm. Hẳn nhẹ dạ cho rằng nếu một người Do Thái bị đưa đến các trại tập trung thì phải cho họ có ngay cảm giác họ là ai và điều gì đang chờ đợi họ.

Hắn không để ý đến một điều là bọn Gestapo trong thời gian đầu đối xử rất lịch thiệp với người Do Thái, không coi khinh việc đỡ tay giúp những người quá già trèo lên thùng xe tải, âu yếm vuốt má trẻ con, chúc tất cả mọi người lên đường bình an...

Còn Papke lại đối xử rất thô lỗ để tỏ rõ trước các bạn đồng sự lòng trung thành tuyệt đối của hắn với tư tưởng quốc xã.

Và sự việc ra sao? Sau khi chuyển xe cuối cùng chở dân Do Thái đi khỏi, tên chỉ huy trưởng gọi Papke lại, khinh bỉ đưa con mắt lạnh nhạt nhìn bộ mặt vã mồ hôi của Papke quát:

- Đồ ngốc! Đồ đầu chì! - Và ra lệnh - Nhắc lại!

Papke bị loại khỏi nhóm đặc biệt. Và bây giờ hắn không mặc quân phục Gestapo với cái chức đại úy nữa mà chỉ mặc quân phục thường đeo quân hàm thượng sỹ, la cà ở những quán bia rẻ tiền, làm bạn với bọn lính thường. Nhưng lẽ nào trong tình hình như vậy lại không làm nên công trạng hay sao!

Papke trở nên dần dần đến nỗi quên cả thận trọng nói với Weiss:

- Đúng, tôi là một người thô lỗ. Nhưng tôi là một người thẳng thắn. Và khi con người bị chở đến chỗ chết thì tôi không thể làm ra vẻ như họ đang được đưa đến nhà nghỉ mát. - Rồi hắn giận dữ nói thêm. - Thằng ngốc Zimmerman của anh nó chở đến trại những hộp đựng loại hàng quý...

- Gì vậy? - Hầu như chỉ để tiếp chuyện, Weiss hỏi.

- Sản phẩm của nhà máy hóa học “Farbenindustry” - hơi ga “Cyclone B”¹⁸, loại thuốc đắt tiền để diệt chuột, gián và người, - Papke lầu bầu nói.

18. Hơi “Cyclone B”: một loại hơi xoáy, độc, bọn Hitler dùng để giết người hàng loạt. ND.

Weiss nói giọng ngăn ngừa trước:

- Ông đã nói với tôi chuyện này hoàn toàn vô ích.

- Nhưng anh là bạn tôi.

- Dù sao chuyện đó cũng không nên nói. - Và Weiss rành rọt nhắc lại. - Ông đã nói với tôi rằng hơi "Cyclone B" chúng ta dùng để tiêu diệt tù nhân trong các trại tập trung. Đúng thế không?

- O, cậu sao thế? - Papke sợ hãi nói lắp bắp. - Tại sao lại như vậy?

- Không tốt. - Về chê trách, Weiss nói. - Bạ mồm bạ miệng là không tốt. - Và từ già Papke mặc dù hẳn còn định biện bạch điều gì nữa, và đề nghị Weiss quên những điều hẳn nói. Nhưng Weiss bỏ hẳn chẳng hề thương tiếc, vì anh biết rằng bây giờ Papke sẽ giúp anh tránh được việc tuyển vào đơn vị chiến đấu vì dù sao đi nữa hẳn cũng đã mắc câu. Dù trong hoàn cảnh nào đi nữa cũng không chịu gỡ hẳn ra khỏi móc câu này, song cũng không nên làm hẳn quá sợ. Vì quá hoảng hốt, có thể hẳn sẽ tố cáo điều gì đó về Weiss hoặc đơn giản hơn - ngảm bắn anh. Bọn nhút nhát vì hoảng sợ thường có khả năng táo bạo. Còn nếu xử dụng hẳn lâu dài, thận trọng, từng chút một, có thể thu được điều gì đó có lợi. Nhưng lấy đâu ra thời gian để làm việc đó?

Ngay sau khi thu xếp được chân lái xe ở đây, Weiss gửi về Lviv một bưu ảnh mua ở quầy bán sách quân đội: một chú bé bụ bẫm ngồi trong chậu tắm với những ngón tay bụ bẫm đang bóp mũi mình.

"Chị Lieschen thân mến", - đêm đó anh viết lên tấm bưu ảnh. - Em chúc mừng chị nhân ngày sinh. Cầu chúa bạn phước lành cho gia đình chị. Michel của chị.

Nhưng sau đó anh cẩn thận thấm một đầu góc khăn mùi soa vào chiếc chén con đựng nước sạch, rồi chấm đầu que diêm vót nhọn

vào nước, khẽ viết để không làm xước mặt giấy tin mật mã về bản thân và việc sẵn sàng nhận tin qua điện đài.

Bà Dietmar thường đau đớn vì bệnh nhức đầu nên những lúc lên cơn đau thì không chịu nổi tiếng động âm. Vì thế, bà đề nghị Weiss mang chiếc đài cũ hai bóng của bà vào phòng của anh đồng thời anh sẽ cho bà nghe các tin tức sau bữa ăn sáng.

Một tuần sau khi gửi bưu ảnh đi, Weiss dò theo làn sóng đặc biệt của đài, anh bắt được tín hiệu truyền đi riêng cho anh - thánh thót, khó phân biệt và gần gũi làm sao! Sau đó anh bắt đầu nhận được có hệ thống các tin tức từ trung tâm phát đi.

Nghệ thuật soạn các bản tin cực ngắn nhưng tuyệt đối rõ ràng, không kể đến khả năng văn học của người soạn, cũng như bất kỳ nghệ thuật nào khác, phụ thuộc vào chất lượng những tin tức thu lượm được. Nội dung của bản tin càng quý giá và có giá trị bao nhiêu, nó càng được chứa đựng nhiều hơn trong một số từ tối thiểu. Một số những phát minh to lớn của các tình báo viên nổi tiếng thu lại trong những dòng mật mã ngắn gọn phải đòi bằng sự lao động dũng cảm, lâu dài chiếm mất nhiều năm của cuộc đời người tình báo.

Giống như một phát minh khoa học, con đường đi tới đích là một công trình lao động nhiều năm không mệt mỏi, là chiến công được hoàn thành bằng một công thức ngắn gọn. Công thức này có thể ghi trên vỏ bao thuốc lá, mặc dù nó chứa đựng một sự thay đổi cách mạng toàn bộ phương hướng của một lĩnh vực nhận thức gì đó của con người. Sự phát hiện của người tình báo đôi khi chỉ rút ngắn trên vỏ bao diêm, nhưng có khi lại ảnh hưởng đến vận mệnh của nhiều quốc gia, nhiều dân tộc.

Nhưng cũng như đối với bất kỳ một công trình khoa học nào đều đòi hỏi vô số sự kiện, phải nghiên cứu và phân loại các sự kiện. Trong việc tình báo cũng thế, các sự kiện là tài liệu, việc phân tích chúng một cách từ phức tạp sẽ dẫn tới việc tổng hợp. Đó là sự tổng quát bằng một phát minh.

Thời kỳ tập cho quen với môi trường mới của Weiss giống như tình trạng của một sinh viên thực tập đã học thuộc lòng mọi công thức, nhưng chỉ trong sản xuất mới nhìn thấy sự thể hiện của những công thức này trong các máy móc khổng lồ, đồ sộ với hoạt động rất phức tạp của chúng và khác xa với những khái niệm trừu tượng thu lượm được qua các sách giáo khoa.

Cần phải bỏ nhiều năm tháng của cuộc đời để nghiên cứu một phương sách nhằm xác định năng lực của nó. Nhưng cũng có thể qua phòng thí nghiệm nhà máy xác định năng lực này làm bằng chất gì.

Việc phân tích một giọt chất đốt hay dầu máy mới có thể bàn nhiều đến phương hướng tìm tòi khoa học đang tiến hành ở trong nước.

Muốn xác định được giá trị của sự kiện và độ chính xác của nó, phân biệt được cái ngẫu nhiên với tính quy luật, đòi hỏi phải có sự bình tĩnh tuyệt đối của một bộ óc biết phân tích, phải có tri thức toàn diện, phải hoàn toàn có tính tự tin và phải có khả năng dũng cảm trong cái nhỏ bé nhìn thấy cái to lớn cái quan trọng, dù thoạt trông chỉ là cái nhỏ bé tầm thường không đáng kể, thậm chí không đáng chú ý đi nữa.

Hệ thống bảo vệ bí mật quân sự đã được các Cục của bộ tham mưu quân đội quốc xã nghiên cứu thảo ra vô cùng chính xác và hoạt động có hiệu lực. Nó tiếp thu tất cả những kinh nghiệm giá trị từ trong đại chiến thế giới thứ nhất và được gọt dũa đến hoàn chỉnh.

Về phần mình, các nước thắng trận cũng ném vào Đức cả một hệ thống gián điệp lành nghề, đứng đầu là các viên cố vấn của các sứ quán nổi tiếng trên thế giới. Và mặc dầu thế, bọn Đức vẫn che dấu được nhiều thứ khỏi con mắt dòm ngó của tình báo nước ngoài. Muốn thế, chúng phải có một hệ thống bảo vệ bí mật quân sự thật xuất sắc và những nhân viên được đào tạo lành nghề, nghiêm ngặt, biết giữ mồm giữ miệng. Mỗi tên đều nhớ như in trong đầu óc rằng

bất kỳ một sự sơ hở, làm lỗi gì đều bị tòa án quân sự nghiêm trị ngay tức khắc.

Việc phá tan chớp nhoáng quân đội các nước châu Âu và đỉnh cao chiến lược bọn Đức là đòn bất ngờ trên toàn tuyến Ba Lan - Pháp. Những điều đó không chỉ là chiến thắng huy hoàng của bộ máy quân sự Hitler, của lực lượng quân Đức, mà còn là sự khẳng định khả năng không gì so sánh được của quân đội và của cả hệ thống nhân viên giữ gìn bí mật mọi mệnh lệnh chiến đấu lẫn việc chuẩn bị thực hiện những mệnh lệnh này.

Mỗi chiến thắng ăn cướp ở một nước bị nạn lại kêu gọi cho tên lính Hitler ý thức hơn hẳn của dân tộc Đức đối với các dân tộc châu Âu, cũng như niềm tin mù quáng vào khả năng siêu phàm của Hitler trong việc điều khiển vận mệnh thế giới, thay đổi tiến trình lịch sử theo ý mình. Và ngay cả bọn sỹ quan Bộ tổng tham mưu nhà nghề từng coi mình là một phái đặc biệt, là loại được chọn lọc, từng lên mặt với dòng giống quý tộc, quân sự của mình, cuối cùng cũng phải cúi đầu trước “thiên tài” của Hitler - kẻ đã bao lần thô bạo và khinh bỉ bác bỏ cả những điều mà chúng thấy đúng rành rành. Hitler đã phỏng đoán những tham vọng to lớn của các cường quốc muốn biến nước Đức thành công cụ mù quáng trong tay, nhằm dùng Đức tấn công Liên Xô. Hắn đã khôn khéo lợi dụng tình hình này, dọa dẫm sẽ tổ các cường quốc trên, dọa dẫm như một tên giết người thuê mặc cả đòi giá đắt hơn. Và hắn đã nhận được tiền đặt trước - đó là các nước châu Âu. Còn sau đó lại thọc dao vào bụng các ông chủ của hắn: đầu tiên là đánh Pháp gần chết, sau đó là Anh. Chính sách nham hiểm của nhà nước phát xít thể hiện trong chiến lược và chiến thuật của quân Đức, đòi hỏi phải giữ gìn bí mật quân sự. Nhiều chiến công của quân Đức đều nhờ vấn đề này.

Có thể ví quân quốc xã như một loài bò sát tham mồi đã nằm nghỉ lâu ngày, hình như còn đờ đẫn sau giấc ngủ, trên vũng máu lầy nhầy đọng lại sau chiến tranh thế giới thứ nhất, nhưng trong điều kiện đó lại phàm ăn tục uống nhét đầy bụng đủ cho cuộc sống của đất nước và tâm hồn con người. Dần dần nó được bao bọc bằng một lớp giáp

kim loại nặng, mọc đủ các loại vũ khí, và mỗi tế bào nhỏ của bộ máy quân sự lại mọc thêm vẩy chèn vào một cách chắc chắn để bảo vệ, che giấu điều cần phải che giấu.

Sự bảo vệ trọn vẹn này được đảm bảo bằng cả một màng lưới phản gián khổng lồ và một kỷ luật nghiêm ngặt nhất có hiệu lực với toàn bộ thành phần nhân viên của nó không từ một ai cả. Mà kỷ luật duy trì được là do sự lo sợ bị trừng phạt nghiêm khắc vì mỗi sự vi phạm nhỏ bé nhất đến các điều lệ, nội quy có xét tỉ mỉ mọi khả năng, mọi sơ hở qua đó tin tức được bảo vệ nghiêm mật có thể lọt ra ngoài.

Weiss dự định bắt chuyện với bọn cấp thấp trong quân đội rồi đột nhập vào doanh trại các đơn vị đều không có hiệu quả. Các lái xe trong xí nghiệp theo lệnh của Keller không được trao đổi với nhau về các chuyến đi của mình. Ngoại trừ xe bọc thép của Zimmerman, còn tất cả các xe khác chỉ được chạy trong phạm vi thành phố. Nhưng Zimmerman không bao giờ nói đến công việc của mình và Weiss cũng không biết gì về công việc của hắn, trừ một điều là xe của Zimmerman một đôi khi chạy vượt quá ba trăm cây số - điều này có thể dễ dàng kiểm tra được qua đồng hồ chỉ cây số của xe. Nhưng dù lớp giáp sắt này có chắc chắn thế nào đi nữa để che giấu việc chuyển quân Đức, Weiss cũng có nhiệm vụ phải đột nhập được vào. Và đã đột nhập được. Cũng như những phát minh vĩ đại, điều này thật vô cùng đơn giản.

Thời gian cuối cùng này Keller trở nên coi thường Weiss đến mức trao cho anh chỗ ở ngoài thành phố toàn giấy lộn của đủ loại cơ quan cần phải đốt ngay. Ngay những chuyến xe đầu chở ra nơi đốt đã cho Weiss điều mà bấy lâu nay anh mất công tìm kiếm. Anh nghiên cứu các mảnh báo nước ngoài các tạp chí tranh ảnh, các hóa đơn cũ, cẩn thận xem xét và phân loại chúng. Chúng nói lên rằng các đơn vị tham mưu Đức từ các nước bị Đức chiếm đóng đã đến Ba Lan.

Anh cũng chẳng kinh tởm gì sản phẩm này của Đức. Qua các mảnh báo có thể xác định được rằng các đơn vị quân Đức đã từ các vùng

nào của Đức đến Lodz.

Weiss nghiên cứu giấy báo bỏ đi say sưa và thích thú không kém gì các nhà khảo cổ nghiên cứu các vật mình tìm thấy.

Nhưng chẳng được bao lâu thì anh mất nguồn tin tức này và rất tiếc là anh bị lôi cuốn vào đó quá ít vì Keller cho anh thôi công việc chở giấy vụn. Vấn đề anh báo ở cuối bức thư mật mã thường kỳ, trong đó kể lại sự theo dõi sơ bộ của anh về việc chuyển các đơn vị quân Đức - tính cẩn thận vốn là bản chất của anh - sau khi anh đã kiểm tra tính chính xác việc phân tích các tin tức lấy được ở nơi thiêu hủy giấy báo bỏ đi và bằng cách theo dõi các số xe quân sự mới xuất hiện trong thành phố.

Khi ngồi trên xe một mình không bao giờ Weiss từ chối chở các quân nhân để tỏ vẻ lịch sự. Qua đó anh được trả công bằng những câu chuyện lung tung.

Lẽ nào lại có thể không quan tâm đến chàng thanh niên của mình, con người nhiệt tình và tận tụy như vậy, hơn nữa ngày ngày sẵn sàng ra đi với đại đội tuyển thêm người. Thực vậy, anh còn chưa nghĩ thấy mùi mặt trận, nhưng anh đối xử với bọn lính đã chiến ra về kính trọng, hỏi han xem vào phục vụ đơn vị nào thì tốt hơn.

Anh ca tụng không quân trước bọn lính xe tăng và bọn lính xe tăng trước bọn phi công.

Trong các cuộc đàm thoại ngắn ngủi sôi nổi này về sự ưu việt của loại vũ khí nọ đối với loại vũ khí kia, Weiss thu lượm được không ít các tin tức rất sống.

Một lần trong thành phố có cuộc vây bắt thường kỳ, Weiss trông thấy một thanh niên đang đứng ở hốc cửa có bộ mặt xanh như tàu lá. Anh ta nhìn quanh, tay phải đút túi. Weiss đỗ xe, tháo chiếc lốp dự trữ, tháo hơi, vẫy người thanh niên lại, và trao cho anh ta chiếc bơm, ra hiệu cho người thanh niên bơm lốp xe. Anh chàng làm theo.

Tuần tra đến, Weiss đưa cho chúng xem giấy tờ của mình.

Tên tuần tra hát đầu về phía người thanh niên hỏi:

- Còn tên kia đi với anh?

Để tránh trả lời thẳng, Weiss nói không rõ ràng:

- Đại tá gọi xe đến, thế là chúng tôi bị chậm.

Tuần tra bỏ đi.

Bơm lốp xong, người thanh niên vẽ dò hỏi nhìn Weiss rồi hỏi bằng tiếng Đức:

- Tôi có thể đi được chứ?

- Tôi có thể trả công cho anh bằng một đoạn đường.

Người thanh niên do dự một lát, rồi như quyết định điều gì đó táo bạo, ngồi vào xe cạnh Weiss.

Hồi lâu họ im lặng.

Cuối cùng người thanh niên không chịu được nữa, hỏi:

- Tại sao anh lại giúp đỡ tôi?

- Vì anh đã giúp tôi, - Weiss nói - Anh đã bơm lốp xe.

- Một người Đức kỳ lạ.

- Ở điểm nào?

- Thì chính anh đã giúp tôi, - người thanh niên ngang ngạnh nhắc lại,
- rồi chở tôi đi - Mà tôi lại là người Ba Lan.

- Tôi biết.

- Anh là ai? Một người Đức tốt à?

- “Tốt” nghĩa là thế nào?

- Chứ như bọn đó, - anh thanh niên giờ nắm đấm lên.

Weiss nhún vai.

- Chào mặt trận đỏ? Thế anh không biết à?

- Không, - Weiss đáp.

- Thế thì anh giúp tôi làm quý gì? - Anh thanh niên Ba Lan nổi nóng.

- Thế anh trông thấy những người Đức đỏ ở đâu?

Nét mặt người thanh niên tái xanh đi.

- Còn anh, thì ra là người của Gestapo, phải không? Đóng kịch hả? Đã tóm được rồi, hả? - Rồi vội thọc tay vào bên phải.

Không thèm quay người lại, Weiss khuyên anh ta:

- Đừng nổi nóng! Hãy đếm từ một đến mười và suy nghĩ đi!

Sau đó họ lại im lặng.

- Tôi xuống chỗ này đây. - Anh thanh niên nói to, mở cửa xe và quay lưng ra ngoài để xuống.

Weiss cúi người xuống:

- Thế còn tiền?

- Tiền gì? - Anh thanh niên ngạc nhiên hỏi.

- Tiền đi xe.

Anh thanh niên móc túi lấy mấy đồng tiền đã nhàu nát, nói:

- Từng này anh không đủ mua một bao thuốc lá.

- Thôi được, đưa đây. - Weiss nghiêm giọng nói. Cất tiền vào túi, anh mỉm cười nói tiếp: - Thế anh nghĩ rằng người Đức chở anh không công à?

Anh cho xe quay đầu. Nét mặt bối rối và ngạc nhiên của người thanh niên vút thoáng qua. Anh ta rụt rè vẫy tay. Weiss không đáp lại.

Và mặc dù Weiss đã nghĩ kỹ đến vấn đề này cho nên anh lấy tiền xe của người thanh niên Ba Lan, do đó giúp anh ta thoát - nhưng chính đó cũng là hành động tự do quá trớn mà anh không có quyền như vậy.

“Không tốt, đồng chí Belov ạ, - anh thầm nói với bản thân. Nhưng rồi bỗng nghĩ lại - Nhưng câu chuyện cái lốp xe cũng thật khôn khéo. Tất cả bọn lái xe Đức đều làm như vậy. Chúng bắt bất cứ người Ba Lan nào đi qua phải bơm lốp xe. Thế là mình cũng bắt...”

Nhưng mấy ngày sau, khi trên đường phố một tên lính Đức say rượu tạt vào nhà một phụ nữ mặt tô son đánh phấn và người phụ nữ lao về phía Weiss van lạy xin anh bảo vệ. Weiss lại lặng lẽ đẩy người đàn bà ra và bỏ đi. Weiss đã bỏ đi, vẻ thờ ơ lạnh nhạt như là tất cả những chuyện đó xảy ra ở thế giới bên kia. Sau sự việc với anh thanh niên, Weiss còn tự phê phán mình, còn tự “cạo” mình một thời gian dài. Anh hiểu rõ rằng những dấu tích của con người Xô Viết, những nét đặc biệt về đạo đức của anh ở đây thật nguy hiểm, và có hại, chẳng khác gì sự thương hại của người bác sĩ giải phẫu. Anh đã thờ ơ đi qua người phụ nữ bị đánh đập, vì anh hiểu rằng nghĩa vụ của anh còn cao hơn những tình cảm đó.

Mấy ngày liền anh chở một tên Đức ở địa phương - tên chủ hãng Kluge, ủy viên Ban chỉ huy đội năm ở Ba Lan mà các đội viên tích cực của tổ chức này đã tiến hành nhiều hoạt động phá hoại trước ngày đột nhập của Hitler, và sau đó thi hành các trách nhiệm làm tay sai Gestapo.

Hắn người to lớn, nặng nề, chân ngắn, mặt bị thịt, khổ sở vì bệnh hen, biết Weiss từng ở miền Baltic, Kluge hỏi giọng quở trách:

- Theo kinh nghiệm của chúng tôi, những thanh niên như thế này cần phải giữ lại ở bên đó để chờ sau này các anh sẽ lập ở bên đó một lò giết lợn mới phải.

Weiss hỏi:

- Ông cho rằng chúng ta cũng có khả năng như vậy?

- Tôi nghĩ thế...

- Thế chúng ta tại sao lại bỏ đi?

- Đó chính là, vì sao? - Kluge cau có nói. Và bỗng nhiên hắn mỉm cười, dịu giọng - không sao, anh bạn trẻ, tất cả là ở tương lai.

Trong hãng của Kluge có chừng vài chục tù binh Ba Lan và Pháp làm việc. Nhưng hắn lấy thứ tự lần lượt đi vận chuyển đá dăm để làm đường, còn lừa tất cả tù binh đi đập đá. Hắn còn bố trí con trai và con rể làm cai tù ở đó. Bây giờ Kluge bận túi bụi về việc đi lấy tù binh mới về cho hãng, biện bạch rằng những tù binh của hắn đang chết dần vì bệnh kiệt lực.

Weiss hỏi:

- Thế mùa đông ông dùng chúng để làm gì?

Kluge trả lời:

- Nhu cầu chính trong vấn đề nhu cầu thực phẩm là lợn. Mà một cơ sở của tôi đã cần hơn chục đũa rồi, tôi có bốn cơ sở được thưởng huy chương đó. - Hắn hỏi Weiss - Hiểu chưa?

- Chưa. - Weiss nói.

- Thì anh hãy hiểu lũ do tôi nuôi không chịu nổi sự cạnh tranh như vậy. Sẽ có nạn dịch, và thế là hết!

- Dịch lợn?

- Thôi đừng có giả vờ! - Kluge mỉm cười, nói thêm về thành thạo: - Những người khác thu xếp chu đáo hơn những người có cơ sở ở gần trại tập trung ấy. Khi đi làm lừa chúng vào trại, còn thức ăn thì có luôn ở trong trại rồi. Con sẽ thành ông chủ con ơi, phải học đi! - Im lặng giây lát, hắn nói tiếp: - Thời kỳ thế giới thứ nhất¹⁹, ông cụ nhà tôi có các tù nhân Nga làm việc. Gầy còm, khô khan, nhưng gân cốt khá lắm, đến gần bọn chúng thật nguy hiểm, một tên dùng xẻng phang mất một tai của ông cụ.

- Chỉ có một thôi? - Weiss hỏi.

- Phải, một thôi.

- Tức là hắn phang trượt. - Weiss nói.

- Phải, Kluge nói, - phang trượt. - Hắn đâm chiêu nghĩ rồi co rúm người bảo - Nếu như tôi có bọn tù binh Nga mà không có súng lục thì đừng hòng đến gần chúng, kể cả tên đã nằm liệt. Hắn có thể túm lấy chân. Điều đó tôi biết rõ.

- Chắc ông cũng tính toán đến bọn tù binh Nga thì phải?

¹⁹. Ý nói đại chiến thế giới lần thứ hai. ND.

- Một khi có chiến tranh tức là có tù binh.

- Mà sẽ có chú?

Kluge nhún vai và cũng hỏi lại:

- Mà tại sao theo anh, ở phủ thống sứ lại có nhiều đơn vị quân mới như vậy?

•°•

Keller nói cho Weiss biết kể từ hai giờ ngày mai anh không phục, vụ cho Kluge nữa.

Sáng hôm sau Weiss lại chở Kluge đến các cơ quan khác nhau. Sau đó, hắn ra lệnh chở hắn đến khu ruộng của hắn. Trước lúc hai giờ Weiss cho xe chạy vào một con đường hẻm lầy bùn vì mưa. Đồng hồ chỉ hai giờ, anh dừng xe lại, mở toang cửa và tuyên bố:

- Ông Kluge, thời gian ông sử dụng xe đã kết thúc.

Weiss mở ngăn hành lý lấy vali của Kluge đặt xuống đất. Hành lý của hắn để trong cabin anh cũng làm như vậy.

Kluge nói:

- Tôi còn phải đi năm mươi hai cây số nữa, tôi sẽ trả thêm tiền, không nên bỏ một người đáng kính trọng ở giữa đường thế này.

- Xin mời xuống xe! - Weiss nói.

- Tôi không xuống!

Weiss cho xe quay đầu và đi về phía ngược lại.

- Nhưng đồ đạc của tôi còn ở bên đường!

Weiss im lặng.

- Dừng lại!

Weiss hãm phanh.

Kluge lục ví tiền của mình, sau đó dúm cho anh năm bạc. Weiss, đẩy tay hắn ra.

- Thôi được! - Kluge nói. - Mà sẽ không thoát khỏi chuyện này đâu!

Hắn xuống xe và bắt đầu loạng choạng đi, nhầy nhựa trong bùn lầy - tiến lại chỗ đồ đạc của hắn.

Trở về gara, Weiss báo cáo rằng Kluge muốn giữ xe lại.

Keller nói:

- Lệnh là lệnh. Anh phải bắt ông ta xuống xe đúng lúc hai giờ, kể cả khi đang ở giữa đồng cỏ đi nữa.

- Tôi đã làm đúng như thế. - Weiss nói.

Anh có cảm giác như là những ngày vừa qua anh đã chờ trong xe một con súc vật bản thủ gì đó.

Anh rũ vỏ đệm xe, và cảm thấy trong xe bốc ra mùi hôi thối.

•••

Ngày làm việc mười, đôi khi mười hai giờ đã làm kiệt sức cả những lái xe khỏe mạnh nhất. Weiss phải có sức dự trữ cả về thể lực lẫn tinh thần để đến khi kết thúc công việc ở xí nghiệp, còn phải dành cho công việc chính của anh, công việc đòi hỏi tập trung lớn nhất, tổng quát và tự chủ.

Con người đôi khi không nhận thấy rằng khi bị mệt mỏi sẽ mất đi một phần nào đó của độ nhạy cảm, mất đi những khoảnh khắc nhỏ

bé cần thiết để chớp nhoáng tìm ra cách giải quyết trong một hoàn cảnh phức tạp không nhìn thấy trước. Có thể vượt qua sự mệt mỏi bằng sức mạnh của ý chí, nhưng làm thế nào biết được nhận thức của con người có làm cho sự mệt mỏi chậm lại được hay không, cái nhận thức buộc phải tác động không ngừng vào cái “tôi” thực sự và cái “tôi” thứ hai của con người áp dụng cho anh lái xe Weiss. Và lại, từ chỗ kết hợp sự suy nghĩ kép này đòi hỏi phải tạo ra được một cái duy nhất trả lời cho những mục đích và nghĩa vụ của anh.

Những ngày gần đây sự mệt mỏi về thân kinh, về tâm hồn, về thể lực hoặc bị đẩy ra khỏi con người Weiss mà điều này mang lại cho anh nguồn động viên rất lớn - anh cảm thấy mình - đúng mình là Weiss, không có chút gì của quá khứ cả - ngoài những ký ức về một thế giới khác - nơi anh đã sống và trưởng thành. Hơn nữa, nhiệm vụ quá sức anh cộng với sự mệt mỏi do nhiệm vụ gây nên đã giúp anh đỡ buồn nhớ Tổ quốc, ngủ ngon lành, không mơ mộng, không bị chìm đắm vào những ký ức làm cháy bỏng tâm hồn. Chỉ có một lần anh nhận ra rằng ban đêm anh đã khóc lúc anh mơ thấy đôi bàn tay của người cha bốc lên mùi mật cưa sắt.

Sau mấy tháng trời này Weiss đã thấm thía sâu sắc một điều mà ngay cả việc học tập tinh tế nhất, cả việc luyện tập ý chí, đầu óc quan sát và sự tiếp thu nhạy bén cũng không thể cho được: sự căng thẳng quá mức, trong đó lúc nào anh cũng không chịu thoái lui để trở thành một con người cũng giống như những kẻ ở xung quanh anh mà cái thời kỳ lịch sử dài tồn tại của dân tộc lẫn chế độ sinh hoạt xã hội của nó đã in dấu thành tập quán, thói quen, nhận thức, đặc điểm của họ - sự căng thẳng đã lìa khỏi anh.

Thế là hoàn thành thắng lợi sự hóa thân thành con người mới - điều mà đồng chí giáo viên huấn luyện anh vẫn thường nhắc trước với anh. Thành công này đến như một kết quả to lớn, của trí óc, ý chí và trí nhớ.

Giờ đây không còn là sự lừa dối nữa mà là cảm giác vững chắc của con người anh cần phải trở thành. Nhìn lại từng nét dự kiến về con

người Weiss để biến thành tâm can của mình, đồng thời làm mất đi những gì của chính bản thân mình. Và Weiss không những có khả năng sống tự lập, mà còn phải hoàn toàn phục tùng người đã đeo chiếc mặt nạ lên mặt mình.

Chín

Bà Dietmar long trọng báo cho Weiss biết tin bà Maria Bücher sẽ tổ chức sinh nhật của mình vào ngày chủ nhật và mời cả hai cùng đến dự.

- Thật là một tin rất thú vị. - Weiss vui mừng nói.

- Nhưng bộ quần phục của anh...

- Tôi sẽ mặc quần áo thường dân.

- Nhưng bộ của anh màu lại sáng không hợp với buổi tiệc tối! - Bà Dietmar kêu lên và trách Weiss. - Không được nông nổi như vậy! Hơn nữa, bà Maria có con gái lớn, cô ta sẽ nghĩ gì về anh? - Nhưng rồi bà làm anh yên tâm ngay: - Thôi đừng buồn, Weiss! - Và bà mang từ trong phòng mình ra bộ quần áo của con trai bọc trong tấm vải trắng. - Ướm thử đi! - bà nói như ra lệnh. - Tôi tin là mặc bộ này vào anh sẽ như một hoàng thân.

Đúng là bộ quần áo của Friedrich rất vừa với Weiss. Bà đắm chiêu nhìn anh, và bảo:

- Lần cuối cùng tôi trông thấy Friedrich là nó mặc bộ quần phục phi công. Đó là bộ quần áo kinh khủng... - Sực nhớ lại chuyện trước mắt, bà vội nói: - đối với một thanh niên... Anh ngồi xuống đã, - bà mời anh ngồi và nghiêm giọng nói tiếp: - Weiss ạ, tôi phải nói để anh biết trước rằng bà Bücher là một phụ nữ thông minh. Tất cả chúng tôi đều kính trọng bà ấy, song còn một vấn đề mà anh cần phải biết

Weiss ạ. Angelika, con gái bà Bücher là một cô gái kỳ diệu, anh sẽ thấy điều đó, nhưng vấn đề là ở chỗ, khi Angelika còn rất trẻ thì cha đại tá Joachim von Salz là trung tướng von Salz, ở cái tuổi đã quá thì rồi... mà, nói tóm lại có thể là một chuyện vô cùng âm ỹ xảy ra, tòa án hình sự. Cô gái đã toan tự vẫn. Nếu như không có sự thông minh của người mẹ thì còn có thể xảy ra chuyện bất hạnh nữa. Trong cuộc họp gia đình của nhà von Salz, có mặt cả bà Maria Bücher, đã quyết định rằng, bà Maria, lúc đó mới chỉ là hầu gái trưởng trong gia đình trung tướng sẽ làm quản gia, còn em gái bà sẽ được sang tên sáu héc ta đất làm của riêng. Và ngoài ra cho tới lúc cô gái đến tuổi trưởng thành mỗi năm sẽ được nhận một khoản tiền nào đó. Bà Maria cũng đòi ông tướng này trao văn bản cho bà công nhận rằng Angelika là con hoang của mình. Văn bản này đảm bảo cho bà Maria một điều là khi mọi chuyện đã yên đi nhà von Salz không thể từ chối được trách nhiệm của mình. Còn việc coi Angelika là con hoang của mình thì tốt hơn so với việc đi công nhận những gì đã xảy ra.

Khi con trai trung tướng là Joachim ở trường quân sự về, ông bố báo cho con biết là anh ta có em gái. Tất nhiên, tin này rất không hay ho gì đối với Joachim, nhưng những chuyện như vậy thường xảy ra ở cả những gia đình có danh tiếng. Đành chịu vậy, nhưng gặp gỡ “em gái” thì Joachim không muốn.

Và, thế là bà Maria đã tỏ ra vô cùng thông minh và lịch thiệp. Sự thông minh, lịch thiệp của nữ giới khiến cho chẳng bao lâu Joachim nhận ra rằng: bà Maria hoàn toàn không xúc phạm đến danh dự dòng họ nhà von Salz và cũng không đòi hỏi có mối quan hệ họ hàng.

Ít lâu sau Joachim đồng ý làm quen với “em gái” mình và sau đó nhận Angelika làm phiên dịch riêng. Đại tá đối xử rất nghiêm chỉnh với Angelika, nhưng điều đó hoàn toàn không có nghĩa là đại tá không có cảm tình với Angelika. Joachim von Salz giữ một trọng trách trong cục tình báo không phải chỉ vì thuộc dòng dõi có tên tuổi

mà vì đại tá là người có tài trong công tác ngoại giao ở Anh và Pháp.

Dừng lại một lát, bà Dietmar về tin tưởng nói tiếp:

- Bà Maria là bạn gái của tôi, và lẽ ra tôi có thể không cần kể cho anh tất cả những chuyện đó. Ngoài ra ở đây, còn có một điểm nữa. Lúc ở nhà Friedrich và Angelika... tôi cảm thấy anh biết điều đó thì tốt hơn và tất nhiên quên đi, nếu... - bà mỉm cười, nếu như anh sẽ có những ý định đứng đắn nào đó. Anh hãy tự hiểu lấy. Tôi chân thành yêu quý Angelika - đó là một thiếu nữ tuyệt vời, mặc dù vẫn có cái rất kỳ lạ.

Câu chuyện cởi mở của bà Dietmar về tiểu sử của gia đình này, không phải giới thiệu mặt ưu thế của bà Bücher và con gái, còn mấy từ “những ý định đứng đắn” đã hơi trơ trẽn nói rõ nguyên nhân việc mời anh đến dự ngày hội gia đình này. Tính ích kỷ của bà Dietmar lộ rõ trong tình mẫu tử cũng không làm Weiss quá sung sướng (Friedrich của bà không cần người vợ như vậy) và dù sao Weiss cũng cảm thấy thích thú vì sự lựa chọn của bà Bücher lại nhằm trúng vào Weiss. Tức là anh đã có thể gây cho bà ta một ấn tượng về anh - điều anh đã đạt được khi chở bà ta từ nhà thờ về. “Công việc không đến nỗi tồi” - Weiss tự khen mình và đồng thời nhận thấy mình đã thâm nói những lời này với cách nói giống như người thầy huấn luyện anh nói. Đó là khi Belov làm bài, chứng minh rằng vì sao chính người Đức là dân tộc thượng đẳng và khẳng định những kết luận của mình bằng các đoạn trích trong những bài phát biểu của Alfred Rosenberg - nhà lý luận của chủ nghĩa phát xít Đức. Anh đã báo cáo theo hai kiểu: kiểu thứ nhất theo loại lính trơn, kiểu thứ hai của sĩ quan quốc xã.

- Và mặc dù quá ngốc nghếch, - người thầy cười bảo, - nhưng nói chung... rồi cất giọng tán thưởng: - công việc không đến nỗi tồi!

Và khi Weiss phàn nàn rằng hiện nay anh có cảm giác như là anh đã ăn quá nhiều bi thì người thầy cất giọng chê trách:

- Belov, anh phản ứng lại không đúng. Vì đây chính là tư tưởng của chúng. Khinh bỉ thì xin mời, nhưng biết và hiểu đó là trách nhiệm của anh. Thiếu điều đó thì sống với chúng anh sẽ tỏ ra kém cỏi, và vì thế ở đó anh sẽ không có được triển vọng gì để tiến lên đâu. Và đừng có quên: Weiss là một thanh niên giản dị nhưng lại biết suy nghĩ độc lập. Để có quân hàm sĩ quan có thể đi theo con đường bản thủ. - Rồi vội vã nói thêm: Theo quan điểm của chúng tôi, tất nhiên, chuyện này ở đó được coi là “chộp lấy cơ hội”. Người với người là chó sói, và vân vân...

Mười

Đến nhà bà Bücher hôm nay, rõ ràng chỉ có những người bạn bè thân của bà ta. Có hai người đàn ông và ba người đàn bà. Họ xưng hô với nhau chỉ theo tên nhưng lại đặc biệt nhã nhặn và lịch thiệp. Nhìn quần áo và kiểu cách của họ thì khó biết được họ thuộc loại người gì.

Một người đứng tuổi - ông Herbert, mặc áo vest hai viên đứng đắn. Một sợi dây chuyền con giắt trong chiếc áo vest đan nom ông ta đầy vẻ tự trọng, và bộ mặt bị thịt của ông ta lộ một vẻ rất bàng quan với mọi chuyện trên đời. Ông ta đang nói với một người ốm yếu đeo kính lão rằng, người Anh sau vụ Dunkirk tỏ ra có lý trí hơn là đã ký với quốc trưởng hiệp ước hoà bình để cùng giải quyết vấn đề phương Đông. Do đó quốc trưởng cho phép người Anh giữ lại cho một vài vùng ở phía Bắc nước Nga mà họ đã có hồi chiếm đóng nhưng sau đã để mất. Và để đổi lại, rõ ràng nước Anh phải chia sẻ cho nước Đức một số đất thuộc địa Anh.

Nhưng ông lão ốm yếu đeo kính, tên là Paul lại thận trọng phản đối, lão nhấn mạnh rằng quốc trưởng sẽ làm tất cả những gì Bonaparte²⁰ không đạt được. Và, binh lính Đức sẽ diễu binh chiến thắng trên đường phố London như hiện nay ở Paris.

Một bà mặc áo dài gấm, đôi tay trần bụ bẫm như khúc giò lụa cắt ngang lời hai ông này, tuyên bố với một giọng rất có uy tín rằng, mặc dù quốc trưởng thù ghét người Anh, nhưng biết Churchill²¹ coi nước Nga là kẻ thù số một, và ông Mosley đã hứa với quốc trưởng sẽ làm

cho dư luận Anh hướng theo những mục đích lịch sử của quốc trường.

- Vilima thật đúng là Ribbentrop²² của chúng ta! - Người đàn bà có bộ tóc vàng hung, xinh đẹp, mặc chiếc áo dài màu xanh da trời và tà ngắn để hở cả đầu gối gật đầu tán thưởng.

Vilima mỉm cười xu nịnh trả lời người đàn bà tóc vàng hung:

- Eve, chị thật như bà chị của chúng tôi, lúc nào trông chị cũng thật là quyến rũ. Đúng là hề trông thấy chị là ngài thiếu tướng lại thấy thèm ăn táo là phải!

Eve mỉm cười khó hiểu khi được tặng bóc:

- Tôi cũng không định từ chối.

Paul quay người lại, lười biếng vỗ tay một cái hoan hô:

- Eve cũng cảm thật!

Bà Bücher lên tiếng, đưa mắt khâm phục nhìn Eve:

- Ô, Eve, đó là Valkyrie²³ có sức quyến rũ nhất. Và, mặc dù tôi là phụ nữ, tôi cũng hiểu ngài thiếu tướng.

Khách khứa không ai để ý đến Weiss, nhưng lại đón tiếp bà Dietmar một cách rất kính trọng và chân thành sung sướng khi thấy bà đến dự. Khi Eve trước sự tặng bóc của mọi người kêu tướng lên: “Chính trị cái quái quỷ gì cơ chứ! Cuối cùng thì chúng ta cũng chỉ là phụ nữ!” - thì bà Dietmar nghiêm trang nói:

- Nhưng là phụ nữ Đức, Eve yêu quý ạ! - Rồi ngồi xuống bên cạnh phía đàn ông, bà hỏi: - Thế nào, ông Herbert, chúng ta sẽ còn đánh nhau với ai nữa?

Paul không để cho Herbert trả lời:

- Thừa bà Dietmar, bà muốn hỏi, những nước nào nữa sẽ trở thành một phần đại Đức phải không?

- Ô, xin thôi cho! - Bà Dietmar không hài lòng, vội ngắt lời ông ta. - Ở đây ông không phải là chủ. Chúng ta không thể làm điều ngu ngốc!

- Thật tiếc là ở đây chúng ta thiếu mất Friedrich của bà. - Người đàn bà tóc vàng hung nói. - Anh ta là một thanh niên thật nghiêm túc.

- Đúng, Friedrich, Vilima hòa theo, - anh ấy đúng là một chàng trai nghiêm túc, nhưng nếu như chị, chị Eve ạ, chị cắt váy của mình ngắn đi chừng năm phân nữa...

- Thì chàng phi công trẻ khó mà đứng vững nổi trong trận tấn công. - Paul cười nói tiếp.

Qua các câu chuyện tiếp đó nữa, Weiss hiểu rằng ông Herbert là chuyên gia định giá cả ở cơ quan “Đóng gói - Đấu giá”. Các kho hàng của cơ quan này chứa đủ các loại tài sản của những người dân bị chèn ép trong các vùng chiếm đóng. Cơ quan này cũng trao các tài sản tịch thu được cho các nhân vật có chức trách khác nhau. Những báu vật có giá trị hơn cả được trao như quà riêng của quốc trưởng tặng cho ai có công trạng đặc biệt, hoặc những ngày lễ hay chiến thắng quân sự. Những ngày này với ý nghĩa của nó cũng vẻ vang như những ngày lễ cày ruộng và lễ giáng sinh. Bộ phận văn phòng nhà nước quốc xã lập danh sách riêng tất cả những kẻ xứng đáng với tặng phẩm này hay tặng phẩm kia. Và Herbert là chuyên gia, chịu trách nhiệm xác định giá trị của các vật dùng làm tặng phẩm. Có khi đánh giá một vật là một trăm mark, song thực tế nó lại giá trị một nghìn.

Những nhân vật có cương vị cao nhất cũng muốn tranh thủ cảm tình với Herbert. Vì rằng nếu như viên nào đó muốn hoặc tính toán có lợi cho mình, thì hẳn phải lựa chọn những vật làm tặng phẩm trị giá hàng nghìn mark mà giá trị thực của chúng cũng nguyên vẹn như thế.

Nhưng Herbert phải báo cáo cho đại diện riêng của Himmler về tất cả các vật có giá trị đặc biệt, đưa đến kho của cơ quan này, tách riêng chúng ra hoặc đưa sang quỹ của Gestapo. Vì thế mà tại sao không có ai ở đây biết rõ vào những năm sau khủng hoảng quân sự Herbert đã bị kết án tù chung thân vì vụ làm ám muội dầu thảo mộc. Dầu này được chế tạo bằng các nguyên liệu có hại cho sức khỏe con người và nhiều người, đặc biệt trẻ em bị ốm nặng vì trúng độc.

Viên cục trưởng an ninh, trung tướng SS Renhard Heydrich, nguyên trưởng ban cảnh sát mật là một tên cao gầy, mắt lạnh nhạt, thờ thần, môi mỏng, mũi khô khan và quặm xuống đã ra lệnh thả Herbert khỏi nhà giam và chuyển hẳn về cơ quan “Đóng gói - Đấu giá”. Heydrich tin rằng Herbert do chịu ơn hẳn cứu mạng sẽ trung thành vô hạn và sẽ chấp hành - vì chừng mực nào Herbert chẳng biết là phạm bất kỳ sai lầm nhỏ bé gì hẳn cũng lập tức bị tổng giam ngay và sẽ bị đưa ra tòa vì tội đầu độc nhân dân Đức.

Vì thế Herbert đã tuyệt đối ngay thẳng trong công việc phức tạp này của hẳn.

Chú ý nghe xem khách của bà Bücher chuyện trò, Weiss nhanh chóng hiểu rằng họ đang lặp lại những suy đoán của chủ mình, mong muốn bằng mọi cách bắt chước chủ trong cả lời nói lẫn thói quen. Anh tò mò ngồi nghe tất cả những câu chuyện kỳ vọng này, mặc dù không thu lượm được gì mới cho bản thân cả. Vì tất cả mọi mưu đồ của bè lũ Hitler, cả việc ve vãn Anh, Trung tâm đã biết rõ bằng các nguồn tin khác, chính xác hơn. Nhưng dù sao thì cũng phải thích thú nhận thấy rằng ở đây, trong cái nhóm đặc biệt này, anh lại cảm thấy mình rất tự nhiên. Weiss đưa cho Eve chiếc gạt tàn thuốc đúng lúc vì thế Eve không để rơi tàn thuốc vào áo dài, và vui vẻ cảm ơn anh.

Khi Herbert nguyên rửa người Ba Lan đã giấu mất những bức họa quý giá nhất trong lâu đài Wawel, rồi bảo rằng sẽ tìm ra các biện pháp buộc bọn chúng phải chỉ chỗ giấu bí mật, Weiss liền hỏi: “Liệu ông Herbert có biết số phận “Đức mẹ Madonna và Chim công” của

Raphael ra sao không?” thì Herbert nhìn Weiss với vẻ kính trọng, giải thích cho anh rõ bức tranh này là loại báu vật thế nào. Sau đó hắn nói rằng, nếu như những thanh niên có học như Weiss phục vụ trong các cơ quan trinh sát thì ở các vùng đất đai chiếm đóng, quốc xã Đức đã không bị mất đi nhiều tác phẩm nghệ thuật, mặc dù các đơn vị SS đặc biệt đã được trao nhiệm vụ lập tức mang đi các viện bảo tàng lẫn các bộ đồ sưu tập cá nhân thuộc phạm vi trông nom của họ, tìm những người trông coi cũ của các viện bảo tàng và dùng các biện pháp tra tấn thích hợp để không bị mất mát một bức tranh nào, bức tượng hay bất cứ một vật gì khác có giá trị nghệ thuật, thiệt hại cho quốc xã.

Weiss hỏi ý kiến Vilima xem liệu quốc trưởng có tặng huân chương chữ thập cho Oswald Mosley, lãnh tụ của những người phát xít Anh vì những hoạt động có lợi cho nước Đức hay không? Vilima trả lời rằng, ngài Mosley, như đã hứa với Ribbentrop, sẽ tiến hành đảo chính phát xít ở Anh.

Paul cũng tham gia vào câu chuyện. Hắn hỏi Weiss muốn tham gia chiến đấu ở nước nào, Weiss nói đùa:

- Ở đâu có các nữ kỵ binh!

Mọi người cười phá lên.

Paul đề nghị:

- Lúc đó xin đừng quên mời tôi đi theo nhé! Tôi sẽ dạy họ đánh cocktail.

Herbert hỏi Eve:

- Thế nào, cô béo, ông tướng của cô vẫn còn ghen tuông mỗi khi cô gặp lính chứ? Mà vẫn chẳng có cơ sở phải không?

- A, Herbert, - Eve thờ dài, - dù sao anh cũng là người vô liêm sỉ đến lạ.

Nhưng rồi lại mỉm cười chiến thắng nhìn đôi mắt mờ đục của Herbert, làm cho không thể nghi ngờ Herbert bị dồn cùng lúc.

Angelika - một thiếu nữ có bộ mặt xanh xao ốm yếu, vẫn còn giữ lại những nét không đều đặn của tuổi dậy thì. Hình như đôi chân gầy, nhỏ và đôi cánh tay dài khẳng khiu phần nào có làm phiền chủ nhân. Khuôn mặt nhỏ với làn da căng, sáng sủa như được bôi parafin, đỡ dẫn không hoạt động. Đôi mắt to xanh, lòng trắng hơi xanh xanh, có cái nhìn mờ mờ tạo thêm cho bộ mặt một vẻ vô tư.

Weiss ngồi bên cạnh Angelika. Cô ta lãnh đạm mỉm cười với Weiss, uể oải kéo dài từng tiếng:

- Ngồi cạnh tôi anh có thích không?

Weiss giờ rộng chiếc khăn lau miệng đặt lên đầu gối mình, thốt lên:

- Ô, thưa cô, tôi vô cùng sung sướng! - và tiếp: - Có thể tiếp cô món gì được?

Vẫn cái giọng uể oải, cô gái kéo dài từng tiếng:

- Tôi hầu như không muốn ăn gì cả.

- Cô cho phép tiếp một chút rau?

- Vâng, cũng là để làm anh vui lòng thôi. Anh hãy rót rượu ngọt cho tôi. - Và lần đầu tiên cô chăm chú nhìn Weiss rồi hỏi: - Anh là lính ngoài mặt trận à?

Weiss lắc đầu.

- Không sao, anh sẽ như vậy thôi, - Angelika hứa chắc chắn. Rồi ngược mắt hỏi đầy ý nghĩa: - nhưng anh nên biết rằng những kẻ nhút nhát và đàn độn bao giờ cũng chết đầu tiên.

- Nhưng những ý nghĩ buồn bã đó nói vào bữa tiệc vui này làm gì? - Weiss máy móc nhận xét.

- Mà tôi không thương tiếc gì những kẻ như vậy! Không bao giờ! Tôi không thể thương hại những kẻ không muốn hoặc không biết đánh nhau.

Lúc đầu, sự cởi mở này làm cho Weiss thấy ngỡ vực, anh ngọt ngào nói:

- Thưa cô Angelika, tất cả chúng ta đều sẽ chết, nhưng linh hồn của chúng ta không chết. Và ở thế giới bên kia, ở trên trời ấy - anh đảo mắt, - thượng đế đang chờ đợi chúng ta...

- Chuyện vớ vẩn! - Angelika kinh tởm nói. - Không ai chờ đợi chúng ta ở đâu cả!

- Angelika! - Bà Bücher từ đầu bàn đối diện âu yếm nhắc: - Con hãy tiếp cho anh Weiss miếng này. - Rồi bà rụt rè nhìn con gái.

Angelika thậm chí chẳng thèm quay mặt lại phía mẹ. Cố gắng hé đôi môi xanh nhạt ra hỏi:

- Ồ, mà tôi vẫn còn có thể tán chuyện với đàn ông được chứ, phải thế không? - Dừng lại một chút rồi nghiêm giọng nói: - Tôi với anh cùng một thế hệ. Sự thất bại trong cuộc chiến tranh trước đã giết chết tâm hồn bố mẹ chúng ta. Đây chỉ là một số thôi. Còn một số khác đã bị cướp đi cả cuộc sống... - Rồi mỉm cười nói thêm: - Tôi vẫn còn gặp may: mẹ tôi nói rằng trong những năm đó có những đứa trẻ ra đời không có móng tay và không tóc - những quái thai. Và nhiều bà mẹ không có sữa, phải nuôi trẻ con bằng phương pháp nhân tạo. Có những sinh vật giống người của Wagner²⁴ như vậy đấy. Và chúng ta có quyền trả thù cho những cái đó. Đúng, phải trả thù, - Angelika nhắc lại, giọng đanh thép. - Và tôi muốn được phục vụ trong các đơn vị nữ trợ chiến để trả thù cho tất cả những cái đó.

- Trả thù ai? - Weiss hỏi.

- Tất cả! Tất cả!

- Chị là đoàn viên Đoàn nữ thanh niên Đức?

- Phải! - Angelika rần rỏi trả lời tất cả và hát đầu một cái khiến cho bộ tóc lỏng lẫ màu cỏ úa xõa xuống đôi vai. Sửa lại tóc, cô ta nói: - Nhưng tôi không thích nghe radio. Tôi không chịu nổi những phát thanh viên chuyên hò hét. Chúng ta có quyền chỉ cần nói thầm với cả thế giới mà cả thế giới vẫn phải nghe chúng ta.

- Xin lỗi cô, nhưng tôi là người lính tương lai và tôi cho rằng lệnh thì phải dứt khoát được nói to!

- Tức là tôi cũng phải hét lên? - Angelika cười hỏi.

- Nếu chị muốn chỉ huy tôi...

- Thế anh thích người ta sai bảo anh à? - Cô ta hỏi.

Bà Bücher thích thú hỏi to:

- Thanh niên đang chuyện trò về vấn đề gì đó?

Weiss mỉm cười và cũng to giọng hỏi:

- Thưa bà Bücher, bà cho phép nâng cốc chúc sức khỏe cô Angelika chứ ạ?

Khách vỗ tay.

- Anh thật lịch sự có thừa!

Cô gái bất bình quay ngoắt về phía bà ngồi bên cạnh, không chuyện trò thêm gì với Weiss và cũng không để ý đến anh nữa.

Bà Bücher tinh ý quan sát tất cả mọi người, nhận ngay ra rằng giữa con gái bà và Weiss đã xảy ra chuyện gì đó. Vì trên nét mặt người lính trẻ lộ vẻ ân hận. Bà hỏi to:

- Anh Weiss, hình như anh muốn tìm mua một gara hay một xưởng sửa chữa ô tô thì phải?

Weiss hiểu rằng bà Bücher muốn giới thiệu anh với khách ở đây như anh là một thanh niên có các dự định về công việc đứng đắn.

Và để biểu lộ tài năng của mình trước những người này, đồng thời làm vui lòng bà Bücher, anh hào hứng trình bày các kế hoạch đường đời của mình. Song anh phải tự nhận mình đã lầm lẫn lớn: không đánh giá đúng kinh nghiệm dày dặn của các bộ mặt giả tạo ở đây? Vì họ không những luôn luôn phải giả tạo, mà ngày ngày còn tò mò để ý mọi biểu hiện giả tạo, dù nhỏ bé nhất, của những người khác - những người mà họ có quan hệ giao thiệp. Nhìn thấy những hành động đê tiện, những mưu mẹo và sự giả dối của chủ mình, biết được những bí mật bản thủ, cả tính hiếu danh nhỏ nhen của chủ mình, những người này, những kẻ mà phẩm giá con người không bao giờ được chỉ mình đếm xỉa đến đã tạo ra trong người mình một khả năng nhạy bén - đối với việc giả tạo và biết cách lột trần sự giả tạo này ở những người khác một cách im lặng và khinh bỉ vô cùng kín đáo.

Weiss nhanh chóng bắt được ý nghĩa của sự im lặng mĩa mai mà các vị khách ngồi nghe dự kiến của anh. Phải, anh đã phạm sai lầm và anh hiểu điều đó nếu như còn tiếp tục nói về kế hoạch sống của mình.

Sự chân thành với những con người này lại là biểu hiện của sự ngốc nghếch. Và nếu họ không coi anh là một tên ngốc, thì cũng là một kẻ đạo đức giả che giấu những dự định thực của mình, thật rõ như thế. Và như vậy thì thật còn tệ hơn việc nhận mình là một tên ngốc ngây thơ. Không có ai ở đây, ngoài anh, lại có ý định lôi cuốn sự chú ý đến con người mình bằng những suy luận về mặt nào đó của cá nhân. Thế mà Weiss đã hành động như vậy với một sự vội vàng không suy nghĩ và có lẽ, không có mục đích. Chỉ cốt để kiểm tra xem mình có được nhận là người của tầng lớp này hay không thôi. Và, đã tính nhầm. Đã đùa quá trớn. Tức là đã phạm một sai

làm mà đồng chí huấn luyện viên của anh vẫn từng nhắc trước: quên tự kiểm tra bản thân, để cho đầu óc suy tính vô kỷ luật, làm mất một điểm tựa không thể tha thứ được mà là điểm tựa duy nhất đáng tin cậy - tức là sự hiểu biết về hoàn cảnh thực tế.

Rồi Weiss tiếp tục nói, để cố gắng thoát ra khỏi tình trạng nguy hiểm do chính anh tạo nên. Bỗng nhiên Weiss mỉm cười rất đáng yêu và hỏi:

- Thưa các vị, các vị thích những mơ ước của ngài "Michel" đó như thế nào? - Và nghiêm trang nói thêm: - Còn về phần tôi, tôi sẽ có mặt ở nơi nào mà lợi ích quốc xã ra lệnh cho tôi.

- Dững cảm thật, - Bà Bücher nói. - Anh Weiss, anh thật là khôn khéo nói khác chúng tôi.

- Chàng thanh niên này biết cần phải nắm đằng lưỡi hay đằng chuôi,
- Paul tán thưởng nhận xét.

- Anh Weiss, - Eve thốt lên. - Nếu anh mặc quần áo sĩ quan thì sẽ rất oai đấy!

Paul nhắc trước:

- Hãy cẩn thận, cô Eve muốn là quần áo sĩ quan buổi sáng đấy!

- Paul, ông thật là vô liêm sỉ! - Eve uể oải nói.

Sau đó sự tập trung của mọi người đối với Weiss tắt hẳn, không ai để ý đến anh nữa.

Tự cảm thấy điều đó, Weiss ngồi sang chiếc bàn con để ở góc phòng và bắt đầu dở cuốn album có các bưu ảnh màu ra xem.

Anh nhìn thấy cảnh Riga vô cùng quen thuộc đối với anh chụp trong một bưu ảnh. Mọi ý nghĩ của anh tự nhiên chuyển về cái thành phố này, nơi anh mới ra đi không lâu. Weiss nhớ tới Lina lord, con gái

người thợ máy tàu thủy, sinh viên trường Đại học bách khoa. Cô gái có bộ mặt xinh như búp bê, mịn như trắng men. Con người tuyệt đẹp vẫn đội chiếc mũ xinh xinh trên bộ tóc màu sáng tươi, với đôi mắt nghiêm nghị, thận trọng màu xám xám.

Cô gái trách Weiss đã tỏ ra trung thành với tất cả mọi quy định của “Hiệp hội kiều dân Đức vùng Baltic”.

- Tôi cảm thấy, - cô gái mỉm mai nói, - anh muốn trở thành những kẻ đang ra sức cố gắng hành động như bọn thanh niên áo nâu quốc xã.

- Song cũng chỉ vì một điều đơn giản sống giữa đồng bào của mình tôi thấy dễ chịu hơn.

- Thật kỳ lạ! - Cô gái tỏ vẻ hoài nghi. - Anh là con người đứng đắn như vậy và tôi cảm thấy là người biết suy nghĩ thế mà bỗng nhiên lại vô cùng chăm chú đi nghe những lý luận ngu ngốc về tính ưu việt của dòng giống Đức và những bản báo cáo ghê tởm chứa đầy những lời bóng gió độc ác.

- Thì cô cũng nghe đấy thôi!

- Chỉ vì cha tôi thôi.

- Thế ông cụ bắt cô phải đi nghe những bản báo cáo này à?

- Ngược lại. Tôi làm như vậy để tránh cho gia đình khỏi những chuyện bịa đặt nguy hiểm.

Một lần Lina mời Weiss về nhà mình.

Hugo lord, bố Lina, vừa đi biển về. Đó là một người thủy thủ điển hình. Một người chậm chạp, bình tĩnh, mắt bàng bạc hơi nheo lại. Ông không cao, cũng như con gái, nhưng chắc nịch, vai rộng, đôi tay to khỏe. Trên hai mép của cái nhỏ mím chặt là hai vết nhăn chạy dài. Con tàu ông phục vụ là của một người Đức. Họ đi tới Murmansk chở gỗ. Trên đường về gặp các tảng băng trôi lênh dênh. Tàu bị ép

lại. Do sức ép của băng dây chằng tàu bị đứt, chân vệt, tay chèo bị gãy.

Nhưng thuyền trưởng không muốn gọi tàu cấp cứu Liên Xô. Họ cố gắng chèo chống theo các tảng băng với dự định băng sức người có thể cứu được tàu.

Nhưng sau đó bão biển bắt đầu nổi dậy, cùng gió tuyết gào rít, các núi băng chạy tản ra xa, và nếu như không có chiếc tàu săn cá của Liên Xô đến kịp thì mọi việc đã kết thúc không hay rồi.

Hugo cau có nói với Weiss:

- Những chàng trai Xô Viết từ tàu của mình nói tàu của chúng tôi lại như là nguy hiểm đe dọa không phải chúng tôi, mà là họ. Sau đó, khi tàu chúng tôi lại đi đúng đường rồi thì thuyền trưởng của chúng tôi mời thuyền trưởng và hoa tiêu tàu Liên Xô vào phòng mình uống rượu, rồi nói:

“Nhưng vì chúng tôi là người Đức...”

“Thì sao? - Thuyền trưởng tàu Liên Xô nói. Sau đó ông ta nhìn thấy trên bàn chúng tôi mô hình chữ thập, bèn hỏi: - Ông là phát xít?”

“Vâng, - thuyền trưởng đáp, - Chính thế!”

Thế là cả hai người - thuyền trưởng và hoa tiêu tàu Liên Xô lặng lẽ mặc áo và đội mũ.

Thuyền trưởng chúng tôi hỏi:

“Các ông tiếc là đã cứu chúng tôi?”

Thuyền trưởng tàu Xô Viết nói:

“Tàu của ông không đủ chất đốt để về tới bến, tôi có thể cho ông một tấn rượu như cho những người đang gặp nạn. Buồng chỉ huy của ông lạnh cóng, chỉ huy cũng chẳng có gì để sưởi”.

Sau đó, khi chúng tôi đã đi được theo luồng của mình thì chiếc tàu Xô Viết cho dương buồm. Thì ra những thủy thủ Nga đã cho chúng tôi phần nhiên liệu cuối cùng của họ.

Hugo kể lại tất cả những chuyện đó với cái giọng trúc trắc, bực tức như bực dọc vì một điều gì đó.

Weiss hỏi:

- Vì trên biển bao giờ người ta cũng phải hành động như vậy hay sao?

- Thế còn trên mặt đất? - Hugo hỏi lại.

Weiss rất thích ông lão, nhưng anh lại tránh không muốn gặp con người này. Những người Đức trong Hiệp hội bàn tán về Hugo như một người xa lạ. Cho nên việc giao thiệp với con người này có thể làm hại Weiss.

Cũng chính do các nguyên nhân đó Weiss đành phải đối xử rất thận trọng với Lina. Lúc đầu Lina chỉ coi đó là tính rụt rè của Weiss. Chính cô đã đề nghị Weiss sau các tối vui ở Hiệp hội tiễn cô về nhà. Lina khoác tay anh, liếc nhìn vẻ mặt lo lắng của anh, cô gần như kiễng chân lên nhìn anh.

Lina có bộ óc minh mẫn và tự do.

Weiss cảm thấy có một sự trù mến kín đáo đối với cô gái này, song anh đau khổ vì một điều, hễ cứ gặp Lina anh lại đành phải làm ra vẻ khác, nói lời nhảm che giấu ý kiến, suy nghĩ, tình cảm và kiến thức của mình... Anh không có quyền làm thế và vội vã đưa Lina nhanh về tới nhà. Cô gái cố gắng mới đi kịp Weiss, đôi chân thon nhỏ chạy lon ton. Lina giận yêu. Cô bảo rằng, cô không phải vội vã về nhà như vậy, mà cô chỉ thích đi bách bộ từ từ như thế... với Weiss, đi đâu cũng được. Rồi cười. Khuôn mặt có đôi mắt nghiêm nghị màu xám, ngửa ra phía sau chờ đợi.

Rồi chỉ khi một mình quay về nhà, Weiss mới thả cho ý nghĩ tự do mơ ước và thậm chí nói điều anh thật muốn nói với người thiếu nữ. Nhưng hầu như bây giờ anh mới thấy rằng phải thật dứt khoát, vì rằng ngay cả trong ý nghĩ anh cũng không có quyền khác với Weiss. Anh không có quyền đó dù chỉ cần thiết để đầu óc được nghỉ ngơi đi nữa. Thậm chí anh không dám thoả mãn với sự nghỉ ngơi của tâm hồn, vì làm như thế khiến người thiếu nữ bị lừa dối một cách không cần thiết, và điều đó sẽ là nguyên nhân đau khổ cho Lina.

Và, anh thôi không đến gặp Lina nữa.

Một thời gian sau, Hugo chuyển sang làm thuê cho một chiếc tàu chở dầu của Na Uy rồi cả gia đình dời sang Oslo.

Mãi tới lúc chiếc tàu khách có Lina trên đó rời khỏi cảng, Weiss mới ra bến cảng.

Từ trên boong chiếc tàu thuỷ lớn sơn trắng vẳng lên tiếng nhạc. Những đợt sóng biển màu xám sẫm nặng nề đập vào các cột bê tông ở bến tàu.

Đứng giữa trời gió ẩm lạnh, bụi nước mặn chát bám đầy người, Weiss buồn rầu và xúc động nghĩ rằng, đúng là anh không còn bao giờ được gặp lại Lina nữa. Anh là con người thế nào trong ký ức của Lina?

Giờ đây, ngồi trong căn phòng này, ngắm Angelika, không hề cảm thấy một mảy may xúc động, anh cẩn thận và bình tĩnh suy nghĩ xem anh sẽ phải cư xử ra sao với cô gái này để lôi cuốn được sự chú ý của cô ta và làm cho cô ta có ý muốn che chở cho anh. Điều đó lúc này thật có lợi biết bao! Tất nhiên, ở đây bà Dietmar đã kể tỉ mỉ hết tất cả những mặt tốt có thể và không có thể xảy ra của Weiss rồi, che chở cho Weiss, bà chân thực tự hào về Weiss. Nhưng chính điều gì có thể gợi lên được cảm tình của Angelika.

Weiss nhận thấy rằng, tất cả khách khứa đều tỏ ra rất kính trọng người thiếu nữ này. Thậm chí cả mẹ Angelika, một phụ nữ có uy thế

cũng phải nuông chiều con gái. Còn Angelika thì tiếp nhận tất cả những cái đó như chuyện tất nhiên.

Vừa lúc đó món ăn tráng miệng dọn ra. Weiss liền đến ngồi cạnh Angelika.

- Thế nào, anh tìm thấy Litzmanstadt chưa? - Angelika hờ hững hỏi Weiss như mãi bây giờ mới nhận ra Weiss ngồi bên cạnh.

- Nếu như cô thích nó thì tôi sẵn sàng cho rằng đang ở đâu là một thành phố tuyệt đẹp.

- Nhưng mà tôi lại không thích thành phố đó.

- Nếu vậy tôi cũng không.

Angelika cau hàng lông mày.

- Anh không có ý kiến riêng à?

Weiss mạnh dạn nhìn vào mặt Angelika nói:

- Cô Angelika, tôi cảm thấy rằng cô đã quen với việc là mọi người trong nhà đều đồng ý với ý kiến của cô rồi.

- Anh nghĩ thế về tôi?

- Tôi cảm thấy thế.

- Rõ ràng, anh thuộc loại người cho rằng phụ nữ chỉ có nhiệm vụ làm tôn thêm đàn ông thôi.

- Nhưng cô không thuộc loại phụ nữ đó.

- Phải, anh nói đúng. Thậm chí tôi cũng không muốn tự nhận lỗi làm của mình.

- Bismarck khẳng định rằng: “Bọn gốc gác nói rằng chúng học kinh nghiệm bản thân, nhưng tôi lại muốn học kinh nghiệm của người khác hơn”.

- Ấy thế mà anh là người đọc nhiều sách đấy!

Weiss nhún vai:

- Sách là người khuyên bảo tốt. Nhưng ngay cả ngàn lời khuyên cũng không thay thế được ngàn pfennigs²⁵.

- Ý kiến rất hay. Ở nhà tôi anh thấy thích không?

- Tôi có thể nói rằng ở đây có người tôi thích hơn cả. Nhưng tôi sẽ không nói điều đó.

- Vì sao?

- Cô đã tỏ rõ lòng mến khách đối với tôi. Và tôi phải biết ơn bà Dietmar về điều đó. Chắc rằng bà Dietmar đã nói chuyện với cô về tôi và nhờ cậy cô điều gì đó?

- Có thể được.

- Giá như tôi nói rằng, ở đây đối với tôi cô đáng yêu hơn tất cả những người khác thì có lẽ cô sẽ coi đó là thái độ giả tạo.

- Mà anh tương đối là người thẳng thắn đấy.

- Tôi thật sung sướng nếu cô hiểu điều đó.

- Anh đã cho rằng tôi có khả năng đánh giá điều đó?

- Chính tôi đã hy vọng như vậy.

- Nhưng anh mới gặp tôi lần đầu tiên làm sao có sự tin tưởng đó?

- Do linh tính, - Weiss nói.

- Thế nếu bỗng nhiên anh làm?

- Trong trường hợp đó, nếu sau này tôi có con thì cha nó chỉ là một người lái xe. Tất cả chỉ có thế.

- Nhưng anh lại muốn như cha nó là một vị tướng?

- Cô hãy ra lệnh như thế đi! - Weiss nói đùa.

- Thôi được, - Angelika nói - Chúng ta sẽ còn bàn đến chuyện này. Một phút sau cô mới lại cất giọng nghiêm nghị: - Sự cởi mở đáp lại sự cởi mở. Tôi rất kính trọng bà Dietmar. Có những điều kiện mà tôi phải thực hiện lời bà ấy đề nghị về anh. Anh biết về những hoàn cảnh này chứ?

Weiss do dự, sau đó cương quyết nói ra vì bà Dietmar đã không giấu anh:

- Friedrich vẫn yêu cô chứ?

- Hiện giờ? Tôi không nghĩ. Nhưng tôi yêu bà Dietmar như người mẹ thứ hai.

- Xin lỗi, nhưng tôi muốn nhân dịp...

- Im ngay! - Angelika ra lệnh. - Tóm lại, tôi đã thực hiện lời đề nghị của bà Dietmar. Và đây, anh thấy không, mặc dù không được biết anh, tôi đã quyết định mời anh đến nhà tôi. Nhưng bây giờ tôi không tiếc gì về chuyện đó cả. Tôi chỉ thấy chán ngấy những loài trắng trợn vươn lên cao...

- Nhưng tôi lại cũng muốn có chỗ êm ấm hơn, - Weiss nói.

- Có chỗ... - Angelika khinh bỉ nhắc lại. - Chính vì có chỗ. - Nghiêng người về phía Weiss, nhìn anh bằng đôi mắt mở to, đôi con ngươi tụ lại thành hai điểm đen như than, rồi nghiêm khắc, cô hỏi lại giọng khàn khàn: - Anh nghĩ rằng Friedrich là con người có ý chí vươn lên

địa vị cao ư? Đó là chuyện bậy bạ. Tôi nghĩ rằng anh ấy luôn vào quốc xã chỉ là để cứu các nhà bác học gia của mình đã bị đuổi khỏi trường đại học tổng hợp thôi. Theo tôi, Friedrich là tên nô lệ của khoa học, là con người đã làm hồng tương lai của mình.

- Còn cô? - Weiss hỏi.

Angelika ngả người ra lưng ghế cứng cõi nói:

- Mặc dù tôi không đẹp như Eve, nhưng tôi muốn và tôi sẽ đạp chân lên đầu mọi người để tiến tới đích của mình.

- Hơn nữa, quốc trưởng nói rằng “Người đang đang giải thoát chúng ta khỏi ảo tưởng của lương tâm”. - Weiss nhắc lại.

- Đúng, tất nhiên rồi. - Angelika đồng ý như một cái máy. Rồi mĩa mai, cô nói thêm: - Nhưng tôi là con gái, và anh có thể tác động đến tôi bằng phương pháp ít nguy hiểm hơn, cho tôi quả táo!

- Cô đúng là người kiên quyết như cô đã nói về bản thân.

Angelika hạ mi mắt xuống:

- Không, không phải bao giờ cũng như vậy. Nhưng bao giờ tôi cũng tự nhủ là phải cương quyết trong tất cả mọi trường hợp.

Khi khách rời khỏi bàn ăn và ngồi vào chiếc ghế bành tay cầm tách cà phê, Angelika mới dẫn Weiss vào trong bếp, ở đó bắt đầu chăm sóc anh, đặt vào đĩa con mứt tỏi đường, còn cà phê thì rót vào chiếc cốc sứ to chứ không rót vào chiếc tách nhỏ bằng đồ gốm dọn ra cho khách.

Weiss lái câu chuyện về những người cùng làm với anh. Nói về những thói quen lố mãng, trong hoàn cảnh đó. Anh phàn nàn rằng do thói ghen tị với anh, vì anh không chỉ đơn thuần, mà là lái xe kiêm thợ máy, người ta truất không cho anh lái xe con nữa, chuyển anh sang lái xe chở hàng. Và rằng, ra trận còn tốt hơn, chết có danh

dự còn tốt hơn là cuộc sống tương tự như vậy giữa những kẻ hay ghen tị, vô giáo dục, bất cứ lúc nào cũng có thể làm những chuyện vô liêm sỉ miễn là không bị liệt vào danh sách đưa ra mặt trận.

Angelika chăm chú nghe và theo những câu hỏi cô ta đặt ra, có thể suy ra rằng, không còn nghi ngờ gì nữa, Weiss đang được cô con gái nhà Bücher để ý. Cô ta không phải giản đơn hỏi han về mọi chi tiết tiểu sử của anh với một vẻ quan tâm như vậy. Cũng cần phải nói rằng, các câu trả lời của anh hoàn toàn trùng với các bản tự khai mà anh đã phải viết trước đây!

Nhiệm vụ trung tâm giao cho là tìm mọi khả năng để giao thiệp với các nhân viên cục tình báo Đức, kiếm bằng được cho mình chỗ đứng trong hệ thống cơ quan gián điệp. Cho đến nay Weiss vẫn chưa thể thực hiện được. Một điều nữa cũng không nhỏ: việc liệt vào danh sách quân thường trực luôn đe dọa anh, vì thực chất, nó ngang với thất bại. Vì nếu anh có thể dần dần trốn khỏi quân thường trực thì anh sẽ bị truy lùng như một tên đào ngũ. Như vậy sẽ không có lợi cho công tác mà anh đã được cử vào. Công việc đào tạo anh thật phức tạp, tốn thời gian sẽ trở thành vô ích, sẽ tiêu tan mọi hy vọng mà mọi người đặt vào anh. Nhưng bây giờ đã hé mở một khả năng đầy quyền rũ.

Angelika hỏi anh có bạn bè không.

Weiss buồn rầu đáp:

- Tôi có một người bạn thực sự - Heinrich Schwarzkopf, nhưng bây giờ anh ta sống ở Berlin cùng với chú mình là thiếu tá Willie Schwarzkopf. - Rồi thận trọng nói thêm: - Nếu như có Heinrich ở bên cạnh tôi đã không đến nỗi khó khăn như bây giờ. Cũng may là có một lần ông Willie Schwarzkopf có quan tâm đến tôi nên theo lời giới thiệu của thiếu tá tôi được vào làm ở xưởng.

- Và ông lại có thể giới thiệu cho anh một lần nữa? - Angelika thích thú hỏi.

- Tôi không rõ... Có khả năng, và lại giới thiệu... - Weiss giọng ngờ vực nói - Vì tôi chỉ là một người thấp kém. Nhưng nếu Heinrich nhắc đến tôi, tôi cho rằng thiếu tá sẽ không từ chối.

Khách đã về cả. Bà Dietmar rẽ vào bếp tìm Weiss. Bất gặp đôi thanh niên đang chuyện trò thân mật, bà hiểu rằng Angelika sẵn sàng tham gia vào việc giải quyết số phận của Weiss. Bà đặt tay lên vai Weiss và tự hào nói:

- Weiss, hôm nay anh đã gây ấn tượng rất tốt cho tất cả mọi người. - Quay sang phía Angelika, bà đề nghị: - Cháu cũng biết là bác đối xử với người thanh niên đơn độc này như tình cảm mẹ con. Hãy giúp bác thu xếp cho Weiss vào làm nơi nào đó. Vì cháu có những khả năng như vậy.

Một nụ cười rụt rè ẩn hiện trên nét mặt Weiss. Anh cúi đầu và nhắm mắt lại để che giấu vẻ căng thẳng chờ đợi của đôi mắt.

- Cháu sẽ thử xem, - Angelika hôn vào trán bà Dietmar rồi đưa tay cho Weiss, bàn tay mảnh dẻ, trắng và hơi ẩm.

Mấy ngày sau bà Dietmar sung sướng báo tin cho Weiss biết là theo đề nghị của Angelika, đại tá Salz đã gọi điện cho nhà Schwarzkopf và nhận được ý kiến nhận xét tốt về Weiss. Mọi hồ sơ của anh đã được chuyển từ trạm trung tâm di dân về Cục tình báo. Và nếu như phía Gestapo không có gì phản kháng thì Weiss sẽ nhận được làm lái xe cho Bộ tham mưu Cục tình báo. Nhưng còn phải chờ một thời gian đến Gestapo quyết định.

Weiss nhận thức rõ rằng anh đã tình nguyện lao đầu vào hang ổ Gestapo, và bất kỳ một thiếu sót nhỏ bé nào hoặc một sơ xuất nào anh phạm phải ở đây đều có thể trở thành tội tử hình đối với anh mà trước hết là những vụ hỏi cung căng mật, những trận tra tấn...

Anh báo tất cả điều này về trung tâm.

Nhưng mọi chuyện đều trôi chảy. Vào sáng sớm một ngày bình thường, như mọi ngày khác, anh đến xưởng để chuẩn bị xe tải đi chợ hàng thì Keller đi lại chỗ anh, bực tức nói lâu bầu.

- Thế ra cậu là một tay cũng khôn ngoan đấy! Kiếm được chỗ không phải tôi! - Đưa mắt ra hiệu về chiếc “BMW” màu xám mới cho ra khỏi nhà máy, có hai bình dự trữ phía trên thùng xe, ghen tị nói:

- Chủ của cậu, cần phải nghĩ đến, một quan chức hậu cần...

Nhưng Keller đã làm.

20. Bonaparte: tức Napoleon, vua Pháp đem quân sang đánh Nga năm 1812, bị thất bại ở ngay Moskva - ND.

21. Churchill: Thủ tướng Anh hồi 1940 - 1945 - ND.

22. Ribbentrop: tên cầm đầu ngành do thám Đức - ND.

23. Valkyrie: trong truyện cổ Scandinavia, Valkyrie là nữ thần chiến đấu giúp các chiến binh đánh nhau và mang hồn tử sĩ về điện Valhalla để hưởng đại tiệc - ND.

24. Wagner: nhà sinh vật học lớn của Đức, bằng phương pháp nhân tạo, tạo ra được những sinh vật gần giống người - ND.

25. pfennigs: tiếng Đức là một xu - ND.

Mười Một

Thiều tá Axel Steinglitz bắt đầu nghề tình báo từ trước đại chiến thế giới thứ nhất. Là con trai của một nông dân nghèo, y xấu hổ vì cái gốc gác hèn kém của mình và vì vậy, y hết sức khao khát chiếm được một vị trí xứng đáng trong hàng ngũ sĩ quan, nơi mà nghề điệp viên còn chưa được coi là vinh dự, mặc dù bộ tổng tham mưu đã dành thiện cảm đặc biệt cho những kẻ đại diện cho loại công việc này.

Một lần Steinglitz bị lãng nhục ở câu lạc bộ sĩ quan, y đòi thách đấu với kẻ gây chuyện nhưng gã kia khước từ, viện cớ rằng danh dự của một sĩ quan Phổ không cho phép gã đánh nhau với một con người không bao giờ để lộ vũ khí ra ngoài.

Chiến tranh và đặc biệt những năm sau chiến tranh đã làm thay đổi tình thế. Nghề điệp viên trở nên rạng rỡ bởi những sắc màu lãng mạn của chủ nghĩa anh hùng. Người ta viết nhiều về “những hiệp sĩ áo đen”, khâm phục họ, dựng nên những câu chuyện thần kỳ về họ, cố gắng tạo ra sức hấp dẫn cho các đại biểu của “thế hệ mất mát”, bằng những chiến công của cuộc chiến tranh bí mật.

Tên Steinglitz không nằm trong danh sách những điệp viên hoạt động công khai, được nhà nước để chế dành cho khoảng hoạt động rộng lớn tiện cho việc quảng cáo. Y thể hiện bản lĩnh của mình ở khía cạnh thuận lợi nhất, hoàn thành đủ loại nhiệm vụ bí mật. Nhưng từ ngày bước chân vào cái lĩnh vực công tác đặc biệt, y bắt buộc phải chia tay với bộ sắc phục sĩ quan trong nhiều năm ròng rã. Cho tới bây giờ, khi Hitler bắt đầu hành binh ra khắp Châu Âu thì

Steinglitz được mặc bộ quân phục với quân hàm và chức vụ cao hơn, tạo ra cho y chừng mực độc lập nào đó, với số vốn đáng kể và mở ra những triển vọng hấp dẫn nhất trong tương lai.

Canaris chỉ huy Abwehr²⁶, biết rõ Steinglitz ở cả mặt yếu lẫn mặt mạnh của y.

Mặt yếu của Steinglitz là lòng háo danh, muốn được giới sĩ quan cao cấp thừa nhận. Mặt mạnh là y sẵn sàng làm bất cứ điều hèn hạ nào để đạt được mục đích trên. Bộ sưu tập của y về những kinh nghiệm phong phú và sự táo bạo đạt tới mục đích bằng bất cứ cách thức nào quả là hiếm có và đã được thử nghiệm ở nhiều người được coi là mắt xích trong những hoàn cảnh rất bí ẩn.

Trở thành lái xe của thiếu tá, ngay những ngày đầu tiên Johann đã hiểu rõ một điều này: cái con người hào nhoáng này với cặp mắt loài cú hiếm khi thấy chớp, với bộ mặt lạnh lùng hầu như không bao giờ nhếch mép và không cho phép mình có một cử động thừa nào - đối với anh lúc này là mối đe dọa lớn nhất và cũng là niềm hy vọng lớn nhất.

Bất chước Canaris, Steinglitz nói năng khẽ khàng, ngọt ngào, cố viện dẫn cho được câu châm ngôn ưa thích của thủ trưởng “Người khác sẽ tiếp nhận quan điểm của anh nếu anh không chọc tức người ta, chỉ khi đó người ta mới có thể trở nên biết điều hơn” Tuy Steinglitz không hề nghĩ ra một quan điểm riêng về vấn đề gì. Sức mạnh của y lại nằm ở chính cái chỗ không có quan điểm ấy. Kinh nghiệm sống của một tình báo viên chuyên nghiệp giúp y thấy chắc chắn một điều là: trong mọi giai đoạn lịch sử của nước Đức, những người thuộc nghề nghiệp của y được xếp vào một đẳng cấp đặc biệt và dù bất cứ biến cố chính trị nào xảy ra trên đất nước này, dù kẻ lãnh đạo nó là ai - Hohenzollerns, Hindenburg, Hitler²⁷ - các tướng lĩnh quân đội và cấp chỉ huy giới tình báo chuyên nghiệp vẫn là bất khả xâm phạm.

Steinglitz vạch ra kế hoạch thực hiện các nhiệm vụ được trao cho tỉ mỉ một cách cố chấp, áp dụng các biện pháp được nghiên cứu kỹ lưỡng ở phòng lưu trữ của cảnh sát hình sự. Phương pháp và cách thức tiến hành chiến dịch được y rút tĩa từ những bài học thực tế của các tay tội phạm chuyên nghiệp lừng danh nhất.

Bàn tay Axel Steinglitz từng nhúng vào mấy vụ giết người có kỹ thuật hoàn hảo. Song y không hề biết cả mục đích các vụ giết người đó lẫn những người bị y giết. Y không chú ý tới những điều này. Khi đó y ở một chức vụ không đáng kể, y thực hiện nhiệm vụ theo ý thức kỷ luật, tuân lệnh những người khi có cấp bậc cao. Y dốc sức để đạt được cái địa vị có thể ra lệnh cho kẻ khác. Và quả thật y đã đạt được cái vị trí đó vào đúng lúc trưởng thành. Những bước đường công danh cũng làm cho y buồn vì đã có những sự kiện xác nhận rằng để cho một hoạt động điệp báo thành công thì chỉ có sự sốt sắng nghề nghiệp không thôi chưa đủ.

Axel Steinglitz coi tòa nhà bốn tầng ảm đạm số 74-76 trên đường Tirpitzufer ở Berlin, trụ sở của Abwehr, là Thiên đình, là thánh đường của vị chúa tể các hoạt động điệp báo của đế quốc. Và không thiếu gì lý do để coi vị chúa tể đó chính là Canaris - kẻ ngầm bảo trợ cho vụ ám sát Karl Liebknecht và Rosa Luxemburg. Trong đại chiến thế giới thứ nhất khi Canaris bị cầm tù ở Ý trong thân phận gián điệp Đức, hấn ta đã lừa bóp cổ chết linh mục của trại giam, dùng quần áo của ông ta trốn thoát. Với vóc người lực lưỡng, tóc bạc, má đỏ, tính tình xởi lởi, hay nói, với kiểu cách của một nhà quý tộc quen được nuông chiều, thích phô trương sự gàn dở của mình ra, thích nuôi gia súc, sưu tầm tác phẩm nghệ thuật, yêu âm nhạc, chăm non gia đình chu đáo, hấn răn dạy thuộc hạ hết sức chu đáo, thờ tình cha con, trong nghệ thuật giết người. Hấn đánh giá cao các nhân viên khổ luyện nghiệp vụ và có ác cảm với những ai nghiêng về phía chủ động hoạt động hơn là răm rắp tuân lệnh.

Nhưng ngoài Abwehr còn có Gestapo, cơ quan an ninh và số điệp viên riêng của Ribbentrop đẩy mạnh các hoạt động gián điệp ở nước ngoài.

Hitler khuyến khích sự ganh đua giữa các cơ quan này song đặc biệt bảo trợ Gestapo.

Axel Steinglitz nhận nhiệm vụ Canaris trao, xâm nhập nước Anh để đánh cắp cặp tài liệu của nhân viên liên lạc của bộ trưởng ngoại giao Anh. Cần làm việc này vào lúc người liên lạc ở xe hơi bước xuống có người bảo vệ, vào tòa nhà của bộ. Cặp đích vòng sắt đeo vào tay trái người liên lạc.

Nghiên cứu thực địa nơi sẽ tiến hành chiến dịch Steinglitz nhận thấy con người làm cho y phải bận tâm có khuôn mặt khá là quen thuộc. Không cần cố gắng lắm y đã nhớ ra được con người này: y đã thấy hình gã trong tủ hồ sơ lưu của cảnh sát hành sự bí mật. Sherman là một tên bợm ti tiện đã một thời nổi danh vì vụ giết nhân tình một cách thú vật của gã.

Steinglitz cảm thấy bị sỉ nhục ghê gớm khi sếp không tin tưởng hẳn vào y mà lại cử cái hạng tiểu nhân đó vào vị trí dự bị cho y.

Ở thư viện công cộng Anh, y lục bộ cáo cũ “Velkischer Beobachter”, xé lấy trang đăng bài phóng sự về vụ án xử Sherman, có hình hẳn. Y nhét cả vào phong bì, kèm theo lời tố giác tên tội phạm hình sự người Đức này đang ẩn náu ở London, rồi gửi tới Scotland Yard qua đường bưu điện.

Nhiệm vụ của Steinglitz đã hoàn thành.

Y đợi người liên lạc ở tiền sảnh trụ sở Bộ ngoại giao; kịp nhảy theo vào thang máy và đóng cửa sập cửa vào mặt người hộ tống. Chính ở đây, trong khoang thang máy, y đã hạ sát người liên lạc bằng một cú chặt vào thái dương, rồi y dùng chiếc kim con ve đã chuẩn bị sẵn cắt đứt đoạn xích gắn vòng sắt với cườm tay người liên lạc, sau đó rút lui an toàn ra khỏi tòa nhà.

Ngày hôm đó y trở về Berlin tới tòa nhà 74-76 đường Tirpitzufer.

Axel Steinglitz tưởng sẽ được thăng chức và một món tiền thưởng kha khá nhưng thế nào mà đảo ngược tất cả thành công lại hóa ra thất bại chua cay nhất.

Từ ngày còn chỉ huy cơ quan cảnh sát bí mật Phổ, Renhard Heydrich đã thiết lập mối quan hệ vững chắc với cơ quan cảnh sát Anh. Tới khi trở thành chỉ huy cơ quan an ninh SĐ, hấn chẳng những không làm mất đi mối quan hệ này mà còn phát triển nó trên những cơ sở mới.

Hóa ra Sherman là nhân vật tin cậy của Gestapo, gã nhận nhiệm vụ do đích thân Himmler trao cho. Người Anh báo cho Renhard biết vụ Sherman bị ám hại, hấn đoán ra ngay ai tiến hành vụ này.

Heydrich hân hoan ra mặt: nào, giờ thì Canaris đã nằm trong tay hấn rồi! Phải, nếu Himmler toàn năng mà biết được rằng một điệp viên tin cậy của ông ta ở Anh đã bị chính điệp viên của Canaris thủ tiêu thì Canaris có chạy đằng trời! Chưa phải đã là hết đâu: bây giờ thì đổ Canaris dám tường trình lên Hitler về chiến dịch được nhân viên Cơ quan tình báo quân sự thực hiện thành công ở London và cũng đừng hòng mà được ban thưởng. Himmler thì cũng vậy, giá nhân viên của hấn mà không thất bại thì hấn đã không bỏ lỡ dịp khước khoác về thành công của Gestapo trước mặt Hitler. Món lợi đối với Heydrich thế là quá rõ: các địch thủ của y đều công cốc.

Canaris và Heydrich ở cạnh nhau, trên đường Dollenstrasse, ngoại ô Berlin. Cứ chủ nhật Heydrich lại sang thăm láng giềng, chơi croquet với vợ và hai cô con gái của hấn.

Khi Heydrich báo cho Canaris biết nội vụ tên Steinglitz, trong một bữa sang thăm thường lệ, thủ lĩnh cơ quan tình báo quân sự hiểu ngay rằng thất bại này là mối đe dọa đối với hấn. Hấn quyết định hành động.

Hấn có thể thủ tiêu tên Steinglitz thật nhem - việc này hấn thừa khả năng làm. Song hấn muốn bảo vệ mạng sống cho thuộc hạ của hấn. Hoàn toàn không phải vì lòng thương hại Steinglitz, cũng chẳng phải

do sự kính trọng công việc của y. Canaris liên hệ với cơ quan cảnh sát Anh còn mật thiết hơn cả Hitler qua đường dây của mình. Canaris tìm cách chứng minh rằng Sherman không đứng vững được trước các phương pháp thẩm vấn của cảnh sát hình sự Anh, đã đồng ý cộng tác với cơ quan tình báo Anh. Cơ quan tình báo Anh lịch sự trao cho Canaris đưa cho Heydrich những bằng chứng thích hợp. Canaris cho Heydrich coi trước nhất để thoát khỏi sự lệ thuộc vào hắn ta trong vụ này, sau đó đến lượt Himmler và cam đoan rằng mới chỉ có hai người - Himmler và Canaris được biết về sự phản bội của gã nhân viên Gestapo thôi. Và sẽ không có người thứ ba. Nhờ thế Canaris đã gây thêm được một chút thiện cảm của Himmler đối với mình.

Về phần Steinglitz thì Canaris thăng cấp cho và hắn còn nhấn mạnh tính chất hoàn hảo của kẻ thuộc hạ này trước Heydrich. Nhưng từ nay về sau Steinglitz đã để mất sự tin tưởng của sếp và chừng nào còn ở ngôi vị thiếu tá cơ quan điệp báo quân sự thì còn được coi là bản nháp của một tác phẩm.

Nhiệm vụ của y trong vùng chiếm đóng Ba Lan chẳng có gì đáng kể - lẽ nào người ta lại giao một công việc quan trọng cho một cộng sự viên thất sủng và mạng sống được kéo dài chỉ là do Canaris cần bảo vệ y như bảo vệ một con tốt trong ván cờ nguy hiểm đấu với Himmler và Heydrich.

Song chính Axel Steinglitz không chịu từ bỏ một cách dễ dàng điều y khao khát suốt đời. Bộ phận công tác thứ nhì của cơ quan tình báo quân sự - hoạt động phá hoại và khủng bố - sẽ còn phải ghi tên Steinglitz vào những cuốn biên niên sử của mình. Viên thiếu tá quá tin vào kinh nghiệm của mình, giá trị của nó y quan sát định bằng dollar đơn vị tiền tệ ổn định nhất trong thời kỳ quân đội Hitler chinh phục châu Âu.

Cái nhìn lơ đãng dường như không còn sinh khí, những lời nói lười biếng lặp lại địa danh nơi cần phải tới, cú đạp roi vào cổ lái xe lúc cần dừng lại - tất cả những cái đó chỉ là biểu hiện hết sức nhỏ nhặt

báo trước các khó khăn trước mặt Johann Weiss và rõ ràng là anh phải cần đến không chỉ sự chịu đựng quên mình và nghệ thuật lái xe, mà cả thứ bản lĩnh cao nhất - bản lĩnh của người chiến sĩ tình báo Xô Viết - để giữ được sự bình yên trong nhiệm vụ công tác của mình ở bên viên thiếu tá. Johann đã được trung tâm thông báo về tên Steinglitz - điệp viên sừng sỏ của Đức - ngay sau khi anh báo cáo về vị trí công tác mới của mình.

Các tin tức đáng tin cậy từ nhiều nguồn khác nhau truyền về Trung tâm, xác nhận từ cuối năm 1940, nước Đức Hitler đã bố trí các đơn vị quân đội ở gần biên giới Liên Xô. Tất cả được báo cáo lên Stalin ngay lập tức.

Nước Đức phát xít đã liên tục thực hiện chương trình quân phiệt hóa của mình do Hitler vạch ra. Trong cuốn “Đời tôi” của hắn. Hitler tuyên bố: “Chúng ta, những người quốc xã, nhất quyết đoạn tuyệt với chính sách đối ngoại của nước Đức thời kỳ trước chiến tranh. Chúng ta... chuyển qua chính sách của tương lai - chính sách xâm chiếm đất đai. Nhưng trong lúc này, khi chúng ta nói về những vùng đất mới ở châu Âu thì trước tiên chúng ta phải tính đến nước Nga và các quốc gia phụ cận. Chính số mệnh đã vạch ra con đường này”.

Thiếu tá Steinglitz làm việc không ít ở Ba Lan trong những ngày tháng chín năm 1939, đã lập ra các nhóm khủng bố phá hoại từ các làng người Đức ở địa phương. Song thành tựu của y không có gì đáng lưu ý. Nhân bị thương nhẹ vào chân vì sơ ý trong lúc huấn luyện cho một nhóm khủng bố Steinglitz bèn nằm ỳ ở một trại điều dưỡng miền núi khá lâu. Tuy nhiên sự tính toán của y là không cần thiết: chẳng ai nhớ đến y cả. Y bèn tự nhắc nhở bản thân và nhận lãnh nhiệm vụ đáng ngờ của viên thanh tra các trường tình báo phá hoại - mục đích nhắm vào Liên Xô và vùng đất đai của nước Ba Lan cũ. Nhưng thiếu tá chỉ là chuyên gia về các nước tây phương. Y không thạo tiếng Nga và chỉ có ý niệm rất mơ hồ về Liên Xô. Và y hiểu rằng trong hoàn cảnh này việc lọt lon và mặt trận đang chờ y với sự khiếm khuyết của y.

Steinglitz lợi dụng khoảng thời gian lưu lại ở Lodz tìm cách tới gặp các nhân vật cao cấp, hy vọng sự cầu cạnh này có thể làm cho hoàn cảnh của y sáng sủa hơn chăng.

Y không muốn đến với hai bàn tay trắng, bèn chạy tới nhờ tay chuyên viên của văn phòng “Đóng gói - đấu giá”, ngài Herbert với vụ áp phe macgarin y được biết trong hồ sơ lưu trữ của cảnh sát hình sự.

Nhưng Herbert, sau khi biết rõ sự ngu dốt hoàn toàn không có chút khiếu thẩm mỹ nào của viên thiếu tá, đã đưa ra mấy bản sao tác phẩm nghệ thuật khá thô thiển.

Johann đã có dịp chờ những bức tranh hiếm có tịch biên của các viện bảo tàng và các bộ sưu tập tư nhân tới kho của “Đóng gói - đấu giá”: Anh đã quan sát cách sắp xếp các bức này ở nhà kho.

Lúc theo thiếu tá vào nhà kho để mang đồ ra ô tô, Johann đoán ra ngay trò ranh ma của Herbert, trắng trợn trao cho thiếu tá những món đồ giả rẻ tiền. Gã này thì mắt cứ hau háu vẻ thèm khát khi Herbert xướng lên cái giá cao không thể tưởng tượng nổi.

Thế là Johann bước cái bước quan trọng đầu tiên trên con đường dẫn tới mục đích làm cho Steinglitz chú ý tới anh. Không thì dù cho Weiss hay người lính nào khác ngồi sau tay lái cũng không có nghĩa gì trước cặp mắt lơ đãng, bất động của viên thiếu tá.

Weiss quả quyết đi vào trong góc tối nhà kho, bật đèn pin soi vào chỗ giá gỗ chất đống giẻ rách phủ lên những bức tranh của các họa sĩ bậc thầy ngày trước, đĩa chén cổ, lông thú quý rồi nói thật to:

- Thừa ngài thiếu tá, đây là món đồ phù hợp với sự quan tâm của ngài.

Sau mấy ngày thì người lái xe này làm việc cho y, đây là lần đầu tiên Steinglitz nghe thấy giọng nói của anh ta. Y coi đây cũng là điều khá tự nhiên thôi.

Weiss biết là sự bạo dạn như thế có thể làm cho y không thích.

Viên thiếu tá tới gần cốt để mắng Weiss mà không cần to tiếng về tội dám chõ vào công việc của y. Nhưng người lính, một tay cầm bức tranh gắn trong khung lớn, tay kia soi đèn pin, nói rành rọt từng tiếng một:

- Jean Etienne Lyotard, thế kỷ mười tám, nguyên bản!

Herbert tái mặt:

- Thưa ngài thiếu tá! Bức đó không được đâu. Nó đã được dành cho bộ sưu tập của một ngài tướng rồi.

Weiss lấy giấy bọc tranh lại lơ đãng vác lên vai:

- Trừ trường hợp ngài thủ lĩnh SS không nhận.

Rồi kẹp tranh xuống dưới nách, anh ta vượt lên trước viên thiếu tá, Y phẩy chiếc găng tay: “Đi!” rồi y chậm rãi bước ra phía cửa vẽ trầm ngâm.

Johann, dùng vai thô lỗ hích Herbert, kịp mở cánh cửa trước mặt viên thiếu tá. Sau đó anh chạy lên trước, mở cánh cửa ô tô, đặt tranh xuống ghế sau rồi lại vọt ra, tay phải đặt lên mũ calô, tay trái giữ cánh cửa.

Hai ngày liền sau đó, cặp mắt lơ đãng bất động của Steinglitz vẫn như trước, trượt lên khuôn mặt Weiss, làm như không nhìn thấy anh. Và Weiss vẫn im lặng thực hiện mọi mệnh lệnh.

Sáng ngày thứ ba, Steinglitz nói giọng nhừa nhựa như ngái ngủ:

- Tên gì?

- Thưa thiếu tá, binh nhì Johann Weiss.

Không có thêm một lời nào.

Cho tới khuya, khi Weiss chờ viên thiếu tá từ biệt thự ngoài ngoài ô của ngài thủ lĩnh SS về khách sạn, Steinglitz mới lại hỏi, vẫn lơ đãng, ngái ngủ:

- Ai là chỉ huy của anh?

- Ngài thiếu tá Axel Steinglitz!

- Được, cứ thế.

Lại mấy ngày nữa qua, chỉ có những làn bầu gióng một cửa viên thiếu tá cho biết nơi phải tới.

Bất chợt có một lần Weiss nghe thấy có những tiếng hích hích rất lạ. Anh ta lo lắng quay lại. Viên thiếu tá đang ngó anh ta bằng cặp mắt lơ đãng bất động như một bù nhìn rơm, nhưng môi y cong tớn lên vì đang cười.

- Nghe đây! Nếu cái đầu mày làm việc đều đặn như thế, ta sẽ hài lòng về mày.

Thủ lĩnh SS mà Steinglitz sợ chết khiếp lâm vào tình thế khó xử trước bức tranh làm cho hắn ra rất thích thú. Và để cảm ơn về món quà tặng vô giá này, hắn ta không chỉ tiết lộ một vài tin tức tối mật mà còn hứa sẽ cho viên thiếu tá tham gia vào một số công tác có ý nghĩa trọng đại đối với tương lai của nước Đức ở Phương Đông.

Khả năng về hội họa đã đem lại hạnh phúc cho Johann. Khi anh còn là chú bé Sasha Belov, đã từng tham gia hai công tác xã hội: làm báo tường trang trí cho khu nhà trong những ngày lễ Tết và cũng chẳng dễ chịu gì khi vẽ tranh biếm họa. Anh đã cố làm dịu bớt sự phật lòng của bè bạn bằng những tranh hài hước tự phê bình. Yêu màu sắc và khao khát thể hiện lên mặt giấy toàn bộ cái thế giới đa dạng, xung quanh - những tình cảm này đã chiếm lĩnh con người anh từ thuở ấu thơ.

Cha anh mơ ước cậu con trai sẽ kế nghiệp ông ở xí nghiệp, cứ ngó các bức tranh mà phàn nàn:

- Nào, ai cần đến cái anh chàng họa sĩ này làm gì?

Song cậu con trai biết trong thâm tâm cha mình tự hào và khâm phục tài năng của cậu.

Viện sĩ Linev trấn an Sasha Belov khi anh giải bày nỗi băn khoăn của anh cho ông hay:

- Anh đừng có buồn, đây không phải là sự phân đôi cá nhân mà là khả năng tự nhiên thụ cảm màu sắc và hình dáng. Trong công tác khoa học, khả năng cảm nhận các hiện tượng đa dạng của thiên nhiên cũng tương tự như bất kỳ quá trình sáng tạo nào khác, mà sáng tạo luôn luôn là sự khảo sát các điều còn chưa biết.

Giáo viên hướng dẫn có lần nói:

- Belov ạ, nếu em đi theo con đường này thì sẽ thành Repin được. Ông thờ dài than phiền - Cái chủ nghĩa đế quốc chán bứ sắp kết thúc rồi! Sẽ không còn binh lính nữa - Mỗi người trên trái đất sẽ có thể hoàn toàn phát triển khả năng của mình.

Khi Belov vẽ rất đẹp chân dung của một chiến sĩ tình báo Xô Viết nổi tiếng, thủ trưởng đơn vị Baryshev chăm chú coi bức hình rồi ngó Belov nói:

- Chúng ta có những người tài năng ghê, phải không? - Ông giải thích cho rõ thêm - Cả anh ta, cả cậu - Ông nói rõ thêm - Nhưng mà Sasha ạ, từ cậu tới anh ta, - Ông giật đầu về phía bức chân dung - thì còn phải cố gắng nhiều - ông sực nhớ ra - nhưng cậu vẽ thì khá lắm. - Ông nói có vẻ có lỗi - Xin lỗi anh bạn nhé, nhưng ngay cả việc treo ở câu lạc bộ chúng ta cũng không được phép đấy. Đồng chí ấy phải đi làm nhiệm vụ. - Ông cố gắng an ủi - Cứ tin đi, sẽ đến lúc nó được đưa vào viện bảo tàng Tretyakov.

- Tới chủ nghĩa Cộng sản hay không?

Baryshev trầm ngâm:

- Không nhất thiết.

Những người bán sách cũ đều biết Alexander Belov. Đứng vào ngày lĩnh học bổng - thoát đầu là ở trường Bỏ túc công nông, sau ở trường đại học anh lại đi lùng tìm các phiên bản hiếm: các chủ nhật anh đều tới việc bảo tàng Tretyakov hay viện bảo tàng Nghệ thuật tạo hình. Nghỉ hè thì đến Leningrad, ngày nào cũng vậy viện bảo tàng Ermitazh cứ mở cửa là anh vào coi và hầu như là người cuối cùng rời khỏi đấy.

Lúc này khả năng của anh là thừa, anh cảm thấy buồn thầu ruột thầu gan, cơ thể rã rời. Cũng lúc này, nguồn tin nhận được từ Johann Weiss kết hợp với các nguồn tin khác, xác nhận một cách chính xác: một mối nguy cơ khủng khiếp đang đe dọa Liên Xô.

- Hồi bán tranh anh có kiếm được khá không? - Như thường lệ, đột nhiên Steinglitz cất giọng the thé hỏi.

Weiss đoán ra ngay cái kiểu khiêu khích này.

Kết cấu của câu hỏi rất hiểm, đặt người ta vào cái tình thế dường như đã biết hết mọi điều rồi giờ chỉ còn đôi chút chi tiết đáng quan tâm nữa thôi. Anh có kiếm được nhiều không ư? Việc anh từng bán tranh đối với viên thiếu tá hầu như là điều hiển nhiên rồi.

- Không phải - Johann nói: - Tôi chưa bao giờ làm nghề bán tranh cả. Kỹ sư Rudolf Schwarzkopf, anh của Sturmbannführer Willy Schwarzkopf, là một nhà sưu tập tranh. Theo lệnh ngài tôi đã làm hệ thống rèm đặc biệt ở phòng treo tranh, trong lúc tôi sắp xếp đặt tranh thì ngài Rudolf có giải thích cho tôi biết giá trị các bức tranh của ngài.

Im lặng một lúc khá lâu, Steinglitz lại không hé môi.

- Bức tranh lấy ở “Đóng gói - Đấu giá” hóa ra là đồ giả. Phải quăng nó đi!

- Tôi có lỗi thưa ngài thiếu tá.

Weiss nhận lỗi ngay, anh hiểu rằng Steinglitz chuẩn bị cái giả thuyết này phòng hờ bức tranh của Lyotard thực sự đã được dành cho một nhân vật cao cấp nào rồi.

Những ngày này có một người mặc thường phục cùng ngồi trong xe với viên thiếu tá: y xử sự với Steinglitz rất đàng hoàng. Hai lần họ vào nhà tù Lodz rồi đem đi một người Ba Lan nào đó - Cũng mặc thường phục nhưng có dạng quân nhân - ra lệnh đi tới Modlin. Dọc đường họ dừng ở các thành phố có trại giam hay những pháo đài cổ đã được dùng làm trại giam. Qua câu chuyện loáng thoáng nghe được, Johann hiểu rằng họ đang tìm viên sĩ quan tình báo Ba Lan đã lấy cắp được nhiều tài liệu mật ở bộ quốc phòng Đức, đồng thời còn kiếm được cả bản thảo kế hoạch tấn công Ba Lan. Nhưng bộ tham mưu Ba Lan không tin điệp viên của mình nên anh ta bị bắt ngay sau khi về nước.

Người Ba Lan đi cùng với họ cũng là điệp viên Ba Lan nhưng xét qua thực tế thì lại là một gã khiêu khích, hai mang - làm việc cho bọn phát xít, hẳn khuyên Steinglitz nên thủ tiêu ngay viên sĩ quan đó nếu dĩ nhiên, tìm thấy anh ta ở một trại giam nào đó.

Viên thiếu tá im lặng, cả người Đức mặc thường phục cũng im lặng. Khi gã Ba Lan yêu cầu dừng xe ở một chỗ trống rồi lùi vào bụi cây, người Đức mặc thường phục nói:

- Nếu gã kia đồng ý làm cho chúng ta thì hãy báo tin ngay cho một tổ chức Ba Lan nào đó rằng tên này đã phục vụ cho ta - tự chúng sẽ thủ tiêu nhau. Thằng ngốc cứ quen thói tung tin thất thiệt! Sau đó chúng ta có thể tung gã kia qua eo Manche rồi bọn Anh lại thấy gã tới đây. Gã sẽ gom các nhà yêu nước lại thành một đồng. Đừng chạy theo riêng từng đứa một...

Weiss đứng gần tấm lưới chắn bên cửa nhà tù, pháo đài Modlin. Anh nhớ rất kỹ dáng nét tên Ba Lan khiêu khích, thậm chí đã mã hóa chúng trong ý nghĩ.

Tới sáng thì viên thiếu tá và gã người Đức mặc thường phục kéo ra xe. Weiss nhìn Steinglitz giơ hỏi:

- Tới Lodz! - Viên thiếu tá ra lệnh. Mặt y và kẻ đồng hành cùng lộ vẻ mệt mỏi, giận dữ.

Suốt dọc đường, cả hai vị khách đều lặng ngắt như tờ. Tới Lodz, gã thường phục nói ngắt quãng:

- Sau tất cả những thứ đó hấn còn sống được thì có lẽ sẽ phải đồng ý với đề nghị của hấn thôi.

- Ủ! - Steinglitz nói - Xử bắn là điều danh dự. Gã người Đức mặc thường phục cười gằn, rồi như chợt nhớ ra điều gì liền hỏi, có vẻ huênh hoang!

- Anh có thấy không, lúc đầu mọi chuyện tạo ra rất ấn tượng tốt đẹp đối với hấn, hấn cong ngón tay trở làm hiệu như bóp cò súng, - lúc tôi thanh toán cái thằng dê tiện đã phản bội hấn ngay trước mặt hấn ấy? ... Hấn thờ dài - Tính toán thì hay đấy. Song chúng ta đã làm tất cả những gì có thể làm rồi.

Viên thiếu tá gạt đầu đồng ý.

Thoạt đầu Johann tăng tốc độ một cách máy móc rồi trong anh nảy ra ý định lao xe cùng với đám hành khách vào chiếc xe tải nào bất cập trước nhất, thậm chí anh đã tính toán để nhảy ra khỏi xe thế nào cho kịp thời. Nhưng đây không phải là sự trùng phạp. Đây là sự yếu đuối tai hại đối với công tác anh đang phục vụ. Anh cố kìm mình lại để giảm bớt tốc độ. Tay anh run run. Trước mắt anh như có màn sương mù. Anh cảm thấy đột nhiên trong người suy yếu hẳn đi vì đói, vì những đêm mất ngủ trên xe, vì tất cả những gì anh phải chịu đựng lúc này...

Lúc dừng xe ở cửa khách sạn, anh mở cửa xe đẩy ra, dùng khuỷu tay giữ, tay kia giơ lên chào theo kiểu nhà binh rồi nhìn thẳng vào Steinglitz ra vẻ phụ tùng, hỏi dò:

- Mệnh lệnh sắp tới sẽ là thế nào, thưa ngài thiếu tá?

Không chờ câu trả lời, anh chạy vội lên trước đẩy cánh cửa ra vào, lấy chìa khóa ở chỗ người gác cửa, kính cẩn đứng chờ Steinglitz ở phía xa. Lúc lên thang, anh lại chạy trước để mở cửa phòng.

Vào trong phòng, anh đứng bên ngăn thay quần áo, bộ điệu thể hiện sự chờ đợi.

Viên thiếu tá ngồi phịch xuống ghế dựa, cởi ủng ra Weiss đưa dép cho y rồi đem đôi ủng xuống chỗ để xe hơi.

Ở nhà xe, anh ngồi chùi ủng, cầm bàn chải măm mội măm lợi mà chà, như muốn chuộc lại giây phút yếu đuối ở trên xe, dường như cái công việc này là sự trừng phạt tự giác đối với sự mềm yếu, trong thoáng chốc, đi ngược lại trách nhiệm của người chiến sĩ Chekist luôn luôn đòi hỏi lúc nào cũng phải dốc hết sức lực ra.

Khi Weiss mang đôi ủng bóng như gương vào phòng, các hành khách của anh đã ngủ cả. Steinglitz ở đi vắng, người mặc thường phục ở giường của của thiếu tá.

Weiss xách đôi giày và quần áo của người mặc thường phục sang phòng thay quần áo, giả bộ tìm bàn chải đánh giày và bàn chải giặt quần áo để lục lợi đồ đạc trong túi áo khoác, quần dài, áo vest. Rồi anh đem đặt chúng ở ghế như cũ. Anh xuống dưới nhà đánh xe vào nhà xe để cọ rửa, đồ xăng.

Anh thức dậy lúc ba giờ sáng, đúng như đã tự ra lệnh tới bốn giờ hai mươi bảy phút thì mã hóa xong bức điện, trên cơ sở đó lại chuyển thành một bức điện bình thường.

Đại tá Kurt Schnittke, Kurt Schnittke! - Johann viết hai lần để nhấn mạnh tên một nhân vật lãnh đạo của cơ quan tình báo quân sự ở Königsberg đặc trách các hành động chống Liên Xô, lúc mã hóa cho chính xác. Anh báo tin Schnittke đã nhận một lệnh về việc tổ chức ngay biên chế lãnh đạo, trường đào tạo biệt kích trên vùng đất Ba Lan, cho biết địa chỉ bí mật của cơ quan tình báo quân sự ở Königsberg và tin về cơ quan này đang chuẩn bị hai chục bộ quân phục mùa hè của các cấp chỉ huy Hồng Quân.

Sáng ra khi Johann đánh xe ra cổng khách sạn, viên thiếu tá ra lệnh chờ y ra sân bay.

Bước ra khỏi xe, Steinglitz, như thường lệ, lơ đãng nói khể qua kẽ răng, chẳng ra câu kệ gì cả:

- Hai ngày. Ở đây. Trước một tiếng, - rồi y bỏ đi, phô phang cái dáng điệu tượng thờ.

Như thế có nghĩa là hai ngày tự do - món quà quý của thiếu tá Steinglitz dành cho tình báo viên Xô Viết Alexander Belov!

Tối đường Hitler, Weiss dừng xe trước cửa hàng bánh kẹo lỏng lẫ “Liên minh trái tim” tấm biển “Dành cho người khi Đức” treo trên cửa và không có tủ kính bày hàng: cái con đường toàn biệt thự này, người Ba Lan bị đuổi hết ra khỏi đây, đã trở thành trung tâm của khu vực người Đức ở.

Các đội tuần tra của cảnh sát, quân cảnh và đám mật vụ mặc thường phục bảo vệ nghiêm ngặt sự bất khả xâm phạm về dân tộc tính của khu vực này trong thành phố. Tối tối, rất đông người Đức ăn mặc sang trọng, đường bộ dạo chơi dọc con đường Hitler, và nếu có nhà giám định của văn phòng “Đóng gói - Đấu giá” - Ngài Herbert - có thời gian ghé qua đây hẳn ông ta sẽ thấy trên người, trên đầu và cả dưới chân của nhiều người đi dạo ở đây có những thứ đồ tịch thu của người Ba Lan đem về chất kho “Đóng gói - Đấu giá”.

Hầu như tất cả các quan chức người Đức, sĩ quan thuộc các binh chủng, nhân viên Gestapo, các nhân vật có chức vụ của đảng quốc xã, của giới công thương nghiệp - đại diện của các công ty nổi tiếng nhất của nước Đức đã hiểu thấu vùng đất mới của đế quốc - đều có bà con thân thuộc từ Đức tới. Trong đó có số hăng hái, hi vọng vào một đời sống dễ chịu, số khác lười biếng, tới cốt chỉ để được ăn uống cho thỏa thích và tận hưởng quyền lực đối với người khác giống nòi Đức.

Tới đây thôi thì đủ mặt nam phụ lão ấu, không quên đem theo chó, mèo, chim hoàng yến, vẹt, vì họ được tin ở đây thức ăn ngon lành và rẻ mạt, đủ cho tất cả mọi người. Còn về vấn đề người Ba Lan thì chẳng có gì đáng lo cả: trước sau gì thì họ cũng bị hủy diệt thôi.

Tối tối, ở đường Hitler thường có cuộc diễu hành góm ghiếc của bọn trộm cướp - những kẻ chiến thắng - bò theo chân đội quân xâm lược, đám đông chưng diện sắc đen của tro than và ẩm ướt vì máu trên mặt đất.

Trong tiệm bánh kẹo, các cô bán hàng đẹp đẽ, tươi tắn, mặc bộ áo xanh đeo tạp dề thêu ren trắng muốt, trâm cài trên mái tóc vẫn cao thể hiện dáng nét Berlin, biết niềm nở đón tiếp khách hàng.

Tất cả làm việc dưới sự coi sóc của Kreps người chuyên môn chăm nom sức khỏe cho các quan chức và sĩ quan cao cấp vì sự bủn xỉn và bất cẩn của mình nên hay phải vào quân y viện với những lý do chẳng liên quan chút nào tới những chiến tích.

Ở đây không chỉ bán món hàng bánh kẹo. Truyền thống lịch thiệp của tinh thần Phổ luôn luôn được thực hiện ở đây. Nhân viên bán hàng không hề đồng danh, luôn nghiêm nghị và chăm chú nghe sự bày tỏ tín nhiệm và hy vọng của người mua, chiếc phong bì đựng khoản “chi phí vận tải” được cô ta lịch sự nhét vào túi tạp dề ở đằng trước, rồi gật đầu chào khách, đi tới người khác sẵn sàng phục vụ nếu người đó, dĩ nhiên, xứng đáng.

Weiss mua một hộp lớn bánh rán nhân táo, món Frau²⁸ Dietmar ưa thích, rồi bước ra khỏi tiệm. Vừa đi tới tiệm cà phê thì một cô gái tóc vàng lên tiếng gọi anh. Anh nhận ra ngay Eve - người khách của Frau Bücher. Eve ngồi một mình một bàn. Đẹp gói hàng sang một bên, Eve đề nghị Johann ngồi xuống bên cạnh.

Khuôn mặt hồng hào, dễ thương với những lọn tóc cuốn khéo léo viền quanh: toát ra vẻ hiền lành. Nàng mặc áo vest lông Na Uy, quần rộng mềm mại. Weiss không thể xác định được đây là loại hàng gì - và đi đôi giày cao gót đế liền Pháp. Ở tại cổ và ngực teo toàn loại nữ trang Tiệp Khắc.

- Cô trông đợi ai phải không? - Johann hỏi.

- Tôi ư? Không bao giờ! Tôi ư? Luôn luôn vậy! - Eve làm điệu.

Weiss đứng dậy tỏ ý đã hiểu và không muốn làm phiền nàng. Bàn tay mũm mĩm của Eve giữ anh lại.

- Ô tôi đến đây chỉ để ăn quà thôi. Tôi thích đồ ngọt! Đối với tôi thì đây là niềm vui thích lớn nhất rồi đây! - Nàng trách - Ông Johann, chắc ông cho tôi là một người đàn bà nhẹ dạ. Nhưng sự thật thì tôi không phải là như thế. Tôi yêu mến...

- Trẻ con, bép núc, nhà thờ, - Johann nói và tưởng Eve sẽ bực mình thì anh có cơ để từ biệt nàng.

Ai dè Eve lại đồng ý một cách hồn nhiên:

- Đúng đấy, tôi quả là người như thế. Ông có hài lòng về chỗ làm việc mới không, ông Weiss? - đột nhiên nàng hỏi.

- Có và tôi rất biết ơn cô Angelika về sự giúp đỡ của cô ấy.

- Nhưng sao lại là Angelika? Eve ngạc nhiên. Đây là lý do tôi đã cố gắng vì ông - Nàng ngần ngừ một lát - Quả thật là do yêu cầu của

Angelika song nếu tôi không muốn thì... lẽ nào cô ta không nói gì với ông sao?

Thế là Eve, làm như nhân tiện nói thêm, với vẻ thâm độc đàn bà, kể lể cho Weiss hay những điều đáng chú ý đối với anh. Hóa ra là con trai của Frau Dietmar đã đính hôn với Angelika (Điều này thì Johann đã đoán ra rồi), thoát đầu câu chuyện sa ngã của cô ta được giữ kín không cho anh ta hay, tới lúc anh ta biết rõ mọi chuyện thì, trong cơn giận giữ, anh ta hủy bỏ chuyện đính hôn. Anh ta rời bỏ trường đại học hoàn toàn không phải vì bị lỗi cuốn bởi chủ nghĩa phát xít. Trong con đường danh vọng của một nhân vật quốc xã, anh ta nhìn thấy khả năng lớn lao để vượt qua dòng họ quý tộc Salz. Nhưng than ôi, anh ta đã làm. Hitler lại yêu thích những chiếc máy bay cường kích của giới sĩ quan dòng Phổ. Salz lại phục hồi sức lực. Rồi đại tá Joachim von Salz gia nhập đảng Quốc xã. Thế là đối với bố mẹ, giờ đây Angelika phải chịu đựng không chỉ là những tình cảm “ruột thịt”. Vì vậy Frau Maria Bücher rất lo lắng khi thấy cha của đại tá đã biết việc này mà không cất món quà tặng của Angelika. Nhưng nếu bây giờ Angelika mà đi lấy chồng thì mối quan hệ của nàng với Joachim von Salz không còn gì nguy hiểm đối với người khác. Frau Dietmar cũng rất lo lắng, sợ Friedrich mà biết mối quan hệ của Angelika thoát đầu với tướng von Salz, sau đó với con trai ông thì anh ta có thể quyết định một sự trừng phạt ghê gớm nào đó. Anh ta nòng nài và tự ái đến thế cơ mà! Thế là hai người đàn bà quyết định nhờ tới Johann để thoát ra khỏi cái hoàn cảnh phức tạp sẽ tạo ra hai gia đình rất là đoan chính. Không rõ có phải là do Angelika nghĩ ra tất cả những thứ đó không. Nhưng dù thế nào đi nữa thì nàng vẫn không coi việc quấy rầy đại tá von Salz là thừa, và yêu cầu của Eve đưa Weiss vào cuộc. Nàng thích khêu vào cơn ghen của ông tướng của nàng. Eve hỏi viên tướng về Weiss chỉ đơn giản là để thử nghiệm cái sức hấp dẫn đàn bà của mình.

Eve kể hết mọi điều cho Weiss nghe, miệng vẫn không ngừng nhai bánh ngọt.

- Nếu Friedrich tới và biết hết mọi chuyện thì sao? - Weiss hỏi.

Eve liếm mấy ngón tay dính bánh, khẳng định:

- Anh ta không tới đâu. Và sẽ không biết gì hết.

- Sao vậy?

- Ủa, thế anh không biết sao? Anh ta ở Peenemude: người ta chế tạo thứ vũ khí khủng khiếp nào đó ở đấy. Và không chỉ có các nhà bác học của ta làm việc đó mà còn cả những người không thuộc giống Aryan nữa. Họ sẽ ở đó như trong trại tập trung ấy, tất nhiên là có đầy đủ tiện nghi. Friedrich được tới đó vì anh ta là kỹ sư và lại là đảng viên quốc xã. Anh ta đúng là của quý đối với Gestapo: một con người học rộng và một nhân viên bí mật của họ đấy. Hiếm có lắm. Tôi chắc bây giờ anh ta bết ra cũng là hanptsturmfuhrer. Cuối cùng thì Frau Dietmar đã có thể tự coi mình là một người mẹ hạnh phúc được rồi.

- Thế trước kia thì không coi à?

- Dĩ nhiên là không. Bà ta không tin vào con đường danh vọng chính trị của Friedrich. Bà ta tin vào những khả năng khác của anh ta.

- Ve vẫn các cô gái?

- Cái anh này! - Eve bênh Friedrich - Anh ta là một thanh niên rất thông minh! Ngày lễ giáng sinh anh ta mang ông già Noel bằng giấy tới tòa thị chính. Ông già Noel này biết cử động theo mệnh lệnh của Friedrich, biết cúi chào các vị khách đáng kính nhất.

- Một nhà phù thủy!

- Cố nhiên rồi, ai cũng nghĩ thế, đặc biệt là trẻ con. Sau đó Friedrich giải thích là anh ta chỉ sử dụng vô tuyến điện đó thôi. Dù thế nào đi nữa thì, ngài Gruppenfuhrer của tôi nói thế, kinh nghiệm là món đồ chơi đó đã đưa Friedrich tới Peenemude và nếu anh ta không là thứ thộn như cha anh ta thì còn tiến nhiều.

- Tôi rất sung sướng vì Frau Dietmar! - Johann thành thật kêu lên. Anh vui hơn là Eve có thể hình dung ra từ trước - Peenemude... Peenemude đây là một tin mới.

Cảm thấy mình đã khinh suất, để lộ sự chú ý đặc biệt tới vấn đề này, Johann vội thay đổi giọng và đề tài câu chuyện.

- Thưa cô, cô trông hết như một cây táo đang nở hoa! - Anh nói khẽ và chạm tay vào chỗ khuỷu tay mồm mím của Eve.

Nhưng nàng rút tay lại, nghiêm nghị nói:

- Thôi đi Johann! Tôi chán mấy cái trò này lắm rồi. Tôi muốn nói chuyện cởi mở với anh như với những người bạn thân tình. Tôi vốn cũng ở nông thôn ra mà. Tôi dành dụm được một món tiền kha khá thì sẽ về ngay với cha tôi, thuê nhân công ở phương Đông và tôi cam đoan với anh là tôi biết con đường dẫn tới hạnh phúc... Thật sự tôi là một cô gái rất đứng đắn - Nàng nhún đôi vai tròn trĩnh - Tôi không phải là thứ gái Berlin lang thang ở Alexanderplatz. Anh thấy đấy, tôi không hút thuốc, không uống rượu, tôi chỉ có một chỗ yếu là đồ ngọt - Nàng hỏi thêm một câu nhiều ẩn ý - ông có hiểu tôi không, ông Weiss?

- Vâng, - Johann lơ đãng đáp rồi anh dò hỏi: - Nhưng ai nói với cô rằng tôi làm việc ở...

- Trời đất! Eve vung tay ngạc nhiên - Chẳng lẽ anh cho rằng sếp của tôi chẳng điều tra gì về hồ sơ của anh mà cứ chấp thuận ngay việc để anh làm lái xe cho thiếu tá Steinglitz hay sao? - Nàng tự hào nói - Tôi cũng sẽ không được đảm nhận nhiệm vụ đó của Obergruppenfuhrer nếu không được sự tiến cử của Gestapo và đương nhiên, của vị mục sư tôi vẫn thường xưng tội.

Eve mỉm cười với Weiss và giờ thì chính nàng lại chia tay cho anh.

Biệt thự của Obergruppenfuhrer, chỗ Weiss chờ Eve tới được lính SS đeo tiểu liên đen sì trước ngực bảo vệ. Nếu không có cái thói tục

mạch chứa vào họ thì Eve đã có thể mời Johann vào chỗ nàng uống ly cà phê rồi. Eve coi việc thuyết phục tên lính trong đội bảo vệ của Obergruppenfuhrer là một sự hạ mình, vì vậy nàng đành chia tay Weiss.

26. Abwehr: Cơ quan tình báo và phản gián quân sự của nước Đức phát xít ND.

27. Hohenrollern, Hindenbourg (1847-1934), Hitler (1889-1945): Lãnh tụ của đế quốc Đức trong các giai đoạn phát triển của đế quốc Đức ND.

28. Frau (Tiếng Đức): Quý bà.

Mười Hai

Toàn bộ thế hệ trẻ của nước Đức phát xít ngay từ nhỏ đã phải trải qua sự rèn dũa kiểu phát xít: “Đội thiếu nhi” sau đó “Đoàn thanh niên Hitler”, trại lao động nghĩa vụ, hai năm phục vụ trong các đội bảo vệ hay các đơn vị chiến đấu và cuối cùng “Trường Adolf Hitler” giành cho những tên đặc biệt xứng đáng nhằm đào tạo bọn phục vụ trong các bộ máy đảng quốc xã hay nhà nước phát xít.

Cần phải biết rằng, Friedrich Dietmar cũng trải qua con đường như vậy thì mới có thể giữ được tính cách của mình mà bà Dietmar đã vô cùng trù mến, say sưa kể cho Weiss nghe.

Tuy thế Weiss vẫn thấy có những hy vọng không rõ rệt đối với Friedrich khi bà Dietmar nói rằng, trong các bức thư gửi cho con trai, bà thường kể chuyện người thuê nhà quan tâm và chăm sóc bà ra sao. Weiss mong muốn rằng Friedrich sẽ nhớ đến tên anh và anh đề nghị bà Dietmar trong mỗi bức thư viết cho con trai đều chuyển lời chào kính trọng của anh lính Weiss đến Friedrich.

Một lần Weiss thậm sung sướng khi bà Dietmar vui vẻ đề nghị anh thực hiện lời ủy nhiệm của con trai. Bức thư Friedrich gửi về, trong đó có liệt kê những cuốn sách và bài ghi chép trong trường đại học mà anh ta cần nhận được ngay do một tên mang quân hàm hạ sĩ SS. mang đến cho bà.

Trong khi bà Dietmar thét đả tên SS. và hỏi đủ mọi chuyện về con trai thì Weiss lựa chọn theo bản liệt kê những cuốn sách và bài ghi

chép của Friedrich, sắp xếp lại rồi cẩn thận buộc thành gói và trao cho tên đưa thư.

Weiss biết rằng mỗi lá thư của con trai gửi về đều quý giá với người mẹ, nên anh nhanh chóng chép lại bản liệt kê rồi trao trả lại bức thư của Friedrich cho bà Dietmar. Sau đó anh chờ tên SS. ra sân bay quân sự. Nhưng mặc dù Weiss cố gắng thế nào đi nữa để tìm hiểu đôi điều về đời sống của ngài Dietmar, tên SS. này cũng chỉ im lặng. Anh chỉ “Tóm” được hẩn trong lời thú nhận quý giá khi chia tay, Weiss trao cho hẩn chiếc áo mưa và bảo hẩn: “Ở chỗ các anh bây giờ chắc mưa và gió lớn. Khí hậu Peenemünde vào thời gian này rất tồi”. Viên hạ sĩ gật đầu đồng ý.

Nhưng từng đó cũng chỉ đủ để tin vào tính chính xác về những điều mà Eve kể.

Việc nghiên cứu bản liệt kê các loại sách cũng như đề tài các bài giảng đã khẳng định rằng, không phải ngẫu nhiên hiện nay Friedrich ham thích môn kỹ thuật điện, hệ thống điều khiển vô tuyến điện rơ le từ xa, máy tự động giao thông đường thủy.

Suy nghĩ tất cả những điều tìm hiểu được qua Eve, Weiss coi việc chủ yếu của mình cần “bắt rết” đặc biệt vào Angelika là hợp lý hơn cả. Và, anh quyết định cảm ơn ân nhân của mình. Weiss đi hỏi bà Dietmar xem làm thế nào thì tốt hơn.

Angelika đồng ý tiếp Weiss vào buổi sáng, nhưng báo trước qua bà Dietmar rằng chỉ tiếp trong một thời gian rất hạn chế, vì đại tá von Salz đã trao cho cô một công việc khẩn và quan trọng vô cùng.

•••

Ngay những ngày đầu tiếp xúc với thiếu tá Steinglitz đã mang lại cho Weiss nhiều điều bổ ích, đáng học tập.

Thiếu tá bề ngoài tỏ ra là một tên Phổ lý tưởng thực sự - một tên quý tộc nguyên chất và rất đứng đắn. Và thế là, khi nhận được trang

phục mới, Weiss hào phóng dúi tiền cho bọn phát quần áo nên anh được phát tất cả những thứ quy định không những đúng theo khổ người mà còn có chất lượng tốt nhất. Ngoài ra, nhờ đút lót một số tiền lớn nên anh cũng kiếm luôn được ở trong kho quân trang chiếc áo khoác bằng da của loại SS. mô tô. Trong cửa hàng cắt tóc anh bắt người thợ phải cắt cho anh bộ tóc đúng kiểu như của thiếu tá Steinglitz.

Và thế là anh đã thay hình đổi dạng. Lúc đứng trình diện trước mặt thiếu tá, Steinglitz làm ra vẻ không nhận thấy điều gì mới cả, nhưng ngay khi đó y ra lệnh cho Weiss hộ tống hẳn đến các cơ quan mà hẳn đã từng có mặt. Steinglitz xem Weiss như là sĩ quan tùy tùng của hẳn, mặc dù Steinglitz không có tiêu chuẩn tùy tùng. Dáng dấp và cách cư xử của Weiss hoàn toàn đúng như của người tùy tùng, và điều đó mang lại cho Steinglitz một uy thế đặc biệt.

Để tỏ lòng vô cùng biết ơn của mình, Weiss mang đến tặng Angelika một hộp kẹo sôcôla mua trong cửa hàng bánh kẹo “liên tâm” ở phố Hitler, và nhận ra rằng vẻ ngoài mới của anh cũng như kết quả của nó - tư cách mới, vẻ tự tin của anh - đã gây nên những cảm xúc tốt đẹp nhất cho người thiếu nữ.

Nghệ thuật gây cho con người tính cởi mở đã được viết trong hàng loạt những tập sách dày mỏng khác nhau về những công trình nghiên cứu lý luận của các nhà tâm lý Đức, của những giảng viên gián điệp. Trong tài liệu lưu trữ của các cơ quan chuyên môn còn giữ được những bản báo cáo của các điệp viên đã được tổng hợp và hệ thống hóa trong từng loại hồ sơ. Và, tất cả những thứ đó, những thứ đã được suy nghĩ, kiểm tra kỹ, nghiên cứu rất tỉ mỉ, chọn lọc tới mức thực tiễn nhất, đã có mức độ cao nhất và bí mật chỉ cho phép các hiệp sĩ áo đen được tặng huân chương của bộ máy gián điệp Đức dùng, học thuộc lòng từng chữ.

Nhưng tinh thần kỷ luật Phổ, cái kỷ luật được huênh hoang tuyên bố như một nét dân tộc đặc biệt lại luôn đe dọa ngay cả chính những tên hoạt động trong các tổ chức bí mật, ngay cả đầu óc, ý chí của

bọn này đòi hỏi một sự tuân thủ rất nghiêm túc, không lúc nào bỏ qua mọi quy chế mẫu mực đã được “những thiên tài của nghề gián điệp” soạn ra. Nếu coi làm gián điệp là một “nghệ thuật” thì ngay cả những gương điển hình nhất của “nghệ thuật” này từng được lặp lại nhiều lần cũng đã mất đi cái quý giá đầu tiên của nó và thường giống bản sao đáng thương theo bức tranh của một họa sĩ lớn, chỉ đáng dùng để gói miếng xà phòng rẻ tiền.

Hitler đã đóng góp rất lớn vào khoa học của sự đê tiện. Lời dạy của hắn: “Tôi thực hiện chính sách bạo lực, phải sử dụng tất cả các phương pháp không phải lo đến “đạo đức” và “luật danh dự”... Trong chính trị tôi không công nhận một quy luật nào cả. Chính trị - đó là một trò chơi, trong đó cho phép tất cả mọi sự tinh khôn và quy tắc thay đổi tùy thuộc vào nghệ thuật của người chơi... Khi cần thiết, chúng ta không dừng lại trước mọi sự gian lận hay giả mạo”. Lời dạy này của Hitler đã cổ vũ tất cả các cơ quan chuyên môn của phát xít trong mọi hành động mất tính người, đã giúp chúng đề cao mọi hành động bỉ ổi mà lịch sử đã từng biết. Nhưng không có gì làm cho bọn phát xít hiểu thấu được luật pháp Liên Xô và chiến thắng được nó.

Cục tình báo Đức đã cảm thấy những khó khăn nghiêm trọng trong mưu đồ thành lập các nhóm “Cột năm”²⁹ trên lãnh thổ Liên Xô vào trước ngày tấn công giảo quyết của chúng. Vì vậy đến nay chúng mới chỉ thực hiện tốt đẹp âm mưu này trong khi chiếm các nước châu Âu.

Đại tá von Salz trong thời gian gần đây thực sự đã cần sự giúp đỡ của người nữ thư ký riêng, không phải chỉ trong những chuyện tình ca mà cả trong các vấn đề hoàn toàn có tính chất công việc: các bản danh sách điệp viên lựa chọn vào những nhóm khủng bố phá hoại hắn nhận được - những nhóm này dùng để tung vào lãnh thổ Liên Xô - tỏ ra không đáng tin cậy.

Angelika sửng sốt một cách thích thú khi trông thấy Weiss trong bộ quân phục rất lôi cuốn. Cô ta không hề che giấu Weiss, mà ngược lại, còn nhấn mạnh rằng rất vui, thậm chí rất say mê cái vẻ mới của

anh. Angelika đã quyết định một cách có tính toán là dùng cuộc gặp mặt này để đưa Weiss vào câu chuyện hiện giờ có lợi cho cô ta. Vì rằng Weiss một người Đức vùng Baltic, anh đã sống ở Latvia dưới chính quyền Xô Viết và có lẽ sẽ có thể cho những ý kiến gì đó, mà Angelika lại đưa ra những vấn đề này thay mặt von Salz. Angelika rất coi trọng cảm tình của viên đại tá trong thời gian gần đây khi gắn chặt những kế hoạch tiến xa của mình với đại tá nhằm phục vụ cho tương lai.

Weiss cũng muốn tán phiếm với Angelika đôi chút để nếu đạt được, sẽ tìm hiểu điều gì đó qua Angelika. Anh biết rất rõ các quy tắc của bộ máy gián điệp Đức. Ta lấy thí dụ: thế này là đủ dẫn tới một sự dọa dẫm tố giác: “Tiểu thư Angelika, tôi đã biết rõ nhiều điều về tiểu thư, về cả ông bố Salz, và cả về những quan hệ hiện nay của tiểu thư với con trai tướng Salz”, - và tất nhiên, Angelika sẽ rã rời!

Cuộc tiếp kiến mặc dù theo khuôn mẫu, nhưng hoàn toàn mang nội dung phương pháp hệ mà tất cả các cơ quan gián điệp đế quốc công nhận.

Nhưng để thay thế cho phương pháp đã được thử thách đó, phương pháp chiến thắng một cách chắc chắn và đơn giản đó, Weiss lại bước theo một con đường phức tạp hơn, vì anh cho rằng, đối phó với một cuộc tiếp kiến theo khuôn mẫu tương tự như vậy người ta cũng đáp lại không kém theo khuôn mẫu: bắt đầu anh sẽ thu được một số tin tức không đáng kể, và sẽ tiếp theo cuộc hỏi cung ở Gestapo.

Angelika cũng tương đối thông minh và biết đóng vai người bóc trần kẻ tố cáo mình. Cuối cùng không phải ai khác, mà là tử tước Đức đã lôi kéo Angelika. Điều đó có nhục nhã đến thế hay không trước con mắt của xã hội mà Angelika là thành viên?

Tất cả những điều này chớp nhoáng hiện ra trong đầu óc Weiss, nhưng không có một phản ứng nào thể hiện ra trên nét mặt anh cả. Anh chỉ biểu hiện lòng khâm phục người thiếu nữ xinh đẹp và thạo

việc thôi. Rõ ràng là anh đã xiêu lòng trước niềm tin của người thiếu nữ.

Và để trả lời câu hỏi vớ vẩn là anh có những ai là người quen và bạn bè ở Riga mà Angelika đưa ra hầu như chỉ do sự tò mò một cách lịch thiệp về quá khứ của anh, Weiss rất hào hứng kể đã câu được cá ban đêm ở vịnh cùng với bạn mình là Heinrich Schwarzkopf.

- Và cùng với các cô gái, - Angelika không trấn tĩnh và giễu cợt nói chêm vào khiến Weiss quyết định chuyển sang đề tài khác. Đề tài này hơi nguy hiểm nhưng lại có khả năng hiểu được điều gì đã làm cho Angelika quan tâm đến anh.

Weiss buồn rầu thờ dài, nói:

- Cô tha lỗi cho, nhưng đối với mỗi người Đức vùng Baltic thì dù ở đó thế nào đi nữa đều thiệt thòi không gì bù đắp lại được là không có Tổ quốc.

- Tại sao anh lại nói không gì bù đắp lại được? - Angelika nghiêm giọng hỏi lại và nói một câu đầy ý nghĩa. - Tôi thì lại mừng tượng biên giới tương lai của quốc xã khác anh đôi chút.

Weiss vội phản đối:

- Trước tôi cũng nghĩ khác. Nhưng hòa ước ký với Moskva, chúng tôi, những người Đức ở Latvia, coi như thất bại của mọi hy vọng. - Buồn rầu anh nói khẽ. - Tôi hy vọng rằng những điều này chỉ chúng ta biết!...

-Ồ, tất nhiên thôi, - Angelika quả quyết nói, rồi khuyên Weiss: - Weiss, anh hãy đối xử với tôi cởi mở như tôi đối xử với anh. - Cô đặt tay lên đầu gối Weiss, tỏ vẻ thông cảm. - Tôi hiểu những ấn tượng anh đã trải qua, - cô gái dừng lại một chút rồi bỗng nhiên giọng trở nên cương quyết: - Weiss, tôi có thể hứa với anh: nếu anh muốn...

anh phải thật nhanh lên cơ, đề nghị tôi đi bơi thuyền trên vịnh Riga của anh, tôi sẽ tự nguyện nhận lời mời.

- Cô Angelika, cô đã hứa với tôi những giấc mộng quyền rũ...

- Hiện giờ thì tôi không thể nói với anh gì hơn nữa, - Angelika cắt ngang câu nói rất trang nhã này. Rồi cô nghiêm nghị nhìn Weiss.

Weiss suy nghĩ, liệu anh có quá vội cho rằng, Angelika đã hiểu anh tiếp thu những lời cô ta nói hay không, nên anh nói nửa kín nửa hở:

- Phải, giá như không phải hòa ước này... - Rồi anh nói tiếp gần như cho một mình nghe: - Nhưng mà chúng ta cũng đã có hòa ước với Ba Lan đấy thôi!...

Angelika độ lượng mỉm cười:

- Rút cục thì anh cũng chậm chạp hình dung ra. - Ngả người ra lưng ghế, sửa lại mái tóc, Angelika tò mò hỏi: - Thế ở Latvia bọn Bolshevik có chèn ép anh mạnh lắm không.

Weiss đưa mắt nhìn xuống:

- Nếu đối xử dè dặt với chúng... - Weiss vội đưa mắt nhìn lên thì bắt gặp nét mặt Angelika chú ý say sưa, anh bèn chùn giọng, nói lúng búng một cách miễn cưỡng: - có thể tránh được những chuyện không may. - Weiss đứng dậy: - Xin lỗi cô, đã đến lúc tôi...

Angelika vùng đứng lên, đặt hai tay lên vai anh:

- Ồ, xin mời anh... - Và hứa hẹn đầy ý nghĩa: - Hãy ở lại đã, anh sẽ không phải tiếc đâu.

Weiss làm ra vẻ anh hiểu điều đó như lời kêu gọi tình cảm và anh mạnh bạo ôm chầm lấy Angelika. Đúng như anh đã tính toán, Angelika vùng ra khỏi tay anh, giận dữ nói:

- Anh có tác phong của lính!

- Thừa tiểu thư! Tôi đúng là một người lính.
- Nếu anh muốn chiếm được tôi thì phải hành động khác thế...
- Như thế nào? - Weiss tự mãn hỏi.
- Anh Weiss, anh hãy tỏ ra thông minh hơn. Anh hãy ngồi xuống và kể cho tôi nghe tất cả những gì anh biết. - Rồi trù mền nói thêm. - Nói đi, anh! - Rồi lại để tay lên đầu gối Weiss.

Lần những ngón tay mảnh dẻ, khô khan, hơi ảm mát của Angelika, Weiss nói giọng như miễn cưỡng:

- Thừa tiểu thư Angelika, nếu tiểu thư muốn thế thì tôi xin sẵn sàng.
- Ồ! - Angelika thở phào một cái rất thỏa mãn, ngồi sát vào bên Weiss.

Weiss kể lại một cách dễ hiểu, rõ ràng và tỉ mỉ những gì anh được phép trong trường hợp cần thiết phải truyền đạt lại cho cơ quan gián điệp Đức để tỏ rõ phẩm chất yêu nước của cá nhân mình.

Đấy là một sự tổng hợp rất tinh khôn các sự kiện có ý nghĩa không đúng sự thật, đằng sau các sự kiện là một bầy ngòm, còn các sự kiện khác thì đã rõ như ban ngày không thể nào cam dỗ được...

Angelika ngồi nghe chăm chú, căng thẳng, rồi hỏi:

- Weiss, làm sao anh biết được những chuyện tỉ mỉ đó?
- Tiểu thư đã rõ là tôi đứng làm thợ ở xưởng sửa chữa ô tô, và tôi phải sửa chữa ô tô cho bọn chúng. Cứ sau khi sửa, tôi phải cho xe đi thử, vì bọn chúng rất hay hoài nghi.
- Bọn chúng gọi đó là sự cảnh giác?
- Sự cảnh giác - đó là chuyện hơi khác. Đó là tập quán kiểm tra giấy tờ. Và nếu như tiểu thư càng có nhiều giấy tờ thì càng gây được tín

nhiệm nhiều hơn...

Angelika đứng dậy. Rõ ràng buổi nói chuyện với Weiss làm cô ta rất thích thú.

- Chờ một chút nhé! - Angelika ra khỏi phòng.

Chỉ một loáng sau cô ta quay lại, đồng dục nói:

- Weiss, Đại tá von Salz đang chờ anh tại phòng riêng.

Bước qua ngưỡng cửa, Weiss trông thấy một người xanh xao, hơi gù, ngực lép và vàng thái dương cũng như đôi má hõm đến kỳ lạ trên bộ mặt xương xẩu, dài và thiếu não. Chiếc kính kẹp mũi lại càng làm tăng đôi mắt lồi thể hiện sự mệt mỏi và rất thờ ơ đối với mọi việc. Đại tá cúi thấp đầu hỏi cũng là để đáp lại lời chào của Weiss và chỉ cho anh chiếc ghế bành bằng da có gối hơi ở chỗ ngã đầu. Khi Weiss ngồi xuống, hắn nhìn chòng chọc vào anh, đôi mắt trong suốt, không màu sắc, không cử động, đầy những đường máu đỏ. Sau đó, y đặt bàn tay lên phía trước mặt, ngón nọ sát vào ngón kia và chăm chú nhìn ngón tay của mình. Hắn tập trung ngắm vuốt móng tay, hầu như hoàn toàn bị lôi cuốn vào công việc đó.

Weiss cũng im lặng.

- Lẽ nào? - Bỗng dưng đại tá buông một tiếng, mắt không nhìn lên, cũng không đổi tư thế.

- Sao, hãy nhắc lại, hãy nhắc lại đi! - Angelika sốt ruột đề nghị.

Weiss đứng dậy như để báo cáo, và bằng một giọng rít lại nhưng đồng dục, anh nhắc lại tất cả những gì đã kể cho Angelika nghe.

Đại tá vẫn ngồi ở tư thế cũ, hơi nhú mắt lại thành đôi mí nhỏ màu xám xanh. Hắn không ngắt lời Weiss, cũng không hỏi một câu nào.

Tò mò nhìn von Salz, Weiss cố gắng xác định xem lời nói của anh gây được cảm xúc gì cho viên đại tá, nhưng bộ mặt hắn vẫn không hề thay đổi. Và khi Weiss kể xong, viên đại tá vẫn tiếp tục ngắm nghía bộ móng tay của mình.

Sự im lặng trở nên nặng nề. Ngay Angelika cũng cảm thấy khó xử, không biết lời đề nghị của mình có được đại tá chấp nhận không.

Bỗng nhiên viên đại tá nói giọng chắc nịch, hơi sang sảng:

- Những ai trong số bạn đồng hương của anh ở đây có thể hoàn thành nghĩa vụ vinh quang trước quốc xã và quốc trưởng?

- Thưa ngài đại tá, tất cả chúng tôi, là những người Đức thực sự...

- Ngồi xuống! - Hắn ra lệnh. - Điều đó thừa. Hãy nói tên.

- Phải biết nhảy dù chứ ạ? - Weiss cương quyết hỏi.

- Tên!

- Papke, thưa ngài đại tá. - Rồi lại đứng thẳng người, trung thành nhìn thẳng vào mắt von Salz, Weiss báo cáo: - Nguyên là khu trưởng, tuổi trung bình, sức khỏe rất tốt, cương quyết, thông minh, biết rất rõ hoàn cảnh, biết sử dụng vũ khí, thường vẫn đáp tàu ra vùng biên giới, có liên hệ ở đó.

Đại tá dừng lại, cầm ống điện thoại, quay số rồi nói bằng một giọng buồn bã vì mệt mỏi qua máy:

- Mang ngay giấy tờ về Papke từ Riga đến. - Hắn đặt ống nghe xuống và lại vui đùa vào việc lặng lẽ ngắm nhìn bộ móng tay ăn chơi của hắn.

Thời gian gần đây Papke tránh gặp Weiss, nhưng hắn vẫn hỏi han về anh qua bọn đồng sự và thậm chí còn đến thăm bà Dietmar lúc anh vắng nhà, dự định tìm hiểu xem Weiss dùng thời gian làm

những việc gì. Vì vậy thật không ngạc nhiên là Weiss đã cố gắng để có khả năng một cái là sẽ cho Papke một vố. Hơn nữa, nếu chính Papke được quăng sang Liên Xô thì khử hấn sẽ không phải là chuyện khó lắm. Để làm việc đó chỉ cần báo bằng mật mã - tên hấn là đủ - hình dạng hấn thì quá rõ rồi.

Đại tá vẫn ngồi theo tư thế ông tượng chết như cũ, hấn hữu mới ngược đôi mắt vô tư không nhìn thấy ai cả.

Weiss nhìn Angelika như muốn hỏi xem anh sẽ phải làm gì nữa.

Angelika đáp lại bằng cái nhìn nghiêm nghị.

Đúng là đại tá đã rèn cho Angelika vào nề nếp, nên cô ta không dám há miệng ra nói một lời trước sự có mặt của von Salz. Thật kỳ lạ, lẽ nào chỉ còn lại hai người với nhau họ cũng không nói năng như vậy hay sao?

Chuông điện thoại réo.

Đại tá kê ống nghe vào chiếc tai xanh xao, rộng vành, phồng lên của mình và thỉnh thoảng gật đầu, mấy lần nói như kêu quang quác: “Phải, phải”. Đặt ống nghe xuống rồi nhìn Weiss vẻ dò hỏi như ngạc nhiên tại sao anh lại ở đây. Angelika kịp đứng lên ngoái nhìn Weiss một cái rồi đi ra phía cửa. Anh hiểu ý đứng dậy, đập gót giày, quay người và nhanh nhẹn đi ra theo Angelika.

Hai người vừa mới đến phòng ngoài thì chuông réo.

- Chờ một tí, - Angelika xin lỗi và biến vào trong phòng.

Mãi một lúc lâu sau mới ra. Nhưng khi hiện ra, cô ta mỉm cười, tay cầm điều thuốc lá chưa châm và đưa cho Weiss.

- Đại tá tặng anh đấy!

- Tức là, mọi chuyện đều tốt? - Weiss hỏi.

Angelika thân mật vỗ lưng anh và tiễn anh tới tận cầu thang trong.

Trên đường về Weiss chìm đắm trong ý nghĩ phức tạp. Làm thế nào để rút gọn nhất các ký hiệu về câu chuyện hôm nay anh được biết, làm thế nào tránh được những từ thể hiện các xúc động lớn của anh, và đồng thời tìm được những từ có thể truyền đạt được hết ý nghĩa của vấn đề không được chứng minh.

•••

Khi Weiss gặp thiếu tá Steinglitz trên sân bay, hấn nồng nhiệt chào mừng anh đến mức độ mặc dù bản tính vốn nhẫn tâm và tự đắc, thiếu tá cũng không thể không cảm thấy trong lòng một tình cảm thú vị và rộng lượng tha thứ cho Weiss khi anh chạy ngược chạy xuôi chuyển đồ đạc, tí nữa thì làm vỡ chiếc phích. Weiss đã chuẩn bị cho buổi gặp mặt - anh lấy bó hoa để trong túi lưới sau lưng ghế phía trước ra.

Thiếu tá, tất nhiên, nhìn thấy hoa, nhưng do thái độ quen hay giấu giếm tình cảm nên làm ra vẻ không nhận ra điều gì cả.

Sau một thời gian dài làm việc trong ngành đặc biệt này, Steinglitz đã thảo ra được quy tắc phát hiện ở mỗi người những điểm yếu, và là một kẻ có tài về những hành động ti tiện, hấn cảm thấy chỉ tự tin với chính những kẻ luôn luôn sẵn sàng làm mọi chuyện đến cùng. Còn nếu như việc theo dõi cá nhân theo phương hướng này không đạt được kết quả thì hấn coi cá nhân này là loại thiên cặn và không có khả năng gì cả!

Đồng thời Steinglitz thích nhắc lại một cách tự hào những câu châm ngôn dạy đời kiểu phát xít, thí dụ như: “Nông dân miền Bắc - đó là loại dòng của giống đã chọn lọc” hoặc “Những người nông dân nhỏ và học viên sĩ quan gắn bó với nhau bằng số phận chung - họ là lưng tựa của năng lực quân sự quốc gia và là giai cấp quý tộc dự trữ mới của đất và máu”.

Là con một nông dân, hẳn đau khổ không ít trong suốt thời gian dài vì sự khinh bỉ của những sĩ quan có tư cách trong quân đội quốc xã. Và hẳn đã ngây thơ tính toán rằng, hiện nay xuất thân từ nông dân sẽ mở cho hẳn con đường lên thang trong quân đội. Còn việc Weiss đã từng làm ở trại nông nghiệp và là cháu một bà chủ trại đã khiến thiếu tá không còn mối nghi ngờ theo thói quen nữa. Steinglitz thậm chí phần nào còn có cảm tình với người lái xe của mình, hẳn cho rằng chính trong những con người như loại Weiss mới giữ lại được sự chất phác tiền bối nhất, tính dễ bảo và lòng cả tin - những nét đặc trưng của con cái nông dân còn chưa mất đi mối liên hệ ruột thịt tốt đẹp với ruộng đất.

Đi tới kết luận này, thiếu tá tin vào nó như tin vào một chân lý bất di bất dịch, cũng như hẳn luôn tin vào cái hệ thống do cơ quan đặc biệt của hẳn thảo ra. Ở đó, tất cả đều được xem xét trước, kể cả đến những phương pháp trừng phạt những kẻ dám thoái lui trước điểm gì của hệ thống này.

Còn Weiss thì anh thực sự vui mừng về việc thiếu tá trở về. Và anh không muốn che giấu tình cảm của mình trước việc này. Niềm vui của anh được giải thích rằng anh đã biết được điều gì đó về người chủ của mình, và anh sẵn sàng phục vụ hẳn với một sự hào hứng quên mình và lòng dũng cảm - những điều cần thiết đặt ra không làm không được hoàn thành nhiệm vụ của người tình báo Xô Viết.

Ngoài tất cả những điều đó ra, Weiss còn không từ chối học lấy một số điều trong kinh nghiệm của thiếu tá Steinglitz, con người mặc dù bị hắt hủi vẫn là một trong số những kẻ hiểu biết nhất về cơ quan bí mật của bộ tổng tham mưu Đức. Bọn này trong tương lai sẽ còn ganh đua, và Weiss muốn chuẩn bị đầy đủ để trong trận chiến đấu này anh sẽ là người chiến thắng.

Weiss suy nghĩ tất cả những điều này trong lúc anh thận trọng điều khiển xe, mắt liếc qua gương theo dõi thiếu tá. Nhưng bộ mặt người hành khách này, vẫn giữ cái nét lạnh lùng kín đáo thường tình.

Ở cửa vào khách sạn, cũng như mọi khi, Steinglitz có nói rít qua kẽ răng, không phát âm hết đuôi từ:

- Một giờ đúng. Thật đầy đủ xăng dự trữ, cả hành lý của cá nhân nữa!

Weiss hiểu rằng anh sẽ rời Lodz với khả năng vĩnh viễn!

29. “Cột năm” - Một tổ chức gián điệp của Đức hoạt động nhằm chống Ba Lan và Liên Xô. - ND.

Mười Ba

Đáng thương thay cho bà Dietmar. Khi biết tin Weiss sẽ đi xa, bà chạy cuống lên, hét ra lại vào, lòng buồn rầu vô hạn. Hình như tin này làm bà buồn phiền không kém việc chia tay với Friedrich, mất bà đắm lệt.

Tự nhiên Weiss nhớ lại lúc mẹ anh đưa tiễn anh đi đã cuống quýt chạy ngược chạy xuôi ra sao, xếp vào vali nào đồ lót ấm, nào bút tất len, rồi bảo anh mang đi đến gần hai tá khăn mùi xoa, giúi cho anh cả gói thực phẩm. Còn anh thì không thể nói với mẹ được rằng tất cả mọi đồ dùng cá nhân anh phải để lại trong một buồng riêng ở sân bay, ở đó anh sẽ phải thay quần áo và nhận một vali hoàn toàn khác để đi đường.

Weiss nhớ lại anh đã tự chủ như thế nào lúc chia tay mẹ mình để mẹ khỏi lo lắng. Mặc dù vậy mẹ anh vẫn xúc động tới mức không nên bởi sự chia ly bí mật này. Anh đã can đảm vui đùa, nói để mẹ tin rằng, từ nay anh sẽ làm việc trong một nhà máy bí mật. Nhưng mẹ biết rằng anh dối mẹ, tuy nhiên bà vẫn làm ra vẻ như rất tin lời nói của con.

Cha anh lại không thể giấu vợ là đứa con trai đã lựa chọn con đường tự hào ra sao. Mẹ anh đã thề nguyện im lặng, bà có đủ sức để đóng kịch với đứa con trai vào lúc chia ly. Và anh biết, thậm chí mẹ sẽ nói dối, nói để tất cả mọi người tin rằng con trai của bà sống vẫn bình yên, kể chuyện là anh làm việc ở đó ra sao - trong nhà máy quốc phòng bí mật, bịa ra các bức thư nhận được của con. Rồi mẹ sẽ khóc thầm không cho bố biết, mỗi khi ngồi ngắm ảnh con.

Còn cha? Có lẽ chiều đó, những vết nhăn đã vĩnh viễn in trên mặt Người. Và mặc dù cha đã can đảm kể lại cho con cuộc chiến đấu trong thời kỳ nội chiến ra sao, rằng cha cũng từng là một thanh niên rất tinh nhanh, dũng cảm. Đôi mắt cha rất buồn và thật rõ là ông già không biết nói dối: giả dối đối với mọi người thật kinh khủng hơn cả. Người cha không tin rằng Weiss, đứa con trai của mình, trong trắng như thế, thẳng thắn và chân thành vô bờ như thế lại có thể giả vờ lừa dối...

Đến trưa, Weiss phóng xe đến phòng “Đóng gói bán đấu giá”. Lời thiếu tá về chuyện dầu thảo mộc lúc này vẫn còn đang ám ảnh nặng nề Herbert. Weiss trắng trợn tuyên bố rằng, anh đến đây không để lấy những vật phẩm kiểu dầu thảo mộc, mà để lấy chiếc áo len đan của nữ loại tốt. Nhưng ngay lập tức lại xoa dịu Herbert, anh cho hắn xem chiếc ví tiền.

Weiss không biết một cách chắc chắn liệu khi thanh toán có thể chuyển món tiền này thành khoản “chi tiêu đặc biệt” được hay không. Nhưng anh quyết định như vậy, vì cho rằng, cùng lắm tài vụ cũng chỉ khấu đi tới một phần mười tiền lương vì lạm chi ngoại lệ không hoàn lại là cùng.

Nhưng anh không thể không tỏ lòng biết ơn đúng mức đối với bà Dietmar vì sự chăm sóc của bà. Bà Dietmar luôn chân thành quan tâm đến anh. Ngoài ra, việc quen biết bà đã mang lại cho anh không ít lợi ích. Ai mà biết được, sau này sẽ còn cần đến bà nữa cũng nên.

Khi bà ướm đi ướm lại chiếc áo len đan ấm và bảo rằng, bà không dám nhận món quà quý giá này, rồi nhìn đôi má ửng hồng cũng như những vết đỏ trên cổ bà mới thấy rõ bà thật vô cùng sung sướng.

Mặc dù phút chia tay đầy cảm động, Weiss cũng không quên xin phép bà Dietmar viết thư cho Friedrich, cảm ơn lòng mến khách của Friedrich. Bà Dietmar ghi cho anh số hòm thư dã chiến của con trai, sau đó nhắc thêm là Friedrich không thích viết thư lắm. Và bà hứa

rằng, bà sẽ viết thư kể cho Friedrich là người sống cùng nhà với bà tốt ra sao...

Đúng giờ quy định, Weiss cho xe đến khách sạn. Anh chuyển vali của thiếu tá ra và cho vào hòm xe.

- Đi Warsaw! - Steinglitz nói rồi ngã người ra đệm xe, duỗi chân, mắt nhắm lại và ra lệnh cho bản thân ngủ thiếp đi. Hắn tự hào là có thể bắt mình ngủ được: vì chỉ có những người siêu phàm đầy nghị lực mới có khả năng này. Thiếu tá tự coi mình thuộc loại người đó.

Tuyết rơi và đất lộ ra những chỗ tuyết tan. Mây mù bao phủ cả những vùng đất thấp. Trời lạnh lẽo, ử dột. Con đường chạy dài vô tận dẫn lên những hố bom do máy bay ném. Ván những chiếc cầu mới được phục hồi kêu ầm ầm lên dưới bánh xe lăn. Trước hôm mở cuộc tấn công ăn cướp vào Ba Lan ngày 01-09-1939, các nhóm phá hoại của Đức đã giật mìn phá hầu hết các cầu cống. Những ngôi nhà đổ nát ở các thị trấn thấp thoáng hiện ra đen ngòm. Sau những khoảng thời gian nhất định xe lại phải đỗ ở các trạm kiểm soát. Steinglitz tỉnh dậy và khinh bỉ đưa giấy tờ của mình ra, và thường là chìa tấm huy chương kim loại treo bằng dây xích ra, vì thứ này gây ấn tượng rất mạnh đối với bọn chỉ huy tuần tra.

Thỉnh thoảng lại có biển ghi là phải đi vòng vì đường cấm tất cả các loại xe. Về hầu như không nhận thấy những biển này, Weiss nhanh chóng đuổi kịp một đoàn xe cơ giới chạy qua gần một doanh trại quân đội, một sân bay, công trường hay các công trình kho chứa. Mặc dù dọc đường có đủ các dấu hiệu đường chỉ dẫn dẫn hướng đi Warsaw, vì sau đó thỉnh thoảng Weiss vẫn tìm cơ mở bản đồ ra để kiểm tra, đặc biệt những khi gặp các mục tiêu mà anh phải chú ý.

Nhưng mỗi lần trước khi lấy bản đồ ra anh lại liếc qua gương treo trên chiếc kính gió - ở đó hiện ra thiếu tá Steinglitz đang ngủ. Weiss không ghi một dấu gì trên bản đồ cả, anh nhớ hết trong đầu óc.

Khi tới gần một vùng rừng, tuần tra giữ xe lại. Thiếu tá cho xem giấy tờ của mình, kéo tấm huân chương ra - nhưng không ăn thua. Tên

trung sĩ kính cẩn báo cáo rằng, mọi xe cộ đều bị cấm đi lại ban đêm vì trong rừng có ẩn náu bọn khủng bố người Ba Lan.

- Thật là nhục! - Steinglitz lầu bầu...

Ra khỏi xe đứng bên đường, sau đó, cài lại cúc áo, thiếu tá nói với tên trung sĩ:

- Phải treo cổ chúng lên cây như lũ chó! Rừng bao nhiêu cây phải treo cổ bấy nhiêu tên!

- Thưa ngài thiếu tá, ngài nói rất đúng. Phải treo cổ!

- Thế các anh đứng đây làm cái gì? Đi vào rừng và treo cổ chúng! - Ngay lúc đó thiếu tá nhận thấy một chiếc ủng bị nước làm ướt bèn ra lệnh cho tên lính tuần tra: - Lau đi! - Và khi tên lính cúi xuống, Steinglitz nói đầy vẻ kính tởm: - Đồ hèn nhát! Đến tay mày cũng run lên cầm cập thế kia! Mày sợ lũ lợn rừng đến thế cơ à?

Nhưng chỉ lúc đó Steinglitz mới tặc cho phép tên chỉ huy tuần tra mở chiếc chắn ngang đường, vì đã có thêm khoảng mười chiếc xe quân sự nữa. Hắn ra lệnh cho Weiss để xe của mình chạy giữa đoàn xe phía sau chiếc xe bọc thép và đặt khẩu súng lục lên đầu gối. Đồng thời còn khiển trách Weiss là không tháo ngay lựu đạn ra khỏi túi vải bạt.

Những cây cối đen sì, dày đặc ngã xuống gần sát đường. Mùi ẩm ướt và mùi lạ xông lên. Rừng đối với Weiss thật vô cùng thân thiết. Ở quê hương anh cũng có những khu rừng như thế này, còn ở đây lại đang ẩn náu những người Ba Lan yêu nước không hề sợ hãi dám lao vào cuộc chiến đấu tay đôi một cách anh dũng chống lại những đơn vị sắt thép của Hitler.

Lúc này Weiss rất muốn được nghe tiếng súng nổ, tiếng lựu đạn, loạt tiểu liên. Anh chờ chúng như chờ tiếng nói của bạn bè. Nhưng rừng im lặng, dày đặc, đen ngòm và rậm rạp tưởng như cây cối cuốn cành chằng chịt với nhau. Khi chiếc xe lao xuống vùng đồng

bằng mệnh mông, Weiss cảm thấy ở đây còn tối tăm hơn trong rừng. Có lẽ vì những bánh sau của xe đã làm bắn bùn lên đầy mặt kính gió. Anh muốn đỗ xe lại để lau bùn nhưng thiếu tá không cho phép: hấn sợ không theo kịp chiếc xe bọc thép.

Đêm khuya, lúc còn cách Warsaw khoảng ba chục cây số, Steinglitz ra lệnh cho xe rẽ khỏi đường chính. Xe chạy về phía những ngôi nhà mà rõ ràng trước đây là khu đất của địa chủ - xung quanh có tường rào cao và hai lần dây thép gai bao bọc. Đèn pha từ các chòi gác ở bốn góc tường rào luôn luôn dội ánh sáng xuống xung quanh. Xe bị giữ lại ở cổng. Bảo vệ kiểm tra rất kỹ giấy tờ của thiếu tá và sau khi viên sĩ quan thường trực nhận được phép qua điện thoại mới cho xe qua cổng. Vào tới sân có những người mặc thường phục ra đón Steinglitz. Hấn kính cẩn đưa tay lên mũ chào và tất cả cùng bỏ đi. Weiss ngủ ở một chiếc giường cá nhân trong nhà ở tập thể gần ngay bên kho xe, ở đó có rất nhiều xe mới loại tốt của Đức.

Doanh trại này bí ẩn, biệt lập, nom bên ngoài như một nhà tù hay trại tập trung, nhưng bên trong không phải như vậy. Ở đây tập trung những phương tiện bảo vệ kỹ thuật hoàn thiện nhất. Dòng điện cao thế mắc luôn vào hàng rào dây thép gai, những xây xoắn ốc hình ống Bruno, hệ thống các cột kim loại có đèn pha cho phép bất cứ khoảnh khắc nào cũng chiếu ánh sáng khủng khiếp xuống cả trang trại nguyên của địa chủ hoặc dội sáng bất kỳ góc ngách nào của trang trại. Những tấm chắn quang không không nhìn thấy nhờ có đèn hiệu lóe sáng - đánh dấu mỗi người ra khỏi khu nhà hay vào nhà, và tất cả những thành tựu của trí tuệ con người tập trung ở đây phục vụ chính xác và có tổ chức cho một mục đích là lạng lế tách mảnh đất này ra khỏi thế giới bên ngoài.

Chỉ có đội lính bảo vệ là mặc quân phục. Còn những người mà chúng phải phục tùng - những kẻ chỉ huy ở đây, đều mặc thường phục, và chỉ theo mức độ kính trọng giữa các người này với nhau mới có thể xác định được chúng có những chức vị cao như thế nào. Không một tên nào trong bọn này giấu giếm tư thế quân sự của mình và quyền chỉ huy những kẻ khác cũng mặc thường phục, chỉ

khác là tư thế của hắn sang trọng hơn mà thôi. Bọn mặc thường phục cấp dưới thì phụ trách khối tù nhân bị giam trong các căn nhà một mái bằng đá. Chúng chỉ làm việc ở những nơi này đến sau bữa ăn trưa, còn một số thì chỉ sau bữa ăn tối mới đi dạo trên những tấm đá ở sân nhỏ phía trong ngăn cách các căn nhà với khu nhà chính.

Những tên mặc thường phục có quyền đi ra bên ngoài, khi ra bị kiểm tra ở mấy trạm gác. Những trạm này do một đơn vị SS đặc biệt phụ trách, đơn vị này được trao nhiệm vụ bảo vệ bên ngoài.

Bọn SS thực sự không phải phục tùng quyền bọn chỉ huy doanh trại, vì chúng chẳng nề nang gì, rọi đèn pin vào thẳng mặt tất cả những kẻ ngồi trên bất kỳ chiếc xe nào đi ra hay vào, lấy giấy tờ mang vào phòng thường trực để kiểm tra và cũng không phải vội vàng mang trả. Mà khi trao trả, thậm chí là một nhân vật có chức vụ cao chúng cũng chỉ chào qua chiếu lệ.

Việc qua lại của Weiss trong khu vực này rất bị hạn chế: các tòa nhà chính, khu sân lớn lát đá cuội - và chỉ có thế. Anh không có quyền vượt qua giới hạn này. Cái ranh giới không nhìn thấy này do đội bảo vệ bên trong canh gác, mỗi tên đều có súng lục, lựu đạn để trong bao vải bạt, tiểu liên.

Tất cả những điều đó để làm gì, Weiss chưa phát hiện được.

Tên nào ở đây cũng tỏ ra cô độc. Ngay cả khi giao thiệp với nhau, bọn người này, vốn đã tập quen với sự im lặng, hay thể hiện bằng nét mặt và điệu bộ hơn là bằng lời nói thông thường của con người.

Trong gara có cả một đồng biển số xe bằng sắt - sau mỗi chuyến đi xa, số hiệu của xe lại thay đổi. Weiss đã mấy lần trông thấy những chiếc xe hầu như còn mới đã phải sơn lại. Ba chiếc xe con có kính chắn đạn bắn không thủng, hai chiếc thuộc loại không trông được vào phía trong xe, tất nhiên trừ kính gió ra.

Weiss ăn ở nhà ăn cùng với những tên thuộc loại như anh, không có quyền đi ra khỏi giới hạn không nhìn thấy. Chế độ ăn uống là tự

phục vụ. Mọi người đều ăn nhiều, ăn lâu, im lặng, không ai tỏ ra chú ý đến người khác. Mấy thiếu nữ với những dáng điệu như đàn ông thuộc đơn vị phụ trợ cũng đã được huấn luyện thành thạo như những người khác ở đây. Những vẻ mặt no nê, vô tư cũng không làm sống lại được cái cảnh buồn chán chung này. Nếu có cô nào trong số đó trêu chọc ở bên bàn ăn thì người khác, nét mặt không hề thay đổi vẫn bình tĩnh như ngựa trong khoang của mình, tiếp tục ăn. Và nếu tên nào ôm lấy cô ta làm cản trở việc cô ta ăn thì cô ta chỉ lặng lẽ dùng sức đẩy ra.

Sau bữa ăn tối được uống rượu trắng, đôi khi là bia, và có thể chơi xúc xắc ăn phần rượu. Và nếu tên nào đó phải nhường rượu cho nữ giới, mà nữ giới nhận rượu uống thì xung quanh bắt đầu cười âm lên, chúc mừng kẻ hào phóng với một vẻ khoái chí như trong đám cưới.

Nhưng sự khoái chí này cũng chỉ đủ trong giây phút, sau đó tất cả lại im lặng và không thèm để ý gì đến cặp nam nữ mà họ vừa trêu đùa một cách quá thô lỗ.

Bao nhiêu ngày đã trôi qua mà Steinglitz vẫn không cho biết gì về hấn cả. Cuộc sống trong cái nơi giam hãm kỳ lạ này làm Weiss thấy mệt mỏi vô cùng vì những sự việc cứ đều đều, vô nghĩa lý và không sinh động gì cả diễn ra hàng ngày. Thậm chí anh không thể biết rõ cái doanh trại này là cái gì, ai phục vụ nó và những người ở đây làm việc gì.

Thế rồi ở nhà bếp, chiếc motor điện bị hỏng. Người ta dùng nó để làm quay máy nghiền thịt. Weiss được gọi đến chữa và anh chữa xong chiếc motor. Người bếp gạt đầu - và hết. Weiss không nghe thấy một ai trong đám người xung quanh cất lên một lời, dù anh làm việc suốt ba giờ liền ở nhà bếp, mà số người ở đây không ít. Khi anh giúp viên thợ máy gara, hấn cũng vui vẻ nhận sự giúp đỡ của anh, nhưng hấn cảm ơn cũng chỉ bằng một cái gạt đầu lặng lẽ.

Cô độc, vô công rồi nghề, sự tồn tại một cách vô nghĩa lý ở đây đã làm cho cuộc sống của anh trở nên vô cùng nặng nề.

Còn Steinglitz hoặc là đã quên có Weiss ở đây, hoặc là vĩnh viễn trao anh cho cái đơn vị này - chẳng hỏi ai được chút gì cả.

Sáng sáng viên dạy chó lại cùng với người giúp việc của mình đi ra chỗ bãi cỏ kín rào bằng dây thép gai.

Tên dạy chó là một người to béo, chân ngắn, vai u, một tay cầm roi, một tay cầm chiếc gậy có roi da ở đầu. Hắn mặc chiếc áo cổ lọ màu trắng, áo blouson da màu nâu, chiếc quần ngắn bằng da hươu đã bóng đen lên, bít tất len dày, đôi giày da bóng có chốt cài, và chiếc mũ viền nhung có nhiều huy hiệu. Bộ mặt lả lướt, kiêu căng như mặt giáo sư đại học bao giờ cũng cạo nhẵn.

Còn người giúp việc là ai, thật khó hiểu. Một con bù nhìn rơm sống thật sự.

Bộ quần áo bằng vải bạt may liền cùng với chiếc mặt nạ bằng dây thép của người đấu kiếm úp trên mặt. Cổ thì cuốn bằng những bao bằng vải bạt nhét đầy mùn cưa trông như những vòng giò lạp xường. Bụng dưới được che bằng một tấm sắt từ chiếc bình đựng xăng ô tô, phía trên tấm chắn này - một túi vải bạt phẳng.

Việc luyện tập cũng đơn giản thôi. Khi người giúp việc còn đi theo tuyến đều thì lũ chó ngoan ngoãn ngồi bên chân viên huấn luyện. Chỉ cần người giúp việc làm một động tác gì nhanh về một phía là lũ chó lẫn xả vào con bù nhìn sống này cắn xé những vòng đeo ở cổ nhét đầy mùn cưa, cả chiếc túi bằng vải bạt treo trên tấm chắn bụng dưới.

Nếu lũ chó lẫn vào cắn chân tên giúp việc và không chịu nghe lệnh cứ tiếp tục cắn thì viên huấn luyện vút roi đuổi chúng, và con hung tợn nhất thì bị vút roi da gắn trên gậy và bị lôi ra một phía.

Hai người này không bao giờ nói chuyện với nhau. Ra lệnh cho lũ chó không bằng lời mà bằng còi.

Một lần tên giúp việc thét âm lên vì đau, viên huấn luyện trái với lệ thường, không đuổi lũ chó hung ác ngay mà chờ một lúc, và sau khi lũ chó chạy hết, hấn đá mũi giày cứng vào tên giúp việc ngã lăn trên đất, người đẫm máu sau khi đã luyện tập với lũ chó!

Nhận thấy Weiss để ý tới hấn, viên huấn luyện liền tỏ ra niềm nở chào và bao giờ cũng nói trước: “Chào buổi sáng tốt lành” hoặc “Chào một ngày tốt lành”.

Thế là hấn tiến lại phía hàng rào dây thép gai và hỏi:

- Hay không? - Hấn tự khen: - Lũ súc vật này biết nghe lời như trẻ con. Chỉ cần có tài và ý chí làm chủ. - Rồi hấn ca thán: - Bây giờ đã bắt đầu khó kiếm được loại tốt rồi. Trong tất cả các cơ quan phụ trách vấn đề tù binh trực thuộc OKB³⁰ và các Ban tham mưu quân khu người ta bắt đầu lập các trạm ươm cá thể. Và điều này được ca tụng. Một con chó săn tốt cũng có thể phục vụ được như một tên lính khá.

³⁰. OKB tức là Bộ tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang nước Đức Hitler. - ND.

Weiss đưa mắt về phía lũ chó:

- Với bộ lông như thế này bằng giá nước Nga không đáng kinh khủng đối với chúng! Ông nghĩ thế nào?

- Tất nhiên! - Tên này đồng ý rồi hỏi: - Anh không thích cái lạnh à? - Hấn an ủi: - Quốc trưởng hứa trong chớp nhoáng sẽ kết thúc với nước Nga. Phải tin rằng, ngày Chúa giáng sinh sẽ chỉ có các quân đoàn của ta kỷ niệm ở bên đó.

- Vâng, nhất định rồi, - Weiss phụ họa theo.

Thế là lại thêm một sự khẳng định về mối đe dọa đang treo trên đất nước của anh. Sau nữa, đã có thể thông báo về Trung tâm vấn đề Bộ quốc phòng Đức đã huy động chó sang mặt trận phía Đông.

Đồng chí huấn luyện viên - người thầy dạy của anh, có lần bảo anh:

- Nếu như chiến tranh bùng nổ, nghĩa vụ của người chiến sĩ tình báo là cứu quân đội, cứu nhân dân khỏi những đòn đê tiện nện vào sau lưng. Mà để tránh khỏi những đòn như vậy, cần có sự tinh nhanh nhìn thấy tất cả của những người của ta làm việc ở bên đó. Đây là toàn bộ chỉ thị có công hiệu lâu dài đối với các đồng chí. Nó đơn giản và rõ ràng như ban ngày. Nhưng bổ sung cho nó, đó là sáng kiến có suy nghĩ, là óc phán đoán và sự giác ngộ chắc chắn. Chúng ta phải chịu trách nhiệm đặc biệt với mỗi giọt máu của những người Xô Viết. Mỗi người chúng ta dù có mặt ở đâu cũng đều phải chịu trách nhiệm đó...

Mười Bốn

Ở bên cạnh khu nhà chính là tòa nhà hai tầng một mái bằng đá có hàng rào cao bao bọc vững chắc kèm theo mạng lưới treo ngoài đan bằng dây thép gai. Mỗi ngày ba lần cửa trong hàng rào lại mở để cho các bình đựng thức ăn nóng vào - cơm này chuyển từ bếp lên. Cứ thứ bảy, cùng với các bình đựng thức ăn, người ta cho thêm một hòm rượu trắng hay là bia. Và chỉ có một lần duy nhất trong ngày - vào sáu giờ sáng, lúc vẫn còn tối mù - là những người ở trong nhà đi ra, mặc quần đùi, xếp hàng tám dù thời tiết ra sao, họ tập thể dục ở bãi rộng. Sau đó lại tập hợp và biến mất sau chiếc cổng.

Sáu ngày liền như vậy. Đến ngày chủ nhật, sau bữa ăn trưa họ đi ra khu bãi rộng nhưng bản thủ lát đá cuội và ngồi lên nóc những chiếc xe ô tô hỏng xếp lăn lóc bên gara với vẻ mặt hình như họ mò đến đây để nghỉ ngơi sau khi làm việc vất vả. Họ mặc quân phục lấy được của quân đội các nước bị Hitler đánh tan - kẻ mặc kiêu của Pháp, người của Na Uy. Một số có quần áo lẫn lộn: quần kiêu Pháp, áo kiêu Anh.

Những người này là ai? Theo lệnh truyền thì họ không được biết gì về nhau cả, không có quyền biết, còn ai muốn tìm hiểu sẽ bị trừng phạt tàn khốc.

Những người không tổ quốc. Không có họ tên, chỉ có bí danh. Không có quá khứ và cũng sẽ không có tương lai. Họ biết rằng nhân dân nước họ sẽ không tha thứ cho họ vì những tội chống lại danh

dự và tự do của dân tộc họ. Phía trước chỉ còn một con đường: mang thêm cái tiếng đao phủ cùng với tiếng tăm của bọn khốn nạn.

Các cơ quan hình sự Berlin, Munich, Hamburg biết rất rõ về họ. Một số trong họ như cần có cuộc đời thứ hai để sống qua lúc trừng phạt. Vì tất cả những công việc đen tối mà họ để lại phía sau mình.

Không có luật pháp nào có thể bảo vệ được các quyền của họ, cũng không có nước nào mà ở đó họ lại không vi phạm luật pháp.

Và để đến gần được những người này và hiểu được họ là ai, Weiss đặt ra cho mình công việc làm vào ngày chủ nhật ở gara.

Anh để cửa gara mở toang. Và anh nghe thấy có người nói tiếng Nga, nhưng không nhìn thấy ai nói.

Một giọng nam trung không vang nói nuốt cả âm “r” lười biếng lái nhái:

- Về thực chất có bốn máy bảo vệ che đậy sự sợ hãi cái chết: gái, thuốc phiện, chủ nghĩa duy tâm và xâm lược.

- Chủ nghĩa Freud nữa, tên nào đó khinh thường chêm vào.

- Có khả năng. Và phần nào thì hệ thống quan điểm “mỗi người là kẻ thù của tôi” là điểm chủ yếu của suy nghĩ và việc giết cả người gần lẫn người xa không những chỉ hiện đại mà còn cần thiết để duy trì xã hội.

- Tao đã học được cách làm dấu bằng cả hai tay. Mà nói về món gái thì tốt hơn đấy, - ai đó khuyên, giọng khàn khàn.

- Được thôi - giọng nam trung đồng ý. - Ở đây tao trông thấy một mụ đứng tuổi có bộ đùi nở nang đến mức khó coi, chẳng khác gì chiếc quần bó đầu gối. Cứ tưởng tượng mụ ta từ chối chỉ vì sự thấp kém về dòng giống của tao.

- Vì sự nghiệp riêng mà nên xin cái danh hiệu người Đức được đấy.

- Tao đã nhắc “sếp” về công trạng của tao, nhưng với cách thể hiện vô cùng không nhã nhặn “sếp” hứa là sẽ treo cổ tao nếu như tao còn muốn, dù chỉ một lần nhắc lại nữa.

- Chỉ có sự thật làm chết hết mọi hy vọng - giọng nam trung khoa trương nói. - Cứ để yên cho thằng “Răng” lừa dối chính bản thân nó. Cứ để cho nó sống vì nước Đức - bạn đồng minh vĩ đại của chúng ta. Còn về phần tao, tao chưa bao giờ cảm thấy có những hành động đạo đức cao cả và hy vọng sẽ không cảm thấy.

- Thế trời xét cho à?

- Tao tin rằng đáng tối cao đồng ý với các quan điểm của tao.

- Mà hình như kiếm ăn bằng bút chứ không phải bằng dao găm. Tại sao lại bỏ?

- Không bỏ, mà bị đuổi. Thực hiện phương pháp làm giàu chớp nhoáng không chín chắn. Cả một chuyện âm ỉ xảy ra. Nếu như khử người đồng hương chứ không phải mục người Đức thì mọi chuyện đã xong xuôi rồi.

- Mà bị án bao lâu?

- Có ân xá. Ở tù tao quả quyết rằng tao chân thành yêu mục già. Còn việc giết người tao làm trong tình trạng thần kinh không trấn tĩnh do tính ghen sinh ra.

- Mà dang dít với mục ấy lâu không?

- Tao quen mục ở rạp xiếc, lúc đó tao cũng biểu diễn với nhóm phi ngựa do Shkuro chỉ huy và khoảng năm rưỡi sau thì bỏ nhau...

- Vì nghèo rớt mồng tơi đi...

- Chứ còn gì nữa, đạt đúng số phận của Herman trong “Con đầm Pích” không tiền, không mụ già.

Giọng khàn khàn về đêm chiều lên tiếng:

- Mà dù sao thì trong chuyện này cũng có trời định đó... Nicholas bị đày đến Tobolsk, cách chỗ đó vài cây số là làng Pokrovskoye, - quê hương Grishka Rasputin - Hấn thở dài: - Ôi, nước Nga!

- Tao sẽ cầu xin! - Tên giọng nam cao nói the thé: - Với Đức quốc trưởng...

- Thôi đi. - tên giọng khàn khàn bình tĩnh phản đối. - Mà đừng có múa quả đấm lên, tao sẽ cho vào mặt để sau đó, sau khi xoa bóp, không còn một thằng nông dân nào còn nhận ra ông chủ cũ của nó nữa.

- Sẽ nhận ra! - Giọng nam cao hung tợn hứa hẹn - Sẽ nhận ra!...

- Bọn Đức cũng sẽ trả cho mày trang trại như thế, vành túi cho rộng ra!

- Thừa các ông, - giọng nam trung trang trọng cất lên, - các ông đã đi chệch hướng quá xa rồi đấy, các ông không có quyền bàn luận đến các kế hoạch của nước Đức trong chuyện lãnh thổ cũ của nước Nga!

- Thế ai sẽ đào đủ hố?

- Thì cứ cho là tao đi, - giọng nam trung trả lời, - Tao. Nếu như mày không báo cáo sớm.

- Thằng đều!

- Chính thế!

Có ai đó kể:

- Khi tao còn bị án ở Bremen, bọn tao bị lừa vào các xưởng vũ khí làm việc. Trước khi được thả về phòng giam, lần nào cũng bị chiếu điện quang; chúng kiểm tra xem có đũa nào cuồn dụng cụ khỏi xưởng không. Nghe nói chiếu điện quang sẽ có ảnh hưởng không tốt đến khả năng của các bộ phận.

- Thế mày cần các khả năng làm quỷ gì?

- Thì dù sao...

- Còn tôi, thưa các ông, cái đầu tiên tôi sẽ làm - đặt mua món canh cải và bánh nướng nhân lộ ngoài. Các ông có biết thế nào...

- Tốt hơn là mày ăn ít mỡ đi. - Đừng có lấy xác to vô ích. Sẽ phải nhảy dù - mày sẽ bị què cẳng thôi. Cùng với tao có một thằng cũng phệ như mày - ngay lập tức chân bị trẹo. Đành phải chữa - bằng súng lục.

- Thật là thằng ngốc!

- Còn làm gì nữa? Chẳng lẽ cũng nó đến bệnh viện Xô Viết à?

- Giá mày là nhà giải phẫu - dùng dao nhíp!

- Ôi, mày thật là thằng đồ tể!

- Thì cứ bình tĩnh, nếu tao rơi cùng cặp với mày, tao sẽ làm êm thắm hơn.

- Nếu trên đường hẻm tao không vung dao lên trước mày.

- Lại ăn nói lố mắng để làm gì chứ? - Giọng nam trung cất tiếng giảng hòa. - Mùa xuân, sắp đến ngày vỡ đất³¹.

- Thế mày sẽ đón ngày này ở đâu?

- Còn ở đâu nữa nếu không ở miền Ryazan thuộc Nga?

- Nếu họ quăng mìn sang Tiệp, mìn sẽ cày ở bên đó chứ?
- Bộ nội vụ, - giọng nam cao nghiêm nghị nói chữa. - Không được lạc hậu như vậy...
- Mìn học thuộc như vẹt...
- Sao nữa, từ năm hai mươi đến giờ không về nhà rồi.
- Không sao, đừng chảy nước mắt. Sắp được quăng về rồi.

Weiss mang bình khí bơm đầy ra ngoài gara, ngồi xuống chờ những người tù và chăm chú ngắm xung quanh chiếc bình như tìm lỗ thủng trên đó. Rồi ghé sát tai vào bình tập trung nghe xem có khí lọt ra không.

Tên cao lớn, gầy gò, mũi đầy mụn, không thèm quay người, hỏi bằng tiếng Nga:

- Này, lính có hút thuốc không?

Weiss chăm chú quay chiếc bình trên tay.

- Mìn thèm, tao sẽ cho mìn thuốc lá? - Tên cao ngồng cao ngều lại hỏi bằng giọng nam trung phì phì.

Weiss vẫn tiếp tục công việc của mình.

- Mìn đừng sợ, nó không hiểu cái quỷ gì bằng tiếng Nga đâu. - Tên vạm vỡ nói. Rồi hỏi bằng tiếng Đức: - Này, lính, mấy giờ rồi?

Weiss trả lời:

- Không có đồng hồ - Rồi liếc nhìn một cái rất chắc chắn ghi nhớ lại nét mặt tất cả bọn này.

Mỉm cười với Weiss, tên tóc hung, hói trán kêu the thé lên như đế bằng tiếng Nga. Hắn nói giọng nam cao:

- Thế mà đồng hồ đeo tay trên tay hắn. Con lợn Đức cũng biết nói láo.³² Nó nhả nhận đưa thuốc lá ra và nói bằng tiếng Đức: - Xin mời, cầm lấy, xin ông vui lòng!

Tên tóc vàng hung giắt luôn điếu thuốc lá mà Weiss không lấy vào mang tai, thở dài và ca thán bằng tiếng Nga:

- Ấy thế mà cứ đổ máu cho bọn chúng. - Quay lại phía Weiss nói bằng tiếng Đức. - Lính, mày khá lắm, biết phục vụ đấy. - Giơ tay lên: - Heil Hitler!

Weiss đi vào gara, đặt bình ở đấy rồi lại quay ra, để một miếng ván lên đầu gối, trên đó có một tờ giấy viết thư.

Cúi đầu trên tờ giấy, Weiss triền miên suy nghĩ đưa bút chì trên mặt giấy. Chỉ thỉnh thoảng và vẻ ngoài như thờ ơ mới đưa mắt liếc nhìn những người mặc quân phục nước ngoài màu sắc khác nhau, bọn này nói thạo tiếng Đức và có khả năng cả tiếng các nước khác nữa cũng như tiếng Nga. Từ lâu chúng đã mất phong thái tự nhiên của mình rồi, cả những đặc điểm cá nhân nữa. Và mặc dù nhân dạng của chúng có khác nhau nhưng trên bộ mặt đều in rõ vẻ tàn bạo, thờ ơ, buồn chán như nhau.

31. Tức ngày hội cày ngà. - ND.

32. Nguyên văn: biết tưởng tượng. - ND.

Càng nhìn lâu những bộ mặt này anh càng hiểu rõ hơn là không có khả năng ghi nhớ chúng trong đầu óc.

Chủ nhật sau anh lại chiếm vị trí bên ga ra, và bữa rồi anh đặt miếng vá lên buồng xe ô tô. Làm xong việc này anh lại từ từ tháo ra, rửa sạch rồi lại lắp bình hòa khí rồi lau tay bằng mảnh vải cũ. Và cũng như lần trước, anh lại ngồi viết thư.

Còn những người này, rõ ràng là đã quen với người lính Đức ít nói, có kỷ luật nên ngồi tán chuyện thoải mái với nhau.

Weiss đảo mắt thờ ơ nhìn các bộ mặt, sau đó chuyển sang nhìn một vật khác rồi lại viết như đã nhớ ra những lời cần thiết cho bức thư.

Một người lính viết thư về nhà - một cảnh tượng quá quen thuộc cho nên không ai trong đám người này còn để ý đến anh nữa. Ngoài ra họ còn tin rằng anh ta chẳng hiểu gì tiếng Nga cả.

Cầm đầu đám người này có lẽ là anh chàng gầy gò, đầu trọc đường nét trên mặt đều đặn, mắt xám lạnh nhạt và hàng lông mày chĩa nhọn ra thành một vạch mỏng trên chiếc trán rất rộng. Khi hắn buông ra những câu nói ngắn, tất cả đầu im lặng, kể cả anh chàng giọng nam trung ngọng một cách kỳ khôi, thích dùng thành ngữ như: “Để giết không nhất thiết phải biết cách mổ”, “Giữa bọn khốn nạn tôi cũng có thể là người tạo ra cái mới”, “Trả đất nhất là trả cho tình yêu chân thành”. Hắn nói giọng uể oải.

- Hình như trước kia, tao đã cưới một cô người gầy mắt to.

Anh chàng đầu trọc cười:

- Và ở Beirut đã đuổi đi một tên Do Thái Liban.

- Thế tại sao lại làm nhục, đem cho một tên Ả rập mà đáng lẽ ra nên cho một tên trùm bộ lạc.

Tên đầu trọc đảo lông mày vẽ đe dọa, nói rít qua kẽ răng:

- Mày nói cái gì mờ ám về tao thế?

Tên giọng nam trung đầu dẹt:

- Thôi được, khàn ạ, mày đúng, mày đúng!

Lão già người gân guốc, khô khan, giống một chú thiếu niên có bộ mặt nhỏ, quắt lại vì những nếp nhăn, mũi có bướu, hỏi bằng giọng Caucasus:

- Tộc trưởng? Tộc trưởng là gì? Tao chính là tộc trưởng. Bán bao nhiêu mày không nhớ à?

Tên mặt phị, tóc vàng úa xõa xuống chiếc trán hói nhún vai.

Tên đầu trọc nói:

- Thưa các ông, ngay ở đây chúng ta cũng nên tuân theo trật tự.

- Cửa bọn Đức?

- Tôi nói đến kiều dân Nga. Một số được Hitler động viên, có những hy vọng gì đó, số còn lại - trong số này có cả những người đã vô sản hóa - bắt đầu lo lắng cho số phận của Tổ quốc.

- Cần phải mổ, - lão già khuyên.

- Không loại trừ chuyện đó, - tên đầu trọc đồng ý. - Tôi đã nói tên một thằng với "xếp", tôi đề nghị để chúng ta giúp sức - khử bằng tay thôi. Làm thế có ý nghĩa như chúng ta chính thức chỉ cho bọn chúng biết việc chúng ta sẵn sàng xử tội bọn thoát lui. Nhưng than ôi, sắp lại từ chối, nói rằng việc đó do Gestapo đảm nhiệm. Thật tiếc quá! - Tên trọc buồn rầu, kết thúc câu chuyện.

Tên mặt phị vẽ thơ mộng nói:

- Còn ở nước Nga bây giờ là mùa xuân!
- Mà sẽ nhảy và đừng quên quần xà-cột cho chân khỏi ướt.
- Tao cho rằng sẽ khô ngay...
- Chỉ có ba tuần lễ chúng đã chiếm toàn bộ Ba Lan rồi.
- Nhưng nước Nga không phải Ba Lan.
- Đây là nước Nga nào đối với mày? Bolshevik ấy à?
- Thì, dù sao...
- Và tên này nữa! Cũng rên rỉ như con chó con.
- Trong mỗi con người chúng ta đều có cái gì đó từ động vật...
- Mày hãy nhớ lấy cái số trên vòng cổ mày, còn các thứ khác hãy quên đi...

Những tia sáng mặt trời khô khan, nồng lên mùi bụi chiếu xuống khu đất lát bằng đá cuội, chiếu cả lên những cửa sổ sau song sắt trên các tòa nhà, và cả bọn cận bã này - những tên bán nước đang mặc những bộ quân phục thừa cướp được của quân đội chiến bại của các nước châu Âu. Từ trên tường cao có màn chắn rủ xuống đan bằng dây thép gai đổ xuống những bóng đen rộng, và hình như cái sân này bao bọc bằng những chiếc hào đen. Tiếng ừng nặng nề của bọn gác lợp cộp trên thành các chòi canh. Lưng cong xuống, Weiss ngồi giữ tấm bảng có giấy trên đầu gối, và anh đã cố gắng vạch bút chì ra đây một cái gì đó. Ở đây anh cũng là một tù nhân - một tù nhân phải phục tùng cuộc sống theo quy tắc đã định và nghiêm ngặt như trong nhà tù.

Ấy thế mà ở đây anh lại là người tự do nhất, thậm chí còn hạnh phúc nữa. Và mỗi ngày ở cái thế giới khủng khiếp này anh lại càng tin chắc chắn hơn là ở đây anh là con người duy nhất có hạnh phúc.

Vì mỗi phút của đời mình, anh đều đang dùng cho công việc phục vụ lợi ích cho nhân dân Xô Viết.

Cũng như bây giờ, ngồi dưới nắng mặt trời, anh lo làm việc một cách miệt mài và cố gắng. Đúng, anh đang làm việc. Anh vẽ trên những tờ giấy dễ tẩy chì chân dung những người này. Mỗi người anh muốn vẽ hai lần - hình chính diện và hình trông nghiêng. Anh vẽ với một sự cẩn thận của họa sĩ tinh xảo.

Trước kia Weiss chưa bao giờ cảm thấy mỗi xúc động xao xuyến như vậy, cũng như lòng khao khát khẳng định tài năng vẽ của mình như những lúc này.

Và nếu như trong nghệ thuật anh vô cùng xa lạ với chủ nghĩa khách quan thờ ơ và thô sơ, thì bây giờ chỉ có phương pháp mô tả này mới có thể thay thế được việc thiếu máy ảnh của anh. Anh phải dựng lại những bộ mặt này trên giấy với một độ chính xác hầu như đây không phải là tranh vẽ, mà là tranh truyền thần.

Ngồi vẽ anh phải giữ cho có bộ mặt mát ngủ, dăm chiêu suy nghĩ của một người đang vất vả tìm từ để viết thư. Và đồng thời phụ thuộc vào kết quả công việc hiện nay, có khả năng, sẽ là những số phận và sinh mạng của những người Xô Viết.

Đến nhà ăn này còn có cả một cặp vợ chồng câm điếc. Chồng là một người chắc khỏe, vai rộng, tóc đen, bộ mặt không cử động có những đường nét thô. Đôi mắt sắc sảo một cách đề phòng có cái nhìn hằn thù cô độc. Vợ là một phụ nữ tóc hung mặt có nhiều lông tơ, người thon, cao, không bình tĩnh, nhạy bén với sự chú ý nhỏ bé nhất của người khác đối với chị hoặc là, trái lại, có tính đãng trí. Trên nét mặt chị cứ chốc lại thể hiện điều hiện đang làm chị xúc động. Đây là một sự thể hiện bằng nét mặt hết sức tinh tế độ nhạy cảm phản ánh khía cạnh nhỏ bé nhất của điều lo lắng.

Hai người này không thuộc số nhân viên phục vụ. Ở đây họ có một địa vị đặc biệt nếu xét theo cách người chồng tỏ ra như không nhận thấy một ai trong số bọn cùng ngồi bên bàn ăn, mà bọn này cũng

không có ý định trước sự có mặt của người chồng cầm nói điều gì đó làm đôi vợ chồng phải nổi giận, mặc dù lợi dụng cái điếc của vợ chồng này cũng được.

Một lần, một tên trung sĩ mới từ xa về - một thanh niên to béo, đầy đà, đến ăn trưa ở nhà ăn. Đưa mắt liếc nhìn người đàn bà câm, hắn nói với tên ngồi bên:

- Một mụ kháu đấy, tao không từ chối quờ quạng mụ ta một tối.

Người chồng đứng lên, từ từ tiến lại phía tên trung sĩ và đánh gọng tay rất nhanh vào cổ hắn. Rồi xách vai tên trung sĩ đứng dậy và lại đặt hắn ngồi xuống ghế, sau đó quay về ngồi bên cạnh vợ. Không một ai trong nhà ăn làm một hành động gì tỏ ra phản đối. Họ tiếp tục ăn như không có chuyện gì xảy ra.

Weiss cũng biết rõ cách đánh tay này. Nó gây nên sự tê liệt đột ngột vì choáng đau.

Tên trung sĩ mặt trắng bệch, ướt đẫm mồ hôi, mồm há rộng ra để hít không khí. Hắn rất đau và cố bò ra khỏi bàn ăn.

Weiss dẫn hắn ra sân, sau đó đưa về phòng mình, đặt lên giường. Lúc cảm thấy đã khá hơn, tên trung sĩ vùng dậy tuyên bố một cách nguy hiểm là thằng câm sẽ đáng được làm quen một cách thú vị với Gestapo. Rồi hắn bỏ đi lên ban tham mưu doanh trại. Nhưng chỉ lát sau hắn đã quay lại vẻ thất vọng, đau khổ.

Dần dần, vì nổi giận, hắn kể với Weiss tại sao cấp trên lại kiên quyết không chấp nhận báo cáo về việc hắn bị làm nhục. Chính Weiss cũng bắt đầu đoán rằng đây là một cặp vợ chồng kỳ lạ.

Canaris tự coi mình là nhà phát minh khi thu thập những người câm điếc cho công tác gián điệp. Hắn dùng những người câm này để trong các điều kiện khác nhau có thể biết được các nhân vật hắn theo dõi bàn luận gì.

Để tránh không bị các đối tượng theo dõi, những gián điệp cam điếc này bằng cách quan sát cử động của môi những người nói chuyện có thể xác định chính xác là họ đang nói gì. Nếu khoảng cách rất lớn thì chúng dùng ống nhòm hoặc các kính đặc biệt có hệ thống mắt kính riêng đã tính toán kỹ cho những tên này nhìn thấy rõ hình.

Nhưng vợ chồng cam này đang bị phạt.

Họ giấu “sếp” của mình là họ sắp có con. Và ở xa nước Đức, họ tính rằng người vợ sẽ kịp giải quyết xong chuyện cái thai.

Nhưng họ phải trở về Đức trước khi đưa trẻ ra đời.

Người vợ ngay trong tháng cuối cùng của thai nghén cũng bị bắt đi ngay trên đường phố và mặc dù chị ta là điệp viên của Cục tình báo, vẫn bị đưa vào quân y viện và ở đây bị mổ lấy mất cái thai sắp đến ngày ra đời.

Họ nói với chị ta là đưa trẻ đã chết. Còn sinh mệnh của chị ta đã được các bác sĩ loại giỏi cứu sống. Cục tình báo không tha thứ cho các bác sĩ nếu như họ làm mất một người cần thiết.

Còn bây giờ vợ chồng họ bị đày đến đây, như tên trung sĩ nói đầy ác ý là để “cách ly”. Lúc đầu hai vợ chồng “giả vờ điên” và đã định tự tử bằng hơi ngạt. Nhưng Cục tình báo đã cho người theo dõi họ. Mọi dự định sau đó của họ tìm các phương pháp khác để tự vẫn đều kết thúc không hiệu quả, và họ thôi không tự vẫn nữa sau khi đã hoàn toàn nhận rõ rằng không thể từ chối phục vụ Cục tình báo được kể cả bằng cách chết.

Weiss mua của viên huấn luyện chó một con chó con bị loại và đem tặng người đàn bà cam điếc. Lúc đầu chị ta do dự có nên nhận hay không, vẽ cầu khẩn và lúng túng nhìn chồng. Người chồng gật đầu. Người vợ vô cùng khao khát túm lấy con chó, áp nó vào người mình. Người chồng rút ví ra đưa mắt dò hỏi và nghiêm nghị nhìn Weiss.

- Tôi thật là hài lòng nếu anh chị nhận tặng phẩm của tôi.

Người chồng đứng lặng một lát, bỏ ví vào túi, chia thuốc lá ra. Hai người cùng hút thuốc. Weiss nói:

- Tôi làm ở chỗ thiếu tá Steinglitz. Cũng Cục tình báo.

Người đàn ông gật đầu.

Weiss giải thích:

- Tôi đành phải giúp đỡ trung sĩ, anh chị có thể đã bị những chuyện không may đe dọa.

Người chồng khinh bỉ bĩu môi.

Người vợ một tay ôm con chó, tay kia đưa ra bắt tay Weiss. Nét mặt chị ta thật hiền và chứa đựng vẻ buồn bên trong.

Chị ta khua tay một vòng trên bụng và lắc đầu. Nước mắt trào ra.

Người chồng mím môi, nét mặt trở nên đanh lại. Anh ta đập nắm đấm vào đầu rồi nhắm mắt lại, sau đó buồn rầu giang tay ra.

Weiss nói:

- Tôi hiểu nỗi đau khổ của anh chị. Nhưng cần phải sống.

Người vợ chỉ ngón tay vào mình, vào chồng, sau đó vào con chó, lắc đầu.

- Đúng, chị đúng, - Weiss nói. - Con người không phải là động vật. - Weiss im lặng một lát, sau đó anh khẽ ngâm câu: “con người - đây chỉ là con thú hoang dại được bao bọc bằng một lớp sơn mỏng đã được dạy thành thực”.

Người vợ kinh tởm bước ra xa khỏi anh. Weiss vội giải thích:

- Erich Rotaker, nhà sử học vĩ đại của chúng ta khẳng định như thế đấy.

Người chồng quệt ngón tay lên trán mình, sau đó vẩy ngón tay này phản đối.

- Tôi cũng nghĩ như vậy, - Weiss nói. - Nhưng có nhiều người không phải chỉ nghĩ mà còn hành động như vậy.

Người chồng gật đầu đồng ý.

Cứ chiều đến hai vợ chồng cầm lại dất chó ra dạo chơi ngoài bãi trống. Hễ chỉ nhìn thấy Weiss là con chó lại chạy đến với anh và hầu như không chú tâm Weiss trở thành người bạn đồng hành của cặp vợ chồng cảm kỳ lạ trong thời gian đi dạo chơi.

Gần đây cặp vợ chồng này mang theo chiếc bảng con kẻ ô vuông, họ viết trên bảng rất nhanh, sau đó xóa ngay đi những điều đã viết bằng miếng bọt biển ướt. Điều đó làm việc trao đổi dễ dàng hơn.

Bị bỏ lang thang vì nỗi đau khổ của mình là cảm điếc, hai con người đã tìm đến nhau khi còn nhỏ tuổi. Anh ta nguyên là thợ mỏ và là con một người thợ mỏ, còn thiếu nữ là con một linh mục, cả hai bỏ nhà chạy đi khi bố mẹ cô gái phản đối sự kết bạn của con với người thanh niên cảm điếc là công nhân.

Ở một trong các đơn vị của Cục tình báo Đức, người thanh niên làm nhân viên nhảy dù thí nghiệm. Lương kiếm được khá nhiều. Anh ta tiến hành các chuyến nhảy dù tập dượt trong những điều kiện phức tạp nhất, những điều kiện mà các điệp viên có thể gặp khi ném xuống nước nào đó. Anh ta giấu vợ không phải mình đang phục vụ cho Cục tình báo, mà là những nguy hiểm hàng ngày anh ta phải trải qua. Trong một lần nhảy hỏng anh ta bị thương rất nặng. Anh ta hiểu rằng, nếu mình chết người vợ sẽ tự vẫn. Nhưng sau đó thì may mắn đến với họ. Cả hai người cùng được trao một công việc khác dễ thở hơn trong Cục tình báo. Weiss biết công việc “dễ thở” này là thế nào

rồi. Họ đi khắp các nước. Lúc nào họ cũng mơ ước có con. Họ chỉ sợ một điều: lại sinh ra một đứa trẻ câm điếc.

Weiss hỏi:

- Thế giá như anh chị không đồng ý trở về trước khi sinh nở?

Người chồng viết rất nhanh trên chiếc bảng kê ô vuông: “không hoàn thành” - và đưa cánh tay vạch ngang cổ họng, - mắt đảo long lên.

Khi Weiss viết rằng, anh từ vùng Baltic đến, người đàn bà liếc chồng đầy ý nghĩa và nhanh chóng viết trên bảng: “Chúng tôi đã đoán anh không phải là người quốc xã”.

“Tại sao?”

“Một số từ anh phát âm bị khác”.

“Nhiều từ như vậy không?”

“Không. Rất ít thôi. Và, có khả năng, anh phát âm đúng, nhưng cử động của môi bị khác cho nên chúng tôi không hiểu hoàn toàn”.

Một lần vào ngày chủ nhật, người đàn bà câm phàn nàn với Weiss rằng chồng chị không muốn lễ thánh.

Người chồng nhún vai, sờ tai, môi và giờ nắm đấm lên dọa trời.

Về phần mình, người vợ duỗi bàn tay xòe ra lên trời, sau đó chỉ sang chồng, rồi sờ vào ngực mình và âu yếm mỉm cười, cúi đầu xuống.

Weiss hiểu người đàn bà này.

Đi qua những tên phá hoại đang sưỡi dưới nắng mặt trời mà Weiss đã quen mặt họ, vợ chồng người câm kinh tởm quay mặt đi.

Khi họ rẽ vào ngôi nhà một chái, Weiss bắt chước một người nhẩy dù sắp xuống đất, tay giơ lên và hơi ngồi xuống. Người chồng gật đầu làm động tác như là rút súng lục ra và chĩa tay có một ngón duỗi giống như nòng súng về phía vợ và vào bản thân.

Weiss chỉ cho xem quân hàm của mình.

Người chồng phản đối, lắc đầu và lại chỉ vào vợ và vào bản thân.

Weiss hiểu, người chồng giải thích rằng, bọn phá hoại được trao nhiệm vụ giết thường dân chứ không phải quân nhân.

Giữa những viên đá cuội trên bãi cỏ dại đáng thương mọc chen lên, người đàn bà cảm thấy thông minh tìm được giữa đám cỏ hoang những cây có hoa nhỏ cứng, lớn hơn đầu chiếc kim một chút, gộp chúng lại thành một bó hoa xinh đẹp, ngửi hương thơm hầu như không có của hoa, khoan khoái nhắm mắt lại. Nét mặt người chồng khi đó tỏ ra có lỗi một cách buồn rầu.

Weiss viết lên chiếc bảng kẻ ô: “Nhưng sau này anh chị sẽ có thể mua được cho mình một trang trại?” Người chồng thể hiện ra trên nét mặt một nụ cười giấu cợt. Rồi viết: “Viên đạn chó kiếm được nhiều tiền hơn chúng tôi”. Rồi lại chĩa ngón tay ra làm giống nòng súng lục, nhíu mắt lại lấy đích, viết tiếp: “Đấy, làm như thế họ trả nhiều tiền hơn”.

Người vợ đọc xong, ngược mắt nhìn trời, sau đó đưa mắt nhìn chồng và lắc đầu. Rồi nghiêm nghị nhìn thẳng vào mắt Weiss, chị đưa ngón tay ra để dọa Weiss.

Thì ra vợ chồng họ cho rằng Weiss là người của Cục tình báo, một người cùng nghề với họ, nhưng họ không tán thành những kẻ đi giết người.

Một tuần sau, Weiss thấy người chồng ngồi lên xe hơi có viên sĩ quan đi kèm. Nét mặt người cảm này tối tăm, đau khổ, đôi mắt long lên vẻ đau đớn.

Và mấy ngày sau thì chúng đưa nốt cả người đàn bà câm đi. Weiss mãi mới nhận ra chị ta khi chị ta đi lại phía xe ô tô tay xách chiếc vali con. Chị ta khó nhọc lê từng bước, tóc xõa xuống, vai xọp lại, một túm tóc xòa trên trán, môi dưới mím lại, còn mặt thì xám đen như mặt người chết, mắt không cử động. Giữa đường lúc mắt chị ta bỗng gặp Weiss thì anh thấy chị ta không biết đây là ai nữa, vì đôi mắt đã mờ đục không nhìn thấy gì.

Thế là đôi vợ chồng bị chia cách nhau.

Bây giờ, chắc rằng họ sẽ phải làm việc mỗi người một nơi. Làm việc như những chiếc máy nhớ bằng con người để nghe trộm bằng mắt thường.

Không khí ẩm lạnh, mờ đục, ướt át, từ trong nhà chứa xe xông lên nồng nặc mùi xăng cất bằng than đá. Loại xăng tốt của Rumania chỉ dùng cho máy bay.

Mười Lăm

Weiss tìm kiếm khắp ngày đêm mọi khả năng thoát ra khỏi cảnh giam hãm. Mỗi tuần một lần anh viết thư cho bà Dietmar, những bức thư trôi mền một cách kính trọng. Không có thư trả lời. Rõ ràng là số hòm thư người ta cho anh ở đây thuộc một đơn vị nào đó ở tận xa nơi khác. Cuối cùng thì anh cũng được biết là viên giao thông chạy giấy mỗi tháng chỉ đi nhận thư có một lần. Và thế là đến ngày đó Weiss nhận được cả một tập thư bà Dietmar gửi cho anh. Trong thư cuối cùng bà hỏi qua là binh nhất Bruno có rẽ qua chỗ bà và hỏi về Weiss.

Lẽ nào lại Bruno?! Weiss cảm động đến nín thở. Nhưng khi trả lời bà Dietmar, anh chỉ đề nghị báo cho người binh nhất này, tất nhiên nếu anh ta còn đến nữa, số hòm thư đã chiến của anh.

Gặp gỡ nhau ở đây thì rõ ràng là không thể được rồi, đành phải dùng một địa điểm nào đó duy nhất thuận tiện cho việc này. Và ở đây, cái chiếc móc lên cửa gỗ ghép có một lỗ hổng giống như hình quả tim, Weiss lại khuấy đầu chiếc khăn mùi xoa mọi khi vào trong hộp con dục trữ trước - khăn tắm thuốc hóa học và viết bằng cái dung dịch mực đáng yêu này lên giữa các dòng một bức thư con - tin tổng hợp theo dự kiến của anh, vẽ sơ đồ đường đi đến doanh trại và chỉ địa điểm có thể đặt hòm thư bí mật.

Ngày hôm sau anh trao bức thư để trong phong bì không dán này qua chiếc cửa sổ con của phòng thường trực bảo vệ.

Nhiệm vụ quét sân ở đây do một tên lính già hay cau có đảm nhiệm, hẳn được làm cái chức trách này là nhờ có sự chạy chọt của con gái - kẻ luôn luôn ở trong ngôi nhà tham mưu một chái.

Viên lính này nghễnh ngãng và vì thế hay cau có. Mặc dù hẳn vẫn được xu nịnh tâng bốc là con gái hẳn - đội trưởng đội nữ phục vụ, nhưng hẳn vẫn không thích một điều là con gái hẳn thực hiện mọi yêu cầu của bọn sĩ quan một cách hết sức kỷ luật. Và một lần nữa, khi hẳn gọi con gái là con nhãi, thế là hẳn bị con gái cử ra trạm canh gác suốt năm ngày đêm, mặc dù mục có thể đưa ra tòa án quân sự dã chiến: vì dù sao bố cũng chỉ là lính trơn, còn mục là hạ sĩ quan.

Thế là một lần, sau khi Weiss sửa lại chiếc máy thái thịt chạy điện ở nhà bếp, cô gái người cân đối như một nhà thể thao mềm dẻo này trao cho anh nhiệm vụ thay dây lò xo xoắn ốc ở chiếc lò đốt đặc biệt. Chiếc lò này dùng để đốt những giấy tờ thuộc loại đem hủy bỏ sau khi đã xem rồi.

Weiss chữa chiếc lò này vào buổi tối ở phòng hành chính dưới sự kiểm soát của mục hạ sĩ.

Mục ta hỏi:

- Muốn uống rượu không?

- Không.

- Có vợ chưa?

- Mới đính hôn, - anh đưa giả thuyết này ra hoàn toàn chỉ vì những lý do phòng thủ. Mục hạ sĩ ngồi trên ghế, chân bắt chữ ngũ làm lộ rõ cả phần trên cùng của bít tất.

Để hai tay lên đỡ cổ làm lộ rõ cả bộ ngực căng phồng, mục giễu cợt hỏi:

- Và anh cũng tin cô ta như tin quốc xã chứ?

- Cũng thế.

- Nếu cô ta không ở trong đơn vị hậu cần, thì dù sao cũng như mọi người phụ nữ khác, bị gọi đi và đang làm lao động nghĩa vụ ở nơi nào đó. Và khi người đàn bà làm việc mười hai giờ rồi, sau đó không phải đi về nhà một mình, mà vào lán trại - nhà ở tập thể, ở đó những người con gái khảo ban đêm cho các chỉ huy - sĩ quan hậu cần chui vào trong chăn của mình thì sớm hay muộn cô ta cũng sẽ cho tên đàn ông nào đó chui vào chăn mình như mọi người con gái khác thôi.

- Cô ta không như thế.

- Trước tôi cũng không như thế.

- Chị từ nông thôn ra?

- Phải.

- Nhà chị có trại riêng chứ?

- Không. Trước bố con tôi làm việc chỗ ngài thống soái Himmler, ở gần Munich. Ngài Himmler có một trại nuôi gà vịt rất lớn. Ngài là người rất hiểu biết và yêu loại gà tây chính cống. Cứ trước ngày lễ giáng sinh chúng tôi lại chất gà đầy các xe vận tải và chở đi không chỉ Munich mà còn các thành phố khác.

- Tiền lãi ở trại này có lớn không?

- Ha! Hiện giờ ngài là một trong những người giàu nhất quốc xã, còn trại này thật chỉ như để thỏa lòng vui thôi.

- Chị đã biết, đã trông thấy ngài Himmler rồi chứ?

- Phải, tương đối nhiều lần.

- Thế rồi ngài ra sao?

- Anh biết không, đây là một người biết quan tâm lắm. Con gà tây gốc Hà Lan bị ốm, thế là ngài đã ra lệnh cử cho ngài viên thú y chuyên về gà vịt từ Hà Lan đến. Viên thú y này đã chữa khỏi con gà tây.

- Ở trại chị được lương cao không?

Mụ hạ sĩ dăm chiêu trả lời:

- Trước ngày lễ giáng sinh bố tôi lấy của trại mấy nắm hạt dẻ vẫn dùng cho gà tây ăn. Ông già muốn gói hạt vào giấy bạc và treo đến lễ giao thừa.

- Và rồi sao?

- Thế là chúng tôi đón lễ giáng sinh vắng bố. Ông già bị viên quản lý đánh cho nên thân và nhốt vào nhà kho suốt mấy ngày lễ giáng sinh ...- Rồi cất giọng đầy hy vọng. - Tôi tin rằng ở Phủ thống sứ tôi sẽ được cấp đất, và khi đó bố con tôi sẽ mở trại nuôi gà.

- Chị tính toán như vậy?

- Chứ sao nữa! Tôi là đảng viên xã hội dân tộc, gia nhập từ trước khi chúng ta trở thành chủ nhân châu Âu. Mỗi người chúng ta sẽ được nhận phần của mình. - Ngáp một cái, ả biếng nhác hỏi: - Thế nào, uống rượu chứ? - Weiss không nói gì. - Nếu anh e ngại thì có thể đến chỗ tôi. - Rồi nói giọng tán thưởng: - Anh là một thợ giỏi, - rồi ả nói thêm ngay: - Nhưng bây giờ điều đó không có nghĩa lý gì cả. Nước Đức có cả một lực lượng lao động lớn ở tất cả các lãnh thổ mới của mình, điều đó đặt ra nhiệm vụ: chỉ cần biết chỉ huy các lực lượng này và thế thôi.

- Đúng, - Weiss nói, - chúng ta, người Đức là dân tộc thống trị. Vì sao bố chị lại quên điều này khi lấy hạt dẻ dùng để nuôi gà tây.

Ả hạ sĩ thờ ơ phản đối:

- Nhưng sắp tới bố tôi sẽ có thể trừng phạt bất kỳ tên cố nông nào khi chúng tôi có trại gà riêng.

- Thế nếu sẽ bùng nổ chiến tranh với Nga?

Ả đăm chiêu suy nghĩ, sau đó nói:

- Dù sao tôi cũng muốn được nhận khoảnh đất của mình không phải ở bên đó, mà ở đây - đất thuộc quyền thông sử này.

- Tại sao?

- Ở nước Nga mùa đông lạnh lắm, và phải tốn kém để sưởi ấm gà vịt - là khoản chi không cần thiết. - Ả duỗi đôi chân đi bít tất bóng loáng ra và nhìn chân, vẻ lo lắng hỏi: - Anh có nhận thấy chân tôi cũng đẹp và đầy đặn như của các bà danh tiếng không? Nhiều người nói với tôi thế. - Rồi ả đăm chiêu nói tiếp: - Nhưng hồi tôi làm việc ở trại thì nó khẳng khiu như đôi gậy và thẳng đơ từ dưới lên trên.

- Vâng, - Weiss đồng ý. - Ở đây ăn uống không đến nỗi nào.

Anh chia tay với mục hạ sĩ gần như rất thân mật. Lúc chia tay, mục thông cảm nói với anh:

- Tôi còn được biết ở đây có những thanh niên như anh. Nhưng họ không thờ được. Nói rằng đó là vì những cơn biến động lớn và thần kinh phải chịu đựng sau những nhiệm vụ đặc biệt.

- Không, về phần tôi thì tôi lại không yếu thần kinh, - Weiss cười nói.

- Tôi chưa hề nhận thấy biểu hiện gì như thế.

- Đấy là vì anh còn chưa phải làm tình báo, - Ả ta nói.

- Vâng, chưa phải, - Weiss đồng ý. - Không phải tất cả ai cũng trở thành những người đặc biệt anh dũng. Chỉ tiếc là họ mất đi cái gì đó sau công việc này và rồi không thể có con được.

Đề tài câu chuyện rõ ràng đã lôi cuốn ả ta. Ả vui lên trông thấy.

- Một sĩ quan SS quả quyết kể với tôi rằng Gerda Bormann phu nhân của phó chủ tịch đảng quốc xã Martin Bormann đang định kêu gọi phụ nữ Đức cho phép chồng mình có nhiều vợ và thậm chí bản thân đã viết xong bản luật dự thảo. Bà ta đã trao cho chồng giấy chứng nhận của bà ta cho phép chồng bà có vợ với trách nhiệm là mỗi tuần phải đến với vợ một lần.

-Ồ, đấy là chuyện bịa đặt, - Weiss nghi ngờ nói.

- Tôi thề, đấy là sự thật. - Mụ hạ sĩ thề rồi nghiêm chỉnh nói thêm: - Và đó là một hành động rất yêu nước của phụ nữ Đức. Chúng tôi phải giúp quốc trưởng gây thêm người Đức ở những lãnh thổ mới. Trên trái đất chúng ta phải đông hơn tất cả dân tộc khác. Điều đó rõ như ban ngày.

-Ồ, đồng ý, chúc cho được như vậy. - Weiss tán thành và xếp dụng cụ vào túi vải bạt. Anh bấm nút điện, dây mai-xo trong lò đốt đỏ dần, tỏa hơi nóng khô bốc lên toàn mùi kim loại nóng.

Đôi khi vào những buổi chiều tối Weiss giúp viên thợ lắp ắc quy Paul Rây phân loại, rửa và nạo sạch những cặn ô xít bám ở các tấm chì, và khi đó hai người trò chuyện với nhau.

Paul thuộc dòng giống Bavaria, bố anh ta là chủ một xưởng đóng thùng loại trung, trong xưởng không chỉ sản xuất thùng mà còn làm cả cốc vại bằng gỗ sơn nhiều màu để uống bia.

Paul béo tốt, vui và tốt bụng. Anh ta cho Weiss xem các huy hiệu được tặng thưởng vì thắng trong nhiều trận đua vô địch uống bia. Anh ta giải thích:

- Mặc dù cái đó sau này có hại cho sức khỏe, nhưng lại không nghĩ ra cách quảng cáo nào tốt hơn cho các xưởng đóng thùng.

Ngày 9 và 10 tháng 11 năm 1938 trên toàn nước Đức đã tiến hành một đợt tiêu diệt người Do Thái đẫm máu, khủng khiếp.

Trong những ngày đó. Paul cho gia đình bác sĩ Salzman ẩn náu ở trong xưởng vì trước đó bác sĩ đã cứu sống hắn sau khi tiến hành ca mổ rất dũng cảm và nhất là không lấy tiền. Lúc đó Paul đang ngoắc ngoải vì sa ruột. Nhưng đã có kẻ khai báo về Paul.

Paul nguyên là một đảng viên xã hội dân tộc nên bị đưa ra trước tòa án danh dự, bị khai trừ khỏi đảng và đầy đến các trại lao động.

Paul nói, đôi môi dày bĩu ra vẻ giận dữ:

- Ở tòa án danh dự tớ khẳng định rằng chỉ có những lý do công việc sai khiến tớ. Tớ cho rằng mình nợ ơn Salzman ít nhất trên năm trăm mark. Đây là khoản tiền lớn. Tớ chối việc che chở cho Salzman có nghĩa là bằng cách đó tớ quyết định ăn quyết chủ nợ. Điều đó có thể làm mất lòng tin của mọi người đối với xưởng của bố tớ.

- Thế thực tế?

- Còn phải nói. Nhiều kẻ đã ăn quyết các chủ nợ, bằng cách khai báo gì đó với Gestapo về chủ nợ.

- Chỉ khai báo về người Do Thái thôi chứ?

- Giá thế đã may. Đảng này chúng khai tất cả những ai mà chúng không muốn trả nợ. - Paul nói lòng tự hào: - Dòng họ Rây nhà tớ tất cả đều làm nghề đóng thùng, còn ba ông cụ tổ nhà tớ thì làm người cầm cờ xưởng. Không ai trong họ Rây làm chuyện bắt lương kiểu buôn bán bao giờ.

- Có nghĩa là nếu anh không nợ bác sĩ tiền thì anh cũng sẽ không nghĩ là phải che giấu bác sĩ?

Paul nói loanh quanh:

- Nhà tớ có hai anh em - tớ và Gustav. Tớ là em. Gustav là giáo viên. Khi ông bố hiểu gió thổi chiều nào rồi bèn ra lệnh cho một trong hai anh em phải trở thành đảng viên quốc xã. Tớ là em lại chưa vợ nên đành phải tuân lời cha.

- Đây cũng giống như kiểu ngày xưa người ta cho con trai đi lính theo bạn?

- Không hoàn toàn như vậy. - Paul phản đối. - Trong hàng ngũ thanh niên tớ nổi danh yêu thể thao.

- Anh là nhà thể thao?

Paul nhắc lại:

- Tớ chẳng đã cho cậu xem các huy hiệu rồi sao. Hội thể thao của chúng tớ được các ông chủ nấu rượu giàu có cung cấp tiền. Ngay từ đầu những người này đã ủng hộ quốc trưởng, ủng hộ từ khi Người chưa làm quốc trưởng. Thế cậu nghĩ rằng chỉ có nhà Krupps mới mở quỹ cho quốc trưởng vay thôi à?

- Thế vì sao anh lại ở đây?

- Lại còn vì sao? Tớ vốn là nhà thể thao nổi tiếng. Có những ảnh hưởng nhất định chứ. Và nếu như tớ là đảng viên quốc xã, tức là đảng quốc xã thắng.

- Trong cuộc thi uống bia?

- Đối với bọn mình thì sau này các cuộc thi uống bia có đặc tính của cuộc mít-tinh chính trị.

- Ồ, thế cơ à?

- Thế cậu nghĩ sao? Quốc trưởng cần những người trung thành. Nhưng không phải tìm kiếm họ trong các quán rượu công nhân, tớ cho là như thế.

- Anh muốn nói rằng công nhân không ủng hộ quốc trưởng à?

- Tớ không nói như thế, - Paul bắt đầu bối rối, - Cậu cũng tự hiểu đấy, nước Đức - đó là quốc trưởng - Ngừng lại một lát rồi nói mất nhứ lại vẻ khôn ngoan: - Ở xưởng nhà tớ trước khi quốc trưởng lên cầm quyền mọi người làm việc chín giờ, còn sau đó thì mười hai giờ cũng vẫn khoản lương như cũ.

- Cuối cùng giọng khuyên răn hẳn nói: - Nhân dân có nhiệm vụ hy sinh cho các mục đích lịch sử của quốc xã.

- Thế bố anh?

Paul buồn rầu nói:

- Cũng thế. Chính phủ quốc xã chỉ ủng hộ các tập đoàn công nghiệp lớn. Thế là mấy năm sau nhiều chủ xưởng nhỏ bị phá sản. Ít tiền đi xuống dốc, còn người giàu nhảy vọt lên. - Rồi Paul cất giọng tự hào chứa vẻ ghen tị: - Như ngài Goering đã bắt đầu từ việc sản xuất độc quyền loại “súng lạnh danh dự” cho SA và SS³³, thế mà bây giờ trong tay đã có consortium³⁴ hơn một trăm nhà máy, hàng chục xí nghiệp công nghiệp mỏ và luyện kim, rồi các công ty thương mại, các trạm giao thông và công trình đủ cả.

- Đấy là anh nói về thống soái Hermann Goering phải không?

- To hơn thống soái nhiều. Ngài là ông trùm lớn. Và Martin Bormann cũng thế, còn bắt đầu con đường công danh chính trị của mình từ đâu? - Gia nhập “Liên đoàn chống phát triển Do Thái” năm một nghìn chín trăm hai mươi, ở đó các tài năng của ông ta đã trỗi lên.

- Còn anh, có nghĩa là không gặp vận?

Paul nhún đôi vai đầy mỡ, thú nhận:

- Đúng, tớ đã không trở thành một mảnh thú trọc đầu.

- Thế nghĩa là gì?

- Có gì đâu, trong đảng mọi người gọi tớ như vậy.
- Thế còn Gustav, anh ấy cũng vì cái xưởng của mình và không gia nhập đảng quốc xã à?
- Anh ấy hi sinh trong thời gian quân ta chọc thủng phòng tuyến ở Ardennes.
- Tức là, nói chung thì anh vẫn còn gặp may. - Weiss kết luận.
- Phải, - Paul thú nhận, - gặp may, nhưng tớ được cái gặp may này cũng không vô ích. Tớ phải lấy vợ.
- Ai đấy?
- Nữ hạ sĩ trong tiểu đội phục vụ. Thế là cô ta kéo tớ từ đại đội trợ lực về đây. Tớ mang ơn cô ta rất nhiều.
- Vâng, tôi có được quen chị ấy.
- Nhưng tớ không thuộc loại người căm ghen, - Paul vội nói để Weiss tin. - Cô ấy là một người đàn bà có đầu óc suy nghĩ và có đặc tính riêng. Đó là cái chủ yếu đối với cuộc sống gia đình.

Những buổi nói chuyện với Paul đã làm cho Weiss nhận ra rằng, tính cởi mở, sự hiểu biết trong mọi hoàn cảnh giữ cho được cảm tình tốt, thái độ vui vẻ - tất cả những điều đó - đôi khi có khả năng chiếm được tình cảm của người khác một cách nhanh chóng hơn, lôi kéo được người khác có thái độ cởi mở một cách tự nhiên hơn là sự tháo vát một cách thông minh, tinh khôn. Và, điều đó có thể gây cho người tiếp chuyện lòng mong muốn phải làm việc bằng bộ óc và che giấu những ý nghĩ thực của mình để moi cho được những ý định bí mật của người cùng tiếp chuyện.

Việc biết cách làm quen với đủ loại người khác nhau đã làm giàu hiểu biết cho Weiss về môi trường anh đang phải hoạt động. Việc nghiên cứu địa vị của mọi người đã cho Weiss khả năng tiến triển từ

người này sang người khác một cách chắc chắn hơn. Anh không giả vờ, cũng không áp dụng lối biến hình đặc biệt và áp dụng màu sắc tự vệ nào đó để hòa vào những đặc điểm cá nhân của người cùng nói chuyện, giữ cho mình tới mức độ cho phép, Weiss thành thật quan tâm đến đời sống của mỗi người mới quen biết, và sự chân thành này đã gây được thiện cảm nhiều hơn, chắc chắn hơn, dễ đi vào lòng người hơn, có hiệu quả hơn là sự giả dối và những lời cam kết về sự nhất trí. Phương pháp cuối cùng này chỉ đáng áp dụng trong hai trường hợp: coi như một biện pháp tự vệ bắt buộc hoặc là giáng cho đối thủ một đòn với mục đích kết tội địch thủ không thật trung thành với quốc xã.

Weiss hiểu rằng, đặt mình vào địa vị của một người mà người này còn phải được thuyết phục trong vấn đề gì đó nữa thì có lợi hơn trong công việc thu lượm các tin tức rộng lớn hơn. Sự đối kháng một cách ngây thơ sẽ kích thích người cùng nói chuyện hơn là phụ họa khuyến khích anh ta. Mỗi người dù ai đi nữa, đều mong muốn được người khác thích mình. Và nếu người khác theo cách nhìn nhận của anh ta, có những ưu điểm gì đó thì anh ta càng phải cố gắng hơn chiếm được cảm tình của người này.

Nghĩa là trong tất cả mọi hoàn cảnh đều phải biết bộc lộ mặt tốt ra ngoài. Dù cho đó là các kiến thức nghề nghiệp hay lòng ham hiểu biết có liên quan đến các lĩnh vực tri thức khác nhau, là sức mạnh thuyết phục về tinh thần hay lòng trung thành tuyệt đối với những nền tảng vững chắc, là sợ có thiện ý - nếu như thiện ý này không phải là giả dối - là sự biết khôn khéo lợi dụng quyền giữ mình nguyên vẹn một cách hạn chế, giữ gìn sự ngay thẳng trong mọi điều kiện ngay cả khi hầu như không có khả năng gì để làm như vậy. Tất cả những điều đó như gộp lại thành việc vũ trang tư tưởng ở bên phía kẻ thù. Và càng nắm chắc được thứ vũ khí này bao nhiêu, Weiss càng cảm thấy mình được bảo vệ an toàn bấy nhiêu.

Tránh không giao thiệp với bọn người thấp kém, đều giả - ở đây, điều này đối với Weiss là một thái độ trường giả không được phép, và nếu những nét này trong bọn chúng càng nổi bật rõ ra ngoài thì

Weiss càng cần phải dốc nghị lực nhiều hơn, cố gắng gắn lại với những kẻ có những nét nghiên cứu không chỉ tinh nhiều mặt khác nhau của kiểu cách đều giả, mà còn tìm kiếm ra nguồn gốc nuôi dưỡng sự đều giả này.

Trong phạm vi quan sát không chỉ có những chính kiến tư tưởng của chủ nghĩa quốc xã, mà còn cả độ ăn rộng của chúng vào xương tủy của những kẻ không coi mình là đảng viên quốc xã. Đối xử với những con người chưa bị đầu độc hoàn toàn như vậy phải đặc biệt thận trọng và suy nghĩ chín chắn, vì rằng cùng một lúc họ có thể vừa có ích, vừa có hại.

Weiss hiểu rằng mỗi người như nhìn thấy ấn tượng riêng về chính bản thân mình trong gương.

Nhưng đối với sự hoạt động của Weiss thì cần thiết phải có tính bản chất thường xuyên cảm thấy những người khác nhận thức về cá nhân anh như thế nào và song song với cảm tưởng này phải tìm ra những nét trùng với hình tượng đã tồn tại trong nhận thức của kẻ khác. Đồng thời, để từng bước tiến lên được đỉnh cao, phải chiếm lấy vị trí ngày càng có lợi lớn, phải tiến lên phía trước, anh cần phải cho những người xung quanh cảm thấy sự hơn hẳn của anh, nhưng chỉ ở mức độ sao cho cái hơn hẳn này không gây nên sự ghen tức, mà lại chỉ hiện ra như là anh không biết cách biểu lộ các khả năng của mình, thiếu sự ủng hộ rộng lượng. Bất cứ lúc nào cũng sẽ tìm được những kẻ mong muốn ủng hộ một người có đầu óc, mang lại hạnh phúc cho anh ta bằng sự ủng hộ như vậy. Và nếu không tự có những kẻ đó thì cũng có thể tìm ra chúng.

Weiss cảm thấy rằng, mặc dù anh không tỏ ra là người cùng chí hướng với Paul và nữ hạ sĩ trong đội phục vụ mà giữ lập trường tự chủ trong khi giao thiệp với họ, nhưng hai người này tỏ ra kính trọng anh. Mặc dù, về bản chất, hai người này không quen tỏ ra kính trọng những kẻ nào không đứng trên đầu họ.

Và Weiss nhìn thấy trong cái kết quả có tính tập dượt này của anh một cái gì đó làm anh yên tâm. Thời kỳ bất ổn chắc chắn, kéo dài lê thê của anh đang diễn ra thuận lợi, và cảm giác thuận lợi này lại càng thêm đốt lòng mong muốn hoạt động tích cực trong lúc anh vẫn tiếp tục phải thực hiện chiến công im lặng này.

Một lần, viên lính già - bố vợ chưa cưới của Paul, không chú ý đến chiếc xe tảo đang quay đầu ở sân và bị bánh xe đè vào. Thế là phải đưa lão ra khỏi trại, vào đơn vị quân y cũng ngay ở đây, trong thị trấn này.

Nữ hạ sĩ đề nghị Weiss làm ơn giúp ả tạm thời làm việc thay bố ả cái chức vụ này trong khi lão còn phải nằm ở viện quân y. Mụ nói: Paul biếng nhác và không trong sạch. Không thể tin được anh ta.

Ban đầu Weiss chỉ quét sân, rắc cát lên đường đi, quét vôi những chiếc cột ở hai bên đường. Trong bộ quần áo liền mặc ngoài quân phục và thắt cả chiếc tạp dề ngắn - những thứ lấy trong chiếc tủ con đựng quần áo lao động của viên lính già, tay cầm chổi và xẻng, dần dần, với vẻ mặt rầu rĩ, phát ý Weiss bắt đầu quét dọn không những chỉ ngoài sân mà cả những ngôi nhà phía trong của khu thường trực quản lý, nơi qua lại giữa các khu của doanh trại.

Và chẳng mấy chốc bọn bảo vệ đã quen với Weiss. Và khi mụ hạ sĩ có bộ đùi trông giống chiếc quần chèn ống và bộ tóc ít quăn trao cho Weiss thẻ ra vào để Weiss có thể mang xe đi lấy cát từ ngoài bãi đá cách doanh trại khá xa về, anh có khả năng tự do đi lại không chỉ giữa các khu nhà trong doanh trại nữa.

Rẽ vào khu nhà một chái - nhà ở của những tên mặc quân phục kiểu khác nhau, anh thấy điều anh dự đoán là đúng: bọn này đang được đào tạo để tung sang Liên Xô. Điều này anh khẳng định theo những giấy tờ làm nháp, những tờ giấy ghi bài giảng có liên quan đến địa lý. Theo những tờ giấy đáng chú ý này - chúng dùng để học thuộc lòng - Weiss còn có thể xác định được cả những vùng chúng dự định hoạt động.

Weiss cảm thấy mình như một người bỗng nhiên được nhận cả kho tàng.

Cho xe đi lấy cát, Weiss chọn một chỗ thuận tiện để đặt hòm thư bí mật và trên đường về, dưới chân cột điện thoại mang số 74/0012. Anh chôn bản mật mã cùng một số tranh vẽ chân dung bọn phá hoại - đây là bản báo cáo đầu tiên trong suốt thời gian ở doanh trại này. Tất cả được gói trong một mảnh áo chống chất nổ không thấm nước, loại áo của bọn lính chống hơi ngạt - và để trong một hộp đựng thực phẩm đã ăn hết.

Sau đó, trong bức thư mật viết cho Bruno kèm trong thư gửi cho bà Dietmar anh chỉ dẫn về chiếc cột điện này.

Và thế là anh nói được liên lạc. Thật là hạnh phúc. Bây giờ thì hết đơn độc, cái đơn độc nặng nề không lối thoát vì không hoạt động. Vì anh có làm gì đi nữa mà không có mối liên lạc đáng tin cậy với người của mình thì mọi cố gắng của anh đều chỉ là vô ích. Nhưng anh không thể say mê với cảm giác hạnh phúc này mà lại không nói rằng cảm giác làm mềm yếu ý chí này hiện nay cũng phải thể hiện một cách dè dặt.

Ấy thế mà anh vẫn phạm sai lầm.

Những bức chân dung bọn phá hoại mà anh vẽ cất kín trong lỗ thông hơi trên nền gạch gara, và cuộn tròn trong một miếng vải chống chất nổ. Buổi chiều anh xem lại chúng lần cuối cùng định ngày hôm sau sẽ bỏ chúng vào hòm thư bí mật dưới chân cột điện. Anh nhận thấy hình dạng tên mà bọn phá hoại gọi là Khryashch bị cọ xát quá nhiều ở chỗ gấp nên anh quyết định sửa lại những chỗ hỏng của bức chân dung. Anh bật đèn trần trong cabin xe, ngồi vào và bắt tay làm. Anh để cửa xe mở toang để nếu có ai vào gara anh sẽ nhận ra ngay. Và... thế là có kẻ bắt gặp.

Một tên có phong cách chỉ huy đi vào gara, kèm theo sau là tên lái xe và một tên lính bảo vệ, và ngay lập tức tên này nhìn thấy người

lính ngồi trong chiếc xe bật sáng. Hấn giật lấy tờ giấy của người lính đang viết gì trên đó.

Weiss nhảy vội xuống xe, người đứng thẳng không cựa quậy.

Tên mặc thường phục ngạc nhiên ngắm bức tranh.

- Ai?

Weiss báo cáo:

- Johann Weiss, lái xe của thiếu tá Axel Steinglitz.

- Đây là ai?

Weiss nhìn qua bức tranh:

- Tôi không thể biết được ạ.

Tên này nghi ngờ, cau mặt nhìn chòng chọc vào mắt Weiss:

- Ai? - Hấn hỏi lại.

Và tự nhiên, Weiss cười đúng theo tư thế tự do không theo kiểu lính, vẻ bình tĩnh mạnh dạn nói:

- Tôi xin phép báo cáo với ngài, đây chỉ là một bức tranh nguệch ngoạc đáng thương. - Rồi đề nghị giọng chứa đầy hy vọng: - Tôi thật là hạnh phúc nếu được trình ngài xem các bức tranh của tôi.

Tên mặc thường phục lại chăm chú ngắm bức tranh một lần nữa, do dự giây lát rồi cuối cùng trao trả cho Weiss, sau đó ngồi vào xe riêng cho xe chạy.

Cả chiếc xe lẫn tên lái, Weiss đã biết từ trước. Chiếc xe đó chỉ phục vụ một người - đó là tên mặc thường phục. Mỗi lần sau khi đi xe về số xe lại thay đổi, trong một thời gian ngắn nó đã bị sơn lại hai lần. Anh hiểu rằng trí nhớ nghề nghiệp của tên này cũng không dễ dàng

thổ lộ ra ngoài qua cái nhìn chăm chú như soi mói tâm can người khác của hắn.

Và, khi còn lại một mình, Weiss biết rằng chiếc xe này cùng chủ nó sẽ trở về.

Có thể lẩn tránh mối nguy hiểm, mà cũng có thể dũng cảm xông thẳng vào nó. Weiss coi cách thứ hai tốt hơn.

Anh kiểm một tờ giấy bìա chắc, đặt trước mặt mình cuốn lịch con có ảnh quốc trưởng, các tên cầm đầu quốc xã, các thống soái, tướng lĩnh và chỉ huy quân sự Đức rồi háng hái bắt tay vào việc, bây giờ thì không còn phải bí mật, giấu giếm ai nữa.

Cách cứu chữa tàn khốc đối với công việc và cả vận mệnh bản thân anh, lòng khao khát muốn chuộc lại sai lầm không thể tha thứ được là nguồn sức mạnh động viên anh lập chiến công sáng tạo.

Anh được biết khá rõ về xu hướng đặc biệt của nền nghệ thuật nước Đức Hitler.

Trước hết là sự trang nghiêm về nghi thức. Về mặt tài năng họa sĩ vẽ chân dung chỉ có thể cạnh tranh được với những họa sĩ hóa trang ở nhà xác khi vẽ mặt người chết thành người sống, đồng thời điểm thêm vào vẽ vĩ đại cho những khuôn mặt đặc trưng vốn có ở những xác chết quan lại.

Vẻ lộng lẫy của những bức tranh sơn dầu bán ngoài thị trường bị phai mờ đi trước những tấm vải vẽ đồ sộ rất thu hút đặt trong khung lớn bằng đồng vàng. Và, mọi sức lực của họa sĩ đều chỉ dùng để dựng lại chính xác như chụp ảnh những bộ quân phục: tài năng của người thợ may dùng để làm việc này cũng cần thiết như tài năng của người họa sĩ vẽ phong cảnh.

Nhưng cũng còn một xu hướng khác trong nghệ thuật vẽ chân dung. Những người bảo vệ xu hướng trên - xu hướng của quan lại, tầng bóc, cầu kỳ một cách quan liêu - in lên trên các bức chân dung toàn

bộ cái vĩ đại bên ngoài, vì họ coi việc biết phục hồi được cái vẻ bên ngoài là thành tựu cao nhất. Những người theo xu hướng thứ hai thì lại muốn thể hiện ý tưởng của cá nhân. Họ cho rằng, bức tranh bôi bác, càng loạn ầu, điên cuồng bao nhiêu, trong đó ý bóng gió bí mật gì đó, thần kỳ mà chỉ có họ hiểu nổi càng nhiều bao nhiêu, thì bức tranh càng truyền đạt được rõ ràng hơn những tình cảm trên nét mặt những ai định mô tả, vì thế họ tạo nên không phải các bức chân dung, mà là những quan điểm của bức chân dung - những chuyện hoang đường. Và nếu như đại diện của xu hướng thứ nhất cần có tài năng thủ công - dù sao cũng là tài năng, thì những người theo xu hướng thứ hai lại kiêng tránh bất kỳ tài năng nào, và nếu các phương pháp thể hiện càng bị quá coi thường, ngay cả những người thợ sơn coi phương pháp này là cơ sở của mọi cơ sở thì hiệu quả tượng trưng của bức tranh càng đạt được ý nghĩa lớn lao hơn.

Việc thiếu thời gian, sự quá xúc động cũng như quá căm ghét đối tượng miêu tả - đã đẩy Weiss sang xu hướng thứ hai.

Theo cách miêu tả dự định rất ngông cuồng, Weiss vẽ lại từ cuốn lịch chân dung bọn cầm đầu quốc xã và để không tốn thời gian cho việc vẽ trang phục và huân chương huy chương, anh trang hoàng nửa thân trên theo kiểu hình bán thân la mã, vì anh nhớ đến lòng ham muốn của Hitler và bọn thân cận của hắn bắt chước những thói quen của các đế vương xưa kia.

Vẽ xong bộ tranh thứ nhất, Weiss mang nó về nhà ở tập thể và cất dưới đệm giường của anh. Bộ thứ hai anh vẽ theo một lối khác, hơi nhắc lại lối đã in các nét ngoài của tên gọi là Khryashch những nét mà bản thân chúng đã là tang vật rồi.

Phác họa xong các nét mặt của viên dạy chó, viên nấu bếp của thiếu tá Steinglitz, nữ hạ sĩ anh cũng đặt hết cả xuống dưới đệm, mỗi tờ tranh anh đều rắc trước ít bụi làm dấu.

Mãi đến chiều tối anh vẫn chưa về nhà ở tập thể. Và trước lúc đi ngủ, khi anh lấy các bức tranh từ dưới đệm lên, anh sung sướng

nhận ngay ra rằng việc đề phòng của anh trong trường hợp này hoàn toàn đúng đắn. Không còn lấy một hạt bụi nào trên các bức tranh. Nghĩa là đã có kẻ để ý đến các bức tranh này. Và dự kiến của anh đã được khẳng định đúng: ngài mặc thường phục không bỏ qua cuộc gặp gỡ với “họa sĩ” mà lại không có sự theo dõi kèm theo. Mà trong chừng mực nhất định, những ai làm công tác tình báo đều cần có tài vẽ, nó rất có lợi vì cần phải vẽ phác những địa điểm quốc phòng và địa dư, vì thế ngài mặc thường phục rõ ràng là một tên gián điệp nhà nghề và cái việc làm ban đêm của Weiss đã gây nghi ngờ một cách tự nhiên nên đã có sự lục soát.

Những chân dung bọn đứng đầu đế quốc xã vẽ theo thể tự do hoàn toàn xa lạ với các yêu cầu đặt ra cho các tình báo nhà nghề đã tránh cho Weiss mọi nghi ngờ là anh có tài năng hoàn thành chính xác các nhiệm vụ ghi chép địa dư với mục đích do thám.

Những bức vẽ theo kiểu này truyền đạt không chính xác sự giống nhau về nét mặt và vì thế nói lên rằng cái công việc mà anh lính này làm trong giờ tự do hoàn toàn không nguy hiểm cho quốc xã.

Tất cả những điều đó Weiss kịp thời thực hiện và đánh giá. Nhưng dù cho những phán đoán của anh có hợp logic thế nào đi nữa, ban đêm anh vẫn không thể nào ngủ thiếp đi được. Và mặc dù ngày hôm sau anh đã kịp giấu các bức chân dung bọn khủng bố phá hoại do anh vẽ ở địa điểm bí mật bên đường cái, sự lo lắng vẫn ám ảnh anh.

Sáng ngày thứ ba, Weiss bị gọi lên ngôi nhà tham mưu và ở đây trong số bọn mặc thường phục lần đầu tiên sau bao nhiêu ngày anh gặp lại chủ mình - thiếu tá Steinglitz. Chúng ra lệnh cho anh đi lấy các bức tranh lên.

Weiss mang các bức chân dung lên và cẩn thận để trên bàn. Nét mặt của bọn người được miêu tả trong các tờ giấy này đòi hỏi sự kính cẩn. Và vì thế bọn có mặt đều kính cẩn ngắm các bức tranh của Weiss nhưng không cho nhận xét gì cả. Riêng chân dung tên dạy chó, nấu bếp, nữ họa sĩ thì bị chế nhạo.

Bản thân Weiss cũng coi những bức chân dung này là không đáng kể, nhưng dù sao trên những bức chân dung này cũng có nét gì đó. Và, trong giây lát mắt tự chủ, anh buồn rầu thực sự vì thái độ khinh miệt đối với nghệ thuật của anh. Thái độ chân thành của anh là biểu hiện sáng ngời về lòng say mê nghệ thuật của người lính và cũng cố sự tin cậy bị lung lay với anh. Và khi thiếu tá Steinglitz nhớ lại cảnh Weiss đã khôn khéo biết cách tìm thấy tranh của Lyotard như thế nào ở kho “Đóng gói bán đấu giá” thì mọi nghi ngờ hoàn toàn biến mất. Thế rồi bọn có mặt ở đây quyết định là Weiss phải vẽ chân dung tướng von Brauchitsch.

Bắt đầu bàn bạc. Và thế là Weiss được biết rằng tướng von Brauchitsch được bổ nhiệm làm tư lệnh một tập đoàn quân khổng lồ và có khả năng trong một ngày gần đây sẽ ghé thăm doanh trại này vì hiện giờ cần sự giúp đỡ ở đây. Đúng là doanh trại này trực tiếp dưới quyền Berlin, tới doanh trại này sẽ di chuyển sang phương Đông cùng với tập đoàn quân của Brauchitsch.

Weiss hỏi xem vẽ Brauchitsch trên nền nào thì tốt hơn, và anh đề nghị hình tượng trưng thủ đô Warsaw. Một tên trong bọn mặc thường phục cười phá lên.

- Tốt hơn hết là nền hình Kremlin của Moskva.

Nhưng hắn bị sửa ngay: nếu như quốc trưởng biết rằng Brauchitsch được tặng bức chân dung như vậy thì điều đó sẽ có thể gây nên sự không hài lòng vì ghen tức.

Weiss hiểu tất cả và đề nghị mô tả Brauchitsch trên nền cờ và súng. Đề nghị của anh được chấp nhận. Thế là anh nhắc rằng cần phải có các vật liệu khác nhau: vải gai, thuốc vẽ, bút lông và anh được phép đi Warsaw kiếm những thứ này.

Mọi việc diễn ra có kết quả thật không ngờ, vì rằng đã sắp đến ngày hẹn - theo sự thỏa thuận - với trung tâm - anh phải đến chỗ gặp mặt ở Warsaw.

Hai ngày sau, (chính vì sang ngày thứ ba sẽ có cuộc gặp mặt này) Weiss lấy xe đạp đi Warsaw. Thuyết phục được tên cảnh vệ bên ngoài rằng cần phải đi bằng xe đạp thật không phải chuyện đơn giản. Tên trung sĩ này cử người đưa Weiss đi bằng mô tô. Nhưng xe đạp là phương tiện duy nhất tránh khỏi người đi kèm, và Weiss bảo vệ ý kiến của mình, viện cớ rằng cần phải tiết kiệm xăng dầu cho mục đích quân sự. Và thậm chí còn dám kết tội tên trung sĩ là hấn sử dụng lãng phí những phương tiện đảm bảo cho các cuộc hành quân sắp tới.

Nhiều vùng ở Ba Lan bị máy bay oanh tạc đã biến thành những đồng gạch vụn giống như khi đập đá. Những quả bom - như đạn thần công - thả vung vãi xuống nóc các ngôi nhà. Bằng những quả bom này, bọn Hitler khao khát bắt người Ba Lan ghi nhớ lịch sử lâu đời và quang vinh của chúng. Ngay từ 22-08-1939 trong bữa ăn tối với bọn thân cận của mình, Hitler đã hứa hẹn:

- Ba Lan biến thành nơi không người và sẽ thay bằng người Đức. Và, thừa các ngài, sau đó với nước Nga cũng thế... Chúng ta sẽ phá tan Liên Xô. Khi đó người Đức sẽ thống trị toàn thế giới...

Goering quá sung sướng vì những lời này, cời vút cả quân phục, nhảy chồm lên bàn mặc độc chiếc quần đùi múa điệu người man rợ, với tấm thân phì nộn những mỡ như đàn bà rung lên.

Một tình báo Ba Lan mới đây bị bọn Hitler bóp cổ chết trong chính nhà lao mà những kẻ cầm đầu nước Ba Lan tự sản tổng giam anh ta. Chính anh ta đã kịp thời thông báo lại được những sự kiện cuối cùng này trừ tất cả các vấn đề khác, và về bữa ăn tối của Hitler cùng những chuyện xảy ra trong bữa ăn đó.

Chính quyền tự sản Ba Lan đã phản bội nhà nước này như đã phản bội cả dân tộc Ba Lan.

Và khi Weiss lang thang giữa những ngôi nhà đổ nát đầy đau thương, giữa những bức tường nhà lởm chởm như mòm đá nhọn sắc, anh nhớ lại ngày nào đó ở Ủy ban quân sự người ta trao cho

anh thẻ quân nhân. Với một vẻ buồn rầu họ trao thẻ quân nhân cho tất cả sinh viên, công nhân, nhân viên - những người tình nguyện nhập ngũ. Đó là sự kiện sau khi chính phủ tư sản Ba Lan từ chối không cho một số đơn vị hồng quân vào lãnh thổ Ba Lan để bảo vệ Ba Lan khỏi sự đe dọa tấn công bất ngờ của quân đội Hitler.

Các gián điệp của Hitler đã loan báo cho giới cầm quyền Anh về cuộc tấn công đã chuẩn bị vào Ba Lan để tìm hiểu xem trong trường hợp này cái gì sẽ đe dọa nước Đức. Và thế là chúng đã biết: sẽ có tuyên chiến lấy lệ với Đức. Và đã tuyên chiến. Chiến tranh mang cái tên “chiến tranh kỳ lạ” - chiến tranh ngòi.

Thế là Ba Lan bị dày xéo dưới gót giày phát xít nhằm giảm nhẹ cuộc hành quân sang phương Đông, sang nước xã hội chủ nghĩa, của Hitler.

Alexander Belov là một trong những người chiến đấu chống lại âm mưu của bọn đế quốc muốn tấn công cả loài người do các cơ quan mật vụ tiến hành với những phương pháp thô bỉ nhất.

Chính anh, Alexander Belov, là một trong số những học trò hứa hẹn nhất của viện sĩ Linev, một nhà trí thức đầu tiên của cả dòng họ công nhân Belov. Anh đã bỏ con đường hoạt động khoa học, bỏ tất cả những gì hứa hẹn với anh, và anh đi ra mặt trận cũng như cha đi chiến đấu trong những năm nội chiến trước kia theo nghĩa vụ người đảng viên cộng sản. Nhưng đây là một mặt trận khác - chiến tranh bí mật. Chiến sĩ tình báo Xô Viết Alexander Belov được cử đến đây - đến dinh lũy của bọn phát xít để nắm được trước và để lái chệch những đòn đang nhằm vào sau lưng nhân dân anh, và cũng để chính bản thân anh sẽ giáng những đòn chí tử vào đầu kẻ thù ngay trong hang ổ của chúng.

Lực lượng thật không cân bằng: Weiss một mình giữa kẻ thù.

Khi anh nhìn thấy Bruno đang mò mẫm đi theo con đường nhỏ giữa những ngôi nhà Warsaw đổ nát, nhìn thấy tám thân gầy gò đầy quen thuộc của người đồng chí, nhìn thấy khuôn mặt sinh động thường

chứa về cau có châm biếm những con bệnh của bản thân mà đồng chí ấy không bao giờ có đủ thời gian để chữa khỏi, Weiss cảm thấy một cái gì đó giống như người tù cảm thấy khi thoát khỏi nhà giam mà ở cổng nhà lao có người thân đến đón. Mặc dù suốt mấy tháng trời anh tự rèn luyện bản thân thế nào đi nữa và mặc dù anh đã chuẩn bị cẩn thận cho buổi gặp gỡ này thế nào đi nữa, Weiss vẫn không thể làm chủ được bản thân. Weiss chạy lao về phía Bruno.

- Cảm động? không thể không cảm động được à? - Bruno không vừa ý nói.

Đi sau Weiss theo con đường hẹp giữa những ngôi nhà đổ nát, Bruno nói bằng giọng khàn khàn của mình.

- Ở bên nhà cũng bắt đầu nói cái chuyện cảm động khi liên lạc với cậu bị đứt. Cậu hơi bị đẩy đi lung tung, nhưng nói chung không sao cả, hoạt động có vẻ thông thạo. Tôi đã nhận được chân dung bọn khủng bố và đã chụp ảnh lại, in phát cho các nhóm tác chiến. Rất thích thú. Cậu tài lắm.

Weiss dừng lại:

- Đi đi, - Bruno ra lệnh, - khi nào đổi chỗ tôi sẽ nghe cậu nói, còn bây giờ hãy nghe tôi nói đã. - Rồi Bruno nói nhỏ: - Chiến tranh. Đúng thế! - Rồi với vẻ nghiêm khắc nhắc lại: - Cậu đi đi! Đi đi và đừng có ngoái cổ lại. Bây giờ nói đến cái khó nhất đối với cậu. Chiến tranh sẽ bùng nổ - đừng có mơ màng. Phải sống bình tĩnh, biết chịu đựng. Liên lạc trong những ngày đầu sẽ bị đứt. - Bruno thở dài: - Phải, anh bạn ạ, anh có đau buồn thế nào đi nữa cũng được, tùy ý anh, nhưng không được lộ tâm trạng ra bên ngoài trừ lòng trung thành với quốc xã. Và không có gì khác nữa, hiểu chứ? Không có gì khác nữa, chỉ có bắt rế vào thôi. Dù trong hoàn cảnh nào cũng phải bắt rế vào. - Sau đó Bruno báo cho Weiss tất cả những gì đồng chí được biết. Với trí nhớ thật kỳ lạ, hầu như nhớ từng câu chữ, Bruno kể cho Weiss nghe nội dung những bức thư bố mẹ anh viết cho anh. Đồng

chí nói rằng, có đến nhà anh và đã chuyển các giấy giới thiệu của lãnh đạo có bổ sung thêm ý kiến của cá nhân đồng chí. Bruno nói: -

Sẽ có đồng chí khác đến bắt liên lạc với cậu. Còn bây giờ hãy nói ngắn gọn, tôi nghe đây.

Bruno vượt lên trước.

Weiss báo cáo lại tất cả những gì không kịp chuyển qua đường thư mật. Khi kết thúc phần sự vụ của mình anh muốn chuyển sang vấn đề hôm nay làm anh lo lắng hơn cả, sang vấn đề chiến tranh sắp tới mà Bruno vừa nói đến, thì con đường nhỏ dẫn họ từ những ngôi nhà đổ nát ra một quảng trường.

Ở đây hai người lính Đức chia tay nhau, một người rẽ phải, một người quay trái. Họ không biết rằng họ sẽ chỉ còn được gặp nhau một lần nữa, một lần cuối cùng...

Weiss mua đủ những thứ cần thiết rồi nhảy lên xe đạp trở về cái doanh trại tù đầy của mình. Anh sẽ vẽ chân dung von Brauchitsch, nói đúng hơn là sẽ vẽ lại từ chiếc bìa sơn màu của cuốn tập san quân đội.

Anh phấn khởi đạp chiếc xe về phía chiếc cổng sắt trình cho lính gác giấy phép đi ba giờ bốn mươi lăm phút theo nhiệm vụ được giao. Và anh đã vẽ chân dung von Brauchitsch. Nhưng viên tướng này không đến đây. Các quân chủng của Hitler tập trung dọc biên giới Liên Xô đã ở tư thế chuẩn bị sẵn sàng tấn công. Chỉ còn chờ lệnh của Hitler.

Và từ đây, Weiss bắt đầu chịu đựng những thử thách đòi hỏi anh mọi sức mạnh tinh thần, giống như tự lột da mình, lột trần da ra ngoài, rồi lại kéo căng nó ra và trong khi đó phải mỉm cười. Phải làm ra vẻ như anh không cảm thấy đau khổ và cả con người không được rung động vì đòi hỏi bức thiết lúc này, vào giờ phút này - đòi hỏi được trả thù. Mà đâu có phải trả thù cho bản thân anh, lẽ nào chỉ đáng cho bản thân khi mà cả dân tộc anh đang đổ máu!

Nhưng anh đã được trao nhiệm vụ lập chiến công không hoạt động. Nhân dân Xô Viết đang bị giết hại còn anh thì sống giữa lũ giết người, ngay trong dinh lũy của chúng, phải ngoan ngoãn thực hiện nghĩa vụ của mình, phải chờ đợi. Anh phải chờ đợi để hoàn thành đúng vào lúc quy định của những người đang biết cách bẻ gãy những đòn bí mật của các lực lượng phát xít bí mật và mang sinh mệnh của mình ra chịu trách nhiệm trước tính mệnh của mọi người.

33. SA: loại quân dã chiến, tiền thân của quân bảo vệ, những tay chân của bọn phát xít đã giúp cho Hitler lên nắm chính quyền. Sau đổi thành SS là loại quân bảo vệ của Hitler, trực tiếp phục tùng Hitler. ND.

34. Loại tư bản độc quyền ở các nước tư bản lớn tổ chức ra consortium. ND.

Mười Sáu

Weiss được bổ nhiệm vào đơn vị đặc biệt dưới quyền thiếu tá Steinglitz. Đơn vị này có nhiệm vụ theo dõi các đơn vị dân Quốc xã đang chuyển đến, thu thập tài liệu trong vùng đã chiếm cho Cục tình báo và phản gián Đức. Phạm vi hoạt động của Gestapo cũng có những nhiệm vụ tương tự, cho nên cần phải tiến hành thật khôn khéo để vượt lên trước đối thủ cạnh tranh. Tất cả những kẻ có tên trong danh sách đơn vị này của thiếu tá Steinglitz đều phải học qua các khóa đào tạo chuyên môn.

Trong các khóa này Weiss cùng các nhân viên khác của Cục tình báo làm quen với các giấy tờ thực của Liên Xô. Thẻ đảng viên, thẻ đoàn viên thanh niên, chứng minh thư, thẻ huân chương, giấy bổ nhiệm đi công tác, các giấy tờ sự vụ, giấy đi đường và mọi chứng từ khác. Anh cũng nghe hàng loạt các bài giảng về kết cấu các cơ quan nhà nước Liên Xô, về tổ chức của Đảng, hệ thống hạch toán, mẫu lập báo cáo và các tài liệu khác.

Có một bài được giảng bằng tiếng Nga và được trực dịch ra tiếng Đức. Giảng viên là một tên không biết xác định tuổi là bao nhiêu, mặc bộ quần áo loại đắt tiền màu xanh, chiếc áo len xù lông bó chặt lấy cái bụng béo phị - đây là tên Nga gian bán nước, hẳn nguyên là nhân viên Bộ Ngoại thương Liên Xô. Sau này, Weiss được biết Công ty của Đức sau khi ký kết hợp đồng giao hàng không những chỉ trao tặng tên này nhiều tặng phẩm quý giá mà còn bỏ tiền ra tổ chức cho hắn đi lại với một phụ nữ Đức. Cuộc gặp gỡ diễn ra ở tiệm cao lầu ngoại thành, ở đây tên này bị chụp ảnh ở tư thế không mặc quần áo và cả ở tư thế trụy lạc. Và vì tên này đã là người cha của

một gia đình lại quý trọng danh dự cá nhân, là một người đạo đức vững vàng, lúc đầu hẳn hy sinh một phần những bí mật công việc thuộc lĩnh vực của hắn, nhưng sau đó để cứu cái xác mình hắn bán rẻ cả Tổ quốc.

Và, chiến sĩ cộng sản Alexander Belov lại phải đứng nghiêm trước tên đòi truy nã như phải đứng trước người thầy giáo, và trả lời các câu hỏi của hắn như quy chế trả lời của một học sinh. Khi hắn hài lòng nói với tên phiên dịch: “Anh lính thông minh”, - Còn tên phiên dịch nói với Weiss: “Gut”³⁵, - Weiss lại nhã nhặn mỉm cười biết ơn, mặc dù trong lòng đau đớn vì chưa thể bóp nghẹt cổ hắn - chiếc cổ ngắn mọng những mỡ của tên thầy giáo - bằng những ngón tay của anh.

Mấy lần Weiss chở thiếu tá vào trong thành phố và, thật là kỳ lạ, những lúc đó, sau khi giao thiệp với tên phản quốc mà anh căm thù đến tận xương tận tủy, với tên anh phải gặp mặt trong các giờ học, thì anh thấy Steinglitz có vẻ đáng thương hại nữa. Hắn chỉ là một kẻ thù thông thường, một tên gián điệp nhà nghề lên mặt với kho kinh nghiệm chuyên làm các việc bí mật, một kẻ nắm được đủ mọi phương pháp giết người, hơi tự mãn cho nên từ lâu đã mất khả năng phân biệt những nét tinh vi của hoạt động con người. Và Weiss không có gì đáng phải gây niềm tin hơn nữa cho Steinglitz. Một lần anh nói với hắn:

- Thừa ngài thiếu tá, lúc đỗ xe ở cổng dinh đại tá, có một đội trưởng Gestapo ngồi vào xe tôi. Anh ta người đầy đà tóc bạch kim, tuổi độ ba mươi, không có nét đặc biệt nào cả. Lúc đầu anh ta cho tôi một bao thuốc, sau đó cho hai bao và còn hứa là lần sau sẽ cho thêm một chai rượu trắng: Ngài cho phép hỏi, phải báo cáo gì với ngài về anh ta ạ?

Weiss nói bằng một giọng sự vụ, lãnh đạm, hình như chẳng có gì đặc biệt cả: theo công việc cần phải như vậy - và chỉ có thế.

Viên thiếu tá im lặng không đáp gì cả. Hắn hầu như không nghe thấy gì hết, không hiểu, không chú ý đến; nhưng đôi mắt hắn nheo lại và đôi môi mím sát vào răng. Weiss xác định được ngay một cách chính xác: tiếng nói của anh đã rơi trúng đích.

Mãi cuối tuần, trong chuyến đi thường lệ vào thành phố - Steinglitz mới băng quờ hỏi:

- Thế nào, gặp anh chàng đó chưa? - Rồi hắn nhắc lại chính xác những đặc điểm mà Weiss đã kể.

Weiss cũng đáp lại thiếu tá một cách chung chung:

- Tôi có trông thấy, nhưng từ chối không bắt chuyện vì chưa có sự chỉ bảo của ngài là phải báo cáo gì về anh ta.

- Anh có nhiệm vụ báo cáo cho cơ quan của Quốc trưởng tất cả những gì làm cơ quan chú ý, - thiếu tá nói gọn lỏn.

Weiss im lặng giây lát, hình dung xem tiếp theo phải làm gì, sau đó bỗng nhiên anh cười cợt mở, vui vẻ nói:

- Thừa Ngài thiếu tá, cô tôi có dạy tôi: “Nếu chủ của cháu được mọi sự tốt lành thì cháu cũng được thơm lây, còn những kẻ luôn thay thầy đổi chủ thì trong đầu họ không có ông chủ nào cả”.

- Anh có bà cô thông minh đấy.

- Nhưng chết rồi. - Weiss nhắc lại.

Thiếu tá nói nhanh:

- Hãy gặp và hứa tìm hiểu tất cả những gì mà hắn ta chú ý đến: - Hắn cho tay vào túi rút ví ra đưa cho Weiss mấy đồng mark: - Cho anh và hắn đi uống bia.

- Xin đa tạ Ngài thiếu tá.

Nhưng Weiss không kịp tận dụng cái tên Gestapo mà Weiss bịa ra để làm cho Steinglitz khiếp sợ. Điều cơ bản là khai thác được gì về chính thiếu tá thì Weiss cũng không gặp may. Ngay đêm hôm sau đơn vị đặc biệt bỗng nhiên nhận được báo động. Weiss cùng đơn vị rời doanh trại và tiến về biên giới phía Đông. Đơn vị đóng quân trong một làng từ lâu dân đã bị đuổi đi nơi khác. Cho xe chạy qua vùng cấm, Weiss nhìn thấy các đơn vị bộ binh và cơ giới của binh đoàn thứ hai: những đơn vị này đang ở tư thế xuất phát. Đó là ngày 16-06-1941.

•••

Những lời chỉ dẫn cuối cùng do trung sĩ Supp truyền đạt - tên này nguyên là quan chức Bộ Giáo dục, - chỉ liên quan chủ yếu đến các phương pháp phân loại tài liệu của kẻ địch. Phải xếp chúng theo một hệ thống nhất định vào trong những chiếc túi sách bằng vải bạt màu ngụy trang: thuộc về Đảng - để riêng, về Nhà nước - túi khác, về kinh tế - túi thứ ba vân vân; huy hiệu, huy chương, huân chương con dấu đựng trong những chiếc thùng có nắp. Mỗi tên lính nhận một túi trông giống như những chiếc túi của người đưa thư.

Hôm trước ngày xuất phát đơn vị được bổ xung thêm bốn tên lính có trang bị bộ đồ của kẻ cắp và cả mỏ cắt hơi để mở những tủ không cháy. “Bọn lính mới” này là những tên đã dày dặn kinh nghiệm, và không cần phải có sự chỉ bảo đặc biệt. Weiss tin chắc điều đó vì bỗng nhiên anh nhận ra chỗ hổng rất lớn trong việc học tiếng Đức của anh trước đây. Thì ra những thầy dạy của anh - những người rất giỏi tiếng Đức, không nắm được những khái niệm tiếng lóng của bọn ăn cắp Đức. Và ở đây, trong thực tế, Weiss đành phải hoàn thiện trình độ ngôn ngữ của mình.

Tên Supp này còn dặn dò phải đối xử thế nào với người Xô Viết nếu cần phải khai thác ở họ những tài liệu về nơi cất giấu tài liệu và hệ thống những tài liệu đó. Kết luận lại, Supp đọc trước tác của Hitler:

- “Ta giải phóng con người khỏi sự lừa dối hèn hạ - khỏi cái gọi là lương tâm cũng như nền giáo dục đang làm hư hỏng con người”. - Rồi hắn tự bổ sung thêm: - Tự do của chúng ta vĩ đại là ở chỗ chúng ta đã được giải phóng khỏi các khái niệm kìm hãm cá nhân, khỏi sự thương xót, lòng cao thượng, lòng nhân từ đối với kẻ địch.

Tên lính đứng tuổi là Kurt Reinhold khinh bỉ nói với Supp:

- Cái thằng xỏ lá này lúc nào cũng mưu đồ bôi nhọ những diễn văn tự do của chúng ta về thời kỳ chế độ cộng hòa Weimar. Sau đó hắn còn tố cáo cả các giáo sư và sinh viên. Điều này hắn có được xét đến khi người ta nhận hắn vào Cục tình báo.

- Thế anh làm sao mà biết được?

Reinhold nghiêng đầu về phía Weiss nói:

- Tôi đã từng làm chân gác cổng ở trường Đại học Tổng hợp Leipzig, và thường theo lệnh của hắn mang các phong bì đến phòng Gestapo. Thế là tôi biết.

Một tiểu đội SD đóng quân ở làng bên cạnh. Weiss được biết rằng, bọn lính của đơn vị này mới đây đã học qua thực tế trong các trại tập trung trực thuộc mỗi trung đoàn SS từ hồi tháng 2-1933.

Các trại này có ba loại: trại lao động, trại dành cho “những người ốm đau” và trại thực nghiệm, ở đây bọn SS học cách lãnh đạo và cả phương pháp đàn áp. Người bị đưa vào trại do các tòa án đặc biệt đặt ra - những tòa án này nhằm trừ diệt những kẻ chống đối đế quốc Đệ Tam, chủ yếu là trừ diệt Cộng sản và xã hội dân chủ.

Trong tất cả các vùng dân cư bọn phát xít có một tên báo tin phụ trách năm nóc nhà, nhiệm vụ của những tên này là khai báo tìm ra những ai thuộc diện đưa vào trại tập trung.

Phương pháp hệ khai thác thích hợp với lao động có trong các trại giam và được nghiên cứu thảo ra một cách tỉ mỉ. Những điều lệ chi

tiết nhất đã xét trước đủ mọi vấn đề: có đủ các bản vẽ công trình trại, các tài liệu thống kê về những bệnh truyền nhiễm ảnh hưởng trực tiếp đến số tử vong, các ý kiến của bác sĩ về những biện pháp phòng ngừa trước mà mọi người phải tuân theo để tránh bị truyền nhiễm; chế độ ăn uống ở trại để giữ đủ sức cho những người ở trại trong suốt thời gian họ thực hiện lao động nghĩa vụ và cả khẩu phần ăn đói đặc biệt đã được tính toán cho số lượng hạn định gây khó khăn đối với Quốc xã và với vốn kinh tế quản lý trại.

Còn có những điều khoản quy định rằng, những khu trại đặc biệt dùng cho việc tiến hành các thí nghiệm nghiên cứu khoa học về y học mà kết quả của những thí nghiệm này có thể có ích cho việc giữ gìn sức khỏe các công dân của đế quốc đệ tam thì nghiêm khắc cấm người lạ đến. Và bất kỳ ai nói đến phương pháp thí nghiệm này đều bị nghiêm trị.

Có cả sơ đồ những hố sâu để tách chúng khỏi các nơi giam hãm. Cả những cách chỉ dẫn về cách đặt xác chết hợp lý hơn để mai táng. Bảng quy định sức chứa của các hố và diện tích đất. Trong phần ghi chú có nói rằng, do nước Đức không công nhận Hiệp định Genève cho nên việc thảo ra chế độ đối xử với tù binh hoàn toàn thuộc quyền Ban chỉ huy trại.

Trong chương “Các biện pháp trừng phạt kẻ vi phạm quy chế trại” có ghi: “Hiệu nghiệm nhất”.

Những tài liệu này không một tên lính nào được trao cầm tay cả.

Viên sĩ quan chỉ huy đơn vị cất những tài liệu này trong chiếc kẹp xách dưới một lần nắp đậy bằng cellulose trong suốt và cho mỗi tên lính đọc, tay không bỏ chiếc kẹp.

Những ngày này, để ý theo dõi bọn cùng trong đơn vị Weiss nhận xét thấy tất cả bọn này đều có tâm trạng yêu đời, khác thường và đều hài lòng với số phận của mình. Còn gì nữa! Vì chúng thoát khỏi việc phục vụ trong các đơn vị tiền phương, và chiến tranh thật an toàn đối với chúng: việc chuyển quân theo sau các đơn vị tác chiến

đòi hỏi chỉ một số vấn đề cố gắng chấp hành và sốt sắng theo kiểu hành chính.

Thậm chí một số còn nói rằng, chúng thích hành quân như thế này và chiến tranh đã mở ra trước mắt chúng những khả năng không phải tốn kém gì mà được thấy nhiều nước châu Âu, mang được những đồ kỷ niệm từ đó trở về. Bọn chúng nói rằng đàn ông ngừng chiến đấu - thật không khác gì đàn bà ngừng sinh đẻ. Và còn sẵn sàng nhắc lại câu châm ngôn cổ của Đức:

“Đứng đầu Phổ là Vua,

Đứng đầu nước Đức là Phổ,

Đứng đầu thế giới là nước Đức”.

Phần lớn đây là những tên đứng tuổi, trang nghiêm: những viên quan chức nhỏ, những chủ cửa hàng nhỏ, những chủ xưởng sửa chữa; thay bộ thường phục bằng quân phục. Bọn chúng cảm thấy mặc quần áo lính rất thuận lợi.

Một số đã nuôi ảo tưởng từ lâu rằng, Hitler, như đã hứa hẹn trong các bài phát biểu “cách mạng” đầu những năm ba mươi, sẽ tạo điều kiện để phát triển mạnh giai cấp tiểu tư sản Đức bằng cách thu hẹp các consortium khổng lồ.

Hitler thậm chí còn hứa tịch thu các cửa hàng bách hóa Tổng hợp lớn để thay vào đó tỏa ra một mạng lưới những người buôn bán nhỏ. Bằng những lời hứa hẹn này Hitler đã làm cho giới buôn bán và kinh doanh nhỏ trở thành những tín đồ hung hăng và nhiệt tình của chủ nghĩa phát xít. Nhưng, sau khi trở thành Quốc trưởng nhờ sự ủng hộ của bọn trùm công nghiệp Đức, Hitler liền bóp chặt giai cấp tiểu tư sản khiến cho không những chỉ có khủng hoảng về kinh tế mà cả luật pháp mới đã gây nên hàng ngàn vụ phá sản, và bọn tiểu chủ coi đó là sự trừng phạt những ảo tưởng cách mạng tiểu tư sản thiếu suy nghĩ của chúng. Một số trong bọn này, bọn nhậy bén hơn, bèn lao vào Đảng quốc xã để bù đắp cái sự nghiệp của mình trong

cảnh chính trị hỗn loạn, một số khác luồn lọt vào quân đội, vào các đơn vị đặc biệt - nơi mà triển vọng xã hội tốt đẹp của chúng đảm bảo rằng trong quân đội chúng sẽ không phải là những kẻ vô ích.

Đây là bọn thị dân mặc quần áo lính, chúng chỉ quan tâm đến việc làm thế nào để vượt qua con đường chiến thắng mà Quốc trưởng trao trách nhiệm cho chúng bằng một giá ít may rủi và tổn thất hơn. Từ lâu bọn này đã tiêm nhiễm nhận thức cho rằng: Đảng phát xít là “người mang lý tưởng quốc gia”. Và nếu như trước kia vợ chồng chúng thêu trên những chiếc khăn dùng trong bữa ăn các khuynh hướng tốt đẹp về các tập quán sinh hoạt, thì bây giờ tường nhà ở của bọn chúng trang hoàng bằng đủ những bức tường thêu đầu kỳ các câu châm ngôn của Hitler, Goebbels, Rosenberg.

Và nếu trước kia chúng giáo dục con cái của mình theo những lời dạy trích trong kinh thánh, thì đây giờ mẫu mực tư tưởng cao nhất là những câu nói của Quốc trưởng: “Chúng ta sẽ nuôi dạy một lớp thanh niên tục tằn, nghiêm khắc, tàn ác... Ta muốn rằng lớp này sẽ giống như những mảnh thú trẻ khỏe”.

Và nhiều tên trong bọn tín đồ mới này, lúc viết lý lịch, đã tự hào điền vào rằng con trai của hắn đang thực hiện nghĩa vụ cá nhân trước Quốc trưởng trong các đơn vị Gestapo, SĐ, SS, Cục tình báo. Và việc đó mang lại cho bọn chúng nhiều đặc quyền khác nhau, kể cả quyền được phục vụ trong các đơn vị đặc biệt.

Thiếu tá Steinglitz chiếm một tòa biệt thự nhỏ cùng với đại úy Oskar von Dietrich.

Sự quen biết từ lâu, hầu như là tình bạn, đã gắn chặt thiếu tá với con người này! Hầu như tình bạn! Vì rằng không phải trong tập quán của thiếu tá những bạn bè chí thân đã gây khó khăn vất vả cho đời sống riêng của mình, dù những bạn bè này là ai đi nữa thiếu tá tuân theo đúng quy tắc: ai vì người đó! Mỗi người tự trả tiền cho mình và tránh không trả thay cho những chiếc đĩa mà người khác đánh vỡ. Phương châm này xác định mọi cơ sở không những chỉ về sinh hoạt

mà còn về mặt đạo đức của Steinglitz: đối với thiếu tá, trong cả cuộc đời mình, tình bạn với ai đi nữa cũng chỉ là biện pháp, là con đường đạt lấy mục đích của hắn.

Dietrich, một tên Phổ chính cống, xuất thân trong dòng dõi sĩ quan quý tộc. Những nét cân đối của khuôn mặt, mũi, tai có thể làm cho bất kỳ ai nghiên cứu những dấu vết quý giá của dòng giống Đức phải sửng rợn lên.

Hắn không những chỉ học qua trường quân sự mà còn có tri thức rộng lớn hơn và hắn đã liêu lĩnh lao đầu theo công thức của Hitler tuyên đọc trong khi phát triển ở nghị viện Đức ngày 30-04-1930. “Tầng lớp trí thức đó là rác rưởi của dân tộc...” Nhưng cả về mặt này cũng không có gì đe dọa đại úy Oskar von Dietrich, một thành viên lãnh đạo của phòng “S” Thứ ba - phòng phản gián - của Cục tình báo.

Axel Steinglitz làm ở phòng “S” Thứ Hai - Phòng khủng bố phá hoại ngầm và công khai. Đã nhiều năm hắn là kẻ trực tiếp thực hiện - là tay tiến hành nhiệm vụ và tự tay mình hoàn thành cái công tác đen tối này. Là một tên vô học, qua thời kỳ thi hành nhiệm vụ phần nào hắn đã có thể trở thành kẻ có học vì hắn đã biết cách nghiên cứu kỹ những tài liệu mà các giáo sư đại học chọn lọc cho hắn - những giáo sư này cộng tác với cơ quan tình báo quốc xã trong phạm vi nghề nghiệp của mình. Nhưng chỉ vừa hoàn thành nhiệm vụ trở về là hắn vội lột bỏ ngay bộ quần áo mà hắn vừa dùng để làm nhiệm vụ, cũng như dễ dàng từ bỏ mớ trí thức nhỏ bé cần thiết đối với hắn chỉ để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ tác chiến.

Đối với Steinglitz ngành đặc biệt đó là công tác, là nghề nghiệp không hơn không kém. Đối với bản thân hắn thành tích lớn nhất hắn cho là địa vị ở phòng “S” - vì với địa vị này hắn sẽ có thể sử dụng món tiền lớn chỉ bằng ngoại tệ để khen thưởng mạng lưới tình báo. Tất nhiên, hắn không quên bản thân mình.

Đối với Oskar von Dietrich công tác ở phòng “S” Thứ Ba không phải là việc phục vụ, không phải là nghề nghiệp, thậm chí không phải là con đường công danh. Đó là sự hài hòa cân đối, trong đó hẳn cho thấy sự thể hiện những hy vọng, niềm tin của hẳn, tìm thấy những tư tưởng siêu nhân giải phóng khỏi mọi luật lệ ấu trĩ của tinh thần và đạo đức ràng buộc tư tưởng con người bình thường. Và điều quan trọng nhất mà hẳn thu được - đó là quyền hành, là quyền chỉ huy những kẻ khác. Còn gì có thể thích thú bằng trò chơi đùa với tính mạng con người - một trò chơi say mê nhất.

Trong đường đời của mình Axel Steinglitz đã phải ngậm đắng nuốt cay không ít những nhục nhã do bọn khác có chức vụ cao hơn hẳn, trách nhiệm lớn hơn hẳn gây nên, tuy nhiên điều này không để để lại dấu vết buồn thảm vào trong đầu của hẳn.

Oskar von Dietrich lại không hề biết những chuyện buồn phiền như vậy, nhưng dù sao hẳn cũng đã phải trải qua những chuyện không vui. Hồi bắt đầu trưởng thành hẳn đã cảm thấy tính dút dát hèn yếu trong quan hệ với nữ giới, nhưng khi hẳn định khắc phục nhược điểm này thì lại tỏ ra bất lực. Cô gái kết thân với hẳn đã nói lộ nhược điểm của hẳn, và thái độ thương hại một cách giễu cợt của bạn bè con đeo đuổi Oskar ít lâu.

Trong trường Quân sự, hẳn là tín đồ của những phong tục quý tộc cổ truy lạc và tìm được người bảo hộ là giáo viên dạy đấu kiếm. Viên này bắt các học viên sĩ quan khác phải tỏ ra kính trọng Oskar. Tuy nhiên, điều đó cũng không đòi hỏi phải đặc biệt vất vả, vì rằng các khuynh hướng ngốc nghếch có chỗ đứng trong các tường kín của Đức hồi đó.

Nhưng vì sao bố Oskar - một sĩ quan có công của Quốc xã, nguyên là sĩ quan tùy tùng của Vua Đức - lại biết được quan hệ thân thiết của con lẫn với giáo viên đấu kiếm: Giữa hai bố con xảy ra một cuộc tranh cãi lớn, trong đó Oskar dám nói bóng gió rằng chính Vua Đức cũng đã có những khuynh hướng như của thầy dạy đấu kiếm rất

đáng yêu của hắn. Kết quả là người cha không cung cấp tiền hàng tháng cho con trai nữa.

Để đỡ thiếu thốn, Oskar đánh cắp của mẹ nhiều đồ trang sức gia bảo quý. Và mặc dù hành động này của Oskar không bị gia đình hắn công bố ra, nhưng Oskar vốn rất yêu quý mẹ nên cứ bị dẫn vật mãi vì hành động hèn hạ của mình khi nhìn thấy nét mặt hiện nay luôn luôn lo sợ và buồn rầu của mẹ.

Trong đời Oskar von Dietrich còn xảy ra một chuyện nữa mà mỗi khi nghe tới nó mặc dù sau nhiều năm dài đã trôi qua vẫn buộc Oskar phải xấu hổ đỏ mặt lên. Số là chẳng biết vì sao có một con dê trắng nhỏ xinh xinh lạch lững chạy vào thao trường trại, nơi học sinh sĩ quan đang tập. Vui sướng vì trò chơi tiêu khiển này, học sinh sĩ quan bèn nổ súng loạn xạ vào con dê. Con vật bị thương nặng, lúc đầu còn lồm lộn chạy, kêu gào thảm thiết, nhưng sau đó chỉ còn bò được một đoạn ngắn, kéo lê đôi chân sau đã bị bắn què. Bọn học sinh sĩ quan tập trung bao vây xung quanh và tò mò theo dõi phút hấp hối của con dê. Và lúc đó Oskar không kìm được nữa khóc nức lên.

Điều đó thật không đẹp mắt chút nào.

Tại Hội đồng sĩ quan nhà trường Oskar đành phải nghe những lời quở trách chính đáng là hắn đã làm nhục trường sĩ quan, là hành động đáng công phần này của hắn không xứng đáng với một sĩ quan tương lai vì nó gây nên cảm xúc nặng nề nhất trong các học viên sĩ quan. Thậm chí họ còn nói rằng cần phải đuổi Oskar khỏi trường quân sự.

Cha Oskar được mời đến. Nếu như khi tranh luận về quan hệ bạn bè không đứng đắn của con với giáo viên đấu kiếm, người cha chỉ giễu cợt cười khẩy và sau đó còn cắt tiền phụ cấp hàng tháng cho Oskar và bảo rằng, một học viên có thể sống tiết kiệm hơn nếu như không vung tiền cho bọn gái phố Alexanderplatz³⁶ thì bây giờ đại tá von Dietrich điên cuồng quát tháo con trai, những ngón tay nổi đầy

gân, nhăn nheo túm giắt lấy cổ áo quân phục Oskar và định tát con trai nữa.

Cuối cùng Oskar ăn năn nhận lỗi. Thế rồi mọi chuyện trôi qua.

Sau khi tốt nghiệp trường sĩ quan Oskar von Dietrich vận dụng một cách khôn khéo sự bảo hộ của người cha, bỏ qua việc phục vụ trong quân đội và phục vụ cho Cục tình báo. Từ đầu y đã chọn phòng “S” Thứ Ba vì rằng ở đây có vô số các khả năng để làm nhục những kẻ khác và để trả thù những nhục nhã trước kia hắn đã phải chịu.

Nhưng dần dần hắn có kinh nghiệm. Do chiếm được những chức vụ ngày càng quan trọng hơn nên von Dietrich tin chắc rằng ngày nay cũng đem lại cho hắn nhiều thứ. Nó không những giải phóng khỏi một mớ những điều vô vị mà hắn vô cùng hài lòng tìm hiểu được ở Freud, mà còn vũ trang lý luận triết học về sự hơn hẳn của cá nhân đối với những người khác. Lý luận này hắn có thể áp dụng vào trong thực tiễn hoàn toàn không cần lạm dụng địa vị phục vụ, thậm chí ngược lại: vì đi theo những lý tưởng của mình, hắn cũng tự mình củng cố sự hùng mạnh của Quốc xã.

Vì thế là dần dần Oskar von Dietrich tự tôi luyện thành thuộc loại nhân viên phản gián đặc biệt được coi trọng như một thành viên lãnh đạo Cục tình báo. Là một nhà tư tưởng, một nhà tinh thần, Thủy sư đô đốc Canaris cho rằng, ngành phản gián đó không phải là loại ngành đặc biệt mà là hệ thống thế giới quan của những người được chọn lọc mới lĩnh hội nổi. Chỉ có những người nào am hiểu tất cả những cái yếu, những sự hèn hạ, những hành động ngấm ngầm của kẻ khác mới có thể nắm được quyền chỉ huy cao nhất đối với kẻ khác; nếu như kẻ nào đó không bị cám dỗ thì có nghĩa là những sự cám dỗ này không toàn diện hoặc không đúng là những cái có thể dùng để cám dỗ con người.

Một nhân viên phản gián thực sự, theo quan điểm của Canaris, không cần phải vạch lỗi bất kẻ khác thú nhận, mà chỉ cần tích lũy chứng cứ chống những kẻ đang có quyền hành để trong trường hợp

có kẻ cầm quyền nào đó tỏ ra bướng bỉnh thì có khả năng làm cho các chứng cứ này có hiệu lực. Và nếu như trong tay hắn, một nhân viên phản gián, càng có nhiều tang chứng loại này, thì con đường nắm quyền hành cá nhân của hắn sẽ càng ngắn lại.

Những ngôi sao của Bộ Tổng tham mưu quân Đức, những tên thân cận nhất của Hitler; bằng đủ mọi hành động đẫm máu, bẩn thỉu, đê tiện của mình - thậm chí chưa từng có trong lịch sử - đã có trong danh sách tập hồ sơ mật của Canaris. Và Canaris đã ôm ấp giấc mộng lúc nào đó sẽ đưa cho mỗi tên trong bọn này xem bản ghi trong tập hồ sơ mật của mình với hy vọng bọn này sẽ phải mua chuộc hắn, nhượng cho hắn một chỗ trên đỉnh tháp mà chúng đang dựng nên.

Nhưng hắn rất thận trọng vì biết rằng bản thân Quốc trưởng đã có đạo với chức vụ binh nhất đã là điệp viên quân sự và lúc đó đã biết đánh giá hết mọi khả năng vô tận của loại hoạt động này. Bây giờ Hitler do lo ngại, sợ như một kẻ nào nếu nắm được các bộ máy gián điệp thống nhất sẽ nắm được chính quyền ở Đế quốc Đệ Tam nữa, nên quyết định không tập trung lực lượng hùng hậu này trong tay một người và chia nó ra làm nhiều bộ máy khác nhau.

Và Canaris hoàn toàn không phật lòng vì chuyện này mà chỉ trở nên ngày càng thận trọng hơn. Khi hắn được báo cáo lại, Quốc trưởng đặt cho hắn cái tên “con chó rừng trong chính xirô”³⁷ thì thậm chí điều này lại còn tăng bốc niềm tự ái của một tên gián điệp như hắn.

Thời kỳ chiến tranh bí mật với các quốc gia châu Âu tạo cho Canaris nhiều khả năng gần gũi với Hitler hơn là chiến tranh công khai, nhất là chiến tranh với Nga. Công lao của một tên giúp việc thu thập tang chứng cho những bản án tử hình đối với hắn không đẹp đẽ gì và cũng ít triển vọng nếu như xét đến quyền ưu tiên trong hoạt động cùng loại này dù của Gestapo, SĐ hay SS - những bộ máy mà Hitler đặc biệt tin cậy che chở và coi trọng.

Nhờ có cha thân cận với Canaris cho nên Đại úy Dietrich biết hầu hết các vấn đề này. Nhưng lòng tự ái của hắn cũng đã nhiều lần bị tổn thương. Các sĩ quan Gestapo, SS, SD thường công khai trâng tráo nhấn mạnh sự hơn hẳn của chúng so với các nhân viên Cục tình báo - những kẻ đành phải hạn chế môi trường hoạt động của mình trong khuôn khổ những lợi ích của quân đội và bộ tham mưu của nó.

Oskar von Dietrich là một kẻ gầy gò tưởng bề gãy ra được nhưng không mất đi vẻ duyên dáng, lại biết nén mình trong giao thiệp, thậm chí đối với những tên có chức vụ cao hơn hắn vẫn tỏ ra kiêu căng, khắt khe, khôn khéo và lịch thiệp một cách lạnh nhạt, nên tạo cho hắn khả năng trong mọi hoàn cảnh giữ được thế của mình và làm nhục được kẻ khác mà không hề có tang chứng gì. Thực ra, hắn chỉ là một tên mơ tưởng hão: hắn tưởng tượng mình như một vĩ nhân nắm được tất cả về con người, đứng trên đầu những kẻ mà tài liệu xúc phạm đến họ do hắn sử dụng.

Khi nhìn viên sĩ quan quân đội cao hơn hắn cả về cấp bậc lẫn chức vụ bằng đôi mắt xanh lơ trong suốt như mắt phụ nữ, nói chuyện về một vấn đề gì thích thú với viên sĩ quan này, Dietrich vẫn đồng thời say sưa, với quyền hành bí ẩn của mình, vì hắn đã có những tài liệu mà bất cứ lúc nào cũng có thể bắt viên sĩ quan này xuống làm lính, thậm chí biến thành bia thịt cho đơn vị trực ban Gestapo tập bắn.

Mặc dù Steinglitz hơn Dietrich về cấp bậc, nhưng lại đối xử với đại úy như với thượng cấp. Đó chỉ là sự sùng bái tự nhiên của một anh nghèo đối với nhà quý tộc, của người không tài sản với kẻ giàu có. Và đấy còn là niềm tin thâm kín vào sự bảo hộ của Dietrich.

Không một sự tuyên truyền nào có thể làm mất được niềm tin của Steinglitz mất khỏi đầu óc minh mẫn của hắn đối với những người cầm quyền thực sự của nước Đức Hitler, cũng như của nước Đức trong mọi thời đại - đó là những ông vua công nghiệp và khối sĩ quan cao cấp, là tầng lớp bất diệt, không bao giờ thay đổi. Còn những đảng viên Quốc xã, còn gì nữa - Đó là những kẻ quét sạch

cộng sản khỏi nước Đức, quét sạch những người xã hội, công đoàn, những người tự do chủ nghĩa, cả sự đe dọa nguy hiểm của giai cấp công nhân đoàn kết lại thành một lực lượng thống nhất. Nghĩa là chúng đã làm xong nhiệm vụ của bọn bán thịt.

Mặc dù Quốc trưởng là lãnh tụ phát xít và là người đứng đầu Quốc xã, nhưng nếu Quốc xã là đề chế Đệ Tam, thì Hitler là Hoàng Đế như Vua trước đây. Và cũng như Vua Đức, Hitler có chỗ dựa là những ông trùm những nhà triệu phú; những đại địa chủ và cả những hạt giống tốt nhất của quân đội.

Steinglitz tính theo kiểu đầu óc nhà quê của mình như vậy và sáng suốt giúp đỡ đại diện của loại hạt giống tốt này - đại úy Oskar von Dietrich. Như khi Oskar đánh vỡ mắt chiếc đĩa hát có bài hát mà Dietrich rất thích "Aine Nacht in Monte Carlo". Chỉ loáng một cái, Steinglitz đã tình nguyện đi kiếm ngay chiếc khác ở phòng tuyên truyền cho Dietrich.

35. Gut - tiếng Đức - nghĩa là khá, tốt ND.

36. Phố Alexanderplatz - một phố nổi tiếng của gái điếm ở Berlin, - (ND).

37. Con chó rùng trong chính xirô cũng giống như Chuột sa chính gạo - ND.

Mười Bảy

Một đêm tháng sáu trời nắng và ấm. Mặt nước hồ ao lóng lánh phản chiếu cả trăng sao, cả bầu trời xanh. Bạch dương tỏa mùi cay cay khó chịu. Còn từ những cánh đồng đã gieo hạt mọc đầy cây cỏ dại thoảng ngát mùi hương mật dịu mát.

Weiss cho xe chạy đều đều trên con đường xám khô hằn rõ vết tích xe tăng trên mặt nhựa đường.

Xe chạy qua con đường dài kiểu quý tộc trồng cây hai bên tỏa bóng mát. Sau đó lại là những cánh đồng mênh mông còn chưa cày vỡ. Xe tiếp tục đi nữa đã bắt đầu có rừng và trời tối như trong đường hầm.

Weiss cho đèn tỏa hết ánh sáng và thế là ở phía trước có những loạt súng nổ lẻ tẻ, những tiếng kêu và cả tiếng va chạm đến âm một cái kéo theo tiếng kính vỡ loảng xoảng.

Đèn pha rọi chiếu rõ một chiếc xe hơi đầu bẹp gí chúi mũi vào thân cây dẻ.

Hai sĩ quan thông tin - một viên tay mang súng lục, một viên mang tiểu liên, mặt tái xanh đầy máu nhảy lên thành lè đường và đề nghị Weiss cho xe đuổi thật nhanh.

Weiss hất đầu sang phía Steinglitz.

Thiếu tá nhặt nhổ ra lệnh:

- Lên xe, và trình giấy tờ.

- Thưa ngài thiếu tá, mỗi một giây...

- Đi, - Steinglitz nói với Weiss khi trao trả giấy tờ cho hai sĩ quan này, rồi hỏi: Sao?

Rõ ràng là các sĩ quan thông tin còn đang lo lắng và luôn cất lời nhau, kể lại sự việc đã xảy ra.

Mấy giờ trước có một tên lính nào đó leo lên xe có chiếc điện đài trung đoàn, bóp cổ chết điện báo viên và phụ trách điện báo, đẩy xác chết xuống khỏi thùng xe, sau đó chĩa súng lục dọa lái xe bắt cho xe chạy. Ngay sau đó các trạm điện đài thường trực bắt được ở đâu đây trong vùng này có một đài điện báo mới bắt đầu hoạt động, truyền công khai bằng tiếng Nga: “Tất cả các đài điện báo Liên Xô, ngày hai mươi tháng sáu quân phát xít Đức sẽ tấn công Liên Xô...”

Thế là các thiết bị bắt làn sóng được phái đi tìm trạm điện báo đó. Hai sĩ quan thông tin này cũng được phái đi. Chẳng bao lâu những tên này nhìn thấy chiếc xe bị cướp đang lao trên đường nhựa, liền đuổi theo, đồng thời báo về nhà việc phát hiện ra làn sóng. Nhưng ở chỗ ngoặt, xe của chúng lao vào cây vì lái xe ngông cuồng hay vì kém kinh nghiệm không rõ.

Weiss phải tăng tốc độ. Viên sĩ quan ngồi bên cạnh anh lúc thì nhìn đồng hồ tốc độ, lúc lại nhìn đường, và cố ý gí nòng súng tiểu liên vào sườn anh.

Sự hăng say cũng nhập vào Steinglitz, hắn cũng chĩa súng lục vào lưng Weiss.

Một lúc sau ở phía trước hiện ra chiếc xe chở hàng có mui - loại thường đặt điện đài trung đoàn. Mặc dù điều này còn vô nghĩa lý, nhưng cả sĩ quan thông tin lẫn Steinglitz đều chĩa súng ra ngoài cửa xe nhắm đạn theo chiếc xe tải.

Ở đoạn lên dốc chiếc xe tải hơi giảm tốc độ. Chiếc xe của Weiss cố điên cuồng đuổi kịp.

Lúc này Weiss cũng quyết định sẽ cho xe đâm ở khúc ngoặt, nhưng phải thực hiện thật khéo léo hơn tên đã bị giết: không cho xe đâm vào cây mà vào những cột đá chắn bên đường. Chỉ cần quệt gãy một bên chắn bùn là cần phải đỗ lại rồi đề hoặc là tháo chắn bùn ra hoặc là sửa lại chiếc chắn bùn gãy chẻ cho bánh xe trước, chiếc xe tải trong khoảnh khắc đó sẽ vượt qua đoạn đường dốc.

Weiss bắt đầu tập trung thực hiện ý định của mình một cách thật khôn khéo thì vừa lúc đó một chiếc xe bọc thép cản mất đường. Một đàn lửa đạn súng máy xanh lè lồng lộn phun ra từ trong tấm thép chắn đặt dốc hình mái nhà trên kính chắn gió.

Cho xe đâm bây giờ không còn có tác dụng gì nữa. Weiss bèn cho xe lao với tốc độ điên cuồng, nhưng chiếc xe bọc thép không cho xe anh vượt lên phía trước, lửa đạn súng máy quạt lia lia trên đường và Weiss không muốn cho xe mình lao vào dưới làn đạn. Tiếng đạn súng máy hòa lẫn tiếng động cơ xe.

Một lát sau vành bánh xe ô tô đã bắt đầu miết xuống đường nhựa kêu két két vì lốp bị bắn thủng, tiếng ầm ầm vang lên, rồi chiếc xe tải lao xuống dốc. Mọi việc thế là kết thúc.

Weiss dừng lại ở chỗ chiếc xe tải mất hướng đâm gãy tan những cột đá lớn chắn bên lề đường và từ đó lao xuống vực sâu mọc đầy các khóm cây dại.

Lúc này chiếc xe đã nằm ở đáy vực, bốn bánh chổng lên trời. Cửa xe bẹp dúm lại không thể nào mở ra được để đưa lái xe ra khỏi cabin. Steinglitz dùng điện đài trên xe bọc thép báo cáo Đại úy Dietrich về sự việc xảy ra có liên quan đến trách nhiệm của nhân viên phản gián.

Weiss đề nghị dùng xe bọc thép để lật chiếc xe tải lại. Nhưng tên lái xe bọc thép kiên quyết phản đối, nói rằng ở độ dốc đứng như thế

này không có khả năng thực hiện điều đó và hẳn không muốn làm kẻ tụt sọt.

Weiss quay sang phía Steinglitz.

- Ngài cho phép ạ?

Steinglitz từ từ hạ mí mắt.

Coi động tác này như là sự cho phép, Weiss đẩy tên lái xe ra, ngồi vào trong xe bọc thép rồi đóng chiếc cửa nặng nề lại. Hoặc là để tránh đau khổ cho người đang bị đè bẹp trong cabin xe tải, hoặc là để được một mình ngồi trong chiếc xe công suất lớn vũ trang bằng hai khẩu trung liên với khoang xe chật như chiếc quan tài, - bản thân Weiss không biết vì sao nữa.

Chỉ vừa cho nổ máy là anh đã cảm thấy như chiếc xe nặng nhiều tấn này chạy theo sự điều khiển của anh. Cả khối thép nặng hầu như dồn sang một phía thành xe, chẳng khác gì chiếc xe chứa nhiều tấn thủy ngân và bây giờ khối thủy ngân này sánh về một phía, không gì kìm giữ nổi cái lật xe nguy hiểm chết người. Weiss mở cho xe lao giạt lùi, cả khối thép sừng sừng này cũng dồn về phía sau. Chỉ còn một giây thôi, và chiếc xe lộn tưng phèo như hòn đá lăn xuống dốc.

Nhưng Weiss bắt nó bỏ từ từ và ngoan ngoãn, chỉ hơi từ từ lăn đi bằng những bánh xe đã bị hãm phanh theo hướng ngược chiều xuống dốc. Càng vật lộn với chiếc xe Weiss càng cảm thấy tụt khinh mình nhiều hơn. Tại sao lại tụt nhận làm chuyện này? Để hy sinh một cách ngu ngốc hay sao? Hay để bị què quặt? Anh không có quyền làm như thế! Nếu anh có mệnh hệ nào thì đó sẽ là sự tiêu phí sức lực một cách vô ích nhất, giống như là anh tụt tránh bỏ công việc mà anh có trách nhiệm phục vụ. Và, càng cảm thấy tụt khinh mình, Weiss càng tức giận, điên cuồng, tuyệt vọng đấu tranh cho sự sống còn của bản thân.

Anh đã mệt lử về cuộc vật lộn này, vì thế khi dùng hết sức cố gắng bắt được chiếc xe bọc thép phải ngoan ngoãn bò xuống tới đáy vực, anh chỉ còn có thể đưa được điều thuốc lá vào giữa đôi môi đang nhảy lên bần bật.

Vừa lúc đó, Dietrich cùng hai đại tá có lính hộ vệ đi kèm đến nơi xảy ra tai nạn có cả xe cứu thương nữa.

Đến lúc này, Weiss vẫn chưa chịu nhường chỗ cho tên lái xe bọc thép. Khi dây cáp nối sang phía sau chiếc xe tải, sau đó chiếc xe bọc thép nhiều mã lực lật ngược nó lên, Weiss cho xe tiến lại gần nó hơn, và tiếp tục ngồi trong xe quan sát sự việc diễn ra ở bên ngoài.

Bọn lính xô đẩy nhau định mở chiếc cửa xe đã bẹp dúm. Weiss xuống xe, nhảy lên bậc xe phía bên kia, trèo lên mui xe và từ đó luôn vào trong cabin - vì rằng toàn bộ kính đã bị vỡ tan. Người nằm trong xe đã không còn tỏ dấu hiệu gì của sự sống. Weiss thậm chí rùng mình khi anh chạm phải cái xác bẹp dúm đẫm máu. Cuối cùng bọn lính cũng mở được cửa xe giúp Weiss đẩy được trực tay lái ra và kéo được người lái xe ra ngoài. Cái xác dập nát mềm nhũn được đặt nằm trên cỏ. Một miếng da bị bóc tuột từ trán xuống che khuất cả mặt người lái xe.

Steinglitz tiến lại, cúi xuống và cẩn thận lật miếng da này trên trán nạn nhân. Thế là Weiss nhìn thấy rõ bộ mặt người này. Đó là mặt Bruno.

Tên lái xe bọc thép chiếu đèn pha xe vào chiếc xác nằm sóng soài. Hộ lý mang băng ca đến, bác sĩ tiến lại tay xách túi thuốc. Nhưng chỉ huy ở đây không phải là hai viên đại tá mà là đại úy Dietrich, - đại diện cơ quan phản gián. Hắn ra lệnh khám nạn nhân tại chỗ, ngay ở đây.

Bác sĩ rạch quần áo Bruno ra. Từ ngực một mẩu xương sườn đâm qua da lòi ra ngoài. Một chân bị trẹo khớp. Bàn tay bị dập nát, bẹp dúm, giống như chiếc tất tay đỏ.

Bác sĩ đứng thẳng người và tuyên bố rằng người này đang hấp hối, không cần làm cho nạn nhân tỉnh lại vô ích, vì rằng điều đó không mang lại gì ngoài sự đau đớn.

- Tên này phải nói được vài lời. - Dietrich cương quyết nói. Rồi mỉm cười với bác sĩ, bổ xung thêm: - Tôi khuyên ông, thưa ông bác sĩ, đừng làm mất thì giờ, nếu như, tất nhiên thôi, ông không muốn làm mất một cái gì đó quan trọng hơn.

Bác sĩ vội vàng cắt gãy đầu các ống thuốc, hút vào xi lanh rồi liên tiếp tiêm cho Bruno.

Ngay lúc đó Dietrich cũng nhặt các vỏ ống thuốc rồi ném ra ngoài. Bác sĩ ngoái nhìn, Dietrich giải thích.

- Thưa ông bác sĩ, ông cho phép sau đây triệu tập hội đồng bác sĩ, ít người thôi, để xác định ông đã tận tâm thực hiện yêu cầu của tôi đến đâu chứ?

Bác sĩ tái mặt nhưng tay vẫn không run khi ông ta lại ấn mũi tiêm vào ngực Bruno.

Weiss cảm thấy như bác sĩ tiêm vào đúng tim. Bruno khẽ thở dài, mở mắt.

- Khá lắm, - Dietrich nói với bác sĩ giọng tán thưởng. Rồi ra lệnh cho Steinglitz. - Ai không cần đi nơi khác... Nhưng đề nghị với bác sĩ: - Ông ở lại! Hấn ngồi xuống, lòng bàn tay đặt trước xuống đất, phàn nàn: - Ấm quá!

Steinglitz cởi áo khoác ngoài của mình ra, gấp lại và đặt xuống cho Dietrich ngồi lên. Tên đại úy gạt đầu cảm ơn rồi cúi xuống sát Bruno mỉm cười nói.

- Nhiệm vụ do ai trao và tóm tắt nội dung tín phát đi - khẽ xoa cánh tay còn lạnh của Bruno, hấn nói tiếp: - Sau đó bác sĩ sẽ tiêm cho

anh một phát và anh sẽ chết, tuyệt đối không đau đớn gì. Như thế, nào...

Weiss tiến lại phía xe bọc thép nhưng một viên đại tá lắc khẩu súng lục trong tay khế ra lệnh: “Đi!” - và còn dẫn anh đến tận vệ đường. Ở đây tên này nói to với binh lính bảo vệ.

- Giữ anh chàng này cùng nhóm.

Bọn lính lái xe mô tô mặc quần áo da xuống dốc - đón Weiss dẫn anh lên đường nhựa, bắt anh ngồi vào thùng xe mô tô, cài bạt che lại để Weiss không thể trong trường hợp nào đó - nhảy ra ngoài được.

Trong đêm tối tĩnh mịch nghe rất rõ giọng nói tức giận của Dietrich.

- Ông bác sĩ, ông vặn chân gì thế? Tôi chẳng bảo ông chân gãy là gì! Bây giờ làm theo lối khác! Mà ông bóc cái rẻ rách này ra làm quý gì chứ! Cứ cho nó trông thấy... Hãy tiêm một phát nữa, công hiệu vào! Tốt hơn cognac vào. Rồi dựng hẳn dậy. Đừng ngại bác sĩ! Như thế kích thích cơ thể hoạt động mạnh hơn bất kỳ phát tiêm nào.

Toàn thân Weiss căng thẳng, anh thấy kỳ lạ là mọi chuyện lại không diễn ra ở đó, dưới đáy vực, mà lại ở đây, phía trên đường,... Anh cảm thấy như giọng nói ghê tởm hết mức của Dietrich lọt vào tận tai làm vỡ cả sọ anh. Rồi nó cứ tiếp diễn vô tận.

Bỗng nhiên tất cả đều im lặng. Đồng lửa dọi chiếu sáng màn đêm, có mùi gì kinh khủng bốc lên.

Weiss chồm lên nhưng ngay lập tức một khẩu tiểu liên tì vào ngực anh.

Anh đã toan nắm lấy nòng súng thì từ phía sau có kẻ đánh vào đầu anh.

Weiss tỉnh người, hỏi:

- Các anh làm gì thế? - Và giải thích vì sao anh muốn ra khỏi thùng xe mô tô.

Một tên bảo vệ nói.

- Nếu không nhịn được thì... cứ bĩnh ra quần ấy! - Hấn cười rống lên, nhưng ngay lập tức kìm được, im lặng.

Một lát sau cả đại tá Dietrich, Steinglitz đi lên đường nhựa.

Dietrich nói từ biệt:

- Thưa các ngài, chúc các ngài ngủ ngon! - và đi về phía xe ô tô. Bọn lái xe mô tô cũng thả Weiss ra.

- Đi! Steinglitz ra lệnh lúc Weiss vừa kịp ngồi vào sau tay lái. Cả hai viên sĩ quan đều im lặng. Dietrich phá tan sự im lặng - hấn đồng đánh bực mình phàn nàn:

- Tôi đã thuyết phục hấn một cách logic như thế.

Steinglitz hỏi.

- Sẽ báo cáo chứ?

Dietrich lắc đầu.

- Thế những người này sẽ báo cáo thì sao?

Dietrich cười rộ lên:

- Những tên đàn nhà binh này đã chuẩn bị sẵn sàng liếm gót giày tôi khi tôi đưa ra giả thuyết của tôi, còn gì có thể đơn giản hơn một tên lính say rượu thúc xe chạy loạn xạ và bị tai nạn.

- Thế để làm gì? - Steinglitz ngạc nhiên.

- Còn sau đó, - Dietrich giảng giải kiểu dạy khôn, - thì sao, thì cứ cho là nếu như tình báo Liên Xô cả gan bắt cóc một điện đài dã chiến rồi truyền tin về cho người của hắn ngày tháng bắt đầu các sự kiện, thì các ngài đại tá này tránh sao khỏi bị tra hỏi.

- Thì mặc xác họ, kệ cho họ chịu trách nhiệm vì sự vô ý của mình. Rõ ràng đó là tình báo Liên Xô.

- Đúng. - Dietrich khô khan nói. - Nhưng tôi không có bằng chứng. Mà nói trắng ra thì bằng chứng để làm gì?

- Lại còn để làm gì? - Steinglitz sừng sốt nói. - Bởi vì hắn đã truyền đi được tất cả rồi còn gì!

- Thế thì có sao! Bây giờ không có gì thay đổi chuyện này cả. Quân đội đã sẵn sàng để nện một đòn rồi, mà chính Quốc trưởng cũng không muốn hoãn đòn tấn công này một phút.

- Thì ra thế, - Steinglitz đồng ý. - Nhưng nếu bọn đó sẽ đáp bằng đòn đánh trả?

- Sẽ không thế. Chúng ta có bản chỉ thị đặc biệt của Stalin. Ông ta đã ra lệnh cho quân đội của mình trong trường hợp có sự biến quân sự ở biên giới thì cố đẩy đối phương ra ngoài giới tuyến và không tiến xa hơn.

- Nhưng, nếu...

- Nếu có tên nào đó được biết những suy nghĩ cá nhân này của anh, - Dietrich nghiêm trọng ngắt lời thiếu tá, - thì nên biết rằng trong tủ sắt của tôi sẽ có bản ghi những suy nghĩ này.

- Nhưng nếu tôi khai báo trước anh?

- Không sao, anh bạn ạ, anh sẽ không làm nổi chuyện đó đâu! - Giọng Dietrich dịu dàng vang lên.

- Tại sao?

- Bây giờ tôi đã nhận được bản tin của anh rồi. Nhưng ngày tháng sẽ khác, và vì làm chậm trễ với ý đồ đen tối anh sẽ bị xử bắn.

- Thật khôn khéo. Nhưng tại sao anh lại coi trọng việc này thế?

Dietrich uể oải trả lời.

- Tôi coi trọng danh dự phòng “S” Thứ Ba. Chỗ chúng tôi chưa bao giờ bị thất bại trong công việc. Bây giờ chúng tôi cũng không bị thất bại nào. Và sẽ không bao giờ bị thất bại.

Steinglitz chân thành thốt lên.

-Ồ, có thể yên tâm - tôi hiểu anh!

- Winckelmann có khẳng định: sự bình tĩnh là phẩm chất vốn có nhiều hơn ở người đẹp. Mà tôi lại thích đẹp trong mọi trường hợp và mọi thời gian.

Rồi Dietrich trịnh thượng khẽ vỗ vào má Steinglitz.

Trời sáng lên, bầu trời ở phía trước là quê hương Weiss mỗi lúc một sáng rõ ánh mặt trời mọc, không khí ấm áp rực ánh sáng và trong sạch. Mùi cỏ êm dịu, quyến rũ luồn qua tấm kính lọt vào trong xe.

Weiss cho xe chạy một cách hờ hững. Sự chờ đợi chết chóc đang đè nặng tâm hồn anh. Mọi trí lực đã cạn hết. Bây giờ anh sẽ quay lại và chẳng khó khăn gì - sẽ bắn chết hai tên hành khách này. Sau đó về doanh trại và lại sẽ bắn, bắn, chỉ có bắn giết. Đó là cái duy nhất mà bây giờ anh có tâm trạng để làm - cái duy nhất hiện còn lại trong anh.

Tay anh với sang khẩu tiểu liên nhưng ngay lúc đó anh như nghe thấy giọng nói của Bruno, nghe thấy lời khuyên cuối cùng của Bruno:

“Dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào đồng chí cũng phải bám rễ. Vì chiến thắng và sự sống còn của mọi người nên phải bám rễ”.

Mà Weiss sẽ đạt được gì bằng hành động nhẹ dạ này của anh? Không, đây không những chỉ là hành động nhẹ dạ, mà còn là sự phản bội. Lẽ nào Bruno lại tha thứ cho anh.

Nếu như có chuyện thần kỳ mà Bruno sống lại và người ta có đề nghị đồng chí ấy đánh giá chiến công của mình thì điều mà đồng chí ấy sẽ nói nhiều nhất là: “Công việc tốt, công việc của một người tình báo Liên Xô đã thực hiện những trách nhiệm phục vụ của mình phù hợp với hoàn cảnh tốt”. Đồng chí ấy, Bruno, sẽ chỉ nói như vậy về bản thân anh.

Nhưng tại sao lại Bruno? Vì con người này cũng có tên tuổi, cũng có họ cơ mà. Gia đình anh ở Moskva - gồm vợ và các con. Hiện giờ họ đang ngủ, nhưng cũng sắp dậy rồi, con cái sẽ chuẩn bị đi học. Mẹ chúng sẽ chuẩn bị ăn sáng cho chúng, gói thức ăn vào miếng giấy xi măng, tiễn con ra đến cổng nhà rồi sau đó bản thân cũng đi làm.

Chồng chị là ai? Một viên chức. Thường hay đi công tác xa lâu ngày. Mọi người đều biết: đồng chí ấy có chức vụ không cao lắm bình thường thôi. Gia đình có hai căn phòng ở. Đứa bé thì mặc quần áo của đứa lớn, còn đứa lớn thì sửa lại quần áo, cả bàn chải của bố để mặc. Còn khi những người như Bruno hy sinh, như bây giờ đồng chí ấy đã hy sinh rồi thì gia đình và bạn bè được báo tin đồng chí ấy từ trần - lên cơn đau tim nặng. Và thế là hết. Thậm chí trong tờ Moskva buổi chiều cũng không có tin báo tử.

Nhưng rồi thời gian khác sẽ đến thay thế cho thời gian này. Nhiều năm, rất nhiều năm sẽ trôi qua, trước khi con cái người tình báo có thể nói: “Bố chúng tôi...” và câu chuyện chúng kể sẽ vang lên như chuyện thần thoại, huyền bí, ít đúng sự thật, một chuyện không rõ lắm về thời kỳ mà chuyện đó lại diễn ra đơn giản: công tác của một tình báo Liên Xô ở hậu phương kẻ thù.

Nhưng không phải mai sau mà ngay bây giờ các bạn chiến đấu của đồng chí hy sinh đã tiến hành nghiên cứu hoàn cảnh cái chết của đồng chí mình. Đối với họ cái chết của đồng chí ấy là một bài học, một tấm gương thực tiễn. Và nếu mọi sự kiện cho đến hơi thở cuối cùng đều hợp logic, hợp lý, họ sẽ ghi: “Người cộng sản đó đã lấy danh dự hoàn thành nghĩa vụ của mình trước Đảng và nhân dân”.

Nhưng con người này - con người mang cái tên là Bruno, lại là một công dân Xô Viết lẽ nào con người này lại không có họ tên?

Họ và tên ... ôi - những tên tuổi của các chiến sĩ tình báo - những người đã cống hiến cả cuộc sống của mình như Bruno để báo trước nguy hiểm cho Tổ quốc? Tên tuổi những con người này ra sao? Vì đã có những người không được may mắn như Bruno. Họ chết một cách chậm chạp. Họ phải chịu đựng những cuộc tra tấn đã nghiên cứu kỹ kéo dài suốt nhiều năm tháng đằng đằng. Có một tên nào đó, khi bọn Gestapo tra tấn quá mức và tử thần cứu tinh đã tiến gần lại thì những nhân tài của khoa học y học lại đưa những con người đau khổ trở về cuộc sống, kinh khủng hơn cả việc chọn sống. Bọn thầy thuốc Gestapo luôn luôn chăm chú tập trung ngồi đếm từng mạch đập của con tim đang tắt dần. Ngay cả thú dữ cũng không chịu đựng nổi một phần trăm những đau đớn chết người đó, thế mà họ chịu đựng nổi. Họ chịu đựng và biết rằng chiến công cuối cùng này của họ sẽ không được ai biết đến, không một ai trong số người của mình được biết đến nó, không một ai! Bọn Gestapo thường giết người một cách từ từ và bí mật. Chúng trả thù cả những người đã chết, vu khống cho họ bằng những tin bịa đặt của bọn phản bội được phái đi. Chúng báo trước điều này cho những người bị giết hại - báo trước cái chết kinh khủng nhất trong tất cả mọi cái chết - cái chết chờ đợi họ sau khi họ đã lìa đời. Tôi không biết phải dùng kim loại gì hay đá gì để đúc tượng kỷ niệm những con người này, vì rằng không có vật liệu gì cứng rắn bằng tinh thần của họ, bằng sự giác ngộ và niềm tin của họ vào sự nghiệp của nhân dân.

Bruno! Weiss nhớ lại đồng chí ấy đã giấu cọt những sự khó chịu về sức khỏe, về bệnh tật, về cái ốm yếu của mình ra sao. Phải, Bruno

người ốm yếu, bị cảm lạnh, mũi thường xuyên đỏ vì viêm. Trong các nhà kiên cố nào ở nước ngoài có lần máu người tình báo kiên cường này đã bị chảy đông lại? Còn những cơn đau thường xuyên ở dạ dày vì chế độ ăn uống khổ cực của nhà tù?

Bruno đầu hói, người gầy nhom, hay bị cảm lạnh, nước mắt lúc nào cũng trào ra, trên mặt đầy nếp nhăn trước tuổi, ấy thế mà đồng chí ấy lại hoạt bát và yêu đời hay giễu cợt. Sao tất cả những cái đó lại không quên lại trong khái niệm về vẻ trang trọng hào hiệp của người anh hùng! Lại còn những chiếc kẹo mà đồng chí ấy luôn luôn ngậm trong miệng với lý do chút ngọt tác động có lợi đến hệ thần kinh? Bruno! Nhưng mà đồng chí ấy không phải là Bruno. Có thể, đồng chí ấy là Pyotr Ivanovich Petukhov? Và khi đồng chí đi theo đường phố Dzerzhinsky đến cơ quan của mình thì khó mà phân biệt được đồng chí với hàng nghìn người khác đi qua đường cũng như đồng chí ấy.

Bruno, cũng như những cán bộ khác, những người làm việc ở nước ngoài, lại có gia đình đã tính toán tiền công tác phí để có dịp mua bánh tô mùa đông cho vợ, lấy thêm ngày nghỉ phép của những ngày nghỉ không được hưởng lương trong thời gian hoàn thành nhiệm vụ. Tiền lương thì cũng như của một nhân viên quốc phòng, được tính toán cả thâm niên, cũng như của những người thợ mỏ hoặc của những người làm việc trong các điều kiện có hại cho sức khỏe, chỉ biết có một điều là, dù đồng chí ở bên ấy làm việc thế nào đi nữa, dù có lập những chiến công gì đi nữa, đồng chí cũng không được kê vào danh sách những người có tên tuổi của Nhà nước. Người ta sẽ chỉ công bố trong sắc lệnh. Thậm chí huân chương, huy chương cũng không được đeo. Đây không phải loại công tác để phô trương những cái dũng cảm của mình, để làm người khác phải chú ý đến mình.

Sự kính trọng của các đồng chí, cũng mang tính chất là tình báo như vậy. Sự đánh giá đồng chí ấy đã hoàn thành nghĩa vụ của mình trước Đảng, trước nhân dân đó là phần thưởng cao quý nhất đối với người tình báo.

Weiss biết rằng, nếu có khả năng anh sẽ báo ngắn gọn về Trung tâm: “Trong khi truyền điện về thời gian tấn công vào Liên Xô, Bruno đã hy sinh. Kẻ thù không biết được gì về đồng chí ấy cả”. Chấm hết.

Weiss phân tích nhiều lần tất cả những gì có liên quan đến chiến công của Bruno. Không, không phải ngẫu nhiên Bruno xuất hiện ở gần doanh trại của Weiss. Rõ ràng là đồng chí ấy đã dự kiến trước là anh có khả năng manh động và khi được biết ngày tháng bọn Hitler sẽ tấn công, có thể sẽ bị lộ nếu cũng hành động như Bruno đã hành động. Weiss đã đột nhập vào tận hang ổ của cơ quan gián điệp Phát xít, Bruno không được như thế. Và vì vậy Bruno coi việc thực hiện tất cả những gì cần thiết phải thực hiện là hợp lý nhất, và hy sinh, nhưng bảo toàn được Weiss. Rõ ràng Bruno đã tính toán rằng Weiss sẽ được biết về vụ điện đài bị bắt cóc và sẽ hiểu rằng tin tức đã được truyền đi.

Weiss không biết là Bruno muốn phá tan xe để không rơi vào tay bọn phát xít, nhưng không kịp: một viên đạn xuyên qua cột xương sống, đồng chí bị liệt cả chân tay. Đó không phải là sai lầm, mà chỉ là ngẫu nhiên mà thôi. Khi bọn chúng quay ngoặt chiếc chân gãy của đồng chí, dẫm lên bàn tay đã bị bẹp nát, thiêu cháy cơ thể, thì Bruno hầu như không còn cảm thấy đau đớn nữa, không ai biết điều này, chỉ có Bruno biết. Cái đau đớn chỉ đến khi bọn chúng chạm vào chiếc xương sống đã bị bắn gãy của đồng chí. Nỗi đau đớn cứ tăng dần và đồng chí không hiểu nổi làm thế nào sống được với những đau đớn ấy. Tại sao nó lại không đủ sức giết chết đồng chí mà đồng chí không hề bị ngắt đi dù chỉ một giây thôi. Đầu óc của đồng chí làm việc chính xác, rõ ràng và đồng chí đã chiến đấu với kẻ thù đến giây phút cuối cùng. Đồng chí qua đời vì tim bị tê liệt. Nhận thức của Bruno luôn luôn vững vàng, chỉ có trái tim của đồng chí đã mệt mỏi, rách nát và không đứng vững.

Weiss lại nhìn thấy bộ mặt Bruno với miếng da bị lột, con mắt chăm chú sống lại của đồng chí như ngậm báo cho anh: “Mọi việc đều vào đấy. Công việc đã được hoàn thành”. Chính “công việc” đồng chí

đâu có nói “nghĩa vụ”, Bruno không thích từ quá kêu... “Công việc” - đó là từ có ý nghĩa nhất trong số những từ Bruno thường dùng.

- Ê - này lính! - Dietrich huých vào lưng Weiss - Mà sẽ nói gì về vụ tai nạn này?

Weiss nhún vai và không quay đầu trả lời.

- Nốc quá rượu rồi say khướt. Chuyện thường xảy ra. - và ngay lập tức, vượt qua được nỗi đau khổ, anh nói thêm chậm rãi, rõ ràng: - Ngài đại úy, ngài là một người nhân đức, ngài đã thật cố sức để cứu sống tên say rượu đó.

Phải, chính miệng Weiss đã phát ra những lời này. Anh nói điều đó thật khó hơn tất cả những gì mà anh đã trải qua trong cuộc đời, mặc dù còn ngần ngại của anh.

- Tốt, - Dietrich nói: khi nhìn qua gương Weiss thấy hấn huých khuỷu tay vào Steinglitz. Sau đó Dietrich nhắc lại một lần nữa. Tất cả đều tốt. Rất tốt.

Giọng ghen tức Steinglitz nói.

- Anh có bộ óc biết phân tích, anh đã tính toán được tất cả.

- Bộ óc, thì tốt thôi, - Dietrich nói. - Nhưng khẩu vị tốt còn hay hơn nhiều. Rồi hấn tuyên bố: - Tuy nhiên tôi đói meo rồi.

Xe chạy đến một làng nhỏ Weiss đỗ xe bên một biệt thự và theo lệnh Dietrich anh tìm người nấu ăn.

Trời đã sáng. Mặt trời đã mọc, đám nhân viên của đơn vị đặc biệt này đánh răng, rửa mặt bên giếng, cạo râu, đầu cúi trên những chiếc chậu. Bọn chúng chỉ mặc có chiếc quần đùi lót nên hoàn toàn không giống lính tráng gì cả. Nhiều tên đi loại giày ấm dùng trong nhà làm bằng vải ca rô để bằng nỉ. Mùi xà phòng thơm, thuốc đánh răng bạc hà, mùi nước hoa xông lên. Weiss cần phải sống, tươi

cười, trò chuyện. Và hầu như không có chuyện gì xảy ra cả, không có cả cái đêm Weiss vừa qua. Và không bao giờ có Bruno trên trái đất nữa...

Mười Tám

Nước Đức phát xít đã tính toán chính xác, biết lựa chọn thời điểm để tấn công ăn cướp vào Liên Xô. Miếng đòn tập trung mạnh mẽ đã làm rung chuyển cả đất nước.

Và thật là không đúng nếu hình dung quốc trưởng Adolf Hitler chỉ như một nhà chiến lược tâm lý mà hiện nay bọn cùng chí hướng với Hitler làm việc trong dinh lũy của hắn đang thực hiện điều đó, cố gắng tăng bốc nhau quá mức. Nhiều tư tưởng chiến lược có lợi cho chủ nghĩa quân phiệt Đức, Hitler đã rút ra được qua những nhà hoạt động quốc gia xuất sắc của các cường quốc lớn như đế quốc Mỹ, Anh, Pháp.

Các nước này không những chỉ khuyến khích Hitler trong ý đồ của hắn, giáng một đòn chủ yếu vào phương Đông, mà còn lịch thiệp cho Hitler vay tiền, cung cấp các vật liệu chiến lược, ủng hộ bằng các lời bàn bạc góp ý.

Alfred Rosenberg trong bữa tiệc chiêu đãi hắn ở London khi hắn đến đây theo nhiệm vụ riêng của Hitler, ăn miếng chả giả miếng nem, hắn hứa: “Nước Đức sẽ tiêu diệt hết bọn Bolshevik do sự ủng hộ triệt để và theo sứ mệnh của châu Âu”.

Cần phải nghĩ rằng, Hitler không chịu thua kém về mặt khôn ngoan. Hitler đã bắt nhiều nguyên thủ các nước đế quốc lớn phải bỏ tiền ra, và tính trả lại bằng việc tiêu diệt nhà nước Xô Viết sắp tới, còn nước Đức phát xít được trả bằng tất cả các nước châu Âu.

Khả năng thực hiện hợp đồng quốc tế này giải thích rõ một vấn đề là không phải ngẫu nhiên mà các nước đế quốc lớn đã đặt những hy vọng thầm kín nhất của mình vào chính Hitler chứ không phải vào một kẻ nào khác.

Lúc đầu Hitler cũng biết rõ vai trò nhỏ bé của một tên giết người thuê, hắn đã cố gắng bằng mọi cách thể hiện ra rằng hắn thậm nhuần hầu như chỉ một nhiệm điều chính trị và dự định hướng mọi hoạt động của mình chỉ để chống lại một dân tộc là Liên Xô. Nhưng khi nào nước đế quốc lớn trả tiền trước cho hắn bằng cả tài nguyên châu Âu và Pháp nhục nhã mở toang toàn bộ biên giới quốc gia của mình ra để rước bọn xâm lược Đức thì Hitler không đứng vững nổi trước sức quyến rũ, sau năm tuần đã bẻ gãy sức kháng cự vô ích và chiếm cả nước Pháp, té nhị để lại cho chính phủ Vichy một góc đất tuyệt vời ở miền Nam nước Pháp để dung thân và suy nghĩ về những thay đổi của số phận.

Thất bại ở Dunkirk của quân đoàn viễn chinh Anh đã đánh dấu sự suy tàn của các lực lượng bộ binh quân đội Anh quốc. Và những loạt bom bay Đức như vũ bão từ trên trời cao đầy mây mà hung dữ dội xuống London.

Hoàn toàn không phải vì lòng từ bi mà do được kích động bởi tính chất đồng nhất về tư tưởng đế quốc cũng như về lợi ích, ngày 10 tháng Năm năm 1941 Hitler đã phái tên phó của mình là Hess sang London với đề nghị khoan nhượng là ký kết hòa ước.

Giới cầm quyền Anh lúc đó buộc phải từ chối hòa ước này với nước Đức phát xít dù nó có hấp dẫn thế nào đi nữa. Vì thay thế cho thất bại quân sự Anh cũng sẽ phải chịu đựng thêm thất bại nặng nề về kinh tế và không phải vì kẻ nào khác mà chính vì đối thủ cạnh tranh chủ yếu của mình trên thị trường thế giới là bọn trùm công nghiệp Đức. Ngoài thế ra, ngay cả trong trường hợp chúng có chịu hy sinh lợi ích thị trường đi nữa thì khi đó làm sao thanh toán được với nhân dân Anh mà lòng căm thù chủ nghĩa phát xít của quần chúng có thể sẽ đổ hết lên đầu chính phủ đã đầu hàng Hitler.

Theo sự chứng kiến của thống soái Wilhelm Keitel, “khi lập kế hoạch tấn công Liên Xô, Hitler đã phải xuất phát từ chỗ nước Nga đang ở trong thời kỳ xây dựng nền công nghiệp quốc phòng riêng, và quá trình này còn chưa kết thúc”.

Điều này cùng với nhiều vấn đề khác đã gây cho Bộ Tổng tham mưu quân quốc xã một niềm tin vững chắc là kế hoạch tấn công vào Liên Xô đã được nghiên cứu cặn kẽ và được in thành chín bản - kế hoạch “Barbarossa” - đó là thành tựu cao nhất của thiên tài quân sự Đức.

Bọn trùm chiến lược Hitler đã tính toán rằng phải tiến hành cuộc chiến tranh chống Liên Xô trong vòng 6-8 tuần lễ, và dù trong trường hợp nào, trong bất kỳ tình huống nào cũng phải kết thúc chiến tranh trước mùa thu 1941.

Các lực lượng quân sự Đức bí mật tập trung dọc biên giới Liên Xô lúc đó là các đội quân hùng mạnh nhất trang bị tối tân nhất và có kinh nghiệm nhất trên thế giới.

Nước Đức phát xít say sưa trước những thắng lợi quân sự, sau khi Gestapo sàng lọc nhân dân lao động trong nước qua song sắt nhà tù, còn những người con yêu quý của nhân dân Đức thì bị quăng vào các trại tập trung mà nghĩa địa của các trại này chiếm phần lớn sinh mệnh trong nước. - nước Đức này là hậu phương đáng tin cậy của quân quốc xã.

Ngay cuối mùa Xuân năm 1940 các nước phát xít Đức - Ý đã kiểm soát một vùng dân cư nhiều nước gồm 220 triệu người và tất cả các nguồn dự trữ về kinh tế của các nước này đều được nhằm để tăng cường lực lượng bộ máy quân sự Đức.

Ngày 8 tháng Bảy năm 1941 Hitler ra lệnh: “Phải san bằng Moskva và Leningrad thành bình địa để hoàn toàn tiêu diệt nhân dân các thành phố này và khởi phải nuôi chúng trong suốt mùa đông...” Còn vấn đề Moskva, Hitler giảng giải, - ta sẽ thủ tiêu cái tên này, và ở chỗ hiện nay ta sẽ lập một đồng rác lớn.” Về dân cư thì sắc lệnh của

hắn thật ngắn gọn và rõ ràng: “Bọn Slav phải trở thành nguồn dự trữ nô lệ vô tận theo kiểu Ai Cập cổ đại hay kiểu Babylon. Từ đây phải có những công nhân nông nghiệp và xây dựng rẻ tiền cho dân tộc Đức thống trị”.

Ngày 22 tháng sáu năm 1941, gần bốn giờ sáng, lúc rạng đông, các binh đoàn Hitler tấn công vào Liên Xô.

Thế là bắt đầu cuộc chiến tranh vệ quốc vĩ đại của nhân dân Liên Xô kéo dài một ngàn tám trăm mười bốn ngày đêm.

•••

Trong đoàn xe thứ hai, cùng với các Ban tham mưu, hậu cần, các trung đội sự vụ, đại đội tuyên truyền, các tiểu đoàn y tế, nhà bếp, các đội chiến lợi phẩm là đơn vị của thiếu tá Steinglitz.

Nóng nực, ngọt ngọt, bụi mù...

Làng mạc, rừng cây, lúa mì trên đồng và cả đất đai ở hai bên đường nhựa đều bị cháy trụi. Và hình như cái nóng này không phải vì mặt trời rọi chiếu mà chỉ vì những đám cháy rực trời.

Khi vì lý do nào đó đoàn xe phải dừng lại, tiếng động cơ bị tắt thì ngay lập tức một sự im lặng trống trải bao trùm tất cả, giống như sự im lặng ở dưới đáy vực, và chỉ nghe thấy tiếng kêu lách tách khô khan của ngọn lửa, tiếng sột soạt và những cột nhà cháy đổ kêu lóc cóc...

Bầu trời trong suốt, không một gợn mây, sáng sủa, và cứ đều đều, sau những khoảng thời gian nhất định nó lại như bị cắt xé ra bởi tiếng gầm rít của kim loại những chiếc máy bay oanh tạc bay thấp thành đội hình dày đặc, và những bóng đen xám của chúng lại lướt nhanh trên mặt đất. Nhưng máy bay oanh tạc bay đi rồi thì xung quanh lại bao trùm một sự im lặng quánh lại như kính lỏng.

Các đoàn xe dừng lại ở bến phà. Tất cả đều xuống xe, chân tay phủ bụi bám trên người.

Ở đây có một tuyến phòng thủ chạy dài, rõ ràng là còn chưa làm xong: xẻng, đầm nện..., các thùng xi măng, gỗ để chống đỡ, các hộp phụ tùng nằm ngổn ngang, và cả xác người chết. Rất nhiều xác. Các đường hào công sự đều bị cắt ngang bởi vệt xích xe tăng, - tức là đơn vị cơ giới đã giải quyết kết thúc trận đánh.

Nhân viên các đơn vị hậu cần xô lại nhìn những người Bolshevik đã bị giết với một vẻ kinh tởm mà chỉ những kẻ có khả năng biết tháo vát tránh khỏi những nguy hiểm của mặt trận mới lộ ra như vậy.

Có lẽ, chỉ có mình thiếu tá Steinglitz là với dáng điệu có kinh nghiệm xem xét các xác chết, lật đi lật lại để tin chắc ở sự đúng đắn của những kết luận trong đầu óc mình.

Hắn nhận thấy nhiều vết thương trên phần lớn các xác chết thậm chí những người bị thương nặng còn được băng bó ngay tại đây - trên trận địa, và không phải một lần. Nghĩa là, cả thương binh cũng không bỏ vị trí, tiếp tục chiến đấu, không rút về hậu phương.

Xét theo các giấy tờ mà Steinglitz lấy từ túi những xác chết này ra thì đây là những người còn chưa phục vụ đến một năm.

Một người lính nằm nghiêng bên cạnh khẩu tiểu liên, đầu anh chúi xuống đất, một đoạn tay trái được băng phồng to lên và ở trên vai có buộc một vòng dây điện thoại bọc cao su đen. Còn kia là một người nữa, cũng bị cụt một tay, còn giữa hai hàm răng là chiếc kẹp nổ lóng lánh như điều thuốc lá bằng đồng. Giữa hai đầu gối là quả lựu đạn, anh cũng đang ở tư thế cúi xuống quả lựu đạn...

Và tất cả những con người này đón lấy cái chết, nằm bất động cứng đờ ra như muốn làm thời gian dừng lại, như muốn dùng những tấm thân bất động của mình ghi lại giây phút căng thẳng nhất của trận đánh.

Một phụ nữ đeo túi cứu thương ở vai với mấy băng đạn đã bị nổ tung ở trong tay nắm chặt nằm áp má trên khẩu súng trường, và có kẻ nào đó vô liêm sỉ hát ngược váy chị lên.

Trong chiến hào chỉ có những thầy chết, những người khác còn ở phía trước, sau những công sự, nhưng không có lấy một ai ở sau các chiến hào, đang ở trong các quá trình báo tin, ở trong các hầm chiến đấu còn chưa đào xong.

Trong công sự đá hình vòm, rõ ràng người ta đã dìu thương binh quá nặng đến đây. - chỉ là một đồng xác chết. Steinglitz hiểu thẳm viên sĩ quan Đức nổi giận vì số lượng thương vong quyết định không ngăn cản binh lính tàn sát...

Trở về xe, thiếu tá nói thêm vào cái “Đi” của mình:

- Tôi không thích cái bọn Nga này. - rồi hần giải thích: - chống chọi với những lực lượng hơn hẳn chúng mà không có các điều kiện phòng ngự cơ bản thì chỉ bọn điên cuồng mù quáng mới có thể làm như vậy.

Vượt qua mấy cây số họ nhìn thấy những chiếc xe tăng Liên Xô “T-26” trang bị chỉ bằng súng máy bị phá hủy trên cánh đồng lúa mạch cháy gần trụi hết. Đánh nhau bằng xe tăng trong những chiếc xe như thế này thật chẳng khác gì trong các chuyện kiếm hiệp thời cổ, một mình lao vào chống chọi với cả ụ súng pháo.

Nhưng trong số những xác thép này có cả hai xe tăng Đức. Rõ ràng không phải ngẫu nhiên những xe tăng Liên Xô lao vào chúng, bắn thủng chúng rồi thiêu cháy chúng bằng dầu xăng trong các thùng bị vỡ chảy ra.

Steinglitz nhận xét qua loa:

- Bọn Nga không những chỉ không biết làm xe tăng mà còn không biết điều khiển nữa. - Hần nhìn hồi lâu qua cửa kính những cánh đồng lúa mạch mênh mông, rồi nói giọng tán thưởng: -Ồ, ở đây có

những trang trại thật giàu có mà tôi chưa từng thấy ở châu Âu. Là một điều là chủ của chúng hiện giờ ở đâu? - Hấn nhìn đồng hồ: - Đến bữa trưa rồi, tôi thấy đói kỳ lạ. - Và ra lệnh cho Weiss dừng xe ở một làng gần nhất, hỏi xem trường làng ở đâu để rửa ráy, ăn trưa và nghỉ chót lát ở nhà hấn.

Làng này bị đốt cháy cũng như các làng khác, nhưng không một ai trong số ít dân còn lại ở đây lại định dập tắt lửa.

Thiếu tá xuống xe, tiến lại phía cụ già đang đào hố trong khu vườn con trước nhà và giải thích bằng động tác rằng muốn uống nước. Cụ già hiểu, chống xẻng xuống đất và bình tĩnh, từ từ đi vào ngôi nhà đang cháy hầu như đầy không phải là đám cháy mà chỉ là vòm sáng lóa như lửa.

Cụ già đi ra tay xách gầu nước và trao cho Steinglitz. Thiếu tá đưa gầu nước lên miệng uống một ngụm đầy thích thú và ngay lập tức nhìn thấy một phụ nữ còn trẻ đã chết nằm ở bên miệng hố.

Cụ già nhỏ nước bọt vào lòng bàn tay tiếp tục đào hố.

Thiếu tá kinh khủng vì ý nghĩ: nước bị đầu độc. Nhưng ngay lập tức, theo logic suy nghĩ đặc biệt của mình, hấn xua đuổi ngay ý nghĩ này như là điều nhắm nhĩ: cụ già lấy đâu ra thuốc độc, và rồi hấn tỏ ra thật bình tĩnh...

Steinglitz rút thuốc lá và mời cụ già. Ông cụ cầm lấy như một cái máy, vấp vả tì ngực vào cán xẻng và nhìn với đôi mắt lóa sáng, buồn như mắt trẻ con chỉ xuống hố:

- Thế là ta đang chôn cháu gái đây. Vì chúng mày đã giết nó. Hiểu không? Chúng mày!

Steinglitz cho rằng cụ già xin thêm điếu nữa nên bèn lại móc túi lấy bao thuốc ra, rút một điếu đưa cho ông cụ. Cụ già giắt thuốc vào mang tai để dự trữ và nói bằng một giọng gù gù kỳ lạ:

- Mày, người Đức, xem ra cũng tốt đấy, nhưng dù sao tao cũng cắt cổ chúng mày, bây giờ tao là người không tốt bụng, không vị tha được!

Thiếu tá coi những lời này như là thể hiện lòng cảm tạ và vỗ vào vai cụ già, sau đó quay người để đi về phía ô tô và ngay lập tức cụ già, giống như bồ rìu, phang cạnh lưỡi xẻng vào ngay đầu Steinglitz.

Thiếu tá thật gặp may là ngay lúc đó trượt chân ngã vì đất ùn rơi xuống hố. Chiếc xẻng vút trong không khí rồi cắm phập vào những miếng gỗ dùng cho ngôi mộ.

Đôi tay run bần bật nhét khẩu súng lục vào trong bao, thiếu tá chui vào xe ô tô và mặc dù ngọt ngào, vẫn nâng kính ở hai phía lên như dùng nó để bảo vệ mình. Hắn thậm chí không cho phép Weiss lau đất bám trên quân phục của hắn. Rồi ra lệnh nhanh chóng đi đến ban tham mưu đơn vị SS gần nhất để đòi trừng phạt toàn bộ dân làng ở đây vì việc hắn suýt bị ám sát.

Nhưng Weiss mạnh dạn trình bày dự kiến của anh ta, có thể cụ già chỉ nổi giận vì thiếu tá đã đổ nước xuống đất, không uống hết, mà dân ở đây coi đó là sự làm nhục nhà mình một cách kinh khủng nhất.

- Thế à? - Steinglitz ngạc nhiên hỏi - Thật mọi rợ quá mức.

Weiss có thấy tiếc là cụ già đã không giết được Steinglitz hay không? Không. Nếu như chuyện xảy ra như thế thì anh sẽ mất nguồn đột nhập vào ngành tình báo Đức. Và Weiss quyết định sẽ không để thiếu tá rơi vào những tình trạng đi lại không an toàn. Bây giờ anh rất cần Steinglitz, chỉ có bảo vệ được sinh mạng hắn, biến hắn thành công cụ thất bại của ngành mật vụ phát xít, Weiss mới sẽ có thể trả thù được Steinglitz vì tất cả, vì cái chết của cụ già với đôi mắt trẻ thơ.

Và vô cùng chân thành, anh nói:

- Thừa ngài thiếu tá, vì việc tôi đã bỏ ngài một mình, tôi coi mình đáng bị tội treo cổ.

- Ô!

- Ngài có thể bắn tôi, nhưng từ nay tôi sẽ không bỏ ngài một nửa bước.

Steinglitz cảm động trước lòng trung thành của người lính, coi việc đùa một chút là cần thiết.

- Tốt thôi. Tất nhiên trừ trường hợp bà chúa của ta coi sự có mặt của anh là không tiện. - Lần đầu tiên trong đời thiếu tá cho phép mình tự do nói chuyện như vậy với một người thấp kém hơn hẳn.

Từ lúc Weiss nhìn thấy quê hương thân yêu bị thiêu trụi, đẫm máu, quần quai dưới gót giày của phát xít thì căm giận, lạnh như tiền, và sự bình tĩnh đòi trả thù đến kỳ lạ chiếm lĩnh tâm hồn anh. Weiss thậm chí sung sướng là anh ở đây ngồi an toàn trong xe thứ hai, còn sau lưng anh là tên gián điệp sùng sỏ Đức đang nằm ngủ lãn lóc: khoan khoái, và nếu anh thấy là cần thiết thì anh sẽ giết hắn dễ như chơi hoặc cả lũ phát xít nữa. Anh có thể phá tan Bộ tham mưu. Anh có thể đổi cuộc sống của mình lấy hàng loạt kẻ thù. Nhưng không nên và anh không có quyền.

Anh chiến sĩ tình báo Liên Xô, lúc này cần phải có một điều lớn nhất không hề thay đổi - đó là sự bình tĩnh. Chiến công của sự bất động, chiến công của sự chờ đợi, chiến công của sự im lặng khi mà tất cả trong con người anh, mỗi dây thần kinh đang gào thét.

Cũng như người ta đã nói: - chúng ta sẽ không chịu mất một tí gì?

Nhưng ai có lỗi, ai?

Vì Bruno đã truyền đạt cho anh qua điện đài, Bruno đã truyền đạt lại cả vấn đề này!

Thế chẳng lẽ anh, Weiss hàng tuần lại không từng thông báo về sự tập trung quân Hitler ở dọc biên giới - những quân đoàn từ khắp các nước châu Âu bị Đức xâm chiếm đã tập trung thành nắm đấm ở đây hay sao? Trong bản tin cuối cùng của mình anh đã truyền đi rằng ở nhiều thành phố hẻo lánh Ba Lan đã xuất hiện bọn hải quân và lính biên phòng. Điều đó có nghĩa là quân quốc xã đã tiếp nhận biên giới ở các đơn vị biên phòng.

Lẽ nào đã có lúc lòng căm thù của nhân dân Liên Xô đối với bọn phát xít lắng xuống, lẽ nào nhân dân Liên Xô đã không sống trong cảnh dửng dưng chờ đợi cuộc giáp chiến với chủ nghĩa phát xít?

Lẽ nào đã có người nghi ngờ rằng chiến tranh không sao tránh khỏi?

Thế thì tại sao bọn phát xít lại bất ngờ tấn công Tổ quốc anh như vậy? Tại sao?

Trên đường cái đã xuất hiện những biển chỉ đường với các chữ: “Chú ý! Nguy hiểm! Đi vòng!”

Đoàn xe trong đó có Weiss rẽ ngoặt xuống một đường vòng và bây giờ xe chạy tròng trành trên những cây gỗ lát đường, đâm nhào vào các vũng nước, sa lầy trong những chỗ đầy bùn nông cạn, và từ phía bên trái - phía đường cái luôn vọng lên những loạt súng máy ngắn tiết kiệm đạn, nhưng đều đều, những tiếng lựu đạn nổ, những loạt pháo lớn gầm thét.

Thế là Weiss hiểu được nguyên nhân đi đường vòng. Thì ra một đơn vị đồn trú nhỏ bé đã dùng súng máy bắn chặn xe cộ trên đường, đánh nhau với pháo binh và xe tăng Đức.

Tên sĩ quan tham mưu nói với Steinglitz rằng bọn đồ dùng xích cột chặt quân lính của mình vào súng máy và các ụ súng. Steinglitz hài hước khuyên tên sĩ quan này tách các đơn vị chuyên môn ra và cung cấp cho các đơn vị này dụng cụ làm nguội - để giúp bọn đồ cỏi xích ra.

Weiss thấy mép đôi môi ráo hoảnh của Steinglitz tức giận méo xệch đi. Hắn đang nổi nóng và những vết tích chiến thắng của quân Đức không kích động hắn mà thậm chí còn đè nặng tâm hồn hắn.

Thực vậy, Steinglitz cảm thấy mình là kẻ vô cùng bị bức tức bỏ quên. Đối với hắn mặt trận phía Đông chỉ là một kẻ đi đầy mà thôi. Nghề của hắn là ở phương Tây. Nhưng sau câu chuyện London hắn bị mất môi trường hoạt động quen thuộc. Hắn không phải là thằng nhát. Trong thời gian chiến tranh ở Tây Ban Nha hắn đã luôn lọt được vào các đơn vị cộng hòa, hắn đã chiến đấu ở đó, và cho tin tức về vấn đề lựu đạn ném tay có kíp nổ tức thời đã nổ có hiệu quả ra sao ngay tay các chiến sĩ cộng hòa, những đạn không nổ rơi vào chiến hào của quân Franco, những khẩu súng máy hóc không sửa chữa được, những nòng súng bị tan nát ngay sau loạt đạn đầu tiên.

Tất cả các vũ khí và đạn dược đó bọn Hitler đã bán cho các chiến sĩ cộng hòa qua tay bọn mối lái. Và trong điều kiện chiến đấu Steinglitz đã kiểm tra được phòng “S” thứ hai thực hiện chiến dịch bí mật này kết quả đến mức nào.

Khi Kammhuber thảo ra kế hoạch giết đại sứ Đức ở Praha và tin tưởng ở vai trò không kém quan trọng của Steinglitz trong chiến dịch này đã đề nghị Steinglitz lại đi Freiburg vào năm 1940 để ngay trong khi phi đội của Hitler Edelweiss bay đến thành phố này thì y đã tạo ra bằng chứng là thành phố này của Đức đã bị các máy bay Pháp oanh tạc tan tành. Steinglitz đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Ngay cả những mảnh bom của Đức mà các bác sĩ giải phẫu lấy trong cơ thể những người bị nạn trong thời gian oanh tạc, Steinglitz cũng thay được bằng các mảnh bom do Pháp sản xuất. Hắn đã phát hiện ra những người Đức là dân thành phố Freiburg biết rõ các dạng máy bay, và bắt họ mang đi như là những người chứng kiến nguy hiểm. Đây mới thật là công việc chuyên môn, lòi cuốn, hơn nữa nó mang lại nhiều phần thưởng và thăng cấp.

Còn mặt trận phương Đông hứa hẹn gì với hắn? Bao nhiêu kết quả bọn chỉ huy quân đội sẽ tự nhận hết, còn việc chuyển quân chớp

nhoáng của các đơn vị cơ giới hóa lại không có khả năng tung mạng lưới gián điệp ra để gây các vụ khủng bố tàn sát đáng kể.

Steinglitz biết rằng, đồng bọn của hắn được chuyên môn hóa ở vùng phương Đông từ lâu đã chuẩn bị được các nhóm khủng bố là bọn tư sản mà nhiệm vụ của các nhóm này là làm đứt liên lạc, gieo rắc kinh khủng, giết những người hoàn toàn không đáng nghi ngờ gì cả. Hắn còn biết rằng, bọn này còn mặc giả hồng quân rồi quẳng sang nước Nga bằng máy bay Đức.

Hắn cũng còn được biết về việc thành lập trung đoàn đặc biệt "Brandenburg" ngay từ cuối năm 1940. Trung đoàn này được thành lập nhằm mục đích tiến hành các vụ khủng bố ở mặt trận phía Đông. Trung đoàn này tuyển mộ những tên Đức giỏi tiếng Nga, và toàn bộ bọn lính đều được trang bị quân phục và vũ khí Liên Xô.

Nhưng tất cả những cái đó là thành tựu của kẻ khác chứ không phải của hắn, của Axel Steinglitz. Một công việc đơn giản, thô sơ mà bất kỳ tên sĩ quan cao cấp nào của quốc xã đều có thể làm được. Thống soái Brauchitsch đã cài vào "Brandenburg" những tên khá tội trong đám thủ hạ của mình. Bọn này sẽ nhận được những chữ thập hiệp sĩ vì hoàn thành có kết quả nhiệm vụ đặc biệt. Thì cứ mặc xác cho chúng nhận! Steinglitz coi việc lãnh đạo ám sát hàng loạt một cách an toàn những binh sĩ và sĩ quan Liên Xô đáng tin cậy là thấp kém hơn phẩm giá mình và hoàn toàn không muốn để người ta trao cho hắn chỉ huy đơn vị khủng bố này. Đó là công việc của quân đội. Niềm tự hào nghề nghiệp của một gián điệp sừng sỏ - một tên khủng bố có kinh nghiệm bị xúc phạm chỉ vì một điều là người ta trao cho hắn nhiệm vụ thu thập những tài liệu Liên Xô vứt bỏ đi giống như một tên hốt rác.

Trong những ngày này Steinglitz coi việc di chuyển thắng lợi các đơn vị quân Đức trên đất Liên Xô như thất bại của chính hắn, như sự tan vỡ mọi hy vọng của hắn, và sự tàn lụi bước đường công danh của hắn.

Lúc đầu Weiss không thể nào hiểu nổi tâm trạng chán nản của thiếu tá, và sự lo lắng, ủ rũ buồn rầu của hắn. Nhưng dần dần qua những lời bóng gió mỉa mai, kinh tởm của Steinglitz, anh thấy rõ hắn không hài lòng với địa vị hiện nay của bản thân, trách nhiệm đổ lên vai hắn và sự ghen tức với kết quả của bọn quân đội. Sau khi đành phải rẽ khỏi đường nhựa vào đường vòng, hắn vui sướng đầy ác ý là cả pháo binh lẫn xe tăng mà vẫn không thể dẹp nổi một đơn vị đồn trú đơn độc của Liên Xô, những người ngồi trong lô cốt phá hoại giao thông của các đoàn hậu cần Đức.

Hắn còn nhận xét ca ngợi ông già tí nữa giết được hắn. Hắn cho rằng, người Nga, mặc dù có thấp kém so với dân tộc Đức đi nữa dù sao ở điểm nào đó vẫn nhắc hắn nhớ đến những người Tây Ban Nha, Đại úy Dietrich đã hy vọng uổng công về con đường dẫn tới Moskva như một cuộc dạo chơi thích thú đối với quân đội Đức như con đường dẫn đến Paris.

Weiss hiểu rằng Steinglitz buồn bực vì những chuyện không hay trong nghề nghiệp. Hắn đang tức giận nên sẵn sàng mang lại những chuyện không hay cho bất kỳ người nào, chỉ cần làm tiêu tan sự nhục nhã mà cấp trên gây cho hắn.

•••

Vùng dân cư, nơi mà theo sự bố trí quân đội, bị tách riêng cho hàng loạt đơn vị đặc biệt đóng doanh trại lại là vùng hoạt động chiến sự. Đơn vị đồn trú Liên Xô trên đường rút lui đã chiếm lấy vùng này và biến nó thành khâu phòng ngự.

Tình hình bất ngờ này gây nên sự rối loạn và lúng túng cho cả đoàn xe thứ hai. Các sĩ quan cũng không biết phải đối phó ra sao. Có lệnh là phải đóng quân ở vùng dân cư này, nhưng đóng quân như thế nào khi mà vùng này do đối phương chiếm giữ. Bọn chúng thấy bác bỏ lệnh thì không thể được. Mà thi hành - cũng không xong.

Sau khi trao đổi, các chỉ huy đơn vị đặc biệt ra lệnh rẽ khỏi đường cái và đóng quân ở gần điểm dân cư, ở chỗ mà hỏa lực của đối

phương không thể gây thiệt hại được.

Lúc trước, khi Weiss còn chưa phải là Weiss bây giờ mà là Sasha, trong những cuộc hành quân cắm trại của sinh viên, hay khi đi săn cùng với cha mình, trong tình trạng bất lợi nhất anh đã quen thích ứng với các điều kiện vô cùng khác nhau, không lệ thuộc vào thiên nhiên, thời tiết và mùa nào trong năm. Cả những năm phục vụ trong quân đội cũng đã rèn luyện cho anh việc đó.

Còn bây giờ giữa chốn lầy lội anh lựa chọn lấy một điểm tương đối khô - nơi những mô đất gồ ghề có màu hung, anh dùng xẻng đánh dấu một hình vuông đào rãnh xung quanh. Weiss chặt cành cây xếp đồng xung quanh ô vuông, sau đó là than bùn, rồi lại xếp đồng cành cây và trên lớp này anh dựng lều bạt. Weiss đặt một đồng lửa ở trong lều bằng lá cây mục, anh hun hết muối và sau đó mới căng màn.

Ở cạnh lều Steinglitz đang nói chuyện gì đó với Dietrich, vừa nói chuyện vừa đập cành cây vào mặt mình để xua muối.

Weiss báo cáo là lều đã dựng xong. Và trong lều hoàn toàn không có muối.

Steinglitz mời Dietrich vào.

Chẳng biết hai tên sĩ quan có muốn điều này hay không, nhưng không có Weiss, chúng không thể làm nổi, tuy thế chúng coi việc làm của anh là một điều thích đáng. Weiss đặt vali của Dietrich xuống thay bàn, giải vải bạt lên và khôn khéo bày bàn ăn rất sang trọng. Anh nhanh chóng chuẩn bị bữa ăn nóng trên bếp lửa rồi quỳ xuống vì lều thấp - tiếp thức ăn cho hai tên sĩ quan. Weiss có vẻ lo lắng cho sức khỏe của chủ mình, anh ép Steinglitz phải uống rượu còn chứ không phải rượu nho, khẳng định muối là nguồn gây bệnh sốt rét và không có thuốc nào trị bệnh này tốt bằng rượu còn.

Dietrich biết lo cho sức khỏe của mình hơn Steinglitz vì thế uống liên tiếp.

Trong lều đã tối, Weiss định khơi cho bếp cháy sáng, nhưng vì khói cay cổ bị khô lại và nước mắt trào ra nên đành phải tắt bếp lửa. Còn Dietrich thì chốc chốc lại sờ mặt bị sưng vù vì muỗi đốt và muốn soi gương xem mặt mình ngay lập tức.

Weiss lấy một ống bơ sắt, đổ mỡ từ các hộp thức ăn vào đó, cắt một mảnh vải dày bịt nhúng vào mỡ, nhấc một đầu lên và châm lửa làm ngọn đèn dầu. Trong lều có một ngọn đèn rất sáng.

Cả hai tên sĩ quan đều say, mỗi tên theo kiểu mình.

Steinglitz coi uống rượu như một cuộc giao đấu, một cuộc đấu tay đôi trong đó hẳn phải chịu đựng được, phải giữ được trí nhớ, có nhận thức rõ ràng. Rượu còn là chất tốt nhất làm suy nhược ý chí, làm cho sự cảnh giác của đối thủ bị giảm sút, để kích thích đối thủ nói năng lung tung không giữ gìn gì cả. Và Steinglitz áp dụng thành thạo phương pháp này, còn biết tự mình vượt qua được cái say, và càng uống nhiều rượu, đầu hẳn càng đau dữ hơn, mặt tái nhợt đi, lông mày trái giật giật như động kinh, nhưng đôi mắt thì vẫn giữ được như cũ, mờ đục một cách chăm chú, và hẳn không chịu mất việc kiểm tra bản thân.

Hắn không bao giờ có khoái lạc vì say rượu và bây giờ hẳn uống với Dietrich chỉ vì lịch sự.

Còn Dietrich cùng với cái say - là cảm giác khoái lạc thoát khỏi hết mọi sự quy ước và đồng thời là nhận thức hoàn toàn không bị trừng phạt của hắn, và thế là bây giờ hắn nói:

- Axel, cậu nghe đây, bây giờ tớ sẽ cởi hết quần áo, chỉ đội mũ và đeo bao súng lục thôi, tớ sẽ đi ra ngoài ngoài người trần truồng, sẽ đánh thức lính của tớ và sẽ cho tập hợp đội ngũ, và, tớ đảm bảo với cậu rằng, không một con lợn nào dám ngạc nhiên cả. Chúng sẽ thi hành tất cả những gì tớ ra lệnh, - và bắt đầu cởi quần áo.

Steinglitz định ngăn hắn:

- Oskar, không nên, cảm lạnh mắt.

Mãi Dietrich mới thò được đầu ra ngoài tấm màn lều, xem xét rồi nói:

- Đúng, khí ẩm... Mây mù. - Đăm chiêu suy nghĩ trong giây lát rồi nói, vui mừng vì tìm ra lối thoát - Nếu vậy tớ sẽ ra lệnh cho tất cả cởi quần áo và tớ sẽ chỉ huy bọn lính trần truồng.

Steinglitz lầu bầu nói:

- Tớ và cậu có những thích thú khác nhau.

Dietrich bực mình. Hắn khinh bỉ nhìn Steinglitz và hỏi:

- Theo ý cậu, chúng ta tuân thủ sự tao nhã trong nghĩa vụ quốc tế của mình như thế nào?

- Nhưng để làm gì?

- Đấy! - Dietrich thích chí. - Thôi được! Sức mạnh và đạo lý trái ngược với nhau. Sức mạnh đó là sự tự do của tinh thần, là sự thoát khỏi tất cả. Và vì thế tớ muốn đi lại trần truồng. Tớ muốn được như tổ tiên nguyên thủy của chúng ta.

Steinglitz lặng lẽ hút thuốc, mặt hắn giật giật vì đau đầu.

Weiss đưa cà phê đến. Hắn đẩy chiếc cốc nhựa lại gần Dietrich, nói:

- Thực ra có thể làm được tất cả một cách hoàn toàn đơn giản. Nếu như cung cấp cho mỗi người một thước đất thì loài người ở trên một lãnh thổ không quá năm mươi cây số vuông. Một trại người trong năm mươi cây số vuông. Đưa giấy và bút chì đây, tớ tính sơ xem cần bao nhiêu cột nhà để lợp hết khu đất, ta sẽ nói, trong thời gian một giờ. Một giờ - và phù một cái không có ai! - Ngắc đầu, hắn hỏi:
- Cậu có biết ai đã phát minh ra giả thiết là hầu như Liên Xô đã cho phép các đơn vị quân quốc xã đi qua lãnh thổ của chúng để chinh

phục Ấn Độ không? Rồi hắn tự trả lời đầy kiêu hãnh: - Tớ! Vì đó là sự yểm trợ tuyệt vời, không thể thì giải thích sự tập trung quân đội chúng ta ở dọc biên giới Liên Xô như thế nào?

- Chuyện trẻ con, quá vớ vẩn, không ai tin được.

- Cậu nghĩ thế thật vô ích. Ngay tin đồn nhằm cũng phải kỳ quái như bức tranh của người man rợ. Hắn trầm ngâm suy nghĩ rồi hỏi: Cậu đã đọc tuyên bố của hãng Thông tấn TASS ngày mười bốn tháng sáu chưa? - Rồi lục trong chiếc cặp của mình hắn lấy ra một cuốn sổ tay, và đọc - "... theo các tài liệu của Liên Xô, nước Đức vẫn nghiêm chỉnh tuân theo các điều khoản của hòa ước Xô - Đức về việc không tấn công lẫn nhau, cũng như Liên Xô trong dịp này, theo ý kiến của các tầng lớp Liên Xô những tin đồn về việc Đức có ý định phá hòa ước, tấn công trước vào Liên Xô là không có căn cứ gì cả ...". Bản dịch chính xác như máy.

Steinglitz huýt sáo:

- Tin đồn nhằm sơ đẳng. Đó là công việc của chúng ta.

- Không, - Giọng Dietrich khô khan vang lên, - đó không phải công việc của tình báo chúng ta. Hôm qua chúng ta đạt được những tài liệu quan trọng của Liên Xô. Cậu hãy tưởng tượng xem, trong trường hợp chúng ta đột nhập vào mà Bộ Quốc phòng Liên Xô lại ra lệnh cho quân đội của mình không rơi vào một vụ khiêu khích nào để tránh gây nên những phiền phức lớn, - và chỉ có thế. Ở đây tớ nhìn thấy sự thể hiện lòng tin mù quáng của bọn Bolshevik vào trách nhiệm, vào luật lệ quốc tế.

- Láo toét! - Steinglitz không tán thành.

Dietrich chăm chú nhìn vào ngọn lửa bập bùng của chiếc đèn dầu, nói đầy vẻ tin tưởng:

- Chúng ta phải thu tất cả chúng lại thành một đồng. - Rồi hai tay chỉ cho biết phải làm thế nào - cần bao nhiêu cho bọn chúng, - mười,

hai mươi cây số vuông, - và phải tất cả bọn chúng... Hấn chỏ ngón tay lên - Tất cả! Nếu không thì chúng sẽ thịt chúng ta... Hấn vẩy tay một cái rất mạnh khiến gió làm tắt đèn.

Weiss châm đèn và nhìn Dietrich về dò hỏi.

Tên Đại úy rõ ràng tưởng Weiss là Steinglitz, liền nắm lấy hai vai kéo sát vào người hắn và thì thầm vào tận tai:

- Axel, cậu thật là con lừa! Chúng ta lao vào cuộc chiến tranh mà chiến thắng không phải do những trận chiến đấu thắng lợi về vang mang lại, mà chỉ là sự tiêu diệt hoàn toàn bọn Bolshevik. Hoàn toàn! chúng ta sẽ không để một kẻ chứng kiến nào còn được sống trên trái đất. Và khi đó, tất cả chúng ta, tất cả sẽ đi lại trần truồng. Và sẽ không có ai nói rằng thế là bất lịch sự! - Rồi hắn lại đi cởi quần áo, nhưng ngay lúc đó lặn xuống đất ngáy âm lên.

Weiss cùng Steinglitz đặt Dietrich nằm ngủ ngay ngắn.

Hai người ra khỏi lều.

Đông lầy phủ đầy mây mù, trăng dọi chiếu trên bầu trời thành một điểm mờ nhạt, ếch nhái kêu rả rích:

- Hôm qua đại úy đầu óc bị căng thẳng. Anh ta hỏi cung hai sĩ quan Liên Xô bị thương. Bọn chúng tỏ ra rất thô bỉ - đầy vẻ khiêu khích. Oskar dúi điếu thuốc lá vào mắt một tên, thế mà nó lại ngỗ ngược hứa rằng sẽ biến Berlin thành chiếc gạt tàn thuốc lá. Còn tên tù kia thì húc đầu vào bụng đại úy. Thực ra, chúng ta có đòi hỏi chúng như thế đâu: chỉ yêu cầu quay về với đơn vị và đề nghị đầu hàng. Cuối cùng thì chúng có thể lừa ta. Hành động thật kỳ lạ... - Hấn vờn vai rồi ngáp, rồi bỗng nhiên lão đảo, nhưng kịp túm lấy Weiss. Hấn công nhận. - Rượu còn làm chân đứng không vững nữa. - Nói xong hắn chui vào lều ngủ.

Mười Chín

Ngày hôm sau, đơn vị của thiếu tá Steinglitz cũng bắt tay vào nhiệm vụ trực tiếp của mình.

Trong một chiếc lều lớn kiểu quân y viện, ngồi bên chiếc bàn phủ vải và bốn tên lính, trong đó có Weiss đang phân loại tài liệu. Trong số tài liệu này thường có những tờ bị hỏng vì thấm đầy máu. Những tài liệu đó bị quẳng vào các chiếc sọt dành làm đựng rác làm bằng dây thép nhiều màu.

Giấy tờ được đánh số và đóng dấu sau khi đã ép phẳng từng tờ rồi xếp vào một chiếc hòm lớn. Những bản đồ trên đó không có dấu hiệu gì thì quẳng đi, còn nếu có dấu hiệu hay ký hiệu viết tay thì chuyển cho binh nhất Lance Wolf. Tên này nghiên cứu kỹ từng tấm bản đồ một, và một số chiếc thì gấp cẩn thận lại rồi cất vào cặp, một chiếc cặp thường dùng có dây cài và hai khóa phẳng.

Bọn lính văn phòng làm việc với vẻ nỗ lực của viên chức, chúng hòa nhã nói chuyện về sức khỏe, về thư từ nhận được của gia đình, về giá cả thực phẩm, quần áo, giày dép rồi phân loại, xem xét giấy tờ, chốc chốc bọn chúng lại quệt ngón tay vào những miếng cao su xốp thấm nước sát trùng để không bị nhiễm trùng, nếu như không phải trong hoàn cảnh này, không phải màu quân phục của chúng lẫn ánh sáng vòng trên những cửa sổ bằng nhựa cellulose của lều bạt thì tất cả thật giống như một phòng văn thư thông thường, không giống gì khác.

Wolf, phát hiện ra những giấy tờ loang lổ máu, nói với tất cả:

- Thừa các vị, tôi xin nhắc lại hãy chú ý cẩn thận và vứt bỏ những tờ giấy như bản không có giá trị đặc biệt đi.

Chỉ sau mấy ngày doanh trại trên đồng lầy này đã biến thành thị trấn quân sự gọn gàng, khắp các chỗ đều làm đường đi bằng gỗ, có các cột biển chỉ đường, xung quanh các lều tham mưu có đào giao thông hào, máy bơm suốt ngày đêm bơm nước từ giao thông hào lên. Thậm chí muối cũng ít đi kể từ sau khi bơm dung dịch gì đó cay cay vào trong không khí bằng các ống phun đeo lưng.

Không những chỉ sĩ quan mà cả binh lính trông đều thật sự sạch sẽ, hầu như dưới chân chúng không phải là vùng đồng lầy bản thủ hôi thối, là chỗ bùn lầy nước đọng chưa ai đặt chân đến.

Những chiếc cầu nhỏ có tay vịn làm bằng thân cây bạch dương ban đêm nổi rõ lên, những tấm thép lót đường cho xe chạy, những đường dây thông tin, mắc cẩn thận trên những chiếc sà than bùn, hoặc được đỡ bằng những chiếc gậy gỗ, tất cả những điều này và nhiều điều khác nói lên mặt có kinh nghiệm, nghệ thuật, tài năng quân sự, mặt có kỷ luật của các đơn vị tham mưu, mặt cung cấp đầy đủ vật chất của các đội này. Và chỉ có một điều vô lý là các ngành hậu cần này lại đóng quân ở đồng lầy chứ không phải ở một gò đất khô ráo nào cách nơi dùng cho việc bố trí quân vài cây số.

Những đơn vị cơ giới Đức tiến thẳng và sâu thành gọng kìm vào Liên Xô chẳng lo sợ gì để lại sau lưng chúng những cụm nhỏ các đơn vị đồn trú Liên Xô bị bao vây, cô lập và chia nhỏ ra trong các trận chiến đấu không ngang sức, những cụm này được cài lại để quấy rối các đơn vị đặc biệt trang bị đầy đủ mọi phương tiện tiêu diệt hiện đại nhất.

Theo các nguồn tin tức của tình báo Đức, tại vùng dân cư Kulichki lúc đầu hồng quân giữ một số xe tăng và khoảng nửa đại đội biên phòng, phòng thủ, nhưng dần dần số người tăng lên. Đêm đêm những chiến sĩ mới lại dũng cảm chiến đấu vượt đến Kulichki, mặc

dù mỗi lần vượt đến được đơn vị đồn trú Kulichki hầu như một nửa bị hy sinh.

Bộ chỉ huy Đức tưởng việc bắn phá của đối phương là tiết kiệm. Thế là một đơn vị pháo đã được điều đến để tiêu diệt đơn vị đồn trú này, tất cả đã được chuẩn bị sẵn sàng. Bọn Đức còn tính toán kỹ xem cần bao nhiêu viên đạn trên diện tích tương ứng. Tất cả vũ khí đã được chuẩn bị đàu vào đấy xung quanh khu vực đóng quân. Ấy thế mặc dù quân đội Liên Xô không bắn phá các đơn vị quân Đức đi lại trên đường cái nữa, quân Đức vẫn không chịu tấn công vì còn chờ đợi xe tăng Liên Xô tiến đến.

Steinglitz và Dietrich không chịu ngồi chơi. Chúng thường đến các đơn vị tiền tiêu để quan sát, thái độ của đối phương, nhưng vì nghề nghiệp của chúng khác nhau, cho nên chúng cũng chú ý đến các mặt khác nhau của thái độ này.

Weiss đành phải bỏ dở công việc trong lán văn phòng để chờ Steinglitz đi trong những ngày này.

Rõ ràng là các chiến sĩ xe tăng Liên Xô, sau khi nhiên liệu đã cạn, liền giấu xe của mình dưới hố. Không ai còn phải đề phòng cuộc tấn công bất ngờ của xe tăng từ phía đơn vị đồn trú bao vây.

Nhưng một lần, về ban đêm cũng như mọi khi, lúc Steinglitz và Dietrich nhìn qua ống kính nòng từ đài quan sát theo dõi điểm hẹp được đặc biệt bỏ lại, thấy những tốp lẻ tẻ binh lính Liên Xô điên cuồng và táo bạo băng qua dưới làn đạn súng máy đến điểm hẹp này, bỗng nhiên một chiếc xe tăng Liên Xô duy nhất vừa bắn súng đại bác và súng máy vừa lao về phía đường cái.

Nhưng ngay lập tức các loạt đạn vang lên, và các khẩu pháo nhắm chính xác đã bắn bẹp chiếc xe tăng.

Steinglitz và Dietrich ra lệnh cho quân lính lấy bằng được mọi tài liệu ở chỗ chiến sĩ xe tăng đã hy sinh. Chúng đã phán đoán đúng là phần nhiên liệu cuối cùng của các xe tăng khác rõ ràng đã được tập

trung lại cho chiếc xe tăng này, và nhóm lái chiếc xe tăng này nhận nhiệm vụ vượt vòng vây đến binh đoàn Liên Xô lớn hơn không những chỉ để cầu cứu mà chính là để nhận mệnh lệnh, đơn vị đồn trú sẽ phải hành động ra sao, rút lui hay bảo vệ căn cứ này đến cùng.

Những mệnh lệnh và đề nghị tương tự đã nhiều lần rơi vào tay các sĩ quan tình báo Đức. Hơn nữa, các điện tín viên Đức còn nhiều lần bắt được trên làn sóng những lời đề nghị lên ban tham mưu cấp cao của đơn vị đồn trú bị bao vây.

Những tên lính được phái đến chiếc xe tăng bị tiêu diệt đã không thể hoàn thành mệnh lệnh, đơn vị đồn trú bị bao vây đã nổ đạn khiến ba tên bị giết ngay, hai tên bị thương vất vả lắm mới bò được trở lại.

Năm tên tiếp theo được phái đi nhưng không tên nào sống sót trở về.

Nếu đơn vị bị bao vây bảo vệ chiếc xe tăng như vậy, không hề tiếc số đạn vô cùng quý giá của mình, có nghĩa là, trong chiếc xe tăng này có những tài liệu không thể rơi vào tay kẻ thù được dù trong hoàn cảnh nào.

Năm tên nữa bị bắt bò về phía chiếc xe tăng với sự đe dọa xử bắn. Ba tên lại bị giết ngay, còn hai tên còn lại bò thêm không được quá mười mét thì nằm chúi xuống đồng lầy không dám ngẩng đầu lên.

Bầu trời sáng sủa, đầy sao, cánh đồng lầy lội. Những cụm cây liễu đại lấp lánh như bạc, im lặng. Còn ở đó dưới gò đất cao, khỏi chiếc xe tăng hai tháp của Liên Xô đen xì nhô rõ lên với những lỗ thép thủng vì đạn pháo của Đức.

Ở vùng dân cư, trong một công sự sạch sẽ, gọn gàng, xung quanh trát bằng vữa, trên chiếc bàn nhỏ là những chiếc phích ủ đựng bữa ăn nóng. Bọn chúng ngồi ăn, những tờ giấy thay khăn choàng đặt trên đầu gối, chúng ăn và nói chuyện về món ăn.

Tên sĩ quan quân sự kính cẩn nghe Steinglitz kể chuyện. Thiếu tá kể đến những đặc điểm món ăn Tây ban nha, Anh, Pháp, Ý. Hẳn kể tỉ mỉ với kiến thức đầy đủ về tất cả các chi tiết nấu nướng. Hẳn hiểu biết nhiều về các nước này vì đã làm đặc phái viên ở đó.

Dietrich chỉ thỉnh thoảng mới biếng nhác cho thêm nhận xét của mình vào. Hẳn cũng là tay sành sỏi về các món ăn châu Âu, phần nào hiểu biết hơn cả Steinglitz. Hẳn đi chu du đến các nước và ở trong những khách sạn sang nhất. Steinglitz không thể cho phép mình làm như vậy. Vì hẳn sống ở nước ngoài không phải để thỏa mãn cá nhân. Hẳn thực hiện các nhiệm vụ gián điệp. Và bao giờ cũng vậy, ngay cả khi tiến hành những chiến dịch quan trọng nhất hẳn cũng cố gắng tiết kiệm số tiền lớn hơn trong khoản chi cho hẳn để tiến hành các chiến dịch này nhằm có lợi cho bản thân. Và khi chuẩn bị cho một chiến dịch, suy tính chi li đến mọi khía cạnh của nó, hẳn lại cẩn thận ước lượng như để phỏng đoán nhiều hơn cho bản thân, mặc dù hẳn đã biết trước mức tiền thưởng đợi khi hẳn trở về. Bao giờ hẳn cũng nhận được từ tay tên trưởng phòng "S" thứ hai bằng tiền mặt hoặc bằng "séc".

Tên sĩ quan quân sự nói rằng khoảng hai giờ nữa chiếc xe tăng mà hẳn gọi sẽ đến và khi đó sẽ có thể tiến lại gần chiếc xe Liên Xô bị bắn hỏng để lấy tài liệu của những chiến sĩ xe tăng đã chết. Còn bây giờ chỉ có việc chờ đợi.

Weiss cố gắng phục dịch bọn sĩ quan như đây đã là chuyện bình thường. Anh thay đĩa, bày thịt lên, rót rượu ngọt vào những chiếc cốc nhựa dã chiến, cắt bánh mì, hơ nóng bằng bếp điện bánh lương khô trộn hạt vừng và giò ướp mỡ đóng trong các hộp phẳng. Và, trong khi làm những công việc này một cách thành thạo, anh suy nghĩ mọi mặt xem phải hành động ra sao vào lúc này. Mười lăm tên lính đã không mò được tới địch, và rất ít khả năng mò được đến. Nguy hiểm rất lớn. Anh có quyền mạo hiểm hay không?

Ở nhà các đồng chí nói với anh - sinh mệnh của anh lúc này không còn là của riêng anh nữa. Đó không còn là sinh mệnh của anh vì

sinh mệnh của người khác phụ thuộc vào nó. Và nếu anh bỗng bột không suy tính kỹ lao đầu vào cái chết thì sẽ hy sinh không phải chỉ một mình anh, mà có khả năng còn rất nhiều người Xô Viết nữa, họ sẽ là vật hy sinh của mọi sự phá hoại do bọn phát xít gây ra, của những ý đồ thâm độc mà đáng lẽ ra anh có thể loại trừ được. Sinh mệnh của một người tình báo có tài bằng thường bằng một số "x" nhân với một đại lượng lớn và tích số là những giá trị về người và của. Nhưng nếu người tình báo này chỉ hành động như đùa với sinh mệnh riêng của mình, ra điều ta đây dững cảm, thì anh không mang lại gì tốt đẹp ngoại tác hại cả. Vì rằng một mình anh ta không có nghĩa lý gì hết - dù anh ta có tưởng tượng mình như thế nào đi nữa, dù cái chết cá nhân của anh ta có hình dung sẽ mang lại hiệu quả, sẽ anh hùng như thế nào đi nữa. Người phải triệt để và thường xuyên tuân thủ sự tính toán chính xác. Và việc ngừng hoạt động một cách thông minh trong những hoàn cảnh khác nhau rõ ràng và quý giá hơn bất kỳ một hành động hấp tấp và thiếu suy nghĩ chín chắn nào, dù hành động này thoạt trông có vẻ rất quan trọng, nhưng chỉ nhằm giải quyết những nhiệm vụ trước mắt, cá biệt, và không suy nghĩ chín chắn, hành động như vậy, quên mất cái chủ yếu, người tình báo sẽ không còn nguy hiểm đối với kẻ thù nữa. Anh ta sẽ chỉ là người tình báo Xô Viết đã tử vong, còn nếu như bị kẻ thù bắt sống, anh ta sẽ bị kẻ thù tra tấn để phải hờ ra tất cả những gì liên quan đến công tác trước kia của anh ta.

Trong hoàn cảnh phức tạp này Weiss phải hành động như thế nào. Tất nhiên anh có thể hy sinh nếu tình nguyện mò đến chiếc xe tăng Liên Xô. Nhưng chưa chắc anh đã hy sinh, anh sẽ bò tới được chiếc xe tăng, chui vào trong xe và thủ tiêu kịp tài liệu mà một trong số các chiến sĩ xe tăng được trao. Rõ ràng là như vậy. Nếu như đồn trú coi việc tập trung tất cả số nhiên liệu còn lại để chiếc xe tăng này vượt phòng tuyến là cần thiết, nếu như họ liệu mình thà ở lại không có đạn nhưng bắn không cho bọn Đức mò tới xe tăng, thì có nghĩa là, kẹp tài liệu rất quan trọng mà tính mạng của nhiều người chắc chắn không dưới sự quan và chiến sĩ Xô Viết, sẽ phụ thuộc vào nó. Nghĩa là - hệ số lúc này sau - một trên một nghìn.

Và mặc dầu Weiss bị cấm không được liêu mạng, nhưng trong trường hợp thế này, chắc rằng anh có quyền liêu mạng. Có một điều nữa mà anh không thể không xét. Đó là sự chịu đựng triền miên của anh không phải không có giới hạn. Có thể quan sát bao lâu nữa với vẻ bàng quan nhìn mảnh đất của Tổ quốc đang nhuộm máu và bị thiêu cháy, nhìn kẻ thù giết hại người Xô Viết, và xun xoe phục vụ lũ giết người như anh - không biết suy nghĩ gì đến điều khác cả. Anh phải cho phép mình dừng lại một chút, chỉ là trong vài phút thoát ra khỏi cảnh tồn tại một cách chậm chạp, không hoạt động đến khổ sở này. Chỉ cần vài phút hoạt động anh sẽ lấy lại được trí lực, sự bình tĩnh, khả năng giả vờ. Chỉ vài phút thôi - thế chẳng lấy làm nhiều, sau đó anh sẽ lại như trước, chờ đợi, chờ đợi không biết đến bao giờ. Sao, anh có thể cho mình làm thế không? Và sẽ không có gì xảy ra với anh, anh sẽ rất thận trọng bò tới xe tăng. Anh suy nghĩ không phải vì cá nhân mình - anh muốn thủ tiêu kẹp tài liệu và quay lại ngay, rồi lại sẽ luôn luôn như trước, không, thậm chí không chỉ như trước. Anh sẽ trở nên tháo vát hơn, khôn ngoan hơn, thận trọng hơn và chịu đựng hơn trước.

Weiss bày những miếng giò dăm bông nóng cắt vuông ra đĩa cùng khoai tây còn bốc hơi, rót một phần rượu Rum nâu còn lại ra các cốc nhựa, cởi khăn choàng bụng, sửa lại mũ.

- Thưa ngài thiếu tá, nếu như bây giờ không cần thiết tôi ở đây nữa thì ngài cho phép tôi đi lấy tài liệu ở chỗ chiếc xe tăng Liên Xô bị hạ - Anh nói tất cả những điều đó bằng một giọng đúng như khi anh hỏi "Ngài cho phép tiếp thêm nước sốt".

Steinglitz theo những suy tính chỉ một mình hắn biết. Không muốn tỏ lộ ra cho biết lời đề nghị này quan trọng như thế nào đối với hắn. Có gì đâu, một tên lính muốn lập chiến công - đó là chuyện tất nhiên, mà thậm chí cần phải làm như thế nếu đã là một tên lính Đức. Và viên thiếu tá, không thèm ngược mắt khỏi đĩa thức ăn, lặng lẽ gặt đầu.

Weiss lấy túi vải bạt có những đuôi lựu đạn thò ra ngoài từ từng tầng trên xuống, cả chiếc mũ sắt và khẩu tiểu liên của sĩ quan rồi khoác hết vào người, chào đi ra khỏi hầm công sự.

Hai Mươi

T rời hơi tối đi, lấp loáng những đám mây tro trọi, nhưng ánh sáng nhạt của nó vẫn rọi chiếu rõ từng mô đất như trước. Xung quanh im lặng như rư ngủ, ẩm ướt, buồn bã. Cổ lạnh cứng dưới lớp sương băng giá.

Weiss cẩn thận quan sát khu đồng lầy. Muốn bò đến chiếc xe tăng một cách an toàn hơn cả thì không phải theo đường thẳng, mà bằng đường ngoằn ngoèo, từ chỗ trũng này sang chỗ trũng khác, từ mô đất này sang mô đất khác, từ gò đất này sang gò đất khác. Anh lao đi và ghi nhớ mọi đặc điểm trên đường để không lạc hướng.

Khi qua công sự của tuyến phòng thủ anh bắt đầu bò và hình như không phải về phía xe tăng, mà hướng ngược lại; Anh tự bắt mình thường xuyên phải nghỉ, bò chậm, uốn người như loài bò sát, dán người xuống đất, mặt sát vào cỏ. Anh ra lệnh cho mình tránh làm gãy cây gây tiếng động dù rất nhỏ, cả tiếng sắt thép va chạm nhau, cả tiếng rì rào, im lặng nín thở, có lẽ tên nhát gan nhất khi sợ phát điên lên cũng không đến nỗi như vậy. Nhưng chính đầu óc mình mãi vẫn chỉ huy Weiss hành động như một người vô cùng sợ cái chết. Weiss cũng sợ, nhưng không phải anh sợ chết, anh sợ mất cái sinh mạng từ lâu đã không còn thuộc sở hữu cá nhân của anh. Anh có cảm giác như là anh đang gây nên mối nguy hiểm chết người không phải cho bản thân mình, mà là cho con người quý giá nhất đối với anh, sinh mạng của người đó rõ ràng là quan trọng hơn, có giá trị hơn của bản thân anh. Và thế là anh đang gây nguy hiểm cho con người rất cần thiết này, con người có một cuộc sống cần cho những việc to lớn, và vì thế anh phải chịu trách nhiệm trước tất cả những ai

coi cuộc sống của con người này quý giá hơn cuộc sống của bản thân mình. Mọi người tin tưởng trao cuộc sống đó cho Weiss, và anh đã không đáp lại xứng đáng được niềm tin cao quý này. Anh lo sợ cho sự sống của con người này, và anh làm tất cả để cứu sống nó, bảo vệ nó khỏi nguy hiểm kinh khủng mà Weiss gây ra cho con người đó.

Anh bò rất chậm, nhút nhát một cách không ngưng ngừng gì, cẩn thận lo lắng lựa chọn mọi chỗ nấp dù nhỏ bé nhất. Bọn sĩ quan đã chán không thèm theo dõi qua ống nhòm nữa, còn Steinglitz thì cảm thấy một điều gì đó như là bị mắc cở; té ra chàng lái xe vẫn được khen ngợi của hắn lại là một kẻ nhát gan như vậy! Tất nhiên là chúng chán ngấy việc theo dõi Weiss bò như một con bọ đất xám qua ống nhòm, theo dõi một tên nhát gan đang làm nhục quân phục người lính Đức. Và thật là tốt, phần nào dễ chịu hơn, khi bọn chúng không để ý theo dõi anh nữa.

Weiss nhìn vào kim đồng hồ dạ quang. Thì ra anh mới kéo lê thân mình một cách cẩn cù và chậm chạp trên đồng lầy có hai tiếng đồng hồ, anh lại dừng, rồi lại bò trong cảnh im lặng, ẩm ướt, bùn lầy bắn thiu. Bỗng một phát đạn vang lên - phát đạn đầu tiên, và toàn thân Weiss cảm thấy như làn đạn của người thiện xạ Xô Viết đập vào đất. Còn sau đó là cuộc bắn đuổi theo Weiss. Trong khi mới chỉ một xạ thủ Xô Viết bắn, bọn Đức vẫn im lặng, nhưng khi bắt đầu vang lên những loạt đạn súng máy ngắn, thì lập tức bọn Đức bắn trả những loạt đạn dài không có đích nào, gần như là không muốn bắn, rồi sau đó cho nổ súng cối, một phát, rồi hai...

Weiss lấy lại phần sức lực cuối cùng nhảy theo hình chữ chi dần dần tiến sát lại chiếc xe tăng, và khoảng cách càng ngắn lại thì các loạt đạn trung liên của phía Liên Xô càng kéo dài hơn. Weiss đã nhìn thấy gần như ngay ở trước mặt anh những mũi đạn chạy đan chéo qua - loạt đạn này rơi ngay sát đầu anh. Anh nằm lạng đi, sau đó lăn mấy vòng, rồi lại bò, nhảy lao sang phải, rồi sang trái hai bước nhảy sang trái, một bước nhảy lên phía trước. Dù anh có bị

thương, chỉ miễn là không vào đầu, không vào ngực, khi đó anh sẽ bò được tới xe tăng và sẽ kịp làm điều anh cần phải làm.

Và thế là anh đã nằm dưới sự che đỡ của xe tăng.

Mùi kim loại bốc lên, ở vài chỗ hiện rõ những vết thủng rách, và từ đó xông lên mùi thuốc súng cay chua, nồng nặc.

Cửa nóc trước xe tăng mở, trên đó có một xác người nằm vắt ngang bất động. Weiss nhảy vút lên thẳng cửa nóc, một loạt đạn súng máy không nguy hiểm đập vào lớp giáp thép như ném một nắm đá cuội lên, nhưng anh chưa kịp nghĩ điều này thì toàn thân đã thấy đau nhức nhối: một viên đạn bắn trúng chân.

Weiss không để mất thời gian, thế là ngay khi đó, anh kịp tháo chiếc ủng ra băng vết thương lại. Anh kéo xác người lái xe tăng vào trong xe, nhanh chóng xem xét túi anh ta không có kẹp hồ sơ. Bên chiếc cần ghi còn một chiến sĩ xe tăng nữa cũng chết rồi, người đẫm máu nằm uốn cong. Weiss dùng bật lửa soi sáng trong xe, anh lục soát nốt túi người này. Không có gì cả ngoài giấy tờ cá nhân. Có thể, ở trong ống giày ủng? Weiss cúi người xuống, và bỗng nhiên một thanh sắt trượt theo đầu anh và đập vào vai.

Weiss hành động dường như anh đã được học cách đối phó trong những tình huống tương tự. Anh không chồm lên, mặc dù bản năng sai khiến con người gặp nguy hiểm lúc đang đứng, mà thành thạo ngã lưng xuống, Co hai chân lại ép nó sát vào người để bảo vệ bụng và ngực, rồi, bỗng nhiên duỗi thẳng người ra, đập hai chân một cái rất mạnh.

Cái đau ở xương đòn gánh và ở chân bị thương trong khoảnh khắc như quặng anh xuống vực sâu thẳm. Anh bưng tỉnh dậy vì cơn đau mới: một người lính xe tăng nào đó, rõ ràng là còn sống đập đầu anh xuống sàn thép, định dùng đôi tay trơn tuột vì đẫm máu bóp cổ anh. Weiss đẩy được một tay người này ra, túm lấy nách và lật người lại rồi cố gắng vịn tay người này sai khớp. Thế là anh đã nằm

trên bụng người lái xe tăng, nhưng mệt thở không ra hơi, anh không thể nói được gì. Sau đó với vẻ ra lệnh, anh nói:

- Hãy hiểu rằng tôi là người của mình! - Weiss thở lấy hơi rồi nói tiếp: - còn bây giờ hãy nghe đây! - Anh bắt đầu như đọc chính tả: - Cách Kulichyk hai mươi cây số về phía tây bắc Vyselka là kho xăng dầu. - Anh yêu cầu: - Hãy nhắc lại! Nào, hãy nhắc lại, người ta bảo anh... và hãy nhớ lấy. Còn bây giờ: gói tài liệu đâu? Vì có gói tài liệu cơ mà?

Người lái xe tăng đưa tay với lấy súng lục.

Weiss vội vã nói:

- Không nên... Xe tăng bọn phát xít sẽ đến. Anh hiểu không? Xe tăng, cần phải thủ tiêu kẹp tài liệu.

Người này bỏ súng xuống.

- Anh là ai?

Weiss trao bật lửa:

- Đốt đi!

Người này bỏ tránh xa Weiss và không bỏ súng xuống, rút gói tài liệu ra, đánh bật lửa, dí gói tài liệu vào ngọn lửa, hỏi:

- Nhưng ai sẽ bảo vệ kho nhiên liệu?

- Anh!

- Tức là tôi phải quay lại chỗ đồng đội?

Weiss gật đầu.

- Nhưng tại sao không mang theo gói tài liệu?

- Có thể, anh không về được đến nơi, chúng sẽ giết anh, mà tài liệu sẽ ở bên anh, hiểu chưa?

Ngừng lại một lát, người lính xe tăng nói:

- Tôi còn một bản đồ ghi các hỏa điểm và khu vực mìn của ta. Đốt chứ?

- Đưa đây xem.

Người lính chữa súng lục.

Weiss hỏi:

- Còn bản đồ nữa chứ?

- Bản đồ nào?

- Cũng như thế này, nhưng không ghi gì.

- Cứ coi là có...

Weiss hơi quần quại vì đau nhưng mỉm cười:

- Anh không nghĩ ra à? Chúng ta sẽ ghi các hỏa điểm và bãi mìn giả vào những chỗ không có rồi để bản đồ giả lại.

- Nhưng anh là ai?

- Đưa bản đồ đây Weiss yêu cầu - Vì anh có súng cơ mà!

Người này đưa chiếc túi kẹp.

Weiss lau tay, ra lệnh:

- Soi lên nào!

Giở cả hai tấm bản đồ ra, anh bắt tay vào ghi dấu trên bản đồ giả.

Người lính xe tăng bỏ súng xuống, theo dõi anh làm, khen anh:

- Được đấy! - rồi lại hỏi: - Nhưng anh là ai?

Weiss đốt một tấm bản đồ, tấm kia đút vào túi kẹp, đưa mắt chỉ vào xác chết và bảo người chiến sĩ xe tăng:

- Đeo túi kẹp vào người này.

Anh ta làm theo Weiss.

- Còn bây giờ, vĩnh biệt đồng chí... - Giọng Weiss xúc động.

Người chiến sĩ xe tăng bước về phía cửa nóc xe. Weiss giữ anh ta lại.

- Kéo theo cả đồng chí ấy!

- Nhưng đồng chí ấy chết rồi.

- Hãy kéo theo độ một trăm mét, sau đó bỏ lại, - bọn Đức sẽ tìm thấy. Bằng cách đó bản đồ rơi vào tay chúng sẽ đáng tin hơn.

- Còn anh? - Người lính hỏi lại.

- Tôi ư?

- Anh sẽ ra sau?

Weiss nhồm lên, sờ vào người mình:

- Không sao, bằng cách gì đó tôi sẽ bò đi được.

- Bây giờ hãy nghe tôi. - Người chiến sĩ xe tăng nói. - Tôi sẽ bò, còn anh, bò theo, và bắn tôi bằng tiểu liên. Sự việc sẽ rõ ràng. Có thể, chúng ta sẽ còn gặp nhau. - Rồi người lính lại nhắc lại. - Thế ra anh vẫn không muốn nói anh là ai?

- Không phải tôi không muốn, mà là không có thể. Hiểu chưa?

- Đành vậy, đồng chí ạ, ta bắt tay nhau thôi! - Rồi người lính đưa tay ra.

Người lính xe tăng trèo ra khỏi cửa nóc, kéo theo xác đồng chí đã hy sinh và bắt đầu bò. Anh đặt chiếc xác trên lưng mình.

Mấy phút sau Weiss bò theo anh ta. Anh nhằm cẩn thận và bắt đầu nhả đạn súng tiểu liên thành từng loạt liên tiếp hơi chéch về bên phải, anh còn kịp ném về phía đó một quả lựu đạn. Sau đó bọn Đức nổ súng rất mãnh liệt, cả các khẩu đội súng cối cũng tham gia, một quả đạn nổ ngay bên cạnh, làn khí nóng và nặng nề hất Weiss đi một đoạn. Khi anh tỉnh lại, đêm tối dày đặc, nặng nề bao trùm tất cả. Anh thấy đau đớn không chịu nổi. Và dù đã bất tỉnh nhân sự, anh vẫn còn bò được tới chiếc xe tăng, nằm ẩn nấp ở đó.

... Trên tấm hình tượng trưng đầu tiên của người tình báo có vẽ Thanh kiếm và Lá chắn. Phải, người tình báo đánh bại kẻ thù bằng Thanh kiếm trừng phạt, nhưng Lá chắn trao cho người tình báo không phải để anh ta hộ thân mà là để bảo vệ tất cả mọi người dân Xô Viết.

Hai Mươi Một

Weiss được đưa về quân y viện với số hiệu đeo ở tay. Giá không còn tay chắc chúng sẽ dính số hiệu này vào chân. Và nếu như từ chi đều không thì chúng đeo vào cổ cũng nên.

Cũng như ở khắp mọi nơi, trong quân y viện cũng có nhân viên Gestapo. Tên này theo dõi xem các thầy thuốc thám nhuần chỉ thị của bọn quốc xã chính xác đến mức nào. Vì quốc xã không cần bọn què quặt mà chỉ cần lính. Điều chủ yếu là không cứu sống kẻ bị thương, mà đưa người lính sau khi bị thương ra trận. Kẻ bị thương có thể yếu đi vì mất máu, và đau khổ, kêu gào, khóc lóc, rên rỉ. Nhưng dù có thế nào đi nữa kẻ bị thương trước hết có nhiệm vụ phải chữa khỏi vết thương trong thời hạn đã quy định trước cho hắn để phục hồi sức khỏe.

Theo dõi tập thể thầy thuốc là hạ sĩ Fischer. Còn theo dõi bệnh nhân là nhóm trưởng Bartsch.

Bartsch hoàn toàn khỏe mạnh nhưng lại nằm bất động như tất cả những kẻ bị thương nặng. Nằm chảy nước trong băng. Đó là công việc của hắn. Hắn được đưa từ phòng này sang phòng khác, từ giường này sang giường khác để có thể nghe thấy tên lính mặt trận

nói gì trong cơn mê sảng. Hoặc sau đó tên lính này kể gì về các trận chiến đấu.

Fischer thì làm việc phân loại thương binh. Hắn phân phối thương binh vào các phòng nằm, chú ý đến không những đặc điểm vết thương mà còn cả những tin tức Bartsch cung cấp về tên lính bị thương. Ở phía hiên nhà tách rời ra, trong phòng bệnh nhân có chấn song ở cửa sổ là bọn thương binh bị Fischer kết vào tội phạm vụ trong các đơn vị phạt.

Fischer nhanh nhẹn, cởi mở. Tên béo tốt, no nê, yêu đời này có đôi mắt màu nâu trong sáng. Lúc nào miệng hắn cũng ngậm mẩu xì gà.

Vì ở mãi trong quân y viện, với cuộc sống buồn thảm thiếu không khí, vì nằm cố định không hoạt động, Bartsch người trắng bệch, mềm nhũn, yếu ớt, đau khổ vì khó thở và mất ngủ triền miên. Trên mặt hắn khắc sâu vẻ đau khổ rõ hơn cả ở những người đang hấp hối.

Trong phòng bệnh nhân dành cho sĩ quan, việc chăm sóc bệnh nhân được quy định không theo tình trạng vết thương, mà theo cấp hiệu, huân chương, loại binh chủng, mối quan hệ và tiền bạc. Ở đó cũng có cả Fischer và Bartsch.

Công việc nhận thức một thời gian là mối nguy hiểm chết người đối với Weiss. Cho nên khi hồi tỉnh lại, anh cũng không vội vã sung sướng vì mình còn sống, mà anh lo lắng một điều rằng anh có tự kiểm tra được mình trong lúc mê sảng hay không, anh có im lặng hay không. Nhưng hình như mọi việc đều vào đấy cả.

Bác sĩ giải phẫu khám bệnh cho anh với sự có mặt của Fischer. Tên này hỏi bằng một giọng thật cứng nhắc rằng anh muốn được chạy chữa như thế nào:

- Hơi đau một chút, nhưng chóng khỏi hơn, chóng được ra mặt trận, hoặc gây tê mạnh hơn nhưng lâu hồi phục hơn.

Nhất thiết Weiss phải trở về đơn vị đặc biệt của anh càng nhanh càng tốt. Cho nên anh nói với giọng chân thành đầy quyến rũ rằng anh mơ ước nhanh chóng được có mặt ở tiền tuyến. Fischer ghi dấu đầu tiên vào bệnh án của Weiss khi chẩn đoán xong sức khỏe chính trị của anh.

Tính quan sát nhuần nhuyễn của Weiss đã giúp bản thân anh xác định ngay được các nhiệm vụ thực sự của Fischer và Bartsch.

Khi Bartsch với giọng rên rỉ đau khổ khuyên Weiss phải làm thế nào để kéo dài thời gian nằm trong bệnh viện, Weiss liền hất phần cặn cà phê ở cốc mình vào mặt hắn. Anh yêu cầu gọi Fischer đến. Nhưng không cần phải báo cáo với Fischer. Khi nhìn thấy bộ mặt Bartsch lấm đầy cặn cà phê, tên này tự hiểu tất cả. Hắn nghiêm nghị nói với Weiss:

- Anh là lính, không được nóng nảy, Bartsch rất trung thành với quốc trưởng...

Bây giờ anh không cần có thêm bằng chứng gì nữa: anh đã tỏ rõ tất cả về Fischer và Bartsch.

Quân y viện trông giống như một bãi chiến trường sau trận giao tranh, chỉ khác ở chỗ tại đây tất cả đều ngăn nắp, sạch sẽ. Quan sát bọn bị thương, nghe tiếng chúng rên rỉ, nhìn thấy bọn lính này đau khổ ra sao với những chiếc chân tay cụt, què quặt, sắp chết, Weiss có một tình cảm trái ngược nhau.

Đây là bọn kẻ thù. Cho nên bọn chúng rơi vào đây càng nhiều càng tốt. Như vậy có nghĩa là quân đội Liên Xô phản công có hiệu quả cuộc tấn công của lũ phát xít.

Nhưng đây lại là những con người. Suy yếu đi vì đau khổ, cảm thấy cái chết đã lại gần, một số tên trong bọn này hầu như đã trở lại với cái vẻ người tự nhiên của chúng: những người cha trong các gia đình, những người thợ, những người nông dân, công nhân, sinh viên, học sinh mới rời ghế nhà trường.

Weiss đã nhìn thấy đôi mắt một tên lính mò đục đi như chết khi Fischer vui vẻ vỗ vào vai hắn tuyên bố rằng vết thương đã khỏi. Nghĩa là ra mặt trận. Và nếu một số tên khác có đủ nghị lực để ngủ thiếp đi không kể gì đến cái đau đớn khổ sở khi rơi vào giường quân y viện, thì đêm trước ngày xuất viện tất cả cũng đều đau khổ vì mất ngủ. Chúng không thể giấu kín trong người lòng ham sống nhưng chúng chỉ nghĩ về bản thân thôi. Không tên nào nói rằng hắn không muốn chém giết.

Một lần ban đêm Weiss nói về thử thách:

- Tao không thể nào ngủ được, lúc nào tao cũng chỉ nghĩ đến tên lính xe tăng Nga, một tên lính đứng tuổi. Vợ, con. Có thể cũng như tao. Trước khi nhập ngũ cũng làm lái xe, thế mà tao giết nó.

Một tên nào đó lẩm bẩm trong bóng tối:

- Nếu mày không giết nó thì nó cũng đã giết mày rồi.

- Nhưng mà toàn thân nó đã bị thương nặng.

- Bọn Nga sống dai lắm.

- Nhưng nó xin tha chết.

- Mày nói láo, chúng không bao giờ xin! - Tên nào đó nói giọng khàn khàn về chắc chắn.

Bartsch hỏi to giọng.

- Thế nếu có tên nào đó van xin?

- Thì tao nói là chúng nó không van xin! - Vẫn cái giọng bướng bỉnh nhắc lại - Chúng nó không xin và có thể thôi! - Và đây ác ý nó nói thêm: - Mày ngu như bò, đừng có chộp lấy cái hờ của tao, tao đã thấy bọn chúng rồi!

- À, mày như thế... - Bartsch bắt đầu lên giọng đe dọa.

- Như thế đấy - giọng khàn khàn cất lời hần rồi im lặng.

Ngày hôm sau, khi Weiss thay băng xong trở về phòng thì trên chiếc giường hôm trước tên lính giọng khàn khàn nằm đã là một tên thương binh khác, tên này đang khẽ rên rỉ, ca thán:

Weiss hỏi Bartsch:

- Thế thằng ấy đâu? - Và hát đầu về phía chiếc giường.

Bartsch nháy mắt đầy ý nghĩa.

- Người lính Đức chỉ có khinh kẻ thù. Thế mày nghĩ sao?

Weiss trả lời tin tưởng:

- Tao căm thù kẻ thù của tao!

- Đúng - Bartsch tán thành - Mày nói đúng.

Weiss nhìn thẳng vào mắt hần nói:

- Tao biết tao đang phục vụ cho ai và tao phải căm thù ai - Và, cảm thấy không cần thiết phải nói bằng giọng như thế, anh hỏi về quan tâm:

- Bartsch, cậu có khỏe không? Tớ thật muốn sau này được gặp lại cậu, ở nơi nào đó ngoài mặt trận.

Bartsch than vãn nói:

- Ừ, tất nhiên là, có thể... - Sau đó hần tức giận nói: - Tao không hiểu được bọn Nga. Chúng muốn cái gì? Quân đội đã tan rã thế mà chúng vẫn tiếp tục chiến đấu. Mọi dân tộc văn minh khác từ lâu đã đầu hàng và thích ứng với điều kiện mới để kéo dài sự tồn tại của mình rồi...

- Chúng phải kéo dài sự tồn tại đến bao giờ? - Weiss hỏi.

Bartsch trả lời không xác định:

- Hiện giờ thì công nhân phương Đông có nhiều hơn số chúng ta cần rất nhiều...

- Thế cậu cần bao nhiêu?

- Tao thì độ năm sáu tên.

- Tại sao lại không mười, hai mươi?

Bartsch thở dài:

- Nếu như ông cụ nhà tao mua thêm đất... Còn tạm thời gia đình tao tính toán rằng năm sáu tên là đủ. Dù sao thì cũng phải nuôi chúng. Nhà tao có một trại gia súc ở Bavaria, và nuôi thêm mấy con vật có lợi hơn là mấy tên công nhân thừa. - Rồi hấn huênh hoang: - Tao tốt nghiệp trường kinh tế nông nghiệp năm ba mươi năm. Hiện giờ bố tao vẫn hỏi tao là nên hùn vốn vào đâu thì có lợi hơn. Trong những năm khủng hoảng ông cụ thường lên thành phố chơi bời. - Hấn chỉ vào lòng bàn tay: - Một miếng mỡ lợn như thế này, xin mời, một gái. Bà cụ biết. Thế là giấu biến cái chìa khóa kho đi. Ông cụ liền làm một cái móc mở khóa. Hiện giờ ông cụ trông còn khỏe chán.

- Mở khóa ăn cắp mỡ để mua gái á!

- Mang về được hai mụ từ trại đàn bà.

Weiss nói giọng mong ước:

- Dù sao tớ cũng rất muốn được gặp lại cậu ngoài mặt trận, rất muốn...

Bartsch không thích nghe những lời này, hấn im lặng, quay mặt vào tường.

Trong thời gian giải phẫu và thay băng rất đau đớn, Weiss tỏ ra khôn ngoan không đúng mức. Anh im lặng, cắn môi, người đầm mồ hôi vì

chịu đau. Và không bao giờ phàn nàn với bác sĩ là yếu mệt, người khó chịu, cũng không xin thêm thức ăn bồi dưỡng cũng như thuốc thang như tất cả bọn thương binh khác làm để gửi cho gia đình hoặc đem bán chợ đen. Anh quá khác biệt với bọn chúng và điều này có thể gây nghi ngờ.

Bartsch kể rằng, ở Tiệp Khắc hắn đã đổi những loại thuốc rẻ tiền nhất lấy đồng hồ, vòng xuyên, nhẫn vàng và thậm chí còn mua được cả gái bằng cách đó. Hắn lợi dụng tình thế bất lợi của những kẻ có người nhà bị ốm đau. Thuốc thang cũng không quan trọng lắm nhưng nó lại cho nhiều thứ. Hắn báo cho Weiss biết một bí mật là các cơ quan có trách nhiệm của quân đội có lệnh tịch thu ngay tất cả thuốc thang ở những vùng lãnh thổ chiếm được. Điều đó không phải là vì ở Đức thiếu thuốc, mà là để góp phần làm giảm dân số ở những vùng này. Bartsch thèm muốn địa vị của Fischer, sếp của hắn, tên này kiểm soát tất cả các loại thuốc nhập vào của quân y viện. Một phần đáng kể Fischer thả ra ngoài chợ đen. Có mấy tên lính với những vết thương đáng nghi ngờ ở ngón tay. Chúng biết rằng nếu như chúng giấu giếm dù chỉ một pfennig³⁸ trong số tiền Fischer trao, bất cứ lúc nào Fischer cũng có thể trao chúng cho cảnh sát quân sự.

38. Pfennig: tiếng Đức, đơn vị tiền Đức bằng 1 xu - ND (tr.12)

Sau đó với vẻ kính trọng, Bartsch nói rằng: không một ai được biết rõ như Fischer: cuộc tấn công chuẩn bị ở đâu, bao giờ và quân Đức thiệt hại bao nhiêu.

- Làm sao Fischer biết được? Weiss nghi ngờ hỏi. - Mà ý toàn nói láo!

Bartsch thậm chí không bực mình.

- Không, tao không nói dối. Fischer là một nhân vật tai to mặt lớn. Theo các chỉ tiêu xác định, y lập danh sách các loại thuốc cần thiết cho một chiến dịch, còn sau đó thì nộp các báo cáo về số thuốc đã dùng, số này theo tính toán tương đương với số thiệt hại. Thậm chí còn lập hồ sơ về số quân trang không hoàn lại cho các quân y viện.

- Tại sao không hoàn lại? - Weiss ngạc nhiên.

- Đồ ngốc, - Bartsch nói - Thế chúng ta chôn số chết tràn trường hay sao? Chỗ chúng ta đây không phải trại tập trung.

Câu chuyện phiếm cời mở này của Bartsch có tác động chữa bệnh cho Weiss.

Các vết thương của anh mãi không liền da. Vì bị thói rửa gòn ba tuần liền nên nhiệt độ lên cao, và anh phải đem hết cả thể lực lẫn trí lực ra để không bị giảm nhận thức trong khi mê sảng, dù chỉ một chút. Điều này đã giúp anh ngay cả trong lúc mê sảng vẫn là tên lính Weiss của cơ quan tình báo chứ không phải người trước khi anh đi làm tình báo. Khi nhiệt độ giảm xuống, anh thoát ra khỏi cảnh mê man, hầu như không còn sức lực kháng cự lại cái đau phát điên lên được càng ngày càng chiếm lĩnh con người anh.

Trong lúc thay băng rất đau đớn, bọn thương binh kêu gào, rít lên, gầm rú và một số thậm chí còn định cắn cả bác sĩ và coi chuyện đó như lẽ tất nhiên, không ai chê trách.

Weiss lại chịu đựng với sự kiên nhẫn chưa từng có ở đây, trong phòng băng bó anh cũng giữ được phẩm cách, mặc dù không cần thiết phải tỏ ra như vậy. Có lẽ khó mà biết được cuộc đấu tranh với những đau đớn này có ý nghĩa gì bởi vì rằng làm khác thế, Weiss đã cảm thấy mình là con người rồi.

Và rồi anh đã từ từ trở lại cuộc sống.

Anh không còn mê man nữa, nhiệt độ giảm dần, mỗi ngày cái đau cũng bớt đi, sức lực phục hồi lại, thậm chí thấy thèm ăn.

Nhưng rồi sự chán nản, buồn rầu đến kiệt sức lại xâm chiếm tâm hồn Weiss. Tất cả mọi người Xô Viết từ già đến trẻ đều tham gia vào cuộc chiến đấu sinh tử với kẻ thù, không ai tiếc thân mình, còn anh, một thanh niên, đảng viên cộng sản, lại chỉ lẫn lộn trên giường bệnh của bọn Đức, không mang lại lợi ích gì cả. Các bác sĩ Đức đang trả anh về với cuộc sống. Ở đây không có gì đe dọa anh cả. Anh đang nằm trên chiếc giường ấm áp, sạch sẽ, no đủ, được chăm sóc trông nom, thậm chí anh còn được biểu dương nữa! Thế thì thôi chứ còn gì! Một lính Đức anh hùng đã tham gia trận đánh giáp lá cà!

Và cũng ở đây, qua bọn thương binh, Weiss còn được biết rằng, đơn vị đồn trú bị bao vây ở Kulichki, sau hàng loạt pháo rất mạnh của Đức dội vào thì bị tấn công và tiêu diệt hết.

Nghĩa là Weiss đã gây cho mình cái mạo hiểm chết người này một cách vô ích.

Anh đã hành động không đúng, hành động này chẳng có lợi ích gì, anh không và sẽ không có lý do gì chính đáng cả. Nhưng làm sao Weiss có thể biết được rằng khi người chiến sĩ xe tăng mất nhiều máu bò về được tới đơn vị thì đồng chí ấy lại không được phép báo cáo với Ban chỉ huy đơn vị về những chuyện đã xảy ra với anh.

Người chiến sĩ xe tăng không vũ khí, không đai lưng, lão đảo đứng trước mặt trường phòng đặc biệt và im lặng. Người chỉ huy đòi đồng chí thừa nhận sự phản bội Tổ quốc: tất cả những gì đồng chí nói với

người chỉ huy, hình như không đúng sự thật, là lời nói dối, lừa bịp. Có những sự kiện mà đồng chí không phủ nhận và không thể phủ nhận được. Phải, đồng chí đã gặp một tên phát xít. Đúng, và tên phát xít này đã không giết đồng chí, và đồng chí cũng không giết tên phát xít. Đúng, đồng chí cho tên phát xít tám bản đồ, cho chiếc không quan trọng, nhưng đã cho. Còn gói tài liệu mật đâu? Không còn gói tài liệu. Chỉ một điều này cũng đủ rồi. Đánh mất gói tài liệu mật. Tất cả đều đã rõ.

Và đồng chí cũng đã rõ tất cả. Đồng chí biết rất rõ hoàn cảnh không lối thoát của mình. Đồng chí kiên cường tiếp nhận lời kết tội, chỉ đề nghị không thay đổi hoả điểm và bãi mìn. Khi đồng chí hiểu rằng cũng như trước, mọi người tỏ ra ngờ vực những lời đồng chí nói thì bây giờ đồng chí đã hèn hạ van xin điều này như những tên hèn nhất nhất van lạy tha chết cho chúng.

Lời đề nghị cuối cùng này của đồng chí được tiếp nhận, nhưng hoàn toàn không phải vì mọi người tin đồng chí mà chỉ vì không còn thời gian thay đổi hoả điểm nữa.

Bọn Đức bắt đầu bắn pháo sang, và hệ thống mục tiêu của chúng ngay mấy phát đầu đã làm cho trưởng phòng đặc biệt suy nghĩ nhiều điều: mãi chúng vẫn bỏ qua các hoả điểm của ta, chỉ bắn vào các khu vực không có một khẩu đội nào. Sau cuộc tấn công bằng pháo thì bắt đầu các cuộc tấn công bằng xe tăng, và xe tăng Đức xô thẳng vào bãi mìn.

Người sĩ quan ấy hiểu rằng, đồng chí đã kết tội tử hình một người vô tội, một người anh hùng. Và tên Đức mà người chiến sĩ xe tăng nói đến, đúng là hoàn toàn không phải người Đức, mà cũng là tình báo như đồng chí. Và trong khi hoàn thành nhiệm vụ của mình, đã tin cậy ở người chiến sĩ xe tăng nhằm làm kẻ thù bị lạc hướng để cứu đơn vị đồn trú.

Khi lũ phát xít xông đến khu vực đóng quân của đơn vị, người trưởng phòng đặc biệt, nằm bên súng máy, bắn từng loạt đạn ngắn

tiết kiệm. Sau đó anh bắn súng lục. Viên đạn cuối cùng có thể kết liễu bản thân mình, đồng chí đã nhằm cẩn thận rồi nổ vào đầu kẻ thù.

Khi người trưởng phòng đặc biệt bị thương nặng được kéo lê vào cơ quan phản gián Đức, đồng chí suy nghĩ có một điều là không được ngất trong khi hỏi cung và phải giải quyết một cách thông minh điều đồng chí đã quyết định: cứu người tình báo anh hùng khỏi nguy hiểm.

Đại úy Dietrich hỏi cung người trưởng phòng đặc biệt, dùng những phương pháp mà hắn coi là có hiệu quả nhất. Lúc đầu, người sĩ quan im lặng một cách có tính toán, bởi vì nếu không thế thì những lời khai của đồng chí sẽ không đúng sự thật lắm. Chúng có tra tấn đồng chí điều đưng bắt đồng chí thú nhận, khi đó chúng mới tin đồng chí. Chúng tra tấn đồng chí mãi, tra tấn dã man bắt khai. Cuối cùng, khi đồng chí cảm thấy rằng không chịu nổi sự tra tấn nữa và có thể chết, khi đó sẽ không nói được điều đồng chí coi là cần thiết phải nói mà vì nó, đồng chí căn rắng chịu khổ sở tăng gấp đôi nên đồng chí đã khai rõ điều mà kẻ thù giành được ở đồng chí. Đồng chí nói rằng đã phái chiếc xe tăng lao vào sau lưng địch để tung tin giả. Đồng chí đã trao cho người chỉ huy tám bản đồ có ghi dấu hoả điểm và bãi mìn giả để quăng nó cho bọn Đức. Nhưng khi xe tăng bị bắn, người chỉ huy hy sinh. Còn túi tài liệu trong đó có tám bản đồ thì do một trong số các chiến sĩ xe tăng mang đi. Có một lính Đức dung cảm đột nhập được vào xe tăng, lao vào chiến đấu với tập thể các chiến sĩ xe tăng, nhưng bị giết. Người lái xe tăng duy nhất còn sống sót không bị thương đã cõng đồng chí mang túi tài liệu quay trở về đơn vị. Nhưng hoả lực quá mạnh, người này hoảng sợ, bỏ đồng chí bị thương lại, thậm chí quên cả việc lấy tài liệu, vì thế đã bị xử bắn.

Lần hỏi cung này, Dietrich mời cả Steinglitz đến. Và Steinglitz đã thành thạo giúp đỡ, bắt người cán bộ đặc biệt phải khai nhận. Sau đó chúng cử một tên lính đi kiểm tra các lời khai, và tên lính này báo cáo rằng, tại điểm đã chỉ đúng là có đào thấy xác người lái xe tăng đã bị xử bắn.

Thế là cả hai tên đều tin tưởng rằng, tù binh của chúng đã nói đúng sự thật.

Trong khi bọn Đức kiểm tra lời khai, người cán bộ đặc biệt đã tỉnh táo lại đôi chút. Khi chúng lại tiến hành hỏi cung, đồng chí lao thẳng vào Dietrich và cắn chặt lấy má nó, đồng chí đã kịp nghĩ ra rằng tên sĩ quan phản gián quý tộc có dáng dấp đàn bà này nhất định coi trọng vẻ ngoài của hắn. Dietrich lồng lên tự vệ, hắn rút súng lục và bắn chết ngay người cán bộ tình báo. Điều mà đồng chí mong đạt được.

Steinglitz cũng không mong muốn tranh cãi với Dietrich, mặc dù tên đại úy đã hấp tấp thủ tiêu mất một tù binh vô cùng quý giá. Hiện giờ hai tên này phải ủng hộ nhau. Vì rằng cả hai tên đã tin vào tài liệu giả của đối phương, và cả hai tên đều phải chịu trách nhiệm về điều đó như nhau.

Ở đây làm gì có điều kiện tranh cãi, cần phải thanh toán chuyện này càng nhanh càng tốt. Và, có thể tù binh bị giết lại tốt hơn cả. Không cần thiết gì phải ghi những lời khai của tù binh này. Không cần bàn bạc trước với nhau: sau khi bản đồ rơi vào tay lính Đức, kẻ địch liền thay đổi hoả điểm và đặt lại mìn trận địa. Chính tù binh khai như vậy. Và cả hai tên sĩ quan tình báo đã đảm bảo đúng những lời khai này bằng chữ ký của mình. Những chữ ký hiện nay đã củng cố lâu dài tình bạn bất đắc dĩ của chúng với nhau.

Còn đối với Weiss thì mọi việc đều đã rõ: vì lập trường chiến công hiển nhiên, người lính này xứng đáng được nhận huy chương và cấp hiệu binh nhất. Còn việc thoả thuận với tên chỉ huy chung đã lãnh đạo việc tiêu diệt đơn vị đồn trú Xô Viết thì không có gì là khó, có thể thu xếp ổn thoả với hắn.

Qua việc bắt làn sóng radio, cơ quan gián điệp Đức được biết rằng Tổng hành dinh Xô Viết đã ra lệnh cho các tướng lĩnh và sĩ quan của mình dù trong trường hợp nào cũng phải giữ cho được ranh giới mà đơn vị của mình đang đóng, ngay cả trong các trường hợp bị kẻ

địch thọc sâu hai bên sườn và bao vây xung quanh. Tình báo Đức còn có cả chỉ thị của Bộ quốc phòng Liên Xô ngày 22 tháng Sáu, trong đó Bộ yêu cầu quân đội Xô Viết chỉ hoạt động tích cực tấn công, nhưng đồng thời ra lệnh cho “bộ binh không được vượt qua con đường ranh giới bố trí quân đặc biệt”. Còn các đơn vị quân phát xít thì đã thọc sâu vào lãnh thổ Liên Xô, và càng ngày càng tiến xa hơn.

Nếu như có viên tướng nào báo cáo rằng, các sĩ quan tình báo Steinglitz và Dietrich đã tin vào tài liệu giả của kẻ địch, không lường trước ý đồ của kẻ địch, thì hai tên gián điệp này có thể trả thù làm mất ngay vòng hoa nguyệt quế³⁹ của viên tướng ấy bằng cách thông báo cho cơ quan cần thiết rằng, cần phải ghi công đánh tan đơn vị đồn trú của kẻ địch không phải nhờ kinh nghiệm tác chiến của viên tướng, mà vì sự thiếu kinh nghiệm như vậy của kẻ địch. Nếu viên tướng còn định tiếp tục tiến quân trên lãnh thổ của kẻ địch bằng những phương pháp tương tự, tức là đánh vào những khu vực không có lấy một khẩu đại pháo nào, không một khẩu súng máy nào của kẻ địch, thì nhất định viên tướng này sẽ chỉ huy không phải là một đơn vị quân đội, mà là đội chôn cất tử thi.

39. Vòng hoa nguyệt quế: tượng trưng cho chiến thắng vẻ vang - ND (tr.19)

Đánh giá một cách chính đáng công tác “có ích” của Steinglitz và Dietrich và nghe lý lẽ đập lại như vậy của hai tên tình báo, viên tướng coi việc đề bạt tặng thưởng cả hai tên này là thông minh nhất. Steinglitz lợi dùng cơ hội bèn tâng bốc công lao người lái xe của hắn với viên tướng. Vì rằng trong cả câu chuyện không rõ ràng này thì chỉ có chiến công của người lái xe là không chối cãi được và khuyến khích viên lái xe thì mới như ngôi sao chính trực chiếu sáng phần thưởng Steinglitz.

•••

Sau khi Fischer đọc lệnh tặng thưởng Weiss huy chương và thăng cấp cho anh lên binh nhất, quan hệ giữa anh và Bartsch có những khía cạnh tin tưởng hơn.

Để thu thập những tin tức cần thiết, thỉnh thoảng Fischer lại chuyển Bartsch từ giường này sang giường khác, từ phòng này sang phòng khác để hắn thường xuyên nắm được tư tưởng những tên thương binh.

Nhưng vì năm mãi Bartsch trở nên dần độn, và hắn bị khó khăn trong việc lập báo cáo viết. Khi biết rõ rằng Weiss binh nhất cơ quan gián điệp không những chỉ viết đẹp mà bút pháp lại khá, Bartsch bèn coi việc sử dụng Weiss như người giúp việc của hắn để viết lách.

Ban đêm các hộ lý đỡ Bartsch và Weiss lên cang cứu thương và khiêng sang một phòng trống riêng để có thể nói chuyện ở đó không có người nghe thấy. Khi đứng dậy khỏi cang và khoan khoái vì không phải nằm, Bartsch nói với Weiss những điều gì cần phải viết trong báo cáo, thêm vào đó, mỗi lần viết hắn lại nhấn mạnh rằng, câu văn không những phải hay mà còn có nghị lực nữa. Hắn còn đặt làm chiếc bảng gỗ con đặc biệt để Weiss tiện nằm viết. Thế là Weiss nằm trên cang của mình viết báo cáo thay Bartsch, giấy đặt trên chiếc bảng gỗ này. Dần dần vai trò của hai người bắt đầu thay đổi. Weiss nói rằng anh cần những tài liệu có tính toàn diện hơn những điều Bartsch báo cho anh, nếu không anh không thể làm tốt các báo

cáo về công tác có hiệu quả cao của bộ phận lãnh đạo chính trị quân y viện. Có thể, những tài liệu này không làm cho lãnh đạo của Fischer chú ý, nhưng chúng cần cho Alexander Belov.

Trong khi trò chuyện với thương binh, Weiss còn thu lượm được những tin tức bổ ích hơn. Trong bệnh viện có đủ thương binh các binh chủng khác nhau. Cùng phòng với anh có bọn lính ngành khí tượng và tên thợ máy trên máy bay ném bom. Và thế là qua việc trò chuyện với bọn khí tượng, Weiss hiểu rằng, bọn Đức kết hợp một cách quá cầu kỳ những hoạt động không chỉ của không quân mà cả của các đơn vị cơ giới với tình trạng thời tiết. Có thể xác định một cách chính xác hướng các chiến dịch tấn công dự kiến theo điều kiện sau đây: Từ đâu có những yêu cầu về các tin tức dự báo thời tiết. Ở vùng lãnh thổ này hay vùng lãnh thổ kia. Bọn Đức đã thả các tên gián điệp khí tượng vào hậu phương Liên Xô, đặc biệt thả nhiều vào những vùng sẽ tập trung đòn tấn công. Biết được tất cả những điều này là vì Weiss đã làm bọn lính nổi khùng bởi những lời nhạo báng của anh. Anh nói rằng bọn khí tượng mà cũng cần vũ khí chiến đấu để làm gì? Thay cho tiểu liên phải vũ trang cho chúng những chiếc ô che mưa. Mà có lẽ cần phải tước súng lục của bọn này, còn bao súng thì để lại cho chúng đựng nhiệt kế, mũ sắt cũng cần phải tước để sẽ đội thay lên đầu chúng bằng thùng đo nước. Nói chung, cái ngành khí tượng này cần để làm gì? Chẳng lẽ chỉ để cho sĩ quan và tướng lĩnh biết khi nào thì cần phải mang theo áo đi mưa lúc ra khỏi nhà, và khi nào không cần?

Bọn thương binh rất tức giận khi nghe những lời này, chúng bèn bảo vệ danh dự ngành nghề quân sự của mình một cách xúc tích, chứng minh cho Weiss biết rằng anh đã sai lầm khi đánh giá vai trò của ngành khí tượng trong các chiến thắng của quân đội Đức. Và chúng càng phủ định lý lẽ của Weiss một cách đúng đắn bao nhiêu, Weiss càng thu được những khái niệm bao quát hơn bấy nhiêu về hệ thống ngành khí tượng của Đức.

Weiss cũng không quên chú ý đến tên nằm cạnh giường anh, tên thợ máy trên máy bay. Với sự quan tâm thường xuyên và thái độ

niềm nở của mình, anh đã chiếm được cảm tình của con người khó tính và không cởi mở này, kể trước đây không ai thấy hắn hé ra một lời, thế mà hắn đã bắt đầu nói chuyện cởi mở. Weiss là người tham gia trò chuyện một cách chú ý, chịu khó nghe và biết thông cảm, anh có thể khai thác được nhiều ở tên thợ máy này.

Chiếc máy bay ném bom “U-88” - trên đó có cả tên thợ máy này, sau khi oanh tạc quay trở về thì bị rơi vỡ tan ở ngoài phòng tuyến quân Đức vì rằng trong thùng nhiên liệu không đủ xăng.

Những số liệu chỉ dẫn của lực lượng không quân Đức về tầm bay xa của máy bay ném bom lại không phù hợp với khả năng thực tế của máy bay.

Nhưng không kẻ nào có ý định sửa chữa bảng chỉ dẫn này, hơn nữa Goering - trùm hàng không - lại là nhân vật thứ hai của quốc xã. Các chuyến cất cánh đi chiến đấu đều nằm trong kế hoạch theo bảng chỉ dẫn do Goering thông qua, và các tập thể lái máy bay buộc phải lấy số bom ít hơn số quy định, hoặc là sẽ quẳng bom ngay khi chưa tới đích. Chỉ một vài tập thể có kinh nghiệm nhất, thành thạo tiết kiệm được ét-xăng mới có thể hoàn thành được nhiệm vụ với số lượng bom quy định. Tất cả đều biết điều này, và hiện giờ đã quyết định lập sân bay ở gần ngay trận tuyến để có khả năng tập trung ném bom vào sâu hậu phương Liên Xô. Việc ném bom trúng mục tiêu từ những máy bay ném bom liệng nhào đã tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động của các đơn vị mặt đất. Nhưng việc đào tạo hoa tiêu và phi công cho các máy bay này chiếm mất nhiều thời gian. Hơn nữa để làm thất bại về mặt chiến thuật những vùng diện tích lớn thì không cần thiết phải ném bom chúng mục tiêu. Thế là Bộ tổng tham mưu Đức quyết định hiện nay phải làm gì: sản xuất nhiều máy bay ném bom hạng nặng hơn hay là chế tạo bom có sức công phá lớn? Rõ ràng là bọn chúng có khuynh hướng cần phải chế tạo loại bom độc có thể thay thế cho hàng nghìn quả bom thường. Tất cả những điều này Weiss không được biết ngay, mà dần dần, ngày này qua ngày khác, trong khi chơi đùa với lòng tự ái của tên thợ máy.

Lúc đầu anh nói về thông cảm rằng, anh hiểu tâm trạng của tên thợ máy: vì rơi ngay trên lãnh thổ của mình là sự nhục nhã, mà lại là sau khi máy bay ném bom đã nguyên vẹn trở về trong lưới lửa của cao xạ và của máy bay tiêm kích Xô Viết. Và tên thợ máy máy bay, để bảo vệ danh dự riêng đã giải thích rất tỉ mỉ với Weiss tại sao máy bay của hắn bị tai nạn.

Còn vấn đề các máy bay đổ ở đâu thì Weiss tìm hiểu được bằng cách sau đây: Một lần trong phòng nổi lên câu chuyện về ưu thế của bọn ở hậu phương. Weiss nói về thềm muốn địa vị của tên thợ máy. Anh nói rằng, phục vụ trong ngành máy bay ném bom thật là tốt, lại an toàn, vì rằng máy bay đổ ở sâu trong vùng hậu phương, lại ở gần các vùng dân cư, chứ không như các máy bay cường kích: loại này luôn luôn ở ngay sát phòng tuyến. Thế là tên thợ máy bác bỏ ý kiến của Weiss một cách có dẫn chứng.

Một lần khác, để tỏ rõ sự hiểu biết sâu sắc lịch sử quân sự gần như từ những thời cổ đại, Weiss đã kể lại một cách hấp dẫn về cuộc chiến đấu cổ giữa đạn trái phá và giáp sắt. Tên thợ máy không muốn bị thua kém cũng lại phô trương đầy đủ những hiểu biết trong ngành hàng không. Phát triển ý nghĩ về các tính chất quy luật của những mâu thuẫn giữa các phương pháp vận chuyển bằng đường hàng không và các biện pháp phá hoại, hắn kể về hai phương hướng trong chiến lược hàng không hiện đại và nêu lên những ưu nhược điểm của mỗi loại phương hướng này. Chính hắn coi loại bom có triển vọng hơn cả, đó là bom có sức công phá khổng lồ. Nếu như không chế tạo được loại bom này thì những người tán thành loại máy bay ném bom có khả năng mang được nhiều bom thường sẽ thắng lợi.

Nói tóm lại, Weiss đã lao động và không phải vô hiệu quả bằng tất cả mọi cách đưa kẻ cùng nói chuyện với anh vào những điểm anh gợi ý xác định, cũng như người hoa tiêu dẫn đường cho máy bay đến đích nhất định.

Nhưng hoạt động của anh không chỉ hạn chế trong những điểm như vậy. Weiss còn cố gắng để cho Fischer hiểu được ai viết báo cáo thay Bartsch với bút pháp xuất sắc như vậy, và viết lại chúng với nét chữ tuyệt đẹp. Thế rồi chẳng bao lâu sau đó anh được trao nhiệm vụ mà anh mong muốn. Bây giờ thì anh giúp Fischer lập các báo cáo về số thuốc thang đã sử dụng và lập nhu cầu về các loại băng bó cũng như thuốc thang cho các quân y viện dã chiến phù hợp với quy mô các chiến dịch mà Bộ tư lệnh đề ra.

Không có gì mang lại cho con người nhiều trí lực như khi con người nhận thức rằng đang sống và làm việc có ích. Dần dần Weiss chuyển sang loại những bệnh nhân đang hồi phục. Anh đã bắt đầu đứng dậy được đôi chút và sau đó thì đi được.

Ở đây, trong quân y viện, ngay khi còn nằm trên chiếc giường sạch sẽ, Weiss đã thu lượm được những tin tức đáng chú ý. Và anh đã thu lượm được chúng không phải có những cố gắng đặc biệt, mà ở trong điều kiện hầu như đầy đủ tiện nghi. Còn cái gọi là sự giấu diếm của anh thì đã vững chắc và đáng tin cậy khiến anh tự cảm thấy như được bảo vệ bằng lớp giáp sắt không gì xuyên qua được. Anh thường nhớ đến các giáo viên rất sáng suốt của mình - những người thường khẳng định rằng kết quả hoạt động của người tình báo được biểu hiện không phải ngay lập tức. Nhưng cần có sự căng thẳng của lý trí, của mọi phẩm chất tinh thần con người kỳ lạ như thế nào, sự căng thẳng không bị suy yếu trong một giây nào để phù hợp một cách tài ba với bất kỳ đặc điểm hoàn cảnh nào, kể cả những đặc điểm hoàn cảnh tinh vi nhất, trong đó người tình báo sống, hoạt động, chiến đấu!

Nhưng dù các thầy dạy có thông minh thế nào đi nữa thì cũng có lúc khó có thể làm theo những lời khuyên của họ, và khi đó sẽ nảy sinh cái nguy hiểm nhất trong tất cả mọi cái nguy hiểm mà người tình báo va chạm phải.

Nguy hiểm ấy là sự thiếu kiên nhẫn.

Những tin tức quý báu đã thu lượm được, và cần thiết phải truyền về cho người của mình càng nhanh càng tốt! Không có sức để giữ chúng nữa, vì chúng thật vô cùng quan trọng với chiến thắng và cũng vì chúng cần thiết cho con người ngay hôm nay, ngay bây giờ!

Đấy, chính sự sốt ruột ghê gớm bắt đầu đốt cháy anh như lửa, và Weiss càng góp nhặt thêm nhiều tài liệu, và tài liệu càng quan trọng bao nhiêu thì sự sốt ruột càng đốt cháy lòng anh mạnh mẽ bấy nhiêu.

Weiss lại nghe thấy giọng nói bị cảm lạnh vô cùng thân thuộc của Bruno. Những lời cuối cùng của đồng chí ấy, những lời dối dăng của đồng chí ấy... “Dù thế nào đi nữa cũng phải bám rễ!”

“Bám rễ...” Cái đêm mất ngủ triền miên lại đến, và Weiss lại nhắc đi nhắc lại điều mà các thầy học đã dạy anh để tránh khỏi bị cảm dỗ.

Người tình báo trước hết phải là nhà nghiên cứu, phải nhìn thấy mối quan hệ tương hỗ giữa cái cá biệt với cái chung, phải biết tổng hợp những hiện tượng riêng biệt lại để nhìn thấy trước khả năng xuất phát của những sự kiện xảy ra về những hiện tượng này. Bất cứ cái ngẫu nhiên nào cũng gắn liền với cái tất nhiên, vì ngẫu nhiên chỉ là một dạng biểu hiện của tất nhiên mà thôi. Vì thế nhìn thấy mối liên hệ và tác động tương hỗ của các hiện tượng là vô cùng quan trọng. Không có cái riêng, cái biệt lập thì không và không thể có cái chung. Cái toàn thể, cái chung tồn tại được chỉ là nhờ có cái riêng, thông qua cái riêng. Nhưng cái riêng, cái biệt lập lại là một phần của cái chung và tách ra ngoài cái chung thì nó không có ý nghĩa gì cả. Cái chết có hiệu quả không phải lúc nào cũng là chiến công đối với người tình báo. Chiến công là ở chỗ phải bám rễ được vào cuộc sống ở phía kẻ thù. Người tình báo - đó là điểm tín hiệu có cảm giác biết suy tính, là một phân tử của hệ thống tín hiệu chung của nhân dân, người tình báo được trao sứ mệnh báo trước những nguy hiểm bí mật, những ý đồ giảo quyệt của kẻ thù, báo trước những đòn nện vào lưng ta.

Trung tâm, tập thể cơ quan nghiên cứu khi tổng hợp và phân tích những tin tức riêng do các tình báo gửi về sẽ xác định được mối nguy hiểm cơ bản và sẽ thảo ra chiến thuật vượt qua nó.

Phương pháp tìm tòi sự ngẫu nhiên không có lợi đối với người tình báo. Vì để tìm thấy một vật ngẫu nhiên thường thường phải trả giá bằng tính mạng, mà cái chết của người tình báo đó không phải chỉ là sự tổn thất sinh mạng một con người mà còn là mối đe dọa đối với sinh mệnh nhiều người khác, không được bảo vệ khỏi nguy hiểm, có thể còn là cái chết của những người khác nữa.

Và khi mất một tình báo, chỉ có một mình thôi, thì khu vực mà đồng chí đã làm việc sẽ trở thành vùng trắng đối với Trung tâm. Như vậy có nghĩa là không thể ngăn ngừa được nguy hiểm ẩn nấp trong khu vực này. Weiss không có quyền tự ý sử dụng sinh mệnh bản thân, dù có gì chỉ huy anh đi nữa. Vì điều chủ yếu mà anh nhìn thấy trong đó thì trên phạm vi chung, có khả năng chỉ là những chi tiết, và hơn nữa còn xa mới là cái quyết định.

Weiss nghĩ như thế, bị dày vò đến mất ngủ nhưng không tìm ra sự an tâm. Anh sốt ruột như lửa đốt trong lòng. Anh còn nhận được thư trả lời hai bưu ảnh của anh đã gửi đi ở quân y viện cho bà Dietmar. Trong thư bà viết đầy những lời than phiền thông cảm với mọi chuyện xảy ra với anh, chẳng có lấy một chữ nói bóng gió rằng có người nào đó hỏi thăm bà về anh.

Chẳng lẽ nào sau cái chết của Bruno, sự liên lạc với các đồng chí khác đã bị đứt?

Không bao giờ Weiss đặt giả thuyết rằng, những tin tức người tình báo thu lượm lại có thể gây cho anh nhiều đau khổ như vậy. Khi giữ chúng trong người thật gian khổ không chịu nổi. Và cần phải có sự tự chủ thế nào để không hấp tấp, mà từ từ, cẩn thận tìm ra phương pháp truyền những tin tức này đi. Tìm ra được phương pháp này đôi khi còn khó khăn hơn cả việc thu lượm được những tin tức quý giá nữa.

Weiss cảm thấy mình như chiến sĩ địa lôi đã chôn mình có kết quả dưới công sự kẻ thù, nhưng phút giây cuối cùng bỗng nhiên phát hiện ra rằng dây mìn bị đứt chỗ nào đó, và muốn làm mìn nổ, chỉ còn cách châm cháy dây mìn ngay sát quả mìn và có nghĩa là hy sinh. Nhưng làm như thế thì Weiss không có quyền.

Hai Mười Hai

Trong phòng Weiss nằm mới đây xuất hiện tên binh nhất Alois Hagen. Nghe nói rằng vết thương ấy hẳn bị bắn ở Warsaw chứ không phải ngoài mặt trận. Hắn đi lòng bắt du kích trong thành phố cùng với bọn SS. Dù sao thì một du kích cũng kịp trốn thoát. Người đó đã tặng cho Hagen một phát vào chân khi hắn sắp bắt được anh. Weiss nghe kể rằng bọn SS đưa tên binh nhất này về quân y viện rồi hết lời ca ngợi lòng dũng cảm của Hagen thể hiện trong khi chúng đi lòng bắt người du kích.

Tên Hagen này là mẫu lý tưởng của giống Aryan⁴⁰ phương Bắc, cơ thể cân đối như lực sĩ, mặt dài, mắt sáng lạnh nhạt. Hắn tỏ ra càn bậy khiêu khích. Tự say mê bản thân như thần Narcissus⁴¹, suốt ngày soi gương, đồng đánh đòi được chữa chạy một cách đặc biệt cẩn thận, được tiêu chuẩn ăn cao hơn và hẳn không cho phép đóng cửa sổ con để phòng luôn luôn được hưởng không khí trong lành.

Bên giường hắn luôn vang lên tiếng cười đàn bà. Hắn tán tỉnh y tá, hộ lý, nhân viên phòng thí nghiệm. Tất cả đàn bà, không kể tuổi tác hẳn đều gọi họ là bướm hoa. Hắn coi đó là “cách xã giao kiểu Phổ”.

Khi Fischer mỉm cười thoải mái, bắt đầu đề nghị Hagen giải thích rõ một vài điểm trong tiền sử của hắn mà ở lý lịch ghi không được rõ ràng vì hắn viết không cẩn thận, Hagen không thèm đáp, nhìn chòng chọc vào Fischer, chăm chú ngắm nghĩa tên này. Sau đó lại cũng lặng lẽ duỗi hai ngón tay trở vào giữa thành hình compas, và như để đo dấu gì đó, gí sát vào mũi, tai, trán, cằm Fischer.

Fischer sửng sốt hỏi:

- Anh sốt cao đấy à?

Hagen khinh bỉ buông lờ:

- Trong người mày không phải là máu mà là nước giải khát. - Hắn nheo mắt lại hỏi: - Với đôi tai và cái mũi như vậy mày đã làm thế nào mà khôn khéo chạy qua được phòng chủng tộc? - Rồi trích thượng vỗ đầu gối Fischer và dỗ dành: - Thôi được, cứ sống đi đã. - Hắn ra lệnh như ngồi trước mặt hắn là một tên cấp dưới: - Nhưng phải luôn có đủ nước hoa, tao không chịu nổi khi mùi nhà xí xông lên. - Rồi hắn quay mặt vào tường.

Fischer kiễng chân rời khỏi giường Hagen.

Là một tên hơi thấp, tay ngắn, bụng xệ và đầu vuông to, hình như mọc ngay trên đôi vai đầy mỡ, mái tóc cũng như của quốc trưởng chải lật sang trái phía trên con mắt lồi màu nâu thuốc lá, Fischer biết rằng hắn không thể lọt qua được hội đồng khám nghiệm độ lượng nhất của Ủy ban chủng tộc. Mà cho tới đời thứ năm quen thuộc với gia đình Fischer, mọi thành viên của gia đình hắn đều dòng Đức chính cống. Và vì sao chỉ có bản chất dòng giống trừng phạt hắn một cách độc ác như vậy: không đảm bảo cho hắn những đặc điểm sinh vật học cơ bản thuộc chủng tộc Aryan? Cả vóc người hắn cũng không được, tóc cũng không vàng hoe, mà mắt thì không xanh lơ. Còn riêng chuyện hình dạng mũi, tai, cằm thì cũng không cần phải nói. Thực ra nếu như hắn ăn ít đi thì cũng có thể gầy được đôi chút, và khi đó, có lẽ vóc dáng hắn sẽ xuất hiện điểm gì đó giống quốc trưởng. Phải, giống chính quốc trưởng! Nhưng, nếu bỗng nhiên Hagen công khai tuyên bố với Ủy ban chủng tộc thì khi đó chuyện sẽ ra sao? Mọi người sẽ nhìn hắn và nói: "Fischer không phải giống người Aryan". Thế là, xin mời, cứ việc chứng minh! Sẽ chứng minh được đấy. Nhưng dù sao vết nhọ vẫn còn: vẫn có sự ngờ vực!

Và Fischer thông minh quyết định không làm tên Hagen này tức giận, chịu nhện thái độ càn bậy của hắn thôi. Vì hồi nào đó chính

quốc trưởng cũng chỉ là một binh nhất. Hagen lại là tên Aryan kiểu mẫu. Hắn có thể kết tội bất kỳ ai vì không đứng chung tộc hoàn toàn. Và điều đó cũng nguy hiểm không kém việc kết tội phản bội quốc xã! Nhưng, nếu vứt bỏ các yếu tố tiểu sử đi, Fischer lại cảm thấy mình là một tên Aryan chính cống, tư tưởng Aryan trong hắn mạnh mẽ, hắn đã từng thể hiện tư tưởng này trong việc giao thiệp với thương binh. Nếu tên lính nào không thể đứng trả lời được thì hắn cũng bắt phải ngồi trả lời.

Đặc biệt là Hagen thường có “cách xã giao kiểu Phổ” với y tá trưởng, tiểu thư Elfrida vẫn kiêu hãnh để bộ tóc hung của mình như chiếc mũ sắt. Chiếc áo choàng bó sát người làm hiện rõ tất cả mọi đường nét đàn bà của y tá trưởng khiến cho một số lính khi nhìn thấy Elfrida là phải lác mắt đi.

Hagen nói to với Elfrida rằng, vâng lời quốc trưởng, hắn sẵn sàng hoàn thành nghĩa vụ của mình với sự giúp đỡ của Elfrida hắn sẽ làm tăng số người Aryan chính cống lên. Hắn nheo mắt nhìn Elfrida từ đầu đến chân và nghiêm nghị nói:

- Đúng, có lẽ chúng ta cũng nên làm việc đôi chút để phát triển dòng giống. - Và hắn ra lệnh:

- Tiểu thư nhớ nhắc tôi điều này khi nào tôi đi lại được.

Hắn đối xử với Elfrida đầy vẻ mệnh lệnh, đến nỗi y tá trưởng bất kể mọi nội quy, theo yêu cầu của hắn mang vào phòng cả quần trang quân dụng.

Hagen rất đàng hoàng treo áo khoác trên lưng ghế. Giày ủng để ngay dưới giường, quần gấp cẩn thận để dưới đệm, còn súng lục thì xem qua loa rồi giúi xuống dưới gối. Hắn giảng giải cho Elfrida cũng như cho tên lính nằm giường bên cạnh - nhân viên đại đội tuyên truyền đang đau khổ viêm ruột già - kẻ thường mắng Hagen là không chịu đọc sách gì cả:

- “Hể ta chỉ nghe thấy từ trí lực là lập tức tay ta đặt vào cò súng lục”,
- Hagen trích dẫn lời của Hans Jodl, kẻ lãnh đạo vấn đề văn hóa của nghị viện phát xít. Và, không rời đôi mắt trong suốt lờ mờ khỏi bộ mặt hốc hác của tên tuyên truyền viên phát xít, võ tay xuống chiếc gối có khẩu súng lục để ở dưới.

Tên Phổ bảnh trai, càn bậy này gây cho Weiss sự căm ghét phát run lên. Anh cố gắng có mặt trong phòng thật ít mặc dù rời khỏi giường lâu anh còn rất vất vả. Anh bỏ ra hành lang và ở đó hàng mấy giờ liền chỉ để không nhìn thấy bộ mặt xinh đẹp một cách đáng ghét của Hagen, để không nghe thấy giọng nói của hắn, những suy luận khoe khoang của hắn.

Tất nhiên là Weiss cũng gây được cảm tình với hắn. Thực ra khi một viên tướng nào đó có cận vệ đi kèm đến thăm quân y viện, và Hagen được giới thiệu với viên tướng này, viên tướng ngắm nghía Hagen như ngắm một con ngựa giống, thì Hagen cũng như con ngựa, khoe khoang biểu lộ mình ra, vì lẽ con người hắn cái gì cũng đúng đắn đáp Aryan, theo đúng tỉ lệ với bảng mẫu tương ứng. Hagen báo cáo rằng binh nhất Weiss cũng là một mẫu mực tuyệt vời của người Aryan, mặc dù có hơi nhỏ bé. Và Weiss cũng được xưng đáng với cái gạt đầu có thiện ý của viên tướng.

Weiss nhận thấy rằng, Hagen vẫn ngằm theo dõi anh và khi bắt chuyện, hắn không những chỉ suy nghĩ đến những lời Weiss nói, mà còn rất chăm chú nghe anh phát âm những từ đó ra sao.

Và về phần mình, Weiss cũng ngằm ngằm theo dõi Hagen. Nét mặt tên Phổ này luôn luôn bất động, lạnh như đá và còn tròng mắt... Theo dõi biểu hiện của đôi mắt Hagen, Weiss nhận thấy rằng tròng mắt của hắn lúc căng to ra, lúc co nhỏ lại, mặc dù ánh sáng trong phòng không thay đổi. Tức là câu chuyện phiếm rỗng tuếch với Weiss có điều gì đó kích thích, làm Hagen lo lắng. Nhưng điều gì?

Weiss tỏ ra tuyệt đối thận trọng. Và thế là anh nhận ra ngay Hagen cũng đối xử thận trọng với anh. Hagen đã khỏi hắn, đi lại được trong

phòng và ngoài hành lang. Rõ ràng là hắn chưa được xuất viện chỉ vì y tá trưởng áp dụng các biện pháp để giữ tên xinh trai có tấm thân đẹp như Apollo⁴² và bộ tóc quăn làn sóng màu vàng hoe mà đôi khi hắn rộng lượng cho phép Elfrida lấy lược chải, ở lại đây lâu hơn. Có khả năng hắn đã thực hiện lời hứa của mình: bây giờ, Elfrida đờ đẫn đi vì hạnh phúc, ngoan ngoãn như nô lệ hoàn thành tất cả những gì tên này thì thầm ra lệnh.

Từ lâu Weiss đã đi lại được, nhưng còn rất yếu, và để nhanh chóng cứng cáp, anh bắt đầu giấu giếm tập thể dục buổi sáng sớm khi tất cả còn ngủ. Và đi bộ.

Một lần, khi anh cố gắng tập thể dục trên giường mình lúc còn chập choạng chưa sáng rõ như mọi khi, và bỗng nhiên anh có cảm giác bị mối nguy hiểm nào đó đe dọa. Weiss lặng người đi và ngay khi đó mắt anh bắt gặp Hagen, hắn cũng không ngủ đang nằm tựa trên khuỷu tay và chăm chú theo dõi Weiss. Mặt hắn khắc nghiệt, nhưng không khinh bỉ, không, có lẽ nói đúng hơn là trông có vẻ thân thiết.

Weiss cảm thấy bối rối một cách khó hiểu, quay mặt vào tường và nhắm mắt.

Cả ngày hôm đó, Hagen cũng không chú ý gì đến Weiss. Nhưng chiều tối, lúc đứng bên cửa sổ con mà hút thuốc, bỗng nhiên hắn nói với anh bằng một giọng đầy ý nghĩa:

- Weiss hãy hút thuốc lá sĩ quan đây. Tao muốn nâng cấp bậc mày lên. - Hắn đưa thuốc lá ra.

Weiss tiến lại gần hắn, cúi xuống để rút thuốc lá ra khỏi bao, nhưng ngay lập tức không rõ tại sao Hagen đưa tay đang cầm bao thuốc lên rất nhanh ghì chặt vào vai mình. Weiss băn khoăn nhìn chằm chằm vào Hagen, để đáp lại hắn nói thì thầm rất chính xác và tức giận bằng tiếng Nga:

- Bài thể dục không như thế. Hệ thống bài thể dục của Đức có thể khác... - Và, vỗ vào vai Weiss một cái, hắn hỏi lớn: - Thế nào? Sắp

tới chúng ta sẽ thường thức bọn gái Slav ở Moskva chứ? - Cười hô hố lên, hắn tiếp: - Nghe nói, giày của bọn chúng bện bằng vỏ cây. Tao đang hình dung thấy những bộ đồ của chúng!

Y tá trưởng đi vào phòng. Hagen tiến lại với ả, khinh thường chìa chiếc má cạo nhẵn của hắn ra. Elfrida kính cẩn đặt môi vào má hắn, cả bộ mặt no nê, trắng như sữa của ả rạn vỡ hắn lên.

Sau chuyện này, không những Hagen tránh nói chuyện với Weiss mà còn tránh cả việc gặp anh bằng mắt, thậm chí không nhìn về phía anh.

Hắn là ai, cái tên Hagen này? Một tên khiêu khích được trao nhiệm vụ lột mặt nạ Weiss và trao anh cho Gestapo? Nghĩa là Hagen là một tên gián điệp có kinh nghiệm, hoặc là...

Dù Weiss có suy tính thế nào, dù anh có theo dõi Hagen ra sao đi nữa, anh cũng không thể xác định được gì và bây giờ anh sống trong sự chờ đợi, thường xuyên lo lắng.

Chiều tối Hagen lại bỏ đi, tảng sáng mới trở về phòng và ngủ cho đến bữa ăn trưa. Và Elfrida, không thẹn thùng gì cả, yêu cầu tất cả mọi người đảm bảo tuyệt đối im lặng khi binh nhất Hagen ngủ.

Một tuần như vậy trôi qua. Và rồi bỗng nhiên Hagen nói với Weiss rằng Elfrida kiếm được rượu cognac và mời cả hai người đến ăn cơm tối.

Chiều đến, không cần gõ, hắn mở cửa vào phòng Elfrida, ả đang sốt ruột ngồi chờ bên bàn ăn. Cả hai ngồi xuống ghế. Với một vẻ kính cẩn kỳ lạ Elfrida nhìn tướng của ả - kẻ chỉ huy ở đây cũng như viên binh nhất chỉ huy lính ngoài bãi tập. Nhưng uống rượu vào, Hagen trở nên dịu dàng và đặt tay lên đầu gối Elfrida, với một vẻ hiền dịu ẻo oải, hắn cho phép Elfrida lần ngón tay hắn. Còn tự mình thì hắn thả cho mọi ký ức, cảm động nhớ lại những năm là học sinh. Hắn kể về thầy giáo Klaus của hắn, chế nhạo những thói quen của ông thầy, cả cách nói chuyện, cách dạy của ông thầy, hắn nhắc lại cả những

lời nói đáng yêu của thầy học. Rồi cười vang lên, nhưng đồng thời lại nghiêm khắc nhìn Weiss như chờ đợi ở anh điều gì, như bắt Weiss phải hiểu điều gì đó.

Và bỗng nhiên Weiss hiểu. Hagen nói hoàn toàn không phải về Klaus nào đó ở Đức, mà là về Cục trưởng tình báo Baryshev. Ra thế, về đồng chí ấy! Vì đó là thói quen và kiểu cách của đồng chí ấy. Baryshev bao giờ cũng bẻ điều thuốc lá ra làm hai để hút. Một lần đồng chí bị bắn thủng phổi. Và, đây là câu cách ngôn của đồng chí: “Chỉ có những bàn tay tự động mới vĩnh cửu, nhưng cả những bàn tay này cũng từ chối khi cần phải ký vào bản quyết định cảnh cáo”. Đồng chí thường nói: “Khái niệm nghĩa vụ - đó cũng là một tổng số mà anh lấy đi và phải hoàn lại, mà cũng là cái mà anh phải làm để trở thành con người chứ không phải chỉ là một thân người mang quân hàm”. Còn đây là câu nói thân thiết nhất của Baryshev: “Gieo hành động, gặt thói quen, gieo thói quen, gặt đặc tính...”

Weiss xúc động, sung sướng đến mức cắt ngang lời Hagen:

- “...Gieo đặc tính, gặt số phận”.

Nhưng Hagen không thích sự vội vàng đặc biệt này của anh. Hấn lườm Weiss, đề nghị:

- Cạn cốc đã! - Và trách Elfrida: - Đáng lẽ em có thể mời thêm được một cô nào nữa, dù đoàn viên thường cũng được⁴³. Chứ để anh bình nhất ngòi, cứ nhìn em là lại liếm môi thế kia.

Elfrida vội vàng đứng dậy. Nhưng Hagen giữ lại:

- Thôi được để lần sau vậy...

Một lúc sau, cảm thấy sự có mặt của mình ở đây là thừa, Weiss đứng dậy. Hagen nói:

- Chờ một chút, ta cùng về phòng.

Sau đó hai người đi đi lại lại ngoài sân bệnh viện: tên lính bảo vệ trong quân y viện được Hagen cho phần cognac thừa, đồng ý để họ đi dạo.

•••

Alexey Zubov thuộc loại người may mắn mà sức khỏe tinh thần đã tự trang điểm cuộc sống thành những nhạc điệu đẹp đẽ.

Tin tưởng rằng cuộc sống là hạnh phúc, sinh động bởi tính tò mò và ham hiểu biết, anh đã trải qua nhiều nghề.

Chỉ vừa mới nghe tuyên bố động viên người đến một công trường nào đó là anh đã xung phong tình nguyện đi đến khu vực khó khăn nhất của công trường, bị lôi cuốn vì khát khao những địa điểm mới, vì để kiểm tra độ cứng của chính bản thân.

Nhưng khi công trường vừa mất đặc điểm tấn công dũng cảm của nó là thời kỳ của những thiếu thốn khó khăn đã lùi về dĩ vãng là anh lại bắt đầu bị dày vò, buồn rầu, và lại bỏ sang một địa điểm khác, nơi mà tình hình nhiệm vụ đầu tiên đòi hỏi ở mỗi người sự sẵn sàng lập chiến công.

Tài năng giao thiệp rộng rãi bẩm sinh của anh, thiện ý chân thành, thái độ niềm nở, khả năng dễ dàng chịu đựng mọi gian khổ khó khăn, thái độ hy sinh cho các đồng chí khác của anh và thái độ vô cùng khinh bỉ mọi sự quan tâm đến lợi ích cá nhân đã nhanh chóng giành được cho Zubov cảm tình tôn trọng của những người mà anh quý hơn cả mọi thứ trên đời.

Anh thẳng thắn đến mức thiếu nhã nhặn và với nghĩa đó anh thẳng tay với cả bản thân cũng như những người khác. Nếu khi nào mất sự tự chủ bản thân thì trong trường hợp xung đột với lời nói dối thô bỉ, cơn giận dữ chiếm lĩnh con người anh một cách điên cuồng, phần nộ, táo bạo.

Anh lại nhiệt tình ngưỡng mộ những người có cuộc sống là tấm gương cao đẹp đối với anh về tinh thần phục vụ có trách nhiệm.

Trong tất cả mọi vấn đề anh tỏ ra có thái độ khoan dung đối với những cái yếu của con người và luôn luôn biết nhìn thấy những mặt hài hước của chúng.

Cũng như nhiều thanh niên cùng lứa tuổi, anh cho rằng cuộc sống anh đang sống với đầy đủ tiện nghi và lợi ích của nó là do những chiến công cách mạng của thế hệ trước mang lại cho anh nên anh phải có nghĩa vụ trước họ.

Zubov lao động gần hai năm trong nhà máy chế tạo máy kéo, một trong các phân xưởng của nhà máy này sản xuất xe tăng. Tại đây anh làm việc dưới quyền người đội trưởng sản xuất, một kiều dân Đức cư trú chính trị, người này đã giúp anh hoàn thiện những hiểu biết về tiếng Đức từ hồi học sinh của anh. Người này đã có thể truyền đạt cho Zubov - một học trò có năng khiếu - mọi khía cạnh tinh tế của cách phát âm Berlin. Và bây giờ chính người này khoan khoái khi nghe giọng phát âm tiếng Đức tuyệt vời của mình.

Zubov giải thích sự hăng say học tập tiếng Đức của mình như sau: nước Đức là một trong số các nước phát triển cao về kỹ thuật, tức là ở đó giai cấp công nhân mạnh mà nếu giai cấp công nhân mạnh, tức là nước Đức đang đứng ở cửa ngõ cách mạng, và vì thế cần phải đọc được tiếng nói của những người anh em chiến đấu cho chủ nghĩa xã hội này càng nhanh càng tốt.

Quan niệm này của Zubov đã được người đội trưởng sản xuất của anh ủng hộ bằng mọi cách - người kiều dân cư trú chính trị này đã tiên đoán sự bùng nổ của cách mạng Đức vào một thời gian gần nhất.

Nhiều người tin tưởng vào sự bùng nổ như vậy, điều này đã giải thích kiểu ăn mặc của lớp thanh niên Xô Viết những năm đó - chiếc áo sơ mi bán quân sự⁴⁴, cả sự ham thích các bài hát của Ernst

Bush⁴⁵, cả sự phổ biến rộng rãi lời chào bằng nắm đấm giơ lên cao: “Chào, mặt trận đỏ”, và cả niềm tin sắt đá rằng Thälmann sẽ thắng.

Bố Zubov là trưởng phòng hành chính quản trị một bệnh viện, trong thời gian nội chiến. Năm mười chín tuổi ông đã chỉ huy trung đoàn, còn mẹ Zubov là y sĩ, cũng trong những năm nội chiến, cùng lứa tuổi còn trẻ đã làm chủ tịch Ủy ban hành chính tỉnh, hai người coi Zubov gần như một thằng ngốc nghếch vì anh, hình như không muốn học lên đại học.

Được gọi nhập ngũ, Zubov vào học trường sĩ quan biên phòng. Sau đó phục vụ tại một đồn biên phòng với chức vụ trung úy. Đồn này là nơi có các đoàn tàu chở kiều dân Đức hồi hương từ Latvia chạy qua. Trong đoàn tàu cuối cùng có Weiss.

Trưởng đồn biên phòng và Bruno, khi đó cũng có mặt, chỉ cho Zubov biết “người Đức đặc biệt” và ngay từ đó, trên trạm gác biên phòng, chỉ loáng nhìn một cái, Zubov đã ghi nhớ được bộ mặt “người Đức” này. Anh nhận ra Weiss ở trong quân y viện, nhưng mãi không cho Weiss biết điều này vì sự tự chủ và chịu đựng rất cao...

Rạng đông ngày bọn Đức tấn công vào lãnh thổ Liên Xô, Zubov còn ở trong bí mật. Anh bắn đến viên đạn cuối cùng, và khi vùng biên giới này đã bị giặc chiếm, anh tỉnh dậy sau một cơn choáng vì lựu đạn của bọn Đức.

Trời đã khuya, bầu trời như quần quại trong những ánh lửa đỏ chói lờng lờng của các đám cháy. Hơi cháy bốc lên cay xè vì thuốc nổ. Các đơn vị cơ giới của địch chạy âm âm trên đường nhựa và cả đường làng, ào ào như thép đổ.

Tai ù, nửa tỉnh nửa mê, Zubov bò sâu vào khu rừng con, ở đây cũng có một số thương binh Liên Xô đang trú ẩn cùng một thiếu nữ cứu thương. Rạng đông, người thiếu nữ cứu thương nhìn thấy trên đường cái có hai chiếc xe đang chạy chở bộ binh của ta mặc binh phục mới, sạch sẽ.

Người nữ cứu thương chạy ra đường cái và vẫy xe dừng lại. Nhưng đó không phải quân ta. Đó là một tiểu đội thuộc trung đoàn càn quét có nhiệm vụ đặc biệt là tiến hành các hoạt động khủng bố khiêu khích vùng hậu phương của ta.

Tên chỉ huy tiểu đội này, nhã nhặn mỉm cười với người nữ cứu thương, lấy mấy tên lính rồi đi vào rừng chỗ thương binh đang nằm, hắn bình tĩnh nói chuyện đôi chút với thương binh, tỏ ra rất hài lòng vì hiểu biết tiếng Nga rất chính xác. Còn sau đó ra lệnh bắn thương binh, hắn giải thích với người nữ cứu thương rằng, vì nguyên tắc nhân đạo tránh cho thương binh mọi đau khổ.

Zubov thoát chết chỉ vì anh nằm hơi cách xa nhóm thương binh này, bỗng nhiên bị tê liệt vì choáng do đập thương.

Tên chỉ huy tiểu đội thuộc trung đoàn càn quét không cho phép lính của hắn làm bậy với cô gái cứu thương, mà cẩn thận nhằm bắn trúng gáy cô rồi lùi một bước đi không để máu bắn vào người.

Tất cả những điều này xảy ra trong tình trạng cảm khẫu - tình trạng Zubov nhận thức rất mờ ảo, mất khả năng nghe trong một thời gian. Và cái vô âm này càng làm tăng thêm sự đơn giản đến kinh khủng của cảnh giết người xảy ra ngay trước mắt anh.

Còn chuyện giết người được hoàn thành một cách rất đơn giản, êm thắm, hầu như không độc ác, nhanh chóng vì đó chỉ là trách nhiệm phiến toái của bọn đang vội vã đi gây những vụ giết người khác - tất cả những cái đó đâm nhói vào tim Zubov như mũi kim lạnh buốt đang làm giá lạnh cái mà trước kia là bản chất tự nhiên của anh và bẩm sinh là cái bản chất lạnh mạnh về tinh thần của anh.

Mấy ngày liền anh nằm liệt trong rừng. Sau đó anh đã có đủ sức giết chết một tên quân cảnh Đức lúc hắn rẽ vào một bụi cây giải quyết chuyện riêng, xe đạp để ở lề đường.

Zubov lấy quần áo của tên này thay vào người mình, xem xét mọi giấy tờ trong người hắn và nhảy lên xe đạp, phóng đi, nhưng không

phải sang phía Đông, mà là về phía Tây.

Tất cả những chuyện đó tạo cho Zubov quyền chắc chắn của một chiến sĩ đơn độc hoạt động chống cái sợ hãi và nguy hiểm của cá nhân. Do khả năng giao thiệp rộng rãi một cách càn rỡ và tự tin của mình, Zubov đã tự do đi lại được ở hậu phương gần như mặt trận của địch.

Lúc đầu anh chỉ quan sát, suồng sã bắt chuyện nhằm tìm hiểu xem tên Đức mà anh gặp có bóng dáng gì của cảm giác buồn phiền vì sự tòng phạm của hắn không, và khi không nhận thấy cái bóng dáng ấy, bằng một sự tự chủ đến lạnh nhạt hết sức thận trọng, và gian nan có suy nghĩ chín chắn, anh kết án tên này và khử hắn đi. Do đó mà nhiều tên tiếp chuyện với anh đã bỏ về thế giới bên kia với đôi mắt đờ đi vì quá sửng sốt trước cái chết bất ngờ.

Zubov khéo léo sử dụng những băng đeo tay lấy được ở xác bọn Đức mà anh giết: ngành giao thông, trạm kiểm tra giao thông, điều khiển giao thông.

Nếu như trong chiếc xe còn có vài hành khách, Zubov cho rằng kính trọng chào, rồi kiểm tra giấy tờ, thế là đủ. Còn trong mọi trường hợp khác, chưa kịp tắt nụ cười nhã nhặn trên môi mình, Zubov đã ấn cò khẩu tiểu liên...

Có một lần, anh phát hiện ra một phi công Liên Xô nhảy dù ra khỏi chiếc máy bay bị cháy.

Anh trách mắng người phi công này là trong trường trung học anh ta học tiếng Đức không tốt, rồi bắt anh ta phải học thuộc một số câu cần thiết khi cấp dưới xưng hô với cấp trên rồi thay quân phục lính Đức. Và thế là anh đã có người để chỉ huy.

Hai người đã cứu thoát khỏi bọn tuần tra một giáo viên Ba Lan ném quả bom tự tạo của mình không có kết quả: kíp không nổ.

Sau đó ba người đến Bialystok nơi có họ hàng của người giáo viên này, trên đường đi lấy thêm được một nhân viên đường sắt Liên Xô nhập bọn - trước ngày Đức tấn công vào Liên Xô, người này đi kèm đoàn tàu chở hàng sang Đức theo hiệp định về thương mại.

Để cho số người không nhiều và vì thành phần lạc hậu về văn hóa - Zubov vui đùa đánh giá việc không biết tiếng Đức của các bạn chiến đấu trong nhóm như vậy. Lúc đầu Zubov tự mình tiến hành việc thám thính và thực hiện các chiến dịch riêng ở Bialystok.

Là một tay chơi billiard xuất sắc (vì trong câu lạc bộ đồn biên phòng có bàn billiard) Zubov trở thành không những là khách hàng quen thuộc của tiệm ăn Bialystok, mà còn nổi tiếng như một kiện tướng cấp ngoại hạng. Được chơi ván billiard với bọn sĩ quan, tế nhị tha thứ cho lòng tự ái của các đối thủ, Zubov đánh ăn theo các đối thủ, điều đó nói lên sự có giáo dục của anh và được tiếp nhận với lòng biết ơn.

Một lần tên sĩ quan đại đội tuyên truyền - tử tước von Gandenstein rủ anh đấu tay đôi.

Mỗi lần thắng ván quyết định, Zubov lại làm cho đối thủ của mình điên cuồng đến mức tiền đặt ván cuối cùng tăng lên đến con số khổng lồ.

Bằng cú thọc gậy có hiệu quả đưa viên bi cuối cùng vào rọ, Zubov biết rất rõ khi nào anh sẽ có thể nhận tiền thắng.

Tử tước có nhiều khả năng để bắt viên hạ sĩ quan cảnh sát phải ra trận ngay. Nhưng lại bị thua. Đó là món nợ danh dự. Ở đây đòi hỏi tính chí li rất cao. Trong các nguyên tắc của phái sĩ quan có khoản coi việc không trả tiền thua cuộc đấu cũng nhục nhã không kém bị chiếc tát mà không trả thù được.

Zubov đề nghị tử tước trả anh khoản tiền anh thắng cuộc, nói đúng hơn, thay khoản này cho anh chức trưởng kho của đại đội tuyên

truyền, theo bảng biên chế chỉ có sĩ quan thương binh mới có quyền giữ chức này.

Tử tước ra lệnh lập giấy tờ cho Zubov và khinh bỉ việc Zubov không có hồ sơ cá nhân vì anh giải thích rằng anh bị một khuyết điểm nhỏ với cảnh sát quân sự - đã chiếm đoạt một số đồ quý giá trong số tài sản của dân vùng giáp mặt trận. Còn ở đây - trong đại đội tuyên truyền - anh định bắt đầu lại cuộc sống mới trong sạch.

Khôn khéo để thua von Gandenstein trong vòng hai làm cho tử tước vô cùng sung sướng, với cái chức vô địch billiard quân khu Bialystok, và do đó anh xứng đáng với cảm tình bè bạn với tử tước, ấy thế mà Zubov vẫn là kẻ vong ơn. Khi tử tước được bổ nhiệm làm chỉ huy trưởng một trại tập trung, Zubov đã tình nguyện tiến tử tước đến địa điểm làm việc mới, nhưng tử tước không đến được nơi bổ nhiệm...

•••

Có lẽ việc Zubov hoạt động vô cùng táo bạo như vậy trong vùng của bọn Đức mà không hề bị tai nạn là vì ngay cả ở đây anh vẫn không để mất vẻ yêu đời, tài giao thiệp rất quyến rũ của anh, cả sức sống tinh thần nữa, cái đã theo anh đi ngay cả trong những khoảnh khắc bi thảm nhất của cuộc sống.

Anh vô cùng tin tưởng ở chính nghĩa và ở sự cần thiết của việc mà anh đang làm, cho nên không có một hành động nào của anh để lại những kỷ niệm giày vò trong tâm trí anh và không hề làm lương tâm anh xúc động.

Một buổi tối anh cùng tên nhân viên Gestapo đến tiệm ăn. Zubov ăn bữa tối rất ngon miệng, vị rượu ngọt mà hai người uống làm anh thích thú, anh thích cả cái say dễ chịu, đầy kích thích mà men rượu này gây nên.

Anh rất thích thú, say mê nghe câu chuyện của một tên sĩ quan kẻ hèn là con địa chủ, câu chuyện kể về cuộc sống trong một trang trại

giàu có, và hình dung nó trong óc như chính tên Gestapo kễ. Anh nghĩ: làm thế thật vô cùng thú vị - câu cá hồi trên dòng sông lạnh chảy xiết miền núi, nước thoang thoang mùi băng giá.

Rồi khi tên sĩ quan nói về lòng yêu súc vật của hắn, hắn đã kể rằng hắn vô cùng đau khổ trước cái chết của con bò đực giống chính cống trong lúc chạy hăng lên đã đập nát mõm nó vào chiếc máy kéo. Zubov đã hình dung ra con bò đực to khỏe này trong lúc hấp hối đã thu tàn lực liếm chiếc lưỡi trề ra vào bàn tay đau nhức của chủ.

Tên Gestapo ca thán rằng do bản chất ngành nghề mà hắn đành phải áp dụng một số biện pháp cưỡng bức trong lúc hỏi cung. Điều đó làm hắn cảm thấy trái tim rất xúc động. Một lần cha hắn đã dám đánh hắn nên thân khi hắn còn là một chú bé, và vì bị nhục như vậy, suýt nữa thì hắn tự vẫn. Chính vì thế bây giờ chuyện còn ám ảnh hắn đến kinh tởm, làm hắn mất ngủ, hoảng hốt giật mình mỗi khi nhìn thấy máu.

Zubov hỏi:

- Nhưng nếu anh không thích điều đó thì tại sao anh lại làm như vậy?

- Đây là nghĩa vụ của tôi, - tên Gestapo đồng tuổi với Zubov nói về rần rỏi: - Đó là nghĩa vụ của cả dân tộc ta cần làm để xác nhận rõ sự thống trị của mình. Đó là một nghĩa vụ nặng nề, không thích thú gì, nhưng cao cả nhằm đạt được những mục đích lịch sử vĩ đại.

Tên Gestapo này bị ô tô đè chết ở gần nhà hắn, lúc hắn đi dạo lang thang khi trời đã khuya, khổ sở vì mất ngủ sau khi xử tử mấy chiến sĩ hoạt động bí mật Ba Lan ở quảng trường chợ.

Zubov nhăn mặt tức giận, nói với các bạn chiến đấu - những người tiến hành thành công trận đánh khó khăn này.

- Đáng lẽ tôi phải đè chết tên đại úy chỉ huy cuộc hành hình chứ không phải tên sĩ quan hạng bét này. Nhưng tại sao hắn lại chụp

ảnh ở dưới giá treo cổ, bên cạnh những người bị hành hình? Hắn đã nói dối. Tôi đã hành động đúng với hắn, hành động có nguyên tắc.

Đội viên thứ năm của nhóm là một lính Đức làm trong kho nhạc cụ của đại đội tuyên truyền.

Tên bạn đã quá cố - thiếu úy SS - một lần đã khuyên Zubov phải thận trọng với tên lính này. Hắn nói rằng, trong một ngày sắp tới hắn sẽ ký lệnh bắt loại đáng khả nghi nào, có khả năng là đảng viên cộng sản phục vụ trong quân đội để che mắt Gestapo.

... Thuyết phục được người cộng sản Đức này - một đồng chí có kinh nghiệm, rằng Zubov là sĩ quan Liên Xô, thật không phải chuyện dễ.

Zubov đành phải trải qua một kỳ thi rất nghiêm túc, khi anh trả lời đủ mọi câu hỏi liên quan đến đời sống đất nước Xô Viết, cho tới lúc mà người Đức này tin rằng Zubov không phải là tên khiêu khích.

Chính Ludwig Kupert, người lính Đức này - đã tạo thêm cho những hoạt động của nhóm du kích tự động này đặc điểm có tổ chức hơn, có kế hoạch và mục đích nhất định.

Làm nổ tung hai đoàn tàu chở lính.

Đốt cháy các kho lương thực của quân Đức.

Đổ nửa túi đường vào mỗi ô tô chở xăng máy bay, do đó năm máy bay "Junkers" loại bốn động cơ bị tai nạn ở dọc đường.

Tất cả những chiến công đó là kết quả nghiên cứu của Ludwig Kupert.

Và cuối cùng là cuộc tấn công vào đài phát thanh, kết quả là cả nhóm - trừ một mình Zubov, đều hy sinh.

Nhưng đây không phải là lỗi của Ludwig. Một trường hợp ngẫu nhiên không lường trước được: tên thợ điện đang chữa đèn pha, sau khi sửa xong, hấn chiếu tia đèn không phải ra ngoài hàng rào như chức năng của đèn pha, mà lại vào trong sân. Trong ánh sáng trắng lóe lên lạnh lùng hiện rõ thân hình tên sĩ quan bảo vệ đang nằm úp trên mặt đá, còn hai tên lính bảo vệ thì đang úp mặt vào tường, tay giang ra thành hình chữ thập. Và, đứng phía sau chúng là Ludwig tay cầm tiểu liên.

Zubov bị thương nhẹ, nhưng hình dung ra tên truy lùng những người phá hoại, anh coi việc làm dập thương thêm cho vết thương bị bắn để mất khả năng nói và khả năng đi tại được là hợp lý nhất, hơn nữa anh đã quen với trạng thái này rồi.

Anh cho phép đặt mình lên cáng, cứu chữa sơ bộ, còn sau đó do nghi ngờ cột xương sống bị thương, anh không phản đối, đồng ý để chúng đưa anh về quân y viện mặt trận, tại đây anh có đầy đủ tiện nghi.

•••

Trong mọi hoạt động của mình Zubov tỏ ra vô cùng dũng cảm. Ngoài những điều trên, còn một điểm nữa giải thích đặc tính này của anh.

Anh tự nhủ, đứng trên các quan điểm duy vật, anh phải thuộc về tử thần của mình có thể rất gần thôi, như cảm giác đau đớn đã kéo dài ít nhiều, và sau đó sẽ là cái “không” của cá nhân anh. Giống như phim bỗng nhiên bị đứt khi người chiếu phim không kịp bật đèn, và thay cho hình ảnh trên màn bạc sẽ là đêm tối trong phòng. Chỗ đứt nối lại được, và không có anh tất cả mọi người cũng vẫn xem hết hình ảnh trên màn bạc.

Dù có biện bạch cho những ý nghĩ tương tự thế nào đi nữa, thường thường anh vẫn nói với các bạn chiến đấu của mình:

- Sao nữa, tôi không có quyền biện bạch tự an ủi hay sao? Tôi có quyền! Ở đây không phải tôi đi lấy điểm tổng kết. Cũng không ai cho điểm. Không muốn chết. Còn từ từ lìa bỏ cuộc sống đối với bản thân - đó lại là chuyện khác.

Zubov lo lắng hỏi Ludwig Kupert:

- Đồng chí không giận tôi là đôi khi tôi tỏ ra rất thô lỗ với những người dân của đồng chí chứ?

Ludwig nghiêm nghị cắt ngang:

- Nhân dân Đức đã trở thành vật hy sinh đầu tiên của chủ nghĩa phát xít Hitler, tôi phải cảm ơn đồng chí vì chính đồng chí đang chiến đấu cho nhân dân Đức bằng mọi phương pháp có thể được đối với đồng chí ở đây.

Một lần trên đường phố, Zubov làm quen với một thiếu nữ người Ba Lan xinh đẹp, lộng lẫy và đáng yêu. Thế là giấu các đồng chí, Zubov bắt đầu tán tỉnh cô gái.

Là một người nhiệt tình, thông minh, cô gái đã lôi cuốn được Zubov. Nhưng rồi một lần, vào buổi tối, khi Zubov tiễn cô gái đi, cô ta dừng lại bên một ngôi nhà đổ nát, bảo rằng nịt chằng bít tất bị tung ra nên phải đi vào khu nhà đổ nát để sửa lại bít tất. Zubov định đi theo, và bị hai thanh niên lao vào bắt anh, còn cô gái thì định bóp cổ anh.

Thoát khỏi trận phục kích, Zubov nhục nhã bỏ chạy, còn bị bắn đuổi theo bằng chính súng lục của anh.

Zubov nhớ lại chuyện nguy hiểm này với cả niềm phẫn khởi lẫn buồn rầu. Phẫn khởi vì thiếu nữ, theo ý anh, lại là một anh hùng thực sự, còn buồn rầu vì nếu như trước đó anh có tình cảm triu mến với cô gái - một tình cảm bộc lộ chân thật mà mỗi một người con gái đứng đắn đều có khả năng kêu gọi ra, thì bây giờ đã không phải buồn bã vô ích, nghĩ rằng anh đã mất đi một con người kiêu hãnh, trong trắng, xứng đáng với thế hệ mới thiêng liêng.

Ludwig, trong khi chạy chữa những vết thương của Zubov do vật lộn với những người yêu nước trẻ Ba Lan, đã thở dài nói:

- Thật là ngốc nghếch lập dị hết chỗ nói. Nếu như các chiến sĩ của nhân dân Ba Lan bóp cổ chết đồng chí - một sĩ quan Liên Xô. Tôi cho rằng, vì hành động thiếu suy nghĩ của mình, đồng chí xứng đáng với những vết hằn đáng ghi nhớ hơn trên cơ thể, chứ những vết này còn chưa ăn thua gì! - Rồi hài hước, anh nói: - Đồng chí đã quên một điều là làm một tên chiếm đóng Đức không những chỉ căm dỗ, mà còn nguy hiểm đến tính mạng ở mức độ cao nữa. Và thực tiễn không ít ỏi của đồng chí là bằng chứng không chối cãi được đối với điều đó.

Zubov nổi tiếng là biết tự chủ kết hợp với lòng dũng cảm đến ngang tàng quên cả bản thân.

Khi anh được biết rằng ở tiệm ăn đang chuẩn bị đón tên phi công Đức đã thả bom thủy lôi xuống Moskva, Zubov bèn đến khách sạn nơi tên phi công này dừng lại, anh sốt ruột chờ đợi mãi hấn ở phòng ngoài, và tên phi công đi ra, anh bước theo sau hấn. Anh tự giới thiệu rồi xin chữ ký của hấn làm kỷ niệm.

Anh mang tờ giấy có chữ ký này cho Ludwig. Sau khi tập viết xong chữ ký này, Ludwig bèn viết một mẫu giấy nhỏ đề tên gửi cho tên tổ chức bữa tiệc, trong đó xin lỗi là sẽ không thể đến dự tiệc được, vì mới nhận được mệnh lệnh cấp tốc ra mặt trận.

Tên phi công, này đến tiệm ăn đúng giờ mà không tìm ra viên tổ chức bữa ăn tiệc, cũng chẳng thấy bàn tiệc linh đình đâu cả.

Hấn bực tức không thèm tiếp nhận lời chào mừng của các sĩ quan khác, khi bỏ ra ngoài, hấn gặp Zubov bên mặc áo, và tiếp nhận lời mời đến nhà riêng tiêu khiển của anh là kẻ đầu tiên sùng bái hấn.

Zubov chở tên sĩ quan này trong chiếc xe du lịch "Opel Cadet" nhỏ đã hơi cũ. Sau khi xin lỗi vì chiếc xe không lịch sự lắm, Zubov bèn hỏi về chuyến bay anh hùng của hấn. Anh tỏ ý không tin về sức

công phá của chất nổ. Tên phi công nói rằng, hắn đã cố ý bay một vòng nguy hiểm để nhìn tận mắt và quan sát mục tiêu mà thủy lôi lao tới đích, và bây giờ hắn là một trong số những người được trao nhiệm vụ tiến hành các chuyến bay như vậy vào Moskva với việc sử dụng loại chất nổ công phá đắt tiền nhưng rất có hiệu quả đó để phá thủ đô Liên Xô.

Zubov dừng xe lại, châm thuốc hút và mời tên phi công hút thuốc. Sau đó duỗi tay ra anh nói:

- Biết làm thế nào được, trong trường hợp này tao đành phải giết mày. - Rồi chĩa súng lục vào hắn, anh nói thêm: - Biết làm thế nào được. Chiến tranh chết chóc. - Sau khi bóp cò rồi, Zubov còn nói thêm - Mà mày không phải là lính, mà là tên tội phạm.

Zubov trở về chỗ các đồng chí của mình, mặt mày tái nhợt, cau có chưa bao giờ như vậy. Anh không thể ngủ được. Suốt đêm ngồi trên giường, hút thuốc liên miên và uống nước. Lần đầu tiên anh ca thán rằng, thần kinh của anh đã đầu hàng, và bỗng nhiên tuyên bố là anh sẽ bỏ về với Hồng quân để chiến đấu bình thường như tất cả mọi người, còn thế này anh không chịu nổi nữa...

Nhà giáo Ba Lan Bronislaw Przegledski im lặng nghe Zubov, không hề phản đối anh.

Sáng hôm sau Bronislaw nói rằng, muốn giới thiệu anh với một người mà anh cần thiết phải gặp để có quyết định cuối cùng.

Người này lại nguyên là một trong các chủ công ty bào chế thuốc, một người đàn ông đứng tuổi, nhanh nhẹn, đường ngôi thẳng ở giữa đầu hình chiếc chêm và bộ râu mép sửa cẩn thận.

Sau khi nhắc rằng anh phải im lặng hơn nữa, Bronislaw sẽ hoàn toàn nói chuyện với người này, và Zubov im lặng nghe hai người nói.

Trước hết người này tuyên bố rằng món hàng do Przegledski đưa ra ông ta phải thử trước bằng chó. Và nghiêm nghị nhắc trước rằng tác động của hàng hóa này phải được thể hiện trên con vật sau ba phút là tối đa. Còn việc đưa được loại hàng này đến các trại tập trung thì vô cùng khó khăn. Nhưng chủ yếu nó nhằm vào các khu tập trung, ở đó con người có thứ để trả, và kẻ tiêu thụ do chế độ tàn khốc ngày càng tăng mà đặc biệt thích thú với những liều lượng của trẻ con: thứ nhất chúng rẻ tiền, thứ hai - người lớn có thể qua khỏi bằng dây, có thể lao vào tên bảo vệ bằng cách đó để tránh khỏi mọi đau khổ tiếp theo, còn trẻ con thì không thể làm như vậy.

Nhưng có những tên đầu cơ khốn nạn nào đó đem bán cho khu tập trung hàng giả, đồ hóa học bỏ đi không gây tác động gì hoặc rất chậm chạp, hoặc là hoàn toàn không dẫn đến kết quả chết người, không gây nên được cái gì cả ngoài những đau khổ vô ích. Vì thế khách hàng phải có một trong số mười liều lựa chọn không mất tiền để cho một ai đó muốn có thể dùng tự kiểm tra. Vì thế họ trả tiền chỉ cho chín liều lượng còn lại.

Ngoài ra người này còn nhắc rằng, trong các trại tập trung người ta có thể trả tiền nhằm nhí. Và nếu ông ta có chuyển đến đó một số liều lượng thì cũng chỉ là vì lòng nhân từ đối với những kẻ đau khổ.

Vì vậy mong ông Ba Lan và bạn ông - ngài sĩ quan Đức hiểu cho, trong chuyện này sẽ không kiếm chác được gì. Người này buồn phiền giang hai tay sạch sẽ, móng đánh bóng.

Sau đó Bronislaw nói với Zubov rằng, người này, người mà họ vừa làm quen ở đây là một trong những nhà đầu cơ thuốc độc lớn nhất. Rằng hiện nay có nhiều người như ông ta làm nghề này, tiêu thụ thuốc độc chủ yếu ở khu tập trung và các trại giết người "A" và "B" ở Treblinka, ở đó đàn ông, đàn bà, trẻ em trần truồng bị lừa vào trong các phòng kín, hai tay giơ lên để làm cho khối lượng người bị giết ngạt.

Và Bronislaw khuyên anh:

- Để cho quyết định của anh không bị sai lầm và có suy tính toàn diện, rồi rất khẩn thiết khuyên anh đến thăm Treblinka “A” hoặc “B” tùy ý anh. Và chỉ sau đó mới quyết định những phương pháp đấu tranh nào với kẻ thù có thể coi là dùng được và không dùng được.

Một lần Zubov nhìn thấy người ta dùng những tấm gỗ hắt đóng xác người chết dính lại với nhau xuống khỏi một toa tàu từ Hà Lan đến. Những người còn sống sót khó khăn lắm mới cử động được, và vì bị đánh đập tàn nhẫn, vất vả lắm mới bò được đến những chiếc xe tải của trại tập trung.

Zubov mệt mỏi trở về căn cứ của mình sau chiến dịch thường kỳ, nằm lăn ra giường, anh ngủ thiếp đi và không còn nhìn thấy những cảnh làm xúc động tâm hồn nữa.

Siegfried - như bạn bè và các sĩ quan ở tiệm ăn gọi Zubov như vậy, là một người Aryan tóc vàng hoe, thân hình như lực sĩ, ăn mặc bảnh bao, trông vẻ tốt bụng, Alexey Zubov lại tìm ra được niềm tự tin đến ngang tàng của một tên Aryan chính cống với vẻ ngoài của mình. Và trở trên nhạo báng cái chức trưởng kho của đại đội tuyên truyền hèn kém, giành cho kẻ tàn tật của mình. Anh nói rằng, vì lợi ích quốc xã, phải bảo vệ quốc xã phải bảo vệ người sinh ra lớp bổ sung cho những người thống trị thế giới mai sau.

Nhưng luôn luôn trên đôi mép của chiếc miệng mềm mại, đường nét rõ ràng của Zubov vẫn hiện rõ hai nếp nhăn dài danh thép, đôi mắt trước kia vẫn nhiệt tình lóng lánh bừng sáng lên và ánh màu thép xám, trên thái dương hiện rõ đám tóc bạc trắng trông rất hợp với Zubov, nhưng lại quá sớm khiến người ta có thể nghĩ: anh thanh niên tràn đầy sức lực này đã trải qua sự chấn động mạnh của thần kinh hoặc bị chấn thương nặng trong tâm hồn.

Một trong các hạ sĩ quan của đội quân càn quét - doctor Rottenburg, khi giải thích cho Zubov nghe về bản chất sứ mạng lịch sử của nước Đức quốc xã, nói:

- Chúng ta phải hùng mạnh và vì thế phải làm suy yếu tất cả các dân tộc khác. Lòng tốt là dấu hiệu của sự yếu đuối. Bất cứ ai trong chúng ta thể hiện lòng tốt đó đều là kẻ phản bội. Và cần phải trừng phạt tất cả những kẻ như vậy như trừng phạt bọn phản bội.

Tất cả những gì có khả năng gây nên sợ hãi đều phải phục vụ quốc xã cũng như sự sợ hãi cái chết là cơ sở đầu tiên cho mọi tín ngưỡng.

Chúng ta đã phát minh ra nguyên tắc vĩ đại nhất của chủ nghĩa thống soái. Quốc trưởng là đỉnh cao, chúng ta là bộ đỡ của đỉnh, và hoàn toàn phục tùng ý chí của một người - đó là sức mạnh dân tộc của chúng ta. Tiêu diệt bọn Do Thái, đó cũng là hành động kiểm tra ý thức tự giác dân tộc của mỗi người chúng ta, là phép vệ sinh dân tộc đặc biệt.

Chúng ta muốn thu gọn số kẻ tiêu thụ những vật quý giá. Chúng tộc thống trị sẽ trở thành người tiêu thụ duy nhất các báu vật đó, còn các dân tộc khác chỉ có việc sản xuất mọi báu vật cho chúng ta. Mục đích cao nhất đang giải phóng chúng ta khỏi mọi thành kiến đạo đức có trên con đường tiến lên đạt lấy mục đích này là ở chỗ đó.

- Thôi được, cứ cho là như vậy, - Zubov đồng ý. - Nhưng nếu bản thân ông bị giết? Ông nghĩ sao về khả năng này?

Rottenburg nói:

- Chắc ông biết, tự tôi cũng biết giết người. Tôi cho rằng, tôi có thể chết một cách rất xứng đáng vì quốc trưởng.

Nhưng Rottenburg đã nói dối. Hắn đã van lạy, bò dưới chân Zubov khi cùng đi ra ngoài thành chơi khi được biết Zubov là ai, và nghe anh kết án...

- Lẽ nào lại thế, - Zubov cười khẩy nói với hắn, - mà đã chẳng nói tự tưởng tôi có thể chết vì quốc trưởng, ấy thế mà bỗng nhiên lại hạ

mình thế này. Thế là bây giờ ta giết mày. Mày hãy nói, mày đang cống hiến cuộc đời mày cho cái gì? Nào!

Ngoài sự van lạy xin tha, Zubov không nghe thấy doctor nói gì khác nữa.

Ấy thế mà tất cả sĩ quan quân khu Bialystok đều sợ hấn, sợ tên quốc xã mù quáng mồm miệng đầy triết lý cao siêu này, tên ham thích hành hình phụ nữ, hấn từng khẳng định rằng, cái thẹn độc nhất của người đàn bà trong lúc bị hành hình rất lớn, đến mức đứng ngay bên miệng hố họ còn lấy tay che người để tránh đạn cũng như để che mắt bọn đi hành hình.

Hấn từng huênh hoang trước bọn lính mặt trận, khẳng định rằng hấn biết hoàn thiện mọi phương pháp giết người. Và những kiến thức ấy đã có lợi cho doctor Rottenburg. Trong phút sắp chết hấn van lạy Zubov, xin bắn hấn vào gáy và đưa tay chỉ nên bắn vào chỗ nào, vì theo kinh nghiệm, hấn biết, bắn trúng vào điểm đó không làm cho phút hấp hối kéo dài.

•••

Sau khi các đồng chí của anh hy sinh trong trận tấn công đài phát thanh, Zubov còn lại một mình.

Nằm trong quân y viện, lúc đầu Zubov tiếc rẻ là anh mới mặc quân phục binh nhất mà không phải quân phục sĩ quan. Giá khi đó nằm trong phòng sĩ quan, rõ ràng, sự chăm sóc và chạy chữa sẽ tốt hơn. Anh muốn chóng khỏi bệnh, càng sớm càng tốt, để tiếp tục cuộc chiến đấu tay đôi với kẻ thù.

Zubov độ lượng cho y tá trưởng say mê anh là nhằm một ý nghĩ: lợi dụng sự chăm sóc của Elfrida, nhanh chóng bình phục hơn, đi lại được.

Nhận ra Weiss, anh kiên nhẫn chờ đợi thời điểm bộc lộ mình trước Weiss, trong trường hợp này Zubov đã thể hiện khả năng chịu đựng

tuyệt vời, cái khả năng vẫn đi theo anh trong mọi chiến công.

Nhưng nghe Zubov kể xong, Weiss không tán thành nhiều điểm trong số những việc Zubov đã làm.

- Xin lỗi - giọng giễu cợt, Zubov nói, - mình là con người ngay thẳng. Xứng đáng thế nào thì xin nhận vậy.

Weiss nhìn bầu trời lấp lánh đầy sao, rồi nhìn bộ mặt xanh nhợt của Zubov với những nếp nhăn đanh thép trên mép. Anh trầm ngâm hỏi:

- Thế khi chiến tranh kết thúc, cậu sẽ làm gì?

Zubov đưa mắt nhìn xuống, lấy mũi giày hất đất, cau có nói:

- Chắc chắn rằng làm chất đất mà trên đó sẽ mọc loại gì đó thích hợp. - Rồi anh lại nói chận ngay: - Nhưng trong khi mình còn sống, tạm thời là bất tử. Quan điểm của mình là như vậy. Mình đang bắn giết kẻ thù cũng từ quan điểm đó.

- Cậu một mình.

- Đúng thế, đơn ca thôi, - Zubov nói. - mình biểu diễn không có dàn đồng ca.

- Không nên nói như thế về chuyện này.

- Vậy có thể làm thế nào? Làm thế nào? - Zubov nổi nóng. - Không có những từ như vậy để nói về chuyện này. Không có, Và phải tin rằng sau này sẽ không bao giờ có.

- Nhưng chúng ta thì sẽ có.

- Chúng ta sẽ có! Đúng! Còn về phần mình thì mình không tin cả cậu. Bám rễ - cái trách nhiệm như thế mình không nhận đâu.

Trên sân bệnh viện có một chiếc lá dẻ màu đen đã rụng. Nước từ mái nhà nhỏ xuống. Những giọt nước nặng nề, lạnh buốt này như

đang điểm thời gian. Trời ẩm ướt, nặng nề và thấp. Bên chiếc kho làm bằng ván ghép là những cỗ quan tài trên phủ vải bạt.

Zubov rùng mình nói:

- Ta đi thôi. Lạnh ẩm quá, mình sợ sẽ bị cảm. Ốm đau thật là ngốc nghếch. Ở đây mình quý từng giờ cuộc sống của mình. - Rồi anh quan tâm nói thêm. - Và cậu cũng phải giữ gìn cơ thể, có thể phải hơn cả mình nữa.

Về tới phòng, họ lặng lẽ nằm xuống giường.

Như vậy là Zubov được biết về Weiss qua Bruno. Cục trưởng Baryshev đã giảng bài cho cả khóa ở trường biên phòng.

Đến giờ thì Zubov cần phải xuất viện. Bọn Gestapo đã đến dòm ngó quân y viện, nhưng Elfrida không muốn thả anh ra. Anh nói với Elfrida để ả lập hồ sơ về cái chết của anh. Để lại sau mình dấu vết làm gì cơ chứ!

Weiss cho Zubov địa chỉ mật ở Warsaw. Rồi hỏi:

- Nhớ rồi chứ?

Giận vì câu hỏi đó, Zubov nói:

- Có khả năng... - Rồi đưa tay ra.

- Đi đấy à?

Zubov gật đầu.

Mãi gần tối mới phát hiện ra sự vắng mặt của Hagen.

Fischer tức giận, thành thạo hỏi cung thương binh. Sau đó hỏi cả Elfrida.

Elfrida nói rằng Hagen được xuất viện từ hôm trước. Đến đêm thì có ô tô đón anh ta đi. Xe của Gestapo đến không phải để bắt đi vì sĩ quan Gestapo đã bắt tay chào Hagen rồi ôm anh ta. Cả binh nhất Weiss cũng khẳng định như vậy, vì anh biết cái ức thuyết này Zubov đã nói cho Elfrida. Mục y tá trưởng đã sẵn sàng làm tất cả vì Hagen, gần đây mục đã xưng hô với Hagen là “thượng đế của em”.

•••

Weiss lại đơn độc giữa kẻ thù, lại chịu cảnh vô công rồi nghề. Anh phải bám rễ vào cuộc sống ghê tởm, xa lạ đối với anh. Và chờ đợi, chuẩn bị thực hiện nhiệm vụ mà Tổ quốc cử anh sang đây. Anh tin tưởng rằng nhiệm vụ này sẽ vô cùng quan trọng, rất có ý nghĩa. Anh không thể nghĩ khác được. Chỉ có niềm tin này mới mang lại cho anh thêm nghị lực. Báo chí và tạp chí phát xít đăng đầy ảnh những thành phố Liên Xô bị chiếm đóng, những đám cháy. Những ngôi nhà đổ nát. Những vụ xử bắn các chiến sĩ báo thù của nhân dân. Những giá treo cổ. Những xác người chết. Xác người chết ở khắp nơi. Xác đàn ông, đàn bà, cụ già, trẻ em! Những lá cờ phát xít mang dấu chữ thập bay phấp phật trên tất cả những hình ảnh đó, như con nhện quái ác, đáng chết bám chặt vào đất nước Liên Xô. Về anh, Alexander Belov phải bình tĩnh xem những ảnh này. Anh thấy dễ chịu: anh đang nằm trên giường êm ấm, được ăn uống no nê và ngon lành, được chính bọn phát xít quan tâm chăm sóc, và anh là một trong bọn chúng. Mà còn phải sống như thế, như bọn phát xít này lâu nữa. Và anh càng giống chúng bao nhiêu, anh càng hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình bấy nhiêu.

40. Dòng Aryan: một dân tộc chính ở Đức, cũng như Phổ. (tr.30)

41. Thần Narcissus: Là thanh niên xinh trai trong chuyện thần thoại Hy Lạp cổ, khi nhìn thấy hình mình trong nước bèn say mê bản thân và vì tình yêu này mà bị gày rạc đi và biến thành bông hoa mang tên là Narcissus - ND. (tr.31)

42. Apollon: tiếng Hy Lạp là thần mặt trời, thần ước đoán, thần bảo hộ nghệ thuật trong truyện thần thoại cổ Hy Lạp. - ND. (tr.36)

43. Đoàn viên thường tức là đoàn viên thanh niên phát xít ở Đức trong thời kỳ Hitler cầm quyền. - ND. (tr.39)

44. Áo sơ mi bán quân sự: loại áo của đoàn viên thanh niên cộng sản Đức, sau đó đoàn viên thanh niên Komsomol Liên Xô cũng mặc. - ND. (tr.42)

45. Ernst Bush: nhạc sĩ tiền bộ Đức thời kỳ 1930 - 1940. - ND. (tr.42)

Hai Mươi Ba

Quân y viện bắt đầu tiếp nhận bọn lính xe tăng bị các vết bỏng đen cấp ba.

Weiss đã nhiều lần nghe thấy Steinglitz phán đoán về các mặt trận của binh chủng xe tăng. Steinglitz khẳng định rằng quân đội Liên Xô không những không có pháo chống tăng đặc biệt mà không có cả súng chống tăng nữa. Và theo điều lệnh chiến đấu của Liên Xô, người chỉ huy bao giờ cũng phải đi đầu, dẫn đơn vị hay tiểu đội của mình chiến đấu, đó là sự hỗ trợ quý báu đối với kẻ địch: có thể như ngoài thao trường, cứ việc khử chỉ huy đi. Steinglitz còn nói rằng, quân đội Liên Xô trang bị không đủ máy móc thông tin và thường dựa vào giao thông đường dây. Để phá đường dây giao thông thì các nhóm phá hoại của Đức sẽ chẳng phải khó khăn gì, và do đó các Ban tham mưu Liên Xô sẽ mất khả năng chỉ huy quân đội...

Tất cả những điều này Weiss thông báo về trung tâm.

Về phía Bruno anh cho rằng, việc Đức tiến hành hồi hương kiều dân Đức vùng Baltic là nhằm bổ sung thêm những phần tử quen biết mọi điều kiện vùng này cho các đơn vị đặc biệt của quân Đức. Chúng sẽ quay trở lại vùng Baltic với tư cách kẻ chinh phục. Đồng chí đã nhận được các tin tức về việc những đơn vị này tiến hành luyện tập tác chiến quân sự ở các vùng giống điều kiện miền Baltic.

Bruno đã đến các vùng giới tuyến và đã nhìn thấy các đội đặc biệt do chính phủ Đức lấy trong đám nhân viên của Cục tình báo di chuyển xác lính Đức bị giết trong các trận chiến đấu với quân Ba

Lan để chôn ngay trên đất Ba Lan đã trở thành lãnh thổ của Đức. Bruno xác định rằng, với hành động này, bọn Đức chỉ muốn đánh lạc hướng chính phủ Liên Xô. Chôn xác lính Đức trên đất “của mình”, nước Đức cũng như muốn khẳng định rằng, không muốn xâm phạm đến lãnh thổ Liên Xô. Nhưng việc chôn người chết chỉ là việc nguy trang cần thiết để cho tình báo Đức có thể nghiên cứu vùng biên giới. Bruno đã “khử” tên trinh sát Đức của đội chôn cất này trong khi hắn làm công việc rất xa lạ với sứ mệnh chính thức buồn tẻ của hắn.

Cả những điều này và nhiều điều khác Bruno đã trình bày trong báo cáo của mình.

Những tình báo Xô Viết coi nghĩa vụ cao cả nhất của mình là nói đúng sự thật dù nó tàn bạo và cay đắng đến đâu đi nữa. Chỉ nói sự thật. Và để có được sự thật cần thiết cho Đảng, cho nhân dân, đã đi làm tất cả, và nếu cần họ hiến dâng sinh mệnh của mình mà không hề tính toán, như Bruno đã hành động.

Và mãi Weiss không nhận được nhiệm vụ đúng hướng, nên cứ phải hành động, thật ra trong sợ hãi và nguy hiểm cho anh, thật không phải ngẫu nhiên.

Làm việc trong gara của trung tâm di dân ở Lodz, Weiss đã có thể phát hiện ra hệ thống ghi dấu số xe trên các xe quân sự và anh dịch ra được ý nghĩa quy ước của chúng. Việc phân tích hệ trọng có hệ thống đã dẫn anh tới chỗ tổng hợp lại. Những tính toán của Weiss làm đã gây sửng sốt lớn cho anh, và ngay lập tức anh truyền tin về trung tâm. Anh đã khẳng định được rằng các đơn vị quân Đức trang bị bằng phương tiện giao thông tốt hơn nhiều so với các đơn vị quân Liên Xô tương ứng, bọn Đức có nhiều xe kéo pháo hơn, còn vấn đề vận tải ô tô của đầu não và hậu phương thì không phải bàn. Tất cả những điều này nói lên sức cơ động của các binh đoàn quân Đức, và có nghĩa là, khả năng vận chuyển của bọn Đức.

Và, dù có đi đến đâu, gặp những hiện tượng gì đi nữa, Weiss cũng cố gắng nắm lấy chúng và truyền về trung tâm những suy đoán của

anh.

Cuộc tấn công của nước Đức phát xít đã khẳng định lẽ phải của các tinh báo Liên Xô trung thành với nghĩa vụ của mình.

Anh không được biết rằng, chiến tranh bùng nổ đối với anh đã có nhiều cái thay đổi, tức là có quyết định trao cho anh thực hiện nhiệm vụ đặc biệt khó khăn và trung tâm đã nghiên cứu mọi khía cạnh của nhiệm vụ này.

Số lính xe tăng trong quân y viện cứ mỗi ngày một nhiều. Chúng phàn nàn rằng, khi chúng tự coi mình được an toàn thực sự “lao vào cái bụng mềm mại” của các đơn vị bộ binh Liên Xô, thì đối phương quẳng vào xe chúng những chiếc chai đựng chất đốt lỏng. Người lính nào cũng đeo các bao đựng các chai này ngang thắt lưng và đi săn đuổi xe tăng. Họ bị lôi cuốn bởi sự ham mê nào đó chứ không phải theo logic tiến hành chiến tranh. Bởi vì đơn vị bộ binh khi va chạm với đơn vị cơ giới của kẻ địch, dứt khoát phải thừa nhận thất bại về mình.

Cũng như không xét đến các quy tắc chiến đấu, pháo binh Xô Viết đã hành động bằng cách kéo pháo ra những vị trí trống trải phía trước bộ binh và cứ nhằm thẳng vào xe tăng mà bắn.

Nhưng nếu họ hành động như vậy thì cần phải thích ứng với họ. Các tay súng tiểu liên Đức lao vào tấn công không phải ở đằng sau, mà là ở phía trước xe tăng để che chở cho xe tăng khỏi bị bộ binh Liên Xô được trang bị bằng các chai chất đốt tấn công và đánh tan pháo binh. Điều này ai cũng rõ, nhưng nó lại không phù hợp với cả điều lệ quân sự Đức lẫn thói quen của lính Đức là khi tấn công phải được che chở an toàn bằng xe bọc thép.

Những ngày đầu chiến tranh, bộ binh Liên Xô bỏ chạy tránh xe tăng Đức, còn bây giờ họ chạy lao vào xe tăng Đức mang theo lựu đạn và các chai chất đốt. Và chiến thuật như vậy của đối phương không những bất ngờ mà còn khó hiểu nữa. Vì quốc trưởng tuyên bố rằng quân đội Liên Xô đã bị đánh tan tành rồi, thế mà binh lính của quân

đội bị đánh tan này hoặc là không biết, hoặc là không muốn biết điều đó, vẫn chiến đấu như thể mỗi người trong họ độc lập chiến đấu cũng có thể chiến thắng được cả một quân đội của kẻ địch. Quân Nga không muốn thừa nhận hoặc là không hiểu rằng, họ đã bị thua. Và sự làm lẫn này đang mang lại những tổn thất lớn cho quân Đức đã giành được chiến thắng...

Nghe những ý kiến như vậy của bọn lính xe tăng, Weiss cố gắng lái chúng nói chuyện sang vấn đề tại sao nước Đức sau bốn mươi lăm ngày phá tan các lực lượng vũ trang Hà Lan, Bỉ, Pháp, làm thất bại các binh đoàn viễn chinh Anh, còn ở đây, tại một nước lạc hậu, bỗng nhiên gặp phải sức kháng cự như vậy.

- Chắc rằng, - Weiss đặt giả thuyết, - đó là vì, ở bên đó - châu Âu - đường xá tốt, còn ở nước Nga thì rất tồi.

Nghe lời phán đoán của Weiss, bọn lính xe tăng im lặng khinh bỉ.

Thế rồi anh nói rằng, cần phải trang bị cho bộ binh Đức các chai chất cháy, nếu chúng có hiệu quả như vậy.

Nhưng cả những lời này cũng gặp phải sự im lặng khinh bỉ như trước. Chỉ có một tên lính xe tăng toàn thân bị bỏng và bị băng lại như người ướp, giọng khàn khàn hỏi:

- Thế mà có dám nằm ôm mìn dưới xe tăng Liên Xô không? - Giọng hấn vang lên như từ trong chiếc quan tài mềm ra.

Weiss kiêu hãnh tuyên bố:

- Nếu như quốc trưởng ra lệnh cho chính tao.

- Nói láo, mà không dám nằm! Còn bọn chúng thì lao vào xe tăng và bên dưới xe tăng không cần ai ra lệnh, tự ý thôi.

- Có thể, vì tuyệt vọng. - Weiss nói.

- Nếu vì tuyệt vọng thì chúng không lao vào xe tăng mà chạy trốn xe tăng, - tên bị băng giọng khàn khàn nói. - Chúng chiến đấu vì đất nước của chúng, hầu như mảnh đất này là cơ thể riêng của chúng.

Weiss rất muốn nhìn thấy mặt người lính xe tăng đang bị băng kín. Người này thế nào? Nhưng dù có tháo băng ra cũng không nhìn thấy mặt người này, vì nó bị bông. Người này đã hiểu điều gì đó, có thể nói còn nhiều hơn nữa về cuộc chiến tranh hiện nay và về những người lính Xô Viết.

Weiss được biết năm 1936 sau khi nhận chức toàn quyền vấn đề kế hoạch bốn năm, Goering đã tiến hành quân phiệt hóa tất cả các xí nghiệp công nghiệp Đức. Đạo luật tàn khốc đã nô lệ hóa công nhân bằng cách kìm chặt họ trong nhà máy và công xưởng. Các ngành đặc biệt của Đức tàn sát dã man những ai định bảo vệ những quyền làm việc tối thiểu. Goering tuyên bố rằng, hấn không dừng lại trước “việc sử dụng các biện pháp vô nhân đạo” và không dừng lại thật: vì không hoàn thành mức, công nhân bị kết tội phá hoại ngầm và bị quẳng vào các trại tập trung. Bọn lính tráng và SS giết hại các nhà hoạt động công đoàn, những công nhân tích cực ngay trong phân xưởng.

Giai cấp công nhân Đức quần quai trong bể máu, bị đầy đọa, mệt mỏi vì khủng bố của bọn phát xít! Hiện giờ giai cấp này thế nào? Weiss rất muốn biết điều đó. Có thể người lính xe tăng mặt bị bông là công nhân. Nhưng không được nói gì hơn với người này nữa. Có kẻ nào đó trong bọn thương binh đã khai báo con người bị lừa thiêu ấy và Fischer chuyển anh ta ra khu nhà một chái cửa sổ có chấn song. Rõ ràng là việc đánh giá kẻ địch của người lính xe tăng bị coi là không nhìn thấy hết sức mạnh bách thắng của quân Đức. Nhưng Weiss nhận thấy trong con người này có những nét của một nước Đức mà thanh niên Xô Viết từng mặc áo quần kiểu bán quân sự chào mừng. Ở nước Đức này có nước cộng hòa Xô Viết Bavaria năm 1919, có Hồng quân Munich chiến đấu anh hùng tháng Tư năm 1919. Những người con của nước Đức này đã chiến đấu trong hàng ngũ các chiến sĩ cộng hòa Tây Ban Nha. Nước Đức này đã sinh ra

cho thế giới nào Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg, và Ernst Thälmann. Đó là nước Đức của cách mạng, nước Đức của tình yêu và hy vọng của nhân dân Liên Xô. Và có thể, người lính xe tăng bị băng bó đẫm máu là một công dân của nước Đức mà Weiss yêu kính?

Anh muốn nghĩ như vậy, và anh đã nghĩ như vậy về người lính xe tăng này.

•••

Mụ y tá trưởng Elfrida béo mập nhưng lại vô cùng nhanh nhẹn, tóc màu đồng lộng lẫy và đôi mắt dịu hiền như mắt bò câu. Mụ mời Weiss đến chơi để cho anh biết cái nỗi buồn đàn bà của mình: vì Weiss nguyên là bạn của Hagen.

Weiss thận trọng tìm hiểu xem Fischer đối xử ra sao sau khi Alois Hagen biến mất.

Elfrida vô tư lự trả lời:

- Cũng như trước thôi. - Rồi bắt chước nhại: - “Thôi nào, con mèo của anh, ta cùng vượt ra ngoài ranh giới tao nhã quốc gia nào!”

- Fischer là tình nhân của cô?

- Ồ, đâu có, anh nói gì lạ vậy? - Elfrida giận dữ nói. - Chỉ đôi khi tôi tỏ ra nhã nhặn với anh ta thôi. Mà hơn nữa anh ta cũng có thể gây cho tôi hàng loạt chuyện không hay. - Elfrida nói nhỏ đi.

- Bằng cách nào?

Elfrida như không nghe thấy câu hỏi và chuyển sang đề tài khác:

- Ôi Weiss! Bây giờ, khi mà tất cả phụ nữ Đức bị huy động vào các công việc cưỡng ép và các đơn vị phục vụ, đàn ông họ ra vào trại nữ giới, trại tập thể, xí nghiệp như vào nhà chứa. Có thể, một số phụ

nữ thích như thế, họ thể hiện lòng yêu nước của mình như vậy, còn những người khác thì sợ trở nên lố lăng. Trong khi đó quốc trưởng đã khen ngợi chúng tôi vì tất cả, tất nhiên, trừ mối quan hệ với bọn hạ đẳng. Mụ tức giận thốt lên: - Ở địa vị Himmler nhất định tôi ra lệnh bắt đàn bà ở các vùng lãnh thổ mới đưa về quốc xã để đàn ông của ta đi lại với chúng bằng số tiền nhỏ bé trả cho các tòa thị chính địa phương. Vì quốc trưởng nói: “Ta phải tạo được cho người công nhân làm ra tiền khả năng tiêu tiền, nếu người công nhân không thể mua gì được bằng tiền lương này, để giữ vững tâm trạng tốt trong nhân dân”.

- Cô thật có đầu óc bộ trưởng!

- Ô Weiss, tôi không thể nghĩ đến đạo đức của chúng tôi được. Phụ nữ Đức bị bắt đi khỏi gia đình, buộc phải làm nghĩa vụ lao động theo kỷ luật cưỡng ép, còn đàn ông thì lại buộc phụ nữ phải thực hiện cả những nghĩa vụ khác... Mà, cuối cùng thì tôi cũng sẽ đi lấy chồng. Và nếu chồng tôi không phải là đảng viên xã hội dân tộc, anh ấy sẽ không đánh giá nổi những hy sinh mà tôi đang chịu đựng ở đây.

- Thế còn Alois?

- Ô, đấy lại hoàn toàn là chuyện khác! Anh ấy quá tôn trọng tôi, những khi chỉ có tôi và anh ấy ở bên nhau, và hoàn toàn không đòi hỏi phải thế. Hơn nữa, có lẽ, không bao giờ tôi còn được gặp anh ấy!

Elfrida khóc òa lên. Mụ ca thán trong tiếng khóc:

- Vì anh ấy có thể lấy tôi! Tôi sinh trưởng trong một gia đình rất đứng đắn. Bố tôi là linh mục trong làng. Bố van lạy tôi đừng gia nhập “Đoàn thanh niên Hitler”, nhưng tôi đã xin vào. Và thế là ngay lập tức trưởng đoàn thanh niên bám lấy tôi. Hắn đe dọa rằng sẽ khai báo là bố tôi có liên hệ với tên Do Thái nào đó. Tôi hoảng sợ. Nhưng sau đó tên trưởng đoàn thanh niên chế nhạo tôi, hắn nói rằng tên Do Thái này là Christos.

- Thế bây giờ chúng ta phải làm gì? - Weiss hỏi.
- Nhưng có chuyện gì xảy ra chứ? - Elfrida lo lắng hỏi.
- Vì Christos lại chính là một tên Do Thái.
- À, - Elfrida buồn rầu thốt lên. - Bây giờ tôi nghĩ không phải về Christos, mà về Alois.
- Tại sao thế?

Elfrida cúi sát vào tai Weiss, thì thầm nói:

- Người ta chở đến đây một phi công Liên Xô sống dở chết dở. Hấn cụt cả hai chân. Tay bị dập nát. Nhưng nhất thiết phải làm hấn sống lại. Phải tiêm cho hấn thuốc trợ lực với liều lượng rất lớn, luôn luôn phải tiếp máu và đường glucose.

- Để làm gì?

- Lẽ nào anh lại không hiểu? Hấn lái chiếc máy bay Liên Xô mới, và khi máy bay bị bắn cháy, hấn cố tình phá máy bay, và bây giờ không thể xác định được đó là máy bay gì.

- Tức là, người ta muốn làm hấn sống lại, chỉ để tìm hiểu đó là máy bay gì?

- Tất nhiên rồi!

- Thế thì Alois dính dáng gì đến chuyện này?

Elfrida bối rối, mặt tái đi đến nỗi trên cổ và tay mụ nổi rõ những vết tàn nhang.

- Khi tôi trực bên giường tên phi công, anh Alois mò đến với tôi.

- Thế nữa cơ à?

- Anh ấy ra lệnh cho tôi đi nơi khác, nói rằng anh ấy sẽ nói chuyện với tên phi công.

- Đúng thế?

- Và tên phi công đã khai với anh ấy.

- Rất khá! Alois khá lắm!

- Và bây giờ Alois có thể báo cho Ban tham mưu không quân về chiếc máy bay kiểu mới của Liên Xô, nếu chỉ...

- Nếu chỉ sao?

- Chỉ trong trường hợp tên phi công không tỉnh lại nữa và không tự làm nhảm tất cả.

- Có khả năng như thế? - Weiss lo lắng hỏi.

- Không! - Elfrida kiêu hãnh nói. - Bây giờ không có khả năng đó nữa rồi.

- Tại sao?

- Vì rằng tôi đã chứng minh tình yêu của tôi cho Alois biết.

- Bằng cách nào?

- Chỉ do làm lẫn tôi cho viên phi công liều thuốc ngủ quá lớn, thế là bây giờ hắn nằm bất tỉnh nhân sự.

- Cô đã giết hắn?

- Đâu có thể, chính tự hắn muốn thôi. - Mụ sợ hãi nói nhỏ: - Anh biết không, khi tôi đưa cho hắn rất nhiều, rất nhiều thuốc, hắn vội vã cho vào miệng nuốt như gà mổ thóc, và lần đầu tiên ở quân y viện hắn mở mắt và cũng lần đầu tiên tôi nghe thấy hắn nói rằng "Danke Shen, Genosse⁴⁶" và vuốt tay tôi.

46. Danke Shen, Genosse: tiếng Đức là thuốc ngủ - ND. (tr.76)

- Tại sao thế?

- Nếu hắn biết tiếng Đức, tức là hắn đã kịp đọc nhãn hiệu và biết tôi cho hắn uống gì.

- Cô nghĩ rằng hắn muốn chết?

- Tôi cũng có nghĩ. Alois đã hứa với hắn rằng, tôi sẽ làm như thế cho hắn. Vì hắn đã biết rằng nếu hắn không chết trong bệnh viện thì cuối cùng cũng bị giết. Trong giấy tờ của hắn có ghi hắn là chính trị viên phân đội.

- Đảng viên cộng sản?

- Tất nhiên! Thậm chí sau khi mở mắt ra bắt đầu hiểu rõ và có thể nói được, hắn không nói gì với ngài thiếu tá cả. Thế mà lại nói với Alois.

- Tức là cô đã hành động như một người yêu nước chân chính, như một người quốc xã, đã trả thù được tên phi công cộng sản Nga này.

- Rồi nhẹ nhàng dịu giọng: - Cô đừng sợ gì hết. Ở nước Đức chúng ta còn chưa bao giờ có ai bị trừng phạt vì lòng yêu nước như vậy.

- Nhưng tôi cho rằng tôi cần phải khiêm tốn và im lặng.

- Đúng. - Weiss đồng ý. - Khiêm tốn - đó là đồ trang sức quý báu nhất của người phụ nữ.

Elfrida đỏ mặt:

- Ô, tôi vốn khiêm tốn trong tất cả mọi ý. Nhưng chiến tranh... - Mụ buồn rầu chùn lại. Liếc nhìn đồng hồ, sợ hãi nói: - Fischer thường đến chỗ tôi vào giờ này. - Mụ tiến lại bên gương, tô lại môi son và sửa lại bộ tóc cứng màu đồng đỏ...

Dần dần Weiss đã có thể xuất viện được, và nếu như không có Elfrida thì chắc chắn rằng anh đã bị đưa sang mặt trận phía Đông

ngay với tiểu đoàn bộ binh đầu tiên rồi.

Qua số hòm thư dã chiến Elfrida phát hiện ra cần phải tìm đơn vị của thiếu tá Steinglitz ở đâu, và làm bằng được đề nghị Fischer phải đưa trả Weiss về đơn vị cũ của anh.

Lúc chia tay Elfrida mời Weiss đến phòng riêng, mời anh ăn cơm sáng và cho anh một gói thực phẩm lớn để đi ăn đường.

Mụ trở nên đãng trí, mệt mỏi, lúc nào cũng lo lắng vì điều gì đó. Hai người nói chuyện đôi chút về Hagen, uống mỗi người một cốc rượu, và Elfrida quan tâm hỏi:

- Có lẽ anh muốn đi ngay? Nếu vậy thì vĩnh biệt! Rồi giảng giải: - Vì tôi cũng không có thời gian. Nhiều thương binh quá. - Mụ ca thán - Những thứ băng giấy phụ rẻ tiền thấm nước nhanh quá không kịp thay nữa.

Weiss nhã nhặn đề nghị:

- Tôi có thể viết thư cho cô?...

Elfrida nhún vai:

- Tùy anh. - Nhưng rồi sực nhớ ra: - Tôi không biết số hòm thư dã chiến mới của tôi. - Mụ khoe khoang. - Vì tôi được thăng cấp. Tôi sắp đi Auschwitz cùng ngài giáo sư. Ở đó giáo sư sẽ có công tác khoa học, và còn được dành riêng một tòa nhà kiên cố đặc biệt.

- Công việc gì ở đó?

- Bí mật. - Elfrida đưa ngón tay mập mập như khúc lạp xưởng sữa ra dọa Weiss.

- Thế thì xin chúc thành công! - Weiss nói. Và bắt tay Elfrida.

Và thế là Elfrida đi Auschwitz. Bọn Đức gọi Oświęcim của Ba Lan là Auschwitz. Nhưng Weiss đã quen tự chủ rồi, anh quen nói điều anh

không nghĩ. Và anh rất dễ dàng, đơn giản, vô tư nói những từ này: “Chúc thành công!” Chính cũng như ở địa vị anh bất kỳ tên quốc xã nào cũng phải nói thế.

Trời mưa mù mịt, những chiếc lá vàng tàn úa rơi trên những cây ẩm ướt xuống đất. Những chiếc xe tải màu xanh, thùng xe có dấu chữ thập đỏ nối đuôi nhau, chạy vào trong chiếc cổng sắt mở toang của một quân y viện lớn mặt trận. Trước lúc những chiếc xe này đến ở đây đã chật ních thương binh rồi.

Theo vỉa hè lát gỗ, Weiss đi đến một khoảng đất trống đã biến thành nghĩa trang. Những chiếc thập ác trắng đầu ngắn đang đung đưa trên các nắm mồ. Trên vài chiếc có úp mũ sắt. Những tù binh Ba Lan đang lấy dây thừng hạ những chiếc quan tài xuống mồ sâu, chiếc nọ trên chiếc kia. Đây là ngôi mộ nhiều tầng. Cạnh mộ đặt một chiếc thập ác làm sẵn từ trước. Trên đó chỉ khắc có một tên của viên trung sĩ Đức.

Người linh mục mặc quân phục ngồi trên nắm mồ bên cạnh, hút thuốc chờ cho hạ xong chiếc quan tài cuối cùng để đọc kinh cầu nguyện.

Weiss chào linh mục. Lão ta không đứng dậy, chỉ duỗi tay ra chào kiểu Heil Hitler!

- Dích Heil, - Weiss nói và đi trở lại, anh cảm thấy đất sét trên ủng nặng trĩu chân. Anh đã vô ích lê xác đến đây với hy vọng quan sát nắm mồ có chôn cả người phi công Xô Viết. Ở đây ngay bọn Đức còn bị chôn thành đồng.

Weiss vừa đi vừa nghĩ về người phi công, về những lời người phi công nói với trung úy Zubov khi đồng chí ấy đề nghị cứu đồng chí ấy khỏi cái chết đầy đọa.

Anh cũng nghĩ đến cả Elfrida, đến việc mẹ được thăng cấp. Ở Auschwitz, trong cái trại giết người đó, Elfrida sẽ giúp ngài giáo sư của mẹ tàn sát tù nhân, tiến hành thí nghiệm bằng người sống. Đứa

con gái tóc hung của linh mục, một nụ cười độn và đa cảm, nhạy cảm và vô tư lự, ngốc nghếch và gian xảo này đã trụ lạc đến mức kinh khủng. Và không phải tên trưởng đoàn thanh niên Hitler trong làng làm trụ lạc, mà là chủ nghĩa phát xít.

Trước mắt Weiss lại hiện ra chiếc thân gù của viên linh mục phát xít đang kiên nhẫn ngồi dưới trời mưa phùn trên nấm mồ lính, mồm ngậm thuốc lá. Hắn chờ đợi lúc vội vã lau bầu bài kinh cầu nguyện cho những xác người chết đã được xếp lại thành đống, mà trong đó chỉ có một xác có quyền đề tên mình khắc trên cây thập ác. Chỉ có một thôi, chứ không phải toàn bộ bọn đã chết. Bọn quốc xã với lối phòng xa kiểu buôn bán, đã dựng lên những cây thập ác giả dối như vậy để không ai có thể biết được sự tính toán sai lầm của chúng bởi “công ty phương Đông”.

Hitler đã hứa hẹn đến đầu mùa thu thì chiến thắng hoàn toàn cuộc chiến tranh với nước Nga. Chỉ đến đầu mùa thu!

Những chiếc xe tải có dấu thập đỏ ở thùng xe bùn bắn tung tóe lần lượt đi vào trong chiếc cổng sắt mở toang của quân y viện.

Trời u ám, ẩm ướt. Những đám mây mờ mờ lơ lửng ngay trên mái ngói nóc nhọn, ngay trên đường nhựa như những mảng da. Lá cây mềm nhũn rơi lả tả.

Weiss vất vả lắm mới tha được chiếc túi nặng của anh ra tới đường cái. Anh ngồi nghỉ ở bên đường, rồi trả lộ phí bằng thuốc lá cho các lái xe đi dọc đường. Gần tới thì anh tới được thị trấn - nơi đơn vị của thiếu tá Steinglitz đóng quân.

Hai Mười Bốn

Thiếu tá sống trong tòa biệt thự trước kia của một họa sĩ Ba Lan nổi tiếng. Người họa sĩ già bị bắn chết vì ông dám treo một bức họa mô tả nước Ba Lan bị giày xéo trên nền chiếc thập ác ở nhà thờ công giáo.

Tên lính gác không cho Weiss tiến lại cổng. Nhưng anh bảo hẳn là có vấn đề đặc biệt quan trọng cần phải báo cáo. Nếu như không thể cho anh vào nhà được thì hãy mời thiếu tá ra gặp anh.

Steinglitz ra chỉ khẽ gật đầu, lạnh nhạt nhìn chằm chằm vào anh. Weiss đưa chai cognac Pháp - chiến lợi phẩm mà Elfrida đã tặng anh, dập gót chào thiếu tá và báo cáo:

- Thưa ngài thiếu tá, ngài cử tôi đi kiểm kê cô nhóc loại này. Mong ngài tha lỗi cho vì hơi bị chậm trễ.

Steinglitz nhếch mép cười.

Weiss coi thế là đủ để có thể tự do đi qua mặt tên lính gác.

Sau đó anh lại hành động không cần lễ nghi gì cả như đã quyết định trước. Weiss làm ra vẻ không nhìn thấy tên lái xe mới của thiếu tá, anh ngắm nghía chiếc xe một lượt rồi lau đệm ngồi. Còn khi tên này định phản đối, Weiss đe dọa hẳn rằng, chăm sóc xe như thế này thì xử bắn vẫn còn nhẹ.

Buổi sáng anh mang đến giường Steinglitz các thức ăn lấy trong sổ thực phẩm Elfrida cung cấp cho anh. Weiss vui vẻ nói:

- Thừa thiếu tá, trông ngài oai vệ quá! Tôi rất sung sướng được gặp lại ngài.

Ăn sáng xong, thiếu tá cầu nhàu nói:

- Anh làm thằng lái xe sợ hết vía!

- Tôi tiếc là không giết hẳn - Weiss thốt lên. - Phanh ở trong tình trạng mà tôi sợ run người lên khi hiểu rằng tính mạng của ngài bị đe dọa ra sao.

Weiss không khách sáo gì với tên lái xe này được. Đây như cuộc chiến đấu giáp lá cà. Kẻ nào chiến thắng sẽ ở lại với Steinglitz. Weiss phải chiến thắng. Và anh đã thắng.

Anh cho xe đến bên cửa nhà và chờ thiếu tá, chiếc mỏ lết kẹp giữa hai đầu gối. Tên lái xe mới đứng cách đó một quãng ngắn.

Steinglitz ra, ngồi vào xe cạnh Weiss như không nhìn thấy tên lái xe mới, hát hàm một cái vẻ sốt ruột rất quen thuộc với Weiss.

Thế có nghĩa là thiếu tá đang vội.

Khi xe anh vừa chuyển bánh, lập tức một chiếc xe bọc thép chở các tay súng tiểu liên bám ngay theo sau. Phải, công việc của thiếu tá chạy lắm, nên bây giờ có loại hộ tống này đi kèm thiếu tá.

- Xin chúc mừng ngài, thưa ngài thiếu tá! - Weiss hát hàm về phía chiếc xe hộ tống.

Steinglitz không đáp, chỉ có môi dưới là hơi trề xuống. Có nghĩa là thiếu tá tán thành sự tinh ý của anh, và lời chúc mừng đã làm thiếu tá vừa lòng.

Không phải tất cả đều hiểu rằng, thiếu tá đã trút được gánh nặng, còn Dietrich thì vẫn cố tình làm ra vẻ không biết Steinglitz hiện giờ được tin cậy ra sao, được trao nhiệm vụ quan trọng như thế nào, và

tên đại úy vẫn không thay đổi cái giọng kẻ cả của hắn. Nhưng Steinglitz lại chịu như vậy. Tốt nhất là phải đối xử với tên phản gián, thậm chí hắn có tự coi là bạn đi nữa, như là hắn đang làm về vang cho Steinglitz bằng tình bạn của mình. Mặc dù Oskar Dietrich thấp hơn Steinglitz một bậc quân hàm, song hắn được trao nhiệm vụ đóng vai trò chủ yếu trong việc thực hiện nhiệm vụ quan trọng nhất này.

Thế là bây giờ, khi chúng phải cùng nhau tìm kiếm đối tượng và cùng nhau giải quyết theo cách thích hợp nhất thì Dietrich lại nằm chúi trên giường. Sau khi lang thang không mục tiêu khắp vùng ngoại thành Warsaw, thiếu tá buộc phải báo cáo với đại úy Dietrich về kết quả việc tìm kiếm của mình, còn Dietrich có thể ngáp dài và nói với thiếu tá như lần trước:

- Dù sao thì cậu cũng chỉ là một anh bẻm mép, Axel ạ. Có thể, trước kia cậu biết làm việc bằng súng lục. Nhưng bằng đầu óc thì không biết, cậu chưa bao giờ biết làm việc bằng đầu óc. So sánh cái đầu với cái đuôi thì tức là đã làm nhục cái đuôi.

Tất nhiên, Steinglitz cũng có thể đáp lại Dietrich những lời như vậy!... Nhưng Steinglitz là con người biết suy nghĩ. Hắn im lặng. Vì những lời cạnh khóe như thế Dietrich có thể khôn khéo dẫn thiếu tá vào Gestapo khiến cho cả đồ đốc Canarias cũng không thể xoay sở thay án tử hình cho thiếu tá bằng đuổi xuống đại đội bị phạt được.

Weiss nhìn thiếu tá qua gương, giọng tự hào nói:

- Ô, thưa ngài thiếu tá! Ngài được trọng thưởng?

- Được lâu rồi! - Steinglitz lạnh nhạt đáp.

- Nếu vậy thì, thưa ngài thiếu tá, ngài hãy coi như tôi đã chúc mừng ngài nhân sự kiện này!

Steinglitz không đáp, nhưng như thế cũng không ngăn cản thiếu tá đánh giá cao sự chú ý của Weiss. Anh là một người lính, không, anh

đã là binh nhất rồi. Weiss biết lời cuốn khởi những ý nghĩ không lành mạnh! Cần phải trả tên kia, tên lái xe mới về đơn vị cũ của hắn. Chỉ cần được biết là hắn nhìn bằng con mắt trung thành như mắt chó, rồi run lên bần bật như không bị đưa ra mặt trận. Còn thằng Weiss này - một tên lính dũng cảm. Và hơn nữa nó còn biết thông cảm tâm trạng chỉ huy của mình!

Rồi Weiss nhận ra Steinglitz liếc nhìn một cô gái nông thôn vén váy cao. Khi đi qua bãi cỏ, Weiss cho xe đi chậm lại. Không, không phải ngẫu nhiên tên lính này hiểu chủ mình. Cũng may là hắn chưa bị giết. Cần phải ban cho hắn một cái gì dễ chịu. Steinglitz bảo:

- Đối với các quan chức cấp thấp thì ở đây đã có nhà chứa gái rồi. Lệnh đến tiêu khiển đang nằm ở phòng phục vụ.

- Xin cảm ơn ngài, thưa ngài thiếu tá! - Weiss mỉm cười thoải mái.

Giá như thiếu tá biết được cái thái độ nhã nhặn không ngờ này đã làm Weiss sung sướng như thế nào!

Như vậy đã đến lúc cần thiết, có lý do để quan sát cái vùng đóng quân mới đang bị bí mật bao vây quanh này cũng như cái doanh trại cũ, nơi Weiss bị giam hãm mãi trước khi anh tự ý làm người lính quét sân. Ở đây sẽ phải nghĩ ra cái gì khác.

•••

Thiếu tá Steinglitz không ngại mệt mỏi đi vòng quanh khắp Warsaw, cẩn thận xem xét từng trang trại địa chủ, từng lâu đài, biệt thự, tòa nhà, và làm như vậy một cách quá chi li, với một vẻ thích thú hầu như ngắm nhìn giang sơn cho riêng cá nhân hắn.

Bây giờ, trong các chuyến đi này, thiếu tá mang theo cả tên Dushkevich, nguyên đại úy bảo an Ba Lan. Tên Dushkevich đã ngoài năm mươi tuổi, nhưng còn rất chú ý trang điểm cho bản thân. Bộ tóc thưa chải theo đường ngôi giữa bóng lên, lông mày được tỉa

thành hình mũi tên giống như của phụ nữ, da mặt đỏ hồng lên vì thường xuyên cạo râu, xoa ít phấn.

Khuôn mặt tim béo xị và chiếc bụng to, đặt giữa đôi chân choãng vòng kiềng cũng không làm cho hắn kém đường hoàng đi trong chiếc áo bành tô rất đắt tiền của Anh và chiếc mũ phớt đen. Hắn đối xử với viên sĩ quan Đức cũng đường hoàng không khúm núm gì cả, thậm chí hắn còn trách Steinglitz:

- Thưa ngài thiếu tá, tôi dám đảm bảo với ngài rằng: cho đến giờ phút cuối cùng chúng tôi cũng không mất niềm tin chắc chắn đối với các ngài, cùng như nước Đại Đức. Chúng tôi sẽ tiêu diệt hết bọn Bolshevik, nhưng than ôi...

Steinglitz nhìn qua cửa xe hỏi:

- Trước kia gọi điều đó là gì?

- Thưa ngài thiếu tá, là chế độ quân sự Warsaw.

- Không, cả nước này là gì?

Dushkevich đỏ mặt.

Thiếu tá chiếu đôi mắt lạnh nhạt, trong suốt nhìn vào đôi mắt lòe vàng khè của Dushkevich rồi khuyên:

- Tôi thật không muốn khuyên ông nhớ những ký ức cổ xưa làm gì cho mệt óc, vì nó có thể hại đến cơ thể.

- Kinh nghiệm nhiều năm chống cộng sản cho phép tôi nghĩ rằng, chính hiện giờ sức khỏe của tôi không có gì đe dọa, - Dushkevich hãnh diện trả lời.

Steinglitz im lặng.

Dushkevich có mang theo tám bản đồ ngoại thành Warsaw, hắn đặt tám bản đồ lên trên đôi đùi mập mập và khi cần thiết, hắn kẹp chiếc

mục kính có chuỗi dây vàng trên gọng lên trên mũi và như một người luôn nhìn xa thấy rộng, hiên ngang ngó sang bên, xem xét bản đồ và những phút này thật giống như một giáo sư có công trạng.

Một lần hắn nói ý sâu sắc:

- Tôi là con người có học, gần tốt nghiệp trường trung học, đã từng làm việc với giới trí thức, và như một người hiểu biết nhiều, tôi mạnh dạn đề nghị một điều sau đây. Những vụ xử bắn công cộng tất nhiên là có hiệu quả, nhưng nó lại làm cho giới trí thức Ba Lan trở nên có uy tín trong nhân dân. Tôi mạnh dạn giới thiệu kinh nghiệm cá nhân. Tôi đã tìm được một nhóm tù binh chính trị và thả tên đầu sỏ trong bọn chúng. Qua một thời gian ngắn, tôi gài một người của ta vào số còn lại và tên này thông báo cho bọn tù biết rằng tên được thả phản bội. Tôi không ngăn cản bọn chúng thông báo tin này cho tổ chức của chúng. Phương pháp vô cùng có hiệu quả.

- Cổ cụu như thế giới. Tuy nhiên, ông hãy nói với Đại úy Dietrich. Có thể điều này làm đại úy thích thú.

- Nhưng còn ngài, thưa ngài thiếu tá, ngài có đảm bảo tự do cho người bày mưu mẹo hay không?

- Nhưng nếu mưu mẹo không thành, có thể, chúng tôi sẽ treo cổ ông.

- Không, thưa ngài thiếu tá - Dushkevich nói - Các ngài sẽ không treo cổ tôi. Làm thế sẽ rất vô lý...

Korf, quản gia của nam tước phu nhân, không cho phép Steinglitz xem xét trang trại vì chưa có ý kiến của chủ nhân. Mà chính nam tước phu nhân cũng không cho phép làm như vậy. Nam tước phu nhân mặc áo choàng ngắn bằng vải nâu đen và đi đôi giày ủng bần thỉu bước ra thềm nhà. Phu nhân không bỏ điếu thuốc lá ra khỏi miệng, thở khò khè vì bị bệnh suyễn rồi ho lộ khụ, chào hỏi Weiss rất tử tế như thể chào hỏi một người quen cũ. Còn Dushkevich thì

phu nhân không thèm liếc nhìn, Steinglitz thì phu nhân hỏi về thâm độc rằng thiếu tá chơi đàn gì. Khi Steinglitz tức giận trả lời rằng hẳn không phải là nhạc công, mà là sĩ quan Cục tình báo, phu nhân ngắt lời hẳn:

- Trong phòng khách của tôi, ngài Canaris đã biểu diễn sáo, còn ngài Heydrich thì chơi vĩ cầm. Còn nếu ông không phải người chơi nhạc thì ở đây ông chẳng có việc gì để làm đâu. - Nhưng rồi lại thương hại và ra lệnh cho quản gia mời các vị dùng cơm sáng với quản gia ở tòa nhà một mái.

Trong bữa ăn viên quản gia nói với Steinglitz rằng, nam tước phu nhân đề nghị thiếu tá giúp phu nhân lập ở đây một trại tập trung cho các tù binh làm việc trong trang trại. Làm thế sẽ đưa chúng vào kỷ luật, ngoài ra mức ăn của trại sẽ tiết kiệm hơn.

Steinglitz bực mình đã đẩy đĩa ăn ra, nói rằng chuyện đó không thuộc trách nhiệm của hẳn. Nhưng dù thế nào đi nữa, nam tước phu nhân cũng có thể trực tiếp nói với hẳn chứ không nên qua kẻ trung gian.

Viên quản gia nói:

- Nam tước phu nhân cho rằng, có ba điều khuyên răn của quốc trưởng gần gũi với trái tim của người lính Đức, - hẳn bẻ cong những ngón tay sạch sẽ, khô héo của mình nói tiếp: - Đức hóa, đuổi nhà và bắn giết! - Ngược mắt lên, hẳn nói đầy ý nghĩa: - Ngoài ra, nam tước phu nhân sẵn sàng trả từ bốn mươi đến năm mươi mark mỗi đầu người cho việc tổ chức tốt vấn đề vừa nhắc.

- Tôi rất tiếc, - Steinglitz nói tiếp, - nhưng tôi đã mất khả năng giúp đỡ nam tước phu nhân.- Rồi hẳn đứng dậy.

Viên quản gia không thèm đứng dậy, gật đầu đại khái chào tiễn thiếu tá.

Nhưng hắn đã tính làm với Steinglitz. Không thể mua rẻ thiếu tá như vậy được. Steinglitz buộc phải giết và bắt cóc người khi thi hành nhiệm vụ - đó là công tác của hắn. Nhưng nếu việc giết người không được che đậy bằng cướp bóc thì không bao giờ hắn lấy một vật quý giá nào hết. Còn người bị bắt cóc cũng không thể làm hắn mủi lòng bằng lời lẽ biện bạch về con cái của mình, cũng không cảm dỗ được hắn bằng tiền bạc. Steinglitz cho rằng, thái độ liêm chính của hắn quý giá tới mức, lúc nào đó hắn sẽ nhận rất nhiều vì thái độ này và hắn không cho phép mình đổi chác bằng vật nhỏ mọn. Thế là bây giờ hắn quyết định tỏ cho biết hắn bị nhục ra sao vì hắn bị mời ăn hối lộ.

Nhìn viên quản gia bằng con mắt lạnh nhạt như mắt cá, bỗng nhiên Steinglitz ra lệnh quát gườm:

- Đứng dậy!

Viên quản gia chịu nhượng bộ.

Thiếu tá giơ hai tay lên:

- Ngồi xuống! Đứng dậy!

Đôi đầu gối già lão của viên quản gia run lên bần bật nhưng hắn còn cố gắng làm theo lệnh, mồm há ra như cá hít không khí.

- Nhanh lên! Nhanh hơn nữa! - Steinglitz ra lệnh. Và chỉ khi viên quản gia quá mệt mới ngã lăn ra, thiếu tá mới bỏ ra xe, ngồi vào xe và thỏa mãn ngả lưng vào thành tựa, đôi chân dài nhỏ duỗi bắt chéo nhau trong đôi ủng bóng lộn.

Sau việc này, Dushkevich không dám đội mũ sắt ngồi bên cạnh thiếu tá nữa. Hắn để mũ sắt trên đầu gối, và chỉ đội khi ra khỏi xe.

Theo đặc điểm mà Steinglitz kiên quyết đưa ra khi khám xét liên miên các trang trại, lâu đài, nhà cửa, Weiss xác định rằng hắn đang tìm kiếm thứ gì đó giống như một doanh trại bí mật cũ, và không

phải là một mà là nhiều địa điểm thích hợp. Chúng được dùng không phải để đặt các bộ tham mưu và cũng không phải làm trại tập trung, mặc dù những kẻ ở trong cái địa điểm này bị mất tự do đi lại và khả năng tiếp xúc với xã hội bên ngoài. Vì nếu như cần địa điểm thích hợp làm trại tập trung thì Steinglitz việc gì phải đi tìm những trang trại thiết bị tốt nhưng lại cách xa các đường giao thông chính.

Thế là đã rõ một điều: Steinglitz đang dự tính đặt một căn cứ quan trọng ở đâu đây thuộc ngoại ô Warsaw, và trong vòng một tuần lễ Weiss đã gửi các bưu ảnh theo các địa chỉ ở Rovno, Lvov, và cả ở Berlin thông báo hiện giờ anh đang ở đâu. Trong số hành lý của anh vẫn có chiếc khăn tay quen thuộc với chúng ta, ngoáy đầu chiếc khăn này vào trong chén nước sạch, Weiss lại viết bằng nước lên giữa các dòng kẻ của các bưu ảnh những thông tin tổng hợp của mình.

Hai Mươi Lăm

Có một ngài Landsdorff nào đó từ Berlin đến. Lão mặc thường phục, nhưng Steinglitz và Dietrich phải mặc quân phục ngày lễ đón tiếp.

Đây là một người gầy gò, tóc bạc, môi trể xuống vì tuổi già, đầu nhỏ kiêu hãnh lắc lự trên chiếc cổ thon dài, đi lại hống hách, đôi mắt thâm lồi nhìn chăm chú như mắt rắn.

Steinglitz ra lệnh cho Weiss buổi tối chuẩn bị bể tắm cho ngài Landsdorff và giúp tất cả những gì ngài Landsdorff yêu cầu.

Thực hiện nhiệm vụ này với danh dự của mình lúc đầu thật khó khăn. Vì trong lý thuyết lẫn thực hành Weiss chưa bao giờ được đào tạo để đóng vai anh lính hầu. Nhưng biết làm sao được, sau khi suy nghĩ kỹ về cách hành động của mình, Weiss bắt tay vào thực hiện các trách nhiệm của anh được trao. Ngoài trời hơi lạnh, nên hơi ấm đồ lót bằng máy sấy mà lão già mặc sau khi tắm, tức là làm cho lão thấy dễ chịu. Khi vào phòng mình, Landsdorff hơi khó chịu vì vali của lão bị mở, nhưng khi thấy mọi thứ chuẩn bị để tắm, lão yên lòng ngay.

Weiss cũng cẩn thận và cố gắng giúp đỡ lão cởi quần áo gần như đây là một thương binh vừa được đưa từ mặt trận về. Nằm gọn trong bể tắm, Landsdorff nhận thấy nhiệt độ của nước đúng như lão thích. Lão khép đôi mi mắt trắng như mi mắt gà lại, lão đề nghị Weiss lấy quyển sách đặt ở bàn làm việc và đọc cho lão nghe.

Đây là cuốn tiểu thuyết Pháp xuất bản năm 1902 bằng tiếng Đức ở Munich. Nhan đề của nó là “Nghệ thuật khoái lạc”. Nhưng trong đó không có gì là viễn vông cả. Tác giả mô tả một cách xúc tích và tỉ mỉ cuộc sống của một người đàn ông đứng tuổi, không vợ con đã tự kết án mình: tình nguyện giam mình trong phòng riêng. Sinh vật duy nhất mà người này tự cho phép mình giao thiệp là con chim sơn tước. Những buổi nói chuyện với con chim này, là bản chất của câu chuyện.

Weiss đọc sách ngồi hơi xa bể tắm trên chiếc ghế tròn con, thỉnh thoảng, khi ngược mắt lên, anh nhìn thấy bộ mặt nhăn nheo đang ngọ nguậy trong nước của Landsdorff điềm nụ cười mơ màng.

Sau đó Weiss giúp lão bước ra khỏi bể tắm, lau khô người lão bằng chiếc khăn mặt ấm, phủ lên người lão chiếc khăn choàng hơi ấm từ trước và dẫn lão đến giường ngủ. Ở đây anh khoác lên người lão chiếc áo choàng ngủ dài, đắp chăn bông cho lão rồi hỏi xem lão còn ra lệnh gì nữa không.

- Ta rất thích giọng đọc của anh! - Landsdorff nói. - Đọc tiếp đi!

Nhưng Weiss vừa cầm cuốn sách thì có tiếng gõ cửa một cách rụt rè và sau đó Steinglitz và Dietrich cũng vẻ rụt rè bước vào phòng.

Cũng với cái giọng đều đều mà lão tán thưởng giọng đọc truyện của Weiss, Landsdorff nói với hai viên sĩ quan đang đứng nghiêm bên giường:

- Thưa các ông! Bây giờ tôi sẽ đọc các ông nghe lệnh của thống soái Keitel. Lão đọc lệnh in trên giấy pelure: - Điềm một: Các tù binh Liên Xô bị khắc bằng dấu dài hạn đặc biệt.

Điềm hai: Dấu có hình góc nhọn khoảng bốn mươi nhăm độ, độ dài của cạnh là một phân và khắc trên móng bên trái. Vết xước được gạch trên mặt da trắng bằng mũi thép nhọn nung nóng và bôi mực tàu.

Vì thế tù binh đến các trại chuyển vận, nơi chúng ta tiến hành chọn lọc người biên chế cho các trường tình báo và phá hoại phải có in dấu. Thưa các ông, từ đó cần rút ra là việc chọn lọc người sơ bộ nhất cần phải tiến hành trong các trại tuyển lựa.

Ngay lúc đó Landsdorff chép môi. Weiss hiểu ý chạy tới, dúm thuốc lá vào mồm lão, đánh diêm đưa lên.

- Thưa các ông - Landsdorff nói rít lên. - Tôi cho rằng, tên binh nhất này được giáo dục tốt hơn một số sĩ quan. - Và lại tiếp tục bằng cái giọng không hài lòng: - Điểm ba của lệnh này ra ngày mười hai tháng năm năm nay giải thích rõ cần phải đối xử với bọn cán bộ quân sự chính trị Liên Xô bị bắt làm tù binh ra sao. Trong đó chỉ rõ:

“Những tên lãnh đạo trong các binh chủng không được coi là tù binh và phải bị thủ tiêu, chậm nhất là ở trong các trại chuyển vận. Chúng không được phân tán về hậu phương”.

Dietrich sốt ruột nói:

- Chúng tôi đã nhận được lệnh này.

Landsdorff giấu cợt nhìn hắn và, như không nghe thấy hắn nói, lão tiếp tục bằng cái giọng đều đều như cũ:

- Điểm này của lệnh kêu gọi hợp tác cần thiết giữa các ngành SĐ, SS, Gestapo và ngành của các ông.

Khi ngành quản lý trại vận chuyển báo cho biết họ đã thủ tiêu một số đơn vị tù binh mới đến tiếp thì điều đó được xét như là sự lơ là của ngành quản lý trại tuyển lựa. Còn khi ngành quản lý trại hậu phương thủ tiêu số tỉ lệ phần trăm tù binh nhiều hơn số thủ tiêu ở gần mặt trận, cơ quan quản lý trại gần mặt trận bị kết tội không lưu tâm.

Do tình hình như vậy nên mỗi ngành mỗi cấp của hệ thống trại giam đều lưu ý thủ tiêu tù binh với tỉ lệ tối đa, còn bất kỳ việc giảm tin tức nào về số lượng tù binh thủ tiêu cũng có thể là nguyên do để điều

tra và quy trách nhiệm là không thi hành lệnh ngày mười hai tháng năm năm một nghìn chín trăm bốn mươi mốt”.

Landsdorff gạt tàn thuốc lá vào chiếc vỏ ốc biển lớn do Weiss biết trước đưa ra cho lão, chăm biếm nhìn hai sĩ quan.

- Thưa các ông, tôi không mời các ông ngồi vì rằng các ông có thể coi lời mời đó của tôi như sự thể hiện thái độ không tin vào sức chịu đựng nhà binh của các ông. Nhưng nói vào việc. Tất cả những điều nói trên sẽ làm cho nhiệm vụ của các ông vô cùng phức tạp. Các ông phải lựa chọn số lượng người tối đa của các trại để sau khi nghiên cứu riêng sẽ tuyển lựa số người nhất định và dạy số này, đào tạo số này cho hoạt động gián điệp và phá hoại. Ngừng một giây rồi hấn kết luận: - Trong giai đoạn đầu tiên, tôi khuyên: khi trong số tài liệu các ngành nghề do các ông lựa chọn được đưa ra bàn bạc ở Gestapo phát hiện thấy những đối tượng riêng không có lợi thì không nên hoàn toàn kết tội Gestapo sơ xuất. Đô đốc Canarias thật không muốn làm căng thẳng quan hệ giữa các bên. Và vì thế chính các ông phải sửa sai lầm của Gestapo và làm việc đó không cần thủ tục thừa nào hết. Không cần cả lễ nghi chính thức của các án tử hình công cộng. Thưa các ông, các ông được tự do!

Không cho hai viên sĩ quan kịp há miệng, lão gạt đầu cho chúng ra.

Sáng dậy Landsdorff yêu cầu xoa bóp chiếc chân đau cho lão. Và với một sự thành thạo kỳ lạ Weiss đã làm tốt việc này. Và mặt xoa bóp anh có được đào tạo chính quy cả về lý thuyết lẫn thực hành. Các huấn luyện viên khẳng định rằng xoa bóp không những là viên thuốc vạn năng chữa tất cả các bệnh mà còn là cách tốt nhất làm thoải mái hệ thần kinh. Hồi còn ở Latvia, Weiss đã nghe các bài thuyết trình về xoa bóp, và sau những lần luyện tập ở sân vận động “Dynamo”, các vận động viên thường xoa bóp cho nhau. Vì thế mà Weiss có những kinh nghiệm nhất định.

Landsdorff rất hài lòng nói rằng, ngay từ thời cổ người La Mã đã dùng xoa bóp: xoa bóp cho chỉ huy quân sự trước ngày xuất trận và

cho cả những nhà quý tộc trước khi phát biểu quan trọng trong nghị viện.

Weiss mạnh dạn nói rằng, ngay cả Timur - nguyên là một kỵ binh xuất sắc, cũng không coi khinh môn xoa bóp.

Landsdorff chăm chú ngắm viên binh nhất, hỏi anh nhận được huy chương trong trường hợp nào. Weiss khiêm tốn trả lời:

- Có gì đâu ạ, chỉ vì lòng dũng cảm thôi!

- Thế anh còn gì nữa.

- Thưa ngài thiếu tướng, cái đầu ạ!

- Ta không phải tướng, - Landsdorff khô khan sửa lại. Rồi nhếch mép cười, nói thêm: - Nhưng nếu như không có bọn ta thì các tướng lĩnh đã chiến đấu như bọn mù rồi. Thế thì có cái gì trong đầu anh?

- Tôi thật muốn làm người có ích cho ngài ạ!

- Bằng cách gì?

- Tôi cho rằng ngài hiểu biết mỗi người hơn cả người ta hiểu biết về chính bản thân...

- Phải, tất nhiên rồi!

- Tôi cảm thấy như thiếu tá Steinglitz và đại úy Dietrich còn chưa hiểu ngài thực đúng đắn.

- Nói đi, ta nghe - Landsdorff thậm chí hơi chống khuỷu tay nhồm lên.

Weiss hiểu rằng anh đang liêu lĩnh, nhưng anh không còn cách nào khác thu hút sự chú ý của Landsdorff đối với anh.

- Ngài đã làm cho hai ông sĩ quan hiểu rằng, càng sàng lọc nhiều bao nhiêu ngay từ trong trường học thì do đó càng có được nhiều cơ sở khiến trách ngành Gestapo lưu ý không đúng mức.

- Thế từ đó phải làm gì?

- Cần phải có một số lớn loại người không có ích đưa vào các trường. Nếu không, khi không phát hiện ra được loại người này thì mọi trách nhiệm sau này sẽ đổ hết cho ngành tình báo thôi.

- Ô, anh thật là tay biết lường gạt. Anh học được cái đó ở đâu đấy?

- Dạ, ông khu trưởng Funk “sếp” của tôi, đã thường dùng phương pháp này đối với các hội viên “Hiệp hội kiều dân Đức vùng Baltic”. Ông ấy kết nạp vào Hội tất cả những ai mong muốn. Sau đó, trước khi hội hương, lập một danh sách lớn tất cả những ai bị coi là không đáng được tin cậy. Và Berlin đã đánh giá cao công lao ông Funk, và đã chỉ cho biết công việc không tốt lắm của các điệp viên Gestapo ở Riga.

- Làm sao anh biết chuyện này?

- Tôi đã được ông Funk đặc biệt tin cậy ạ.

- Vì sao?

- Vì rằng, ngài là người đầu tiên, cũng là người cuối cùng tôi coi là có khả năng nói về chuyện này được. Ông Funk đã coi trọng khả năng quên cái cần nhớ của tôi.

- Té ra anh cũng hiểu danh đấy! - Landsdorff nói về khích lệ.

Weiss thốt lên đầy tình cảm chân thành:

- Tôi hiểu rằng ngài là một người chức cao và tôi chỉ muốn ngài để ý đến tôi thôi ạ.

- Thế anh nghĩ ra điều đó lúc nào?

- Chỉ vừa bây giờ, - Weiss thú nhận về tin cậy. - Tôi đã cảm thấy lòng tốt của ngài và thế là quyết định... - Anh nói nhỏ. - Tôi biết đôi chút tiếng Nga, - và vội nói thêm: - Vấn đề này tôi đã khai trong lý lịch. Tôi học được tiếng Nga trong khi làm việc ở chỗ một người kiều dân Nga thuộc Latvia. - Rồi anh nói rõ hơn: - Đây không phải hoàn toàn là thứ tiếng Nga mà bọn Xô Viết dùng để nói với nhau, nhưng tôi hiểu hết.

Landsdorff nằm, mắt nhắm, mặt không động đậy như chiếc xác ướp khô.

Weiss ca thán:

- Ông thiếu tá chỉ coi tôi như một tên lái xe thôi ạ. Nhưng tôi thật sung sướng nếu như có ai đó lưu ý đến các khả năng khác của tôi.

Landsdorff mở mắt - cặp mắt lồi như của loài cá nhám.

Weiss chịu đựng cái nhìn soi mói, xuyên vào tận nội tâm con người của Landsdorff và mỉm cười rụt rè cầu khẩn. Landsdorff nói:

- Anh là người mà chỉ cần dạy thêm đôi chút rồi quẳng vào hậu phương bọn Nga. - Và liếc nhìn chiếc huy chương của Weiss, lão nói thêm về châm biếm: - Anh thật là người dũng cảm đó thôi.

Weiss lạnh toát người, các ngón chân anh đã trượt đi vì cảm giác thất bại. Thế là câu chuyện liều lĩnh này đã dẫn đến đâu, cái câu chuyện anh đã suy tính kỹ nhằm hoàn toàn vào mục đích khác. Té ra, anh đã tính nhầm, anh đã không thể đánh giá đúng lão già trưởng giả này. Anh không nên liều lĩnh thế này mới phải. Nhưng làm thế nào không liều lĩnh khi anh đã vớ tới gần nguồn tin tức, gần hơn cả Steinglitz? Và làm thế nào biết được Landsdorff thực sự coi anh là người thích hợp với công việc ở hậu phương Liên Xô hay lão chỉ muốn thử thách anh.

Chẳng còn thì giờ để suy tính, Weiss nói giọng thỏa mãn một cách máy móc hơn là do nhận thức:

- Xin cảm ơn ngài, thưa ngài Landsdorff. Tôi tin là ngài sẽ không tiếc với quyết định của mình.

- Tại sao ta lại có thể tiếc? - Landsdorff hỏi, mắt nheo lại.

- Vấn đề là, - Weiss nói, - ở chỗ tôi có cái vẻ ngoài quá tiêu biểu khiến cho ở Riga bất kỳ một tên Latvia nào cũng có thể nhận ngay ra tôi là người Đức, còn bọn Nga thì càng dễ nhận hơn. - Anh vội vã nói thêm: - Nhưng điều đó không có nghĩa lý gì. Là một người Đức thực thụ, tôi sẵn sàng cống hiến cuộc đời mình cho quốc trưởng, và, ngài có thể tin tôi, nếu cần phải hy sinh, tôi sẽ hy sinh ở đó với danh dự của một người Đức.

Landsdorff chăm chú ngắm Weiss hồi lâu. Sau đó nói về thương hại:

- Đúng, anh nói phải. Anh là người Đức kiểu mẫu. Thật có thể đưa anh đi triển lãm ở phòng chủng tộc như một hình mẫu sống về người Aryan. Nhưng tôi sẽ nghĩ đến chuyện anh. - Landsdorff hứa rồi hất tay cho Weiss ra ngoài.

Trước ngày diễn ra cuộc nói chuyện nguy hiểm này, Weiss đã suy nghĩ mãi: anh phải hành động ra sao trong hoàn cảnh mới mặc dù có thuận lợi đối với anh nhưng lại đang che dấu sự đe dọa cách ly. Anh không muốn bị rơi vào tình trạng không hoạt động một lần nữa, như lần trước, khi anh rơi vào một cứ điểm bí mật của Cục tình báo Đức - nơi đào tạo một nhóm kiều dân Nga phản quốc để quẳng vào hậu phương Liên Xô.

Theo tất cả các tài liệu thì ngành tình báo Đức đã bắt đầu lập một hệ thống khổng lồ các trường tình báo phá hoại.

Điều đó nói lên rằng cuộc tấn công chớp nhoáng của bọn Hitler đã bị bẻ gãy, và cả những hy vọng của chúng tìm kiếm sự ủng hộ trong một số ít dân nước Xô Viết cũng đã bị phá sản. Và không phải “đội Năm”, cái mà chúng hy vọng, đang chờ chúng, trên đất nước Xô Viết, mà là những đòn phản công vũ bão của các binh đoàn du kích.

Do đó chúng quyết định huy động hết mọi phương pháp tiến hành chiến tranh bí mật. Phải tiến hành các vụ phá hoại lớn, các vụ khủng bố quần chúng trên lãnh thổ Liên Xô. Và đây không còn là sách lược, mà đã là chiến lược của các chiến dịch quân sự. Bộ tổng tham mưu Đức và tất cả các cơ quan mật của nước Đức quốc xã đã được kết hợp lại để thực hiện nhiệm vụ này.

Và không phải ngẫu nhiên Landsdorff là cán bộ nổi tiếng của ngành SĐ. Phát hiện ra điều này, Weiss quyết định chơi trò cạnh tranh giữa Cục tình báo và ngành Gestapo. Chơi trò này với sự tính toán sao cho có thể tin được vào lòng trung thành với Cục tình báo của anh và cả vào sự sẵn sàng đi làm bất kỳ công việc đê tiện nào về lòng trung thành này. Bởi vì con cáo già Landsdorff sẽ không tin vào bất cứ lòng trung thành nào khác ngoài sự ham mê danh vọng, chức vụ. Weiss không quyết định mạo hiểm ngay, mà chỉ sau khi anh đã làm quen với cuốn sổ tay của Landsdorff, đúng hơn là làm quen với một bài ghi trong cuốn sổ này viết bằng nét chữ hơi cổ nhưng rõ ràng: “Tù binh Liên Xô ở trong các trại giam vẫn tiếp tục giữ được một cách máy móc mọi đạo lý và phong tục đặc trưng cho hệ thống chính trị của chúng, và đang thành lập các tổ chức cộng sản bí mật lãnh đạo người của chúng.

Để phát hiện ra bọn “lãnh đạo” này, ngành Gestapo có các chỉ điểm viên trong đám tù binh, đó là loại người đã được kiểm tra có giá trị nhất cho các trường tình báo phá hoại.

Nhưng để giữ sổ này cho riêng màng lưới của mình, Gestapo bằng mọi cách che giấu nó đi, đưa họ vào danh sách những kẻ không đáng tin cậy, thậm chí phải đem đi thủ tiêu.

Nhất thiết phải mạnh bạo, trực diện phát hiện ra sổ này trong tất cả các trại và bất kể sự chống đối của Gestapo, liệt chúng vào quân số các trường”.

Phần này Landsdorff ghi vào sổ tay, rõ ràng là để chỉ thị cho các nhân viên Cục tình báo được phái đến các trại tù binh chọn học

viên.

Từ đó Weiss rút ra những kết luận phù hợp và quyết định nói chuyện với Landsdorff, vì anh hy vọng rằng làm thế sẽ mở cho anh khả năng tham gia vào việc chọn lựa “bọn này”. Anh đã liệu tất cả, như người ta thường nói, để giành lấy tất cả.

Phát hiện ra mào lưới bọn chỉ điểm cho Gestapo, lẽ nào để làm việc đó lại không đáng liệu mạng hay sao! Và anh đã liệu, mặc dù đoán trước được cả sự sáng suốt lẫn sự nghi ngờ tất nhiên của Landsdorff.

Nhưng cách xử sự của Weiss lại đúng đắn và hoàn toàn chính xác. Lẽ nào nguyện vọng hồn nhiên điên cuồng của một thanh niên Đức muốn phục vụ hết khả năng lại không là tất nhiên hay sao? Và lẽ nào sự hoảng sợ của Weiss lại không là chuyện tất nhiên hay sao? Trong đó có gì lạ? Một lái xe lái cá đã quen sống với chủ mình rồi - và bỗng nhiên rơi vào chính địa ngục. Tất nhiên anh ta hoảng sợ. Tất nhiên việc Weiss hoảng sợ khi hiểu rằng anh sẽ bị đưa đi nhảy dù xuống chỗ người của mình - đó lại là chuyện khác, vì khi đó công việc của anh hiện nay ở đây - giữa kẻ thù sẽ ra sao. Nhưng, tất nhiên, Landsdorff đã coi sự hoảng sợ của anh là cái nhút nhát thông thường thôi.

Có thể Weiss đã gây nghi ngờ ở chỗ anh dám len lỏi vào những công việc bí mật của các chỉ huy cấp cao. Nhưng mà đó cũng là điều tất nhiên. Một tên ngông cuồng? Tất nhiên. Chính anh cũng không giấu giếm điều đó. Nếu là người khiêm tốn thì đã thỏa mãn với chiếc tay lái ô tô rồi.

Tại sao anh lại nói với Landsdorff rằng anh biết tiếng Nga? Chẳng lẽ anh đã che giấu điều đó hay sao? Trong lý lịch có ghi tất cả. Vì anh đã trả lời hàng trăm câu hỏi khác nhau. Nhưng hiểu biết của Weiss không làm thiếu tá chú ý. Và Weiss cũng chưa buộc hẳn, nhưng đã đến lúc cần phải nhắc đến những hiểu biết của anh. Nguy hiểm không? Có, nguy hiểm! Nhưng vì người dạy anh tiếng Nga lại không

thuộc những người Nga hiện nay đang đánh nhau với người Đức. Một họa sĩ thời trang chạy trốn khỏi cách mạng Nga. Trong lý lịch có tất cả những điều này.

Và bây giờ một vấn đề khác làm Weiss lo lắng. Liệu anh có thể làm một tên Đức được không khi nhìn thấy những người Xô Viết bị quăng vào các trại tập trung của phát xít! Anh sẽ làm thế nào nhìn được vào tận mắt những con người ngay ở đây vẫn không mất lòng tự hào, danh dự và lòng trung thành với Tổ quốc? Anh đã được học nhiều. Và rõ ràng, anh không phải loại học trò kém. Làm một tên Đức giữa bọn phát xít thật không dễ, điều đó đòi hỏi sự tập trung cao nhất mọi trí lực. Thế rồi cuối cùng anh cũng đã trở thành một tên Đức, đối với bọn phát xít, anh là người của chúng. Nhưng lấy đâu ra sức để làm một tên phát xít trước mặt những người Xô Viết. Phải hành động ra sao? Anh chưa được đào tạo để làm việc này, anh chưa được học điều này. Thậm chí anh không thể dự định trước được là sẽ phải đi đến chỗ tự hành hạ mình như vậy. Mà đến nước này không phải do bị ra lệnh, mà là do sáng kiến của anh, vì rằng điều này ngay bây giờ toàn diện nhất, cần thiết nhất, nhất thiết phải làm.

Hành động theo cách khác anh cũng không thể làm được. Nghĩa vụ của anh, ngay bây giờ phải có mặt ở chỗ nguy hiểm hơn. Và phải cất giấu thật kỹ tất cả những gì mang tính người, phải quên đi cái điều anh là con người, là một người Xô Viết. Vì rằng, nếu anh càng thể hiện ít những tình cảm người bình thường bao nhiêu - những tình cảm tự nhiên đối với mỗi con người, thì anh sẽ càng tỏ ra tự nhiên bấy nhiêu trước những tù binh Liên Xô. Họ phải nhìn thấy trong con người anh một tên phát xít, chỉ có một tên phát xít thôi, một kẻ thù đáng căm ghét. Và chính việc làm một tên phát xít trước mặt những người mà ngay cả ở nơi kẻ thù dùng đủ mọi cách để trước hết giết chết trong con người tất cả mọi cái mang tính người, và chỉ sau đó mới thủ tiêu con người về thể xác - họ vẫn là những con người chân chính - đó mới là sự tra tấn ghê gớm làm sao!

Mọi chuyện này thật kinh khủng, thậm chí anh không thấy sung sướng khi von Dietrich mấy ngày sau nói rằng anh được tăng cấp và sẽ được biên chế làm phiên dịch cho phòng “S” thứ hai. Nhưng trong khi chưa có lái xe khác, phải chuẩn bị cho một chuyến đi dài. Không, Weiss không phấn khởi trước kết quả của mình trong chiến dịch mạo hiểm với Landsdorff. Liệu thắng lợi của anh sẽ có thể là thất bại hay không? Hay là anh đã đánh giá quá cao về bản thân, liệu trong tâm hồn anh có đủ chất thép để chịu đựng nổi những cuộc tra tấn tàn bạo về tinh thần mà anh tự gánh lấy hay không?...

Nhưng tất cả chuyện này đều nằm kín trong lòng Weiss. Và để đáp lại, binh nhất Weiss cúi chào Dietrich. Weiss rõ ràng là xúc động trước diễm phúc này, anh lắp bắp nói không rõ lời rằng sẵn sàng phục vụ hấn.

Anh thật rất muốn được tách riêng ra một mình, nhưng ngay lúc này Weiss tự nhắc mình cần phải vào gặp Landsdorff để cảm ơn lão, đồng thời không quên là phải mỉm cười phấn khởi.

Landsdorff lạnh nhạt tiếp anh, về sự vụ. Lặng lẽ nghe xong lời cảm ơn đầy phấn khởi của người binh nhất, lão gạt đầu cho anh ra. Nhưng khi anh bước đến cửa ra vào thì bỗng nhiên lão nói một câu rất có ý nghĩa:

- Anh có cái lưỡi hơi dài. Có thể vì nó mà cái cổ bị vạ lây đấy!

- Thưa ngài Landsdorff, - Weiss trả lời đầy phẩm cách cá nhân. - tôi cho rằng chiếc cổ của tôi sẽ chỉ chịu hình phạt trong trường hợp, nếu như tôi không báo cáo riêng với ngài tất cả mọi việc.

- Chính ta muốn nói như thế...

Hai Mươi Sáu

Ở phòng hành chính tên thư ký trưởng trao cho Weiss tấm bưu thiếp ngắn. Một người bạn của Weiss, chàng Vogel nào đó - trung sĩ quân cần quét hiện đang ở Smolensk mời Weiss đến Moskva dự lễ Chúa giáng sinh.

Khi báo cho tên thư ký trưởng biết lời mời này và nói rằng bọn Nga lười không muốn nộp các thành phố của mình nên đành phải thúc chúng khẩn trương lên, về phần mình, Weiss đã gây cho tên thư ký trưởng khả năng cười giễu sự chậm chạp của người Nga, và sau đó anh bỏ xuống gara. Ở đây, với chiếc khăn tay Moskva tẩm hóa chất, anh cho hiện tấm bưu thiếp và dịch các chữ số nâu đỏ viết nghiêng và dày đặc bằng bút chì nhỏ nét: “Warsaw, Thế giới mới, 40. Nhà hát nhạc nhẹ. Nicole, số nhà ở của anh. Tuổi bố anh...”

Weiss hiểu rất rõ ràng, bây giờ anh hoàn toàn chịu dưới quyền Dietrich, và vì thế để đi vào được thành phố chỉ cần có phép của Dietrich là đủ, nhưng anh vẫn coi việc xin phép Steinglitz là cần thiết. Bằng cách đó càng chiếm được cảm tình của viên thiếu tá đối với anh. Không thỏa mãn với những điều đó, Weiss lại đến gặp cả Landsdorff, báo cáo rằng sẽ đi Warsaw và hỏi xem lão có ra lệnh gì không, bằng cách đó, anh cho rằng chủ chính của anh là Landsdorff chứ không phải ai khác.

Landsdorff trao nhiệm vụ mua cho lão một số viên thuốc muối lá nhọn để tắm chữa bệnh. Loại dùng cho người yếu phổi. Tìm kiếm trong các cửa hàng sách những cuốn xuất bản trước năm chín mươi thế kỷ trước. Lão giải thích:

- Ta chỉ thích những gì gắn bó với tuổi trẻ của ta, - khép mi mắt xanh xao lại, lão nói thêm: - Nó đẹp vô cùng.

Dietrich đề nghị mua cho hắn một số bánh nướng ở cửa hàng bánh kẹo “Jan Gajewski” phố Marshalkovskaya. Còn Steinglitz thì nhờ mua giò tiết. Tiền thì hắn không đưa, nhưng lại thân mật khuyên Weiss rẽ vào trạm y tế khi ở Warsaw về để phòng bệnh.

Cái chức binh nhất và tám huy chương đã mở ra trước mắt Weiss những khả năng mới.

Anh vẫy chiếc xe tải cùng chiều đầu tiên lại, ra lệnh cho tên lính chuyển từ cabin sang thùng xe, cho tên lái xe một bao thuốc lá và sai hắn cho xe chạy về Warsaw với tốc độ “quỷ trốn thần hoàng”.

Tâm trạng anh rất vui. Với cảm giác yêu đời, say sưa như đạt kết quả sau khi thi ở trường đại học, và khao khát được nghỉ ngơi sau khi lao động có kết quả. Anh tự cho phép mình “được thoải mái” tán hươu tán vượn với tên lái xe về thế này thế kia... Dù có thế nào đi nữa thì công việc anh được trao cho đến nay, có thể nói anh đã đảm nhiệm được, và đúng là không có gì làm con người phấn khởi bằng nhận thức về nghĩa vụ đã được thực hiện.

Anh tự coi đã được tôi luyện, đến mức anh đã dừng cảm trình bày những phán đoán khinh bỉ của mình về người Nga mà không thấy ghê tởm về bản thân. Anh đã nhiệt tình hỏi tên lái xe - một tên lính đứng tuổi, lưng gù, râu ria hằn xuống thành những đường nhăn thô lỗ.

- Thế nào, ta sắp chiếm Moskva và kết thúc chiến tranh chứ?

Tên lái xe không ngược đôi mắt mệt mỏi lên, cau có nói:

- Cậu cho rằng chiến tranh với bọn Nga đã sắp kết thúc rồi, còn bọn Nga thì lại cho rằng hiện giờ chúng mới bắt đầu đánh nhau với ta.

- Còn anh thì nghĩ sao?

- Heil Hitler! - Tên lái xe nói và không bỏ tay lái phải ra khỏi vành lái, giờ ngón tay trở lên.

Theo giọng nói, anh đoán tên này người miền Nam nước Đức.

Tên lái xe cũng thừa nhận điều giả định đó.

- Có những người Đức chỉ thích uống bia, một số khác lại thích rượu trắng, nhưng cũng có một loại người thứ ba lại chỉ thích rượu ngọt. - Nghiêng đầu về phía Weiss. - Phải, tôi người Saar, còn cậu, nhận ngay ra thôi, người Phổ.

- Đúng, tôi người Phổ, - Weiss cũng tự nhận. - Anh biết rằng ở trong cuốn sách thông thái có viết về Phổ như sau: “Phổ không phải là một quốc gia đang nắm quân đội, mà đúng hơn, Phổ là một quân đội đang chỉ huy cả dân tộc”.

Tên lái xe nghi ngờ nói:

- Đối với một người Phổ thì anh được giáo dục có thừa đấy.

- Đó là vì tớ là cháu gọi Goebbels bằng bác.

- Đúng, - tên lái xe đồng ý. - Chỉ có điều là muốn giống hoàn toàn thì còn thiếu một điều là chân cậu còn chưa bị quặt gãy.

- Tớ vẫn chưa hết hy vọng.

- Bọn Nga sẽ giúp cậu.

- Chúng không kịp đâu, sắp nghèo hết rồi.

- Cậu nói sao, là người của đội chôn cất như bác cậu à? Ông ấy chôn tất cả bọn chúng từ lâu rồi.

Weiss làm ra vẻ không hiểu câu nói bóng gió nguy hiểm này, anh hỏi:

- Chắc anh là cựu binh, tham gia đánh nhau trong đại chiến thứ nhất rồi chứ?

- Phải, tiến đến tận Ural.

- Thế cơ à? - Weiss sửng sốt hỏi. - Đúng là một anh hùng.

Tên lái xe hỏi:

- Thế cậu đã bao giờ làm nghề chặt rừng chưa?

- Chưa.

- Không sao, bọn Nga sẽ dạy. Ở Ural bọn chúng đã dạy chúng tôi chặt rừng, trong đại chiến thứ nhất họ không chặt hết, mà để lại cho đại chiến thứ hai. Ở đó, rừng nhiều lắm, đủ cho tất cả.

- Anh đùa gì mà thô lỗ thế, - Weiss nghiêm nghị nói.

- Thì tôi có lỗi mắng thật, - tên lái xe khó khăn nói tiếp: - Tôi trở nên lỗi mắng từ ngày hôm qua, sau khi nhận được tấm “bưu thiếp chúc mừng”: nhân dịp đứa con trai cuối cùng - thằng út của tôi hy sinh anh dũng. Tôi có tất cả ba đứa. Ba thiếp chúc mừng gửi cho một ông bố - hơi nhiều chứ!

- Hút đi! - Weiss đưa bao thuốc ra.

Người lái xe lấy điếu thuốc lá rồi buồn rầu nói:

- Tôi hút. Nhưng chẳng quên được...

Weiss khuyên:

- Hãy xin ra mặt trận. Hãy trả thù cho các con anh.

- Trả thù ai?

- Bọn Nga.

- Ở chỗ chúng tôi bị sụp lò, hiểu không? - Người lái xe nói. - Mỏ bị sụp! Những mỏ này là của riêng thống soái Goering. Có lệnh phải tiết kiệm gỗ chống lò vì thời chiến. Thế là người ta chống nóc hầm lò bằng xương các con tôi.

- Vì chiến thắng đành phải chịu hy sinh.

- Vì ngài Goering mà phải hy sinh các con tôi ư?

- Anh nói năng như một tên cộng sản?

- Giống ư? - Người lái xe cúi nghiêng, sửa lại cái gì đó bên cửa phía Weiss ngồi. Rồi cho xe tăng tốc độ, ép người vào tay lái, không nhìn Weiss, đề nghị: - Cho xin thuốc nữa.

Weiss cho tay vào túi thuốc lá. Thế là ngay lập tức người lái xe đánh vai vào người Weiss một cái rất mạnh, hất anh ra khỏi xe. Cửa xe đóng lại, rồi chiếc xe vút lao nhanh trên đường cái.

Thật may cho Weiss, anh ngã vào chiếc rãnh cạnh cột mốc bên đường. Chỉ chút nữa anh đã bị tử thương nếu đập vào chiếc cột này.

Mặc dù toàn thân anh đau tê tái, anh vẫn không bị mất hứng. Loại người Đức như anh lái xe mà Weiss vừa gặp ở đây là lần đầu tiên. Chà, anh chàng lái xe! Giá như có thêm nhiều người Đức như vậy!

Weiss phủi quần áo, sửa lại người gọn gàng. Đúng là trông anh không được trang nghiêm lắm, và tay thì bị co lại. Đây, một chuyện “ba hoa” không mục đích có thể dẫn đến đâu.

Tuy nhiên, lẽ nào như thế mà lại không có mục đích? Không, anh đã thu được một điều gì đó bổ ích trong câu chuyện này, một điều gì đó.

Dù bài học vừa rồi có đáng buồn thế nào đi nữa, trên chiếc xe cùng chiều tiếp theo - một xe chở xăng, Weiss lại bắt chuyện vui nhộn với

tên lái xe, một thanh niên còn trẻ người Salzburg, trước lái taxi đêm.

Ngậm điếu thuốc lá rẻ tiền làm bằng giấy tẩm nicotine, tên trùm thổ công này kể cho Weiss nghe rằng, ngay ở Warsaw này cũng có thể chơi gái thoải mái không kém gì ở Pháp, miễn là có tiền thôi! Cứ mỗi chuyến đi thế này về hẳn lại nhận được phần của mình là mười lít xăng Anh hoặc Mỹ loại một. Ở chợ đen, số này cũng ngang một lít rượu lậu, mà chỉ cần nửa lít là có thể mạnh dạn đập cửa vào bất kỳ nhà cô gái quen nào.

- Nhưng ai tin rằng đó là xăng của Mỹ? - Weiss cười rộ lên.

Tên lái xe bực mình giải thích:

- Đoàn xe của tớ phục vụ không quân. Tức là kho xăng của công ty “New Jersey Standard Oil” hoặc “Royal Dutch Shell” và cho đến thời gian gần đây nhất thì cứ sau một triệu lít họ lại gửi thưởng sang: như bật lửa, đèn pin, đồng hồ, cặp da... Tất nhiên, những của này đâu đến tay lái xe. Bọn chỉ huy vơ hết.

- Cậu chịu bỏ qua à?

- Quy luật tự nhiên thôi.

Weiss nói về tin tưởng:

- Tớ cũng là lái xe. Nhưng lái xe con chẳng vớ được nhiều.

- Phải có đầu óc. - Hắn lấy tám bản đồ cất trên giá tẩm chân kính rồi đưa cho Weiss.

Weiss mở bản đồ ra đặt trên đầu gối.

Tên lái xe giải thích:

- Những vòng nhỏ, đó là các kho. Đường đi như thế nào cậu thấy đấy! Nhưng tớ lại đi theo đường làng - thế là có chắc chắn năm lít rồi, không kể mười lít kia.

Weiss nhìn tấm bản đồ một hồi lâu, anh đã nhớ kỹ. Và khi trao trả rồi anh còn tập trung suy nghĩ tự buộc mình nhìn lại bản đồ mấy phút. Anh nhìn thấy như nó được vẽ bằng loại sơn không nhìn thấy trên tấm kính chắn gió trong suốt. Weiss tập trung nhìn chăm chú vào tấm kính mà không hề để ý đến những trang trại đen sạm vì mưa, cả những ao hồ được bao phủ bằng lá đen rơi lả tả xuống như vẩy cá, cả những chiếc xe tải xám chở bọn lính mặc quân phục xám, mặt mũi cũng xám, anh cũng không nhận ra bầu trời xám, con đường xám và trận mưa xám. Anh chỉ nhìn thấy có tấm bản đồ. Và anh chỉ bừng tỉnh khỏi sự say sưa vào lúc mà anh chắc chắn rằng mình đã nhớ rất kỹ và rất chính xác những vòng tròn nhỏ và những vạch vẽ các con đường trên những ô kẻ vuông. Và ngay lúc đó, phụ họa theo những lời cuối cùng của tên lái xe, anh đề nghị:

- Dầu mỡ thì tớ có thể kiếm được. Cái gì có thể làm được thì tớ làm. Ở gara có đâu năm thùng...

- Cậu kỳ quặc thật, - tên lái xe cười rống lên. - Người ta hỏi bơ cơ mà!

Sau đó Weiss ngồi xe “Opel” nhỏ đến tận Warsaw. Chiếc xe này của một tên Đức béo mập, mặt hồng trông như trẻ con. Tên Đức mặc bộ quần áo thể dục thể thao mới, cổ quần chiếc khăn quàng lông đen, trông hẳn đúng là tay ăn diện. Nhìn thấy trên ngực Weiss tấm huy chương mới, hẳn khen:

- Anh hùng đấy! Và nháy mắt chỉ chiếc bi đông treo lủng lẳng trên móc: - Rượu trắng! Tôi sẽ uống với ngài. - Tên này tỏ ra rất có cảm tình với Weiss.

Weiss rút vào nắp bi đông bằng nhựa của mình. Còn tên Đức thì cầm lấy bi đông tu luôn chẳng cần cốc chén gì, rồi nói:

- Được sĩ của consortium “I.G. Farbenindustry”. Bây giờ tôi đến Auschwitz có chuyện buôn bán.

- Ở đó là trại tập trung!

- Đúng thế! Thừa ngài binh nhất, ngài có khổ sở vì bị mất ngủ không? - Bỗng nhiên hắn hỏi.

Băn khoăn nhìn hắn, Weiss đáp:

- Hình như không.

Tên dược sĩ về đàn anh vỗ vai Weiss và giải thích:

- Nếu có thì tôi có thể giới thiệu ngay với ngài một loại thuốc.

- Thuốc gì vậy?

- Loại thuốc chúng tôi đang thí nghiệm ở đó. Nhưng chỉ huy trại Auschwitz thực là một thằng đểu. - Hắn than phiền: - Mỗi gái lão ta đòi hai trăm mark. Mà công ty quy định tối đa là trăm bảy. Tạm thời chúng tôi cần khoảng bảy mươi đầu người. Nếu nhân lên thì thành khoản lớn, mà tôi thì không có quyền chi quá mức.

- Thế anh nói sao, anh mời tôi thuốc độc à?

- Gái, - tên dược sĩ nói giọng kẻ cả, - một đêm một đũa, và ngủ tuyệt diệu.

- Thế còn bọn tù?

- Thay đồ trắng miệng và vô giới hạn.

- Nghĩa là liều lượng chết người?

- Chính thế, - tên dược sĩ nói tiếp: - Ngoài ra lại hoàn toàn không mất tiền. Vì để bảo vệ sức khỏe những nhà tiêu thụ của chúng tôi. Một lần có mấy tên xỏ lá mò được đến đó. - Giọng hắn đầy vẻ tức giận: - Chúng bán cho tù nhân toàn thuốc giả, làm theo kiểu xyanua kali. Phần lớn sống lại hết, nhưng chỉ sau những cơn đau chết người, động kinh và mọi dằn vặt khác. Và, ngài hãy tưởng tượng xem, thì ra hầu hết nạn nhân là bọn Do Thái: chúng coi tự tử còn tốt hơn là chết trong phòng hơi ngạt. - Rồi nói, về đăm chiêu: - Nếu như

có thể lọt qua được viên chỉ huy trại, tôi tin chắc rằng sẽ có rất nhiều đũa tự nguyện mong muốn thực hiện tất cả các giai đoạn thí nghiệm sản phẩm thực nghiệm của chúng tôi. Có khả năng là còn được trả ơn bằng những báu vật mà chúng đã cất giấu đi nữa. - Hấn sôi nổi hẳn lên: - Ngài biết chúng giấu những báu vật này ở đâu không? Thật là chuyện ngu ngốc!

Weiss nghiêng hai hàm răng lại, trên má anh hiện rõ các nướm tròn cứng. Và bỗng nhiên anh hỏi:

- Anh vừa nói gì về quốc trưởng?

- Tôi nói về quốc trưởng? - Tên béo ngạc nhiên hỏi lại.

Weiss mắt sáng lên quay sang phía tên béo, nhắc lại một cách giận dữ:

- Không, mày dám nói với tao, một người lính Đức, về quốc trưởng như vậy à? Mày dám nói “đồ con cóc” à? Tao sẽ cho mày biết con cóc.

Rồi anh đấm tên dợc sĩ, anh đánh hấn một trận nên thân trong cabin chật chội, sau đó kéo hấn sang một bên và tự ngồi vào bên tay lái.

Chiếc xe từ từ chuyển bánh trên đường cái. Tên dợc sĩ khẽ rên rỉ vì sợ lại làm người lính này nổi giận.

Weiss đã nguôi cơn giận bất thành linh vừa rồi. Anh tự trách mình vì tính vô kỷ luật. Anh thấy mình cũng đáng ăn đấm vào mặt vì hành động vừa rồi. Không, thật là mất tự chủ, thật là mất tự chủ quá.

- Thừa ngài bình nhất, - tên dợc sĩ rụt rè hỏi, - ngài đưa tôi đi đâu ạ?

- Đến Gestapo, - Weiss đáp như cái máy.

- Tôi van ngài...

- Anh có thể làm nhục tôi, nhưng làm nhục quốc trưởng! - Weiss nói đồng thời suy tính xem giải quyết tiếp với tên dượng sĩ này ra sao. Sắp đến trạm kiểm tra giao thông rồi.

- Nếu như anh xuống xe và hô thật to, rõ ràng ba lần “Heil Hitler!”, có thể, tôi sẽ tha cho anh, - Weiss nói, vẻ muốn giải hoà.

- Ồ, xin cho phép, xin cho phép!

Weiss hãm xe lại. Tên dượng sĩ xuống xe, đứng bên đường, thở lấy hơi, rồi hô to như yêu cầu đặt ra cho hắn, phần nào lại còn tỏ ra quá nhiệt tình nữa. Hắn tỏ vẻ thăm dò:

- Thưa ngài bình nhất, ngài vừa lòng chứ ạ?

- Vừa lòng, - Weiss làu bàu nói.

Khi đã đi qua trạm kiểm soát giao thông có một tốp SS kiểm soát giấy tờ, tên dượng sĩ mới dám thở phào nhẹ nhõm bắt tay Weiss và thốt lên đầy xúc động:

- Cảm ơn ngài! Chúc ngài có biết tôi đã lo sốt vó lên không.

- Tôi là người biết giữ lời, - Weiss nghiêm nghị nói.

Khi đã vào đến vùng ven nội, tên dượng sĩ mới thú nhận:

- Thưa ngài bình nhất, lúc đầu tôi tưởng ngài bị điên, nhưng sau đó nghĩ ra là tôi đã làm một việc sơ ý đại dột, vì dù sao ngài chỉ huy trại cũng là đại tá trung đoàn trưởng. Cấp hiệu của ông ta to như thế. Chắc vì tôi phát âm không rõ hai vắn đầu, thế là ngài đã nghĩ... Và, tôi thề rằng, ở địa vị của ngài, tôi cũng hành động như vậy. - Mặt hắn nổi rõ các tia mạch máu, nhưng hắn còn tiếp tục mỉm cười cầu xin và nịnh hót.

Đến phố Marshalkovskaya anh xuống xe và khinh bỉ vẫy tay một cái chào tên dược sĩ.

Do tuổi nhỏ, Alexander Belov không tận mắt được biết thời kỳ chính sách kinh tế mới. Anh chỉ biết về thời kỳ này qua sách báo, phim ảnh. Vì thế ấn tượng của anh về phố Marshalkovskaya trong thời kỳ Đức chiếm đóng Warsaw cũng như về thời kỳ chính sách kinh tế mới không hoàn toàn phù hợp chính xác với thực tiễn. Nhưng nét mặt anh lộ vẻ khinh bỉ, thái độ kiêu ngạo của anh đối với bọn buôn bán các loại thì rất phù hợp với tác phong và kiểu cách của bọn chiếm đóng Đức.

Ở trong các cửa hàng quân nhân Ba Lan cũng như Đức, anh tỏ ra rất ngang tàng và mới chỉ đặt chân đến ngưỡng cửa anh đã dũng dạc nói lớn:

- Ngài đại tá trao cho tôi nhiệm vụ mua ở chính cửa hàng của ông...

Câu nói đó đã khiến cho các chủ tiệm sốt sắng và có trách nhiệm.

Khi Weiss lựa chọn thuốc tẩy cho Landsdorff ở cửa hiệu thuốc quân đội, bác sĩ thường trực mang quân hàm đại úy vào và hỏi ngài đại tá đã đau lâu chưa.

Weiss khô khan ngắt lời viên đại úy:

- Ngài đại tá không đau gì hết!

Anh nói điều này kích động đến mức viên đại úy phải vô ý vung tay một cái, chút nữa giống như giờ tay chào kiểu đảng quốc xã.

Và dù sao thì Weiss cũng đến chậm giờ buổi trình diễn ở nhà hát nhạc nhẹ "Columbine". Vì bị thiết quân luật nên chương trình bắt đầu trình diễn từ năm giờ. Anh thấy mang đến nhà hát các thứ để mua, hơn nữa gặp liên lạc như vậy là hoàn toàn bất tiện.

Vì thế anh rẽ vào “Grand Hotel” lớn nói với viên sĩ quan cảnh sát thường trực rằng, anh là tùy tùng của đại tá Steinglitz và đề nghị hẳn chuyển cho đại tá gói hàng này nếu đại tá cùng một phu nhân đến đây như đã dặn. Nếu đại tá thích hotel “Palace” hơn thì tự Weiss sẽ trở lại đây lấy các thứ.

Các tiết mục diễn ở nhà hát không gây cho anh cảm xúc gì cả. Hơn nữa, anh cũng không chờ đợi gì khác, mặc dù trước kia anh cũng không có dịp đi xem các tiết mục này.

Khi mời một cô gái gầy gò đã đứng tuổi lại tô điểm son phấn quá đậm, mặc quần đùi bằng vải gấm đã bạc màu, chân nhún nhảy theo nhịp nhạc che giấu dưới những nụ cười gượng, ý định các ả không kịp thở trước những động tác toàn thân như vậy thì anh nhìn họ với vẻ thương hại. Rồi hai người nữa ra, mặc quần áo bơi, từ chân đến đầu bôi toàn chất bột đồng béo và đứng theo tư thế tượng thời cổ.

Những chiếc xương sườn và xương quai xanh nhô ra nói rõ một điều là những nghệ sĩ này theo phiếu mua hàng không có tiêu chuẩn mỡ và thịt. Một tay hề theo sau hai người này nhảy ra bực sân khấu đóng vai Charlie Chaplin. Thế là từ chỗ ngồi của mình, khán giả ném đủ mọi thứ như mẩu táo thừa, mẩu thuốc lá thừa vào anh hề và la hét: “Yude!” Anh chàng hề không làm gì theo lời hô này, thậm chí cũng không tránh các thứ ném lên.

Tiết mục này chỉ có mỗi chàng hề cho phép khán giả ném vào người anh ta tất cả những gì có thể được. Còn anh ta chỉ dùng tay che mặt thôi.

Nhưng rồi Weiss bỗng nhận ra một điều. Anh hề đôi lúc bỏ rất nhanh chiếc mặt nạ Charlie Chaplin và hiện ra một bộ mặt khác, có bộ ria mép cũng thế, nhưng mớ tóc đen xoắn xuống tận lông mày và chiếc hàm hất nhanh về phía trước làm cho giống nhau đến kỳ lạ khiến Weiss tự nhiên lo sợ cho con người táo tợn này. Nhưng chỉ nháy mắt một cái, Charlie Chaplin lại hiện ra tập tễnh trong đôi giày cao cổ khổng lồ thẳng đuồn há toạc tứ phía.

Khi giới thiệu tiết mục: “Hai Nicole, hai diễn viên trông người”, - Weiss làm một động tác vô tình người vươn lên phía trước.

Trong phòng xem sặc khói thuốc lá, người đông ồn ào. Bọn nhà binh uống bia, lấy thức nhắm gói bằng giấy dầu bày ngay trên chiếc ghế trống. Nếu như phía trước là một thường dân ngồi thì chúng gác chân lên lưng ghế của người này.

Bọn sĩ quan cảnh sát quân sự đi đi lại lại ở các dãy ghế phía sau, bấm đèn pin và dẫn ra khỏi phòng xem những tên lính nào quá tự do bướng bỉnh và đùa nghịch với bọn gái làm tiền.

Weiss chẳng cần phải rất chăm chú cũng nhận ra người nghệ sĩ nhào lộn, người rất cân đối mặc quần áo tri-cô đen chèn là Zubov. Đúng là đồng chí ấy. Chỉ có điều là tóc Zubov chải theo đường ngôi giữa, lông mày tĩa mỏng đi, môi hơi tô son. Nghệ sĩ nhào lộn Nicole biểu diễn rất đạt: Người cùng cặp với Zubov mà mà Weiss còn chưa kịp nhìn rõ mặt, uốn ngoằn ngoèo trên tay Zubov như con rắn đen. Lúc thì cuốn lấy người Zubov, lúc thì nằm bất động ở tư thế bay trên cánh tay duỗi của Zubov.

Khán giả vỗ tay hồi lâu tán thưởng hai người.

Khi đáp lại nhiệt tình vỗ tay của khán giả, Zubov tung bổng thiếu nữ lên, cô ta lộn một vòng trong không trung rồi bổng nhiên xòe tấm áo choàng có dấu chữ thập ra như đôi cánh, cả phòng xem gào thét lên vì thích thú và vỗ tay tán thưởng thực sự.

Đi qua phòng diễn viên, tay cầm hộp kẹo mua ở căng tin, Weiss đẩy cửa căn phòng có tờ giấy treo nghiêng ghi: “Hai Nicole hai”. Anh cúi chào một khuôn mặt nữ giới bôi vaseline bóng lộn mà anh nhìn thấy trong gương, và nói:

- Thừa tiểu thư, tôi rất khâm phục nghệ thuật của tiểu thư. - Anh đặt hộp kẹo lên chiếc bệ gương và mỉm cười quay sang Zubov.

Nhưng Zubov rất tự chủ thờ ơ tiếp nụ cười của Weiss.

- Thưa ông binh nhất, - Zubov nói, - chắc rằng bố mẹ đáng kính của ông có nói với ông rằng vào phòng người lạ mà không gõ cửa trước là bất lịch sự chứ?

- Tôi có lỗi, - Weiss nói. Rồi nhanh trí đề nghị theo mật hiệu: - Tôi sẵn sàng gõ sáu mươi cái.

Anh chờ trả lời, nhưng Zubov im lặng.

Sau đó Zubov hỏi:

- Thưa ông binh nhất, ông định đến gặp riêng ai?

- Tôi muốn chuyển lời chúc mừng đến Nicole...

- Có hai người - hai Nicole hai, - Zubov không mỉm cười nhắc lại.

- À, tôi muốn gặp Nicole chính, - Weiss nói, bắt đầu thấy tức giận. Anh không hiểu tại sao Zubov lại bướng bỉnh không đáp lại mật hiệu như vậy.

- Nicole chính đây! - Zubov nói và đưa mắt chỉ sang thiếu nữ đang tháo đồ hóa trang trên mặt.

Weiss tiến lại chỗ thiếu nữ và cúi chào một lần nữa. Đôi mắt xám chăm chú bắt gặp đôi mắt tức giận của Weiss.

- Té ra, thưa ông binh nhất, đây là ông đã ngồi ở ghế số sáu mươi? Ông muốn nói điều gì đó với tôi?

- Đúng, - Weiss khẳng định.

- Ở đây?

- Nếu kếp của tiểu thư không phản đối thì tôi muốn mời tiểu thư đi nơi nào đó.

Zubov nói với thiếu nữ:

- Tôi sẽ tiễn ông binh nhất đến Polonsky.

Trong một tiệm bia nhỏ, hai người lặng lẽ uống bên chiếc quày nước tràn lênh láng.

Zubov nói với viên chủ tiệm:

- Ông Polonsky, hôm qua máy nước không làm việc, và bia mạnh hơn.

- Hôm nay máy nước cũng không làm việc, - chủ tiệm nói.

- Thế nước ở đâu ra đây?

- Thừa ông, đó là nước mắt của tôi, - viên chủ tiệm nói. Đó là nước mắt tôi khóc vì việc buôn bán của tôi đang phá sản.

Thiếu nữ bước vào, tay xách vali nhỏ, đầu chít khăn quàng. Áo khoác bằng lông hải ly màu vàng. Mặt còn bóng vì vaseline. Cô khoác tay Weiss, trao vali cho Zubov rồi ra lệnh:

- Đi!

Họ rẽ vào ngõ hẻm, ở đây tối và nhấp nhô những ngôi nhà đổ nát.

Ép người vào Weiss, thiếu nữ nói nghiêm nghị nhấn từng chữ:

- Tôi là liên lạc của anh. - Rồi hát đầu về phía Zubov đang đi ở đằng sau; - Còn anh ấy hiện giờ có nhiệm vụ đặc biệt khác. - Cô gái trầm ngâm suy nghĩ. - Tôi cho rằng tạm thời đối với tôi và anh “mái nhà” thích hợp nhất sẽ... - cô gái nghẹn lời dừng lại, - mà anh hãy đi theo tôi, tóm lại... hãy ve vãn. - Rồi hỏi tiếp: - Anh có phương án nào khác không?

- Không, - Weiss thành thật thú nhận.

- Ngày mai anh hãy báo cáo với chỉ huy của anh về việc chúng ta quen nhau. Mà cả về việc anh ngủ với tôi chứ sao nữa! Như thế, có

lẽ, đúng sự thật hơn.

- Cái gì đúng sự thật hơn? - Weiss hỏi.

- Chà, - thiếu nữ tức giận nói, - bởi vì, tôi là nghệ sĩ, với tôi thì còn những thủ tục gì nữa! Đúng không?

- Không phải thế, chị đã làm! - Weiss phản đối. - Bọn chúng coi tôi là một thanh niên rất đứng đắn.

- Nói chung thì không nên nhấn mạnh điều gì, cả việc giáo dục tốt cũng thế, - thiếu nữ kiên trì nói. - Mà dù sao anh cũng là binh nhất.

- Thôi được, - Weiss đồng ý..

- Trong vấn đề này không có gì tốt lành cả, - cô ép người chặt hơn. Anh hãy nhớ, tôi là Elsa Wolf. Đứa con lai. Mẹ tôi người Ba Lan. Còn bố, tất nhiên, người Đức, sĩ quan. Đã hy sinh. Tôi là đứa con của tình yêu, sinh ra ở Krakow và theo đạo Thiên chúa. Nếu người ta có hỏi về kếp của tôi, đó là tình nhân. Nhưng sắp bỏ nhau rồi. Còn gì nữa? Có lẽ hết. - Cô kiên quyết nhắc lại: - Tức là, anh sẽ ngủ lại ở chỗ tôi.

Weiss khấn khoản nói:

- Nhưng mà tôi không thể. Tôi đã hứa với Dietrich, Steinglitz và cuối cùng cả Landsdorff là sẽ về đúng giờ. Tôi phải...

- Không, không phải gì hết! Anh phải giúp tôi một tay vì tôi có người đỡ đầu là quân nhân. Hàng xóm họ đã bắt đầu o ép tôi rồi. Tạm biệt. Cô nói to bằng tiếng Đức với Zubov.

- Thôi được, tạm biệt, - Zubov làu bàu nói rồi bỏ đi.

Elsa nhún vai.

- Lẽ nào lại thế, cứ một mình...

- Thế anh không thấy đáng chú ý là tôi ở đây một mình và luôn luôn một mình à!

- Thế Zubov?

- Nicole - một chàng trai khá đấy, nhưng anh ấy quá nghiêng về các biện pháp bạo lực. Mới đây anh ta lại nghĩ ra một tiết mục bắn súng hấp dẫn.

- Xin lỗi chị bao nhiêu tuổi rồi?

- Về tuổi tác thì anh hơn tôi, còn về cấp bậc thì tôi chưa biết, - Elsa nghiêm nghị nói.

- Thế chị đã lâu chưa?...

- Anh hãy về nước, vào phòng cán bộ, đề nghị họ đưa hồ sơ cá nhân của tôi... - Rồi chăm chú nhìn thẳng vào mắt Weiss, nói dần từng tiếng: - Báo cáo đi, tôi nghe...

Weiss tóm tắt nhắc lại cho Elsa nghe tất cả những gì anh đã chuẩn bị cho bản tin. Elsa gật đầu ra hiệu cho biết rằng cô đã nhớ. Rồi hỏi:

- Hết rồi chứ?

- Không, mới có những điểm chính thôi.

- Không đến nỗi tòi, - Elsa khen, miệng không mỉm cười. - Anh đã không để mất thời gian. Khá lắm!

- Xin cảm ơn đồng chí, - Weiss nói thêm về châm biếm: - Thừa đồng chí thủ trưởng!

- Không, - Elsa nói và nhắc lại: - Tôi chỉ là liên lạc của anh.

- Cho phép tôi hỏi.

- Anh không cần thiết phải giận tôi. - Cô nói. - Anh tưởng tôi là bánh mì khô chắc. Thế mà tôi rất muốn nhảy vào ôm lấy cổ Zubov và cả anh nữa đấy. Đã bao lâu rồi tôi không được trông thấy người của ta... Thế anh định hỏi điều gì?

- Đấy là chị đã phát hiện ra tài năng nghệ sĩ ở Zubov.

- Tôi, - Elsa tự hào gật đầu. - Có một thông tư đặc biệt của Hitler nói "về việc đảm bảo tình trạng yên ổn trong nhân dân" cho nên những người làm công tác nghệ thuật, "những nhà điều luyện bắp cơ" có được bộ giáp thép. Tôi đề nghị bảo hộ Zubov bằng thông tư này. Và anh tưởng tượng xem, khán giả rất thích Zubov. Nhưng anh ấy tỏ ra táo tợn lắm.

- Trên sân khấu à?

- Không.

- Với chị?

- Không. Với bọn Đức, - Elsa buồn rầu nói thêm: - Lần nào tôi cũng ngạc nhiên khi trông thấy anh ấy.

- Tại sao?

- Vì bao giờ anh ấy cũng ra đi như thể gặp tử thần.

Có một khách đi đường xuất hiện.

Elsa bèn nói huyền thuyên bằng tiếng Đức. Weiss chú ý nghe giọng nói của Elsa, cách phát âm đúng không chệ vào đâu được. Dưới ánh đèn Weiss chăm chú ngắm mặt thiếu nữ lần nữa. Cô chẳng có gì đặc biệt cả, bộ mặt xanh xao, mệt mỏi. Trán cao, hơi rộng, nhưng đôi mắt to, long lanh làm lu mờ màu trắng của trán. Môi mềm mại, to, nhưng đường nét rất xinh. Chiếc cằm hơi nặng có vết sẹo. Còn giọng của Elsa rất khác nhau: lúc thì không vang, lúc thì giọng ngực, lúc thì lắng sâu, lúc lại the thé, ngắt quãng.

Hai người đi về phía ngôi nhà bốn tầng. Mùi nước rửa ráy xông lên. Cầu thang tối om. Elsa mở cửa bằng chìa khóa riêng. Hành lang dài. Phòng ở cạnh bếp, chật hẹp, chỉ có một chiếc bàn, một chiếc ghế, giường gỗ, tủ cũng không có.

Quăng chiếc áo choàng lông hải ly lên lưng ghế, cởi khăn quàng đầu ra, bỗng nhiên Elsa để xõa bộ tóc màu hung sáng loáng của mình xuống vai. Cô thì thầm nói trước:

- Tôi nhuộm đấy, như thế tự nhiên hơn - Rồi cô ra lệnh: - Anh hãy nằm xuống, ngủ đi! Tôi sẽ đánh thức anh. Cởi áo khoác ra, tôi mang vào bếp là. Rồi cô giải thích: - Bằng chứng vật chất đối với hàng xóm. - Elsa nhếch mép cười mỉa mai: - Anh có biết rằng thật đáng nghi ngờ là tôi chưa hề bao giờ dẫn đàn ông về nhà cả. Tôi tắt đèn đấy.

- Tại sao? - Weiss hỏi.

- Tại vì dù sao anh cũng phải ngủ một chút.

Hồi lâu Elsa mới quay lại. Cô nằm xuống bên Weiss, áo choàng đắp lên người, nhích lại gần Weiss, cô hỏi:

- Anh muốn nói gì với tôi nữa không?

Weiss thì thầm vào tai Elsa những gì anh coi là cần thiết phải truyền bổ sung về trung tâm, làm tóc của Elsa lay động trong hơi thở của anh. Và, bỗng nhiên Elsa cười vang lên. Weiss nghĩ rằng cô cười chế giễu anh: vì tin tức của anh không đáng tin cậy hoặc đã lỗi thời chẳng. Nhưng rồi Elsa giải thích: “cô bị buồn”. Weiss cẩn thận vén mớ tóc khỏi tai Elsa rồi lại thì thầm nói, mấy lần anh vô tình chạm môi vào tai Elsa nhưng cô gái không nói gì hoặc là không nhận ra, hoặc coi không cần thiết nhận ra. Còn sau đó đến lượt Elsa nói, anh quay lưng về phía cô, và bây giờ Elsa thì thầm vào tận tai anh, giọng chỉ huy, nghiêm nghị. Hôm nay thực tế buộc cô phải nhận tin tức truyền miệng, nhưng sau này anh phải tự báo bằng mật mã. Về

“hòm thư” thì anh sẽ nhận được chỉ thị sau. Còn sơ đồ bố trí các kho xăng dầu thì bây giờ anh sẽ vẽ ra, vì có thể Zubov cần đến nó.

- Hết rồi à?

- Hết, - Elsa đáp.

Weiss đuổi thẳng người ra, nhìn những mẫu giấy trắng đan trên trần nhà bị bong ra, hỏi:

- Mà lẽ nào chỉ có thể nói đơn giản như vậy?

- Hơi - hơi...

- Chúng bám à?

- Tất nhiên. Nhưng tôi có giấy chứng nhận của Bộ chỉ huy quốc xã, bị nghiêm cấm tiếp xúc với các đại biểu quân đội. Mang bệnh truyền nhiễm.

- Bệnh gì?

- Bệnh lao. Thế anh nghĩ sao?

- Thật thế à? - Weiss hỏi.

- Thật thế. Trước tôi rất khỏe, ấy thế mà rồi bỗng nhiên nổi triệu chứng.

- Cô cần phải chữa đi.

- Sau chiến tranh thì tất nhiên rồi. Nhưng xin anh miễn chuyện này đi. - Rồi cô hỏi: - Anh nhận được huy chương cùng với “chuyện thần kỳ” đó à?

- Lại còn thế nữa! - Weiss bực mình nói. - Vì chiến công, chúng cho đấy!

- Thế ở trong nước có phần thưởng gì không?

- Không, chỉ có với bọn Đức.

- Xin chúc mừng năm mới, - Elsa nói: - Người anh hùng!

- Tôi đang hy vọng được tăng lên cấp trung sĩ.

- Hám danh đấy! Thế còn hơi ít - anh sẽ còn trở thành tướng hoặc tá nữa. - Nhưng rồi Elsa lại nghiêm nghị nhắc: - Không nên vội vã nhảy cấp bậc, tôi biết bọn chúng: hay thù ghét nhau và khai báo tố giác nhau. Nguy hiểm lớn nhất là kết quả nhanh chóng.

- Chị thật biết suy tính như bà cụ già.

- Thôi, xin đủ, Elsa ngắt lời, - Xin đủ! - Cúi người xuống và vô tình ép người vào Weiss, cô lấy thuốc lá ở trên ghế.

Weiss lau bàu nói:

- Cũng đến lạ, mình đi nằm bên một cô gái...

Trên mặt Elsa thoáng nhếch nụ cười:

- Một tay ve vãn suýt bị tôi vịn sai tay để không được sờ mó vớ vẩn...

- Thế ai là huấn luyện viên môn judo của chị? - Weiss lãnh đạm hỏi.

- Xin chào! - Elsa khẽ nói giọng tức giận. - Anh tò mò không đúng mức. - Rồi cô buồn rầu nói: - Trước tôi nghĩ khác hơn về anh.

- Nói chung chị đã nghĩ gì về tôi?

- Không sao cả. Tôi chỉ cho rằng, đây sẽ là một đồng chí đứng tuổi hơn - Và lại cúi người xuống dập tàn thuốc lá: - Anh hãy nghe và nhớ kỹ: không có cả anh lẫn tôi. Và đối với chúng ta cũng sẽ không có gì hết trong khi còn tất cả những cái này, - và cánh tay trắng của

cô trong đêm tối như vạch toang những bức tường của căn phòng nhỏ bé ra. Anh hiểu rồi chứ? - Elsa trở nên yếu thế hơn: - Xin mời...

Hai người còn nói chuyện một lúc nữa:

- Ngủ thôi, - Elsa bảo, và căn phòng trở nên tĩnh mịch.

Weiss nằm mãi như thế, ép người vào tường, mắt nhắm nhưng không ngủ được. Anh vùng dậy ngay khi Elsa chỉ mới chạm vào anh để đánh thức. Sắc mặt Elsa còn xanh xao hơn hôm trước, dưới tròng mắt là những vệt đen xanh. Cô uể oải bắt tay Weiss.

- Không biết hôm nay tôi sẽ làm sao biểu diễn được ở nhà hát. Một đến kinh khủng! Tôi đã quen sống một mình, thế mà bây giờ bỗng cả Zubov, rồi cả anh. Và sau đây lại sẽ một mình...

- Tôi sau đây cũng sẽ... - Weiss nhenh lời, - hơi buồn.

Elsa tiễn Weiss.

Ở bếp, các bà nội trợ tụ tập bên bếp điện. Nghe thấy tiếng chân người, họ cũng quay đầu lại. Elsa khoác hai tay lên vai Weiss, ghi sát mặt vào môi anh, và sau đó khẽ đẩy vào lưng.

Weiss nhớ một cách máy móc đường đi dẫn đến nhà Elsa, mọi dấu vết cũng tự ghi trong trí nhớ của anh. Anh nghĩ về người con gái này...

Ở "Grand Hotel" anh lấy lại các gói hàng của mình chỗ tên thường trực, rồi đi ra trạm kiểm soát giao thông, trình giấy tờ. Anh được xếp lên ngồi một chiếc xe cùng chiều, và chỉ sau một lần chuyển xe, anh về đến doanh trại.

Hai Mươi Bảy

Steinglitz vẻ thông cảm với những lý do mà Weiss trình bày về sự chậm trễ của anh.

- Có một tinh thần cố định vệ sinh hơn là mỗi lần chạy đến một ả mới.
- Nhưng, thưa ngài thiếu tá, tôi thấy mê thực sự cơ.
- Tính đa cảm, đó là mặt yếu có tính dân tộc của chúng ta.

Landsdorff hài lòng với các thứ mua được, nhưng nguyên nhân chậm trễ thì coi là không chính đáng.

- Đàn ông bịa ra người đàn bà để bào chữa cho những sự ngu xuẩn của mình.

Lão cất giọng bậc thầy:

- Chúng ta cần những con người lạnh lẽ và kiên quyết, những con người biết đơn độc thỏa mãn với hoạt động lạnh lẽ và là những con người thường trực.

Weiss sôi nổi đồng ý:

- Ôi những ý nghĩ tuyệt diệu này của Friedrich Nietzsche thật phù hợp với lý tưởng của tôi không gì bằng.

Và anh tự nghĩ: “Cũng thật là khéo léo! Mình khá thật, vì đã nhớ. Trước kia, không tin rằng nó sẽ có lợi gì ấy thế mà té ra, đã có ích”.

Bộ mặt xương xẩu của Landsdorff hình như trở nên đanh thép hơn. Lão tiến lại bên Weiss, ngắm nghía anh như định đo đạc cái gì ở anh.

- Anh yêu thích Nietzsche chứ?

- Nietzsche đã hòa thêm ốt vào máu chúng ta!

- Sao? Hãy nhắc lại xem nào! - Landsdorff giơ ngón tay khô gầy lên.
- Khá lắm! Khả năng chỉ huy vô hạn và đồng thời khả năng phục tùng và vâng lời vô hạn, chính sức mạnh của dân tộc Đức là ở chỗ đó.

Weiss dập gót giày, hát hàm thẳng lên và xun xoe hỏi:

- Thưa ngài Landsdorff, ngài sẽ ra lệnh gì nữa ạ?

Còn Dietrich thì Weiss không kịp báo cáo về nguyên nhân chậm trễ vì lý do là, trong thời gian này hắn to tiếng với lái xe của mình, một tên nhóc xinh trai, mồm mép hay thay đổi, không tự chủ, nhưng bây giờ đã hòa giải rồi, và Dietrich chẳng có tâm trạng để ý đến Weiss. Kurt, lái xe của Dietrich, thu thập hành lý của đại úy, còn đại úy cũng bận rộn giúp đỡ hắn, rõ ràng là rất hài lòng vì đã hòa giải với nhau. Hắn bảo Weiss chuẩn bị để đi xa, và Kurt sẽ cùng đi với hắn và Weiss. Hắn, Dietrich, không chịu nổi cảnh đơn độc...

Trời mưa lẩn tuyết. Nhưng chỉ vừa kịp rơi xuống đất tuyết đã tan. Và tất cả nhầy nhụa trong bùn. Và bầu trời nặng trĩu mây đen thấp vẫn đục, và mặt đất đầy những vũng bùn lầy, và đường nhựa cũng nhầy nhụa trong bùn, và nước các dòng sông con cũng mang màu đất, và cả kính xe cũng bị bắn đầy bùn.

Dietrich ngồi cạnh lái xe, còn Weiss thì chễm chệ ngồi ở ghế sau. Ánh sáng mờ mờ xuyên qua các cửa kính lấm đầy bùn vào trong xe.

Trời lơ mờ tối như ru ngủ. Và Weiss cũng vừa thiu thiu ngủ vừa nghĩ về người liên lạc của mình, mà anh phải mượn tượng gọi là Elsa: quy tắc hoạt động bí mật đòi hỏi thế.

... Ô tô đuổi kịp đơn vị xe tăng. Xe tăng chạy cách nhau từng khoảng đều đặn. Các cửa nóc ở xe đều mở, trong đó lặc lự những chiếc đầu bọ chỉ huy xe. Weiss ép sát người vào cửa xe. Vừa nghĩ về Elsa, vừa hình dung nghe thấy tiếng nói thì thầm như vô thanh của Elsa, Weiss lại vừa ghi nhớ rất rõ số các chiếc xe, những dấu tượng trưng vẽ trên vỏ thép, số các vòng trắng trên nòng súng biểu thị số các mục tiêu đã hạ được.

Mũi xe tăng có ghép các cây gỗ. Tức là những xe tăng này sẽ tham gia vào các chiến dịch ở vùng đồng lầy.

Trong đoàn xe tăng Đức có hai chiếc “K.V” của ta. Chúng mới được sơn lại, tức là vừa được sửa chữa. Trong các cửa nóc mở của xe “K.V” nổi rõ những chiếc đầu đội mũ da có khóa của Liên Xô, tức là những chiếc xe tăng Liên Xô này được dùng để tiến hành khiêu khích, phá hoại. Tất cả những điều này ghi nhớ một cách máy móc trong khi anh vẫn tiếp tục như do lực ý, nghĩ về người con gái.

Đồng thời Elsa đã kể cho anh nghe rằng ở nhà cô có tham gia nhóm thể dục mềm dẻo và bây giờ điều đó có lợi cho cô ở đây. Khi cô đến xin việc làm ở nhà hát nhạc nhẹ Đức, viên chủ rạp nói:

- Thử xem nào!

- Nhưng tôi không mang theo quần áo biểu diễn.

- Ô, - hấn khinh bỉ nói, - cô có thể không phải e thẹn với tôi. Từ lâu tôi đã mất khả năng chiến đấu gần như gà sống thối rồi.

Tay gõ đồng tiền lên bàn, hấn hát một bài hát trẻ con về thỏ và dê con, và theo nhịp bài hát này, Elsa múa bài mà cô đã từng tham gia trong các cuộc thi đấu, nhưng vì ngưỡng cô đã làm theo nhịp điệu quá cao.

- Thôi được, - tên chủ nói, - Tôi nhận cô. Nhưng cô hãy làm việc hết sức nghiêm chỉnh. Bớt thể thao đi mà phải “xiếc” nhiều vào. Cô hãy nhớ: hiện giờ trên các đường phố nhan nhản những phụ nữ đơn độc. Và nếu người đàn ông chịu bỏ tiền ra để được trông thấy người phụ nữ trên sân khấu thì người nghệ sĩ phải không được gọi cho họ những ký ức về ngày hội thể dục thể thao.

Elsa phàn nàn với Weiss:

- Mỗi ngày phải biểu diễn hai lần, thể lực bỏ ra rất lớn và vì thế lúc nào cũng thèm ăn. Ngay cả ban đêm, tôi cũng mơ thấy thức ăn. - bánh mì, hay khoai tây, hay sữa, mà đôi khi thèm tất cả. Theo phiếu mua hàng thì được quá ít... Thêm vào đó còn phải chia cho một bà người Đức. Bà ta bị coi là bất hợp pháp: con trai bị bắn vì phản chiến. Một phụ nữ bất hạnh như thế...

Weiss chăm chú nhìn bọn lính xe tăng đang từ cửa nóc hình tròn đưa mắt nhìn ra ngoài. Mặt chúng ướt bóng lên vì nước mưa mà trông như nhỏ bé một cách khó coi dưới những chiếc mũ to xù. Và rồi chiếc đầu đội mũ to xù cuối cùng trong xe tăng vụt biến mất. Chiếc ô tô vượt qua bức thành thép đang gầm rú làm rung chuyển cả mặt đất này, lao ra khoảng đường cái rộng và từ từ bon lên chiếc cầu bắc qua một con sông ảm đạm, bản thủ, hai bờ thấp lầy bùn... mọc đầy cỏ và liễu. Và khi xe chạy trên chiếc cầu thép này, Weiss ước lượng cần phải đặt vào dưới xà cầu bao nhiêu chất nổ để có hiệu quả nhất nếu, thí dụ đi đến đây như một công nhân cầu đường được trao nhiệm vụ ghép sàn gỗ cho bộ binh.

Và mặc dù lòng sông hẹp, rộng chừng mười một mét, không, có lẽ chỉ mười mét, và lại không sâu, nếu xét theo bãi cát thì chỉ mét rưỡi, hai mét chứ không hơn. Nhưng đáy sông thì lầy bùn, nhầy nhựa, còn bãi lồi thì rộng, đầy vũng nước. Và nếu làm sập cầu thì phục hồi được việc qua lại ít nhất cũng hai tuần vì công việc không dễ dàng.

Weiss hạ kính và ném ra ngoài cầu tờ báo nhàu nát. Tên lính gác trông thấy nhưng không bắt xe có biển số của cơ quan tham mưu đổ

lại mà quay mặt đi để tỏ ra như là không trông thấy. Tên lính gác tuổi độ bốn mươi. Ở khắp mọi nơi các tuyến đường giao thông đều do bọn lính lớn tuổi lọc từ các đội nửa thương binh bảo vệ. Weiss được biết: có hàng loạt các tiểu đoàn thành lập gồm bọn lính mắt kém, tai nghễnh ngãng. Cũng phải tìm ra số hiệu các đơn vị này. Và, nói chung thì, khi thời tiết rất xấu cũng có thể phóng xe qua cầu với tốc độ nhanh và ném gói thuốc nổ xuống. Và không phải ném bừa bãi vào đâu cũng được mà là ném xuống bên cạnh thùng cát phòng hỏa kia. Gói thuốc sẽ được nằm kín đáo sau chiếc thùng, chỉ cần phải thông minh để cho gói thuốc rơi vào dưới thành thép, khi đó nó sẽ bị đổ vì sức công phá của động lực. Đúng là nhịp cầu sẽ còn nguyên vẹn, nhưng cả tàu hỏa và xe tăng đều không thể đi qua cầu được nữa, mà có thể, nhịp sẽ sập khi cả các khung trên cầu đổ đè lên nó. Và, trong khi tính toán khung trên cầu sẽ đổ sập ra sao, Weiss quên hết cả Elsa, cả bản thân, cả Zubov. Cái chính là anh lại làm việc, và nhận thức này đã gây nên cảm giác quan tâm sự vụ, nhưng đối với anh ở đây còn cái gì có thể tốt hơn?

Vượt qua đoạn đường nhựa, họ đi vào đường làng, xe bắt đầu lắc bên nọ sang bên kia, mấy lần sa lầy trong các vũng bùn sâu. Weiss đề nghị Kurt để anh lái thay. Và khi Kurt đổi chỗ sang ghế sau thì Dietrich cũng đổi chỗ theo hẳn.

Mây mù thấp, dày đặc bao phủ vùng đồng bằng. Weiss bật đèn, nhưng hơi mây mù dày đặc làm lu mờ cả ánh đèn pha và không gì có thể xuyên qua được hơi mây mù này. Weiss lái xe như mò mẫm, đành phải mở cửa xe, nhào người ra ngoài và một tay giữ cửa xe, một tay bẻ lái. Sau đó đường lên dốc, bắt đầu có những cánh rừng đen, ẩm ướt sặc mùi hầm nhà. Dưới gốc cây cối tuyết bao phủ thành một lớp mỏng trắng như mốc.

Weiss nhớ lại, một lần cũng vào thời tiết như thế này anh và các bạn cùng khóa về nông trường quốc doanh lao động xã hội chủ nghĩa. Gọi đây chỉ là “ngày lao động xã hội chủ nghĩa”, nhưng nó kéo dài hai tuần. Sinh viên đào khoai tây trên những cánh đồng ở bãi ven

sông - các bãi này đã bị mùa thu lạnh lẽo, mưa rả rích và bùn đỏ biến thành vùng lầy lội.

Ấm ướt và bẩn thỉu, họ đi đến nhà ăn sau giờ làm việc, ở đây họ được ăn cũng chính khoai tây do họ đào: món thứ nhất: xúp khoai tây đặc, món thứ hai: khoai tây rán bằng dầu thảo mộc mà họ mang từ Moskva đến. Còn ngủ thì tất cả nằm chung trên kho cỏ nóc chuồng bò.

Cậu Petya Makarov, trưởng lớp, lần nào cũng nồng nhiệt đồng ý nói:

- Thưa các đồng chí! Các thanh niên nam và các thanh niên nữ!

- Tại sao lại “thanh niên nam” mà không nói đơn giản là “các bạn”?

- Thôi được, - Petya đồng ý, - thì thưa các bạn. Dù sao chúng ta cũng có trách nhiệm giữ vững ngọn cờ đạo đức Xô Viết và có tác phong lịch thiệp. Và phải hoàn thiện cái cá nhân của mình.

Alisa Bosonogova, cô gái đẹp nhất trường đại học, bởi thế dũng cảm khoác lên mình chiếc áo cổ chui và chiếc quần của bố, đồng ý đánh nói:

- Nhưng tôi thì không muốn hoàn thiện cái cá nhân của mình. Khi trắng lên, tôi khao khát tình yêu đến điên loạn. Và cho dù trắng có không tỏ, nếu như tập trung hết sức tưởng tượng thì khuôn mặt của Pashka Mokhov vẫn hoàn toàn có thể thay thế được trắng cho tôi. Lại đây, anh Mokhov, sưởi ấm cho em!

Mokhov, mặt đỏ hung như gấc, đầy tàn nhang, ngượng ngịu mỉm cười, bỏ qua các bạn đang nằm ngổn ngang trên cỏ khô rồi ngồi xuống bên Alisa.

Cô thành thạo hỏi:

- Anh mang theo vở ghi đấy chứ? - Và giải thích: - Môn sức chống đỡ của vật liệu là thuốc ngủ tốt nhất. Paul, anh đọc đi, em sẽ nằm bên anh và mơ điếm năm.

Cỏ đã khô nhưng bốc lên không phải là mùi cỏ khô mà chỉ có mùi bụi, đồng thời còn xông lẫn cả mùi cay cay và hăng hăng của chuồng bò. Sasha Belov lắng nghe mưa rơi lách tách, lắng nghe tiếng rầm rì đều đều của Mokhov và hơi thở dài của Alisa thỉnh thoảng bị ngắt quãng vì những câu nói rền rĩ:

- Em chẳng hiểu gì cả! Hãy nhắc lại một cách phổ biến và hãy dùng lời lẽ của mình...

Có cô gái nào đó cất giọng hỏi đầy hy vọng:

- Này các cậu, các cậu nghĩ sao, liệu kỳ lao động này chúng ta có được điếm tổng kết không? Nghe nói, đã cho môn toán - lý điếm tổng kết rồi...

Không ai đáp, còn Grishka Medvedev có bố lúc đó đang chiến đấu ở Tây Ban Nha trầm ngâm nói:

- Guadalajara. Mình cảm thấy như là nó đen. Và đỏ nữa, lại nóng bỏng như viên đạn nổ.

- Thế làm sao cậu biết được như viên đạn nổ?

- Lúc nào mình cũng nằm mơ thấy bố. Ở bên đó, ngoài trận tuyến. Chúng ta còn chưa trông thấy bọn phát xít, có chăng chỉ là trong các tranh biếm họa do Boris Efimov vẽ. Còn ở bên đó, ở Tây Ban Nha ấy, chúng đang chém giết người. Những người cộng sản đang đấu tranh chống lại chúng, bảo vệ cho nhân loại khỏi họa phát xít. Đó là cuộc sống chân chính. Còn ở đây chúng ta nằm trong tổ ấm, dưới mái nhà đảng hoàng, no nê và nói đùa với nhau, đùa bỡn với cuộc sống.

- Nhưng mà chúng ta có nhiệm vụ của chúng ta, - Sasha nói. - Bây giờ cái chủ yếu nhất đối với mình là bảo vệ được luận án tốt nghiệp. Trên trái đất này đó là nhiệm vụ chủ yếu của mình.

Nhưng anh đã không bảo vệ được luận án tốt nghiệp. Vì không kịp.

Ở cục an ninh quốc gia anh thi tốt nghiệp trước các chỉ đạo viên theo nhiều môn khác nhau và không có môn nào anh được học trong trường đại học, trừ tiếng Đức.

Thiếu tá, cán bộ giảng dạy tiếng Đức nói với anh:

- Có một lỗi trong cách phát âm. Và ở chỗ chấm câu người ta sẽ chấm dấu bằng chì. Vì thế không xứng đáng nhận điểm năm của tôi cũng như không xứng đáng để van xin kẻ thù tha chết cho mình...

Mà Sasha thì lại không có ý định nhận cái gì không xứng đáng.

Bây giờ họ ở đâu, những người bạn cùng khóa của anh? Có thể, đang chiến đấu ở nơi nào đó gần thôi. Không biết Alisa ở đâu? Khi ở trường đại học mọi người biết anh bỗng bỏ đi miền Bắc một vài năm thì Alisa tỏ thái độ thế nào với việc đó? Alisa luôn luôn khẳng định rằng cô rất ghét sự buồn rầu. Và cô đẹp chỉ vì hình như cô tượng trưng cho hạnh phúc của người thiếu nữ và khinh bỉ hết chỗ nói mọi sự buồn bã cá nhân của mình, vứt bỏ tất cả những gì không vừa ý, không nghĩ đến chúng.

Cô có hay khóc không? Có lẽ không! Nhưng trong tâm hồn cô thế nào, chẳng bao giờ có ai biết. Alisa biết tán chuyện một cách đáng yêu, cô nói về đủ mọi chuyện linh tinh, chỉ không bao giờ nhắc đến cái chủ yếu đối với cô, đến cái bí mật của cô. Mà cô có điều thầm kín. Một lần, sau khi tổ chức đón Năm mới, cô gặp Sasha ở cửa ra vào. Alisa thường hát trong các tối liên hoan của trường đại học: cô có giọng nữ trung rất hay, và nhiều người còn khuyên cô vào học nhạc viện.

Và bỗng nhiên bằng cái giọng đùa bỡn thường tình của mình, cô nói:

- Thế nào, chàng lười, hãy tiễn cô gái kiêu diễm này về nhà, hãy kiếm lấy cho bản thân sự thích thú như vậy.

Và trên suốt đường đi Alisa chỉ nói đùa và đóng vai Sasha. Khi tới cổng chính nhà mình, Alisa lo sợ nhìn quanh, rồi ngửng mặt lên nói:

- Sasha, hôn em đi. - Và đề nghị thêm: - có thể hôn môi được.

Sasha vụng về hôn đôi môi mọng đỏ của Alisa. Sau đó cô buông tay khỏi cổ Sasha, biết lỗi thõng tay xuống thở dài.

- Anh phải biết là chúng ta sẽ không thể nữa.

- Không bao giờ? - Sasha hỏi.

Alisa nhìn anh bằng đôi mắt trong sáng và cương quyết nhưng khi nói giọng run lên:

- Nói chung, nếu anh muốn, em có thể sẽ là vợ anh. - Ngược mắt lên khi tính ra điều gì đó. - Ngày mùng hai tháng chín năm bốn mươi hai. - Và giảng giải: - Đó là ngày sinh của em, nếu...

- Nhưng tại sao lại hai?

- Vì em cần có thời gian để tin ở tình yêu của anh.

- Thôi được, anh sẽ ghi ngày tháng để không quên, - Sasha nói đùa, làm bộ như anh coi những lời của Alisa chỉ là những lời nói đùa bỡn.

Anh không thể hành động khác thế được, mặc dù anh hiểu, anh cảm thấy rõ tất cả những điều này rất nghiêm chỉnh đối với Alisa. Đúng thế, nói thực lòng, chính anh cũng không muốn nói đùa. Nhưng lúc đó anh đã được lấy vào trường chuyên môn và bắt đầu học ở đó. Nhưng tạm thời chưa bỏ trường đại học và cũng không biết số phận

của anh sẽ ra sao. Và anh cũng không biết, anh có quyền ràng buộc ai, kể cả Alisa, với số phận còn mờ mịt này của anh hay không.

Alisa lấy cuốn sổ tay trong túi xách ra, rồi ra lệnh:

- Ghi đi!

Nghe giọng Alisa, anh hiểu rằng cô sẽ không bao giờ tha thứ cho Sasha vì lời nói đùa bỡn này. Và, mặc dù anh rất khổ tâm, anh vẫn tiếp tục đùa, với dáng điệu vui thích, anh ghi ngày tháng vào cuốn sổ tay và ký tên ở dưới.

Alisa xé tờ giấy này ra, xé nát tờ giấy và quẳng xuống vũng nước.

- Thế là hết! - Cô kiêu hãnh và giận dữ nói. - Thế là hết! - Rồi bỏ đi.

Hai Mươi Tám

Đường đến trại thực nghiệm “O-X-247” đi qua một khu rừng tùng bách. Ở đây có một ngôi làng ở của nhân viên bao gồm các khu nhà bảo vệ và những ngôi nhà nhỏ của bộ phận chỉ huy. Còn trại thì nằm ở bên dưới thung lũng không có cây cối, trước kia là bãi cát.

Thung lũng trở nên lầy lội. Vì từ trên sườn dốc có những nguồn nước chảy xuống. Ở sát mặt đất mây mù ẩm thấp bốc mùi hôi thối. Làng ở của nhân trại giống như một khu nhà nghỉ mát - có bãi quần vợt che bằng lưới, có con đường cát nhỏ viền hai bên bằng những phiến gạch nung kỹ, những bồn hoa được che bằng các tấm rơm rạ đan lại. Có cả một bãi chơi cho trẻ em - hàng rào gỗ thấp với mô cát, những chiếc đu, những cây nấm nở rộ dưới ánh mặt trời, một bể bơi, bây giờ đã trở thành sân trượt băng.

Tên sĩ quan thường trực trong đơn vị SS bảo vệ bên trong dẫn Dietrich và Weiss vào nhà khách, nhã nhặn giải thích nhà vệ sinh ở đâu, rồi mở tủ, trong đó có những bộ quần áo ngủ và giày đi trong nhà bằng nỉ.

Những chiếc giường cao có hai thành vịn ở hai đầu. Trên những chiếc tủ con bên giường là cuốn kinh thánh bìa bằng simili đen, bên trong mỗi chiếc tủ này là chiếc bình sành dùng ban đêm và bộ đồ tháo giày, ủng. Cạnh giường là những tấm thảm nhỏ có nhiều lông. Sàn nhà bôi sáp bóng loáng gần như hút chặt lấy đế giày. Cửa sổ rèm che màu xanh và màn nặng với các dây bện.

Trong nhà vệ sinh có các thùng nước lạnh và nóng, những chậu sứ, khăn mặt bông. Xà phòng bọc giấy không in chữ, thuốc đánh răng, nước hoa, nước chanh tắm. Trong tủ thuốc con có các loại thuốc, mỗi loại đều có nhãn bằng chữ Latin và ngoài ra còn bằng chữ Đức ghi rất rõ trong trường hợp nào thì dùng loại này.

Khi hai người vừa ổn định xong chỗ ở thì tên lính hầu vào báo cáo rằng trung tá Franz Klein mời hai người đến chỗ ngài.

Không mặc áo đi mưa, hai người đi theo con đường cát nhỏ đến một ngôi nhà vách trát có dây leo làm cảnh màu nâu xám cuốn bên ngoài. Phía trên cửa ra vào có treo đôi sừng hươu lớn gắn liền với bộ xương mặt màu trắng, theo hình dạng nó làm nhớ lại tấm lá chắn.

Viên trung tá đón họ ở trong phòng khách có trang trí bằng các tấm gỗ sồi và bộ giá đèn bằng đồng. Viên trung tá mặc quần bó ống, đi giày ủng và mặc chiếc áo choàng vải ca rô mềm dùng trong nhà. Rõ ràng là Klein đeo đuổi hai mục đích: muốn làm cho khách tỏ ra tự nhiên, thân mật và đồng thời tỏ ra cho khách biết rằng hẳn coi việc mặc quần phục để đón tiếp những kẻ có cấp hiệu nhỏ bé này là không cần thiết. Dietrich và Weiss được dẫn vào phòng làm việc. Đó là một căn phòng trang hoàng bằng rất nhiều đồ gỗ cổ, phủ những tấm thảm nặng, rộng cả ở sàn nhà lẫn trên tường. Viên trung tá giới thiệu khách với hai sĩ quan: viên đội trưởng đội đặc biệt Flink, một tên béo tốt, đầu hói, bụng to và thiếu úy Reis, một thanh niên mỉm cười rụt rè, râu quai nón chéo. Rồi hẳn giới thiệu tới giáo sư tâm lý Strumpfel, một viên đứng tuổi ngậm điếu xì gà to đen, mặc áo vest và quần kẻ sọc, nét mặt khinh bỉ của một người cha.

Bản thân viên trung tá cũng tỏ ra vô cùng duyên dáng và không có thái độ khách sáo. Hắn mặt đỏ, sống mũi gù, tóc bạc quăn, trái ngược hẳn với một quân đội, tóc không cắt ngắn mà để thành các bím quăn xoắn xuống, cổ quần qua loa bằng chiếc khăn quàng len cashmere màu rục rở. Hắn hút thuốc lá bằng chiếc bót dài làm bằng ngà voi.

Trong chiếc tủ cao đến tận sát trần nhà phân chia ra thành các ngăn hẹp có chứa các đĩa hát. Trên bục tủ làm bằng gỗ đỏ đặt chiếc máy hát đã mở nắp, rõ ràng là trước khi khách đến, ở đây đang nghe nhạc.

Một chiếc bàn nhỏ bằng kính có chai rượu, cốc, đĩa hạnh nhân muối và bánh mì khô đặt ở ngăn dưới. Nhưng ở đây không một ai để lộ ý thích đặc biệt của mình đến loại rượu còn nên chỉ mới mở nút có hai chai rượu Ren nhỏ và nước suối.

Câu chuyện ngắt quãng lại được tiếp tục.

Klein khẳng định rằng, Goethe là nhà thơ vĩ đại nhất của mọi thời đại và mọi dân tộc không chỉ vì thơ của ông có tính triết học sâu sắc chung của con người mà còn vì nó có âm điệu tuyệt vời, đầy nhạc điệu. Klein luôn luôn nghe thấy trong thơ Goethe có những âm điệu giao hưởng hùng dũng say sưa.

Giáo sư thì nói rằng, mặt trời trong thơ tả thực không phải ở chỗ có âm điệu tuyệt vời, mà trước hết nó phải thể hiện sâu sắc những đỉnh cao của ý nghĩ. Và, nếu như Goethe lạc hậu về ngôn ngữ đi nữa nhưng ông đã tạo nên được nhân vật Faust thì cái vĩ đại của cũng là bất tử. Và hẳn than vãn rằng thanh niên Đức, mặc dù là những người xã hội hăng hái, nhưng hiểu biết quá ít về các nhà cổ điển vĩ đại của mình. Quay sang Reis, hẳn nói:

- Ông thiếu úy, tôi thật sung sướng nếu như ông phản đối ý kiến của tôi bằng cách nhắc lại dù chỉ vài dòng của nhà thơ vĩ đại của chúng ta.

Reis lúng túng trong giây lát, nhưng rồi vui vẻ và chân thành nói:

- Xin mời nghe “Horst Wessel”

-Ồ trình độ văn hóa của anh mới thật là không hoàn chỉnh! - Klein độ lượng mắng Reis. Hẳn đưa mắt nhìn Weiss và rõ ràng, mong muốn chế nhạo viên binh nhất tình báo một cách sâu cay hơn, hẳn

hỏi: - Còn anh thế nào, anh thanh niên? Chắc rằng anh cũng sẽ đề nghị hát “Horst Wessel”? Như thế đơn giản hơn. Làm phiên lòng ông già Goethe đến mức nào?

Weiss nhún vai, trả lời đầy tự tin:

- Nếu ngài cho phép... - Và bắt đầu ngâm thơ:

Chỉ có ai vì cuộc sống và tự do;

Ngày lại ngày dám lao vào tranh đấu;

Mới xứng đáng;

Với tự do và cuộc sống!...

- Khá lắm! - Klein uể oải nói - Khá lắm! - Và như để hoan hô hẳn đặt hai tay trước mặt.

Flink cau có nói:

- Đô đốc Canaris đang chọn cho mình những cán bộ giống như giáo hoàng La Mã đã làm: theo nguyên tắc hiểu biết rộng và tháo vát.

Dietrich bổ sung thêm:

- Và sự dũng cảm của cá nhân. - Hẳn liếc mắt đầy ý nghĩa vào ngực mình có đeo tám huân chương, rồi hát đầu sang tám huy chương của Weiss, giải thích: - Những kiến thức nhiều mặt vẫn không cản trở binh nhất Weiss lập chiến công ngoài mặt trận.

- Nhân viên tình báo ở ngoài mặt trận, đó là điều mới lạ. - Flink ngạc nhiên nói.

- Thừa các ông - Klein cất giọng nói: - Bây giờ chúng ta còn đang nghỉ. - Hẳn nâng cốc nước suối. - Chúc mừng các vị khách quý của tôi.

Vợ Klein vào phòng. Bộ tóc vàng óng của mẹ được chải một cách cầu kỳ, còn trên nét mặt thì có lẽ đã vĩnh viễn tắt nụ cười hoan hỉ của người đàn bà xinh đẹp. Mẹ đưa bàn tay trắng, ấm, thơm mùi nước hoa, đeo đầy nhẫn cho mọi người hôn.

Và ngay khi đó bé một đứa trẻ mặc đồ đăng ten có buộc nơ bằng lụa vào phòng. Tất cả đều tỏ lòng hâm mộ.

Vợ Klein nói:

- Đây là quà của chúng tôi tặng quốc trưởng. Chúng tôi đặt tên bé là Adolf.

Các vị khách đều hâm mộ, nói líu lô chấp ngón tay thành hình “con dê cái”. Sau khi tên hầu bé đứa trẻ ra, Klein mở chiếc cửa hai cánh vào phòng ăn, nói:

- Xin mời, miễn mọi nghi lễ, ở chỗ tôi đây xin cứ tự nhiên cho. Tôi xin lỗi trước vì bữa cơm hơi thanh đạm.

Weiss ngồi vào bàn ăn bên cạnh Reis. Thiếu úy là một thanh niên giản dị. Hắn thân mật tiếp vào đĩa cho Weiss phần nhiều hơn đủ các món ăn ngon và rượu cognac thì không rót vào cốc con mà vào chiếc cốc to xanh chỉ dùng để uống rượu ngọt trắng. Còn chính hắn thì cũng ăn rất khỏe. Tuy nhiên vẫn kịp báo cho Weiss biết vài điều. Như là việc phục vụ ở đây không khó khăn gì, và mặc dù Klein là một chỉ huy rất nghiêm khắc và cầu toàn, nhưng cũng có thể thu xếp ổn thỏa được với trung tá, chỉ cần phải biết phục tùng. Rằng Flink cau có như vậy không phải vì hắn khó tính mà chỉ vì bị loét dạ dày, khi không bị các cơn đau dày vò Flink lại là một ông chủ tốt bụng, một người rất ham thích môn croquet. Còn về giáo sư Strumpfel thì đây là một nhà bác học lớn, và chính ngài Heydrich đã đề giúp đỡ mọi phương tiện cho giáo sư trong công việc. Và mặc dù ông ta là giáo sư, nhưng thực ra vẫn không bỏ lỡ cơ hội chơi bài vì ông ta đã đến đây cùng với người giúp việc trẻ. Phòng của cô ta ở ngay sát phòng ngủ của Strumpfel.

Trong bữa ăn chỉ có chủ nhân là nói nhiều hơn cả. Vợ Klein kể lại rằng ở đây, trên khu đất cát thật vất vả, mọi bồn hoa đều bị phá nát hết. Còn viên trung tá thì lại ca ngợi khu trại giữa rừng tùng bách, khí hậu ở đây rất tốt, xung quanh là phong cảnh đẹp, những người đến đây đều thân mật, nhã nhặn, và vì vậy mà ngay cả sóc cũng dám mò đến sát người. Để chuẩn bị cho mùa đông, hắn đã ra lệnh làm vài chục chiếc chuồng chim và hắn tin tưởng rằng đến mùa xuân ở đây sẽ có thể tha hồ thưởng thức âm nhạc và tiếng chim hót.

Sau bữa cơm, đàn ông trở lại phòng làm việc của viên trung tá. Mọi người uống cà phê hút thuốc và nghe nhạc. Reis đặt liên tiếp các đĩa hát của "Tannhäuser". Klein nói rằng Wagner là nhạc sĩ vĩ đại nhất. Trong không khí no nê, uể oải vì buồn ngủ, Klein ngồi xuống divan với khách, và thân mật vỗ vào chiếc đầu gối nhọn quần chần ống bó chặt của Dietrich. Hắn nói rằng hắn sẵn sàng giúp đỡ mọi phương tiện cho Dietrich hoàn thành nhiệm vụ.

Lý lịch tù nhân hoàn toàn nằm trong tay Dietrich. Tên chỉ huy đội đặc biệt Flink sẽ bổ sung về bất kỳ đối tượng nào. Klein ngậm điều thuốc lá trong chiếc bút dài bằng ngà voi, kể ngắn gọn rằng, ngay từ năm ba mươi ba, lúc mà trực thuộc mỗi trung đoàn SS có thành lập một trại tập trung hắn đã lãnh nghề trong vấn đề này.

Trong thời gian đầu các trại tập trung còn rất sơ sài. Trại viên gồm những người cộng sản, những người tự do chủ nghĩa, những nhà hoạt động công đoàn nói chung là phái tả, sự thủ tiêu vô tổ chức - tiến hành chủ yếu bằng con đường tự nhiên, do bệnh dịch và kiệt sức và do cả việc vi phạm các quy tắc trật tự nội vụ nữa.

Khả năng lưu thông của các trại tăng lên rõ rệt khi bắt đầu đưa hàng loạt dân Do Thái đến và kỹ thuật tiêu diệt người đặc biệt được áp dụng. Ở đây các công ty kéch xù, những kẻ làm ra thiết bị và chế tạo thuốc hóa học đã nói lên ý kiến của mình.

Và những thành tựu trong lĩnh vực này to lớn tới mức đã cho phép chủ tịch nghị viện Danzig là Rauschnig hỏi quốc trưởng Hitler có ý

định tiêu diệt toàn bộ dân Do Thái hay không. Nhưng Hitler trả lời: - “Không. Vì nếu thế chúng ta sẽ lại phải tìm kiếm kẻ nào khác nữa. Quan trọng nhất là luôn luôn có trước mặt mình một đối thủ bằng xương bằng thịt chứ không phải một ảo ảnh trần trỗng”.

Lúc này, trong các điều kiện lịch sử hiện đại tất nhiên những điều đó đã không có ý nghĩa nữa vì rằng đã xuất hiện vật liệu mới. Và các trại tập trung khổng lồ được cung cấp rất đầy đủ đã được lập ra với khả năng lưu thông toàn diện và những khả năng hầu như không hạn chế như Dachau, Buchenwald, Ravensbrück, Sachsenhausen, Flossenbürg, Nijengamm. Chức năng của các trại tập trung này là trừng phạt, gây khủng khiếp, và cũng tiêu diệt cả những người không cần thiết đưa từ các vùng lãnh thổ mới đến.

Trước kia các trại thực nghiệm có đặc điểm một cơ sở học đường đơn thuần: đó là nơi tập dượt, tạo ra những phương pháp mới có hiệu lực, và là nơi học các phương pháp chỉ huy. Loại này như trại Flossenbürg là nhiều nhân viên SS đã lấy được những kinh nghiệm đầu tiên.

Trại thực nghiệm “O-X-247” nơi Klein có vinh dự làm chỉ huy trưởng phần nào lại khác với những trại đàn anh của nó, mà khác cả những trại tập trung giống nó ở nơi khác. Cùng với việc giải quyết những nhiệm vụ chung thì trách nhiệm của ban chỉ huy còn phát hiện, bồi dưỡng, đào tạo riêng một số kẻ để dùng chung vào các mục tiêu nhất định do các ngành SD, Gestapo, và tất nhiên Cục tình báo đưa ra.

Kết luận, Klein bảo rằng, giáo sư Strumpfel đã đóng góp nhiều ý kiến quý giá liên quan đến việc kiểm tra tâm lý những kẻ đề bạt cho các ngành đặc biệt.

Dietrich cảm ơn Klein, nhưng hắn nói bằng một giọng không kém ngạo mạn rằng hắn cũng đã được biết cận kề về hệ thống trại. Tất cả những gì ở đây ngài trung tá kể lại thì bất kỳ nhân viên SS nào

cũng đã biết rõ. Còn hẳn thì lại muốn biết số lượng những kẻ mà ngài trung tá có thể giới thiệu sang cho Cục tình báo.

- Ồ, - Klein sôi nổi thốt lên. - Tôi sẽ không giới thiệu cho các ông một tên nào, ông bỏ qua cho! Đó là trách nhiệm của ông!- Hẳn nhận xét một cách tinh quái: - Tôi là một người rất quan liêu. Lý lịch hồ sơ thì đã ở trong tay ông. Nhưng tôi xin báo trước: tất cả là trách nhiệm của ông. Còn bây giờ tôi trắng tay. - Hẳn khua đôi tay ẻo lả làm một động tác vẩy bọt nước khỏi tay.

Hai Mươi Chín

Thiếu úy Reis rõ ràng là có cảm tình với Weiss. Có thể cảm tình này xuất hiện bởi vì hai người đồng tuổi với nhau, mà ở đây, xung quanh Reis chỉ toàn những kẻ lớn tuổi mà thôi. Ngay cả bọn lính bảo vệ cũng đều đứng tuổi cả. Reis mặt hồng hơi sứa, tóc dựng đứng như lông nhím, và râu quai nón rộng một cách vô duyên trên đôi má hẹp. Reis cư xử rất cảm động như quên mất rằng hắn hơn Weiss về cấp bậc, hắn sốt sắng giúp Weiss mặc chiếc áo choàng đen bằng vải sơn thấm đầy hợp chất gì đó bốc mùi thuốc sát trùng khó ngửi.

Klein ra lệnh cho Reis dẫn các nhân viên tình báo đi quanh trại, nhưng Dietrich để tránh mắc bệnh truyền nhiễm đã bỏ vào khu văn phòng nghiên cứu hồ sơ tù nhân.

Đó là một buổi sáng lạnh, trong lành. Những cây thông thân màu da cam phủ một lớp băng mỏng lấp lánh những chùm lá nhọn. Cỏ cũng chìm trong sương băng, còn cát trên đường đi. kêu cọt két dưới gót giày như tuyết lúc trời băng giá. Mùi nhựa thông, mùi băng giá và mùi cỏ hơi cay hăng xông lên. Bầu trời trong suốt đầy ánh mặt trời, lạnh như nước đóng băng.

Và chỉ ở dưới thung lũng - nơi bố trí trại - là mây mù dày đặc, màu giống như sứ trắng đục không nhìn xuyên qua được.

Reis đi mô tô vào đón Weiss. Anh ngồi vào thùng xe mô tô, chân duỗi thẳng, phủ người bằng tấm choàng vải sơn. Reis nồng nhiệt nói:

- Tôi thật vô cùng thỏa mãn nếu được chở cậu vào thành phố. Chúng ta sẽ mua vui đôi chút. Ở đây chỉ có cái cảnh buồn thiu như trong trường của giáo chủ Paul.

- Cậu nói sao, cậu đã học ở đó à?

- Ông bố muốn mình trở thành cha đạo.

Weiss nghiêng người nhìn chiếc mũ trai SS của Reis có đường viền bằng nhung đen và tấm phủ hiệu sắt in hình đầu người giữa đôi xương bắt chéo nhau, nói:

- Cái chiếc này không giống hình thập ác đạo lắm.

Reis nhếch mép cười.

- Trước đại chiến thứ nhất, bố tôi là giáo sĩ truyền đạo ở châu Phi vùng "Mannlicher" bắn trúng cúc áo tung lên.

- Sao, ông cụ chỉ bắn vào cúc áo ư?

- Lúc đó bọn da đen tỏ ra rất lịch thiệp, cho nên chỉ vào cúc áo!

- Rõ, - Weiss hỏi: - Cậu đến đây lâu chưa?

- Ngay sau khi ở Treblinka. Đó cũng là một trại thực nghiệm, nhưng chức năng của nó luôn luôn là thử tiêu, ở đó chủ yếu tiêu diệt bọn Do Thái. - Hấn phàn nàn: - Một nghề rất nguy hiểm. Cậu có biết rằng ở đó dùng hơi độc đầu tiên không, còn sau đó ở trong ngăn ba phòng kín là khí độc. Lúc đó tôi luôn luôn bị đau đầu: thán khí hòa lẫn với hơi độc mãi không bay đi hết. Ở đó thậm chí tôi đã lên cơn suyễn.

- Và vì thế cậu được chuyển đến đây?

- Một thời gian sau. Vấn đề là ở chỗ thống đốc Hans Franz từ dinh thự riêng ở Krakow đến chỗ chúng tôi và tỏ ra rất không hài lòng với ban chỉ huy trại, ông ta phát hiện ra rằng khả năng tiêu thụ bị giảm tới mức không thể tha thứ được. Trước khi ra về thống đốc triệu tập tất cả các sĩ quan lại và nói: “Chúng ta phải làm gì với bọn Do Thái? Các ông nghĩ rằng chúng ta sẽ đưa chúng đến Ostland chắc? Cả tin đồn nhảm này dẫn đến đâu? Nói ngắn gọn, các ông hãy thủ tiêu chúng bằng các phương tiện riêng của trại. Thống sứ ta cũng như cả quốc xã phải không có bọn Do Thái”.

- Thế cậu ở đây làm cái gì?

- Còn làm gì nữa, cơ quan lãnh đạo “Đoàn thanh niên Hitler” cử tôi đến “trường Adolf Hitler” học. Tôi tốt nghiệp phân khoa đặc biệt - học vấn đề phản gián trong hàng ngũ dân thường. Còn ở Treblinka, sau khi Franz thăm trại, tôi không còn điều kiện để làm công việc đó nữa.

- Tại sao?

- Ồ, cậu sao thế, không hiểu à? Các thư ký chỉ mới kịp lập danh sách bọn mới đến theo thứ tự, từng đoàn thì ngay lập tức bọn này bị liệt vào danh sách thải hồi. Và tôi có khiếu nại lên thiếu tá rằng tôi không được sử dụng theo đúng chức năng.

- Thế sao, cậu bị bắt phải tham gia vào các vụ hành hình à?

- Cậu nói mới lạ! Ở đó, chỉ trong trường hợp hãn hữu nhất, bọn tôi mới kết án tử hình một tù nhân.

- Thì, chứ sao...

- Thì đấy không phải là án tử hình, - Reis ngắt lời Weiss, - nếu cậu định nói đến việc thủ tiêu. Án tử hình - đó là hành động trừng phạt chính thức có tổ chức. Còn đây...

- Đây thì sao?

- Thì đây chỉ là việc thủ tiêu một phần dân cư không có giá trị ở các vùng lãnh thổ đã được giải phóng. - Hấn vội nói thêm: - Chỗ trại cũ của tôi còn có cả điều lệ riêng, trong đó chỉ ra rằng toàn bộ thủ tục thủ tiêu phải được tiến hành sao cho các đối tượng không thể xem xét được nó như thủ đoạn trừng phạt. Vì vậy, khi đưa bọn chúng vào các phòng hơi ngạt, chúng nghĩ rằng đang đi vào các tòa nhà tắm sát trùng hay bệnh viện. Ở đó còn treo cả cờ chữ thập đỏ. Một bộ phận tù nhân bị thủ tiêu dưới hình thức đo chiều cao của chúng. Đạn bắn xuyên qua tấm ván đo đụng vào phía trên gáy, và đối tượng bị bắn thậm chí không kịp hiểu nổi cái gì xảy ra với bản thân, cũng không cảm thấy đau đớn.

- Thế làm sao cậu biết được điều này?

- Các bác sĩ ở đó nói rằng, viên đạn bắn trúng vào tiểu não gây nên một cảm giác đau giống như nhổ chiếc răng mà không gây tê, chỉ khác là còn ngắn hơn. Còn tác động nhiễm độc của khí ngạt diễn ra trong khoảng năm phút, sau đó nhận thức bị giảm đi, và đối tượng nhiễm độc chỉ còn phản ứng lại với cái chết trước mắt bằng việc co quắp bắp cơ một cách máy móc thôi.

- Thế mà tôi nhận ra cậu là một giáo sư trong nghề này rồi đấy.

- Chúng ta phải biết tất cả những điều đó... Vì nếu không biết thì cũng bị tác động vào tâm lý khi mà ngày này qua ngày khác chỉ có một việc đó thôi.

- Thế khi nào thì biết được tâm lý không bị tác động?

- Chỉ những kẻ uể oải, bị liệt vào danh sách đưa ra trận hoặc Gestapo lấy đi.

- Thế cậu không bao giờ uể oải à?

- Tôi cầu nguyện rất nhiều, cả ban đêm nữa.

- Và có công hiệu?

- Tôi đã cố gắng nghĩ rằng đây chỉ đơn giản là một lò sát sinh, còn bọn chúng thì tất cả đều không phải là người mà là súc vật.

- Cậu khá lắm, đã nghĩ ra cách rất đúng...

- Tất nhiên! Và tôi, cậu biết không, đã học được cách không nhớ mặt chúng. Điều này rất quan trọng tức là học được cách không nhớ gì cả.

- Thế nếu tự nhiên bỗng nhớ lại?

- Thì để làm gì cơ chứ?!

- Thế nhớ lúc nào đó có người nhắc cậu nhớ lại?

- Ai? Ai nhắc? - Reis đầy ác cảm hỏi và thậm chí cho xe đi chậm lại.

- Bọn đó không khi nào còn nữa. Còn chúng ta thì ngay bây giờ đã không nói đến chuyện này rồi. Chúng ta coi như chuyện này không có và trước đây không xảy ra.

- Cậu nghĩ rằng chiến tranh đã kết thúc hay sao?

- Cậu nói gì? - Reis lúng túng hỏi. - Cậu nói gì?

- Không sao cả, - Weiss hòa nhã nói. - Tôi cho rằng chiến tranh còn chưa kết thúc. Và tới lúc nào đó sẽ kết thúc.

- Có thể thế, - Reis đồng ý nói, vẻ đã yên tâm. - Chúng ta sẽ chiếm Moskva, và lúc đó cả loài người sẽ nằm dưới gót giày chúng ta.

- Và dưới gót giày của cậu?

- Cả dưới gót giày của tôi.

- Chân cậu thích hợp đấy. Chạy bằng chân này hay lắm.

Weiss nói rít qua kẽ răng và mỉm cười. Đã đến lúc phải chấm dứt câu chuyện này khi mà toàn thân anh không nói đến nó cũng đã

quận đau rồi.

Anh không được làm tổn thương bản thân, mà kết tụ lại thành một nắm thép, chuẩn bị gặp mặt những người Xô Viết để kiên cường, lạnh lùng đi qua họ như thể đối với anh, họ không tồn tại.

Thung lũng phủ đầy khói lạnh của mây mù.

Cát kêu cọt két dưới bánh xe mô tô, đá vụn kêu lạo xạo. Những bức thành thẳng đứng của hầm đá đen ngòm cùng với những bụi cây con bị đốt trụi ở hai bên sườn dốc. Những bóng chòi canh bằng gỗ lờ mờ, hàng rào bằng dây thép nhiều lớp. Trên các cột xám, bình sứ cách điện hiện trắng lên, tức là dây dẫn dòng điện cao thế chạy qua.

Đã hiện rõ những tòa nhà bằng đá thấp có ống khói cao bằng gạch.

- Nhà thiêu xác đó à?

- Không, đó chỉ là lò nung các phiến gạch lớn, - Reis vui lòng giải thích. Hấn dừng lại giây lát: - Nhưng chúng cũng được dùng... Đôi khi thôi...

Hai người đi qua một chiếc cổng, sau đó qua cổng thứ hai cuốn dày đặc dây thép gai, hai bên là trụ bê tông có xẻ lỗ châu mai cho súng máy. Họ dừng xe ở cửa ra vào ban chỉ huy trại, ngôi nhà gỗ một tầng kiểu nhà giam xây không có móng trên các cây gỗ.

Theo vỉa hè lát gạch hai người đi ra bãi tập trống trải. Nếu cát ở đây được nén rất chặt, mà mồ hôi và máu từ những chiếc chân bị đánh gãy lại là chất keo tốt cho cát, làm cho cát trở thành gòn như đường nhựa.

Bãi rộng còn lại của trại được phân chia ra bằng dây thép thành những khu rào kín, trong mỗi khu có hai ngôi nhà giam thấp mà người cao trung bình có thể với tay tới mái nhà. Những nhà giam này ở đây gọi là khối nhà.

Cách hàng rào dây thép gai vài mét là những vạch vôi trắng kéo dài. Bước chân đến ranh giới này, người tù bị trừng phạt như tội chạy trốn.

Không có lấy một gốc cây nhỏ, không có lấy một ngọn cỏ khô. Cái khoảng trống đen bằng phẳng này có thể trông thấy rõ được từ bất kỳ điểm cao nào.

Các cửa sổ nhà giam mặc dù thấp nhưng kéo dài hầu như suốt bức tường, còn những ống thông hơi bằng gỗ vươn lên hầu như kế tiếp nhau cứ mười mét lại một ống, nhưng vì sao đó chúng được đặt không thẳng đứng như các ống khói mà ngả về phía đối diện tường bằng những hộp có cạnh ngắn.

Reis giải thích:

- Đó là để nghe ngóng. - Sau đó hắn nói đầy tự hào: - Ngài Klein đã đóng góp nhiều điều hoàn thiện. Thí dụ trung tá đã tránh các vụ xử tử công cộng. Nhưng mỗi xà lim đều được trang bị đủ các phương tiện để kẻ phạm tội có thể tự trừng phạt bản thân, tất nhiên nếu ngài trung tá coi việc thủ tiêu hắn là hợp lý...

- Tức là tự sát có tổ chức?

- Ồ, sao lại là tự sát? Đó chỉ là việc tự do lựa chọn.

Nhìn thấy một đội tù nhân đang tiến lại, Reis khuyên Weiss để ý đến họ.

- Nguyên tắc làm mất cá tính cũng là tư tưởng của ngài Klein. Bắt đầu từ chỗ mỗi tù nhân chỉ có số cá nhân, ngoài ra không còn gì riêng nữa. Chúng tôi không cho phép chúng có một vật gì nữa, ngoài số tù. Nhằm mục đích này, hàng ngày mỗi tù nhân phải thay đổi nhà, thay đổi chỗ trong hầm giam và nhóm của hắn. Chúng tôi chang lọc chúng như chang cỡ bài tây. Đặc biệt là bọn Xô Viết có bản năng tổ chức phát triển cao. Nhưng bằng phương pháp này

chúng tôi làm tê liệt bản năng đó. Và thế là đặt bọn tai mắt vào dễ dàng hơn.

- Bọn phát giác à?

- Bọn tai mắt! Đó là từ riêng của chúng tôi, nó chính xác hơn.

- Chúng nhiều không?

Reis trả lời kiểu ước đoán:

- Đó là những nhân viên riêng của trung tá.

- Mà chúng tôi lại cần những tên như vậy. - Weiss sôi nổi thốt lên. - Tôi hy vọng là trại này sẽ nhường cho chúng tôi vài tên.

- Xem trung tá ra lệnh thế nào đã.

Weiss đặt tay lên lưng Reis và thân mật ôm nửa thân hắn, đề nghị:

- Thôi thì, chỗ bạn hữu. Một đôi loại chắc chắn vào. Chứ tôi trông thấy bọn chúng ở đây như lũ chết rét cả.

- Đâu có, không phải tất cả, có một con thỏ có sức sống đến kỳ lạ.

Weiss khó khăn nói:

- Bọn đang được dùng để thực nghiệm thì chúng tôi không cần.

- Đâu có, tên này hoàn toàn thuộc giống khác - Reis cười vang lên. - thuộc loại chó săn. Thế nào. cậu hiểu không, một loại thỏ săn. Chúng tôi chỉ cho hắn chỗ qua lại ở khu hàng rào, hắn bèn xúi bầy một nhóm chạy trốn. Và, thế là sau đó bằng một cách thật đơn giản như vậy chúng tôi phát hiện ra những đối tượng còn chưa mất cá tính và giải quyết với chúng.

- Hay đấy. - Weiss khen.

- Phương pháp khuôn mẫu, - Reis khiêm tốn nói, - tôi mang nó từ hời còn ở Treblinka đến.

Weiss đảo mắt nhìn đội tù một lượt rồi đề nghị:

- Thôi được, hãy chỉ cho tôi xem chàng thanh niên đó.

- Thì hần đây, đứng đối diện - bảy mươi ba, không không mười hai (730012).

Hiểu rằng Reis nói đến số trên ngực áo tù nhân, Weiss tìm ngay ra người tù này. Người này cũng như mọi tù nhân khác ở đây. Không có gì tỏ ra đặc biệt. Mặt hơi xám, xệ xuống tai tròn rộng, lưng gù, móng xệ. Thế mà lẽ nào lông mày bên phải rụng cả vì vết sẹo.

- Không đạt yêu cầu của chúng tôi, hơi già. - Weiss lạnh nhạt nói.

- Hần mới chỉ có ba mươi tuổi, ở đây tất cả bọn chúng đều giống các cụ già.

Weiss cảm thấy căng thẳng phát điên nên khi nhìn vào các bộ mặt tù nhân, nhìn thẳng vào mắt họ. Nhưng cái nhìn của anh chỉ gặp phải ánh mắt lấp lóe trong suốt, đờ chết của những con mắt, hình như không nhìn thấy anh, và không muốn nhìn thấy anh. Anh không tồn tại đối với những con người này - đây, con mắt của họ có ý nghĩa như thế. Anh không tồn tại - và có thể thôi. Đối với họ anh chẳng là cái gì cả. Một cái gì xa lạ trong bộ quân phục xám. Và cả giọng nói cũng sẽ được họ tuân theo như giọng của máy phóng thanh.

Reis ngo ngoặt ngón tay và tuyên đọc:

- Bảy mươi tư không không mười bốn (740014).

Tên chỉ huy khu nhà gào vang lên:

- Bảy mươi tư không không mười bốn, lên gặp ngài thiếu úy!

Một người bước rần rỏi từ trong hàng ra như hình bộ xương, bỏ chiếc mũ bằng vải sọc trên đầu ra, đập chân và đứng nghiêm.

- Hãy hỏi đi, nếu cậu muốn. - Reis cho phép Weiss.

Nhìn chằm chằm vào mặt người này, Weiss hỏi to và mạch lạc bằng tiếng Nga:

- Anh có muốn đóng góp công lao của mình, với tư cách là người thay đổi Tổ quốc hay không? Vì chiến thắng của nước Đại Đức và vì vinh quang của quốc trường?

- Tôi không hiểu, - số 740014 giọng khàn khàn nói.

- Ta nói bằng tiếng Nga không đúng hay sao? - Weiss hỏi.

- Tôi không hiểu.

- Anh không hiểu cái gì?

- Tôi không hiểu, có thể thôi.

- Anh không muốn hiểu à?

Người tù im lặng.

Reis bối rối hỏi:

- Nó trả lời cậu ra sao?

- Hắn muốn suy nghĩ kỹ. - Weiss nói.

- Cậu hãy nói với nó rằng tôi đã bắt đầu suy nghĩ xem có cần phải chữa chạy cho hắn ở khu đặc biệt hay không. Trông hắn thảm thương quá.

Weiss dịch sang tiếng Nga.

Nét mặt người tù trở nên xám hơn. Nhếch một bên má cười, người này giọng khàn khàn nói:

- Rõ!

- Anh rõ cái gì? - Weiss hỏi.

- Tất cả, - số 740014 nói. Rồi tiếp: - Tức là cứ tụt xuống, đã đến rồi!

- Đi đều, bước! - Reis ra lệnh và ngạo mạn nói với tên chỉ huy khu nhà vừa bắt người tới: - Đưa tên này đến đích..

- Khoan đã, - Weiss nói, mỉm cười đề nghị với Reis: - Cho phép chính tôi làm hấn chân động.

- Để lại! - Reis ra lệnh cho tên chỉ huy khu nhà.

Gõ đế giày gỗ trên bãi, tù nhân tỏa về các nhà giam.

Trên bãi bỗng tự nhiên trở nên lặng lẽ như tờ. Và ngay lập. tức cảm thấy mùi thối chua của mây mù, mùi thán khí của mồ hôi người và giẻ rách ướt, mùi hăng hắc của thuốc sát trùng. Bên hàng rào dây thép, chó săn chạy lảng vảng thành những bóng xám. Chúng không bao giờ sủa, chúng đã được dạy thuần thục lao vào cắn người mà không sủa một tiếng.

Reis, đi cẩn thận để không dẫm vào vũng nước, hấn nói:

- Trại này là trại chọn lọc. Tù nhân được đưa tới đây sau khi đã sàng lọc kỹ rồi, ấy thế mà vẫn có bọn cộng sản. Điều đó thật nguy hiểm.

- Và bây giờ cũng có những kẻ đáng nghi ngờ chứ?

- Có, mà những một số cơ đấy.

- Sau đây cậu sẽ nói cho tôi số tù những tên đó để tôi không tốn thời gian vô ích được không?

- Tất nhiên, - Reis đồng ý. - Đó là những kiểu mẫu tinh ranh. Chúng biết giữ gìn bí mật và chỉ khi nào đi ra pháp trường chúng mới lộ ra thôi.

- Bằng cách nào?

- Thở lộ lòng dũng cảm một cách vô nghĩa lý.

Weiss bước đi theo bãi tập đen sì, đàn hôi như da, bốc mùi da mồ hôi, và nghĩ rằng, ở trại này trước hết chúng giết những ai không muốn kéo dài cuộc sống của mình. Và coi cái chết chớp nhoáng tốt hơn là sự ngắc ngoải đầy dọa kéo dài. Ở đây cũng có những người kiên cường, những người bị ngã gục chỉ vì thần chết có khả năng mà thôi. Mà cũng có cả những người khác nữa, cũng kiên cường, nhưng họ lại cúi đầu, cúi đầu đến mức độ nhất định để rồi ngẩng đầu lên, để lại trở thành con người, chọn lấy cái chết cho bản thân. Và phải tìm ra những con người này. Việc này rất cần cho sự nghiệp mà Weiss đang phục vụ, và những con người này đối với anh thật là vô giá. Nhưng làm thế nào tìm ra họ?

Như số 740014 chẳng hạn. Người này là ai? Là thế nào? Số trong hồ sơ thế nào? Nếu như Weiss có là tù nhân đi nữa liệu người này có nói thực không? Tất nhiên là không, người này đã nói dối.

Nhưng người này, số 710014 đã bị Reis kết án tử hình. Có thể, ngay bây giờ anh ta sẽ nói sự thật về bản thân? Nhưng để làm gì? Nếu như trước kia anh ta không bị sự phản bội mua chuộc thì tại sao bây giờ anh ta lại làm điều đó? Hay là anh ta sẽ nói dối để sống? Nhưng anh ta đã trải qua rất nhiều lần kiểm tra, và trở thành kẻ dự định phản bội.

Cần phải nói chuyện trực tiếp với anh ta.

Có thể, anh ta đã sợ những tù nhân khác. Ngay cả phương pháp chàng bài nham hiểm này cũng không tránh cho “bọn tai mắt” khỏi bị trừng phạt. Ở khu nhà xác thường tìm thấy bọn này đã là xác không

hồn. Tức là có người nào đó đang trừng phạt bọn phản bội. Mà một người thì không đủ sức làm việc này, cần phải hoạt động có tổ chức.

Không có được một tia sáng, nhờ nó giá có thể nhìn xuyên qua được con người. Không và sẽ không có. Nhưng Weiss phải tìm ra phương pháp. Anh phải...

Mây mù trở nên ẩm ướt, gần như không nhìn thấy gì cả. Reis bật đèn pha mô tô. Vòng ánh sáng trắng lấp lánh trong màn đêm mây mù ngọt ngào. Hai người ra khỏi thung lũng. Trong rừng tùng bách khô và sạch. Cát kêu rít dưới bánh xe lăn, trong cửa sổ những ngôi nhà của nhân viên trại, chao đèn các màu bằng lụa tỏa sáng ấm cúng.

Dietrich bảo Weiss nghiên cứu hồ sơ. Nháy mắt tinh quái, hấn đề nghị:

- Tôi đã đếm hồ sơ cá nhân và lập danh sách, Anh cũng sẽ lập một danh sách như thế. Nếu các số tù đều trùng thì thật là rất tốt, hai cái đầu bao giờ cũng tốt hơn. - Rồi hấn phàn nàn: ông Klein là một tay xỏ xiên hạng nặng, không muốn dịch mật mã các ký hiệu ghi trong hồ sơ cá nhân. Phái SS họ chỉ quen làm việc cho bản thân.

Thế là chiều chiều và cả đêm nữa, Weiss ngồi ở văn phòng chỉ huy. Nhiệt tình làm việc của anh không chỉ do những chỉ thị của Landsdorff sinh ra, mặc dù cũng không nên kinh tởm những chỉ thị này. Weiss có những suy nghĩ riêng đi xa hơn: anh quyết định trước tiên phải tìm ra bọn tai mắt “phát giác”. Thực ra khi để lộ “thỏ”, Reis đã trao tận tay cho Weiss một đầu sợi chỉ. Anh nắm lấy đầu chỉ này và bắt đầu cuộc hành trình của mình theo mọi sự phức tạp, rắc rối của trại này.

Weiss không động chạm đến các hồ sơ lý lịch để trong các ngăn kéo bóng loáng, tạm thời anh cũng không chú ý đến những kẹp hồ sơ cá nhân của tù.

Những tờ ghi cung cấp thực phẩm, những tờ biên nhận của các thủ kho. Đó là những thứ anh cần trước tiên.

Tất cả tù nhân ở đây đều đã bị ghép vào cái chết dần mòn vì kiệt sức. Và bọn SS trừng phạt họ bằng cái đói: những ai rơi vào khu nhà phạt giam thì hoàn toàn không được ăn uống gì cả.

Kéo dài cuộc sống ở trại chỉ nhờ vào ăn uống. Thế là bọn SS khuyến khích những kẻ cần cho chúng bằng miếng ăn. Chỉ có các trưởng nhà - “kapo” như ở đây người ta gọi bọn này mới được nhận phần ăn thêm. Bọn phản bội cũng được nhận phần ăn thêm, mà phần thưởng cao nhất với chúng, là thuốc lá và rượu trắng.

Weiss cẩn thận nghiên cứu những dấu hiệu rắc rối trên các giấy tờ ghi chép về thực phẩm, phân tích các giấy biên nhận của bọn chỉ huy khu nhà đính kèm theo. Số của “thỏ” anh coi là chìa khóa giải mật mã những tính toán tài vụ phức tạp này. Và, thế là không mấy chốc Weiss thấy rõ anh đã chọn được đường đi đúng đắn.

Trong danh sách số người được chuyển sang khu nhà đặc biệt nóc nhà có lá cờ trắng chữ thập đỏ bay phấp phới, mấy lần anh phát hiện ra số tù của “thỏ” Mà từ khu nhà đặc biệt không ai sống sót trở về cả. Ngày tháng có mặt của “thỏ” ở khu nhà này lại trùng với ngày tháng biên nhận của chỉ huy khu nhà phần ăn thêm, thuốc lá và rượu trắng.

Quy luật này Weiss lại phát hiện ra theo các danh sách của khu nhà phạt giam nhận phần ăn thêm.

Sau nhiều đêm làm việc ở văn phòng trại, Weiss xác định rằng không phải một mình “thỏ” từ các phòng kín tử hình trở về nguyên vẹn. Trong các danh sách còn thấy có mấy “số” nữa cũng nhiều lần rơi vào khu nhà đặc biệt và khu nhà phạt giam, và sự có mặt của chúng ở đó bao giờ cũng được kèm theo những giấy biên nhận một loại của bọn chỉ huy khu nhà.

Thế là Weiss đã phát hiện ra bọn phản bội. Hồ sơ anh chỉ dẫn để thay thế số bằng tên. Ghi mật mã các tên này xong, anh giấu danh sách vào dưới lằn lót giày ủng, còn các số tù anh ghi vào sổ tay.

Các giấy tờ biên nhận thực phẩm không còn làm anh chú ý nữa. Bây giờ Weiss bắt tay vào nghiên cứu hồ sơ cá nhân của tù nhân. Trong một số danh sách tên Gestapo Flink có đánh dấu, sau khi tìm hiểu, Weiss hiểu rằng những tù nhân có hồ sơ cá nhân bị Flink đánh dấu đã bị giết. Nhưng không phải vì thể lực suy yếu đến cực độ, mà vì họ vẫn giữ được vẻ sáng khoái và bằng cách đó gây ảnh hưởng tích cực sang những người xung quanh. Weiss ghi tên và số tù những người này riêng ra. Trong đám này có cả 740014 - chính là người tù mà anh đã công khai và có ngụ ý tốt đề nghị trở thành kẻ phản bội tổ quốc. Weiss gọi các trường hợp này bằng tên của mình, mặc dù ngay cả những tên phát xít ngông cuồng nhất cũng đưa ra các đề nghị tương tự thành những hình thức nhẹ nhàng và khó xác định hơn.

Thần kinh căng thẳng vì những đêm mất ngủ, nhưng Weiss rất hài lòng. Anh đã phát hiện ra phương pháp tìm kiếm, những người cần tìm, đã biết được danh sách những tù nhân dũng cảm vượt qua mọi sự tra tấn và đón lấy cái chết một cách có phẩm giá, cái phẩm giá mà Reis đã từng nhún vai gọi là vô nghĩa lý. Weiss cũng ghi mật mã tên những người này: anh muốn hoàn thành nghĩa vụ của mình trước những người đã bị xử bắn, anh muốn rằng ở bên Tổ quốc chiến công của họ được mọi người biết đến và kỷ niệm về họ được ghi nhớ đời đời.

Trời vừa rạng đông, từ văn phòng đi ra, Weiss đến thẳng bãi đá - nơi tù nhân làm việc và đứng hàng giờ theo dõi những số tù mà những người đeo nó làm anh chú ý. Anh nhận thấy rằng bọn khai báo cũng không vất vả lắm, bọn bảo vệ không cần ép chúng làm việc tốt hơn. Còn những người mà Flink đã đánh dấu thủ tiêu thì bị đòi hỏi phải lao động với nhịp độ vô cùng cao và bị đánh đập tàn nhẫn. Ấy thế mà những người bị ghi dấu này không những chỉ tự làm phần cá nhân mà còn giúp đồng đội yếu đẩy xe cút kít chở cát

nặng, ướt, nâng những tảng đá lớn. Mọi sự theo dõi quan sát này đều trùng với những tìm kiếm theo hồ sơ của Weiss, đã khẳng định sự đúng đắn về các kết luận mà anh rút ra.

Thế là chẳng mấy chốc Weiss đã lập được một danh sách mà Dietrich chờ đợi. Anh đã chọn lọc được những tên phản bội mà cả về thể lực lẫn những tài liệu về trí lực - ít phù hợp nhất với vai trò của tên nhảy dù phá hoại. Weiss nhiều lần nói chuyện với bọn này và xác định được rằng, những tên ngốc nghếch này không có khả năng giải được một bài toán số học đơn giản hoặc nhớ được ba con số có hai nghĩa. Còn về vấn đề phác họa đường đi từ nhà giam có các lò bằng đồ gốm đến sân tập thì không thể làm nổi. Bọn này sẽ làm những tên gián điệp, khủng bố khá chững! Quân đội phát xít sẽ có được một đội viện binh hùng hậu chẳng!

Nhưng không một ai có thể nghi ngờ Weiss. Hồ sơ cá nhân của những kẻ anh đã tìm thấy cần thiết đưa vào danh sách của mình là cơ sở đúng đắn của việc anh lựa chọn. Còn trong hồ sơ riêng của bọn này đã ghi lại rõ như ban ngày tất cả những gì mà những linh hồn nhút nhát vừa khốn nạn này khai báo đủ điều với bọn dự thẩm phát xít.

Bọn chúng hình như có hợp kén với nhau trước nên tất cả bọn này đều khẳng định rằng, chúng đã khổ sở vì chính quyền Xô Viết, là nạn nhân của chính quyền đó. Từ đây nảy ra kết luận là chúng sẵn sàng trả thù những đau khổ đã phải chịu đựng ở bên nước Xô Viết. Tất nhiên, có khả năng là một số tù nhân chỉ nói dối để cứu lấy cái xác mình. Nhưng dù có thế nào đi nữa thì những lời khai tương tự vẫn là bằng chứng giấy tờ hùng hồn nói lên rằng Weiss đã chọn lọc bọn dự bị theo đúng nguyên tắc chính trị, và điều đó không thể không cho Landsdorff phải tán thành.

Mấy ngày sau, mặc dù trời xấu, Dietrich vẫn mời Weiss đi chơi rừng. Rõ ràng hẳn coi mọi bức tường ở đây đều có tai, mà hẳn lại muốn nói chuyện không có người khác nghe ngóng.

Khi hai người, vừa đi sâu vào rừng thì Dietrich lập tức giận dữ ca thán về Klein. Hắn hoàn toàn không tin rằng Klein lại tử tế giúp hắn lựa chọn những kẻ cần thiết. Thật rõ là Gestapo không có ý định chia tay với những tù nhân thích hợp nhất này.

Weiss nghiêm chỉnh nghe những lời than vãn của Dietrich, lặng lẽ gật đầu đồng ý với hắn vì nhiệm vụ hoàn thành rất khó khăn. Anh đợi cho đại úy nguôi đi và chọn đúng lúc, anh mời hắn ngồi xuống một gốc cây để nghỉ. Trong khi Dietrich thu xếp chỗ ngồi, Weiss lấy trong túi da của mình bản danh sách dự kiến mà anh đã lập và cả phần ghi trích hồ sơ cá nhân của bọn chúng để làm cơ sở. Weiss trịnh trọng trao giấy tờ cho Dietrich. Anh tỏ vẻ khiêm tốn và có cảm tình đặc biệt với đại úy. Anh đề nghị hắn coi công việc mà anh đã làm như của hắn. Dietrich rất chăm chú tìm hiểu các giấy tờ và hắn rất hài lòng. Suy nghĩ đôi chút rồi hắn quyết định coi bản danh sách của Weiss như là kết quả của sự sáng suốt đặc biệt của hắn. Hắn hy vọng việc này sẽ nâng cao uy tín của hắn lên rất nhiều, nói chung là uy tín của các nhân viên tình báo trước mặt Klein.

Thế là chỉ cần một chuyện nhỏ mọn này cũng đủ làm cho Dietrich trở nên vui tươi một cách dễ nhận thấy. Nét mặt hắn tỏ ra rất tự mãn như là chính hắn đã lựa chọn được danh sách này thành công và toàn bộ công lao ở đây cũng là của chính hắn mà không của ai khác. Hắn không để ý đến Weiss nữa, cũng không nhận ra anh. Hắn cũng không cảm thấy biết ơn Weiss. Hãy nghĩ xem, một việc lớn như thế này, mà Weiss chỉ là binh nhất - gần như lính dưới quyền hắn, đã kiếm được cho hắn một tài liệu bổ ích như thế. Nhưng mà đây là một kẻ dưới quyền hắn, đã cố gắng vì hắn, đã làm việc cho hắn. Và hắn, đại úy Dietrich, lẽ tất nhiên có quyền sử dụng những thành quả của công việc này, coi công việc này là của mình. Ở đây chẳng có gì phải bàn bạc ý kiến gì cả.

Dietrich, miệng huýt sáo, chân bước theo nhịp trên tuyết ẩm của đường rừng. Hắn hài lòng đến mức hấp tấp đi gặp Klein, đến mức bất chấp cả những thói quen cá nhân. Hắn không sợ đi đôi ủng mỏng bước bừa bãi vào mọi chỗ làm ướt chân.

Đúng như Weiss chờ đợi, xem xong bản danh sách tù nhân mà Dietrich lựa chọn, Klein và Flink không lấy gì làm vui cho lắm.

Flink tức giận nói:

- Thưa ông đại úy, ông thật tàn nhẫn. Ông muốn làm mất tai mắt của chúng tôi ở trại. Tôi phản đối. -

Dietrich gương lông mày đe dọa trước:

- Phần nào tôi đã hiểu ông, ông định chống lại quyết định của hội đồng tướng lĩnh về việc tiến hành chiến tranh bằng mọi phương tiện ta có chứ gì?

Klein không để cho cuộc tranh cãi bùng nổ, hấn cắt ngang nói hòa giải:

- Ông Dietrich, tôi rất khâm phục ông, một tài năng chói lọi của người tình báo hạng nhất. - Hấn cười thoải mái, rót rượu đưa các ra đề nghị. - Tôi hy vọng rằng ông sẽ chia sẻ với chúng tôi, xin hãy kể cho biết, bằng phương pháp bí ẩn nào ông đã có thể phát hiện ra toàn bộ số người báo tin và để chúng tôi thành tay trắng.

Mặc dù Klein nói tất cả những điều này ra vẻ như buồn phiền, nhưng đôi mắt hấn vẫn long lanh lên vẻ chiến thắng. Hấn không đã động đến một điều là bọn báo tin, theo ý hấn, quý giá nhất thì không rơi vào danh sách Dietrich, và ngoài ra, trong danh sách còn có một cặp cộng sản đáng nghi ngờ dự kiến bị thủ tiêu.

Điều đó không động chạm gì đến Weiss cả, còn Dietrich lại không nhận ra điều gì. Dietrich đập tay lên trán tuyên bố một cách đầy ý nghĩa:

- Rất tiếc, toàn bộ chìa khóa mở tủ thép lại chỉ ở chỗ đô đốc Canaris...

- Ờ, tôi cũng đã nghĩ như thế! - Klein kính cẩn thốt lên. - Cục tình báo, đó là công cụ tuyệt vời để phát hiện ra các bí mật bên ngoài, nhưng đồng thời cũng là khối đá không gì thấm qua được, khi nói đến việc giữ gìn các bí mật nhà nghề. Tôi hiểu. - Mắt hắn long lên một cách tinh quái.

Ngày hôm sau Weiss phàn nàn với Reis là ở đây anh đã cố gắng vô ích, đêm đêm mất ngủ mà đại úy Dietrich là một sĩ quan phản gián giàu kinh nghiệm, giải quyết hết mọi việc không cần đến anh. Anh rất tiếc vì chuyến đi công cán này của anh chưa chắc được cấp trên đánh giá tốt.

Reis thông cảm với Weiss, nhưng hắn chỉ có thể đề nghị sẽ chở anh bằng mô tô riêng vào thành phố, đến nhà chữa, nơi bộ phận chỉ huy trại đã đặt cơ sở.

Trong suốt những ngày này ý nghĩa về tù nhân số 740014 không để Weiss yên. Anh lật đi lật lại hồ sơ cá nhân của người tù này và dần dần đi tới mấy kết luận đáng chú ý đối với anh.

Như ở trong lý lịch, nơi thường trú được gọi là Gorlovka, còn ở cột nghề nghiệp thì có nghĩa là “nông dân cá thể”. Nhưng lẽ nào lại có một nông dân cá thể như vậy giữa trái tim khu công nghiệp Donbass? Ngoài ra trong lý lịch số 740014 còn ghi họ Nga, mặc dù ở đây thì rõ người này dân tộc Ukraine.

Weiss dự đoán xem cái họ này sẽ đọc ra sao, nếu như biến âm nó thành cách phát âm tiếng Ukraine và bỗng nhiên anh phát hiện ra, đây là họ của một thợ mỏ nổi tiếng trong cả nước. Tên ghi trong lý lịch rõ ràng đã được ghi ra thật, nhưng cũng chỉ là một sự trùng hợp.

Chiều tối Weiss đến khu nhà đặc biệt, gọi chỉ huy khu nhà đến, và bằng một giọng không kìm được sự phản kháng anh cho hắn biết rằng được sự đồng ý của ngài đại tá Klein, đại úy Dietrich trao cho anh toàn quyền hỏi cung hai tù nhân. Cũng bằng giọng chỉ huy như vậy anh ra lệnh dẫn số 740014 đến hỏi cung, và đúng một giờ sau thì đưa cả “thỏ” rưng lông này đến.

Viên chỉ huy khu nhà được giáo dục như một học trò và đã quen phục tùng vô điều kiện, dẫn Weiss vào buồng ngăn giành riêng để hỏi cung tù nhân và để anh ở lại đó một mình.

Weiss quan sát xung quanh. Trước tiên anh bị lôi cuốn vào chiếc tủ cao sát tận trần nhà có các cửa con khép không kín. Weiss mở tủ và giật bắn người.

Đó là chiếc tủ dùng để treo người, kéo căng tù nhân khi hỏi cung. Đây thậm chí không phải là chiếc tủ nữa mà là một cái hộp lớn che đậy một sự sắp xếp đặc biệt lắp ở bên trong. Từ trên trần nhà có treo các gông khóa tay lắp vào những ổ rỗng rọc, còn ở nền là những gông khóa chân, Weiss thử nhấc chúng lên nhưng không nhấc nổi. Khối bê tông nối với chúng rất nặng. Rõ ràng Flink đã có công trong việc phát minh ra công cụ tra tấn này. Thế mà một lần hắn nói phớt qua từ bé hắn không chịu nổi khi nhìn thấy máu. Ngày mai mà có thể ngay hôm nay, Weiss sẽ gặp tên Flink này, và sẽ bắt tay hắn, sẽ mỉm cười với hắn, sẽ thăm hỏi sức khỏe hắn, và nói chuyện với hắn về những điều vớ vẩn gì đó không quan trọng như về thời tiết và các đĩa hát mới...

Weiss đóng cửa tủ, ngồi xuống bên bàn và nắm chặt chiếc roi cao su phần cuối lắp écrou (đai ốc) bằng thép, nhưng ngay lập tức các ngón tay của anh lại buông lỏng ra. Anh hiểu rằng, trước mặt anh lần này cũng là phát minh của Reis. Hắn đã từng huênh hoang với phát minh này, gọi đùa công cụ này là “gậy chỉ huy đeo các nhẫn cưới”.

Có tiếng gõ cửa. Viên chỉ huy khu nhà giam dẫn tù nhân số 740014 vào đứng nghiêm ở bên cửa chờ lệnh. Weiss lại cầm lấy roi cao su, đi lại gần hai người này và ra lệnh cho chỉ huy khu nhà ra khỏi phòng. Khua roi trước mặt tù nhân này, Weiss hỏi bằng tiếng Nga:

- Thế nào, nói chứ? - Và như để thử công cụ hỏi cung, anh đập mạnh roi vào khung cửa. Sau đó mở cửa nhìn ra ngoài. Hành lang trống trải, không có ai cả.

Weiss lại bên bàn, nói:

- Ngồi xuống!

Người tù hít hơi dài như trước khi nhảy xuống nước, ngồi vào chiếc ghế con nặng vít liền với sàn nhà.

Nhìn chăm chăm vào mắt người tù, Weiss gọi tên thật của anh ta. Rồi nói thêm:

- Người Stakhanovei. Thợ mỏ. Đảng viên cộng sản. Đúng thế chứ?

Người tù không ngước mắt lên, uể oải ngấm đôi tay của mình. Nét mặt anh ta trở nên bất động như chết.

Weiss quát:

- Nói đi, đồ súc vật, nói đi! - Và quất roi xuống bàn. - Nói!

Người thợ mỏ quay lưng lại phía anh, theo thói quen hai tay ôm đầu.

Weiss ngồi xuống đề nghị:

- Ta hút thuốc đã...

Người tù sững sốt nhìn chăm chăm vào anh.

- Đúng, - anh tán thưởng. - Tất cả đều đúng. Khá lắm.

- Còn mày là thằng khốn nạn, - rất bình tĩnh và đầy tự trọng, người thợ mỏ nói. - Đồ chó nhà khoác da chó sói.

- Rõ, - Weiss nói, - Diễn đạt rất chính xác. - Rồi Weiss khuyên. - Mà anh hãy lấy cả bao như chiến lợi phẩm, chứ sao nữa.

Người thợ mỏ không tin tưởng kéo thuốc lá lại phía mình, nhanh chóng đút hết vào ngực áo, hỏi:

- Định mua chuộc chắc?

- Thì, nếu như anh là của có thể mua chuộc được!

- Cũng như loại mày!

- Thôi được, - Weiss đề nghị, - xin đủ cho! - Anh cúi người xuống: - Nhưng nếu tôi tin anh?

- Mày đang mua chuộc, - người thợ mỏ ngang bướng nhắc lại.

Weiss đưa tay về phía người thợ mỏ và chút nữa thì gạt chiếc hộp sắt lớn đựng thạch cao rơi khỏi bàn. Anh máy móc hỏi:

- Cái này để đây làm quỷ gì?

- Muốn đùa nghịch chắc? - vẫn bình tĩnh người thợ mỏ hỏi. - Giả vờ làm lính mới à? Mày còn đóng thạch cao vào mồm chúng tao để trong khi trả thù chúng tao không làm âm lên chắc?

- Ra thế, hay thật, - Weiss chạm ngón tay vào chất lỏng lạnh trong hộp sắt. Anh nhìn đồng hồ rồi ra lệnh: - Đi lại phía tao!

Người tù ngoan ngoãn tiến lại.

Weiss lấy thạch cao trong hộp ra.

- Há mồm. - Anh trát thạch cao vào mồm người tù, rồi giải thích: - cần thiết để mày im lặng không một tiếng kêu! - Anh mở tủ. - Đứng vào!

Người thợ mỏ theo thói quen đưa tay vào gông sắt.

- Không cần. Hãy rung rinh người, nhích lên một chút.

Người thợ mỏ làm theo lệnh.

- Bây giờ hãy đứng tựa vào thành tủ và không được kêu, không được phát ra tiếng động. Hiểu không? - Và, lần cuối cùng, anh nghiêm khắc nhìn chăm chú vào bộ mặt lúng túng bần khổ của người thợ mở rồi đóng cửa tủ bỏ ra ngoài.

Ở hành lang không có một ai. Trước khu nhà đặc biệt cũng không có lấy một bóng người. Khu trại như hoang tàn trống trải bao phủ đầy sương mù dày đặc bốc mùi bùn lầy hôi thối. Ánh sáng chói lòa chết chóc của các đèn pha cuộn lẩn vào sương mù. Và trong giây lát cảm giác không có thực của xung quanh xâm chiếm tâm hồn Weiss. Nhưng chỉ trong giây lát, viên chỉ huy khu nhà giam đưa anh ra khỏi cảnh nửa tỉnh nửa mơ này. “Thở” - tên cùng đến với viên chỉ huy khu nhà nháy mắt đầy ý nghĩa chỉ vào chiếc tủ.

Viên chỉ huy khu nhà giam kính cẩn nói:

- Thưa ông binh nhất, tôi đã nghĩ là ông cũng cần người giúp sức, ấy thế mà ông tự giải quyết xong xuôi cả.

Cả ba người cùng vào phòng kín. Weiss ngồi xuống bên bàn. “Thở” tỏ ra suồng sã một cách khúm núm, cũng ngồi xuống không chờ lệnh.

- Đứng dậy! - Weiss quát và lấy roi cao su quát vào đầu hắn.

“Thở” khóc nức lên, hai tay đưa che mặt.

- Câm ngay! - Weiss ra lệnh và hất tay ra hiệu cho viên chỉ huy khu nhà giam. Khi tên này ra rồi, Weiss hơi hé mở cánh cửa tủ, mắt chăm chăm nhìn “thở”. - Mà!... - Và anh gọi số tù của ba tên khai báo nữa. Anh nói to và rõ ràng. Sau đó ngồi ngả lưng vào thành ghế, lắc đầu, nói tiếp - Cả bốn người các anh, - Weiss nhắc lại số tù từng tên một, - xứng đáng được tặng chức vì công việc làm của các anh cho Gestapo.

- Xin cảm ơn, thưa ông binh nhất!

- Im ngay, tao vẫn còn chưa nói hết! Ngành tình báo lấy các anh sang hệ thống của chúng tôi. Còn anh... - Weiss đưa giấy và bút chì cho "thỏ", - Hãy viết tên những đứa nào, theo tài liệu của anh, thuộc loại phải thủ tiêu ngay.

"Thỏ" cầm lấy giấy và vội vã viết. Vì quá háng hái, mồ hôi từ trán hắt chảy xuống từng giọt. Khi hắt đưa tờ giấy đã viết cho Weiss thì không còn một dấu vết gì về sự suồng sã trước kia của hắt nữa.

Weiss đọc hết bản danh sách.

- Tất cả phải không? Còn bây giờ thì ra ngoài. Và hãy nhớ, chúng ta, những nhân viên tình báo, sẽ treo cổ anh nếu như dám bẻm mép. Nhìn ra ngoài hành lang anh ra lệnh cho tên chỉ huy khu nhà đang đợi ở đó: - Anh dẫn nó đi, và đừng quên tống cho nó mấy quả vào mồm để trông nó đúng là sau khi bị gọi lên nhà đặc biệt. - Weiss tiến hai tên này ra tận cửa.

Quay vào phòng, chờ một lát, anh lại ngoái nhìn ra hành lang, sau đó mở cửa tủ:

- Đi ra. - Rồi hỏi. - Nghe thấy tất cả chứ?

Người thợ mỏ gật đầu.

- Hãy xem danh sách.

Người thợ mỏ tiến lại phía bàn.

- Và số của tôi cũng đã bị loại rồi, đồ rắn độc...

- Phải, - Weiss nói. - Thật tốt là hắt không quên anh.

- Tốt cho ai?

- Thì cứ coi là cho tôi. - Anh nghiêm khắc hỏi: - Bây giờ anh hiểu rồi chứ?

Người thợ mỏ lại gật đầu.

Weiss khe khẽ dặn trước:

- Sau hai ngày nữa, không được sớm hơn.

- Được, - người thợ mỏ bình tĩnh nói. - Sau hai ngày nữa chúng tôi sẽ đề chết nó.

Weiss đặt ngón tay lên môi và nói rất khẽ:

- Anh hãy đồng ý vào trường gián điệp khủng bố của bọn phát xít. Hãy chịu đòn đôi chút và rồi đồng ý. Nhưng nên nhớ: tôi không biết anh hơn nữa, và ở đó anh cũng không biết tôi.

- Rồi.

- Thôi đi, - Weiss ra lệnh và đi về phía cửa.

Và bỗng nhiên từ phía sau vang lên tiếng gọi thân yêu:

- Đồng chí! - Người thợ mỏ gọi.

Weiss quay lại.

- Tôi cũng phải bị đánh, anh hãy nện cho ra trò vào! - Người thợ mỏ giờ nắm đấm ra, mắt lim dim, đề nghị: - Đánh đi!

- Tôi không thể...

- Không thể nghĩa là thế nào? - Người thợ mỏ tức giận nói: - Sao đồng chí lại không thể khi cần phải làm?

- Tôi không thể, - Weiss nhắc lại.

- Đồ hèn, - người thợ mỏ khinh miệt nói. Nghĩ giây lát rồi tiếp: - Một tay nhu nhược.

Thấy rằng tất cả những điều này không gây được cảm xúc gì cho Weiss, người thợ mỏ dừng ngay lại và kiên quyết cầm lấy chiếc roi cao su ở bàn bọc đầy écrou (đai ốc) bằng thép.

- Không cần, - Weiss đề nghị.

- Đồng chí nghĩ rằng sẽ ổn thỏa à? - Người thợ mỏ hỏi.

- Sẽ ổn thôi, - Weiss nói.

Hai người cùng rời khu nhà đặc biệt. Người thợ mỏ nặng nề lê đôi chân đi ở phía trước, còn Weiss đi phía sau, tay đặt vào bao súng mở nắp. Ở văn phòng chỉ huy trại, anh ra lệnh cho tên lính trực ban bảo vệ dẫn người tù về nhà giam.

Sang ngày hôm sau Weiss đề nghị Dietrich như là theo sự giới thiệu của Reis ghi thêm tù nhân số 740014 vào danh sách đã chọn lọc. Sau đó, khi Weiss cảm ơn Reis vì đã giới thiệu tù nhân thích hợp và nói số tù ra, Reis sững sốt nhìn chăm chăm vào Weiss. Nhưng ngay lập tức hắn nhếch mép cười và nói rằng rất sung sướng được giúp đỡ anh. Rõ ràng tên này cho rằng hắn đã khôn khéo xách tai được nhân viên tình báo. Hắn nhớ rất rõ rằng, tù nhân số 740014 là người dự kiến xử tử gấp, nhưng vì những nguyên do gì mà các nhân viên tình báo lại chọn lọc chính số này thì Reis không thêm để ý đến.

Lúc này, khi danh sách tù nhân chọn lọc cho trường tình báo phá hoại đã được lập xong, đại úy Dietrich có đầy đủ cơ sở để coi sứ mệnh của mình ở trại thực nghiệm đã được hoàn thành. Và, như ý hắn đã hoàn thành có kết quả. Hắn còn phấn khởi một điều là hắn đã thoát khỏi việc đi thăm trại, vì hắn rất sợ bệnh truyền nhiễm.

Trước khi lên đường, Dietrich và Weiss được trung tá Klein mời đến ăn cơm và cũng như lần trước, trong bữa ăn tất cả đều chào mừng việc hai người đến thăm trại. Klein, Flink, Reis và Strumpfel ngả người trên ghế bành, bình thản nói chuyện về nghệ thuật, chỉ có điều bây giờ đề tài nói chuyện của họ không phải là âm nhạc mà là

hội họa. Đúng là Weiss không hiểu ngay điều này, vì rằng phần lớn chỉ nói về các ảnh màu.

Những kẻ nói chuyện nhanh chóng đi đến quan điểm thống nhất về hội họa hiện đại. Và quan điểm này phần nào làm cho Weiss, một người đã mất thói quen ngạc nhiên phải sửng sốt. Thì ra bây giờ ở Đức nhiếp ảnh và hội họa đã hòa với nhau thành một nghệ thuật tổng hợp thống nhất. Sở dĩ như vậy là vì chính cuộc sống đang tạo ra những kiểu mẫu của cái cao thượng, như quốc trưởng là kiểu mẫu của sự hoàn thiện về đạo đức. Cả khách và chủ đều có ý kiến chung như vậy.

Sau bữa ăn ngon miệng và no nê, Klein lại mời tất cả vào phòng làm việc của hắn.

Giáo sư Strumpfel bằng một giọng dạy đời trao đổi rườm rà với Dietrich những nhận thức của mình. Hắn ba hoa cho rằng nếu đã là con người như tính chất muôn hình vạn dạng của súc vật thì với tư cách là kẻ kích thích, cần phải sử dụng phương tiện có lợi nhất về mặt kinh tế, dùng cái dối để trừng phạt và cho ăn thêm để khuyến khích. Những vụ trừng phạt và xử bắn công cộng chỉ ảnh hưởng tới việc giáo dục trong các trường hợp khi những người bị xử phản ứng mạnh mẽ, tích cực chống lại mọi thủ tục, tức là hành động một cách tự nhiên. Còn nếu họ phản ứng lại mà thường thường xảy ra như vậy, một cách trắng trợn, phản tự nhiên, thì điều này sẽ có ảnh hưởng ngược lại đối với những người chứng kiến.

Những lời răn dạy ghê tởm thiết thực, đồng thời lại còn mang theo hình thức có vẻ khoa học này đã gây cho những người có mặt một nỗi buồn kính trọng, nhưng lại không ai có ý định ngắt lời giáo sư cả. Thế rồi tất cả đều trở nên sôi nổi khi Reis hăng lên vì uống cốc rượu trắng dám cắt ngang bài thuyết trình còn đang kéo dài:

- Thưa ngài giáo sư, còn chúng tôi ở Treblinka đã thiết bị một phòng tiếp khách của “quân y viện”. Ở đây có những divan bằng nhung và cả sừng hươu để tù nhân treo quần áo lên đó. Còn sau đó - “xin

mời”. Cửa mở toang ra từ cái vực sâu. Và đi thẳng vào đó, - Reis giơ ngón tay ra hiệu vào gáy mình.

Sự khinh bỉ, căm thù, tức giận - đối với tình báo Alexander Belov - đó là những sự xa xỉ quá mức. Weiss ngồi im cũng như tất cả mọi người. Anh ngả mình trên ghế bành, hút thuốc lá. Nhân phút mọi người im lặng, anh kính cẩn nói với Klein:

- Thưa ngài trung tá, tôi cho rằng tất cả những quan sát tuyệt vời này có một giá trị khoa học to lớn, và tôi tin rằng ngài giáo sư kính mến sẽ cho xuất bản chúng một cách rộng rãi.

- Ồ, tất nhiên, - Strumpfel đồng ý. - Đó là nghĩa vụ của tôi.

- Nhưng không phải ngay lập tức! - Flink kịp thời nói chen vào. - Trong khi sự thống trị thế giới của quốc xã còn đang được khẳng định, chúng ta phải có sức chịu đựng nhất định trong một số vấn đề. Khi vấn đề liên quan đến một số dân tộc khác.

- Tất nhiên là như thế, - Strumpfel đồng ý nói.

Klein nhắc nhở:

- Thí dụ như đối với bọn Do Thái Hà Lan chúng ta còn tỏ ra lịch thiệp nữa: chúng ta gửi trả các gia đình hài cốt đựng trong những hộp kim loại hàn kín. Và mỗi hộp chỉ này có bảy mươi lăm guilders⁴⁷.

⁴⁷. Guilders: tiếng Đức: đơn vị tiền vàng bạc ở Đức, Áo và một số nước khác hồi đó. ND. (tr.187)

Reis tiếp tục câu chuyện:

- Nghe nói ở Auschwitz chỗ chỉ huy trại là ông Rudolf Hét, người ta chế biến tóc bằng hơi, sau đó đóng gói thành từng tập để dùng cho việc sản xuất đệm. Và tôi còn nghe nói rằng ở Dachau xương được nghiền nhỏ làm phân bón ruộng. Ở đó có thiết bị một loại máy đặc biệt để làm việc này.

- Vì ở đó quy mô toàn diện, - Flink nói, vẻ hiểu biết vấn đề. - Nếu như họ không sử dụng các biện pháp kỹ thuật rộng rãi thì đã phải chiếm các khu đất đai phụ rộng lớn để chôn cất rồi.

Klein cất giọng trách:

- Thưa các ông, tôi cảm thấy nói đến những đề tài này không thể có lợi cho việc tiêu hóa được!

- Đúng thế, - Reis tán thành vẻ nịnh hót. - Bữa cơm, cũng như mọi khi, rất tuyệt, nhất là món cơ-ren.

- Ông là người ưa của ngọt...

- Tôi nhớ lại mẹ tôi. - Reis mơ màng nói. - Bà cụ nấu ăn thì tuyệt vời!

- Phải, tất cả chúng ta đã từng là trẻ con, - Klein uể oải nói và duỗi đôi chân đi giày ấm trong nhà thẳng ra, nhìn ra cửa sổ. Mưa rơi lẫnh tuyết. Klein buồn rầu nói tiếp: - Còn bây giờ đầu tôi đã bạc trắng như tuyết rồi. Vừa rồi tôi có soi gương rất lâu và nhận ra không ít các vết nhăn phản bội...

- Vâng, tiện thể xin nói thêm. - Weiss sôi nổi nói, - đại úy Dietrich và tôi vô cùng biết ơn các ngài vì các ngài đã ân cần chuyển cho chúng tôi danh sách những người báo tin của các ngài, nó là sự giúp đỡ to lớn cho Cục tình báo.

Flink quăng cho Klein đang rất sững sốt một cái nhìn căm thù, ngờ vực.

“Thôi được, - Weiss nghĩ. - Bọn bay, một lũ khốn nạn, bây giờ hãy móc lấy nhau như lũ nhện trong hộp kín. Rõ ràng là Flink sẽ chuẩn bị tổ giắc, còn mày, tên đao phủ già đời này cũng sẽ không chịu kém hẳn, mày cũng sẽ thu vén vào”.

- Xin cho phép, xin cho phép, - Klein lúng túng nói lại nhai. - Ở đây có điều gì đó không như vậy...

Weiss không để cho hắn nói hết lời, anh đứng dậy, bắt tay hắn, mỉm cười khoan khoái nói:

- Xin chuyển những lời chúc tốt đẹp nhất đến phu nhân đáng kính của ngài và công tử tuyệt vời của ngài. - Rồi anh quay sang phía Reis: - Ông Reis đã vô cùng lịch thiệp với chúng tôi vì giới thiệu tù nhân số bảy mươi tư không không mươi bốn. Thì ra đó là tên báo tin riêng của ông thiếu úy. Đúng đây là một hy sinh to lớn hiến dâng cho Cục tình báo! - Anh cúi người chào tất cả, dập gót giày và đi về phía cửa.

Dietrich từ biệt một cách nén mình hơn và không coi việc cảm ơn là cần thiết.

Hắn định dứt khoát rằng tất cả các tài liệu lấy được ở đây hắn sẽ coi là sáng kiến riêng đặc biệt và sự sáng suốt của cá nhân hắn. Không thế thì sẽ không xứng đáng trước Landsdorff. Hắn hiểu biết rất rõ con người này.

Trong những năm chiến tranh thế giới thứ nhất, Landsdorff, bạn của von Papen, dưới sự lãnh đạo của Walter Nicholas đã tiến hành nhiều chiến dịch tình báo rục rờ ở các cường quốc châu Âu. Và bây giờ lão giữ một địa vị đặc biệt trong SD, Heydrich và Himmler đã quen có cảm tình với lão. Ấy thế mà lão đang bị phạt: lão bất đồng với sự lãnh đạo của quốc xã trong các quan điểm về “vấn đề Do Thái”.

Trong giai đoạn thứ nhất, khi quốc xã mới lên cầm quyền, Landsdorff coi việc bắn giết bộ phận dân Do Thái là hợp lý nhất, vì việc này như lão thổ lộ ra “đã tập cho thanh niên chưa cầm súng quen với thịt”.

Nhưng sau đó, sau khi chớp nhoáng chiếm được Ba Lan và Pháp, lão liền long trọng tuyên bố tư tưởng không cần phải bắn giết toàn bộ dân Do Thái. Những ai có khả năng làm việc, theo gương nô lệ cổ La Mã, cần phải giam hãm vào các hầm mỏ khai thác để ở đó, trong các xưởng trang bị đặc biệt họ tạo ra của cải quý giá khác nhau. Cũng phải đối xử với các nhà bác học Do Thái tương tự như vậy: tập trung họ lại, cho sống biệt lập, nhưng đồng thời phải tạo ra những điều kiện để họ có thể tiến hành công tác khoa học. Mà như thế thì mọi thành quả của họ sẽ trở thành tài sản của các nhà bác học Đức, những người sẽ sử dụng các thành quả này theo ý mình.

Cách suy luận xét lại về một trong các học thuyết cơ bản của đế chế Đệ tam này được đánh giá như chủ nghĩa tự do, và Landsdorff đã không được nhận chức vụ cao mà lão rất xứng đáng được nhận.

Ngoài ra Landsdorff còn có cách nhìn nhận rất đặc biệt về những người Đức chịu trách nhiệm trong ngành tình báo.

- Chúng ta, người Đức, - lão suy luận, - được phú cho khả năng nắm hoàn thiện mọi hình thức phục tùng nhà nước. Bản năng kỷ luật, bản năng thi hành một cách mù quáng của chúng ta phát triển rất khác thường. Đây là những phẩm chất rất cần thiết đối với người tình báo, Nhưng chúng ta không có đức tính nghệ sĩ như của người Pháp cũng như của người Slav. Đặc biệt là người Slav, họ bẩm sinh có những khía cạnh của đầu óc tưởng tượng hiện thực. Chính vì thế không phải ngẫu nhiên người Nga đã sản sinh ra cho loài người những Dostoevsky, Tolstoy, Chekhov. Và lòng dũng cảm nữa, mẹ kiếp, họ đã hoàn thành được cuộc cách mạng đỏ⁴⁸.

48. Tức cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười năm 1917 - ND (tr.191)

Vì thế Landsdorff rất ít khi khen ngợi nhân viên của lão. Trong các chiến dịch của họ bao giờ lão cũng tìm thấy khuynh hướng dùng thủ đoạn bạo lực không cần thiết, còn những hành động khủng bố ngoài kế hoạch lão coi là dấu hiệu suy nhược thần kinh, là công việc cho thiên hạ xem. Và lão tỏ thái độ khinh bỉ Steinglitz: tình báo loại này chỉ là tên đồ tể tầm thường đã mất hết cảm giác tưởng tượng.

Dietrich biết rằng xứng đáng với lời tán thưởng của Landsdorff thật khó vô cùng.

Ấy thế mà Weiss lại không biết rằng Landsdorff đang chăm chú theo dõi anh. Chính ở viên binh nhất đang phục vụ lão đây, Landsdorff tìm thấy tính nghệ thuật mà các tình báo Đức không có. Lão nhìn thấy một cách tinh vi cái tính nghệ thuật này khi Weiss đọc cho lão nghe cuốn tiểu thuyết Pháp buồn nhất, Weiss có tài năng thể hiện lại hầu như chưa từng biết đến. Với giọng hát rất sành sỏi, anh đã truyền được cả ngữ điệu, âm độ, cách phát âm của nhân vật mà những phần phụ tấu dài dòng của họ anh đã đọc cho tên gián điệp Đức lớn bậc nhất, một tài ba vì kinh nghiệm lúc đó, nằm lim dim ngủ trong bể tắm, - một kẻ đã trung thành phục vụ cả vua Đức, cả Hindenburg và cả Hitler ngang như nhau, tuy nhiên cũng chỉ như toàn bộ tướng lĩnh của đế chế đệ tam.

Ba Mười

Những trại giam chạy kéo dài vô tận: trại gần mặt trận, trại tuyển lựa, vận chuyển, phân loại, chọn lọc, trại phạt giam,... Những nghĩa địa công khai nơi những tử thi sống bị mai táng trong những ngôi mộ bằng gỗ của các nhà giam chạy dài vô tận. Cái đói, cái rét, bệnh dịch ở đây được kê khai trong bảng các phương pháp giết người tiết kiệm nhất, và tỉ lệ người chết càng tăng thì công tác của ban chỉ huy trại được coi là càng có kết quả hơn.

Weiss đã từng nói chuyện với các chỉ huy trại, đã từng nghe chúng ca thán, phàn nàn, suy tính. Những lời ca thán thì gần như ở khắp mọi nơi đều giống nhau. Ban chỉ huy trại buộc phải cho phép chứa trong trại không những tù binh mà còn thủ tiêu số nhân khẩu thừa trong “các vùng giải phóng”. Bắn giết, đó là là biện pháp quá hoang phí vì nó nuốt mất một số đạn dược lớn cần thiết cho mặt trận. Nhưng rất tiếc là chỉ những trại tập trung khổng lồ mới được trang bị kỹ thuật tiêu diệt cơ bản. Tất cả các chỉ huy trại đều tỏ ý thông cảm với các nhân viên tình báo, tìm được người đáng tin cậy ở đây thật là khó. Weiss ngạc nhiên một điều là bọn chỉ huy các đội đặc biệt không nhớ được mặt những tù nhân làm việc cho bọn Đức, mà chỉ phân biệt được chúng theo số tù. Đây là một sự thờ ơ đần độn thật khó hiểu, đôi khi lại còn không độc ác, giống như quan hệ với súc vật ở lò sát sinh. Trong bọn chỉ huy trại thường gặp những con thú dữ mặt người đang sáng suốt và không mệt mỏi nghĩ ra các cách tra tấn tinh vi, bọn chúng được coi là những tên cuồng tín kỳ quặc nhưng có ích. Tuy nhiên các thủ đoạn công khai đòi hỏi có những khả năng tổ chức kinh tế. Và những tên có những khả năng này được đánh giá cao hơn là bọn đồ tể góp phần chính là tiêu diệt tù

nhân theo kế hoạch. Mặt hoạt động này của các trại thì được kiểm tra nghiêm ngặt nhất.

Weiss bày tỏ lòng thông cảm kính trọng đến các chỉ huy trại. Anh nói những lời kính khứng nhất gần như một cái máy. Anh hy vọng chiếm được cảm tình của bọn chúng đối với anh, muốn được biết nhiều hơn về những khó khăn mà ban chỉ huy gặp phải. Anh cần phải lấy được các tài liệu về các tổ chức cộng sản bí mật trong trại. Anh cũng rất chú ý đến những tin tức bổ ích nhất về mặt thực tiễn như cách chạy trốn, anh muốn biết hệ thống bảo vệ tiến hành ra sao, ngăn cản các vụ chạy trốn bằng cách nào, theo dõi tìm kiếm những người chạy trốn tiến hành ra sao. Và “những buổi nói chuyện thân mật” này, trong đó Weiss là người phụ họa theo và khâm phục, thông cảm đã cho anh nhiều điều bổ ích mà anh không quên tận dụng.

Một lần trong bọn chỉ huy trại có một tên danh hiệu tiến sĩ, giữ chức chỉ huy đội đặc biệt. Tên này tỏ ý nghi ngờ tính chất hợp lý của việc thủ tiêu hàng loạt tù nhân bằng cách thiêu đốt chớp nhoáng. Hắn nhắc lại rằng trong học thuyết của quốc trưởng có một công thức “dân tộc phụ” - cái từ chuyên môn này nhằm chỉ những người bị bắt làm lao động nô lệ. Còn khi nào nước Đức quốc xã chinh phục toàn thế giới, sẽ xuất hiện một yêu cầu to lớn đối với số lao động này. Hắn tuyên bố đầy ý nghĩa rằng, trước kia theo hiến pháp Weimar, tổng thống được bầu nhiệm kỳ bảy năm, còn bây giờ Hitler được phong quyền quốc trưởng suốt đời. Quốc trưởng có quyền hành độc đoán không hạn chế của một hoàng đế thật sự. Và chính Hitler nói rằng từ nay “lối sống của nước Đức được quy định cho hàng nghìn năm nữa”. Khi quốc trưởng trở thành người thống trị thế giới thì quốc trưởng sẽ cần nhiều công nhân cần thiết xây dựng những công trình khổng lồ, vượt quá Kim tự tháp Ai Cập để khắc tên kỷ niệm Hitler. Thậm chí hắn còn nhắc lại nô lệ ở nước La Mã cổ đại được coi trọng ra sao: nếu giết một nô lệ của người khác, tòa án của thượng nghị viện sẽ phạt đền rất nặng. Nhưng một tên hạ sĩ SS phản đối tiến sĩ.

- Trong thời kỳ sắp tới, nước Đức quốc xã sẽ được cung cấp thừa sức lao động nô lệ. Riêng tù binh Ba Lan đã có khoảng một triệu đưa về làm nông nghiệp cho quốc xã, còn trong công nghiệp, nơi trước đây thiếu công nhân thì bây giờ đã có thừa: tù binh Pháp đang lao động trong các nhà máy số lượng lớn khiến cho việc sử dụng hết chúng ở nước Đức là không thể được và không hợp lý, và đã phải đưa hàng nghìn tù binh Hà Lan và Bỉ về nước của chúng - Rồi giang hai tay ra, hắn nói thêm: - Vì vậy, thủ tiêu hàng loạt các chủng tộc phương Đông, đó là biện pháp rất hợp pháp, vệ sinh, mặc dù ở mức độ nào đó có liên quan đến cả vấn đề an ninh. Vì tất cả bọn Slav ở mức độ nhất định đều bị tiêm nhiễm chủ nghĩa Bolshevik không thể gột rửa được.

Tên tiên sỹ chỉ huy đội đặc biệt vào những lúc không bận công việc của trại thì viết sách. Trong những giờ đó hắn không cho phép bắn súng, vì hắn thích say sưa làm việc một mình trong cảnh im lặng.

Những tài liệu lấy được trong hồ sơ của trại và rất nhiều những tài liệu khác mà Weiss cóp nhặt được đòi hỏi có những chỗ lưu giữ thật lớn. Và thế là, gói phòng xa cả tài sản giàu có của mình vào trong bông và làm có nó có hình dạng chiếc giò nhỏ dài, Weiss đành phải hai lần cắt cả chiếc săm ô tô nguyên lành để nhét vào trong đó gói tài liệu lưu trữ này của anh. Anh tin chắc rằng tất cả sẽ được giữ gìn an toàn. Anh vá săm lại, nhét vào trong lốp, bơm căng lên và đặt vào trong gara xe. Chiếc lốp phụ do anh sửa chữa trong trường hợp cần thiết đã có tác dụng không kém hơn bốn chiếc lốp kia.

Sau những ngày vô cùng căng thẳng đó, Weiss gần như hoàn toàn kiệt sức, nhưng đầu óc anh vẫn sáng suốt, suy nghĩ vẫn chính xác, vẫn còn việc tập trung thường xuyên do thần kinh căng thẳng mà điều này không có gì lạ, đã giúp anh tiếp nhận mọi vật chung quanh một cách sắc bén hơn, phân biệt cái chủ yếu và cái thứ yếu, nắm ngay được một cách chắc chắn từng lời nói có thể bổ ích đối với anh. Tình trạng sức khỏe của anh cũng bắt buộc phải được tốt hơn. Anh bị viêm mắt, đầu các ngón tay đau tấy, vì thức đêm triền miên

nên lúc nào anh cũng buồn ngủ. Khi nào có thể ngả lưng xuống giường được là y như rằng anh ngủ thiếp đi ngay.

Anh đã làm xong một công việc khổng lồ: ghi tóm tắt, dịch mật mã các tài liệu về trại giam, về phác thảo địa dư việc bố trí các trại giam, việc bố trí các đơn vị hay tiểu đội canh giữ trại vào các mẫu giấy rất nhỏ. Ngay trên các mẫu giấy này anh ghi danh sách ban chỉ huy trại, báo số liệu thống kê những người bị thủ tiêu, tên các anh hùng và bọn phản quốc. Anh đặc biệt chú ý đến các phương pháp chọn lọc mà kẻ thù áp dụng.

Và, có rất nhiều thí dụ như thế này... Chẳng hạn, một tù nhân bị bắt đứng hàng mấy ngày liền trong hầm bê tông của nhà phạt, bỗng nhiên được đưa ra khỏi đó, cho tắm nước nóng, cắt tóc, cạo râu, khoác bộ quần áo thường dân lịch sự ấm áp rồi đưa ra xe ô tô chở đến một trong số các “nhà vui” của thành phố. Sau khi cho ăn uống no say, dẫn đến ngủ với gái. Tảng sáng hôm sau lại lên xe lại về nhà phạt, lại phòng giam bằng đá kỳ quặc! Rồi vài ngày trôi qua, một tên nhân viên Gestapo gọi tù nhân này lên. Và anh ta phải lựa chọn lấy một con đường: chết hay phản bội.

Còn có những phương pháp tinh vi hơn, thí dụ, lén cài bọn khiêu khích tự khai là chống phát xít vào. Mục đích ở đây có hai mặt: một mặt gây cảm tình đối với bản thân do đó phát hiện ra bộ mặt thật của tù nhân và mặt khác, đây là điều phức tạp hơn, kết thân với những tù nhân rất ngoan cường, tuyên truyền cho họ hiểu rằng đấu tranh không có ý nghĩa gì, làm cho họ tin rằng tất cả tù binh Liên Xô trở về tổ quốc trong bất kỳ trường hợp nào cũng bị trừng phạt. Và để làm rõ ràng hơn chúng tổ chức chạy trốn thường xuyên cho từng tên khiêu khích một, sau đó quảng chúng vượt qua mặt trận hoặc vào hàng ngũ du kích để cho bọn phản bội này tuyên truyền vu khống những người ngay cả ở trong trại giam vẫn giữ lòng dũng cảm kiên cường, lòng trung thành với tổ quốc, vẫn tìm thấy trong mình sức mạnh đấu tranh với kẻ thù.

Dần dần Weiss học được cách tìm ra bọn phản bội. Trước hết anh chú ý đến những tù nhân mà ngay cả trong các nhà phạt vẫn được khẩu phần ăn khá hơn. Sau đó, để tin thật chắc chắn vào sự đúng đắn của mình, anh nghiên cứu các giấy biên nhận thực phẩm. Còn một điều nữa cũng được khẳng định là trong các trại tập trung không thể nào tìm được bản sao báo cáo cho bộ chỉ huy cấp cao về các vụ chạy trốn, hoặc lệnh truy lùng có ghi các đặc điểm người chạy trốn. Chúng cũng không được tính đến cả trong danh sách những người chạy trốn và cũng không có trong một báo cáo tổng kết số người chạy trốn trong tháng. Và không một ai trong số bạn tù của người chạy trốn này bị xử tội, mà bạn bè của chúng thường là các trưởng nhà giam.

Đôi khi bọn phản bội như vậy được chính ban chỉ huy trại ghi vào vụ chạy trốn tập thể: vì mọi người đều đã rõ, bọn chúng thường rơi vào các xà lim tối, cho nên có thể càng bộc lộ mình rõ hơn! Và trong quyển sách ghi cẩn thận theo kiểu Đức tất cả những tù nhân bị trừng phạt thì bên cạnh số tù bọn này không bao giờ thấy chỉ ra nguyên nhân trừng phạt. Và mặc dù chúng thường thường bị đưa vào nhà phạt, nhưng số tù của chúng không có trong danh sách những người bị xử bắn. Không phải đơn giản mà Weiss phân tích ra được tất cả các điều này. Công trình lao động to lớn và đặc biệt tỉ mỉ này đòi hỏi một sự căng thẳng cực độ của sức lực, của đầu óc, của sự suy xét, của sự khéo léo hợp logic, của trí nhớ toàn diện. Và Weiss lại tuyệt đối bình tĩnh, điềm đạm khi anh làm việc với hàng trăm cân giấy tờ, thả mình cho công việc thẩm tra chi li, đòi hỏi sức chịu đựng rất cao và có phương pháp. Mỗi đe dọa thường xuyên vẫn treo trên đầu anh. Anh hiểu cái gì sẽ đợi anh nếu như chỉ một tờ ghi chép của anh rơi vào tay bọn Gestapo và anh sẽ không thể nào giải thích có lý được là tờ ghi chép này dùng cho mục đích gì.

Đặt mình dưới đoàn xe lửa của giặc, làm nổ kho xăng, thủ tiêu một tên Hitler cao cấp, tất cả những việc đó có hiệu quả hơn, có tiếng vang hơn, dễ nhìn thấy hơn là lao động rất tỉ mỉ trong trại tập trung của Weiss.

Anh nhớ lại “Những mẩu chuyện Sevastopol” của Tolstoy, những chuyện mô tả quân y viện, những câu chuyện miêu tả cái mặt thực đê tiện của chiến tranh. Nhưng trại tập trung còn khủng khiếp hơn, ở đây tâm hồn con người bị những khổ ải không có kết thúc và cũng chưa từng nghe thấy. Và, điều nào quái gở hơn tất cả những gì Weiss đã thấy từ trước tới nay, kinh khủng hơn cả việc trông thấy cơ thể con người bị các mảnh đạn kim loại tiện nhỏ ra.

Do mệt mỏi, thể lực khô cạn, Weiss cảm thấy trào lên một nỗi căm giận lạnh nhạt thận trọng, một niềm hào hứng trả thù, và cái đó làm cho anh trở nên dũng cảm, tự tin, tinh thần sáng khoái chưa từng thấy.

Anh hiểu rằng công việc “trại tập trung” do anh thực hiện lúc này lại quan trọng hơn gấp nhiều lần cái gọi là “thủ đoạn bạo lực”. Và khi nào trung tâm nhận được những tài liệu do anh thu thập, các nhóm tác chiến của tình báo Liên Xô sau khi Bộ tham mưu nghiên cứu các tài liệu này, sẽ không những chỉ chữa mũi nhọn một cách tin tưởng và chính xác chống bọn phản bội đã vượt qua phòng tuyến mà họ sẽ còn làm những việc cần thiết ở hậu phương kẻ thù. Biết bao nhiêu chiến sĩ Xô Viết dũng cảm, trung thực bị bắt làm tù binh đã chặn đứng bàn tay bẩn thỉu của bọn khiêu khích định bôi nhọ tên tuổi họ. Lẽ nào điều này lại không sánh ngang với việc cứu sinh mạng, thậm chí lớn hơn là cuộc sống, là danh dự của con người hay sao?

Mồm miệng bọn phản bội vu khống, bôi nhọ những người yêu nước, đó cũng là hoạt động phá hoại của bọn phát xít, và lẽ nào nó lại không thể gây cho ta nhiều hy sinh bằng việc dùng bom đạn phá hoại hay sao? Và anh, trong khi ngăn chặn những hoạt động phá hoại này, ngay bây giờ, có thể anh đã đang thực hiện nghĩa vụ chủ yếu nhất của người tình báo: cứu sống con người. Cứu sống danh dự con người, tên tuổi trung thực của con người.

Trên tấm hình tượng trưng đầu tiên của người tình báo có vẽ thanh kiếm và lá chắn. Phải, người tình báo đánh bại kẻ thù bằng thanh

kiếm trừng phạt, nhưng lá chắn trao cho người tình báo không phải để anh ta hộ thân, mà là để bảo vệ tất cả mọi người Xô Viết. Người tình báo của Dzerzhinsky, thầy học của Weiss đã nói với anh như thế này.

- Lá chắn, đó là trái tim người cộng sản của đồng chí, và không có gì bảo vệ được người Xô Viết khỏi tai họa một cách đáng tin tưởng bằng trái tim trong sạch của người cộng sản.

Phải, Weiss muốn được tiêu diệt bọn phản bội, bọn lật mặt mà anh đã tìm thấy ở đây, muốn tự tay giết hết bọn chúng. Có thể, ở trại giam thực nghiệm “thỏ” kia đã bị người thợ mỏ khử rồi, cũng có thể không tự tay người thợ mỏ, vì ở đó có tổ chức bí mật rất lớn. Nhưng chẳng lẽ tìm hiểu ra ai ẩn náu dưới số tù 740014, chẳng lẽ tìm ra người thợ mỏ lại không quan trọng bằng phát hiện ra bọn phản bội hay sao? Bây giờ Weiss sẽ báo cáo cho trung tâm về người thợ mỏ, và gia đình anh ấy được biết là người chồng và người cha bị mất bật vô âm tín rất xứng đáng được kính trọng. Mọi người sẽ tự hào về đồng chí ấy.

•••

Tuyết rơi ẩm ướt. Những con đường bị xe tăng cày nát, những thành phố sụp đổ, những làng mạc bị cháy đen im lìm, đất đai bị tàn phá, bị đào xới để xây các công trình phòng thủ và những xác chiến sĩ Xô Viết không được chôn cất.

Chuyến công tác đã kết thúc. Xe lăn bánh trở về Warsaw.

Dietrich lim dim mắt, kẹp chặt túi tài liệu vào ngực. Trong túi này là danh sách tù nhân được đề nghị lựa chọn và bản báo cáo cho Landsdorff do Weiss viết theo lời đọc của Dietrich với ngôn ngữ hùng hồn, khoe khoang phù hợp với tinh thần quốc xã.

Dietrich rất hài lòng về Weiss và hứa rằng anh sẽ được tăng lên chức trung sĩ. Hắn rất thích thái độ khiêm tốn phục vụ đều đặn của Weiss, cả lòng yêu lao động thực sự kiểu Đức của anh và sự kiên

nhấn đến nông cuồng của anh. Nhờ nó Weiss đã thu được ở tên trưởng trại giam các tài liệu để hoàn thành công việc mà đúng ra Dietrich phải làm.

Hitler hứa: “Ta sẽ nuôi dạy một lớp thanh niên khiến cả thế giới phải giật nảy mình. Lớp thanh niên này sẽ tàn bạo và hống hách. Không thể có chuyện bàn luận đến nền giáo dục trí lực nào cả”. Trong các gia đình quý tộc Phổ mà Dietrich chính thuộc loại gia đình này, ý chí tàn bạo lên cầm quyền từ lâu đã được coi là dấu hiệu của đặc tính Đức thực sự, còn việc giáo dục quân sự là cái duy nhất có khả năng đối với con cháu.

Dietrich cho rằng, binh lính của kẻ địch đầu hàng làm tù binh phải bị xử tội ngay tại chỗ để răn dạy binh lính Đức. Các trại tù binh hắn coi là một lãng phí vô ích và hắn tỏ ra rất hoài nghi đối với khả năng chọn lọc được ở đó những tên phá hoại đáng tin cậy. Hắn tỏ thái độ khinh bỉ đối với bọn chỉ huy trại: theo cách nhìn của hắn, đây là bọn hậu cần sống bám vào việc ăn cấp lương thực của trại, không bỏ qua bất kỳ khả năng nào có thể kiếm lấy cái gì đó cho bản thân. Thật vậy, không cần thiết phải theo dõi đặc biệt để nhận ra những chuồng lợn khổng lồ ở mỗi trại. Cũng không thể không chú ý đến những chiếc xe tải chạy đến các kho rộng thênh thang: ở đây chúng bán buôn quần áo và giày dép của những tù nhân đã bị giết. Còn bột xương thì chúng bán làm phân bón ruộng. Không một chút gì có thể lọt qua tay ban chỉ huy trại sốt sắng. Trong những ngôi nhà trang bị đặc biệt để làm việc này, những răng giả của người bị giết được nung nóng chảy trên những chiếc đèn hơi để lấy những mẫu vàng nặng mùi gam.

Nhưng Dietrich chẳng hơi đâu dính đến những chuyện này, và nói chung hắn cũng không muốn gây khó khăn cho bản thân, mà hơn nữa tội gì rúc đầu vào cái vũng bùn lầy của trại. Và, mặc dù hắn rất tự cao, tự đại, nhưng hắn vẫn hiểu rằng nếu như không nhờ có khả năng làm việc cần cù lâu dài của binh nhất Weiss, vị tất hắn đã có thể giải quyết kết quả cái nhiệm vụ nghề nghiệp này của hắn.

Mặc dù Weiss trở nên hốc hác vì quá mệt mỏi, anh vẫn không để mất thái độ niềm nở vốn có của anh. Weiss luôn chú ý đều đặn và kính trọng chỉ huy của mình. Nhìn nụ cười để lộ hàm răng trắng của anh thật thú vị. Ngoài ra, anh bình nhất này đâu phải tay ngốc. Anh ta nhanh trí, có học thức nhất định và quá hồn nhiên trung thành với Steinglitz đến mức mỗi lần Dietrich dám chế giễu những nhược điểm của thiếu tá là y như rằng Weiss giận dữ với đại úy. Dietrich coi lòng trung thành này là một tính tốt mà cha hắn vẫn đánh giá ở những kẻ dưới.

Weiss cũng hài lòng về Dietrich. Và anh cho rằng anh đã gặp may, phần nào cái của khốn nạn này, lại chỉ là một con vật tiêu cực, lười nhác. Tên đại úy đã hoàn toàn đổ lên đầu Weiss tất cả mọi trách nhiệm của hắn, rất ít can thiệp vào công việc của anh, hầu như chẳng chú ý gì hết đến anh và cũng không làm phiền anh.

Ý nghĩ của anh không dừng lại ở Dietrich. Anh kinh tởm nhớ lại “những người bạn” của mình ở bộ phận Gestapo của trại, những kẻ quá ưa sạch sẽ, lo lắng đến sức khỏe của bản thân, kinh hoàng vì sợ lây bệnh truyền nhiễm. Để phòng bệnh chúng tắm mỗi ngày ba lần, liên tục xoa tay bằng cồn và cẩn thận cạo từng sợi râu ở dưới những làn da của mình để trời phù hộ, không gây ra các vết xước chảy máu, còn nước hoa thì được bơm ào ào vào các chỗ cạo khiến cho ai đứng gần đó hồi lâu phát nhức đầu lên.

Bọn này suy đoán hầu hết như nhau: ai rồi cũng sẽ phải chết, và ở đây chúng ta không giết tù binh mà chỉ không giúp cho họ sống dai hơn thôi! Một số tên trong bọn chúng tra tấn tù binh rất tinh vi tuyệt đối không phải vì khuynh hướng tàn ác mà chỉ vì một sự lo sợ mang tiếng là người nhân hậu. Điều đó nguy hiểm, nên chúng chụp ảnh người dưới giá treo cổ trong lúc xử tội tù nhân để có bằng chứng đặc biệt khẳng định sự thích hợp về nghề nghiệp của chúng đối với ngành chuyên môn như thế, một ngành an toàn nhất trong thời kỳ chiến tranh.

Say sưa với những thắng lợi quân sự của nước Đức ở phía Tây, với việc phá tan quân đội các nước tư bản mạnh nhất, chúng không nghi ngờ gì vào chiến thắng sắp tới đối với hồng quân Liên Xô. Và vì thế tin tưởng rằng sự hung bạo của chúng sẽ không bị trừng phạt, chúng ra sức quảng cáo rùm beng cho những hành động hung bạo này, phô trương các khối nhà y tế bí mật, khoe khoang cả những bình thủy tinh hàn kín đựng máu trẻ em rồi chở bằng máy bay đến các quân y viện. Chúng gọi các khối nhà chuyên môn là lâu đài khoa học, ở đây sinh viên ngành y của Đức được dạy môn phẫu thuật mà không phải trên xác người chết lấy ở nhà xác, mà là trên cơ thể tù nhân đang sống.

Sau khi bọn Gestapo thường thường đồng tuổi với Weiss chỉ cho anh xem các khối nhà chuyên môn, chúng thân mật lo lắng cho anh, cố gắng giữ cho anh khỏi bị lây bệnh: phun nước hoa cho anh, đổ nước nóng từ trong bình vào tay anh nếu như nhà tắm không làm việc. Và cái từ “súc vật” mà chúng dùng ở đây để gọi tù nhân lại là từ miệng chúng phát ra không phải là tiếng chửi. Hoàn toàn không. Chúng thực sự coi tù nhân là súc vật giống con người và phân loại họ chỉ thành loại biết nghe lời và loại không biết nghe lời, loại có khả năng và loại không có khả năng tiếp thu dạy bảo thôi.

Đôi khi, mọi cái xung quanh đối với Weiss bắt đầu trở nên như một sự mê sảng bịa đặt giống những ảo ảnh mà kẻ điên rồ tưởng tượng ra. Đây anh đang chơi bóng lăn với bọn đồng tuổi bên bàn phủ khăn sạch rồi uống bia. Bọn chúng kể cho anh nghe về thời ấu thơ của chúng, về bố mẹ chúng, và mơ ước chiến tranh chóng chấm dứt để có thể trở về nhà. Rồi sau đó một tên trong bọn chúng đứng dậy với vẻ tiếc rẻ tuyên bố rằng đã đến giờ hẳn phải đi trực nhật. Hẳn đội mũ ca-lô đeo tiểu liên ngang ngực, lấy gậy hoặc roi và bỏ ra ngoài trại để đánh đập, hành hạ, giết hại tù nhân.

Và anh, Alexander Belov, vẫy tay tiễn tên giết người này, nồng nhiệt mỉm cười, ghi số hòm thư đã chiến để sau này trao đổi thư từ và nói lớn rằng rất tiếc là anh bạn tốt như vậy lại bỏ cuộc vui...

Mỗi lần anh nhìn thấy ở đây một người Xô Viết bị tra tấn hành hạ, vết thương không trông thấy lại nhói đau trong lòng anh. Những vết thương như vậy ngày càng nhiều và anh phải tập luyện thói quen chịu đựng cái đau đớn kinh niên không chữa được luôn luôn bám lấy anh và không hy vọng rằng nó sẽ khỏi. Anh phải tập sống quen với nỗi đau ấy và thực hiện nghĩa vụ của anh sao cho cái đau xót không cản trở anh, bằng cách che giấu tình cảm của mình. Anh biết rằng còn lâu mới đến lúc anh có thể trở lại thành con người thực - con người vốn đúng là anh. Và đó sẽ là nguồn hạnh phúc biết chừng nào!...

Ba Mười Một

Từ chập tối quốc trưởng Adolf Hitler bắt đầu đau bụng nặng. Nhưng đến sáng dạ dày lại làm việc bình thường. Tức là cơn đau không phải do rối loạn đường ruột gây ra mà chỉ do thần kinh thôi. Bây giờ quốc trưởng ở trong tình trạng mệt mỏi để chịu nửa năm nửa ngồi trên ghế bành và thú vị nhớ lại ngày hôm qua cũng ở đây, tại phòng làm việc long trọng rộng lớn của mình, trong dinh thự chính phủ quốc xã có cuộc họp về vấn đề tình hình mặt trận phương Đông rất bất ngờ làm tất cả mọi người không thú vị lắm. Bỗng nhiên Hitler kêu rất đau bụng. Thế là tất cả các chỉ huy quân sự tài ba của cả nước Đức, tinh hoa của quân đội quốc xã, hầu như quên mất chúng đến đây để làm gì, tỏ ra vô cùng quan tâm, bàn luận mọi triệu chứng khó chịu nhỏ bé nhất của thống soái mình, giúp cho quốc trưởng rất nhiều ý kiến chữa bệnh có lợi mà bản thân chúng đã từng kiểm nghiệm. Hitler chăm chú, nhẫn nại và có thiện ý nghe ý kiến tất cả mọi người. Còn khi Keitel và Jodl vô cùng nhã nhặn, nhưng giọng run lên vì tức giận, tranh cãi nhau: quốc trưởng có cần thiết phải dùng đến các biện pháp tẩy dạ dày nhân tạo hay không. Hitler lại để cho hai tên thỏa sức cãi nhau, mà không can thiệp vào cuộc tranh luận gay gắt say sưa này.

Khi các nguyên soái, thống tướng - những đại diện của các dòng dõi quân sự cổ nhất, tài giỏi nhất nước Đức vô cùng say sưa bàn luận về tâm trạng này của quốc trưởng, trở tài trước mặt Hitler về sự hiểu biết của mình đối với các phương pháp chữa bệnh khác nhau, đã dẫn Hitler đến một ý nghĩ hài hước. Có thể, nếu như Hitler cũng cho phép mình kể lại trước sự có mặt của các chỉ huy quân sự âm ỉ làm hồng bầu không khí ở đây, một sự trả thù đáng kinh tởm đối với một

người Pháp có tài (họ người này quốc trưởng vẫn còn nhớ, đã từng nói với thính giả tư sản) thì sẽ không có ai trong số tướng lĩnh ở đây tìm ra được điều gì đáng chê trách.

Điều đó cũng đem lại cho Hitler một nhận thức say sưa về quyền lực của mình đối với họ, đối với tất cả các hiệp sĩ Teuton này, những kẻ đang lên mặt vì dòng giống của mình, về danh dự dòng họ của mình, về những công lao quân sự của mình trước quốc xã...

Còn Hitler hồi nào đã từng là một gián điệp Áo vô danh tiểu tốt với cái tên Schicklgruber, bình nhất, một nhà hội họa ngốc nghếch, có bộ mặt của anh bồi bàn, Hitler vươn lên trên tất cả bọn này là do hoàn cảnh. Nước Đức cần có lãnh tụ, cần một người sẵn sàng vì nước Đức làm tất cả, nhưng đồng thời lại không để mất sự sáng suốt một cách thực tiễn và không quên rằng người chủ thực sự của tình thế hoàn cảnh không phải là mình, mà những người chủ thực sự của nước Đức là Krupp, Stinnes. Và mặc dù chiến lược của kế hoạch “Barbarossa” là đỉnh cao của tư tưởng quân sự Đức, nhưng nó vẫn cần phải được các ông trùm tư bản quốc xã bổ sung thêm. Vì những ông trùm này bỏ tiền ra cho chủ nghĩa phát xít Đức vay, và nhất thiết phải thanh toán ngay với chúng bằng than và kim loại Donbass, dầu hỏa Baku cũng như cần phải tính thêm lãi phần trăm vào thời hạn đã hứa ở dạng các nhiên liệu phụ cho tài sản công nghiệp của chúng.

Phải chiếm được Moskva và Leningrad, bộ chỉ huy tối cao coi chiến thắng có hiệu quả này là mục tiêu chiến lược chủ yếu. Hội đồng tướng lĩnh đã quen “suy tính bằng các thủ đô” qua cục diện chiến tranh ở châu Âu rồi. Vì rằng sau khi tấn công chiếm thủ đô thường thường chiến tranh chấm dứt. Các cường quốc châu Âu đã có truyền thống đầu hàng rồi.

Mặc dù Hitler đã tự xác định rằng, Liên Xô là “chàng khổng lồ đứng bằng đôi chân thối rữa”, nhưng trong thâm tâm Hitler cũng dần dần cảm thấy chiến tranh với nước Nga chứa đầy những chuyện bất ngờ tự phát và suy đoán, khắc phục được những bất ngờ này cả

bản thân Hitler lẫn các tùy viên thân cận của hắn đều không đủ sức. Ngay từ ngày 3 tháng 7, Tổng tham mưu trưởng bộ binh, thượng tướng Halder đã báo cáo bằng điện thoại về đại bản doanh:

- Sẽ không phải là chuyện thổi phồng nếu như tôi nói rằng, chiến dịch chống nước Nga sẽ thắng lợi trong vòng mười bốn ngày.

Ngày 7 tháng mười Hitler lại đành phải tuyên bố lừa dối rằng hầu như Hồng quân đã hoàn toàn bị đánh tan và chiến tranh với nước Nga thực tế đã kết thúc. Hitler nói dối một cách có lợi cho hắn. Hitler muốn bằng lời tuyên bố này kéo được Nhật vào cuộc chiến tranh với Liên Xô, gây cho bọn cầm quyền Nhật bản cảm tưởng như là người Nga đang đứng trước thất bại.

Hitler là một chính trị gia, mà nói dối trong chính trị, đó là phương pháp biện bạch để đạt được mục đích gần nhất. Chính Hitler tuyên đọc:

- Tôi có tính ưu việt mà không có phương pháp hay đạo lý nào ngăn cản được tôi cả.

Còn khi Hitler bị những kẻ khác xun xoe nói dối như Halder và các chỉ huy quân sự lỗi lạc khác của Đức thì nguyên là một binh nhất - Hitler cũng không thể không cảm thấy một sự khinh bỉ ngầm ngầm và khoan dung đối với chúng. Còn khi chúng nhận huân chương từ tay Hitler như nhận tiền chè thuốc, Hitler nhìn thấy trên mặt chúng sự thể hiện của kẻ tôi tớ. Khi Hitler khôn khéo tự nổi nóng và điên cuồng nhục mạ quát tháo chúng, nếu chúng đã phạm sai lầm, thì chúng lại bằng thái độ phục tùng theo thói quen biểu thị ý thức kỷ luật quân sự và lối phục tùng Phổ, lắng nghe hết mọi lời chửi mắng mà bất kỳ lời nào của Hitler lúc này cũng bắt chúng phải đổ mặt. Hitler biết rằng sự giả dối của y xuất hiện thường là rất hấp tấp, nhiều khi tỏ ra quá lỗ mãng, và cũng thường mong muốn cho các tướng lĩnh của y tự nhiên với sự hoàn thiện rất cao của những học trò trường cao đẳng hoàng gia nắm được nghệ thuật này.

Nhưng bây giờ chuyện khác làm Hitler lo lắng.

Hitler gọi Cục trưởng tình báo. đô đốc Canaris đến để trút cơn thịnh nộ vào tên này. Hitler nghĩ ngợi trước khi quên cơn tức giận mặc dù cơn giận này lại có lợi cho chính Hitler: vì nó kích thích đầu óc y.

Canaris biết xoa dịu những cơn thịnh nộ âm ỉ này bằng thái độ mềm mỏng, nịnh hót và mọi kiểu cách rất khéo léo. Hắn khoác lác với Heydrich:

- Người ta sẽ tiếp thu quan điểm của ông nếu như ông không làm họ tức giận. Và chỉ khi đó họ mới có thể là người chín chắn.

Canaris chính là con cáo giảo quyệt, là đồ chó rừng trong chính xirô.

Ngay từ năm 1943, Intelligence Service⁴⁹ đã phái chuyên gia gián điệp tâm lý của mình sang Đức để nghiên cứu các khuynh hướng tâm lý của Schicklgruber Hitler. Bọn này được cung cấp nhận dạng: “Cao trung bình, tai hình khuyết áo, mũi to thẳng, mắt lồi xanh, tóc đen, vóc người bình thường, thường khỏ vì hay quá xúc cảm và dễ nổi nóng, những tính thường có ở các nhân vật đứng đầu một trào lưu chính trị mới. Không có các nét đặc biệt”.

⁴⁹. Cục tình báo quốc gia Anh - ND. (tr.211)

Những tên gián điệp Anh cũng như những tên bồi bút bản thổ, đã thu thập được nhiều tin tức sát nhất về quốc trưởng. Chúng còn được biết rằng, tất cả mọi dự định của Hitler đào tạo thế hệ kế tiếp chỉ đáng thương thôi. Chúng khẳng định như là Hitler thích mùi mồ hôi riêng, và vì vậy Hitler mỗi khi giơ tay lên hầu như là để ngửi nách mình. Còn sở thích chuyện thần bí của Hitler thì chúng lại giải thích như một sự hư hỏng của thời niên thiếu. Và “những tài liệu” như vậy Canaris dám mạnh dạn đưa cho Hitler, quốc trưởng Đức quốc xã như là để bằng hành động này tỏ rõ sự giúp đỡ thân thiết đáng tin cậy của mình, như là mở toang ra trước mắt Hitler mọi tủ thếp của cơ quan phản gián Đức.

Hitler vẫn còn nghi ngờ rằng, văn bản những tin tức của tình báo Anh đã bị Canaris giấu đi, còn văn bản này thì Canaris tự bí mật thu thập hoặc cộng tác với Rem đã quá cố. Tên này cũng đã ra tranh ngôi quốc trưởng và muốn xúc phạm Hitler bằng cách nói bóng gió rằng, trong các tủ thếp mật của Cục tình báo có thu thập cả quần áo lót bản của Hitler.

Hitler biết rằng, Canaris rất quan tâm sưu tập vào tủ thếp của mình mọi thứ bản thổ mà chỉ những gián điệp của hắn mới có thể thu thập được về cơ quan đầu não quốc xã. Việc sưu tập tương tự như vậy có cả Himmler, Heydrich, Ribbentrop tích cực tham gia không kém. Những tập hồ sơ này là vốn vàng riêng của chúng mà trong trường hợp cần thiết chúng có thể đổi lấy ngoại tệ của bất kỳ nước nào trên thế giới. Nhưng Hitler lại biết về chúng hơn cả chúng biết về bản thân, vì rằng mỗi tên trong bọn đều tích cực, hăng hái khai báo cho Hitler về đồng bọn.

Nếu có nói về công lao riêng của Hitler trước quốc xã thì ít nhất một trong các công lao này là Hitler sau khi trở thành quốc trưởng Đức, đã sử dụng kinh nghiệm riêng về hoạt động chó săn cảnh sát cấp thấp và đã lập được một mạng lưới khổng lồ về hoạt động gián điệp toàn diện. Đó là mạng lưới khổng lồ bảo vệ an toàn những kẻ đã đưa Hitler lên cầm quyền như Krupps, Stinnes, Thyssen, tất cả bọn

trùm công nghiệp những tên cầm quyền thực sự của nước Đức phải có trách nhiệm dù sau này có xảy ra chuyện gì, bỏ tiền ra và đúc đài kỷ niệm Hitler bằng một phần nhỏ bé của số vàng mà những sông máu hiện đang đổ tràn khắp châu Âu đang cuộn cuộn vào nhà băng của chúng.

Canaris nhẹ nhàng, lon ton đi vào phòng làm việc của quốc trưởng. Bộ mặt hồng hào có mớ tóc bạc xòa xuống đỉnh trán cúi nghiêng chào Hitler. Canaris làm ra vẻ thờ gấp để tỏ rõ sự háng hái phục vụ của mình. Hắn có mặt đúng từng giây. Nhưng hắn lại hoàn toàn không thờ hớn hèn khi hắn hấp tấp đến đây. Hắn ngoan ngoãn ngồi chờ hơn một giờ ở phòng khách chính phủ trước khi được gọi vào phòng Hitler, lôi cuốn các tùy tùng của quốc trưởng bằng chuyện phiếm vui. Canaris biết tán chuyện mà không đã động đến vấn đề gì cả, ấy thế mà vẫn gọi cho người tiếp chuyện thổ lộ chuyện riêng một cách quá nguy hiểm.

Qua viên tùy tùng của quốc trưởng cũng là tay chân bí mật của mình, Canaris được biết vì sao Hitler gọi hắn.

Và qua Heydrich, Hitler cũng biết rằng Canaris đã rõ vì sao hắn được gọi đến. Hitler cũng còn biết do ai mà hắn rõ như vậy, vì rằng một trong số các nhân viên thân cận của Canaris đã chuẩn bị tài liệu cho hắn trình quốc trưởng lại là gián điệp mật của Heydrich. Còn Heydrich có báo cáo đúng cho quốc trưởng hay không, thì về phần mình, Himmler sẽ kiểm tra, vì hắn có các điệp viên riêng gài trong bộ máy của Heydrich. Canaris cũng biết toàn bộ chuyện này. Hắn coi điều đó là cần thiết. Vì thật là nguy hiểm nếu như một trong số tay chân của mình lập ra hệ thống gián điệp toàn diện lại không hiểu nổi ý nghĩa của hệ thống này. Canaris am hiểu rất rõ vì sao được gọi đến, biết rằng trong các cặp hồ sơ của Canaris có kèm theo tất cả các tài liệu và cả bản ghi giải thích đã chuẩn bị trước. Hitler vẫn coi việc nổi nóng là cần thiết để bắt thình lình công kích Canaris và như là bất ngờ bất gặp hắn. Không phải vô ích mà Canaris với vẻ khâm phục ca ngợi rằng cơn thịnh nộ bất thình lình của quốc trưởng, đó là

cách tiếp toàn năng và rất tốt của quốc trưởng. Ngay cả một số nhân vật phái yếu cũng có thể khẳng định được điều này.

Giữa Gestapo, SD và cục tình báo cạnh tranh ganh tị nhau vì chúng mong muốn trở thành nguồn tin mật, tin cậy nhất cho quốc trưởng Đức quốc xã. Hitler đã khéo léo vận dụng để kiểm tra từng kẻ thông báo tin tức. Hitler có cả các tài liệu về từng tên trong bọn này - những tài liệu xác thực chống lại chúng và có thể làm cơ sở chính thức để kết án tử hình. Và điều này mỗi tên đều biết rõ.

Ngay đối với Goering, tên tay chân thân cận của mình. Hitler cũng có những tin tức, tài liệu mà bất kỳ lúc nào cũng có thể dùng để chống Goering được.

Goering như kẻ mất trí vốn quen lừa bịp, từ lâu áp ủ mộng vượt qua các tên trùm công nghiệp Rúa, thu được nhiều lợi nhuận từ consortium của hắn hơn bọn trùm công nghiệp hiện nay thu được. Mặc dù theo chỉ thị mật ngay từ năm 1934 hắn đã được bổ nhiệm làm người thừa kế Hitler, tuy nhiên hắn vẫn cho rằng chỉ sự giàu có mới cho quyền trị vì vững chắc được thực sự những kẻ khác và hắn ra sức cướp bóc ở tất cả các nước châu Âu đã chiếm được. Hắn biện bạch tháo vát trước quốc trưởng như là hắn chỉ có một thích thú thu thập các tác phẩm nghệ thuật mà thôi.

Còn về Goebbels thì tên này đã bị ghi nhiều tội hình sự do tăng tị với các gái nhảy trẻ, trong dinh thự của hắn có xây hẳn một nhà tập thể, kiểu nhà chứa cho các gái này. Hitler đã độ lượng giải thích rõ sự không xác đáng trong nhiều bài diễn văn tuyên truyền của Goebbels, kể cả những bài kiểu truyền đơn đính kèm theo sổ mua bánh mì, nói rằng Goebbels đã tự hành mình khổ sở trong môi trường khác.

Và thế là mỗi kẻ có quyền hành đều đã để lại dấu vết trong hồ sơ những hoạt động đen tối cất giữ ở chỗ Hitler.

Trong bản danh sách này có cả các viên trùm công nghiệp Đức, Hitler có các tài liệu chứng minh hùng hồn về sự hợp tác của các

consortium khổng lồ nhất nước Đức với các công ty Anh và Mỹ, tuy nhiên, vì lợi ích quốc xã.

Nhưng trong trường hợp cần thiết Hitler cũng có thể cả gan và kết tội phản bội quốc xã kẻ nào đó trong bọn trùm công nghiệp Đức, tất nhiên những kẻ nhỏ bé hơn. Hitler giữ con chủ bài này làm dự trữ, mặc dù việc trao đổi các phát minh, sáng chế quân sự, việc buôn bán hàng chiến lược, vũ khí, đạn dược, chất đốt và mọi việc tương tự khác được tiến hành với sự am hiểu và tán thành của bộ phận lãnh đạo quốc xã, và ở Mỹ, Anh các viên trùm consortium cũng không làm chuyện hợp tác này quá bí mật.

Hitler đành phải ngoan ngoãn thực hiện vai trò cá nhân quỷ quyết nhằm thấy rõ tất cả. Những bản tiểu sử chính thức ghi thêm cho Hitler những nét này vì mong muốn bịa đặt làm tăng thêm vẻ tầm thường, quê mùa của kẻ ngu ngốc, và tính đa nghi của kẻ nhu nhược thì coi là sự hăng hái của thiên tài.

Hitler làm đúng theo trách nhiệm của mình. Y trở thành một người mà bọn chúng nhìn thấy cách xử sự mọi hành động chỉ là cái bình thường của tính tình Hitler. Lúc này bị kích động đã quen, như bị mất trí, Hitler quát tháo âm ỉ. Sau khi thỏa mãn với tiếng quát tháo rồi, Hitler cảm thấy có một sự bất tỉnh, nhẹ nhàng, thích thú như sau khi uống một lượng nhỏ thuốc mê làm sáng khoái và tác động phục hồi đến hệ thần kinh. Quốc trưởng quát tháo, đe dọa, kêu la điên cuồng và khoan khoái với cảm giác mất tự chủ say sưa này.

Canaris biết cần phải đối xử sao vào những lúc này. Mặt mày hắn nhăn nhó một cách thành thạo, thỉnh thoảng biểu lộ vẻ sợ hãi, kinh khủng và giọng van xin hạ mình trên bộ mặt đầy mỡ của hắn. Hắn nhăn mặt im lặng, đứng rất lâu do hoạt động căng thẳng bằng nét mặt này, các cơ mặt hắn bắt đầu đau mỗi, mồ hôi tuôn ra sau tai và các ngón chân cử động giật giật trong đôi giày ủng đánh xi đen bóng.

Và cứ thế kéo dài cho tới lúc cả hai tên nhận ra mình đã hoàn thành xứng đáng vai trò của mình. Trong trường hợp này mỗi kẻ đều tỏ ra đúng như yêu cầu đối với hắn. Và chỉ lúc đó Hitler mới ôn hòa, thỏa mãn ra lệnh cho Canaris báo cáo. Hitler nghe xong báo cáo công việc, với thái độ quá tỉ mỉ bầm sinh của mình, y lật xem hết giấy tờ của Canaris, rồi tuyên bố với vẻ am hiểu cặn kẽ một cách ngắn gọn, chính xác rằng, hoạt động gián điệp phá hoại của Cục tình báo chống Liên Xô, mặc dù chi phí cho nó hàng năm tốn 31 triệu đồng mark, tức là bằng khoảng 11 triệu 70 vạn dollar, vẫn không có kết quả tốt. Nếu như trước tháng bảy năm 1941 hoạt động gián điệp của Cục tình báo bị các cơ quan phản gián của Liên Xô và lòng trung thành vô hạn của nhân dân đối với những chuyện hoang đường của chủ nghĩa cộng sản làm cho tê liệt, thì lúc này cái yếu của công tác gián điệp Đức không thể biện bạch bằng cách gì được. Rồi Hitler lại mất tự chủ, lại bị động, lấy tư thế thích hợp và bắt đầu lên giọng huênh hoang như là trước mặt hắn có cả một đám đông người nghe chứ không phải chỉ có một kẻ duy nhất lại biết rất rõ cả những điều này. Hitler đang bắt đầu cuộc chiến tranh mới chống người Nga và sẽ tiến hành chiến tranh bằng các phương pháp phá hoại toàn diện đặc biệt, gián điệp toàn diện và hoạt động phá nổ toàn diện. Hitler sẽ phá tan Liên Xô từ bên trong ra. Liên Xô sẽ nhuộm đầy máu, các mảnh vụn của nhà máy, công xưởng. Cái chết sẽ treo trên đầu mỗi người, và sự kinh khủng của khủng bố sẽ làm cho nhân dân đờ đẫn hẳn đi. Cơ dịch chết người sẽ bắt đầu và sẽ có những gián điệp bọn người đặc biệt không tổ quốc được quẳng sang Liên Xô để làm chuyện đó. Do sợ bị xử tội, bọn chúng sẽ gieo rắc cái chết, vì rằng những gián điệp như vậy sẽ được trao nhiệm vụ thủ tiêu bất kỳ tên giết người nào, không thi hành ý chí của bọn phái chúng đi gieo chết chóc. Tất cả các nhà máy, công xưởng, trạm phát điện lớn nhất trên lãnh thổ Liên Xô phải bị phá vỡ. Cuộc phá hoại này sẽ làm cho quốc xã đỡ tốn kém hơn bất kỳ cuộc ném bom oanh tạc nào, và thực hiện việc này sẽ do những kẻ vì lo sợ cho tính mạng cá nhân đi giết hại đồng bào của mình. Hitler cảm hứng cất giọng:

- Chúng ta phải lột lớp sơn mỏng Xô Viết trên người bọn tù binh phương Đông, và sau khi biến chúng thành thú dữ, phải quảng hàng nghìn tên nhảy dù để chúng, như đàn rệp truyền sốt rét, bao phủ mặt đất Liên Xô, biến nước này thành địa ngục.

Canaris biết ơn, kính cẩn nhìn quốc trưởng, nhẫn nại chờ đợi thời cơ sẽ có thể lại tiếp tục câu chuyện về công việc. Trước hết phải thảo luận bản báo cáo viết do Canaris chuẩn bị về việc thành lập hệ thống lớn các trường tình báo phá hoại đào tạo hàng loạt gián điệp có nhiệm vụ hoạt động chống Liên Xô. Và dù có một lũ người vì nghe những ý kiến huênh hoang của quốc trưởng, Canaris cũng hoàn toàn đồng ý với Hitler: vì việc tiến quân quá chậm chạp, không tốt của các quân đoàn quốc xã ở phương Đông, nên nhất thiết phải dùng đến các biện pháp cấp bách và tiến hành trên phạm vi rộng lớn để giúp cho việc tiến quân sang nước Nga có kết quả nhanh nhất bằng các phương pháp khác: Các phương pháp chiến tranh ngầm, chiến tranh không phòng tuyến và dã man hơn nhiều so với các loại chiến tranh thông thường.

Nhằm mục đích này, Canaris cũng đề nghị thành lập một ban tham mưu gián điệp đặc biệt dưới tên mật "Valia" ở một nơi thuộc vùng ven Warsaw và trong đó mở rộng màng lưới các trường gián điệp phá hoại. Từ lâu Canaris đã bày ra trên bàn quốc trưởng sơ đồ bố trí các trường này với dấu hiệu tất cả các cứ điểm và cả bản chú thích, bản dự tính, và danh sách thành phần chỉ huy - giảng dạy. Tất cả những điều hần đã kịp đăng ký ở chính phủ quốc xã như các công việc tối mật, ngang với sơ đồ bí mật các tổng hành dinh ở lãnh thổ phía Đông.

Hitler thôi không nói huênh hoang nữa và bắt đầu nghiên cứu bản chú thích. Trong khi đọc bản này Hitler ngoáy đầu bút chì vào tai, lẩm bẩm tán thưởng, đôi khi nghiêng răng kêu cọt két như những lúc công việc làm Hitler thỏa mãn. Sau khi cho rất nhiều nhận xét đúng đắn và có lợi chứng minh ý nghĩa quan trọng của vấn đề này và của cả khả năng cải tiến trong lĩnh vực tiến hành chiến tranh cổ nhất

này, Hitler ký tên vào đó. Nó giống như một vết do roi da để lại - trên bản thảo thành lập hệ thống mới.

Đô đốc Canaris thở dài nhẹ nhõm. Ngay lúc đó bỗng nhiên Hitler bỏ chuyện giấy tờ và long trọng tuyên bố:

- Ông đô đốc, tôi phải làm ông phấn khởi. Tình trạng khó ở của tôi ngày hôm qua chỉ là chuyện vặt thôi. Hôm nay tôi cảm thấy rất tốt.

- Thừa quốc trưởng, tôi thật vô cùng sung sướng! - Canaris chân thành thốt lên, miệng nở nụ cười tuyệt đẹp.

Canaris thực sự vui vì việc này, bởi vì nếu không diễn ra như vậy thì làm sao biết được báo cáo hôm nay của hắn sẽ kết thúc ra sao và để lôi kéo Hitler có cảm tình hơn với mình. Canaris báo cáo rằng, theo tin tức của Landsdorff, trong trại thực nghiệm tù nhân đã bóp cổ chết bốn gián điệp. Và một trung sĩ nào đó của Cục tình báo báo cáo với Landsdorff rằng, những gián điệp này giá sống thì quý giá biết chừng nào. Viên trung sĩ đã muốn nhận các gián điệp này vào trường, nhưng ban chỉ huy trại lại coi trọng việc khai báo tù nhân của các gián điệp này hơn là giới thiệu họ sang cho Cục tình báo. Quốc trưởng đã hiểu từ đồng ý truy tố Ban chỉ huy trại thực nghiệm và nói rằng sẽ ra lệnh cho Gestapo làm việc này để sau đây không còn kẻ nào dám gây khó khăn cho sứ mệnh cao cả của Cục tình báo, không gây khó khăn cho việc chuẩn bị tấn công toàn diện bằng gián điệp ở phương Đông.

- Heil Hitler! - Canaris hô.

- Heil! - Hitler đáp như để chúc chính mình. Hắn cất giọng đáp chào một cách máy móc, bởi vì lúc đó tròng mắt mờ đục, mệt mỏi của Hitler đang hướng về bức chân dung ngày lễ của bản thân do consortium "I.G. Farbenindustry" vẽ bằng các loại màu rực rỡ mang đến cho Hitler ngày 20 tháng tư - ngày sinh của hắn. Hitler cũng chịu ơn những chủ consortium này bằng sự vĩ đại của mình cũng như consortium "I.G. Farbenindustry" chịu ơn Hitler bằng những khoản

siêu thu nhập khổng lồ, mà tuổi vàng vô tận của nó cứ mỗi năm chiến tranh mới lại tăng vọt lên.

Quốc trưởng đã hứa chắc chắn với các quân đoàn quốc xã đang hoạt động ở mặt trận phương Đông rằng, chúng sẽ đón ngày lễ giáng sinh ở Moskva và bản thân Hitler cũng không phản đối việc kỷ niệm lễ giáng sinh ở thủ đô nước Nga đã bị chiếm. Dù sao thì trưởng ban tham mưu tác chiến của quân đoàn “trung tâm” cũng đã chuẩn bị trước cho sự kiện này một chữ đầu họ tên quốc trưởng trong đoàn xe của chuyến tàu thứ hai.

•••

Tuyết ẩm rơi và tan ngay. Berlin màu xám bừng sáng trong ánh nước. Trên các dòng mương vẹt và hải âu bơi tung tăng thành từng cụm trắng. Chúng ở ngay sát bờ. Những khách qua đường tốt bụng quẳng cho chúng từng mẩu bánh mì con. Ô tô chiếc nọ nối chiếc kia tiến lại phía tòa nhà Gestapo. Từ trong xe những người tay bị xích ra phía sau gáy đi ra. Họ cũng là người Đức như bọn chờ họ đến. Theo bậc thang họ đi lên tầng nhà trên và đứng xếp hàng ngang dọc theo hành lang, mặt úp vào những bức tường lạnh quét sơn dầu.

Sau khi bị hỏi cung, một số trong bọn họ làm tung máu me ra sàn nhà lát gạch trắng men và tự mình lết đến các phòng giam, nhưng đa số không thể đi được. Họ được chuyển đi bằng các xe cồng dùng bánh xe xe đạp. Ở sở Gestapo cũng làm ba ca suốt ngày đêm như ở nhà máy.

Thành phố lặng lẽ như tờ và tuyết ẩm lả tả rơi từ trên bầu trời xám xuống không thể phủ trắng nổi các đường phố. Tuyết rơi và tan ra nước, tụ thành các vũng nước lạnh mờ đục. Những ngọn đèn của cái thành phố kiêu hãnh xây bằng đá xám này phản chiếu trong các vũng nước thành những vết nhòe loang to dần...

Ba Mươi Hai

Trường gián điệp Đức ở Warsaw cũng như một số phân hiệu của nó được thành lập tháng Mười năm 1941. Nó trực thuộc bộ máy tình báo phá hoại hoạt động ở mặt trận phía Đông quy ước gọi là “Ban tham mưu Valia”. Trường nằm cách Warsaw hai mươi một cây số về phía Bắc, gần vùng dân cư Rombertovo và ga đường sắt Milosna, ở khu vực Sulejowek trên đường Padarevsky. Ở đây còn có một phân hiệu của “Ban tham mưu Valia” và một đài phát thanh cực mạnh thuộc ban tham mưu này.

Phân hiệu của Ban tham mưu bộ máy gián điệp và ban lãnh đạo trường chiếm một tòa nhà trắng bốn tầng trước là nơi ở của các bà già. Nhà ở tập thể của bọn tình báo và các lớp học được dành riêng những ngôi nhà gỗ làm sẵn ở trong rừng thông. Khu vực trường và phân hiệu “Ban tham mưu Valia” cách nhau bởi đường phố Padarevsky, các nhà ở tập thể của tình báo đổ bộ và tình báo điện tín viên có hàng rào quây xung quanh. Các sĩ quan Đức và binh lính đội tuần tra ở gần đó, trong ngôi nhà gạch trước kia thuộc Pilsudski và trong hai trường trước dành cho trẻ em.

Xung quanh có sáu cột anten của đài phát thanh mạnh. Nếu nhìn toàn cảnh từ trên máy bay xuống thì chỉ có Ban tham mưu cơ quan gián điệp là đáng chú ý: ngôi nhà của cơ quan này nổi bật hẳn lên vì kích thước lớn và mái ngói đỏ. Còn những ngôi nhà khác thì nằm ẩn vào các rặng cây.

Trong ngôi nhà gỗ nằm cách Ban tham mưu ba mươi mét về phía Bắc là công nhân lấy từ tù binh lên gồm lái xe, thợ máy, thợ đóng

giày, ở đó có đặt các kho thực phẩm và đồ đạc. Sân được quây quanh bằng hàng rào gỗ. Ở giữa phần sân kề sát với ngôi nhà gỗ này là ngôi nhà kho một tầng nhỏ chứa đồ đạc riêng của tù binh và quần áo dùng cho bọn phá hoại chuẩn bị nhảy dù sang hậu phương Liên Xô. Ở quá về phía tây của trường cũng còn mấy ngôi nhà nữa.

Ba ngôi nhà xanh xây theo hình chữ “U” giữa đám thông cao hướng về phía đông. Trong ba phòng của ngôi nhà phía nam chứa được năm mươi người, dùng làm nhà tập thể của gián điệp điện báo viên.

Hai phòng của ngôi nhà phía bắc đủ cho ba mươi người dùng làm nhà tập thể cho gián điệp đổ bộ, còn phòng thứ ba dùng làm nơi học.

Cả ba phòng ngôi nhà giữa dùng làm lớp học cho điện báo viên, mỗi lớp có thể đủ cho mười học viên.

Cạnh các ngôi nhà này là một ngôi nhà đá xám hai tầng - ở tầng hai của ngôi nhà này có một xưởng chuyên làm giấy tờ giả mạo để trang bị cho các gián điệp được quăng sang hậu phương Liên Xô. Ở đây làm đủ mọi thứ cần thiết: triện, dấu, cả phòng làm ảnh.

Ngôi nhà của ban tham mưu có ba cửa vào, từ mặt phố phía nam là cửa chính có các cột sơn trắng, qua cửa này đi vào phòng tuần tra và từ đây vào nhà bếp và sân. Vào nhà bếp còn có thể đi bằng một cửa khác từ sân. Cạnh cửa này là một nhà gỗ dùng làm bếp dã chiến. Nhưng ở đây hầu như chỉ dùng cửa thứ ba, cửa ở góc nhà, từ sân vào, nó dẫn đến cánh nhà phía tây xây bằng gạch đỏ. Ở tầng một của ngôi nhà này là bếp và nhà ở của lính, trên tầng hai là kho, tầng ba nhà sĩ quan và hạ sĩ quan.

Chính ban tham mưu cơ quan gián điệp chiếm ngôi nhà trắng. Đó là nơi làm việc của các sĩ quan. Trên các cửa phòng làm việc có các biển đề họ tên. Ở hai tầng dưới mỗi tầng có mười hai phòng. Ở chái nhà tầng ba là trạm điện đài. Có cả một rạp nhỏ một trăm năm mươi chỗ ngồi.

Để đảm bảo cho mạng lưới điệp viên quảng sang hậu phương Liên Xô các giấy tờ giả mạo, “Valia 1” lập ra một đội đặc biệt “1-G”. Trong đội này có bốn năm tên Đức. Họ khắc và vẽ sơ đồ và một tù binh Nga biết công việc sản xuất quốc dân và quốc phòng Liên Xô do Cục tình báo chọn lọc.

Đội “1-G” cũng được giao nhiệm vụ tập hợp, nghiên cứu và làm các huy hiệu khen thưởng, con dấu, triện. Đội này nhận từ Berlin các huân chương và các bản mẫu giấy tờ khó làm, những loại như hộ chiếu, thẻ đảng viên.

Ngoài ra đội “1-G” còn có trách nhiệm ra chỉ thị cho các gián điệp về quy tắc lập và trao giấy tờ trên lãnh thổ Liên Xô.

Các kho, xưởng may và đóng giày đảm bảo cung cấp cho gián điệp quảng vào Liên Xô quân trang, quân dụng và quần áo thường dân.

Phòng “Valia 2” lãnh đạo các hoạt động phá hoại và khủng bố ở các đơn vị và cả hậu phương Xô Viết. Phòng này có các kho vũ khí, chất nổ và mọi thứ phá hoại khác đặt ở điểm Sulejowek, nơi có ngôi nhà Pilsudski. Phòng “Valia 3” lãnh đạo hoạt động phản gián. Phòng này có nhiệm vụ chống lại các tình báo Xô Viết, phong trào du kích và hoạt động bí mật chống phát xít ở hậu phương quân đoàn và sư đoàn thuộc lãnh thổ Liên Xô do Đức chiếm.

“Ban tham mưu Valia” được bổ sung cả một đội máy bay riêng gồm bốn đến sáu chiếc dùng để quảng gián điệp vào hậu phương Liên Xô.

Trường Warsaw thuộc “Ban tham mưu Valia”, nơi đào tạo gián điệp lành nghề là tù binh Liên Xô được coi là trường trung tâm điển hình. Vì thế trường còn dùng để giới thiệu với các nhân viên cơ quan gián điệp Đức các phương pháp tổ chức trường gián điệp và đào tạo điệp viên. Số hòm thư dã chiến của trường là 57.219.

Cơ quan tình báo Đức đặc biệt coi trọng việc lựa chọn điệp viên vào trường Warsaw. Các đại diện của cục tình báo sau khi nhận ra trong

trại tù binh có người thích hợp, trước khi tuyển lựa, chính bản thân đi nghiên cứu toàn diện học viên dự bị và thu thập các tài liệu về người này qua tình báo nằm ở trại.

Trong đại bộ phận các trường hợp thì kẻ được lựa chọn không biết trước chúng được dùng làm gì. Chỉ khi học trong trường tình báo chúng mới rõ điều này. Chúng còn được nhận quân trang chiến lợi phẩm của Pháp hay Tiệp và bí danh thay cho tên thực.

•••

Landsdorff ở trong một căn phòng của “Ban tham mưu Valia” với đầy đủ các tiện nghi. Nền nhà và ghế đi văng phủ bằng các tấm thảm xù lông. Qua lần cửa kính của chiếc tủ trông thấy rõ gáy sách nhiều loại của Anh và Pháp, hai góc nhà có đặt hai giá đỡ đèn, và tất cả những thứ này, đặc biệt chỗ nào cũng có hoa, làm cho căn phòng trở nên rất đầy đủ. Vừa báo cáo Weiss vừa nồng nhiệt ngắm nhìn bộ mặt khô khan của Landsdorff, nhưng anh không nhìn thấy đôi môi mỏng mím lại, cũng không thấy chiếc mũi thon lảnh đôi má hóp hơi tím lại sau khi cạo râu, cả chiếc trán dựng đứng quá hói nữa. Anh chỉ khôn khéo theo dõi xem đôi mắt lồi trắng dã ra theo tuổi già nhưng còn chưa mất vẻ sinh động thể hiện ra sao.

Landsdorff nằm trên đi văng tay đặt gối đầu, và không thay đổi tư thế nằm khi Weiss vào. Lão mặc bộ pyjama và chiếc áo choàng ấm kiểu Anh làm bằng len lạc đà, chân đi giày lông ấm trong nhà của Thụy điển. Đèn trần không bật và chiếc đèn giá sáng chói chỉ chiếu rõ mặt Weiss. Anh hiểu rằng không phải ngẫu nhiên chiếc ghế Landsdorff mời anh ngồi lại để ở dưới giá đèn, và mặc dù ánh sáng làm nhức mắt anh vẫn không nghĩ đến việc di chuyển ghế.

Lối tiếp tương đối thô thiển so với một gián điệp đáng kính trọng như Landsdorff, Weiss có nhận xét như vậy. Về phiên muộn và lãnh đạm mà Landsdorff tỏ ra bằng cách không chú ý nghe Weiss và cả những nhận xét hài hước nhân việc anh báo cáo cũng thật là đơn sơ. Anh chàng binh nhất lại quá ngây thơ khi khâm phục hoạt động

của đại úy Dietrich, sự thông minh và suy nghĩ sâu xa của đại úy. Tuy nhiên lão không cắt ngang lời Weiss khi anh quàng cho Dietrich những suy đoán gì đó để phát hiện rõ phản ứng của Landsdorff đối với tên này.

Anh nói rằng, đại úy Dietrich đã tỏ rõ đầu óc quan sát tinh vi, sâu sắc và đại úy hoàn toàn đúng khi cho rằng những tù binh Nga dễ dàng đồng ý làm kẻ phản bội Liên Xô thì chúng cũng có thể dễ dàng phản lại nước Đức. Sự hèn nhát, thấp kém của chúng không phải là sự đảm bảo chắc chắn lắm, chắc gì có thể làm cho những tù binh này trở thành các điệp viên sẵn sàng làm tất cả mọi việc. Chỉ nên lựa chọn những tên thích hợp thôi, đó là con đường đúng đắn nhất. Nhưng con đường này không phải bao giờ cũng dẫn tới đích.

- Thế anh đề nghị gì? - Bằng giọng nói đều đều và khàn khàn Landsdorff cắt ngang lời.

- Tôi à? Không có gì cả. Tôi chỉ nói những điều tôi nghe thấy thôi.

Weiss phải căng óc suy nghĩ nói những lời này để bằng cách nào gây cho Landsdorff tin tưởng hơn rằng, trừ những kẻ do Gestapo giới thiệu, các nhân viên tình báo phải tự lựa chọn tù binh thích hợp hơn vào học trường tình báo phá hoại. Trong trường hợp này Weiss sẽ phần nào dễ dàng hơn trong việc tìm kiếm đưa vào trường những người anh cần để bắt đầu công việc nguy hiểm nhưng rất cần cho tổ quốc anh. Anh phải loại trừ tội ác của bọn gián điệp Cục tình báo và cứu những người sẵn sàng chiến đấu, có khả năng lập chiến công.

Weiss nói không rõ ràng lắm để thăm dò cơ sở:

- Đại úy Dietrich có cho biết dự kiến tránh sự trừng phạt của các tù nhân khác một số cần phải tránh gặp gỡ với chúng ta. Đó chỉ là một hình thức nguy trang đặc biệt, mà muốn như vậy cần phải suy nghĩ, chịu đựng và khắc phục. Cần lựa chọn những tên có phẩm chất phải có ở người tình báo.

Landsdorff ngẩng ngay đầu lên, nhìn chằm chằm vào Weiss nói rít qua kẽ răng:

- Có thể đó là điều đặc biệt. Trong bất kỳ trường hợp nào cũng không được rập khuôn... Lão dăm chiêu suy nghĩ. Nhưng rồi lại không muốn tỏ ra rằng, lão chú ý đến ý kiến này của Weiss. Landsdorff mết mỗi khép mi mắt trắng lại, phàn nàn: - Cái thời tiết hay thay đổi này, lúc thì băng giá, lúc thì ấm lên, làm cho ta yếu hẳn đi. Vào cái tuổi của ta, con người trở nên nhạy cảm với mọi sự thay đổi. Rồi lão co vai vì lạnh và với vẻ mết mỗi ngã đầu xuống gối. Nhưng trong lòng lão đang xao xuyến, không yên tâm.

Vừa qua lão tự hỏi cung một số sĩ quan tù binh Liên Xô gần như đồng tuổi với lão. Tù binh là một người hơi gầy, cao, nét mặt cứng cỏi, bình tĩnh. Cái nhìn sắc sảo của đôi mắt xám hơi lóe sáng của người tù binh đã thu hút sự chú ý về mình. Người sĩ quan này bị dẫn từ quân y viện đến chỗ Landsdorff. Ở quân y viện các bác sĩ đã kịp vá những vết thương cho người sĩ quan này chỉ cốt để cho đi lại được. Việc tiếp máu và tiêm ven các loại thuốc trợ lực trong thời gian ngắn ngủi đã phục hồi thể lực cho người sĩ quan trước đó đã mất hoàn toàn sức sống. Thể lực của ông yếu vô cùng. Tuy nhiên ông ta thể hiện sự tự chủ ngắn ngủi bằng cả sự căng thẳng thần kinh, và khó mà nhận ra rằng chỉ mới có một ngày đêm trước đây con người này còn nằm trên bàn mổ.

Người tù binh không từ chối cả cốc rượu cognac lẫn thuốc lá mà Landsdorff đưa mời.

Người sĩ quan tỏ ra đầy thể tự chủ, bình tĩnh khiến cho có thể coi đó là sự càn rỡ nếu như trong thái độ của mình cảm thấy dù chỉ có một nét nhỏ bé nhất đáng điệu thoải mái.

Ông ta kiên quyết từ chối không cho một tin tức gì. Ông nhún vai, nhếch mép cười nói:

- Tôi cảm thấy tôi đã làm quá mết mỗi trước những viên dự thẩm trẻ tuổi, có năng lực hơn ông, những kẻ đã giới thiệu với tôi toàn bộ các

phương pháp kỹ thuật của Gestapo. - Rồi ông hỏi: - Hay ông muốn áp dụng một cái gì đặc biệt? Nếu vậy thì đừng để mất thời gian nữa.

Landsdorff nhìn đồng hồ.

- Bốn mươi phút nữa anh sẽ bị bắn. - Lão nhả nhận giải thích: - Tôi cởi mở với anh như vậy chỉ vì anh là một sĩ quan, tôi coi trọng lòng dũng cảm mặc dù sĩ quan nào cũng có lòng dũng cảm đó.

- À ra thế! - Người tù binh nhếch mép cười, hỏi khiêu khích: - Ông không nhận thấy rằng như thế thật rất giống đầu hàng hay sao?

- Về phía ai?

- Tất nhiên về phía ông.

- Không cần phải hào hùng.

- Thế tại sao?

- Thì dù sao cũng chết. Đó là cái duy nhất cần phải xem xét nghiêm chỉnh.

- Ô, ra ông có khuynh hướng trùu tượng.

- Còn anh?

Người tù binh hát đầu về phía phiên dịch, hỏi Landsdorff:

- Ông muốn rằng, sau này anh ta sẽ sung sướng kể lại với cấp dưới của ông về những suy tính tầm thường à?

- Của nhà người? - Landsdorff bực mình phản đối. - Chính là của nhà người! Chết vì tổ quốc thì còn gì tầm thường hơn!

- Như vậy là - người sĩ quan nói tiếp - ông sẽ có thể tránh khỏi cái tầm thường lúc chúng tôi hỏi cung ông đấy!

- Anh tin vào sự hồi sinh à?

- Thôi được, cứ đợi đến lúc người của chúng tao sẽ hỏi cung các người.

- Thế anh thực sự cho phép cái ức thuyết kiểu đó tồn tại à? Tôi thật rất biết ơn anh nếu anh giải thích cho biết có những khả năng gì thực hiện nó.

- Thôi đi, thôi đi! - Người sĩ quan nghiêm nghị nhắc lại hai lần - Thật là một phương pháp ấu trĩ.

- Thì cứ cho là như vậy. - Landsdorff lại nhìn đồng hồ, chỉ ngón tay vào mặt số, rồi hỏi - Như vậy có đáng không? Có thể, anh sẽ còn suy nghĩ nữa? - Landsdorff hứa hẹn giọng kính trọng: - Tôi có thể đồng ý. Thậm chí nếu anh không khai báo điều gì cơ bản đi nữa. Tôi thật hân hạnh được đảm bảo sinh mệnh anh.

- Để làm gì?

- Vì hôm nay tâm trạng tôi rất vui, mà tôi không muốn buồn chút nào.

- Ông làm việc đó thô thiển đấy. - Người sĩ quan xỉ mắng rồi khinh bỉ nói thêm: - làm việc theo lối bịp bợm cổ lỗ sĩ.

Landsdorff nhắc.

- Còn mười phút.

- Có lẽ đồng hồ của ông hơi chậm? - Người sĩ quan nói, tay chống vào bàn để đứng dậy.

Tên phiên dịch giương khẩu súng lục mà hấn vẫn luôn luôn để trong tay.

Landsdorff nói với người sĩ quan:

- Đừng vội. - lão nói giọng ngọt ngào. - Như vậy là anh cho rằng, chúng tôi sẽ cho phép anh chết như một người anh hùng à? Anh ngây thơ đấy. Các giấy tờ hỏi cung anh đã ghi đầy và trên tờ cuối cùng có sao lại lý lịch anh rất rõ ràng. Và chúng tôi sẽ đọc những lời anh cung khai cho một số bạn đồng ngũ của anh, nếu như họ không tìm ra xu hướng giúp đỡ chúng tôi. Chúng tôi vẫn đảm bảo an toàn tính mạng của họ và thậm chí sẽ giúp cho người nào đó trong họ chạy trốn và vượt qua trận tuyến. Còn việc anh phản bội, dù là chuyện phản bội do chúng tôi bịa đặt ra, ở bên nước anh họ sẽ rõ. - Landsdorff ngả người trên ghế bành, rồi hỏi với vẻ cảm thù lạnh nhạt: - Mà anh đã cho rằng, chúng tôi sẽ chỉ bắn anh như một sĩ quan tù binh à? Chúng tôi sẽ thủ tiêu anh như thủ tiêu một con người.

Sắc mặt người sĩ quan trở nên xám lại, những giọt mồ hôi nhỏ tuôn từ trên thái dương ra, đôi môi mím lại run lên, tái nhợt đi.

Theo dõi người sĩ quan, Landsdorff cất giọng thỏa mãn:

- Thế chứ! Tôi cho rằng đối với những người như anh thì các phương pháp tác động về cơ thể không có hiệu lực. Tôi hy vọng, anh không nghi ngờ gì về việc chúng tôi sẽ hành động như vừa báo cho anh biết chứ?

Người sĩ quan im lặng. Mắt ông nhíu lại, hơi thở không đều, mạch máu ở cổ căng lên. Với sức cố gắng phi thường ông nhấc chiếc chân lành bắt chéo sang chiếc chân què rồi rung chân. Và bỗng nhiên ông cất giọng khàn khàn:

- Thế nào?

- “Thế nào” nghĩa là sao? Landsdorff nghiêm nghị hỏi.

- Hết bốn mươi phút rồi.

- Tôi cho anh thêm mười phút nữa - Landsdorff từ từ mở cặp tài liệu ra, rồi với động tác chậm chạp lão rút ở đó ra mấy chiếc ảnh - một

phụ nữ và mấy đứa trẻ. Lão đưa cho người sĩ quan. - Anh quen những người này chứ? - Lão hứa hẹn: - Họ sẽ xấu hổ vì anh. Cuộc đời anh sẽ là sự nhục nhã đối với họ.

Người sĩ quan say sưa ngắm ảnh trong giây lát. Mắt anh sáng lên, gần như rục lửa. Và ngay lúc đó anh ngả người ra lưng ghế, thở dài nhẹ nhõm.

- Họ sẽ không tin! - Anh nhắc lại về chiến thắng. - Họ sẽ không tin! - Và định đứng dậy.

Landsdorff bấm nút chuông ở dưới bàn.

Hai tên bảo vệ chạy vào, lao vào người sĩ quan. Ông đánh khuỷu tay vào mặt một tên và quay tránh tên kia. Thần kinh tên phiên dịch không giữ vững nữa, - một phát súng nổ.

Khi xác người sĩ quan đã được khiêng đi rồi, Landsdorff nói với tên phiên dịch:

- Hãy truyền đạt cho thiếu tá Steinglitz biết rằng trong trường hợp này tôi không thể coi đề nghị của thiếu tá là hợp lý được. Rõ ràng là tên sĩ quan này vững chắc tới mức áp dụng thủ đoạn này với hắn không có ý nghĩa gì cả.

Và cho tới lúc hết ngày làm việc Landsdorff vẫn có cảm giác như là lão vô cớ bị làm nhục vì phải thừa nhận hành động xấu xa. Lão thấy khó chịu về cảm giác này và khó chịu hơn khi nghĩ tới vấn đề tổ chức các tình báo viên mà lần đầu tiên lão đã để mất tính thực tiễn đơn thuần vốn quen thuộc đối với Landsdorff mà tính thực tiễn này lão thường coi là cơ sở vững chắc để chọn lọc.

Ngay những năm còn trẻ, trước khi bùng nổ đại chiến thứ nhất, Landsdorff đã cộng tác thân thiết với một sĩ quan Pháp. Lão cung cấp cho tên này tài liệu mật và nhận lại cũng những tài liệu tương tự. Việc này làm cho cả hai bên dễ dàng tiến lên trên môi trường hoạt động mà chúng lựa chọn: một tên ở Bộ tổng tham mưu Đức,

một tên ở Bộ tổng tham mưu Pháp. Và, cần phải nói rằng không bao giờ hai tên này lừa dối nhau, không để mất danh dự sĩ quan của mình và tất cả tin tức mà chúng trao đổi đều có giá trị và ý nghĩa như nhau. Cho đến tận bây giờ Landsdorff vẫn không hề có trong đầu óc ý nghĩ là lúc đó lão hành động không chân thực. Dũng cảm, nguy hiểm? Đúng, về mặt này lão đồng ý. Nhưng chỉ có thế thôi.

Mọi ý nghĩ của Landsdorff lại trở về với người sĩ quan Liên Xô. Lão tức giận về những ý nghĩ này. Lão cảm thấy bị lừa dối. Mà không phải bị người sĩ quan này, không, lão hình dung về dân tộc này hoàn toàn theo cách khác. Nếu không thắng họ thì sự tồn tại của nước Đức quốc xã sẽ không vững chắc. Và lần đầu tiên trong những năm gần đây Landsdorff cảm thấy có điều không tin tưởng. Tuy nhiên lão tự biện bạch cho đó là sự mệt mỏi do tuổi tác và do sự không an tâm xuất hiện sau cuộc nói chuyện mới đây giữa lão và Canaris.

Quốc trưởng đã mấy lần nói cho Canaris biết sự không hài lòng của mình, vì rằng Liên Xô là nước duy nhất mà mọi dự định thành lập “cột Năm” ở đó đều không có kết quả. Khi Canaris kể lại điều này với Landsdorff, lão cũng không có ý định báo cáo với Canaris rằng, trong các trận phòng ngự ở Orsha có cả các tù nhân nhà tù Orsha tham dự và chỉ có vài tên chạy sang phía Đức. Sau đó khi các trận tấn công của quân Đức đã bị bẻ gãy, tù nhân lại bị đưa vào nhà tù. Tuy nhiên, tư lệnh sư đoàn Liên Xô vẫn đề nghị cho phép mình thành lập các tiểu đội biệt lập trong số tù nhân. Landsdorff biết được điều này quyết định đưa số đã chạy về phía Đức vào đơn vị này để hoạt động phá hoại, những binh lính nguyên là tù nhân, đã lặng lẽ bóp cổ giết hết bọn này bằng mũ sắt.

Đó thật là điều bất ngờ đối với Landsdorff, vì rằng các nguồn tin có cơ sở khẳng định chắc chắn rằng ở nước Nga sau khi tước ruộng đất của các nông dân khá giả và sau mọi sự đàn áp khác nhau liên quan đến nhiều người thì tạo ra một cơ sở khá thuận lợi để cầm chặt các đơn vị đặc biệt có khả năng tiến hành hoạt động phá hoại rộng lớn.

Và mặc dù Berlin đã cho các chỉ thị cụ thể về vấn đề trước nhất phải xét những hồ sơ lý lịch của tù binh khi tuyển lựa gián điệp, song những chỉ thị này thường không ăn khớp với thái độ người Nga trong lúc hỏi cung, làm cho các nhân viên Cục tình báo rơi vào tình trạng khó khăn.

Vì thế sau khi nghĩ kỹ những lời của viên binh nhất thông minh, Landsdorff quyết định: trong trường hợp ngoại lệ có thể cho phép nhân viên phòng Một Cục Tình báo lựa chọn để tuyển lựa vào các trường tình báo cả những tù binh ở trong các trại không tỏ ra phản bội công khai, và trong các trường hợp như vậy được tự ý giải quyết không cần phải xin ý kiến Gestapo.

Nhưng, tất nhiên, lão không coi việc trao đổi với Weiss những ý kiến này của lão là cần thiết.

Ngay ngày hôm đó lão ra chỉ thị nhận binh nhất Weiss vào đơn vị “Ban tham mưu Valia” làm phiên dịch, tuy biết rõ rằng kiến thức tiếng Nga của người binh nhất này cũng có hạn thôi, vì rằng Weiss không biết những cái tỉ mỉ của từ vựng thuật ngữ Liên Xô và chưa làm quen với nhiều cách cấu tạo mới hiện đại của ngôn ngữ Nga Xô Viết chuyên môn.

Đó là điều tất nhiên đối với một người Đức miền Baltic học tiếng Nga qua một kiều dân Nga trắng. Và khi giao thiệp với các phiên dịch, Weiss tuyệt đối cảnh giác theo dõi ngôn ngữ của mình, suy nghĩ kỹ từng từ Nga một trước khi nói. Cái công việc trí óc khó khăn này đòi hỏi sự chính xác quá mức, nhưng sinh mệnh của Weiss lại phụ thuộc vào nó, tất nhiên cũng như phụ thuộc vào nhiều hoàn cảnh mới mà anh phải nhớ không được một mảy.

Lịch sử tình báo của các nước tự bản còn giữ lại những báo cáo huênh hoang về các chiến dịch vũ bão có thể coi như là sự ăn cắp thô sơ: rửa sạch máu và bùn cho chúng và trước mắt ta đã là một tiểu thuyết cổ tráo trở. Cái khác nhau chỉ ở chỗ các nhân vật ở đây

đi mất hết sức linh động của đầu óc tưởng tượng và bị hạ thấp thành những kẻ thừa hành nhỏ bé một ý đồ mà chúng không biết.

Thí dụ như tháng giêng năm 1940 bọn thủ lĩnh quốc xã phát xít quyết định đã đến lúc tiến hành giai đoạn chiến tranh “đùa giỡn” và “đồ chơi” với Pháp, một phi công Đức được lệnh vào ngày trời mây mù hạ cánh xuống lãnh thổ Bỉ. Phi công này đã thi hành mệnh lệnh, và trên người tên này có tìm thấy một túi tài liệu chứng minh rành rành rằng nước Đức, sẽ lặp lại kế hoạch Schlieffen đã từng được thử thách trong chiến tranh thế giới thứ nhất, nghĩa là sẽ tấn công vào Bỉ.

Và các chỉ huy quân sự Anh - Pháp đã tin vào trò giả tạo thô sơ này. Quân Đức chọc thủng phòng tuyến ở vùng Sedan, còn quân đồng minh sa vào bẫy. Những sự mô tả các chiến dịch ác liệt này có thể tìm thấy ở các tập phiếu ghi tên sách của mọi cơ quan gián điệp thế giới. Đó là việc đọc sách tương đối thú vị. Nhưng sứ mệnh rơi vào Weiss lại không dễ dàng như vậy. Không phải cuộc đấu chớp nhoáng với mọi quá trình xác định trước, mà là sự thử thách cao nhất độ bền vững về tinh thần của mọi niềm tin, của các khái niệm đạo đức và của việc biết không mất niềm tin đối với cả những người bị cướp mất tổ quốc và danh dự, lương tâm bị vấy máu. Đó là cái anh phải trải qua, là cái đang chờ đợi.

Weiss phải vượt qua những khó khăn lớn như vậy. Đó là khó khăn của một người được trao nhiệm vụ thuyết phục các thương binh mới đưa từ mặt trận về và đang quần quai trên bàn mổ trong một lều bạt của quân y viện dã chiến. Phải làm sao để họ ngay lập tức trở lại đội ngũ, hoặc là thuyết phục các lính đào ngũ đã quay súng bắn lại phải có chiến công ngay.

Trước mắt Weiss phải làm việc với những người là vật hy sinh của các trận chiến bại nhưng lại không chết ngoài trận địa. Họ là những người không còn bầu trời nữa.

Bầu trời của họ đã bị đảo lộn, bắn phá, dày xéo trong bùn nhơ. Đó là chỗ mà xác những người hy sinh trong chiến đấu đã tự gắn bản thân mình vào bề mặt hành tinh đã bị chiến tranh làm cho tan nát. Đó là chỗ ngồn ngang những xe tăng bị cháy đen biến thành đồng sắt vụn, bị nổ tung bởi đạn trái phá và vỏ thép thùng lõ chỗ chỗ của chúng phủ đầy gỉ sắt xám. Nơi đó còn ngồn ngang những khẩu súng nòng chĩa lên không trung bị nứt toác, vỡ tung vì quả đạn cuối cùng đút vào miệng súng đã nóng đỏ lên. Nơi đó chiến hào là những nắm mồi, còn hầm công sự là lũng mộ, ngang dọc cuốn đầy những cuộn dây thép cứng xám bị đứt. Nơi đó trên mặt đất chôn đầy mìn giống những con rắn xanh nằm cuộn tròn hình xoáy ốc phẳng, lừng lơ mây mù ẩm ướt đầy thán khí, mùi thối của nitơ. Nơi đó tất cả bị bao phủ bằng lớp mồi hóng đen, béo và dính do chất nổ cháy tạo nên. Nơi đó cây cối bị đạn bắn sứt sẹo và nhấp nhô những gốc cây cao, tuyết tan đọng đỏ hung xông mùi gỉ sắt hăng hắc, và đất bị cháy xém đi lẫn đầy mảnh đạn mìn.

Ở nơi đó đã là bãi chiến trường và không có bầu trời.

Bầu trời đang phụt tắt đi trên đầu những người mà số phận cay nghiệt của trận chiến bại biến họ thành chiến lợi phẩm của kẻ thù.

Trong các trại tù binh của Hitler xây dựng một hệ thống nhằm giết chết mọi cái mang tính người trong con người. Trong số nhiệm vụ của trại có cả việc tiêu diệt hàng loạt về thể lực tù nhân, do kế hoạch kinh tế quốc xã nghĩ ra trước. Những trại tập trung này có trang bị thiết bị kỹ thuật tương ứng do các công ty lớn nhất của Đức đặt vào đúng các kỳ hạn định trước.

Weiss suy nghĩ về những cái đã trông thấy ở nhiều trại tù binh, với cảm giác phức tạp và dày vò. Anh biết rằng hàng nghìn người Xô Viết đang ngằm tiến hành đấu tranh ngằm ngằm ở đó để không bị mất phẩm giá con người. Đó là thứ đối với họ còn quý giá hơn cả sinh mệnh. Nhưng trong số những người mà trước mắt Weiss phải có quan hệ với họ trong trường gián điệp phá hoại Đức, lại có những người tư tưởng cao và trong sạch, ý chí vững vàng.

Có các loại người khác nhau vào trường này học mà phần lớn là những cận bã được chọn lọc cẩn thận, với vẻ hèn kém thờ ơ đến kinh tởm tự giới thiệu trước kẻ thù. Ngay trong ý nghĩ Weiss cũng không thể đặt ngang chúng với những tù binh mà trong các điều kiện bị hủy diệt mọi tính người họ vẫn là những người Xô Viết, vẫn giữ được phẩm giá và tỏ rõ chủ nghĩa anh hùng vĩ đại nhất, chủ nghĩa anh hùng vô danh. Họ dũng cảm đấu tranh để kéo dài sự tồn tại không phải để cứu lấy bản thân, mà là để không chịu khuất phục, sống làm người Xô Viết cho tới giờ chết và khẳng định cái bất tử của mình bằng chính cái chết.

Còn những kẻ khác chỉ là xác thú vật.

Và lòng căm thù những thầy người sống này thiêu đốt tâm hồn Weiss. Anh phải nén mọi căm thù của mình và đồng thời không tỏ ra độ lượng thương xót những kẻ đã trở thành vật hy sinh của sự thờ ơ cá nhân.

Và nhiều lần anh nhớ lại lời Felix Dzerzhinsky: “Con người chỉ thông cảm với sự đau khổ chung nếu như thông cảm với những đau khổ cụ thể của từng người”...

Tất nhiên, trong số bọn phản bội chắc chắn là có những kẻ bất hạnh ngoan ngoãn đầu hàng, không tìm được trong mình sức mạnh đối kháng. Lẽ nào anh cũng thông cảm với bọn hèn nhát hay sao?

Nhưng lẽ nào tấm lá chắn của tổ quốc lại không xòe rộng ra che đỡ cho cả những người đã mất đi hết thảy mọi thứ, nhưng không phải mất hết hy vọng và có thể còn được trở về cho tổ quốc. Và tấm lá chắn này đã trao cho anh, cho Vai xơ. Nhưng ở đây thật khó khăn không gì sánh được và khó khăn hơn cả việc nắm chắc thanh kiếm trừng phạt, nhưng anh phải sử dụng thành thạo để không trao cho kẻ thù một cách vô ích. Những người đã bị lâm nguy nhưng còn có thể vùng dậy được nếu đưa tay ra cứu họ. Thế là chỉ còn vấn đề anh có đủ sức lực, lòng quyết tâm giúp đỡ người bị treo lơ lửng trên miệng vực thẳm khỏi bị rơi xuống hay không.

Hồi còn học ở trong trường nhiệm vụ đặc biệt Belov đã nắm được sáng suốt cần thiết đối với người tình báo. Anh hiểu chắc chắn rằng, những kiến thức này sẽ trở thành vũ khí đáng tin cậy trong cuộc đấu tranh trước mắt. Weiss tin rằng những kiến thức này sẽ giúp anh vạch trần mưu đồ của kẻ thù, kẻ đã tuyên đọc tư tưởng “bạo lực không hạn chế” và đã tuyên bố rằng trái đất - đó chỉ là giải thưởng luân lưu dành cho kẻ chiến thắng có dấu chữ thập trên cờ.

Anh thuộc thế hệ thanh niên Xô Viết mà trái tim đã bùng cháy vì những sự kiện ở Tây Ban Nha, và những trận chiến đấu của những người cộng hòa Tây Ban Nha. Cuộc chiến đấu của các binh đoàn tình nguyện chống các cánh quân phát xít Franco, Mussolini, Hitler đã để lại dấu vết không phai mờ trong người họ, đã kêu gọi lòng quyết tâm không gì lay chuyển nổi cống hiến đến cùng cuộc sống mình cho cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa phát xít, chiến thắng và tiêu diệt chủ nghĩa phát xít.

Alexander Belov đã chọn lấy con đường hy sinh và bỏ môi trường hoạt động khoa học. Chắc chắn rồi anh có thể đạt được điều gì đó dưới sự hướng dẫn đầy thiện ý của viện sĩ hàn lâm Linev. Anh đã tự chuẩn bị cho mình sự đã chọn đầy gian khổ. Nhưng vì từ bỏ được nhiều cái nên anh cũng khước từ bản thân quyền độ lượng với những kẻ trước cơn phong ba vì lý do này hay khác đã suy sụp ý chí.

Những quan điểm tương tự của Weiss đã hình thành dưới ảnh hưởng của các khái niệm về phẩm chất mà người tình báo phải có. Do nắm vững nghĩa vụ cao cả nên đã giúp anh khắc phục được những tản mạn về tâm lý. Anh coi mình như một nắm đấm, bắt tất cả mọi hành động, suy nghĩ phải phục tùng ý chí. Làm thế nào hoàn thành tốt hơn nghĩa vụ trước Tổ quốc.

Phải, cho đến nay Belov tự coi mình đã được vũ trang đầy đủ. Nhưng còn hình thức hoạt động anh sẽ trải qua trong “Ban tham mưu Valia” tổ chức gián điệp phá hoại của phát xít này thì anh rối loạn hẳn lên.

Anh phải có quan hệ không phải với bè lũ Hitler, mà với lũ tay sai của chúng. Những người cùng tổ quốc với anh. Bọn chúng đã lớn lên trong lớp vỏ bi thảm và bản thủ của sự đê tiện, của tâm hồn yếu đuối. Phải thế nào xuyên qua được lớp vỏ bọc này đi vào những tâm hồn xa lạ một cách kiên nhẫn, bí mật để kiểm tra xem bên trong bị thối rữa rồi hay chỉ bị đen sạm ở màng ngoài như máu trên vết thương con người! Vì chỉ có thể trả lại cho những con người này niềm tin vào cuộc sống, nếu như bắt họ lại bước lên con đường đấu tranh mà họ đã lảng tránh.

Weiss nhớ lại những năm sinh viên của anh, những cuộc tranh luận về Dostoevsky. Anh thật là ngây thơ khi quá tự tin khẳng định rằng, việc đào bới tìm kiếm những tâm hồn què quặt trong buổi hoàng hôn lầy bùn ở dưới lòng đất là một ý định khoái lạc vô nghĩa lý và không còn gì hơn nữa! Có thể, điều này có ý nghĩa gì đó trong thời đại Dostoevsky. Còn trong con người chúng ta ngày nay không có và không thể có gì tương tự thế.

Ấy thế mà bây giờ anh phải bới tìm trong đồng bùn lầy những tâm hồn con người, phân loại chúng để cứu vớt, kéo thoát chúng ra khỏi bàn tay trói buộc của kẻ thù. Và, đối với anh, nhiệm vụ không cho kẻ thù khả năng sử dụng bọn phản quốc đã dễ dàng rồi. Anh cho rằng, để làm việc này phải có đủ phương pháp và điều kiện. Ở đây lại hoàn toàn thích hợp, hơn nữa Trung tâm cũng sẽ giúp đỡ anh tổ chức một cách tốt nhất và thảo ra kế hoạch hoạt động chính xác, tin tưởng nhất.

Ba Mười Ba

Thiều tá Steinglitz rất tiếc rẻ chia tay Weiss như chia tay một lái xe riêng, nhưng cũng chuẩn bị chào mừng một đồng nghiệp mới, nhân viên cục tình báo. Và dù sao hắn cũng coi việc ngăn ngừa trước Weiss là cần thiết:

- Chúng tôi đòi hỏi sự kiện chứ hoàn toàn không phải những kết luận suy tính của anh. Kết luận thì tự chúng tôi sẽ rút ra. Trí nhớ - đó là nghề của người tình báo - hắn với giọng bậc thầy khuyên răn thận trọng: - Đôi khi cần phải có lòng dũng cảm để lộ mình như một kẻ hèn nhát. Nhiệm vụ xâm chiếm thì trao cho những tay dũng cảm, còn phần thưởng thì chỉ những người lãnh đạo trong bộ máy chỉ huy được nhận.

Cho đến nay Steinglitz vẫn chưa nhận được chức vụ chờ đợi từ lâu, và vẫn phải cứ thực hiện các chức năng kiểm tra không rõ ràng như cũ. Hắn luôn luôn nghĩ là mình đã bị bỏ quên rồi.

Chỉ vừa nhìn thấy Weiss ở địa vị mới, Dietrich đã thành thạo báo cho anh biết rằng, trong ban tham mưu có một phiên dịch người Nga tên là Maslov. Nhưng mặc dù tên này là đại tá quân đội Nga hoàng, vẫn cần phải chú ý đến hắn, vì rằng trong một số ít kiều dân Nga trắng có đầu óc dân tộc tổ về bất mãn trước những thắng lợi của quân đội Đức ở nước Nga.

Trường còn chưa tập trung đủ thành phần chỉ huy, giảng dạy, huấn luyện, hầu hết các phòng ở đều bỏ trống, và Weiss có khả năng chọn cho một phòng tốt nhất, nhưng anh dừng lại ở một trong các

phòng tồi tàn nhất, vì anh cho rằng sự khiêm tốn là một cách tự giới thiệu không thừa. Việc lựa chọn và suy nghĩ khác đã ảnh hưởng đến anh. Kế sát căn phòng cuối hành lang này là những căn nhà phụ: nhà kho và nhà bếp bây giờ còn bỏ trống. Thang lên gác thượng cũng ở ngay bên cạnh, và trong trường hợp cần thiết Weiss có thể lợi dụng không những khu vực mà còn cả lối ra dự trữ, anh được lên mái nhà là ổn cả.

Dietrich, để nhằm các mục đích tiếp xúc với học viên vào ngoài giờ hành chính, đã khuyên Weiss thay quân phục bằng thường phục. Hắn nhận xét rằng, một người Đức mặc thường phục biết tiếng Nga sẽ dễ kêu gọi sự cởi mở hơn là một người Đức mặc quân phục của kẻ chiến thắng.

Weiss suy nghĩ mông lung xem cư xử với bọn đồng nghiệp mới của mình ra sao, anh quyết định là ngay phút đầu tiên phải tự đặt mình nếu như không được ngang hàng với chúng thì ít ra cũng phải làm cho chúng cảm thấy anh là một con người có phẩm giá riêng đứng đắn, có đầy đủ nhận thức. Đồng thời phải cho chúng hiểu rằng, anh có những khái niệm rõ ràng về nước Nga và mong muốn bổ sung thêm một cách chắc chắn những hiểu biết của mình để chuyên môn hóa bản thân theo hướng này không phải với tư cách một phiên dịch, mà là ở chỗ hy vọng dần dần sẽ nhận được chức gì đó xứng đáng dưới trướng tỉnh trưởng phát xít, chẳng hạn như thống sứ Moskva.

Anh cũng quyết định rút ra ở tên quý tộc Phổ von Dietrich những kiểu cách và phong cách hành động, lấy chúng làm vũ khí tâm lý. Như sự nhã nhặn một cách lạnh nhạt, lãnh đạm, điều luyện, biết trong lúc nói chuyện dùng hàng loạt các câu vớ vẩn, hầu như không có ý nghĩa gì, rỗng tuếch, những câu được cả bọn tay sai lẫn bọn quý tộc thích dùng như nhau. Tuy nhiên, đối với bọn quý tộc những câu được dùng như khẩu lệnh tốt giọng của nền giáo dục tốt và cần thiết để giữ kể tiếp chuyện trong khoảng cách có lợi.

Nói đúng ra Weiss lo ngại bọn đồng nghiệp hay cời mở, quen bẻm mép hơn là những tên khô khan ít nói, không thích giao du và đáng nghi ngờ.

Việc giao thiệp với Landsdorff cũng cho Weiss những điều nhất định. Tính hiếu danh đã làm con người này khổ sở. Cũng như bọn nhà nghề xuất sắc khác, những tên gián điệp hoạt động nổi tiếng của Đức. Lão khát khao thảo ra một chiến dịch chưa từng thấy trong lịch sử, bằng nghệ thuật giáo quyết vượt qua cả các tình báo nổi tiếng nhất. Lão muốn nổi danh trong môi trường hoạt động này, trở thành kẻ săn bắt tâm hồn con người mà mọi người công nhận, làm bản thân hẳn trở nên bất diệt, tên tuổi của hẳn vĩnh viễn được ghi vào lịch sử các cuộc chiến tranh bí mật.

Tất cả mọi ý định của Landsdorff đều đã nhằm vào chiến dịch này, lão rất tin tưởng vào một ngày nào đó nó sẽ làm lão thành người nổi tiếng. Và, chỉ ban đêm, khi có thể rũ sạch mọi sự bận rộn hàng ngày đến phát chán lên, lão mới cảm thấy mình hạnh phúc, say sưa suy nghĩ tất cả mọi cách, mọi bước thông minh của chiến dịch này trong im lặng về trước chiến thắng đang chờ lão. Ban đêm thì như vậy, còn ban ngày do ý chí của số phận không chính đáng lão đành phải làm cái công việc nhỏ bé. Và, rất tự nhiên thôi, Landsdorff tiếp nhận nhiệm vụ lựa chọn tù nhân cho các thủ đoạn gián điệp, phá hoại rộng lớn như một sĩ quan chiến đấu nhận lệnh về vùng hậu phương xa xôi để đào tạo tân binh.

Mà dù cấp trên có chúc mong điều đó, Landsdorff cũng lấy đâu ra chỗ tung hoành. “Phòng thí nghiệm tâm lý bộ quốc phòng Đức”, “trường tình báo cao cấp” do Himmler lập ra ở Bavaria, “Các khóa nâng cao trình độ nghề nghiệp” ở ngoại ô Berlin, những nơi các gián điệp loại lớn theo từng thời kỳ được đào tạo lại, đó mới là vũ đài hoạt động thích hợp đối với lão, ở những nơi đó lão mới có thể làm nổi bật sự hiểu biết về nghề nghiệp của mình, tài ba của một gián điệp lành nghề nổi tiếng đối với nhiều ngành tình báo thế giới bằng những công trình lao động của mình.

Ở đây thì đành phải làm cái công việc quá thô thiển, không xứng đáng với trình độ lành nghề của lão và hơn nữa lại vô nghĩa lý. Từ lâu Landsdorff đã hiểu rằng, chiến lược dùng các nước châu Âu khác lại hoàn toàn không có cơ sở trong cuộc chiến tranh với nước Nga.

Các nước Châu Âu đó đã bị xâm chiếm hai lần: lúc đầu bị bộ máy gián điệp toàn diện bí mật của Đức bao vây tất cả, kể cả các giới cầm quyền, và chỉ sau đó quân đội mới tập trung lực lượng của mình thành quả đấm thép, chớp nhoáng đánh bại, và dày xéo lên các quốc gia đã bị sự phản bội ăn rữa từ bên trong.

Ở nước Nga thì không có các điều kiện để thực hiện màn lưới gián điệp toàn diện. Gián điệp Đức ở nước Nga đã bị thất bại từ những năm trước chiến tranh và ngay cả lúc bắt đầu chiến tranh. Ấy thế mà hướng này - mặt trận phía Đông lại được coi là chủ yếu trong toàn bộ hệ thống các ngành gián điệp Đức.

Vì không đủ sức thành lập ở đất nước Xô Viết, một cái gì đó tương tự như “cột Năm” nên tình báo Đức bước sang con đường giả mạo và xun xoe, biên soạn các sự kiện khẳng định các ý kiến của Hitler về những mặt yếu của nước Nga. Tin này giúp quốc trưởng đánh tan những kẻ bảo vệ tướng Seeckt từ năm 1920 đã báo trước: “Nếu Đức bắt đầu chiến tranh với Nga thì sẽ là một cuộc chiến tranh không hy vọng”. Mọi chuyện giả dối được sử dụng rộng rãi cả để tuyên truyền nữa, nhưng chúng không cho và không thể cho người ta khái niệm chính xác về lực lượng thực sự của đối phương.

Landsdorff biết tất cả chuyện này, nên đánh giá việc đào tạo hàng loạt gián điệp lấy từ tù binh lên như một biện pháp phụ, không có ý nghĩa quyết định.

Ở nước Nga tất cả đều khác so với các nước châu Âu chiến bại. Hình thành được “cột Năm” trên lãnh thổ các nước đó đã đặt cơ sở trước cho các hoạt động quân sự và xác định được kết quả quân

sự. Còn ở đây thì chiến thắng lại hoàn toàn phụ thuộc vào các quân chủng quốc xã.

Vì thế Landsdorff có khuynh hướng đào tạo qua các trường này càng nhiều người càng tốt. Lão định trước một điều là các nhóm phá hoại sẽ không lấy bổ sung thêm dân địa phương. Tức là trong các trường cần đào tạo không phải là kẻ đi tổ chức, mà chỉ là bọn thừa hành, đàn độn, ngoan ngoãn phục tùng ý chí những kẻ cử chúng đi. Chúng sẽ ngoan ngoãn phục tùng chỉ vì sợ hãi bị xử tử và khi chạy về với đồng bào mình cũng sợ người Nga không tha tội phản quốc cho chúng.

Von Dietrich không tán thành sự hoài nghi của Landsdorff. Hắn cho rằng, trong số bọn đã được lựa chọn có những kẻ có khả năng trở thành gián điệp lớn, có thể lọt vào được các bộ của chính quyền Xô Viết. Và hắn rất hy vọng rằng Weiss sẽ giúp hắn phát hiện ra bọn này. Vì thế ngược lại thói quen của mình, Dietrich bắt đầu bộc lộ một tình cảm độ lượng với Weiss mà nguyên nhân của nó Weiss cũng phải khó khăn gì không đoán ra được. Thế nhưng tại sao Landsdorff trở nên lạnh nhạt, thờ ơ với anh, Weiss không thể hiểu nổi.

•••

Hàng ngày, mỗi buổi chiều tối họ được chở đến đây một chuyến, ít khi hai chuyến, thành từng nhóm nhỏ bằng xe tải, thùng xe phủ kín, cửa con chắn song sắt và cửa kính che vải bạt. Bọn SS áp tải họ đến, lặng lẽ, cau có, mặt mày xám xịt như đá cuội. Chúng được lệnh chỉ có quyền bắn những người này trong trường hợp họ định công khai bỏ chạy. Và sau nhiều lần kiểm tra, khi chiếc xe chỉ mới đi vào địa điểm và lính canh phòng ở đây ký nhận mặt người hoặc các giấy tờ về họ, lập tức bọn SS lên đường trở về.

Trước tiên những kẻ được đến đây xin đi vệ sinh. Trên cả con đường, thường rất dài, mà có lệnh không được phép ra khỏi xe lần nào.

Họ không biết được chờ đi đâu, và để làm gì. Vì không biết gì cả, nên mắt họ đều tối lại, lo lắng như nhau.

Phần lớn số được chọn lựa đến đây là những kẻ mà sự phản bội của chúng đã được kiểm tra trong các trại. Những kẻ đã tự lộ mình ra như là “trưởng nhà giam”, mật thám, khiêu khích. Ở đây còn chú ý đến cả những tin tức do tù binh tự báo vì bọn này mong muốn tỏ ra mình là kẻ thù không đội trời chung của chính quyền Xô Viết. Trước khi tuyển lựa từng tên trong bọn này trong ban lãnh đạo trường nghiên cứu toàn diện qua hệ thống gián điệp trong trại và ban chỉ huy trại.

Còn nếu kẻ nào đó là dân địa phương vùng bị quân Đức chiếm thì Gestapo kiểm tra theo các giấy tờ đoạt được ở đây và tra hỏi nhân dân địa phương.

Bọn mới đến bị cấm chuyện trò. Tên lính gác súng tiểu liên đeo ngang ngực, tay cầm dùi cui ngồi chính giữa nhà giam và theo dõi nghiêm ngặt để bọn này tuân theo điều kiện im lặng.

Khi đi lập giấy tờ thì bọn này được dẫn đi từng tên một.

Weiss không chỉ thực hiện vai trò người phiên dịch. Dietrich đã trao cho anh nhiệm vụ tra hỏi sơ bộ, khai thác chớp nhoáng, để sau khi phân tích xong sự đúng đắn của những tin tức thu được sẽ có thể hoặc là vạch trần sự giả dối của kẻ được tuyển lựa, hoặc là phát hiện ra sự vô dụng về tâm lý của chúng.

Từ lúc đó trở đi, nỗi lo sợ bị trừng phạt ngay tức khắc nên mỗi tên không được nói họ tên thật của mình cho bất kỳ ai. Thay vào được nhận một bí danh.

- Nào! - Weiss ra lệnh - Nhanh và gọn!

Trong khi tiếp bọn này, nét mặt Weiss thể hiện rõ vẻ “Aryan” lạnh lùng kiêu ngạo và khinh bỉ - mà có thể coi sự thể hiện này như đỉnh cao của nghệ thuật của một nghệ sĩ biểu diễn nét mặt có tài nhất.

Mà đúng lần này nó đã truyền được tính cảm chân thật của anh một cách tự nhiên.

Kẻ đứng trước mặt anh đã mất thói quen tự suy nghĩ và vì thế im lặng. Mồ hôi toát ra trên chiếc môi dày và dài của hắn, phần hói giữa đỉnh đầu cũng lấm tấm mồ hôi Weiss khẳng định hỏi:

- Tức là “Hói”?

Tên này cũng vẫn lặng lẽ như trước gạt đầu đáp đúng.

Weiss quay sang tên thư ký:

- Hãy ghi tên “Hói” vào - và anh sung sướng nghĩ thầm: “Một loại tốt đây, lại có cả cái bí danh lộ liễu nữa!”.

Ngay từ lúc đầu Weiss đã quyết định, để tiến hành công tác sau này phải đặt bí danh theo đặc điểm của bọn học viên. Và trong nhiều trường hợp anh làm được điều này.

Tên Hói được ngời xuống chiếc ghế đầu ngay trước tấm khăn vải trắng treo trên tường, và tên lính của Cục tình báo phòng “G” chĩa máy ảnh “Leica” chụp chính diện, rồi chụp nghiêng - như vẫn chụp ảnh trong nhà tù.

Weiss chăm chú quan sát tên Hói. Trong quá trình chụp ảnh bộ mặt hắn thể hiện vẻ sẵn sàng với nụ cười trên môi.

Weiss ra lệnh:

- Nghiêm!

Nét mặt tên Hói ngay tức khắc trở nên đàn độn, bất động.

Viết xong hồ sơ hắn ký tên rất nắn nót và rõ ràng rồi chuyển sang viết tiểu sử. Hắn viết lâu, có suy nghĩ, thường hỏi:

- Có ghi phần bao giờ tôi cũng gạch tên các ứng cử của chúng vào Xô Viết tối cao không? - Hấn báo cáo thêm: - Nhiều lần tôi bị lôi vào tòa án, chỉ nhờ tài tháo vát của cá nhân mà lần nào cũng thoát.

Viết xong tất cả các giấy tờ cần thiết, hấn lại viết nắn nót và rõ ràng họ tên mình dưới tờ cam kết - đảm bảo làm việc cho tình báo Đức, ấn đầu ngón tay trở bôi xi ở một tấm vải bông đặc biệt vào giấy, rồi chùi tay và thoải mái tuyên bố.

- Thế là xong, bây giờ thì sạch rồi.

- Ai sạch? - Weiss khe khẽ hỏi.

- Thì cái ngón tay này ạ. - tên Hói sợ hãi co rúm người lại, lắp bắp nói - Vì tôi chỉ nói đến ngón tay này thôi.

Tất cả bọn vào trường này đều phải qua bước thủ tục giấy tờ như vậy. Và ngay từ lúc đó, từ giây phút đầu tiên biết bọn này, đã có thể nắm được những đặc điểm riêng nào đó của chúng.

Một số tên tỏ ra suông sẻ hết chỗ nói như muốn để nhấn mạnh sự say sưa sẵn sàng làm tất cả những gì người ta đề nghị chúng. Nhưng cũng có khả năng, chúng chỉ dùng cách cư xử này của mình để che đậy những khổ đau dần vật của lương tâm hoặc là cố tình làm trò đã bịa ra trước, tự lộ mình như những kẻ vô dụng, những kẻ coi biển cả chỉ ngang đầu gối.

Những tên khác mắt mờ đục như xác chết, vì thất bại đè nén hành hạ, trở nên đần độn, ngoan ngoãn phục tùng, uể oải và thờ ơ làm tất cả những gì người ta yêu cầu chúng.

Bọn chúng ngoài mặt tỏ ra tinh nhanh, tháo vát. Bọn chúng thành thạo hỏi han mọi điều kiện cung cấp trong trường. Hoặc có những tên thì thầm nhắc lại công lao của mình ở trại tập trung, rồi lo lắng nói rằng, chúng sợ mọi người sẽ quên sự phản bội của chúng, sau này sẽ làm lẫn chúng với những tên khác.

Lại có những tên tỏ ra rất độc lập. Chúng cố gắng nói bằng tiếng Đức và tuyên bố mình là kẻ thù về nguyên tắc của chính quyền Xô Viết. Trong hồ sơ bọn này cũng cương quyết nhấn mạnh rằng chúng không bị thương và không bị bao vây, mà tự nguyện đầu hàng làm tù binh. Trong tiểu sử cá nhân bọn này khai báo tỉ mỉ bố mẹ chúng có những tài sản gì trước cách mạng. Trả lời câu hỏi “Có ở trong công đoàn không?” - nhất thiết chúng đều ghi “Bị cưỡng ép vào công đoàn”.

Một tên trong số bọn suồng sã người vạm vỡ, mắt long sòng sọc, không chờ đợi, tự nhắc bí danh:

- “Lapot”.

Xem qua bản hồ sơ, Weiss đọc cột “Chức vụ trong quân đội”: chiến sĩ đội chôn người. Trước chiến tranh không có các đơn vị như thế này. Cột trả lời câu hỏi về nghề nghiệp ghi “Thợ giày”.

Weiss nói:

- Chỗ chúng tôi có xưởng sửa chữa, tôi sẽ nhận anh vào đó.

Tên “Lapot” co rúm người lại. Sau đó rất phấn khởi vì đã tìm ra lý lẽ đang tin tưởng, hấn nhếch mép cười nói về hờn giận:

- Nhưng chắc rằng tôi được tuyển lựa không phải làm thợ khâu giày. Tôi đã trao bản cam kết làm gián điệp. Vì sao có sự hạ thấp chức vụ như vậy?

Lý lịch của “Lapot” viết rất rõ ràng, về có học mặc dù hấn khẳng định mới học hết lớp ba tiểu học.

Weiss đánh dấu tất cả lại, nhưng tạm thời chưa coi phải chú ý đến tên nào là hợp lý.

Khi bị hỏi, viết hồ sơ về lý lịch bản thân, bọn tù này tỏ thái độ rất khác nhau. Một số thì như muốn báo cáo nhiều hơn về bản thân,

ngược lại một số khác chỉ hạn chế bằng những câu trả lời ngắn gọn cho các câu hỏi bắt buộc và hết sức tránh dùng những lời xúc phạm khi viết về giai đoạn Xô Viết của đời mình.

Weiss nhận xét như vậy với một tên tù. Hấn cau có đáp:

- Thì tôi đã trao tờ cam đoan cộng tác, ông còn muốn gì ở tôi nữa?

Weiss nói:

- Anh phải cho ý kiến đánh giá chính trị về chính thể Xô Viết.

- Để làm gì?

- Để sau này nếu như anh sẽ có ý nghĩ chạy về bên đó và trong trường hợp nếu như bản ghi lý lịch của anh lỡ rơi vào tay chính quyền Xô Viết, thì ở đó chúng sẽ treo cổ anh không hề khoan nhượng.

- Mà không cần thế họ cũng sẽ treo cổ tôi, ông cứ yên tâm.

- Tức là anh coi bị xử tử ở bên đó hơn ở đây.

- Tôi có gì hơn, chuyện đó rõ rồi. Nếu không tôi đâu có mặt ở đây.

- Ở trại anh làm gì?

- Làm người.

- Tôi hỏi. - Weiss nghiêm nghị nói - anh có những công lao gì đối với chúng tôi?

- À công lao?... - Về như bây giờ mới hiểu ra câu hỏi, tên này nhắc lại. - Những công lao bình thường nhất. Một tên chỉ cho tôi đường ngầm chạy trốn, và bóp cổ chết hấn để không lòi kẻ khác chạy trốn.

- Nhưng có thể, tên này nguyên là “thỏ” ngằm của chúng tôi. - Weiss đảo mắt tò mò nhìn hỏi lại - và anh đã giết hắn.

Tên này biến ngay sắc mặt, nhưng vẫn còn tự biện bạch:

- Gestapo đã bắt giữ tôi. - Hắn nói rít qua kẽ răng. Lật áo lên và chỉ vào các vết sẹo.

- Đấy ông thấy chứ, các vết đóng dấu, đã được kiểm tra...

Một tên đầu hói, đứng tuổi bụng phệ tỏ ra đường hoàng với giọng chỉ huy, giảng giải tỉ mỉ với Weiss tại sao hắn đi sang con đường này.

Phải, hắn là một cán bộ chỉ huy, nhưng qua bảng khai quá trình công tác của hắn thấy rõ, hắn giữ mãi một chức vụ trong nhiều năm, không được tăng cấp cũng như tặng thưởng cá nhân nào. Hắn cho rằng chiến tranh sẽ mở ra cho hắn những triển vọng tiến lên về mặt nghiệp vụ. Và hắn đã hành động kiên quyết: ra lệnh cho một đơn vị không thuộc quyền hắn chỉ huy xông lên khởi tuyến phòng ngự vào đúng lúc không phù hợp chuyển sang tấn công giáp lá cà. Cả đơn vị bị chết ngập dưới hỏa lực của quân Đức, còn một mình hắn sống sót. Hắn biết rằng sẽ bị đưa ra tòa án quân sự. Thế là hắn coi đầu hàng có lợi hơn.

- Thật đúng lúc, - tên này nhắc lại. - trong đại chiến thứ nhất tôi cũng bị bắt làm tù binh và suốt đời ghi nhớ những kỷ niệm tốt đẹp nhất về lòng nhân đạo của người Đức.

- Khi đó anh là sĩ quan à?

- Chỉ là người tuyên truyền tôn giáo thôi. Nhưng giấy tờ phong cấp linh mục cho đã gửi về trung đoàn rồi.

Một số trong bọn quyết định phản bội tổ quốc cho rằng, tội phản quốc của chúng sẽ được bọn Đức đánh giá một cách rất đặc biệt, và chúng ra sức dò hỏi phiên dịch xem chúng có thể tin tưởng vào

những đặc quyền gì. Phần lớn chúng thích thú một điều: liệu sau khi hoàn thành nhiệm vụ, nếu còn sống sót, chúng có quyền nhập quốc tịch Đức hay không, hoặc ít nhất cũng có khả năng giành những địa vị gì có lợi ở lãnh thổ Đức chiếm.

Một số tên đưa ra những câu hỏi đáng chú ý, thiết thực, một số khác như Weiss dự kiến còn chưa rõ ràng, đưa ra chỉ để gây ý như là chúng thực sự hy vọng ở sự khen thưởng. Vì vậy chúng cố gắng dùng đủ mọi câu hỏi tương tự để che đậy điều mà chúng muốn giấu bọn Đức ở đây.

Weiss đành phải tiến hành hỏi cung suốt từ sáng sớm đến chiều tối. Trong nhà giam sặc mùi thuốc sát trùng và mùi hôi chân giày, mùi bản thiêu chua hoắc của những cơ thể lâu không tắm.

Điều khổ sở nhất là nhìn vào mắt những con người này. Một số tên đôi mắt mở to ra trong sự rên la im lặng của thất vọng, con người như những vết thương xuyên qua máu tụ lại. Những con mắt gào thét không ra tiếng như vậy, có lẽ chỉ có những con người nhất định đã kết tội tự sát cho bản thân.

Ở một số khác đôi mắt nheo nhỏ lại như lưỡi dao, lạnh lùng, vì tàn nhẫn với bản thân và với tất cả thể hiện sự sẵn sàng mù quáng làm gì cũng được.

Còn số thứ ba đôi mắt nhanh nhẹn, tò mò long lên sòng sọc, khó nhận ra và trong đó có che giấu một sức sống của sự tháo vát gian xảo.

Có cả những đôi mắt lơ đãng, nhìn bất động như mắt của người đã từ giã cuộc sống nhưng còn tiếp tồn tại qua ý chí và nhận thức của mình.

Có những đôi mắt sáng sủa, độc ác và con người của chúng như chấm đen của miệng khẩu súng lục đang chĩa ra, tuy đạn đã hết nhưng con người còn sưởi ấm một hy vọng ngấm ngầm: vẫn còn

một viên cuối cùng. Và anh ta đang dao động là sẽ giữ đến phút cuối cùng cho bản thân hay bắn vào quân thù?...

Có những đôi mắt trắng như mắt lợn, nhìn tất cả mọi cái đều như nhau dù ở đâu đi nữa. Đó là con mắt của một con vật vô tư.

Có những đôi mắt rực sáng như cháy từ bên trong, như kẻ sốt rét đang mê sảng, không còn khái niệm về thời gian, về bản thân nữa. Tất cả dường như là chuyện tưởng tượng, ngay cả sự tồn tại của bản thân cũng là giả tạo, không đúng sự thật.

Lại có những đôi mắt có khả năng giữ được sự bình tĩnh không gì phá nổi. Hình như những đôi mắt này không phải là đôi mắt thật của con người mà bằng thủy tinh nhân tạo, chỉ để không làm con người kinh sợ vì hõm mắt đen rỗng.

Lại có những đôi mắt chăm chú vô cùng tinh nhanh, luôn luôn nheo lại như mắt xạ thủ đang phục kích. Anh biết rất rõ từng phát đạn của mình không chỉ là mối tổn thất cho kẻ địch mà đồng thời còn là sự phát hiện nguy trang của kẻ địch. Vì bằng phát đạn này anh ta sẽ kéo hỏa lực của kẻ địch về mình, và cần phải cân nhắc kỹ càng bình tĩnh trước khi bóp cò.

Cũng có thể đây chỉ là điều Weiss cảm thấy. Anh rất muốn tin rằng trong số những kẻ đi qua trước mặt anh có thể tìm được những người có các ý định bí mật, những người còn chưa mất hoàn toàn các đặc tính con người ngay cả sau những cơn thử thách tàn khốc nhất.

Việc khám bệnh chớp nhoáng cho bọn tuyển lựa không nhằm để xác định thể lực của bọn này có sử dụng được hay không mà chỉ nhằm mục đích duy nhất - tránh cho nhân viên người Đức khỏi bị lây bệnh. Ngoài ra, nếu trên cơ thể có các dấu vết của nhiều lần bị thương trong chiến đấu thì điều đó sẽ gây nghi ngờ, và tên phải qua lần hỏi cung thêm để xác định bị thương trong hoàn cảnh nào, đó có phải là kết quả của biểu hiện anh hùng hời nào không. Những vết thương này có là tang chứng chống lại hắn không. Tất cả mọi tang

chúng nghi ngờ đều ghi vào trong hồ sơ kẻ được tuyển lựa vào trường.

Có những tấm thân gầy còm chỉ có da bọc xương, giống như trên các văn bản thời cổ, ta đọc được dùng những phương pháp và công cụ tra tấn gì để hành hạ con người đến mức độ thất vọng và đẩy con người tới đây.

Lại có những tên béo phệ một cách ốm yếu trong trại vì bổng lộc các loại mà chúng ngấm ngấm ăn sống nuốt tươi vội vã và tham lam lo sợ bị trở thành tang chứng trong vụ bổng lộc này. Vì nó sẽ là bằng chứng không chối cãi được về tội phản bội của chúng. Mà chúng trở thành bọn phản bội chỉ vì món bổng lộc này, vì được thoát khỏi các công việc khổ sai, ẩn nấp trong các xà lim cá nhân tránh mặt tất cả mọi người như con thú trong hang, sặc mùi máu thịt những người bị chúng quăng vào đây vì bắt lặc sau cuộc hành hình.

Weiss phải nhìn tất cả bọn này một cách chăm chú, có ghi nhớ, thu tóm và phân tích các đặc điểm, nhưng lại không thật tin tưởng rằng anh đã phát hiện được dù chỉ một điểm để anh có thể dựa vào đó. Nghĩa là tạm thời chưa có điều gì làm cho anh tin tưởng cả.

Trong suốt những ngày này, Weiss cảm thấy một sự lo âu bệnh tật, thậm chí cả sự kinh hoàng nữa. Vì cứ mặt đối mặt mãi mãi với bọn người vô tận bị sa ngã đến mức này, anh sẽ bị thất vọng, trở nên ngờ vực, liệu anh có thể vượt qua tất cả được hay không. Anh có vượt lên trên nhận thức đang làm tâm hồn trống rỗng và có thấy được trong số đồng bào của anh ở đây có những người sống, làm việc và tồn tại bí mật, âm thầm như anh không.

Cũng như nhiều thanh niên cùng thế hệ với anh, Weiss đã có thói quen suy nghĩ rằng chỉ có kẻ thù giai cấp mới có bộ mặt với những đặc điểm dễ dàng nhận ra. Đó là những đặc điểm đã từng được xác định qua đấu tranh, những đặc điểm rõ ràng như các dấu vết bẩm sinh ra. Phải, ở đây có cả những kẻ có các đặc điểm rõ ràng. Đối với chúng, tất cả đều đơn giản và rõ ràng ngay cả sự nhận thức về sự

minh bạch cũng đã tránh khỏi sự cần thiết phải giải thích văt vả sự phản bội của chúng.

Như vậy, có điều gì đó của niềm tin thâm kín nằm bên trong đạo đức và được thể hiện qua tính tình sắt thép không gắn liền với tình cảm của tính tự ái. Thái độ phục tùng hoàn cảnh làm con người mất ý chí. Con người không có tinh thần chống lại hoàn cảnh cũng như không thể thay đổi được nó.

Nhưng lại có sự giảo quyệt của đầu óc mệt mỏi, sự giảo quyệt phản bội nhắc cho con người bị rơi vào cảnh bế tắc một lối thoát nhục nhã và đáng thương, và con người không nghĩ rằng lối thoát tìm thấy lại đẩy họ xuống vực sâu vô tận.

Sau khi nhượng bộ kẻ thù lần thứ nhất đôi khi con người đi đến tâm trạng điên cuồng, mất sức kháng cự và bước vào chỗ thụt sâu của đầm lầy, càng ngày càng tụt sâu xuống đáy.

Và nếu biết con người lấy được tinh thần đấu tranh từ những nguồn trong sạch nào mặc dù cuộc đấu tranh diễn ra trong các điều kiện gay gắt nào đi nữa thì những chất độc luôn luôn đầu độc tâm hồn người, hèn yếu chống lại tính người này cho đến cùng cũng vẫn bí ẩn.

Quyết định của tất cả những con người này đi vào con đường phản bội tổ quốc đã cắt đứt họ với tổ quốc Xô Viết. Và chính họ sau khi chứng thực quyết định này bằng chữ ký cá nhân thì họ đã như ký cho mình bản án không chối cãi được nữa.

Ở đây tất cả mọi việc đều đã rõ, Weiss chỉ còn tìm các biện pháp để thi hành bản án mà chính bọn phản bội đã ký cho bản thân. Và, bản án này được thi hành sớm bao nhiêu anh sẽ càng bảo đảm an toàn vững chắc cho người Xô Viết tránh khỏi những tội ác mà bọn đầu hàng này sẽ trở thành công cụ thực hiện chúng trong tay kẻ thù.

Nhưng chẳng lẽ anh có quyền tuyên án vô căn cứ tất cả những người đang đi trước mặt anh ở đây hay sao? Không, nhất thiết phải

“điều tra” mà kết luận của nó sẽ dựa sự nghiên cứu con người. Vì mọi tài liệu khác đáng tin cậy hơn trong trường hợp như thế này anh không có và sẽ không có. Weiss phải giải quyết việc này dựa vào niềm tin của mình. Mặc dù tâm hồn những con người này có bị động chạm thế nào đi nữa, nếu như nó còn chưa mất một phần nhỏ sức sống của Tổ quốc thì vẫn còn hy vọng là phần nhỏ bé này sẽ có thể chiến thắng mọi thế lực đen tối, chết chóc trong con người.

Và ở đây, ngay giữa kẻ thù đông đảo này Weiss phải tìm cho mình bạn đồng minh. Anh biết rằng, chuyện đó đòi hỏi sự tập trung căng thẳng mọi trí lực của anh. Đó là chiến công thực sự cần phải giành được.

Weiss tò mò, nghiên cứu ngắm kỹ từng tên đi qua trước mặt anh, kiên quyết tìm bằng được điểm tựa đôi khi có thể hư ảo, không đúng sự thật. Nếu như phát hiện ra điểm đó, nhất thiết phải làm nó lớn lên như một bàn đạp để chinh phục con người. Sau khi quyết định, con người đó sẽ có quyền trở thành bạn chiến đấu của anh, của Weiss.

Còn đối với bọn không đáng tin cậy, không có khả năng chuộc tội đen tối của mình thì ở đây mọi chuyện sẽ đơn giản hơn. Weiss cẩn thận suy nghĩ xem anh phải áp dụng những phương pháp kỹ thuật nào. Anh được vũ trang nghề nghiệp khá tốt, biết khá đầy đủ nghệ thuật tác chiến, các phương pháp tổ chức công tác tình báo được áp dụng hợp lý nhất trong những điều kiện này. Và anh biết rằng ở đây anh sẽ không đơn độc. Sau khi ở nhà nhận được các đề nghị của anh, các chuyên gia trong lĩnh vực này sẽ tốn không ít lao động tỉ mỉ cho việc thảo kế hoạch của mình.

Những suy nghĩ về vấn đề đối xử ra sao để bọn đồng nghiệp ở “Ban tham mưu Valia” đánh giá tốt sự nỗ lực công tác của anh cũng trùng theo những điều đó, mà làm thế nào không gây nên sự ghen tị, khiến chúng thấy rằng người bạn đồng nghiệp trẻ tuổi của chúng có một số khả năng chủ yếu là do lòng yêu lao động không mệt mỏi. Và làm như thế, một mặt gây được cảm tình với bọn đồng nghiệp, mặt khác sẽ tiết kiệm thời gian và sức lực nhằm giải quyết nhiệm vụ

chính của anh. Nhưng không có bộ giáp bảo vệ như vậy, anh không thể bước lên vũ đài chiến đấu. Có cần phải nói tới sự căng thẳng về trí lực và thể lực đòi hỏi ở Weiss đã lớn tới mức độ nào hay không?

Ba Mười Bốn

Khác với các đơn vị thông thường của quân đội Đức, tư cách bọn sĩ quan cục tình báo không có sự khác nhau giữa lúc làm việc và ngoài giờ làm việc. Cũng không có tính kỷ luật hay quy định nào đó nhấn mạnh trong khi làm việc, hơn nữa lại còn tỏ ra quá càn bậy vượt ra ngoài cả giới hạn phục vụ nữa. Bọn lính phần lớn xuất thân trong thành phần trí thức và biết rất rõ ranh giới giữa sự kính trọng và nửa suồng sã.

Các sĩ quan cùng cấp thì trong giờ làm việc hay ngoài giờ làm việc đều gọi nhau theo tên và xưng hô “anh” “tôi”. Đối với sĩ quan cao cấp từ tướng trở lên và đôi khi kể cả đại tá nếu viên này giữ chức vụ của thiếu tướng thì gọi theo cấp hiệu và thêm từ “ngài” vào, còn theo công việc phục vụ gọi theo ngôi thứ ba. Ngoài giờ làm việc gọi theo ngôi thứ hai, đặc biệt nếu không phải lần đầu tiên thấy chỉ huy và câu chuyện không phải là theo nghi lễ chính thức. Điệp viên gọi sĩ quan các cấp chỉ theo cấp hiệu, không cần nhắc đến họ tên cũng không thêm từ “ngài”. Chào nhau theo kiểu nhà binh - đưa tay ngang mũ chứ không theo kiểu Đảng như ở SĐ, SS và Gestapo tay gơ thẳng ra phía trước.

Thực chất, tất cả bọn này là các chuyên gia lành nghề - những tay nhà nghề đã chai mòn ra rồi vì phục vụ lâu năm trong một ngành như vậy. Trong bọn này, những tên tháo vát hơn đã bỏ sang SĐ, Gestapo hoặc sau khi trở thành tay chân tin cậy của Canaris thì đóng đô vững chắc ở Berlin. Một số tên ngay lúc còn thanh niên đã thực tập qua ngành mật thám, một số khác - bọn này chiếm đa số -

có kinh nghiệm cơ bản từ những năm đại chiến thứ nhất trong công tác gián điệp: tình báo và phản gián.

Bọn chúng là những chuyên gia phạm vi hẹp, nên mỗi tên đều tin tưởng trong lĩnh vực của mình rằng ngành tình báo luôn luôn được bọn cầm đầu nước Đức tôn trọng. Bọn chúng tự coi là những người thuộc phái đặc biệt và sự đồng nhất của phái này tạo nên giữa chúng một không khí tin tưởng và tôn trọng lẫn nhau.

Vì vậy việc xuất hiện của Weiss - một tay mới trong lĩnh vực của chúng đã gây nên một sự không tin tưởng, hoài nghi, không những chỉ ngò vực chính trị mà còn hàng bao nhiêu vấn đề đạo đức nữa. Ngoài luật lệ có giáo dục của sĩ quan ở đây còn có luật lệ đạo đức nghề nghiệp. Nó chính là ở chỗ không được gọi mọi thứ, theo tên của mình.

Những biện pháp, phương pháp bỉ ổi nhất, những mục đích kỳ quái, dã man được gọi bằng các thuật ngữ nghề nghiệp rất mỹ miều và được xét với một vẻ lãnh đạm. Ngay cả những kẻ sau khi thực tập ở ngành cảnh sát hình sự đã hoàn toàn nắm được tiếng lóng của bọn hình sự chuyên nghiệp, của gái làm tiền, ở đây cũng không dám sử dụng vốn ngôn ngữ truyền miệng phong phú này và cố gắng nói bằng giọng tế nhị.

Dù có ngạc nhiên thế nào đi nữa, song với môi trường có giáo dục cao như đã làm phức tạp hơn mà ngược lại, nhiệm vụ của Weiss càng dễ dàng hơn.

Những kiến thức xuất chúng của anh, những sự hiểu biết về văn học cổ điển Đức, về triết học, về các tác phẩm của những nhà bác học kỹ thuật, về các tác phẩm của những nhà sử học và luật gia cổ, cũng như các sách về đủ mọi lĩnh vực kiến thức khác nhau viết trước thời Hitler đã là nền tảng vững chắc để xem anh như một người xa lạ với những tập tục tầm thường của bọn quốc xã điển hình và đồng thời lại như một người tinh tế và hiểu biết nhiều để không tỏ ra là kẻ có tri thức hơi lỗi thời.

Ngay trong các buổi gặp gỡ đầu tiên với bọn đồng nghiệp mới, Weiss đã cho chúng hiểu rằng “chủ nghĩa bảo thủ Đức” của anh - đó chỉ là dấu vết cuộc sống ở ngoài nước Đức, ở vùng Baltic, nơi sự gắn bó với Tổ quốc chỉ được biểu hiện bằng sự gắn bó với mọi cái mà dân tộc Đức đã tạo nên trong cả quá trình lịch sử của mình. Sự thừa nhận này đã gây nên một cảm xúc đúng đắn nhất.

Weiss thấy cần thiết phải tuyên bố rằng, nước Đức theo chế độ mới, khi mà anh sống ở nước ngoài, theo anh hiểu thì rất cao siêu, lãng mạn. Anh thấy mình có trách nhiệm trước quốc xã và vì vậy bất kỳ công việc nào được trao ở đây, anh cũng sẽ thực hiện với sự cống hiến toàn bộ sức lực của mình, bởi vì anh hy vọng rằng những cán bộ có công và giàu kinh nghiệm hơn sẽ không từ chối chân thành khuyên bảo và giúp đỡ anh. Và để đáp lại, về phần mình, anh sẵn sàng đền ơn họ bằng bất kỳ giá nào.

Sự khiêm tốn và cầu tiến bộ này đã tác động không ít đến việc làm cho thành kiến trong quan hệ đối với anh mất đi, còn thái độ nhã nhặn sẵn sàng thực hiện các trách nhiệm của người khác được coi là có ý tốt.

Với tâm huy chương và việc nhắc đến sự quen biết những nhà hoạt động nhất định của Gestapo và SĐ cũng là cách báo trước vị trí của anh. Rõ ràng là mặc dù Weiss, một thanh niên tốt bụng - nhưng anh không phải là kẻ tầm thường đi tìm sự giúp đỡ và che chở cho kẻ khác. Anh thuộc loại người vươn lên đạt kết quả trong công tác nghiệp vụ, nhưng lại chỉ muốn cái mà anh có thể đạt được thôi.

Sự nhanh nhẹn, có đầu óc suy nghĩ và khả năng làm việc của Weiss trong những ngày đầu tiên thành lập trường đã nhận ra ngay và đập vào trí nhớ con người. Anh đã rất sốt sắng cống hiến sức mình cho các công tác tổ chức trường. Sau khi nghiên cứu hồ sơ cá nhân, theo sáng kiến cá nhân anh lập một ban hồ sơ tóm tắt đặc biệt, trong đó dùng các màu xác định để chỉ mức độ đáng tin cậy của từng tên được tuyển lựa. Việc này rất thuận tiện cho bộ phận chỉ

huy vì rằng nó cho phép xác định ngay được giữa một nhóm người với muôn màu muôn sắc.

Trong trường hợp thay đổi phần nhận xét tư cách phải đổi dấu hiệu màu quy ước thì hoàn toàn chẳng khó khăn gì. Chỉ cần phải đính thêm bằng chiếc cặp ghép một miếng màu nhỏ vào hồ sơ mà thôi.

Tập hồ sơ do Weiss lập không có tính chất chính thức và chỉ được dùng trong nội bộ ngành nghề mà thôi. Vì loại hồ sơ chính thức lập theo khuôn khổ quy định rất cồng kềnh. Weiss đặt làm một bộ ảnh phụ để có tập hồ sơ riêng, vì việc đặt làm này không thể đưa vào khoản sổ lương được nên Weiss trả tiền công cho tên thợ ảnh bằng tiền của anh. Còn việc trong tay anh có bộ ảnh thứ hai thì có thể coi đó là phần thưởng tặng cho đầu óc tháo vát và như một loại chiến lợi phẩm. Đúng, Weiss vẫn coi việc đặt bộ ảnh thừa trước mặt tên thợ ảnh là cần thiết vì thế anh gói chúng bằng báo cũ. Đây chỉ là phương pháp tương đối đơn giản, vì rằng báo cũ anh dùng để gói không phải ảnh bộn học viên, mà là một tập giấy bóng, có độ chặt cũng tương đương giấy ảnh.

Chính bằng cách này, Weiss tránh được cho bản thân sự cần thiết phải thực hiện vai trò họa sĩ, làm lại một việc làm có kết quả để cung cấp cho Trung tâm các tin tức tài liệu.

Weiss quyết định chọn phòng của thượng úy Hagen, một sĩ quan có những quan hệ thân thiết nhất làm nơi cất giấu bí mật tập ảnh. Anh suy nghĩ đôi chút, lấy băng dán túi đựng ảnh vào mặt sau của chiếc gương lớn treo trên chậu rửa mặt.

Tất cả những việc làm đó là sự khởi đầu rất có triển vọng cho con đường mới của Weiss với chức trách là phiên dịch, chỉ đạo viên thuộc “Ban tham mưu Valia” gián điệp và phá hoại.

•••

Ở đây, ban đêm tĩnh mịch như nằm dưới vực sâu. Và, màn đêm cửa sổ cũng nhóp nháp, lạnh như bùn lầy. Ngay cả đàn chó canh phòng

cũng đã được tập luyện để không sửa âm ỉ. Chúng chỉ lặng lẽ lao vào người thôi.

Trên giá treo bộ thường phục và chiếc áo choàng quân nhân của Weiss. Weiss nằm trên giường, nhìn những bộ quần áo Đức mà cảm thấy thiếu tự do. Anh vẫn không được nghỉ ngơi, bắt đầu ngủ rất kém. Mà anh cần được ngủ đầy giấc, dù thế nào đi nữa.

Vì ngay cả khẩu súng nếu lúc nào cũng để ở trong tư thế chiến đấu, lò xo mỏ cò sẽ yếu đi, và có thể bắn hụt.

Lò xo yếu đi vì căng thẳng thường xuyên. Còn con người?

Hầu hết nhân viên “Ban tham mưu Valia” ở đây có lối sinh hoạt rất đúng giờ giấc, điều độ và vệ sinh. Vì sĩ quan là những tên đứng tuổi, nên chúng rất cẩn thận chăm lo sức khỏe cá nhân. Kiên khem đủ thứ. Trước khi ngủ đi dạo một mình trên bãi tập, chân bước đều từng bước. Nếu gặp nhau chỉ nói những vấn đề nhẹ nhàng không làm mệt đầu óc. Lúc đi dạo chơi trò chuyện là như vậy.

Về công việc thì chúng chỉ nói đến trong lúc làm việc. Ngoài giờ làm việc nói những câu chuyện như thế không những là điều lạ mà còn bất lịch sự nữa. Đối với bọn này những hoạt động mà chúng lựa chọn chỉ có tính chất lành nghề mà thôi. Có lẽ chỉ có tình cảm mang tính chất đoàn thể phát triển mạnh hơn ở những ngành khác. Kinh nghiệm nhiều năm đã luyện cho chúng có quan hệ như vậy đối với bọn gián điệp do chúng đào tạo. Quan hệ của các ông thầy quá cầu kỳ đối với học sinh lấy kỷ luật là chủ yếu. Giáo học pháp, phương thức đào tạo được hình thành do hàng chục năm thực hành rộng lớn và đã được kiểm tra bằng các hoạt động ở nhiều nước của những tình báo do chúng đào tạo. Một số bả sinh hiều danh sự phạm, và chúng tự hào nhớ lại những tên được chúng đỡ đầu có các chiến công đã được ghi vào văn tuyển gián điệp Đức.

Những sĩ quan kỳ cựu như vậy của Cục tình báo từng quen làm việc với hệ thống gián điệp người Tây Âu - tuyển lựa trong số bọn có chức trách, có nhiệm vụ nổi tiếng hoặc có địa vị cao trong lĩnh vực

thương mại. Và có được địa vị này, đôi khi cũng nhờ vào tình báo cho nên những tên gián điệp lão thành như vậy coi nhiệm vụ đào tạo điệp viên từ đám tù binh chỉ là công việc nhỏ mọn, không đáng kể, là sự coi khinh trình độ lành nghề của chúng, và sử dụng người không đúng chức năng.

Sau khi xem hồ sơ cá nhân tù binh - những gián điệp tương lai, chúng than phiền là trong số này chẳng có kẻ nào đã từng có địa vị cao sang, đáng kính ở bên Nga hoặc chức vụ sĩ quan cao cấp. Theo quan điểm nhà nghề của chúng, đây là bọn người thấp kém nhất và không vững chắc. Bởi lẽ nếu những cá nhân này đã không đạt được nhiều cái ở nước mình, tức là chúng không có các khả năng và chúng không có những tư liệu cần thiết đối với gián điệp tình báo nhà nghề. Trong bọn chúng không có những tên có triển vọng lớn có phẩm chất riêng biệt có thể cài lại lâu dài và có khả năng luồn sâu vào các cơ quan Xô Viết quan trọng đối với ngành tình báo.

Khi đọc phần tiểu sử ghi lại những tai họa và tổn thất khác nhau do chính quyền Xô Viết gây ra, bọn chúng nhún vai cho rằng, một người có đầu óc và khôn khéo thì dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào, dù ngay cả khi có thái độ thù địch với chế độ đang tồn tại, cũng có thể tìm thấy cho mình hàng nghìn cách để không rơi xuống đáy, mà nổi lên trên mặt nước.

Tên “Nhím” - nguyên tội phạm hình sự có kê khai tất cả những điều khoản và thời hạn tù mà hắn bị kết án, kể cả những hoàn cảnh mà hắn bị đẩy vào. Tên này bị coi là một nhân vật ít triển vọng, bởi vì nếu hắn luôn luôn hoạt động tức là hắn mất khả năng tổ chức. Mà tất cả các nhân viên hình sự nhà nghề loại lớn ở châu Âu từ lâu đã nắm chắc được thực tiễn phân phối lao động phải tiến hành bằng tính kỷ luật và tổ chức nghiêm ngặt nhất.

Ernst Hagen giọng bậc thầy nói với Weiss:

- Weiss, anh hãy nhận xét xem, bọn Nga phần lớn bị mất tính thực tiễn và sự thông minh tối thiểu về đời sống. Cũng may mà đặc điểm

này Dostoevsky đã nhận xét một cách rất tài ba còn bọn Bolshevik thì lại phát triển nó quá mức. Ở đây chúng ta cho bọn người này những tri thức nghề nghiệp nhất định. Việc giáo dục tiếp theo sẽ làm chúng có ích đối với ngành nghề ở mức độ nào đó. Tính chất đặc biệt của ngành nghề là ở chỗ không cần thiết có các khái niệm đạo đức khác nhau. Tôi muốn nói rằng, chúng đang thoát ra khỏi những quy định đặt ra làm cho cá nhân gắn chặt với các khái niệm về tổ quốc, nghĩa vụ, danh dự, vãn vãn...

Một người được tuyển lựa ở nước này để sử dụng cần thiết cho nước khác phải thoát khỏi sự gấn bó dân tộc, ý thức chính trị và phải trung thành phục vụ hơn ai hết những lợi ích riêng của chính bản thân.

Chính sự giác ngộ trách nhiệm của mình như vậy vốn sẵn có trong các gián điệp xuất sắc do chúng ta tuyển lựa ở nhiều nước châu Âu. Còn bọn Nga này đang trải qua một tấn bi kịch gì đây. Chúng không ngủ, đầu óc căng thẳng, và hoàn toàn không phải vì chúng sẽ bị nguy hiểm khi quẳng chúng vào hậu phương Liên Xô. Không, chúng đang tìm cách tự bào chữa. Trong vấn đề gì? Có lẽ là vấn đề logic của hoàn cảnh. Chúng đã hành động có lý trí với tư cách kẻ chiến bại đi phục vụ cho người chiến thắng!

Anh phải biết, rất ít tên trong bọn chúng hỏi đến các hình thức thưởng công. Lúc đầu tôi thấy nghi ngờ điều này, nhưng sau đó tôi hiểu ra rằng, bọn chúng bị ám ảnh bởi những ký ức cảm động một cách bệnh tật về quá khứ của mình đến nỗi mất khả năng tỉnh táo, thiết thực quan tâm đến tương lai của mình, mà cả việc đánh giá rõ ràng địa vị hiện nay đầy ưu thế của mình so với địa vị của đồng bào chúng hiện ở trong các trại tập trung của chúng ta nữa. Chúng không có khả năng hiểu rõ và làm cho bản thân thấy rằng trong những hoàn cảnh tương tự thì bất kỳ một con người bình thường nào sẽ có ý nghĩ gì trong đầu óc. Nếu như chúng đã đồng ý thoát khỏi trại tập trung, tức là chúng ta đã cứu chúng khỏi chết. Như vậy sinh mệnh của chúng thuộc về chúng ta. Chúng đã mất quyền sở hữu sinh mệnh cá nhân là kẻ phá sản mất quyền sở hữu. Nhưng

chúng ta đang trả lại cho chúng sinh mạng, cả quyền sở hữu cá nhân, mà chỉ giữ lại quyền sử dụng chúng một cách có lý trí và hợp lý thôi.

- Thế anh đã nói cho chúng hiểu như vậy chưa? - Weiss thích thú hỏi.

Hagen dăm chiêu trả lời:

- Đã. Tôi có nói với một tên theo tinh thần này, nhưng tôi cảm thấy nó nghe tôi nói như một con chiên nghe tên thầy tu giảng đạo.

- Xin lỗi, tôi không hiểu. - Weiss nói, mặc dù anh hiểu rõ câu đó, nhưng anh muốn làm rõ những lời của Hagen. - Vì phần lớn chúng là bọn vô đạo.

- Tôi dùng từ “con chiên” không theo nghĩa đen, mà theo nghĩa bóng - cũng như từ đồng nghĩa của chữ cuồng tín.

- Thế anh nói với tên nào?

- Tôi không nhớ rõ. - Hagen lảng tránh trả lời và nghiêm nghị nói thêm: - Điều đó nói lên rằng, có bao nhiêu tên hiểm có rơi đến đây thì cũng có bấy nhiêu tên không cần thiết.

- Tôi dám phản đối anh đấy. - Weiss nói. - Trong bọn chúng có những tên rất khá, những kẻ thù địch không đội trời chung của chế độ nhà nước Xô Viết.

- Anh định nói đến bọn ở các trường đào tạo Belchinskaya, Breitenfurt và Neukuren đưa đến trường ta ấy à?

Weiss gật đầu.

Hagen lại trầm ngâm suy nghĩ.

- Những tên quý giá nhất trong bọn chúng thuộc kiểu dân da trắng, đó là bọn dân tộc chủ nghĩa. Tư tưởng của chúng là thứ chất nổ tác

động nhất để chúng ta nô dịch dân tộc mà chúng là đại biểu. Phương pháp chia để trị đã được thí nghiệm của nước Anh khẳng định chân lý này. Nhưng, thực chất, tất cả bọn chúng đều là lũ mơ tưởng mù quáng.

- Tại sao lại là lũ mơ tưởng?

Hagen lên giọng bậc thầy giải thích:

- Bởi vì những phần tử dân tộc này hiện giờ cần cho chúng ta chỉ là để sử dụng chúng ở các vùng đã chiếm được. Chúng ta dùng chúng để làm tan rã kẻ địch, làm suy yếu sự thống nhất của kẻ địch. Nhưng sau đó, sự tồn tại của bọn dân tộc chủ nghĩa sẽ không phù hợp với chủ nghĩa Đức hóa và thuộc địa hóa các lãnh thổ dân tộc, ngay cả trường hợp nếu như chúng ta xem xét các lãnh thổ này chỉ như là khu vực xuất cảng, nơi cung cấp nhiên liệu hoặc ở đây đã tuyệt đối tự do như các chư hầu.

Điều này cũng liên quan với các tu sĩ và những người cho rằng nhờ có quân đội Đức ở nước Nga sẽ phục hồi chính quyền dân chủ tự sản kiểu Kerensky.

- Nhưng tại sao lại có thể không?

Hagen tức giận trả lời:

- Đó là vì Liên bang Xô Viết bao gồm các dân tộc mà trên thực tế nhận thấy cái lợi của Liên bang này. Các dân tộc đã quen tính toán sức mạnh và sự vĩ đại của mình bằng cách tổng hợp nền kinh tế chung và do sử dụng lợi ích của nền kinh tế tổng hợp này, họ đã quen với mức sống nhất định, và có quyền bình đẳng.

- Thế thì sao?

- Cho nên nếu chặt nhỏ chúng ra với hy vọng những mảnh nhỏ ấy sẽ không kết lại với nhau nữa thì chỉ giống như định dùng trâm cài đầu mà phá bể chửa nước.

- Vậy có thể có con đường nào?

- Tôi cho rằng. - Hagen cứng cỏi nói tiếp: - Bằng con đường duy nhất mà chúng ta đã lựa chọn đối với nước này. Nếu như một số người đã cho rằng, thái độ của quốc trưởng trong việc giải quyết vấn đề này trước kia là quá thẳng thắn, thì bây giờ chúng ta đã thấy rõ: không có và không thể có con đường nào khác. Chỉ có áp dụng bạo lực với mức độ cao nhất mới có thể giữ được các lãnh thổ này cho quốc xã. Cần phải phá tan tàn tích và phải phá một cách kiên quyết nhất cái kho người khổng lồ này. Sau đó những gì còn lại ở dưới đáy sẽ sử dụng như một lực lượng lao động phụ, điều chỉnh mức sinh đẻ sao cho trong tương lai không có gì có thể đe dọa lật đổ chúng ta. - Hấn nói thêm giọng bậc thầy: - Anh bạn trẻ của tôi, hãy hiểu một điều: Các dân tộc ở lâu dưới ảnh hưởng của chế độ Xô Viết và được nuôi sống bằng thành quả của chế độ này thật giống như Romulus và Remus được sói cái nuôi. Có thể giết được sói cái, nhưng nó đã bú sữa rồi. Và những kẻ khi rơi vào tay chúng ta gọi sói cái là thú dữ, kêu gọi giết sói đi sẽ hành động hung ác đối với những kẻ coi sói cái là mẹ. Cho nên chỉ cần dựa vào từng tên riêng biệt mà không được dựa vào cả bộ lạc.

- Thế thì chúng ta dựa vào ai?

Hagen mỉm cười một cách độ lượng, nhấn mạnh tính hơn hấn trong logic của hấn:

- Chúng ta dựa vào bọn dân tộc chủ nghĩa bằng cách ủng hộ các ảo tưởng của chủ nghĩa tự phát riêng lẻ của chúng và sự phục hồi chế độ dân chủ tư sản, dựa vào những kẻ đã nhúng vào vụ đã giết hại đồng bào mình, để chúng trọn đời gắn chặt với chúng ta. Đó là những loại chúng ta phải cộng tác làm việc.

•••

Những điều gì trong sự phán đoán của Hagen là kết quả của suy luận riêng của hấn, còn cái gì là sự giả dối là thói quen nhà nghề hai lòng và là sản phẩm của thói quen một cách máy móc bắt nạt kẻ

tiếp chuyện dù người đó là ai. Nhưng tất cả những điều này đã mở rộng khái niệm của Weiss về bọn đồng nghiệp của mình, đưa lại cho anh những phương pháp quanh co qua tiếp chuyện với bọn đồng nghiệp.

Dù sao Weiss cũng phát hiện ra những điểm yếu trong bộ máy tinh thần của Hagen dù được bảo vệ chắc chắn bằng bộ giáp dè dặt nhà nghề. Tính hiếu danh của hắn lại chính là điểm dễ bị lợi dụng.

Hagen coi mình là nhà lý luận khoa học về tình báo. Hắn cho rằng sự ham muốn hiểu biết - đó cũng là một dạng đặc biệt của hoạt động tình báo. Sự vững chắc của chính quyền nhà nước phụ thuộc vào mức độ chân rết của hệ thống tình báo, và mối nguy hiểm có thể đe dọa chế độ đang tồn tại chỉ khi nào hệ thống tình báo không đột nhập được vào. Đây là quan điểm ăn cắp trong học thuyết gián điệp toàn diện của Nhật mà hệ thống của nó đã được Hess nghiên cứu ở Nhật và đưa nó kết quả về đất quốc xã đệ tam.

Hagen bị viễn thị, y cầm bản thảo ở tay duỗi ra rồi cao giọng đọc cho Weiss nghe những đoạn chọn lọc. Trong khi đọc, bộ mặt xanh xao, mềm nhũn của hắn trở nên rất trang nghiêm nom giống chân dung bức tượng Nero vừa nặn bằng thạch cao.

Hagen đọc huênh hoang theo giọng của người ngâm thơ:

- Một người dẫn dắt được tất cả là một người có đủ quyền lực biết rõ kẻ địch thì coi như đã dành được một nửa thắng lợi.

Chân lý này thật tiến bộ và chung nhất. Cũng như việc để cho những sinh vật hạ đẳng phục tùng sinh vật cao cấp tức là con người thì nhất thiết phải dùng đến các phương pháp động lực như gây cảm giác đau đớn. Chỉ khi nào hệ thống các ngành mật báo vững chắc mới đảm bảo cung cấp cho những người cầm quyền những tin tức bí mật của xã hội do họ lãnh đạo và làm tăng thêm cho họ sức bền vững của triều đại.

Weiss hỏi về ngâm thơ:

- Nhưng dường như quốc trưởng không có người thừa kế thì phải?

- Đúng. Hagen đồng ý. - Quốc trưởng có đức tính chính trị vĩ đại nhất nên mọi thứ người đều có sự hy sinh.

Weiss nhận xét về rất nghiêm chỉnh.

- Những nhận định của anh đang mở ra những điểm sâu sắc trong hoạt động của chúng ta, chứng minh rằng hoạt động này rất có triển vọng bất ngờ làm tôi rất sửng sốt. - Rồi Weiss khiêm tốn nói thêm: - Rất tiếc là tôi không có tri thức đầy đủ để đánh giá ý nghĩa những điều anh vừa nói.

Hagen cảm động vì lời ca ngợi của người tiếp chuyện chất phác. Hắn hứa hẹn:

- Tôi sẽ giúp anh đôi chút. Tôi cho anh quyền sử dụng thư viện của tôi.

Những buổi nói chuyện về sách mà Weiss lấy ở chỗ Hagen đã cho phép anh tăng thêm kiến thức về các phong cách, thủ đoạn mà tình báo Đức áp dụng.

Đối với trường tình báo đào tạo gián điệp phá hoại là tù binh Liên Xô, bọn chỉ huy tình báo Đức đã ra lệnh đặc biệt cho những viên lãnh đạo trường này, giảng viên và chỉ đạo viên phải thu xếp công việc của mình sao cho chính phục được niềm tin hoàn toàn của học viên. Nhằm mục đích này nên có lệnh là trong khi tiếp xúc với học viên phải nhã nhặn, yêu cầu cao, những phải chính đáng để gây được cảm xúc nhân đạo và có văn hóa cao. Cần làm cho học viên tin rằng, người Đức đang thực hiện một vai trò người trung gian giúp đỡ các Trung tâm hải ngoại chống Liên Xô để giải phóng Liên bang Xô Viết khỏi ách Bolshevik. Phải gây cho học viên ý nghĩ họ là những đứa con quý giá của đất nước mình trong chế độ mới. Họ đang tình nguyện hoạt động theo sự mong muốn riêng mà người Đức không can thiệp vào cuộc sống nội bộ của họ, mà chỉ giúp đỡ cho họ có đủ sức lực thôi.

Sách lược hai mặt - cái gậy và củ cà rốt hay sự lai giống tên đao phủ với người làm bánh kẹo, giống chó rùng với cáo là những chuyện không xa lạ gì với Weiss. Theo các cuốn sách chuyên môn biên soạn từ những lời thú tội của các gián điệp bị sa lưới, Weiss nghiên cứu về cái trường đề tiện của tình báo quốc xã. Anh biết được khá rõ những quỷ kế theo phương pháp hệ mà ngành tình báo dùng đối với gián điệp của mình. Anh thấy rõ bọn săn bắt những con người quá mệt mỏi với kỹ thuật tinh vi của sự lừa dối xảo quyệt thực hiện sách lược của mình ra sao. Weiss thấy rõ công việc hàng ngày hàng giờ của bọn đao phủ trước khi hành hình đã trở tài nhả nhận với các nạn nhân của chúng.

Cần có những lời truyền đạt buổi nói chuyện “chí tình” của Hagen với tên có đôi mắt chết, ngừng hoạt động trên bộ mặt vàng bủng, phù thũng.

Trong trại có tên bí danh là “Goga” từ chối không chịu đập đổ chiếc ghế ở dưới chân người bị kết tội treo cổ. Hắn bị đe dọa kết tội treo như thế, song hắn lại từ chối. Lúc đó người đã bị dây thòng vào cổ nghiêm khắc ra lệnh:

- Không được chịu chung với tôi! Tự nguyện nhận lấy cái chết tức là làm việc cho bọn chúng. - Rồi anh đề nghị: - Bình tĩnh lại, đồng chí ơi!

“Goga” đã làm được cái việc mà người bị xử tử thấy cần thiết cho cuộc đấu tranh với bọn phát xít và xứng đáng nhất. Nhưng tù nhân không tha thứ cho “Goga”. Hắn hèn yếu, tụt xuống làm trưởng nhà giam. Và bây giờ hắn ở đây, làm học viên.

Hagen vuốt ve giảng giải cho những con người có cái nhìn đã tắt rằng, nếu như những người cộng sản không lập các tổ chức hoạt động bí mật trong tù binh và tù binh phục phục từng tất cả mọi nội quy thì ở trại đâu cần phải dùng bảo vệ bằng quân đội, đâu cần phải dùng chế độ hình phạt, vì tất cả những việc này mâu thuẫn với tính đa cảm bẩm sinh ở người Đức gây cho những người thi hành án

mọi đau khổ tinh thần, thêm vào đó là những đau khổ nặng nề hơn cả về thể xác của những kẻ vi phạm nội quy.

Còn khẩu phần ăn của tù nhân bị hạn chế thì điều đó giải thích rất đơn giản. Nước Đức nhận lấy sứ mệnh nuôi sống tù binh Liên Xô, nhưng sự phá hoại ngầm của các công dân Liên Xô trong những vùng chiếm đóng đã làm Đức mất khả năng thu được ở đó số lượng lương thực đủ để cung cấp cho tù binh. Vì thế mà chính các người Xô Viết ở trong các vùng chiếm đóng phải chịu trách nhiệm để tù binh Liên Xô đang chết dần vì đói.

Hagen nói tất cả những điều này bằng giọng khàn khàn, thỉnh thoảng nhìn vào đôi mắt chết của “Goga”.

“Goga” ngồi trước mặt Hagen trên chiếc ghế đầu, người vươn thẳng như theo lệnh “nghiêm”. Hắn để đôi tay ngoan ngoãn trên đầu gối, mẫu thuốc hút dở cháy xém vào sát môi nhưng hắn không nhận thấy. Nét mặt hắn vẫn lãnh đạm và chỉ có chân phải run lên bần bật, rõ ràng là bằng chân này hắn đã đạp đổ ghế ở dưới chân người đồng chí bị kết án treo cổ.

Hagen cúi người về phía “Goga”, miệng mỉm cười ngọt ngào:

- Dân tộc Nga là một dân tộc tuyệt vời. Họ có tâm hồn tốt đẹp và bình dị, có những bài ca rất hay. Đó là những người dân cày tốt, yêu lao động. Chúng tôi rất yêu quý dân tộc Nga. Và chúng tôi sẽ giúp đỡ cho mục đích của các anh để nước Nga lại trở nên đầy đủ như ngôi nhà gỗ thân yêu đối với các anh. - Hắn nhắc giọng ngọt ngào: - Bên các anh đã từng có nữ hoàng Catherine đệ nhất và cả đệ nhị. Những phụ nữ Đức - ôi! Các nữ hoàng đã lo cho nhân dân Nga ra sao! Còn nhân dân đã gọi các nữ hoàng là “Mẹ”, tức là mẹ hiền. Thật đẹp để biết bao! - Hagen đảo mắt, sau đó cất giọng nghiêm nghị, buộc tội: - Tất nhiên người Đức chúng tôi có lỗi trước các anh là đã không vạch trần đúng lúc trước thế giới những tính chất tội lỗi của hệ tư tưởng Mác. Các anh đã trở thành nạn nhân của hệ tư tưởng này. Và bây giờ chúng tôi chịu trách nhiệm về việc Mác đã

sinh ra trên đất nước chúng tôi nên chúng tôi buộc phải cứu vớt các dân tộc khác khỏi những tư tưởng độc hại này. Những người lính Đức dũng cảm sẽ giúp đỡ chúng ta trong việc này. - Hấn quan tâm hỏi: - Anh hiểu tất cả chứ?

“Goga” vùng đứng dậy, tư thế nghiêm:

- Rõ! - Nhưng đôi mắt chết của hấn như Weiss nhận thấy, trong giây lát nào đó lóe sáng lên vẻ độc ác và nhạo báng, song lại mờ đi và chết ngay.

Khi “Goga” đi rồi, Hagen đề nghị Weiss mở cửa sổ con của văn phòng, kính tỏm nói:

- Lũ súc sinh này sặc mùi chó con. - Rồi hấn hỏi về sôi nổi, giọng khoe khoang: - Anh nhận thấy tên này cảm động ra sao khi tôi nói điều thích thú về bộ lạc của hấn không? - Rồi hấn tuyên bố: Chúng ta phải biết rõ: lịch sử nước chúng và kích động các bản năng lạnh mạnh của bọn đồng hương.

Mỗi tên trong số lãnh đạo, giáo viên và huấn luyện viên của trường đều có các khả năng sành sỏi riêng để hoàn thành một cách tốt nhất lệnh mật về việc chinh phục lòng tin của học viên.

Trong những đêm tĩnh mịch, khi mà ở đây tất cả bất lực trước sự im lặng chìm đắm trong cảnh chết thì những ý nghĩ nóng bỏng lại thiêu đốt đầu óc Weiss làm anh mất ngủ.

Anh có cảm giác như mình bị rơi vào bẫy của cái lệnh giáo quyết này. Nó làm anh mất khả năng tìm ra con đường tiến lại gần với học viên. Nếu như bọn lãnh đạo, giáo viên và huấn luyện viên tuân theo lệnh này sẽ chinh phục được niềm tin của học viên bằng thiện ý giả dối thì tất nhiên, sớm hay muộn ở những con người cần cho Weiss sẽ xuất hiện thái độ không tin tưởng sâu sắc ở những tên Đức đang tìm cách gần gũi họ theo con đường như thế. Đối với Weiss con đường đó không dùng được. Tất cả những gì anh dự định làm sẽ là

cạm bẫy đối với những người còn đang hy vọng thoát ra ngoài tự do.

Cần cho những người mà anh đã dự định chọn dùng hiểu rằng, tất cả cảm tình thẩm thiết của bọn Đức không phải cái gì khác ngoài cạm bẫy. Nhưng làm thế nào? Muốn thế anh phải chiếm được lòng tin của họ trước đã. Nhưng khi tất cả bọn Đức ở đây cũng đều mong muốn điều này, thì những người anh lựa chọn làm thế nào có thể phân biệt được lòng mong muốn chân thành của anh với lòng mong muốn của bọn nhân viên Đức?

Và còn một điều nữa rất quan trọng, Weiss có tài thể hiện lại, sau khi đã chuẩn bị trước, anh buộc mình phải thể hiện lại thành một người Đức, trở thành một tên Đức, trong khi đó anh vẫn là anh, không thay đổi. Khi đóng vai này anh luôn luôn hoàn thiện nó, rút ra một cách dễ tiếp thu ở những kẻ xung quanh các nét nhỏ bé nhất cần thiết cho anh. Những nét này anh luôn luôn ghi nhớ và tập hợp lại tỉ mỉ. Sau khi đoán đúng tâm lý những kẻ mà anh phải giao thiệp, anh đã tái hiện lại một cách chính xác như máy những câu nói nguyên tắc hóa về tư tưởng của chúng, vì những câu này là bùa hộ mệnh của anh, là bộ giáp tuyên truyền có thể lực của suy nghĩ. Tất cả những điều này anh đạt được một cách khá chắc chắn. Nhưng đột nhập được vào tâm hồn kẻ đã phản bội Tổ quốc, phải tự đặt mình vào địa vị của tên này để cẩn thận theo dõi xem cái gì mang tính người còn lại trong người hắn ở những hoàn cảnh như vậy, còn những cái gì đã chết hẳn, thì điều này Weiss không làm được.

Anh còn có thể hình dung ra một người đã quá mệt mỏi bị đánh đập tàn tệ, ý chí bị yếu đi, vào lúc thất vọng đã định lần đầu tiên nhượng bộ kẻ thù “với tư cách thỏa hiệp tạm thời có ý chí” và bị cuốn vào vòng nước xoáy thứ nhất. Sau đó rơi xuống càng sâu hơn, cuối cùng bị các vòng nhỏ hút xuống đáy chết.

Anh phải hiểu con người như vậy và phải có khả năng tìm ra logic thuyết phục để gây cho con người đó lòng dũng cảm đã bị mất đi một cách nhục nhã, rồi sau đó gây hy vọng, làm cho họ tin tưởng

rằng nếu lập được chiến công, họ lại có thể trở về với nhân dân mình.

Cũng cần phải nghĩ rằng, nhiều người đã trải qua con đường sa ngã như thế. Nhưng trong số bọn đã phản bội vì sự yếu hèn cá nhân lại có những kẻ khác bây giờ đang phạm tội phản bội còn thô bỉ hơn. Bọn chúng nhẹ dạ ngộp đầu vào những lời hứa giả dối mà bọn phát xít đưa ra. Những tên hèn nhát này dám hy vọng sẽ trở thành kẻ tòng phạm tin cậy cất xé theo lối ăn cướp tổ quốc của chúng ra từng mảnh. Chúng tin tưởng rằng mỗi mảnh như vậy dưới sự bảo hộ đầy thiện ý của Đức quốc xã sẽ trở thành khu vực cấm riêng, của tất cả những gì cổ xưa, thủ cựu và nước Đức sẽ quan tâm đến các dân tộc nông nghiệp được bảo hộ đến các nguồn cung cấp nguyên liệu của Đức.

Weiss không thể tìm được chìa khóa mở nhận thức những con người như vậy vì anh không hiểu chúng. Mà lại có những kẻ đặc biệt trong số bọn được đưa từ các trường đào tạo dự bị tới là bọn được các trung tâm tư sản dân tộc chống Liên Xô nuôi dạy. Bọn chúng mang đầu óc ngoan ngoãn, phục tùng của dân tộc mình, ngược lại lịch sử của các thời kỳ xa xưa, thủ cựu, đầu óc sống an phận dưới mái nhà lợp rạ, đầu óc tồn tại “tự nhiên”. Và để được như thế, chúng sẵn sàng bán giết nhân dân mình, nhân dân đã đoàn kết lại trong gia đình các dân tộc Liên Xô lập nên một quốc gia xã hội chủ nghĩa vĩ đại nhất. Nhưng đồng thời cũng không thể không nghĩ rằng, ngoài những kẻ mà quan điểm của chúng bị kẻ thù trói buộc đã gắn liền với xương máu chúng, còn có những kẻ khác với các quan điểm trên chỉ có thể là lớp sơn bảo vệ, là cách hộ thân thôi.

Mỗi học viên trong giờ học thường kỳ phải viết luận về đề tài “Vì sao tôi là kẻ thù của chính quyền Xô Viết”.

Một mặt bài luận này phải trở thành một kiểu văn tự như tiền đặt cọc của kẻ đã bán mình cho giặc, mặt khác phải cung cấp tài liệu để điều tra theo dõi. Nhưng qua bài luận này có thể xét được sự phản

bội được thực hiện gắn bó với các suy luận của tên phản bội về tổ quốc mình đến mức nào.

Dù những suy luận này rất ghê tởm, nhưng Weiss cũng dành nhiều thì giờ cho chúng. Anh tập trung, chăm chú phân tích từng câu, tìm kiếm trong các ý ẩn, ý đối ngược hay sự tháo vát khi dùng nó để tránh được sự cần thiết làm nhục cái thiêng liêng nhất đối với con người. Anh còn mong muốn hiểu thấu cả sự ngốc nghếch có chủ tâm mà đằng sau có thể ẩn giấu sự ràng buộc với quê hương mình còn chưa bị mất hoàn toàn. Những phiên dịch khác không nắm được tiếng Nga tới mức này trong khi đọc bài luận, nên không thể nào nắm được ý ẩn của bài luận một cách hoàn thiện và vì thế không có khả năng hiểu thực được ý nghĩa của các câu văn trong đó mà Weiss tìm ra chủ ý, ý kép cũng như ý ẩn.

Còn sự tức giận một cách ngốc nghếch vì bị mất quyền sở hữu cá nhân và hy vọng sở hữu cá nhân này sẽ được hoàn lại thì các phiên dịch Đức lại coi như ý đồ càn rỡ của nô lệ đòi phần mà chủ nô cướp được. Và bọn này được đánh dấu như những kẻ đau khổ vì các ảo tưởng hảo huyền.

Ở đây mỗi tên đều được khuyến khích may cho mình bất kỳ lá cờ gì bằng giẻ rách bẩn trong đồng rác tuyên truyền chống Liên Xô, học viên được phép coi mình như đồng minh bí mật của quân quốc xã, nhưng chúng chỉ là lũ chuột đen bị quăng vào tàu chiến của kẻ địch để chúng ăn nát tất cả những gì vừa răng chúng trong hầm tàu.

Tìm hiểu tâm hồn bọn gián điệp qua việc chúng thổ lộ bằng luận văn, các nhân viên cục tình báo với thái độ tích cực kiểu quan chức cứ tính tổng số các câu thể hiện chống Liên Xô rõ ràng với những câu còn đáng ngờ vực. Nếu cân đối nghiêng về phía học viên thì học viên được ghi điểm tốt, còn ngược lại, thì bài luận phải viết lại.

Weiss cũng có sổ riêng. Anh ghi nhớ trong óc bí danh những học viên mà trong các bài luận của họ có thể ghi dấu ý khéo lảng tránh hoặc cả chi tiết như viết hoa “Tổ quốc” và nhiều nét tinh vi khác. Có

khả năng đó là một ẩn ý gì đấy, mà cũng có thể đó là cách viết máy móc của thói quen còn chưa bị mất.

Sự tức giận một cách ngốc nghếch vì không tìm kiếm được chứng cứ đặc biệt để chứng minh sự sẵn sàng ngoan ngoãn thi hành ý chí của kẻ mạnh. Khi báo cáo với Landsdorff về những tên viết luận kiểu đó, Weiss nhấn mạnh sự trùng nhau trong lý lẽ của bọn chúng và thậm trọng nói bóng gió rằng, bọn này không gây được cho anh lòng tin tưởng. Anh nghi ngờ lòng chân thành của chúng vì bằng chứng là lặp lại một cách máy móc chỉ mỗi một loại các ý chống Liên Xô.

Landsdorff khen ngợi anh về sự sáng suốt.

•••

Hagen đã nghiên cứu xong chiến thuật đưa bọn phá hoại vào Liên Xô. Hắn đề ra ý kiến cùng một lúc đưa hai nhóm đi, phân chia chức năng của chúng: một nhóm có nhiệm vụ trực tiếp thi hành nhiệm vụ, còn nhóm thứ hai tiến hành theo dõi kiểm tra song song theo nhóm một và trong trường hợp nhóm này không hoàn thành nhiệm vụ thì tiêu diệt nó đi.

Weiss cũng viết xong bản báo cáo tương tự như vậy. Trong đó các đề nghị của anh đều trùng với phần nghiên cứu của Hagen, nhưng một thời gian ngắn sau mới trao cho Landsdorff bản báo cáo anh viết tỉ mỉ tại sao anh coi báo cáo của mình là sai lầm.

Trước hết Weiss đưa ra lý do về kinh tế: làm giảm các phương tiện giao thông, tiêu hao nhiên liệu, vũ khí và các phương tiện liên lạc. Thứ hai, sự chính xác trước Berlin. Nếu như để hoàn thành mỗi nhiệm vụ đều đưa số điệp viên đi gấp đôi mà kết quả công tác lại chỉ xác định bằng hoạt động của một nửa số điệp viên này thì hiệu quả công tác của trường sẽ bị giảm đi một nửa. Và lý do thứ ba: nguyên tắc của quốc trưởng là gián điệp toàn diện. Muốn thấm nhuần nguyên tắc này, cần phải tung đi hàng loạt gián điệp. Nguồn dự trữ để làm việc này rất lớn và thậm chí sẽ có một số nào đó bị rút, thì

chúng cũng sẽ không thoát khỏi cái chủ yếu. Đó là các chỉ thị của quốc trưởng.

Landsdorff tiếp nhận lời tự phê của Weiss, đồng thời không cho thực hiện báo cáo của Hagen. Lão tuyên bố rằng, chiến thuật do Hagen đề ra chỉ sử dụng đến trong trường hợp có các nhiệm vụ rất quan trọng.

Thế là Weiss đã chuẩn bị được cơ sở để có khả năng làm tê liệt hoạt động của các nhóm được đi trong các trường hợp nếu ở trong nhóm sẽ có một người nào đó có khả năng kiểm tra điệp viên và khi cần thiết sẽ cho thủ tiêu chúng. Ngoài ra Weiss còn làm cho Landsdorff đồng ý với vấn đề là từng nhóm riêng lẻ không thể hoàn thành được nhiệm vụ. Nhưng sự thất bại này sẽ không có ý nghĩa đặc biệt vì rằng số người trong các nhóm đưa đi càng ngày càng tăng lên.

Nhằm mục đích này, Weiss xuất phát từ niềm tin không gì lay chuyển nổi của mình: Anh cho rằng ngay cả ở đây, một số kẻ phản quốc trong hàng ngũ tù binh về bản chất không đáng kể và khi lựa chọn người cần thiết, các nhân viên cục tình báo sẽ thu thập không những bọn này, mà còn cả những tầng lớp tù binh Xô Viết vẫn giữ được lòng trung thành với tổ quốc, còn nếu thông báo cho những tổ chức hoạt động bí mật ở trại, thì những người đến các trường đào tạo này sẽ do chính các chiến sĩ bí mật cử đi để lập chiến công.

Weiss còn dùng cả đến lý luận chủng tộc để gây cho bọn đồng nghiệp ý nghĩ là các đại diện của chủng tộc thấp kém không có khả năng hoàn thành các nhiệm vụ tình báo phức tạp. Sự hèn kém về tinh thần, sự thô thiển về tâm lý đặt ra trước bọn này những chướng ngại vật không thể vượt qua được.

Còn Hagen thì anh an ủi, nói rằng, thậm chí nếu một số nhóm nào đó có bị thất lạc hoặc chạy sang phía kẻ địch thì điều đó sẽ chỉ làm cho bọn Nga kém cảnh giác đi và sẽ tạo nên những điều kiện thuận lợi tức thời để cho các nhóm khác hoạt động.

Hagen đồng ý với Weiss gọi đó là chiến thuật nhử mồi. Hấn còn nói rằng, chiến thuật như vậy là một vấn đề mới trong các điều kiện hoạt động đặc biệt đảm bảo cung cấp cho một số lượng lớn tài liệu, không phải trả công như trước vẫn phải trả trong môi trường chiến tranh Tây Âu.

Ba Mươi Lăm

Từ nhân số 740014 của trại thực nghiệm “O.X.247” chính là người đã được Weiss cứu sống ở đó và để lộ cho biết mặt thật của mình đã đến trường thuận buồm xuôi gió và sau khi làm thủ tục giấy tờ được nhận bí danh “Ace”.

Nhưng ngay trong buổi nói chuyện đầu tiên với Weiss, anh ta đã để lộ sự bất bình công khai vì việc anh ta bị lôi ra khỏi cái chết trong trại.

Ace bảo Weiss, anh ta một cách khô khan và đôi chút tự cao rằng, ở trại anh ta được bầu vào ban lãnh đạo tổ chức bí mật. Họ đã bắt được liên lạc với các tổ chức bí mật khác và thành lập Ban chấp hành liên đoàn tù binh - sau đó họ định gọi tên là Hội đồng tối cao liên đoàn tù binh. Họ sẽ chuẩn bị khởi nghĩa cùng một lúc ở tất cả các trại bằng mọi sự nỗ lực thống nhất của mình và nhờ sự ủng hộ của các tổ chức Đức chống phát xít. Vì thế Ace coi sự có mặt của mình ở đây là không hợp lý. Và mặc dù công tác mà Ủy ban đã làm tạm thời còn chưa đáng kể lắm, nhưng dù sao thì chỗ đứng của anh ta vẫn là ở đó - ở trại giam.

Đây thật là chuyện không ngờ đối với Weiss. Như vậy có nghĩa là bị mất một người mà ở đây anh có thể dựa hoàn toàn vào được! Đồng thời, sau khi trở về trại, biết đâu Ace lại có thể giúp được cho Weiss và các trường tình báo phá hoại sẽ nhận được các tù binh do các tổ chức bí mật ở trại lựa chọn riêng cho công tác này.

Weiss hứa với Ace là anh sẽ cố gắng, viện lý là Ace có lỗi làm gì đó hoặc không có khả năng làm công tác gián điệp nên gửi trả anh ta trở về trại ngay khi nào anh ta tìm được cho mình người thay thế xứng đáng và trung thành trong số học viên ở đây.

Rồi từ lúc đó anh bắt đầu tránh mọi cuộc gặp gỡ với Ace.

Cũng không thể không chú ý đến những phong cách tự tin mới mẻ của người trước kia mang số tù 740014. Anh ta ra vẻ rộng lượng, có ưu thế không hề giấu giếm, nhếch mép cười một cách khó hiểu nghe các ý kiến của Weiss như muốn làm cho Weiss cảm thấy rằng, anh ta bây giờ không còn là người như trước. Bây giờ anh ta là một nhân vật đã được phú cho các quyền hành đề cao anh ta lên rất nhiều, và còn chưa rõ ai sẽ làm việc cho ai - anh ta làm việc cho chiến sĩ tình báo Liên Xô hay ngược lại.

Và mặc dù những dấu vết của thiếu thốn, của các trận đòn, của đói khát còn chưa biến khỏi bộ mặt của Ace, còn bộ quân phục Pháp được nhận ở trường khoác trên người anh ta thật như trên người mẫu và những ngón tay kéch xù của đôi tay công nhân với các thớ thịt còn sứt lại bị nát toác vì lao động đập đá vô cùng nặng nề thật giống như hai chiếc đinh đập bẹt làm bằng các ngón tay bện lại. Mặc dù thế, từ cả thân hình anh ta vẫn toát ra một vẻ vĩ đại mà không thể hiện được bằng đồng đen hay đá hoa.

Chính niềm tin mà mọi người dành cho anh ta khi bầu anh ta vào ban lãnh đạo tổ chức bí mật đã làm anh ta trở thành người đường hoàng, đầy lòng tự trọng như vậy.

Đó là người đại biểu nhân dân đã tin tưởng chắc chắn rằng mình có quyền hành quan trọng nhất ở đây.

Đấy, vì sao Ace nghe Weiss nói với thái độ hơi rộng lượng, anh ta cho rằng mặc dù Weiss là tình báo Liên Xô có thể là trung úy hay đại úy - nhưng dù sao cũng chỉ là một nhân viên. Còn anh ta, Ace, có thể nói là đại biểu của khối đảng viên và ngoài đảng. Và anh ta được bầu không chỉ đại biểu cho trại thực nghiệm "O-X-247", mà còn cho

Liên đoàn tù binh các trại nữa. Liên đoàn này phải chuẩn bị cho cuộc khởi nghĩa của tù nhân trong các trại tập trung. Và anh ta ở trong nhóm lãnh đạo Liên đoàn các trại này. Khi thảo xong công tác của Liên đoàn, các ủy viên Ban chấp hành đã bày tỏ những quan điểm khác nhau về chiến thuật khởi nghĩa. Đảng phải tiến hành đấu tranh với các ý kiến tả khuynh, cục bộ của những người khẳng định rằng, việc quái gị phải tốn thời gian vô ích cho hoạt động tổ chức, cho công tác tuyên truyền, mà chỉ cần tạo được hạt nhân đáng tin cậy sẽ nện đòn chí tử vào bọn bảo vệ, và khi đó quần chúng sẽ tự mình kết lại với cuộc khởi nghĩa. Và nếu như làm thế mà tất cả tù nhân có hy sinh thì cái quan trọng vẫn là hoàn thành hoạt động này. Tự do hay là chết! Đó là khẩu hiệu của họ.

Lại có những người theo các quan điểm cơ hội chủ nghĩa cho rằng nhiệm vụ của Liên đoàn chỉ là đảm bảo được sống thoát tội đả và rõ ràng chiến thắng của Hồng quân là tất nhiên lịch sử, chỉ cần hướng tới chỗ: sống sót, còn nguyên vẹn cho đến thời điểm lịch sử giải quyết mọi vấn đề này. Vì thế những người này nói, không cần phải lập các tổ chức cộng sản bí mật, mà đảng viên cộng sản phải tham gia vào Liên đoàn không với tư cách đại biểu của các tổ chức này mà trên những cơ sở chung. Và cần phải thành lập Liên đoàn theo tinh thần một tổ chức phục vụ chỉ cho những mục đích tương trợ nhau và giáo dục văn hóa chung. Khi đó, trong trường hợp bị thất bại, các hội viên Liên đoàn sẽ không bị bắn giết hoàn toàn, mà chỉ một mình lãnh đạo hy sinh. Mà có khả năng, ở một số trại các Ban chỉ huy trại sẽ đồng ý với hình thức tổ chức vô hại này của tù binh, và khi đó tiếp theo có thể sử dụng được Liên đoàn cho các hoạt động tích cực hơn.

Những cuộc tranh luận gay go này diễn ra trong chiếc hầm hẹp. Các ủy viên chấp hành chen chúc nhau bò vào một hang đá, nằm đầu kê lên nhau - thuyết phục lẫn nhau, trong khi đó các đồng chí được cử canh gác hay che đỡ sập các tảng đá ở phía sau họ lại tạo nên một đồng lớn không thể luồn qua được. Nhưng không khí vẫn lọt vào và các ủy viên chấp hành thở ngót ngạt, mình dầm mồ hôi, đau ngực và nghẹt thở như cái nghẹt thở của người bị chôn sống, say sưa

tranh cãi nhau để tìm ra cách giải quyết chung nhất mà tất cả tù binh không thể tranh cãi được nữa.

Thông báo của Ace về các kế hoạch lập Liên đoàn tù binh đặc biệt ở độ ngắn gọn, chính xác nhất. Có khả năng Ace đã rút ngắn thông báo như vậy vì có tính đến thời gian ít ỏi dành cho cuộc gặp gỡ của hai người, nhưng cũng không loại trừ vấn đề là Ace muốn cho Weiss thấy sự thành thạo công việc ở mức độ cao mà công tác của Ủy ban trại đã nắm chắc được.

Nhưng thế cũng đủ để Weiss cảm thấy sự ngoan cường bất diệt của con người và sức sống hùng mạnh của những con người Xô Viết. Đó là sức sống không có gì có thể tiêu diệt được nó, cũng như không thể tiêu diệt được sự sống trên trái đất này.

Trong con mắt Weiss hình như ánh hào quang đặc biệt rọi sáng sứ mệnh của anh đã tắt mất. Bởi vì hàng ngàn người giống như người tù 740014 đang lập chiến công ở sau lưng kẻ thù giống như chiến công của anh, sử dụng mọi phương pháp giống như phương pháp của anh. Và thực ra trong trại giam họ còn phải đấu tranh, khó khăn hơn rất nhiều. Họ như đang ở dưới đáy nấm mồ khổng lồ. Còn anh, Weiss bề ngoài lại ở một địa vị có đặc quyền hơn, mặc dù chỉ một sai lầm nhỏ bé nhất cũng có thể đưa anh đến những cuộc tra tấn khủng khiếp, kéo dài dãn man không kém những cuộc tra tấn ở trong trại trước khi bị giết, và không thể thoát khỏi cái chết.

Thiếu tá Steinglitz thích thú với lời khuyên của dân tộc Phổ “Con người không có nghĩa lý gì, tổ chức là tất cả, phải dành hết cho những hoạt động hành chính tổ chức”. Phương pháp sản xuất dây chuyền đào tạo hàng loạt gián điệp mà lúc đầu hắn tỏ ra hoài nghi, dần dần đã thu hút được hắn bằng khả năng lóe lên một loạt báo cáo về tổ chức gửi về Berlin. Hắn đã cùng với Hagen chuẩn bị báo cáo thống kê, trong đó dựa vào những thắng lợi sắp tới của quân đội, chúng lấy số phần trăm số người của các quân chiến bại liệt vào hệ thống các trường của mình. Và những con tính dự đoán này thật khổng lồ và kích động.

Thời gian biểu hàng ngày ở trường không bao giờ bị vi phạm. Ngủ dậy lúc sáu giờ, tập thể dục từ sáu giờ mười phút đến sáu giờ bốn mươi phút, thời gian đánh răng và rửa mặt là hai mươi phút, ăn sáng từ bảy giờ đến tám giờ, học tập từ tám giờ đến mười hai giờ, ăn trưa từ mười hai giờ đến hai giờ, học tập từ hai giờ đến sáu giờ chiều, ăn tối đến bảy giờ, điểm danh buổi tối - chín giờ rưỡi. Đi ngủ - mười giờ tối.

Chủ nhật nghỉ.

Báo chí đưa thẳng đến nhà ở cho học viên, đó là báo chí và tập san của bọn kiều dân bạch vệ có đủ mọi khả năng chống Liên Xô. Đôi khi có buổi nói chuyện ngắn về đề tài “Lịch sử nhà nước Xô Viết”.

Suy nghĩ về hệ thống tổ chức và giáo dục đang hoạt động rất mạnh mẽ, cả về mặt hiệu quả nhanh chóng của nó, Steinglitz tỏ ra lo ngại trong những điều kiện hoàn hảo như vậy sẽ làm học viên sau khi quen nhuyễn với lối sống và trật tự kiểu Đức có thể quên những điều kiện mà chúng sẽ phải hoạt động. Vì thế hẳn ta chỉ thị treo các tranh áp phích tuyên truyền Xô Viết đã cướp được lên tường các nhà ở của học viên. Hẳn cũng ra lệnh cho học viên phải gọi nhau bằng “đồng chí” và chủ nhật nhất thiết phải hát tập thể các bài dân ca Nga.

Dietrich thì bận lo thành lập một hệ thống vững chắc của cái gọi là “sự phục vụ tác chiến bí mật của thành phần thính giả trong trường”.

Hắn lựa chọn trong đám học viên những tên đáng tin cậy nhất tiến hành các nhiệm vụ khiêu khích. Hắn ra nhiệm vụ tìm một số phụ nữ mang về trường để thử thách những người nghi ngờ chủ yếu trong các trường hợp có linh tính báo hiệu và kiểm tra thái độ chính trị của từng học viên ấy. Hắn cũng quyết định là cho phép bọn này có khả năng đi ra ngoài phạm vi trường để theo dõi thái độ chúng khi được tự do. Hắn ra lệnh cung cấp cho hắn khá nhiều rượu để thực nghiệm, và cho học viên uống rượu với hy vọng sẽ thu được những tin tức nào đó về tâm trạng của học viên qua hơi men. Hắn cẩn thận

nghĩ ra các âm mưu kiểm tra đủ loại với những kẻ có hạnh kiểm đáng nghi ngờ. Và ra lệnh đặt máy nghe trong nhà tập thể.

Tóm lại, mỗi tên đều bận bịu với công việc của mình.

Chỉ riêng có mình Landsdorff là không hề vi phạm nhịp điệu sống bình thường mà lão tự đặt ra và cũng chẳng hào hứng gì nghe đủ mọi báo cáo huênh hoang của bọn cấp dưới.

Lão thường dày vò Steinglitz bằng sự hơn hẳn về đầu óc và sự hoài nghi giết người của lão.

- Ông thiếu tá, ông hãy làm ơn cho tôi rõ một điều: chúng ta nhận được của ai những tin tức nguy hiểm với khả năng quân sự của nước Pháp.

Steinglitz kể tên những gián điệp mà hắn biết với sự chuẩn bị trước.

- Nói bậy! - Landsdorff khinh thường nói. - Chuyện nhảm nhí! Năm một nghìn chín trăm ba mươi tám, tướng Pháp Chauvinot cho xuất bản cuốn sách “khả năng bị xâm lược” với lời tựa của thống soái Petain. Cuốn sách ấy trở thành cảm nang đối với chúng ta - Ngắm móng tay mình, lão hỏi: - Còn về nước Anh?

Steinglitz đứng nghiêm im lặng, mặc dù hắn rất muốn nhắc đến công trạng cá nhân mình.

- Liddel Garth, nhà sử học quân sự nổi tiếng người Anh cho xuất bản tác phẩm “Sự phòng thủ nước Anh”. Quốc trưởng đánh giá cao cuốn sách này. Còn Hess thì nhấn mạnh rằng, cuốn sách này quan trọng đối với việc đánh giá đúng toàn bộ hoàn cảnh chung và nội dung của nó sẽ có ý nghĩa áp dụng thực tế rất quan trọng. - Lão trách: - Ông thiếu tá, ông đừng có tự làm mình phiền toái vì những kiến thức thừa. Và thật vô ích, - lão nói một câu đầy ý nghĩa: - không phải nhất thiết bao giờ cũng dùng các phương pháp giao quyết để ăn cắp, chiếm đoạt hay ăn cướp các chìa khóa bí mật quốc gia hoặc đoạt lấy bằng cách sản xuất hàng loạt những cái móc loại tồi. Những

người biết suy nghĩ có thể nhận được các chìa khóa này qua những nhà bác học, sử học, nhà nghiên cứu, những người đó đôi khi quan tâm đến cái hư danh của mình hơn cả lợi ích quốc gia.

Steinglitz bực mình, cố nén rồi nói:

- Trong quầy hàng của phu nhân Astor, một người yêu chuộng quốc trưởng chúng ta - bất kỳ một điệp viên thực tập nào cũng có thể biết được một giờ trước đó Churchill nói gì. Muốn thế điệp viên chỉ cần không giấu giếm anh ta là gián điệp Đức. Ở Pháp tôi có thể gọi tên một số bộ trưởng hàng tháng nhận ở các quỹ riêng của đô đốc Canaris nhưng phần thưởng vượt quá mọi đòi hỏi kiểu bộ trưởng của họ cho ngài nghe.

- Còn khoản xuất ra cho công tác gián điệp ở Liên Xô thì rất tiếc, ở đây chúng ta chỉ đạt được một khoản tiền tiết kiệm, mà điều này có thể làm cho toàn bộ công việc của chúng ta trở nên đáng nghi ngờ. Tất nhiên, - hắn nói tiếp: - nếu không kể đến các khoản chi phụ cho bọn kiều dân và tiền trợ cấp cho các gia đình điệp viên người Đức của ta sau khi các cơ quan Liên Xô ngăn cấm hoạt động của họ.

- Thôi được, ông không nên nổi nóng, - Landsdorff xoa dịu nói mơn trớn. - Tôi đánh giá cao mọi nỗ lực của ông và tôi hiểu những khó khăn của ông. - Lão trầm ngâm nói tiếp. - Rõ ràng là bọn Bolshevik đã làm cho nhân dân Nga có ý nghĩ: nhà nước ở mức độ nào đó là sở hữu của mỗi người và chúng bảo vệ các lợi ích quốc gia cũng như tôi với ông bảo vệ tài sản của mình. Tôi đã đọc qua biên bản các cuộc hỏi cung tù binh. Té ra một số tên từ giã cuộc sống của mình đơn giản hơn là những tài liệu mà chúng có. Vấn đề nan giải thật, nan giải thật. Và vì thế tôi nhắc lại một lần nữa: hãy mềm mỏng hơn, mềm mỏng hơn nữa với chúng. Và nếu ông coi là cần thiết thì có thể đưa những tên đặc biệt có hy vọng về Berlin vài ngày để đánh bại suy nghĩ của chúng bằng trình độ văn minh và điều kiện thuận lợi của chúng ta, bằng các điều kiện sinh hoạt, bằng các cửa hàng. Thậm chí cứ cho chúng mua sắm cái gì đó. Tóm lại, hãy thử

gây tác động không những chỉ bằng tư tưởng, mà còn bằng vật chất của chúng ta nữa. Ông hiểu tôi chứ?

Qua câu chuyện này Steinglitz chỉ hiểu rằng, Landsdorff đang lo ngại đối với những học viên này và theo ý kiến của lão, công tác gián điệp ở các nước Tây Âu có cơ sở thuận lợi hơn là ở nước Nga. Steinglitz hoàn toàn đồng ý về vấn đề thứ hai.

Theo dõi các buổi học tập của học viên, hắn hiểu rõ rằng đây là bọn ngốc nghếch, không có khả năng. Ngay những vấn đề cơ bản nhất cũng phải khó khăn lắm mới nắm được, trí nhớ của toàn bộ học viên đều kém, không có đầu óc tưởng tượng và vì thế kỳ hạn học tập bị kéo dài không thể chấp nhận được. Hắn đầy lòng tự hào thay cho đồng bào mình khi nghĩ đến viên lái xe cũ của hắn - binh nhất Weiss - con người thể hiện sáng ngời mọi đặc tính xuất sắc của dân tộc Đức. Bởi vì chỉ sau một thời gian rất ngắn, con người ấy đã nắm được hoàn toàn những tri thức cần thiết và giành được địa vị xứng đáng giữa các nhân viên tình báo có kinh nghiệm nhất. Còn trong khối bọn Nga đây, Steinglitz không nhìn thấy thanh niên nào có tài giống như Weiss và hắn tin tưởng rằng, đó là sự thiếu cận dân tộc, là sự lạc hậu lâu hàng thế kỷ so với các dân tộc châu Âu khác của chúng.

Nhưng tất nhiên, làm sao mà Steinglitz có thể hiểu được rằng sự ngu dốt không thể tha thứ được, trí nhớ đàn độn cũng như thiếu khả năng tưởng tượng của nhiều học viên đã đòi hỏi họ. Tưởng tượng thực sự điều luyện và đầu óc quan sát sắc sảo.

Những cái giả vờ này của một số học viên đã đặt Weiss cũng như Steinglitz vào tình trạng khó khăn, và làm cả hai cực khổ, mặc dù không cùng mức độ như nhau và do những nguyên nhân hoàn toàn trái ngược nhau. Còn nguồn gốc khó khăn đối với cả hai người đều là một.

Cho đến lúc này Weiss vẫn không thể coi được rằng anh đã nghiên cứu xong hoàn toàn dù chỉ là một học viên. Chính đó là một nguyên

nhân suy nghĩ làm anh mất ngủ khi mà phải lựa chọn trong trí nhớ hàng nghìn các dấu hiệu nhỏ bé nhất, lẻ tẻ, khó cảm thấy, vì những dấu hiệu này chỉ rõ ràng, con người vẫn là con người. Nhưng những nét nhỏ bé đáng tin tưởng này đã kết hợp với rất nhiều cái phủ định khiến cho chưa có khả năng đi tới bất kỳ một kết luận nào.

Nhưng thời gian cứ trôi đi và đòi hỏi phải có hoạt động mặc dù Weiss thường xuyên truyền tin về Trung tâm qua đường thư mật do Elsa cho biết và ngược lại qua liên lạc nhận được những lời chỉ dẫn, ý kiến khuyên bảo, thì ngoài Ace ra, cho đến nay anh không tìm được ai đáng tin cậy nữa.

Khẩu phần ăn hàng ngày của học viên gồm bốn trăm gam bánh mì, dầu thảo mộc năm mươi gam, năm mươi gam giò nhân đậu hoặc giò ngựa và ba điếu thuốc lá. Buổi sáng và tối có cà phê đại mạch hay cà phê củ cải. So với ở trại thì khẩu phần ăn này có thể là phong phú rồi.

Học viên khổ nhất là thiếu thuốc lá. Cũng giống như người tù trong lúc chờ kết án chỉ giải sầu bằng hút thuốc triền miên. Những người này cũng vậy, một số uể oải, nản chí, mọi cử động chậm chạp dần, một số khác bị kích động đến loạn thần kinh. Tất cả đều cảm thấy khổ sở vì đói thuốc lá.

Có một lần Hagen tốt bụng hứa với họ giọng vui vẻ:

- Các anh sẽ có thuốc lá khi nào chúng tôi chiếm được Caucasus!

Mặc dù trong khi dịch sang tiếng Nga câu này có mang theo hai ý nên có người nhếch mép cười, nhưng lời hứa hẹn này không an ủi được ai cả.

Sau lệnh ngủ, cùng với các phiên dịch khác, Weiss phải thường trực ở văn phòng, Weiss đeo ống nghe ngòai bên hệ thống của các máy thu thanh đặt trong nhà ở của học viên. Nhờ có công tác mà anh có thể nghe được học viên nói với nhau về vấn đề gì ở bất kỳ nhà nào.

Sau khi trực ban, anh phải trao băng ghi những câu chuyện chủ yếu cho Dietrich. Đồng thời Weiss cũng dự tính rằng, những máy thu thanh như vậy hiện có đặt ở các phòng riêng của nhân viên Ban tham mưu, nhưng chỉ có nhân viên phòng “S” thứ ba và bản thân Dietrich mới được nghe hệ thống này.

Hagen cho Weiss hai cuốn tiểu thuyết lịch sử của Willibald Alexis. Hấn nói một cách có ý nghĩa.

- Nhà lãnh mạn vĩ đại của chúng ta trong thế kỷ trước.

“Một sự thiên cận cục bộ kỳ lạ, một sự huênh hoang kỳ lạ” - Weiss nghĩ thế. Ngồi trực ban, đọc những trang sách này anh cảm thấy tâm hồn đau nhức nhối. Anh thầm nghĩ: vào thời đó Tolstoy, Chekhov, Dostoevsky cũng viết.

Weiss nhớ lại cuốn “Chiến tranh và hòa bình” và mọi ký ức đến với anh tựa hồ như đó là cả cuộc sống của anh mà ở đây anh đã bị mất đi. Nhưng khi anh nhớ đến các trang viết về Platon Karataev, về thái độ hiền lành dịu dàng ngoan ngoãn với kẻ thù của Platon, về khả năng lạng lẽ, nhẫn nhục, không buồn phiền, thích ứng với tất cả mọi cái, xúc động phấn khởi chỉ vì Platon đang tồn tại. Bóng dáng Platon hiện ra trước mắt anh ở tên học viên Denisov với bí danh “Drake”.

Đó là một tên tóc màu hạt dẻ, mắt xám, phát âm “a” ra “ô” trên nét mặt nụ cười cầu xin đã tắt. Trong bài luận của mình, Denisov viết: “Như đã rõ, con người sinh ra trong cuộc sống chỉ có một lần. Nhưng trong khi đó, điều con người này thuộc nước nào lại không phụ thuộc vào bản thân mình. Do hoàn cảnh tự nhiên như vậy tôi là người Xô Viết”.

Ở kho quân trang Denisov đã lựa chọn rất kỹ cho mình bộ quân phục cũ chiến lợi phẩm Pháp - thứ tốt hơn cả. Hấn tìm mãi đôi giày cao cổ có đế ít bị tõe hơn, vì hấn thừa biết rằng tất cả những thứ này không dùng được cho tới cuối khóa và sau các khóa học hấn sẽ được nhận mọi thứ khác. Mặc dù vậy hấn cũng không thỏa mãn và

Denisov mỉm cười sung sướng khi hắn lục tìm được trong đồng giày một đôi cao cổ để kếp.

- Loại tốt. - Hắn thỏa mãn nói. - Được tính toán để chờ người đứng đắn sử dụng đây.

Ở nhà ăn hắn ăn chậm, dăm chiêu suy nghĩ, Khi nhai, cả lông mày, tai, cơ bắp lẫn móng tóc cứng trên đỉnh đầu hắn đều cử động. Hắn rất sẵn sàng đổi một miếng rươi thuốc lá lấy một suất dầu thảo mộc.

Hắn học tập rất cố gắng, cảm thấy chân thành thỏa mãn khi nhận được điểm khá, buồn rầu vì điểm kém, hắn có đặc điểm rất nhạy bén.

Thế là bây giờ Weiss kẹp ống nghe vào tai nghe cái giọng nam cao ngọt ngào rất kêu và thành thạo của hắn. Có lẽ nằm ở giường, hắn suy luận:

- Tớ tỉnh lại, điều đầu tiên mà tớ sung sướng là còn sống, và trận đánh kết thúc. Lúc nào cũng ngẫm nghĩ rằng bọn chúng nhắm bắn chính vào thân xác tớ thật là không thích thú. Một người Đức tiến lại gần, tớ đứng trước mặt người này, run lên vì sợ. Tớ nhìn con người vẫn chỉ là con người, tớ mỉm cười té nhị. Ấy thế mà người Đức này đã thương hại tớ, dẫn tớ đi, súng tiểu liên kè kè sau lưng. Xung quanh đồng đội của tớ nằm ngổn ngang, tớ thương hại vì không thể có chuyện hồi sinh. Tớ có anh bạn đồng hương cùng đại đội, về chuyện tù binh thì tớ rất ngại anh ta. Nhưng anh ta đã chết rồi, cũng như trong tiểu đoàn quân y, tức là không có người chứng kiến. Còn tớ thì lại sống sót, thế là có khả năng tiếp tục tồn tại. Tớ có cần cuộc sống tốt nhất đâu, tớ chỉ cần có túp lều trú chân và chút ánh mặt trời, và có được miếng ăn. Tớ không ghen tị gì, tớ bị đưa đến đây chỉ vì một hành động. Ngay ở trại tớ sống đã quen rồi và thích hợp với tất cả mọi thứ. Mọi người buồn khổ vì bị trừng phạt công minh, còn tớ thì vẫn tiếp tục sống. Có những nguyên nhân phụ thuộc vào chúng ta, nhưng có những nguyên nhân không phụ thuộc. Có các trại giam, lại có các trường gián điệp, cũng thế thôi. Tất nhiên, sẽ có

người chiếm được chỗ, thế nhưng tại sao lại không phải là tớ. Tớ không đi, người khác sẽ đi, cơ hội thật rõ ràng.

- Cậu cẩn thận, thế chắc chắn cái gì cũng sẽ cẩn thận.

Một giọng ồ ồ của người mang bí danh Gvozd nhận xét. Mặt người này sau khi bị bỏng da bóng lên, căng ra, hơi trong, màu hồng. Trong hồ sơ lý lịch ghi nhân viên quốc phòng. Weiss ngờ vực rằng: đây là chiến sĩ xe tăng hay phi công bị cháy bỏng trong xe.

- Tớ thì không phải như thế, Denisov phản đối. - Tớ rơi vào nghề điện đài, đủ trình độ hiểu biết, tớ cho rằng sẽ được kính trọng, hồi còn ở nông trang tớ luôn luôn làm công tác bàn giấy, sạch sẽ.

- Cậu tài liếm gót đấy!

- Mà đấy là do sự lịch thiệp của tớ. Tớ có kinh nghiệm sống cá nhân: kính cần và tôn trọng bất kỳ cấp trên nào. Bộ óc tớ có thể không to, nhưng tinh khôn. Trong thời gian tập thể hóa người ta ra lệnh gặt thì tớ gặt, nhưng sau đó, ai bị đi đầy vì con số thống kê của tớ thì tớ xin lỗi những người thân của họ. Tất nhiên không phải tớ mà là chính quyền! Nếu tớ bác bỏ, họ sẽ không để cho yên, tất cả đều hiểu, nhân dân ta rất giác ngộ. Những kẻ bị bắn vào cửa sổ, còn tớ thì không. Tớ là con người chất phác và do đó có ích.

- Như loại thuốc mửa?

- Nhưng bằng sự lỗ mãng như vậy anh không thể động được vào lòng tự ái của tôi đâu. Không đâu! Muốn thì cứ việc phỉ với nhỏ. Tôi phải một cái là hết, chỉ cần anh không mắc bệnh truyền nhiễm thôi. Nhỏ nước bọt, đó chỉ là chuyện bề ngoài thôi, nếu ở đâu đó anh muốn dùng vũ lực với tôi... Tôi cũng sẽ không tự vệ đâu. Nhưng chỉ huy sẽ biết rõ ai gây tổn thương cho tôi, nhất là tôi đang nằm trong danh sách kiểm kê tài sản của họ.

- Ở trại giam chỗ tớ có một cậu loại như thế đã bị đê chết tại nhà xí,
- Gvozd dăm chiêu nói.

- Và vô ích, - Denisov phản đối. - Giết một kẻ, ta cứ cho là khiêu khích đi nữa. Nhưng vì một cái xác đê tiện của hắn mà sau đó sẽ có hàng ba chục người tốt bị bắn. Tôi vẫn luôn luôn chống lại cách làm đó, và có thể nói rằng, tôi đã cứu không ít người tốt bằng cách ngăn ngừa trước được.

- Màý tổ giác à?

- Thì chỉ một hai người chủ mưu thôi, mà bằng cách đó tôi bảo vệ được tính mạng hàng chục người khác. Anh hãy nghĩ kỹ mà xem, và sẽ được phép tính có lợi đấy.

- Màý chỉ một miếng...

- Bằng mồm miệng anh muốn xúc phạm tôi thế nào cũng được. Tôi không tiếp thu tính lỗ mǎng đâu, và tôi cũng sẽ không xúc phạm lại anh. Vì rằng với tôi bất kỳ người nào cũng chỉ là con người chứ không phải là súc vật, gia súc, mặc dù với súc vật tôi cũng có lòng thương yêu. Trước kia dưới tay tôi súc vật đã lớn khôn, và nếu anh muốn biết tôi buồn nhớ súc vật thế nào tôi sẽ kể. Còn con người thì sao nào. Ở đâu con người cũng có mặt, và tất cả đều là con người, ai cũng có số phận riêng của mình.

- Và màý đã sống lâu dưới chính quyền Xô Viết rồi chứ?

- Bình thường như tất cả thôi, từ ngày ra đời cho đến ngày mười bảy tháng bảy năm nay, khi chúng ta bị bao vây, - Denisov nhanh mồm đáp.

Gvozđ đǎm chiêu nói:

- Giá như tớ được cử đi cùng cậu với cậu làm nhiệm vụ: cậu là người biết suy nghĩ chín chắn, đi với cậu không lo thất bại.

- Khô-ông, - Denisov phản đối nói, - Chính tôi có ý kiến chống anh.

- Thế tớ bắt lợi ở điểm nào?

- Anh sẽ giết tôi, và hết, rồi tự sát vì buồn chán.

- Tại sao lại như thế?

- Là vì con mắt anh trông hoang dại lắm. Người Đức họ xa chúng ta, không linh động, không phân biệt được, còn tôi thì đã cảm thấy, là anh đang lo lắng. Anh sẽ không chạy về với người mình, không, tôi không nói đến điều đó. Thậm chí không mảy may. Cứ cho là, anh sẽ đến chính quyền nói, xin chào, cho phép được ăn năn hối lỗi. Còn anh thì, hấp - vào Bộ nội vụ, Người ta có thể ngay lập tức, không cần dây dưa làm gì, cho anh về châu thổ, mà cũng có thể khoan hồng, sẽ cho hai mươi lăm xu. - Rồi hấn trách: - Trong chúng ta sẽ tìm thấy, theo tôi dự đoán, những kẻ ngây thơ mơ mộng chuộc lại tội lỗi của mình ở nơi phạt giam. Mơ ước thật con trẻ, bởi vì nó là “lưới kiếm trừng phạt” trong tay giai cấp vô sản để giảm bớt những kẻ ngây thơ như chúng ta.

Gvozđ hỏi:

- Thế cậu được thưởng thuốc lá hay mỡ vì công tác tuyên truyền này?

- Khô-ông, tôi tình nguyện thôi. - Rồi lo lắng hỏi: - Thế sao, chẳng lẽ người ta cho tăng thêm khẩu phần vì nói chuyện đúng à?

- Cho thêm, - “Gvozđ nói.” - Nhưng không phải ở đây.

- Mà anh đừng làm tôi khiếp sợ. Những kẻ khác, loại như anh, trong trường hợp sa lưới, có thể, nuốt thuốc độc. Tôi thì không. Tôi sẽ không chơi trò tự sát. Ông huấn luyện viên có khuyên đúng đắn: trong trường hợp như vậy, phải bịa ra việc đầu thú. Luật pháp Liên Xô tôi biết rõ, đầu thú ngay và thành khẩn theo điều luật được giảm tội. Tôi cũng từng sống ở trại, ở đó có mọi người khác biết, chứ sao.

- Ôi, mày thật là cái trứng rận “Drake” ạ!

- Thì người ta đã thông báo cho nhà anh, - Denisov tức giận nói -
Đừng có mà chọc tức!

Chiếc đệm rơm kêu sột soạt, - có lẽ hắn nằm xuống ngủ. Im lặng...

Weiss quay tay máy mở thông sang nhà ở khác. Ở đây đang chơi bài ăn thuốc lá và khẩu phần dầu thảo mộc. Anh ghi băng: “Học viên Gvozd nói với học viên “Drake”: nếu “Drake” sau này muốn chạy sang hàng ngũ địch, Gvozd sẽ bắn hắn. Gvozd đã gây ảnh hưởng giáo dục đúng hắn. Có khả năng, phải kết hợp hai tên này lại khi làm nhiệm vụ.

Anh nhớ lại một lần, đáp lại nhận xét của anh, Gvozd nói: “Thưa ông huấn luyện viên, tôi chỉ có con mắt là táo tợn, chứ còn thì tôi hiền lành như thằng ngốc, ông cứ hỏi bất kỳ ai ông muốn”. Cách đây không bao lâu, Weiss được chứng kiến trận đấu đả của Gvozd với tên “Rền rĩ”, nguyên nhân về hình sự. Khi phát hiện ra nguyên nhân anh hiểu rằng “Rền rĩ” bày tỏ ý kiến giả định bắn thiêu về vợ Gvozd và vì thế tỳ nữa bị Gvozd giết chết. Thế là cả hai bị đưa về phòng giam kín. “Rền rĩ” van lạy mãi xin được giam riêng, hắn khẳng định rằng Gvozd loạn thần kinh và sẽ bóp cổ hắn chết vì bà xã của mình.

Sau phiên trực ban, trong bản hồ sơ lý lịch, Weiss tìm được ra địa chỉ Gvozd và soạn mật mã: anh đề nghị tìm vợ Gvozd và đề nghị chị ta gửi thư cho chồng.

Anh kẹp một miếng giấy vuông màu vàng vào hồ sơ của Denisov: không đáng tin cậy, còn hồ sơ của Gvozd - màu xanh: đã kiểm tra. Anh làm việc này không phải cho bản thân mà là nhằm cho bọn đồng nghiệp, nói rõ hơn, để đánh lạc hướng chúng.

Tuyết rơi nhẹ và thưa thớt. Không khí mờ đục. Học viên tập thể dục ngoài sân - ngồi xuống, tay duỗi ra.

Denisov làm động tác này tích cực hơn đồng đội. Các cơ bắp của hắn đỏ hồng lên, mắt bừng sáng vì thỏa mãn là vẫn sống, đang thở và sẽ còn được sống bao nhiêu lâu nữa.

Gvozđ vung tay lên nhanh nhẹn, mạnh mẽ, bộ mặt bóng hồng không động đậy như chiếc mặt nạ sơn.

Học viên dẫm chân trên tuyết mỏng, mềm mại. để lại trên đó những vết chân đen ngòm, ngay sau đó toàn đầv nước tuyết tan.

Những cây thông to cao thân hồng vàng, vỏ xếp thành từng lớp mỏng có vẩy mảnh rộng cành với các chùm lá nhọn xanh tỏa ra xung quanh. Nếu ngẩng đầv lên ngắm hồi lâu những ngọn cây xòe tán và còn cao hơn nữa là bầu trời. Nhìn cho tới lúc đầv hơi bị choáng thì có thể có cảm giác say sưa điều đó là không có gì hết, đã không xảy ra, không thể có và thế là bây giờ Weiss đầv mắt nhìn xuống sẽ thấy...

Không, không, không nên tự do quá trớn, tự chùng gheo mình, đầv bốn óc tưởng tượng của mình.

Hôm nay buổi học đầo tạo điệp viên bằng cách hỏi cung nhau. Phần này đầv dành nhiều giờ. Một tên tình báo đóng vai nhân viên phản gián Liên Xô thực sự, một tên khác - trong vai kẻ bị bắt giữ, đáng nghi ngờ ở vùng hậu phương quân đầi Liên Xô. Tên thứ nhất phải buộc tội "kẻ bị bắt giữ" là người của cơ quan tình báo Đứcv, còn tên thứ hai, tự bào chữa bằng mọi cách để bác bỏ lời buộc tội này.

"Các vở kịch" diễn ra theo từng cặp bên từng chiếc bàn đầv cho Weiss nhiều chứng cứ mới lột trần mặt nạ không thể chối cãi đầv, đối với một số và củng cố niềm tin vào một số khác. Những người anh ghi dấu và bắt đầu nuôi một cảm tình gì đó không như cảm tình thâm kín.

Denisov diễn vai của mình rất chân thành. Đồi mắt xám như nước bùn của hắv ướt đầm. Hắv van lạy "viên dự thẩm" một cách nhục nhã và đáng thương.

- Xin ông hãy đối xử với tôi như con người. Bị bao vây. Tôi bỏ chạy. Tài liệu đầv thủ tiêu hết... Còn những thứ này? Làm sao mà tôi biết đầv rằng chúng là giấy tờ giả mạo? Tôi vượt phòng tuyến cùng với

một đồng đội bị bao vây. Anh ta đã bị hỏa lực bắn chết. Tôi lấy giấy tờ của anh ta: tôi dự định sẽ nộp cho chính quyền và thế là chạm phải tuần tra. Họ hô: Giấy đâu! Tôi giúi giấy tờ này cho họ. Nếu như tôi biết được đồng đội của tôi là gián điệp, tôi đã tự tay xử hắn rồi. Hắn đã bám lấy tôi, tên khốn kiếp! Tôi không thuộc loại mật thám để hiểu hắn là loại người nào. Tại sao tôi lại lang thang bên đường xe lửa ư? Thì tôi còn ở đâu được? Tôi mệt rũ ra rồi vì toàn cuộc bộ. Tôi mong muốn được nhảy lên đoàn tàu cùng chiều. Để đi đâu? Đến vùng dân cư lớn nơi có cơ quan Bộ nội vụ. Phải báo cáo các cán bộ quân sự đặc biệt. Chắc họ tìm ngay ra người anh em của tên đồng đội của tôi... Mà ông có kinh nghiệm qua bọn gián điệp. Chính trời ban cho ông tài phân biệt người trong sạch với kẻ không trong sạch... Lẩn trốn - nghĩa là gì? Tôi không lẩn trốn ai cả. Tôi chẳng việc gì sợ người mình, đó là khi ở vùng hậu phương bọn Đức mới lẩn trốn, có thể, thói quen này còn bị ẩn náu thì tôi xin nhận lỗi đó...

Gvozd say mê đóng vai dự thẩm, gay gắt nói với tên Fishka đã đứng tuổi, bệ vệ... nguyên là lính Petliurist, ở đây coi mình là cao hơn cả. Hắn lên mặt vì công trạng quá khứ của hắn với bọn Đức.

- Mà là một thằng khốn kiếp, trước đã bán rẻ Ukraine cho bọn Đức và bây giờ lại còn bán cả ruột gan!

- Thừa ông dự thẩm, ông không có bằng chứng gì cả, - Fishka trịnh trọng phản đối.

- Thế vũ khí? Người ta tìm thấy vũ khí trong người mày? Mày đã bắn giết người Xô Viết, đồ ký sinh trùng!

- Tôi mang vũ khí để tự vệ. Tôi đề phòng những kẻ mà ông nhận nhầm tôi ra chúng.

- Là lính phản chiến à?

- Tôi theo đạo thiên chúa. Tôi từ chối phục vụ trong quân đội không phải vì các lý do chính trị mà vì các niềm tin tín ngưỡng.

- Chúa của mày không đeo thập ác, mà đeo chữ thập đen. Mày đã làm nổ tung một đoàn tàu chở người!

- Từ đâu mà ông có những tin tức không thể tin được như vậy?

- Thì chính mày tự khoe khoang đó thôi.

- Với ai?

- Với tao.

- Ở đâu? Khi nào?

- Ở nhà ngủ, mới đây thôi. Nheo mắt gì nữa?

Weiss thấy can thiệp là cần thiết, anh nghiêm nghị nói:

- Học viên Gvozd, anh phải sử dụng những chứng cứ dự kiến ra mà anh có khi bắt giữ... - Và nói giọng ông thầy với Fishka: - Đồng thời, anh cũng nên biết rằng các cơ quan Liên Xô trong khi bắt giữ có thể đòi khai mọi tài liệu liên quan đến quá khứ của anh. Vì thế đừng loại trừ khả năng có các câu hỏi tương tự. Để luyện tập có kết quả hơn anh hãy kể ra cho học viên Gvozd nghe những sự kiện dù chỉ là cơ bản chống lại anh, đồng thời để khi Gvozd quay lại chống anh, anh sẽ tìm chứng cứ đối lập.

Fishka co người, thở dài, rồi bắt đầu kể cho Gvozd những hoạt động đã qua của mình.

Mặt Gvozd trở nên xám xịt, căng thẳng, mắt long lanh dữ tợn.

Weiss làm ra vẻ theo dõi một cặp khác, đứng quay lưng về phía Fishka, chăm chú nghe hắn kể một số tội ác của bản thân mà hắn coi là có khả năng cho ngược lại để tập hỏi cung.

Sau đó Weiss đi sang một cặp mới. Tên thủ vai dự thẩm uể oải tra hỏi tên bị cung:

- Không, mà hãy nói thẳng với tao, tại sao mà tự bán mình cho chúng, vì sao đi chống lại người mình?
- Mà tôi có đi đâu. Tôi bị cưỡng bức đi. Và sau đó nghĩ ra, có điều kiện sẽ chạy về với người mình.
- Thế tại sao không đến gặp ngay chính quyền?
- Tôi sợ điều luật.
- Thế mà đã bị giam ở trại bên đó?
- Trong trại giam ạ.
- Thế là đi làm gián điệp để thoát trại giam à?
- Đúng, chỉ vì thế, tự cứu thân thoát chết thôi.
- Tức là bây giờ mà vô dụng đủ mọi mặt.
- Còn mà thì không đấy? - Tên bị hỏi cung bức mình nói. - Ở trại giam kẻ nào khai báo người của ta? Mà!

Weiss nghiêm khắc ngăn ngừa:

- Kẻ bị hỏi cung không có quyền đặt câu hỏi cho dự thẩm.

Tên bị hỏi cung phàn nàn:

- Nhưng hấn xúc phạm cá nhân tôi không đúng sự việc làm gì cơ chứ? Tôi đóng vai kẻ hối lỗi, nạn nhân đen tối của chủ nghĩa phát xít, thế mà hấn lại đưa tài liệu ở đây của chúng ta để chống lại tôi...

Bỗng nhiên có tiếng tát, tiếng rền rĩ vang lên. Weiss tiến lại bàn chỗ Gvozd và Fishka ngồi bên. Cả hai chồm đứng dậy, đứng nghiêm trước mặt Weiss.

- Anh ta dùng hết sức đánh tôi! - Fishka thốt lên, bộ mặt bự thịch của hắn hằn các vết tím bầm.

Gvozd cong đôi môi khô và ngổ ngược nhìn thẳng vào mắt Weiss giải thích một cách láo xược:

- Thế thì đã sao? Tôi là dự thẩm. Còn hắn thì ngoan cố, thế là tôi cho hắn ném đòn. Chính chúng tôi được khuyên rằng ở cơ quan Bộ nội vụ người ta cũng tra tấn. - Hắn gật đầu về phía Fishka giải thích:
- Thế là tôi chỉ luyện tập cho hắn. Cứ để cho hắn luyện quen đi. - Đôi mắt nhỏ hơi xanh của Gvozd lấp lánh ngọn lửa nhạo báng.

- Cả hai vào phòng giam kín! - Weiss ra lệnh.

- Thế vì sao giam tôi? - Fishka ngạc nhiên hỏi.

- Không tỏ ra kiên cường, chịu đựng, lãnh đạm. Ba ngày đêm.

Thình thoảng ở văn phòng mới xuất hiện một phụ nữ cao và gầy có bộ mặt đờ đẫn, bất động, đeo kính gọng. Người này tỏ ra có tư thế, thành thạo. Theo lệnh của Dietrich, người ta cho mục xem ảnh học viên này hay học viên kia và báo cáo những nét đặc biệt về học viên đó.

Mục chăm chú nhìn ảnh một cách đáng ghi nhớ, lặng lẽ nghe kể hết những gì người ta báo cho mục về các đặc điểm, lặng lẽ gật đầu rồi bỏ đi, chân bước rần rỏi trong đôi giày bán cao cổ làm bằng da đánh xi có đôi nơ con.

Đó là thiếu úy Flink. Nghề của mục - nghiên cứu thực tiễn từng nhân vật bằng một nhóm gái lâu lẳng được lựa chọn riêng cho công tác này.

Trong những lúc không bận nhiệm vụ nhóm gái này có thể làm công việc thủ công bình thường không phức tạp gì cả của mình bằng cách khấu số phần trăm nhất định của số thu nhập vào quỹ tặng phẩm ngày lễ cho lính mặt trận.

Mụ Flink phụ trách việc học tập của nhóm gái. Sáng sáng sau khi tập thể dục, tập đội ngũ, còn hai giờ trước bữa cơm trưa thì tập luyện làm tình báo.

Những học viên bị coi là hoàn toàn không đáng tin cậy thì bên cạnh hàng loạt các đợt kiểm tra khác còn bị theo dõi bởi bọn gái lêu lổng này. Bọn gái này được quy định dứt khoát là phải học thuộc lòng một bài khiếu nại nào đó của một nạn nhân của chủ nghĩa phát xít để kêu gọi sự thông cảm với chúng.

Số lượng rượu thích hợp phục vụ cho các mục đích này cũng như quần áo thường dân các loại của nhóm gái này do đơn vị phụ trợ nữ giới của thiếu úy Flink nhận ở kho của “Ban tham mưu Valia”.

Khi thả một học viên nào đó ra ngoài doanh trại để thử thách, thiếu úy Flink dùng ảnh và nhận dạng cử một tên trong nhóm gái theo dõi. Tên này sẵn đuổi học viên, và theo lệnh nhận vai mình là ai, như người rửa bát đĩa, hầu phòng, quét nhà cửa. Các ả này đều không còn trẻ, có kinh nghiệm, khôn ngoan và thường thường nắm được chắc chắn vai của mình và thông báo cho Flink những kết quả của việc kiểm tra tư tưởng kẻ bị thử thách.

Một lần khi báo cáo với Landsdorff về tình hình tư tưởng học viên phát hiện ra nhờ nghe qua máy thu thanh, Weiss tuyên bố bằng một giọng bất thường đáp lại câu hỏi, liệu Dietrich có cần phải làm phức tạp thêm các phương pháp kiểm tra không:

- Ông đại úy Dietrich là một nhân viên phản gián xuất sắc, tôi khâm phục tài năng của ông đại úy.

Landsdorff ngạc nhiên ngược mắt nhìn. Weiss cau mặt, sờ tai mình, sau đó chỉ lên tường và nhắc lại cũng đồng dạng như trước:

- Đại úy Dietrich là bộ bách khoa toàn thư thông dụng của mọi phương pháp - kỹ thuật tình báo hiện đại nhất.

Landsdorff không nói gì cả. Nhưng mấy ngày sau, khi gặp Weiss ở ngoài sân, lão nói:

- Weiss, ta cùng đại úy Dietrich đi Warsaw, sáng mai mới trở về. Lúc ta vắng mặt sẽ có lính thông tin đến. Hãy chỉ cho hắn phòng ngủ của ta và phòng ngủ của đại úy. Vì điện thoại có gì hỏng thì phải. - Rồi nghiêm nghị ra lệnh: - Hãy giúp đỡ hắn, vì hắn sẽ cần đến sự hỗ trợ. Nhưng chỉ cho phép anh và hắn, không được ai hơn nữa.

- Xin tuân lệnh, - Weiss nói.

Với trình độ rất lành nghề anh đã giúp đỡ tên lính thông tin không những chỉ đặt ở trong phòng Dietrich máy thu thanh bí mật nối sang phòng Landsdorff, mà còn kịp lắp một máy thu thanh như vậy vào phòng Landsdorff, đầu dây của cả hai máy thu thanh nối sang phòng trường, giấu chúng dưới dạng dây điện.

Bây giờ trong khi trực ban, Weiss có khả năng nghe các câu chuyện không chỉ của các học viên.

Khi Landsdorff trở về, Weiss báo cáo rằng anh không thể giúp đỡ gì cho người lính thông tin được, rất tiếc là anh không có đủ kinh nghiệm và kiến thức để làm việc này. Một mình người lính thông tin đã tự làm được hết. Weiss đã kiểm tra các máy điện thoại đều làm việc tốt.

Người lính thông tin đã trở về đơn vị mình.

Ba Mười Sáu

Để đưa đi làm nhiệm vụ, các tổ nhỏ được thành lập. Tổ trưởng Đ thường được chỉ định là điện báo viên, nhưng cũng có trường hợp tổ trưởng là tình báo đồ bộ.

Phần lớn học viên trường tình báo - điện báo viên trước kia chưa biết công việc điện báo. Khi bị bắt, các chiến sĩ tình báo Liên Xô đã kiên quyết giấu với kẻ thù về quân chủng của mình theo đúng nguyên tắc quy định. Ngay cả những kẻ đã phản bội trong số họ cũng thế, do những nguyên tắc khác, giấu không nói rằng mình là điện báo viên, và ở trong trường đều ít nhiều giả vờ như lần đầu học môn điện báo.

Ngay buổi đầu tiên đã tiến hành viết bài kiểm tra bằng tiếng Nga. Do trình độ văn hóa thấp, giả vờ hay đúng sự thực, một số học viên bị loại ngay và đưa vào trường tình báo đồ bộ.

Việc học tập tiến hành trong các lớp có thiết bị máy phát âm và ống điện thoại kẹp tai mỗi ngày bảy giờ. Hai tuần đầu dành cho việc nghe các chữ cái. Mỗi ngày trung bình học nghe hai chữ.

Sau một tháng học tập những ai không có khả năng hay giả vờ không có khả năng nắm được cách nghe chữ morse thì bị loại khỏi trường điện báo và đưa sang trường tình báo đồ bộ. Weiss cẩn thận nghiên cứu danh sách số bị loại này để nắm vững thực chất của từng người.

Giai đoạn luyện tập trong nhóm coi như kết thúc khi mỗi học viên đã có khả năng thu với tốc độ tối thiểu bảy mươi dấu chữ cái trong một phút.

Sau đó nhóm nghiên cứu hệ thống các tín hiệu, các quy tắc ghi mật mã và dịch mật mã. Nhóm chia ra từng đôi một, từ các lớp cạnh nhau trao đổi điện báo. Huấn luyện viên mở ống nghe kẹp tai của mình kiểm tra các cặp và phân tích sai sót khi buổi truyền tin kết thúc.

Sau đó chuyển sang làm việc ở máy điện đài. Học viên đi vào rừng và trong khoảng cách năm ba cây số từng nhóm liên lạc với nhau bằng vô tuyến điện. Các khu rừng nơi tiến hành học tập điện đài, có bảo vệ và chó săn tuần tra.

Mười ngày dành cho việc nắm được liên lạc ngắn.

Dạy nắm được liên lạc dài cũng là mười ngày. Phóng viên là một trong số các đài phát thanh Königsberg phân nhánh trung tâm gián điệp của cục tình báo Abwehr được chuyên môn hóa trong nhiều năm chỉ nghiên cứu phương Đông.

Thời hạn đào tạo điện báo viên thu thanh là từ ba đến bốn tháng, tùy thuộc vào khả năng và sự nỗ lực của học viên. Các nhóm điện báo viên có số hiệu chẵn, các nhóm gián điệp đồ bộ số lẻ.

Weiss cảm thấy ghê tởm nhất điện báo viên bí danh “Phase”.

Tên thanh niên tuổi mười chín này đúng là trước chiến tranh rất ham thích vô tuyến điện. Là đội viên dân quân Moskva, nhưng ở đây hắn xuất sắc không chỉ về khả năng radio. Bằng thái độ lịch thiệp khôn khéo và cách nịnh hót mềm mỏng, hắn đã có thể chiếm được cảm tình của nhiều tên lãnh đạo trong trường, hơn nữa chỉ trong thời gian ngắn ở trường, hắn đã nói được thành thạo tiếng Đức.

Hắn càn rỡ, suồng sã, trên bộ mặt gầy gò mũi nhọn của hắn luôn điểm nụ cười hài hước. Hắn tự cao trước các học viên khác và

không thân với một học viên nào. Bài luận hấn viết theo đề tài bắt buộc, đặc biệt không những chỉ vì tính diêm dúa, khoe khoang mà còn vì những suy luận thích thú ca ngợi bộ luật phát xít mạnh về độc quyền của cá nhân.

Một lần được Weiss gọi lên nói chuyện, hấn tỏ ra xun xoe khúm núm không cần giấu giếm. Hấn giải thích một cách thông minh và có tính toán vì sao hấn đồng ý với các quan điểm già cỗi về phạm trù đạo đức. Hấn tuyên bố không có ý định đưa lên mức đạo đức cao siêu những khái niệm trừu tượng như tổ quốc, danh dự quân nhân vân vân. Hấn nói rằng, thực tiễn chỉ huy lý trí một con người lành mạnh và nếu như nước Đức phát xít thực tế đã chứng minh được là Đức mạnh hơn Liên Xô thì quyền tất nhiên của mỗi đặc tính tự do phải thuộc về phía kẻ mạnh.

Hấn trích dẫn bằng trí nhớ những điểm phù hợp với ý kiến của mình trong các sách chống Liên Xô mà học viên được cung cấp rất nhiều. Nhưng hấn trích dẫn với vẻ tin tưởng khiến Weiss không còn thấy mảy may nghi ngờ gì trước mặt anh không chỉ là một tên phản quốc được bọn Đức tuyển lựa mà còn là một loại khốn nạn hiếm có đã chân thành và hoàn toàn phản bội những niềm tin Xô Viết của mình. Sự thoái hóa tư tưởng nhanh chóng đó Weiss coi là tính nôn nóng, cần bậy mà tên này muốn dùng để được địa vị đặc quyền, đưa hấn lên trên các học viên khác.

Nghiên cứu thông báo từ các nguồn khác nhau đưa đến về mặt tốt của các học viên, Dietrich tách riêng Pha ra. Sau khi nói chuyện riêng với hấn, Dietrich thấy tên này xứng đáng được đặc biệt tin cậy, còn những khả năng mà Pha tỏ ra xuất sắc ở đây, rõ ràng đã cho những cơ sở để khẳng định hấn như một huấn luyện viên về radio.

Hiểu rằng việc nhận Pha vào thành phần cán bộ giảng dạy - huấn luyện của trường sẽ gây thêm cho anh những khó khăn gì, Weiss đã định phản đối Dietrich, nhưng tiếc rằng vô hiệu quả. Một điều làm Weiss ngạc nhiên là phó chỉ huy trường, thượng úy Gerlach lại ủng hộ sự phản đối của Weiss đối với việc đề bạt tên Pha.

Gerlach đã kinh qua con đường sống không dễ dàng. Bố hắn là thương binh, bần cùng hóa. Hồi còn thiếu thời, Gerlach đã từng làm chuyện ăn cắp quày hàng nhỏ. Nhưng việc không thành, bị bắt. Hắn ngồi tù hết thời hạn đối với tội phạm vị thành niên. Ra khỏi tù một thời gian dài vẫn không có việc làm. Hắn đầu quân ra mặt trận vì lúc đầu bị cám dỗ bởi bộ quân phục nhà nước và những bữa ăn không mất tiền. Dần dần hắn cũng trở thành một tên tin tưởng mù quáng cũng như nhiều tên đảng viên quốc xã khác, luôn luôn sẵn sàng cống hiến cả đời mình vì quốc trưởng, không phải chỉ do trung thành với các lý tưởng của Hitler, mà còn do nhìn thấy ở quốc trưởng một con người cũng xuất hiện từ các giới cận bã như chúng. Lòng căm thù người Do Thái và giới trí thức đã làm Gerlach giống với quốc trưởng của hắn. Hắn có thể trút hết sự tức giận của mình một cách vô tội vạ về tất cả những gì đã trải qua lên đầu dân Do Thái. Còn sự khinh bỉ giới trí thức, việc theo dõi họ như đã đặt hắn - một tên vô sản lưu manh - lên cao hơn những người có học, bắt họ phục tùng ý chí độc ác, mọi rợ của hắn.

Hitler đã thấy được toàn bộ những gì bản thiêu từ đáy xã hội lên. Những cận bã đó đã nhìn thấy ở Hitler một vị giáo chúa, thủ lĩnh của mình. Người trong các quảng trường vẫn nói bằng tiếng nói của máu, của sự tàn phá và cướp bóc mà chúng rất hiểu rõ.

Còn đối với Dietrich - tên quý tộc ngạo mạn này - Gerlach vẫn có thái độ khó chịu ngầm ngầm.

Lúc đầu, lóa mắt vì chủ nghĩa xã hội dân tộc của Hitler, Gerlach cho rằng phong trào quốc xã sẽ động chạm đến giới quý tộc Đức, đến con cái của các vị địa chủ quý tộc hoặc con cái bọn trùm công nghiệp. Nhưng sự trỗi dậy thành Rem và những phi công của thành này tạo thuận lợi cho những yêu cầu của các trùm công nghiệp khu Rúa và hội đồng tướng lĩnh quân đội quốc xã đã chứng minh rằng mơ ước của hắn chỉ là ảo tưởng. Hitler củng cố vững chắc địa vị cầm quyền của các giai cấp thống trị. Tuy thế lòng trung thành của Gerlach với quốc trưởng vẫn không giảm đi, ngược lại, nó chuyển sang sự khâm phục điên cuồng, mù quáng.

Hắn chỉ tin vào quốc trưởng và không tin ai hơn nữa.

Gerlach xuất sắc ở khả năng làm việc khác thường, hắn không trao cho ai việc gì hết, muốn tự làm lấy tất cả. Là kẻ đa nghi, cau có, ngang bướng, hắn không tin tưởng cả những tên cao hơn hắn về danh hiệu và chức vụ. Hắn dũng cảm bảo vệ điều mà hắn tin, hắn hiểu rõ ràng, quá khứ phát xít tuyệt vời của hắn là sự đảm bảo chắc chắn cho hắn.

Gerlach nguy hiểm đối với Weiss không những chỉ vì tính đa nghi cảnh giác của hắn. Ở đây, hắn là kẻ duy nhất trong trường tình báo phá hoại không chỉ đơn giản như làm nghĩa vụ quân sự, mà như việc phục vụ đặc biệt cho một đảng tối cao và quên mình hy sinh cống hiến tất cả sức lực cho công việc, ngoài công việc ra không thích thú gì khác.

Đối với tù binh Xô Viết, hắn có thái độ căm thù kiêu thú vật và thậm chí không cho phép có ý nghĩ là những sinh vật hạ đẳng này lại có thể phục vụ nước Đức được, không có lý do nào khác ngoài sự sợ hãi cái chết.

Vì thế hắn không tin rằng học viên Pha đáng tin cậy. Thế là hắn kết hợp những lý lẽ của mình với sự phản đối của Weiss.

Nhưng Dietrich kiên quyết giữ ý kiến riêng. Sự kiên quyết này rõ ràng sinh ra do thái độ khó chịu mà về phần mình hắn cũng cảm thấy đối với Gerlach - tên càn rỡ xuất thân trong đám thấp kém. Trước kia những kẻ như Gerlach chỉ ở địa vị mình để mà hoàn thành vai trò của một tên đao phủ tàn sát phong trào công nhân xã hội Đức - một mối nguy hiểm không nhỏ đối với chúng.

Chỉ huy trưởng trường tình báo là đại úy Gerd, con rể tên chủ nhà máy Wentling.

Một dạo, Gerd cũng như bố vợ hắn đã tin theo các quan điểm của chủ nghĩa quân chủ và cho tới năm ba mươi lăm hắn còn có quan điểm bảo thủ đối với Hitler. Sau đó hắn tin vào quốc trưởng như vị

đứng đầu đế quốc thứ ba, một hoàng đế của nước Đức mới. Mặc dù có những lý do khác với Gerlach, nhưng hắn cũng như Gerlach, với lòng trung thành mù quáng đã hiến thân mình cho việc phục vụ quốc trưởng.

Sự xâm lược kiểu đế quốc của nước Đức phát xít đã hứa hẹn với công ty của Wentling khả năng chiếm địa vị độc quyền trong số các tên trùm tài chính mà các nguồn phụ thuộc nguyên liệu phương Đông lại là các món lời khổng lồ. Gerd, cũng như Gerlach làm việc nhiều và tận tâm. Đó chỉ là một nỗ lực kiểu quan chức đã mất hết mọi hăng say. Hắn nghĩ chỉ một điều là sao cho những báo cáo gửi về Berlin phải đường hoàng và trang trọng.

Gerlach biết rằng Gerd sẽ không muốn làm căng thẳng quan hệ với các sĩ quan phòng “S” thứ ba chỉ vì một học viên nào đó, và vì thế hắn đành phải nhượng bộ sự kiên quyết của Dietrich. Tuy thế hắn vẫn khuyên Weiss nộp báo cáo về những ý kiến của anh có liên quan đến học viên bí danh Phase.

Sau các buổi học tiến hành trên mô hình khối một thành phố Liên Xô và sau khi xem bộ phim tài liệu về khu liên hợp gang thép nằm trong thành phố này, nhà máy được ghi dấu là đối tượng của hoạt động phá hoại, học viên Khryashch đến bên Weiss và nói thảm rằng hắn có một tin mật.

Khryashch tự khai là con viên chủ trại nuôi ngựa trước kia ở thảo nguyên Salsk, trong những năm nội chiến đã làm sĩ quan tùy tùng của tướng Gnilorybov. Dưới chính quyền Xô Viết, Khryashch làm thú y sĩ của trại nuôi ngựa trên sông Đông. Hắn khẳng định rằng hắn là tên Cossack, mặc dù thực tế thì là con viên đồn trưởng cảnh sát ở Oryol, khi kiểm tra thì té ra hắn không biết đến ngành kỵ binh.

Là một tên hèn nhát, da trắng xạm, mặt đàn bà, mắt cừu trong sáng, lười biếng và ngốc nghếch. Sau khi vào trường tình báo phá hoại hắn ra sức vu khống với khả năng có thể. Nhưng học viên lại tránh xa hắn. Hắn làm học viên nổi giận vì thái độ suồng sã, vì lời than

vấn, vì các ý định lỗ mǎng dò hỏi những điều nghiêm cấm và có trường hợp, hǎn bị chǎm chọc một cách kín đáo. Lời khai của Khryashch quá vụn vặt khiến Dietrich phải gạt ngay tên hǎn ra khỏi danh sách bọn báo tin.

Thường thường cán bộ giảng dạy và huấn luyện viên nghe các lời khai báo trong một phòng riêng bên cạnh văn phòng. Đó chỉ là một gian nhà nhỏ kiểu như nhà kho, có cửa riêng ra sân. Khryashch báo với Weiss rằng hǎn thấy học viên Ace trong khi nói chuyện với học viên Gvozd nói “Thà chết kiêu hǎnh, đẹp để vì sự nghiệp còn hơn đánh cố canh bạc cuộc đời mình bằng hành động bỉ ỏi”. Và Gvozd đã đồng ý như thế. Và nói rằng sẽ suy nghĩ xem.

Weiss tin tưởng nói:

- Tôi cho rằng anh ta nói đến sự nghiệp của nước Đại Đức.

Khryashch co người lại, nhưng lấy được can đảm, hǎn phản đối:

- Không đúng, hǎn nghĩ hoàn toàn theo ý ngược lại. Và còn thì thăm với bọn khác nữa.

- Thôi được, - Weiss ngắt lời hǎn. - Rồi. - Và ra lệnh: - Nếu còn được biết gì chỉ khai báo cho ta thôi. Ta tự giải quyết với Ace.

- Xin tuân lệnh! - Khryashch ngấp ngừng một chút rồi nói nhỏ - Nhưng còn tên này nữa, thuộc loại trí thức, tên Phase... - Hǎn giải thích như là Hít le đã ra chỉ thị cho phép toàn bộ dân cư vùng nước Nga đã bị chiếm đóng chỉ được học hết lớp bốn. Và còn nghiêm cấm không được tiêm chủng, tức là để trẻ con chết tự do. Như vậy sẽ điều chỉnh số dân cư ở đó, - Tóm lại tên Phase này đã gây cho tôi chủ nghĩa bi quan.

- Để làm gì?

- Để sau này chúng tôi buồn nhớ nhà thì hǎn, một thằng đều, sẽ thắng chúng tôi bằng sự sáng khoái cá nhân của hǎn.

Weiss suy nghĩ rồi ra lệnh:

- Viết báo cáo về hắn cho ta!

Weiss ký tên dưới bản báo cáo của Khryashch khai báo về Phase, ghi ngày tháng rồi dán vào kẹp hồ sơ báo cáo cho thượng úy Gerlach.

Dù sao anh cũng vẫn chưa chịu bỏ hy vọng là anh sẽ chọn được tên dự kiến khác thích hợp hơn lên chức chỉ đạo viên radio thay tên Phase. Còn về phần Ace thì phải cố gắng loại trừ anh ta ra khỏi trường càng sớm càng tốt. Weiss biết rằng Khryashch sẽ không chỉ bó hẹp việc khai báo cho mình anh, hắn sẽ còn nói lung tung cho tất cả cán bộ giảng dạy và huấn luyện viên khác nữa.

Lợi dụng lời khiếu nại của Ban chỉ huy trại giam thực nghiệm về vấn đề đại úy Dietrich sau khi lấy về trường hầu như tất cả gián điệp nội bộ trại đã đặt trại vào tình trạng rất khó khăn, với lý do này Weiss khuyên Dietrich trao trả Ace cho trại giam.

Trả lời câu hỏi của Dietrich, tên học viên này có giá trị không, Weiss nói:

- Thất thường về tâm lý, mắc bệnh nhớ nhà, thể lực quá kém. Chỉ có trại giam mới đúng là chỗ của hắn.

Dietrich ký lệnh và Weiss gọi Ace lên để căn dặn anh ta về việc phải làm để hoàn thành các chức năng của người gián điệp trong trại. Ace nhận được những ý kiến giới thiệu quan trọng của Weiss liên quan đến công tác của Liên đoàn tù binh.

Trước hết Weiss khuyên hãy ghi địa chỉ Berlin trên tất cả các truyền đơn mà Liên đoàn tù binh viết ra, như thế sẽ có ý nghĩa lớn. Phải ngụy trang nơi ở của tổ chức.

- Thiên tài! - Ace nói - Thật đúng là thiên tài!

Đối với những học viên mà Ace đề cử thay thế mình, Weiss đã chú ý từ trước và phấn khởi vì sự theo dõi của hai người trùng nhau.

Đưa tay ra từ biệt Weiss, Ace chân thành nói:

- Rất phục anh. - Im lặng giây lát, rồi nói thêm: - Tôi vốn không kính trọng ông anh của anh lắm, nhưng ở anh tôi đã thấy là một con người như thế nào rồi: sản phẩm của Đảng. - Nhếch mép cười: - Bây giờ ở đây tất cả chúng ta là những người tình báo chống phát xít, chính thức hay không chính thức, nhưng là tình báo.

- Thôi được, - Weiss nói. - Hãy giữ thân!

- Tất nhiên, - Ace hứa hẹn. - Bây giờ tôi đã là của quý của Nhà nước...

•••

Thượng úy Gerlach quyết định dù sao cũng phải kiểm tra Phase và nghiên cứu thảo ra bản kế hoạch kiểm tra này tương đối khôn khéo. Hắn cho Phase vào thành phố chơi và cho mang cả súng lục báng vạt nhân, và đạn đã tháo hết thuốc. Hắn báo cho thiếu úy Flink để mục đưa một gái đi theo dõi. Ngoài ra hắn còn trao nhiệm vụ cho một tên gián điệp đóng vai tù nhân chạy trốn khỏi trại giam muốn lôi cuốn sự thông cảm của tên học viên trẻ đối với mình. Sau khi chuẩn bị một cách có căn cứ như vậy, Gerlach nóng lòng chờ kết quả.

Nhưng kết quả đợt kiểm tra này lại trở thành một tai nạn đối với toàn bộ ban lãnh đạo trường.

Trên đường cái, người ta tìm thấy một người lái mô tô không vũ trang đầu bị súng lục bắn vỡ. Tên lái xe này phải chở Pha đến Warsaw, còn Pha thì biến mất, mang theo cả các bản mật mã vô tuyến điện. Rõ ràng là Pha đã cướp mang đi vì cho rằng các bản mật mã này không chỉ dùng để học.

Một đoàn điều tra từ Berlin đến. Weiss không biết gì về toàn bộ việc này. Vào ngày Ace bị đưa trả về trại giam, Weiss đi công tác xa. Anh được giao nhiệm vụ chọn trong kho chiến lợi phẩm các phim tài liệu Liên Xô có lợi cho việc đào tạo gián điệp để tung vào các thành phố và khu vực nhất định.

Ngồi trong phòng chiếu phim trống trải, hơi hám, sặc mùi bụi bẩn, Weiss xem phim ba ngày đêm. Cuộc sống của Tổ quốc lại diễn ra trước mắt anh. Đó là cảm giác xúc động không thể đo được. Anh trở về với cuộc sống thực, cuộc sống có khả năng duy nhất đối với con người, hiện thực duy nhất trên đời. Đó là sự bừng tỉnh sau cơn mưa nặng nề, mờ ảo.

Weiss biết rằng những thước phim này đối với nước anh đã là quá khứ rồi. Bây giờ tổ quốc anh đang gian khổ, nguy hiểm, căng thẳng trong cuộc đọ sức đầy bi thảm. Nhưng ở đây, trên màn ảnh, lại là đất nước Xô Viết, tổ quốc anh và anh vẫn là người như con người anh cách đây không lâu. Vì tất cả những cái đó anh đã sẵn sàng cống hiến cuộc đời mình như hàng triệu đồng bào anh đang cống hiến. Họ từ bỏ những cảnh hội hè phấn khởi đi ra mặt trận, xông vào cái chết.

Và cả những kẻ bước theo con đường phản bội tổ quốc cũng sẽ xem các cuốn phim này, để có thể làm hại nhân dân nhiều hơn, hại dân tộc mà chúng đã phản bội.

Đó là ba ngày đêm buồn khổ đối với Weiss. Anh trở về “Ban tham mưu Valia” gần như kiệt sức, kiêu như sau khi khỏi bệnh, khi mà cơn sốt và mê man làm kiệt quệ sức lực tinh thần và thể xác của con người tới mức không thể khóc nức lên vì chuyện viển vông, vì một lời nói không dịu dàng, vì tiếng âm bất thình lình và rơi vào tình trạng loạn thần kinh nếu như chiếc cúc áo sơ mi không được cài.

Weiss được gọi ngay lên ngôi nhà ban tham mưu một chái để hỏi cung.

Các ủy viên điều tra ngồi sau bàn. Các lãnh đạo trường ngồi trên ghế tựa cách xa đó một chút.

Weiss không thể nhận ra bộ mặt dài thuôn xanh xao của Dietrich ra sao, Gerlach vẽ chiến thắng thế nào, Steinglitz xúc động ra sao, còn Landsdorff lo lắng thế nào. Chỉ riêng có Gerd là ngồi trong tư thế thờ ơ, bình tĩnh, hầu như mọi chuyện xảy ra ở đây không liên quan gì đến hắn.

Dù việc chạy trốn của học viên Phase đối với Weiss có khó hiểu thế nào, nhưng trong đầu óc mệt mỏi, đau đớn của anh không thoáng có ý gì khác ngoài sự ngạc nhiên.

Anh không còn đủ sức để tự trừng phạt mình vì sự căm thù nóng nảy quá mức của anh đối với người thanh niên này.

Anh chỉ ngạc nhiên một cách đàn độn, có thể thôi. Có lẽ sự hối hận, sự tức giận vì cái nhìn thiên cận của mình, vì việc thiếu tỉ mỉ trong việc thiếu quan sát, theo dõi sẽ đến chậm hơn, và nhất định sẽ đến... Nó sẽ cắn rứt anh không thương tiếc. Nhưng bây giờ anh chỉ thấy ngạc nhiên thôi.

Hình như tất cả mọi việc đã diễn ra trong giấc mơ. Chẳng muốn nghĩ ngợi gì cả. Thực ra trong toàn bộ câu chuyện về người thanh niên này, anh tuyệt đối trong sạch, và không đe dọa gì anh ta cả. Và cảm giác an toàn này như làm quên hết mọi tình cảm của anh.

“Thế vấn đề là ở đâu?” - Weiss uể oải suy nghĩ. Anh chẳng đã phản đối Dietrich, cùng với Gerlach cho rằng không nên đưa anh thanh niên này lên làm huấn luyện viên và báo trước cho chỉ huy trưởng của trường đó sao.

Vì người thanh niên này mà thời gian cuối đây đại úy Dietrich trở nên rất lạnh nhạt với anh. Bây giờ thì mặc cho hắn đền tội.

Phải, Dietrich sẽ đền tội, nhưng lẽ nào Dietrich không cần cho Weiss hơn nữa? Sẽ có kẻ khác đến thay thế hắn. Nhưng tên nào? Và hắn

sẽ đối xử thế nào với Weiss? Còn Steinglitz dù sao hẳn cũng tự coi là bạn của Dietrich, kết bạn với Dietrich hẳn có lợi. Chuyện gì sẽ xảy ra với Steinglitz nếu như Dietrich bị truất? Mà lại còn Landsdorff? Lão vốn tốt với Dietrich và không phải vì lão nhìn thấy ở Dietrich một nhân viên có khả năng: lão đánh giá cao con người quý tộc Đức trong Dietrich. Kể nào thành công qua toàn bộ chuyện này? Gerlach, tên phát xít tin mù quáng, hăng say làm việc, kể có lợi nhất ở đây đối với trường. Mà đã là có lợi nhất, tức là nguy hiểm nhất đối với Weiss.

Những ý nghĩ này lúc đầu vụt qua trong đầu óc Weiss càng uể oải thì về sau càng sôi nổi hơn. Đó là ý nghĩ sáng suốt chính xác và căng thẳng theo thói quen đối với anh. Nó là sự suy nghĩ có tính chiến đấu mà anh định để mất vì cho rằng lúc này không cần đến nó cũng đã được phục hồi. Và giá như anh không có sự tập trung suy nghĩ, anh có thể đã mất hẳn cái mà anh chịu đựng bao lâu để tìm kiếm một cách mềm mỏng và nhậy bén đến khó tin trong việc gần gũi những con người này.

Weiss hást hàm, mắt lóe sáng và anh biết kìm mình, lãnh đạm nói với trường ban điều tra:

- Thưa ngài thiếu tá! Tôi công nhận là lúc đầu mình không có những tài liệu xấu về học viên bí danh Phase, nhưng đại úy Dietrich đã kiên quyết ra lệnh theo dõi hẳn. Sau đó tôi nhận được lời khai của học viên Khryashch về học viên Phase và đã chuyển lên ngài thượng úy Gerlach, nhưng ngài thượng úy đã để bản tin này ở một chỗ không thèm chú ý đến. - Anh nhìn Gerlach nói tiếp: - Thượng úy, vì ngài bảo vệ quan điểm của mình đối ngược hẳn với các quan điểm của đại úy Dietrich nên tôi đành phải đồng ý với ngài như một người cấp dưới trực tiếp của ngài. - Anh nhìn lên thiếu tá, báo cáo: - Bản khai báo có đề ngày tháng và chữ ký chứng nhận của tôi hiện nằm trong cặp hồ sơ báo cáo cho thượng úy Gerlach.

Một tên SS theo lệnh thiếu tá ra khỏi phòng và mang cặp hồ sơ đến. Bản khai báo của Khryashch chuyển tay qua các ủy viên ban điều

tra.

Bọn chúng nói với Weiss là tạm thời anh có thể được tự do.

Và anh cũng không bị gọi lên hơn nữa.

Gerlach rời khỏi trường dưới sự canh giữ của lính SS.

Nhưng chỉ có một mình Steinglitz tìm ra là có khả năng đánh giá công khai hành động của Weiss. Gặp anh ở ngoài hành lang, Steinglitz nháy mắt, vỗ vai anh thân mật, một ngón tay chạm vào trán anh, hắn nói:

- Trong chuyện này cậu có ẩn ý gì đó!

Đại úy Gerd trở nên rất lịch sự với Weiss trong đó ẩn giấu một sự đề phòng.

Landsdorff cười nói:

- Một cấp thấp cứu được sinh mạng một sĩ quan. Té ra anh cũng là một chàng Phổ tinh khôn đấy. Ta vẫn nghĩ là anh chất phác hơn.

Còn riêng Dietrich thì lại bắt đầu tránh gặp Weiss, và khi gặp nhau thì nhìn anh chăm chú tò mò không thân thiện và nghi ngờ bằng con mắt lạnh nhạt như muốn cho Weiss cảm thấy: dù chuyện có thể nào đi nữa thì hắn, đại úy Oskar von Dietrich, nhân viên phản gián cũng không tin vào bất kỳ chứng cứ nào tốt có tình người cả.

Weiss suy nghĩ rất nhiều đến thái độ không thân thiện của Dietrich, và anh muốn xác định nguyên nhân thái độ đó.

Có khả năng tên quý tộc tự cao tự đại hay khinh bỉ thấy kinh tởm điều hắn phải biết ơn cấp dưới đã cứu hắn. Cũng không loại trừ một khả năng khác: dùng lời nói dối, hắn thấy bị đề nặng bởi điều Weiss cũng như Landsdorff và Steinglitz trở thành người chứng kiến sự nhục nhã của hắn. Cũng có thể có cách nói khác: Dietrich bây giờ vì

gắn bó số phận mình với Weiss nên hẳn kinh tởm chờ đợi Weiss sẽ nhắc hẳn về công ơn của mình và thậm chí hơn thế, có thể sẽ láo xược đòi tiền thưởng.

Nhưng thực ra Weiss không làm gì như thế cả. Anh chỉ nói với Ban điều tra rằng Dietrich có quan điểm đối ngược với quan điểm của Gerlach. Còn điều Dietrich được sự ủng hộ rõ ràng của Landsdorff và Steinglitz để có hăng hái nhảy ra lối thoát thì đó là chuyện riêng của Dietrich mà không liên quan gì đến anh cả.

Phải hành động như thế nào đây? Cho Dietrich cảm thấy như là anh sẽ không cho hành động của mình có ý nghĩa gì hơn và cũng không hiểu bậc thang danh vọng của đại úy có thể tụt dốc xuống bao nhiêu hay sao?

Không, thái độ cứu vớt đơn giản bây giờ đã bị loại khỏi ý nghĩ của Weiss. Anh đã củng cố vững chắc danh tiếng cho mình là một người biết suy nghĩ, thông minh đến mức trong trường hợp này một sự ngây thơ giả tạo cũng có thể có hại, phản bội anh.

Nghĩa là, tốt nhất hãy kiên nhẫn chờ đợi và luôn luôn cảnh giác, bằng thái độ thờ ơ lạnh nhạt, làm giảm cơn giận giữ của Dietrich.

Mấy ngày sau Weiss thấy trong hòm thư mật của Elsa có một bức thư anh chờ từ lâu. Đó là thư của vợ Gvozd gửi cho chồng do anh đề nghị với Trung tâm.

Lời giới thiệu của Ace và những quan sát trực tiếp về Gvozd đã củng cố vững chắc sự tính toán đúng đắn của Weiss là có thể bắt đầu công việc với con người này.

Gọi Gvozd lên nói chuyện về chính trị thường kỳ, anh gợi ý từ xa:

- Như nguyên soái Goering đã tuyên bố, vì lợi ích chính trị kinh tế lâu dài tất cả các lãnh thổ đã chiếm đóng ở phương Đông sẽ bị bóc lột như các thuộc địa bằng các phương pháp ở thuộc địa. Vì vậy những đại diện của các dân tộc phương Đông - những người đã

cống hiến thân mình cho việc phụng sự nước Đại Đức - có thể tin tưởng vào một số đặc quyền so với người cùng bộ tộc mình.

- Rõ, - Gvozd nói. - Xin cảm ơn lời giảng giải, chứ như một số tên ngốc cho rằng người Đức chỉ chống chủ nghĩa Bolshevik. Nhưng hóa ra, các ông thông minh, suy nghĩ kiểu chủ nhân. Thuộc địa và chấm hết.

- Vì sự nghiệp giải phóng các dân tộc phương Đông khỏi ách Bolshevik, vì sự giúp đỡ như thế nước Đức phải nhận được sự bồi thường về kinh tế, và điều đó thật chính đáng, - Weiss nói, rồi bỗng nhiên hỏi nhanh và nghiêm khắc: - Anh tự nguyện đầu hàng làm tù binh đấy chứ?

Gvozd cảnh giác nhìn vào mắt Weiss. Trên nét mặt anh ta đã mất hẳn nụ cười thỏa mãn, các bắp cơ căng lên:

- Ở trong tình trạng mê man bất tỉnh vì chấn thương, tôi thấy rất khó xử hoàn toàn như một người chết còn sống.

Weiss khinh bỉ nói:

- Tức là đầu hàng, như một tên hèn nhát, - Anh nhắc lại vẻ giận dữ.
- Như một tên hèn nhát!

Gvozd làm một động tác để nhồm dậy. Nhưng nhớ ra, hai quả đấm tay chùng xuống nhũn đi.

- Đúng. - Anh ta cúi người và hỏi: - Thế sao, ông muốn tôi là người dũng cảm à?

- Mong muốn thế!

- Thế với ý nghĩa gì? Tức là tôi sẽ đánh người của các ông ngoài mặt trận, sau đó là người của mình cũng bằng cách đó? Ngoài mặt trận người nào cũng cố gắng tiêu diệt quân các ông thì không bao

giờ người đó động đến quân mình. Dù có xé xác người đó ra từng mảnh, người đó cũng không làm!

- Tức là, anh cho rằng ở đây tất cả đều là bọn hèn nhát?

- Không, sao lại thế được? Đó là những anh hùng. Còn gì hơn nữa! Không có nơi xa hơn nữa được!

- Không có?

- Không, tại sao, chỉ có địa chỉ sau đây - đến giá treo cổ.

- Ở đó và ngay đây? Thế anh coi ở đâu hơn?

- Ông đừng có bầy tôi, không nên - Gvozd giọng kẻ cả đề nghị.

- Anh là đảng viên cộng sản?

- Xin chào! Muốn gói lại tất cả chắc?

- Còn Ace là đảng viên cộng sản?

- Đó là người thế nào?

- Ủy viên ban chấp hành liên đoàn tù binh.

- Tôi không biết ai và không biết gì hết.

- Thôi được, chúng ta sẽ nói cách khác vậy.

- Muốn tra tấn à? Cái đó không sao, có thể lắm. Sau khi ở trại tôi đã mất đôi chút thói quen rồi, tất nhiên thôi. Nhưng té ra mất thói quen là vô ích.

Weiss nói như không nghe thấy những lời này:

- Ace đã cho dẫn chứng là anh sẽ đồng ý hoàn thành nhiệm vụ của anh ta.

Gvozd cau có nhìn chân mình, rồi đề nghị:

- Này binh nhất, mày nói gì vậy, hãy bỏ cái chuyện bốc bụi mù ấy đi. Dùng lời lẽ cào cấu họng tao thế là đủ rồi, tao kiên quyết như vậy đấy!

- À ra thế, - Weiss mở bao súng.

Gvozd nhếch mép cười:

- Làm hoen ố nền nhà để làm gì cơ chứ? Chỉ huy của mày sau này lại sẽ không hài lòng.

- Đi, - Weiss ra lệnh.

Weiss dẫn Gvozd đến hàng rào sau khu nhà kho. Bất đứng quay mặt vào tường gỗ, cẩn thận gi nòng súng vào gáy anh ta, nói:

- Thế nào, lần cuối cùng ta hỏi chứ?

- Nói đi, Gvozd trả lời. - Nói đi, tên lính Đức, đừng có chậm như rùa thế!

- Cúi xuống, - Weiss nói.

- Thằng khốn nạn, mày lại còn muốn tao cúi đầu trước mày cho tiện nữa cơ à? - Gvozd quay ngoắt người lại, và tức giận nhìn thẳng vào mắt Weiss đòi: - Nổ súng vào mặt tao đi! Thế nào?

Weiss bỏ súng vào bao.

- Tôi buộc phải dùng đến cách đó. - Chỉ vào tấm gỗ cạnh đó, anh đề nghị: - Ta ngồi chứ? - Rút bức thư cuộn tròn trong chiếc bót thuốc lá viết trên giấy thuốc lá ra, anh đưa cho Gvozd. - Đây là của vợ anh gửi. - Weiss giải thích. - Tôi tin rằng bây giờ anh sẽ không còn nghi ngờ gì nữa.

Gvozđ không tin tưởng cầm lấy ống giấy, mở ra và bắt đầu đọc, và dần dần nét mặt anh ta mất hẳn vẻ khe khát, mềm yếu đi. Sau đó anh run lên, và bỗng nhiên Weiss nghe thấy không phải tiếng ho, cũng không phải tiếng khàn khàn nức nở.

Anh đứng dậy và bỏ ra một chỗ.

Trên trời các đám mây đen tím xám, lưa thưa vì có tuyết tụ lại thành từng dải. Sao lấp lánh ở những chỗ không bị mây che. Mặt đất phủ tuyết ướt bần bốc mùi bùn chua.

Tường rào cao của nhà tù có mái che bằng gỗ cuốn dây thép gai tỏa bóng đen xuống như sát tường rào là vực sâu vô đáy. Im lặng như trong nhà mồ.

Gvozđ tiến lại. Bộ mặt anh ta mấy phút vừa rồi trở nên hốc hác hẳn đi, nhưng mắt thì bừng sáng lên. Anh ta thì thầm hỏi:

- Anh cho phép tôi gọi anh là “đồng chí” chứ? Điều đó có được không. Hay là còn chưa nên khi mà tôi còn chưa chứng minh bằng điều gì đó?

Weiss đưa tay cho anh ta, giải thích:

- Vì những nguyên nhân anh đã rõ, đối với anh, tôi vẫn là binh nhất Weiss.

Gvozđ bắt tay anh rất chặt.

- Thợ máy, lái xe, trung sĩ Tikhon Lukin.

- Thế chứ, trung sĩ Lukin, - Weiss thành thạo nói. - Nhiệm vụ thứ nhất: học sao để trở thành người xuất sắc về tất cả các môn. Về mặt học chính trị cũng thế. Không được kinh tởm toàn bộ chính sách chống Liên Xô này vì nó sẽ có lợi để chuyện trò với học viên khác. Đừng để như tôi nhận thấy, anh đang kinh tởm. Năm ngày nữa, sau

giờ học anh sẽ hỏi tôi về vấn đề gì đó. Tôi sẽ gọi anh lên hỏi chuyện. Xong. Về nhà ở đi!

- Đồng chí, - bỗng nhiên Lukin đề nghị một cách đáng thương, - hay cho phép tôi ngồi đây một chút. - Rồi thú nhận về biết lỗi, - Đôi chân nó cứ làm sao ấy, dù sao tôi cũng hồi hộp vì cái chết trong tay anh. Khi anh chĩa súng vào, toàn thân đã cứng lại. Nhưng bây giờ qua rồi, thế là tôi có yếu đuối.

- Thôi được, - Weiss đồng ý. - Hãy nghỉ một chút. - Dù sao anh cũng thứ lỗi cho tôi vì đã làm anh lo lắng.

- Thế thư của vợ tôi không nên giữ chứ? - Lukin hỏi giọng thì thầm, rên rỉ.

- Không, - Weiss nói. - Trong bất kỳ trường hợp nào cũng không được.

Weiss đốt mẫu giấy thuốc lá, dẫm nát tàn rồi bỏ đi không ngoái lại. Anh cảm thấy mặt anh bừng sáng trong đêm tối: niềm hạnh phúc bất ngờ xâm chiếm hồn anh. Vì hạnh phúc cứu con người khỏi cái kinh khủng nhất, khỏi cái sa ngã chết người. Niềm hạnh phúc của hoạt động do những quan sát tinh tế nhất mọi khía cạnh nhỏ bé của tình cảm con người, mặc dù đôi khi hình như người mà anh chú ý đến tự lật nhào xuống vực thẳm phản bội, như là ở đây không có những con người chân chính, chỉ một loại rác rưởi bỏ đi.

Đó là cuộc đấu tay đôi trên mũi nhọn chết người. Đó là cuộc đấu vì con người. Con người này đáng bị trừng phạt lắm, nhưng Weiss đã đấu tranh để cứu anh ta khỏi sự trừng phạt bằng cách tạo cho anh ta khả năng lập công chuộc tội lỗi của mình.

Chuyện này mới khó khăn làm sao. Đó là chuyện đột nhập vào tâm hồn con người đã bị đè bẹp bởi gánh nặng phản bội...

Còn anh thanh niên bí danh Phase... Mấy ngày sau khi chạy trốn anh ta bị bắt. Bọn đi truy lùng đuổi anh lên tận nóc nhà, nơi anh ẩn ở

gác thượng. Pha bắn đến viên đạn cuối cùng rồi nhảy từ nóc nhà xuống đất như một con nhạn - giống như nhảy từ cầu nhảy xuống nước.

Chúng lôi anh, lúc này đã ngắc ngoải chết, lên hỏi cung. Anh im lặng. Thu hết sức nắm tay lại, nhưng anh không còn sức giơ tay lên đâm vào mặt tên phiên dịch đang cúi xuống. Và anh chết với các ngón tay co lại thành nắm đấm như vậy.

Weiss có cảm tưởng như anh có lỗi trong cái chết của người thanh niên này. Anh ta đã tự dán thân vào việc nguy trang kín đáo trong cảnh đơn độc khủng khiếp như vậy để dũng cảm, táo bạo trả thù quân giặc! Và Weiss đã không chọn lấy được dù chỉ một lời xa xôi, huyền ảo nói đến cái gì đã nảy sinh trong tâm hồn anh.

Các học viên được nghe tuyên bố là học viên Phase chuyển sang một trong các phân hiệu của trường.

Weiss thông báo cho Gvozd sự thật này và khuyên hãy cẩn thận kể lại cho tất cả những ai Gvozd coi là tin cậy. Weiss cũng báo tin cho Trung tâm về hành động anh hùng của Phase, anh dân quân Andrei Andreyevich Basalyga, sinh năm 1922, sinh viên trường Đại học tổng hợp Moskva, như sau này phát hiện ra qua hồ sơ cá nhân học viên.

Khi nghĩ về Andrei, Weiss cảm thấy nỗi đau lòng vì mất mát và tình cảm khâm phục trước người thanh niên tuyệt vời này. Con người có nghệ thuật giả vờ mà anh cảm thấy bất lực, không đoán ra được. Weiss cũng đã học lối giả vờ như vậy, ngày lại ngày ở đây anh đạt được mọi khía cạnh tinh tế của nó. Và như dưới ánh sáng rực rỡ mới, Weiss hiểu thấu nghĩa vụ của mình, còn ánh hào quang của cái riêng biệt của Weiss càng mờ nhạt đi thì hy vọng tìm thấy ở đây các bạn chiến đấu trung thành lại càng được củng cố vững chắc thêm.

Việc chạy trốn và “sự phản bội” của học viên Phase như vết nhọ bôi vào trường tình báo trung tâm điển hình thuộc “Ban tham mưu Valia”. Và kéo theo mình sự tăng cường theo dõi không những chỉ

học viên mà cả thành phần giảng dạy, huấn luyện viên bằng đủ mọi phương pháp có được.

Dietrich cùng với bọn nhân viên của hắn thuộc phòng phản gián đã thảo ra cả một hệ thống các biện pháp tương ứng, và ngay cả những nhân viên có uy tín của Cục tình báo cũng phải qua thử thách kiểm tra.

•••

Theo những chỉ thị nhận được của Weiss, Gvozd bắt đầu trỗi hẳn lên về kết quả học tập trong học viên. Việc hăng say đọc sách báo tuyên truyền chống Liên Xô đã cho anh khả năng ủng hộ rất rõ ràng chính sách của Hitler. Thêm vào đó bây giờ anh đã tỏ ra gương mẫu về sự sáng khoái và yêu đời, và điều đó sinh ra một cảm xúc dễ chịu nhất. Tất cả những điều đó là cơ sở để Gvozd được đề bạt làm trưởng nhóm tách riêng để thực hiện một nhiệm vụ tối mật.

Nhóm này được chuyển vào một nhà riêng. Ở đây viên sĩ quan Cục tình báo giới thiệu với học viên hai loại đạn nổ mới nhất của Đức để hoạt động phá hoại và nhấn nại dạy học viên cách thức sử dụng chúng.

Loại thứ nhất dùng để phá đường sắt. Đó là một ống kim loại hình nón cụt, bắt đầu ở đáy bằng một chất keo dán bám chặt lấy bất cứ vật gì. Trên đỉnh ống là một chiếc nắp xoáy có gắn dây kíp nổ vào.

Mìn này phải gắn sát vào đường ray, còn sau đó, tháo nắp vặn ra, kéo dây và chạy thật nhanh đến chỗ ẩn nắp vì tiếng nổ sẽ phát ra gần như tức thời.

Loại thứ hai dùng để phá các cột điện thoại và cột dây điện trông giống như chiếc giò. Chất loại bột nhão, được gói trong giấy không thấm nước. Trước khi nổ chiếc kíp được đặt trên đầu cuối của dây ngòi đập vào “chiếc giò”.

Ngoài ra viên sĩ quan này còn giới thiệu với học viên bộ các chất thuốc cháy, thật đúng là các thợ lành nghề Đức đã tham gia vào việc chế tạo.

Tất cả những điều đó tiếp theo bằng việc nhóm này sẽ thực hiện các nhiệm vụ phá hoại.

Các bài thuyết trình hoàn chỉnh đã đọc xong: đã giải thích rõ tránh bị theo dõi ra sao, hành động ra sao khi bị bắt và bị hỏi cung.

Vấn đề hành động ra sao ở nơi bị giam giữ thì do viên thuyết trình đứng tuổi giảng, tên này thờ khó nhọc vì quá béo. Hắn kể lại các tập quán nhà tù và các phương pháp thích ứng thật tuyệt đẹp, mỉa miếu, với một sự hiểu biết sâu sát vấn đề, khoe khoang tài tháo vát và khéo léo riêng của bản thân khiến cho tự nhiên có ý nghĩa: hình như sống trong nhà tù, đó là những trang cuộc đời tốt đẹp nhất của tên này.

Nhưng khi hắn trả lời các câu hỏi thì có một sự quá mâu thuẫn. Một mặt hắn phải gây sảng khoái và hy vọng cho học viên và vì thế hắn không thể dọa dẫm học viên bằng các chế độ khát khe của nhà tù. Mặt khác hắn phải dập tắt mọi hy vọng của học viên và làm học viên kinh khủng, vì tù tội và những khủng khiếp của nhà tù để họ coi việc tự sát tốt hơn là tự nguyện trình diện đầu thú. Vì vậy, để tránh trả lời thẳng, chủ yếu hắn ra sức quảng cáo các viên thuốc độc như một thành tựu tuyệt vời của nền công nghiệp hóa học Đức, tác động chớp nhoáng và tất nhiên, hầu như không đau đớn gì.

Bản điều lệ về cách sử dụng các giấy tờ giả mạo do một tên mặt nhỏ trông thiếu não, người gầy gò, đầu hơi phụ trách. Răng của hắn đã bị rụng cả, phải lấp răng giả, và khi hắn nói xưng hàm của hắn đập vào nhau như mỏ bầy sập. Bọn Đức thả hắn ra khỏi nhà tù mà hắn bị giam trong thời hạn thường lệ vì tội đầu cơ ngoại tệ. Đó là nghề di truyền của hắn, và vốn gắn bó với nghề này, hắn đã nghiên cứu kỹ vấn đề sản xuất của các cơ quan hành chính Liên Xô.

Thiếu não nhìn cái bụng gầy nhom của mình, hắn lải nhải:

- Trong công lệnh các anh phải ghi ngày tháng vào: ghi sớm một ngày đêm trước khi bay. Thời hạn công tác - theo luật đang có hiệu lực - là mười lăm ngày. Vì vậy theo thời hạn đã qua phải ghi cẩn thận hết vào công lệnh mới.

Không được giữ các giấy tờ thường dân và quân nhân ở cùng một chỗ. Trong trường hợp gì đó trước hết phải thủ tiêu giấy tờ quân nhân. Nếu như bị phát hiện ra là giấy tờ thường dân của các anh là giả mạo, các anh có thể chối cãi rằng đã mua chúng để khỏi phải phục vụ trong quân đội. Cái lớn nhất là bị đưa ra mặt trận. Còn nếu bị phát hiện ra cả hai bộ giấy tờ - thường dân và quân nhân - thì thật khó mà chứng minh được rằng các anh không phải là người được ngầm cử đi. Khi nào tới các điểm cố định trước các anh trình sổ ở viên quân quản thành phố. Nhưng đừng có vội vã. Nếu như nhận thấy rằng viên trực ban hay hoạch họa thì hãy chờ đến ngày hôm sau. Hãy tìm nhà tư mà ở, đừng ở khách sạn, tốt nhất là ở những nhà mù góa. Việc thoát khỏi nghĩa vụ quân sự chỉ được phép với việc khám lại sức khỏe. Điều lệ thì các anh tự chọn lấy. Chỉ mong rằng các anh có các bệnh đó dù những dấu hiệu nhỏ. Nếu không thì hãy nhận các bệnh thần kinh, như giả vờ chẳng hạn. Ta sẽ có buổi trao đổi ý kiến thêm.

Hắn nói, miệng cười để lộ những chiếc răng lấp lánh hơi xanh:

- Riêng tôi đã làm có kết quả bệnh cuồng điên. Còn cả bệnh ung thư nữa, nhờ nó mà ăn ở các nơi bị giam không bao giờ phải cạy cục xin ăn kiêng. - Hắn kính cẩn nói: - Công nghiệp ấn loát Đức đang ở trên đỉnh cao vô địch, không ai có thể làm “đồ giả” khá hơn người Đức nữa. - Hắn thận trọng nói thêm: - Nếu như có thể kiếm được giấy tờ thật thì tôi nói: hãy bảo vệ thân giữ của. Riêng cá nhân tôi thì tôi khuyên đừng tin vào của hồi lộ. Chúng sẽ lấy của, nhưng rồi các anh chúng cũng không tha đâu. Thực tiễn cá nhân tôi cũng có những trường hợp đáng buồn như thế.

Xưởng làm giấy tờ giả mạo đặt trong ngôi nhà không cửa sổ sau chiếc cửa bịt sắt. Lão thợ điêu khắc Babashkin nguyên là nhân viên

nhóm sản xuất tập thể. “Đồng hồ, triệu, con dấu” bị giam giữ ở đây. Lão ngủ trên chiếc giường gấp, ban ngày thu lại cất đi. Trong tay lão là toàn bộ kỹ thuật ghi đầy các giấy tờ và làm chúng phù hợp với các tài liệu cần thiết. Lão cũng tự tay ký tên vào các giấy tờ bằng các loại ngòi bút, mực và nét chữ khác nhau.

Mỗi học viên phải chụp ảnh ba lần: một lần mặc quân phục và hai lần mặc quần áo thường dân khác nhau để làm hộ chiếu và giấy chứng minh. Ảnh phải cho qua một chất hóa học để trên giấy tờ không có vẽ mới.

Weiss đã kiểm được bộ mẫu “nét chữ” của chiếc máy chữ dùng để in nội dung giấy chứng nhận, và phát hiện ra rằng các tấm thẻ Đảng giả mạo có bìa hơi sáng hơn, và nếu nhìn dọc theo bìa thì thấy hiện ra rất rõ ánh phản xạ lóe sáng. Anh còn nhận thấy rằng khi Babashkin cất những tấm phiếu nhận tiền Đảng phí ra khỏi các quyển sổ thanh toán của thành phần đảng viên thì chiếc kéo nhỏ mà lão dùng để cắt đã để lại trên gáy sách các vết ngoằn ngoèo.

Tất cả những điều này và cả mẫu loại hồ để dán ảnh vào giấy tờ anh đều gửi theo đường thư mật về Trung tâm.

Trước khi trao giấy tờ cho học viên, đại úy Gerd tập trung cả nhóm lại để huấn thị lần cuối cùng.

Hắn nghiêm nghị nói rằng, hắn chờ đợi công việc làm chính xác. Nếu bịa đặt ra những tài liệu tình báo thật là vô lý, bởi vì mọi tin tức sẽ được kiểm tra lại. Bất kỳ ý định nào khai báo với Bộ nội vụ Liên Xô đều dẫn người gián điệp đến chỗ chết. Bộ chỉ huy Đức chịu tổn thất rất nhỏ bé.

Sau đó hắn đứng dậy, mỉm cười khoan khoái, đề nghị:

- Ai cảm thấy dao động hoặc sợ hãi thì ngay bây giờ hãy tuyên bố cho biết. Các anh được một khả năng cuối cùng là quyết định sẽ làm việc với chúng tôi hay là không. Nếu ai đó có từ chối thì sẽ không bị

ai làm hại cả. Anh ta sẽ được đưa trả về trại hoặc một địa điểm mới mà công việc hợp với sức anh ta.

Hắn chờ mãi. Nhưng không có kẻ nào ngậy thơ nhẹ dạ đi thú nhận như vậy.

Về toàn bộ sự việc này Gvozd đã được Weiss báo trước và do đó Gvozd đã chuẩn bị được hai người đáng tin cậy nhất cho nhóm của mình.

Mấy ngày trước khi lên đường nhóm này được thay trang phục. Họ được phát đồ lót ấm. Quần lót bằng vải bông trắng và bằng vải nilon màu da cam. Áo sơ mi màu xanh lơ. Áo len cổ lọ màu xám viền xanh ở cổ và vạt tay áo. Khăn bọc chân ấm của Liên Xô bằng vải flannel - chúng bị cắt làm đôi nên hình vuông. Quần thì trong kho chỉ còn lại loại của Hồng quân bằng vải chéo, còn áo choàng của loại chỉ huy Ủy ban cách mạng Hồng quân thì nói chung không khó. Giày ủng tuyệt đại bằng da giả.

Quần áo thường dân may kiểu nước ngoài: quần có hai túi sau, áo vest một đường viền vạt cắt rất tròn. Áo sơ mi nói chung không cổ. Đôi khi cổ được làm thêm ở trong xưởng lấy vải ở gấu áo để may, và do đó rất dễ nhận ra, còn nếu vải kẻ sọc thì đường kẻ sọc trên cổ áo không nằm ngang mà thẳng đứng.

Tất cả được nhận giày bán cao cổ bằng vải gai xám có mũi giày đen.

Quần áo và giày dép này không được phép mặc trong trại, ngay sau khi mặc thử tất cả đều phải cho đóng gói. Nếu như việc khởi hành của nhóm bị chậm lại thì quân trang phải nộp trả kho với nhãn hiệu nhỏ ghi thứ nào của ai.

Tất cả mọi chi tiết nhỏ bé này tưởng như không đáng kể đã được Weiss ghi dấu chính xác vì có ý nghĩa quan trọng. Đó là những chứng cứ xác nhận bọn tội phạm. Ngay cả việc bọn Đức không cho điệp viên của mình mặc quần áo này cũng có thể trở thành vết tích

cho việc theo dõi tình huống của người Xô Viết. Quần áo chưa mặc trong những năm chiến tranh và thiếu thốn, ít nhất đó là quần áo của bọn ăn cắp hoặc phản chiến.

Steinglitz hoài nghi theo dõi các thủ tục thử quần áo.

Trước khi tấn công vào Liên Xô, trong quá trình chiến tranh với các nước châu Âu, Hitler đã cho mở rộng thêm phạm vi các hoạt động quân sự gián tiếp và bỏ một số tiền đặc biệt vào đây. Hắn đặt hy vọng vào các điệp viên tự do và bị bắt buộc trong các giới cầm quyền của những nước này vào lòng người yêu danh dự cá nhân của chúng, vào lòng ham chuộng uy tín. Bọn trùm ngân hàng, trùm công nghiệp đã cộng tác có kết quả với các bạn hàng người Đức của mình trong các consortium quốc tế, do đó giàu lên nhờ nền độc lập của nước chúng.

Cho đến nay bộ chỉ huy Đức chú ý chủ yếu không chỉ đến những hoạt động quân sự trực tiếp, mà còn cả việc tấn công vào kẻ địch từ sau lưng bằng hình thức này hay hình thức khác.

Steinglitz biết rằng: trước khi Hitler bắt đầu chiến tranh từ chỗ dân chủ hóa và phá hoại tổ chức của kẻ địch. Mục đích tối cao của chiến tranh là đầu độc, tiêu diệt ý chí đề kháng của kẻ địch.

Thế bọn gọi là “gián điệp” này là những kẻ nào? Loại rác rưởi. Loại xác thú bị đặt xuống dưới chân để xua đuổi vào công sự của kẻ địch như đàn súc vật vào các bãi mìn của kẻ địch. Cái chết của chúng phải giúp cho việc phát hiện ra những nguy hiểm bí mật trong doanh trại kẻ địch, phát hiện ra những chiếc bẫy ở đó.

Hắn nhớ lại những gián điệp có kinh nghiệm lựa chọn được ở các nước châu Âu phần vinh. Và mặc dù bọn này cũng xa lạ với hắn, nhưng hắn luôn luôn tìm thấy tiếng nói chung với chúng để đạt được sự hiểu biết lẫn nhau. Vì bọn này và hắn đều có chung mục đích sống. Bọn này cũng như hắn nhìn thấy những món tiền lớn nhận được ở một nhà băng nước ngoài. Và nếu chúng phản bội thì không phải phản bội lợi ích riêng của chúng, mà phản bội chính phủ mình.

Trong trường hợp thất bại quân sự thì sẽ chỉ có chính phủ phải thay đổi chứ không phải mục đích và bản chất cuộc sống mỗi tên muốn làm ra tiền bằng bất kỳ phương pháp nào.

Còn bọn này?

Thì chúng sẽ giết chóc, phá hoại, truyền các tài liệu gián điệp. Nhưng chắc gì chúng có khả năng đầu độc, làm suy yếu ý chí chiến đấu của kẻ địch, chiếm được sự thông cảm, ủng hộ của các giới Xô Viết nào đó? Khi nghiên cứu các tù binh Liên Xô, Steinglitz từ lâu đã nghi ngờ rằng, chiến lược chính trị của cuộc chiến tranh chống nước Nga đã được xây dựng trên điều kiện thiết yếu giả dối, trên câu chuyện hoang đường về sự tồn tại của phái thật sự đối lập với chế độ và chính thể ở Liên Xô.

Vì nếu như điều đó đáp ứng được thực tiễn thì các nhân viên cục tình báo đã đủ để phát hiện ra những người vừa ý chúng bằng phương pháp phù hợp trong khối tù binh Xô Viết. Nhưng tiếc rằng tất cả lại hoàn toàn khác.

Số chủ yếu đã lựa chọn được chỉ gồm bọn tư tưởng yếu đuối, những kẻ vốn bị chế độ nhà giam làm cho tàn tạ, coi con đường phản bội còn tốt hơn con đường đến nhà thiêu xác.

Ngay khi bắt đầu con đường công danh, hồi còn làm việc ở cảnh sát hình sự, Steinglitz đã hiểu rõ rằng, những viên gián điệp cảnh sát xuất sắc, đó là các nhân viên hình sự. Nhưng bọn này không cần thiết đào tạo lại như là những tên gián điệp chính trị được lựa chọn ở các nước tư bản khác. Và sự đảm bảo tính đáng tin cậy của chúng là ở điểm này.

Còn bọn ở đây?

Hắn khinh bỉ bọn này cũng như một nhân viên hình sự nhà nghề loại lớn khinh bỉ bọn ăn cắp vặt chỉ vì bị sự đe dọa trước tử thần chết đói thúc đẩy.

Steinglitz lặng lẽ, khinh bỉ theo dõi bọn gián điệp mặc thử quần áo. Và ngay cả những quần áo rẻ tiền này của chúng, những thứ không có vẻ hào nhoáng sang trọng kiểu châu Âu, cũng gây cho Steinglitz sự kinh tởm.

Chắc Landsdorff cũng cảm thấy như vậy. Lão quen biết Benito Mussolini ngay từ hồi những năm đại chiến thứ nhất, khi mà Mussolini hoạt động như một gián điệp thường của “Phòng nhì”. Hắn làm việc cho gián điệp Pháp, đồng thời vẫn giúp đỡ cả Landsdorff, một gián điệp quý tộc Đức giàu có được tiếp đón trong các nhà sang trọng nhất ở Paris, La Mã, London. Chính phủ Winston Churchill đã bắt đầu con đường công danh chính trị của mình từ một tay tình báo và làm thế nào biết được, nếu như Landsdorff, vốn đã quen biết hắn trong những năm đó, dự đoán được tương lai của hắn thì nhiều cái có thể khác rồi... Còn Hitler? Không phải ngẫu nhiên dưới triều hắn ngành gián điệp Đức được phồn vinh như thế này. Goethe đã viết luận án của mình sau khi cống hiến nhiều năm cho việc nghiên cứu hệ thống gián điệp toàn diện của Nhật, và sau đó hệ thống này đã được đưa sang đất quốc xã với quy mô toàn diện.

Trường hợp học viên Phase đã gây cho Landsdorff cảm xúc nặng nề. Lão không thể đoán ra được con người có ý chí mạnh mẽ này. Buổi nói chuyện với Phase đã gây cho lão niềm hy vọng là người thanh niên có nghị lực, có học thức này, con trai một bác sĩ, do tin tưởng vào các giáo lý phát xít sẽ có thể hoàn thành nhiệm vụ phức tạp. Và thế là lão bị lừa! Bây giờ, thắm thía linh cảm an toàn nghề nghiệp, lão tự từ bỏ mọi dự định mới tìm kiếm trong học viên một tình báo xuất sắc giống loại mà lão đã từng lựa chọn để dùng ở nhiều nước châu Âu.

Bây giờ Landsdorff hạn chế cả các báo cáo của đại úy Gerd, lão đòi hỏi Gerd những tin tức viết chữ không phải truyền miệng để trong trường hợp nào đó chỉ đưa ra những tài liệu đã lựa chọn đặc biệt và thủ tiêu những tài liệu có thể là bằng chứng không lợi cho lão.

Và chỉ có Dietrich giận dữ vì câu chuyện học viên Phase, hẳn theo dõi quá chi li mọi quá trình đào tạo nhóm đặc biệt với một nghị lực khác thường đúng là bẩm sinh không thuộc tính hẳn. Thế là hẳn nhận thấy một học viên thử giày cầu thả, và khi thử kho bảo học sinh chú ý đến hình như để một chiếc giày cao cổ hơi dài, thì tên này lại khinh xuất nói: “À, thôi được, không sao”. Và chỉ một điều đó cũng đủ để Dietrich loại tại chỗ học viên này ra khỏi nhóm đặc biệt.

Qua đây Weiss có thể kết luận là sự chú ý quá tập trung của Dietrich bây giờ trở nên rất nguy hiểm ngay cả đối với bản thân anh.

Anh cư xử với Dietrich bằng thái độ nghiêm túc dứt khoát, và tránh mọi câu chuyện không liên quan trực tiếp gì đến công việc.

Weiss cắt ngang những dự định của Dietrich muốn tìm hiểu thêm xem cái chết của học viên Phase đã gây cho anh cảm xúc gì bằng những lý lẽ băng quơ:

- Tên nhóc thần kinh. Sợ công tác gián điệp, vì thế chạy trốn.
- Nhưng nó đã bắn đến viên đạn cuối cùng!
- Vì sợ sẽ bị trừng trị về tội chạy trốn. - Rồi anh nói thêm miệng cười nhạo báng: - Vì tuyệt vọng. Sợ bị tra tấn, có thể thôi.

Tù binh bí danh “Titmouse” là trưởng trại học viên. Đó là một tên người nặng nề, béo phì, quá hống hách và đòi hỏi quá cao với học viên.

Trong những năm chiến tranh thế giới thứ nhất hẳn bị Đức bắt làm tù binh. Đến năm ba mươi là thành viên đoàn đại biểu thương mại Liên Xô, - hẳn được trao nhiệm vụ mua các chất phẩm nhuộm cho ngành dệt - hẳn đã ở lại Đức. Hẳn được sự giúp đỡ về vật chất của Trung tâm bạch vệ khai báo cho Gestapo những kiểu dân mang tư tưởng Xô Viết hóa. Bị quăng làm gián điệp vào Liên Xô. Hẳn trở nên nhút nhát. Tiền bạc hẳn phung phí trong các tiệm ăn nhà chứa. Được gọi trở về Đức hẳn bị giam vào trại tập trung, ở đây hẳn khai

báo về những người cộng sản Đức bị giam giữ bằng cách chiếm lấy lòng tin của họ. Hắn tự khai là công dân Liên Xô bị Gestapo bắt. Nhưng thất bại. Từ trại tập trung hắn được đưa về Cục tình báo như một chuyên gia về các vấn đề Nga. Hắn nhận ra không bị hỏi han gì đến. Rồi làm phiên dịch. Sau lấy một gái hư hỏng. Bị loại ra khỏi Cục tình báo vì chuyện vợ con không đứng đắn. Thế là sống bằng tiền vợ kiếm được. Khi vợ bị lăn lóc trong bệnh viện chuyên khoa hắn đi làm chân gác cổng cho một khách sạn đêm. Rồi lại đến sứ quán Liên Xô và bằng cách nào đó hắn đã lừa bịp được mọi người. Người ta thương hại hắn và cho phép hắn về nước. Hắn bị gọi nhập ngũ vào Hồng quân tháng Bảy năm 1941, hắn chạy sang với bọn Đức.

“Titmouse” nói với học viên:

- Dân Nga, đó là dân tộc của nông dân và binh lính, còn tướng lĩnh bao giờ cũng chỉ là người Đức. Người Đức đúng là không tâm hồn. Tâm hồn đó là ở chúng ta, người Slav cổ. Vì nó mà có chuyện viễn vông và ngốc nghếch. Người Đức thích cái gì? Trật tự, Sạch sẽ, Gọn gàng - cái mà chúng ta không có. Hãy tuân theo thì sẽ được nguyên vẹn.

Là một tên lính lỗ mãng, ngốc nghếch, hắn lại mong muốn củng cố hơn nữa những phẩm chất này để chiếm lòng tin của bọn chỉ huy.

Đại úy Gerd coi “Titmouse” là loại kiểu mẫu của người Slav.

Sau khi trở nên đa nghi, Dietrich thấy nghi ngờ con người “Titmouse”. Một tên theo chủ nghĩa quân chủ Nga, theo những kẻ gắn bó với nước Nga thống nhất vĩ đại, theo những kẻ ngây thơ cho rằng chỉ cần nước Nga được thoát khỏi ách Bolshevik một cái là Nga hoàng sẽ lại bước lên ngai vàng ngay, còn người Đức sẽ tình nguyện bỏ đi. Dietrich cho rằng kiểu suy nghĩ như vậy sẽ đẻ ra những ảo tưởng không những chỉ vu vơ mà còn có hại nữa. Nước Nga, Ukraine, Caucasus, đó là những thuộc địa không thể bỏ qua của đế quốc Đại Đức. Và không có hình thức nào khác quản lý các lãnh thổ này có thể chấp nhận được. Ai có lối suy nghĩ khác sẽ bị

nghi ngờ. Dietrich đã đặt sự theo dõi “Titmouse”. Hấn cũng không tin tưởng cả điện báo viên trạm phát thanh tham mưu nguyên là phi công chiến đấu Hakke. Hấn nghi ngờ tên này vì thái độ thương xót thành Rem bị quốc trưởng trừng phạt và những chỉ huy lái máy bay khác ngày 30 tháng Bảy năm 1934 chiều theo các yêu cầu của hội đồng tướng lĩnh Đức. Hakke là đảng viên đảng xã hội dân tộc từ năm 1930, hấn vẫn trung thành với Đảng quốc xã chẳng khác gì thượng úy Gerlach, nhưng phần nào thông minh hơn. Nói đúng hơn là hấn đủ đầu óc để hiểu được rằng sau khi các phi công làm xong cái công việc đao phủ đen tối nhất thì đã làm nhân dân Đức kinh hoàng và Hitler đã chinh phục được các tên trùm công nghiệp Đức thú nhận được lệnh của chúng chuẩn bị chiến tranh dưới sự đỡ đầu của Bộ tổng tham mưu, còn bọn quốc xã loại tốt đen thì chỉ được phân cho vai trò của những tên cuồng tín điên rồ không biết suy nghĩ, làm lực lượng chinh phạt phụ của quân quốc xã, không hơn không kém bằng các chiến công đẫm máu bản thủ của chúng. Và vì thế Hakke cũng như Gerlach có thái độ cau có không thân thiện với Dietrich vì nhìn thấy ở tên đại úy một trong số những đại diện của giai cấp cầm quyền lâu đời của giới quý tộc quân sự Phổ.

Hấn cũng có thái độ như vậy với Gerd vì hiểu rằng, đối với Gerd việc cộng tác với đảng quốc xã chỉ là hình thức hoạt động có đi có lại của giới tư bản độc quyền với bọn trùm quốc xã mà thôi. Không có gì hơn.

Hấn cảm thấy mọi hy vọng của mình đều bị lừa dối. Là một tay lão thành trong phong trào quốc xã, hấn đã tính toán đến địa vị cao sang hơn địa vị mà hấn giành được khi bị đưa vào hàng ngũ cán bộ tình báo của một đảng quốc xã để theo dõi sự đáng tin tưởng về mặt chính trị của từng đảng viên quốc xã không kể bất kỳ chức vụ hay cấp bậc nào. Mọi ý định “bắt mạch” Weiss của hấn đều bị anh làm thất bại vì cách tiếp xúc rất thông minh. Là người hiểu biết sâu về lịch sử cổ Hy Lạp, Weiss đã kể rất hấp dẫn cho Hakke nghe những quy tắc lễ nghi nào và những điển hình nào mà đảng quốc xã rút ra ở người Hy Lạp và chúng có ý nghĩa gì ở hình thức ban đầu của nó. Điều này cho phép Weiss tránh khỏi những câu trả lời cho các câu

hỏi và đồng thời phô ra được những tài thức sâu sắc của mình trong các khía cạnh của bản kinh phát xít.

Nhưng cuộc sống của Weiss ở đây không phải chỉ thu lượm mọi quan hệ có khả năng ở xung quanh anh mà anh còn dựa vào chúng để nghĩ ra sách lược hành động với từng tên một. Anh không thể tập trung mọi sức lực của mình và cả trong vấn đề đó chỉ là vì với nghĩa tổng quát đã hợp lại thành lao động của anh, một người tình báo, là thu thập, chọn lọc và lập thành tài liệu rồi truyền chúng về Trung tâm và đồng thời nghiên cứu cả những kẻ nằm trong tầm mắt của anh.

Để có khả năng thực hiện nhiệm vụ trực tiếp của mình, trước hết anh phải được thừa nhận là nhân viên Cục tình báo Đức. Và khi anh còn chưa là nhân vật chỉ huy mà chỉ là kẻ thừa hành mệnh lệnh, phục tùng nhiều kẻ khác thì rõ ràng anh phải hoàn thành không những chỉ là một phần công việc của những kẻ mà anh phải phục tùng. Và không chỉ đơn giản hoàn thành, mà phải hoàn thành xuất sắc với độ cực kỳ chính xác, như bọn nhân viên Cục tình báo vẫn nói, độ chính xác có trong dòng máu người Đức chính cống.

Weiss biết chỉ cần phạm một sai sót nhỏ bé nhất về công việc, dù bất kỳ tên nào cảm thấy là công việc không hoàn thành, anh sẽ bị thải ra mặt trận chứ không thoát đi đâu được. Weiss luôn luôn phải tỏ rõ sự cảnh giác gấp đôi: một mặt về ngành nghề, không phút giây nào anh được quên mình là nhân viên Cục tình báo Đức, mặt khác, sự cảnh giác của người tình báo Liên Xô mà kết quả công tác của anh phụ thuộc vào chính kết quả sự phục vụ của anh trong Cục tình báo Đức.

Và thật rõ ràng, Weiss không thể coi nhẹ công tác này so với công tác kia vì quá bị vất vả theo một công việc. Ngược lại vừa mới nhận được nhiệm vụ theo một hướng, lập tức như chuyển động của con thoi, xuất hiện ngay một cách cân đối yêu cầu tăng cường hoạt động theo hướng ngược lại.

Tóm lại, nếu vứt bỏ những khoảnh khắc mang đặc tính tâm lý và không nghĩ đến những mục tiêu cao xa cuối cùng đã chỉ đạo Weiss thì các chuyên gia nghiên cứu vấn đề vệ sinh lao động dứt khoát sẽ đi tới kết luận là sự kết hợp hoạt động căng thẳng và nhiều hình thức như vậy đòi hỏi ở con người một sự chịu đựng kích động thần kinh rất cao mà thường chỉ những người trong cơn cảm hứng quên mình mới có.

Nhưng Alexander Belov lại hoàn toàn mất quyền có các cơn như vậy. Nguồn duy nhất mà anh dùng để thu thập sức lực dự trữ là tinh chất có lý trí bình thản, thận trọng.

Anh đã tự luyện ngủ không mơ màng để đầu óc có thể được nghỉ ngơi hoàn toàn dù trong khoảnh khắc. Anh cũng đã rèn luyện được, tất nhiên trong các trường hợp có khả năng như làm thế nào kìm hãm nhận thức của mình, biến thành chàng ngốc, ngừng kích động thần kinh trong một thời gian. Anh tự nguyện trang cho mình sự chăm chú làm ra vẻ kính cẩn lắng nghe những lời huấn thị dài dòng của bọn chỉ huy cấp dưới, nhưng bản thân anh thì lúc đó lại thích thú tự yếu mềm đi và không nghĩ gì hết, không nhớ lại gì cả để đầu óc được nghỉ ngơi.

Những lúc nghỉ ngơi như thế đã giúp cho Weiss vượt qua một cách xuất sắc, với độ chính xác cần thiết tính chất hai mặt trong cương vị của anh, và sự đòi hỏi toàn bộ sức lực anh.

Chỉ riêng trách nhiệm của người phiên dịch - huấn luyện viên đã chiếm mất của anh mỗi ngày chín mươi giờ rồi, và chức vụ này không những chỉ mất thời gian mà còn hao tổn trí lực của anh nữa. Muốn hoàn thành có kết quả công tác này cần phải có sự sáng suốt không mệt mỏi. Hơn nữa phải cộng thêm vào các nhiệm vụ hành chính và kinh tế mà anh thường được trao, với sự cần thiết khi tiếp xúc với bọn đồng nghiệp, ở ngoài giờ làm việc phải sinh động, vui tươi và duyên dáng trong lời ăn tiếng nói như bất kỳ một người có giáo dục tốt nào.

Vì vậy mà những thời gian tự do thỉnh thoảng đến với anh, Weiss ép như ép chúng lại thành thức ăn khô, nén chặt một cách có suy nghĩ kỹ đến giới hạn tối đa.

Những chuyến đi Warsaw dù ngắn ngủi thế nào đi nữa Weiss cũng cố gắng sử dụng có lợi nhất, như một lần anh đã làm quen được với viên quan chức nhỏ của Đức trong nhóm thanh tra phối liệu ở Phủ thống sứ.

Weiss giúp viên quan chức này một việc nhỏ bằng cách thu xếp cho chiếc xe của lão ta được sửa chữa trong gara nhà binh.

Về phần mình, viên quan này rõ ràng mong muốn được đề cao trước con mắt của Weiss, đã huênh hoang khoe rằng nhiệm vụ lão được trao có một tầm quan trọng đặc biệt. Trước đây ít lâu chỉ chuẩn bị sẵn quân phục mùa đông cho các đơn vị vùng đất chiếm được. Nhưng bây giờ đã nhận được lệnh cung cấp đồ ấm cho tất cả các quân đoàn mặt trận phía Đông.

Điều này nói lên rằng, mặc dù Hitler và hội đồng tướng lĩnh của y đã hứa hẹn chấm dứt chiến tranh với nước Nga vào cuối năm 1941, nhưng Bộ tổng tham mưu vẫn chuẩn bị chiến tranh kéo dài.

Weiss đặc biệt chú ý đến tên thợ máy - chuyên gia về các máy tính - được cử từ Berlin đến để chỉnh lý chiếc máy ghi mật mã đặt trong khu nhà của đài phát thanh.

Các máy mật mã kiểu này do một công ty Thụy điển sản xuất, nhưng mấy năm trước đây bọn Hitler đã mua được bọn kiểm tra cổ phiếu và trở thành chủ nhân thực sự công ty này. Công ty đảm bảo cung cấp sản phẩm của mình cho nhiều ngành chuyên môn trên thế giới. Và thế là bỗng nhiên công ty từ chối không thay thế những bộ phận máy mật mã dự trữ chóng bị mòn đặt dùng ở các nước châu Âu mà Hitler chuẩn bị tấn công vào. Các máy này bị hỏng đúng vào lúc ngành chuyên môn các nước này cần đặc biệt ráo riết hoạt động.

Tên thợ máy tỏ vẻ quan trọng kiểu giáo sư đại học. Weiss đón hấn ở nhà ga Warsaw, chở hấn về doanh trại “Ban tham mưu Valia” và còn nhường cho hấn phòng riêng của anh để chỉ được quyền tối tối nói chuyện với hấn.

Weiss đã có một số khái niệm về kết cấu các loại máy kiểu này. Viện sĩ hàn lâm Linev cho rằng, dần dần chúng có thể được sử dụng như một bộ óc tích trữ tin tức loại khổng lồ, và khẳng định rằng tương lai vĩ đại thuộc về những máy này.

Trong khi nói chuyện với tên thợ máy, Weiss hài hước và độc địa nghi ngờ khả năng làm việc chính xác và liên hợp rất chặt chẽ của các loại máy giống loại mật mã, do đó ngầm làm tên thợ máy tức giận. Nhưng Weiss lại củng cố quan điểm bảo thủ của mình bằng sự hiểu biết sâu rộng về kỹ thuật. Và để đánh bại Weiss, tên thợ máy không những chỉ giới thiệu với Weiss một cách có cơ sở và tỉ mỉ về sơ đồ kết cấu máy mật mã, nhưng hấn giải thích trong lúc tranh cãi, chỉ vẽ gạch trên giấy chiếc máy này hình thành hệ thống dùng mật mã, việc máy tự kiểm tra các dấu mật mã ra sao và chính những chi tiết nào do làm việc không chính xác có thể làm hỏng độ đúng đắn của bản mật mã lẫn bản dịch và để giảng giải, hấn chỉ trên các hình mẫu sai hỏng ở đâu, nơi nào bị mòn.

Weiss lại truyền tất cả những chi tiết tản mạn này về Trung tâm. Ở đó đã tìm ra chìa khóa dịch mật mã này.

Thật đã rõ bí mật mã này được cất giữ trong chiếc tủ thép cùng một lúc mở được bằng hai chìa khóa do những người khác nhau giữ, ngoài ra, còn một bộ mật mã nữa cho chiếc chìa khóa thứ ba rất đặc biệt, thay đổi gần như hàng tuần...

Để đánh cắp những bí mật như vậy ở những ngành ngoại quốc khác, cục tình báo đã thảo ra các chiến dịch có áp dụng cả sự mua chuộc, ám sát, phá nổ, và có hàng nhóm các tình báo nhà nghề cáo già nhất tham gia. Không những chỉ có sự nhanh trí và tháo vát giúp Weiss, mà chủ yếu còn nhờ những khả năng toán học xuất sắc mà

anh đã hy sinh cho môi trường hoạt động mới khó khăn này của mình nữa.

Và mặc dù mật mã thay đổi từng giai đoạn, nhưng trong khoảng thời gian nào đó, trong khi nó có tác động, thì trung tâm cũng đã có được khả năng dịch mật mã các bản tin của đài phát thanh “Ban tham mưu Valia”.

Tất cả những chuyện đó là lao động hàng ngày của chiến sĩ tình báo Alexander Belov, nó không tách khỏi lao động của binh nhất Johann Weiss. Vì ngoài công tác phiên dịch hàng ngày ở trường, anh còn phải thảo các báo cáo hành chính và nội dung tóm tắt với đủ các tin tức khác nhau về những vùng Liên Xô đã được dự kiến tung các nhóm phá hoại vào. Ngoài ra anh còn mất thời gian vào những nhiệm vụ của Ban chỉ huy từ việc gói bưu phẩm về cho gia đình cho đến những báo cáo tài chính anh phải viết thay cho viên phó chỉ huy trường phụ trách tài chính vật chất.

Thêm vào đó Weiss phải luôn luôn theo dõi những học sinh cho các mục đích của mình. Gvozđ đã thận trọng tìm hiểu những ý nghĩ thầm kín của họ, nhanh chóng học được cách báo cáo ngắn gọn về họ cho Weiss trong các buổi gặp mặt trên đường đi từ bãi tập đến nhà ở.

Mặc dù công việc vô cùng nặng nề nhưng mọi việc ở Weiss diễn ra vẫn rất tốt: lệnh bất thường của đại úy Gerd ngồi vào xe với hắn để đi theo một nhóm đặc biệt đến sân bay gần mặt trận, đối với anh thật quá bất ngờ.

Gerd chỉ cho phép đi chuẩn bị trong giây lát: thay giày cao cổ bằng ủng và lấy mang theo một bộ quần áo lót ấm.

Weiss nhận thấy rằng, ngồi cạnh tên lái xe tải có thùng xe kín, trong đó là các điệp viên, là điệp báo viên Hakke với nét mặt cau có. Và trong số điệp viên vì sao có cả trưởng trại “Titmouse” - tên này chưa được đào tạo để tung sang hậu phương Xô Viết.

Chỉ trong trường hợp hãn hữu tên đại úy mới tiễn các nhóm ra sân bay. Thường là một trong số các sĩ quan.

Hầu như suốt dọc đường hãn nói chuyện thân thiện với Weiss, thậm chí còn coi là cần thiết phải trao đổi với anh các ý kiến về vấn đề phục vụ trong trường tình báo có lợi ra sao. Chẳng hạn đối với hãn thì công tác này có lợi cho hãn nhiều mặt vì ở đây hãn tích lũy được kinh nghiệm quý báu mà dứt khoát hãn sẽ ứng dụng vào trong các hoạt động thương mại tương lai của mình. Và đúng là Weiss có được biết sự tồn tại của Phòng “N. V-7” của cơ quan tình báo kinh tế “I.G. Farbenindustrie” - nơi cung cấp cho consortium lớn nhất này khả năng nhận được tin tức trước tiên. Và kinh nghiệm hoạt động gián điệp của “Ban tham mưu Valia” đúng là sẽ làm giàu phương pháp của ngành tình báo thương mại, thiếu ngành này thì không một công ty lớn nào có thể phát triển một cách có kết quả được.

Và hãn thân thiện khuyên Weiss hãy chuyên môn hóa trong lĩnh vực gián điệp kinh tế, vì rằng trong trường hợp nếu nước Đức chiếm được toàn thế giới và sẽ không còn nước nào cạnh tranh nữa thì sẽ còn sự cạnh tranh giữa những consortium quốc tế của Đức, và các consortium này sẽ cần đến sự giúp đỡ của các tình báo giàu kinh nghiệm.

Weiss lơ đãng nghe đại úy nói vì anh còn bận tính toán xem những công việc gì chưa hoàn thành được trong chuyến đi bất ngờ này và điều gì sẽ xảy ra. Anh suy nghĩ đến cả sự bất ngờ này không phải ngẫu nhiên, mà hơn nữa, anh không thể phát hiện ra mục đích của nó, dù anh muốn lái câu chuyện sang đề tài đang làm anh phân vân như thế nào đi nữa.

Weiss chỉ hơi đề cập đến đề tài này lập tức Gerd trở nên lo lắng cau mặt và im lặng. Thái độ của Gerd đã buộc Weiss phải xác định rõ hơn sự phán đoán của mình: là sự bất ngờ của chuyến đi này đã được kẻ nào đó ước tính trước. Nhưng kẻ nào?

Xung quanh phủ toàn tuyết trắng. Đất khô và lạnh.

Tên đại úy mặc bộ quần áo hàng không có máy sưởi điện và dây dẫn được hấn nối vào các bộ phận ắc quy dự trữ đặt riêng trên sàn cabin.

Ngoài ra trên bàn kẹp còn có hai phích lớn đựng cà phê nóng. Nhưng mỗi lần rót cà phê cho mình Gerd lại quên không mời Weiss uống cũng như không chia sẻ cho anh bữa ăn sáng đã được đặt gọn trong bộ cặp lồng mang đi đường có các đĩa bằng nhựa và cả bộ thìa phớt xớt, dao lẫn chiếc ép hoa quả kẹp chặt vào nắp.

Bắt đầu bão tuyết. Qua màn không khí trắng dày đặc đang chuyển động Weiss trông thấy nhân dân các làng xóm và thị trấn lân cận đang hát tuyết sang bên đường dưới sự theo dõi của binh lính, và không phải tất cả đều có xẻng - một số hát tuyết bằng các tấm gỗ.

Tên đại úy ngủ, bộ mặt hấn mềm nhũn, môi xệ xuống, và hình như đây không phải bộ mặt của người sống, mà là chiếc mặt nạ.

Tuyết rơi lả tả xạt vào cửa kính xe hơi. Hai chiếc gạt tuyết trên kính chạy đều đều giống như hai chiếc thước gạt sạch tuyết trên kính chắn gió. Chúng chuyển động gạt đi gạt lại đều đều giống như dao động của quả lắc đồng hồ đo thời gian dài dằng dặc và vô tận.

Chỉ lúc này trong tình trạng vô cùng rời rạc, Weiss mới cảm thấy người bị mệt mỏi rã rời đến cực độ. Xung quanh trở nên yên lặng vì sự căng thẳng quá mức, vì sự suy nghĩ sâu sắc, tổng hợp giải những phương trình có nhiều ẩn số, nghiêm túc tự quan sát không mệt mỏi và chú ý một cách thận trọng, nhậy bén đối với sự việc. Toàn bộ những điều này giống như cuộc đấu rất căng thẳng của một với tất cả, kéo dài hết ngày này sang ngày khác và trong từng giây phút.

Và bây giờ, trên đường đi anh cố tình để mặc đầu óc được nghỉ ngơi, không suy nghĩ và hầu như mất nhận thức. Đó là tình trạng mất nhận thức thường xâm chiếm con người sau khi toàn bộ sức

lực đã bị tập trung căng thẳng cực độ. Trong nhận thức của anh không còn có sức đề kháng với những ký ức đang vút qua. Trước đây anh không cho phép mình được như vậy, vì đó là sự nhượng bộ mềm yếu.

•••

...Thế là cũng như lúc này, những bông hoa tuyết rơi lả tả. Chúng biến mất trên dòng nước sông Moskva không bị đóng băng màu trắng đục. Anh đi trên bờ sông cùng với Lina Lineva⁵⁰. Cô nói với vẻ xúc động, kết luận:

⁵⁰. Lina Lineva là con gái viện sĩ Linev, thầy học của Sasha Belov - ND. (tr.371)

- Nếu con người dừng cảm thì phải dừng cảm trong mọi trường hợp.

Anh ngắm bộ mặt Lina - khuôn mặt xương xương, đôi má mềm ướt và không thể nói khuôn mặt này đẹp được. Nhưng đôi mắt lúc nào cũng cời mở, trong sáng, rục rỡ như vậy.

Anh nhìn và rất hiểu ở đôi mắt Lina. Đáp lại cái nhìn của cô, anh nói:

- Nhưng, - giá như em chứng minh được rằng, em đang yêu. Và không muốn nghĩ gì khác nữa.

- Khi đó em cũng không nghĩ gì cả, còn anh thì không có quyền nghĩ! Nhưng anh đã nghĩ.

- Chính thế, nghĩ đến em! Lẽ nào em không hiểu?

- Khi đó em muốn bắt anh suốt đời nhớ đến em. Em quyết định như thế và hết.

- Thậm chí nếu sau này chúng ta không ở gần nhau?

- Thế anh cho rằng, tất cả những chuyện đó là để anh sử dụng suốt đời à?

Belov không thích thú toàn bộ câu chuyện này. Và anh buồn rầu nói:

- Anh cảm thấy chúng ta không phải nói chuyện với nhau, mà đọc bài đối thoại nào đó của người khác.

Lina dừng lại. Đôi mắt cô trở nên hiền hậu. Cô sung sướng thốt lên:

- Có thể chứ, cuối cùng thì hiểu rồi đấy. - Và, thở mạnh một cái, cô thàn thì nói: - Sasha, anh biết đấy, tình yêu đòi hỏi sự lịch thiệp cao nhất... và sự thông minh.

- Anh có đọc thấy điều này ở đâu đó.

- Có khả năng như vậy. Nhưng em lại muốn tìm thấy ở anh như thế.
- Thôi được, - Belov giận dỗi nói. - Hãy đi mà tìm...

•••

Một lần viện sĩ hàn lâm Linev nói với Sasha:

- Một nhà bác học thực sự phải biết tất cả những gì tồn tại trên trái đất trong lĩnh vực khoa học mà mình đã hiến thân vào, và tất cả những gì có khả năng về các bộ môn khoa học kèm theo. Nhưng nếu sau khi có tất cả các hiểu biết này mà nhà bác học không rút ra được những kiến thức thì đó không phải là nhà khoa học, mà chỉ là chiếc tủ sách. - Rồi ông nóng nảy nói: - Việc tăng lớp trí thức mới của chúng ta nắm được tiếng nước ngoài - đó không chỉ là vấn đề hiểu biết về công việc, mà còn là vấn đề tư tưởng. Biết một ngôn ngữ thôi - đó là dấu hiệu của sự hẹp hòi dân tộc hay là sự dốt nát.

Belov biết ơn sự đòi hỏi dứt khoát, khắc nghiệt của Linev vì sự hiểu biết tiếng nước ngoài một cách tuyệt vời của mình.

Linev nghiêm túc và cạnh kẽ chơi nhiều môn thể thao, viện sĩ khẳng định:

- Một cán bộ khoa học phải có cơ thể thật khỏe mạnh. Ngày làm việc của nhà khoa học không có mức độ. Việc tập trung cả thể lực và trí lực rất toàn diện. Nếu như hoạt động của mình bị gián đoạn chỉ vì một sự khó chịu của cơ thể - thì đó thật là chuyện kỳ quặc đáng giận, không tha thứ được. - Ông trao đổi kinh nghiệm cuộc sống riêng của mình: - Chuyện vợ con tuyệt đối không được ở trong tuổi niên thiếu. Chỉ một lần và xong. Những chuyện va chạm yêu đương thường dẫn theo sự tiêu phí toàn diện năng lực thần kinh không hoàn lại được.

- Ba! - Lina trách móc thốt lên. - Nhưng mà ba lại hoàn toàn không như vậy. Con đã đọc những thư trước kia ba viết cho mẹ.

- Tức là, có bằng chứng khẳng định là ba đúng, - viện sĩ nói, hoàn toàn không bị lúng túng. Quay về phía Belov, ông giải thích: - khi theo đuổi người vợ tương lai của mình, lúc đó còn là nữ sinh nhạc viện Petrograd, tôi, một thanh niên hoàn toàn không có khả năng gì và rất dốt về âm nhạc. Tôi đã tiêu phí rất nhiều thời gian quý báu để nghe các buổi hòa nhạc và thậm chí còn định học đánh đàn thập lục nữa. Anh tưởng tượng được không? Đàn ông đi chơi đàn thập lục! Đó là mức cao nhất của sự chiều chuộng người yêu. - Về giờ vực liếc nhìn con gái, đầu hát về phía Belov, ông hỏi: - Thế nào, Belov vẫn còn chịu đựng được tiếng đàn dương cầm thao thức canh khuya của con chứ?

- Nhưng mà anh ấy yêu âm nhạc.

- Ba không biết, ba không hiểu anh ấy yêu gì, - viện sĩ bực tức và tinh quái bổ sung thêm: - Nhưng hồi trước ba không những chỉ thích nghe người vợ tương lai của mình biểu diễn, mà còn thích ngắm người yêu để mơ ước cảnh yên lặng của hai người bên nhau nữa.

- Nhưng ba cũng thích thú khi con chơi đàn đấy thôi!

- Ba đã có được phản xạ tự vệ rồi.

Một lần Lina nói với Sasha:

- Ba em cư xử với anh chẳng khác gì một huấn luyện viên đối xử với người học trò của mình mà ông ta đang đào tạo để lập kỷ lục thế giới. Ba em hiếu danh và mơ ước học trò của mình sẽ vượt lên trên cả chính ba em.

Viện sĩ rất thích thú khi nào Belov ở lại ăn cơm trưa với gia đình ông. Khi lau tay, viện sĩ tuyên bố:

- Tôi là người sùng bái phong tục xưởng thợ thời trung cổ, khi các thợ cả nhận học trò vào chỗ mình nuôi dạy.

Trong bữa ăn thường diễn ra câu chuyện nghiêm chỉnh:

- Vladimir Ilyich⁵¹ là nhà bác học vĩ đại nhất, - một lần viện sĩ nói. - Do đó mà cách mạng tháng Mười không mang đặc tính của sự ngẫu nhiên về chính trị. Tôi cho rằng trong chính trị cũng như trong khoa học, chủ nghĩa chủ quan - đó là kết quả của sự ngu dốt rất nguy hiểm và của ý kiến cá nhân kiêu căng. Tôi tin chắc chủ nghĩa chủ quan cả trong chính trị và khoa học đều xa lạ với chủ nghĩa Bolshevik và chỉ mang lại tác hại rất lớn...

51. Vladimir Ilyich tức Lenin - ND. (tr.375)

... Belov không đủ can đảm để rẽ vào từ biệt gia đình Linev trước khi anh đi xa Moskva. Chỉ trong đầu óc anh mới tưởng tượng nổi cái tin này - học trò của việc sĩ, do tính non trẻ sau khi bỏ trường đại học bỗng nhiên đi đến một nơi không biết - lên miền Bắc - sẽ gây cho viện sĩ Linev sự khinh bỉ và tức giận như thế nào. Còn Lina? Cô nghĩ gì về anh?

Bây giờ trong cảnh không hoạt động trên đường đi, Weiss mới cho phép mình tự do tưởng tượng như vậy, giống như tặng cho chính mình sự nghỉ ngơi, anh đã để lại một số phần tiểu sử của đời mình, chẳng khác gì nghe băng ghi âm những phần đó.

Anh nhớ lại bộ mặt trắng bệch, lạnh nhạt, ngửa ra phía sau với đôi mắt không cử động, đôi môi hầu như chết lặng đi, nóng hổi, run lên, mềm ra, đôi tay Lina uể oải, bất lực. Còn anh thì không dám kiên quyết. Không, anh đã kiên quyết. Anh đã kiên quyết tránh sang bên và thở hổn hển, cố kìm mình, anh hỏi: - Lina, em hiểu chứ? - Anh rung vai Lina. Em hiểu chứ?

Lina im lặng. Cô nhồm dậy, sửa lại tóc, ngồi xuống bên gương và nhìn Sasha qua gương, cô nói dần từng tiếng:

- Em lúc nào cũng hiểu và nhớ tất cả - đó là thiếu sót của em. Nhưng em hứa với anh rằng: không bao giờ, trong bất kỳ hoàn cảnh nào, từ nay em sẽ không quên những thiếu sót này của em với anh. Anh có thể tin được. - Và hứa hẹn về trả thù - Bây giờ anh không còn bị đe dọa bởi nguy hiểm đã hành động vô đạo đức, không khai giá thú kết hôn nữa.

- Lina, - anh thốt lên trách móc.

- Vô liêm sỉ không phải là điều em nói, mà là ý định của anh muốn làm em hiểu rõ. - Rồi đưa mắt nhìn xuống, Lina âm thầm rầu rĩ nói: - Rõ ràng là ngay cả chuyện này con người vẫn không gần gũi đến cùng với nhau, - Nheo mắt nhìn vào nắm tay Sasha: - Ôi, bây giờ

anh mới xa cách em làm sao! Và bé nhỏ như người tí hon, nhưng, - cô nhạo báng nói thêm, - thật đường hoàng và thông minh.

Chuyện đó xảy ra đúng vào ngày Belov được báo là phải chuẩn bị cho người thân thiết biết chuyện anh phải vắng mặt dài hạn, và như đồng chí chỉ huy thể hiện rất tế nhị “nếu như anh không chịu trách nhiệm về đạo đức trước người nào thì không cần thiết phải nhận về phần mình cái chưa hoàn thành vào trước lúc đi công tác đặc biệt dài hạn”.

Ba Mười Bảy

Đại úy Gerd ngả lưng thoải mái trên ghế xe, chẳng khách sáo gì đẩy Weiss ngồi sát vào thành cửa sắt lạnh lẽo. Sau giấc ngủ thoải mái trong bộ quần áo hàng không sưởi bằng điện, sau khi uống cốc cà phê và khẩu phần cô nhắc đáng kể, hắn trở nên hiền lành và không khước từ việc tán gẫu với Weiss.

Rõ ràng là Gerd muốn giảng giải cho người bạn đường của mình rằng, mặc dù chức của hắn không cao - hắn chỉ là đại úy, nhưng địa vị của hắn trong ngành công nghiệp Đức thì ngang hàng, thậm chí hơn cấp tướng. Và, về thực chất, những người giống như hắn có vốn liếng khổng lồ, bao giờ cũng độc lập với mức có thể cho phép mình nói những chuyện mà ngay cả những viên quốc xã cáo già nhất cũng không dám mở miệng ra nói vì sợ bị trừng phạt.

Về Canaris hắn khinh bỉ nhận xét rằng, trong những năm đại chiến thứ nhất tên này làm gián điệp với nữ điệp viên xuất sắc Mata Hari, nhưng đúng là Canaris đã khai báo Hari cho bọn Pháp và do đó hắn thoát khỏi bẫy do “Phòng nhì” giăng ra bắt hắn. Bây giờ địa vị của Canaris còn thấp kém, vì rằng sớm hay muộn Himmler nhất định sẽ thống nhất được tất cả các ngành gián điệp Đức phục tùng mình và thực tế sẽ trở thành nhân vật thứ hai ở quốc xã. Còn về Heydrich, thì đã có dư luận là tên này đã ra lệnh đánh cắp bia mộ bà hắn trên đó khắc tên Sarah Heydrich và đã thay bằng chiếc bia khác bây giờ chỉ còn khắc họ tên viết tắt mà thôi. Chuyện này Canaris có biết và Heydrich cũng rõ là Canaris biết chuyện này, và vì thế hai tên này phải hòa giải với nhau...

Gerd cho rằng kẻ nhìn xa thấy rộng nhất trong toàn bộ đảng quốc xã là Goering. Cái yếu của Goering về mặt huân chương và chức tước có thể tha thứ được. Goering đã bước lên con đường rộng lớn và consortium của y đã cho phép y có trong thành phần những kẻ cầm đầu thực sự nước Đức, những kẻ như Stinnes, Borzig, Krupp, Thyssen. Cũng chính những tên này là đại diện cho nước Đức quốc xã. Tài năng chính trị của Hitler chính ở chỗ, Hitler hiểu điều này trước tất cả những tên khác trong bọn lãnh đạo đảng xã hội dân tộc.

Gerd nói rằng khi các quan chức cao cấp của Bộ tổng tham mưu, để thảo ra kế hoạch chiến tranh tương lai, đã cho tiến hành các cuộc tập trận năm 1936 ở Dresden thì ở đó có mặt cả Bosch, Fegler, Springroom, Simmens, Thyssen, Krupp, Borzig, và cả những viên trùm công nghiệp khác - những kẻ chịu trách nhiệm chuẩn bị bảo đảm về kinh tế của cuộc chiến tranh này. Nhưng nếu Bộ tổng tham mưu Đức và chính phủ quốc xã chỉ suy tính trong khuôn khổ lợi ích dân tộc hẹp hòi thì các viên trùm công nghiệp khác ở chỗ suy nghĩ rộng lớn hơn, và những mối quan hệ kinh tế thế giới không phụ thuộc vào chỗ các quốc gia này có tham gia chiến tranh chống nhau hay không.

Chẳng hạn như Krupp ngay trước đại chiến thứ nhất đã ký kết hợp đồng với công ty quân sự Anh "Vickers-Armstrong" bán cho công ty này phát minh làm kíp nổ của lựu đạn. Trong bản ký kết hợp đồng có quy định là mỗi quả lựu đạn đem sử dụng, công ty này phải trả một shilling. Và người Anh vẫn trả cho Krupp lãi cổ phần theo như quy ước này. Những khoản thu nhập tương tự như vậy nhiều công ty khác của Đức cũng đang được nhận vì bán biểu xích ngấm quang học.

Về phần mình các nhà công nghiệp Đức phải trả lãi cổ phần trong các hợp đồng tương tự cho các công ty nước ngoài, kể cả các consortium lớn nhất của Mỹ, và ngược lại.

- Vì vậy, - giọng bậc thầy, Gerd nói: - Cuộc hành quân của chúng ta sang nước Nga, đó là cuộc chiến tranh thần thánh gắn liền không

những chỉ với lợi ích quốc xã, mà còn với mục đích chủ yếu: kết liễu chủ nghĩa cộng sản, cái thứ rất nguy hiểm ở chỗ nó muốn cướp mất của các dân tộc châu Âu niềm tin vào văn minh đang nằm trên những nền tảng vững chắc.

Weiss hỏi:

- Nếu như tôi hiểu ngài một cách đúng đắn thì binh lính Anh càng ném vào chúng ta nhiều lựu đạn với kíp nổ theo hệ thống của chúng ta, nguồn băng Anh đến với chúng ta sẽ càng lớn?

- Đúng thế. - Gerd đồng ý. - Vì thế dù chiến tranh giữa các cường quốc văn minh có mang tính hủy diệt ra sao đi nữa, kết quả nó vẫn củng cố vững chắc sức mạnh về kinh tế và tài chính của các tập đoàn công nghiệp hùng mạnh nhất, đồng thời vẫn không đụng chạm đến nền tảng chính trị. Chính nhờ có điều kiện này chúng ta đã rút ra khỏi lò lửa chiến tranh thế giới thứ nhất như con chim phượng hoàng bất tử và với năng lực cũng như trang bị lớn hơn chúng ta đã bước vào hành động bạo lực mới.

- Nhất định Ngài sẽ làm bộ trưởng! - Weiss ra vẻ khâm phục thốt lên. - Ngài có tài năng phân tích rất đặc biệt.

- Tôi mới chỉ gọi các vấn đề bằng tên của mình, - Gerd tỏ ra khiêm tốn. Hãn thân thiện nói thêm: - Một số người trẻ tuổi của chúng ta coi đại diện của tầng lớp thành thạo công việc là những người vô công rồi nghề, sống xa hoa và vô ích. Như anh thấy đấy, tôi cống hiến toàn bộ sức lực của mình cho công việc, tôi chịu mọi thiếu thốn cũng như mọi sĩ quan khác, không cho phép mình hưởng thụ phung phí. Tôi phục vụ quốc trưởng với lòng trung thành và biết ơn. Bằng mọi biện pháp cưỡng bức rộng rãi, với thái độ, kiên quyết tuyệt vời của quốc trưởng đã cứu chúng ta thoát khỏi nguy cơ đang đe dọa sự toàn vẹn của trật tự đã hình thành có tính chất lịch sử mà những người xứng đáng đã điều khiển theo các quy tắc luật pháp của chế độ sở hữu.

Cả đoàn dừng lại để ngủ đêm ở Gomel trong khu vực đóng quân của nhóm nhân viên tình báo số 315.

Theo lệ thường của Cục tình báo, sĩ quan của nhóm này mặc thường phục. Chúng đối xử với nhau thoải mái, theo tình bạn hữu. Phần lớn đó là con cái các gia đình trí thức, có giáo dục và lịch sự, chúng tỏ thái độ mến khách một cách dễ chịu, không hề mảy may nịnh hót, nhưng đồng thời đặc biệt kính trọng các đại diện của “Ban tham mưu Valia”.

Trong những câu chuyện với khách đều mang tính chất chuyện phiếm phàm tục. Các sĩ quan Cục tình báo cũng tán thành nói chuyện phiếm và thân mật cười giễu mọi cốt truyện mà những người bị chọn làm mục tiêu cho các câu chuyện bông đùa bên bàn ăn phải kiên nhẫn chịu đựng.

Thế là trong bữa ăn tối tổ chức thết Gerd và Weiss, đối tượng của trò chơi thân mật này là chỉ huy đội càn quét Willie Kracht. Tất cả đều nói cạnh nói khéo đến tai họa háo gái của hắn, mà rõ ràng điều này đã nịnh hót hắn. Chỉ huy nhóm tình báo này - đại úy Dress kể thêm vào đó một câu chuyện hấp dẫn về Kracht.

- Willie Kracht đã cưỡng bức nữ điện báo viên là Raya Mokina ngủ với hắn. Sau đó thì rõ ra rằng Mokina này là kẻ phản bội và làm việc cho đối phương. Mokina bị bắt lần thứ hai, lần này do các cơ quan SĐ bắt, chỉ huy cơ quan này ở Gomel là Willie Schultz, bạn thân của Kracht. Và thế là để chơi xỏ Kracht, trong lúc hỏi cung Schultz đã ngủ với Mokina.

Sau đó do trách nhiệm ngành nghề, cả hai tên này đều có mặt trong buổi xử tội Mokina, và bỗng nhiên Mokina kêu lên: “Willie! Willie!”. Nhưng cả hai tên này đều là Willie và đều giống nhau về mối quan hệ với Mokina. Chúng đang thể hiện một cách lộ bịch đến nỗi ngay cả tên trung sĩ chịu trách nhiệm thi hành án cũng không giấu nổi nụ cười.

Vì muốn tự giới thiệu mình như một hiệp sĩ không biết sợ hãi và không ngại bị chửi rủa, Dress đã giảng giải lời hấn vừa kể:

- Như các ông thấy đấy, tình cảm hài hước cũng tô vẽ thêm một số khía cạnh âm đậm gắn liền với việc thực hiện nghĩa vụ của chúng ta. Nhận thấy rằng trong số những người có mặt chỉ có Gerd và Weiss không mỉm cười, Dress đổi giọng, nghiêm nghị và phê phán: - Nhưng nói chung tôi không khuyến khích những trò tiêu khiển như vậy. - Rồi quay sang Kracht, hấn hỏi: - Willie, chắc ông còn nhớ một lần chúng ta có giữ cho nhau nghỉ sau thời gian đáng kể ở trong nhà tù vì những lần hỏi cung khá căng thẳng của Gestapo - một thiếu nữ tên là Mila, trước kia là nhân viên đánh máy cho cho một cơ quan nhỏ chứ? Một gái kháu thật, chỉ quá gầy, và kiệt sức thôi. Nhưng một số người lại thích những loại như thế. Và thế là các sĩ quan cấp cao từ Berlin đến thăm chúng ta sau bữa cơm tối rượu chè đầu vào đấy, bèn đưa nguyện vọng quá rối sự đơn độc của thiếu nữ này.

Tôi đã làm gì? Tôi bèn lao ra xe, chở cô gái đến tòa biệt thự riêng. Các bạn sĩ quan Berlin không những chỉ buồn vì chuyện đó mà lại còn nổi giận nữa, và điều đó cũng đe dọa tôi bởi nhận xét không tốt về công tác của tôi. Nhưng tôi đã làm như thế vì lợi ích của Cục tình báo. Điệp viên này ngày hôm sau phải tung đi rồi. Nhưng các ông thấy đấy, nữ điệp viên làm sao có thể hoàn thành được nhiệm vụ nếu sự thăm viếng này xảy ra, nhất là lại mấy vị đến? Và lúc đó tôi đã chặn đứng ngay ý định của các sĩ quan này với thái độ kiên quyết không hề do dự một giây phút.

- Thế cô gái này bây giờ ở đâu? - Gerd thích thú hỏi.

Kracht không nhịn được nụ cười, hóm hỉnh, nhưng Dress, sau khi nghiêm nghị nhìn hấn, giải thích có chằm chước:

- Thưa ngài đại úy, rất tiếc là tôi phải báo cáo với ngài rằng bị tan xác rồi. Ngay lần nhảy dù thứ nhất. Dù không mở. Nhưng tôi cho rằng không phải vì lỗi kỹ thuật chuẩn bị dù. Ngài biết không, một số trong bọn chúng đã chọn lấy cách giải quyết khả ố loại như thế chỉ

để tránh không thi hành nhiệm vụ. - Hẳn kính cần nói thêm: - Tất nhiên, học viên trường của ngài có giá trị hơn. Chúng tôi đành phải chịu những mất mát như vậy. Chúng tôi tuyển lựa vội vàng, trong các nhà tù. Thu được chỉ một loại thể lực đã kiệt quệ. Chúng chỉ vừa lê chân được là chúng tôi đã quẳng đi rồi. Thời gian để đào tạo rất bị hạn chế. Cũng có được những tên quý giá - con cái của những gia đình bị bọn Bolshevik hòng cướp mất hết quyền sở hữu ruộng đất rất lớn. Bọn này có khả năng phát triển hành động khủng bố. Nhưng tiếc rằng chúng lại trở thành nạn nhân của những kẻ đã từng sử dụng ruộng đất của chúng. - Rồi phân nản. - Ngài đã thấy các làng mạc Byelorussia rồi chứ? Bọn đàn ông? Châu Á? So với nông dân có ruộng đất ở bất kỳ nước nào thuộc châu Âu, đó chỉ là bọn nghèo đói. Và đó là câu đố? Chúng bỏ cả làng đi vào các đội du kích. chiến đấu như quỷ. Tôi có ý nghĩ là bọn chúng đã bị trụy lạc về chính trị nặng hơn nhiều so với chúng ta dự kiến.

Vì vậy chỉ có sự kết hợp cố gắng của SS và quân đội mới có thể thực hiện được việc thủ tiêu hàng loạt số dân thừa ở các lãnh thổ chiếm được này. Chuyện đó thật không nhân đạo, nhưng là hành động hợp lý duy nhất.

•••

Willie Kracht đề nghị Weiss ngủ cùng phòng với hắn.

Thái độ biết nín mình của Weiss được Kracht coi như thái độ rất đứng đắn loại như hắn, bẩm sinh có ở những con cái các gia đình quý tộc, và vì mong muốn chiếm được cảm tình của anh, hắn đã kể lại tỉ mỉ câu chuyện gần gũi của hắn với Mokina.

Sau khi uống cốc rượu ngọt, Kracht trở nên đa cảm và nằm trên giường hút thuốc lá bằng chiếc bót ngà voi dài, hắn nói, mắt mờ màng hơi khép lại:

- Ông không thể tưởng tượng được con người này hay tới mức nào. Lúc đầu cô ta điên cuồng căm thù tôi. Nhưng để xoa dịu cô ta, làm cho cô ta trở nên thú vị hơn, lợi dụng tình bạn của mình với trường

phòng SĐ ở đây là Willie Schultz, tôi đề nghị Schultz một số khoan dung tạm thời cho tù nhân, loại như Mokina, tôi khẳng định tuyệt đối không có lỗi gì cả. Và thậm chí còn mang thư của bọn này đến cho cô ta. Và cho phép mình trở thành đối tượng tuyên truyền của cô ta. Hạ thấp bố mẹ mình tới mức là công nhân. Tôi kể câu chuyện thần thoại về sự xuất thân của mình: một cậu bé nghèo cóp nhật dùng pfennigs để đi học. Ông tưởng tượng xem, một con người bị tra tấn cực khổ bởi những lần nói chuyện trong cơ quan SĐ đã bắt đầu thấy thương tôi như một con cừu lạc lõng giữa bầy sói.

Sự ngây thơ của cô ta thật cảm động và đáng phục tới mức, nói thật giữa đôi ta với nhau, tự nhiên thấy mê cô ta. Tiếc rằng, ở riêng một mình với tôi cô ta lại nói những điều mà tôi đành phải chính thức báo cáo cho Schultz về sự không đáng tin cậy của cô ta.

- Tiếp đó ra sao?

- Ông nghe thấy rồi đấy: cô ta bị xử tội.

- Có cơ sở chứ?

- Có, Schultz có những cơ sở nào đó... Mặc dù Schultz, lão Bavaria lỗ mãng này cũng có thể hoãn lại đôi chút vì kính trọng tình cảm của tôi.

- Ông còn buồn nhớ cô ta chứ?

- Tất nhiên, nhớ. Mặc dù đó là con gái Liên Xô, nhưng rõ ràng là một nữ Gretchen, con người bẩm sinh ngây thơ trong trắng và có niềm tin vô cùng ngang bướng.

Weiss nhìn Willie Kracht, tên quý tộc có giáo dục, tế nhị như vậy. Anh nhìn chiếc cổ cạo sạch sẽ của hắn. Bộ mặt hắn hơi xanh xao, nhỏ, đường nét đều đặn. Đôi mắt lồi của hắn màu hơi xanh lơ. Đôi tay hắn không có bắp cơ như tay đàn bà. Chiếc áo len dài tay của Willie biết quan tâm mặc để không bị cảm lạnh về ban đêm ngay cả trên đệm lông, rõ ràng được mang từ nhà đến.

Anh nhìn thấy trên chiếc cổ mảnh khảnh của Willie chuỗi dây chuyền vàng treo tám ảnh các thánh mà hắn cẩn thận hôn sau mỗi lần cầu kinh trước khi ngủ.

Willie cho Weiss xem ảnh em gái hắn. Hắn nói đó là em đẻ sinh đôi với hắn. Rất yêu quý nhau. Và một trong số các ảnh thánh là thần hạnh phúc mà em gái hắn đã mua được bằng món tiền lớn của nhà thiên văn học nổi tiếng ở Munich, và thần hạnh phúc này phải bảo vệ hắn thoát khỏi cái chết bất buộc.

Và, nhìn chiếc cổ mảnh khảnh đeo ảnh thần hạnh phúc, Weiss cố xua đuổi ý nghĩ của anh, thật khoái biết bao nhiêu nếu được bóp chiếc cổ này bằng những ngón tay của mình.

Lim dim đôi mắt, anh nhắm ôn lại trong óc số của các xe ô tô mà anh kịp nhận ra trên đường đi chuyên chở các bao thực phẩm đến những khu nhà bí mật của Cục tình báo ở Gomel. Biết được số các xe này, nhóm tác chiến và các đội du kích sẽ có thể xác định được địa điểm tập hợp của bọn gián điệp Đức.

Và trong khi Weiss còn ghi vào trí nhớ những con số này thì Willie, rúc đầu gọn gàng trên gối, hạ thấp giọng, bắt đầu nói chuyện đờm đặt. Hắn nói chủ yếu về chỉ huy của mình.

Đại úy Dress là một tên rượu chè be bét. Mới đây, sau khi say khướt tên này đã xông xộc đến nhà viên quân quản thành phố đúng ngày tên này tổ chức sinh nhật. Đó là một nhân viên già có kinh nghiệm, người Phổ. Đặt lên bàn, ngay trước mặt viên đại tá đang bị sừng sốt một cây cọ bám đầy bụi lấy từ nhà ăn của nhóm tình báo lên, nó gần như đã chết khô rồi, và ngắt lời viên đại tá đang nói, Dress nắm lấy tay viên đại tá lắc lắc hồi lâu. Sau đó ngồi xuống bên bàn ăn, ngủ thiếp đi, đầu gục vào chiếc đĩa.

Mới mấy hôm trước đây hắn uống ngay trong ngôi nhà này cùng với đại úy von Walde, nhưng khi Walde bỏ Dress lại một mình để đi ngủ, Dress bèn lao vào phòng Walde và đòi tên này phải tiếp tục uống rượu. Walde từ chối. Khi đó Dress bèn tuyên bố rằng, nếu Walde

không quay trở lại bàn ăn, Dress sẽ đái ngay ở trong phòng Walde, đái vào lò sưởi.

Walde cầm lấy súng lục ở trên bàn và nhắm bắn. Khó khăn lắm mới kéo được Dress ra khỏi phòng.

Bạn chèn chén thường xuyên của Dress là tên chỉ huy sen đầm Gomel, và tên này cũng bắt đầu tránh mặt Dress sau lần đang đêm Dress lao vào sở sen đầm và đi dọc hành lang dài bắn vỡ hết bóng đèn điện. Bọn sen đầm cho rằng đây là cuộc tấn công của du kích, và tất cả có thể xảy ra thật kinh khủng nếu như tên chỉ huy sen đầm không nhân ra ngay giọng Dress hét lên mỗi lần bắn bóng đèn: “Xin chúc uống rượu, xin chúc uống rượu!”

Nhưng nói chung thì Dress cũng là một nhân viên khá. Hắn tốt bụng với tất cả các hạn đồng nghiệp, biết quan tâm.

Còn những nhược điểm của hắn có thể giải thích được, vì những cuộc hỏi cung dân địa phương đều do phòng phản gián tiến hành vào ban đêm.

Hơn nữa, những người thuộc chủng tộc thấp kém có cảm giác đau đớn nhậy bén và sự sợ hãi cái chết bẩm sinh của mỗi sinh vật sống không phát triển tới mức phải dùng những biện pháp đặc biệt. Điều này đòi hỏi các nhân viên “Phòng nhì” phải hoàn toàn tự chủ và hoạt động thể lực thật thô lỗ tới mức lao động của người đập đá hay chàng đồ tể xem như là trò chơi trẻ con.

Về bản thân, thì Willie rùng mình nói rằng hắn không chịu nổi tiếng kêu thét, và hắn không thể hiểu được các bạn đồng nghiệp của hắn làm thế nào mà chịu nổi. Nói chung thì thật kinh khủng là người Đức của chúng ta đành phải mất phẩm giá với những con người này, những kẻ không muốn hiểu toàn bộ tính chất vô nghĩa lý của việc chống đối lại trật tự mới.

Weiss hỏi:

- Thế, nếu như chúng ta làm dịu bớt quan hệ với dân địa phương?

- Ông nói lạ. - Willie hoảng hốt nói. - Như thế thì sẽ được chúng coi như là sự biểu hiện của yếu đuối, và chúng sẽ lập tức tấn công chúng ta liên tục hơn. Không. Không thể được. Dù việc này có tàn bạo ra sao, nhưng sự tàn bạo đó là phương pháp duy nhất. Ông cũng biết đấy, chúng ta coi như đang ở vùng hậu phương. Nhưng nguy hiểm chúng ta gặp phải ở đây không kém gì nguy hiểm ngoài mặt trận. Hấn ca thán: - Nhưng lại được ít khen thưởng hơn. Thật không công minh.

- Các ông sẽ nhận được phần của mình thôi, - Weiss quả quyết nói.
- Tôi hứa với ông như vậy - Và giọng nói mà anh vừa cất lên bản thân anh cũng cảm thấy cởi mở quá mức.

Nhưng Willie không nhận thấy gì cả.

- Tất nhiên ông có thể cho một lời tốt về tôi với “Ban tham mưu Valia”, - hấn nói. Và nhã nhặn chúc: - Anh bạn thân, chúc ngủ ngon!

Weiss cũng đáp như vậy.

Ngày hôm sau, trước bữa cơm sáng, Weiss đã nhắc lại với Willie Kracht về nguyện vọng của hấn muốn trở thành người của “Ban tham mưu Valia” với nhận xét rất tốt, và nhân dịp này anh đề nghị hấn làm ơn hoàn toàn trên tình bạn cho anh biết những mặt mạnh yếu của các điệp viên lựa chọn học viên cho trường tình báo, nhưng theo những lý do rất dễ hiểu, đại úy Dress sẽ coi việc giữ lại trong nhóm của mình những điệp viên xuất sắc là tốt hơn và vì vậy có thể sẽ không phân tích đặc tính của họ một cách cụ thể.

Kracht hơi lúng túng nhắc lại các quy tắc sử dụng tài liệu mật.

Weiss ngạc nhiên nhún vai:

- Nhưng tôi đâu có đề nghị ông trao tay danh sách cho tôi! Tuyệt đối không. Và cũng không phải tôi, mà là ông đọc các danh sách này.

Tôi sẽ chỉ xem qua ông đọc điều gì thôi và nếu điệp viên không đáng tin cậy, thì chỉ cần ông nhìn mặt một cái là đủ. - Đặt tay lên vai Kracht, Weiss thân mật nói về tin cậy: - Chỉ giữa đôi ta thôi. Ông có biết ngài Gerd là con rể ai không?

- Ô, lại còn thế nữa! - Willie thốt kêu lên.

- Đúng thế, đại úy Gerd không có một số phẩm chất cần thiết đối với một sĩ quan Cục tình báo và đúng là cũng không muốn có. Đại úy Dress sẽ dễ dàng lừa phỉnh đại úy Gerd. Nhưng nếu đại úy Gerd được biết rằng ông đã giúp tôi một việc nhỏ này... - Weiss ngước mắt lên cất giọng điềm nhiên nói: - Cuối cùng thì sau chiến tranh, tôi với ông, ông Willie ạ, cũng như nhiều người trẻ khác, ơn huệ của vị đồng chủ của một công ty khổng lồ mà ngài Gerd là đại diện có thể sẽ cho chúng ta địa vị xứng đáng trong xã hội, tốt hơn những chữ thập sắt nhiều bậc. Chính tôi nghĩ thế và hành động như thế.

Kracht hơi dao động:

- Nhưng làm sao tôi có thể tin... - Hấn hơi do dự, đôi má thoáng đỏ lên, - Như là ông sẽ không ghi nhớ công lao của tôi thì sao?

- Nếu như ngài Gerd sẽ không tỏ ý biết ơn ông, ông có thể không cần khách sáo gì đưa tôi ra trước ngài Gerd với thế bất lợi nhất, - Weiss quả quyết tuyên bố. Và mỉm cười nói thêm: - Nhưng xin thề với ông, ông Willie, ông sẽ không cần phải làm thế đâu.

Willie Kracht thực hiện lời đề nghị của Weiss. Trí nhớ được rèn luyện đã giúp anh ghi nhớ chính xác ngay như máy bằng con mắt với những gì anh chú ý.

Bây giờ đến chuyện Gerd. Vấn đề này đòi hỏi phải làm việc với đầu óc suy nghĩ cao. Weiss hỏi Gerd rằng hẳn có coi việc lấy một số tượng thánh ở nhà thờ Nga làm kỷ niệm là hợp lý hay không. Trong các gia đình giàu có nhất ở Đức hiện nay tượng thánh được coi là kiểu trang hoàng mới.

Gerd rất vui mừng.

Lúc này Weiss mới cất giọng của người thủ mưu:

- Đại úy Dress định chiếm đoạt chúng cho bản thân, nhưng nhóm trưởng Kracht muốn làm một việc thú vị cho ngài nên đã báo cho tôi biết ngôi nhà thờ này ở đâu.

- Khá lắm. Tôi vô cùng biết ơn ông ta.

Weiss kiên nhẫn nói:

- Thừa ngài đại úy, tôi nghĩ rằng ngài nên tỏ lòng biết ơn của mình với Kracht, nhưng chỉ nói chung chung nhất thôi để không đặt ông ta vào địa vị bất lợi trước đại úy Dress.

- Anh có thể tin như vậy, - Gerd dứt khoát hứa.

Và hắn thực hiện lời hứa của mình. Hắn nồng nhiệt bắt tay Kracht, trao cho Kracht tấm danh thiếp của mình. Và còn nói hàm ý là sẽ không quên ơn Kracht.

Về ngôi nhà thờ đã biến thành kho súng đạn, Weiss được biết qua viên giáo sĩ hiện làm việc cho nhóm gián điệp 315, làm chân đánh xe ngựa.

Weiss đã nhiều lần nói chuyện với viên có râu quai nón tiêu biểu Nga này. Anh chú ý đến lão, chủ yếu là vì lão chuyên chở thực phẩm cho bọn điệp viên hiện sống trong các ngôi nhà khác nhau trong thành phố.

Trên đường đến sân bay xe rẽ vào kho vũ khí và Gerd tự do nhận “những đồ trang hoàng hợp kiểu mới” cho ngôi nhà ngoại thành của hắn.

Trên sân bay bí mật của đơn vị tình báo, nơi chỉ có vài chiếc máy bay vận tải đồ, một chuyện bất ngờ đầu tiên rất phiền toái đã đến với Weiss. Ở đây có nhóm điệp viên được đào tạo trong trường “Zet”. Và nếu bọn này không được đặc biệt đào tạo có cơ sở và có kỹ thuật cẩn thận như các điệp viên của trường trung tâm Warsaw trực thuộc “Ban tham mưu Valia” thì trình độ cũng khác biệt mà theo lối đào tạo riêng của trường đặc biệt mới có...

Bọn này hầu hết bị bắt làm kẻ thừa hành giết người, và những ảnh chụp chúng vào lúc này trong hồ sơ cá nhân của chúng đã thay thế cho các bài luận viết của học viên trường Warsaw mà trong đó giải thích vì sao chúng tự coi là kẻ thù của chính quyền Xô Viết. Bọn chúng được luyện tập kỹ thuật tiến hành các hoạt động khủng bố. Đây là bọn khôn kiếp hết chỗ nói, bọn đã mất hết tính người, sẵn sàng hành động không cần suy nghĩ.

Nhóm của trường Warsaw được ghép vào với nhóm của trường “Zet” và nhóm trưởng không còn là Gvozd mà anh đặt mọi hy vọng nữa, mà là điệp viên trường “Zet” bí danh “Whiplash”, kẻ đã tham gia nhiều chiến dịch.

Theo điều lệ quy định, một giờ trước lúc máy bay cất cánh Weiss trao cho các học viên của mình bản đồ mục tiêu do thám tỷ lệ 1/100.000. Súng lục lắp đạn. Địa bàn - hai tên một chiếc. Đền pin - hai tên một chiếc. Tiền Liên Xô mỗi tên một vạn rúp. Đồng hồ đeo tay, dao găm.

Theo điều khoản đặc biệt, anh bắt tên huấn luyện viên Radio thử các tín hiệu thu phát liên lạc với Gvozd. Anh kiểm tra lại chữ cái biểu thị, chữ ký của hắn một lần nữa, khẩu hiệu trong trường hợp vượt trận tuyến trở về, số cá nhân để tự giới thiệu ở Ban tham mưu bất kỳ đơn vị quân Đức nào. Anh trao một quả lựu đạn để Gvozd dùng thử tiêu điện đài trong trường hợp tối cần thiết.

Weiss biết rằng, bọn chỉ huy không bao giờ áp dụng việc xáo trộn học viên các trường khác nhau trong một chiến dịch. Hành động bắt

ngờ này của bọn chỉ huy quá lo xa làm anh phải thận trọng và bắt anh nhìn thấy qua những sự việc xảy ra này một điều gì đó không tốt lành và nguy hiểm.

Qua đôi mắt Gvozd anh hiểu rằng: Gvozd đã đoán ra, kế hoạch bị phá vỡ và “Whiplash” cùng tay chân của hắn đang chiếm được địa vị ưu thế.

Weiss giữ Gvozd lại với lý do như muốn kiểm tra xem Gvozd dùng dây buộc điện đài gói trong quần áo vào ngực mình ra sao.

- Không tốt? - Gvozd thì thầm hỏi.

Weiss gật đầu.

- Tôi muốn nhảy dù đầu tiên.

- Vì sao?

- Có lý do. - Gvozd nhìn thẳng vào mắt Weiss và cương quyết nói thêm: - Cần phải thế.

Weiss biết rằng, theo điều lệ quy định thì việc lên máy bay theo thứ tự ngược lại với thứ tự nhảy dù (ai lên máy bay cuối cùng sẽ nhảy đầu tiên) và nói với Gvozd điều này.

Vào lúc đã làm xong tất cả bỗng nhiên Gvozd được lệnh tháo điện đài ra khỏi người và trao cho điện báo viên trường “Zet”. Thế là mất nốt cả khả năng báo bằng làn sóng điện về cho Trung tâm địa điểm có mặt của nhóm này sau khi nhảy dù. Nhưng tên điện báo viên mới, sau khi nhận điện đài của Gvozd quên không lấy lựu đạn kèm cho điện đài, và Gvozd vẫn còn lựu đạn.

Ngay trước lúc lên máy bay, Gvozd ngồi xuống đất và bắt đầu đi lại giày.

Vì thế anh lên thang máy bay cuối cùng. Ngoảnh nhìn lại Weiss đang buồn rầu và thất vọng nhìn theo anh, bỗng nhiên Gvozd nhếch mép cười chiến thắng và yên tâm.

•••

Từ sân bay trở về nhà tham mưu, Weiss gặp Hakke và “Titmouse” ở đây. Thoạt tiên anh ngạc nhiên vì hai tên này cùng đi với bọn học viên, nhưng sau đó tự nhiên anh không suy nghĩ đến sự kỳ lạ này nữa. Lúc này nhìn thấy bộ mặt lo lắng của chúng, anh mới hiểu rằng mọi chuyện không phải đơn giản. Rõ ràng là có liên quan gì đến anh đây, vì cả hai tên này đều nhìn anh bằng con mắt đòi hỏi rất rõ rệt.

Gerd cùng học viên quân quản sân bay đi vào, và hai tay cầm sợi dây băng điện báo, đọc ngắc ngư, xong lệnh của Ban Tham mưu. Lệnh cấp tốc thả vào hậu phương Liên Xô một nhóm gồm thành phần sau đây để thi hành nhiệm vụ đặc biệt:

Nhóm trưởng - Weiss, điện báo viên - Hakke và “Titmouse”.

Về mục đích nhiệm vụ nhóm này sẽ được thông báo ngay sau khi nhảy dù.

Khi Gerd đọc xong lệnh, viên quân quản bèn yêu cầu nhóm này trao vũ khí riêng của mình để thay bằng súng lục Liên Xô “T. T”. Ngay lúc đó một tên lính mang quân phục Liên Xô vào: quần áo lót, bít tất, giày ủng, và cả thuốc lá, diêm Liên Xô.

Còn viên quân quản thì đặt lên bàn các giấy tờ quân nhân làm trong xưởng của Cục tình báo. Chúng làm sẵn cho Weiss một quyển sổ huân chương.

Thay xong quần áo, Weiss cố gắng tìm hiểu vì sao bọn chúng tước ngay vũ khí cá nhân của anh. Nếu chúng không cho vũ khí khác, tức là... Nhưng, tức là thế nào? Anh đã có thể phạm sai sót, làm lẫn ở điểm nào? Và hơn nữa, cùng với anh còn có Hakke, “Titmouse”. Không, ở đây đúng có ẩn giấu một điều gì khác.

Weiss tiến lại phía bàn, và mỉm cười anh đề nghị viên quân quản giải thích cho biết vũ khí Liên Xô có những đặc điểm gì phải xét đến.

Bằng thái độ lịch thiệp có chuẩn bị viên quân quản giải thích những điều cần thiết. Nhưng Weiss nhận thấy rằng tên đại úy nhìn anh vẻ dò hỏi và ngạc nhiên.

Anh hiểu rằng anh đã đùa quá trớn. Vì trong trường đã nghiên cứu tất cả các loại vũ khí Liên Xô. Và thế là ngay lúc đó anh tuyên bố với viên quân quản rằng anh đã được biết rất rõ mọi đặc điểm kết cấu của vũ khí Liên Xô, sở dĩ anh đưa ra câu hỏi vừa rồi là muốn để xem súng lục của anh đã được bắn thử chưa và khi bắn xuất hiện những đặc điểm gì, vì bất kỳ súng nào cũng có những đặc điểm riêng mà khi bắn cần phải xét đến.

Viên quân quản trả lời anh:

- Chưa, chưa được bắn thử.

- Vô dụng, - Weiss nhẹ nhàng trách. - Tức là, nếu tôi bắn trượt, ông sẽ chịu trách nhiệm.

- Đúng thế, - Gerd đồng ý - Đó là một sơ xuất nghiêm trọng.

Viên quân quản xem đồng hồ.

- Đến giờ rồi. Đành phải ăn trưa trên máy bay.

Tên lính giúp ba người đeo dù.

Anh tiến lại chỗ Gerd, chìa tay ra nói:

- Xin tạm biệt, ngài đại úy.

Nhưng Gerd ra vẻ không nhìn thấy tay anh đưa ra, bằng nét mặt khó hiểu cất giọng khô khan nói:

- Chúc các ông hoàn thành một cách có danh dự nghĩa vụ của mình.

Trong nháy mắt, Weiss bắt gặp cái nhìn lơ đãng không thân thiện của Gerd và đi tới một kết luận mà tự anh cảm thấy chưa hoàn toàn tin hẳn như vậy.

Việc quảng họ vào hậu phương Liên Xô Gerd không coi như một chiến công. Điều này đã rõ. Gerd không biết cách giả vờ như là hắn đang tiến một anh hùng đi lập chiến công, và chính vì thế mà hắn đã để lộ một điều gì đó với Weiss. Hắn đang lo lắng. Có phải vì hắn đã nói chuyện quá cởi mở với Weiss và khi cùng anh ở nhóm gián điệp 315 hắn đã quá nhấn mạnh cảm tình của hắn với Weiss trước các sĩ quan không? Tại sao điều đó lúc này lại làm hắn lo lắng?

Weiss quyết định lên thang máy bay đầu tiên để nhảy dù cuối cùng. Để làm gì? Để có thêm chút thời gian mà có thể là có ích.

Cửa sổ ở cabin máy bay bị dán giấy đen mà thường giấy này được bịt ngoài bằng phim.

Máy bay lướt trên đường băng ngay sau khi Hakke đóng sập cửa. Hắn lên máy bay cuối cùng, trước ngực Hakke đeo chiếc điện đài.

Nguồn pin cho điện đài do "Titmouse" giữ.

Mấy phút đầu trong máy bay tối mù mịt, sau đó đèn trần bật sáng.

"Titmouse" tuyên bố rằng hắn không định chết vì cái bụng rỗng tuếch, và mở gói thức ăn của mình ra. Mỗi người được một chai rượu trắng.

Hakke hầu như không động đến thức ăn, nhưng tay cầm chai rượu, thỉnh thoảng lại tu một ít.

"Titmouse" ăn uống rất ngon miệng. Hắn nhanh chóng bị say và bắt đầu tán gẫu. Để ống thuốc độc lên lòng bàn tay, hắn triu mến nhìn và nói:

- Nghe nói tác động tức khắc: hấp và xong.

- Ai nói? - Weiss nói - Những kẻ đã uống rồi đấy à?

- Đúng! - “Titmouse” cười rống lên. Sau đó hy vọng hỏi. - Dù sao cũng là hóa học, mà người Đức các ông là những chuyên gia lớn trong ngành này, không như chúng tôi, những người gốc nghềch...

- Hấn thở dài: - Ôi, nước Nga! - Hấn chuyển sang lòng bàn tay kia. - Có đấy, thế mà hết rồi. - Hấn phàn nàn: - Mà dù sao tôi cũng chỉ là một tay Khukhrik.

Weiss hỏi:

- Khukhrik tiếng Nga nghĩa là gì?

- Như thế... - “Titmouse” buồn rầu nói: - Loại những kẻ dù biết lấu cá với bản thân, nhưng lại không biết lấu cá với người khác. Vì những người thông minh hơn một chút lại đang ngồi ở nhà, ở Berlin, trong các cuộc họp bàn và thảo ra kế hoạch chống cách mạng, còn những kẻ chất phác hơn, loại như tôi chẳng hạn, thì bị hất ra khỏi ban công như rác rưởi, mặc cho rơi vào khách qua đường.

- Anh không thích thế à?

- Thích chứ, tại sao không? - “Titmouse” cảnh giác nói: - Mỗi người có số phận riêng.

Hakke công khai khinh bỉ “Titmouse”, hấn không hài lòng rõ ràng vì anh chàng Nga này như được đặt ngang hàng với hấn. Hấn tin tưởng nói với Weiss:

- Tôi cho rằng loại này chỉ có thể làm kẻ vác đồ cho chúng ta thôi.

Weiss gật đầu. Lại tu thêm một ít rượu, sau đó Hakke tức giận lâu bầu nói:

- Tôi cho rằng, ngài đại úy chọn tôi làm việc này chỉ vì tôi đã báo cáo cho đảng về một số quan điểm quá tự do của đại úy.

- Thế thì sao? - Weiss hỏi.

Mặt đỏ lên, Hakke nổi khùng đáp:

- Người ta cho tôi hiểu nghiêm chỉnh nhất, là các ông loại như Gerd lại đứng ở ngoài giới hạn. Và chúng ta, các đảng viên quốc xã phải chịu ơn họ, chứ không phải ngược lại. Làm sao ông có thể thích thú điều đó?

- Phần nào tôi còn nhớ, - Weiss nghiêm nghị nói: - tất cả các nhà công nghiệp và tư bản ngân hàng kékch sù nhất đã ủng hộ quốc trưởng ngay từ bước đầu của Người. Vì điều này tôi thật muốn khuyên ông không nên quên.

- Đúng, - Hakke đồng ý. - Điều đó đúng thế. Nhưng tôi đã từng đổ máu vì quốc trưởng.

- Đúng, nhưng không phải ngoài mặt trận và không phải tất cả.

Hakke trầm ngâm suy nghĩ, sau đó tức giận nói:

- Họ đối xử với bọn Gestapo không như với tôi, bọn Gestapo bị đưa đi làm các nhiệm vụ như thế này, mà làm việc ở hậu phương.

- Tại sao số phận này lại rơi vào ông?

Hakke lại đưa chai lên miệng, mặt mũi càng đỏ hơn, hấn ho rồi lấy tay lau miệng và thì thầm, thở vào mặt Weiss toàn hơi rượu.

- Tôi cũng như nhiều đảng viên lão thành khác của phong trào, biết được khá nhiều về chuyện này chuyện khác... Vì thế mà, - Hakke vỗ vào lưng mình, chỗ chiếc dù nhô lên như chiếc bươu, ít người chúng kiến hơn. Ludwig Rem đã báo trước với chúng tôi rằng, quốc trưởng sẽ ký hợp đồng bằng sự hy sinh của chúng ta. Và thế mới có chuyện, - hấn bĩu môi, - ngài Gerd chỉ là một quân cờ. Còn tôi, một đảng viên quốc xã lão thành, phải phục tùng viên chủ nhà máy này, - Và quốc trưởng cũng thế.

- Ông Hakke, - Weiss cất giọng phê phán, - tôi không muốn nghe các suy luận của ông.

Hakke ngả người vào thành máy bay, chăm chú nhìn Weiss hồi lâu, sau đó nói bằng một giọng hoàn toàn tỉnh táo:

- Đó không phải là những suy luận của tôi.

- Thế của ai?

- Thế cậu nghĩ, - Hakke thô lỗ nói, - là tớ sẽ làm việc với ai cũng thế hay sao? Không đâu, anh bạn trẻ ạ, không phải chuyện bâng quan đâu. - Tớ đã bắt được mạch cậu rồi. Hiểu chưa?

- Thì sao nào?

- Mà chẳng sao cả, - Hakke nói - Không sao. Cậu hãy từ chối đóng vai thiên thần. Tớ nghĩ chỉ thế thôi, bọn Xô Viết sẽ đoán ra cậu ngay lập tức.

- Vì sao?

- Vì cậu là người Đức, mà thuộc loại ngay từ trong “Đoàn thanh niên Hitler” đã bị đóng chặt vào khuôn khổ một người Đức phải như vậy.

- Phải, tôi như vậy, - Weiss tự hào công nhận.

- Nhưng không một ai sẽ được biết rằng, cả với chiếc roi vút trên đầu cậu vẫn muốn hét lên “Heil Hitler!”. Không một ai.

- Thế lúc đó anh sẽ ở đâu? - Weiss hỏi và đe trước - Lão thành! Hãy nhớ lấy: hể hèn nhất, ta sẽ gửi anh trả về cho Têm nhà anh ngay lập tức.

- Đúng. - Hakke nói, - cậu nói đúng, chỉ huy ạ. Lờ lể thực sự, - Và chìa tay ra.

Nhưng Weiss không đưa tay ra bắt. Anh lạnh nhạt nói:

- Thôi được, rồi xem, ở đó anh sẽ là người thế nào.

- Cũng đúng nốt. - Hakke hài lòng mỉm cười, tuyên bố: - Cậu là tay cứng đấy, đó mới là người mà chúng ta cần.

Trong khi nghe và nói với hắn, Weiss vẫn kiên nhẫn suy nghĩ xem điều gì làm cho “Ban tham mưu Valia” quyết định tung anh sang hậu phương Liên Xô. Anh tính thời gian bay, theo sự tính toán của anh, máy bay phải vượt qua phòng tuyến rồi và đang bay trên lãnh thổ Liên Xô. Nhưng vì sao đó động cơ vẫn làm việc theo nhịp điệu không đổi, và không cảm thấy chiều cao bị giảm đi. Weiss biết rằng, theo điều lệ quy định trên lãnh thổ đối phương máy bay chỉ được lấy độ cao giới hạn từ bốn nghìn đến sáu nghìn mét, và trên máy bay được trang bị máy thở oxy. Thật lạ lùng.

Sau đó anh nghĩ đến điều là sẽ phải có được điện đài của Hakke. Cần phải cho Trung tâm biết nguy hiểm đang đe dọa nhóm tình báo có Gvozd, và cũng phải báo cáo địa điểm nhảy dù của mình. Nhưng làm thế nào lấy được điện đài? Dùng vũ lực?

Anh có thể bắn chết cả Hakke lẫn “Titmouse” ngay trên không trung khi hai tên này treo lơ lửng dù dưới chân anh: vì anh nhảy cuối cùng.

Nhưng khi đó thì Weiss cảm chắc cái chết, không hoãn lại được nữa. Sẽ chỉ còn lại Alexander Belov, thực chất là kẻ giết chết binh nhất cục tình báo Weiss - một con người vô giá. Mà nghĩa vụ của Belov là phải cứu sống Weiss, bảo toàn Weiss và đưa Weiss về nơi cần thiết phải có mặt lúc này. Vậy thì phải làm thế nào loại trừ được những hành động nguy hại của nhóm gián điệp, trong đó Gvozd bị các điệp viên trường “Zet” bao vây? Cùng nhóm với Gvozd chỉ có hai tên nữa, anh ta đã kịp “sửa gáy” hai tên này và báo cho Weiss biết điều đó.

Tên phi công thứ hai vào chỗ nhóm Weiss và ra lệnh chuẩn bị.

Dù hoạt động bán tự động: móc nắp dù không do người nhảy giật, mà do một sợi dây nhỏ buộc chặt vào máy bay giật. Phía trên cửa móc để nhảy có một sợi dây cáp căng ngang, còn trên nóc dù có đặt một cuộn dây nhỏ ngoằn ngoèo dài tám - mười mét, ở đầu cuối có khấu các bin.

Trước lúc nhảy, một phần của dây thòng xuống, khấu các bin sẽ tựa vào dây cáp, còn điệp viên sẽ bò đầu ra trước theo cửa sắt hình lòng máng.

Học viên không được tập luyện nhảy dù chuyên môn lần nào, thậm chí không được giải thích phải nhảy thế nào. Chỉ được báo rằng, khi xuống đất hai chân phải giữ cùng nhau, còn để rơi hông người xuống.

Weiss, Hakke và “Titmouse” nhận được những lời chỉ dẫn này.

Bộ chỉ huy “Ban tham mưu Valia” đã coi việc sử dụng máy bay và nhiên liệu dự trữ cho việc dạy học viên nhảy dù là không hợp lý. Và vì thế thường thường khi chạm đất kẻ nào trong số điệp viên bị thương nặng nhóm trưởng có trách nhiệm nhẹ nhàng khử đi. Bộ chỉ huy “Ban tham mưu Valia” cũng như chỉ huy của các trường tình báo khác - mong muốn tiết kiệm được tối đa mọi phương tiện vật chất, và giảm việc chi phí được tiến hành với một sự cẩn thận đặc biệt. Ngay cả quần áo mùa đông các học viên cũng được phát không đồng bộ: áo dạ đi kèm với quần vải thường hay ngược lại. Vì thế mà những áo choàng sĩ quan Liên Xô còn tốt thì không ai được nhận. Nếu kẻ nào có những áo này đi nữa thì hắn cũng tháo tung chỉ khâu ra và gửi bưu phẩm về cho những người ở nhà của mình.

Bò ra máng đầu tiên là Hakke, theo sau hắn là “Titmouse”.

Bầu trời đầy sao mênh mông như đại dương bao trùm trên đầu Weiss, anh lao vào trong màn dày đặc của mây trắng, còn sau đó vào màn đen tối của đêm.

Weiss bắt đầu chọn dây kéo về một phía để hạ xuống đất hơi cách xa đồng đội của mình, bởi anh tính có khả năng tình cờ gặp người Xô Viết nào đó khi anh đi lại gần.

Nhìn xuống dưới, xuống mặt đất đang nhấp nhô ngược chiều anh. Weiss nhận ra một tấm lưới lòi ra rất rõ ở mép mà tuyệt mỏng không đủ phủ kín được, còn một phía khác lấp loáng nóc nhọn của ngôi nhà thờ. Thế là ra lời giải cho câu đố mà anh đã cố công tìm mãi!

Weiss lại nhanh chóng kéo dây, lúc này là để dạt lại gần đồng đội khi rơi xuống đất. Muộn mất rồi. Anh quặp chân lại chịu nện xuống đất một cái và rơi nghiêng người lăn vào tấm dù đang căng mở.

Sau khi tháo dù và đem chôn, anh kịp thời tiến lại chỗ hạ đất của đồng đội. Nhưng bỗng nhiên anh dừng lại, rút súng lục, ngồi thụp xuống, tháo mũ bịt tai ra và dú tay cầm súng vào đó, lên cò.

Một tiếng tách. Súng không nổ. Kéo căng nòng, anh làm lại một lần nữa, cũng không nổ. Còn khi anh rút kíp lục đạn ra và xem xét lại thì ống đồng đựng thuốc lại rỗng tuếch. Khôn khéo đấy. Nghĩa là chúng đã làm trò này với ta đây. Thôi được.

Weiss bèn không đi nữa, mà chạy băng qua cánh đồng trống về phía bìa rừng đang tối, nơi, như anh dự kiến, đồng đội của anh đang chờ anh.

Hakke, ống nghe kẹp trên đầu, đã ngồi bên điện đài.

- Lệnh truyền là đi thẳng theo đường xuyên rừng, về phía chòi gác của viên thợ rừng, và ở đó sẽ chờ các chỉ thị mới.

Chòi gác này không có người ở, bị bỏ hoang. Cạnh bếp lò Weiss nhận thấy các mảnh giấy cháy dở của cuốn sách vỡ lòng Ba Lan, còn trên chiếc hộp thức ăn bụi bặm không còn gì ở trong có dán nhãn hiệu Đan mạch.

Trong khi Hakke bện dây vải lót treo ngoài sân thành dây anten để ngụy trang, Weiss thu thập trong đầu óc tất cả những gì anh ghi nhớ, phát hiện ra gộp một mối và dứt khoát khẳng định rằng, anh đã trở thành đối tượng của một đợt kiểm tra do Dietrich suy tính và xây dựng. Và nhận thức là bây giờ anh có thể áp dụng các cách giải quyết không còn phải mò mẫm nữa, đã làm cho anh sáng khoái và tin ở bản thân.

Weiss ra lệnh cấm nhóm lửa. Ăn bữa tối toàn bằng thức ăn khô. Sau khi ra lệnh cho “Titmouse” trực ban đầu tiên, anh đề nghị Hakke ngủ cho lại sức, và bản thân cũng nằm xuống chiếc giường gỗ.

Trong chòi canh này bốc toàn mùi thối mục và ẩm ướt. Nằm ngủ trên các tấm gỗ trần nhà thật cứng và lạnh. Nhưng Weiss ra lệnh cho mình phải ngủ, không nghĩ gì hết, vì cần phải nghỉ, phải lấy lại sự sáng suốt suy nghĩ rõ ràng và chính xác.

Và trong khi nghĩ rằng không được nghĩ gì hết, anh ngủ thiếp đi.

•••

Họ bị bắt lúc rạng đông.

“Titmouse” ngồi ngay trên mặt đất, lắc người bên nọ sang bên kia, rên rỉ, áp lòng bàn tay vào chỗ đầu chảy máu. Hấn bị đối xử thẳng tay, đấm đá buộc hấn phải đứng dậy.

Hakke bị trói, quần quai, răng nghiến ken két. Nhưng hấn không bị đánh cũng như Weiss, và chỉ có tay đau vì bị trói quặt ra sau lưng bằng đoạn dây anten.

Hai chiếc dù lằm đất được mang vào chòi canh làm tang chứng.

Một người đeo hai tấm phù hiệu trên cầu vai, có sao chỉ chức vụ chính trị viên trên tay áo, chỉ huy các binh sĩ đã bắt nhóm của Weiss.

Hakke và Weiss bị dẫn vào chiếc hầm lạnh ở gần chòi canh, và bị giam ở đó. Nghĩa là, chúng quyết định hỏi cung “Titmouse” đầu tiên.

Những binh sĩ tiến hành cuộc truy bắt này rất khá, nhưng nếu như họ là nhân viên phản gián thì tại sao chỉ huy họ lại là chính trị viên tiểu đoàn? Và tại sao họ lại tìm thấy ngay hai chiếc dù ở đúng nơi hạ đất và không thể tìm ra chiếc thứ ba mà Weiss chôn không ở địa điểm quy định, mà chỉ hơi phủ đất qua loa thôi? Tất cả những điều này khẳng định dự đoán của Weiss.

Một người trong bọn này chửi bới ầm lên, luôn miệng. Những người khác trao đổi từng câu khế và ngấn gợn với nhau, nhấn mạnh bằng các động tác chỉ tỏ như không tin rằng lời lẽ của mình có thể hiểu được.

Chính trị viên tiểu đoàn đeo găng tay da mềm. Thực là nực cười. Trong chiến đấu mà tay đeo găng. Đeo găng tay! Súng bắn chính xác làm sao được khi tay đeo găng? Rõ ràng là hắn đã không tính đến chuyện sẽ phải dùng súng.

Thế nhưng tại sao lại không tính đến? Vì hắn đã tin rằng bắt được các tên Đức nhảy dù. Và đúng là có tin như thế; lẽ nào nhân viên quân sự Liên Xô sẽ đi nhảy dù xuống ngay hậu phương mình? Vì dù đã tìm ra rồi.

Qua ống thông hơi bằng gỗ nhô cao lên ở mái hầm vắng tiếng kêu gào và la hét đau đớn của “Titmouse”. Trong cảnh tối đen Weiss không nhìn thấy Hakke, nhưng nghe rất rõ là hắn đang lăn lộn trên rơm rạ phủ nền băng giá.

Hakke khàn giọng hỏi:

- Nghe thấy không? - Rồi nói thêm: - Nhưng tớ không cho bọn Nga dự hòa nhạc kiểu ấy. Dù cho chúng có lột da. - Sau đó hắn hỏi - Mà có thể chúng muốn làm bọn mình chết công ở đây?

- Tôi chẳng nghĩ, - Weiss nói. Vì bị rét run nên giọng khàn hẳn đi.

- Cậu nhát gan à? - Hakke hỏi.

- Chưa đến nỗi lắm.

“Titmouse” thôi la hét. Đến lượt Hakke bị gọi lên.

Hắn mò mẫm tìm tay Weiss trong đêm tối, bắt tay anh và hứa:

- Cậu sẽ không nghe thấy tờ kêu một tiếng nào đâu, tốt nhất là tờ sẽ cắn đứt lưỡi mình.

Cửa sập lại, còn có một mình Weiss. Anh chú ý nghe. Ngoài tiếng ồn ào, tiếng rơi ngã và những tiếng đấm đá thành thịch - không còn gì nữa. Chà, Hakke thế đấy, một tay đàn ông cứng cỏi.

Weiss đã không còn nghi ngờ gì đến điều là anh phải hành động ra sao vào lúc này. Bây giờ anh chỉ lo lắng sao cho không bị cồng lạnh ở dưới hầm. Vì chỉ riêng khoản này cũng đã đủ để trong trường hợp tốt nhất trở thành tàn tật.

Không nên ngồi bất động, nếu không sẽ bị cồng lạnh ngay. Anh liền nhún nhảy, xoa ngón tay lên tay chân, người uốn chạm cả vào thành hầm.

Cuối cùng anh bị gọi đưa lên chòi canh.

“Chính trị viên” ngồi bên bàn. Hắn vẫn đeo găng tay như trước. “Titmouse” nằm yên trên sàn nhà. Hakke đứng mặt úp vào tường, hai tay giơ cao, rền rĩ. Quần chèn ống của hắn bị treo, trên tấm thân trần của hắn nổi hẳn các vết roi.

Góc nhà, một người lính ngồi nghe kẹp tai. Điện đài trong túi vải bạt đặt trên chiếc ghế đầu trước mặt.

Weiss chú ý nhìn nhanh vào bảng hệ thống làn sóng.

Kim chỉ hệ thống làn sóng mà đài phát thanh bộ chỉ huy “Valia” làm việc.

Điện báo viên đứng dậy và trao cho người có bộ mặt lạnh nhạt bất động mặc quân phục chính trị viên tiểu đoàn mẫu giấy ghi bức điện vừa nhận được.

Tên này đọc xong và xé mẫu giấy. Hất đầu về phía “Titmouse” đang nằm trên sàn nhà, hắn nói:

- Hắn đã khai chúng mày. Chúng mày được tung sang hậu phương chúng tao như bọn phá hoại. - Búng ngón tay một cái. - Mày là Johann Weiss, tên kia là Siegfried Hakke. - Rút khẩu súng lục ra khỏi bao và chĩa vào bụng Weiss, ra lệnh: - Thế nào! Mau! - Đợi một lát, rồi hỏi. - Lưỡi mày lạnh cứng à? Cũng được. Chúng tao sẽ sưởi ấm mày bằng đòn vọt!

Chịu đòn chằng? Không nên!

Weiss cúi người và đề nghị:

- Thôi được. Tôi đồng ý. Nhưng chỉ, - anh đưa mắt về phía Hakke và “Titmouse”, - hãy cởi trói cho tôi, tôi sẽ khai bằng giấy tờ.

Tay anh thoát khỏi trói buộc. Anh cầm chiếc ghế đầu, từ từ kéo lại gần bàn và rồi vút một cái, anh nhấc chiếc ghế lên giáng vào viên sĩ quan, đồng thời tay trái đoạt lấy khẩu súng lục ở tay viên này.

Anh lao ra cửa. Anh bắn rồi chạy qua sân, bắn vào bọn lính đang chạy tán loạn. Sau kho chứa có chiếc mô tô ba bánh. Một tên lính ngồi trên chiếc thùng che vải bạt. Tên này không kịp đứng dậy, Weiss nện súng vào đầu hắn, đẩy xe xuống khỏi gò đất nhảy lên mô tô và lao theo đường xuyên rừng.

Một tay bẻ lái, tay kia anh tháo tám vải bạt và đẩy tên lính xuống ngang đường.

Ra tới đường quốc lộ, Weiss mở hết ga. Anh còn nhớ rõ ngôi nhà thờ nóc nhọn vút cao lên ở hướng nào. Một khu đông dân. Ở đó nhất định phải có bộ chỉ huy Đức.

Còn chưa tới khu dân cư này, Weiss đã cởi bỏ áo đi: xuất hiện ở đây trong quân phục Xô Viết thật hoàn toàn nguy hiểm.

Anh đi vào phố chính của làng. Chẳng khó khăn gì, nhìn xe cộ tập trung bên một trong số các ngôi nhà sang trọng nhất anh hiểu rằng, ở đây. Anh hãm xe ngay bên chân tên lính gác bị sừng sốt. Anh cất giọng, ra lệnh:

- Đến ngài chỉ huy trưởng. Thông báo tối quan trọng.

Anh được dẫn đến ngôi nhà ban chỉ huy. Nhưng sĩ quan thường trực, trước khi báo cáo cho chỉ huy trưởng về anh, đòi anh giải thích. Weiss dậm chân:

- Mà chỉ là một con chuột cống ở hậu phương, ngay sát mũi có lính dù Xô Viết mà không biết mà mà còn dám tổ chức cho mình ở đây chức sĩ quan tham mưu tùy tùng trước một điệp viên của Cục tình báo. - Và hồng hách đưa chân đạp cửa, anh đi vào phòng làm việc.

Weiss từ chối tham gia vào cuộc tấn công tiêu diệt lính đổ bộ Liên Xô, lý do là cần thiết phải đọc gấp cho điện báo viên bản thông báo về toàn bộ sự việc xảy ra về cho “Ban tham mưu Valia”

Sau khi “Ban tham mưu Valia” đành phải khẳng định Weiss là người của Cục tình báo, viên sĩ quan thường trực trở nên rất nhã nhặn với Weiss thậm chí còn trao cho anh bộ quân phục dự trữ của mình để anh có thể lấy lại tư thế trang trọng.

Ngày hôm đó Weiss không thể gặp được cả hai tên cùng nhóm của anh. Rõ ràng là theo lệnh của “Ban tham mưu Valia” anh bị giữ lại ở đây hơn ba ngày đêm cách ly với vẻ kính trọng và rất đầy đủ tiện nghi. Chỉ sau khi Steinglitz và Dietrich đến đây và Weiss gặp riêng hai tên này một thời gian cần thiết để thề thốt đảm bảo với hai tên sĩ quan này rằng, toàn bộ sự việc xảy ra anh sẽ báo cáo đúng như ba người thỏa thuận với nhau, anh mới được tự do.

Và không những được tự do, Steinglitz và Dietrich đã chính thức đánh giá hành động của Weiss là rất anh hùng.

Một bản báo cáo về vấn đề tại vùng này, vào ngày tháng này có một nhóm lính đổ bộ Liên Xô nhảy dù xuống đã được thảo ra với chữ ký công nhận của cả viên chỉ huy trưởng đơn vị đồn trú. Trong khi tiêu diệt nhóm này đã hy sinh - tiếp đó là kê khai tên tuổi những nhân viên quân sự thuộc đơn vị SS - đơn vị được trao nhiệm vụ tiến hành đợt kiểm tra các nhân viên Cục tình báo, và cả tên tuổi bọn lính đơn vị đồn trú Đức đã chết trong lúc bắn nhau với bọn bị gọi là lính đổ bộ Liên Xô.

Tỷ lệ: 1/3 được lấy làm cơ sở - đó là thiệt hại thường có trong mỗi trận tiến công.

“Titmouse” bị bắn ngay ngày hôm đó vì tội phản bội.

Hakke, chịu đựng được đòn tra tấn, nhưng không chịu nổi sau khi “chính trị viên” tuyên bố trong lúc tra hỏi sau trận đánh rằng hắn không phải là một người Xô Viết nào mà là một tên Gestapo. Hakke cũng đã thú nhận hắn là nhân viên Cục tình báo và không có quan hệ gì với Gestapo cả. Hắn nói rằng Gestapo là bọn đao phủ, còn Cục tình báo là một ngành tình báo quân sự và vì thế không nên treo cổ hắn, mà phải bắt hắn làm tù binh và đối xử với hắn như một tù binh.

Ba Mươi Tám

Nằm dưới hầm băng giá, thời gian đối với Weiss không phải trôi qua bình thường. Anh bị viêm phổi, nhưng lại kiên quyết từ chối không chịu vào quân y viện.

Anh nằm ở phòng mình trong doanh trại “Ban tham mưu Valia”, và anh dành cho mình sự nghỉ ngơi.

Landsdorff mấy lần đến thăm anh trong lúc đau yếu. Lần đầu tiên lão chỉ thận trọng muốn biết rõ Weiss đánh giá toàn bộ sự việc xảy ra như thế nào.

Lão lâu bầu điều gì đó về danh dự quân nhân. Lão nói rằng cái yếu đuối đáng buồn của Hakke là vết nhọ trên quân phục người tình báo, rằng “Titmouse” trước tỏ ra xuất sắc như thế mà hóa ra không có khả năng chịu đựng nổi phương pháp kiểm tra tể nhị nhất. Tất cả những chuyện đó thật rất không tốt, vì rằng các ngành SS và Gestapo sẽ cố gắng thổi phồng trường hợp này để gây chuyện không vui cho Canaris.

Nhưng Weiss chẳng phải lo lắng gì cả. Đã có lệnh phong cho anh cấp hiệu trung sĩ và tặng anh chữ thập sắt hạng nhì vì đã tham gia vào chiến dịch tiêu diệt quân đỏ bộ của Liên Xô.

Như để bổ sung thêm, Landsdorff kể lại một đoạn giáo huấn qua thực tiễn chiến tranh thế giới thứ nhất, lúc mà một trong các nhân viên tình báo hồi đó do đại tá Walter Nicholas lãnh đạo, cũng như

Weiss được tặng thưởng chữ thập sắt vì lòng dũng cảm và trung thành tuyệt đối với quốc xã.

Viên tình báo này đã bán cho vợ của một sĩ quan cao cấp Bộ tổng tham mưu địch những vật kỷ niệm làm bằng kim cương thật, nhưng lại nói là đồ giả. Sau đó nhân viên này đã giúp cho cơ quan phản gián của địch bắt anh ta, và trong người anh ta có tìm thấy bản danh sách những người đã mua hàng quý giá của anh ta.

Các sĩ quan kia cho chúng cơ nói rằng vợ họ đã mua đồ chơi trẻ con rẻ tiền này, rằng đó chỉ là một sự giả tạo đáng tiếu. Còn khi hội đồng khám nghiệm xác định đó là kim cương thật và có giá trị rất lớn thì số phận của các sĩ quan này được giải quyết xong.

- Vì vậy, - lão nói đầy ý nghĩa, - anh hùng, dũng cảm, tất cả những cái đó là chiến thắng âm ỹ. Tôi là người theo các chiến dịch mê ly, lạng lã, nhưng gây nên một hoạt động có sức công phá lớn hơn là những cuộc ném bom trúng đích.

Weiss không hiểu nổi: Landsdorff muốn làm giảm bớt ý nghĩa “chiến công” của anh hay là định gây cho anh lòng mong muốn tìm kiếm cách áp dụng cho các lực lượng của mình theo đường lối hoạt động hoàn toàn khác.

Steinglitz thành thật phẩn khởi trước kết quả của Weiss, cũng như Landsdorff, hấn hoài nghi phán đoán rằng trong nghề tình báo này sự dũng cảm thật như một cái gì giống sự anh dũng của người lính. Khen thưởng cho cấp thấp mà lại trả tiền cho cấp cao. Và hấn còn báo cho biết, theo ý muốn của tập đoàn tướng lĩnh Đức, Heydrich đã khôn khéo xúc phạm thống soái Blomberg bằng cách lén đưa cho quốc trưởng những bằng chứng chính xác nói rằng vợ Blomberg nguyên là một gái làm tiền.

- Đấy, những công việc như vậy, - Steinglitz nói, - tất nhiên là không được tặng thưởng. Nhưng được trả công. Và được nhận một món tiền mà chỉ cần một chiến dịch như vậy cũng đủ để đảm bảo tuổi già cho mình.

Weiss mỉm cười nói:

- Nhưng tôi còn chưa nghĩ đến tuổi già.

- Vô ích, - Steinglitz quở trách: - Tuổi trẻ, đó chỉ là phương tiện để đảm bảo tuổi già cho mình. Và chỉ có thế.

Với Dietrich, Weiss đối xử lạnh nhạt, kìm mình, dù sao anh cũng nhấn mạnh rằng không thể hòa giải với cái nhục mà hắn đã mang đến cho anh bằng cách thử thách qua đợt kiểm tra. Anh nhắc rằng trong câu chuyện học viên Phase về thực chất anh đã cứu Dietrich, và việc thử thách qua kiểm tra giải thích không gì khác rằng đó chỉ là lòng mong muốn của đại úy muốn trừ khử người chứng kiến cái nhục nghề nghiệp của đại úy.

Và anh kiên quyết tuyên bố rằng anh không muốn giữ mọi chuyện đó trong bí mật nữa.

Dietrich hoảng sợ.

Để kết luận, Weiss nói rằng anh coi Dietrich, người đã bày ra đợt kiểm tra khôn khéo này là thủ phạm chính trong cái chết nhục nhã của các nhân viên SS dũng cảm và binh sĩ của ban chỉ huy.

Điều đó có thể coi như một ám hại có định trước, và vì tội lỗi nghề nghiệp như thế, chắc rằng thống soái Himmler sẽ ra lệnh không phải bắn, mà là treo cổ nhục nhã. Và bây giờ Weiss đã cảm thấy mình đang ở địa vị của người đang che giấu một tội phạm.

Vì biết rõ mình có quan hệ với ai, Weiss báo trước cho Dietrich biết sau khi chịu đựng sự giảo quyết của Dietrich bây giờ anh đã đảm bảo an toàn cho bản thân. Anh viết tất cả những điều này ra giấy và gửi cho một người bạn, người này trong trường hợp Weiss bị tai họa gì, sẽ ngay lập tức chuyển giấy tờ cho cơ quan SĐ.

Tất cả những điều đó Weiss chỉ nói thầm thì và Dietrich cũng đáp lại như vậy. Và cả hai cùng im lặng khi đĩa hát tiếp theo đặt lên máy hát

đã chạy hết.

Dietrich thật thảm thương. Hắn còn hỏi Weiss cả vấn đề hắn có nên tự sát để cứu danh dự dòng họ hay không.

Nhưng rồi Weiss cũng nhanh chóng thấy chán ngấy vai trò kẻ nhẩn tâm, mà còn thật đáng ghét phải nhìn mãi cái bộ mặt ướt át, run cầm cập, bốc toàn mùi phần thơm này.

Anh hách dịch nói:

- Thôi được. Nhưng xin ông hãy nhớ, ông Dietrich, ông nợ tôi tất cả, còn tôi không nợ gì ông. - Và anh đọc địa báo trước: - Và nếu ông quên điều đó dù chỉ một phút, tôi sẽ không quên thi hành điều tôi đã nói với ông đâu.

Trước khi ban điều tra đến, Hakke bị giam trong hầm giam cá nhân thuộc doanh trại “Ban tham mưu Valia”.

Học viên bí danh “Phenicus” từ trại thực nghiệm đến hiện trường này theo lời giới thiệu của tù nhân số 710014 được Weiss kiểm tra qua Trung tâm.

Trong nhóm điện báo viên, người học viên mới này trội hẳn lên vì những kiến thức cá nhân và vì sự luyện tập rất xuất sắc. Sau khi Weiss nói qua với Dietrich rằng, rõ ràng “Phenicus” này là tay đáng được lựa chọn, thì anh hoàn toàn không ngạc nhiên khi chỉ mấy ngày sau “Phenicus” được đưa lên chức huấn luyện viên.

Có một điều Weiss không thể đánh giá được đó như là thái độ tự chủ nghiêm túc và quá tự trọng một cách kiêu hãnh kiểu sĩ quan Đại Đức, mà thậm chí phần nào kính trọng nữa. Bằng thái độ này, các đồng nghiệp của Weiss trong Cục tình báo đã lặng lẽ tiếp nhận sự thất bại thảm hại của quân đội quốc xã ở ngoại ô Moskva không một tên nào trong doanh trại “Ban tham mưu Valia” buông ra một lời về vấn đề này. Hình như, tất cả bọn chúng đều đưa nhau trở tài cao siêu về đóng kịch.

Nếu trước kia ở đây như có không khí nhường nhịn đoàn kết do sự khinh bỉ kẻ địch và niềm tin sắt đá vào việc hoàn thành nhanh chóng và thắng lợi chiến dịch phương Đông sinh ra, thì bây giờ không khí này bị thay thế bởi sự nghi ngờ tàn bạo, bởi kỷ luật dã man và tính thực hiện chính xác nhất mà bất kỳ sự sai trái nào xảy ra đều ngay lập tức bị trừng trị.

Phải, giả định trong các điều kiện này mà Weiss bắt đầu tiến lên theo bước thang nghề nghiệp ở Cục tình báo thì vị tất anh đã kịp đạt được gì.

Việc tuyển học viên cho các trường tình báo phá hoại lúc này tiến hành thành nhiều nấc với sự cẩn thận, tinh tế. Những kẻ được chọn phải qua đợt kiểm tra rất nham hiểm mà chỉ có bọn phản bội tồi tệ nhất mới chịu nổi, và không ít những người được các tổ chức hoạt động bí mật của trại đào tạo đã hy sinh trong các đợt kiểm tra này, chỉ vài người đạt được tới đích.

Chế độ trong các trường được tăng cường, một cách khắc nghiệt và chỉ cần vi phạm nhỏ bé nhất mọi nội quy, kỷ luật, mật hiệu đôi khi cũng bị xử bắn.

Nhưng địa vị của Weiss đã hoàn toàn khác với lúc đầu. Trong trường anh đã có riêng người của mình. Anh sắp xếp công tác của họ và họ chỉ huy nhau theo móc xích. Chỉ có một người trong số họ biết Weiss, nhận các chỉ thị của anh, còn đối với những người khác anh vẫn là kẻ thù, một tên Đức.

Steinglitz khi rẽ vào thăm Weiss trong lúc đau yếu đã bày tỏ giả thiết đen tối của hắn là hiện giờ Himmler và Heydrich định đổ hết nguyên nhân thất bại tạm thời ở mặt trận phương Đông cho Cục tình báo vì đã không biết tìm hiểu lực lượng có thực của kẻ địch. Mà Canaris thì vì không hiểu được mối nguy hiểm đang đe dọa mình nên vẫn hoàn toàn vô tâm lo tính mưu mô ngoại giao bí mật, vẫn liên lạc với bọn Anh. Nhưng bây giờ thì muộn rồi.

Nếu như trước khi quân quốc xã bị thất bại ở ngoại ô Moskva, Churchill còn giao động có nên ký hòa ước tay đôi với Đức không để tăng cường lực lượng tiếp tục chiến tranh với Bolshevik, thì bây giờ tất cả đã chấm dứt rồi.

- Chuyện vớ vẩn, - Weiss nói, - chỉ vì anh, bây giờ Weiss đã có quan hệ thân thiết với Steinglitz, bực mình về chuyện Berlin khước từ không sử dụng anh như một chuyên gia về các vấn đề phương Tây, mặc dù anh đã gửi đi không phải lần đầu đề nghị về vấn đề này.

- Thế làm sao mà tôi có thể không bực mình? - Steinglitz trở nên sôi nổi. - Tôi được biết các bạn cũ của tôi bây giờ đang lập công danh và kiếm ra tiền do từ lâu đã tham gia vào câu chuyện âm ỹ này với người Anh.

- Đã được đào tạo thành các nhà ngoại giao rồi! - Weiss nhếch mép cười.

- Không, để mà làm gì! Vẫn đang làm theo nghề chuyên môn. Tiến hành theo dõi các bí mật, hoàn thành các sứ mệnh ngoại giao hay đóng vai trung gian trong các cuộc đàm phán. - Rồi hỏi: - Cậu còn nhớ cặp vợ chồng cầm điếu chứ?

Weiss gật đầu.

- Ngay cả cặp tàn tật này cũng kiếm được không ít ở Thụy Sĩ. - Rồi nói thêm đầy ác ý: - Nhưng lại không được nhận tiền mặt.

- Vì sao?

- Người của Himmler đã khử chúng. - Thở dài. - Rõ ràng là thống soái không thích việc Canarias nhận được quá nhiều trong các cuộc đàm phán với người Anh.

- Nhưng quốc trưởng biết không? Vì đây chính là sự phản bội.

- Cậu là thằng ngốc hay giả vờ đấy? - Steinglitz tức giận nói. - Cậu nghĩ sao, Hess nguyên là phó quốc trưởng thứ nhất, không có sự mong muốn của quốc trưởng đã nhảy dù lao sang người Anh chẳng cần cân nhắc gì cả. Mà mỗi người lính đều rõ, quốc trưởng đã bắt Guderian dừng lại trước Dunkirk chỉ là để ông ta không tiêu diệt sạch các quân đoàn viễn chinh Anh. Bọn Anh được khả năng lê gót qua vịnh Baltic về nước, cũng nhân đó để chính phủ Anh qua gương hành động thân thiện này của quốc trưởng mà nhận rõ rằng, vẫn có khả năng liên minh với chúng ta để chống kẻ thù chính là nước Nga. Thiên tài của quốc trưởng là ở chỗ đó. Còn việc bây giờ Himmler, Goering, Ribbentrop, Canaris của chúng ta và còn ai đó nữa, từng người một đeo đuổi người Anh thì như thế cũng không chống lại chính sách của quốc trưởng, mà phù hợp với các hy vọng của Người. Có điều là mỗi chúng ta phải lưu ý xem, làm thế nào tìm hiểu cận kề hơn để biết các đối thủ của Người nói chuyện gì với người Anh. Và ở đây đối với một tình báo nhà nghề thực sự, cứ cho là như tôi chẳng hạn, có những khả năng tuyệt vời nhảy vào môi trường chính trị to lớn, và sẽ được nhận không phải sự khen thưởng mà là các “séc” tiền: ở bất kỳ nhà băng nào và lấy bất kỳ ngoại tệ nào...

Weiss hỏi xem số phận nhóm tình báo phá hoại trong đó có Gvozd ra sao.

Steinglitz nói rằng, mặc dù máy bay sau khi đưa được nhóm này sang hậu phương Liên Xô thì không trở về, và hai viên nhóm trưởng và điện báo viên hy sinh khi nhảy dù không gặp may, nhưng học viên trường Warsaw là Gvozd, điện báo viên đã chịu trách nhiệm chỉ huy ba tên còn sống sót. Gvozd truyền về những tin quý giá, và chỉ mới rời nhóm này đã tiến hành một hoạt động phá hoại là phá đổ một đoàn tàu quân sự.

Với thái độ không hào hứng gì, Steinglitz đã báo cho Weiss biết hoạt động có kết quả của nhóm Gvozd. Cũng không phải đối với hắn đó chỉ là một sự kiện hoạt động gián điệp bình thường đơn giản nhất, cũng không phải vì gần đây hắn quá lo lắng. Hắn không yên tâm bởi ý nghĩ tại sao ngay từ tháng Sáu năm 1940 đô đốc Canaris đã ra

lệnh thủ tiêu bản báo cáo ghi âm của hấn, của Steinglitz - về cái yếu đặc biệt của lực lượng vũ trang Anh - một điều hoàn toàn phù hợp với thực tế, và ra lệnh lập một báo cáo khác trong đó lực lượng quân Anh được khuếch trương một cách quá lừa bịp. Mà bởi vì Canaris có những tài liệu thống kê chính xác nhất về các lực lượng vũ trang Anh: nhân viên mật mã của sứ quán Mỹ ở London là Taylor Kent đã trao cho Cục tình báo Đức trên 1.500 bản tin mật mã thu vào băng ghi âm.

Nếu như có âm mưu chính trị gì đó ẩn nấp sau chuyện này thì Canaris phải trả công cho Steinglitz mới đúng. Mà cũng có thể Canaris đã buộc hấn viết báo cáo lừa bịp để sau đó “giữ chắc móc câu”? Nhưng để làm gì? Và nếu không thế thì mối nguy hiểm thường xuyên sẽ treo trên đầu Canaris, và Heydrich biết đồ độc đã đẩy điệp viên Gestapo vào vòng lệ thuộc cơ quan tình báo Anh. Và việc hấn hành động do không biết như thế không có liên quan đến ai cả.

Steinglitz bị dày vò bởi một hồi ức đáng xấu hổ. Qua một điệp viên của mình, hấn nhận được tin về vấn đề tháng Ba năm 1940 Goerdeler và Schacht sau khi gặp gỡ ở Thụy Sĩ với một nhân vật thân cận các chính phủ Anh, Pháp đã báo cáo cho hấn biết rằng, Hitler quyết định vượt qua Danzig và Warsaw sang phía Đông, và sẽ chiếm miền Ukraine đất đen cũng như các nguồn dầu lửa của Rumania và Caucasus.

Steinglitz cho rằng một tài liệu mới nhất vạch rõ tội lỗi hai nhân vật có địa vị cao trong ngành gián điệp phục vụ cho hai cường quốc khác đã rơi vào tay hấn. Và tài liệu này sẽ cho hấn khả năng nhảy vào các môi trường trước đây không đạt được.

Nhận được báo cáo này của Steinglitz, Canaris vò nhàu giấy và không thèm thủ tiêu trên chiếc đèn cò mà quẳng vào sọt rác. Lão nói:

- Còn lại có những dấu vết gì? - Và nhìn chăm chăm vào tai Steinglitz. - Ông cho rằng... - Canaris sờ vào tai mình, nhếch mép cười, ấn ngón tay vào sọt rác: - Chúng đây, những dấu vết của dollar của ông.

Chỉ mấy tháng sau Steinglitz mới rõ là bằng phương pháp này Goerdeler và Schacht theo nhiệm vụ quốc trưởng giao đã biết được Anh và Pháp có thái độ tốt với việc Đức xâm lược phương Đông.

Đó, tầng lớp cao cấp của gián điệp gồm những người thuộc các tầng lớp cầm quyền cao cấp quốc xã.

Còn Steinglitz chỉ là một tay thợ phụ của họ. Vì thế mà hẳn không phấn khởi cả với điều là một trong các nhóm phá hoại quẳng vào nước Nga đang hoàn thành nhiệm vụ có kết quả. Đây không phải là quy mô kia, không phải.

Tâm trạng bi quan cứ ám ảnh mãi Steinglitz.

Trong thời gian cuối này đại úy Gerd cũng bận túi bụi và lo lắng.

Vấn đề là ở chỗ hẳn cùng bố vợ là hai người có cổ phần trong hội đầu giá "Dầu lửa Đức - Mỹ A.G." mà vốn của nó 95% thuộc công ty Mỹ "Standard Oil" đang cung cấp cho Đức một nửa số dầu cần thiết trong cả nước. Trước lúc nổ ra chiến tranh chỉ riêng loại xăng máy bay đã cung cấp với tổng giá trị 20 triệu dollar. Ngoài ra công ty này còn xây dựng ở Hamburg một nhà máy lọc dầu loại lớn nhất thế giới và đã đầu tư xây dựng các nhà máy chế tạo xăng tổng hợp.

Và ngay lập tức Gerd phải làm sáng tỏ, các công ty Mỹ sẽ đồng ý để lực lượng không quân Anh oanh tạc tài sản của chúng trên lãnh thổ Đức hay không, kể cả các xí nghiệp công nghiệp ô tô và xe tăng hiện chịu dưới sự kiểm soát tài chính của Pho và hãng "General Motors" hay là không đồng ý. Và nếu Mỹ đồng ý thì khi đó sẽ phải nghĩ ngay hùn tiền thưởng bảo hiểm của mình vào việc nào thì có lợi nhất. Thí dụ, vào ngành dầu lửa Caucasus hay Rumania. Rõ ràng dầu lửa Caucasus và có triển vọng hơn về mặt lợi nhuận cổ

phần toàn diện. Nhưng ai sẽ thuyết phục được quốc trưởng tin rằng lúc này phá tan Moskva không quan trọng bằng chiếm lãnh thổ Ukraine và các vùng chứa dầu lửa Caucasus?

Giá như bây giờ được ở Berlin, nơi đề ra chính trị. Mà hẳn, Gerd thì lại phải ngồi ở vùng cận Warsaw và đào tạo điệp viên để tung vào hậu phương Hồng quân trong lúc mà cái chủ yếu và quyết định hoàn toàn không phải ở đây.

Sau khi suy tính, Gerd bèn viết thư cho công tước Karl Edward Saxe-Coburg Gotha, công tước là cháu gọi nữ hoàng Victoria bằng bà, người mang chức công tước Albany của Anh và đồng thời là trung tướng SA. Gửi kèm theo thư là phiếu đệ trình. Gerd đề nghị công tước - trung tướng SA Karl Edward thân tình giúp đỡ: cho ý kiến tham khảo về mặt thương mại theo vấn đề đang làm công ty của Gerd lo lắng.

Lo lắng vì mọi công việc cực kỳ quan trọng này, đại úy Gerd có khuynh hướng là nên đầu tư vốn vào dầu lửa Caucasus... Và lo như là người Anh sẽ không quăng điệp viên của họ đến đây để tiến hành phá hoại trong các vùng dầu lửa khi quân quốc xã tấn công vào Caucasus. Hẳn nhớ rõ là ngay trước khi ký kết hợp đồng với Rumania, Cục tình báo đã cử các nhóm đặc biệt đến những vùng có dầu lửa của Rumania để bảo vệ các xí nghiệp khai thác khỏi bị Anh phá hoại.

Và bây giờ Gerd đã bắt đầu suy nghĩ cẩn thận xem hẳn có nên khuyên bọn chỉ huy Cục tình báo nghiêng về ý nghĩ tung các nhóm tương tự sang cả vùng Caucasus hay không để trước khi chiếm được các vùng chứa dầu lửa đã bảo đảm an toàn cho các miền này khỏi hoạt động phá hoại của đối phương.

Gerd bị thu hút bởi các suy tính chiến thuật cao siêu này đến nỗi mọi việc quản lý trường bắn hoàn toàn đặt vào Steinglitz bằng cách hứa với thiếu tá rằng vì sự giúp đỡ này hẳn sẽ trả một chức gì đó khá giả trong công ty của bố vợ hẳn sau khi kết thúc chiến tranh.

Toàn bộ việc này Steinglitz cởi mở kể lại với Weiss.

Bản tin về toàn bộ suy tính của Gerd cũng được Weiss truyền về Trung tâm.

Ba Mười Chín

Ngay cả trong lúc đau yếu Weiss cũng không chịu nằm yên mà Nhanh làm việc bằng cách thu thập tin tức qua bọn đồng nghiệp đến thăm anh để biết các công việc có lợi chủ yếu đối với anh.

Thế là, chẳng hạn, anh đã biết rằng bức điện cuối cùng mà “Ban tham mưu Valia” nhận được của Gvozd mang đặc tính bí hiểm: “Nhóm đang bị các cơ quan phản gián Liên Xô bao vây. Chúng tôi phá hủy điện đài. Nếu như thoát khỏi bị theo dõi, chúng tôi sẽ vượt trận tuyến”. Nghĩa là, mọi chuyện xảy ra với Gvozd đều tốt.

Dietrich dựa vào kinh nghiệm bản thân mà hẳn có được trong khi tiến hành hỏi cung ở các trại để lựa chọn học viên cho các trường, đã đi tới kết luận là người Nga, đặc biệt phát triển tình cảm giúp đỡ anh em rất thông cảm với những ai cần được thông cảm. Ngoài ra, trong các chính sách của Liên Xô còn có những chỉ thị chính thức đòi hỏi mọi công dân phải ân cần quan tâm đến nhau. Và điều cơ bản, điều quy định: thường dân Liên Xô có lòng yêu nước đến khó tin, và mỗi người lính hay sĩ quan Liên Xô bị tàn tật sau khi bị thương được đồng bào mình vô cùng kính trọng, quan tâm chăm sóc và được chính quyền bảo trợ.

Nhân dịp này Dietrich coi toàn diện nhất là phải bắt tay tìm kiếm thương binh trong các trại tập trung.

Tuy thế hẳn cũng ít hy vọng vào kết quả, bởi vì bọn chỉ huy trại, do các nguyên nhân kinh tế đơn thuần đã thủ tiêu đầu tiên mọi tù binh

tàn tật, hoặc tạo ra cho họ những điều kiện để họ nhanh chóng bị chết một cách tự nhiên.

Dietrich đã ra lệnh cho các nhóm tình báo tiến hành tìm kiếm trong các trại tập trung những tù binh bị cụt một chân hoặc tay. Và nếu không phát hiện ra loại đó không có thì ghi dấu những người dự kiến thích hợp để sau khi kiểm tra mặt đáng tin cậy của họ thì dùng lý do này khác đưa họ đến quân y viện “để điều trị”. Ở đó các thầy thuốc có kinh nghiệm theo chỉ thị nhận được sẽ cưa một chân hoặc tay họ.

Nhưng trong khi số này chưa tới trường liệu có nên chọn một số trong khối học viên đã được đào tạo có thể lực tốt không chẻ vào đầu được hơn là tù nhân trong các trại tập trung không, và việc chữa chạy cho họ sau khi giải phẫu sẽ đòi hỏi ít thời gian hơn nhiều.

Theo ý kiến của Dietrich, tốt nhất là cưa một chân. Như thế dễ đập vào mắt, dễ nhận thấy và sẽ cho điệp viên được quẳng vào hậu phương Liên Xô khả năng phân nào tay họ còn nguyên vẹn, đòi hỏi phải thu xếp cho họ làm việc ở một xí nghiệp quốc phòng Liên Xô nào đó.

Việc cụt tay cho phép làm việc được, còn việc cưa một chân (rõ ràng là bị mất ngoài mặt trận) là đảm bảo chắc chắn cho việc, khi vào làm việc trong xí nghiệp quốc phòng, điệp viên sẽ không bị kiểm tra quá cẩn thận.

Steinglitz đánh giá cao đề nghị này của Dietrich.

Landsdorff, vẻ buồn chán nghe hai sĩ quan trình bày xong, nói:

- Chẳng khác gì bọn mẹ mìn vẫn từng làm như thế.

Steinglitz không biết thế nào là mẹ mìn, và trầm ngâm nhăn mặt.

- Nhưng đây là tù binh chứ không phải trẻ con! - Dietrich cất giọng phản đối.

- Sự quan sát tinh vi đối với nhân viên phản gián. - Landsdorff giọng chậm biếm nói.

Lão cảm thấy vừa tức giận vừa đáng buồn khó tả, vì chỉ bây giờ mới cảm thấy rằng, cùng với tuổi tác trí nhớ cũng dần bị mất đi và lão bắt đầu quên mất nhiều điều trong kinh nghiệm thực tế giàu có nhất của mình và đã có lúc là thực tế rất tế nhị.

Ngay từ những năm đại chiến thế giới thứ nhất, trong lúc chiến đấu ở Verdun, lão đã nghĩ tới những nhóm tình báo hay có khả năng kịp thời ra chỉ thị cho các binh lính Đức bị thương nhẹ thay bằng quân phục Pháp rồi ban đêm đưa chúng ra ngoài trận tuyến. Ở đây các cứu thương Pháp nhặt nhóm phá hoại này vác lên vai mang về công sự mình.

Trong thời gian chiến tranh ở Tây Ban Nha, một trong số các đồng nghiệp của Landsdorff giữ chức cố vấn trong chính phủ Franco đã nhớ lại phương pháp đó. Thế là những lính Franco bị thương nhẹ liền được thay bằng quân phục chiến sĩ cộng hòa, và đêm đêm bọn này sử dụng rất có kết quả súng lục và chất nổ trên các đường phố Madrid, còn ban ngày chúng lại để lộ rõ chân tay được băng phồng to lên và hăng hái lết cặp nạng trên đường phố Rio de Grande, thu hút nhân dân thành phố phải xúc động cúi chào.

Nhưng đối với Landsdorff, điều đó như thấp kém hơn phẩm giá lão - lên mặt với quá khứ vẻ vang của mình và nhắc lại những công lao của mình như là chúng không được đánh giá đúng mức, vì thế, tôn trọng mưu đồ của Dietrich, lão độ lượng đồng ý với tên đại úy.

- Đề nghị của ông có cơ sở thật sắc sảo và có sức cảm dỗ về tư tưởng. Nhưng... - Landsdorff chấp tay lại trước mặt mình và ngắm nghía những chiếc móng tay được sơn bóng cẩn thận màu xanh nhạt, chứ không thì đã như trái tim: cùng với tuổi già nó đập ngày càng chậm dần, lạnh nhạt tuyên bố: - Nhưng tôi là người kiên quyết chống đối, - hơi chậm lại, - những hành động quá kỳ quặc như cưỡng ép giải phẫu.

Dietrich sôi nổi cắt ngang:

- Không có sự cưỡng bức nào. Đối tượng sẽ đưa vào quân y viện. Ở đây hẳn sẽ được khuyên thấy rõ sự cần thiết của việc dùng tới phẫu thuật. Nhờ có các phương pháp gây tê hiện đại hẳn thậm chí không cảm thấy đau đớn. Tỉnh dậy và...

Landsdorff nhăn trán.

Dietrich nhận thấy thế, vội nói:

- Cuối cùng thì các nhà giải phẫu của chúng ta cũng được phép tiến hành một số thực nghiệm y học bằng người ở trại giam. Chính tôi đã trông thấy khi đến thăm khu nhà đặc biệt...

- Ông đã trông thấy, còn tôi thì lại không muốn biết điều này. - Landsdorff giận dữ cắt ngang.

- Nhưng tất cả những việc đó là vì lợi ích cao cả chung của con người, - Dietrich nhắc lại. - Bây giờ không còn là thời trung cổ khi mà các thầy thuốc bị kết tội thiêu sống chỉ vì họ đã mổ xác người chết để đi sâu vào các bí mật của cơ thể con người.

- Cũng chính là không được quên rằng, bây giờ không còn là thời trung cổ nữa, mà là thời đại của văn minh mà chúng ta mang lại cho loài người, - câu này Landsdorff cất lên gần như một cách máy móc vì lão nhớ lại chuyến đi Berlin vừa rồi của mình.

Ở đó, lão có mặt trong bữa cơm thân mật tại nhà lão thọt Goebbels, một con người bé nhỏ có toàn quyền hoảng sợ vì những cơn ghen tuông tam bành của vợ là Magda, người dám nói xấu mọi tính hiếu sắc đồng đảng của chồng và của người tiên tri nền văn hóa Đức mới với quốc trưởng.

Thế là sau bữa cơm Goebbels dẫn Landsdorff vào phòng trưng bày tranh của mình, nơi treo đủ các tấm tranh cướp được ở những nhà bảo tàng nổi tiếng của nhiều nước châu Âu.

Landsdorff nhớ nhiều bức tranh ở đây từ khi lão bôn ba khắp châu Âu để thực hiện nhiều sứ mệnh khác nhau đặc biệt, nhưng là người có học, lão vẫn dành thời gian đến thăm các nhà bảo tàng nghệ thuật.

Lão trao đổi với Goebbels các ký ức của mình.

Goebbels quan tâm nói:

- Ông nói phải. Có thói quen xem xét các vật phẩm này như tài sản quý giá của dân tộc, một loại sở hữu quốc gia đấy. Nhưng theo đề nghị riêng của quốc trưởng, Goering, Himmler, Ribbentrop và những nhân vật cao cấp khác của quốc xã, tôi đã triệu tập được một hội đồng nhỏ gồm các luật sư xuất sắc nhất. Và họ đảm bảo với tôi điều tôi thông báo cho các nhân vật đáng chú ý rằng luật pháp quốc tế chỉ ước định trước thời hạn công hiệu là hai mươi năm, sau thời hạn này, kẻ nào gây nên dù bất kỳ hành động gì đều không bị hình sự trừng phạt, còn chủ nhân các báu vật không thể thưa kiện bên bị cáo được.

- Liệu có đang phải làm các luật sư lo lắng không? - Landsdorff hỏi.

- Tại sao lại không? - Về phần mình Goebbels cũng hỏi. Và tình quái hỏi tiếp: - Người bằng hữu thân mến, ông có nhận thấy rằng trong các bộ đồ sưu tập của chúng ta cảm thấy thiếu thốn một cách đáng buồn những thứ của các phòng hội dân tộc London, New York và một điều đáng buồn nhất, là tạm thời không có gì của Moskva, Leningrad hay không? - Thế đấy - lão nói đầy ý nghĩa, - nếu tường phòng hội họa của tôi còn chưa được trang trí bằng các tượng thánh Kremlin và các tranh của nhà bảo tàng quốc gia Leningrad, thì cuộc trao đổi ý kiến của các luật sư tuyệt đối không thừa. Là một người sưu tầm, tôi biểu lộ sự nhìn xa thấy rộng đáng được thứ lỗi đối với một người sưu tầm, và không chỉ đối với một người sưu tầm, đúng không?

Buổi nói chuyện với Goebbels lúc này hiện ra trong trí nhớ của Landsdorff không phải ngẫu nhiên.

Và, rút từ đó kết luận nhìn xa thấy rộng, Landsdorff trịnh trọng nói với Dietrich:

- Là chỉ huy của ông, tôi nghiêm cấm ông làm mọi hành động có thể trái ngược với các nguyên tắc nhân đạo. - Đưa mắt sang Steinglitz, lão hỏi: - Tôi hy vọng rằng ông có trí nhớ tốt và trong bất kỳ hoàn cảnh nào ông cũng có thể nhớ lại chỉ thị kiên quyết này của tôi chứ? - Trầm ngâm nghĩ. Sau đó, giễu cợt liếc nhìn bộ mặt thất vọng dài ngoẵng của hai sĩ quan, lão nhắc lại: - Thế đấy, tôi nghiêm cấm mọi hành động cưỡng bức. Và nếu tên nào trong số học viên, cứ cho là trong khi tìm hiểu các chất nổ mới hoặc vì sử dụng vũ khí mới không cẩn thận bị thương tổn cơ thể, một vấn đề thường xảy ra với binh lính trong lúc diễn tập chiến đấu, dứt khoát tôi sẽ có hình phạt nghiêm khắc nhất đối với người sĩ quan nào tiến hành buổi học đó. Nhưng nếu kẻ bị thương sau khi bình phục có thể lực thích hợp và bày tỏ nguyện vọng tự nguyện tiếp tục hoạt động tình báo của hắn, thì kẻ này đáng được biểu dương. - Giọng oai nghiêm lão nói thêm: - Còn nói chung ý định của các ông sử dụng bọn tàn phế sau khi bị thương ngoài mặt trận có mục đích nhân đạo: cho chúng khả năng kiếm được nghề nghiệp và trở thành người có lợi cho quốc xã. Tuy nhiên, thường thường bọn tàn phế cảm thấy cái không đầy đủ của mình, chúng khổ sở vì không có tiền đồ trong tương lai, và vì thế chúng là bọn dễ thuyết phục nhất khi tuyển lựa. Không những chỉ Cục tình báo, mà nhiều cơ quan gián điệp và phản gián khác của chúng ta cũng đã từng khẳng định điều này, ở đây đã lượm được kinh nghiệm phong phú và bổ ích.

Thí dụ, thiếu tá Steinglitz rõ ràng cho rằng một nhân vật cao cấp trong Bộ ngoại giao Anh từng giúp chúng ta bởi vì bỗng nhiên trở thành người sùng bái các lý tưởng của quốc trưởng thì phải? Rất tiếc! Chúng ta gây tác động với người này không phải bằng phương pháp tư tưởng, mà là y học. Chúng ta đã đề nghị một đồng bào của chúng ta, một thầy thuốc nổi tiếng London khuyên bảo bệnh nhân của mình rằng bệnh nhân mắc bệnh ung thư không chữa được, và còn xác định thời hạn chính xác bệnh nhân sống được trên trái đất này. Tất nhiên bệnh nhân trong tâm trạng ngã lòng, tới một độ chỉ lo

lắng một điều, đảm bảo cung cấp nuôi gia đình sau khi mình chết. Chúng ta đã giúp hấn cung cấp cho chúng ta những tài liệu lấy trong tủ thép không cháy “Bộ Ngoại giao” thì các ông đã được biết. - Lão ngáp, rồi vươn người. - Như các ông thấy đấy, những bông hoa của lý tưởng mới, đang nở từ những hạt giống do chúng tôi, người già thu thập.

Tuy nhiên Landsdorff không tìm được và đã làm thỏa mãn tính hiếu danh bị xúc phạm của lão bằng cách cho Dietrich hiểu rằng, đề nghị của hấn không lấy gì làm mới lạ như hấn tưởng.

•••

Weiss biết rõ ý định mà Dietrich đang ấp ủ. Chỉ còn phải biết học viên nào sẽ bị biến thành người què quặt, và đồng thời phải phát hiện ra việc định nhằm vào công việc nào. Trước hết Weiss quyết định tìm hiểu lời yêu cầu lựa chọn phim tài liệu Liên Xô thích ứng. Anh đã nhiều lần dùng phương pháp này để thu thập tin tức cho Trung tâm.

Cho đến lúc này gián điệp của “Ban tham mưu Valia” chưa lọt được vào một xí nghiệp quốc phòng nào của Liên Xô, mặc cho Canaris tức giận đòi hỏi, hầu như tất cả các chiến dịch nhằm mục đích này đều bị nhất loạt phá tan.

Bây giờ thì các cuộc phá hoại bắt đầu được chuẩn bị trong vòng đặc biệt bí mật.

Có một trại đặc biệt mới được thành lập, chỉ có sĩ quan cao cấp được phép ra ngoài vòng bảo vệ trại. Còn nhân viên tình báo làm việc với các nhóm đang được đào tạo ở trại thì nghiêm cấm không được vượt quá giới hạn này. Weiss không được đến đây...

Việc thành lập trại bí mật này chứng minh giai đoạn hoạt động mới của “Ban tham mưu Valia”, tức là trước mắt Ban này đặt ra những nhiệm vụ quan trọng, tức là bây giờ nó là một mối nguy hiểm lớn chưa từng thấy đối với Liên Xô.

Kỷ luật nghiêm ngặt nhất còn được tăng thêm vì đang chờ đợi Canaris đến, viên này quyết định đi thanh tra một chuyến các đơn vị Cục tình báo tập trung sang phương Đông.

Trong tình thế này Weiss phải hết sức thận trọng, linh hoạt và hành động có sự dè dặt suy nghĩ ngay cả trong các hoàn cảnh mỗi ngày làm chậm trễ việc lột trần các mưu đồ của kẻ thù lại làm cho mối nguy hiểm đang đe dọa tiến lại gần hơn.

Chỉ huy phân hiệu nữ của trường tình báo Warsaw, đại úy của cái gọi là “quân đội giải phóng Nga” do bọn Đức thành lập gồm bọn phản bội và bán nước (ROA) Klavdia-Clara Aufbaum-Zelenko là một phụ nữ có học và giàu kinh nghiệm sống.

Theo yêu cầu của mẹ, ngay từ năm 1920, chồng mẹ là Fritz Aufbaum, nguyên là kế toán tài vụ ở mỏ Donetsk lúc đó thuộc công ty Bỉ, đã đổi không những họ tên, mà cả nghề chuyên môn nữa, và dưới chính quyền Xô Viết y đã làm tới chức kỹ sư trưởng. Nhu cầu về lớp trí thức kỹ thuật rất lớn. Việc không đủ trí thức kỹ thuật của mình, viên kỹ sư trưởng mới xuất hiện này đã chuộc lại bằng việc biết cách đối xử đàng hoàng với những người cấp dưới, bằng việc nói ít và hoàn thành xuất sắc mọi mệnh lệnh và ý kiến của bất kỳ thủ trưởng nào. Đó là một con người hiền cần nhưng lại không sợ sự mạo nhận của mình vì hắn đã ngấm ngấm tin tưởng sâu sắc rằng, người Nga và Ukraine đó là dân nửa Á nửa Âu. Còn hắn, Aufbaum, một người châu Âu chính cống, như thế cũng hoàn toàn đủ để lãnh đạo họ, hơn nữa trong số cấp dưới lại có những người hiểu biết rất rõ vấn đề mà chính hắn lại có khái niệm rất mờ mịt.

Zelenko thì say mê với thời cổ Ukraine và thậm chí còn cho đăng trong tạp chí dân cư một tác phẩm gì đó về vấn đề này. Sau đó, khi chồng chuyển về Bryansk, mẹ bắt đầu ham mê cả thời cổ Nga.

Vào thời kỳ mà những người trong phong trào Stakhanovite nổi danh vì những kỷ lục lao động của mình bắt đầu được đào tạo thành đội trưởng sản xuất, Zelenko dạy tiếng Đức cho họ.

Điều này tạo cho họ khả năng có các mối liên hệ với một số trong họ, những người sau này lãnh đạo các xí nghiệp khổng lồ.

Là người yêu lao động, Zelenko đã dịch các sách kỹ thuật Đức ra tiếng Nga và kiếm được rất nhiều tiền. Còn sau đó lại dịch từ tiếng Nga sang tiếng Đức những tác phẩm của các nhà luyện kim và khác thác than Xô Viết và các nhà xuất bản Đức chú ý tới.

Fedor Zelenko mấy lần đi công tác sang Đức.

Ở đó, khi được biết rằng hắn là người Đức, hắn được chú ý đặc biệt và bọn Đức dự định tuyển lựa hắn. Sau khi nghe hết mọi đề nghị và hứa hẹn, sau khi cân nhắc cẩn thận, Zelenko từ chối các đề nghị này: địa vị của hắn ở đất nước Xô Viết vững chắc, cao sang và có triển vọng cá nhân nhiều hơn là đóng vai điệp viên của Đức.

Trở về nước, hắn có báo cáo tất cả những chuyện này cho cơ quan an ninh quốc gia và cả cho vợ là có lợi cho bản thân. Tin tức hắn thông báo càng củng cố vững chắc hơn niềm tin vào hắn. Còn về phần vợ thì phản ứng nổ ra thật bất ngờ. Klavdia nguyên là một phụ nữ nóng nảy, có suy nghĩ phát triển cao, không những chỉ nhìn thấy ở đây một điều lãng mạn mà còn buồn da diết vì nhớ quê hương tổ tiên mẹ. Và không theo ý chồng Klavdia đã liên hệ với một nhân viên của nhà xuất bản, nơi mẹ công tác, tên này là gián điệp Đức.

Hình dung mình là Mata Hari mới, được cổ vũ bằng hoạt động mới, Klavdia trông lại xinh ra, hơi gầy đi vì những lo lắng dồn dập và do đó lấy lại được vẻ cân đối cơ thể thiếu nữ.

Nhưng ở đây, và hơn nữa do một điều bất ngờ nhất, một đòn đau đã giáng vào gia đình Zelenko-Aufbaum.

Đứa con trai mười lăm tuổi của gia đình này là đoàn viên thanh niên Komsomol.

Hình ảnh Pavka Korchagin là lý tưởng cho người thanh niên này. Anh bỏ học và không theo ý bố mẹ gia nhập đội thanh niên trong

một khu mỏ đang ở trong tình trạng không hoàn thành mức kế hoạch.

Mọi người làm việc hăng say, tận tụy, mặc dù vậy sống vẫn thiếu thốn vì thiếu kinh nghiệm lại không đủ thể lực, không thể hoàn thành mức đã định.

Đó là đội thanh niên công xã gồm những người như đã nói rõ, sau này phải giải tán mặc dù trong con người họ mang tư tưởng bình đẳng, anh em trong mọi việc, nhưng họ lại đứng trên con đường của chủ nghĩa bình quân lệch lạc.

Thế là một lần, trở về nhà để tắm rửa và ăn uống thỏa thuê một ngày bù cho những bữa thiếu thốn, anh nghe thấy về ban đêm cha mình thì thầm đề nghị dứt khoát với mẹ để mẹ không được liên hệ với gián điệp Đức nữa.

Anh lao vào phòng của bố mẹ và hỏi đầy kinh sợ:

- Có thật thế không?

Sau tất cả những lời chòng và con nói với mẹ, Klavdia thất vọng quát:

- Có thể cứ đi mà khai báo tôi!

- Còn gì nữa, con sẽ đi làm như thế. - người con trai nói. Và thoát ra khỏi tay người cha định giữ anh lại, anh bỏ đi khỏi nhà.

Sáng hôm sau Fyodor Zelenko, khi vào gara nơi đỗ chiếc xe “emka” riêng của mình, giải thưởng hoàn thành một trăm bốn mươi phần trăm kế hoạch cả năm do xí nghiệp Zelenko lãnh đạo đạt được, phát hiện ra con trai mình đã thất cổ tự tử.

Sau tai họa này Fyodor Zelenko thấy không còn đủ tâm lực hành động như con trai hẳn định hành động, thêm vào đó Klavdia bị chấn

động trước sự việc xảy ra, trong tâm trạng mất tự chủ phải đưa vào bệnh viện thần kinh điều trị.

Năm 1937 không phải Klavdia bị bắt, mà là chồng mụ.

Sau cái chết của con trai và ra khỏi bệnh viện thần kinh, bị mất liên lạc với gián điệp Đức. Klavdia lòng hừng hực ý chí trả thù cho chồng, bèn quyết định phục hồi lại những mối quan hệ cũ, nhưng gián điệp Đức không tiếp nhận sự giúp đỡ của mụ vì hai lý do. Vì rằng, thứ nhất, lúc này, là vợ của một người bị bắt giam, mụ có thể bị theo dõi. Thứ hai, tình báo Đức không muốn tha thứ cho mụ về lời từ chối làm việc trước đây theo các lý do không xứng đáng với sự biện bạch là con trai tự sát.

Trí nhớ tốt của một công nhân phong trào Stakhanovite nổi tiếng, nguyên là học trò của Klavdia, lúc này đã trở thành một trong số các lãnh đạo lớn ngành công nghiệp, đã giúp cho Klavdia thoát khỏi số phận mà hồi đó rơi vào phần lớn những người vợ khác của các ông chồng bị bắt giam.

Klavdia được nhậm chức giáo viên trong trường mười năm, sau đó trở thành hiệu trưởng trường này.

Khi quân Đức chiếm đóng thành phố nơi Klavdia đã sống, mụ bị bắt vào trại tập trung. Bị giam giữ mấy tháng liền và sau khi kiểm tra đủ các mặt Klavdia được biên chế làm phiên dịch cho tổ chức ROA, còn sau đó, mụ được phong chức đại úy không cần sự tham gia của Gestapo và được đề bạt làm chỉ huy trưởng phân hiệu nữ trường tình báo.

Cũng như trường Warsaw, trường này nằm trên một địa điểm nghỉ mát, đào tạo tình báo điện báo viên. Thời gian đào tạo là sáu tháng.

Sau đó các nữ học viên này được đưa đến trường trung tâm, ở đây được đào tạo cùng với nam giới trong thời hạn một tháng nữa, mỗi nữ có một nam cùng cặp.

Bọn chỉ huy “Ban tham mưu Valia” đã coi hợp lý nhất là dùng nữ chứ không phải là nam làm điện báo viên. Bởi vì đàn ông trong tuổi tòng quân mà sống lâu ở một nơi dễ bị thu hút sự nghi ngờ đối với bản thân hơn là nữ, người có thể khai mình là dân chạy trốn khỏi các vùng bị Đức chiếm đóng hoặc là dân sơ tán, và như thế lại còn gây được sự thông cảm của dân địa phương nữa.

Số nữ học viên này được tuyển lựa trong các trại tập trung và các nhà tù, nơi bọn nhân viên SS và Gestapo đã tiến hành các thử thách tập dượt họ. Sau đó, lựa chọn được danh sách phù hợp rồi, chúng mới chở họ về trường trong tình trạng rất đáng thương, và lần nào cũng vậy, tên chỉ huy đội hộ tống họ về trường cũng phải đảm bảo với đại úy Klavdia: hội đồng y tế kiểm nghiệm có thẩm quyền đã cho giấy chứng nhận là người được đưa đến (hay những người được đưa đến) không có các thương tích nặng ở các bộ máy quan trọng của cơ thể và nhất định sẽ hồi phục.

Các nhóm của Cục tình báo, cảnh sát, các ban chỉ huy Đức hoạt động trong vùng chúng chiếm đóng cũng giúp đỡ cho trường bằng cách cung cấp những cán bộ đã được kiểm tra qua công tác ở chỗ chúng.

Những nhân vật có đặc quyền này đến trường không có người bảo vệ, mà chỉ có một số tay chân đi kèm tương ứng, trông rất đường hoàng, ăn mặc sang trọng và lúc đầu đã tỏ ra suồng sã. Nhưng đại úy Clara bằng phương pháp đặc biệt đã nhanh chóng cho chúng hiểu rằng đây không phải là nhà chứa gái, mà là một trường tình báo có kỷ luật nghiêm ngặt còn hơn cả trong quân đội nữa.

Bản thân đại úy Clara đúng là chưa bao giờ dùng phương pháp giáo dục thể lực.

Để làm việc này có một người chuyên trách - phó chỉ huy trường phụ trách chính trị, trung úy ROA hiện ngang nhận mình là Inga Ratmirova, trong giao thiệp gọi theo tên là Nyurka. Một phụ nữ đầy đà, vai rộng, mông nhô căng trong chiếc quần chèn đầu gối, tóc cắt

ngắn, để một mớ tóc cắt bằng phủ trên chiếc trán thấp và bộ răng nâu xám vì hút thuốc. Mụ có dáng điệu và thói quen của đàn ông.

Là một nhân viên hình sự nhà nghề, một kẻ hiểu biết sâu mọi quy chế trại giam và nhà tù. Ngay khi làm việc ở nhà tù Liên Xô, Inga đã đưa đề nghị xin ra mặt trận, và được cử làm huấn luyện viên cứu thương đến một đơn vị quân đội. Khi bị bắt làm tù binh bọn lính Đức khám thấy trong túi thuốc rất nhiều đồng hồ đeo tay, bót thuốc lá và những tập tiền nhàu nát.

Chút nữa thì mụ bị đánh chết: lỗi kiểm soát này đã làm công phần tình cảm bọn lính. Nhưng bọn Gestapo nhìn thấy ở hành động này của mụ một bằng chứng rất tốt là mụ rõ ràng có lợi cho quốc xã.

Thế là mụ kẻ cướp ngoài mặt trận này lúc đầu được cứu thoát khỏi sự trừng phạt của binh lính, sau đó với các giấy tờ giới thiệu rất tốt được đưa về hậu phương để phục vụ trong tổ chức “quân đội giải phóng Nga” - ROA.

Các phụ nữ từ những vùng bị chiếm đóng đến đây đã có kinh nghiệm trong việc công tác với bọn Đức và biết cách đặt quan hệ với chúng, mà hơn nữa còn chưa mất thể lực. Vì thế họ cương quyết chống lại Nyurka khi mụ định thể hiện những khuynh hướng đặc biệt gì đó của mình. Đối với một số thiếu nữ đã bị tàn phế và mất sức vì các cuộc tra tấn, hỏi cung trong nhà giam Gestapo, mụ cưỡng ép nhượng bộ mụ, và làm ra vẻ quan tâm chăm sóc họ.

Chính đại úy Clara đặc biệt về hành động lại rất có đạo đức, nhờ lối sống hợp vệ sinh trông mụ vẫn còn rất trẻ và không ai dám bảo rằng người phụ nữ này đã ngoài bốn mươi. Bộ quân phục rất hợp với khổ người mụ và bộ mặt có cái mũi nhọn trông nghiêng như mặt chim của mụ rất tươi tỉnh, chiếc cổ cao chưa có một nếp nhăn.

Một số sĩ quan đứng tuổi của Cục tình báo có cấp bậc cao đã muốn có quan hệ khoái lạc nhẹ nhàng với mụ và bắt đầu dĩ có thể là quan hệ vợ chồng, nhưng mụ đã mạnh dạn khước từ mọi mong muốn này, vì coi việc tái giá lúc chồng còn sống là vô đạo đức. Còn các

quan hệ tạm thời, nhẹ nhàng thì lại thấp kém hơn phẩm hạnh của mẹ.

Những khuynh hướng hư hỏng của Nyurka chỉ gây cho Clara lòng khinh bỉ tất nhiên. Nhưng trong thâm tâm vì sợ mẹ nhân viên hình sự đôi khi hay nổi nóng điên dại và có khả năng bất chấp này, đại úy Clara đã hạn chế phản đối việc người phó chỉ huy của mẹ hành động phóng đảng bằng cách với thái độ căm ghét lạnh nhạt và tàn nhẫn, mẹ theo dõi các học viên được Nyurka đối xử tốt.

Người nào phạm dù cho lỗi nhẹ đi nữa mẹ cũng đuổi về trại tập trung. Còn nếu lỗi nghiêm trọng, mẹ đưa đến trại SS đóng ở gần trường. Những vụ thanh trừng, đơn vị này tiến hành ở khu vực đồ rác, xung quanh có đặt các cột với biển chữ “Vùng cấm” thường dùng cho những nơi tiến hành xử tử.

Khi các sĩ quan Cục tình báo đến trường kiểm tra tài chính kinh tế hay học tập, đại úy Clara đón tiếp rất nồng nhiệt. Trong các trường hợp này, mẹ tự chỉ huy việc nấu nướng cơm rượu để chiêu chuộng “khách” bằng tài nấu nướng nội trợ của mình. Hồi còn ở Donbass mẹ đã học được cách pha chế nước hoa quả đủ loại rất ngon và làm bọn sĩ quan này phải khâm phục tài của mẹ.

Sau bữa cơm thịnh soạn, để tránh việc ve vãn làm giảm phẩm giá sĩ quan nữ giới của mình, chọn đúng lúc, đại úy Clara mời khách đang trong tâm trạng nhẹ dạ xem hồ sơ cá nhân của học viên trường này, mẹ nói rằng khách có thể thu được tin tức bổ sung trực tiếp qua nữ học viên mà hẳn chú ý, và mẹ ra lệnh gọi học viên này lên căn phòng dùng riêng cho các sĩ quan thành tra của Cục tình báo.

Phương pháp này của mẹ nhằm tránh thái độ suồng sã của các sĩ quan cao cấp hơn đã gây công phẫn và phản kháng cho phó chỉ huy của mẹ. Nhưng thái độ này của Nyurka được giải thích không chỉ bằng những lý do đạo đức, mà còn chính do sự ghen tuông hèn kém nhất.

Hiểu điều đó, đại úy Clara Aufbaum nghiêm khắc cho một lời khuyên tương ứng và ra lệnh:

- Trung úy, nghiêm! Vòng đằng sau, bước!

Và trung úy Nyurka đành phải phục tùng các quy tắc nghiêm ngặt của kỷ luật quân đội kể cả ở Cục tình báo lẫn trong các đơn vị quân quốc xã.

•••

Wilhelm Canaris, con trai giám đốc công ty luyện kim Rúa, một sĩ quan trồn của chiếc tuần dương hạm “Bremen” trên căn cứ bơi của Cục tình báo Đức, hẳn đã kiếm được nghề chuyên môn nghề đã dẫn hẳn tới chức vụ cao: chỉ huy trưởng Cục tình báo Đức.

Canaris được coi là một người trần tục, đôi khi thiên về các lý luận triết học trừu tượng mà hẳn dùng để tránh thể hiện những phán đoán trực tiếp và rõ ràng.

Tình bạn của hẳn với chỉ huy trưởng Gestapo Heydrich nguyên cũng là sĩ quan tuần dương hạm “Bremen” nhưng sau khi bị đuổi khỏi hạm đội vì các khuynh hướng sai lầm đã được hình thành không phải trên những ký ức niên thiếu.

Cả hai tên đều có đầy đủ cơ sở để sợ nhau, khinh nhau và ghét nhau.

Theo đúng tính dưng cảm kiêu của mình có lẫn cả tính giả quyết, chúng coi tình bạn ngoài mặt tốt hơn sự thù địch công khai, coi những vụ đối chọi mặt đối mặt trên đoạn đường ngắn hơn là trận xung đột trên những chặng đường dài, nhưng không phụ thuộc vào quãng đường, nói chung, những vụ đối chọi này cũng nguy hiểm không kém.

Canaris tiến hành có kết quả nhất các chiến dịch tình báo là thường dựa vào phạm vi hoạt động của bọn trùm công nghiệp Đức. Dùng

các mối liên hệ quốc tế của mình, bọn này thực hiện một cách rất tự giác và có kết quả những nhiệm vụ tình báo của Cục tình báo phù hợp với lợi ích kinh tế của các consortium Đức. Hơn nữa, ngoài tất cả những điều đó, các consortium còn có riêng ban tình báo chuyên môn nằm trong ngân quỹ các công ty.

Bản tin vô giá đối với quốc trường mà Canaris đã thu được cũng là qua các nhân vật cầm đầu nền công nghiệp Đức, và đồng thời là những bạn đồng hành của các nhân viên trùm công nghiệp khổng lồ của Mỹ, Anh, Pháp.

Việc trao đổi tin tức công việc chung chung của những con người thạo việc này chỉ cần ít va chạm nhất và không có học cũng có thể gọi được là công tác gián điệp, mang lại thiệt hại cho an ninh các nước có bọn này là công dân. Nhưng dù thế này hay thế khác, cỗ phần có cơ sở vững chắc vẫn được đảm bảo trong tất cả các trường hợp, ngay cả khi giữa các nước này nổ ra chiến tranh đi nữa.

Cũng tất nhiên thôi, Canaris không coi những giám đốc các công ty lớn nhất của Đức sau mỗi chuyến đi nước ngoài trở về như những gián điệp tầm thường và không phải trả công cho chúng bằng quỹ bí mật đặc biệt của Cục tình báo vì sự giúp đỡ về mặt tình báo của chúng. Ngược lại bọn này lại còn sẵn sàng tự đề nghị tặng thưởng cho các bộ trưởng, nguyên soái, thống soái của quốc xã bằng cách đó để bọn chỉ huy cầm quyền đẩy mạnh việc đặt hàng quân sự cho các consortium Đức.

Ngoài ra bọn giám đốc này còn muốn nhận các khoản tiền trợ cấp tương đương để bắt đầu sản xuất hàng nhanh chóng hơn, theo các phát minh kiếm được ở bọn đồng nghiệp nước ngoài mà các xí nghiệp của bọn này cũng đang thực hiện các đơn đặt hàng quân sự của chính phủ chúng.

Thí dụ như mối quan hệ thương mại hoàn toàn có tính chất anh em đã được thiết lập giữa công ty Đức “Karl Zeiss” với “Bausch & Lomb” của Mỹ, và chiều theo người bạn hàng đáng kính công ty Mỹ

đã từ chối cường quốc đồng minh là Anh trong việc nước này đề nghị thực hiện đơn đặt hàng về quang học quân sự.

Thế như đã rõ, các nhà máy “Opel” được xây dựng ở Đức đang sản xuất hàng quân sự là sở hữu của công ty Mỹ “General Motor”.

Còn về phần Hugo Stinnes, chủ khu Rúa, thì tên này đã thấy trước và thành lập ở nước ngoài tập đoàn “Hugo Stinnes Industries” (ở New York). Ở Anh, tại trung tâm Glasgow, đã mọc lên ngôi nhà cao với biển đề “Hugo Stinnes Limited”. Cần phải nhấn mạnh rằng, trong thời kỳ chủ nghĩa phân biệt chủng tộc hoành hành dữ nhất ở Đức, bọn trùm công nghiệp Đức đã trở nên, có thể nói, cao hơn các thành kiến và bắt đầu có những quan hệ chặt chẽ không chỉ trong mặt tài chính, mà cả trong họ hàng thân thuộc đối với các gia đình chủ xưởng nước ngoài. Khiến cho không một gia đình nào thuộc diện này có thể thoát qua được việc kiểm tra độ lượng nhất trong khu rửa tội chủng tộc của quốc xã.

Vì vậy cái tạo thành bí mật quốc gia nghiêm ngặt nhất, kín đáo nhất chỉ là đối tượng tán gẫu thân mật giữa các viên trùm công nghiệp, tài chính gắn bó với nhau bởi những lợi ích thương mại chung.

Để thúc Hitler đẩy mạnh các kế hoạch xâm lược của mình, bọn trùm công nghiệp Rúa đã chú ý khuếch đại các tin tức về khả năng quân sự của Mỹ, Anh, Pháp. Đầu tư cho sản xuất quân sự, áp dụng mọi phương pháp khủng bố kiểu phát xít trong nước mình. Bọn này hy vọng sẽ hoàn toàn làm tê liệt phản ứng của quần chúng.

Ngoài ra chúng cũng mong muốn rằng quốc trưởng không có khái niệm thực sự về năng lực quân sự của Liên Xô, vì điều này có thể phần nào làm giảm yếu tính hiếu chiến của Hitler đối với chủ nghĩa Bolshevik. Hơn nữa các bạn đồng nghiệp nước ngoài của bọn trùm công nghiệp Đức đôi khi cũng độ lượng nhượng bộ đáng kể vì hy vọng chắc chắn rằng nước Đức Hitler, sau khi hành quân sang phương Đông, sẽ tạo ra cơ sở thuận lợi nhất để phát triển các tập đoàn đã đổ vốn đầu tư cùng những khát vọng chính trị của chúng.

Và Wilhelm Canaris, vì sự cung cấp tin tức tình báo mà bọn trùm công nghiệp Đức đã giúp hắn, lại trả nợ bằng cách thông báo cho Hitler rõ phương hướng và tinh thần theo quy ước.

Còn về phần Heydrich, thì số phận hắn là làm tình báo trong nước, công việc này hắn đã làm có kết quả, có chuẩn bị đầy đủ kinh nghiệm cá nhân.

Trong lĩnh vực tình báo và phản gián ở nước ngoài, Heydrich chạy đua với Canaris kém kết quả hơn, vì hắn không có những cán bộ quý giá để làm việc này như đối thủ của hắn.

Để có tin tức từ các chính giới nước ngoài, Canaris có sự giúp đỡ của các gia đình quý tộc có thanh thế ở Đức mà tên tuổi của họ đã được ghi vào tập tuyển văn của Goethe, một cẩm nang dòng họ của các gia đình vương tước nổi tiếng.

Thực vậy, ở đây hắn đành phải dùng tới các khoản lạm chi khổng lồ từ quỹ bí mật của Cục tình báo bằng ngoại tệ phương tây vững giá.

Nhưng những khoản chi phí này bao giờ cũng được đền bù.

Những con người có chức tước vang dội ngay cả khi không giữ các địa vị chính thức trong bộ máy nhà nước vẫn có khả năng tìm hiểu được mọi bí mật chính trị quan trọng nhất trong những cuộc gặp gỡ với các nhân vật cũng giống như chúng ở các nước khác với thái độ tự do qua loa đại khái. Những bí mật này trong cái gọi là xã hội thượng lưu được coi có ít tầm quan trọng hơn nhiều so với các bí mật gia đình xúc phạm đến danh dự các dòng họ nổi tiếng.

Tài năng đặc biệt trong lĩnh vực này, thí dụ như đã được bá tước Gogonloe thể hiện.

Thế lẽ nào sự giúp đỡ của nguyên soái Pháp Petain lại không rất quý giá? Ngay hồi còn là đại sứ Pháp ở Madrid, Petain đã thông báo cho Franco một cách có hệ thống tình hình lực lượng vũ trang Pháp,

tin tưởng chắc chắn rằng điều đó sẽ ngay lập tức đến tai Hitler và sự nỗ lực của kẻ báo tin sẽ không bị bỏ quên.

Còn người Mỹ nổi tiếng là Charles Lindbergh lại là kẻ sùng bái quốc trưởng đã được đón tiếp nồng nhiệt ở London! Anh hùng dân tộc Mỹ này đã thông báo một cách có căn cứ với thái độ cố gắng của nô lệ cho các bạn Đức về khả năng hàng không của Mỹ cũng như của Anh.

Còn sự giúp đỡ của Vatican...

Phải, Canaris đã có thể cho phép mình hình dung ra con người nổi tiếng về giáo dục, người bảo hộ nghệ thuật, người nhã nhặn yêu quý chó dachshunds⁵², một người kỳ quặc ham thích thổi sáo, trồng trong nhà kính những cây hiếm có vùng nhiệt đới, và khi mặc chiếc áo choàng xẻ thân trước và thân sau, đã tiếp tại biệt thự ngoại ô của mình bọn điệp viên với vẻ long trọng và kính nể mà những viên tai to mặt lớn và những ông chủ công nghiệp Đức xứng đáng được hưởng.

⁵². Chó dachshunds: một loại chó săn hay nuôi làm cảnh trong nhà: thân dài, chân dài. - ND. (tr.451)

Mặc dù môi trường hoạt động giữa Heydrich và Canaris đã chính thức được phân rõ: Canaris làm công tác gián điệp đối ngoại, Heydrich gián điệp trong nước, nhưng cả hai tên đều mong muốn lọt vào các mặt sân đua có lợi đối với nhau.

Heydrich có mục đích theo dõi Cục tình báo, Canaris có mục đích thu thập càng nhiều bản thủ, rác rưởi, càng nhiều tin tức cần thiết cho y về những kẻ nằm trong giới lãnh đạo càng tốt, để nắm lấy bọn này trong trường hợp cần phải trói buộc lại.

Mỗi tên trong cuộc cạnh tranh này đều muốn đánh bại đối thủ, phản trắc để chiếm lấy tài sản của kẻ thua về tay mình.

Bốn Mười

Sau ván croquet chơi trong gia đình, Canaris và Heydrich để vợ ở ngoài vườn, còn chúng bỏ vào phòng làm việc để tán gẫu tay đôi trong lúc chờ ăn cơm.

Ngay cả khi đi chơi croquet, Heydrich cũng không muốn cởi cúc áo cổ đứng.

Bao giờ cũng thế Heydrich tỏ ra đứng đắn, lịch sự và nếu thua thì cắn môi, đôi môi mỏng, cho tới lúc phát đầu lên.

Canaris thì ngược lại, cầu thả với chuyện ăn mặc, và khi thua lại biết hoan hỉ như sung sướng trước thắng lợi của đối thủ khiến cho đối thủ thấy có cảm giác tự nhiên giận: có đáng nỗ lực giành thắng lợi như vậy chỉ vì để làm cho đối thủ mình thỏa mãn hay không?

Heydrich kể sơ qua cho Canaris nghe về bản báo cáo mới nhận được, trong đó báo rằng ở một trong các trường nữ tình báo của Cục tình báo một nữ học viên đã tiến hành ám hại một nhân viên Gestapo.

- Tôi có biết. - Canaris lười biếng nói. - Một mụ loạn thần kinh. - Và nhận xét ngăn ngừa trước. - Nếu quân của ông không nhìn thấy sự khác nhau giữa các ngôi nhà quen thuộc với trường của tôi và hành động ở đó theo kiểu càn bậy thì không phải tôi, mà ông cần phải đưa họ vào kỷ luật. - Rồi hấn tinh quái nói thêm: - Thực ra, chỗ ông có nhiều kinh nghiệm làm việc với nữ tình báo hơn. Khi ông còn là chỉ huy cảnh sát hình sự mật, bọn gái làm tiền ở Berlin hình như đã

hợp thành mạng lưới đáng tin cậy nhất của ông? Còn ở đây thì ngược lại, theo lối khác. Bọn này, đúng là còn chưa có đủ một số khái niệm về danh dự nữ giới.

- Tôi không được biết rằng các trường của ông lại giống quán trọ cho các gái đứng đắn. - Heydrich châm chọc nói.

Canaris mỉm cười thân mật.

- Người bằng hữu thân mến! Do bản chất sinh vật học của nó mà chính thượng đế đã đặc phụ nữ vào địa vị phụ thuộc nam giới chúng ta. Còn theo các quy luật sinh lý học thì nam giới chúng ta lại phần nào phụ thuộc vào phụ nữ. Tất cả những gì chúng ta đang làm, đó là ý chí của bản năng bí mật hợp thành toàn bộ bản chất của chúng ta và là vật chất, coi khinh nó thì có hại và nguy hiểm. - Những lời cuối cùng hắn nói giọng nhấn mạnh, đe dọa.

- Có phải tôi bị nguy hiểm như vậy đe dọa không?

- Sao ông nói thế. - Canaris phản đối. - Tôi chỉ muốn nói một điều: ông hãy đồng ý là viên thiếu úy của ông sau khi ở quân y viện về rất xứng đáng bị trừng phạt. Vì bằng hành động của mình suýt nữa hắn làm hỏng một đối tượng quý giá được chúng ta đào tạo để làm nhiệm vụ quan trọng. Bây giờ việc thực hiện nhiệm vụ này đành phải hoãn lại chỉ vì những tưởng tượng cần thiết chút nữa bị mất đối tượng đã nói đến. Nhưng không có tưởng tượng loài người sẽ bị hoang dại thôi. Chúng ta đều là nạn nhân của tưởng tượng. - Hắn thở dài nói: - Tôi chẳng hạn, trước đây lúc nào cũng mơ ước trở thành nhạc sĩ nổi tiếng. Và rồi sao? Ông cũng sẽ không nói an ủi tôi "Canaris thổi sáo như một nghệ sĩ điêu luyện". Theo những tài liệu tôi có, - hắn mỉm cười phỉnh nịnh, - ông đã bày tỏ một điều hoàn toàn mâu thuẫn. Còn theo các tin tức từ một nguồn khác, ý lại nói về vấn đề ít động chạm đến lòng tự ái của tôi hơn. Ngay cả khi người ta muốn thể hiện dự kiến như là tôi coi trọng quân Anh đổ bộ vào lãnh thổ nước ta với mục đích cùng hợp đồng chiến đấu chống nước Nga hơn là quân ta đổ bộ sang Anh.

Đôi mắt Heydrich trở nên chú ý rất lạnh nhạt.

- Trong khi đó, - cũng nhìn Heydrich như vậy, Canaris tiếp tục về thành thạo, - sau lưng mình Churchill có kinh nghiệm đổ các binh đoàn viễn chinh Anh lên miền Bắc nước Nga. Về vấn đề này trong bất kỳ hoàn cảnh nào chúng ta cũng không được quên. Và nếu như trong những điều kiện mới và trên những điều kiện mới Churchill có áp dụng, tất nhiên đã cùng với chúng ta, kinh nghiệm của mình, chúng ta sau đó có thể theo lối mới trở lại chiến dịch “sư tử biển”, mặc dù một dạo, con sư tử này đã bị bọn Nga nện một đòn nên thân. Nhưng chuyện đó, tất nhiên, chỉ trong trường hợp nếu như Churchill không chống chúng ta, mà lại cùng chúng ta tham gia vào chiến dịch phương Đông. - Hấn trách: - Và ông đã trừng phạt vô ích cặp cam điếc của tôi ở Thụy sĩ. Tôi chỉ muốn biết một điều, người của ông tiến hành đàm phán với người Anh có kết quả đến mức nào, để sau đó, nhận được thông báo, sẽ cho ông vài ý kiến tốt vì lợi ích chung của chúng ta! Tuy nhiên, tôi cũng không phản đối: họ đã biết nhiều cái thừa. Vì thế hãy cho phép coi chuyện đó như sự giúp đỡ rất thân tình của Gestapo với Cục tình báo. - Rồi nói giọng giễu cợt: - Hãy coi tôi là người chịu ơn ông.

Heydrich lặng lẽ nhìn ánh sáng lấp lánh chập chờn trên bits tất trong đôi giày ủng đánh sạch bóng của mình. Hấn cau có hỏi:

- Thế thì chúng ta sẽ làm gì với tên thiếu úy bị thương này?

- Cho hấn chiếc huy chương. Nếu hấn không phải thằng ngốc thì sẽ có thể hiểu được cái ngu ngốc của hấn đã làm. Còn nếu hấn không hiểu thì mặc cho hấn thể hiện lòng dũng cảm của mình ở ngoài mặt trận. Mặc dù không thắng nổi một con nhóc - đó là cái nhục đối với một nhân viên SS!

- Cũng được, - Heydrich đồng ý. Và thận trọng rung má một cái làm bộ mỉm cười, bằng giọng thân thiết hỏi: - Phần nào tôi được biết, con nhóc Nga này là con gái một đại tá Liên Xô bị quản chế phải không?

- Đúng, - Canarias đáp qua loa và đặt tay lên chiếc vai xương xẩu của Heydrich. Hắn trách vui: - Và cô gái này, con gái một viên đại tá Liên Xô tốt, thế mà chàng trai của ông muốn làm mất ảo tưởng. - Hắn tình nghịch nói thêm: Và cũng định cả... Ái chà chà, thế không tốt! Bất lịch sự! Vô giáo dục! Chúng ta là người châu Âu cơ mà... - Rồi hỏi về sự vụ: - Ông biết Landsdorff chứ?

Heydrich cau có gật đầu.

- Một con người vĩ đại. - Canarias chân thành khâm phục nói. - Ông ta đã hứa với tôi sẽ tìm ở đó trong “Ban tham mưu Valia” của ông một tay Aryan chính cống, có giáo dục tốt, tuyệt đối đáng tin cậy và có vẻ ngoài tương xứng. Tay này với phong cách nhã nhặn và vô cùng thông minh sẽ tiến hành một chuyến du lịch tình báo nhỏ cùng với cô gái này. Tay này sẽ làm cô ta yên tâm và động viên cô ta có trách nhiệm hoàn thành công việc. Chuyện thế đó, người bằng hữu của tôi ạ... Chúng ta cần một người thích hợp để quẳng vào bộ tham mưu lớn của quân đội. Tôi tin rằng cô ta sẽ có thể có được đào tạo tốt. - Hắn thở dài thú nhận: - Đó là cái thứ yếu của tôi, là quá coi trọng điệp viên không từ loại rác rưởi mà rất tiếc, đáng chứa đầy ở các trường tình báo của chúng tôi nhằm cho phương Đông.

Một gia nhân đứng tuổi mặt bự thịt, lộng lẫy vì những nếp nhăn trang trọng kiểu giáo sư vào phòng. Hắn nhận lương như một trung úy Cục tình báo và đồng thời cũng một số lương như vậy, với tư cách điệp viên của Gestapo. Hắn nói:

- Thưa ngài, cơm đã dọn...

“Cái lộng lẫy nhất, đó là sự sạch sẽ”. Khi nói như vậy với học viên của mình, đại úy ROA Clara Aufbaum không có dụng ý gì, chỉ nói đến sự sạch sẽ của nhà cửa và quần áo.

Một lần Ernst Hagen, đại diện “Ban tham mưu Valia” đến thanh tra trường đã giáo huấn với mẹ.

- Giới tính đối với một nữ điệp viên có hai mặt: mặt tốt và mặt xấu. Mặt tốt - đó là miếng mồi nhử. Mặt xấu - khi sử dụng mồi này, nữ điệp viên có thể bị lôi cuốn tới mức, biến mồi nhử thành mục đích riêng, sẽ quên mất là mình đang dùng cái bẫy ngoài của bản thân như miếng mồi nhử để làm gì. Trong các nước văn minh, trừ nước Nga ra, phụ nữ bán mình là một nghề phổ biến, nên có những đàn ông đã cống hiến bản thân cho hoạt động loại đó. Chúng ta sử dụng họ chỉ ở các nước phương Tây. Còn đối với các nữ điệp viên phương Đông này của ta thì chúng tôi không quở trách đại úy vì tỉ số tụt sát trong đó tăng quá cao. Trong số đàn ông cũng có những chuyện đáng tiếc kiểu đó. Ấy thế mà các phương pháp dùng cho mục đích này thường thường là cổ lỗ sĩ rồi. - Khi giằng giãi Hagen xòe các ngón tay ra và đưa chúng lên vuốt chiếc cổ già nhăn nheo của y. - Và thế là chúng ta hầu như bất lực trong việc làm những phương tiện sinh hoạt đơn giản nhất của chúng, những cái chúng dùng để thủ tiêu sinh mệnh bản thân. Vì thế, tôi nhắc lại về mặt này chúng tôi không có ý kiến phản đối đặc biệt nào chống đại úy.

Nhưng có nhân tố trong khi đào tạo nữ điệp viên là nguyên nhân tình trạng khó xử này.

Khi hoạt động ở hậu phương kẻ địch, trong khi làm thân với các nhân vật mà chúng ta chú ý, tất nhiên, chúng ta phải hết sức sử dụng những tài năng mà thiên nhiên đã cung cấp cho chúng.

Những dân tộc văn minh, ở đây đặc biệt nói đến các tầng lớp có học, đã đưa ra ý kiến hoàn toàn lành mạnh khác xa với các khái niệm nô lệ của cái gọi là đạo đức, không phụ thuộc vào các trách nhiệm đạo đức gì trong khi giải quyết các vấn đề sinh lý.

Các chủng tộc phương Đông vẫn còn đang bị những khái niệm thời nguyên thủy thống trị. Họ quá đề cao mặt thân tình của cuộc sống, lo lắng về lương tâm, run sợ một cách thần bí trước sự trừng phạt, và tất cả những điều này chính do những nguyên nhân mà đối với người có văn hóa từ lâu đã không thành vấn đề gì cả...

- Tiếp nữa, - Hagen đưa mắt nhìn xuống, - sự giao thiệp tự do giữa các nữ học viên với các nhân viên quân sự của chúng tôi cũng có trong các nhiệm vụ đào tạo nữ điệp viên như trong chương trình đào tạo bắt buộc đối với họ. Tất nhiên cần phải theo dõi rất nghiêm ngặt để khi giao thiệp không xuất hiện những sự gán bó gì đó chung giữa nam nữ. Điều đó có thể đạt được, mà dứt khoát không cho phép gặp lại nhau.

Bằng cách này chúng ta sẽ đảm bảo an toàn cho nữ điệp viên và sẽ tin tưởng rằng khi chúng thi hành trách nhiệm của mình sẽ không xuất hiện những tình cảm lãng mạn có thể dẫn chúng tới chỗ cởi mở không cần thiết trong lúc thực hiện nhiệm vụ ở hậu phương địch.

- Thưa ông Hagen, - Clara nghiêm nghị nói: - ông quên mất kinh thánh rồi.

- Thưa bà đại úy, tôi là người theo đạo, - Hagen khô khan nói. - Và tôi không cần đến việc người khác nhắc tôi chuyện đó.

- Nhưng ông hãy nhớ lại Maria Magdalene, dù sao cô ta cũng đã hối hận. Và tôi không tin rằng ý kiến của ông có thể trở thành sự đảm bảo chắc chắn.

- Maria Magdalene, đó là trường hợp ngoại lệ, - Hagen nghiêm giọng nói, - Và rất mong vì lợi ích của trường bà sẽ không có những nhân vật kỳ lạ như vậy.

Tuân theo chỉ thị của Hagen như của vị đại diện Bộ chỉ huy “Ban tham mưu Valia”, đại úy Clara đã ra các chỉ thị tương ứng cho nhân viên của trường.

Và không những chỉ sĩ quan của các đơn vị đóng gần trường mà cả bọn lính tráng cũng được đến trường.

Hai vụ quyết định tự sát - một kết thúc bằng cái chết của nữ học viên không làm bọn chỉ huy trường, những kẻ kiên quyết thi hành chỉ thị từ trên xuống, khó chịu.

Nhưng việc một nữ học viên làm bị thương thiếu úy SS đã trở thành vết nhọ cho trường.

Còn nữ học viên này, sau khi tự cắt mạch máu của mình bằng mảnh kính đã được cứu sống để xử bắn công khai trong sân trường trước toàn bộ học viên.

Nhưng bỗng nhiên có lệnh thả nữ học viên này khỏi nhà giam. Còn để điều tra sự việc xảy ra phải có một đại diện toàn quyền của “Ban tham mưu Valia” đến.

Đại diện toàn quyền này là Weiss.

Weiss được trao chỉ thị có ký trước lệnh trừng phạt kẻ phạm lỗi, còn người bị nạn được phép đi chơi mười ngày theo chỗ cô ta lựa chọn với mục đích nghỉ và tiêu khiển.

Thêm vào đó Weiss phải đi kèm theo cô ta trong cuộc du hành này đồng thời chú ý tôn trọng các yêu cầu của người thiếu nữ.

Vào ngày Weiss đến trường, đại tá ROA Sorokin cũng đến vì nhận được lệnh thực hành tại chỗ mọi mệnh lệnh của đại diện Cục tình báo.

Khi gọi lần lượt từng học viên lên hỏi cung, Weiss nhận rõ ra phương pháp mà Hagen khuyên nhủ đã dẫn những phụ nữ này tới chỗ mất cả bóng dáng phẩm hạnh con người.

Một số nữ học viên bị đàn độn và bàng quan với tất cả, không còn khả năng hiểu nổi những câu hỏi đặt ra cho mình. Luôn luôn sợ hãi nhìn vào tay Weiss và co rúm người, mắt nhắm lại khi anh vô tình làm một động tác gì mạnh.

Mặt họ hốc hác, còn mắt thì lơ đờ, đồng tử bất động.

Phải cố gắng lắm họ mới cất lên được tiếng “vâng” “không” “tôi không thể biết được”. Và mỗi lần nói thế lại đứng dậy tư thế

“nghiêm”, tay để dọc ống quần, cầm hát lên.

Những người khác bị kích động đến điên loạn, thần kinh căng thẳng tới mức gần như mất tự chủ, cười vang lên, rồi khóc, chửi rủa, láo xược đòi thuốc lá, rượu vodka, đồng thời hứa làm gì cũng được. Họ nói không tìm được bản thân, nhưng trong những lời nóng nảy Weiss không thể chộp được ý nào cả, không thể có được lời đáp cho các câu hỏi của mình. Nhiều người bị bệnh giật thần kinh: cảm, mi dưới của họ luôn giật giật, ngón tay lúc nào cũng run. Đây là những con người bị tàn tật về thần kinh. Bị nửa điên rồi.

Nhưng cảm giác đè nặng nhất là do những người ở đây còn chưa mất hoàn toàn thể lực và trí lực gây ra. Phần đông họ đã trở nên độc ác và dã man ở trong các trại tới mức họ thờ ơ đối với tất cả những ai sau này sẽ là vật hy sinh cho các tội lỗi của họ. Phần lớn đây là những mục đẫy đà, ngốc nghếch, có quá khứ hình sự. Ở trại giam họ là bọn cai khu nhà sau khi chọn con đường phản quốc và làm đao phủ để kéo dài cuộc sống cá nhân, được no nê, có quyền thú vật đối với mọi người. Một mục mặt béo phì, nặng nề và lông mày tĩa thành một vết mỏng, vẻ bực mình nói với Weiss.

- Tôi không thấy ở đây một sự hèn kém nào cả. Tất cả hoàn toàn bình thường. Đây không phải là tổ văn nghệ của họ.

- Thế còn của chị?

- Còn tôi, lại không phải họ. Tôi là người có lý tưởng. Cha tôi đã có máy làm bột tám riêng. Còn chồng tôi là thợ thuộc da, cho tới thời gian cuối chúng tôi đã có phân xưởng riêng trong nhà. Như có thể đã cứu được cuộc sống đầy đủ của mình khỏi chính quyền. - Mục khinh bỉ nói: - Còn ở đây bọn gái này phần lớn là ai? Là những kẻ để sĩ quan Đức bậy bạ. Bọn chúng được dẫn đến đây, đến quán trọ này. Chỉ có điều là tình báo gì những gái này chứ? Chỉ là tên gọi thôi. Đêm đêm thì không cho ngủ. Toàn khóc. Thế vì sao? Vì chính quyền Xô Viết. Đây, chính quyền Xô Viết bây giờ đối với họ là thế đấy! - Và giờ nắm đấm ngón tay cái để giữa ngón tay trở. Rồi trang

trọng khuyên: - Thừa ông sĩ quan, ở địa vị ông, tôi sẽ chọn cán bộ từ những ai đến đây? Đặc biệt từ những người đứng tuổi, những người đã hiểu mọi va chạm trong cuộc sống, vì họ đã được biết chính xác là họ cầm hờn chính quyền Xô Viết. Thí dụ như tôi chẳng hạn, tôi chẳng cần huy chương, huân chương gì tặng cho lòng dũng cảm của tôi. Chỉ cần được giấy chứng nhận buôn bán hàng da là đủ. Thế là tôi sẽ vào đó được thôi, xin ông cứ tin như vậy.

- Ở đây có nhiều người như chị đấy chứ?

- Đôi ba người, và có thể thôi. Còn như ở ROA có cả một quân chủng tốt. Trung sĩ Polkanov mơ ước có một nhà tắm. Ông cha anh ta đã đi theo nghề này, nhờ nó mà đã tích được vốn đấy. - Mụ hy vọng hỏi: - Khi bọn Bolshevik bị đuổi đi thì sẽ trở lại nguyên nếp cũ để buôn bán chứ?

Weiss nheo mắt nghiêm nghị nói.

- Nhưng không phải là để cho nhà chị.

- Tại sao thế?

- Theo như các tài liệu của “quân đội giải phóng Nga” mà chị đã rõ, nước Nga sẽ thành thuộc địa của chúng tôi, và những người được đào tạo như chị sẽ tiếp tục thực hiện các nhiệm vụ trừng phạt đối với dân địa phương.

- Tức là sẽ được ghép vào Tổng cục cảnh sát. Tôi hiểu ông nói thế có phải không? - Mụ thở dài. - Thế thôi. Cũng là chức vụ.

Đại tá ROA Sorokin, một con người mập mạp, vẻ can đảm, mớ tóc nhuộm màu đen nhánh mọc xung quanh chiếc đầu hói trắng, khổ vì bệnh suyễn, nên khi nói thở phì phì.

Trung thành nhìn Weiss, hấn đảm bảo:

- Ở trong ROA của chúng tôi không thừa nhận sự suy đồi và bất kỳ sự lừa bịp hiện đại nào. Theo lối cổ, như tổ tiên thôi. Chúng tôi còn nện. Có những nhà chuyên môn hiếm thấy. Ở Gestapo không có những người như vậy. Ở đó theo kiểu châu Âu, có đủ loại kỹ thuật. Còn ở chỗ ROA chúng tôi các nghệ sĩ điều luyện chỉ có sợi dây da bóng mỡ bình thường thôi.

Weiss nói với viên đại tá để viên này hỏi cung thêm trung úy Nyurka và học viên của mẹ về chuyện thiếu úy SS. Còn đại úy Clara thì tự anh sẽ hỏi cung. Sau đó Clara đi kèm anh thăm một lượt ký túc xá của học viên. Đó cũng kiểu nhà gỗ nhẹ như ở “Ban tham mưu Valia”.

Mùi thuốc sát trùng nồng nặc đến ngạt thở. Hòa vào mùi nồng nặc này là mùi kem, nước hoa, phấn thơm của tất cả các thứ trang điểm mà học viên được phát vào ngày cấp chỉ huy đến.

Clara chăm chú ngắm những khuôn mặt căng thẳng đánh nhiều phần của đám phụ nữ đứng theo lệnh “ng nghiêm”. Một số tô điểm cẩn thận, gọn gàng, một số khác cố tình cầu thả như để che giấu bản thân. Loại này bị Clara nghiêm khắc nhận xét. Mẹ giải thích với Weiss rằng, học viên có cả quần áo thường dân. Nhưng để ở kho và chỉ phát theo mức độ cần thiết trong từng trường hợp thôi.

- Thí dụ? - Weiss hỏi.

Clara lúng túng.

- Thì... khi ai đó trong số người đến kiểm tra muốn nói chuyện...

- Rồi, - Weiss nói.

- Đồ lót chúng tôi cũng phát cho họ loại của binh lính. Nhưng chúng tôi cho phép cắt quần đùi. Còn các mảnh vải thừa họ khâu corset cho họ.

- Hình phạt có kỷ luật chứ?

- Đó là nhiệm vụ của trung úy - phó chỉ huy của tôi, - Clara nói tránh trách nhiệm.

- Có khiếu nại chống đối không?

Không ai trong đám phụ nữ trả lời.

Weiss hỏi cô gái có bộ mặt méo mó vì bỏng:

- Chuyện gì xảy ra với chị?

Clara vội bảo:

- Đó là cô ta tự làm, dùng bàn là.

- Lạ thật. Thường thường đàn bà không là mặt.

Một cô gái trang điểm lộng lẫy, béo tốt, đứng ở bên giải thích vẻ hằn thù.

- Cô ta cố ý làm bỏng da để ít bị gọi lên gặp các sĩ quan hơn. Để những người khác chịu trách nhiệm thay cô ấy.

- Ra thế, hay đấy! - Weiss nói. Anh hỏi thiếu nữ mặt bị bỏng: - Họ tên chị?

- Tôi không có họ, cũng chẳng có tên.

- Bí danh?

- “Shtyr”, - Clara nói và phàn nàn: - Tôi đã định rằng dù tôi có bao nhiêu nữ học viên cũng đặt cho mỗi người bí danh theo một loài hoa, nhưng ban chỉ huy không tán thành.

Còn học viên bí danh “Spitsa” - vì cô ta mà Weiss đến đây - anh quyết định đến thăm một mình không cần người đi kèm.

Anh được chỉ dẫn đến căn phòng nơi đang giam “Spitsa”.

Một thiếu nữ ngồi trên chiếc giường gỗ, người mảnh khảnh mặc chiếc áo quá dài và rộng quá so với cô ta có viền các đường lấp lánh.

Khuôn mặt nhỏ bé, xanh xao, bộ tóc đen ngắn hơi xoắn lại còn chưa kịp mọc đủ sau thời gian ở trại giam. Chiếc miệng sưng to lên, đôi mắt lõm xuống, cổ nhỏ, cao. Tay bị băng đến cổ tay.

Cô gầy gò, mảnh khảnh và nhẹ đến mức khi nằm không làm rung được chiếc nệm đặt trên giường.

Weiss nhã nhặn tự giới thiệu và giải thích mục đích anh đến đây. Cô gái lặng lẽ nghe xong nói:

- Nói dối.

- Chị sẽ có thể tự thấy rõ kẻ phạm tội sẽ bị trừng trị nghiêm khắc nhất.

- Để rồi xem.

- Cho phép ngồi chứ? - Và Weiss ngồi xuống giường.

Cô gái chồm lên, lao ra cửa, đập vào nó. Cửa mở toang.

- Có thể, chúng ta nói chuyện ở chỗ khác tốt hơn? - Weiss cũng đứng dậy.

- Nhưng tôi không muốn nói chuyện với các người.

- Vậy thì ta sẽ gọi theo cách khác. Chị hãy cho tôi một số chứng cứ cần thiết làm nghi thức, mặc dù chúng tôi đã rõ tất cả.

Cô gái hỏi, mỉm cười độc ác:

- Nếu đã rõ tất cả thì ông cần gì đến chỗ tôi?

- Có thể tìm hiểu tên chị?

- Tôi có bí danh “Spitsa”.
 - Xin cho biết tên chị.
 - Thì cứ cho là Inga.
 - Chị là Inga, còn tôi là Weiss Johann, một sự trùng âm thú vị.
 - Nếu vậy thì tôi là Olga.
 - Thực thế chứ?
 - Ông đã bắt đầu hỏi cung đấy à?
 - Chị biết không, - Weiss thân mật nói, - tôi không thích chiếc áo dài của chị, nó hơi quá...
 - “Hơi quá” làm sao?
 - Thì tự biết thôi... Tôi sẽ đề nghị cho chị chiếc khác.
 - Lựa, lấp lánh...
 - Chính thế. Và vì vậy chiếc này không hợp với chị.
- Thiếu nữ chăm chú nhìn vào mắt Weiss.
- Ông đóng kịch vô ích. Gestapo nhà các ông lúc đầu bao giờ cũng thế.
 - Nhưng sau đó?
 - Ông tự biết sau đó ra sao. Vì tôi đã cam kết... Bây giờ có thể ra lệnh cho tôi tất cả những gì tùy thích.
- Đôi mắt thiếu nữ mờ đi, u ám.

Weiss đột ngột nói:

- Thừa tiểu thư, tôi có những căn cứ để ngờ vực sự che giấu các quan điểm thực của nữ học viên bí danh "Shtyr", - anh nhắc: - người làm hỏng mặt mình bằng bàn là ấy. Phải đưa người này trả lại nhà giam Ravensbrück.

- Ông nói lạ, - Olga hoảng hốt. Chị ấy... Chị ấy là một người chống cách mạng thực sự và là tín đồ của quốc trưởng! - Nét mặt cô gái thể hiện lo lắng và thất vọng.

- Chị tin vào điều đó?

- Vâng, vâng, hoàn toàn tin! - Olga sôi nổi nói.

- Dẫn chứng của chị đối với chúng tôi có uy tín tới mức trong trường hợp này tôi sẽ tuân lệnh của đại úy Clara.

Nhìn thấy nét mặt của Olga sáng sủa lên, anh liền hỏi:

- Còn người lông mày kẻ chỉ, thợ lông da?

- Đồ mặt kiếp!

- Xin lỗi, tôi không hiểu từ này.

Mắt lóe sáng, môi cong đi, với nụ cười rất nham hiểm Olga bảo:

- Loại này không thể làm cho ông tin tưởng được.

- Xin cảm ơn chị. - Weiss đứng dậy, dập gót giày, cúi đầu chào. Anh liếc nhìn, hỏi nhanh: - Bố chị là đại tá? Trưởng ban tham mưu quân đoàn, bị bọn Xô Viết bắt giam.

Cô gái nín thở gật đầu. Trên cổ các tĩnh mạch căng lên. Weiss hỏi:

- Xin hãy để ý đến tôi như tôi để ý đến chị. - Weiss nhếch mép cười.

- Vì tôi có nhiệm vụ phức tạp như vậy. Mà một cô gái Nga - đó là cả tâm hồn Slav khó hiểu.

Olga do dự hỏi:

- Nhưng ông là người của Gestapo?

- Tiếc rằng, - Weiss nói, - tôi chưa có vinh dự đó. Như đã báo cáo với chị, tôi là trung sĩ Cục tình báo. - Ngừng giây lát. - Nhưng nó cũng họ hàng với nhau.

- Tại sao ông lại nói điều này?

- Để rõ ràng thôi.

Weiss đi tìm Clara để ra lệnh cho mẹ về quần áo của Olga. Nhưng té ra, mẹ cũng tự đi tìm anh và không đi một mình, mà kèm bên còn có đại tá ROA Sorokin và hai lính ROA.

Mẹ lao lại về phía Weiss, van lạy xin cứu vớt, rủ lòng thương mẹ...

Viên đại tá kéo Clara sang một bên, nặng nề thở hổn hển báo cáo với Weiss rằng y đã phải dùng cực hình đối với trung úy Nyurka bị giáng chức và cả nữ học viên đã giúp Nyurka trong chuyện thiếu úy SS.

Còn bây giờ thì đến chú ý với lệnh của ROA giáng chức đại úy Clara Aufbaum xuống lính trơn.

Clara hỏi về bị nhục, van lơn nhìn Weiss:

- Ông sẽ khuyên tôi thế nào ạ?

Weiss lạnh nhạt nói:

- Tôi thật muốn đặt ra cho bà vài câu hỏi nữa.

- Ồ, xin mời. Tôi hoàn toàn sẵn sàng vì sự giúp đỡ của ông, - Clara mỉm cười đáng thương. Môi mẹ run lên.

Còn lại một mình với đại úy Clara, Weiss hỏi:

- Phần nào tôi đã phát hiện ra, bà đã hoạt động theo các chỉ thị trực tiếp của nhân viên “Ban tham mưu Valia” là ông Hagen?

Clara chỉ gật đầu. Vì lo lắng, xúc động, mụ còn chưa làm chủ được mình.

- Nếu đúng thế thì bà có thể khẳng định tất cả bằng giấy tờ, và lỗi của bà sẽ nhẹ đi.

- Tôi sẵn sàng viết ngay bây giờ tất cả những gì ông sẽ nói với tôi.

- Tôi không nói gì với bà cả. Tôi chỉ hỏi bà: đúng thế hay không? Nếu đúng thì hãy làm ơn ghi chép một cách thật có logic tất cả ra giấy.

- Ờ, tôi thật quá hồi hộp.

Nhưng mặc tâm trạng của mình, Clara đã viết giấy tố cáo Hagen rất rõ ràng và thù địch.

Cất giấy vào trong túi áo khoác, Weiss nhắc trước đại úy Clara:

- Bản án nghiêm khắc nhất đã chờ bà. Nhưng bà đã gây cho tôi cảm xúc tốt đẹp khiến tôi coi có khả năng dùng các biện pháp thuận tụy ngăn ngừa trước là đủ. Trong điều kiện hay đúng hơn, sự đảm bảo... - Anh hỏi: - Tôi có thể có những đảm bảo gì về phía bà?

- Ôi tôi đã nói: Cái đó tùy ông! - Clara trung thành mỉm cười, đưa tay lên sửa tóc.

- Thôi, bà hãy bỏ cái kiểu ấy đi! - Weiss cắt lời mụ. Anh cúi đầu xuống: - Bà hãy cho tôi lời khẳng định viết giấy ngay bây giờ về việc... - Weiss trầm ngâm giây lát. - Cứ coi như là đại tá Sorokin đã đề nghị bà làm việc cho tình báo Liên Xô...

- Tên đao phủ ấy có khả năng làm tất cả, làm tất cả! - Clara nóng nảy nói.

- Thế bà hãy viết đi. Có thể viết thật ngắn gọn.

Và chỉ sau khi Weiss cắt xong tờ giấy thứ hai vào cạnh tờ thứ nhất, Clara mới hỏi:

- Nhưng những thứ này ông để làm gì?

- Sau này, - Weiss trang trọng nói. - nếu như trong tương lai bà có nghĩ lại để từ chối đề nghị nhỏ bé gì đó của tôi, các thứ này sẽ làm vật đảm bảo cho tôi. - Anh tuyên bố: - Còn bây giờ bà hãy ra lệnh cho học viên mặt bị bỏng lên phòng tôi sau bữa ăn tối.

- Ra ông lại có sở thích như thế! - Tươi tỉnh hẳn lên, Clara lại trở thành bà chủ mến khách. - Chỗ chúng tôi có cô gái xinh xắn lắm...

- Tôi không quen nhắc lại.

Weiss nói chuyện hơn một giờ với thiếu nữ bí danh "Shtyr". Về cuối hai người nói như sau: cô thì thào vào tai Weiss trước, và anh cũng đáp lại như thế.

Weiss không nhận ra cô gái vì mặt bị bỏng. Nhưng cô gái nhận ngay ra anh.

Đó là Lyusya Egorova trường số 48. Một hồi cô phụ trách thiếu niên. Alexander Belov đã dự tối liên hoan ở trường cô và khiêu vũ với cô.

Lyusya bị bắt vì chân thương nặng ở Smolensk.

Nói chuyện với Lyusya, Weiss nhận thấy cô gái run cả người lên.

- Sao, bình tĩnh lại!

- Tôi bình tĩnh, tôi rất bình tĩnh. Chỉ vì tôi sung sướng là anh không phải tên khốn kiếp.

Lyusya không thể báo được gì về Olga và rất ngạc nhiên khi nghe thấy Weiss nói rằng Olga đã cố gắng bảo vệ cho Lyusya, gọi Lyusya

là nữ phản cách mạng thực thụ.

- Thật kỳ lạ, - rùng mình liên tiếp và kéo dài, cô nói: - Tôi hoàn toàn chưa nói chuyện với Olga. Kỳ lạ thật.

Trước khi bỏ đi, Lyusya hỏi:

- Tôi trông quá quái gở, phải không?

Weiss chân thành nói:

- Chị là con người đẹp thực sự.

- Anh không nói dối chứ? Mà cũng không cần. Tôi đâu tiếc bộ mặt của mình. Mặc dù bản thân nó cũng không đến nỗi nào. Nhiều người bảo tôi phải đi đóng phim. Thôi, vĩnh biệt...

Weiss cúi xuống và cẩn thận hôn vào chiếc má bị méo mó của Lyusya.

•••

Đại tá ROA Sorokin uống chè ở phòng Clara Aufbaum.

Đứng dậy khi thấy Weiss vào, hắn gạt đầu sang phía đại úy và cất giọng độ lượng:

- Thật tôi thấy thương Clara Aufbaum vì những chuyện bà ấy lo lắng.

- Thôi, xin đủ! - Weiss cắt lời. Anh tuyên bố giọng trang trọng: - Tôi cấm chuyện theo dõi việc đại úy Clara Aufbaum. Sẽ chẳng có kết quả gì đâu. Còn ông, ông đại tá, bây giờ hãy ký lệnh đề bạt học viên Shtyr làm phó chỉ huy của đại úy Aufbaum ở trường và phong Shtyr cấp trung úy ROA. Việc thi hành không được chậm quá ba ngày.

- Thế ông sẽ ra lệnh gì với những kẻ bị cực hình?

- Đưa về trại tập trung!

Viên đại tá đập gót giày, cúi chiếc đầu tóc nhuộm chào và ra khỏi phòng.

Clara ửng ọ nói:

- Ông đã cứu sống tôi.

Và không kìm được, sự nhận xét về châm biếm:

- Tuy nhiên ông thật hào phóng với các cô gái: cấp bậc, chức vụ. Chỉ sau một lần thăm viếng.

- Thế là thế nào đại úy Clara Aufbaum! - Weiss nói mắt nhìn thẳng vào mặt. - Bà muốn kéo dài sự sống của mình chứ? Hãy học lấy cách lạng lẽ thi hành mọi mệnh lệnh của tôi, dù chúng có được ai truyền đạt đi nữa.

Anh xé đôi đồng mark. Trao cho Aufbaum một nửa, một nửa cất vào túi trên áo khoác.

- Tôi hiểu rồi, - Clara nói.

- Phải, đã đến lúc hiểu từ lâu rồi. - Anh ngăn chặn trước. - Ngành phản gián của Cục tình báo không chịu thua kém gì Gestapo trong việc áp dụng các biện pháp tác động ráo riết đâu.

- Nghĩa là tôi có thể tự coi mình...

- Phải, xin cứ việc. Hãy coi mình là ai tùy ý. Nhưng nếu người thứ ba biết bà coi mình là ai thì cả ROA, cả Gestapo và Cục tình báo sẽ hành động với bà đúng như bà sẽ xứng đáng chịu đựng.

Các mệnh lệnh tiếp theo của Weiss chỉ liên quan đến giấy tờ hành chính.

Anh đòi hỏi được xem xét các hồ sơ cá nhân của học viên và các lệnh ban trong trường, và cả các báo cáo về hoạt động của những nữ gián điệp viên đã tung sang hậu phương Liên Xô. Anh ngồi suốt đêm bên những tài liệu này trong văn phòng trường.

Bốn Mười Một

Những cuộc giao đấu cờ công khai cùng một lúc trên nhiều bàn cờ mà những kiện tướng cờ nổi tiếng cùng với các nhà vô địch cờ thế giới dự đấu với các nhà cờ tướng chưa có chức vị để giành danh hiệu theo ngôi thứ đã lôi cuốn mọi người. Mà sao lại không đáng khâm phục những khả năng điều luyện của đầu óc con người chứng minh năng lực trí nhớ trên bàn đấu như nhau, chứng minh sự xuất sắc của các cách giải quyết chớp nhoáng cũng như cả việc tiên đoán tức thời cách suy nghĩ và đặc điểm tâm lý của đối thủ.

Và, nếu trong cuộc đấu như vậy mà nhà vô địch có thua đi nữa thì cũng chỉ coi như sự rộng lượng dành cho đối thủ mới một sự khuyến khích, gần như hành động ban ơn của vua chúa mà thôi.

Tất nhiên danh hiệu cao quý của nhà vô địch đã tác động đến các đối thủ một cách thôi miên, đê bẹp ý chí chiến thắng của đối thủ và cho nhà vô địch khả năng mở chiến thuật, hệ thống nước cờ, những cái đã được chuẩn bị trước và ghi nhớ trong đầu óc mình với số lượng tương ứng.

Còn đối với Weiss thì anh phải hàng ngày hàng giờ tiến hành cuộc thi đấu nguy hiểm với rất nhiều đối thủ, và chỉ cần thua một đối thủ nào là anh phải trả nợ thua bằng sinh mệnh mình. Cuộc đấu tay đôi giữa một người với tất cả mọi kẻ khác kéo dài đã nhiều tháng ròng. Vũ đài, đối thủ, ý định, tấn công, phương pháp tấn công và cách đỡ đã thay đổi không biết bao nhiêu lần rồi. Cuộc đấu tay đôi này càng tiếp tục kéo dài càng xuất hiện nhiều sự kiện mới bất ngờ, Weiss phải giải quyết chúng không được trì hoãn và thường thường trong

các điều kiện dự đoán trước được rất khác nhau, không hề giống nhau, như sự khác nhau giữa mọi người.

Người dạy thú biểu diễn trên vũ đài với cả bày mãnh thú phối hợp phải biết không chỉ những thói quen độc ác của từng con thú, không chỉ giữ những con nguy hiểm nhất trong bày ở khoảng cách nhất định. Khi vào chuồng thú, người này phải luôn luôn nhớ rằng, ngoài cơn giận dữ đối với người, con thú còn luôn sẵn sàng xé xác con thú giống khác. Lao vào giữa những con thú cắn xé nhau thật nguy hiểm hơn nhiều so với một mình đối mặt với bất kỳ con nào trong bày. Weiss đã có cảm giác tương tự như thế trong những lúc anh phải làm người chứng kiến cuộc đấu tranh liên tục giữa các ngành gián điệp của Đức để chiếm quyền hành hoàn toàn.

Cuộc phản công vĩ đại của nhân dân Liên Xô trong trận Moskva đã báo cho toàn thế giới biết sức mạnh của nhà nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên trên thế giới mà ngay cả những ngành tình báo tinh quái nhất của Đức cũng bất lực, không phát hiện ra được.

Sự thất bại của quân đội quốc xã ở ngay sát Moskva đồng thời cũng là đòn đánh tập trung vào uy tín Cục tình báo Đức và là thắng lợi của ngành SD - thắng lợi của Himmler và Heydrich những kẻ vui cái vui độc ác nhân việc Canaris bị nhục vì đã không thể đánh cắp được những bí mật về lực lượng quốc phòng của nhà nước Bolshevik.

Cơ quan cục tình báo vì mong muốn phục hồi danh dự mình trước quốc trường nên đã cố gắng tạo nên vào lúc này một vành đai tình báo phá hoại dày đặc ở vùng giáp mặt trận, dùng các trụ sở gián điệp bao bọc tất cả các khâu giao thông chủ yếu nối mặt trận với các trung tâm công nghiệp để tổ chức theo dõi thường xuyên việc chuyển quân và cả vũ khí, đạn dược, trang bị ra mặt trận...

Nhưng việc thực hiện tất cả các biện pháp quy mô khổng lồ này đòi hỏi thời gian dài và sự hoạt động cần cù tỉ mỉ. Ở đây không có hy vọng đạt kết quả ngay tức khắc, chớp nhoáng, âm ỉ, Canaris rất hiểu điều này.

Bộ máy cầm quyền Đức, phải dùng các phương pháp ngoại giao mật vì kinh hoàng trước thất bại ở Moskva, đã bắt đầu tìm kiếm với năng lực mới, những khả năng tiến lại gần các giới đế quốc Anh và Mỹ. Và bằng các biện pháp của mọi ngành mật bọn cầm quyền Đức đã thảo ra nhiều hoạt động khiêu khích, những hoạt động có thể làm nguyên nhân lôi kéo cả Nhật và Thổ Nhĩ Kỳ vào cuộc chiến tranh chống Liên Xô.

Weiss đã nhật xét thấy Landsdorff bắt đầu tỏ ra chú ý đến đội quân Quan đông của Nhật không chỉ qua sách báo, cầm nang, bản đồ địa hình, những vật bắt đầu lấn chỗ tiểu thuyết thể kỷ trước trong tủ sách của lão già.

Sau khi hoàn thành thắng lợi chuyển đi tuyển lựa qua các trại tập trung, Dietrich đã tìm ra quân số thích hợp để tung vào hậu phương Liên Xô trong thời hạn lâu dài. Và khi bọn được y lựa chọn đến trường tình báo phá hoại, tự bản thân Landsdorff hỏi cung chúng, điều mà trước kia lão không bao giờ làm.

Nhiệm vụ kỳ lạ đang bắt Weiss phải thi hành với tư cách một người phục hồi sự cân bằng tinh thần của con gái người đại tá bị bắt giam có liên quan trực tiếp đến tất cả sự việc đang xảy ra. Anh được lệnh dùng bất kỳ phương tiện liên lạc nào hàng ngày báo cáo cho Landsdorff về tình trạng sức khỏe cô gái mà anh bảo trợ.

Khi xuất hiện trên vũ đài cuộc sống của một dân tộc khác, Weiss phải biết mọi quy tắc quy định cho mọi công dân tuân theo luật pháp, và phải tuân theo các quy tắc này không cần thừa nhận. Còn nhiệm vụ đặt ra trước những công dân chín chắn của Đức quốc xã là phải luôn luôn thấm nhuần các quy tắc mà những kẻ cao cấp khuyên người cấp thấp. Weiss đã nắm được một cách rất chắc chắn bản chất này và cả những thói quen của bọn thực hiện nó.

Nhưng anh đặt ra cho mình những mục đích khác. Anh muốn lọt sâu vào những tầng lớp Đức mà các quy tắc sống của chúng là: không đếm xỉa gì đến các quy tắc, mức độ, thói quen, mệnh lệnh tư tưởng

đạo đức cao cả. Và đại biểu các giới này càng thô bạo giày xéo luật lệ bao nhiêu, địa vị chúng trong xã hội càng cao bấy nhiêu. Và bọn này cũng tạo thành hạt giống cầm quyền.

Còn vấn đề chương trình chính trị của chính Hitler thì mỗi tên tư sản Đức đều đã biết khá rõ là nước Đức chờ đợi quốc trưởng của mình từ chính ngày ký kết hòa ước Versailles. Điều đó thấy rõ ngay cả trên các sách giáo khoa Đức.

Còn đối với những kẻ mắc bệnh cuồng điên dân tộc thì quốc trưởng này mang tên ai - Schicklgruber hay người khác, đều không có ý nghĩa lớn lắm. Đối với chúng chỉ có một điều quan trọng là: quốc trưởng ngoan ngoãn, mà quảng trung thành với chính sách cướp bóc và xâm chiếm có truyền thống và đồng thời được chuẩn bị đầy đủ để khéo léo thi hành ở trang trại ngoại ô của Krupp vai trò Hoàng đế tự phong, và trong bất kỳ hoàn cảnh nào cũng không quên vấn đề chịu ơn chính ai mà có địa vị tiến lên như vũ bão của mình.

Nếu như nghệ thuật tư tưởng của chiến sĩ tình báo Weiss chỉ ở chỗ biết kể những cái không có thật về bản thân bằng lời vờ vịt cởi mở cũng như việc thực hiện tốt các trách nhiệm của một nhân viên Cục tình báo Đức trong phạm vi các quy tắc đã định có khả năng anh đã tiến lên một cách từ từ theo bậc thang nghề nghiệp, nhưng không bao giờ có thể giành được sự tin tưởng đặc biệt của các nhân vật chỉ huy, mà ý nghĩa của nó quan trọng hơn danh hiệu quân nhân cao cấp và mọi tặng thưởng rất nhiều.

Một lần Weiss có mặt trong buổi nói chuyện khá cởi mở giữa Landsdorff và Gerd. Về khinh bỉ và tự cao, đại úy Gerd tỏ rõ sự bất bình của y với đại biểu toàn quyền của ngành SD nhân những thất bại ở mặt trận phương Đông.

- Những nhà công nghiệp Đức chúng tôi - Gerd giận dữ nói, - bí mật trợ cấp cho hầu hết các chỉ huy quân sự của ta. Ở trận Moskva họ đã không đền bù xứng đáng cả những hy vọng của quốc trưởng lẫn những món tiền mà chúng tôi chuyển cho cá nhân họ. Đến lúc phải

nhượng bộ phần nào, thỏa thuận có lý trí với Mỹ và Anh và cùng với hai nước này kiên quyết tiêu diệt nước Nga.

- Tôi cho rằng, - Landsdorff nói lảng: - những vấn đề này liên quan chỉ đến quốc trưởng và đảng.

- Đảng gì ở đây chứ? - Gerd tức giận phản đối. - Tôi và bố vợ tôi không ở trong đảng xã hội dân tộc, nhưng công ty của chúng tôi đã cho phong trào những người quần áo nâu xám vay món tiền khổng lồ ngay từ lúc phong trào mới xuất hiện, điều đó cho phép chúng tôi có mọi cơ sở coi mình là những người có cổ phần với quyền nói tiếng nói quyết định. Tôi là người bảo vệ có mức độ cần phải giới hạn tới Ural, - Gerd dường hoàng nói tiếp: - Và quốc trưởng chú ý đến những tiếng nói thông minh của các nhà công nghiệp chúng tôi, cũng như những khả năng tuyệt vời trong lĩnh vực kinh tế bằng việc bắt đầu tấn công vào Caucasus. Mà Caucasus đó là dầu hỏa. Và nếu hội đồng tướng lĩnh không thể phục hồi lại được những thiệt hại về người trong các trận đánh vừa rồi thì sau khi ra lệnh cho các quân đoàn quốc xã tấn công theo hướng Caucasus, quốc trưởng sẽ có thể bù đắp lại những tổn thất kinh tế của chúng ta. Bằng cách đó lại sẽ củng cố được uy tín của mình, lấy lại được sự tin tưởng của những người đã đảm bảo về mặt vật chất cho quốc trưởng có khả năng trở thành người như hiện nay.

- Ông định nói... - Landsdorff định bắt đầu.

- Nhưng chúng ta trở lại chuyện dầu lửa, - Gerd cắt lời Landsdorff - chúng tôi, những nhà công nghiệp Đức, chúng tôi bác bỏ sự phê phán, của một số đại diện các tướng lĩnh đối với quốc trưởng vì việc đã không tập trung tất cả cố gắng để chiếm Moskva mà lại quan tâm đến việc chiếm các nguồn dầu lửa Caucasus.

Lần này Landsdorff im lặng, và Gerd sau khi dừng lại nói tiếp:

- Tôi muốn nhắc một số các tướng lĩnh của chúng ta về việc: quốc trưởng lên cầm quyền đã có lợi cho các sĩ quan quân đội quốc xã về mặt triển vọng nghề nghiệp của họ. Còn chúng tôi những nhà công

nghiệp chú ý tới các nguồn nguyên liệu phụ thuộc, đã được quốc trưởng đảm bảo các triển vọng về kinh tế. Các tướng lĩnh phải thực hành mọi khả năng của mình để làm việc đó.

- Các tướng lĩnh Đức không phụ thuộc vào Đảng. - Landsdorff nói. - Họ chỉ tuân theo các mục đích quân sự đơn thuần.

- Còn thế nào nữa! - Gerd cười vang lên. - Nhưng vì theo đề nghị bí mật của các đại diện quan trọng nhất của Hội đồng tướng lĩnh của những người phụ thuộc vào hai tướng Blomberg và Fritz; hai người này được quốc trưởng kéo lại quá gần mình thì Himmler đã biết bôi nhọ cả hai tướng. Lúc đầu là Blomberg, bằng cách chứng minh rằng vợ ông ta nguyên là gái điếm, sau đó khai báo rằng Fritz có hành động sai lệch về sinh dục. Và cả hai tướng này bị nhục nhã truất khỏi cương vị mình, và người ta thay vào đó bằng những chỉ huy quân sự ít khả năng hơn, nhưng đồng thời cũng ít nguy hiểm hơn. Đúng thế chứ? Tức là hội đồng tướng lĩnh phải nhờ đến đảng quốc xã khi vấn đề liên quan đến những miếng bánh nướng béo bở hơn.

- Ông cho rằng đã để có sai lầm?

- Tôi cho rằng quốc trưởng đang cần những người thừa hành quân sự chứ không phải cố vấn mà Blomberg và Fritz đã định giành lấy cho mình vai trò đó. Và Himmler đã hạ hai người xuống, và chỉ có thế. Lợi ích của các nhà công nghiệp và tướng lĩnh bao giờ cũng thống nhất. Chúng tôi đã tin vào quốc trưởng.

- Vào Adolf Hitler, khi ông ta còn chưa là quốc trưởng!

- Tôi nhắc lại: vào quốc trưởng, - Gerd nói có căn cứ. - Tin vào chuyên chính của quyền hành cá nhân. Còn vấn đề cá nhân cũng thế, đó chỉ là vấn đề khuynh hướng. Thí dụ: Krupp cho rằng Hitler có nhiều khả năng chính trị hơn là lúc đầu chúng ta cảm thấy điều đó. Nhưng, có thể chúng cũng ít hơn.

Không kể đến thái độ vô cùng nhã nhặn chịu đựng của Weiss đối với người nữ đồng hành của anh, người mà anh phải gây được những ấn tượng tốt nhất về phong cách đạo đức của một nhân viên Cục tình báo Đức, vẫn tỏ ra rất ác cảm.

Cô ta ngồi trên ô tô, tì sát vào lưng ghế và ngón tay nắm chặt lấy cần mở cửa xe như sẵn sàng nhảy ra ngoài đường bây giờ.

Weiss hỏi:

- Chị thích xem Warsaw không?

- Để làm gì?

- Có thể sẽ muốn mua gì đó trong các cửa hàng?

- Bằng tiền của ông?

- Không, của chị. Ban chỉ huy xuất cho chị một món tiền khá lớn để đi du lịch.

- Thế thì đưa đây cho tôi.

Weiss lấy trong túi ra một tập tiền Mác.

Thiếu nữ cầm lấy rồi hỏi:

- Đây đúng là một món tiền lớn?

- Đúng, rất lớn.

Thiếu nữ kiên quyết hạ kính cửa bên và quẳng tiền ra ngoài.

Weiss không bấm phanh cũng không giảm tốc độ.

Mấy phút sau thiếu nữ hỏi:

- Ông nhìn thấy tôi ném tiền của ông đi chứ?

- Có nhìn thấy, nhưng không phải của tôi, mà là của chị.

Dừng lại một lát, Olga đề nghị:

- Ông có thể quay lại và nhặt lấy mà tiêu.

- Xin cảm ơn, - Weiss nói. - Nhưng tôi đã quen cho phụ nữ tiền chứ không lấy ở họ. Có thể điều đó không được thừa nhận ở Nga? - Anh kịp nắm lấy tay thiếu nữ và đẩy ra khỏi mặt mình. Sau đó anh nói, không buông tay thiếu nữ: - Ta hãy thỏa thuận với nhau, tôi không thích chị về mặt nào cả, chị cũng thế với tôi. Tôi đành phải đi kèm chị, chị đành phải làm bạn đồng hành của tôi. Chị hãy nghe tôi, đáp lại, trong phạm vi được phép, tôi sẽ lưu ý đến các nguyện vọng của chị. Đồng ý chứ?

Cô gái không nói gì. Nhưng tay cô bị bóp chặt trong các ngón tay của Weiss yếu đi.

Ở Warsaw, trong một khách sạn loại sang nhất, hai người được dành một số hai phòng.

Olga không cởi áo bành tô, vẻ phản kháng ngồi xuống chiếc ghế ở giữa phòng và im lặng, cảnh giác theo dõi Weiss.

Một lúc sau Weiss đề nghị:

- Ta đi xuống dưới nhà, vào tiệm ăn cơm tối đi.

- Tôi không đi đâu cả.

- Chị đã đồng ý cộng tác với chúng tôi, - Weiss nghiêm nghị nói, - Vậy mà đối xử với một sĩ quan Đức thật quá mức kỳ lạ.

- Chẳng lẽ ông là sĩ quan? Vì ông mới là trung...

- Tôi là nhân viên Cục tình báo Đức và biết mọi chuyện của chị.

- À thế! - Cô thốt lên. - Tức là ông được phép tán gẫu về vấn đề tôi đã đồng ý trở thành điệp viên của các ông?

- Đừng có quát tướng lên, - Weiss đề nghị, - người ta có thể nghe thấy chị nói.

- Lẽ nào ban chỉ huy lại không tìm ra được một sĩ quan để ghép cặp với con gái của trưởng ban tham mưu quân đoàn.

- Liên Xô, - Weiss nhắc.

- Phải, đại tá Liên Xô bị trừng phạt, - thiếu nữ kiêu hãnh nói. Rồi kéo vai Weiss, ra lệnh: - Đi thôi!

- Đi đâu?

- Xuống tiệm ăn.

Weiss đứng dậy và ngoan ngoãn đi theo thiếu nữ, trong bụng đoán trước cô ta có thể buông những lời như vậy ra nữa.

Trong phòng ăn Olga tỏ ra không khiêm tốn. Giữ cốc trên môi, nhìn chằm chằm vào mắt một đại tá đứng tuổi ngồi bên chiếc bàn nhỏ sát đây khiến viên này mất tình tứ sáng hẳn lên. Qua tên hầu bàn, đại tá gửi cho hai người chai rượu Johannesburg lâu năm, và sau đó tự tiến lại bàn của hai người, rồi đề nghị cho phép ngồi cùng bàn.

Olga biết rất ít tiếng Đức và vì vậy hoàn toàn không hiểu chính xác viên đại tá nói gì với cô. Còn tên này tưởng cô là người Ba Lan. Thế là hẳn ca ngợi cái đẹp của phụ nữ Ba Lan qua người đại biểu của họ - người đẹp nhất, như hẳn nói.

Olga nói với đại tá về hứa hẹn:

- Tôi thật muốn làm ông tin một điều, là ông đúng.

“Lại thế đấy” - Weiss nghĩ. Và âu yếm đặt tay mình lên tay thiếu nữ, kịp thời ngăn trước viên đại tá:

- Đây là người yêu của tôi, được phép của trung tá Gestapo Willie Schwarzkopf. - Anh nói thêm: - Tôi mạnh dạn báo cáo với ngài vấn đề này để không xảy ra những chuyện không rõ ràng giữa các nhân viên ngành Gestapo với đại biểu anh hùng của quân đội quốc xã là ngài.

Weiss tiến tới bước táo bạo này sau khi thiếu nữ đồng ý đi chơi thành phố với viên đại tá.

Anh biết rằng bọn quân đội coi tốt nhất là không liên hệ gì với nhân viên các ngành đặc biệt. Viên đại tá cũng thận trọng từ chối lời mời của mình. Và việc đó đã cứu thoát Weiss. Vì nếu không, thiếu nữ dứt khoát sẽ lợi dụng tình thế để thoát khỏi sự giám sát của anh.

Khi viên đại tá bỏ đi sau cái gật đầu nhã nhặn chào thiếu nữ, cô gái hồi lâu nhìn vào mắt Weiss, sau đó hỏi, mặt nhăn xệch đi.

- Ông sợ gì thế? Nếu ông để mất tôi, người ta sẽ xử bắn hoặc đưa ông ra mặt trận à?

Những người ngồi ở bàn bên cạnh tò mò nhìn họ. Weiss quên mất rằng anh ngồi cạnh một thiếu nữ trẻ đẹp đang lôi kéo sự chú ý đó về mình. Anh đề nghị:

- Nếu chị no rồi, có thể ta đi chứ?

- Đi đâu?

- Tôi muốn đề nghị đến nhà hát nhạc nhẹ "Columbine" ở đó có chương trình rất hay.

- Lại còn thế nữa! - Cô gái khinh bỉ đáp. - Tôi sẽ phải lang thang khắp các xí nghiệp rượu.

- Đó không phải xí nghiệp rượu, nó giống như rạp hát tạp kỹ. - Weiss vội vã giải thích và kịp thời nói thêm: - Ở đó có một nữ diễn

viên mềm dẻo biểu diễn. Tôi thật rất biết ơn chị: vì tôi với cô ta rất ít khi được gặp nhau.

- Thôi được, - thiếu nữ nhăn mặt rồi đồng ý. Cô hỏi: - Cô ta người Đức?

- Rất tiếc, người ngoại quốc.

- Thế người của ông biết điều này không?

- Không. Nhưng tôi tin vào sự đứng đắn của chị.

- Ngay cả trong quan hệ với người yêu của mình ông cũng tỏ ra như kẻ nhút nhát.

- Đấy, chị thấy không, tôi chân thành với chị, mặc dù điều đó có thể đe dọa tôi sau này bằng những chuyện không may.

Tự giận mình, Weiss nghĩ rằng, chiếm được niềm tin của người thiếu nữ này thật không dễ dàng tí nào. Vì cô gái bị suy nhược thần kinh, có khả năng làm bất kỳ chuyện quá trớn nào. Nhưng kẻ nào đã dẫn cô gái đến tình trạng này - bọn Đức hay sự bất hạnh đối với cha cô? Sự bất hạnh này đã định trước việc cô ta quyết định trở thành kẻ phản bội tổ quốc tới mức nào, bây giờ thật khó xác định.

- Xin mời, - Weiss đề nghị, - đừng có nhìn tôi vẻ đe dọa như thế, không có người ngoài sẽ nghĩ rằng chị là tình nhân của tôi và giận tôi vì chuyện gì đó.

Thiếu nữ đỏ mặt, cắn môi và không gây sự với Weiss nữa. Rõ ràng cô ta thấy rằng đã xúc phạm một nhân viên cục tình báo Đức lạnh lùng, mà sự xúc phạm của cô đối với anh hoàn toàn không có kết quả gì cả.

Bốn Mười Hai

Ở nhà hát nhạc nhẹ, Olga hầu như không nhìn lên sân khấu. Nét mặt cô tự nhiên hốc hác đi, có vẻ buồn bã và thờ ơ mệt mỏi. Ngả người ra lưng ghế, cô như thiu thiu ngủ.

Liếc nhìn cô gái, lần đầu tiên Weiss nhìn thấy nét mặt không bị biến đổi vì nhần nhó căm thù, khinh bỉ, độc ác. Và bỗng nhiên anh sửng sốt vì bao đau khổ tê tái đã hiện rõ trên khuôn mặt này! Nhìn trộm cô gái, Weiss bỏ ý định ban đầu của mình là dẫn cô đến gặp Elsa và Zubov để hai người này cùng phát hiện: cô là ai, và tại sao cô ta tỏ ra kỳ lạ như vậy.

Weiss quyết định tiến hành một công việc nguy hiểm. Anh thận trọng chạm vào tay cô gái, nói một cách tự nhiên và chân thành.

- Olga, chị thông cảm cho nhá, thôi mặc cho ma quỷ nó tha cả cái rạp hát này đi! Ta ra thôi.

Cô gái ngạc nhiên nhìn anh và hấp tấp ngoan ngoãn đi theo anh. Weiss dẫn cô gái đến quầy rượu bia của ông Polonsky. Lão ta đặt lên trước mặt họ hai cốc trong đó bọt nhiều hơn bia.

- Bọt đẹp như mớ tóc quăn vàng hung. - Hất bàn chải đậu muối khỏi bàn vào chiếc xẻng con, lão nói giọng dạy đời. - Người tốt, bia làm chóng mặt, người xấu, bia chỉ sôi sục trong bụng.

Olga nói với Weiss:

- Sau lời báo trước như vậy, ở địa vị ông tôi sẽ đề nghị cho uống nước.

- Để cho chị à? - Weiss nổi giận.

- Thế ra ông vẫn chưa mất khả năng giận dữ.

- Thôi, chọc tức tôi thế là đủ rồi đấy!

- Ông nói tiếng Nga rất khá so với người Đức.

- Tôi từ Baltic đến đây.

Olga nhắc cốc bia đưa lên miệng, nhìn qua mặt cốc vào mắt Weiss, hỏi:

- Và ông vẫn thường thi hành các nhiệm vụ như thế này à?

- Nhiệm vụ gì?

- Làm cho những kẻ như tôi tin là trong số các ông vẫn có những con người, rồi sau đó lợi dụng tính cả tin của chúng tôi để hại chúng tôi.

- Chị tìm thấy rằng tôi thích hợp với vai trò như vậy à?

- Vai trò ấy khôn nạn lắm! - Olga đặt cốc lên bàn để lộ bộ mặt bỗng nhiên lại đầy căm thù, giận dữ tuyên bố: - Tôi thấy thích Gestapo hơn: họ chân thật hơn các ông rất nhiều.

- Ở mặt nào?

- Họ không giả vờ làm khác con người thật của họ. Những con người rất khá, biết mình muốn gì.

- Tôi không hiểu chị. Bởi vì chị đã đồng ý cộng tác với chúng tôi rồi cơ mà?

- Hoàn toàn không phải vì Gestapo đã tra tấn thể xác tôi.

- Thế thì tại sao?

- Chỉ vì đã ngấy cái chuyện ngốc nghếch với họ rồi. Họ khá hơn các ông. Vì không bao giờ tức giận. Họ chỉ biết việc của mình. Và chỉ thế thôi. Tôi thật coi trọng việc kết nhóm với bất kỳ ai trong số họ hơn với tập thể các ông. Người tuy thô lỗ, nhưng không hề tỏ ra mình là người khác, và làm việc thực sự cởi mở.

- Nhưng tôi chẳng đã nói với chị về nhiệm vụ của tôi rồi thôi.

- Nhiệm vụ của ông có đặc điểm rất hạn chế, làm việc lục soát tư tưởng.

Weiss im lặng một lát, sau đó bình tĩnh nói:

- Cứ cho là thế. Nhưng sao, chị cho rằng quyết định của chị không độc đáo tới mức con người chị sẽ không làm cho chỉ huy của chúng tôi chú ý tới chị hay sao?

- Đúng như thế. - Olga đồng ý.

- Thế đấy. Tức là, ta đã thỏa thuận, - Weiss nói. - Bây giờ mọi việc đã rõ. - Anh hỏi với vẻ yêu cầu: - Bởi vì chị muốn mọi sự rõ ràng phải không?

- Phải, chính thế. - Olga khen Weiss. - Ông là người thông minh. Cuối cùng thì ông cũng hiểu tôi muốn cái gì ở ông.

- Chị cũng hãy thông minh đi! - Weiss khuyên, - và hãy chấm dứt trò chọc tức tôi. Thế sẽ tốt hơn cho cả hai ta.

Elsa đi vào, ngồi xuống bên cửa sổ, lưng quay lại phía Weiss, rút chiếc gương con trong túi xách ra, bắt đầu tô lại môi son.

Đó là dấu hiệu báo cho Weiss biết rằng, anh đừng lại gần Elsa. Mặt khác chị theo dõi người bạn đường của Weiss.

Mấy phút sau Zubov cũng đến. Anh tiến thẳng lại phía Weiss mỉm cười thân thiện, phúc hậu. Weiss giới thiệu Zubov với Olga.

Zubov nói với Olga bằng tiếng Ba Lan, đôi lúc điểm những câu xã giao khoe khoang bóng gió với người thiếu nữ.

Weiss xin lỗi, đứng dậy và vượt qua bàn ăn đi theo cổng phụ ra ngoài sân. Elsa đã đợi anh ở đây. Chị nói không cần chào.

- Trung tâm báo cho biết, Olga là con gái một đại tá bị quản thúc hiện giờ ở Sverdlovsk, cô ta học ở trường đại học. Sau khi cha bị bắt, Olga được đưa về nhà chính trị viên trưởng tiểu đoàn Aleksandrov. Đồng chí này có con gái là Nina cùng tuổi với Olga. Nina làm huấn luyện viên cứu thương bị mất tích ở mặt trận phía Đông, vùng Vyazma.

- Ra thế, - Weiss nói, - kỳ lạ thật.

Elsa ngăn ngừa trước:

- Weiss hãy cẩn thận. Tôi cho rằng, bằng cô gái này bọn Đức muốn đặt bẫy bắt anh.

- Thôi được, còn Zubov ra sao?

Elsa khinh bỉ nói.

- Gắn bó với một mục Đức. Mục cần cho chúng ta.

- Mục là ai?

- Vợ góa của một đại tá SS.

- Không đến nỗi tồi.

- Một mục dâm dăng.

- Một bà chủ gia đình chứ?

- Chuyện đó có ý nghĩa gì?... Còn trẻ.
- Ồ, thế lại là chuyện khác.
- Bám chặt lấy Zubov như con mèo cái hoang.
- Còn Zubov?
- Lúc đầu lẩn tránh mục ta.
- Còn bây giờ?
- Nói láo rằng mục ta tốt.
- Tại sao lại nói láo? Có thể đúng là như vậy?

Nét mặt Elsa trở nên rất đáng thương, nhưng chị nhanh chóng lấy lại vẻ người và lại kiên quyết nhắc:

- Hãy giữ mình, Weiss. Chúng tôi sợ thay cho anh đấy.
- “Chúng tôi” đó là những ai?
- Thì tôi và Zubov.
- Thế Zubov không lo cho bản thân à?
- Vì cái mục Đức này anh ấy trở nên hoàn toàn táo bạo.
- Tức là sao?
- Mục giới thiệu anh ấy với các bạn của chồng mình. Láo xược nói bậy với tất cả rằng, Zubov là anh họ mục. Anh ấy cùng đi Krakow với mục, đến buổi tiếp kiến ở dinh thự Hans Franz. Trong lúc hòa nhạc anh ấy bỏ ra phòng thể thao cùng với các sĩ quan và tham dự vào một cuộc đấu ghê rợn gì đó.
- Thế thì sao?

- Khoe khoang rằng đại tá SS Otto Skorzeny, một tên khủng bố và giết người có kinh nghiệm nhất, là kẻ được quốc trưởng rất yêu quý, đã công khai bắt tay anh ấy... Tên này có chân trong đội càn quét của sư đoàn SS "Das Reich" bây giờ đang trên đường đi chữa bệnh sau khi ở mặt trận phía Đông về. Thôi, tôi phải đi đây. Đề nghị anh như thế... - Và lần thứ ba Elsa nhắc nhở anh.

- Thôi được, - Weiss đồng ý và đề nghị: - Elsa dù sao thì cũng đừng buồn phiền. Alexey là người tốt và trong sạch, cái xấu không bám được vào anh ấy đâu.

Elsa buồn rầu nhếch mép cười và im lặng bỏ đi.

Zubov say sưa chơi bài với Polonsky.

Olga buồn bã ngồi bên bàn. Có thể, việc Zubov thôi không chú ý đến cô đã làm cô tức giận.

Elsa đã báo trước cho Zubov biết nguy hiểm đang đe dọa Weiss qua người con gái này, nhưng lại cấm anh không được làm bất kỳ việc gì với ý định xác minh rõ cô gái là ai.

Zubov thực hiện chỉ thị của Elsa với thái độ phục tùng thật kỳ lạ đối với anh. Anh hầu như không nói chuyện với Olga, và mãi đến lúc cô gái này đứng dậy bỏ đi anh mới mỉm cười, đề nghị đừng bỏ anh, thậm chí còn cầm tay cô gái. Sau đó đưa Olga vào ngồi ở góc nhà, đẩy chiếc bàn lại đó và tuyên bố rằng cô ta có thể coi mình như là nữ tù nhân.

Ông Polonsky, chọn đúng lúc nói nhỏ với Olga rằng trong toàn bộ người Đức thì ngài Nicole đây là người lịch thiệp nhất, những người khác tỏ ra cương quyết và lỗ mǎng hơn nhiều.

Zubov không thể giấu nổi vẻ không thích đối với cô gái này. Cho đến lúc này anh chưa phải va chạm với bọn phản quốc.

Đối với Brigitte von Weintling, vợ góa viên đại tá SS ngay từ đầu anh đã có thái độ rộng lượng như đối với kẻ yêu thích tài lực sĩ của anh.

Weintling đặt vé cho mình trong nhà hát nhạc nhẹ bao giờ cũng là một ghế cố định ở hàng đầu và đến xem chỉ đúng lúc “hai Nicole hai” ra sân khấu, rồi sau đó bỏ đi ngay.

Nhưng một lần, xấu hổ và hồi hộp, cô ta đến phòng hóa trang. Theo biểu hiện của nét mặt Elsa, Zubov hiểu rằng anh phải nhã nhặn hơn với người đàn bà trẻ này. Và anh đã tỏ ra như vậy với Brigitte.

Một tuần sau, khi báo cáo với Elsa về việc hoàn thành nhiệm vụ. Zubov kể tỉ mỉ lại mọi chi tiết khiến cho Elsa kêu lên đầy công phẫn:

- Anh quên rằng, dù sao em cũng là một thiếu nữ rồi.!

Zubov bắn khoảnh nhún vai:

- Anh chỉ như người đồng chí lớn tuổi đối với em thôi...

Người mảnh khảnh, xinh đẹp, từ lúc thú nhận với Zubov rằng rất buồn vì cảnh cô đơn sau khi chồng chết, Brigitte bị cuốn theo một sự say mê thâm kín gì đó, lần đầu tiên đến rạp hát nhạc nhẹ, hiện ra trước Zubov như một tạo vật thật buồn cười và thú vị.

Chồng Brigitte - viên đại tá đã quá cố - chỉ huy trưởng SS là một quan chức của Ban chính sách chủng tộc của đảng quốc xã. Góa vợ rồi hẳn còn có ý định lấy Brigitte làm vợ mặc dù chưa biết về cá nhân người con gái này, nhưng nhận được giấy chứng nhận của nhân viên Ban chủng tộc về chủng tộc của Brigitte. Bố mẹ đã ép con gái lấy chồng. Nhưng tiếc rằng tuổi tác cao và sức khỏe suy tàn đã không cho viên đại tá khả năng góp phần dững cảm vào việc kế tục giống nguyên chất chủng tộc như vậy.

Brigitte nói với Zubov rằng, việc gặp gỡ anh là bước táo bạo đầu tiên trong đời Brigitte.

Cô ta đối xử với Zubov bền lến đến buồn cười, nhưng lại dũng cảm tuyên bố với tất cả người quen rằng đây là người họ hàng xa của mình, một thanh niên vô tư, có nhiều tính kỳ lạ (cãi nhau với gia đình, làm nghệ sĩ nhào lộn mà) cô ta định giúp đỡ che chở.

Trong gia đình cô ta trên nét mặt Zubov bao giờ cũng thoáng điếm nụ cười mà Brigitte coi đó là niềm vui sướng được gặp gỡ cô ta.

Zubov không thể nào thoát khỏi cảm giác là bỗng nhiên anh được trao đóng vai kịch của một tác giả nước ngoài. Nhưng anh cũng đóng được vai này, vì anh vẫn là con người tự chủ. Anh bình tĩnh đối với những người quen của Brigitte. Còn sự tò mò chân thành của anh đối với mọi thứ xung quanh thì bọn người này lại coi như một thích thú riêng tư, như một chứng cứ của sự hạn chế tinh thần vốn có của các nhà thể thao.

Otto Skorzeny, một tên gà tồ khổng lồ, mặt đầy vết sẹo cũng tự coi mình là một nhà thể thao. Hắn nổi tiếng ở nước Đế quốc đệ tam là một kiện tướng vĩ đại về các vụ ám sát mật và bao giờ cũng tự tay hắn làm.

Nhưng hồi tháng tám ngay ở gần Yelnya sư đoàn SS “Das Reich” bị mất gần nửa quân số. Sau thất bại ở Moskva, hắn kinh hoàng ghi trong nhật ký: “Một phần vì không có khả năng chôn cất thương vong của mình ở nơi đất biến thành băng đá, chúng tôi xếp tử thi ở bên ngoài nhà thờ. Cảnh tượng trông thật kinh khủng. Băng giá cắt đứt chân tay họ trong lúc hấp hối rơi vào các tư thế khó hiểu nhất. Để làm cho tử thi có thêm nét bình thản và yên tĩnh vẫn thường được mô tả như vốn có đối với họ đành phải đứt đứt khỏi khớp xương. Mất người chết bất động chằm chằm, dỗi lên bầu trời xám. Sau khi cho nổ thuốc “Tôn” chúng tôi cho xếp xác chết vào hố đã được đào mất hai ba ngày cuối cùng.

Hắn thận trọng nghĩ ra cho mình bệnh đau túi mật, để về hậu phương chữa bệnh.

Hans Franz đã tổ chức tiệc đón tên Hitler thân cận cận nguy hiểm từ mặt trận trở về.

Sau khi uống tuần rượu, quên mất mình đang mắc bệnh nguy hiểm, Skorzeny quyết định làm sảng sốt bọn ở hậu phương đang kính trọng hắn bằng năng lực bắp cơ và đi vào phòng thể thao, bắt đầu trở tài của mình. Nhưng mỗi lần, con mắt hắn lại chằm chằm nhìn vào bộ mặt kẻ cả và lười biếng nhếch mép cười của Zubov.

Skorzeny dùng hai tay tung bóng quả tạ đồng rỗng nặng và sau đó bắt lấy. Rồi bỗng nhiên ném nó lên trên đầu Zubov hơi chệch một chút và kêu lên:

- Này, hãy cẩn thận.

Zubov không thèm rút tay ra khỏi túi, hơi cúi người xuống, trùng chân lại nhẹ nhàng đón lấy quả tạ đồng bằng cổ. Anh cho tạ rơi vào tay, ném nó lên và coi thường nói:

- Quả bóng trẻ con!

Skorzeny nổi nóng hỏi:

- Anh là ai?

Zubov không giận dữ đáp:

- Như ông thấy đây, là người sùng bái ông. - Và cúi đầu như định chuẩn bị đón quả tạ.

Skorzeny ở tình trạng đần đờ trong khoảnh khắc. Sau đó sung sướng nói:

- Đây, với những thanh niên cường tráng dũng cảm như thế này chúng ta sẽ gánh được cả trái đất.

Brigitte vô cùng xiêu lòng vì “anh họ” mình đã gây được cảm xúc tuyệt vời như vậy cho Skorzeny nổi tiếng. Và Skorzeny rất sung

sương vì những lời Zubov nịnh hót hần, khi trả lời câu hỏi tại sao anh không ở ngoài mặt trận, Zubov đáp miệng mỉm cười duyên dáng:

- Nếu ông mời tôi, ngay lập tức tôi sẽ sung sướng đi cùng với ông.

Skorzeny tặng Zubov ảnh của hần có cả chữ ký. Hần nói rằng nó sẽ có lợi cho anh, điều này thì Zubov không nghi ngờ gì cả.

Từ Krakow trở về Warsaw, Brigitte bắt tay vào việc viết thư cho những họ hàng của chồng có ảnh hưởng ở Berlin. Cô nói về vấn đề của thừa kế. Brigitte đồng ý sẵn sàng nhượng bộ hàng loạt vấn đề nếu như thay vào đó sẽ bảo hộ cao cả cho người chồng dự kiến của cô ta.

Brigitte gây cho Zubov một tình cảm thương hại kỳ lạ gì đó. Anh không bao giờ nghĩ rằng trong môi trường này lại có thể có những kẻ bất hạnh, bị giày vò bởi cảm xúc thường xuyên sợ hãi trước một cái vô hình gì đó. Brigitte mê tín đến buồn cười, đa nghi nữa. Cô thiếu thuốc ngủ thì không thể nào ngủ được, hay khóc chẳng vì sao cả. Và thích nhớ lại thời thơ ấu của mình.

Zubov tức giận vì sự ràng buộc của cô ta, và vì cô ta ngấm ngấm dùng thuốc ngủ loại đã dùng thành thói quen sau lần mở nguy hiểm. Brigitte có khuôn mặt đẹp, các đường nét nghiêm và xinh, nhưng khi cô ta nói không phải về bản thân và những người quen của mình, mà về những vấn đề gì trừu tượng, cô ta bị một điều vô lý gì đó đè nặng khiến cho nét mặt này đối với Zubov có vẻ ngốc nghếch như nét mặt cô gái đáng yêu trong lớp bột xà phòng. Zubov khổ sở vì Brigitte, anh phàn nàn với Elsa. Nhưng Elsa, mặc dù với nụ cười khinh bỉ, vẫn ra lệnh cho Zubov không được mất liên hệ với Brigitte bởi vì điều đó cho khả năng giao thiệp với bọn SS.

Zubov thở dài phục tùng, và buồn rầu nhận thấy rằng mỗi ngày Elsa đối với anh càng có tính chất công việc hơn, như đối xử với một người cấp dưới, và con mắt Elsa lúc này khi nhìn anh đã không còn ám áp, lóe lên niềm sung sướng nữa, mà chỉ lạnh nhạt thôi.

Có khả năng chính vì hoàn cảnh này mà Zubov không chú ý đến Olga mà thi hành lệnh của Elsa một cách chính xác và thờ ơ.

Khi Weiss quay lại quây bia, Zubov đứng dậy và tuyên bố nhẹ nhõm với Olga:

- Thế là công tử của cô đã về. Cho phép tôi trao trả cô cho ông ta một cách trọn vẹn và an toàn. - Anh hơi cúi đầu chào Weiss, bỏ đi coi như đã hoàn thành mọi yêu cầu đối với anh vào lần này rồi.

Tin của Trung tâm về Olga do Elsa truyền đạt làm Weiss rất buồn. Dự kiến cho rằng bọn Gestapo đã cố gắng gò ép cô gái này phải đồng ý bây giờ đã không còn là vấn đề quan trọng nữa, cũng như giả thuyết trả thù cho cha. Và Weiss đã sẵn sàng thiên về ý cho rằng, Olga hoặc là một kẻ phiêu lưu khôn khéo nhờ nhét giá trị cho bản thân trước bọn Đức Hitler, hoặc là một gián điệp đang tiến hành đợt kiểm tra mới đối với anh mà Dietrich có thể có liên quan trực tiếp đến đợt kiểm tra này vì hắn bị đè nặng bởi sự phụ thuộc ngấm ngấm vào anh.

Anh quyết định cùng Olga đến thăm nam tước phu nhân tại trang trại của mẹ. Nếu như Olga là một kẻ phiêu lưu thì việc quen biết phu nhân sẽ lừa phỉnh cô ta và điều này đã thể hiện điểm gì đó.

Weiss cho rằng bộ quân phục tình báo của anh sẽ cho phép anh hy vọng vào thái độ tốt của phu nhân. Anh coi phu nhân là một mẹ già tuy lắm điều nhưng không ngốc nghếch đã quen phán đoán nhiều vấn đề độc lập theo ý mình.

Khi đến trang trại, Weiss đề nghị Olga ngồi lại trong xe một lát và anh vào nhà một mình.

Đúng như anh dự tính, quân phục của anh đã gây cho mẹ già một cảm xúc nhất định. Thực ra, mẹ cũng chẳng giúp gì cho bước đường công danh của Weiss, nhưng mẹ đã coi cuộc viếng thăm này như sự tỏ lòng biết ơn về sự giúp đỡ dành cho anh.

Weiss lúng túng mỉm cười, báo rằng anh đến không phải một mình mà cùng với một nữ tù nhân, con gái đại tá Nga. Anh vô cùng lễ phép đề nghị phu nhân tiếp và nói chuyện với thiếu nữ này. Tương lai cô ta có thể là người rất có ích cho quốc xã...

- Sao, lại thế nữa cơ? - Phu nhân độc địa nói: - Lúc này khi mà bọn Nga đã cho các ông một cú đòn nên thân ở Moskva các ông lại bắt đầu ve vãn phòng xa lũ con gái các đại tá của chúng.

Weiss chỉ giang tay đáp lại làm bộ cho phu nhân hiểu rằng anh chỉ là người thừa hành ý chí của các cấp chỉ huy cấp cao.

- Gọi vào! - Phu nhân ra lệnh. Mụ vội vàng bắt tay thực hiện vai bà chủ mền khách.

Người nữ tù nhân được đề cao đã gây cho phu nhân cảm xúc tốt đẹp nhất bằng thái độ cau có một cách cảnh giác, không thân thiện của mình, mà thái độ này được nam tước phu nhân coi như biểu hiện của lòng tự hào.

Phu nhân nói thầm với Olga:

- Mặc cho lính tráng nhà cô thất bại, nếu như cô không phản đối. Còn tôi với cô sẽ nghĩ ra chuyện không đến nỗi quá buồn chán. - Nhìn sang Weiss, mụ nói: - Chắc rằng ông có công việc trong thành phố? Cứ coi là được tự do một thời gian.

Weiss quyết định dùng khoảng thời gian anh được tự do này để có mặt ở “Ban tham mưu Valia”. Trên đường đi anh rẽ vào kho phim chiến lợi phẩm và ở đây được biết rằng, trong lúc anh vắng mặt thiếu tá Steinglitz đã lựa chọn một số hộp phim tài liệu quay trong những khoảng thời gian khác nhau tại nhà máy chế tạo máy kéo Chelyabinsk đang sản xuất xe tăng. Thế là đã rõ nhóm mật mới nhắm vào cứ điểm nào rồi.

Sau khi báo cáo với đại úy Gerd rằng anh rẽ qua “Ban tham mưu” chỉ để lấy một số đồ cá nhân cần thiết trong thời gian hành trình với

nữ điệp viên, Weiss được tên đại úy cho biết là Gvozd sau khi hoàn thành nhiệm vụ đã an toàn trở về, và qua kiểm tra xác định rằng, Gvozd hoạt động rất khá, bây giờ đang chuẩn bị làm nhiệm vụ mới, quan trọng hơn.

Weiss thận trọng nói một cách hú họa rằng, để làm việc loại đó nên lựa chọn những người đã quen thuộc với ngành sản xuất máy kéo thì tốt hơn. Một việc là làm nổ các đoàn tàu, cầu cống, còn một việc khác - đó là nhà máy cơ khí lớn nhất thế giới.

Gerd kiên quyết bác bỏ, chấm dứt câu chuyện.

- Không sao, chúng ta sẽ đào tạo.

Qua hai ba giờ mà anh có, vị tất Weiss đã có thể kiếm được bản tin phụ nào. Mà lại còn nhất thiết phải gặp Gvozd. Và hoạt động phải rất thận trọng.

Anh tính toán rằng, bây giờ là giờ ăn trưa, trong kho đồ đạc không có ai nên anh quyết định gọi Gvozd đến đó. Anh để xe ở sát kho, đi vào phòng trống trải và đánh máy lên mẫu giấy: “Học viên Gvozd phải đến kho đồ đạc ngay lập tức”.

Trưởng trại ngồi ăn riêng phía sau bức tường ngăn và thường đến ăn cuối cùng.

Weiss đặt mẫu giấy bên cạnh đĩa thức ăn của hắn, lấy chìa khóa cửa ra vào và đi về phía kho.

Hầu như Gvozd vào kho ngay sau anh, rồi đứng lại. Từ ánh sáng ngoài trời vào Gvozd nhìn không rõ trong ánh sáng chập choạng của kho.

Weiss gọi anh ta vào lối đi hẹp giữa các đồng quân trang.

- Xin chào! - Gvozd đưa tay ra.

- Thế nào? - Weiss hỏi. - Báo cáo đi! Nhiệm vụ đã hoàn thành chứ?

- Đúng thế.

Gvozd dè dặt báo cáo.

- Được phân công nhảy đầu tiên, thế là tôi đi lại cửa nóc, cẩn thận ném lựu đạn vào thân đuôi máy bay rồi nhảy ra. Khi máy bay bị nổ tung, một làn sóng rất mạnh làm nhàu vòm dù. Tôi đành để rơi như hòn đá. Và nghĩ rằng chết thôi! Nhưng may thay. Tới gần sát đất thì dù xòe ra, tôi rơi xuống đất gần như trên lò xo.

Mọi việc diễn ra như kế hoạch đã định. Nhảy đúng địa điểm dự kiến. Và các tình báo của anh, những người đã được anh báo về tôi đã tóm lấy tôi.

- “Túm lấy” là thế nào?

- Thì vào ô tô, vào chiếc “Gazik”. Trước hết chở đến nhà ăn, sau đó nhận ra tôi bị sai chân, họ đưa đến trạm y tế. Vì lúc đó quá xúc động tôi không cảm thấy đau đớn gì. E ngại trước người của mình đến mức hoàn toàn mất hết suy nghĩ. Còn sau đó, nghe chỉ thị.

Tôi bắt đầu truyền sóng điện vào thời gian quy định, còn truyền gì thì mọi người cung cấp cho tôi. Sau đó mọi người tổ chức một vụ phá hoại đặc biệt vì tôi cho nổ tung một đoàn tàu rỗng trên nhánh phụ.

Tôi báo cáo tất cả những việc đó về cho “Ban tham mưu Valia” như chiến công riêng của tôi. Tôi làm việc như thế đó.

Kết luận, Gvozd báo: nhóm đã bị bao vây. Tôi nhận được chỉ thị xuất phát. Thế là vượt qua phòng tuyến. Bây giờ thì lại có mặt ở đây. - Suy nghĩ một chút rồi anh nói thêm: - Đồng chí Baryshev nồng nhiệt chào mừng anh. - Anh ta sôi nổi lên: - Ba tấn tà vẹt trong một nhánh tàu, mà loại đó không cứng cõi. “Chúng tôi” - đồng chí ấy nói, - không thể ra lệnh cho đồng chí quay về chỗ bọn Đức... “Sao các đồng chí lại không có thể?” - Tôi thấy hồi hộp: - Tức là, tôi không

phải người lính chăng? Cá nhân không quyền hành, không danh hiệu?”

Đồng chí ấy giải thích cho tôi. Thế là tôi hiểu. Về phía tôi cần phải có sự đồng ý tự nguyện như tôi là một nhà hoạt động xã hội tích cực thì phải. Bây giờ thì tôi đã thỏa thuận với Baryshev rằng trong trường hợp không may sẽ như sau: báo tử về cho gia đình như một chiến sĩ đã hy sinh.

- Tại sao qua đường bí mật không báo về việc tôi đã đến nơi.

- Không kịp. Phải ngồi chờ trong hầm kín vùng sát mặt trận của nhóm gián điệp trong khi chúng kiểm tra tôi qua “Ban tham mưu”. Khi có xác nhận một cái chúng bèn chuyển tôi vào đơn vị cứu thương: khi mặt trận chuyển rồi tôi bị rơi vào tầm súng, một chân bị sái vì đạn nổ hất đất vào. Từ đơn vị cứu thương chúng chuyển tôi đến đây. Và tôi đi vẫn còn hơi tập tễnh. Đại úy Dietrich biết nên tỏ thái độ rất thông cảm, bảo tôi cần phải đến chỗ bác sĩ giải phẫu. Nhưng tôi thấy ngờ vực điều gì đó. Tại sao chúng lại đưa hai người cụt chân đến trường này? Sau đó thả một đi, vì người này không muốn. Còn người thứ hai đã được Dietrich đỡ đầu rồi, bị lên cơn đau vì chấn thương. Bỗng nhiên ngã lăn ra và bắt đầu quằn quại. Đại úy Dietrich rất buồn phiền. Thế là bây giờ tôi nghĩ: tại sao hẳn lại khuyên tôi không nên coi thường sức khỏe, phải chữa chân?

Weiss nói rằng, Dietrich cần người tàn tật để tổ chức phá hoại.

Sau khi nghĩ một lát, Gvozd nói:

- Nghe nói, bọn Đức mổ xẻ lành nghề lắm. Và nếu dùng novocain thì cũng như nhổ răng, không sao, ta chịu đựng đôi chút vì công việc, nếu như chúng đang cần người tàn tật đến mức đó.

- Anh nói gì vậy?

- Không sao, - Gvozd nói. - Tôi đang dự tính thôi. - Xoa đầu gối bằng lòng bàn tay. - Đau dập xương, dù sao cũng khó co duỗi.

- Tôi không thể cho phép anh làm thế.

Gvozd ngẩng đầu, nhìn chăm chú và thử thách.

- Ấy thế mà đồng chí Baryshev nói thẳng với tôi: “Nếu tình nguyện thì xin mời. Nhưng ra lệnh làm thế thì không được”. Thế đấy, không có lệnh của anh. Trên cơ sở sáng kiến cá nhân thôi. - Gvozd nói thêm về giễu cợt: - Và đại úy Dietrich sẽ dễ chịu. Hơi đâu đi làm hấn giận, nếu như vì nhã ý này hấn kéo tôi vào nhóm đặc biệt làm một người chủ chốt.

Weiss xúc động đề nghị:

- Tikhon Lukich! Xin anh thứ lỗi cho là tôi đã đón tiếp anh lạnh nhạt như vậy.

- Thì sao? - Gvozd ngạc nhiên. - Rất đúng! Không báo cáo qua đường thư mật phạm sai lầm. Tất cả đều rõ ràng. - Anh ta nháy mắt. - Tôi hiểu ngay khi anh bắt tôi báo cáo thì câu chuyện sẽ nghiêm trọng ra sao. Trong công việc của chúng ta, kỷ luật - đó là vấn đề hàng đầu. - Gvozd giọng an ủi: - Còn chuyện chiếc chân tôi anh không nên lo lắng. Có thể, ta sẽ còn giữ làm kỷ niệm về thời thơ ấu. Tất nhiên, nếu như nó sẽ không làm phiền tôi mà chỉ lúc lắc như chiếc vòng cương ngựa, đầu gối không co duỗi được. Cái trò đó hầu như cũng không sao.

- Trong khi tôi chưa về, - Weiss nghiêm nghị ra lệnh, - không có bệnh viện nào hết.

- Nếu như anh là chỉ huy chính ở đây thì được thôi. - Gvozd nói lảng. Rồi tình quái hỏi: - Thế nào, bây giờ, có thể dù sao cũng chào hỏi nhau chứ?

Weiss ôm lấy Gvozd, thì thầm nói:

- Tôi thật sung sướng được trông thấy anh, anh hiểu không!

- Chứ sao nữa, - Gvozd nói. - Lúc nào cũng lóc cóc một mình, bây giờ thì ở đây đã có hai người Xô Viết chúng ta, tức là sức mạnh. - Và anh ta bắt đầu kể về Moskva...

Bốn Mười Ba

Tuyết trắng sạch như bông. Bầu trời sáng sủa, trong xanh như một ngày hè. Những cây thông thân hồng, lá nhọn xanh mượt bám trên ngọn các cành nhiều nhánh. Không khí giá lạnh như nước nguồn, những tia nắng mặt trời nhiều màu sắc lấp lánh trên lớp vỏ tuyết.

Weiss cho xe chạy với tốc độ rất nhanh không phải vì anh vội vã trở về trang trại của nam tước phu nhân với cô gái được anh bảo trợ, mà xe chạy như bay như thế mới đáp lại đúng tâm trạng của anh. Cuộc gặp gỡ với Gvozd đã làm anh rất xúc động.

Tikhon Lukich sau khi được Tổ quốc kéo trở về, đã trở nên khác hẳn. Nét mặt anh thay đổi, vẻ tin tưởng bình tĩnh bao trùm con người vai rộng của anh, sức sống đã lóe lên trong con mắt trước kia lờ mờ như chết. Sự thay đổi trong Gvozd thật kinh ngạc khiến Weiss thấy lo lắng: liệu có gây nghi ngờ cho bọn Đức không?

Weiss thấy khuôn mặt Tikhon hiện ra trước mắt anh, đôi mắt Tikhon bừng lên tia sáng hạnh phúc từ nội tâm. Tâm hồn Weiss cũng tràn đầy hạnh phúc: anh đã thực hiện được nghĩa vụ tình báo của mình, trả lại cuộc sống cho một con người tưởng như đã phải đổi mạng.

Anh sẵn sàng mỉm cười với những cụm tuyết nằm trên cành thông bám chắc vào các chùm lá nhọn và vì thế trông giống như những con nhím trắng đang bò trên cây. Anh rất muốn được sờ nó, vuốt ve chúng.

Anh muốn mỉm cười với cây cối cùng loại với những cây mọc ở quê anh, sờ vào lớp vỏ bong ra của chúng, lớp da gỗ khô bốc mùi nhựa nguyên chất, hăng hăng.

Mọi cái xung quanh đều làm Weiss sung sướng. Anh hạ kính bên cửa xe xuống, thở hít không khí băng giá. Và cùng với làn không khí kỳ diệu này, mọi ký ức đã trở lại với anh...

Anh nhớ lại trạm “Bắc cực” trôi đầu tiên của Liên Xô, nhớ những ngày đoàn thám hiểm một mình trên tảng băng vỡ lênh đênh giữa đại dương và tính mạng của họ đang bị đe dọa. Lúc đó Sasha Belov không bỏ đi đâu cả, ngồi lì bên chiếc máy thu thanh làm lấy và tìm kiếm tín hiệu trong không trung, nghe ngóng những câu hỏi lo âu bằng đủ mọi thứ tiếng trên thế giới về các nhà thám hiểm Bắc cực Liên Xô dũng cảm này. Toàn thế giới đang lo lắng cho số phận bốn người Xô Viết đang tiếp tục dũng cảm làm việc trên tảng băng mỏng manh, mỗi giờ một nhò đi dưới chân họ.

Trong sự lo lắng này của mọi người trên trái đất có một sự nhất trí chung đẹp đẽ mang tính người. Hình như không thể có chuyện có lúc nào đó họ lại cho phép lôi cuốn nhau vào cuộc chiến tranh tàn khốc. Ngày nay tất cả sẽ trở nên tốt đẹp hơn, sẽ quý trọng cuộc sống của mỗi người hơn.

Chính lúc đó, cơ quan phụ trách của Goebbels không những chỉ nghiêm cấm việc thông báo qua báo chí về đoàn thám hiểm Bắc cực của Liên Xô, mà còn không cho nhắc đến Bắc cực nữa. Vì thế sự lo lắng của người ham thích vô tuyến điện của Đức, những lời chất vấn vô tận của họ về vấn đề người ta có kịp cứu các nhà thám hiểm Bắc cực ra khỏi lớp băng đang tan vỡ hay không; sự lo lắng ấy thật vô cùng cảm động và làm xao xuyến lòng người, vì mật thám có thể đàn áp bất kỳ ai trong họ.

Weiss nhớ lại cả phiên tòa phát xít, nhớ lại giọng nói kiêu hãnh, tố giác vang lên toàn thế giới của chủ nghĩa cộng sản - giọng nói của Georgy Dimitrov. Hàng triệu thanh niên Xô Viết cũng đã sẵn sàng

như Dimitrov lao vào cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa phát xít và, nếu cần, cống hiến cả đời mình để cứu loài người khỏi họa dịch hạch nâu.

Và trong mơ ước, lúc đó Sasha Belov đã thấy mình như một chiến sĩ đi giải phóng nhân dân Đức khỏi quyền chuyên chế phát xít.

Phải trở thành chiến sĩ tình báo... Anh tưởng tượng hoạt động của người tình báo là một chiến công lớn. Anh không thể dự kiến được rằng, chủ yếu, đó là một công việc chịu đựng vô bờ bến, thận trọng mà kết quả của nó phụ thuộc vào hàng nghìn những việc nhỏ bé thông thường. Vì rằng những việc nhỏ bé này có thể dẫn anh tới chỗ chết. Vì chính cách buộc dây giày cao cổ, lẫn thói quen giúp đỡ những người xung quanh một cách tự nhiên đều có thể làm cho kẻ thù để ý.

Người tình báo không bao giờ được quên rằng, tính tham lam, khát vọng lời lãi cá nhân - đó là bằng chứng tốt nhất và đáng tin cậy nhất để làm người ở cái xã hội mà trong đó mỗi kẻ đều vì mình; không có ai vì mọi người cả.

Cần phải có thời gian, thời gian để hiểu toàn bộ bản chất thực của anh, hiểu bản chất của một tình báo Xô Viết phải được che đậy đến mức nào để những người xung quanh khỏi biết, phải biết mức hạn chế tối thiểu được quy định nghiêm ngặt như thế nào. Một sai sót nhỏ bé nhất sẽ đe dọa tính mạng người tình báo. Để hoạt động trong phe cánh của kẻ thù, sự giả tạo của người tình báo phải có sức sống tuyệt vời, có sự thật hiển nhiên của mỗi chi tiết vô cùng chính xác. Mỗi việc làm có tang chứng nhỏ bé nhất ở đây đều bị trừng phạt bằng cái chết.

Đây, tại sao Weiss không cho phép mình chìm đắm trong sung sướng và giữ bàn tay ấm áp của Tikhon Lukich trong tay mình là như vậy.

Cần phải nghĩ về Olga. Cô gái này là ai, tại sao lại tự nhận là người khác, đã dự định làm gì, có nguy hiểm gì ẩn giấu trong con người

này?

Anh phải tìm ra tất cả những điều đó và phải tìm ra với sự giúp đỡ của mẹ già hay bác đồng, biến mẹ già vợ nam tước này thành tình báo của anh. Nhưng để mẹ già trở thành công cụ để bảo trong tay Weiss, mẹ phải tin ở anh như tin một người đồng bào trung thành của mẹ. Ngoài ra chỉ có thể được nam tước phu nhân ủng hộ trong trường hợp làm cho mẹ tin được rằng tất cả những điều này sẽ mang lại cho cả cá nhân mẹ lợi ích thực sự nào đó. Mẹ không thuộc loại người hoạt động do bị kích động vì mong muốn giúp đỡ vô tư cho bất kỳ ai, dù đó là quốc xã cũng vậy.

Weiss đã đoán đúng rằng, khi niềm nở tiếp xúc nữ tù nhân Nga theo đề nghị của nhân viên Cục tình báo, phu nhân đã nghĩ đến việc giúp đỡ tình báo Đức bao nhiêu thì cũng nghĩ đến lợi lộc cá nhân mình bấy nhiêu, nghĩ đến việc con gái đại tá Liên Xô sẽ có lợi cho chính bản thân mẹ. Ai mà có thể biết được mọi chuyện sẽ còn xoay vần ra sao... phu nhân rất kinh hoàng trước thất bại ở Moskva.

Do những nguyên nhân này mẹ đã bảo trợ cho hai mẹ già danh giá người Ba Lan thuộc dòng dõi hầu tước lâu đời. Những người này được họ hàng của mình đã bỏ sang Anh đưa sang Đức.

Nhưng ngoài khoản vốn chính trị tương lai, phu nhân còn sốt sắng và thành thạo quan tâm đến việc đảm bảo cơ sở vật chất của mình mai sau nữa. Và tên cố vấn quốc xã - doctor Joachim von Kluge đã giúp đỡ mẹ tới mức tối đa, mặc dù không phải là vô tư trong vấn đề này.

Lúc đã đứng tuổi, bá tước von Kluge còn kết hôn với một nữ phi công nổi tiếng vì bị cám dỗ bởi cái vinh dự của những “nữ thần không quân Valkyrie của quốc xã” cũng như những đường nét căng nổi của tấm thân cô gái. Người con gái này sau khi trở thành vợ tên cố vấn quốc xã, được sự giúp đỡ của bọn quốc xã hâm mộ mình đã tổ chức việc buộc tội chồng là vô đạo đức và trên cơ sở đó ly dị chồng, lấy đi một phần lớn của cải của von Kluge. Nhưng vì còn

thương hại người chồng cũ đã bị mù làm cho điêu đứng, mù đã nhờ bạn bè quốc xã thu xếp cho von Kluge một chức quan tước trong đảng. Chức vụ này được trả lương không nhiều lắm, nhưng nó mở ra những triển vọng để làm giàu bằng các phương pháp rất đặc biệt. Hắn có đủ mách khéo để lợi dụng những phương pháp này mặc dù cũng chẳng cần phải thông minh lắm để làm việc đó.

Tên cố vấn đã trình bày cho nam tước phu nhân nghe về bản chất công việc của mình:

- Nhiệm vụ của chúng tôi là cung cấp lương thực cho dân cư các vùng chiếm đóng với khối lượng sao cho không để mất tình cảm thực tế. Dạy dầy chứ không phải đầu óc điều khiển con người. Tổ chức đúng sự thiếu thốn lương thực, điều đó quan trọng hơn cả một trận đánh thắng. Hàng binh đoàn mật thám cũng sẽ không thể trấn áp nổi sự kháng cự một cách có kết quả như gây ra cái đói này - cái đói làm tiêu tan cả thể lực lẫn trí lực để kháng cự.

Đội quân chiến thắng có khả năng bằng các phương pháp rất thô thiển thu hồi được những kho tàng quốc gia của các nước bại trận. Nhưng mà trong tay nhân dân, vẫn còn những của cải quý giá to lớn mà dùng các biện pháp quân sự không thể đoạt được. Và ở đây chỉ có thiên tài về kinh tế và tài chính của dân tộc thắng trận mới có thể giải quyết được.

Để phân phối đúng đắn, điều hòa và công bằng nguồn thực phẩm có hạn trong tất cả các tầng lớp nhân dân các nước bị chiếm đóng, phải thực hiện chế độ phát phiếu. Quản lý chế độ này là chính quyền lấy từ trong thành phần dân tộc này ra. Nhưng vì trong các nhà máy in phiếu thực phẩm lại thuộc quyền chúng ta quản lý, chúng ta có khả năng trên cơ sở hợp pháp theo những tấm phiếu này nhận một khối lượng lớn lương thực dành cho nước đó và gửi về cho dân, lúc này đã bằng cái gọi là “cho dân” rồi. Bằng cách đó chúng ta sẽ thu hồi được những của cải mà dân họ cất giấu, không cần phải áp dụng các biện pháp bạo lực, mà trên cơ sở hoàn toàn tự nguyện.

Trong một số vùng công nghiệp Pháp, số trẻ em tử vong đã tăng lên bốn lần so với trước chiến tranh. Ở Bỉ cũng thấy có hiện tượng như vậy. Trẻ em chết vì không đủ thức ăn. Vì thế giá thực phẩm ở chợ đen rất cao.

Nhưng nếu bọn đầu cơ người địa phương lợi dụng sự khốn khổ của đồng bào mình, chúng ta sẽ xử bắn chúng không hề thương tiếc để chiếm lấy cảm tình của dân cư đang bị đói.

Tất nhiên là chỉ có những kẻ sinh ra ở đây bị đàn áp, tên cố vấn nhắc lại, và đó là sự thật.

Chẳng hạn như tên cố vấn này đã giúp cho nam tước phu nhân với số hoa hồng nhất định tiêu thụ ngoài chợ đen tất cả những gì có trong trang trại của họ, những khoản cung cấp bắt buộc cho quân đội. Hắn còn giúp nam tước phu nhân mua vét những tác phẩm nghệ thuật quý các loại, gọi đùa chúng là “của hồi môn”. Những lời lẽ này của hắn có thể chứng minh rằng, nếu như khối lượng của hồi môn này đáng kể thì tên cố vấn sẽ coi là được vinh dự kết hôn với cô dâu luống tuổi này.

Nam tước phu nhân giới thiệu Weiss với người chồng tương lai của mình.

Tên cố vấn chân ngắn, béo phì, đầu hói, đôi má tròn phính khiến cho người ta có cảm giác như là lúc nào hắn cũng đang thổi búp. Đây là một tên vui tính, yêu đời, thích những câu chuyện băng quơ.

Khi phu nhân bỏ hai người đàn ông lại với nhau, tên cố vấn đã định thận trọng tìm hiểu xem Weiss có những quan hệ gì với cô bạn đường của mình - cái cô gái Nga này, người được phu nhân rất chú ý quan tâm.

Weiss trả lời ngắn gọn rằng anh đang thực hiện một nhiệm vụ rất quan trọng của Bộ chỉ huy tối cao và kết quả của nó lại phụ thuộc một phần lớn vào phu nhân.

Cảm thấy vẻ lạnh nhạt biết kiềm chế của Weiss, tên cố vấn bèn lái câu chuyện sang đề tài khác.

Miệng ngậm điều xì gà đen to, nó là thuốc chữa bệnh của lão, một phần hẳn khổ vì bệnh suyễn, tên bá tước này bèn thả mình vào những phán đoán mệnh mông dài dòng về các vấn đề chung.

- Chiếm được một nước - đó mới chỉ là mở đầu của sự chinh phục. Để làm bước hai, bước quyết định, cần phải có không phải sự dũng cảm, mà là sự làm việc hăng say của đầu óc suy nghĩ có tính quốc gia. Thấm nhuần thiên tài của các giới thành thạo công việc Đức, chúng tôi - những quan chức quốc xã, biến các nhà máy của Pháp, Bỉ, Tiệp, Hà Lan không chỉ thành những nơi cung cấp vũ khí cho quân đội quốc xã. Chúng ta đã xây dựng lại năng lực sản xuất của chúng. Vì vậy hiện nay mỗi nhà máy chỉ sản xuất những chi tiết nhất định, sau đó đưa sang lắp ráp ở Đức. Chúng ta không để cho những máy móc này chế tạo ra những sản phẩm đã hoàn chỉnh ngay mà tung chúng sang khắp châu Âu, chuyên môn hóa các xí nghiệp để chế tạo chỉ một loại chi tiết nào đó, một phần của chiếc máy nào đó. Và nếu những xí nghiệp này tách rời nước Đức, chúng sẽ không sống nổi.

Ngày xưa, lúc còn là học sinh trường võ bị, chúng tôi đã giao thiệp với các thiếu nữ nhẹ dạ để làm việc tính toán kinh tế tổng hợp như vậy. Chúng tôi xé phiếu cho vay ra làm nhiều mảnh và để ghép chúng lại, người con gái đành phải chú ý đến tất cả những ai có các mảnh phiếu này. Phương pháp đó chúng tôi đã áp dụng với nền kinh tế châu Âu - Hãn nhếch mép cười, vẻ kẻ cả nói thêm: - Tôi phải đưa thí dụ này ra để ông hiểu bản chất những cố gắng của chúng tôi. Và, tôi đảm bảo với ông rằng, tất cả những cái đó giữ được nền kinh tế châu Âu lệ thuộc hơn là sự có mặt của các đơn vị chiếm đóng của chúng ta ở đó.

Weiss thận trọng nói:

- Tôi cảm thấy, mặc dù có sự nhìn xa thấy rộng của ông, nhưng trong lời nói của ông vẫn phảng phất đôi chút không tin tưởng.

Tên cố vấn liền phản đối:

- Thế ông cho rằng, chúng tôi, thế hệ già Đức, coi kinh nghiệm của cuộc đại chiến thứ nhất rất đáng buồn với chúng ta hay sao? Ông lầm rồi, ông bạn đáng yêu ạ. Các ông còn trẻ, quá tự tin ở mình và không chịu tiếp thu kinh nghiệm lịch sử. Thí dụ như đối với các ông trại tập trung chỉ là phương pháp giết hại các chủng tộc thấp kém, còn trên một triệu công nhân nước ngoài chỉ là nô lệ để sản xuất vũ khí. Đối với thế hệ già chúng tôi thì điều đó có cái gì to lớn hơn.

- Cái gì vậy? - Weiss hỏi.

Hạ mí mắt râm xuống đôi mắt lồi, tên bá tước ngả người ra lưng ghế bành mềm mại và chậm rãi cất giọng buồn ngủ, hờ hững:

- Đối với chúng tôi bọn tù chính trị đó là vốn người rất bảo đảm mà chúng ta có thể luôn luôn thả ngược lại được.

- Bằng cách nào?

- Trong các điều kiện chín muồi những người Đức chín chắn sẽ giữ bọn con tin gần đỡ lại, không tàn sát. Chỉ thế thôi.

- Thế tại sao, tôi dám bạo dạn hỏi, vấn đề này lại làm cá nhân ông quan tâm thế?

Tên cố vấn mỉm cười tự mãn đáp:

- Bởi vì, tôi là một người đáng tin cậy của một số nhân vật cao cấp quốc xã, và trong khi có mặt ở lãnh thổ thống sứ theo nhiệm vụ từ trên giao, tôi chú ý xem kẻ nào trong số tù nhân ở các trại tập trung là có giá trị. Với số này tôi có thể đổi được một số tiền khá lớn cho những kẻ cần đến chúng. Và tôi cho rằng ông - một nhân viên tình báo, ông có thể giúp tôi được việc gì đó theo hướng này thì tốt quá.

Bởi vì ông đang làm việc gì đó cũng tương tự, nhưng trong phạm vi nhỏ hẹp của mình mà thôi. Đại úy von Dietrich, người tôi đã gặp gỡ trao đổi, có giới thiệu cho tôi những mặt xuất sắc của ông.

Weiss cúi đầu và tuyên bố sẵn sàng giúp tên cố vấn tất cả những gì anh đủ sức làm.

- Tôi đành chịu đựng những khó khăn với Ban chỉ huy trại. Tôi đành phải đứng ra như một đại diện Hội chữ thập đỏ để chiếm cảm tình của tù nhân, làm cho chúng cởi mở. Tôi định cung cấp cho những tên nào có giá trị đặc biệt một suất ăn đủ để kéo dài sự tồn tại của chúng. Nhưng các đại biểu Gestapo theo chủ nghĩa giáo điều của ta vẫn cứng nhắc giết hại số người được tôi tin cậy không khách sáo gì cả. Tôi cho rằng họ hấp tấp như vậy vì họ chỉ quan tâm tới những món bưu phẩm nhỏ bé mà tôi - như một thiên thần hào hiệp - trao cho từng tù nhân.

Hắn nghiêm giọng nói với Weiss:

- Đối với thanh niên các ông, sự tàn sát và tiêu diệt người Do Thái ở Đức là biểu hiện tất nhiên của bản tính chủng tộc. Nhưng chúng tôi, các nhà kinh tế, nhìn nhận sự kiện này từ các quan điểm không phải của tình cảm, mà của lý trí. Quốc xã đã nhận được hàng tỉ mark tiền vàng không thuộc dòng họ Aryan, số tiền này vượt quá số tiền mà Mỹ và Anh cho chúng ta vay. - Vỗ tay vào chiếc đầu gối đầy mỡ của mình, hắn tuyên bố: - Thế đấy, ông bạn đáng yêu của tôi ạ, thế nào là ý chí thực sự trong sự biểu hiện tuyệt đối của nó. - Rồi hắn nói tiếp, rất khôn ngoan: - Thanh niên các ông đang rèn luyện hệ thống thần kinh của mình trong các trại tập trung bằng cách tập bắn những người nửa sống nửa chết, còn chúng tôi những người Đức chín chắn, đành phải đào bới trong những chiếc thây hấp hối này: cần phải kiếm vàng và ngoại tệ cho quốc xã.

Để chọc tức tên cố vấn, Weiss hỏi:

- Thưa ông bá tước, ông muốn nói đến những chiếc răng vàng và hàm răng bịt của số người đã chết? Thế thì tôi xin đảm bảo với ông

rằng, để làm việc đó đã có những người chuyên môn với chiếc kìm trong tay rồi.

Tên cố vấn không giận hoặc là không cần thiết phải tức giận. Lời lẽ Weiss không hề chọc tức hẳn.

Hắn giải thích ý nghĩ của mình:

- Ý tôi muốn nói đến chính những tù nhân, hay đúng hơn, là một số trong bọn chúng. Những kẻ có họ hàng đã kịp sang cư trú ở các nước phương Tây, mang được khá nhiều tiền của và đã có những đóng góp đáng kể vào các nhà băng của Mỹ, Anh, Thụy Sĩ. Ý định của tôi - đã báo cáo với thủ tướng Himmler - là phải vượt lên trên những thành kiến chủng tộc, đề nghị những ai đang sống xa hoa phung phí ở các nước phương Tây hãy quan tâm đến những đồng bào bất hạnh của mình, chuyển những món tiền tương ứng cho các nhân viên phản gián của ta.

Weiss thành thạo hỏi:

- Tóm lại, ông đề nghị buôn bán tù nhân chứ gì?

Tên cố vấn khinh bỉ nhăn mặt:

- Theo cách nói của những người thành thạo công việc thì điều đó không nói như thế. Chúng tôi nói, sự bồi thường hao phí cho việc nuôi sống những người không làm lao động sản xuất do việc cần thiết phải cải tạo họ theo các điều kiện đặc biệt. - Tò mò nhìn Weiss bằng đôi mắt cóc mọng nước, tên cố vấn nhắc nhở: - Đại úy Dietrich giới thiệu ông cho tôi sau khi tôi đã hỏi mấy lần. Thì ra ông hiểu biết rất rõ về tất cả mọi chi tiết của chế độ trại tập trung và với tư cách là người giúp việc của đại úy Dietrich, ông đã thăm nhiều trại tập trung. Do đó, tôi đề nghị - không phải cho không, tất nhiên thôi, mà theo sự thỏa thuận hoàn toàn có tính chất công việc - ông hãy sử dụng gián điệp của ông trong các trại để phát hiện những tên có họ hàng sống sung túc về vật chất ở nước ngoài.

- Tôi cho rằng, - Weiss trịnh trọng nói - về vấn đề này ông nên báo cáo cho Ban chỉ huy của chúng tôi, và khi có lệnh phù hợp, tình báo của chúng tôi sẽ thi hành nó vô điều kiện.

Tên cố vấn lại nhăn mặt.

- Ông hãy hiểu cho, - hắn nói vẻ hơi bực tức, - đó là ý định riêng của tôi. Tôi đã trao đổi với một số nhân vật cao cấp trong hàng ngũ lãnh đạo quốc xã, và họ đã tỏ ra chú ý đến điều này. Nhưng nếu chiến dịch đã định này bị lộ ra ngoài dưới bất kỳ hình thức nào, ngay cả hình thức mật lệnh đi nữa thì có thể những người khác cũng chú ý đến nó, và khi đó dù số tiền thu được có lớn đến thế nào đi nữa, nó cũng không đáng kể so với số người chú ý tới và sẽ trở nên quá nhỏ bé.

- Vì vậy “chiến dịch” này có tính chất công việc buôn bán thuần túy gắn liền với lợi ích của một số người nhất định?

- Nếu không, - vẻ tự hào tên cố vấn nói, - người ta có thể buộc tội nhà nước chúng ta, như ông vừa nói, về việc buôn người. Mà, ông bạn của tôi ạ, cái đó là sự quay ngược trở lại thời trung cổ đen tối. Ngoài ra, ông cũng phải nhớ rằng, chiến dịch này mang đặc tính nhân đạo: chúng ta trả lại cha mẹ cho trẻ em, hoặc trẻ em cho bố mẹ chúng. Đồng thời ông cũng đừng quên chú ý theo dõi các trại trẻ em. Và hãy chú ý vấn đề sau đây: chúng tôi có rất nhiều ảnh trẻ con mà bố mẹ chúng - những người có nhiều tiền của - đang cố tìm kiếm. Việc sinh sống trong trại, theo tôi hiểu phần nào, đang chất đầy lên vẻ ngoài của trẻ em trong trại một vết hằn nhất định và một số nét giống với ảnh chụp đang bị mất đi. Ông hãy xét đến điều đó. Ngoài ra, tâm lý và trí nhớ của con trẻ trong các điều kiện của trại kém bền vững hơn của người lớn. Vì thế, đứa trẻ nào trông giống ảnh, nhưng dẫn chứng của nó không trùng với các tài liệu về quá khứ của nó thì phải làm cho nó tin chắc chắn vào các tài liệu này, để lúc trao đứa trẻ cho bố mẹ nó thì sẽ không có nghi ngờ gì đó xảy ra ngay ở bố mẹ nó.

Nhận thấy trong mắt Weiss có điều gì đó làm hắn hoàn toàn không thích thú, tên cố vấn nghiêm nghị nói:

- Tôi thấy cần thiết phải nhắc ông rằng những người quan tâm đến chiến dịch này có những khả năng không hạn chế để thủ tiêu bất kỳ kẻ nào đáp lại một cách ngạo mạn niềm tin, thí dụ như tôi vừa nói với ông.

Và rồi rút ví lấy ra một tấm giấy mẫu in sẵn, sạch sẽ đã đóng dấu và có chữ ký ở dưới đưa cho Weiss xem.

- Nếu chúng ta có được tiếng nói chung, - tên cố vấn nói, - thì ảnh ông sẽ được dán vào góc tấm thẻ này. Và cứ cho như là ông được cấp chức đại đội trưởng - ngang với thượng úy. - Rồi hỏi: - Chắc rằng ông đã được rõ lệnh tối nghiêm của quốc trưởng về việc phong cấp bậc sĩ quan theo thứ tự chỉ áp dụng cho quân nhân ngoài mặt trận? - Rồi cương quyết đảm bảo: - Tất cả những việc này sẽ được thi hành theo trật tự hoàn toàn hợp pháp.

Weiss đứng lên:

- Thưa ông cố vấn quốc xã, xin cảm ơn ông đã tin cậy. Rất sung sướng được phục vụ ông.

- Mà ông là một tay khá lắm, thượng úy Weiss ạ. - Tên cố vấn vỗ vào vai Weiss. - Đại úy Dietrich đã đánh giá ông rất đúng. Ông là người nói thách không quá giá có thực.

Mặc dù lời tán tụng này có tính hai mặt của nó, trong trường hợp này Weiss vẫn coi đó là sự đánh giá cao các ưu điểm của anh và một lần nữa anh mỉm cười biết ơn tên cố vấn.

•••

Sự có mặt của viên cố vấn đã dính hôn không gây ấn tượng gì cho vẻ ngoài cũng như cho phong cách của nam tước phu nhân.

Mụ thấy không cần thiết phải dùng đến các biện pháp trang điểm để cứu đỡ: như đánh phấn cho lấp các vết nhăn, đánh hồng đôi má khô đét, tàn tạ. Và mụ ăn mặc vẫn cầu thả như mọi khi. Cả nét mặt cũng không hề thay đổi, vẫn khắc nghiệt và thâm độc như cũ.

Mụ nói về không hài lòng về Olga:

- Cô gái này tưởng tôi có vinh dự gì đó về sự có mặt của cô ta ở đây. Hãn hữu mới trả lời đôi ba câu. Cứ ngồi, mắt chăm chăm nhìn một điểm. Tôi đã đề nghị đi xem lâu đài, nhưng cô ta từ chối. Tôi đã cho cô ta xem cuốn gia hệ của tôi. Cô ta láo xược tuyên bố rằng, ở nước Nga, những cuốn gia hệ chỉ được các nhà chăn nuôi gia súc coi trọng để nuôi gia súc làm giống. Tôi đã tìm mình với cô gái Nga này như vậy không phải để mọi cố gắng của tôi trở nên vô ích.

- Mọi công lao của phu nhân sẽ được Cục tình báo đánh giá, - Weiss nhắc.

- Thế thì Cục tình báo các ông có thể làm được gì cho tôi? - Nam tước phu nhân khinh bỉ nói. - Giá như kiếm được cho tôi cái trang trại khác thu hoạch được nhiều hơn. Dù sao tôi cũng phải tự lo cho bản thân. - Mụ ra lệnh cho Weiss: - Hãy đến chỗ cô gái do ông bảo trợ đi. Cô ta đang ở trong phòng khách ấy.

Cô gái quay mặt lại vì tiếng mở cửa và mắt không chớp, nhìn một cách kỳ lạ về phía nào đó gần Weiss. Cái nhìn của cô gái không bộc lộ gì ngoài sự chờ đợi. Cô hỏi:

- Thế nào?

- Có chuyện gì xảy ra với chị?

- Ồ, ông đấy à! Olga nói câu đó như không nhìn thấy người nào đã vào phòng, và chỉ sau khi Weiss hỏi, cô ta mới nhận ra anh.

Weiss đề nghị đi dạo chơi trong vườn. Nhưng Olga cương quyết từ chối.

- Tôi tha thiết đề nghị, - Weiss kiên quyết nhắc lại lời đề nghị của mình.

- Nhưng nếu tôi không đồng ý, ông sẽ bắt buộc tôi chắc?

- Phải, tôi đành phải thế. Tôi cần phải trao đổi với chị một lát.

Weiss lấy áo bành tô cho Olga ở phòng ngoài và đưa cho cô. Khi xuống cầu thang Olga phải vịn lan can. Weiss muốn lịch thiệp nhường cho cô gái đi trước, nhưng cô gái dừng lại và đứng đó cho tới lúc Weiss chịu bước đi trước mới thôi.

Olga lững thững bước trên con đường xuyên giữa hai hàng cây sạch sẽ sau khi tuyết tan. Không nhìn xuống đất, cô ta bước bừa vào các vũng nước như cố tình muốn làm ướt chân. Nét mặt cô gái thật kỳ lạ, lo lắng đau khổ, tập trung suy nghĩ.

Khi Weiss rẽ xuống con đường nhỏ ở bên cạnh, Olga vẫn tiếp tục đi theo con đường cũ như cái máy. Weiss gọi. Cô ta đi về phía anh, tay vịn vào khóm cây nhỏ.

Weiss đứng lại và khi Olga đến gần, anh phủi tay một cái rất nhanh trước mặt cô. Olga không giật mình, thậm chí không nheo mắt, mí chỉ hơi động đậy.

Weiss biết rằng không chỉ một số lớn tù nhân các trại tập trung bị mất thị giác trong một thời gian nào đó vì đói mà cả những người bị Gestapo dùng các biện pháp hỏi cung đặc biệt cũng như thế. Những khoảng thời gian mù như vậy đến một cách bất chợt.

Rõ ràng là Olga không nhìn thấy Weiss hoặc cũng có thể vừa mới phân biệt được ra anh như nhìn qua sương mù, có lẽ cô cảm thấy anh đang chăm chú nhìn mình. Cô vội vã quay trở lại.

- Nina! - Weiss nói rành rọt và nắm lấy vai cô, quay mặt cô về phía mình. - Nina, - anh nhắc lại, - tôi đã biết tất cả về chị.

Cô ta co rúm người lại và bỗng nhiên vùng ra khỏi tay anh, vấp một cái rồi chạy đi theo con đường nhỏ.

Weiss đuổi kịp.

- Sao thế? - Anh ra lệnh, - Đừng có làm chuyện ngu ngốc!

Anh đã suy nghĩ kỹ bản tin của Trung tâm về “Olga” này, và điều anh vừa kết luận là duy nhất đúng với anh.

Anh nói với cô gái giọng bình tĩnh, tin tưởng:

- Olga đã sơ tán theo trường đại học về Sverdlovsk. Còn chị là Nina. Bố chị còn sống, và không ai trừng phạt ông ấy. Bây giờ điều tôi chú ý duy nhất là chị khai mình là Olga với mục đích gì. Nếu chị nói thật ra thì tốt quá. Rất nhiều vấn đề giữa chị và tôi sẽ phụ thuộc vào điều đó.

- Nhưng nếu tôi sẽ không nói gì?

- Tùy chị thôi, - Weiss nói. - Trong trường hợp đó chị có thể cứ đóng vai mà chị đã tự nhận.

- Nhưng tôi là ai bây giờ chứ?

- Theo như tôi biết, là tình báo Đức. Một nữ phản quốc, có đúng không.

- Xin hãy nghe đây, - cô gái khẽ nói, - ông muốn làm cho tôi tin rằng ông không phải loại người Đức như tất cả bọn khác?

- Cứ cho là như thế...

- Có thể, ông chỉ là...

- Chị đừng có đoán! - Weiss khuyên.

- Thôi được, - cô gái nói và bổ sung thêm về đau khổ: - Thực ra, bây giờ tôi cũng chẳng còn gì để mà mất.

- Chính thế đấy, và nếu bộ chỉ huy được biết rằng, chị hầu như không còn nhìn thấy được gì nữa thì tất nhiên, người ta sẽ đưa trả chị về trại vì không còn lợi ích gì. - Weiss thẳng thắn nói thêm: - Ai cần người mù làm gì?

Thế là Weiss được nghe thiếu nữ kể như sau:

Phải, đúng là cha cô có nhận Olga, con gái đại tá bị quản chế - về nhà mình.

Sau đó, khi chiến tranh bùng nổ, Nina trở thành huấn luyện viên cứu thương trong đơn vị mà cha cô là chính ủy. Rồi cô bị bắt. Một tên phản quốc nào đó khai báo với bọn Đức rằng cô hoàn toàn không phải là con gái chính ủy. Hắn quả quyết thế vì rằng ngoài mặt trận chính ủy đối xử với cô rất nghiêm khắc, hoàn toàn không theo tình ruột thịt. Hơn nữa, qua một người nào đó tên phản quốc này còn được biết rằng chính ủy đã nhận nuôi con gái một đại tá bị quản chế. Thế là hắn nghĩ ra rằng, Nina không phải là con gái chính ủy, mà là con gái đại tá bị quản chế. Hắn khai báo cho bọn Đức như thế, đồng thời còn nói thêm rằng, bố cô gái nguyên là trưởng ban tham mưu, một nhà hoạt động quân sự lớn.

Trong các cuộc hỏi cung, lúc đầu Nina phủ nhận những điều đó. Nhưng về sau các đồng chí đã khuyên chị không nên chống lại bọn Gestapo, tự nhận mình là người mà bọn chúng thừa nhận chị, là Olga, và ký tên vào tất cả các giấy tờ.

Cô đã đến trường tình báo với hi vọng rằng, nếu được tung sang hậu phương Liên Xô thì ngay lập tức sử dụng vũ khí trong tay thủ tiêu tên cùng đi rồi bỏ chạy.

Khi kể xong, thiếu nữ nói rằng, bây giờ Weiss có thể trao cô cho Gestapo, hoặc thủ tiêu cô theo ý thích, Weiss không trả lời ngay.

Weiss đang dao động. Liệu Nina có tin anh không? Liệu cô có thể vượt qua nỗi niềm sung sướng khi được biết anh là ai hay không? Cái niềm sung sướng mà như Weiss đã biết theo kinh nghiệm của bản thân - đôi khi khó giấu hơn cả sự thất vọng đau khổ nhất.

Weiss cố tạo ra vẻ thờ ơ nói:

- Tôi nghĩ chị chỉ là người giả tạo thôi. Nhưng tất cả những chuyện đó không liên quan đến tôi. Tôi được trao nhiệm vụ đi kèm chị trong thời gian chị nghỉ. Và chỉ có thế. Xin hãy nhớ: buổi nói chuyện này giữa chúng ta coi như không có. Tất cả vẫn như cũ. Chị là Olga. Còn về con mắt của chị thì xin đừng lo, ta sẽ tìm thầy thuốc và sẽ chữa trong thời gian còn lại.

- Nhưng đúng ông không phải là người như ông tự nhận? - Cô gái nói giọng trang trọng.

- Chị nói sao, - chị cho rằng trong người Đức chúng tôi không có những người đứng đắn hay sao? - Rồi nói giọng mơn trớn: - Và, ngoài ra, chị cũng rất xinh đấy, nói thực là khiến tôi có những cảm tình đặc biệt, nhã nhặn đối với chị.

- Cảm tình! Thiếu nữ khinh bỉ nói. - Ông hoàn toàn không phải người như thế.

- Vậy thế nào?

- Thế ông muốn tôi trở thành người thế nào?

Weiss đặt tay lên vai thiếu nữ và đề nghị:

- Xin hãy làm người như chị đã tự nhận. Có thể thế được không?

Thiếu nữ gật đầu.

- Và hãy cố gắng tỏ ra nhã nhặn hơn với nam tước phu nhân. Thực chất bà già cũng không đến nỗi là mụ phù thủy ác độc đâu. Chị vẫn

còn cần đến sự mến khách của bà ta.

- Thế ông không muốn nói gì với tôi hơn nữa vào lúc này à?

- Muốn, nhưng không thể được.

Thiếu nữ khóc nức lên:

- Sao lại thế, - Weiss bực tức nói, - Chị còn có ích gì cơ chứ!

- Thì chỉ một chút có được không? - Thiếu nữ đề nghị. - Đồng ý đi!

- Chúng ta không thể làm gì được, - Weiss nói. - Chúng ta không thể cho phép mình cái gì cả. Hiểu không? Weiss lấy khăn tay của mình lau mặt cho thiếu nữ. Rồi ra lệnh: Mỉm cười đi! Nào, đừng có thảm thương như thế. Hãy mỉm cười càn rỡ vào! Như là chị đã biết làm thế rồi. Thôi, nào, không sao, sẽ đâu vào đấy cả.

- Chỉ xin hỏi một câu, - thiếu nữ nói. - Chỉ một...

- Thì nói đi. Chỉ một thôi.

- Rạp chiếu bóng "Udarnik" ở đâu?

- Trên đường phố Serafimovich. - Weiss dửng dưng trả lời.

- Anh biết không, - thiếu nữ nắm chặt tay Weiss nói, - bây giờ tôi thật là sung sướng!

Weiss bực tức cắt ngang lời:

- Thôi xin đủ cho. Xin đủ!

Khi hai người về đến nhà, thiếu nữ nhã nhặn nói với nam tước phu nhân:

- Phu nhân có cái trang trại tuyệt thật, chỉ tiếc là bị bỏ hoang thôi. Các con đường không được dọn tuyết làm cho tôi ướt cả chân. - Và

dao động đôi chút, cô nói thêm: - Tất nhiên, tiếc rằng tôi còn chưa xem xét được kỹ tất cả! Mắt tôi nó làm sao ấy!

Sau khi nam tước phu nhân dẫn thiếu nữ lên gác để thay quần áo. Weiss đề nghị tên cố vấn gọi bác sĩ chữa mắt đến. Anh nói rằng sẽ chịu mọi phí tổn liên quan đến thời gian nữ gián điệp lưu lại nhà nam tước phu nhân, vì rằng anh được xuất một khoản tiền riêng cho vấn đề này.

Nam tước phu nhân quay lại hỏi:

- Sao cô ta lại bị thế?

Weiss giải thích:

- Chuyện bình thường thôi, vì trong khẩu phần ăn ở trại không có vitamin.

Tên cố vấn nhận xét về phần nộ:

- Thực chất, kẻ địch của chúng ta quá càn bậy vì bắt chúng ta nuôi tù binh khi mà trách nhiệm này phải đặt lên đầu các cường quốc đang chống chúng ta.

Không ngần ngại, Weiss đáp:

- Nhằm mục đích gây thiệt hại cho nền kinh tế của đối phương, về phía mình, chúng ta cũng đã đặt lên đầu chúng trách nhiệm nuôi tù binh Đức.

- Ông có đầu óc thật thông minh, - tên cố vấn thận trọng nhếch mép cười.

Weiss làm ra vẻ không hiểu ý chế giễu. Quay sang nam tước phu nhân, anh nói:

- Con gái viên đại tá Liên Xô rất khâm phục thái độ mến khách của phu nhân và đề nghị chuyển lời rằng, dòng họ nhà cô ta tất cả đàn

ông đều đã tham gia quân đội, vì thế cuốn gia hệ của phu nhân đã gây cho cô ta lòng ngưỡng mộ. Cô ta đề nghị thứ lỗi cho lời bông đùa không biết cách của mình.

- À, vừa rồi ngài Landsdorff có gọi điện cho ông, - không kém về kính trọng, tên cố vấn nói. - Tôi đã hứa đảm bảo với ngài Landsdorff rằng mọi chuyện với cô gái do ông bảo trợ đều ổn thỏa cả. Tiện dịp tôi cũng đã trao đổi với tướng Landsdorff về công việc đang làm tôi lưu ý. Ngài Landsdorff có đề nghị chuyển lời rằng sẽ không phản đối nếu ông giúp đỡ tôi một thời gian. - Hấn nháy mắt. - Ông thấy không, ngay cả những nhân vật cao cấp và hiểu biết rộng cũng ủng hộ tôi trong việc này.

- Tôi cũng đã tin trước điều đó. - Weiss kính cẩn cúi đầu chào.

•••

Lái xe đi đón bác sĩ, Weiss rẽ vào chỗ Elsa và được tin thêm do Trung tâm thông báo về cô gái. Những tin này đúng như những điều cô gái đã kể với anh. Cả những nét bề ngoài của Nina cũng phù hợp. Trung tâm khuyên Weiss hãy “bắt mạch” nhân viên cũ của công ty “Đồng hồ, con dấu, đồ dùng quang học”. - thợ khắc Babashkin, người đang làm giấy tờ giả cho điệp viên trong “Ban tham mưu Valia”.

Trong thời gian tới Weiss sẽ nhận được thư của con gái Babashkin gửi cho cha cô ấy.

Sau khi khám bệnh cho Olga, bác sĩ nói rằng nếu chữa ráo riết và được ăn uống tốt, mắt cô gái sẽ bình phục trong vòng hai tuần lễ.

Mặc dù là quân nhân, bác sĩ vẫn nhận tiền thưởng của Weiss. Vì vậy ông đã thay thuốc Đức bằng thuốc Thụy Sĩ, quý hơn và công hiệu hơn.

- Nhưng cái chính, - bác sĩ nói, - bệnh nhân cần thiết không chỉ thuốc thang mà còn cả ăn uống và yên tĩnh nữa.

Sự mù lòa của cô gái Nga đã gây được lòng thương cảm của phu nhân nam tước. Mụ già bép xép bỗng trở nên đa cảm. Mụ muốn rằng cô khách của mụ không phải lo lắng vì cảnh không lối cứu chữa của mình, mà phải ngoan ngoãn phục tùng hoàn cảnh. Điều đó sẽ làm cho phu nhân thương cảm thiếu nữ, đồng thời cảm thấy có lòng thương xót dễ chịu và tỏ ra trước tên cố vấn mặt khó hiểu, đúng là điều này từ trước tới nay chưa từng có đối với hẳn.

Phu nhân tuyên bố:

- Olga sẽ ở lại với tôi cho đến khi nào chữa khỏi bệnh.

Olga chìm đắm trong những hồi ức cảm động. Cô kể rằng, hồi còn nhỏ có lần cô đã khóc suốt mướt sau khi cứu sống chú lợn mới sinh mà người quản gia được lệnh dìm chết.

Olga cũng đã gây được cảm xúc dễ chịu gần như vậy cho cả tên cố vấn.

Sau bữa cơm tối hẳn huênh hoang bàn luận về nghĩa vụ của người theo đạo thiên chúa, hẳn trích dẫn kinh thánh, và mắt hẳn ướt nhoèn khi theo dõi những động tác vụng về của người thiếu nữ. Sự mù lòa của cô đối với chúng là một cái gì đó đẹp đẽ, cảm động, cái mà theo truyền thống phải gây được lòng thương cảm.

Giữ được Olga ở trại, tất nhiên phu nhân cũng đề nghị cả Weiss lên chơi chỗ mụ.

Mụ rất thích vai trò người đỡ đầu độ lượng của cô gái mù lòa.

Sáng dậy, Weiss nhận thấy vì sao đó mụ nhìn anh bằng con mắt ngờ vực và đề phòng. Với vẻ cởi mở bất lịch sự, sau khi dẫn anh ra một phía, mụ dứt khoát báo trước rằng, mụ sẽ không chịu trách nhiệm trước bất kỳ vụ mưu hại nào trong nhà mình có liên quan đến cô gái.

Một ngày nặng nề kéo dài.

Mọi người ăn tối dưới ánh nến trong nhà ăn rộng không có lò sưởi, ẩm ướt như dưới hầm nhà. Tường có các tấm thảm màu đã bong đường thêu, các tấm gỗ sồi khắc và những cửa sổ cao, vòm nhọn với các hình quốc huy trên kính màu đã làm cho căn nhà ăn này có dáng dấp của chiếc nhà thờ bỏ hoang.

Bữa ăn tương đối thanh đạm.

Để an ủi, phu nhân nhắc cố vấn rằng quốc trưởng không hút thuốc cũng không uống rượu và khuyên tất cả ăn bắp cải băm viên và uống nước suối.

Tên cố vấn làm bầm nói:

- Sinh mệnh của tôi thật quá nhỏ bé, tới mức không định kéo dài nó bằng giá của mọi sự thiếu thốn như vậy, - rồi mạnh dạn đưa tay với bình rượu.

Phu nhân để Olga ngồi bên cạnh. Cắt thịt cho cô và khuyên cô ăn nhiều vào.

Theo dõi cô gái, Weiss nhìn thấy cô biến dạng một cách kỳ lạ. Nét mặt trở nên bình thường và cô mỉm cười, Weiss đã lo lắng về biểu hiện sung sướng này, nhưng bây giờ nó không còn là mối nguy hiểm: có thể coi đó là lòng biết ơn vì thái độ mến khách đến xúc động và sự quan tâm chăm sóc của phu nhân.

Tên cố vấn liên tiếp rót đầy cốc cho mình, tâm trạng vui lên và nghiêng người về phía Weiss hấn kể:

- Tôi còn nhớ, năm một nghìn chín trăm ba mươi, tôi đến thăm Goering. Lúc đó ông ta sống ở Schöneburg, trong một căn nhà tư sản lớp trung. Người vợ đầu của ông ta, một phụ nữ xinh đẹp, khổ sở vì bệnh đau tim, đã thết tôi món canh đậu đặng bằng chiếc đĩa sứ giá một mark rưỡi. Còn bây giờ ngài Goering đã là ông chủ consortium và nổi tiếng là người sành ăn nhất. Chỉ riêng bộ đồ ăn bằng vàng của ông ta cũng đáng giá bằng cả một trang trại lớn. Như

ông thấy đấy, làm chính trị có thể mang lại lợi lộc không kém các hoạt động tài chính.

Nam tước phu nhân đã nói đúng. Sự giản dị của quốc trưởng trong việc ăn uống thì ai cũng rõ. Người tìm thấy niềm sung sướng hoàn toàn trong chuyện khác. Tôi còn nhớ, ngày trước lúc giành được thắng lợi quân sự của quốc trưởng ở châu Âu, trong cuộc bán đấu giá ở nhà một tay chơi đồ cổ nổi tiếng, một phụ tá của người đã đưa giá bức tranh của Defregger lên chín vạn mark tiền vàng. Là con người vĩ đại, quốc trưởng đã cho phép mình chỉ bỏ vốn vào những tác phẩm nghệ thuật bất diệt, giá những tác phẩm ấy vượt quá giá trị tài sản của nhiều nhà công nghiệp lớn. Và khi quốc trưởng tuyên bố trước công chúng rằng người không có số tiền gửi ở nhà băng thì đó là người nói thật: vì mỗi nhà băng do lợi ích phồn thịnh riêng đều coi bất kỳ việc giúp đỡ tài chính nào cũng là vinh dự lớn.

Phải, quốc trưởng yêu say mê nghệ thuật. Chính người đã chỉ bảo cho các nhà hội họa về phần kỹ thuật, nội dung và phong cách. Họ phải thấm nhuần những lời chỉ bảo ấy nếu muốn mọi người mua các tác phẩm của họ. Thẩm mỹ âm nhạc của quốc trưởng cũng rõ ràng và vững vàng như trong hội họa. Người thường bắt biểu diễn lại hàng chục lần “Meistersingers” của Wagner cho chính người thưởng thức. Người đánh giá cao âm nhạc quân đội. Nhưng tiết mục “người đàn bà góa vui tính” của Lehar gây cho người niềm vui sướng đặc biệt. Người thấy thực sự vô cùng thích thú bản nhạc này. Những người thân cận của quốc trưởng rất đổi quan tâm đến việc nghiêm cấm mọi người không được bép xép trước mặt quốc trưởng rằng vợ Lehar là người Do Thái. Nói thế sẽ như một bi kịch đối với quốc trưởng, một thất bại lý tưởng của người.

Nhưng quốc trưởng khâm phục nhất là tài năng tài chính và công nghiệp của nhà hoạt động vĩ đại nhất của quốc xã mà phương châm của họ giống như phương châm được khắc trên tấm lá chắn của nam tước Werner von Weslingen thế kỷ 14: “Ta, công tước Werner von Weslingen, lãnh tụ của một phái lớn, kẻ thù của thượng đế, của lòng nhân từ và thương xót”.

Tài năng của những người Đức vĩ đại, giỏi việc mặc áo trào, chiếm lĩnh các địa vị lớn của nền kinh tế thế giới đã làm quốc trưởng sung sướng.

Thí dụ như “I.G. Farbenindustrie”, cái loại hợp kim tuyệt vời này của các hãng độc quyền và những cartel đã chiếm được quyền kiểm soát và ảnh hưởng đến công việc nghiên cứu cũng như sản xuất của các công ty hóa chất và luyện kim chủ yếu trên thế giới.

Ngay trước chiến tranh nhờ các giấy đặc quyền và bằng các con đường khác chúng ta đã giành được quyền kiểm soát về mặt sản xuất nhiều sản phẩm quan trọng dùng để tiến hành chiến tranh. Nhưng chúng ta cũng đã không dừng lại ở đó. Chúng ta tiếp tục tiến lên để bảo vệ các lợi ích công nghiệp của mình. Khi các công ty Đức ghi giấy đặc quyền tại chính phủ các nước ngoài thì một số mặt quan trọng của quá trình đã được che giấu còn các công thức thì được trình bày để nếu nhà bác học nước ngoài nào đó định thu lượm sản phẩm tổng hợp theo các phương pháp của chúng ta thì sẽ bị nổ tung lên.

Chẳng hạn phương pháp sản xuất sơn là Salzman và Kruger đặt hàng theo số 12.096 đã gây nên thiệt hại cho các nhà bác học xuất sắc nước ngoài. Những người đã chết như chọn bãi mìn làm nơi đi dạo chơi.

Von Kluge trang trọng nói với Weiss:

- Đối với ông, một nhân viên tinh báo trẻ, ông cũng cần hiểu rằng, so với những thắng lợi trong các chiến dịch tương tự của các consortium lớn nhất của chúng ta, sự hoạt động của ngành các ông dường như có vẻ không làm cho đô đốc Canarias tức giận bằng các vụ đột nhập của bọn cướp biển, trong khi đó thì chúng tôi những người mặc áo trào đen đã lặng lẽ chiếm các lục địa trong các vụ giành giật về kinh tế chỉ bằng một loạt các hiệp định của những cartel.

- Thế thì ông đã thắng được gì trong các cuộc giành giật đó? - Weiss tò mò hỏi.

Tên cố vấn hát tay về bức tức:

- Chắc ông có nghe nói về sự phá sản của hãng phim “Febus” ngay từ những năm trước chiến tranh? Ngài Canaris đã hùn vốn vào đó hàng triệu đồng và buộc tôi cũng trở thành hội viên hãng này.

- Thế ông đã nhẹ dạ gia nhập à?

- Hoàn toàn không. Chỉ vì ông Canaris lúc đó có những tài liệu liên quan đến một số mặt hoạt động trước đây của tôi. Rồi với hình thức tế nhị nhất ông đã đề nghị tôi nhận lại những giấy tờ làm tôi chú ý. Thế là tôi bỏ một số tiền lớn vào công ty này.

- Tức là ông Canaris đã buộc ông mua lại những giấy tờ đó?

- Không, đó chỉ là phương pháp hợp lý nhất và tế nhị nhất để giữ gìn mối quan hệ thân thiện giữa chúng tôi thôi.

- Và bây giờ ông vẫn là bạn của đồ đốc?

- Tất nhiên rồi. Đó là con người trong sạch như pha lê. Cả khi ông ta bị vợ nọ cũng vẫn không cho phép mình đưa những giấy tờ không tốt đẹp ấy cho tôi xem, mặc dù ông vẫn giữ bản sao. Ông ta dũng cảm chịu đựng thất bại. Và theo lời giới thiệu của ông là trong thời gian lạm phát tôi đã tham dự vào các nghiệp vụ tài chính của cụ già Thyssen.

- Ông quen biết ngài Gerd không?

- Có, đó là một người đứng đắn hiểu biết công việc, đã đi theo con đường đứng đắn vì biết kết hợp lợi ích của công ty của bố vợ mình với chính sách của đảng quốc xã. Kinh nghiệm công tác trong Cục tình báo nhất định sẽ làm cho trình độ hiểu biết kinh tế của Gerd

nâng cao hơn. Ông ta có thể làm quen với phương pháp hệ và các cách theo dõi lực lượng kinh tế phương Đông.

Trong suốt bữa ăn tối hầu như chỉ có tên cố vấn nói. Phu nhân và Olga hầu như im lặng và cũng không nghe câu chuyện bên bàn ăn của đàn ông.

Mười giờ thì phu nhân bảo Olga đi nghỉ và ra lệnh cho Weiss đưa thiếu nữ lên phòng riêng của cô gái.

Bốn Mười Bốn

Tối hôm sau có một số người tụ họp ở nhà nam tước phu nhân. Những người đã đứng tuổi ăn mặc lịch thiệp kiểu cổ, những người có học.

Họ là bạn bè thân của phu nhân không chỉ vì từ lâu mẹ già đã có những mối quan hệ mật thiết như họ hàng với đám người này mà còn vì tất cả họ, cũng như chính phu nhân có ruộng đất riêng hoặc đã bỏ vốn khá nhiều vào những xí nghiệp có triển vọng với những khoản thu nhập vững chắc.

Mặc dù tuổi tác đã cao và đầy đủ về mọi mặt, nhưng tất cả họ đều sẵn sàng chiếm lấy các chức vụ lãnh đạo mà bọn quốc xã đã lên cầm quyền đề nghị với họ. Vì rằng truyền kinh nghiệm của mình cho cơ quan lãnh đạo mới của quốc xã là nghĩa vụ yêu nước của họ.

Rõ ràng họ cho rằng, và điều này không phải không có cơ sở, những lý tưởng niên thiếu của họ được hình thành trong thời kỳ chế độ quân chủ, bây giờ không những không già cỗi đi mà còn được quốc trưởng phục sinh với một sự vội vàng và một nghị lực không đúng bản chất những nhà hoạt động của thế kỷ trước.

Doctor von Kluge đúng là đã cho phép mình nghi ngờ cả mặt trời này của Hitler và đã khẳng định rằng, Karl Lamprecht ngay từ những năm chín trăm đã tuyên đọc bằng giọng hùng biện hơn cả quốc trưởng rằng: “Sau những chiến thắng đẫm máu thế giới sẽ bị thay đổi bằng con đường Đức hóa”.

Khách tỏ ra rất tự nhiên, cái tự nhiên chỉ có thể có trong số những người ngang nhau về địa vị trong xã hội.

Krantz, người cao lớn, gân guốc, không có gì đặc sắc, cái đầu nhỏ, tóc mượt đặt trên chiếc cổ thon cao, vào mắt trái mang kính kẹp, mắt phải luôn luôn nheo lại về khinh bỉ, hồi đại chiến thứ nhất đã phục vụ trong kỵ binh. Hắn được coi là tay hiểu biết sành sỏi về ngựa và rõ ràng vị thế trong consortium Krupp, hắn được giữ chức Tổng thanh tra thuộc bộ phận quản lý sức lao động.

Hắn đã mạnh bạo phê phán quốc trưởng rằng quốc trưởng coi thường kỵ binh mà đi coi trọng binh đoàn mô tô cơ giới hóa của “tay chơi trội Guderian” - kể ra sức phô trương cho xe tăng cứ như là mình đang làm trong phòng quảng cáo của công ty chế tạo máy và nhận hoa hồng theo đơn vị sản phẩm đem bán.

Ở Phổ, Krantz có một xưởng nuôi ngựa, nhưng tiếc rằng không phải quân đội mà chỉ có cảnh sát mua ngựa của hắn.

Gustav Krupp là bạn thân của quốc trưởng. Năm 1933 hắn đã lập quỹ của Adolf Hitler bằng cách trao cho đảng quốc xã những món tiền khổng lồ dùng cho SĐ, SS, đoàn thanh niên Hitler và hàng loạt các tổ chức tương tự. Krantz không phải không có cơ sở khi coi quốc trưởng là con nợ của công ty.

Krantz đã đến phủ thống sứ để tổ chức việc xây dựng các xí nghiệp ở Auschwitz sản xuất phụ tùng cho vũ khí tự động. Hắn đã yêu cầu bọn chỉ huy SS lấy ngay một số tù nhân khỏe mạnh nhất từ các trại tập trung cho mục đích này.

Sau khi leo lên được chỗ cao giữa bãi tập quân, hắn ra lệnh bắt tù nhân chạy vòng tròn, còn hắn thì dùng ống nhòm theo dõi, chiếc ống nhòm hắn đã thường dùng trong thời gian phi ngựa ở trường đua ngựa.

Những ai sau khi chạy mấy vòng mà vẫn có khả năng giữ được thế đứng thẳng thì Krantz ghi lại. Hắn ghi số tù của họ và ra lệnh đưa

những người này về trại tập trung riêng của công ty. Hẳn trả cho cơ quan tài chính SS cứ bốn mark một tù nhân có nghề chuyên môn phù hợp, ba mark một tù nhân không có nghề, và tổng cộng thì đó là một món tiền tương đối lớn.

Vì phần lớn tù nhân được lựa chọn không làm cho Krantz tin tưởng là họ sẽ có thể chịu đựng nổi lâu dài trong các công việc nặng nhọc nên trong giao kèo hẳn đặt điều kiện đặc biệt ủy nhiệm cho ban chỉ huy trại tập trung việc thải những tù nhân yếu sức và không phải trả tiền thêm cho những người thay thế vào đó.

Có được điều kiện này trong giao kèo không phải chuyện đơn giản, phải có những món tiền tặng riêng cho các tên chỉ huy SS ở đây. Nhưng để làm việc này Krantz có những khoản tiền ứng trước xuất riêng cho hẳn sử dụng. Hẳn coi sự thông đồng này là cực lợi, vì rằng số tù nhân tử vong rất cao khi làm các công việc khác nhau và việc chuyên chở, chôn cất mỗi tử tù theo bảng tính toán trước công ty phải trả trung bình 30 - 50 mark.

Kết quả của những việc này làm cho Krantz rất phấn khởi. Hẳn là một trong số các vị khách có duyên nhất của nam tước phu nhân, vì rằng mọi suy nghĩ của hẳn trong lúc ở nhà phu nhân chỉ nhằm làm cho tất cả đều thích hẳn và hẳn nhã nhặn với mọi người.

Mặc dù một vị khách khác tên là Schick là đại biểu của tổ chức cạnh tranh đang bảo vệ lợi ích của consortium "I.G. Farbenindustrie", từ lâu tổ chức này đã phát triển hoạt động rất mạnh mẽ, Krantz vẫn đùa xỏ không ác ý tên này.

Ngược lại với Krantz, Schick là người đầy đà, ngắn căng và rất béo. Đầu óc hẳn lúc nào cũng bận rộn. Ngay ở nhà nam tước phu nhân hẳn cũng tỏ ra bận rộn.

Ngoài tù nhân ra còn có những người bị cưỡng bức từ các nước châu Âu khác đến Ba Lan đang bị chiếm đóng phải làm việc trong các xí nghiệp hóa học của consortium. Schick đã lập kế hoạch mở rộng sản xuất chủ yếu bằng việc sử dụng lao động nô lệ của tù

nhân. Hắn đã đau đầu một cách chính đáng rằng quyền ưu tiên trong việc tuyển lựa sức lao động từ các trại tập trung phải thuộc về “I.G. Farbenindustry”, vì họ đã đặt cơ sở cho các xí nghiệp ở Auschwitz trước khi các đại biểu của consortium Krupp tràn đến đây rất lâu. Nhưng biết quốc trưởng đang chịu ơn Gustav Krupp, Schick bèn ra sức tâng bốc nịnh hót sự sành sỏi của Krantz. Đằng sau hàng chuỗi lời giả dối hắn đã che giấu sự bất mãn về những hoạt động của hắn.

Trong đám khách quan trọng này có một thầy thuốc nổi tiếng vùng Munich là giáo sư Wirtschaft, kẻ đã được nhận một khu nhà đặc biệt trong một trại ở Auschwitz để tiến hành các công tác thực nghiệm y khoa. Vì công tác này mà hắn được tặng danh hiệu thiếu tá, nhưng là một con người đặc biệt, không bao giờ hắn mặc quân phục SS cả.

Giáo sư quan tâm một cách cảm động đến con chó cảnh lông đỏ của mình, tên gọi Amalia. Không bao giờ hắn chịu rời con chó ra nửa bước, tự tắm rửa cho chó và đặt nó lên giường ngủ cạnh mình.

Hắn có bộ mặt nặng nề, bị thọt và đôi mắt ốc nhồi hiện lành màu nâu sáng. Hắn nói:

- Nếu xưa kia người ta đều nghĩ rằng chiến tranh hứa hẹn với loài người sự phát triển nhanh chóng của nghệ thuật giải phẫu thì bây giờ trước mắt toàn bộ nền y học đang mở ra những khả năng nghiên cứu các bộ máy con người mà ngay cả những người thông minh nhất, dũng cảm nhất cũng đã không thể mơ ước đến.

Schick có một số khái niệm về loại công việc của giáo sư, vì rằng ban đầu, ngay từ tháng ba năm 1941, thủ tướng Himmler đã có ý định xây dựng ở Bắc Silesia gần Auschwitz một nhà máy mỡ tổng hợp do SS quản lý. Nhưng để không cho SS có ảnh hưởng quá lớn đến nền kinh tế quốc xã, Goering đã xé bỏ các kế hoạch này của Himmler bằng cách chuyển các khu xây dựng cho consortium “I.G. Farbenindustry”.

Còn về vấn đề dự định dùng nguyên liệu loại nào để sản xuất mỡ tổng hợp thì qua tài liệu y học Schick được biết, trên cơ sở tài liệu này đã lập nên những tài liệu gốc về tỉ lệ các chất có mỡ trong nguyên liệu đem điều chế.

Nhưng hẳn cảm phần như một tín đồ thiên chúa giáo cũng còn vì hẳn là người hiểu biết ý nghĩa trong việc sản xuất chất tổng hợp: nguyên liệu cơ bản nhất cho chất này phải là các chất khoáng chứ không phải chất hữu cơ.

Có kết quả và thuận lợi hơn cả là những thực nghiệm của giáo sư liên quan đến các hiện tượng bỏng cấp ba, những hiện tượng chảy máu nhân tạo quá nhiều và hiện tượng bị công lạnh kéo dài.

Mặc dù hẳn thực nghiệm trên những người yếu về thể lực chọn lọc từ các trại thanh niên và trẻ em, những người bị đem làm thí nghiệm thường không chịu đựng được hết chương trình thực nghiệm, hàng loạt các kết luận thống kê của hẳn cũng đã có cái gì đó mới lạ rồi. Dù sao trong lịch sử cũng chưa có trường hợp để một người nào đó dám làm cái việc vô nhân đạo như vậy chỉ vì để xác định khả năng con người chịu đựng những đau khổ kinh khủng nhất.

Nhưng dù sao đi nữa giáo sư Wirtschaft vẫn nổi danh là một thầy thuốc điều trị giỏi, một thầy thuốc chẩn bệnh xuất sắc, và thường cho bạn bè nhiều lời khuyên bổ ích. Về vấn đề làm thế nào giữ gìn tốt nhất đối với con người là sức khỏe. Thực ra hẳn lại hoàn toàn không lo lắng cho sức khỏe quý giá của bản thân. Hẳn rất phàm ăn, hút các loại xì gà nặng và là một tay chưa vợ, con người đơn độc, hẳn có quan hệ rất mờ ám với nữ giới.

Nếu như trong những năm đại chiến thứ nhất, các gia đình thượng lưu Đức rất vinh hạnh được đón tiếp những phi công không phụ thuộc vào sự xuất thân lẫn cấp bậc nhà binh của họ thì bây giờ nhân viên cục tình báo đã thay thế những phi công này: hoạt động bí mật của các hiệp sĩ áo đen có những phương pháp bí mật tiến hành chiến tranh này đã vây lấy họ bằng niềm vinh quang thật hấp dẫn.

Và khi phu nhân giới thiệu Weiss với khách thì những người đàn ông này bắt tay anh rất chặt đầy ý nghĩa và cô vợ còn trẻ của Schick đã mỉm cười triu mến, rụt rè và nhiều hứa hẹn với Weiss, khiến anh sống sờ hấn ra trong giây phút và không thể trả lời ngay câu hỏi của mẹ: anh quyết định cống hiến đời mình cho công tác tình báo quân sự, cho cái nghề rất lãng mạn và tràn đầy chuyện rủi ro này đã lâu chưa?

Suy nghĩ một lát, anh khiêm tốn trả lời rằng, theo ý anh, ở những tình báo Đức xuất sắc khuynh hướng này thường bộc lộ ngay từ thời thơ ấu. Anh nhận xét để cho bọn đàn ông này biết rằng danh hiệu sĩ quan cao cấp làm cho nhân viên tình báo có một số điều bất tiện, vì rằng người tình báo không bao giờ được thu hút sự chú ý về cá nhân mình bằng những đặc điểm bề ngoài, và tất cả đều đồng ý với anh ngay.

Với ngài Krantz, anh nói chuyện về ngựa đua. Anh nói ra những điều mà anh hiểu được trong sân quần ngựa thể thao Dynamo qua người huấn luyện viên nguyên là chiến sĩ quân đoàn kỵ binh thứ nhất.

Với ngài Schick, anh trao đổi các ý kiến về tầm quan trọng của hóa học. Một hồi Alexander Belov đã say mê hóa học. Và điều đó đã cho phép anh mê hoặc được Schick bằng những kiến thức của mình trong lĩnh vực điều chế than đá nâu.

Weiss đã làm cho giáo sư Wirtschaft thích thú với tin tức về những người Ai Cập cổ đại cũng đã mổ khoan được xương sọ - điều này một người hướng dẫn tham quan ở Hermitage ở Leningrad đã nói cho anh biết.

Từ lâu Weiss đã đánh dấu một quy luật đáng chú ý và quan trọng đối với anh. Dù bọn Đức ở đây thuộc loại ngành nào hay tầng lớp nào đi nữa, chúng cũng nhất định lãng tránh một cách hợp lý các câu chuyện liên quan đến hoạt động riêng của chúng hoặc của những nhân vật cao cấp trong tầng lớp này, nhưng tất cả những gì

ngoài giới hạn của tầng lớp này thì lại tình nguyện tranh luận với sự hiểu biết toàn diện.

Chẳng hạn như qua bọn nhân viên Gestapo, anh hiểu biết về bọn chỉ huy Cục tình báo nhiều hơn là qua chính bọn nhân viên tình báo. Còn bọn đồng nghiệp của Weiss lại nói về công việc của Gestapo, những điều mà không một nhân viên Gestapo nào dám nói ra, dù ở đâu hoặc lúc nào.

Bọn SS trong số các chỉ huy trại tập trung đã cho Weiss biết về các mối quan hệ của chúng với các consortium lớn nhất của Đức mà chúng đang cung cấp sức lao động và những món tiền khổng lồ mà các công ty trả cho bộ phận quản lý tài chính SS vì những sự giúp đỡ tương tự. Còn về các công ty độc quyền này thì chúng lại thường xuyên phàn nàn với Weiss về ngành SS.

Tóm lại, hầu như mỗi tên mà Weiss gặp gỡ ở đây đều tình nguyện trao đổi với Weiss những tri thức tương đối rộng lớn của mình về các công việc bí mật của các ngành khác, vì điều này cũng chẳng có gì nguy hiểm: không có quy luật nào, quy tắc nào hay điều lệ nào được ký quy định giữ gìn bí mật của kẻ khác.

Weiss đã lợi dụng điều này có kết quả.

Chẳng hạn như anh đã biết được vấn đề xây dựng các xí nghiệp mới qua ban chỉ huy trại tập trung, còn vấn đề thành lập các trại mới qua đại diện các công ty khác nhau. Những kẻ coi trại tập trung là nguồn cung cấp sức lao động nô lệ và hoặc là chúng xây dựng các xí nghiệp mới của mình ở gần các nguồn này, hoặc là làm cho bọn chỉ huy SS xây dựng các trại tập trung mới ở gần các xí nghiệp đang hoạt động.

Đối với Weiss, mỗi tên trong đám khách của nam tước phu nhân đều đáng chú ý. Một sự chú ý có tính chất khoa học, nếu như có thể diễn tả như vậy. Vừa làm quen với họ, Weiss đã hiểu rằng bọn này đã thể hiện trong bản thân chúng tất cả những gì tạo nên bản chất của chế độ đã để ra chủ nghĩa phát xít.

Chỉ có một vị khách của phu nhân làm Weiss thích thú một cách chân thành như người với người, đó là kỹ sư hóa học Karl Budgoft, người đã từng tham gia xây dựng nhà máy cao su nhân tạo do "I.G. Farbenindustry" quản lý.

Đây là một chuyên gia lớn trong ngành sản xuất cao su tổng hợp mà nước Đức rất cần. Budgoft thuộc số những kẻ cần thiết cho quốc xã vì vậy tên này tỏ ra hoàn toàn độc lập. Hắn có thể cho phép mình nhiều cái vì biết rằng vị tất đã có kẻ nào dám động đến lông chân hắn.

Budgoft tóc trắng, mặt còn trẻ, dễ hay nổi nóng, hay suy luận chậm chọc, không chín chắn.

Trả lời câu hỏi hắn sống ở đâu, Budgoft nói:

- Ở cái thị xã héo lách Auschwitz, nơi sắp tới sẽ nổi tiếng trong lịch sử, là trung tâm buôn bán nô lệ của thế giới.

- Ông Karl, ông hãy nói rõ hơn, - giáo sư hỏi hắn - ông định tặng cho khoa học cái gì mới?

Budgoft nhếch mép cười:

- Tác phẩm về ảnh hưởng của những chiếc cổ áo quân phục chặt đến nhỡn quang của người lính.

- Nhưng điều đó đúng ra là vấn đề y học - giáo sư mỉm cười - Ông Karl, ông là người bông đùa thôi! Với bộ óc và những kiến thức của ông, - tên giáo sư nịnh hót nói thêm, - từ lâu ông đã có thể tặng quốc xã cái gì đó rất đặc biệt rồi.

- Thừa giáo sư, - Budgoft sôi nổi hắn lên nói - tôi xin hết lòng hầu ngài. Ngài muốn có các chất hòa tan acid để hủy diệt những cây trẻ em bị ngài thủ tiêu? Sẽ tiết kiệm chất đốt biết bao nhiêu! Vì, có lẽ, ngài vẫn đưa những cây này đến nhà thiêu xác?

- Ông không nên uống nhiều rượu. Trong số các bệnh nhân của tôi không có đứa trẻ nào cả. Ông chỉ phóng đại lên thôi.

- Ông định rút nhỏ đi, ông muốn nói thế?

- Thôi đi, Karl! Mỗi người chúng ta đều làm công việc của mình!

- Làm, nhưng theo kiểu khác nhau.

Tên giáo sư, bộ như không nghe hết, vẻ quan tâm rót đầy cognac vào chiếc cốc miệng hẹp đáy to mà Budgoff đang giữ trong hai lòng bàn tay. Tên kỹ sư uống liền mấy ngụm như chiếc máy. Trên đôi thái dương lõm của Budgoff những giọt mồ hôi tuôn ra. Nhìn sang tên Schick, hấn hỏi:

- Ngài Schick, xin nghe đây, ngài biết tù nhân của chúng ta trên công trường bị trừng phạt như thế nào chứ?

- Nếu không cố tình phạm lỗi thì bắt nằm trên giá gỗ và quất cho hai mươi lăm roi vào các phần mềm của cơ thể, rồi tha.

- Thế ai đếm số roi?

- Tất nhiên, chính kẻ phạm lỗi.

- Thế nếu sau mười, mười lăm roi hấn bị ngất đi?

- Thì tạm nghỉ.

- Và sau đó thì ai tiếp tục đếm?

- Vẫn chính hấn.

- Nhưng con người đã kiệt sức rồi thì làm gì có khả năng đếm?

- Tất nhiên.

- Và khi đó hấn bị đánh đến chết?

- Bình lính hành động theo điều lệ quy định, - Schick nhắc. - Chính kẻ bị lỗi phải đếm, và hấn lại có lỗi tiếp nếu không sử dụng quyền của hấn. - Giọng khiêu khích, hấn hỏi: - Thế hồi đi học, chính ông không bị ăn roi à? Và cụ via cũng không vút cho à? Kỳ lạ thật!

Để dập tắt cơn giận dữ của Budgoft, Weiss đề nghị hấn đi dạo quanh vườn. Tên này, phần nào buồn vì tính nóng nảy của mình, hấn đồng ý ngay.

Những hàng cây bồ đề lộ rõ những đầu cành bị cắt, lớp băng mỏng phủ trên các con đường nhỏ, trắng non mờ nhạt.

Mặt Budgoft cũng trắng gần như tóc hấn. Hấn thất vọng nói với Weiss:

- Ông không tưởng tượng nổi những trại tập trung - đúng là địa ngục trần gian!

- Tại sao lại không tưởng tượng nổi? - Weiss nhếch mép cười - Rõ ràng ông đã quên tôi thuộc loại ngành nào rồi!

- Nhưng ông không phải Gestapo chứ?

Weiss trả lời:

- Theo quan niệm thì không.

Budgoft nói ngay rất sôi nổi:

- Ông đúng, trong chúng ta có những viên Gestapo không theo loại nghề, mà theo cách suy nghĩ.

- Ông định nói đến họ? - Weiss hát đầu về phía ngôi nhà.

Budgoft hỏi:

- Ông cho rằng tôi không đúng khi nói Auschwitz là trung tâm buôn bán nô lệ?

- Tôi nghĩ rằng ông sai.

- Tại sao?

- Vì có những khu vực trại khác quy mô không kém.

- Ô! - Budgoft sung sướng thốt lên. - Lời đính chính này của ông cho tôi niềm hy vọng là ông không phê phán tôi về những lời nói của tôi.

- Ngược lại! Tôi chỉ cho rằng không hoàn toàn chính xác khi nêu đặc điểm thành phố của mình.

Budgoft phàn nàn:

- Cái khách sạn mà tôi đang ở chứa đầy các đại diện của những công ty đến để kiểm sức lao động. Và, vì tôi đã là dân địa phương ở đây rồi, cho nên họ hỏi ý kiến tôi. Ban chỉ huy trại bán cho họ những người rất yếu, trên đường đi đã chết mất một nửa. Điều đó vừa bất lợi, vừa bất tiện cho việc hạch toán tài chính mà giấy tờ phải bảo lưu trong hồ sơ lưu trữ của công ty.

- Thì sao?

- Lẽ nào ông lại không hiểu? - Budgoft nổi nóng. - Vì trong sổ kế toán tài vụ, Stinnes, Flick, Borzigov sẽ tính đến hàng chục vạn xác phải trả tiền.

- Thế ông làm gì ở đây?

- Còn làm gì! Các chi nhánh của "Farben" ở đây đã được thành lập từ lâu, và các cán bộ quản lý sức lao động của consortium đã dùng tới phương pháp kế toán tài vụ đặc biệt để phạt những loại hao hụt này.

- Tức là đại diện những công ty khác đang lo lắng về mặt đạo đức này? - Weiss hỏi.

- Đúng, rõ ràng là tất cả những cái đó là tội lỗi và đê tiện.

- Nhưng điều đó được chính phủ quốc xã duyệt y, tức là hợp pháp cơ mà. Và, như tôi đã được biết, đã đạt giá cố định để không có chuyện đầu cơ người.

- Ông nói nghiêm chỉnh đấy chứ?

- Chẳng lẽ lại không nghiêm chỉnh đối với việc như vậy? - Về phần mình, Weiss hỏi lại: - Nhưng tôi chỉ nhận thấy rằng người Đức chúng ta đã cho hợp pháp hóa việc buôn bán người và điều này không thật phù hợp với những luật pháp chung của loài người.

- Nhưng loài người đang căm thù chúng ta! - Budgoff tuyệt vọng kêu lên.

- Ông cho rằng tất cả người Đức chúng ta xứng đáng bị căm thù à?

- Trong con mắt của các dân tộc khác thì đúng như thế!

- Nhưng lời thừa nhận này của ông chứng minh một điều là có những người Đức khác nhau.

- Ông muốn nói tôi là người Đức thế nào chứ gì?

- Ông đã nói rồi.

- Chưa phải tôi đã nói hết cả. - Trên đôi má trắng bệch của Budgoff hiện lên những vết đỏ. - Trong số các công nhân Đức hiện giờ đang chỉ huy tù binh trên công trường có những kẻ dám giúp đỡ tù binh mọi thứ không hề đếm xỉa đến điều là chính chúng có thể rơi vào địa vị của những tù nhân này. Ấy thế mà những công nhân này của chúng ta đã được Gestapo lựa chọn và kiểm tra, coi như những người đáng tin cậy và trung thành với quốc xã. Nhưng vừa rồi một người đã bị xử tử, vì hắn giúp cho một nhóm tù nhân chạy trốn. Và không phải chỉ một mình hắn giúp đỡ tù binh. Khi bắt được số chạy trốn, chúng không khai báo ra một ai cả. Điều đó đã gây ấn tượng rất nặng nề đối với toàn bộ công nhân Đức.

- Tại sao lại nặng nề?

- Lại sao nữa! Người Nga là kẻ thù của chúng ta, chúng có thể nói tên hàng chục người Đức để trả thù chúng ta, bởi vì tất cả những ai bị gọi tên, người đó sẽ bị tử hình. Thế mà chúng không nói tên một ai cả. Trong lúc chạy trốn chúng đã giết những lính gác, còn hai công nhân Đức thì chỉ bị trói.

- Hình như bọn Xô Viết gọi điều đó là tình cảm đoàn kết vô sản?

- Tôi không biết, ở bên chúng gọi đó là gì, nhưng cuối cùng thì có một giả thiết rằng, trong toán công nhân Đức đã xuất hiện cái gì đó kiểu như một tổ chức bí mật giúp đỡ bọn Nga.

- Ông báo điều đó cho tôi như một nhân viên Cục tình báo?

- Không, tuyệt đối không. Tôi chỉ cảm thấy rằng ông... Budgoff lúng túng.

- Ông cảm thấy sao? - Weiss nghiêm nghị hỏi.

- Thì, chỉ vì những khách của nam tước phu nhân - cái nhóm mà chúng ta vừa bỏ - không có cảm tình lắm đối với ông.

- Ông nhầm rồi.

- Không, - Budgoff tuyên bố dứt khoát, - tôi không đến nỗi nhầm về điều nói với ông ở đây - tôi có thiện cảm với công nhân của tôi hơn tất cả những ngài có mặt ở đây.

- Ông không nên uống nhiều rượu, - Weiss nhẹ nhàng trách hấn. - Và không nên nói lộ với bất kỳ ai nữa, theo kiểu vừa rồi.

- Hãy nghe đây! - Budgoff phấn khởi tuyên bố, - Mặc xác họ! - Hấn phải tay một cái. - Bây giờ đi về Auschwitz với tôi. Tôi sẽ giới thiệu ông với những người bạn hiếm có. Một là giáo viên, người thứ hai

cũng là nhà hóa học như tôi, nhưng họ là những người Đức chân chính, ông hiểu không, không thuộc loại nâu.

- Còn có cả những màu khác, - Weiss nói lảng.

- Thí dụ? - Budgofft hỏi. Sau đó bỗng nhiên như đoán ra, an tâm nói,
- Mà không, họ hoàn toàn không đỏ. Ông đã nghĩ rằng tôi hoàn toàn đồng cảm với bọn đỏ chắc? Không bao giờ. Chỉ vì các bạn của tôi, cũng như tôi, rất hổ thẹn với những điều đang diễn ra.

Weiss nói:

- Nhưng ở những nơi đang có các nhà máy quân sự hiện giờ bầu trời cũng thủng lỗ chỗ, và mời đến đó, thật chẳng khác gì mời ra trận chơi.

Budgofft nhếch mép cười giảo quyệt:

- Ông quên rằng "I.G. Farbenindustry" không chỉ là đại diện của Đức quốc xã. Không quân Mỹ sẽ không ném bom các nhà máy của chúng tôi. Vì làm thế cũng như đi ném bom các nhà máy hóa học Dupont ở Mỹ. Bom đạn sẽ rơi vào vốn đầu tư chung.

- Còn người Anh?

- Ở đây có hai nghìn tù binh Anh đang làm việc trong các xí nghiệp của chúng tôi. Gestapo đã tổ chức cho hai người Anh chạy trốn. Họ phải báo trước cho Churchill: không nên đánh vào đầu người mình!

- Khá lắm!

- Phải, trong ban lãnh đạo "Farben" có những bộ óc rất thông minh. Nếu nước Đức thắng chiến tranh, những người Mỹ có cổ phần sẽ vinh dự nhận phần của họ. Còn nếu thua, consortium "Farben" sẽ không bị các bạn cổ phần bên kia đại dương ăn bớt. Đối với tất cả những người này chiến tranh không có thua thiệt gì cả.

- Còn đối với ông?

- Đối với tôi? - Budgoft nhắc lại như cái máy và, rõ ràng do không khí tươi mát, hắn đã tỉnh táo lại, hắn cất giọng nói nhanh: - Ông biết không, ta quay về đi, tôi bị lạnh cóng rồi. - Hắn hỏi: - Sẽ không coi là xỏ lá nếu tôi xin lỗi Schick chứ? - Hắn giải thích để bào chữa: - Không nên gây chuyện đê tiện với ông ta.

Weiss không đáp.

•••

Nam tước phu nhân chơi bài xì phé với khách dưới ánh nến.

Và thế Budgoft vẫn không xin lỗi Schick. Bắt tay Weiss và nhắc lại lời mời Weiss đến Auschwitz thăm hắn xong, hắn lên xe bỏ đi.

Một lát sau Weiss cũng lên xe về “Ban tham mưu Valia” vì được phu nhân cam đoan rằng mục vẫn sẽ niềm nở tiếp đãi người con gái viên đại tá Nga như cũ.

Trong nhà phu nhân còn có một vị khách hầu như lúc nào cũng khiêm tốn im lặng và có bề ngoài rất bình thường. Ngoài cách phát âm hơi cứng của mình, y không có gì đáng để lôi cuốn sự chú ý của mọi người. Một tên đứng tuổi, đầu hói, bụng xệ, mặc áo vải dài kiểu cổ và quần ống rất rộng. Hắn không bỏ xì gà ra khỏi miệng và rõ ràng là khoá lạc với thuốc lá, khiến cho không ai có ý định làm ngắt quãng công việc này.

Weiss nhận thấy, khi những vị khách của mình thổ lộ vài ý kiến quá cởi mở thì phu nhân đưa mắt lo lắng nhìn lão. Nhưng khi thấy lão nhú mi mắt trững lại đáng buồn ngủ, mục lại yên lòng. Tuy vậy mục vẫn muốn thay đổi đề tài câu chuyện.

Khi Weiss hỏi Karl Budgoft về tên này, Karl khinh thường nói:

- Ngài Schmidt - thương gia Hamburg. Nhưng không rõ tại sao ông ta lại rất quan tâm đến những phương pháp mới sản xuất chất tổng hợp. Tôi không thể nào làm thỏa mãn sự chú ý của ông ta được. Các nhân viên “Farben” đã viết cam kết, bảo đảm tuyệt đối bí mật tất cả những gì liên quan đến ngành sản xuất của chúng tôi.

- Rất có thể ông ta là đại diện một công ty cạnh tranh nào đó.

- Nhưng “Farben” không có người cạnh tranh, - Budgoff khẳng định.

Chuyện tiếp theo xảy ra như sau: Chính tên Schmidt đề nghị Weiss chở hắn đến Warszawa. Nhưng trên xe hắn không ngồi cạnh Weiss mà ngồi ở ghế sau.

Thì ra đây là con người do dự, Weiss kết luận như thế và anh đã làm. Schmidt đã nói chuyện với Weiss trên cả quãng đường. Thực ra câu chuyện hơi sơ lược: Schmidt - hỏi, Weiss trả lời. Các câu hỏi đưa ra liên tiếp và dễ nhận thấy rằng bạn đường của Weiss đang hấp tấp muốn biết rõ hơn kết cấu Cục tình báo, càng nhanh càng tốt. Đây thật là sự tò mò nghề nghiệp.

Cảnh giác, Weiss trình bày rất mạch lạc và tỉ mỉ cho ngài Schmidt này nghe hệ thống ngành sen đầm trong các vùng lãnh thổ chiếm đóng không liên quan gì đến Cục tình báo. Nhưng, rõ ràng Schmidt cũng cần những tài liệu này để làm gì đó.

Ở Warszawa Schmidt không vào ở khách sạn mà ở trong một biệt thự gần thành phố của một đại địa chủ Ba Lan đã cùng gia đình sang cư trú tại Anh. Những người nhà của tên địa chủ và người hầu ở trong ngôi nhà này đối xử với Schmidt rất chu đáo khiến Weiss thấy không bình thường.

Schmidt mời Weiss đến chỗ hắn và sau chén cognac hắn bắt đầu hỏi han kiểu người cha đối với anh thanh niên này về đủ mọi chuyện.

Weiss kể vắn tắt những điều chung chung nhất, và câu chuyện chuyển sang đề tài quân sự.

Schmidt hỏi qua loa xem Weiss đánh giá sự thất bại của chiến dịch “Sự tử biển” với việc đổ bộ quân Đức vào bờ biển Anh như thế nào.

Weiss bày tỏ ý kiến là chiến dịch “Sự tử biển” rõ ràng được nghĩ ra như một hoạt động gây ảnh hưởng tinh thần đến người Anh để họ nhận ra sai lầm của mình. Sai lầm này là ở chỗ người Anh không chiến đấu bên người Đức mà lại đi chống người Đức.

Schmidt sôi nổi hẳn lên và đồng ý Weiss, hẳn nói rằng ý kiến loại như vậy ở Anh được những nhân vật rất cao cấp ủng hộ. Làm sao Churchill lại có thể hành động không suy nghĩ như vậy được!

Weiss thận trọng hỏi: có đúng là ở Anh có ý kiến như vậy thật không? Schmidt nhếch mép cười đáp rằng điều đó không chỉ Ban lãnh đạo quốc xã đã được rõ. Và sứ mệnh của Hess sẽ có kết quả nếu như nước Anh có được hệ thống cảnh sát chính trị hùng mạnh như nước Đức đã có qua vai trò Gestapo. Họ đã phá tan được mọi tổ chức cánh tả trong nước.

Sau đó Schmidt nói rằng, những quan hệ đồng minh giữa Anh và Mỹ dựa trên nền tảng không vững chắc. Thí dụ như công ty Mỹ đang sản xuất biểu xích bom theo các phát minh của Zeiss đã từ chối không chịu cung cấp biểu xích bom cho không quân Anh lấy cớ là có trách nhiệm trước Zeiss.

- Nếu như bọn Anh có đủ các biểu xích này thì việc oanh tạc các thành phố Đức có thể có hiệu quả hơn. Và không phải ngẫu nhiên, - Schmidt nói, - trong số hai nghìn tù binh Anh ở Auschwitz có nhiều phi công Anh bị bắn rơi trên lãnh thổ Đức. Do sự không hoàn thiện về kỹ thuật của biểu xích Anh mà bọn này phải vãi bom từ tầm bay thấp nguy hiểm.

Nhưng ngay lúc đó Schmidt vẻ buồn rầu thú nhận rằng ngay ở Đức các consortium ketch sù cũng dùng thế lực của mình trấn áp việc

phát huy sáng kiến nghề nghiệp của các xí nghiệp loại nhỏ đang đứng trước sự đe dọa bị phá sản. Thí dụ như ngài Schmidt đang dự định mở phòng góp ý kiến kỹ thuật các loại cho các công ty nhỏ, nhưng ngay từ những bước đầu đã gặp phải nhiều khó khăn lớn. Khi một sáng kiến phát minh chịu sự kiểm tra của ngành an ninh thì những khó khăn này không chỉ do chiến tranh gây ra mà còn do hoạt động xâm lược của các consortium lớn nhất gây ra nữa. Những hãng này đang nắm những phát minh nhưng không trực tiếp đưa vào sản xuất, do đó làm cho những công ty nhỏ nhất bị khốn khổ và kìm hãm các công ty này phát triển.

Schmidt đã buồn rầu liệt kê ra những phát minh của các nhà bác học Đức mà hãn chưa có được: về thành phần đặc biệt của chất thơm ảnh hưởng tốt đến tâm trạng và khả năng chiến đấu của phi công, về việc sản xuất panel bằng than bùn, về việc sản xuất bánh mì bằng mùn cưa lên men - bánh mì này dùng riêng cho dân cư vùng châu Âu bị chiếm đóng; về việc sử dụng bã thuốc lá điều chế thành giấy in dấu hiệu của tiền. Có ý kiến đưa ra là làm đế ủng bằng lưới dây thép có phủ một lớp bằng da và cao su ép lại. Tất cả những điều này khi tổ chức sản xuất đúng đắn có thể mang lại những lợi lãi cổ phần rất lớn. Nhưng... Schmidt giang tay ra, buồn rầu mỉm cười, tuyên bố:

- Những công ty khác lớn hơn đã chiếm mất rồi. Bây giờ tôi phải đi tìm cái gì đó mới hơn.

Weiss nói về tiếc rẻ:

- Rất tiếc, ở đây tôi không thể giúp ích gì cho ông được. - Weiss thảm ghi nhớ đặc điểm những phát minh mà Schmidt vừa nói, - vì tất cả những điều đó đã được các báo đăng gần đây rồi. - Anh thông cảm hỏi: - Thừa ông Schmidt, để hiểu biết được những điều ông liệt kê ra hình như ông cũng đã tốn không ít sức?

- Không chỉ sức, mà cái chính là tiền của, - Schmidt buồn rầu lắc đầu và thờ dài nói thêm: - Đành phải hào phóng với những người

hiểu biết nhiều. Và, ông hãy tưởng tượng xem, tất cả họ đều coi trọng đồng Bảng Anh hơn đồng Mác Đức.

- Ngoại tệ loại cứng đấy, - Weiss nói.

- Phải, - Schmidt đồng ý và khuyên: - Tôi khuyên ông không nên khinh thường nó trong các trường hợp có khả năng.

Weiss nhún vai nhắc lại:

-Ồ, việc đó quá xa lạ với hoạt động của tôi, nên rất tiếc là... - Anh dừng lại. - Tuy nhiên, tôi còn nhớ, tôi có một người quen... Chắc ông đã biết, trong mỗi trung đội có một hộp thư riêng để cho bất kỳ nhân viên quân sự nào cũng có thể bỏ ý kiến kỹ thuật của mình vào đó. Trong quân đội hiện nay có rất nhiều người trí thức với cấp hiệu lính trơn, vì họ hoặc là thấp kém về chủng tộc, hoặc là không đáng tin cậy. Đấy, chính họ đôi khi lại đưa ra những ý kiến rất giá trị. Vì việc đó họ được tặng thưởng bằng nghỉ phép hay là phong chức binh nhất, đôi khi lên trung sĩ nữa. Thế là bạn tôi đang làm việc trong phòng tiếp nhận những ý kiến đủ các loại. Có thể anh ta có lợi cho ông chăng?

Schmidt chán ngán nhún vai:

- Tôi không hoàn toàn tin rằng đó chính là cái tôi cần. Nhưng, dù sao đi nữa, tôi cũng biết ơn ông nếu như ông giới thiệu với tôi bạn ông.

- Với người quen, - Weiss đính chính. - Và, ông biết cho là tương đối xa: chúng tôi từng gặp nhau ở tiệm ăn quân đội.

Đến đây thì anh từ biệt ngài Schmidt sau khi nhận lời mời đến chơi.

Tất nhiên, Weiss không được khinh thường sự quen biết này, vì mỗi nhân vật mới mà anh được gần gũi nhiều hay ít đều mở rộng khái niệm của anh về bọn Đức đã nhảy vào Ba Lan để kiếm chác bằng việc buôn bán. Hầu như tên nào trong bọn này cũng có mối quan hệ với các ngành quân đội và về công việc nghề nghiệp bị phụ thuộc

trực tiếp vào các ngành quân Đức, nên lại có thể là nguồn tin tức đối với Weiss.

Nhưng Schmidt không giống một thương gia bình thường. Trong tên này có cái gì đó đáng nghi ngờ. Về bình tĩnh đường bệ, mơ màng làm hẳn khác với những viên khách khác của phu nhân, không phù hợp với biểu hiện của tròng mắt căng thẳng, chăm chú, ngay cả khi hẳn ngậm điếu xì gà trên môi. Lúc ngồi ăn hẳn pha nước soda vào rượu trắng - bọn Đức không bao giờ làm thế.

Hơn nữa, tại sao cái con người giàu có này, như hẳn đã tuyên bố, đã quen với những cuộc đi xa rồi mà lại có ở trong phòng những chiếc vali mới bằng thép của Đức, và cả hộp đựng đồ rửa mặt cạo râu mới thế? Trong số các đồ đạc cá nhân của Schmidt nằm trên bàn và ghế bành không có một thứ gì của nước ngoài cả. Mà những tên Đức giàu có, như Weiss đã rõ điều này, bao giờ cũng coi trọng hàng ngoại quốc hơn của nước mình. Schmidt vừa vào đến phòng mình là tháo ngay đôi giày cao cổ mới với vẻ rất nhẹ nhõm và cứ để chân đi bít tất không: chẳng thấy hẳn có giày trong nhà.

Ngoài ra khi Schmidt mặc quần áo ngủ, Weiss nhận thấy những bắp thịt chắc nịch ở nửa thân trên của hẳn và hai vết sẹo tròn lõm xuống ghi lại vết in của đồng tiền có cạnh răng cưa. Những vết sẹo như thế để lại trên cơ thể sau khi bị đạn súng lục xuyên vào. Trên chiếc tủ con của Schmidt đặt chiếc đài thu thanh nhiều bóng phủ thảm, trong khi đó ở phủ thống sứ từ lâu đã có lệnh chỉ được dùng những máy thu thanh yếu gọi là “loại thường dân” thôi.

Weiss quyết định trong thời gian gần nhất sẽ tìm hiểu về thương gia Hamburg này.

•••

Landsdorff vừa bay từ Berlin về và bây giờ đang nghỉ. Lão nằm trên divan, tay cầm quyển sách. Không rời mắt khỏi trang sách, lão nghe hết bản báo cáo của Weiss. Lão khen:

- Anh nghĩ ra điều khá đậy: lợi dụng sự quen biết của mình với nam tước phu nhân để gây ấn tượng tốt đẹp đối với nữ điệp viên người Nga của chúng ta. Làm thế nào mà anh tìm thấy cô ta?

Weiss trả lời quanh co rằng cô ta cảm thấy đã khá rồi.

- Tôi hỏi, anh có tin rằng, khi đồng ý làm việc cho chúng ta, cô gái này có thực sự nung nấu nguyện vọng trả thù cho cha đang bị quản chế không?

Weiss nhìn thấy đôi mắt của Landsdorff. Đôi mắt nhú nhỏ lại như đường kính ngắm nhìn chăm chăm vào anh qua mép trên cuốn sách có vẻ dữ tợn như khi người ta ngắm bắn một cái gì.

Anh hiểu rằng lúc này một sự giả tạo dù nhỏ bé thế nào đi nữa cũng sẽ nguy hiểm đối với anh. Thế là anh trả lời dứt khoát:

- Không, tôi không tin!

Landsdorff bỏ sách xuống. Lão mỉm cười, đôi mắt đã dịu đi.

- Tôi cũng không tin, - lão nói. - Và không tin không phải vì ở bên Gestapo người ta có thể dùng mọi phương pháp quen thuộc gọi cho cô ta có ý nghĩ đó, và họ đã làm được, rõ ràng là như vậy. Tôi không tin cô ta là vì gần đây tôi có thăm phòng Ba trong lúc hỏi cung bọn Nga thuộc loại bị thủ tiêu. Và đã phát hiện ra một quy luật rất đáng chú ý.

Trong lúc hỏi cung, các nhân viên phản gián định bắt bọn Nga phải thừa nhận hay bổ sung cho các sự kiện, nêu những mặt xấu này hay mặt xấu khác trong cuộc sống của chúng. Và bọn Nga đã bác bỏ những sự kiện này mặc dù các viên dự thẩm đã rõ các điều đó qua các sách báo Xô Viết. Và anh biết tại sao chúng bác bỏ không? Vì chúng cho rằng không nên nói với kẻ thù về các mặt ngốc nghếch của cuộc sống nước mình. Chúng nói như vậy là làm nhục phẩm giá Xô Viết của chúng. Chúng tin rằng tất cả các mặt xấu này trong cuộc sống của chúng chỉ là hiện tượng tạm thời.

- Thừa ngài Landsdorff, ngài thật là một nhà tâm lý sắc sảo.
- Không, ở đây, vấn đề không phải là tâm lý. Đặc điểm này rất đặc biệt đối với những đại biểu của thế hệ thanh niên Nga. Nữ điệp viên của chúng ta cũng như bọn kia, nói dối chúng ta. Thậm chí nếu như bố cô ta có bị bắt thì cô ta cũng tin rằng đó là sai lầm của tòa án và không có gì khác nữa.
- Nhưng vì cá nhân nào đó có lỗi trong việc quản chế bố cô ta và có thể, cô ta nung nấu tình cảm trả thù.
- Bọn cộng sản chống các hành động khủng bố.
- Cô ta không vì các nguyên do chính trị, mà chỉ vì cá nhân.
- Anh nói điều ngốc nghếch rồi, - Landsdorff ngắt lời anh.
- Không, không phải điều ngốc nghếch, - Weiss kiên quyết phản đối.
- Cô ta đang gần như mất trí, suy nghĩ một cách ấu trĩ và tưởng tượng một cách bệnh hoạn. Cô ta quẳng hết cả tiền của tôi xuống dọc đường. Tớ nữa thì bỏ tớ trốn khỏi khách sạn để theo một tay đẹp trai nào đó. Rốt cuộc thì cô ta chỉ bị loạn thần kinh thôi. Nhưng khi ở nhà nam tước phu nhân thì cô ta lại tỏ ra rất tự trọng, đúng như là con gái một nhà hoạt động quân sự lớn.
- Điều đó lạ đấy, - Landsdorff lâu bầu nói. - Sự phát triển bất thường của thần kinh cộng với đầu óc suy nghĩ căng thẳng... - Lão hỏi nhất gừng: - Anh biết tác động của scopolamine kết hợp với thuốc ngủ chứ?
- Nếu tôi không nhầm thì món thuốc này lần đầu tiên được dùng có kết quả cho Van der Lubbe?
- Có thể thế, - Landsdorff nói. Rồi nghiêm nghị bổ sung: - Nhưng dù sao tôi cũng không rõ điều đó.
- Xin phục tùng. - Weiss kính cẩn cúi đầu chào.

- Tức là anh hiểu tôi?

- Đúng thế ạ. - Anh buồn rầu nói tiếp: - Rõ ràng, tôi không đáp ứng được những hy vọng của ngài.

- Tại sao?

- Vì ngài thay thuốc dùng cho tôi.

- À ra thế, - Landsdorff mỉm cười. - Weiss, nếu anh thấy cần thiết thì hãy cứ theo dõi cô gái này, và bây giờ thì đi đi. Tôi muốn được nghỉ đôi chút.

Lần đầu tiên Landsdorff gọi anh bằng tên không. Đó là điều bất ngờ đáng vui. Vì sau cái đó ẩn giấu một điều cơ bản nhất - Weiss không những không bị mất niềm tin đặc biệt của Landsdorff mà ngược lại, anh đã củng cố vững chắc hơn.

Bốn Mười Lăm

Tất cả những ngày cô gái ở chơi nhà nam tước phu nhân, Weiss làm công việc nghiệp vụ bình thường của mình ở doanh trại “Ban tham mưu Valia”.

Trong số các học viên vừa mới được đưa đến các đây không lâu có những người được tổ chức bí mật của trại giới thiệu. Nhưng bây giờ Weiss đã có khả năng không giao tiếp với họ trực tiếp. Để làm việc này anh có một liên lạc viên bí danh là “Knife” anh chàng lính thủy đánh bộ, người đã tự thu xếp có kết quả mọi trách nhiệm đặt ra cho mình và bản thân cũng lại có liên lạc viên.

Khi một trong các sợi dây cáp trên cột anten cao tầng của đài phát thanh của Ban tham mưu bị đứt vì băng phủ thì bọn lính Đức tỏ ra bất lực trong việc khắc phục sự hư hỏng ấy. Được phép của Weiss, Knife đã leo lên chiếc cột cao gần ba mươi mét và làm như nghệ sĩ nhào lộn dưới mái vòm rạp xiếc đưa được dây cáp lên và vắn chặt vào cột. Điều đó đã cho Weiss khả năng đưa Knife lên chức vụ cố định của người thợ sửa chữa. Knife được bọn Đức thích vì lòng dũng cảm, táo bạo của anh. Khi Dietrich hỏi cung, anh đã giải thích các nguyên nhân mà anh quyết định sang phục vụ bọn Đức như sau:

- Tôi là diễn viên xiếc, - và cho sờ vào các bắp cơ tay chắc nịch của mình, - Lực sĩ cỡ quốc tế. Mà ở bên chúng tôi người ta không dám đánh giá bắp cơ, mà chỉ gắn huy hiệu hay huy chương, có thể thôi. Còn bên các ông nghe nói sau mỗi lần biểu diễn là có những món tiền lớn, - rồi đề nghị: - Ông hãy làm ơn thu xếp cho tôi vào rạp xiếc,

tôi sẽ làm lâu dài, và để đền ơn, tôi đồng ý trích số phần trăm nhất định để biếu riêng ông.

- Một tên vô cùng bẻm mép. - Dietrich hài lòng nhận xét.

Sáu học viên trong nhóm phá hoại đã chết trong khi học tập vì tiếng nổ bất ngờ của đạn phá. Knife nói với Weiss mắt nhíp lại về bị bọm:

- Còn tôi có trách nhiệm gì? Tôi không có mặt ở đó, họ không tuân theo kỹ thuật an toàn, và có thể thôi. Còn sau đó tiếc rẻ gì họ, bọn khốn kiếp. Tôi đã tuyên truyền thử, không ăn thua gì cả, thôi trời trừng phạt họ.

- Tức là ông trời này đã khéo léo hơn nên đặt chất nổ sao cho chúng nổ trước thời gian quy định chứ gì?

- Điều đó thì cái ông trời cũng có cân nhắc! Nhưng thay vào đó tôi đã giác ngộ được thêm hai người.

- Bằng cách nào?

- Rất đơn giản. Tôi nói với người này về người kia: “Cậu hãy mò mẫm xem đồ đạc của hắn, đặc biệt miếng lót đệm giày cao cổ. Tìm được cái gì hãy báo cáo”. Và người kia tôi cũng trao nhiệm vụ như vậy. Sau đó, cả hai báo cáo “không có gì hết”. Tất cả đã rõ. Những người có triển vọng.

- Thế là thế nào.

- Thì chính tự tay tôi đặt truyền đơn vào giày của họ. Thế mà té ra cả hai đều nói dối tôi. Tôi nện cho mỗi người một trận. Tất nhiên là dè dặt để không làm bị thương. Không ai nhận cả. Và lúc đó tôi mới thú nhận. Họ vui mừng lắm. Tôi nhận họ vào người của mình.

Weiss đã đưa được những người may mắn phát hiện ra như vậy đưa đến các trường khác. Cứ ba người có một liên lạc được trao

nhiệm vụ giữ mối liên lạc qua đường thư bí mật. Đó là công việc tỉ mỉ, vô cùng chính xác, đòi hỏi sự đúng đắn một cách chi li và theo dõi thường xuyên. Khó hơn cả, có lẽ là thực hiện được sáng kiến tự hoạt động. Họ phần khởi là bỗng nhiên lại có thể chiến đấu với quân thù, nên hay nôn nóng lao vào đấu tranh.

Với Gvozd cũng đã xảy ra như vậy. Cuối cùng thì anh ta đồng ý đi nằm viện. Dietrich bị ám ảnh bởi ý nghĩ phát minh mới của mình với về nỗ lực của kẻ cuồng dại đã thuyết phục được Gvozd đi chữa chân, mặc dù Gvozd cũng đã rõ quân y viện đang đe dọa anh cái gì. Và anh còn nói thẳng điều đó với Dietrich. Nhưng Dietrich không hề bối rối.

- Đó sẽ là phương pháp nguy trang thiên tài. Điệp viên phá hoại là người tàn tật! Vĩ đại lắm! Chưa bao giờ có chuyện đó. Tôi đề nghị anh. Trường hợp như vậy rất xứng đáng được ghi vào các trang lịch sử.

Weiss cũng đã nói được để Landsdorff nghiêm cấm việc thực nghiệm nguy hiểm. Anh nói rằng, kết quả là để mất một điệp viên quý giá đã được kiểm tra. Con người khi trở nên tàn phế, sớm hay muộn sẽ nhận ra cái tầm thường của bản thân, và sau khi mất sự ổn định tâm lý chỉ nhìn thấy về thương hại của những người xung quanh, nhất định sẽ đầu thú.

Nhưng Weiss đã đến muộn. Khi anh đến quân y viện với lệnh của Landsdorff trong tay thì gặp Dietrich đứng bên giường Gvozd. Tên đại úy vô cùng hài lòng trước sự dũng cảm của Gvozd, chịu được ca mổ và cả trước tâm trạng sảng khoái của Gvozd sau khi mổ. Thân mật vỗ vai người cấp dưới của mình một cái rồi hất bỏ đi tìm bác sĩ giải phẫu để cảm ơn vì ca mổ thành công.

Còn lại một mình với Gvozd, Weiss buồn rầu hỏi:

- Tikhon Lukich! Tại sao anh lại cho phép mình thành người tàn tật như vậy? - Hai tay anh cầm lấy bàn tay nặng nề, mệt mỏi của người đồng chí.

- Không phải toàn bộ là khối thịt dăm bông - Tikhon Lukich nói, - Tất cả chỉ có từ đầu gối trở xuống thôi. Cần thận để lấp chân giả - Anh nói thêm về dăm chiêu: - Mà trong số bọn Đức cũng có vấn đề. Bọn Gestapo bắt hai bác sĩ đi vì họ từ chối không chịu cắt chân tôi. Mãi mới tìm người thứ ba có vẻ nhượng bộ hơn, - Lukich mỉm cười. - Còn Dietrich thì hẳn cũng nhượng bộ. Tôi khuyên hẳn: “Ông hãy quăng tôi đi cùng với vết thương chưa lành hẳn. Tôi sẽ mò mẫm đến một bệnh viện nào đó, nằm đó độ một tuần lễ, sau đó ra viện với giấy tờ chứng nhận. Giấy má hẳn hoi. Chứ không phải loại giả của Đức”. Thế là hẳn đồng ý. Và nói rằng, đầu óc tôi làm việc khá lắm, biết suy nghĩ. Dietrich đã giữ lời hứa. Hẳn đã đến thăm. Hẳn ra lệnh cho ăn khẩu phần sĩ quan. Bia, rượu vang, thuốc lá. Để nằm phòng riêng. Hứa sẽ cạy cục cho chiếc huy chương. Như vậy tôi cho rằng đã kiếm chác được rồi. Tôi sẽ đeo ở nhà. Lật mặt trái chữ thập sắt lên, còn trên mặt phải tôi sẽ khắc: “Các tử sĩ Đức tỏ lòng biết ơn. Tặng Tikhon Lukich làm kỷ niệm.” Khôi hài chứ?

Weiss nhìn Tikhon Lukich. Vì đâu tự nhiên má anh ta giật giật lên. Thái dương hõm xuống. Nhưng nét mặt nói chung vẫn bình thường, trông rất bình tĩnh, và đôi mắt bừng sáng về hy vọng thật sự và lòng hăng say nữa. Tikhon Lukich nói với Weiss:

- Ở đây đối với chúng tôi anh là ai? Là chính quyền Xô Viết. Tôi đã hiểu anh là người thế nào rồi, đã làm cho chúng tôi sống lại. Những đồng chí hiện giờ là nhân viên của chúng ta, họ cũng gọi tôi là chính quyền Xô Viết. - Anh nói về đau xót: - Một người của tôi bị thất bại. Trong lúc thực tập công việc làm nổ đã ăn cấp thuốc. Chúng bắt anh ta tra tấn rất dữ ở phòng Dietrich. Treo ngược người lên sát tử. Sau đó mang đi. Dietrich gọi tôi lên, hẳn nói: “Thế là bắt phải thú nhận rồi”. Tôi lạnh cả người. Tên phiên dịch đọc: “Đã ăn cấp thuốc nổ nhằm mục đích ban đêm làm nổ chết nhóm trưởng bí danh Gvozd ngay trên giường vì tội phản quốc”. Một con người như thế đấy. Cái chết đã đập ngay vào mắt anh ta mà anh ta chỉ nghĩ sao cho uy tín của tôi đối với bọn Đức càng được vững chắc thêm. Và anh ta đã làm được! Anh ta bị treo cổ! Xin anh hãy điện về cho anh ta. Một anh hùng!

- Chân thế nào?

- Chân tay gì cơ? Con người không phải là súc vật. Con vật không chân thì khổ. Còn con người, cái chủ yếu là lương tâm. - Anh ta buồn rầu nói: - Đó là điều tôi luôn luôn nghĩ tới. Anh hiểu không. Chúng cắt đi một khúc chân, ấy thế mà tôi vẫn luôn cảm thấy nó, và thậm chí gót chân cũng đau, cái gót không còn nữa. Nhưng có những kẻ đã quên hết mọi kỷ niệm về Tổ quốc. Mà Tổ quốc - đó dù sao cũng chính là bản thân anh, dù anh có ở đâu đi nữa thì Tổ quốc vẫn có và biết đau ngay cả khi không có Tổ quốc. Bọn chúng là ai, lũ quái thai này? Những kẻ căm thù, những kẻ yếu đuối về tinh thần, hay chỉ là bọn khốn kiếp? - Im lặng giây lát, anh phàn nàn: - Tôi có đủ tinh thần để nhìn vào tận mắt bọn Đức. Nhưng nhìn cái lũ này thì tôi không chịu nổi. Tôi còn nhớ, lúc ném lựu đạn vào thân sau máy bay. Lúc đó tôi thích thú vô cùng. - Rồi bảo về tin tưởng: - Tôi đã thu thập được cả một bầy khốn kiếp vào nhóm.

- Chỉ có điều là anh đừng có nóng tính.

- Tất cả sẽ rất cẩn thận. Tôi đã hiểu.

Và Tikhon Lukich không bao giờ, thậm chí chỉ bóng gió thôi cho phép mình than vãn là đã trở thành nạn nhân của một mưu đồ tàn ác. Anh còn thấy phấn khởi ngậm là, sẽ xách mũi được Dietrich, kiểu như tóm được Dietrich ngay trong cạm bẫy của hắn. Anh kể với Weiss:

- Tôi nói với con trùng lậy bệnh này: “Ông đã nghĩ ra được điều rất hay về chuyện cái chân tôi. Có thể, bây giờ ông sẽ được tặng chữ thập sắt. Vì ông hầu như đã tổ chức ổn thỏa việc đào tạo hàng loạt điệp viên phá hoại tàn tật”. Và tôi đã giới thiệu với hắn những tên khốn kiếp nhất để làm việc này. Hắn ghi các bí danh. Và hứa tiếp tục thí nghiệm nếu như mọi chuyện với tôi đều sẽ trôi chảy. Bọn khốn kiếp, mọi người sẽ biết chúng buôn bán Tổ quốc ra sao!

Trên đường cùng Dietrich ở quân y viện trở về, Weiss nghe hắn ca ngợi Gvozd:

- Đó là tên Ivan Nga chính cống, - Dietrich nói: - Nhẹ dạ, cả tin. Tôi cũng muốn có tên tay sai như vậy. Nhưng chân tay phải trọn vẹn cơ. Hắn còn nói với tôi về sự ngây thơ kiểu Nga của mình là sống một chân sẽ rẻ tiền hơn, vì chi phí cho giày dép ít đi một nửa. Tôi thật rất hồi hộp, vì hắn không giận dữ gì tôi cả. Và tôi đã tặng hắn một chai rượu rum.

Weiss nhìn chiếc gáy hẹp của Dietrich, chiếc cổ trắng trẻo của hắn, đôi vai gầy gò xương nhô ra của hắn, anh phải khó khăn lắm mới giữ được sự bình thản.

Nén được mình, anh suy nghĩ liên miên về Tikhon Lukich và về những con người cũng giống như Tikhon. Tại đây họ đã nhìn thấy ở Weiss một đại diện của chính quyền Xô Viết.

Còn những kẻ xứng đáng bị trừng phạt... thì không thể tránh khỏi bị trừng phạt. Trong một số trường, các nhân viên của Weiss đã học được kỹ thuật đặt kíp nổ cho lựu đạn và đạn phá tác động tức thời. Các nhóm phá hoại được trang bị các kíp nổ này đã bị nổ tung trước khi dùng vũ khí ở hậu phương Liên Xô.

Còn những điệp viên phá hoại bị quẳng sang hậu phương Liên Xô cùng với những giấy tờ giả mạo do Weiss hay người nào đó trong đội ngũ của anh bố trí đến một địa điểm nhất định những giấy tờ này sẽ được châm kim, và không phải chỉ có thế, bất kỳ người cán bộ tổ chức nào cũng mong muốn qua những công tác của Weiss và các đồng chí giúp việc của anh trong hồ sơ của cơ quan phản gián Xô Viết sẽ nhận được những tài liệu thật tỉ mỉ liên quan tới các điệp viên phá hoại này.

Còn khi kết nạp một người mới vào nhóm, như trường hợp Gvozd chẳng hạn, thì nhóm này phải nằm im một thời gian dài không hoạt động, phải đặt thuốc nổ an toàn vào những nơi và những lúc do các chiến sĩ tình báo chỉ bảo. Cả cái ban tham mưu tình báo rất phức tạp của Cục tình báo Đức đã phân tích nghiên cứu các bản báo cáo của nhóm. Những báo cáo này đã được các chiến sĩ tình báo kiểm

soát. Những bản báo cáo viết toàn tin giả mà từ đó mạng lưới bẫy cứ từ từ xiết chặt lại sẽ có ý nghĩa không kém sự tàn phá lạng lễ của cả một sư đoàn địch.

Các chiến sĩ tình báo đã có nhã ý cung cấp cho bọn gián điệp Cục tình báo Đức những tài liệu như thế này, những bản vẽ được chuẩn bị rất chu đáo do những công trình sư xuất sắc của Liên Xô phải tốn nhiều thì giờ vất óc suy nghĩ mới ra. Những tài liệu ghi chép, phần thép bọc xe tăng Xô Viết mới được chế tạo sao cho đáng tin cậy nhất và có tính kỹ thuật nghiêm ngặt nhất chứng minh loại thép này rất yếu, rất mỏng manh. Sau đó đạn phá tăng của Đức thay nhau nện tới tấp một cách cẩn thận và khi trúng đích vào đúng những phần này, nhưng lại không có kết quả.

Bảng liệt kê những tác phẩm của ngành tình báo Xô Viết có thể còn được kéo dài vô tận. Nhưng điểm đầu tiên, điểm xuất phát cho cả quá trình sáng tạo vô cùng phức tạp này lại là công trình của những người như Weiss.

Không phải lúc nào Weiss cũng được biết về kết quả cuối cùng những tác phẩm đầu tiên của mình. Nhưng anh biết rằng, bản tin đầu tiên mà chính xác sẽ là cơ sở cho việc khởi thảo các chiến dịch mà hàng trăm chuyên gia các ngành kiến thức khác nhau đều góp sức vào.

Weiss trao cho Knife, qua một trong những người cộng sự của anh ta, việc đặt liên hệ với ông già khắc dấu Babashkin đang làm giấy tờ giả mạo trong xưởng của “Ban tham mưu Valia”. Sau một tuần lễ, Knife báo cáo rằng thoát đầu ông già tỏ ra là một hạt dẻ cứng. Lão trả lời như chửi vào mặt:

- Tôi là cái gì? Tôi chỉ làm giấy tờ giả mạo cho những kẻ lừa dối. Còn cả đời tôi chỉ đi chữa đồng hồ của các hãng nước ngoài khác nhau cho mọi người. Tôi cho rằng, không có đồng hồ của Liên Xô tôi cũng chẳng sao. Có thể sửa chữa những cái đó. Nhưng chúng ta cũng đang sản xuất ra đại bác và máy bay của mình. Tôi đã xét tới

sự kiện đó và làm công việc sửa chữa những đồ vật cũ, hỏng. Thế còn những đại bác và máy bay của ta ở đâu mà để cho bọn Đức mang đại bác, máy bay và cả đồng hồ của chúng, những thứ, xin nói thật chứ, còn tồi hơn cả loại Moser, tôi không nói đến P. Buhr, sang chiếm hết các thành phố của ta, bắt hết người của ta như anh chẳng rõ rồi đấy sao?

Và điều đó làm tôi ngạc nhiên và giận chính quyền Xô Viết hơn là giận viên thanh tra tài chính trong thời gian chính sách kinh tế mới đã đánh thuế tôi như một ông chủ xí nghiệp cơ khí. Còn cái xưởng máy của tôi chỉ gồm có một chiếc máy tiện con để tiện các trục đồng hồ mà có đặt nó vào chiếc hộp đựng đầu mẫu thuốc lá cũng được.

Suốt cả đời mình, tôi đã từ chối mọi đơn đặt hàng bất kỳ thứ “hàng giả” nào. Thế mà bây giờ tôi trở thành tên lưu manh chuyên nghiệp làm “đồ giả” cho bọn ăn cướp. Tôi đang lừa dối chính quyền Xô Viết và trung thực phục vụ bọn Đức để lấy tiền công, kéo dài cuộc sống của mình như sở hữu riêng của tôi. Vì thế đừng có lừa dối đầu óc và lương tâm tôi nữa.

Nhưng dần dần ông già cũng dụi đi.

Việc tìm kiếm con gái Babashkin và người anh em họ xa của lão - cũng là một ông già - đòi hỏi ở các chiến sĩ tình báo nhiều công sức. Và hai người này cũng viết thư cho Babashkin đầy công phẫn và khinh bỉ.

Theo đề nghị của một trong số các cộng tác viên của Knife, sau khi đọc xong bức thư này, lão đặt bức thư trên chiếc đèn cò, lão thổi tàn bay tung tóe rồi hỏi một cách tự nhiên:

- Này đồng chí, vậy vấn đề ra sao? Tôi có thể làm lợi gì cho các đồng chí được?

Từ hôm đó trở đi, tất cả mọi giấy tờ qua đôi tay kỹ xảo của người thợ khắc đều trở thành những chứng cứ rõ ràng nhất chống lại những kẻ sử dụng chúng.

Bốn Mười Sáu

Trong những ngày này, Weiss thường xuyên đến thăm nhà nam tước phu nhân và sung sướng vì sức khỏe của Olga khá lên trông thấy. Theo lệnh của Weiss cô đã chiếm được cảm tình của mẹ già bằng sự khiêm tốn và biết ơn của mình.

Weiss cũng đã gặp gỡ cả với ngài Schmidt. Anh đặc biệt chú ý đến hấn sau khi Elsa cho biết rằng theo các kết quả thăm hỏi của chị thì thương gia Schmidt không có một phòng buôn bán nào ở Hamburg cả. Hấn cũng không có tên trong danh sách đặt điện thoại dài hạn.

Các bạn Ba Lan báo cho Elsa biết rằng tên địa chủ - mà hiện nay Schmidt đang ở nhà hấn và được tiếp đãi nồng hậu - có liên hệ với các giới chính khách hải ngoại của Ba Lan ở London và họ hàng của hấn hiện đang ở lại đây, có khả năng, Schmidt là điệp viên của chính phủ này.

Weiss trao cho Zubov nhiệm vụ theo dõi Schmidt, còn Elsa thì anh đề nghị trao đổi với anh về bản tin có liên quan đến liên quan đến việc sản xuất sản phẩm tổng hợp mới của Đức. Elsa sẽ nhận các tin tức về chất này để chuyển cho Trung tâm ở những người mà Weiss chưa biết. Các tin tức của Zubov đến tương đối nhanh. Một người trong nhóm của Zubov đã bắt được hòm thư mật của Schmidt. Hấn chuyển tin tức cho một nhân vật tin cậy. Các giấy tờ này được chụp ảnh, và trong đó Weiss tìm thấy một bức thư nhỏ chứng minh mối liên hệ trực tiếp của viên lãnh sự Anh với Gerd.

Và thế là có được các tài liệu này, Weiss quyết định đến thăm ngài thương gia Hamburg đáng kính.

Việc anh đến làm Schmidt rất vui. Thực ra thì hẳn định giấu niềm vui của mình bằng cách uể oải chào Weiss bằng các động tác lười nhác như là hẳn đang say sưa nghỉ thoải mái và khách đã đánh thức hẳn. Nhưng trong phòng khói thuốc sặc sụa. Trên mẫu xì gà trong hộp gạt tàn thuốc lá còn đang bốc khói, còn trên chiếc bàn làm việc thì Schmidt vừa vội vã quẳng chiếc áo khoác tằm lên. Đôi mắt hẳn sốt lóa lên và lòng trắng hơi hồng lên như người vừa trải qua một đêm mất ngủ.

Schmidt bắt đầu đun ấm cà phê bằng đèn cồn, đặt cô nhắc và rượu trắng Đức lên bàn. Ngả người lên ghế bành, và đặt chân lên ghế tựa xong, hẳn đề nghị Weiss cũng làm theo hẳn, bởi vì, như hẳn nói: “Những người Hy Lạp cổ đại rất coi trọng kiểu nằm ăn”.

Weiss hỏi rằng Schmidt có nhớ Hamburg không.

- Tôi đang lo ngại về phòng thương mại của mình.
- Công việc của ông có lớn lắm không?
- Tôi chưa bao giờ muốn làm giàu, chỉ muốn độc lập về tài chính thôi. - Schmidt trả lời loanh quanh.
- Chắc rằng điều này cũng hay đấy, phải có nhiều tiền?
- Thế ông chưa bao giờ thử à?
- Tôi đang định thử xem sao.
- Bằng cách nào?
- Ông sẽ nói sao, nếu như sẽ giúp ông một việc nhỏ thay cho bạn tôi?

Schmidt ngờ vực ngược lông mày:

- Một việc nhỏ.

- Nhưng rất quý giá.

- Đúng là “rất” chứ?

- Bạn tôi, người mà tôi đề nghị giúp ông một việc gì đó, nói với tôi rằng sự giúp đỡ sẽ rất giá trị.

- Nhưng ông đã chẳng nói với tôi rằng, ông muốn giúp tôi một việc nhỏ?

- Ô, ông lại nghĩ thế, - Weiss trích thượng nói: - Vậy thì xin mời: bạn tôi chuyển tới ông rằng ngành an ninh vô cùng chú ý tới những người trong thời kỳ chiến tranh chỉ chú ý đến các phát minh quốc phòng.

- Bạn ông nói thế?

Weiss nói về qua loa đại khái:

- Bạn tôi có chức vụ không lớn lắm, vì vậy tôi cho phép mình không trích dẫn ý kiến anh ta nguyên văn từng từ.

- Bạn ông đang làm gì?

- Nếu điều đó làm ông đáng chú ý thì ông sẽ có khả năng gặp riêng bạn tôi.

- Ở đâu?

- Tất cả chuyện đó thuộc vào vấn đề, ông sẽ đánh giá sự giúp đỡ của bạn tôi thế nào!

- Này, anh thanh niên! Xin hãy nghe đây! - Schmidt nói, - hãy bỏ các chuyện dọa dẫm tố giác tôi bằng người bạn của anh đi! Đồng thời chuyển lời cho bạn anh rằng “Nếu ông ta làm việc ở Gestapo,” - thượng gia Schmidt đang thu thập các mảnh báo cắt của Đức về

các nhà phát minh yêu nước, và về những điều tôi đã nhắc tới trong câu chuyện giữa tôi và anh đã được đăng trong tờ báo “Das Reich”. Anh làm được chứ?

- Tất nhiên - Weiss nói. Và cất giọng phấn khởi: - Thưa ngài Schmidt, xin cho phép cạn cốc chúc mừng thành tích của ngài! - Chân thành nói thêm: - Cuối cùng thì tôi rất sung sướng là ngài đã thủ tiêu mọi bóng đen những ngờ vực của tôi.

- Ngờ vực ở điều gì?

- Ngài hãy tưởng tượng xem, - hồn nhiên mỉm cười, Weiss nói: - Tôi đã nghĩ rằng ngài là điệp viên của Anh.

Ngả người ra trên ghế bành, Schmidt cười vang lên đến nỗi chiếc bụng đầy mỡ của hắn rung lên dưới làn áo vest đen.

- Ôi, trời ơi! - Schmidt rên rỉ, - Tôi là gián điệp Anh! - Dừng lại thở rồi buồn rầu nói: - Đối với một nhân viên Cục tình báo Đức, sự suy nghĩ viển vông kiểu này, và tôi có thể nói, rất không có cơ sở, thật là một sai sót nghiêm trọng.

- Nhưng tôi tin rằng trường hợp sai sót hài hước này sẽ chỉ ở trong chúng ta?

- Thôi được, mặc xác anh, tôi hứa với anh như một vật kỷ niệm về lão già Schmidt. - Hắn chạm cốc với Weiss. - Dù sao anh cũng là một thanh niên đáng yêu. Đáng yêu vì sự cởi mở. Và tôi có thể thêm vào - vì lòng dũng cảm.

- Tại sao lại dũng cảm?

- Chứ sao nữa! Đến chỗ gián điệp Anh và tuyên bố rằng ông ta là gián điệp Anh.

Weiss nhếch mép cười tinh quái.

- Thế thì ở đây ông nhầm rồi, thưa ông Schmidt. Ông không chú ý đến việc là lúc nào tôi cũng để một tay trong túi. Và trong đó tôi có...
- Và Weiss đắc thắng để khẩu "Sauer" lên bàn.

Schmidt bắt đầu khâm phục.

- Không, điều đó thật đặc biệt! Tức là tôi đã để tính mạng treo trên sợi tóc? - Hấn thú nhận: - Mà ông biết không chuyện đó còn chưa bao giờ xảy ra với tôi.

- Làm thế nào được... - Weiss ngượng nghịu nói: - Phải cảnh giác thôi.

- Đúng, - Schmidt đồng ý. - Bây giờ thì tôi đã thấy ông không phải là người ngây thơ như vậy. - Nâng cốc: - Chúc sức khỏe ông!

Sau đó họ bịa ít chuyện về nam tước phu nhân.

- Phu nhân lo lắng về những người chủ cũ trang trại của bà ta lại nhập quốc tịch Anh. - Weiss nói, - Sợ rằng, nếu Đức không thắng Anh thì những chủ thực sự của trang trại sẽ có lúc bị đưa ra tòa.

- Nhưng tạm thời bà ta đoán rằng, - Schmidt mỉm cười phản đối, - không quân Anh, như ông biết đấy. Không ném bom vào các tài sản riêng của mình ở nước ngoài.

- Điều đó tôi chưa được biết, - Weiss nói. - Ông biết điều đó.

Nhưng Schmidt không muốn coi lời anh nói có ý nghĩ gì.

- Tôi coi trọng việc hùn tiền mình vào các phát minh mới, - hấn nói: - Dễ mang theo. Và vững chắc như ngoại tệ đứng giá.

- Nhân tiện, - Weiss nói. - Dù sao tôi cũng mang đến cho ông cái gì đây. Có lẽ đó không phải là cái mảnh cắt trong báo.

- Thật à? - Schmidt lười nhác kéo dài giọng - Hãy đưa xem nào, kỳ lạ đấy.

Weiss rút trong túi áo khoác phong giầy nhận được ở Elsa và đưa cho Schmidt.

Hắn cắm đầu vào đọc.

Weiss để nguyên súng trên bàn, đứng dậy đi lại trong phòng, anh kéo rèm ra, ngoài vườn trời đã tối. Ở tầng dưới chỉ có một cửa sổ sáng ánh đèn và ánh sáng này dội xuống con đường cát nhỏ.

- Hãy nghe đây, ông nhân viên Cục tình báo Đức! Ông đã đem đến cho tôi những tài liệu rất quan trọng về các phát minh quân sự, vì dự kiến rằng tôi là tình báo Anh. Điều đó có nghĩa gì?

- Đúng, ông không phải là tình báo, - ngoảnh lại nhìn hắn qua vai mình. Weiss đáp. - Tôi đã cho nhà công nghiệp Đức kính xem những tài liệu này rồi.

- Nói láo.

Schmidt vẫn đứng, đặt tay lên súng lục của Weiss. Và mặc dù nói bằng giọng căm tức nhưng nét mặt căng thẳng của hắn nói lên về chiến thắng hơn là về căm tức.

- Thôi được, - Weiss nói giảng hòa - Tôi muốn làm ơn cho ông. Còn bây giờ trả giấy cho tôi. Và ta sẽ uống - Anh tiến lại bên bàn.

- Không. - Schmidt nói - Mọi chuyện sẽ không thế.

- Vậy thế nào?

- Tôi đoạt được giấy tờ của anh và sẽ trả cho anh tiền bằng Anh. - Cát giọng ra lệnh: - Hãy ngồi xuống ghế kia và viết giấy biên nhận.

- Thì tất nhiên rồi, - Weiss nói. - Tôi đã chuẩn bị xong. - Anh ngồi xuống bên bàn và hơi quay người lại. - Nhưng tôi hy vọng, khoản tiền sẽ bốn đấu chứ?

- Viết đi, - Schmidt nhắc lại, và đọc: “Tôi, người nào đó, đã nhận một nghìn bảng Anh vì bản tin chuyển cho Cục tình báo Anh”. Và ghi ngày tháng hôm nay bên cạnh chữ ký của mình.

- Câu chuyện đùa mới ngốc nghếch làm sao cơ chứ? - Weiss lâu lâu nói.

- Viết đi! - Schmidt lại nhắc, đứng lại phía sau lưng Weiss, tì nòng súng “Sauer” vào gáy anh.

- Đừng có đề thế, đau tôi.

Schmidt tin rằng Weiss đã thi hành chính xác mọi yêu cầu của hắn, bèn chỉ súng lục sang bàn thức ăn:

- Thôi, bây giờ anh có thể ngồi sang kia và nâng cốc mừng thắng lợi chung của tôi và anh.

Weiss ngoan ngoãn phục tùng và, tay run lập cập lúc rút đầy cốc cho mình, anh làm đổ cả mấy giọt cognac xuống khăn bàn.

- Xin đủ cái trò nhút nhát ấy đi! - Schmidt khinh miệt nói. - Bây giờ thì đã muộn rồi. Có sợ hãi thì phải sớm hơn, trước khi anh quyết định đến gặp tôi cơ.

- Tôi hiểu, - Weiss ngã lòng nói lúng búng, ngược đôi mắt thiếu não buồn rầu nhìn Schmidt. - Tôi đang ở trong tay ông.

- Đây, bây giờ thì anh thật là người thông minh. Nghĩa là còn chưa mất khả năng suy nghĩ. Và bây giờ hãy nghe đây và nhớ lấy.

Schmidt thông báo tỉ mỉ và chính xác cho Weiss bằng giọng ông thầy, nhiệm vụ của hắn là gì. Khi hắn nói xong Weiss hỏi có phần chán ngán:

- Và tất cả chỉ có thế?

- Phải.

- Và chỉ thế mà ông được quẳng sang đây?

- Thôi, đó không phải việc tôi với anh bàn luận.

Weiss đứng thẳng người. Mặt anh trở nên đanh thép. Và bỗng nhiên anh ra lệnh cho Schmidt:

- Thôi, ngồi xuống! Và hãy thôi cái trò vung vẩy trước mặt tôi khẩu súng không đạn. - Anh rút túi lấy ra khẩu súng lục thứ hai. - Còn khẩu này, - anh nói - mới đủ bộ. Và khi bắn không kêu to nếu như ông để ý đến hệ thống giảm âm. Cũng hãng sản xuất "Sauer", nhưng nhằm nhiệm vụ đặc biệt, không phải cho mặt trận - Anh khẽ mắng: - Không tốt ông bạn ạ, ở đó ông thế nào... Có lẽ, làm việc lâu rồi, và bỗng nhiên, kết thúc đáng buồn thế này. Ông có vợ con, họ hàng chứ? Sao lại im lặng? - Anh khóa móc tay vào đôi tay duỗi ra của Schmidt. Rồi giải thích - Đó là nhằm các mục đích bảo vệ sinh mệnh của ông thôi. Nhỡ ông sẽ cắn vỡ ống thuốc độc và lìa về thế giới bên kia, làm mất những tang chứng quý giá của chúng tôi.

Schmidt im lặng. Weiss trối hấn vào lưng chiếc ghế bành nặng, khóa cửa lại và bắt đầu khám xét cẩn thận từng ly từng tí một trong căn phòng.

Nét mặt Schmidt trở nên xám xịt, thái dương tuôn ra những giọt mồ hôi. Weiss rót cognac, cầm cho hấn uống rồi hỏi:

- Tại sao ông lại không bình tĩnh thế? Vì người Anh nổi danh về thái độ lãnh đạm của mình cơ mà. Ông thật đang làm tôi vỡ mộng rồi.

Anh chẳng tốn công lắm cũng tìm ra chiếc đài phát thanh kiểu Anh trong tủ sách. Sau khi xem xét chiếc đài, anh chuyển sang chiếc bút thuốc lá của Schmidt. Anh cẩn thận bẻ gãy từng điều xì gà một và trong một điều anh tìm thấy tờ giấy mật mã mỏng. Sau đó ngồi xuống cầm lấy quyển kinh thánh và chú ý lật từng trang. Trên từng dòng lời hát kinh có các vết nhấp nhô trên giấy rất khó nhận ra. Anh nói giọng quở mắng:

- Dù thế nào ông cũng là kẻ bảo thủ. Tại sao ông lại dùng chữ thánh làm mặt mã.

Anh mở vali của Schmidt. Lấy đôi giày cao cổ mới đế bằng cao su dày ra, anh ngửi rồi lấy ngón tay ấn vào, khen ngợi:

- Thế là nó đây rồi, cái chất nỏ bằng sơn nổi tiếng của các ông đây rồi. Khôn ngoan thật. Phương pháp giữ gìn thế này là chuyện mới đây. - Và lại tiến về phía tủ sách. Giữa các trang sách có kẹp các công trái Anh loại nhiều tiền. Cuối cùng thì Schmidt mở mồm:

- Hãy cầm lấy tiền cho bản thân. Tôi cho rằng anh đã kiếm được chúng đấy.

- Ông cứ bình tĩnh, tôi không quên đâu. - Weiss nói. Rồi ngòl đối diện với Schmidt, anh hỏi, mắt nhìn về thử thách: - Muốn uống rượu nữa chứ?

Schmidt gật đầu.

Weiss rót nửa cốc con. Schmidt nhếch mép cười.

- Sao anh lại tiếc không cho tôi, cognac của tôi chứ.

- Tôi không muốn ông say khướt, - Và hỏi về thành thạo: - sẽ cho các tài liệu cần thiết về bản thân ông chứ?

- Không - Schmidt cắt ngang.

- Tức là ông coi việc diễn thuyết trong giảng đường, nơi người ta đã nhào luyện ông bằng tất cả các phương pháp để đạt được là tốt hơn chứ gì?

- Tôi coi là như thế.

- Thì dù sao ông cũng sẽ nói chứ?

- Không.

- Ông còn chưa biết, chúng tôi có những phương pháp công hiệu như thế nào...

- Tôi sẽ chết có danh dự, như một sĩ quan quân đội của Hoàng đế.

- Sĩ quan gì ở đó kia chứ! Một điệp viên quèn. Hơn nữa, chúng tôi cũng không cho ông chết sớm như vậy đâu. Chúng tôi có những thầy thuốc xuất sắc; họ sẽ quan tâm đến việc kéo dài tối đa sự tồn tại của ông dù thịt xương và một số bộ máy cơ thể ông có ở trong tình trạng trái tự nhiên thế nào đi nữa.

- Té ra anh là một tay hiểu biết nhiều.

- Ông có thể không nghi ngờ, là những người hiểu biết xuất sắc công việc này sẽ giải quyết việc ông.

Schmidt mệt nhọc thở, nhưng không thốt một lời.

Weiss nói giọng hòa giải:

- Hãy nghe đây, cuối cùng, ơn trả ơn. Ông sẽ không báo cho người của chúng tôi là ông có bao nhiêu tiền mặt. Còn đáp lại sự khiêm tốn đó của ông, tôi sẽ báo về cái chết của ông theo địa chỉ ông cho biết và vì tôn kính lòng kiên cường của ông tôi sẽ ghi dấu: Đã hy sinh có phẩm giá. Như thế chắc ông hài lòng.

- Thôi được, - Schmidt đồng ý. - Hãy nhớ lấy Wilson, Douglas, Manchester Zeit Hill, một trăm mười tám, bà En Douglas. Xin nói rõ thêm: Đó là mẹ tôi.

- Ông không có ai ruột thịt nữa à?

- Những người làm nghề của tôi không gánh nặng chuyện vợ con. Làm thế thật như là ích kỷ.

- Mà ông dường như là người có lương tâm đấy!

- Thú vị thật, ông sẽ nói sao nếu như ở vào địa vị của tôi?

- Phải, - Weiss đồng ý. - Chính tôi cũng thấy thích nếu được biết thì lúc đó tôi nói gì với ông.

- Chúng ta sẽ không thay đổi địa vị chứ? - Douglas đề nghị về hài hước.

- Tôi cho là tôi sẽ còn có khả năng đó.

- Xin chúc cho nó chóng thực hiện. - Douglas lầu bầu.

- Khi ông bị xử tử, mẹ ông sẽ được nhận tiền trợ cấp chứ?

- Vị tất đã được, - Douglas cau có nói. - Nhưng dù sao thì cũng không nhanh chóng đâu. Vì Cục tình báo Đức sẽ không gửi giấy báo tử chính thức về tôi. Còn những chỉ huy Cục tình báo Anh trong khi chưa nhận được những tin chính xác sẽ có cơ sở cho rằng, sau khi thất bại tôi đã mua cho mình cái sống bằng giá phản bội.

- Thế tại sao ông không thực sự đi sang thông đồng với chúng tôi?

- Tôi là người Anh.

- Còn chúng tôi là người Đức.

- Các ông là phát xít.

- Còn ông là người dân chủ?

- Tôi không mong muốn bàn luận với ông điều liên quan đến nhân dân tôi.

- Và trong suốt thời gian dài, khi người ta sẽ biến ông thành khúc bít tết đẫm máu, ông cũng sẽ cho rằng khúc bít tết này loại ngoại hạng, vì nó làm bằng thịt một người Anh chắc?

- Anh phải biết, - Douglas tức giận nói, - tôi đã gây việc ba hoa với anh rồi. Hãy gọi các điệp viên của anh đến.

- Tôi không cần ông khuyên. - Weiss nói. - Và ông hãy mừng là tạm thời ông còn có khả năng ngăn ngừa ngài trên chiếc ghế bành thoải mái.

- Phải, tôi có nghe nói, là các ông bắt tù nhân ngài lên các chai đựng sâm banh, như là hồi nào dân châu Á bắt tù nhân ngài lên cốc nhón.

- Ông có thể đề nghị để đổi với ông, các chai đựng sâm banh Pháp thay bằng các chai đựng whisky Anh được đấy.

- Sao anh cứ kéo dài làm gì? Anh còn muốn gì ở tôi? - Douglas giận dữ kêu lên.

- Tôi muốn biết mục đích ông có mặt ở đây. - Và Weiss đề nghị: - Ta hãy bình tĩnh nói chuyện. - Đưa xì gà vào mồm Douglas, anh bật lửa. Dừng lại đôi chút, anh nói: - Khi ông mong muốn tuyển lựa tôi, tôi sẽ nói bằng phương pháp rất tầm thường, thì rõ ràng tài liệu kỹ thuật sản xuất các chất tổng hợp mới ở một trong các xí nghiệp hóa học Auschwitz làm ông chú ý. Đúng thế không?

- Đúng, tôi nhận chỉ thị tối quan trọng: đoạt bằng được ở đây tài liệu kỹ thuật, thế thôi, và không làm gì khác nữa.

- Vì đó là chiến dịch phức tạp, và chính phe ông sẽ phải trả giá không rẻ.

- Tức là tài liệu đáng giá đó. Còn tôi thì người ta hứa là sẽ trả cho các tài liệu của hãng "Farben" một món tiền rất lớn, có thể thôi. Anh rõ chứ?

Sau một phút im lặng, Douglas buồn rầu nói:

- Tôi thật chưa bao giờ lại ở vào địa vị ngốc nghếch như thế này. Chà, giá như tôi có thể bán chết được anh để không có nhân chứng về vụ làm lẩn đáng buồn trong tiểu sử đời tôi.

- Ông trọng danh dự đến thế kia à?

- Tôi là người nhà nghề. Tôi có khái niệm riêng về danh dự.
- Gây vụ giết người để giữ bí mật ý kiến của một tình báo lỗi lạc?
- Sao lại lỗ mãng như vậy? Chỉ loại trừ thôi. - Hấn hỏi: - Chắc rằng anh đến đây không phải chỉ có một mình?
- Tất nhiên. Tôi đã áp dụng các biện pháp để ông cảm thấy hoàn toàn được an toàn đối với tôi.
- Và anh không coi việc thủ tiêu tôi là hợp lý?
- Ô, ông nói lạ! - Weiss trách nhẹ: - Lẽ nào có thể đa nghi như vậy? - Anh đề nghị: - Nếu ông có tâm trạng quá căng thẳng như vậy thì thôi ta vĩnh biệt nhau ngay bây giờ vậy.

Douglas dao động.

- Và ông sẽ chia tay tôi chỉ đơn giản như vậy?
- Nhưng vì đúng là ông đang làm việc ở đây không để làm hại người Đức chúng tôi, mà để mang lợi ích cho các công ty của mình đang lưu ý đến các phát sinh của Đức. Ông hầu như không có hại. Tạm thời tôi sẽ để ông được yên. Nhưng, có khả năng, ông sẽ còn có lợi cho tôi. Hãy ngồi yên, tôi sẽ mở khóa tay cho ông. Không được cử động cơ thể vô ích. Hãy nhớ là ông đang ở trong tay tôi.

Một lát sau Weiss ra khỏi thì cửa đóng lại.

Ngày hôm sau Weiss được biết là ngài Schmidt cấp tốc bỏ Warsaw đi rồi! Đúng là các việc khẩn cấp của công ty gọi ông ta về.

Bốn Mười Bảy

Thời gian cuối cùng này Elsa trông vô cùng tiều tụy: gầy đi và hốc hác. Bây giờ mỗi ngày chị phải biểu diễn hai lần buổi tối, đó là sự tiêu hao thể lực không nhỏ.

Còn về Zubov thì chị chỉ báo cáo cho Weiss những gì trực tiếp liên quan đến công tác. Theo sự gắng gượng mà chị thể hiện khi nói về Zubov theo nét mặt buồn rầu của chị, Weiss nhận thấy chính những quan hệ mà Zubov gắn bó với Brigitte theo chỉ thị của Elsa đang gây cho Elsa cái đau đớn về tình cảm.

Sau khi từ giả tiệm nhẩy, Zubov mất bộ giáp sắt giải phóng anh khỏi nhiệm vụ quân sự cũng như các nghệ sĩ khác có nghĩa vụ “giữ được trong nhân dân có tâm trạng tốt”, - trong thông tư của Goebbels đã nói thế. Nhưng nhờ có mối quan hệ với Brigitte, Zubov kiếm được chức thanh tra luyện tập thể lực trong các tổ chức “Đoàn thanh niên Hitler”. Còn gần đây anh đang tính toán điều gì đó to lớn hơn.

Zubov phàn nàn với Elsa rằng Brigitte rất hay ghen. Đêm đêm anh thường đi khỏi nhà để cùng với các đồng chí mới của mình, trong đó có năm người Ba Lan, một người Đức, hai Tiệp Khắc và một Hungaria, với quốc tế này, như anh nói “còn xa” mới được “thở bằng không khí trong lành”. Bởi vì ở đó, nơi khói lửa các đám cháy trên kho nhiên liệu, bụi đất mù mịt vì tiếng nổ trong các kho đạn dược và đám cháy ở đó. Thở đâu dễ dàng.

Gần sáng Zubov trở về thì Brigitte suốt đêm không ngủ vì chờ đợi lo lắng, bằng khówek mắt ghen tuông tìm trên nét mặt anh những dấu vết

của son bôi môi, và người quần áo đầy bụi bặm của anh, sợ hãi phải tìm thấy mùi nước hoa của kẻ khác.

Sự ghen tuông chân thành này của Brigitte không làm Zubov khổ sở cho lắm, đúng hơn, có thể nói lại còn làm tăng niềm tự ái nam giới của anh.

Trong các cuộc gặp gỡ Elsa - anh thường cho Elsa là người nắm được mọi cái tinh tế của tiếng Đức - anh thành thạo nắm ngay lấy những từ mới trong ngôn ngữ của chị, chăm chú nhắc lại các từ này và nhớ lấy. Anh không nhận thấy rằng những giờ học tiếng Đức như thế này làm cho Elsa đau đớn.

Khi Elsa khinh bỉ đã động đến cô gái Đức của anh, Zubov phản đối:

- Không, Elsa biết đấy, cô ta cũng không đến nỗi nào. Lão già đại tá của cô ta nguyên là một tên hèn mạt, coi cô ta như một con búp bê không tâm hồn và bắt ép làm đủ mọi điều dâm tị.

- Im ngay! - Elsa tuyệt vọng đề nghị. - Em không muốn nghe những điều đó.

- Tại sao lại thế? Em phải biết tất cả về cái xã hội này. - Zubov phản đối. - Mà thực ra Brigitte cũng rất khá. Chưa kịp học xong trung học đã bị ép đi lấy chồng. Elsa biết không, đôi khi mình chỉ thấy thương cô ta.

- Lại thế nữa! - Elsa nổi giận nói. - Chỉ còn chút nữa là anh sẽ trở thành người chồng kiểu mẫu của một mục phát xít đấy.

- Nhưng cô ta đâu phải là phát xít. Cô ta là người tốt và hơi bất hạnh. Nhưng bây giờ, có lẽ đã hạnh phúc rồi. Thậm chí mình còn tin rằng cô ta sẽ đau xót thực sự nếu sắp tới lại bị góa bụa.

- Tức là mục ta yêu anh?

- Vấn đề đâu ở đó. Chính tự mình cũng không ngờ. - Zubov nhún đôi vai hộ pháp của mình. Nét mặt của anh trở nên lúng túng.

- Hình như anh đã hoàn toàn bị tư sản hóa với mẹ ta rồi. - Elsa cảm giận nói. - Mẹ ta sẽ phát huy các khả năng quý tộc của anh.

- Đâu có, cô ta là một phụ nữ tốt, - Zubov chống đỡ. - Chỉ vì trong cuộc sống cô ta đã không gặp may. Và cô ta không phải loại tiểu thư quý tộc như vậy. Cô ta đề nghị với tôi “Chúng ta sẽ chạy sang Thụy Sĩ và sẽ sống ở đó trong một làng miền núi xa cách cả thế giới...”

- Bên người yêu thì trong túp lều cũng là thiên đường, - Elsa cắt lời anh.

Zubov dăm chiêu nói:

- Thực ra, hiện giờ chẳng hiểu sao tôi bắt đầu có quan hệ tốt với cô ta. Elsa có hiểu không, gần đây tôi nhận thấy rằng cô ta ngấm ngấm khóc vì lo cho tôi. Vì sao thế? Bám thì tôi có bám, vì bỗng nhiên cô ta hiểu ra. Cô ta quỳ xuống và van xin tôi tha lỗi cho cô ta. Thế là tôi nghĩ mình đã bị bao phủ trong cái gì đó và cô ta đã nói lộ tôi ra rồi. Nhưng té ra, thật tức cười, ông cụ kỵ nào đó của cô ta là con một bà không phải là người Aryan. Và thế là cô ta thú nhận. Điều này cô ta đã giấu ngay cả khi xưng tội.

- Tức là mẹ ta đã dành cho anh niềm tin đặc biệt?

- Sao nữa? Cô ta là người đàn bà đứng đắn. Không muốn lừa dối tôi, vì rằng theo lời cô ta, tôi là một người Aryan kiểu mẫu, thuần chủng nhất.

- Thế thì anh làm trò gì ở đó?

- Nhưng mà tôi là chồng cô ta cơ mà, chính những hậu quả là từ đó mà ra. Đây chỉ có thể thôi.

- Mê rồi à?

- Sao cô lại nói như vậy? - Zubov phản đối. - Trước hết chính Elsa đã sai tôi làm. Thứ hai, tôi nhắc lại, hiện giờ tôi có quan hệ thực sự với cô ta. Còn thứ ba, nhờ địa vị an toàn của tôi, tôi có thể hoạt động tích cực hơn. Cùng với anh bạn Hungaria tên là Antal Shimon, người thành phố Pecs, nguyên là thợ mỏ, tôi đã thảo ra kế hoạch nhỏ cho các chiến dịch ở các mỏ Fürstengruben thuộc ngoại vi Auschwitz. Ở đó có những nguyên liệu cần thiết cho "Farben". Có thể dùng nước lũ làm ngập chìm cái gì đó, và làm nổ tung cái gì đó.

- Còn đêm đêm anh vẫn tiếp tục việc khủng bố đơn độc đấy chứ?

- Anh bạn Tiệp Khắc Jan Shishka tỏ ra là một xạ thủ xuất sắc.

- Còn anh?

Zubov nhếch mép cười:

- Một nhà thể thao nghiệp dư. Mới đây tôi biểu diễn trong câu lạc bộ điền kinh nữ. Em có biết tên tiểu đội trưởng Gestapo không? Nguyên vô địch Munich về môn vật. Em thử tưởng tượng xem, vút một cái qua vai, tôi quẳng hấn lăn ra thảm đến nỗi hấn bị gãy một chân, bây giờ đang nằm ở quân y viện. Và tôi đã gửi cho vợ hấn một món tiền, để bằng hành động nhân đạo này xứng đáng với ý kiến tốt của dân địa phương ở đây.

- Còn vụ nổ các máy bay ném bom trong không?

- Chuyện đó ngoài ý muốn của tôi, Weiss thu thập được qua các chuyên gia của anh ấy ở trong trường những ống thuốc nổ khi bị rung. Hòm đựng ngòi nổ được đồng chí của tôi là một lái xe người Đức chở từ bãi để ô tô đến kho chứa ô tô. Và chỉ có thế, Elsa thấy đấy, kỹ thuật của chúng ta cũng không dẫn bọn giặc nhà trời của Hitler đến bước đường cùng. Một số tên còn kịp nhảy dù xuống đất và chờ kết thúc chiến tranh bằng cơm gạo Xô Viết.

- Thế có lúc nào đó anh nghĩ đến em không? Dù sao thì em cũng là bạn thân của anh, và ở đây cuộc sống không ngọt bùi gì. - Bỗng

nhiên Elsa hỏi.

Zubov lúng túng rồi bất đắc dĩ nói lâu bầu:

- Mình cố gắng không nghĩ.

- Vì sao?

- Vì mình không thể nào làm cho cuộc sống của Elsa nhẹ nhàng hơn được.

- Thế mà em vẫn nghĩ đến anh. - Elsa nói nhanh, - và nghĩ nhiều về anh.

- Vô ích, - Zubov phản đối. - Bây giờ mình đã bắt đầu hoạt động khéo léo, cẩn thận rồi. Và hơn nữa, ở đây mình lại có cái “nóc che” bảo đảm.

- Cùng với mục tình nhân Đức này...

Zubov ngẩng đầu và nhìn vào mắt Elsa, anh nói nghiêm trang:

- Đối với tôi, cô ta là một con người. Và nếu muốn biết, tôi chịu ơn cô ta nhiều cái...

- Chứ sao nữa! - Elsa nhếch mép cười. - Không thể chớp mắt được khi mà chàng tình nhân của mục còn chưa muốn trở về và kể lại cho mục tất cả những lời triu mến mà tôi đã dạy anh ta.

- Chứ sao? - Zubov nói. - Những lời tốt đẹp chân thành...

- Thôi được, - Elsa nói rồi đứng dậy. Ra lệnh: - Đi đi! Và từ nay chỉ đến đây trong những trường hợp cần thiết nhất.

- Nhưng dù sao anh cũng luôn luôn nhớ Elsa... - Zubov lâu bầu nói.
- Em biết đấy, sống một mình lâu không gặp một người Xô Viết nào thật nặng nề! Anh thậm chí gây hấn đi nếu lâu không nhìn thấy Elsa.

- Điều đó cũng dễ thấy thôi! - Elsa buông giọng độc ác. Và sau khi lạnh nhạt bắt tay Zubov, cô khuyên nhủ: - Anh biết đấy, dù sao cũng phải giữ mình! - Và thì thầm nói thêm: - Dù cho chỉ để phu nhân của anh không bị góa bụa lần nữa.

Zubov bỏ đi nhưng bụng còn thắc mắc không hiểu tại sao gần đây Elsa đối xử với anh trở nên kỳ lạ như vậy: hay gây gổ, dễ hờn giận và đồng thời có vẻ đau khổ thâm kín thế nào đó.

Anh có cảm tình đặc biệt với Elsa sau khi chị đã liều mạng cứu được anh thoát khỏi sự theo dõi của Gestapo và biến anh thành người cùng cặp của mình trong nhà hát nhạc nhẹ. Nhưng giao thiệp với người đàn bà trẻ tuổi và chỉ yêu những hành động tốt đẹp của chị thì đó lại không thuộc đặc tính của Zubov. Vì vậy, lần nào cũng thế, khi họ luyện tập tiết mục hai người, khi đỡ Elsa lúc chị quay lộn người trên không trung, Zubov lại miễn cưỡng buông chị ra không ôm nữa. Và một lần khi Elsa cho anh một cái tát tối tăm mặt mũi, anh đành phải thú nhận rằng anh chịu khuất phục miếng đòn đáng nhớ này chỉ vì là Elsa cao hơn anh về địa vị công tác và anh phải phục tùng vô điều kiện quy chế quân đội. Đúng, trong quân đội Xô Viết, kiểu đối xử như vậy với người cấp dưới bị nghiêm khắc trừng phạt. Nhưng vì hai người đang ở trên đất kẻ thù, do đó mọi việc đều hợp pháp.

•••

Những người quen chồng cũ của Brigitte thường đến thăm Brigitte luôn, và địa vị xã hội của một số người trong họ thực sự đáng được chú ý để thu thập tin tức. Nhưng Zubov không có khả năng tham dự những câu chuyện tự nhiên mà trong quá trình trò chuyện có thể khôn khéo đã động đến những vấn đề đang làm tình báo ta chú ý. Phải cố gắng lắm anh mới giấu được niềm vui sướng của mình khi viên sư đoàn trưởng - đại tá Furst - nguyên sĩ quan quân phục hưng Đức đã từng tham gia đại chiến lần thứ nhất từ mặt trận phía Đông trở về, nói ít nhưng vẻ đặc biệt nghiêm chỉnh, phân tích đặc tính vô cùng kiên cường của binh lính Nga và tính dũng cảm một cách điềm

đạn của các sĩ quan Xô Viết. Hắn đã kể đến loại vũ khí mới của Nga với sức công phá kinh khủng mang cái tên nữ giới là “Katyushas”. So với “Katyushas” của Liên Xô thì đạn súng cối của Đức cũng giống như các ngòi lửa ét-xăng so với đạn nhiệt hạch.

Viên đại tá còn nhận xét châm biếm rằng Bộ tổng tham mưu Đức đã tung tin giả cho quân đội bằng cách thổi phồng những thất bại của người Nga trong chiến dịch Phần Lan, nhưng lại che giấu những thắng lợi của người Nga trong việc phá vỡ phòng tuyến Mannerheim, về lực lượng của mình thì nó cũng không kém phòng tuyến Maginot. Hắn tuyên bố rằng đô đốc Canaris - một kẻ không có khả năng đoán ra những lực lượng bí mật được giữ kín của kẻ địch - đáng bị treo cổ cùng với các điệp viên bất tài của y ở cửa Brandenburg.

Hắn nhận xét qua rằng, Hải quân Liên Xô đã nhận được lệnh đúng lúc báo động số 1 cho nên những cuộc tiến công bất ngờ của các lực lượng Hải không quân Đức vào Hải quân Nga ngay ngày đầu chiến tranh đã tỏ ra vô hiệu quả.

- Qua tất cả những điều đó tôi cho rằng, - Furst kết luận, - chiến tranh với nước Nga sẽ có tính chất kéo dài, và điều đó sẽ đòi hỏi không những chỉ khả năng tự chủ tuyệt vời của các tướng lĩnh ta, mà còn cả sự hy sinh cao độ của cả dân tộc nữa.

Ngay khi đó Zubov vô cùng phấn khởi đề nghị cạn chén chúc sức khỏe đại tá khiến cho Furst hơi bị lúng túng. Hắn không thể nào ngờ được rằng hắn được đối xử kính trọng như vậy, đặc biệt sau khi hắn bị mất gần hết sư đoàn quân của hắn ở vùng Yelnya.

Ngắm chiếc cốc đựng đầy rượu dưới ánh sáng, Furst buồn rầu nói:

- Trên sông Dnepr, ở khu vực bến sông Solovievskaya, tên sĩ quan Liên Xô chỉ huy khẩu đội cao xạ đã chĩa các khẩu cao xạ thẳng vào các đơn vị xe tăng của tôi. Tôi cảm thấy vô cùng khó khăn vì có báo cáo với chỉ huy tập đoàn quân - nguyên soái von Bock về vấn đề này cũng hoàn toàn không lợi. Vụ quá làm lần này đã mang lại cho

chúng tôi sự thiệt hại lớn. Nhưng trong các cuộc tiến công vào Tula, pháo cao xạ của bọn Nga đã mang lại tổn thất hơn thế nhiều cho lão huênh hoang lên mặt - người thân cận của quốc trưởng - vua xe tăng Guderian, thì tôi lại coi chuyện đó đối với tôi là nguồn an ủi. Bởi vì quy mô những tổn thất của tôi làm sao sánh được với vụ mắc cỡ của Guderian. Nhưng tôi tin rằng, - hẳn nói thêm về an ủi, - thiên tài kỹ thuật của Đức sẽ vượt qua kỹ thuật của Nga. Và nếu những vũ khí mới của ta phù hợp với tên gọi hơi lãng mạn của nó, thì những "Con báo" và "Sự tử" sẽ hung dữ kết liễu được quân Nga như những mảnh thú xỏ lồng trong rạp xiếc trước đám khán giả hoảng sợ quá mức. Dù thế nào chúng ta cũng tin chắc vào kết quả như vậy.

- Ông đã nhìn thấy những chiếc xe mới này chưa? - Zubov hỏi về thích thú.

-Ồ, chưa! Tạm thời mọi việc sản xuất và thử chúng trên các bãi biển được giữ gìn tối mật.

Do sự cố gắng của Brigitte, bây giờ Zubov có chức vụ mới trong tổ chức xây dựng của Bộ trưởng quốc xã - doctor Todt: Ở đây anh đã lãnh đạo bộ phận bán quân sự. Bộ phận này gồm có các công dân Đức phải lao động nghĩa vụ trên các công trường khác nhau gắn liền với nhu cầu của quân đội Đức. Nhờ sự nhanh trí của mình, Zubov đã giành được vị trí vững chắc trong tổ chức này tương đối nhanh.

Thật hoàn toàn không ngờ là anh phát hiện ra ở bản thân mình tài ba của một tay thành thạo công việc, tinh khôn và nhìn xa thấy rộng. Thí dụ, theo các yêu cầu cá nhân của bọn chỉ huy Gestapo và SS địa phương và của cả những tên có thẩm quyền đặc biệt trong quốc xã, anh đã hào phóng xuất xi măng ngoại hạng và thép dót cho việc xây dựng các biệt thự tránh bom có đầy đủ tiện nghi và rộng rãi của chúng. Còn sau đó nhờ khách đặt hàng của mình hoặc tự anh lập ra những tờ khai vật liệu thiếu hụt như không đưa được đến địa điểm

vì bị tai nạn chuyên chở bằng đường sắt, hoặc anh đánh tráo những loại tốt bằng loại kém.

Khi Weiss khen Zubov là anh đã bắt đầu làm việc ở mức độ cao hơn mà có kết quả thì Zubov thở dài thú nhận:

- Chuyển sang nghề của một anh lo chuyện bịp bợm, có thể thôi. Mình nghĩ là trong vấn đề này đối với bọn Đức có một trật tự - hạch toán nghiêm ngặt và kỷ luật. Còn trong thực tế thì sao? Chúng kéo về cho mình tất cả những gì nằm không đúng chỗ. Thì trò gian lận mà!

- Có điều là cậu đừng có coi khinh không nhận tặng phẩm - Weiss nghiêm nghị nói.

- Tức là phải học lấy hồi lộ?

- Chính thế và phù hợp với địa vị của cậu để chúng kính nể cậu?

- Vì của hồi lộ?

- Không phải vì của hồi lộ, - Weiss cố gắng thể hiện ý nhẹ đi đôi chút. - Vấn đề là cậu phải nhớ đến uy tín của mình và không để mất nó do những việc vớ vẩn.

Zubov duỗi các ngón tay mà anh bóp lại tới mức bẽn lễn, để lộ hai chiếc nhẫn gắn kim cương, lúng túng hỏi:

- Cậu thấy tôi đi đến đâu rồi không?

Weiss nhìn những chiếc nhẫn, dạn trước:

- Chú ý để chúng không trao cho đồ giả. Ở đây bọn chúng không quý trọng gì kẻ ngốc nghếch đâu. Và hãy xét đến, khi chúng sẽ cho nữa thì cần phải thử cho cẩn thận. Tốt nhất là ngâm trong acid, nếu đá không bị mờ đi, tức là của thật. Kẻ biết giá trị của đá quý đáng

được kính trọng trong cái xã hội này nhiều hơn là kẻ đi đợc quyền sách thừa.

- Nhưng mình cần quái gì những viên kim cương này! - Zubov cau có.

- Cậu đừng cứ làm trò ngốc nghếch! - Weiss nổi giận - Chiếc nhẫn gắn kim cương này trong trường hợp cần thiết ở trại có thể đổi lấy một người, và có khi lại không phải chỉ một người thôi đâu.

Bốn Mười Tám

Đã đến thời kỳ Alexander Belov hoàn toàn và dứt khoát nhập vào nhân vật sĩ quan tình báo Đức Johann Weiss. Anh ta học được cách suy nghĩ và hành động đúng như Weiss phải suy nghĩ và hành động. Anh đã chiếm được niềm tin của những chỉ huy và lãnh đạo cao cấp của Cục tình báo Đức. Anh đã có thể xứng đáng với sự kính trọng của chúng không chỉ vì sự chấp hành xuất sắc các mệnh lệnh, mà còn vì có sáng kiến, mà đây là phẩm chất không phổ biến lắm trong hàng ngũ sĩ quan Đức. Dần dần anh đã có được không chỉ một niềm tin vào bản thân. Weiss đã có được danh tiếng vững vàng của một người có khả năng hoàn thành những nhiệm vụ phức tạp nhất, tỉ mỉ nhất mà vẫn giữ được vẻ khiêm tốn, vô tư và lòng trung thành lạnh lẽo đối với những kẻ trao nhiệm vụ như vậy cho anh.

Nhưng giành được cảm tình của Landsdorff, kẻ mà anh đoán không làm là một người có đầu óc xuất chúng, thật không đơn giản, phải dùng đến phương pháp phức tạp hơn.

Trước kia Weiss nhẫn nhục đồng ý với tất cả các phán đoán của Landsdorff. Bây giờ, mặc dù làm thế này không phải lúc nào cũng an toàn, anh vẫn cho phép mình, tất nhiên trong khuôn khổ nén mình kính trọng lão, bày tỏ những ý kiến riêng của mình khác với ý kiến của lão.

Thế là Weiss bắt đầu khôn ngoan và đồng thời kiên nhẫn làm cho Landsdorff tin rằng những thất bại tình báo của Cục tình báo Đức ở mặt trận phía Đông được giải thích nói chung không phải do việc lựa

chọn điệp viên không được cẩn thận lắm hay việc đào tạo điệp viên đã có các sai sót.

Toàn bộ vấn đề là ở hoàn cảnh. Và trong cả các khu vực chiếm đóng lẫn vùng hậu phương, nhân dân Liên Xô được khích động bởi những chiến thắng mới đây của Hồng quân, đồng thời căm ghét hành động của các đơn vị SS, ngành Gestapo và quân đội Đức tới mức, về thực chất, tất cả người Nga đã trở thành gần như những nhân viên tình nguyện của ngành phản gián Liên Xô. Và trong những ngày như vậy ngay cả những điệp viên xuất sắc nhất của ngành tình báo Đức cũng bị thất bại nói chung không phải vì họ được đào tạo không chu đáo. Chỉ vì họ như là bị rơi vào tình thế của những người bỗng nhiên rơi vào giữa đám người của hành tinh khác mà mọi tập quán phong tục đều khác biệt, xa lạ tới mức không có khả năng thích hợp với họ được.

Weiss đã đưa câu chuyện mới đây về điệp viên Bayenne làm thí dụ. Tên khiêu khích có kinh nghiệm này, ngay từ những năm ba mươi đã lọt được vào một trong những tổ chức cộng sản ở Cologne, được đào tạo lâu và cẩn thận để quăng sang hậu phương Liên Xô. Trong một quân y viện loại tốt nhất hắn được cung cấp khẩu phần đặc biệt để sau khi gầy đi rất nhanh, hắn trông như một tù nhân. Trong trại tập trung Bayenne thật mắt gần mười tám cân. Sau đó hắn bị đánh có gậy tê để có bằng chứng về cơ thể. Và vì hắn mà bọn Đức đã tổ chức cuộc chạy trốn cả nhóm tù binh khỏi trại tập trung. Cùng với những tù nhân này, hắn an toàn chạy đến được doanh trại quân đội Xô Viết. Theo nhiệm vụ của tổ chức bí mật Đức trao cho, hắn đề nghị bộ chỉ huy Xô Viết in những phiếu thực phẩm giả và rải từ máy bay xuống vùng lãnh thổ Đức để phá rối việc cung cấp theo mức thực phẩm cho dân và gây nạn đói, thì đề nghị này của hắn lại đáng bị nghi ngờ. Sau đó cơ quan phản gián Xô Viết xác định ra Bayenne là gián điệp Đức.

Toàn bộ chiến dịch này được suy tính chỉ để làm cho nhân dân tăng thêm lòng căm thù người Nga, và thực tế thì bọn Anh đã rải các phiếu thực phẩm và hàng công nghiệp giả xuống nước Đức mong

muốn gây hỗn loạn trong việc cung cấp thực phẩm cho nhân dân Đức. Chúng dự kiến rằng, trong trường hợp chiến dịch của Bayenne thắng lợi thì trách nhiệm về hành động khiêu khích này sẽ có thể đổ lên đầu người Nga. Nhưng các Xô Viết có một logic khó hiểu đối với đầu óc bọn Đức đã không nghe theo Bayenne.

Tất nhiên là về phần mình, Weiss đã thông báo cho Trung tâm về những âm mưu liên quan đến việc đưa tên khiêu khích Bayenne sang Liên Xô, việc Bayenne sẽ chuyển cho Bộ chỉ huy Xô Viết tám bản đồ, trên đó đánh dấu một điểm ở một trong các khu rừng núi Đức, nơi tưởng như có trung tâm khoa học bí mật đang nghiên cứu loại vũ khí giết người mới, việc Bayenne cố tình gợi ý để máy bay ném bom Liên Xô tiến hành chuyến bay hàng loạt vào điểm này. Thực ra như Weiss đã dò hỏi được ở đó chỉ có trại an dưỡng bệnh lao cho thiếu nhi. Và “đơn đặt hàng” phá hủy địa điểm này lại chính từ tay bộ trưởng tuyên truyền Goebbels trao cho điệp viên tình báo Bayenne. Goebbels đã viết trước cho tờ tập san hàng tuần do hắn làm chủ bút “Das Reich” một bài báo vô cùng căm phẫn về hành động dã man kinh khủng của những người Bolshevik đã ném bom chỗ ấu náu của trẻ em bệnh nhân Đức. Việc an dưỡng đường chống lao vẫn không hề bị động chạm đến đã làm cho Goebbels nổi giận.

Để trừu tượng tính hiệu danh của Landsdorff. Weiss bày tỏ ý kiến của mình về vấn đề, do chiến tranh với nước Nga có đặc điểm kéo dài cho nên bây giờ cũng nên nghĩ đến việc thành lập một nhóm tình báo lớn để cài sâu lâu dài vào hậu phương địch. Để không bị vợi vã vô ích, cần phải thành lập mạng lưới chi nhánh. Thêm vào đó tạm thời không làm điệp viên quá vất vả vì những cuộc tấn công phá hoại quá hấp tấp và sự cần thiết truyền đạt tin tức tác chiến, mà phải cho họ khả năng hòa hợp với hoàn cảnh thay đổi. Thậm chí nếu sự bất hoạt động của họ có kéo dài thì có được vốn điệp viên như vậy đối với ngài Landsdorff cũng chẳng khác gì ông đang có một tủ thếp người đặt tại các nhà băng quốc tế đáng tin cậy nhất mà chìa khóa sẽ do ông giữ.

- Tại sao anh lại suy nghĩ như vậy? - Landsdorff nghi ngờ hỏi.

Weiss đáp theo lối cao siêu:

- Thời gian sẽ phá hủy cả những đỉnh núi vĩ đại nhất, biến chúng thành các bãi sa mạc. Mà tôi thì thật không muốn bị thất bại trong cơn lốc của mọi hoàn cảnh khác nhau, trong bất kỳ trường hợp nào cũng không được rời khỏi tầm nhãn quang của ngài.

Landsdorff mỉm cười xiêu lòng.

- Sao đây, - lão nói sau khi suy nghĩ đôi chút, - ý định thành lập nguồn tin gắn liền với việc cấm dài hạn những điệp viên đáng tin cậy hơn cả vào lãnh thổ kẻ địch, thật là rất có ý nghĩa, - Hấn khen Weiss. - Ở anh không những chỉ có khả năng chiến thuật, mà dần dần còn có được cả lối suy nghĩ có tính chất chiến lược. Có lẽ tôi không bị anh lừa dối. - Rồi cầu nhàu, lão nói: - Chứ còn như vấn đề thiếu tá Steinglitz nguyên là chỉ huy trực tiếp của anh - sự sáng trí của tôi cũng như mọi khi, không hề bị nhầm lẫn. Ông ta làm việc tầm thường và thô sơ quá. Trong chúng ta đã xuất hiện sự nghi ngờ rằng, viên giáo sư Ba Lan, nguyên đảng viên xã hội dân chủ, tiến sĩ y học Levinsky có tiếng tăm tốt trong nhân dân do tâm trạng chống Đức của mình. Tôi có ra chỉ thị đăng trên báo Warsaw xuất bản bằng tiếng Ba Lan bức thư của chỉ huy đội càn quét Wolf Huber, kẻ đích thân tham gia vào các vụ xử giáo bọn yêu nước người Ba Lan. Trong thư bày tỏ lòng biết ơn lão Levinsky này vì hấn đã cứu Huber khỏi bệnh lây nhiễm. Thế là nổi lên một vụ xúc phạm có tính quần chúng rất lớn đến danh dự đảng viên tự do này. Bọn Ba Lan tuyên bố cô lập lão ta. Và viên trí thức nóng tính này chút nữa thì tự tử.

Nhưng thiếu tá Steinglitz do trong người khó ở đã đến gặp Levinsky để viên doctor giúp đỡ thiếu tá chữa bệnh. Tất nhiên là Levinsky từ chối. Và Steinglitz không tìm được ra cách gì tốt hơn là bắn chết Levinsky. Đồ ngốc! Thế là làm hỏng chiến dịch mỹ miều như vậy của chúng ta. Tay tiểu tốt vẫn từng hợm danh là kẻ giữ danh dự sĩ quan!

Weiss bênh vực Steinglitz:

- Thiếu tá sẵn sàng bất kỳ phút nào cũng cống hiến thân mình cho quốc trường.

Landsdorff nói, môi chẹp đi:

- Trong vấn đề đó ông ta sẽ không gặp một trở ngại nào từ phía tôi cả. Ngược lại tôi sẵn sàng giúp đỡ một điều để mau chóng ra mặt trận thực hiện mục đích của mình.

•••

Hai lần Weiss đến thăm nhà Brigitte với tư cách người quen cũ của Zubov.

Đứng trước mặt Belov trong vai một người đẹp trai ăn mặc đúng mốt và đã đứng tuổi, được nuông chiều bởi đầy đủ tiện nghi và sự chăm sóc âu yếm của vợ, ngay những phút đầu Zubov đã cảm thấy mình bị mắc cỡ và không thể nào tránh khỏi đôi chút lúng túng. Anh ngồi trong phòng làm việc kê đầy đồ gỗ nặng màu xám và rên rỉ:

- Mình đang sống tựa hồ như người ta thuê mình đóng vai không ra tên địa chủ, cũng không ra viên bá tước. Thời gian đầu ngày nào cũng đi xem chiếu bóng. Tìm kiếm những phim về cuộc sống thượng lưu. Còn bọn phát xít thì cứ theo đuổi một chính sách chẳng có cơ sở nhận thức nào cả. Đành phải đọc các tiểu thuyết lịch sử trước khi đi ngủ. Nhưng trong đó chúng viết về gì có quý mà biết được, còn tin tức sinh hoạt thì thật là dớ dẩn. Như vậy, cậu hiểu không, thế mà nắm được kỹ thuật của một tay quý tộc thực sự.

Chúng ta hãy nói về chiếc găng tay chẳng hạn. Đúng, đó chỉ là một vật tầm thường. Ấy thế mà có cả một khoa học cơ đấy, đi găng tay vào lúc nào, loại gì, ở đâu? Và không được làm lẫn màu sắc. Lúc nào thì cần giữ trong tay một chiếc, còn lúc nào thì cầm cả đôi.

Mình đã biết sử dụng mọi dụng cụ ăn. Nhưng rồi tục tằn, nên lại quên mất. Chẳng hạn như anh đánh rơi chiếc đĩa xuống sàn nhà, thì hãy đợi lão già phục vụ nhặt nó ở sàn lên. Còn anh thì phải ngồi yên

như con sư tử đá mặt người. Khi người ta đưa áo khoác cho cậu và mở cửa cho cậu đi ra, cậu chỉ cần gạt đầu một cái cảm ơn. Người ta sẽ chăm sóc cậu như là chăm sóc thương binh trong quân y viện. Nét mặt cậu lúc đó phải giữ được vẻ kiêu hãnh tựa hồ trước mặt cậu không phải là con người mà chỉ là cái bù nhìn thôi.

Hoặc như là Brigitte kia kìa. Cô ta có tính cả ghen. Những phụ nữ quen cô ta thường đến chơi và bắt đầu tán chuyện hươu vượn, hễ chị nháy mắt ra hiệu một cái là lạy chúa, đi đút! Nhưng mình lại im lặng hoặc nói về vấn đề gì đó nghiêm trang. Còn sau đó thì Brigitte quở trách mình là vô giáo dục. Mình nói với cô ta: “Thế em nghĩ sao, cười à?” Ngồi bắt chân chữ ngũ đến nỗi nhìn vào thấy bất tiện, thế là, cũng vấn đề... Mà chỉ một mình cô ta tỏ ra càn rỡ như vậy khiến mình cũng phải công phần. Lẽ nào có thể như thế được? Trong nhà người khác, lại ở chỗ bạn gái nữa. Mình quở trách. Thế là cô ta nheo mắt lại và nói “Té ra anh quá bị giày vò... Tội nghiệp thay cho “Brigitte”. Vì anh người ta đã quyết tâm tỏ lòng trung thành với người chồng quá cố như thế! Cô ta nhăn nhó tựa hồ như mình làm nhục cô ta hắt nước! Thế, mình lúc đó phải làm gì?

Weiss nhếch mép cười, thông cảm khuyên:

- Thì dù sao cậu cũng có thể thể hiện sự nhạy bén trong khuôn khổ của người được phép.

Zubov nổi giận.

- Người được phép. Chính thế. Người được phép. Còn ở đây chúng tôi lại cho rằng: đã là chiến tranh thì tất cả đều được phép. - Anh thở dài. - Hễ các mục ấy tụ tập lại là mình lại cảm thấy bị bao vây. Chẳng rõ chờ đợi cuộc tấn công từ phía nào. Nếu mình chuyển sang phòng ngự tích cực thì sau đó Brigitte lại phê bình mình là một kẻ lố mãng, không lịch thiệp, mình không biết cách đối xử, mình không hiểu sự đùa giỡn.

Nhưng nếu mình nói với mục nào đó về một vấn đề gì nghiêm chỉnh, thế là chuyện âm ỉ lên ngay. Họ ghen tuông. Cô ta cam đoan rằng:

nếu người đàn ông ngồi nói chuyện tay đôi với người đàn bà về vấn đề nghiêm chỉnh, tức là anh ta dùng cách đó để ngụy trang những dự định nông nổi của mình. Còn nói trước mặt mọi người khác thì có thể tăng bốc cặp giò hay những chi tiết khác của bất kỳ mục nào, - xin mời, tùy ý...

Với đàn ông, thật vậy, có dễ dàng hơn. Cậu hiểu không, mình rèn bản thân thành một tay kiêu hãnh đến mức thành một kẻ thích săn bắn. Người ta bảo đó là sự ham thích của mình. Đúng mình đã chạm trán một tên khốn khiếp. Hắn hầu như đã đi săn ở tất cả các nước. Nhưng mình đã cho hắn sưng sọt vì Brem.

- Thế nghĩa là thế nào?

- Nghĩa là, hồi còn đi học mình đã đọc sách. Mình làm nhục hắn bằng các câu chuyện chi tiết về thế giới động vật. Sau bữa cơm chiều bọn mình thường chơi bài với nhau. Nhưng cậu có hiểu không, mình rất đàn nên đã bị thua. - Anh ta đề nghị một cách ai oán. - Cậu hãy nói với Elsa, hãy cho mình vay ít tiền. Lấy ở Brigitte mình xấu hổ lắm.

- Thế cô ta keo kiệt hay sao?

- Đâu có. Cô ta rất tốt. Nhưng thua bất kỳ bọn khốn nạn nào bằng tiền của cô ta thật không đẹp. Cô ta xuất thân từ gia đình bác sĩ, bị gã chồng cho một đại tá đứng tuổi. Đã có hồi bố cô ta làm lạc với những người xã hội dân chủ. Thế là đành phải chuộc lỗi với bọn phát xít bằng con gái mình.

- Thế sao cậu lại xanh xao như vậy?

- Cứ khổ vì bệnh đau đầu thôi.

- Cậu sao thế? Bắt đầu rượu chè rồi à?

- Rượu chè cái gì ở đây chứ. - Anh buồn rầu giải thích: - Mới đây bọn mình bắn cháy một đoàn xe tải trên đường quốc lộ. Lúc đó

chúng mình tưởng rằng có bọn hộ tống, nhưng té ra chỉ có các thùng đựng khí “Cyclone B”. Và thế là hít phải khí độc này.

- Quan hệ của cậu với Brigitte ra sao?

Zubov ngượng nghịu:

- Mình té ra không vững, bị nhiễm rồi. - Anh ta ai oán nói: - Nhưng dù sao chúng mình cũng là những người quốc tế. Không nên đánh giá tất cả những người Đức như nhau.

- Thế thì người đẹp của cậu ở đây có nghĩa lý gì?

- Nhưng, nếu cô ta chân thành, không sao cả.

- Tức là cậu yêu cô ta rồi chứ gì?

Zubov cúi gằm mặt xuống:

- Mình không biết, nhưng chỉ thương cô ta thôi, rất thương... Cậu biết không, trông cô ta bây giờ thật là hạnh phúc, dường như mình là món tặng phẩm suốt đời của cô ta vậy. Cô nói: Trên đời này cô ta không cần gì cả, chỉ cần ở bên nhau thôi. Tưởng tượng như mình là con người tốt tới mức không còn tốt hơn được nữa và không có ai được như mình cả! Còn mình thì sao? Đành phải đối xử với cô ta theo tinh thần đồng chí. Giảng giải đôi điều để cô ta không lạc hậu như vậy.

- Zubov này, cậu hãy cẩn thận đấy, đàn bà là loại người nham hiểm. Cậu sẽ còn sa lầy với sự cởi mở của bản thân đấy!

- Đâu có. Mình không nói với cô ta về chính trị, mà về cuộc sống...

Lần đầu tiên Weiss nhận thấy trên nét mặt gầy hốc hác của Zubov vẻ lo lắng, thất vọng, buồn rầu kín đáo. Nhưng tất cả cái đó lại không gắn liền với hoạt động chính của anh trong đó tính tự chủ,

lòng quyết tâm sắt đá và tinh thần dũng cảm không bao giờ lìa bỏ Zubov.

Brigitte vào phòng. Trông cô ta thanh tú, mũ miều, cân đối đến kỳ lạ. Khi cô ta dừng lại ở cách hai người một khoảng, cố giữ nụ cười thì hình như toàn bộ ánh sáng dội từ những chiếc cửa sổ hai cánh vào căn phòng rộng này chỉ nhằm vào một mình cô ta. Brigitte mặc đơn sơ, giản dị. Trên chiếc cổ trần không đeo đồ nữ trang nào cả, mà hồi này ở Đức vòng kiềng kim loại mạ vàng đã trở thành một mới rồi.

Brigitte tiếp Weiss rất nồng nhiệt.

- Chồng tôi toàn nói tốt về anh thôi.

Weiss nhăn mặt liếc nhìn Zubov. Zubov vội giải thích:

- Mình kể cho Brigitte nghe về những chiến công ngoài mặt trận của cậu.

- Tôi thực hiện nghĩa vụ bình thường của người lính thôi.

Sau bữa ăn sáng, cuộc nói chuyện có phần không thoải mái. Weiss nhận thấy rằng tính nhẫn nhục và sự gay gắt của những thói quen đối với bọn quốc xã lại không gây được cảm tình đối với Brigitte. Zubov thì hẩn như cứ ngồi im. Weiss quyết định gác câu chuyện mà anh định đến để nói với họ lại. Khi rời nhà Brigitte rồi, anh lo lắng suy nghĩ về vấn đề những câu chuyện lãng mạn đa cảm này có thể sẽ biến chuyển bất lợi cho công việc chung của họ.

Một lần trong khi nói chuyện, Landsdorff cũng đã nhắc đến Olga và nói với Weiss rằng, cô gái Nga đang ở chơi nhà phụ thân nam tước, nếu đã nhìn được và thần kinh bình thường thì cần phải nhanh chóng đưa cô ta đi, vì rằng tất cả đã chuẩn bị xong để quẳng cô ta sang hậu phương Liên Xô.

Với Tikhon Lukich cũng vậy. Mặc dù sau khi mổ vết thương chưa lành hẳn. Gvozd cũng đã thuyết phục được Dietrich rằng không nên

chậm trễ. Bằng hình thức này anh sẽ gọi được nhiều sự thông cảm hơn. Mà điều đó sẽ làm cho anh đỡ bực lộ mình là người yêu nước và đang khao khát làm việc trong nhà máy quốc phòng.

Dietrich đối xử khá nhã nhặn với Gvozd. Hắn tự hào với Gvozd như với thành quả của ý đồ đặc biệt và xuất sắc của hắn. Hắn coi con người này như là phát minh của hắn - phát minh đó đã làm rạng rỡ tên tuổi Dietrich cũng như Messerschmitt, Junkers, Mannlicher, Mauser, Sauer, những kẻ đã phát minh ra các phương tiện giết người mang tên chúng để kỷ niệm, đã làm rạng rỡ tên tuổi chúng.

Nhưng phát minh ra người tàn tật “người anh hùng của chiến tranh”, một kẻ khùng bố phá hoại, thì cho đến lúc này không một kẻ nào, cả Canaris, Himmler lẫn bọn tiền bối của chúng đều không làm được. Giờ đây von Dietrich sẽ ghi tên tuổi của mình vào biên niên sử của các phương pháp mới tiến hành chiến tranh mật. Và điệp viên của hắn sẽ không bị lộ như công tước Windsor, kẻ mà sau khi được quăng sang Anh và sau khi Henry VI bị bắt, quốc trưởng đã dự định đưa lên ngai vàng như là vị tể tướng, đúng là vẫn giữ nguyên tước vị dòng nhà vua do kính trọng các truyền thống quân chủ của người Anh.

•••

Và Dietrich rất biết ơn Weiss khi anh khuyên không nên vội vã tiến hành phá hoại những cơ sở đã đánh dấu ở Liên Xô mà phải cung cấp cho Gvozd những giấy tờ và huân chương phù hợp, cố gắng để anh ta chiếm được địa vị cao ở đó và nhờ điều kiện này sẽ bảo đảm có một mạng lưới điệp viên tốt nhất ở Ural - trái tim công nghiệp của nước Nga.

Nina - Olga đã hoàn toàn bình phục. Bây giờ mắt cô đã hoàn toàn tốt và tâm trạng cũng khá hơn rất nhiều. Đã đến ngày Weiss mang xe đến nhà phụ thân nam tước để đón Nina về trường tình báo.

Thiếu nữ đã tính rằng, trong chuyến đi này Weiss sẽ cởi mở với cô, sẽ nói cô phải hành động ra sao, phải làm gì trước. Cô đã hy vọng

rằng Weiss sẽ thay mặt Bộ chỉ huy Xô Viết trao nhiệm vụ cho cô. Nhưng Weiss lại hơi ít lời. Anh nói về thành thạo lại hơi có vẻ nghiêm khắc rằng tạm thời cô phải thực hiện đúng đắn các lệnh của bọn phát xít. Những lệnh này gồm có việc đột nhập vào Ban tham mưu quân đội Xô Viết - Ban tham mưu nào thì cô sẽ được chỉ bảo - và phát hiện trong số các cán bộ tham mưu những người có lợi cho việc tuyển lựa.

- Còn về những việc của tôi với chị, Nina ạ, - Weiss nói để kết thúc câu chuyện này, - thì tôi sẽ báo mật hiệu cho chị sau một chút. Theo mật hiệu này chị sẽ đặt liên hệ với người của ta. Và hãy nhớ chị được trao công việc lớn. Chỉ đòi hỏi ở chị một điều: tự chủ. Có thể thôi. - Weiss nhìn vào mắt Nina. - Tôi phải báo trước để chị biết: nếu chị tỏ ra tự ý hoạt động, chị sẽ làm hỏng nhiệm vụ.

Sau khi đưa thiếu nữ về trường tình báo, Weiss trao cô cho mục Aufbaum biên nhận. Khi còn lại một mình với đại úy Aufbaum, Weiss báo trước cho mục biết rằng mục sẽ phải mang tính mệnh ra trả nếu như nữ điệp viên này không được chuẩn bị sẵn sàng để bất kỳ lúc nào cũng có thể đưa đi làm nhiệm vụ bí mật. “Đặc biệt quan trọng”. - anh nói rõ thêm.

Lúc chia tay, Weiss vui lòng được biết, theo mật hiệu của anh, Aufbaum đã nhận vào trường bốn thiếu nữ lấy ở trại nữ Ravensbrück: một người Ba Lan, hai Nga, một Tiệp Khắc người Bratislava. Và khi ở phòng “Valia III” do Dietrich chỉ huy được biết rằng những người mới tuyển này đã được Weiss kiểm tra thì trong hồ sơ cá nhân của bốn người được đóng dấu ngay lập tức, chứng tỏ việc này đã có lợi đối với việc đào tạo trong trường tình báo. Các thiếu nữ đều có kỷ luật và hoàn toàn tỏ ra xuất sắc trong các giờ học vô tuyến điện.

Bốn Mười Chín

Khi đến gặp Elsa ở những địa điểm quy định trước, Weiss buồn rầu thấy rõ rằng, sức khỏe của chị ngày càng sút kém. Má Elsa lõm xuống, đôi mắt to lóa lên một cách bệnh hoạn và trên rìa mắt có những nếp nhăn nhỏ, đôi tay gầy nổi rõ những mạch máu đen.

Anh chờ đến cho Elsa phần lớn suất thực phẩm của mình, nhưng rõ ràng là bệnh tật đã quá nặng khiến cho việc ăn uống có tăng cường cũng không thể lại sức được.

Và một lần Weiss quyết định.

- Đồng chí phải quảng cái nhà hát nhạc nhẹ ấy đi cho quý nó nhặt.

- Đến thế cơ à? - Elsa nổi giận.

- Tôi sẽ báo cáo về Trung tâm. Đồng chí đang ốm. Cần phải thay đồng chí.

- Bằng cách nào?

- Thay ấy à?

- Không, bằng cách nào anh sẽ báo về tôi cho Trung tâm. Tôi sẽ không cho dịch mật mã vào vấn đề cá nhân.

- Chẳng lẽ đây lại là vấn đề cá nhân.

- Nó chỉ có liên quan đến tôi.

- Thế nếu đồng chí bị đổ?

- Anh có thể yên tâm! Những tài liệu của anh sẽ luôn luôn được chuyển đi đúng thời hạn.

- Hãy nghe tôi - Weiss nói, - Chỉ vì đồng chí yêu say mê Zubov. Đồng chí đang héo hon đi vì yêu. Và điều đó sẽ làm hỏng công việc. Vì thế bức điện của tôi về đồng chí sẽ không mang tính chất cá nhân. Tôi sẽ báo rằng tình trạng của đồng chí không tạo điều kiện cho công tác bình thường. - Anh nói gay gắt đến thế vì cảm thấy sức chịu đựng của người thiếu nữ đã tột cùng rồi.

Và bỗng nhiên Elsa khóc òa lên.

Weiss vụng về ôm lấy đôi vai đang rung lên của chị. Elsa gục đầu vào ngực anh để giấu mặt, để lấp tiếng nức nở. Weiss lúng túng, nói thì thầm:

- Em cũng là tình báo, là điệp viên. Lẽ nào có thể thế?

- Có thể thế... - Elsa nức nở nói thì thào. - Có thể... - Ngẩng bộ mặt bỗng nhiên trở nên căm phẫn nhìn Weiss, cô nói: - Thế tôi không phải là người hay sao? Cứ nghĩ, sao anh ấy ngày lại ngày ở đó ve vãn mụ phát xít ghê tởm này!

- Cô ta không phải phát xít. - Weiss phản đối yếu ớt.

- Dù sao cũng thế. Mà lại còn già khọm nữa.

- Cô ta trẻ hơn Zubov một tuổi.

- Dù sao cũng đáng ghét. Tôi đã nhìn thấy anh ấy mỉm cười thế nào với mụ ta rồi. - Elsa cắn môi.

Weiss bần khoản nhún vai. Anh đề nghị:

- Em lớn tuổi hơn. Có thể ra lệnh, và mai Zubov sẽ bỏ cô ta. Anh ấy là người có kỷ luật.

Elsa độc ác nheo mắt.

- Thế thì sẽ mất nơi gặp mặt và “cái nóc” như vậy! Còn thiếu cái gì nữa?

- Thế em muốn cái gì?

- Em chẳng biết, - Elsa nói. - Đối với Zubov mục Đức của anh ấy là đối tượng rất có triển vọng. Nhưng, anh hiểu không, vì bệnh tình em đã bị héo hon đi. Em muốn được... thì dù chỉ một lần đi dạo phố với anh ấy. Không phải vì công việc, mà chỉ đơn giản để anh ấy đi bên cạnh và không nói gì cả...

Weiss im lặng một lát rồi hứa:

- Có thể việc đó sẽ tổ chức được thôi. Nếu tìm được thời gian rồi.

- Có thời gian! - Elsa thốt lên. - Chúng ta có thời gian rồi? Không có đâu. Và sẽ không có. Chúng ta sẽ không có thời gian rồi đâu. Và không có công việc cá nhân, không có những đau khổ cá nhân. - Elsa cứng rắn nói: - Còn Zubov, anh hãy chuyển lời rằng, tôi báo cho anh ấy rõ: trong bản tin cuối cùng anh ấy truyền đạt không chính xác việc phiên âm từ kỹ thuật chuyên môn. Thế là bị loại... Phải yêu cầu thêm thời gian để liên hệ. Mà anh biết đấy, mỗi giây điện đài làm việc vô ích có nghĩa gì? Nó càng làm việc nhiều thì cái máy dò sóng của kẻ địch càng nhanh chóng bắt được nó - Chị nhắc lại: - Hãy báo như thế này: tôi không chịu nổi những việc không chính xác nữa. Đó là vấn đề vô kỷ luật. Tôi có thể tha thứ tất cả; chỉ có điều không được cầu thả thôi.

Alexander Belov đã thuần với vai Johann Weiss, đã nhập vào con người Weiss tới mức, tình trạng của anh hiện nay dường như đã là tình trạng “sản xuất” hoàn toàn tự nhiên của người tình báo. Và nếu anh có tự nhủ thầm, có nói với Alexander Belov thì chỉ trong các trường hợp thật cần thiết nhận các chỉ thị qua một người mà, như anh nói, đã được tính toán nghiêm ngặt nhất. Bộ mặt của một nhân viên tình báo Đức không làm anh khó xử. Anh không bao giờ làm

chậm trễ để trong trường hợp này hay trường hợp khác, quyết định nên hành động ra sao, phán đoán hay đối xử ra sao?

Nhưng anh hơi bị lúng túng khi biết chính xác rằng Elsa yêu Zubov. Theo những suy nghĩ hợp lý thuần túy vì công tác, Elsa đã kiên quyết buộc Zubov phải đặt quan hệ với Brigitte, và mối quan hệ này lại có ngay đặc tính yêu đương, có lợi cho công việc, nhưng đau khổ với Elsa. Đối với Elsa, điều này chẳng khác gì bắt cô phải gạt bỏ người mình yêu, gạt bỏ niềm hy vọng vào hạnh phúc tương lai. Đó là một trong rất nhiều những mất mát không đền bù được mà những người tình báo phải chịu.

Buổi tối, Elsa lại yếu điệu, nụ cười đùa nghịch trên môi, quần áo ni-đen bó chặt lấy tấm thân đã trở nên như không sinh để gì của chị, phải làm cho bọn quân Đức thích thú ở nhà hát nhạc nhẹ. Sau khi biểu diễn phải tiếp bọn sùng bái ở bức tường gỗ của phòng nghệ sĩ và tìm mọi cách khôn khéo để thoát khỏi sự dai dẳng kiểu quân đội của bọn ở mặt trận về đã quen với chiến lược chiến tranh chớp nhoáng trong quan hệ với phụ nữ.

Ban ngày chị phải tập dượt tiết mục của mình, đi vòng các hòm thư mật, gặp gỡ các đồng chí khác ở những địa điểm họp mật, chuyển cho điện báo viên tài liệu và nhận các tài liệu khác rồi dịch mật mã, thi hành nhiệm vụ của Trung tâm. Qua tất cả những điều đó, lúc ở nhà mình, bên cạnh những người cùng nhà, cần phải tỏ ra sao cho cương nghị và hợp lý để giữ được tiếng tăm một cô gái tương đối đứng đắn, quyết định dứt khoát ký cốp cho mình của hồi môn và đi lấy một người chồng đứng tuổi không quá chi ly - người sẽ không gây gổ với chuyện quá khứ của vợ và khi chuẩn bị bữa ăn cho mình ở bếp, chị phải đúng như một người đàn bà Đức, tỏ ra tuyệt đối cần kiệm, nhưng lại thương hại người đàn bà góa nhiều con có chồng đã chết ở mặt trận phía Đông, giấu tất cả những người khác, chia sẻ với người này phần ăn ít ỏi của mình. Điều đó sẽ được đánh giá không khác gì như là chị, Elsa, một cô gái phóng đãng, chị đã nhận được cái gì đó ở bọn lính mặt trận, từ đó mà có tính hào hiệp không suy tính.

Một lần Elsa cười rũ rượi kể cho Weiss rằng, một tên góa vợ đứng tuổi cầu hôn với chị - đó là tên trung úy đại đội tuyên truyền. Và nếu chị kiếm được tờ giấy chứng nhận rằng trong dòng máu của chị không có một giọt máu Do Thái thì hẳn sẵn sàng tổ chức hôn lễ ngay lập tức, và còn muốn rằng khi đã trở thành vợ chồng, hẳn sẽ thu xếp để chị được nghỉ một thời gian trong một an dưỡng đường vùng núi cao Alps của Áo.

Weiss không để ý đến giọng hài hước của Elsa, vội nói:

- Thế thì tốt. Cứ để tạm thời Zubov thay cho em. Và em hãy nghỉ đôi chút. Còn sau đó sẽ cử viên góa bụa này đi đâu đó xa hơn.

- Zubov? - Chị hỏi lại. - Nhưng anh có biết không, anh không hiểu con người tí nào cả à! Con người này hoàn toàn không có lợi cho công tác tổ chức nghiêm ngặt.

- Hãy cho phép, - Weiss nổi nóng - Vì anh ấy có cả một nhóm. Và nhóm này đang hoạt động có hiệu quả, chỉ mới vừa rồi họ đã bắn chết gần chục học viên trường tình báo, phá hoại, còn năm tên bị bắn què trên đường đến sân bay, nơi mà từ đó chúng sẽ phải được quẳng sang hậu phương chúng ta.

- Không, không, - Elsa tuyên bố dứt khoát, - Tôi phản đối Zubov về nguyên tắc. - Về buồn rầu cô nói: - Có thể, sau chiến tranh tôi sẽ đi Bakuriani, sẽ nghỉ ngơi. - Rồi nhún vai nói về khinh bỉ: - Và nếu Zubov sẽ làm huấn luyện viên trượt tuyết ở đó thì nghề này là thích hợp nhất đối với anh ấy. Cứ để cho anh ấy đến đó cùng với đường gân bắp thịt nổi tiếng của mình.

Hugo Gorfeld, bạn già của Landsdorff đã đến Warsaw. Hẳn là một trong các giám đốc của nhà máy "Opel" thuộc consortium "General Motors".

Gorfeld dừng lại ở Warsaw sau chuyến đi công cán dài ngày khắp vùng Donbass, nơi hẳn đã đàm phán với bộ chỉ huy SS về việc phục hồi nhanh nhất một số xí nghiệp luyện kim. Thời gian gần đây công

ty đã bắt đầu cảm thấy thiếu loại thép đặc biệt cần thiết để chế tạo xe tăng theo kết cấu mới.

Nhưng ở Donbass hắn đã không may. Kỹ sư già Liên Xô trong những năm ba mươi bị kết án sau khi hết hạn phạt giam chỉ giữ chức vụ thấp kém - nhân viên cung ứng của một trong các nhà máy làm Gorfeld chú ý. Bộ chỉ huy Đức đã xét đến các vấn đề “đáng kính trọng” trong tiểu sử của người kỹ sư già. Lão được tin cậy đặc biệt và được đề bạt làm kỹ sư trưởng nhà máy, thậm chí các nhân viên Đức cũng phải phục tùng lão. Gorfeld đặt tin tưởng vào con người này.

Và lão kỹ sư này thực tế cũng rất đòi hỏi, thậm chí đối xử tàn nhẫn với những công nhân Liên Xô do bị đe dọa xử bắn phải lao động ở đây. Thời trước cách mạng lão đã phục vụ cho những chủ cũ của nhà máy này và biết cách bắt những người cấp dưới làm việc dưới mức độ căng thẳng quá sức người. Khiến cho họ đã nhiều lần mưu ám hại lão.

Gestapo đặt bọn bảo vệ tính mạng cho lão. Lão nhận được khoản lương rất lớn đã sang Đức làm quen với một số phát minh kỹ thuật.

Nói tóm lại, con người này là vật quý thật sự của bọn Đức.

Nhưng chỉ mấy tháng sau thì té ra những chi tiết máy làm bằng kim loại do nhà máy cung cấp đã gây nên các vết rạn nứt và bị hỏng trước thời hạn. Còn lớp vỏ thép xe tăng thì bị vỡ tung khi đạn Xô Viết chạm vào như kính gió ô tô bị đã ném trúng.

Bằng những sự phân tích kéo dài và tương đối phức tạp đã xác định được rằng kim loại bị hỏng vì những hệ số do kỹ sư trưởng đưa ra đã bị co lại sau khi hàn.

Lão bị đưa về Berlin. Và những thẩm phán lành nghề nhất đã bắt đầu tiến hành điều tra. Và ông già không có sức lực này, chịu đựng hết mọi phương pháp tác động thể lực trong khi hỏi cung, vẫn im lặng, rõ ràng muốn mang theo bí mật của phương pháp làm hỏng

thép của mình xuống mồ. Chỉ có thuốc gây mê mới thắng nổi được sự kiên gan của lão. Bị mê man, lão cười vang lên nói lộ ra công thức hệ số co tạo ra trong kim loại những sợi rất nhỏ mà không thể phát hiện ra được bằng các dụng cụ quang học hoàn hảo nhất khi soi mặt bóng kim loại. Và lão còn khen ngợi rằng, tự mình, không cần ai giúp đỡ, đã quẳng vào lò thép sôi những tập giấy có các hệ số co này.

Lão bị kết tội tử hình, nhưng bọn Đức hứa là sẽ tha nếu lão lại đồng ý cộng tác với chúng.

- Bạn tưởng tượng được không, - Gorfeld kết thúc câu chuyện của mình, - tên khốn nạn này còn dám tuyên bố rằng, chính lúc này hắn mới tiếc, về những ngày vức trước đây và về vấn đề ngay từ ngày đầu cách mạng không cống hiến tài năng của mình cho nhân dân Xô Viết. Cho một dân tộc mà hiện nay, khi các xe tăng Liên Xô đã tiến đến Berlin, sẽ cho nước Đức bài học lịch sử cuối cùng và có ý nghĩa nhất. - Và ngay lúc đó Gorfeld lo lắng hỏi Landsdorff: - Bạn đánh giá sự kiện như vậy ra sao?

- Với lão già ấy à?

- Không, với các xe tăng Liên Xô.

- Kỹ thuật, đó là lĩnh vực của bạn, - Landsdorff tránh trả lời thẳng rồi lại hỏi: - Làm thế nào bạn kiếm được bọn Nga?

- Chúng đang tiếp tục chiến đấu.

- Không, những tên ở lại trong vùng chiếm đóng cơ.

- Xin lỗi, nhưng vấn đề tâm lý, của kẻ địch, dù sao thì đó là lĩnh vực của bạn. - Gorfeld nhếch mép cười.

Landsdorff dăm chiêu nhắm đôi môi khô đét của mình.

- Chúng ta đã phạm một sai lầm chiến lược rất lớn.

- Ở, bạn đã bắt đầu phê phán hội đồng tướng lĩnh!

- Không, - Landsdorff buồn rầu nói: - Hội đồng tướng lĩnh đã lập kế hoạch các trận chiến đấu, và có khả năng đỉnh cao của tư tưởng khoa học quân sự nằm trong đó. Cục tình báo đã cho Hội đồng tướng lĩnh các tin tức về vấn đề có liên quan đến lực lượng vũ trang của kẻ địch, sự bố phòng của chúng và mọi cái khác. Nhưng vấn đề hoàn toàn ở chỗ khác.

- Ở chỗ nào?

Landsdorff cau mặt. Hai nếp nhăn sâu như ăn xuyên vào lá mía lão.

- Khi nghiên cứu bọn Nga, tôi đi tới một phát minh đáng chú ý. Một số nhất định trong bọn chúng đã bị - làm thế nào thể hiện được rõ ràng hơn ý này nhỉ - những thói xấu chung của con người gắn liền với các hiện tượng sinh vật học. Chúng sợ hãi cái chết, đau khổ và vân vân. Nhưng bọn này chỉ là thiểu số. Còn tuyệt đại đa số lại hoàn toàn không có thuộc tính tâm lý tự nhiên tình nguyện tiếp nhận trong những điều kiện nhất định các hình thức phục tùng nô lệ nào đó để kéo dài cuộc sống của mình.

Lúc đầu tôi có giải thích điều này bằng các quan điểm vô thần của chúng. Nhưng dần dần, và bạn hãy hiểu cho, tôi còn chưa hoàn toàn tin vào kết luận của mình, vì nếu tin vào cái đó - tức là mất nhiều cái trong số những cái chúng ta tin tuyệt đối - dần dần tôi bắt đầu nghĩ rằng, ở cái dân tộc này, nhận thức tự do có ý nghĩa khác với cảm giác tồn tại cá thể.

- Và bạn đi tới kết luận gì qua tổng kết những quan sát tỉ mỉ như vậy? - Gorfeld thích thú hỏi.

Landsdorff không để ý đến khía cạnh hài hước này.

- Một kết luận duy nhất. Nếu chúng ta không bắn giết nhân dân Xô Viết thì bệnh dịch sẽ lan tràn khắp thế giới và ngay cả người phương Tây cũng sẽ giống cái lão già kỹ sư Nga của bạn, kể lúc

đầu đấu tranh chống chính quyền Xô Viết đáng căm thù của hắn, nhưng sau đó lại cống hiến cuộc đời mình cho thắng lợi của chính quyền đó. Vì vậy chúng ta phải từ bỏ những phán đoán chủng tộc. Chúng ta phải giữ bằng bất kỳ giá nào kết cấu vững chắc của các quan hệ giữa người có của với bọn không có của. Trong các điều kiện hiện nay chủ nghĩa chủng tộc Đức không thể không va chạm với các đồng minh sau này.

Gorfeld nhếch mép cười hiểu biết.

- Dù sao công ty “Opel” cũng đã hành động có nhìn xa thấy rộng và hợp lý: trong các bản mẫu thương mại của mình không in hình dấu chữ thập ngược. Các xe tăng của “General Motors” và công ty “Opel” hiện giờ đang chiến đấu ở châu Phi, và lái những chiếc xe này là các lính xe tăng Đức và cả kẻ địch của chúng ta. Chất lượng sản phẩm của chúng ta và sản phẩm của các tay góp cổ phần ngang nhau, như điều đã thỏa thuận trước trong hợp đồng giữa các công ty. Và tôi có ý nghĩ chính trong vấn đề này có các cơ sở của sự hợp tác tương lai giữa các dân tộc không phụ thuộc vào vấn đề ai là kẻ thắng trận.

Chúng ta có những kinh nghiệm của đại chiến thế giới thứ nhất. Bạn hãy nhớ là Mỹ và Anh đã phải trả bao nhiêu tỉ dollar và bằng Anh để sau khi thất bại, công nghiệp của ta trở nên lớn mạnh hơn cả lúc đó, lúc chúng ta tham gia vào chiến tranh. Tất cả đang trở lại thành những cái vòng luẩn quẩn. - Và Gorfeld kết luận bằng giọng ề à: - Chúng ta là người ngoan đạo và chúng ta phải giữ gìn trong con tim mình những lời dạy thiêng liêng và vĩ đại của kinh thánh.

•••

Landsdorff muốn chỉ cho bạn già của lão xem các vùng lân cận Warsaw, và đã đề nghị Weiss giúp lão việc này. Trong lúc lái xe, Weiss cố gắng không để lọt một lời nào trong câu chuyện của họ.

Anh đã lấy được từ đó nhiều cái có lợi cho bản thân. Thế là trừ tất cả những cái khác, anh đã biết thêm được là công ty “Opel” của Đức

đã chuyển cho công ty “General Motors” những máy lọc mới cho động cơ xe tăng. Những máy cũ thường cáu bẩn lại trong khi chạy trên đường cát sa mạc châu Phi. Để thay thế, Rommel, kẻ đang ganh đua với bọn Anh ở châu Phi, đã nhận được của công ty Mỹ công thức mới của dầu trơn máy rất bền vững ở nhiệt độ cao, điều này rất quan trọng đối với xe tăng và ô tô chạy dưới vùng đầy ánh mặt trời nóng bức.

Chỉ có kẻ ngốc nghếch mới coi sự tương trợ thương mại qua lại giữa các công ty trong những nước đang có chiến tranh là sự phản bội. Trong ngôn ngữ làm giàu, điều này được gọi theo cách khác: sự tuân theo đúng những trách nhiệm mà các phía thỏa thuận với nhau nhân về phần mình. Không được vi phạm các trách nhiệm này ngay cả khi chính phủ các nước đó sẽ là đối tượng với nhau trong chiến tranh.

Weiss đã coi việc hoài nghi lối sử dụng tù binh làm gián điệp mà Landsdorff thể hiện trong lúc nói chuyện như là sự sáng suốt của lão cũng như kiểu tái bảo hiểm. Như đã rõ là âm mưu của Himmler, quốc trưởng lại gây một chuyện đồn nhảm cho Canaris. Viên này trình lên quốc trưởng những bản vẽ xe tăng mới của Liên Xô do gián điệp lấy được. Theo các bản vẽ này thì xe tăng được chế tạo bằng các loại thép bọc mà đạn đại bác Đức bắn trúng sẽ vỡ tan ngay.

Weiss có thể coi kết quả này của pháo chống tăng Đức hoàn toàn là công lao của mình, vì rằng anh đã vô cùng cẩn thận chuẩn bị được nhóm tình báo cho chiến dịch này và do sự cố gắng của anh, một tình báo đồ bộ đã mang được các bản vẽ xe tăng và công thức thép đến.

Còn khi quân ta giải phóng Rostov các lính xe tăng Đức trong cuộc đọ súng với các chiến sĩ xe tăng Liên Xô đã bị những thiệt hại nghiêm trọng.

Landsdorff từ lâu đã tìm cách chuyển từ “Ban tham mưu Valia” về Berlin, vì lão cho rằng ở đó lão sẽ tìm ra cách sử dụng có hiệu quả

hơn và an toàn hơn các khả năng của mình. Vì thế việc Gorfeld đến đã có lợi cho lão, vì qua việc này lão quyết định nhắc Himmler về việc của lão, với hy vọng rằng có thể Himmler sẽ coi việc đưa lão về chỗ công tác chính trị là hợp lý.

•••

Weiss hoàn thành các nhiệm vụ được trao với một độ chính xác tuyệt đối hoàn toàn đúng với lối làm việc chính xác của cả bộ máy Cục tình báo. Trong thời gian đó tình hình trên các mặt trận đã trở nên bất lợi cho quân Đức đến mức những thất bại mới đây ở nước Nga không thể gì bù đắp được nữa. Trong số các đồng minh của Đức, sự bất mãn ngày càng cao, các vụ ném bom những thành phố Đức ngày càng có đặc tính phá hủy. Tuy nhiên, Weiss rất ngạc nhiên quan sát thấy rằng, mặc dù thế, bọn nhân viên “Ban tham mưu Valia” vẫn tỏ ra như chính dòng thời gian và tinh thần của nó không bị ảnh hưởng gì từ bên ngoài cả.

Dù những cơn bão táp trên đại dương mênh mông của mặt trận có xảy ra thế nào đi nữa, hòn đảo nhỏ “Ban tham mưu Valia” - đơn vị đồn trú của nó vẫn sống theo trật tự quy định cho một lần cũng như vĩnh viễn, và con người ở đây vẫn suy nghĩ như đã suy nghĩ một năm về trước. Ở đây được coi là dửng dưng, là có danh tiếng đặc biệt nếu bỏ ngoài tai tất cả những gì không liên quan đến các trách nhiệm nghề nghiệp trực tiếp.

Và nếu bọn dự thẩm của phòng “Ban tham mưu Valia 3” trong những ngày đầu chiến tranh, khi tuyển lựa tù nhân từ các trại tập trung, đã chứng minh một cách chính xác như máy cho tù nhân biết tại sao nước Đức sẽ là người thống trị thế giới, còn Liên bang Xô Viết sẽ bị sụp đổ dưới các đòn tấn công của lực lượng quân quốc xã, thì bây giờ chúng vẫn nhắc lại lý lẽ cũ với độ chính xác như vậy, không hề có ý định còn con nào làm nó thích ứng với hoàn cảnh đã thay đổi.

Lúc đầu, chút nữa Weiss bị làm lẫn khi coi lý lẽ máy móc này là kết quả của sự giáo điều trong tuyên truyền, quy nó là chủ nghĩa cầu kỳ kiểu quan lại không có sáng kiến. Nhưng sau đó anh hiểu rằng, ở đây vấn đề phức tạp hơn rất nhiều và phải tìm gốc rễ trên cơ sở đã nuôi dưỡng phong cách và tư tưởng quốc xã.

Thất bại trên mặt trận phía Đông làm cho tất cả các ngành cần quét và truy lùng tích cực hoạt động hơn nhiều nhằm chống lại chính người Đức.

Vì thế, ngay cả những nhân viên Cục tình báo - những kẻ đáng tin cậy của quốc xã cũng không dám “sửa đổi” hệ thống gián điệp cho phù hợp với hoàn cảnh đã thay đổi. Bởi vì chính sự kiện nhân viên Cục tình báo thừa nhận sự thay đổi hoàn cảnh ở mặt trận phía Đông cũng có thể chống lại hẳn, như một bằng chứng không tin tưởng vào chiến thắng, mà tội lỗi này sẽ bị trừng trị rất tàn khốc ngang như những nghi ngờ nhỏ bé nhất vào sự tuyệt đối đúng của quốc trưởng.

Và nếu như có sự thay đổi nhỏ bé trong thái độ của các nhân viên thường của “Ban tham mưu Valia” thì điều này chỉ nhận thấy khi - lúc này bọn chúng đã công khai ganh đua lẫn nhau, bề ngoài ráo riết tỏ lòng trung thành với quốc trưởng, và để tiên đoán thắng lợi vào thời gian gần nhất.

Nhưng khi những con người từ lâu đã thích ứng với nhau này thảo ra kế hoạch tác chiến cho một nhóm tiếp theo để quẳng vào hậu phương Liên Xô, thì chúng lại làm việc với độ cẩn thận đặc biệt và dự kiến trước toàn diện. Weiss hiểu rằng bây giờ loại trừ được những chiến dịch như vậy thật khó khăn biết chừng nào, hầu như không có khả năng nữa, nếu như anh có hoạt động kịp thời với độ thận trọng cao nhất đi nữa mà không cài được người của mình vào nhiều khâu công tác tham mưu của “Valia”.

Ngay cả trong xưởng sửa chữa giày, Weiss cũng có người của anh. Người này đóng cả giày ủng theo một góc nhất định để vết giày này là tang chứng cho cán bộ phản gián Xô Viết biết rằng ở đó có bọn

tội phạm đi qua. Nhờ sự giúp đỡ của học viên bỏ dờ - tù nhân số 740014 - Weiss đã tìm được những người trung thành trong số những trại viên đang đặt được đường hào cho dây điện thoại dẫn tới một trong các bản doanh ở mặt trận phía Đông. Họ đã đào một đường hầm dưới đường dây này, xây dựng thành một công trình kiểu hầm công sự, ở đó, giống như trong nắm mồ phủ cỏ xanh, điện báo viên của ta - người được đưa sang đây để nối máy mình vào dây điện thoại nằm giữa đại bản doanh mặt trận với cơ quan lãnh đạo Đức ở Berlin - đã ẩn nấp một thời gian dài.

Nhưng bây giờ mỗi bước đi, mỗi lời nói, mỗi hành động của mình hoàn toàn khác trước kia, Weiss phải kiểm tra đặc biệt cẩn thận trong bầu không khí dày đặc của sự theo dõi và không tin cậy đang treo lơ lửng một cách dễ cảm thấy ngay trên đầu tất cả bọn Đức, không từ một tên nào, kể cả những tên đã có những công trạng đặc biệt trước quốc xã và đã từng nhiều lần tỏ ra dũng cảm khi phải trực tiếp dùng những phương pháp tinh vi nhất để tiêu diệt người nhanh nhất.

Bây giờ ngay cả những tay “lành nghề” công việc như vậy cũng mất tính tự chủ và không thể hết run tay nếu tên nào đó trong đám đồng nghiệp của chúng giảo quyết hỏi:

- Thế ông đã bày tỏ nguyện vọng gia nhập nhóm đặc biệt của những nhân viên quân sự Đức tình nguyện tham gia vào chiến dịch tấn công giải phóng các sĩ quan cao cấp Đức khỏi bị bọn Xô Viết cầm tù rồi chứ?

Mới đây ba tình báo cũng đã làm được một việc kiểu như vậy.

Họ đột nhập vào một trong các trại tập trung Đức cùng với nhóm tù binh đã giải phóng một nhóm đồng tù binh, và sau đó ba người nhờ chiếc xe lăn đường đỡ đạn và đã chiến đấu suốt hai giờ trên đường quốc lộ không cho đơn vị cơ giới SS có khả năng truy nã những người chạy trốn.

Toàn bộ chiến dịch này do Weiss thảo ra.

Sau thời gian dài hỏi cung và nghiên cứu tài liệu điều tra cơ quan phản gián Cục tình báo và phòng tương ứng của Gestapo đã nhận xét rằng: toàn bộ chi tiết của chiến dịch và tổng hợp tất cả các biện pháp gắn liền với nó chứng minh rằng chiến dịch này do một tay lão luyện tài giỏi chỉ huy.

Tài liệu mô tả lại chiến dịch này đã được phân phát cho các nhóm tình báo Đức không chỉ như bản tin để áp dụng những biện pháp phòng ngừa những chuyện thái quá như vậy trong tương lai, mà còn như bài học cho các tình báo, cho những kẻ mà nếu có lòng dũng cảm kiên cường, chúng sẽ coi ý định lập lại chiến dịch tương tự ở hậu phương Liên Xô để giải phóng tù binh Đức là có khả năng.

Nhưng trong bản thông báo này lại không hề đề cập đến vấn đề ba tình báo Liên Xô, sau khi biến chiếc xe lăn đường thành như bức tường thép hình trụ, đã dùng chiếc máy kéo kéo nó theo đường quốc lộ và tiếp tục chiến đấu dưới sự che đỡ của nó. Còn khi họ đi vào chiếc cầu đường sắt thì người cuối cùng trong số các anh hùng còn sống này đã đặt vào chiếc xe lăn đường một khối thuốc nổ lớn đến mức khi nổ các mảnh thép đã cắt đứt các trụ thành cầu và bắn tung những toa chở dầu tựa hồ như chúng không phải bằng kim loại mà bằng giấy carton. Ngay cả những mảnh xác các anh hùng này cũng không thể nào tìm thấy được trên mảnh đất bị cháy bỏng, chất chông những miếng kim loại bị cháy xám và cong queo. Chúng như bị bốc hơi, biến mất.

Có điều là không tìm ra những người kế tiếp của phương pháp tác chiến giải phóng lớn kiểu tương tự trong số các nhân viên Cục tình báo Đức. Mặc dù theo nhiệm vụ của Canaris, hàng trăm quan chức đã lựa chọn trong các tài liệu tình báo lưu trữ tất cả các sơ đồ của những vụ chạy trốn xảy ra bất kỳ lúc nào từ các trại tù binh để giới thiệu những cách có kết quả nhất, cho các nhóm của mình. Vì bây giờ, trừ tất cả những cái khác, trước mắt Cục tình báo nảy ra một nhiệm vụ là giải phóng hàng loạt sĩ quan quân đội Đức khỏi nhà tù Liên Xô, điều mà trước đó không được đề ra trong các chức năng của Cục tình báo, kể cả trong kế hoạch “Barbarossa”.

Dietrich đã đưa một nhóm đặc biệt những tên Đức - nhân viên Cục tình báo ra trận. Bọn này nhận nhiệm vụ tình nguyện đầu hàng kẻ địch để trong các trại tù binh Liên Xô chúng sẽ trừng trị những tên Đức khi bị bắt làm tù binh đã dám nghi ngờ vào sự vĩ đại tất thắng của đế chế đệ tam.

Và tình hình đòi hỏi Weiss không ít tài tháo vát, tinh tường kể cả thời gian để phát hiện mục tiêu của nhiệm vụ này, biết được danh sách của các nhân viên Dietrich lựa chọn, lập hồ sơ nhận dạng chúng và ngay lập tức chuyển các tài liệu này về Trung tâm.

Nếu loại trừ khỏi hoàn cảnh hoạt động của Weiss những trách nhiệm anh được trao như một nhân viên “Ban tham mưu Valia” mà chỉ lấy nguyên vẹn những trách nhiệm vô cùng phức tạp mà anh phải thi hành với tư cách là chiến sĩ tình báo Xô Viết thì lúc đó có thể coi như là con người đang làm việc căng thẳng quá mức độ của tất cả mọi sức thần kinh, thể lực và trí lực.

Chỉ một chiến dịch Gvozd đã đòi hỏi sự hoạt động toàn diện và tỉ mỉ hàng ngày rồi.

Gvozd, sau khi trở thành “đại diện tình báo” đã mở rộng công tác tích cực ở vùng Ural dưới sự chỉ đạo của Baryshev. Và từ chỗ Gvozd lúc nào cũng đưa đi các yêu cầu gửi các nhóm mới, các phương tiện liên lạc, vũ khí, chất nổ mới nhất sang: Và cuối cùng, cả những món tiền khổng lồ để “mua chuộc” những cán bộ Xô Viết quan trọng ngày càng mới.

Bản thân Gvozd, như anh báo sang, đã lọt được vào khu liên hợp luyện kim với chức vụ cán bộ phòng tổ chức cán bộ, điều này cho anh các khả năng gần như không hạn chế để cài gián điệp Đức vào các phân xưởng và các cơ quan trực thuộc khu liên hợp này.

Weiss hiểu rằng các nhà phản gián Liên Xô đang tổ chức một chiếc bẫy khổng lồ quy mô hàng loạt và thu hút ngày càng nhiều người và của từ “Ban tham mưu Valia” vào cái thùng chứa, rõ ràng có dung tích vô cùng lớn này.

Nhóm của Gvozđ đã chuyển sang loại “Trung tâm tình báo” mà báo cáo về hoạt động của nó, không cần thông qua “Ban tham mưu Valia”, bây giờ đã được gửi trực tiếp về cho chính đô đốc Canarias. Và Landsdorff cảm thấy phần nào bất mãn: lòng tự ái của lão lại bị tổn thương vì một trung tâm tình báo lớn nhất của Cục tình báo đã vượt ra ngoài sự chỉ huy trực tiếp của lão.

Còn Dietrich thì thật phát khùng. Hắn coi các công lao của trung tâm tình báo này hoàn toàn là của hắn. Và hắn coi việc cắt cụt chân Gvozđ vừa là thành tựu của y học, vừa là một phần của chiến dịch tình báo do hắn tài ba thảo ra. Chứ sao nữa! Đã đào tạo được một điệp viên vững tới mức độ như vậy, như một người có chiếc mũ thần kỳ không nhìn thấy.

Trong khi ra sức kích động lòng tự ái bị tổn thương của Dietrich, chẳng phải có mảnh khóe đặc biệt gì, Weiss cũng tìm hiểu được ý định của hắn - khử hết những tên Đức bị giam trong các trại tù binh của Liên Xô, những kẻ đã bắt đầu coi đảng quốc xã là kẻ thù thực sự của nước Đức.

Một nhóm gián điệp của Cục tình báo Đức quảng sang hậu phương Liên Xô ngay tại địa điểm nhảy dù đã phải đọ súng với các chiến sĩ tác chiến Liên Xô.

Những đội viên biết suy nghĩ nhất của các nhóm này chuyển sang làm việc dưới sự kiểm tra của các tình báo Xô Viết, gửi về cho các phòng tham mưu của Cục tình báo Đức đủ các loại tin tức mà ở đây hoàn toàn không bị coi là giả dối, vì rằng các tin này đúng sự thật. Và chính do nó đúng sự thật nên các tin tức này đã gây tác động phá hoại đến hoạt động của các ban tham mưu quân Đức hơn cả những chuyến bay của các đơn vị nhảy dù Liên Xô vào các ban tham mưu này.

Thí dụ như Himmler đã nhận được một kẹp các báo cáo và nhật ký được ghi chép rất rõ ràng của một đoàn thám hiểm địa chất rất lớn của Liên Xô do một nhà bác học nổi tiếng lãnh đạo. Trong đó có

phân tích các nơi có kim loại hiếm trong các vùng nhất định ở Liên Xô. Tất cả các tài liệu chứng minh rõ ràng rằng các khu quặng này quá ít ỏi khiến cho việc khai thác chúng sẽ trở nên thật vô nghĩa lý, không đáng kể. Ngoài bìa cặp hồ sơ một bàn tay xuất sắc đã viết nắn nót nghị quyết tàn bạo của Ủy ban nhân dân.

Thực ra Ủy ban nhân dân chỉ vừa mới cách đây không lâu đã vô cùng sung sướng ký quyết định khen thưởng cao nhất cho hầu hết những người tham gia đoàn thám hiểm đã phát hiện cho nhà nước và tức là cho nhu cầu công nghiệp quốc phòng những vỉa kim loại hiếm rất lớn này.

Năm Mười

Đù trí tuệ của những người nghiên cứu những nguyên nhân đầu tiên của các hiện tượng có vĩ đại thế nào đi nữa, - điều này chỉ liên quan đến kết cấu vật chất của vũ trụ và phản xạ cơ thể sinh ra do hệ thống tín hiệu đã hoàn chỉnh và nhạy bén như tế bào thần kinh - những bộ óc khổng lồ để khám phá ra chân lý vẫn lịch thiệp, nhưng mỗi người lại kiên quyết bảo vệ quan điểm của mình qua các trang sách của các tác phẩm khoa học đồ sộ. Những quan niệm, giả thuyết, học thuyết đủ các loại khác nhau này chỉ liên quan đến một hiện tượng.

Cả “sự thất bại” của người tình báo cũng được nghiên cứu với độ cẩn thận có khoa học, toàn diện, khách quan như vậy, nhưng đôi khi những nguyên nhân đầu tiên của tai họa lại được giải thích bằng những hoàn cảnh tinh tế nhất, tới mức xác định được chứng tật không có khả năng nhất là đi xác định khoảnh khắc khi chấm dứt ngày và chuyển sang đêm.

Như thường lệ, năm giờ sáng, sau khi tập thể dục bên cửa sổ con mở ở trong phòng mình, Elsa cúi người trên chậu nước dùng chiếc bọt biển ướt chà sát người một lượt: Trong chiếc gương mờ treo trên chiếc bàn nhỏ đơn sơ hiện ra tấm thân có bắp đùi nhỏ, vai rộng, phẳng phiu, tay chân khẳng khiu đầy bắp cơ của chị, bộ tóc dày xù màu hung đỏ vì nhuộm. Khuôn mặt trái xoan nhỏ nhắn với đôi má hóp và cái miệng nghiêm khắc mím lại, đôi mắt cau có sáng lên, nhưng trũng sâu xuống. Những vết phấn son hơi nhem nhốc trên gò má chạy từ lông mi tô chì đen tối hôm trước xuống.

Elsa vô cùng khinh bỉ soi gương và tự thấy mình như một con quạ con đáng thương hại bị vặt hết lông. Vì chỉ có một mình ở trong phòng nên bản án tàn nhẫn đối với kẻ ngoài của mình không có ai phản đối.

Nhưng chân thành mà nói, chị không công bằng với bản thân. Bất kỳ nhà tạc tượng nào, kể cả những người không tài ba lắm cũng chỉ mong được nhìn thấy cái tỉ lệ cân đối trên tấm thân thiếu nữ quá mệt mỏi vì gầy gò này, cái tỉ lệ mà những họa sĩ vĩ đại, những nhà tìm kiếm lý tưởng tuyệt đối của cái đẹp nữ giới đã truyền lại cho nhau bằng đá hoa cương bắt đầu từ thời cổ đại.

Phản hơi ngượng vì tấm thân lỏa lồ của mình, phần thấy khinh bỉ bản thân. Elsa vội vã mặc quần áo với thái độ thô tục có suy nghĩ kỹ phù hợp với nghề nghiệp của người nữ nghệ sĩ nhà hát nhạc nhẹ.

Bôi phấn son hóa trang lên mặt xong, chị đánh bông mớ tóc thưa xòa trên chiếc trán dô và sạch sẽ, dùng chì kẻ các đường đen dưới mắt làm chúng nhem nhuốc đi.

Cầm lấy chiếc túi xách con bằng vải giả da, chị xuống thang gác bần thiêu, hôi hám rồi đi theo đường phố với dáng điệu lão đảo của diễn viên xiếc trên đây.

Hôm nay 11 giờ 10 phút Elsa phải đi qua một người mua ba số tuần báo “Das Reich” của Goebbels ở quầy sách báo phố Marshalkovskaya và khi người này đảo mắt xem qua chúng, chị đặt tờ “Velkischer Beobachter” lên quầy để người này lấy báo đi.

Elsa không cần biết nhân dạng người này, cũng không cần nhớ làm gì. Điều duy nhất chị đã rõ, người này sẽ đeo găng tay màu sáng và ở tay trái, giữa ngón tay út và ngón đeo nhẫn kẹp một chiếc bút ngấn làm bằng hổ phách cắm điếu thuốc chưa châm lửa. Chỉ có thể thôi. Nếu người này có mời chị hút thuốc, chị sẽ phải lấy điếu thứ ba kể từ trái sang. Tức là chị sẽ nhận được bản mật mã mà chị phải dịch xong nó trên đường về nhà.

Một nhiệm vụ thông thường, không có khó khăn đặc biệt gì. Và nhiệm vụ nhẹ nhàng, an toàn, đơn giản này sẽ giải phóng nhận thức của chị khỏi những ý nghĩ khác đang đeo đuổi chị rất gay gắt, mà tuyệt đối không phải là ý nghĩ về công việc, trong thời gian cuối này chị đã cố gắng xua đuổi chúng khỏi đầu óc mình, nhưng vô hiệu quả.

Việc Zubov rất sẵn sàng ngoan ngoãn và vô tư thực hiện các chỉ thị của chị và gần gũi Brigitte đã đâm nhói vào trái tim của chị. Và không phải vì chị đã bắt đầu có những tình cảm gì đặc biệt đối với Zubov, mặc dù trong cái đẹp đầy sức cảm hóa của anh - người bạn chiến đấu triu mến, quan tâm, dễ thân - lại ẩn náu mối nguy hiểm. Và thật sẽ không có gì lạ lùng nếu như Elsa mơ ước tình yêu của con người dũng cảm và trong sạch này.

Quan hệ của Elsa với Weiss lại mang đặc tính khác, mặc dù anh là một thanh niên có sức thu hút và trong bộ quân phục sĩ quan trong anh rất có cảm tình. Đôi mắt thông minh, trong suốt của anh thường lặng lẽ nói lên rằng anh hiểu hết những đau khổ của Elsa. Đôi khi chị bắt gặp cái nhìn của Weiss, đó là cái nhìn không phải thông cảm, mà là khâm phục thì đúng hơn, cái nhìn của một người đánh giá cao đồng chí cùng công tác nguy hiểm với mình.

Nhưng sự tự chủ, tháo vát, tuyệt đối phục tùng nghĩa vụ hình như đã không để lại trong tim con người này một chỗ trống nào cho cái gì có thể bị coi là gánh nặng tình cảm không cần thiết đối với một tình báo giàu kinh nghiệm và dưới con người này là cả một mạng lưới liên lạc nhiều mối phức tạp.

Elsa đi về phía quầy báo phố Marshalkovskaya và ý nghĩ của chị chững lại và hầu như không tập trung vào điều trước mắt phải hoàn thành. Nhiệm vụ bình thường nhất, đơn giản nhất cũng là vì không đòi hỏi sự tập trung nghiêm túc. Lúc này không cần thiết đẩy ra ngoài nhận thức của mình toàn bộ những gì có thể cản trở chị và bắt chị dù chỉ trong khoảnh khắc - nghi ngờ sự vững vàng của mình. Một phụ nữ như chị bây giờ ở ngoài mọi sự nghi ngờ. Những người

giống chị ở đây rất nhiều: vì các nguyên tắc của họ đều gần gũi với luân lý của các đại biểu quốc xã, của những người không thể xuất hiện một bóng dáng ngờ vực gì về việc một phụ nữ như Elsa lại không phải “người của mình”. Và vì thế chị mạnh dạn đi trên đường phố Marshalkovskaya với dáng điệu lão đảo của diễn viên xiếc trên dây. Và bộ đầu gối tròn trĩnh trong bút tất dài nilon lóng lánh lên dưới chiếc váy ngắn. Đôi mắt kẻ lông mi nheo lại. Cái miệng môi tô son đỏ chót nổi rõ trên khuôn mặt xanh xao như cái đích bắn. Và khi chị thấy bóng mình trong cửa kính các quầy hàng trống rỗng, chị cảm thấy đó không phải là chị, mà là bức tranh biếm họa xỉ nhục về người phụ nữ mà người mẫu đã được vẽ lại với độ chính xác tuyệt đối.

Phụ nữ trong vùng bị kẻ địch chiếm đóng tìm mọi cách che giấu cái trẻ trung của mình, cả vẻ đẹp và nữ tính của mình. Cái nghèo nàn, rách rưới về quần áo của họ không phải lúc nào cũng là vết tích của sự thiếu thốn mà bọn Đức đã gây ra cho nhân dân. Trang phục thường làm người già đi kỳ quặc đã được suy tính rất cẩn thận. Những cô gái Ba Lan đi tất thô, đầu trùm kín bằng những chiếc khăn kiểu cụ già và đi lại vụng về trên đôi giày cao cổ đã hỏng của mình trên hè phố. Và cái vẻ bề ngoài như vậy của họ chỉ gây cho bọn tuần tra sự cảnh giác cao hơn mà thôi.

Nhưng có cả những người khác - vừa trang điểm xong với những bộ tóc kỳ quặc nhuộm bằng dung dịch oxy già đặc, váy quá ngắn và áo khoác hở hết cả ngực ra, đã cẩn thận suy nghĩ để phô trương hết mọi cái khiêu gợi của nữ giới ra. Những người đi như ngựa dùng toàn thân đè lên những chiếc giày gót cao như tổ mật hiệu ra ngoài thể hiện lòng trung thành và sẵn sàng phục vụ. Và cần phải nói rằng họ cũng có được cảm tình của bọn chiếm đóng. Bọn sĩ quan tuần tra không đòi hỏi họ xuất trình giấy tờ, còn nếu có tế nhị hỏi về chỗ ở thì chỉ nhằm các mục đích tuyệt đối không liên quan gì đến trách nhiệm cảnh sát.

Vì vậy trong các trường hợp thế này Elsa chọn được màng bảo vệ thích hợp nhất. Chị không hề biết người mà chị phải gặp ở quầy báo

để chuyển tờ báo có mật mã ghi giữa các dòng chữ. Chị cũng không biết người này làm nhiệm vụ gì ở hậu phương kẻ thù.

Nhưng người này là ai đi nữa, Elsa cũng cần phải thi hành chính xác nhiệm vụ tưởng như đơn giản, không đòi hỏi khó nhọc gì, không cần cố gắng gì, thậm chí như không cần suy tính gì. Chị phải đến quầy báo theo đúng giờ quy định, để lại đó tờ báo cuộn thành ống rồi bỏ đi, thậm chí không cần nhìn người liên quan đến toàn bộ sự việc này.

Trong kế hoạch tác chiến do trung tâm thảo ra mỗi chi tiết dù nhỏ bé đều có ý nghĩa như một chi tiết nhỏ nhất trong chiếc máy khổng lồ: vì nếu nó - cái chi tiết này - không hoàn thành các chức năng quy định rõ ràng cho nó để nhịp nhàng tác động tương hỗ với hàng hà sa số các chi tiết khác, chiếc máy liên hợp khổng lồ sẽ không thể làm việc được, sẽ ngừng chạy.

Và thế là Elsa ung dung bước trên đường phố Marshalkovskaya. Bộ mi cứng vì chì đen của chị như chiếc chổi con nhọn viền quanh đôi mắt đang che giấu nỗi buồn cố nén, chỉ có cái thật duy nhất trong đôi mắt chị, đó là màu sắc của chúng. Chị đã tính toán thời gian chính xác và đi không nhanh hơn, cũng không bước chậm lại, tiến đến quầy báo hầu như cùng lúc với người mà chị không cần nhớ nhân dạng bề ngoài. Chị đặt tờ báo cũ cuộn ống lại xuống quầy hàng, mua hai chiếc bưu ảnh, cho chúng vào chiếc túi vải giả da và rời khỏi quầy báo như chiếc máy, mỉm cười tạm biệt bà già bán sách báo - bà ta coi việc đáp lại nụ cười của một cô gái từ sáng sớm đã tô son điểm phấn là hạ phẩm giá mình.

Người đàn ông sau khi xem qua tờ tuần báo, cầm lấy nó cùng tờ báo Elsa để lại, trả tiền và không nhìn lại, bỏ đi về phía kia của dãy phố.

Và ngay khi đó cửa quầy báo bỗng nhiên mở tung ra. Từ trong đó một người đàn ông lao ra và, tay phải thọc vào trong ngực áo đi mưa có mũ, vội vã đi theo gót người đàn ông vừa mua báo. Đáng đi

của tên này trông vẻ rất thành thạo khiến cho Elsa tưởng tượng thấy ngay mối nguy hiểm gì đang đe dọa người vừa được chị bảo hộ mấy phút trước đây. Không do dự, chị quăng chiếc túi xách bằng vải giả da vào sọt rác bằng dây thép rồi lao theo đuổi tên mặc áo đi mưa và khi đuổi kịp hắn, chị túm lấy tay hắn kêu la àm lên là bây giờ, đúng phút này hắn đã ăn cắp của chị chiếc túi xách ở quầy bán báo.

Tên này là một người khỏe. Nhưng Elsa cũng không chịu thua hắn về mặt khéo léo giằng co. Thế là vật lộn nhau. Và ngay lập tức từ góc phố hai chiếc mô tô và một ô tô cửa kính bên và sau đều sơn lao đến. Elsa bị quăng lên xe và chở đi. Tất cả xảy ra nhanh đến nỗi khách qua đường không kịp hiểu vấn đề ra sao.

Mấy giờ sau một tên cảnh sát giải thích với người bán trong quầy hàng báo rằng kẻ bị bắt là một cô gái ăn cắp lêu lổng.

Đó là tất cả những gì xảy ra sáng hôm nay.

Tối hôm đó chương trình đặc sắc của tiểu thư Nicole trong chương trình của nhà hát nhạc nhẹ được thay bằng tiết mục của nữ nghệ sĩ múa đuốc.

•••

Trong đám điệp viên của cảnh sát hình sự, Weiss có một người quen tên là ngài Adam. Trước kia là một tay mật thám khét tiếng ở Warsaw, hắn là chuyên gia trong việc phát hiện ra các báu vật gia đình mà các nhân vật tai to mặt lớn bị đánh cắp. Những vụ ăn cắp như vậy thường do những tên nhà nghề loại lớn đảm nhiệm. Vì biết rất rõ bọn này, ngài Adam liền tiến hành đàm phán với chúng, cuối cùng là bằng số tiền chuộc vừa phải chủ nhân các báu vật nhận lại các tài sản của mình. Adam nhận được ở cả hai phía những món tiền thưởng khá lớn đủ để đảm bảo cho hai con gái của mình vào học trường trung học và còn để ra được ít nhiều phòng lúc đen tối. Hắn không bị mất chức ngay cả thời bị chiếm đóng, vì vợ hắn là người Đức. Nhưng nghề nghiệp của hắn đã không còn mang lại những khoản thu nhập như trước. Hắn trở thành một tên cảnh sát

đường phố tầm thường và toàn bộ trách nhiệm của hắn chỉ bao gồm sao cho trong khu vực các phố hắn phụ trách theo dõi những tài sản mà bọn cầm quyền Đức đã tặng ở trong các nhà trước kia của người Ba Lan không bị mất cắp.

Thỉnh thoảng Weiss có mời hắn uống cốc rượu con trong quán rượu bia của ông Polonsky. Từ từ uống cốc rượu trắng, Adam tỏ lòng biết ơn bằng cách kể cho nghe những tin tức mới đủ loại của ngành hình sự, đủ mọi chuyện đơm đặt của cảnh sát, và đôi khi Weiss cũng thu được đôi chút tin tức cần thiết.

Một lần vào buổi tối, Adam kể cho Weiss nghe về cô gái hôm nay bị bắt ở quầy bán báo, và về phê phán nhận xét rằng, với vẻ ngoài và tấm thân như vậy cô gái không nên làm nghề ăn cắp đường phố mới phải. Và nếu như cô ta quen biết một người đứng đắn, trang nghiêm như hắn chẳng hạn, thì người này có thể dạy cho cô gái con đường đứng đắn, trung thực. Người này sẽ thu xếp sao cho cô gái hiểu biết hơn về các ngài sĩ quan. Và mặc dù lính mặt trận là loại lỗ mãng và quen dùng vũ lực lấy tất cả không trả tiền, nhưng với các gái nhà nghề họ thường vẫn tỏ ra như là những người đứng đắn. Và nếu có điều gì đó hiểu lầm thì tuyệt đối không trên cơ sở tài chính.

Bị kích động vì sự lo lắng khó hiểu, Weiss đề nghị Adam cho biết mục ăn cắp này được giải đến sở cảnh sát nào.

Ngày hôm sau Adam báo cáo rằng cô gái này không có tên trong bất kỳ sở cảnh sát nào thuộc Warsaw.

Đến lúc này Weiss đã biết rõ “mục ăn cắp” mà Adam kể là ai rồi.

Điều duy nhất Weiss biết được qua Adam là đặc điểm và số xe cảnh sát đã bắt Elsa.

Số xe loại này thì không ngành nào thuộc cơ quan thống sứ có. Trên nóc và phía bên xe này có các dấu thập đỏ. Nhưng đó không phải là xe y tế: trên nóc gấp của nó, cũng như ở các xe của Gestapo có các lớp đệm cao su để đỡ kính gió ngửa ra sau phòng ngừa khi đuổi bắt

có thể nổ súng từ phía ghế trước. Ở cửa phía sau, có lớp kính hẹp làm bằng loại thủy tinh đúc màu xanh da trời đạn bắn không thủng. Tức là có thể đoán ra đây là xe bọc thép.

Những xe bọc thép kiểu này nguy trang thành xe y tế thông thường được dùng chỉ trong các đơn vị SS đặc biệt dưới trướng cá nhân của thống soái Himmler.

Phải, Weiss đã nghĩ ra được cái gì liên quan đến sự mất hút Elsa. Nguy hiểm đặc biệt không chỉ treo trên đầu Elsa.

Năm Mười Mốt

Trong thời gian này Alexander Belov đã thành lập được một mạng lưới tình báo có tổ chức chặt chẽ, toàn diện ở hậu phương kẻ thù.

Để thành lập được một tổ chức như vậy không chỉ cần có tài năng tổ chức, tác chiến, nghề nghiệp của người tình báo, mà còn phải có tài năng đối xử với con người. Vì chỉ cần một việc không chính xác nhỏ bé nhất trong khi đánh giá đặc điểm tâm lý con người theo kết quả của nó cũng ngang với sự sai sót của chiến sĩ đánh mình. Nguyên nhân cái chết của chiến sĩ đánh mình thì có rất nhiều, nhưng xác định được nguyên nhân duy nhất cái dẫn tới vụ nổ - thật không có khả năng, vì tất cả những gì có thể là manh mối nhỏ bé nhất cho nguyên nhân chính của tai họa đều đã bị tiêu hủy.

Thời gian cuối này các chiến dịch tình báo và phá hoại của “Ban tham mưu Valia” đã liên tiếp thay nhau thất bại. Điều này chứng minh hoạt động có kết quả của Weiss và những người mà anh đã tin cậy ủy thác tính mạng mình cho họ, đã biến họ thành bạn chiến đấu của anh.

Himmler đã phái những tên phản gián có kinh nghiệm nhất đến “Ban tham mưu Valia” để tìm nguyên nhân các vụ thất bại, và ở đây đã đề ra một tình hình căng thẳng cực kỳ nguy hiểm. Mỗi đe dọa này treo trên đầu cả bọn chỉ huy lẫn các nhân viên thường. Mỗi bước đi, mỗi cử chỉ của bất kỳ kẻ nào có liên quan đến “Ban tham mưu Valia” dù cho là một giảng viên nào của trường tình báo phá hoại, một chỉ huy của Ban tham mưu, một lính bảo vệ hoặc một học viên - ai cũng bị

kiểm tra nghiêm túc. Tất cả, tất cả đều bị theo dõi nghiêm ngặt nhất và càng ngày Weiss càng thấy khó tìm ra khả năng trao đổi với người của mình hơn. Nguy hiểm từng phút rình mò họ và cả anh nữa.

Hoàn cảnh trở nên phức tạp đến mức đành phải quyết định sắp tới hành động ra sao, hạn chế tối thiểu hoạt động với sự cố gắng không tưởng tượng được của hệ thống do Weiss thành lập trong “Ban tham mưu Valia” hay tạm thời ngừng hẳn.

Tất nhiên cũng có thể chỉ cần ẩn náu và trong cảnh bất động chờ đợi cho tới lúc cơ quan phản gián chấm dứt cuộc điều tra. Vì dần dần sự sốt sắng của nó cũng sẽ giảm đi, sự cảnh giác sẽ yếu đi, còn ở đó, cứ xem họ sẽ đẩy lùi được nhóm phản gián này khỏi sự theo dõi đối tượng “bị phạt” và sẽ chuyển được nhóm này sang đối tượng khác.

Nhưng còn lối thoát khác khỏi tình thế này: tìm khả năng chuyển sang vũ đài khác, để ở đó không dừng lại, mà tiếp tục hoạt động của mình.

Weiss đã chọn con đường này.

Anh ra lệnh cho Zubov cùng nhóm quốc tế của anh tăng cường hoạt động. Với sự giúp đỡ của Brigitte, Zubov phân công người Ba Lan, người Tiệp, người Hung, người Nga, những thành viên của nhóm này phục vụ cho các nhà người quen của Brigitte. Ban ngày họ hiện hành thực hiện trách nhiệm của người nấu bếp, quét sân, trông vườn, đêm đêm dưới sự chỉ huy của Zubov tiến hành các hoạt động bạo lực. Một phần các vụ này do Weiss khuyên nhủ, họ đã quy trách nhiệm cho cái liên đoàn bí mật nào đó của lính mặt trận mang tên Rem đang trả thù bọn Gestapo và SS và bọn này đã xử tử chỉ huy tổ chức Rem.

Còn những vụ phá nổ các đoàn xe lửa và kho tàng chứa vũ khí, xăng dầu thì lại vẫn nằm trong vòng vô danh.

Trong cuộc họp của ban chỉ huy “Ban tham mưu Valia” trong đó có cả bọn nhân viên SĐ từ Berlin đến tham dự, đã đưa ra một giả thuyết như sau: không nên gạt bỏ vấn đề là tình báo của đối phương đã phát hiện ra doanh trại “Ban tham mưu Valia” và đã thiết lập được việc theo dõi.

Giả thuyết này do chính bọn tình báo - chỉ huy của “Ban tham mưu Valia” đưa ra. Bọn SĐ thì phản đối là chúng nhìn thấy ở đây những hoạt động khủng bố cá nhân của các nhóm yêu nước lẻ tẻ Ba Lan thì đúng hơn.

Cuối cùng thì sau các cuộc thảo luận và tranh cãi kéo dài đã quyết định chuyển doanh trại “Ban tham mưu Valia” về khu vực Königsberg.

Trật tự kỷ luật trong “Ban tham mưu Valia” và các trường tình báo phá hoại trực thuộc nó được các nhân viên SĐ thừa nhận là tốt. Cùng với bọn tình báo chúng đã ký tên vào biên bản điều tra và kẹp nó vào báo cáo gửi thống soái SS Himmler, kẻ vô cùng lo lắng trước tình hình xảy ra ở Ban tham mưu Valia.

Mặc dù thái độ không thân thiện của Himmler đối với Canaris đã rất đáng kể và Himmler đã nung nấu nguyện vọng ngấm ngấm đặt cho đô đốc cái tên con lợn nhưng trong trường hợp này lợi ích của quốc xã đã thắng.

Do kết quả hoạt động của Weiss và mạng lưới tình báo của anh, bọn nhân viên Cục tình báo đành phải bỏ vùng nghỉ mát tuyết vời, khí hậu tốt lành gần Warsaw và chuyển sang vùng Baltic đầy núi đá ẩm ướt và gió lộng. Gắn liền với việc di chuyển này không chỉ có những bất tiện về sinh hoạt cá nhân. Việc chuyển toàn bộ hệ thống “Ban tham mưu Valia” đòi hỏi một thời gian dài và đúng là trong thời gian dài đó đã làm tê liệt cơ quan tình báo quan trọng nhất của quân đội quốc xã.

Tồn thất vì ngừng hoạt động trong công việc đều đặn của “Ban tham mưu Valia” thật ngang với một vụ phá hoại lớn mang lại những tổn

thất rất khó đánh giá chúng nghiêm trọng tới mức nào.

Nhưng, trừ tất cả những điều đó, đối với Weiss một vấn đề quan trọng hơn cả là cùng với thành phần người, trang bị, tài sản thuộc “Ban tham mưu Valia” di chuyển đến địa điểm mới còn có nguyên vẹn tất cả những người mà anh đã tìm ra, đào tạo, những người hoạt động trong mạng lưới phức tạp bên trong Cục tình báo. Và những con người Xô Viết này - những bạn chiến đấu của Weiss - sẽ thực hiện nghĩa vụ của mình trong các điều kiện mới. Tình báo của ta sẽ biết tất cả mọi mưu đồ của kẻ địch đang lớn lên dưới trướng bê tông của “Ban tham mưu Valia”, dù nó có ở đâu đi nữa - trong khu rừng thuận lợi sát Warsaw hay vùng đất đá khu Königsberg. Và vấn đề ở đây bức tường bê tông cốt thép - chứ không phải là hàng rào gỗ - không lọt qua được đang che giấu doanh trại “Ban tham mưu” đã không còn quan trọng nữa: vì phía trong bức tường này có người của ta - những người Xô Viết.

Nhà hóa học Peter Himell - chuyên gia chế tạo mực hóa học hiện hình - đã làm việc hai tháng trong phòng thí nghiệm kỹ thuật của “Ban tham mưu Valia”. Trong phần trách nhiệm của Piter còn có cả việc dạy cho học viên cách sử dụng mực này.

Đây là một đảng viên già đảng xã hội dân tộc, nguyên là lính mặt trận bị thương nặng ở Smolensk. Sau thời gian chạy chữa ở quân y viện hắn được điều sang hệ thống tình báo.

Là người tính vụn vặt, ít nói, Piter đánh giá cá nhân mình quá cao khi cho rằng hai huân chương chữ thập sắt hạng nhất và hạng nhì, cũng đã tự nói về bản thân hắn rồi. Gia đình Piter bị chết trong những tháng đầu chiến tranh khi máy bay của Hải quân Liên Xô ném bom Königsberg. Vì vậy ai cũng dễ hiểu các nguyên nhân cau có và ít giao thiệp của Piter.

Peter Himell - đây cũng chính là Petrus Matusov - đã báo cáo ngắn gọn không mím cười về bản thân với Weiss khi chuyển cho anh tin mật của trung tâm.

Trong những ngày đầu chiến tranh Matusov cùng nhóm tình báo Belarus tổ chức một đội du kích chiến đấu ở sau lưng địch. Sau đó đồng chí được gọi về ban tham mưu du kích. Đồng chí chỉ huy đội du kích, bị thương nặng, chữa khỏi bệnh trong quân y viện. Sau đó phục vụ với tư cách là hộ lý trong một quân y viện dành riêng cho thương binh tù nhân Đức. Kiến thức tiếng Đức đã giúp đồng chí dễ dàng chăm sóc binh lính và sĩ quan Đức và còn tìm hiểu được, kẻ muốn làm việc được ở hậu phương địch cần phải biết gì.

Bằng cách đó, đồng chí đã nâng cao được trình độ về ngành y lẫn trình độ người tình báo. Matusov đã lựa chọn được một tên trong đám tù binh Đức có tiểu sử thích hợp. Thế là đồng chí được quảng sang phòng tuyến và, sau khi vượt hết hệ thống các địa điểm bí mật, đồng chí có mặt ở doanh trại “Ban tham mưu Valia” với chức vụ cao hơn trước.

Trong khi dần dần đưa Matusov vào công việc, Weiss đi tới nhận thức là anh đã có người đáng tin cậy nếu cần phải chuyển chức vụ của anh - không phải cái chức đó có trong bảng biên chế nhân viên “Ban tham mưu Valia” mà là cái chức người tình báo Xô Viết phải thực hiện ở đây.

Peter Himell đảm đang được hoàn toàn các trách nhiệm của Weiss trên bậc thang nghiệp vụ. Lúc này anh đã lên cấp thượng úy Cục tình báo.

Đúng là cố vấn quốc xã von Kluge đã nói chuyện qua điện thoại với Gerd và Landsdorff về Johann Weiss.

Dù sao thì trong lúc đang căng thẳng thế này - khi mà toàn bộ nhân viên “Ban tham mưu Valia” bị chìm ngập trong việc tổ chức chuyển quân. Weiss được lệnh lên đường đi công tác để thăm một số trại tập trung mà cố vấn quốc xã đã chỉ cho anh.

Alexander Belov đã bám chắc rẽ vào Johann Weiss tới mức anh thành thật tự cảm thấy đáng bực mình. Quan hệ không chính đáng đối với Weiss làm anh giận không phải chuyện đùa: không tên nào

trong bọn chỉ huy phản đối chuyển công cán của anh, không tên nào tỏ ra tiếc rẻ là một nhân viên quý giá như vậy, và Weiss có đủ cơ sở để coi mình là người quý giá đối với Cục tình báo Đức - lại ra đi vào lúc khó khăn đối với “Ban tham mưu Valia”.

Nắm chắc logic này. Weiss tỏ ra kính trọng một cách rất lạnh nhạt trước mặt Landsdorff, và vẻ phẩm giá bị xúc phạm không biến khỏi nét mặt anh. Có thể, anh còn thích thú với nhận thức bực mình mà anh phải chịu. Và vấn đề này có nguyên nhân của nó.

Anh bị bực mình một cách quá không chính đáng, tức là, sau đó anh có thể tính đến chuyện được bồi thường. Nhưng quan trọng hơn lại là vấn đề khác. Tạm thời chuyển công tác hoàn toàn không có triển vọng về mặt nghiệp vụ này bỗng nhiên giải phóng anh một số ngày rất cần thiết để tìm Elsa.

Toàn bộ tin tức mà Weiss thu thập được từ đủ mọi nguồn khác nhau, không có lấy một bóng dáng nào nói về nguyên nhân việc Elsa bị bắt. Nhưng chị bị giam ở nhà tù nào, anh đã rõ.

Nhà tù này ở tương đối xa - một trong các vùng miền núi thuộc địa phận lâu đài cổ. Những bức tường cổ che kín ngôi nhà nhỏ bằng bê tông cốt thép kiến trúc hiện đại. Nó dùng để giam những tội phạm chính trị đặc biệt quan trọng. Ở đó thường chỉ chứa khoảng hai chục tù nhân. Đồng thời hệ thống canh gác cũng không quá lớn.

•••

Một số nhà sử học lớn người Đức khẳng định rằng chủ nghĩa quý tộc thực sự chính cống được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác và bản chất quý giá này không thể có trong một người nào gốc thường dân dù có ban cho anh ta những hoàn thiện về tinh thần và thể lực thế nào đi nữa. Họ đảm bảo rằng về quý tộc thực sự thấy rõ ngay thôi.

Có khả năng Weiss còn chưa được biết về chứng cứ lý luận của các nhà bác học này. Có khả năng khác là để tranh luận với họ về vấn

đề này anh lại không đủ độ uyên bác. Nhưng trước mắt anh đã xuất hiện sự cần thiết của thực tiễn - trong một thời gian ngắn nhất phải trở thành một tên Phổ hung hăng, ngạo mạn mà sự suy nghĩ của tên này là hợp thể thống nhất của sự đàn độn và vênh váo, một hợp thể kiên cố cả về logic lẫn trong lời lẽ quan điểm. Làm một tên Phổ ngạo mạn tới mức sự không hiểu biết của hắn trong hàng loạt vấn đề phải được coi như kiểu cách chứ hoàn toàn không phải vì dốt nát, đối với một số vấn đề mà Weiss - anh biết rõ điều này - sẽ va chạm phải.

Weiss và Zubov thảo ra kế hoạch giải thoát Elsa mà họ phải làm vô cùng chính xác. Đành phải tốn kém không ít công sức, tỏ ra vô cùng lịch thiệp và thậm chí đi tới chỗ hy sinh để thuyết phục Zubov rằng kế hoạch này là đúng đắn nhất. Lúc đầu Zubov gọi nó là trò hề đáng thương và nhút nhát chỉ xứng với những kẻ không quen giả tạo tới mức không dám công khai trực tiếp liều mạng thậm chí để cứu đồng chí mình có số phận đang treo trên sợi tóc.

- Những chuyện tình báo, - Zubov nói. - Ở nhà người ta đã dạy cho cậu nắm chắc tài soạn các câu đố chữ! Đó không phải là cuộc tác chiến quân sự mà chỉ là đề tài để chiếu phim!

Trong cơn hăng tranh cãi Zubov đã dựa vào uy tín của Dzerzhinsky - người đã cả gan một mình, không cần hộ vệ xuất hiện giữa hàng ổ bọn quân chủ nổi loạn - không tán thành kế hoạch của Weiss, Zubov gọi Weiss là một tình báo kiểu mẫu thuộc loại giáo điều, là một tay khoác lác chứ không phải người chiến sĩ.

Nhưng dù sao Zubov cũng phải nhượng bộ. Sau khi chịu đựng hết mức với tình bạn bè, cuối cùng Weiss chấm dứt việc thuyết phục Zubov về sự hợp lý của kế hoạch anh đưa ra, đứng dậy và cất giọng với nét mặt đanh thép:

- Đồng chí thiếu úy! Tôi ra lệnh cho đồng chí...

Và Zubov phục tùng.

Ông già khắc chạm của “Ban tham mưu Valia” Babashkin đã kịp làm cho Weiss những giấy tờ cần thiết. Phải khấn trương lên vì rằng toàn ban kỹ thuật của “Ban tham mưu” đã phải cùng đoàn xe ô tô lên đường đi Königsberg rồi.

Địa điểm tập trung của nhóm Zubov quy định là vùng rừng núi dày đặc cách nhà tù bốn mươi cây số. Địa điểm này xác định theo bản đồ.

Nửa đêm Zubov phải có mặt ở đó cùng với người của anh, vũ khí, đạn dược, quân phục. Anh cũng cần kiểm cả quần áo tù nhân trại giam và cái chính là xích tay và cùm sắt - những thứ bọn Gestapo dùng đến khi bắt những tội phạm đặc biệt quan trọng.

Weiss phải đến địa điểm tập trung một mình.

Sau khi tiễn bọn đồng nghiệp và thân ái chia tay chúng. Weiss cũng lên đường. Anh người Tiệp Ptashek ngồi bên tay lái chiếc xe của Weiss. Con người cao ngồng cao nghều này với nét mặt thiếu nảo đến kỳ lạ lại hoạt động có kết quả không kém trong vai anh hề lợc sĩ ở tiệm ăn, nơi Weiss đã thu xếp cho anh ta thông qua Elsa sau khi Gestapo xử giảo người nghệ sĩ đóng vai Charlie Chaplin. Một lần nghệ sĩ này đã dám biếm họa bộ mặt quốc trưởng trong một giây và vì thế phải giả giá bằng tính mạng mình.

Đã có hời Ptashek là nhà thể thao mười môn nổi tiếng Tiệp Khắc và anh không những chỉ có bắp thịt cứng như thép mà cả bộ mặt thép nữa. Và anh đã biết làm chủ nét mặt sao cho gò má có sức mạnh của các cơ bắp cơ tay khi anh tung hứng những quả tạ con ky nặng, và hình như khi biểu diễn như thế anh không hề phải cố gắng quá sức mà chỉ chớp chớp mắt, đầu hơi cúi xuống.

Khi tuyển lựa Ptashek, Weiss phải nhồi nhét vào đầu óc theo thứ tự để nhớ tên tuổi các nhà thể thao Xô Viết nổi tiếng. Ptashek đòi hỏi điều đó để chứng minh rằng Weiss là tình báo Nga.

Còn sau khi tin chắc rồi, Ptashek phấn khởi phục tùng Weiss và cảm thấy mình thật hạnh phúc, tới mức nét mặt anh đúng là vẫn quen thiếu não lại có thêm các nét kiêu căng tự hào mà sau đó tự Ptashek giải thích rằng từ nay anh phải làm cho bọn phát xít khiếp sợ. Thật vậy, sau khi Weiss dẫn Ptashek đến gặp Zubov, họ liền bắt đầu hoạt động với nhau. Và theo nhận xét của Zubov, Ptashek đã tiến hành mọi cuộc tác chiến với một thái độ lạnh nhạt nhà nghề như là anh gặp các đối thủ của mình trên sân vận động, những người có thành tích thể thao - như Ptashek đã biết trước - rõ ràng sẽ nhường chỗ cho các khả năng của anh.

Một lần Weiss khiển trách Ptashek đã cố gắng vượt nguy hiểm một cách vô ích. Anh ta buồn rầu trả lời Weiss:

- Nếu tôi có bị chết thì dù sao tôi cũng đã thắng điểm chúng. - Và co những ngón tay dài gân guốc, anh liệt kê những thiệt hại mà kẻ thù chịu đựng bởi tay anh trong những cuộc anh và Zubov đột kích ban đêm.

Sự đi lại của sĩ quan Đức bằng xe con mui trần trên đường phố Ba Lan lại không có hộ vệ thật là một chiến công rồi. Weiss biết rất rõ rằng du kích Ba Lan, các nhóm tác chiến Liên Xô và các đội tù binh chạy trốn khỏi trại tập trung tự hoạt động sẽ không bỏ qua các món chiến lợi phẩm này. Nhưng khi Weiss bày tỏ sự lo lắng của mình với Ptashek thì anh ta lại hỏi:

- Tức là anh sợ à?

- Còn anh?

Ptashek buồn rầu đồng ý:

- Đúng như không bao giờ có trong đời! Tôi sợ ăn đạn của người mình. Chuyện đó thật kinh khủng.

Để an toàn hơn hai người quyết định mặc thường phục. Ptashek còn khuyên nên dự trữ các giấy tờ gì đó của du kích Ba Lan, nhưng

không còn thời gian để làm việc này.

Cũng may là mọi việc đều trôi chảy, và hai người đến được nơi quy định không bị cản trở gì.

Người của Zubov đã tập trung trong khe núi mọc đầy các khóm cây dại. Zubov đã đánh chiếc xe tải ăn cắp được ở kho cung ứng nằm khá xa thành phố đến đây. Xe che bằng gỗ mỏng, và nhìn bên ngoài không khác gì chiếc xe hòm của nhà tù.

Tám người kể cả Zubov mặc quân phục SS, những người còn lại - quần áo sọc của trại tập trung và đi dép đế gỗ, trên ngực dính mảnh vải có chữ "K" do từ "Kriegsgefangener" nghĩa là tù binh ra.

Một người bị Zubov cắt tóc nửa đầu ngay tại đây bằng tông đơ, người thứ hai bị cắt một đường tóc trên đầu, người thứ ba bị cạo trọc vì rằng trong mỗi trại tập trung có phương pháp riêng để đánh dấu tù binh.

Không ai ngồi bất động. Dùng mực tàu viết số tù lên tay. Bôi mặt bằng đất. Ptashek cũng thành thạo bắt tay ngay vào việc hóa trang cho những người có nét mặt dù có mọi mảnh khốe mưu mẹo vẫn không bị phờ phạc.

Việc hóa trang "tù nhân" chiếm khá nhiều thời gian, và Weiss cũng đã kịp mặc quân phục đại úy dự trữ mang theo riêng cho anh.

Trong bộ quân phục này anh cảm thấy rất dễ chịu. Về lộng lẫy của anh, những phong cách của một tên Phổ lên mặt về dòng giống quân sự của mình và về khinh bỉ lạnh nhạt mà anh nhìn những người xung quanh là hoàn toàn tự nhiên. Và ở những người nhìn thấy anh lúc này nét mặt cũng vô tình có vẻ khắc nghiệt, ác cảm...

Khóm cây con nhiều cành. Đá xám nhỏ. Tiếng róc rách của suối nước hình như đang rỉ từ trong lòng đất dưới sức đè nặng của các tảng đá đầy rêu. Bóng tối chập choạng của khe núi và bầu trời lấp lánh đầy sao dịu dàng.

Nhiều bạn chiến đấu, những người tập trung ở đây, lần đầu tiên gặp nhau. Bây giờ họ tụ lại chỉ để thi hành nhiệm vụ. Và sau đó, khi công việc trao cho họ được hoàn thành, họ sẽ không bao giờ trông thấy nhau nữa. Vì trong hệ thống tình báo có một sự chuyên môn hóa nghiêm ngặt, một sự phân công lao động, mỗi người trên cương vị của mình. Ngăn cản họ gặp lại nhau có thể là một nguyên nhân khác nữa, đơn giản và tự nhiên thôi, hy sinh trong lúc thi hành nhiệm vụ chiến đấu này.

Nhưng đối với một người không biết họ tập trung ở đây để làm gì, có thể có cảm tưởng là những người này hài lòng vì vấn đề gì đó. Trên những nét mặt hoàn toàn khác nhau lại thể hiện một niềm sung sướng như nhau. Mà họ sung sướng hoàn toàn không phải vì không hiểu hay không đánh giá hết nguy hiểm của chiến dịch trước mắt. Ngược lại, mỗi người trong họ đều nhận thức rõ ràng thực hiện được ý đồ táo bạo này sẽ khó khăn biết chừng nào. Có khả năng không một ai trong số có mặt ở đây sẽ sống sót.

Tất cả họ từ lâu đã quen với sự xuất hiện bất ngờ của cái chết luôn luôn đi bên cạnh họ. Họ cũng biết rằng họ sẽ đơn độc trong giờ phút cuối cùng của mình. Rằng toàn bộ ý nghĩa của giờ phút cuối cùng này đối với họ là lặng lẽ chịu đựng tất cả. Không xưng danh. Đối với kẻ thù anh là người vô danh. Và phải hy sinh như người vô danh, con người không tên tuổi, không dòng giống, không bộ tộc.

Cái chết vô danh - đó là chiến công cao nhất và khó khăn nhất của người tình báo. Cần phải luôn luôn sẵn sàng lập chiến công này. Cần phải quên bản thân, tiêu diệt tất cả trong trí nhớ trước khi mình bị tiêu diệt. Cần phải giết chết trí nhớ về bản thân, trong nhận thức của mình trước khi bản thân bị giết chết để không một khổ ải nào buộc được mình nhớ - mình là ai.

Còn ở đây! Cuộc chiến đấu công khai, vai kề vai cùng các đồng chí khác. Và mọi người đều phấn khởi khao khát cuộc chiến đấu này vì biết rằng nếu có hy sinh, họ sẽ hy sinh với vũ khí trong tay như

người lính trên bãi chiến trường ngã xuống trong cuộc chiến đấu khốc liệt với kẻ thù. Mà chỉ một điều đó cũng đã là hạnh phúc rồi.

Tất cả họ đều bí mật hoạt động sau lưng địch và hầu như không ai có súng lục - thậm chí không có cả con dao nhíp trong người. Cần phải nguy trang, vì phải tuân theo các quy tắc an toàn sinh hoạt với độ thận trọng của một kẻ nhỏ mọn chịu sống hòa bình với kẻ thù và làm việc cho chúng với thái độ phục tùng kiểu nô lệ.

Ngay cả trong trường hợp bị vỡ lở những người này vẫn coi mình không có quyền tự nguyện từ bỏ khả năng cuối cùng để chiến thắng. Họ đơn độc chống chọi với bọn dự thẩm SD hoặc Gestapo hay bọn phản gián Cục tình báo đến cùng, dùng tài tháo vát của lý trí đang bị tắt dần đi trong khổ ải chống lại sự cố gắng mù quáng của bọn đao phủ. Và thường thì họ thắng cuộc.

Những người này coi dùng thuốc độc tự tử là hạ phẩm giá mình, coi giống như đầu hàng, là hậu quả của ý chí hèn kém, của việc mất niềm tin vào khả năng cuối cùng nhất định phải có và phải cho khả năng này thoát ra khỏi mạng lưới theo dõi.

Đó là luân lý cao nhất chỉ huy những người tình báo trong cuộc chiến đấu của họ. Không ai ký lệnh bắt họ như vậy, nhưng luân lý này đối với họ đã trở thành như điều lệ tự tưởng rồi. Làm người chiến sĩ đến cùng. Người chiến sĩ vô danh.

Tên của họ là “người vô danh”.

Và những người không xưng danh và bị giết hại không tên tuổi rất xứng đáng được các bạn chiến đấu của mình kính trọng nhất. Mọi người nói về họ: đồng chí ấy đã hy sinh như một người tình báo. Điều đó nghĩa là: người này đã không khai một lời, và kẻ thù đã giết đồng chí ấy không tên tuổi trong nhà tù. Kẻ thù không biết được tên tuổi đồng chí ấy. “Người vô danh” - đó là tên tuổi đồng chí ấy đối với kẻ thù.

Cái vô danh im lặng - đó là lòng dũng cảm cao nhất đối với một người như đã lựa chọn lời nói của chiến sĩ cách mạng nổi tiếng Bulgaria Vasily Levsky làm phương châm cuộc sống của mình: “Nếu tôi thắng, cả dân tộc tôi thắng; nếu tôi thua - chỉ mình tôi thua thôi!”.

Bản chất công việc của người tình báo ở hậu phương kẻ thù nằm trong câu nói này. Và ý nghĩa chiến công của người tình báo cũng xác định bằng câu nói này.

•••

Weiss nhìn những con người đang ẩn trong các bụi cây con. Họ trải áo khoác ra đất và cẩn thận lau chùi súng lục, tiểu liên, kiểm tra từng viên đạn. Họ giấu súng vào lẫn trong áo tù nhân với tính toán sao cho khi khám xét bên ngoài thì không nhận ra được nó. Những người khỏe nhất tính toán sức khỏe là sẽ cướp súng của kẻ thù, và để làm việc đó người thì dự trữ bao tay vải bạt đựng mùn cưa chì, người thì, bù-loong trong củ đậu nướng, người thì lò xo đĩa hút cuốn xoay ốc cạnh mài sắc như lưỡi dao cạo, người thì que đan giống dao găm thon - giấu nó vào đường may thô của quần.

Từ lâu Weiss đã luyện được phong cách đối xử độc lập và tự tin đối với bọn đồng nghiệp ở Cục tình báo. Anh hiểu rõ cần phải đối xử ra sao với từng tên trong bọn chúng, nên nói và có thể nói về vấn đề gì, và việc giao thiệp với chúng không đòi hỏi anh phải cố gắng gì: anh đã hoạt động gần như tự động. Khi anh gặp gỡ ai trong số các bạn chiến đấu của mình, anh phải thật nghiêm chỉnh tiết kiệm thời gian và theo các quy tắc hoạt động bí mật chỉ nói gì liên quan đến nhiệm vụ, và nghe lời đáp cũng chỉ liên quan trực tiếp đến công việc.

Lúc này rơi vào giữa nhóm đông các bạn thân thiết, Weiss cảm thấy có sự bối rối sung sướng. Mà lẽ nào không bối rối khi tự nhiên biến mất thói quen cần thiết phải che giấu, tiết kiệm từng giây đồng hồ, phải căng thẳng như cò súng đã lên nòng.

Anh đi đi lại lại giữa các bạn chiến đấu trên môi điểm nụ cười, bối rối, rầu rĩ thế nào đó. Và nét mặt anh dưới chiếc mũ lưỡi trai SS

bỗng nhiên thay đổi khó nhận ra. Johann Weiss đã biến mất. Ở đây, trong khe núi, chỉ có Sasha Belov vì sau đó lại mặc quân phục sĩ quan Đức. Và anh đi đi lại lại ở đây trong bụng hồi hộp như một người tham gia vở kịch nghiệp dư đang lo lắng đi lại sau sân khấu. Và tự anh hồi hộp, rồi tất cả những người khác hồi hộp cho anh. Liệu anh thanh niên Nga này có thể đóng được vai tên phát xít Đức Johann Weiss hay không? Vì trên toàn bộ nét mặt của anh, không có lấy tí gì gọi là có thể giúp anh đóng được vai này. Ở đây, rõ ràng tất cả đều có ý nghĩa trong đầu là Belov sẽ hơi bị khó khăn trong việc thủ vai tên sĩ quan Đức ngỗ ngược, kiêu ngạo, hống hách bằng bộ mặt hiền hậu và đôi mắt đăm chiêu buồn rầu như thế kia. Còn anh lại nghĩ, với những thói quen công nhân của mình những con người này mới xa lạ làm sao trước tư thế máy móc của những người lính đội áp tải.

Còn về những người mặc quần áo sọc tù nhân thì chẳng còn gì đáng nói cả. Lẽ nào họ - những con người mắt sáng ngời, long lanh, bề cụp chiếc mũ - mũ tròn tù nhân làm bằng vải sọc xuống tai hoặc đỉnh đầu, lại là tù nhân? Không, đây rõ ràng là thuật hóa trang. Việc thiếu vẻ tàn tạ tang tóc của kẻ sắp chết - cái vẻ thường vốn có trong những người bị kết án tử hình - làm lộ tất cả họ ra, không thể thể được. Trong bộ quần áo sọc của mình gây đầy sự kinh khủng họ nằm lẫn ra dưới các bụi cây con thoải mái như trên người họ là các bộ pyjama mặc để ngủ không bằng.

Nhưng đồng thời trong tác phong của họ đều biểu lộ một thói quen nghiêm túc, khắc nghiệt. Họ không hề hỏi nhau: “Cậu là ai?”, “Cậu ở đâu đến?”. Họ không cần làm một xác mình bằng những tin tức không cần thiết. Bây giờ họ nghỉ ngơi. Còn ngay cả việc họ nằm theo đúng từng đôi một cũng không phải ngẫu nhiên. Mỗi cặp có nhiệm vụ rõ ràng, mỗi người đều biết mình phải hành động ra sao trong các điều kiện tác chiến. Toàn bộ công việc cho đến chi tiết nhỏ bé nhất cũng đã được xét trước: kể cả các cách thay thế khác phù hợp với tình thế, và cả vấn đề ai sẽ cho nổ các hộp mìn phòng hơi ngạt nhét đầy thuốc nổ để yểm hộ cho nhóm rút lui trong trường hợp xấu nhất: chiến dịch vị lộ và cần phải rút.

Gần sáng một lính đi mô tô mặc quân phục Gestapo mang đến cho tên phụ trách nhà tù phong thư mật theo địa chỉ mang tên hắn. Và phong thư này cùng tờ lệnh nhận tù nhân đều được làm trong xưởng của “Ban tham mưu Valia”.

Đồng thời ngay lúc mới tờ mờ sáng, một trong số các chiến sĩ đã ngồi vào hầm ngầm đào dưới đường dây điện thoại từ nhà tù chạy ra. Tuy nhiên anh không cắt đứt đường dây mà chỉ chập mạch nó lại để phá hỏng mức độ nghe rõ sao cho không thể nói chuyện bằng điện thoại được.

Gần chiều thì cả nhóm lên hết xe tải để tuân theo nghiêm chỉnh các quy tắc hộ tống tù nhân thường xảy ra.

Zubov mặc quân phục SS ngồi vào xe của Weiss.

Chỗ ngồi cạnh lái xe Ptashek là anh lính dù Mekhov trong quân phục Gestapo có nhiệm vụ bảo vệ riêng cho Weiss.

Mekhov rất có kinh nghiệm về công tác đánh mìn và nói về bản thân rằng anh hơi bị nghẽn ngãng vì công tác quá ầm. Và còn khẳng định rằng bây giờ đối với anh xem phim gì, có tiếng nói hay âm, cũng thế thôi. Và nếu anh có sống sót thì sau chiến tranh anh sẽ phải đeo ở ngực như các cụ già cái máy để nghe. Tuy nhiên, Mekhov quá phóng đại thôi. Tất cả những gì cần thiết anh đều nghe thấu hết.

Những đám mây thấp, nặng nề hình như bị các ngọn núi đá đâm xuyên qua đã tụ lại thành các cơn mưa. Trời xám và mờ tối. Mặt hồ bốc bụi nước. Chúng bị vỡ tan ngay trên mặt hồ bởi những hạt mưa rào nặng, chắc.

Con đường ngoằn ngoèo trong các dốc đá dựng đứng. Sau khi vượt qua chiếc xe tải, xe con của Weiss nhanh chóng lao tới khu vực nhà đổ nát tiêu điều trông tưởng bỏ hoang, chỉ qua hình dạng thì làm nhớ lại đó là lâu đài cổ.

Bảo vệ bên ngoài sau khi Weiss đưa giấy tờ tình báo ra, vội vàng cho ngay xe của Weiss vào trong tường thành. Họ đi qua một cổng kiểu cổ đồ sộ xây bằng đá, rồi vào sân trong của lâu đài. Ở đây, lại có bức tường bê tông thứ hai, phía trên tường chằng dây điện cao thế. Và thế là xe không đi qua được cổng thép của bức tường này. Họ đi bộ qua chiếc cửa hẹp vào phòng vệ sinh, cửa này nằm ở cách xa cổng sắt, bọn bảo vệ chỉ cho phép Weiss và Zubov là sĩ quan được vào.

Ở đây hai người phải đợi.

Tên trung sĩ SS trực ban đi ra, cẩn thận kiểm tra giấy tờ hai người, nhắc lại yêu cầu ngồi chờ rồi bỏ đi mang theo giấy tờ của hai người.

Nhưng đợi không lâu, chỉ vài phút. Tên trung sĩ lại ra, và lần này đi kèm hấn là hai lính bảo vệ, và hấn đề nghị các ngài sĩ quan đến phòng chỉ huy trưởng ở cạnh văn phòng.

Tên phụ trách nhà tù hay như ở đây gọi hấn: ngài chỉ huy trưởng, người to béo, bụng xệ, hơi nhồm người dầy ở phía sau bàn và dùng động tác mời các sĩ quan ngồi xuống phía đối diện với hấn, vào ghế bành lưng tựa cao chạm trần.

Trước mặt hấn là lệnh do người của Weiss đưa đến và giấy tờ của hai người do tên trung sĩ mang vào.

- Thưa các ngài, tôi xin nghe các ngài - tên phụ trách nhà tù, uể oải nhìn chiếc bụng xệ treo lơ lửng giữa đôi chân khẳng khiu và cẩn thận xoa bụng.

Weiss nói:

- Thế à? - Và ngỗ ngược nhìn vào đôi mắt mờ đục của viên chỉ huy trưởng, anh hỏi: - Hình như ở chỗ các ông không có nhà xí thì phải?

- Có chứ. Tôi sẽ ra lệnh dẫn ngài đến đó.

- Tôi không cần, - Weiss nói, - Nhưng hình như chúng tôi đã phá vỡ cảnh đơn độc của ông? Ông đừng ngại. Chúng tôi có đủ thì giờ. - Và quay sang phía Zubov anh coi thường nói: - Có đúng là chúng ta sẵn sàng tỏ nhã ý như vậy với ông chỉ huy trưởng hay không?

- Lệnh viết đôi chỗ không đúng mẫu, - tên chỉ huy trưởng nói và đưa bàn tay vàng ệch ra đẩy tờ giấy về phía Weiss, trên đó có một số chỗ gạch dưới bằng bút chì xanh.

Weiss không thèm nhìn bản mệnh lệnh, nhếch mép cười:

- Thưa ông chỉ huy trưởng, tôi mạnh dạn báo cáo với ông rằng tôi không phải anh thư ký tham mưu. Và tôi không thấy cần thiết phải phân biệt những chuyện nhỏ mọn như vậy.

- Tuy nhiên lệnh viết không đúng mẫu, - tên này vẫn khẳng khẳng nhắc lại và bộ mặt đăm mồ hôi của hắn trở nên ngang bướng. - Và cho tới khi nào chưa nhận được giấy tờ viết đúng mẫu tôi không thể tiếp nhận tù nhân của các ngài, hơn nữa tôi không lấy đâu ra chỗ để chứa chúng.

- Ngài không thể? - Weiss hỏi lại.

Tên chỉ huy trưởng buồn rầu giang tay ra.

- Tốt lắm, - Weiss nói. Và mỉm cười, anh báo: - Lời khước từ của ông hoàn toàn hợp ý chúng tôi. - Anh đừng dậm, cúi đầu chào ngoắt một cái. - Thưa ông chỉ huy trưởng, tôi có vinh dự đi ra ngoài được rồi.

- Ngài vội thế cơ à? Có thể cho phép được hầu ngài chén rượu?

- Có thể được thôi, - Weiss tử tế đồng ý, - nhưng chỉ sau khi tôi ra lệnh cho người của tôi và theo dõi việc thi hành ra sao đã. - Và anh nói thêm như để làm hắn yên tâm: - Chuyện đó sẽ chiếm độ vài phút.

- Cụ thể là gì? - Hấn hỏi.

- Cụ thể là gì à? - Weiss cũng sửng sốt. - Chúng tôi sẽ bắn sạch những xác thú này dưới chân tường cơ quan của ông. Và thế là hết. Vì hơi đầu chúng tôi kéo theo chúng trở về.

- Xin cho phép, - tên chỉ huy trưởng bắt đầu lo ngại, - nhưng tại sao lại trên địa phận của tôi?

- Tôi được lệnh đưa tù nhân đến đây. Và tôi đã đưa chúng đến. Nhưng ông không muốn tiếp nhận chúng. Cũng được. Tôi sẽ để lại chúng cho ông ở dạng mà đối với chúng sẽ không cần đến phòng giam nữa. Tất cả sẽ đâu vào đấy thôi, tôi xin đảm bảo với ông. - Và Weiss đi ra phía cửa.

- Ngài đại úy, - giọng tên chỉ huy nhà tù đã run lên. - Tôi định liên lạc với Bộ chỉ huy để làm rõ vấn đề, nhưng điện thoại làm việc quá tồi. - Và đẩy máy điện thoại về phía Weiss. - Ngài có thể thấy rõ điều đó.

Weiss khinh bỉ nói:

- Ông chỉ huy trưởng, tôi không hề nghi ngờ là liên lạc của ông ở trong tình trạng xấu như vậy, và ông hãy tin rằng tôi sẽ báo cáo điều này cho Bộ chỉ huy.

- Tôi đã cử liên lạc đi kiểm tra đường dây, - tên chỉ huy trưởng nói. Và đề nghị: - Thưa các ngài sĩ quan, xin các ngài chờ một lát.

Weiss giễu cợt hỏi:

- Ông chỉ huy trưởng, tôi có thể đề nghị với ông điều này được không? Toàn bộ sự việc chỉ mất chừng hai mươi phút không hơn đâu. Thực ra, chúng tôi làm ơn cho ông bằng cách rút ngắn thời hạn có mặt tù binh của ông ở đây.

- Thôi được, - tên chỉ huy trưởng nói và ở cửa hấn mới giữ được Weiss dừng lại. - Thì cứ để đưa tù nhân của ngài vào trong sân. - Và

ra lệnh cho tên trung sĩ: - Tập hợp!

- Nhưng không phải tù nhân của tôi, mà là của ông. - Weiss đĩnh chính. Và quay lại phía Zubov đề nghị: - Hãy làm ơn chuyển lệnh này cho người của ta vì ông chỉ huy trưởng cho rằng họ phải phục tùng trung sĩ của ông chỉ huy trưởng chứ không phải phục tùng các sĩ quan của họ.

Zubov và tên trung sĩ ra khỏi văn phòng.

- Xin ngài hãy nghe, - tên chỉ huy trưởng cất giọng làm lạnh: - Trong mỗi công việc đều có trật tự chặt chẽ. Đối với các ngài, những nhà tình báo, thủ tiêu hàng chục tù nhân... Và hấn mím môi lại như thổi sợi lông tơ ở tay áo: - Còn đối với chúng tôi, ban chỉ huy nhà tù, thì mỗi tù nhân đó là cả một hệ thống báo cáo. Để điền vào biểu đồ tương ứng bất kỳ trường hợp tử vong nào cũng cần phải có nguyên nhân, nhất là phải có đặc tính y học.

- Tôi hiểu ông, - Weiss đồng ý với ý tốt. Và đề nghị: - Tuy nhiên ông cũng hãy nhìn qua bọn tội phạm. Một số trong bọn này, tôi cho rằng sẽ đành phải giữ lại thời gian dài ở chỗ ông. Loại quan trọng tới mức hồ sơ của chúng sẽ được một giao thông đặc biệt chuyển đến cho ông.

- Tôi đã đề ý đến việc có các hồ sơ cá nhân và tự giải thích về điều đó theo đúng như các lý do mà ngài vừa nói. - hấn đồng ý.

Hấn choàng lên vai chiếc áo choàng vải đi mưa đen và nhã nhặn để Weiss đi lên trước, dẫn anh đi theo thang gác ngoằn ngoèo ra sân trong của nhà tù, lúc đó chiếc xe tải "tù nhân" cũng đã vào tới nơi.

Chừng mười tên bảo vệ nhà tù đứng ở vị trí cách xa xe tải một chút.

Nhóm các chiến sĩ tình báo mặc quân phục SS xếp hàng thành đội hình xuất quân trông hung dữ bên cạnh xe. Tiến lên giương nòng, bao súng lục mở nắp. Họ hành động như không nhìn thấy bọn bảo vệ nhà tù và cho rằng nhiệm vụ áp tải hoàn toàn đặt lên đầu họ.

Còn “tù nhân” thì bước theo bậc sắt hạ từ thành xe tải xuống các phiến đá ở sân. Hai người bị phủ bằng các bao giấy được chính “tù nhân” khiêng xuống bằng cáng và đặt nhích về một phía.

Weiss hát đầu về phía những chiếc cáng nói cho tên chỉ huy trưởng yên lòng.

-Ồ, bọn này còn sống nguyên. Nhưng ông nên biết, bọn chúng bị sa trực tràng!

- Vâng, - tên chủ tù nói. - Tôi biết thuốc tẩy. Chúng tôi cũng dùng phương pháp này.

Trời mưa, những hạt nước nặng nề rơi lộp bộp vào các phiến đã bằng cát nén lát sân nhà tù và bắn tung tóe lên thành bụi nước.

Từ trên mũ quân áp tải nước rùng rùng chảy xuống. Tù nhân co người lại vạy vẹo người dưới trời mưa rào. Nhưng một mặt họ tránh mưa cho bản thân và một mặt bảo vệ vũ khí giấu trong người khỏi bị ướt. Một số đút tay vào trong vạt áo - không phải vì bị lạnh cóng: họ muốn giữ cho tay khô để cầm vũ khí khỏi trơn.

Weiss giải thích tại sao tù nhân tỏ ra không theo đúng quy cách:

- Dọc đường lính của tôi có đánh đập tay một số tên trong bọn chúng, mà có khả năng còn nặng hơn nữa. Và dẫu sao, như ông thấy đấy, chúng vẫn đứng được bằng chân sau. Tôi cho rằng sau chuyện này chúng sẽ có thể đi lại được chỉ bằng cả tứ chi.

- Chồng cựa à? - Tên chỉ huy trưởng hỏi.

Weiss nhún vai, nhếch mép cười.

- Nếu thế cho! Khi đó thì chúng tôi đâu cần phải tha chúng đến cái vùng hẻo lánh này.

- Ngài có số lính khá lắm! - Tên chỉ huy trưởng khen tác phong quân sự của các chiến sĩ tình báo.

- Thực bụng mà nói, họ cũng cố gắng lắm mới đứng vững đấy. - Weiss nói. - Bây giờ ngành an ninh hoạt động như ngay giữa mặt trận. Rất nhiều nhiệm vụ. - Anh lười biếng hỏi: - Có thể ta quay về chứ?

- Vâng, - tên chỉ huy đồng ý, - tôi và ngài nói chung không cần thiết phải đứng ướt rũ dưới trời mưa, - và vẫy một người lưng hơi gù, vai u, mặt nhỏ, mũi có bướu đi theo mình.

Ở văn phòng tên chỉ huy trưởng giới thiệu tên này với Weiss:

- Ông Schwarzberg, người giúp việc chính của tôi. - Hắn nói nhấn mạnh thêm: - Có các đặc tính chiến đấu tuyệt vời. Cứng rắn tới mức ngay cả những tên ngang ngành nhất trong tay ông Schwarzberg cũng bắt đầu phải kêu rít lên như chim kim tước.

Schwarzberg mỉm cười với Weiss như những tay nổi tiếng đã quen với sự khâm phục của chung mọi người thường mỉm cười. Hắn khiêm tốn hỏi:

- Thưa ngài đại úy, xin ngài làm ơn gọi số những tên tôi phải bắt tay làm việc trước tiên. Và cũng mong được biết chúng đã bị luyện sơ bộ ở đâu rồi. Về mặt phương pháp hệ và các biện pháp chúng tôi mong muốn không lặp lại. - Hắn nói thêm với giọng rất quan trọng. - Trước khi định cho một tù nhân chế độ nhất định tôi rất thận trọng suy tính và cân nhắc tất cả các điều kiện thí nghiệm sơ bộ mà hắn đã nhận được. Vì chỉ có cái mới, cái chưa ai biết mới công hiệu.

- Tốt lắm, - Weiss tán thành, - tôi thấy là ở đây, chỗ các ông, tất cả được tự lực cánh sinh nghiêm ngặt, - và đặt tay vào túi da đeo bên cạnh bao súng.

Kéo chậm lại hơn nữa thì không nên. Rút khẩu súng lục ra Weiss nện rất mạnh vào cằm tên Schwarzberg đứng sau anh một chút.

Sau đó giữ tên chỉ huy nhà tù dưới họng súng, anh đạp chân vào thái dương tên Schwarzberg nằm sóng sượt bất tỉnh nhân sự trên sân đất. Tước vũ khí của tên chỉ huy trưởng xong anh ra lệnh cho hấn khênh Schwarzberg vào phòng tắm. Tên chỉ huy trưởng rõ ràng là hoàn toàn bị choáng váng trước sự việc xảy ra, vội vã kéo lê chiếc thân bất tỉnh nhân sự của tên giúp việc mình theo hành lang. Trong phòng tắm chỉ nháy mắt và hầu như không có tiếng động anh kết liễu đời hai tên... Rồi nhanh chóng lục soát các túi lấy toàn bộ chìa khóa... Anh khóa trái cửa lại, nhìn quanh một lượt, đút súng lục vào túi rồi đi ra theo thang gác vòng vèo ra sân.

Những dòng nước mưa vẫn nặng nề rơi ào ào xuống các phiến đá như trước. Đã không nhìn thấy tù binh. Các chiến sĩ ta chạy tản ra khắp khu nhà như để tìm chỗ tránh mưa.

Chỉ có bọn bảo vệ nhà tù vẫn đứng rất nghiêm túc bên tường dưới trời mưa như cũ.

Zubov tiến lại. Quay mặt về phía Zubov, Weiss hỏi lớn:

- Ngài trung úy, có thể ngài sẽ rẽ vào tù biệt chỉ huy trưởng? - và dúi cho Zubov chùm chìa khóa đoạt được của Schwarzberg.

Mekhov nặng nề bước đi theo Zubov.

Weiss châm thuốc hút để tạo thời gian cho Zubov và Mekhov đi khỏi và cùng nhóm của mình hoạt động ở các phòng ở bên trong nhà tù. Anh vươn vai mấy lần, quăng thuốc lá và ra lệnh: "Chuẩn bị chiến đấu!"- và ngã người xuống đất.

Bốn chiến sĩ làm theo anh. Những người khác nổ súng bắn vào bọn bảo vệ nhà tù, chết lặng đi vì bất ngờ ở bên tường.

Thấy rõ ở đây mọi việc đã diễn ra như dự kiến, Weiss chạy vào phía nhà tù. Trong hành lang nhà tù việc đọ súng đã hầu như kết thúc.

Trên mặt đất bên cạnh xác bọn bảo vệ nhà tù có ba đồng chí hi sinh, đó là những người đầu tiên lao vào cuộc chiến đấu dùng vũ khí giấu dưới làn quần áo sọc mặc trên người.

Theo kế hoạch đã định, tạm thời chưa mở các phòng giam. Vì đã quyết định chỉ giải phóng tù nhân sau khi một nhóm chấm dứt chiến đấu với bọn bảo vệ bên trong, và một nhóm khác, bên ngoài.

Weiss lại đi ra sân. Ở đây tất cả đã xong xuôi. Mất ba người. Anh ra lệnh cho Ptashek vừa chạy đến quyền chỉ huy nhóm còn lại ở ngoài sân.

Đã đến lúc cần xem xét sự việc xảy ra phía trong nhà tù ra sao. Đúng như anh dự đoán, Zubov đã phá vỡ kế hoạch tác chiến.

Cửa các phòng giam mở tung.

Trong cơn tức giận, Zubov mất tự chủ. Weiss quát kiêu ra lệnh với tù nhân bằng tiếng Đức:

- Quay lại các phòng giam!

Và chút nữa thì thiệt mạng vì lời nói của mình. Những người được giải phóng vô cùng giận dữ lao vào anh. Rõ ràng là nếu không vì quá yếu đuối thì họ đã bóp cổ chết anh rồi.

Phải quý từng phút. Nén lòng thương xót những con người này - những người bị tra tấn, đau khổ, những người anh em, Weiss kiên quyết chỉ huy họ. Không có con đường khác để kêu gọi có lý trí ngoài việc làm nguội trái tim họ bằng sự thành thạo công việc một cách lạnh nhạt. Vì để cứu họ anh trở nên nghiêm nghị gần như kiêu chỉ huy, thậm chí thô lỗ với họ.

Anh trao cho từng người giấy tờ và bản đồ địa phương trên đó quy định đường đi của người chạy trốn. Anh theo dõi cho những người này cởi bộ quần áo tù và mặc quần áo thường dân xếp trên các xe tải.

Sau đó đi về văn phòng và đã định ngồi xuống xem giấy tờ mật lưu trữ cất trong chiếc tủ thép không cháy do Mekhov vừa phá ra thì Zubov mang Elsa vào, cẩn thận đặt nằm lên divan. Tên Schwarzberg đã dùng nhà xác ướp lạnh làm phòng giam kín! Và đã tìm thấy Elsa ở đó.

Chị nằm bất tỉnh nhân sự. Không tỏ dấu hiệu gì là còn sống.

Weiss ra lệnh quăng xác tên chủ nhà tù và Schwarzberg ra khỏi phòng tắm.

Tháo nước nóng vào đầy bể tắm và nhúng Elsa vào.

Dùng dao cạo hai hàm răng Elsa đang mím chặt, Ptashek đổ rượu cồn từ bi đông vào mồm chị.

Zubov đứng bên, mặt tái nhợt, hai tay run cầm cập, áo quần đầy máu.

- Cậu bị thương à? Weiss hỏi.

- Chưa cảm thấy. - Và cho tay vào nước. Zubov bắt đầu kỳ cọ sạch các vết máu đông trên người Elsa.

Nước loang lổ màu máu đỏ...

- Thôi tránh ra, - Mekhov khoát tay. - Tôi tự làm tốt hơn. Anh chỉ làm phiền tôi.

Ở văn phòng, trong khi vắt áo tay ướt, Zubov giận dữ nói với Weiss:

- Cậu thật tệ nhị với chúng, với tên chỉ huy trưởng và tên đao phủ - Rồi trách: - Thật không ngờ ở cậu điều đó.

- Điều gì? - Weiss ngạc nhiên.

- Thì cậu đã thả chúng!

- “Thả” là thế nào? - Anh liếc mắt nhìn các xác chết. - Thế cậu thấy cái gì đây không?

Zubov ngang bướng nhắc lại:

- Cậu đã hòa bình thả chúng, cứ gọi là như thế. Nếu như cậu được trông thấy Elsa nằm ở đó ra sao, trong cái hầm ướp lạnh ấy, ngay trên các xác chết. Vì lạnh cóng Elsa phải bò lên các xác chết. Các xác chết này còn ấm hơn là nước đá, thế là cô ấy phải bò lên.

- Thì cậu đừng có nóng nảy, - Weiss đề nghị.

- Cậu máu lạnh như loài ếch, - Zubov nói.

- Chính thế.

- Tôi không còn khả năng giả vờ được nữa. Tôi sẽ cùng nhóm bỏ đi, thế là xong.

- Lại còn thế nữa. - Weiss nghiêm nghị nói. Rồi hỏi: - Cậu sao thế, đầu bị chấn thương rồi à? Trở nên ngốc nghếch rồi sao?

- Nếu Elsa không sống lại... Cậu sẽ lẫn lộn tiếp với hoạt động bí mật của cậu. Tôi sẽ tự động bắt tay giải quyết bọn chúng nó.

- Cậu loạn thần kinh rồi! - Weiss khinh bỉ nói.

- Cậu hiểu không? Bọn chúng đã ướp lạnh sống Elsa ở đó, giữa các xác chết.

Mekhov chạy đến.

- Đi mau lên, còn sống... - Bộ mặt đẫm mồ hôi của Mekhov hiện rõ nụ cười.

Trong phòng tắm nóng rực, tất cả phủ bằng hơi nước mờ đục.

Elsa nằm trong bể tắm thân đắp bằng những chiếc áo choàng lính. Mekhov đã kê dưới đầu chị chiếc áo choàng tắm sặc sỡ của tên chủ nhà tù.

- Nhìn kỹ xem, - Mekhov tuyên bố giọng ca ngợi: - Sống lại rồi!

Đầu Elsa với bộ tóc ướt trông như đầu con trai. Thái dương lõm xuống, mà hốc hác. Da hồng lên không tự nhiên.

Elsa mỉm cười bằng đôi môi sưng mọng làm lộ những mảnh răng cong. Chị giơ đôi tay gầy yếu, trắng bệch như cành cây bóc vỏ lên và định chìa cho Zubov và Weiss.

Zubov quỳ xuống trước mặt Elsa, đầu cúi gục và khóc òa lên.

Elsa thăm thì nói điều gì đó. Chiếc miệng bị thương làm chị rất khó nói, không khí lọt qua những mảnh răng vỡ làm chị đau nhói. Mặt chị méo xệch đi. Và chị im lặng.

Mekhov cúi xuống chỗ chị, lại đặt bình rượu còn của mình vào môi Elsa.

Weiss nhìn Mekhov vẻ dò hỏi.

Anh ta chùn lại vẻ có lỗi và giải thích:

- Chị ấy bây giờ rất say. Tôi cho chị ấy uống quá nhiều rượu còn. Nhưng không sao, như thế tốt hơn cho chị ấy.

- Zubov, - Elsa đặt tay vào chiếc gáy dốc đứng của Zubov: - Em chờ anh mãi, thế mà anh không đến... - Chị ai oán nói. - Tất nhiên chỉ vì Brigitte. Thôi thì đành thế. Mặc cho mẹ ta bây giờ đang chờ anh ở nhà, ở Taganka. Nhưng dù sao em cũng không thả anh ra đâu. Và hãy im. Em đã quyết định tất cả cho chúng ta. Và em muốn sao, tất cả sẽ thế. Anh đã quen nghe lời em rồi, đúng không? Đã nghe cả trong chuyện với Brigitte.

Elsa muốn nhồm dậ. Mekhov đỡ vai chị. Anh đưa mắt ra phía cửa.

Weiss dẫn Zubov vào văn phòng, đặt ngòi xuống ghé.

Zubov thở khò khè. Toàn bộ chiếc áo sĩ quan của anh thấm máu. Weiss cởi áo cho Zubov, băng các vết thương lại. Mảnh lựu đạn làm xước tay và sườn. Anh hỏi:

- Cậu thấy trong người thế nào?

- Như một tên khốn nạn! - Zubov đáp lại ngay. Và căm giận nhìn Weiss, anh tuyên bố: - Tôi mất cô gái như vậy chỉ vì anh. Cô ấy sẽ không tha thứ cho tôi về chuyện Brigitte.

- Thế còn anh! Weiss mệt mỗi nói. - Anh đừng có bịp tôi. Đang sống dở chết dở thế mà lại còn nói chuyện vớ vẩn, nhất là trong hoàn cảnh này. Dù cho Elsa đang bị say mê, nhưng còn anh? - Và bắt tay một cái, Weiss bỏ đi kiểm tra việc canh gác.

Mọi việc đâu vào đấy. Bọn bảo vệ nhà tù bị giết được thay bằng quần sao tù nhân và khênh vào hầm băng giá.

Chiếc xe của tên chủ nhà tù chở một số tù nhân đi và bây giờ đã quay trở lại đón những người khác.

Mekhov ra sân báo cáo với Weiss rằng Elsa đã được sưởi ấm và bây giờ đang ngủ. Anh lo lắng nói:

- Nhưng không phải chị ấy chỉ bị đánh gãy răng. Xem ra thì đã bị treo ngược lên. Chân tay đều bị thương. Sẽ không thể đi lại được. Cứ để cho ngủ thêm một chút. Còn sau đó thì tôi sẽ bọc chị ấy vào trong chăn đặt vào thùng xe mô tô và phóng hết tốc lực đến nơi cần thiết. - Anh đề nghị: - Hãy nghĩ phía ra và viết giấy chứng nhận cho chị ấy để trong trường hợp cần thiết tôi sẽ trình cho các trạm gác.

Trong văn phòng có các bản mẫu in sẵn, triện, con dấu nhà tù. Weiss đánh máy lệnh là nữ cai tù bị ốm phải đưa đi đến quân y viện

SS. Bất chước chữ ký của chủ nhà tù thì không có gì phức tạp lắm.

Đến nửa đêm, Mekhov cuốn Elsa - lúc này còn đang mê man ngủ, yếu ớt, chưa tỉnh lại được, - vào chăn, mang ra sang nhà tù và đặt vào thùng xe mô tô ba bánh.

Weiss hỏi:

- Có thể gọi Zubov đến? Cho tạm biệt nhau.

- Không. - Mekhov nói, - không nên. Để họ khổ sở thêm vì chuyện đó làm gì? Trước mắt họ còn bao nhiêu việc. - Và đưa cạnh bàn tay lên quệt lông mày một cái. Dùng chân đạp nổ máy xe, nói to giọng độc ác: - Nếu xảy ra chuyện gì tự tôi sẽ không để chị ấy cho bọn chúng bắt sống nữa đâu!... Hãy tin như vậy! - Và đưa mắt nhìn vào gói thuốc nổ.

- Nhưng đừng có nóng nảy trước lúc, - Weiss đề nghị.

- Hãy tin tưởng ở tôi. - Mekhov hứa. Và tự khen: - Tôi là người hoạt động có suy nghĩ kỹ. Nếu không thì từ lâu đã nghèo rồi. - Và gật đầu chào.

Mô tô quay đầu và ra khỏi chiếc cổng nhỏ hé mở. Người trực ban ngay lập tức chặn chiếc then sắt ngang cửa lại.

Trong đầu óc Weiss vẫn ghi lại bộ mặt Elsa ngửa trên chiếc gói đen bằng da giả ở thùng xe mô tô. Bộ mặt gầy hốc hác, xanh nhợt, lúc này sau mọi khổ ải mà Elsa đã chịu đựng, nó chỉ thể hiện sự mệt mỏi. Và bộ tóc sáng, cặp gọng gàng lại chứ không lộng lẫy màu đỏ hung tươi chải bồng lên như trước kia. Bộ mặt dễ thương, giản dị, rất mệt mỏi như ở người đang khỏe lại sau cơ bệnh nặng.

Đôi tay rắn chắc đặt trên tay lái của Mekhov đầy vết sây xước và vết máu tím bầm. Từ sau ống giày ủng rộng lác lư các băng đạn tiểu liên dự trữ, và từ chiếc túi da không cài nắp đựng dụng cụ lòi gói

thuốc nổ ra, về sức mạnh công phá gói này mạnh hơn cả quả mìn chống tăng.

Cần phải nghĩ xem Mekhov có đưa được Elsa tới địa điểm an toàn hay không. Còn sau đó sẽ quảng chị qua phòng tuyến, và sẽ không còn nữ liên lạc Elsa nữa, và chị sẽ trở thành người - nhưng tên của chị là gì? - Lena, Liza, Nadya, Nastya, Ksyusha hay Katyushas?

Tới lúc nào đó họ sẽ gặp nhau trên đường phố và đi thẳng qua, không nhận ra nhau. Tất nhiên, có thể như thế lắm...

•••

Nghe thấy nói Elsa đã đi rồi, Zubov trở nên tuyệt vọng là không vĩnh biệt được chị và tức giận đổ dồn vào Weiss vì đã coi việc báo cho Zubov biết việc này là không cần thiết.

- Thôi đi, - Weiss hòa giải nói, - đừng có giày vò đầu óc cô gái.

- Đó là vì tôi đã lấy cô gái Đức à?

- Không, không phải thế.

- Vậy thì tại sao?

- Vấn đề là ở chỗ, - Weiss đáp - do suy tính như là một mình cậu bất tử, cậu vẫn ngông nghênh lao vào cái chết.

- Chứ sao nữa, thế tôi phải ngần ngại trước cái chết à? Tôi là người cởi mở, - Zubov ác miệng nói: - Nếu có khả năng đánh, tôi sẽ đánh với trái tim trong sạch, đánh theo kiểu lính, - Nói thêm về khinh bỉ: - Và nếu như không phải là cậu, không có cái ngoại giao của cậu, từ lâu tôi đã...

- Ở thế giới bên kia rồi... - Weiss nói nốt hộ Zubov. Và anh nghiêm khắc nói thêm: - Và hãy nhớ, nếu Brigitte lại bị góa bụa trong thời

gian sắp tới thì có nghĩa là, do lỗi của cậu mà chúng tôi mất “mái che” tốt nhất.

- Nhưng cậu biết đấy, các hình thức kỷ luật không ai đặt lên đầu người đã chết.

- Trong lúc con người còn chưa phải là xác chết thì vẫn có khả năng phân tích cảnh báo anh ta. Cậu đã nhận được lệnh chỉ huy chiến đấu ở bên trong nhà tù, thế mà cậu lại dẫn đầu mọi người một mình lao ra cổng. Đúng là cầu thủ bóng đá! Cậu lại trở về với Brigitte người đầy xây sát, cả mặt mũi cũng sứt sẹo hết ra thế kia.

- Thì đấy là chuyện của tôi với cô ấy. - Zubov càu nhàu nói. - Chuyện gia đình.

- Không, - Weiss nói: - Da dẻ cậu ở đó ra sao, đấy không phải là chuyện riêng của cậu với Brigitte, mà là của tôi. Cậu sẽ không đẹp trai nữa...

- À ra thế, - Zubov bực mình ngắt lời. Weiss, - tức là tôi cần cho cậu chỉ như một gã đẹp trai tầm thường thôi à?

- Không phải cần cho tôi mà cho Brigitte, - Weiss phản đối.

- Cô ta yêu tôi không phải vì bề ngoài, - Zubov nghiêm trang nói, - mà thực sự theo tình cảm con người. Nếu như không phải thế tôi đã dễ dàng nhìn thẳng vào mắt Elsa hơn và nói chung tất cả đã nhẹ nhàng hơn.

- Thôi được, - Weiss đứng dậy, - khổ sở thế đủ rồi. - Anh ra lệnh: - Mười phút nữa cậu sẽ rời khỏi đây.

- Tại sao lại rời khỏi đây? - Zubov tức giận nói.

- Vì rằng - Weiss nói ngắn gọn - đi đầu tiên sẽ là những ai trong nhóm chúng ta mà địa vị ở hậu phương kẻ thù có giá trị hơn cả đối với chúng ta.

- Tức là cậu sẽ cuốn gói đầu tiên?
- Phải, Weiss nói, - tôi sẽ ở trong số những người đầu tiên.
- Nhưng lại sau tôi?
- Chính là sau cậu.
- Cậu đánh giá tôi quá cao? - Zubov nhếch mép cười. - Nhưng tính khiêm tốn không cho phép tôi đồng ý với cậu.
- Sau năm phút nữa cậu sẽ không còn được có mặt ở đây. - Weiss nói.
- Còn cậu?
- Tôi và Voditsa sẽ đi sau đó một chút, chúng tôi cần phải thủ tiêu tài liệu lưu trữ. Mà đừng lo, chúng tôi không ở lại lâu đâu.

Voditsa, một thanh niên cao, gầy như Ptashek nhưng ngược lại với Ptashek, tóc rất đen, da bánh mật, mắt đen, người Nam tư. Trong số đồng đội của Zubov thì Voditsa nổi tiếng là người táo tợn nhất. Và vì thế Weiss cố gắng không thả anh ta ra và muốn giữ anh ta lại với mình tới phút cuối cùng.

Một lần Voditsa bỏ chạy khỏi trại tập trung bằng cách sau: bóp cổ chết tên lính bảo vệ, quẳng xác hắn lên đường dây điện cao thế và tựa lên xác này như chất cách điện, bò qua hàng rào.

Ở Vojvodina bọn phát xít đã cắt đầu bố và hai anh của anh và treo những chiếc xác không đầu lên cột, đeo lên ngực họ các tấm biển đề "Du kích".

Mười tám tuổi đầu, Voditsa lần đầu tiên bị đưa vào trại tập trung. Nhưng không phải vì anh đã học được cách giết kẻ thù bằng một cú đâm dùi vào lưng, mà là vì đã ăn cắp bánh mì trong một quầy hàng quân đội Đức.

Voditsa đã nhiều lần chạy trốn khỏi trại tập trung, nhưng rồi lại bị bắt.

Lần cuối cùng anh chạy khỏi Auschwitz khi công ty “Topf và các con trai” còn chưa xây dựng xong các nhà thiêu xác ở đó và các xác chết còn chưa bị thiêu, mà bị vùi xuống hố sâu phía ngoài trại. Từ nửa đêm Voditsa trốn giữa các xác chết chất đống ở ngoài sân, và sáng sớm anh bị quăng lên thùng xe tải cùng với các tử thi. Anh kịp bò ra khỏi vực trước khi đội chôn cất đến.

Nhờ sự giúp đỡ của Elsa - chị khai anh là người Ý - Voditsa được nhận vào làm trong tiệm ăn của khách sạn vì anh biết tiếng Ý. Cái khó nhất đối với Elsa là thuyết phục được người thanh niên gày còm, nổi đầy mạch máu này, đôi mắt lóe đầy lòng căm thù, đen như hắc nhũ, để anh ta lặng lẽ cư xử ở cương vị mới.

Để làm tin chị còn dẫn Voditsa vào nhà thờ Ba Lan và nhận lời thề của Voditsa ở đó. Và anh đã ngoan ngoãn làm dấu thề. Nhưng sau đó, khi hai người đi ra khỏi nhà thờ, Voditsa buồn rầu nói với Elsa rằng không những anh không phải là người theo đạo, mà nói chung anh không tin gì vào thần thánh, và một anh trai của anh còn là Đảng viên cộng sản.

- Được, vậy hãy thề với tôi như một người cộng sản. Elsa đề nghị.

Voditsa buồn rầu giang tay ra:

- Nhưng tôi không phải là đảng viên...

- Vậy thì lấy vong linh bố và anh trai...

Voditsa trầm ngâm suy nghĩ, rồi buồn rầu nói:

- Không, tôi không thể. - Nhưng nhìn thấy vẻ thất vọng trên nét mặt Elsa, anh hứa: - Thôi được. Tôi sẽ không động đến tên nào trong số bọn đến tiệm ăn.

Trước lúc lên đường Weiss cùng Voditsa lên chòi canh để nhìn bao quát xung quanh. Từ đây họ nhìn con đường vắng vẻ, nhìn hình bóng mờ đen của các đỉnh núi, nhìn bầu trời mênh mông hùng vĩ đầy sao.

- Hãy nhìn xem, mới đẹp làm sao. - Weiss không kìm được lòng.

Voditsa buồn bã lắc đầu:

- Anh chưa được thấy Nam Tư. Anh không thể biết được cái gì đẹp và cái gì không đẹp.

Nhưng Weiss nhìn hai lỗ mũi nhỏ bé của Voditsa đang hít lấy hít để không khí miền núi trong lành ra sao và với vẻ buồn rầu ra sao, nhìn những hình bóng nhấp nhô của các đỉnh núi. Và im lặng, không muốn phản đối Voditsa.

•••

Sáng sớm Weiss đã có mặt ở Warsaw. Anh đến phòng tình báo, ở đây anh nhận được phong thư với lệnh đi Vilnius. Các chỉ thị tiếp theo anh sẽ nhận ở đó - chỗ đội trưởng tình báo.

Năm Mười Hai

Ngôi nhà biệt thự của viên quý tộc giàu có ở sâu trong vườn cây trên đường phố Marshalkovskaya phục vụ cho các sĩ quan tình báo đi đến Warszawa công cán như là một khách sạn. Rõ ràng là địa vị ngành nghề thực sự của một tình báo thường được xác định không phải bằng chức tước hoặc cương vị mà bằng nhiệm vụ mà tình báo này được trao. Phổ biến nhất là bằng những mối liên hệ với các giới cao cấp và bằng địa vị của viên tình báo trong các giới này. Vì thế việc có được một căn phòng trong khách sạn tình báo bí mật này phụ thuộc một phần vào chỗ giấy giới thiệu công tác của nhân viên tình báo này viết gì, một phần vào chỗ nhân viên tình báo này cư xử ra sao với tên phụ trách khách sạn ngồi bên bàn hút thuốc ở phòng tiếp khách...

Tên phụ trách nhà mặc thường phục loại nửa gác cửa nửa mật thám, hấn không xem hộ chiếu đưa cho hấn. Mà chỉ gõ gáy cứng của tấm hộ chiếu này xuống bàn nhả nhận mỉm cười hỏi Weiss từ đâu đến.

Cũng mỉm cười như vậy, về phần mình, Weiss hỏi tên phụ trách nhà là hấn có thấy thích Nice hay không và đề nghị:

- Nếu như ông thấy thích thì ta sẽ coi như là tôi từ cái thị trấn tuyệt vời đó đến đây, - và ngay lập tức nghiêm nghị, không mỉm cười nữa, anh báo trước: - Ông hãy báo cho thiếu tá Steinglitz về việc tôi đến đây chỉ sau khi tôi tắm rửa thay quần áo và gặp ngài Landsdorff. Ngài Landsdorff có hỏi về tôi không?

Tên phụ trách nhà mở hộ chiếu của Weiss ra.

- Này ông bạn, - Weiss cất giọng mắng, - ngài Landsdorff có thể đã quên trong đó viết gì rồi. Có khả năng sẽ chỉ hỏi có ai trong số bạn bè của ngài hỏi về ngài hay không thôi. Đúng thế chứ? - Về chiến thắng, nhìn tên phụ trách nhà, anh cất giọng coi thường: - Tức là sau khi ông dẫn tôi đến phòng của tôi thì ông có thể báo cho ngài Landsdorff biết là tôi đã hỏi đến ngài ấy!

Weiss đã quyết tâm lao vào cái khách sạn này để gặp gỡ ở đây các chỉ huy của anh và kịp nói chuyện với chúng đôi điều trong bầu không khí ngoài nhiệm vụ công tác. Vì bao giờ không khí này cũng gây được sự cởi mở.

Bị khuất phục trước vẻ tự tin một cách có quyền lực của Weiss, tên phụ trách nhà ra lệnh cho tên hầu dẫn Weiss đi, vì tính rằng, tạm thời trong lúc người mới đến còn thu xếp việc ở phòng riêng thì sẽ có thể kịp hỏi thêm về người này qua tên trực ban Gestapo.

Weiss đã định đi theo tên hầu đến thang máy, thì bỗng trông thấy Angelika Bücher đang đi xuống theo tám thảm đỏ giải trên cầu thang, còn đi sau mụ là đại tá Joachim von Salz vẻ quan trọng cũng như mọi khi, mặt tái xanh và mệt mỏi.

Weiss lặng đi, đứng nghiêm và khẽ gật đầu chào cặp này qua cái nhìn khâm phục. Qua cái nhìn đặc biệt không những chỉ đánh giá khuôn mặt, mà cả tấm thân người phụ nữ.

Và những phụ nữ xinh đẹp thì không cảm thấy những cái nhìn như vậy là xúc phạm.

- Ồ, Johann Weiss! - Angelika nói và đưa bàn tay nhỏ bé đi gỡ da của mình cho Weiss.

Anh rất lịch thiệp chạm môi mình vào bàn tay đeo găng. Tên đại tá dừng lại, vẻ bối rối, vì không biết, hẳn có cần phải nhận ra con

người này hay không. Nheo mắt nhìn trong giây lát, Weiss nói với Angelika:

- Tiểu thư lúc nào cũng thật lộng lẫy!

- Ông đến đón ai đó? - Viên đại tá hỏi như vậy để muốn tỏ ra hẳn đã nhớ đến người lái xe này.

- Vâng, - Weiss đáp. - Tôi đến gặp ngài Landsdorff. - Và cất giọng chung chung: - Tôi cần phải trao đổi vài điều với ngài Landsdorff. - Liếc nhìn đồng hồ xong anh nói thêm: - Nhưng tôi cho rằng, tôi sẽ có đủ thời gian để làm việc đó.

- Nếu vậy thì ông sẽ ăn sáng với chúng tôi, - Angelika nói và đưa mắt trách mắng nhìn tên đại tá, giải thích: - phu nhân Dietmar nói với tôi rằng ông Weiss đang tiến nhanh trên con đường nhiệm vụ.

Weiss nhếch mép cười nhiều ý, cúi đầu chào và quay sang nói với viên đại tá:

- Tôi dám mạnh dạn tin tưởng rằng bây giờ chúng ta được biết thời tiết ở Moskva ra sao trước cả bọn dân Moskva Heil Hitler! - Rồi bước qua chiếc cửa hai cánh của tiệm ăn, nhường cho tên đại tá và Angelika đi trước, anh ra lệnh cho tên phụ trách nhà vệ khinh thường: - Hãy báo cáo với ngài Landsdorff và thiếu tá Steinglitz rằng tôi sẽ ở đây.

Weiss rất muốn là hai tên chỉ huy này sẽ gặp mặt anh trong nhóm với Salz, nhưng anh lại nghĩ ra là có thể nên tỏ ra thật suồng sã và anh đề nghị viên đại tá:

- Thật sẽ rất biết ơn ngài, nếu ngài mời hai vị này đến!

Nhưng không cần đến lời đề nghị này, Landsdorff và Steinglitz đang ăn sáng ở đây, mỗi tên ngồi bên bàn con của mình. Và Weiss đã biết khôn khéo giới thiệu với Angelika trước hết là Landsdorff và sau đó

là Steinglitz, khiến cho tên đại tá không còn cách nào khác là phải mời cả hai tên này đến bàn ăn của hắn.

Steinglitz, không còn nghi ngờ gì tỏ ra rất huênh hoang trước tên đại tá. Còn Landsdorff thì lại bắt đầu một cách rất tự nhiên theo lối làm duyên kiểu cổ vồn vã với Angelika hoàn toàn không để ý đến là như thế có làm tên đại tá thích hay không.

Lão nói chuyện với Angelika về giới hạn tinh tế nhất của sự lịch thiệp và bất lịch thiệp khiến cho không lấy gì làm ngạc nhiên về kinh nghiệm của lão trong lĩnh vực mà như Weiss cảm thấy có thể chỉ là đối tượng của ký ức đối với lão.

Bữa ăn sáng bắt đầu rất sôi nổi này đối với Weiss có hai cái lợi: thứ nhất, việc quen biết viên đại tá này đã nâng anh lên rất cao trước con mắt bọn chỉ huy. Thứ hai, tên phụ trách nhà phải dành riêng cho anh một phòng tốt hơn rất nhiều so với căn phòng lúc đầu hắn định để cho chàng nhân viên tình báo khá ngỗ ngược này với chức vị thì không lớn nhưng như đã rõ, lại tự cao một cách rất có căn cứ.

Té ra, theo nhiệm vụ tên đại tá giao, Angelika đã đi thăm trường tình báo nữ và đã tham dự các giờ học tập. Mụ nói với Landsdorff:

- Thật kỳ lạ, chúng rất nhanh trí trong tất cả những gì liên quan đến việc giảng dạy kỹ thuật. Nhưng khi tôi bắt đầu hỏi về các thủ đoạn chủ yếu nhất của nữ giới cần thiết trong việc tuyển lựa điệp viên thì trong vấn đề này chúng tỏ ra ngốc nghếch đến kỳ lạ.

- Có thể tiểu thư sẽ chia sẻ với tôi các kiến thức mà tiểu thư đã có? - Landsdorff đùa bỡn hơn. - Có khả năng tôi sẽ là học trò xứng đáng.

Steinglitz cười rộ lên.

- Thừa tiểu thư, kỳ quái đấy, tiểu thư thật là thông minh, xin hãy thuyết phục cho được ngài Landsdorff, thành lập trường gồm các cô gái có những tài năng tương tự - và tất cả chúng tôi sẵn sàng làm học viên trong trường đó.

Von Salz không hài lòng nói:

- Tiểu thư Angelika đặt ra những vấn đề quan trọng về nguyên tắc đào tạo điệp viên nữ về mặt mạnh của mỗi người phụ nữ được xác định bằng bản lĩnh tác động của họ sang các mặt chủ yếu của nam giới.

- Nếu người đàn ông yếu hèn thì không có gì để tác động sang anh ta nữa. - Landsdorff thờ dài.

- Chí lý, - Angelika thốt lên. - Ngài thật là vĩ nhân, thưa ngài Landsdorff.

Steinglitz rót cognac vào cốc mình, lo lắng nói:

- Nữ tình báo,... - và khinh bỉ bĩu môi: - chỉ có lợi lúc thời bình, và không chống lại bọn Nga.

- Nhưng tại sao? Lẽ nào trời đã sáng tạo ra họ khác chúng ta? - Tên đại tá giễu cợt nói.

Steinglitz uống một hơi hết cốc cognac và dừng lại thờ rồi lố mãng đáp:

- Bởi vì, bọn mọi rợ này, như những thầy tu mặc áo cà sa xám, bây giờ đang lao vào một phụ nữ gầy trơ xương. Và mụ này đang lao sang phía chúng ta. Như một cô gái nông cạn xuất thân trong nhà lính mà ở đó người con gái này đã trải qua những thử thách lớn.

- Tôi không hiểu những câu bóng bẩy của ông, - tên đại tá nhún vai, nhú lông mày.

Weiss giải thích:

- Ngài thiếu tá cho chúng ta hiểu rằng, nếu bằng sức mạnh của vũ khí không bắt được ngay kẻ địch thừa nhận chiến thắng của chúng

ta, vị tất các nữ phù thủy có thể làm cho kẻ địch nghiêng ý kiến về phía ta.

- Chính thế, - Steinglitz nói lâu bầu, - các mục phù thủy! - Và đưa con mắt rộng tuếch nhìn Angelika, hấn rất nhã nhận tuyên bố: - Thừa tiểu thư, nhưng nếu tiểu thư làm việc chống lại chúng tôi, thì tôi thề tôi sẽ không đứng vững trước tiểu thư đâu.

- Đó là lời tán tụng cao nhất đối với phụ nữ mà chỉ có người tình báo mới có thể thốt ra được, - Landsdorff nói.

Quay sang phía Weiss, Angelika nói:

- Ở đó, trong trường tình báo, phó chỉ huy trưởng là một cô gái Nga, nửa mặt cô ta bị méo mó đến kinh khủng, còn nửa mặt kia thì lại đẹp như hình trông nghiêng của ngọc trai...

- Tức là con người hai mặt, - Steinglitz cắt ngang.

Weiss hiểu mục đang nói về Lyusya Egorova. Anh nén mình nói với Steinglitz:

- Một tình báo thực sự - đó là người nghìn mặt. Còn trong đó mặt nào là thật thì chỉ có kẻ không bị mất mặt mới có thể hiểu nổi điều đó.

Angelika gật đầu đồng ý với Weiss:

- Tuy nhiên ông có cái thích rất đặc biệt, - mục hạ giọng nói. - Theo tôi được biết, ông cũng đã không hờ hững với cô gái này.

“Mục khốn kiếp bẻm mép, - Weiss nghĩ đến mục Clara Aufbaum. Mục sẽ phải trả giá rất đắt cho chuyện này”. Và, mỉm cười, anh đáp:

- Thừa tiểu thư, những người tình báo chúng tôi có được nghệ thuật biến thành ai cũng được. Tuy thế, chúng tôi vẫn là những người đàn ông.

- Chẳng lẽ thế? - Angelika vẻ giễu cợt ngạc nhiên. - Dù sao đối với tôi đó cũng là điều mới mẻ. Vì ông vẫn thường đối xử rất khiêm tốn đối với tôi, khiến cho bây giờ có thể coi sự khiêm tốn này là có tính xúc phạm.

- Thưa tiểu thư, tiểu thư cho phép, tôi sẽ xứng đáng được tiểu thư tha lỗi.

- Thế còn cô gái Nga đó, lúc đầu ông có xin phép không?

Landsdorff lắng nghe hai người nói chuyện, nháy mắt khuyến khích Weiss và nói to:

- Ồ, té ra cả những người luôn luôn đúng cũng mắc. Phải, chỉ có điều khiêm tốn và bí mật thôi.

Weiss phải làm gì nữa? Không phản đối nữa. Anh rụt rè nhếch mép cười, Landsdorff cười rộ lên và đồng tình đặt tay lên vai anh.

Chậm rãi rót cognac cho mình, Weiss tập trung nhìn vào chiếc cốc và bỗng nhiên trước mắt anh Egorova hiện ra như một bóng ma, đúng như trước kia, khi lần đầu tiên anh trông thấy cô trong cuộc tập trung thiếu niên, mảnh khảnh, vui tươi, lộng lẫy. Cô đi bên cạnh em cầm cờ và bàn tay cô giơ lên chào kiểu đội thiếu niên, trông như đang che mặt khỏi ánh mặt trời, mặc dù hôm đó trời ảm đạm, mưa. Và bất kỳ ai trông thấy cô gái cân đối như quân cờ này cũng đều cảm thấy rằng từ người cô đang phát ra những tia sáng chói, rằng cô rực rỡ bởi ánh mặt trời Artek.

Anh lắc đầu một cái như xua đuổi bóng ma ám ảnh và đưa cốc rượu cognac lên môi, anh nhìn đôi mắt trong suốt, lãnh đạm của Angelika.

- Thưa tiểu thư, xin chúc nguyện vọng thiết tha nhất của tiểu thư.

Một giọng khàn nhỏ đi từ nơi xa vọng đến anh:

- Tôi quá thất vọng, - Angelika kể. - Tôi đã nghĩ rằng sẽ là vụ tử hình. Ấy thế mà bọn chúng lại lười nhác. Cởi quần áo ra như kiểu trước khi tắm. Nói với nhau điều gì đó, rồi từng đưa một tiến lại chỗ hố sâu và thậm chí không thèm quay nhìn chúng tôi, mặc dù chúng tôi là những người cuối cùng mà chúng nhìn thấy trước khi chết. Chúng thật là láo xược coi chúng tôi không phải là người nữa. Thậm chí tôi không biết là chúng có sợ đau hay không sợ, chúng hiểu cái chết là thế nào hay không hiểu? Và chỉ có những chỗ lỏa lồ thì lấy tay che như để có lịch sự.

Steinglitz cười rộ lên:

- Chứ sao nữa, nếu trong vụ tử hình có mặt một phụ nữ... - Nói thêm, mặt nhăn nhó: - Làm việc với bọn Nga thật chẳng khác gì dạy gấu bắt chuột trong nhà. Tôi không thể nào cảm thấy bình tĩnh, dù chỉ một phút, với bọn chúng. Tiến hành các chiến dịch với loại điệp viên này cũng chính như bầy thỏ bằng cả bầy sói. Không bao giờ biết được chúng lao vào đâu, vào con thỏ hay vào người bầy.

- Hôm nay tâm trạng ông không tốt, - Landsdorff nhận xét.

- Vâng, - Steinglitz nói, - không tốt. - Hắn thông báo giọng công vụ, nói nhỏ: - Học viên bí danh "Goga", đây chính là tên đã tham gia vào vụ tử hình treo cổ tên cùng bộ lạc của mình, đã tổ chức vụ bắn giết trên máy bay. Hầu như toàn bộ nhóm này bị tiêu diệt. Tên phi công bị thương kịp hạ cánh xuống khu vực mặt trận mà đạn kẻ thù bắn tới được. - Nhún vai: - Mà tên Goga này vốn lạng lã và đáng tin cậy làm sao, ấy thế mà, lại chuyện không hay.

Weiss đứng dậy và mặt rạng rỡ một nụ cười sung sướng, nâng cốc rượu uống dở:

- Thưa các ngài, tôi đề nghị cạn chén chúc sức khỏe tiểu thư kiều diễm của chúng ta, nữ thần quốc xã, tiểu thư Angelika Bücher!

Tất cả đàn ông phải đứng dậy.

Và ngay khi đó Weiss nhìn thấy cửa tiệm ăn mở tung ra như có báo trước và Heinrich Schwarzkopf trong quân phục SS lộng lẫy có cả một bày nhân viên SS và Gestapo đi vào.

Nét mặt Heinrich đã thay đổi: dãi dầu, khinh bỉ, ngạo mạn không động đậy như mặt người chết. Trên gò má có các vết đỏ, mắt lơ đờ, đỏ ngầu, môi mím lại. Hai tay nắm lấy chiếc roi cứng. Nện roi này xuống chiếc bàn con ở giữa phòng, lên giọng chỉ huy:

- Ở đây! - Và không hài lòng nhìn nhóm sĩ quan đang ngồi ở góc phòng, Heinrich lớn tiếng hỏi một sĩ quan SS: - Ông tin rằng ở đây không có chủ nhân mà sự có mặt của họ không cần thiết à!

Landsdorff đứng dậy khỏi bàn ăn. Ngay lập tức tên phụ trách nhà chạy tới bên lão và kính cẩn nhưng kiên quyết, nói thì thầm gì đó vào tai lão.

- Nhưng tôi phải nhỏ vào... - Landsdorff lớn tiếng nói: - Dù cho ông ta là cháu của chính thủ tướng! - Và tiến lại chỗ Heinrich, kêu ngạo ngẩng chiếc đầu tóc bạc lãnh đạo lên.

Đại tá von Salz lo lắng lấy miếng da hươu lau mắt kính lão như sự trong sạch của danh dự dòng họ hẳn phụ thuộc vào chính việc đó.

Steinglitz bằng cử động trượt đi khó nhận thấy đưa tay sờ đùi và trong tay hắn đã là khẩu súng "Sauer". Hắn dúm tay cầm súng lục xuống dưới khăn trải bàn và mắt nheo lại theo dõi Heinrich. Có thể tin chắc rằng hắn đã sẵn sàng bảo vệ chỉ huy của mình.

Nhưng các cử chỉ của Steinglitz không thoát khỏi con mắt của tên Gestapo, kẻ vào phòng cùng với bọn hộ tống Heinrich, nhưng dừng lại ở cửa. Hắn nâng khẩu parabellum nòng làm dài thêm lên ngang khuỷu tay co lại và chĩa vào lưng Steinglitz.

"Hừ thế đấy, chỉ còn thiếu chuyện đó nữa thôi, - Weiss nghĩ. Sẽ bị lôi thôi chỉ vì có lẽ nào ở đây sẽ bị giết. Mặc dù chuyện đó có thú vị và có lợi tới mức độ nào đó: vì dù sao cũng bớt bọn khốn kiếp đi".

Nhưng rất tiếc! Anh không có quyền hài lòng như thế. Và dù Weiss có thấy ghét tính ngạo mạn say rượu, vẻ vênh váo kiêu căng của tên SS tin ở sự vô phạt của mình, dù chính Heinrich có bị trụy lạc ra sao đi nữa, dù sao anh cũng đành phải đứng ra lĩnh vai người giải hòa.

- Ôi Heinrich! Ở đâu mò đến đây thế này, bất ngờ thật! - Anh thốt lên với vẻ rất nhiệt tình và đưa tay làm động tác như giang ra để ôm chầm lấy. Thực ra, làm như thế Weiss vẫn không thể cho thêm vào nét mặt mình vẻ sung sướng, hoặc dù chỉ vẻ nồng nhiệt. Đôi mắt anh vẫn lạnh nhạt khinh bỉ.

Heinrich rùng mình một cái. Bộ mặt say rượu dữ tợn của hắn bỗng nhiên trở nên đáng thương:

- Johann Weiss, cậu đây à? - Heinrich lúng túng và sững sốt hỏi. - Ở, cậu biết không, mình thật xúc động! Gặp gỡ như thế này... - Điềm một nụ cười, hắn đi vòng qua Landsdorff như trên đường đi của hắn không phải vướng người, mà là chiếc ghế, nắm lấy tay Weiss, kéo vào người mình. Hắn ôm lấy Weiss, trịnh trọng tuyên bố với bọn đi kèm hắn: - Thưa các ông, tôi giới thiệu: đây là người bạn tốt nhất của tôi - Johann Weiss - và kính cẩn tự giới thiệu với Angelika, von Salz, Steinglitz và Landsdorff. - Tôi rất hân hạnh - Heinrich Schwarzkopf - Hắn cúi đầu, đập gót giày, nói giọng có lỗi: - Nếu như phong cách của tôi tỏ ra vô lễ, tôi xin sẵn sàng nhận bất kỳ sự trừng phạt nào.

- Thưa ông đại úy, ở đâu và bao giờ ông cũng hành động kiên quyết như vậy sao? Angelika nói: - Hay chỉ...

- Vì chúa, xin hãy thứ lỗi cho, - Heinrich nói lâu bầu và quay sang Landsdorff, - Và thưa ngài Landsdorff, cũng mong ngài như vậy. - Nói thêm về quan trọng: - Tôi đã được gặp ngài ở Berlin, tại dinh thủ tướng. Nếu như ngài muốn nhớ lại. - Đưa mắt nhìn sang Weiss nói: - Khi đó tôi đã hỏi ngài về bạn tôi.

“Tức là Heinrich chưa hoàn toàn biến thành súc vật, nếu đã nói với Landsdorff về ta. - Weiss nghĩ thế. - Sao đây, vì lợi ích của sự

nghiệp cần phải khôi phục quan hệ”.

Đặt tay lên vai Heinrich, anh mỉm cười nói:

- Tôi và Heinrich là bạn cố tri.

- Thực ra tôi là khách của ngài, - Heinrich nhã nhặn nói, đưa mắt nhìn Landsdorff. Rồi hỏi, giọng trịnh trọng: - Ngài nhận được điện hỏa tốc của Berlin rồi chứ?

- Đã, - Landsdorff khô khan trả lời. - Tôi đã nhận được.

- Vậy thì... Người đại diện đặc mệnh toàn quyền của thủ tướng là tôi, - và Heinrich lại cúi đầu chào một lần nữa, nhưng lần này nén mình hơn với lòng tự trọng nghiêm trang.

- Tôi sẵn sàng giúp ông, - Landsdorff nói.

- Rất tốt! Trong trường hợp như vậy thì tôi xin lỗi tiểu thư đây, - Buồn rầu nhún vai: - Công việc! - Quay sang Weiss: - Cậu cũng sẽ đành bỏ cái không khí thú vị này, vì những nguyên nhân, cũng như mình và ngài Landsdorff.

Ở cửa vào các phòng lộng lẫy dành riêng cho Heinrich trong ngôi nhà này có lính SS đứng gác. “Thì ra Heinrich là con chim bay cao”, - Weiss xác định thế.

Trong phòng làm việc, nơi có hai tủ không cháy của hậu cần - tham mưu, và trên bàn có một số máy điện thoại, Heinrich mời Landsdorff ngồi trên chiếc đi văng da lớn và còn quan tâm đẩy đến cạnh lão chiếc bàn con gọt tàn thuốc lá.

Ngồi xuống chiếc ghế bên cạnh Landsdorff, Heinrich nói với vẻ khiêm tốn, xảo quyết, Weiss cảm thấy thế.

- Thực ra tôi là kẻ dốt đặc trong các vấn đề của ngài. Vì vậy, ngài sẽ không tìm thấy gì khác trong câu hỏi của tôi. Ngoài nguyện vọng lấy

được các tin tức bổ ích ở một người vô cùng đáng kính nể và rất giàu kinh nghiệm như ngài.

Landsdorff lặng lẽ một lúc rồi nói về cảnh giác:

- Thưa ông đại úy, tôi sẵn sàng làm người có ích cho ông.

- Cho tôi? Chưa chắc đâu, - Heinrich mỉm cười nói. - cho thủ tướng.

Bộ mặt Landsdorff dài ra và hình như càng khô khan hơn. Bộ mặt béo phì của Heinrich đã mất vẻ vô tư lự. Cúi xuống sát mặt Landsdorff, hắn nói gay gắt và ác cảm:

- Xét theo báo cáo của ngài, ở trung tâm công nghiệp của kẻ địch thế là đã mấy tháng liền có tổ chức tình báo mang cái tên "Số VI" hoạt động có kết quả. Tổ chức này đã liên tiếp được tăng thêm điệp viên và kỹ thuật. Đứng đầu nó là điệp viên Gvozd có phải thế không? Gvozd, nếu tôi không nhầm? Người một chân được các ngài cưa cụt.

Landsdorff im lặng.

Heinrich nhếch mép cười.

- Tổ chức này đã thông báo cho chúng tôi về quy trình sản xuất các loại xe tăng mới của Liên Xô. Tin tức rất đáng yên tâm.

Các chuyên gia của Krupp sau khi nghiên cứu quy trình này đã kết luận là lớp vỏ thép của xe tăng Xô Viết thật giống như vỏ hạt dẻ. Thật là tuyệt! Nhưng các đơn vị cơ giới, - quân ta đã chứng kiến ngược lại. Và vì sự không nhất trí nhỏ bé này trong việc đánh giá xe tăng mới của Liên Xô chúng ta đã bị thiệt hại nặng. Ngài sẽ ra lệnh liệt trách nhiệm tổn thất này cho ai?

- Tôi cho rằng... - Landsdorff nói, mí mắt trắng hạ xuống.

- Xin chờ một phút, - Heinrich ngắt lời lão, - tôi còn chưa nói hết. Tiếp theo. Nhóm này đã gây một vụ phá hoại với tiếng nổ rất mạnh, một phân xưởng lắp ráp đã bị phá hủy. Đúng thế chứ?

Landsdorff gật đầu.

- Nhưng, - Heinrich lại mỉm cười. - tình báo của chúng tôi cho biết rằng tiếng nổ này lại cần cho chính bọn Bolshevik để đào một hố sâu cho phân xưởng mới mà bây giờ chúng đã xây dựng ở đó. - Giọng giễu cợt nói tiếp: - Không đúng rằng vụ phá hoại có tính sáng tạo đến kỳ lạ này có lợi cho kẻ địch hay sao? Ngài Landsdorff, điều đó không làm ngài buồn phiền sao? Tôi đảm bảo với ngài rằng chính thủ tướng vô cùng ngạc nhiên trước những việc này. Càng ngạc nhiên hơn trong trường hợp nếu như các ngài, cuối cùng sẽ phá hủy được một nhà máy loại như vậy. Thủ tướng yêu cầu tôi tìm hiểu ở ngài xem ngài sẽ coi việc làm sáng tỏ những sự kiện bí ẩn này là có khả năng hay không.

Mặt Landsdorff trở nên xám xịt.

Weiss căng thẳng lắng nghe cuộc hỏi cung Landsdorff - vì những gì xảy ra ở đây không thể gọi theo cách khác được, - anh hiểu rằng, toàn bộ chiến dịch nhờ có Gvozd tiến hành bắt chước lối hoạt động của một tổ chức lớn chống Xô Viết ở hậu phương Liên Xô đang bị nguy hiểm ra sao. Ngay bây giờ, không được chậm một giây, anh phải tìm lối thoát. Nhưng làm thế nào?

Lời nhắc vờn vai, anh hỏi Heinrich, giọng đồng đánh:

- Chỉ vì cái chuyện vợ vẫn đó mà cậu buộc mọi người bỏ nhóm của tiểu thư Angelika Bücher và tự làm mất thích thú làm quen hơn với tiểu thư? - Anh trách Heinrich: - Cậu đã trở thành một quan chức thực thụ rồi đấy.

Heinrich sốt ruột co vai:

- Tầm quan trọng của công việc đã rõ ràng tới mức tôi không hiểu nổi, sao lại có thể tỏ ra nông cạn như vậy đối với câu hỏi của tôi.

- Nhưng cậu có hỏi tôi đâu. Nếu hỏi tôi đã trả lời cậu rồi.

- Thế thì thử trả lời xem, - Heinrich đề nghị.

- Nhưng vì toàn bộ chuyện đó, tôi xin lỗi, đơn giản đến nực cười, - Weiss tỏ ra khiêm tốn: - Bọn Bolshevik đã thảo ra một quy trình thô thiển sản xuất xe tăng mới phù hợp với dự kiến mất các cơ sở quặng ở phía Đông. Và không phải lỗi của chúng trong việc quân quốc xã không đến được các ranh giới đã định và thế là vẫn như cũ, các cơ sở quặng chrom, niken, coban v.v. vẫn nằm trong khu vực bọn Bolshevik. Chính vì thế quy trình sản xuất xe tăng cuối cùng thay đổi và lớp vỏ thép của chúng bền vững hơn là chúng ta dự kiến. Nhưng ở đây lỗi không phải của tình báo ta, mà tôi xin thứ lỗi, của chính hội đồng tướng lĩnh quân đội Đức. Còn về vụ phá hoại thì ở đây thật cũng dễ hiểu như đặt trứng lên mặt bàn để nó không lăn. Làm chuyện đó không cần thiết phải là Columbus. Các điệp viên của ta đã phá nổ phân xưởng lắp ráp, để làm việc việc đó đặt một khối thuốc nổ quá lớn. Còn bọn Bolshevik, đành gạt nước mắt sau vụ phá hoại, tính toán rằng có thể dùng hố sâu này làm nền móng và bây giờ chúng đang xây phân xưởng mới trên địa điểm lắp ráp cũ. Vậy có thể trách điệp viên của ta ở điểm nào? Ở điểm họ đã đặt quá nhiều chất nổ và sau vụ phá hoại đã tạo ra hố sâu mà bọn Bolshevik quyết định sử dụng một cách hợp lý à? Thế thì cậu biết đấy, chuyện đó quá... - Anh nhún vai: - Các người ở đó - ở Berlin, chỉ tưởng rằng điệp viên của chúng ta phải nhìn xa thấy rộng hơn cả chính quốc trưởng. Các điệp viên của ta, cũng như chúng tôi, tính toán rằng nước Nga đã bị thất bại và công nghiệp của nó đã mất cơ sở nguyên liệu. Vì vậy họ báo cáo là bọn Bolshevik đang chuẩn bị làm xe tăng và vũ khí gần như chỉ bằng có mỗi sắt và gang thôi. Còn ở Berlin các người lại quở trách điều đó. Thật kỳ lạ... - Về dứt khoát, anh nói thêm: - Nếu như một điệp viên không tin tưởng vào thắng lợi cuối cùng của nước đại Đức, hẳn đã không còn là điệp viên nữa. Trách nhiệm đầu tiên của chúng ta là gây cho điệp viên có ý nghĩ

này. Đó là một trong các nhiệm vụ chủ yếu của công tác tình báo. Thưa ngài Landsdorff, đúng thế không ạ!

Landsdorff gật đầu, trên má lão đã có vẻ hồng. Nhưng giọng lão vẫn không bình tĩnh như trước, khi nói:

- Tôi tin rằng ông đại úy đã cảm thấy những ý kiến làm sáng tỏ của chúng tôi là đủ rõ ràng rồi. - Và hỏi giọng đã hơi sáng khoái hơn: - Còn hỏi gì tôi nữa không?

Câu chuyện tiếp theo mà Weiss coi không cần thiết phải tham gia vào có đặc tính không đáng kể và chỉ liên quan đến các mặt hoạt động của “Ban tham mưu Valia”.

Sau đó Landsdorff hứa sẽ biên soạn cho Heinrich bản báo cáo trong đó có đủ các tin tức mà thủ tướng đang lưu ý.

- Rất tốt, - Heinrich đồng ý và lúc chia tay đã rất thân thiện đưa tay ra cho Landsdorff bắt. Rồi nói về kính trọng: - Thưa ngài Landsdorff, tôi rất sung sướng được may mắn nói chuyện với một người vô cùng có uy tín trong lĩnh vực tình báo như ngài. - Hấn giữ Weiss lại. - Anh bạn già! Tôi không thể chia tay với anh như thế được đâu. - Nháy mắt một cái: - Hay vẫn như trước anh coi trọng cognac hơn bia, và bia hơn nước lã? - Khi tiễn Landsdorff tới cửa, Heinrich nói, quay người lại và mỉm cười trêu mếu nhìn Weiss. - Thưa ngài Landsdorff, ngài không hình dung nổi được tôi sung sướng ra sao vì được gặp lại bạn cũ. Nhưng lạ thật, ngài hãy nói cho tôi biết: ngay cả trong công tác ở Cục tình báo anh ấy cũng cư xử như một tay đạo đức giả hay sao.

- Tôi có ý kiến tốt nhất về thượng úy, - Landsdorff lâu bầu nói. - Thượng úy Weiss không những chỉ có những khái niệm cao nhất về đạo đức mà rõ ràng là có cái quan trọng hơn: có quyết tâm tuân theo những khái niệm đó.

Khi chỉ còn lại hai người với nhau, Heinrich tiến lại bên Weiss, đặt hai tay lên vai bạn và say sưa ngắm khuôn mặt Weiss, vẻ không tin

hỏi:

- Thực sự cậu không thay đổi gì chứ?

- Còn cậu? - Về phần mình, Weiss hỏi lại, mặc dù anh hiểu rất rõ rằng, những biến đổi sâu xa đã xảy ra không chỉ ở bên ngoài của Heinrich.

•••

Mỗi con người chịu tác động của hằng hà sa số các yếu tố kích thích khác nhau. Chúng tác động vào tình cảm con người, vào trí nhớ con người, thúc đẩy suy nghĩ ngay cả khi con người ở trong trạng thái tương đối yên tĩnh.

Alexander Belov không được để lại ngoài tầm chú ý bất kỳ một yếu tố kích thích nào, dù nó nhỏ bé nhất. Đặc điểm hoạt động của anh là mọi kích thích không nhận thấy có thể trở thành dấu hiệu nguy hiểm đang đe dọa. Vì thế sự nhạy cảm, tiếp thu một cách cảnh giác, phức tạp, sự căng thẳng, tập trung, thần kinh luôn luôn là trạng thái làm việc bình thường của anh.

Cùng với thời gian, trong khi phát hiện và thu hút vào công tác những người mới có khả năng lập chiến công lâu dài, Alexander Belov đã bí mật đối với họ theo quy luật hoạt động bí mật tập hợp tất cả họ lại làm một mối thống nhất, có người phụ trách từng khâu.

Nói cách khác, anh đã thành lập được một tổ chức ở bên trong Cục tình báo Đức. Một tổ chức tình báo Xô Viết ở ngay trong tâm não của ngành tình báo quân Đức. Và tất cả các bạn chiến đấu của Belov nhất thiết phải là những nhân viên thừa hành và có kỷ luật của Cục tình báo cũng như anh Belov quan sát mặt hoạt động này của họ một cách có trách nhiệm và sáng suốt cũng như quan sát vấn đề trong khi được kẻ thù tin cậy, họ sẽ đáp ứng lại được lòng tin cao cả của Tổ quốc và thực hiện mọi nhiệm vụ của tình báo ta có kết quả nhất và chính xác nhất.

Vì vậy để chỉ thị cho các bạn chiến đấu của anh ở hậu phương kẻ thù, Belov đã khuyên răn gần như theo các phương hướng đối lập với nhau làm thế nào càng thực hiện tốt hơn nhiệm vụ trong Cục tình báo bằng cách tuân thủ nghiêm khắc tinh thần và quy tắc mà ở đây được coi là kiểu mẫu cho một điệp viên thì lại càng phá hoại, lật trăn tốt hơn tất cả những gì thuộc chức năng của Cục tình báo Đức. Và đã nhiều lần Belov quở trách đồng đội của anh vì đồng chí này phục vụ bọn Đức không cố gắng đúng mức. Và anh đã dạy cách phục vụ này như Steinglitz - một tên sành sỏi có uy tín về mọi khía cạnh tỉ mỉ của ngành tình báo Đức đã dạy bọn cấp dưới của hắn.

Khi chỉ thị cho đồng đội, Belov giảng giải, thí dụ như: “Đồng chí đã nhận vũ khí của kẻ thù vào tay mình. Cũng được. Nhưng không phải để đánh lùi kẻ thù để chiến thắng chúng. Mà trước hết phải nghiên cứu nắm toàn diện vũ khí của kẻ thù. Sau đó học cách sử dụng vũ khí tốt hơn chính kẻ thù đã sử dụng. Một tình báo Xô Viết chân chính - đó cũng như là một tay thiện xạ đang phục kích. Lấy được tầm xa, nguy trang tốt, sau đó hãy nằm im chờ đợi, nhắm nài nhằm mục tiêu xứng đáng với viên đạn của mình. Chọn đúng lúc, bóp cò, kẻ thù bị giết, nhưng phát súng đã làm lộ người bắn. Hãy thay đổi vị trí bắn, hãy dùng mọi mảnh khốe không được ngần ngại, hãy lẩn tránh nhanh như thỏ. Đồng chí hoàn thành nhiệm vụ, nhưng hãy giữ gìn tính mạng mình cho nhiệm vụ tiếp theo.

Móc xích hoạt động bí mật theo truyền thống, trong đó mỗi khâu là một vòng khép kín, có tổ chức và trong mỗi khâu chỉ có một người được biết một người khác của khâu tiếp theo, phục vụ trong cơ quan tình báo Xô Viết, trừ tất cả những cái khác, cũng như là chiếc dây thừng của những người leo núi dùng khi leo cao, nhờ dây này đồng đội giúp nhau từng người một hoặc cứu nhau nếu bạn mình sẽ bị treo lơ lửng trên vực thẳm.

Người ta nói có những công trình sư nổi tiếng về khả năng tưởng tượng trong đầu óc toàn bộ các chi tiết của chiếc máy ở trong trạng thái hoạt động tương hồ ra sao khi nó ở bất kỳ vị trí làm việc nào.

Người tình báo Xô Viết chỉ huy cả một móc xích người phải có được khả năng như vậy; mỗi người trong khối này làm việc trong các điều kiện đặc biệt, nhưng sự nỗ lực chung của họ hòa vào một hướng mà theo đó các tin tức được truyền đi, giống như mạch nước ngầm xuyên cho mình con đường tuôn lên mặt đất.

Người tình báo phải luôn luôn biết tình trạng công việc của các bạn chiến đấu ra sao, cái gì tạo điều kiện thuận lợi cho số người này, cái gì đe dọa những người khác, và khi nào cần phải sơ tán số thứ ba - những người đang bị mối nguy hiểm không tránh nổi treo trên đầu. Và vì người tình báo chỉ thuộc về mình trong những phần thời gian nhỏ bé của cuộc sống cá nhân và sự gắng sức trong công việc riêng của anh lại khác thường, về độ căng thẳng, về tính tổng hợp, về tính nhiều mặt, do đó sự tinh tường và nhạy cảm cũng cần thiết cho anh như cho một nhà bác học đang bận tìm tòi giải đáp một vấn đề khoa học quan trọng. Còn sự suy nghĩ của mình, người tình báo phải giữ trong mối liên hệ khăng khít và bền vững với các sự kiện, phải ghép mình vào kỷ luật bằng sự kiện và kiểm tra bằng sự kiện. Vì anh là một nhà nghiên cứu.

Nhưng để lựa chọn phương hướng chủ yếu, trong công tác nghiên cứu của mình người tình báo phải có tài năng chính trị, có niềm tin cộng sản chủ nghĩa - cái mà trừ sự tinh tường ra, còn cho con người tầm nhìn xa thấy rộng, tức là bản năng trong hiện tại nhìn tương tận thấy tương lai.

Bây giờ Weiss đã có đủ các cơ sở để đánh giá địa vị của mình trong Cục tình báo Đức đường hoàng, vững chắc ra sao, còn tổ chức mà anh thành lập trong Cục tình báo thì vô cùng đáng tin cậy. Anh đã chuẩn bị được người thay thế - những người mà ngay bây giờ anh không hề do dự có thể tin cậy trao cho họ việc lãnh đạo tổ chức này. Và bây giờ anh chỉ còn chờ đợi những chỉ thị phù hợp với điều đó của trung tâm để sau khi trao công tác trong "Ban tham mưu Valia" cho những người trung thành, bắt đầu cuộc leo mới tới các kho bí mật mới của các ngành mật vụ nước Đức.

Sau khi gặp Weiss, Heinrich rất hối hận vì hắn đã bỏ bạn ở Litzmanstadt để bạn tự định đoạt lấy số phận mình. Giờ đây Heinrich tỏ ra quyến luyến chân thành với Weiss. Tình cảm đó làm Weiss thấy phiền phức. Heinrich đòi hỏi Weiss phải ở bên hắn trong tất cả các giờ tự do.

Tất nhiên, tình bạn với một nhân viên SD ở Berlin - cháu của viên trùm Gestapo hiện giờ là chỉ huy trưởng SS Willie Schwarzkopf đã nâng Weiss lên trên bọn đồng nghiệp của anh trong cục tình báo và có thể trở thành chiếc cầu chuyển tiếp sang môi trường hoạt động khác, nhưng trong tình bạn này vẫn ẩn nấp những nguy hiểm mà Weiss không thể vượt qua được, mặc dù anh đã dự tính.

Vấn đề là ở chỗ Heinrich đã trở thành con người hoàn toàn khác. Tính kiêu căng và ngạo mạn của Heinrich được giải thích dễ dàng bởi việc hắn tiến bộ nhanh chóng trong nghiệp vụ và quyền hành chỉ huy mọi người, còn thái độ lỗ mãng, tục tằn với bọn cấp dưới đó là kiểu đối xử được thừa nhận trong nội bộ ngành SD, và Weiss có thể tránh được toàn bộ chuyện đó bằng thái độ tự chủ và lịch thiệp mà không mất phẩm giá mình. Nhưng tính rượu chè của Heinrich thì không thể chịu nổi. Hễ rượu vào là Heinrich trở nên cởi mở một cách vô kỷ luật và nguy hiểm, không thềm đếm xỉa đến sự có mặt của kẻ lạ.

Heinrich biết rất nhiều về các mặt sinh hoạt tâm linh của bọn cầm đầu đế quốc đệ tam và khi còn lại hai người với nhau, Weiss đã thích thú nghe hắn kể và còn khuyến khích bằng sự ngạc nhiên chân thành của một người ở tỉnh lẻ nữa. “Vì điều đó cả Berlin đều rõ, - Heinrich nói như vậy”.

Hắn nhếch mép cười thâm hiểm kể lại cho Weiss nghe rằng Hitler đang khổ sở vì những cơn đau thần kinh, điên cuồng rên rỉ, Hitler lê gót khắp nhà, và than vãn: “Ta mới đơn độc làm sao!... Ta bị đơn độc vĩnh viễn. Nhưng tất cả các vĩ nhân đều đơn độc. Napoleon cũng đơn độc... và Friedrich đại đế... cả Jesus nữa...”

Trước khi Hitler gặp gỡ Eva Braun, đảng quốc xã đã định cưới cho quốc trưởng một cô vợ họ hàng giàu có của nhạc sĩ Wagner, nhưng sau đó lại lấy vợ góa của chủ nhà máy sản xuất đàn dương cầm - phu nhân Bechstein để địa vị của họ làm đầy két bạc rỗng của Đảng. Nhưng chuyện tay đôi với các bà này, quốc trưởng tỏ ra không tháo vát quá mức hoặc trước mặt họ chỉ cất giọng chính trị sôi nổi mà thôi.

Một người mẹ đồng con - phu nhân Magda Goebbels được quốc trưởng có cảm tình đặc biệt, nhưng rất buồn cho chồng của bà, mọi quan hệ của Magda với quốc trưởng lại chỉ rất trừu tượng. Phu nhân Magda làm cho quốc trưởng các món ăn ngon miệng, còn quốc trưởng triu mến, vuốt ve Magda như một con mèo. Quốc trưởng cũng không muốn gì hơn thế. Nhưng ngay cả điều đó cũng làm cho Goering căm thù ty nạn Goebbels và vì biết Goering ưa thuốc ngủ, với sự giúp đỡ của các điệp viên mật của mình Goebbels đã cung cấp rất nhiều thuốc ngủ cho Goering. Nhưng Goering có bộ máy cơ thể rất mạnh, lão uống thuốc ngủ như xe tăng ngốn xăng.

Himmler đã trừ khử những kẻ nào muốn gần gũi Hitler mà hắn không được biết trước bằng cách đơn giản như sau: xác nạn nhân bị nhét vào thùng phuy, đổ đầy xi măng vào rồi quẳng xuống đáy một trong số các hồ ở ngoại ô Berlin.

Giữa Goebbels và Rosenberg cũng đang diễn ra cuộc tranh giành địa vị gần gũi quốc trưởng hơn. Goebbels tung đi các tài liệu nói rằng hình như giữa các năm 1917 - 1919 Rosenberg đã phục vụ trong "phòng nhì" của tình báo Pháp hoạt động chống Đức. Về phần mình Rosenberg cũng đang tìm kiếm các nhân chứng vạch trần lời vu cáo của Goebbels. Bắt chước một kẻ bị nạn Goebbels tung đi tin đồn là trong thời gian đại chiến thứ nhất lúc bọn Pháp chiếm tỉnh Ranh, hắn bị bọn chiếm đóng tra tấn nên thân. Được sự giúp đỡ của lũ bày tôi Rosenberg đã lọt trần sự dối trá của Goebbels.

Một hồi Hitler yêu say đắm cháu gái mình là Geli, nhưng vì kém cỏi, bị đại bại trong vai người tình nhân, Hitler đã đầu độc Geli. Và bây

giờ bắt Eva Braun mặc quần áo của Geli.

Trong biệt thự của Hitler ở Berchtesgaden có một búp bê lớn bằng người thật với các đường nét của Geli - búp bê này do một thợ lành nghề người Hungaria làm rất tinh xảo, và khi nào Eva vắng nhà thì quốc trưởng tìm sự tiêu khiển bên búp bê này.

Còn về Eva Braun thì đây là một người rất rụt rè và ngốc nghếch. Mẹ là người phụ việc cho phóng viên nhiếp ảnh riêng của Hitler. Sau khi được độc quyền phát hành rộng rãi ảnh quốc trưởng, tên này đã trở thành triệu phú. Một lần khóc nức nở, Eva than thở với chị gái là đã bị định mệnh đóng vai nữ hầu thần Vesta⁵⁴.

Mẹ góa Bechstein hiện giờ cũng ở chỗ quốc trưởng trong vai người nhìn xa thấy rộng. Người đàn bà này thực sự đã hóa điên. Theo lệnh của Himmler trong phòng của mẹ có đặt một loa phát thanh ngụy trang kín mà một trong số các điệp viên của Himmler đã truyền vào ống thu thanh của loa này giọng nói hấp hối của chồng mẹ, và sau đó mẹ góa Bechstein đoán ra trước truyền lại cho quốc trưởng những lời này.

Phía trên túi trái áo cổ đứng của Hitler đeo tám huân chương chữ thập sắt hạng nhất. Nhưng những kẻ nào đã biết Hitler trong những năm đại chiến thứ nhất đều khẳng định rằng Hitler không bao giờ tham gia vào các hoạt động chiến đấu. Lúc đầu làm lính hầu của thượng sĩ đại đội Amman, sau đó làm lính báo tin trong nhà ăn sĩ quan, còn trước lúc chiến tranh chấm dứt thì làm lính thông tin trung đoàn.

Bệnh dập thương của Hitler là do lên cơn thần kinh khi đạn nổ bắt thành linh trong lúc rút lui với đoàn xe tải đồ của quân Đức mùa thu năm 1918, và bệnh này làm ảnh hưởng đến hệ thần kinh thị giác - mắt quốc trưởng bị kém. Nhưng lại không đeo kính vì hiếu danh.

Heinrich kể lại toàn bộ những điều này về khoe khoang. (vì không phải ai cũng hiểu biết như vậy), không nghĩ ngợi tựa hồ như câu

chuyện phiếm vô thưởng vô phạt, và nhấm nháp từng ngụm nhỏ cognac đựng trong chiếc cốc to phình bụng để giữa hai lòng bàn tay cho ấm.

Heinrich hành động chậm rãi, thận trọng và tập trung do đó liên tiếp rót cognac cho mình và vì mong muốn bằng mọi cách giữ Weiss ở lại với hắn lâu hơn, Heinrich đã thu hút Weiss bằng mọi chuyện về sinh hoạt của bọn cầm đầu quốc xã. Nhưng Heinrich kể lại toàn bộ chuyện này bằng một giọng mà người ta thường nói về một số điều kỳ lạ vốn có ở những người nổi tiếng có quyền hành trong chuyện kỳ lạ, vì rằng họ nổi tiếng.

Ngồi bắt chân chữ ngũ, Heinrich nói rằng quốc trưởng ngoài tất cả những cái khác còn có bản năng thương mại rất lớn. Khi bắt đầu con đường chiến thắng tiến tới việc nắm chính quyền Hitler đã kiếm được khá nhiều tiền trong việc bán quyền sách của hắn là “Mein Kampf” và đã bỏ toàn bộ khoản tiền nhuận bút này vào công ty “Eggert và Co”, công ty này không chỉ làm việc xuất bản mà còn làm chủ toàn bộ các xí nghiệp của Đảng quốc xã trong việc bán quân phục và giày ủng cho quân đội dã chiến và trang bị cho “Đoàn thanh niên Hitler”. Mỗi đảng viên quốc xã phải mua bằng tiền riêng của mình trang phục đặc biệt: áo sơ mi nâu, quân phục, dây lưng, dây ủng, cả sách hát, súng lục... Ngay cả trong trường hợp thất bại chính trị của Đảng Hitler vẫn còn lại số vốn không nhỏ như để an ủi...

Hitler coi mình không chỉ là nhà chính trị vĩ đại, mà còn là họa sĩ.

Giám đốc Viện hàn lâm nghệ thuật ở Munich - kể mấy năm trước đây đã loại bỏ tác phẩm thơ của Hitler và khinh bỉ nhận xét các tác phẩm này: “... đã phát hiện ra sự bất tài hoàn toàn”, “không có dấu hiệu gì của sự kích thích nghệ thuật cần thiết” - đã bị tử hình ở Dachau.

Bộ tranh của quốc trưởng có thể ngay cả những trùm triệu phú Mỹ cũng thèm muốn.

Những chuyên gia đặc biệt trong biên chế Gestapo có các điệp viên Gestapo đi tìm thủ tiêu tất cả những kẻ nào bất hạnh là chủ nhân dù chỉ một bức tranh của chuyên gia nổi tiếng... Vì thế có thể mạnh dạn nói rằng trong Gestapo cũng có những người hiểu biết sâu về nghệ thuật.

Himmler là một nhà tổ chức xuất sắc. Gestapo đã đặt được “thường trực” vào tất cả các nhà ở. Trách nhiệm của bọn này là theo dõi từng người sinh sống và trình báo cáo thường xuyên cho “thường trực đường phố” đứng đầu phòng Gestapo khu. Theo cách suy xét của mình chúng có thể mở cửa các nhà ở bằng chìa khóa đặc biệt và tiến hành lục soát ở đó. Vì vậy bọn lãnh đạo quốc xã gần như nắm rất rõ cuộc sống của nhân dân.

Hitler là một nhà hùng biện lỗi lạc. Bác sĩ riêng của Hitler khẳng định rằng trong thời gian diễn thuyết trước quần chúng đã có một hiện tượng kiểu như cơn động kinh xảy ra với quốc trưởng do đó quốc trưởng bị rơi vào tình trạng mất tự chủ.

Do các thanh đới bị quá căng thẳng ở cổ họng quốc trưởng nổi lên những vết u nhưng không phải ung thư mà có đặc tính lành. Bác sĩ cắt chúng đi và quốc trưởng lại có thể diễn thuyết suốt mấy giờ liền.

Quốc trưởng hàng mấy giờ liền ngồi một mình trong phòng chiếu phim riêng. Hitler say mê các phim tình yêu đa cảm của Mỹ và cả những phim về sinh hoạt của bọn cao bồi, gangster. Người ta có dựng riêng cho Hitler những phim đặc biệt hết sức trụy lạc, Hitler ngồi xem tay đôi với Magda Goebbels nhưng trong khi đó lại nói chuyện với Magda về điều gì đó cao đẹp, nên thơ.

Nghe nói rằng khi xem các phim của Charles Chaplin Hitler cười vang lên và vỗ vào đùi mình, nhưng sau đó tuyên bố rằng đây là “hình tượng khả ố của sự châm biếm Do Thái phá hoại”. Và đồng thời khen ngợi sự phục hồi ở một số thành phố phong tục thời trung cổ: bêu người trên cột làm nhục.

Và đúng là bây giờ chúng đã quay trở lại các phong tục này.

Những phụ nữ trẻ người Đức đang có mối quan hệ quen biết với đàn ông Do Thái bị cắt hết tóc, sau đó trên ngực mang tấm biển gỗ có dòng chữ: “Tôi là con lợn. Tôi đã bôi nhọ danh dự người Đức của tôi bằng sự giao thiệp với lũ lợn Do Thái”, bị chở đi khắp thành phố bằng những chiếc xe kéo đặc biệt.

- À, - Heinrich hỏi, - cậu đã bị các tay điệp viên của “Đội tiên phong Aryan chính cống” kiểm tra chưa?

Weiss trả lời bằng cái nhìn bần khoản:

- Đó là đội tình báo đặc biệt của Đảng gồm những cô gái tóc vàng hung, nhất thiết là phải tự nhiên, bện thành các đuôi xam to cuốn xung quanh đầu. Họ ăn mặc theo lối Potsdam cổ, rất giản dị: cổ áo cao, áo sơ mi bó sát người, giày gót thấp và không trang điểm gì cả. Các đảng viên quốc xã đưa ra nguyên tắc: người phụ nữ Đức không cần phấn son nhân tạo.

Thế là đội nữ Aryan này có mục tiêu kiểm tra số tối đa những người trung thành của quốc trưởng bằng cách đặt quan hệ gần gũi thân thiết với những người này và trong quá trình gần gũi thân thiết họ sẽ tiến hành hỏi cung những người này một cách chớp nhoáng về các quan điểm chính trị.

- Cậu biết không, - Weiss tức giận nói, - đôi khi tôi cảm thấy, hình như trong quan hệ với tôi cậu nhận các trách nhiệm giống như các cô gái ấy đang làm. Thế cậu nói với tôi toàn bộ chuyện vợ vẫn này ra để làm quái gì?

- Nhưng cậu là người rất trung thành, lẽ nào cái chuyện vợ vẫn này có thể làm giao động các niềm tin của cậu?

- Không, - Weiss trả lời dứt khoát. - Các niềm tin của tôi chỉ có vững chắc thêm qua câu chuyện phiếm của cậu kể thôi.

- Thật thế chứ, - Heinrich nheo mắt hỏi. - Kỳ lạ đấy. - Và nét mặt hắn tỏ vẻ ác cảm.

Weiss tỏ ra rất thận trọng đối với Heinrich. Anh nhấn nại chờ đợi. Và trong khi dùng nhiều thời gian ở bên Heinrich, cho tới giờ anh vẫn tránh nghĩ đến các câu chuyện có liên quan đến phần sinh hoạt của Heinrich ở Berlin mà đáng ra chúng có thể là điều chú ý đối với tình báo ta.

Anh báo cho trung tâm về việc anh gặp Heinrich Schwarzkopf. Một thời gian sau liên lạc mang đến cho Zubov gói bưu kiện để chuyển cho Weiss.

Trong gói này có các tài liệu điều tra vụ ám hại kỹ sư Rudolf Schwarzkopf.

Như các cơ quan phản gián Liên Xô đã xác định, Rudolf Schwarzkopf bị giết theo chỉ thị của em trai ông là Willie Schwarzkopf. Funk đã giết ông với sự tham gia của Oskar Papke. Tên này đã cho dẫn chứng viết khi hắn bị giữ lại ở biên giới Liên Xô. Các dẫn chứng này cũng nằm trong gói Weiss nhận được.

Weiss lật đi lật lại các tờ tài liệu điều tra và anh quyết định: rõ ràng Trung tâm gửi cho anh những tài liệu này vì rằng đã coi việc cho Heinrich Schwarzkopf biết chúng là có khả năng, nếu điều đó sẽ hợp lý. Nhưng trước mắt chưa cảm thấy cần thiết làm điều đó.

54. Vesto (tiếng Latin): Nữ thần nhà bếp, theo triết học cổ Hy Lạp - ND.

Năm Mười Ba

Đần dần nhà Zubov trở thành địa điểm họp bí mật tốt. Brigitte tuyệt đối tin tất cả những gì Zubov nói. Zubov nói với vợ rằng anh công tác trong một cơ quan mật và vì thế mà phải luôn luôn bỏ nhà đi vì lợi ích quốc xã. Brigitte còn thấy tự hào với công tác bí mật mới này của chồng. Trong toàn bộ sự việc này rõ ràng Zubov đang giáo dục vợ mình theo tinh thần phát xít, và mặc dù kết quả việc giáo dục này làm cho Weiss có cảm tình với nữ chủ nhân, Weiss vẫn vô cùng lo lắng, vì hình như Zubov không đi quá xa trong các ý định của anh nhằm cải tạo lại Brigitte.

Zubov đã khuyên Brigitte học tiếng Nga để dễ dàng hơn trong việc sai bảo người hầu gái lấy trong số tù binh về. Một lần Brigitte đã quở trách Weiss là anh đã có ý kiến tự cao và không công bằng về người Nga bằng cách nhắc lại rằng nước Nga Xô Viết đã là nước duy nhất đứng ra chống mọi sự tàn bạo của hiệp ước Versailles: Nga đã ký với Đức năm 1922 hiệp ước Rapalle, hiệp ước này chấm dứt sự cô lập Đức với cả thế giới. Nghe thấy thế Weiss sừng sốt nhìn chằm chằm Brigitte, sau đó về trách móc đưa mắt nhìn sang Zubov và lầu bầu nói rằng anh chỉ là người lính và việc của anh là nhìn nước Nga như một kẻ thù, chỉ có thế thôi.

Còn Zubov như không nhận thấy sự trách móc lạng lẽ của Weiss, khen vợ:

- Chỉ vì Brigitte không sợ như một số người khác là trong trường hợp biến đổi số phận, binh lính Xô Viết sẽ không đối xử trên lãnh thổ Đức như người của ta đang đối xử trên lãnh thổ chúng.

- Mà không sợ một cách vô ích. - Weiss tức giận nói, nổi nóng nhìn Zubov. - Tôi tin là chúng sẽ bắt đầu từ chỗ, thí dụ như, cho cậu ăn một trận đòn nên thân vì suy nghĩ nông cạn.

- Không bao giờ, - Brigitte phản đối. - Người Nga họ không dùng các hình phạt về cơ thể. - Liệu đúng họ không dùng chứ? - Quay sang nói với chồng mong được đồng tình.

- Nhưng chúng sẽ dùng riêng với chồng chị, - Weiss tức giận nói.

Zubov chỉ nhếch mép cười chiến thắng để đáp lại những lời này. Khi chia tay Weiss giận dữ hỏi Zubov:

- Cậu sao thế, mặt người ra rồi à? Cậu trông cậu vào tình yêu này đến chế à?

Zubov nhún đôi vai rộng.

- Thế sao, chẳng lẽ cô ta không đáng được thế sao? - Và ngay lập tức giải thích về kiên quyết: - Tôi là người có kỷ luật. Nhưng giả tạo tới mức làm như tôi không phải là con người nói chung thì tôi sẽ không làm. Không biết làm.

- Tôi ra lệnh, cậu sẽ phải làm! - Weiss nói và rất nén mình chia tay ra cho Zubov.

Weiss không hài lòng về Zubov: anh ta tỏ ra không thận trọng tới mức ngốc nghếch, nhưng Weiss không thể không thừa nhận rằng bây giờ người thanh niên dũng cảm này, con người không một giây dao động khi cần liều mạng để cứu đồng chí, con người đang yêu say mê, nhưng trong trắng và tin vào con người, đã trở nên càng quý giá hơn đối với Weiss.

Weiss nhớ lại khi đi tác chiến ban đêm Zubov đã buồn rầu kể với anh:

- Ở đó, trước khi phá nổ các xưởng sửa chữa súng đại bác, bọn mình đã quan sát tình hình. Tôi nhìn thấy những công nhân Đức đang tiện rãnh nòng súng máy khoan thẳng đứng. Mà, cậu biết không, những bàn tay vàng ngọc! Những thợ điêu luyện! Những chuyên gia hiếm có! Và, cậu hiểu không, đành phải lập lại toàn bộ kế hoạch phá hoại. Phá nổ sao cho không một người nào bị lâm nạn, vào giữa lúc thay ca. Thật cẩn thận, tuyệt đối chính xác. Và đã làm được như thế. Chứ nếu không thì tay giờ lên sao nổi. - Về tin tưởng nói thêm: Tôi cho rằng đã tính toán đúng về mặt chính trị. Mặc dù về vấn đề công tác phá nổ thì bọn mình bị đặt vào thế bí: vất vả lắm mới tha nổi chân về. Còn Ptashek thì bị mất một phần má khi nổ. Nhưng không sao, tuy thế nhưng vẫn còn giữ được mặt mũi. Không làm công nhân bị què quặt. Còn máy móc thì thành đồng sắt vụn. Làm thế là đúng đắn. Đã phá hủy nghiêm trọng.

Một lần Heinrich nói sơ sơ với Weiss rằng hắn có gặp Angelika Bücher.

- Cậu sao, thích cô ta à?

- Hoàn toàn không. Đây là một người mắc bệnh tâm trạng luôn mơ ước trở thành nữ anh hùng quốc xã.

- Thế thì việc gì đến cậu?

- Thì để làm hỏng tâm trạng von Salz. - Cười chế nhạo nói thêm: - Cái lão Phổ quá nguyên tắc này hóa ra là một kẻ nhát gan tâm thường nhất. Hồi niên thiếu hắn nói với bác sĩ giải phẫu để bác sĩ dùng thuốc tê làm mặt hắn có mấy vết sẹo, và suốt đời cứ làm ra vẻ như những vết sẹo này là hậu quả của gươm đâm và bị đâm trong các cuộc độ gươm. Mới đây tôi có nói với lão rằng bộ xương đòn gánh của tiểu thư Bücher nhô ra là nhục các tình cảm thẩm mỹ của tôi. Ấy thế mà lão ta im lặng đáp như không hiểu người ta nói gì.

- Thế nếu như ông ta, vì ít suy nghĩ, bắn chết cậu vì cái lỗi láo xược này?

- Thế lại càng hay, - Heinrich uể oải nói rít qua kẽ răng - Sẽ giải thoát tôi khỏi cuộc sống hôi thối này?

Weiss nghĩ rằng Heinrich say, nhưng đôi mắt hắn tỉnh táo hơn bao giờ hết, trông trải lạnh lùng và mờ đục như không hồn. Trong những lúc lên cơn chán nản hắn thường chỉ uống say đến mức mất cảm giác, hoặc lao vào các câu chuyện về đề tài hai mặt khiến Weiss bắt đầu cảnh giác, liệu anh có bị Heinrich kiểm tra hay không.

Và thế là bây giờ chăm chăm nhìn vào mắt Weiss, Heinrich hỏi:

- Tất nhiên cậu đã quen biết các phương pháp giết người hàng loạt rồi chứ? Có thể sẽ trao đổi kinh nghiệm? Như một bạn đồng nghiệp. Thôi, đừng có khiêm tốn, Weiss, đừng giấu người bạn thân những tri thức quý giá của cậu.

- Để cậu làm gì? - Weiss nổi giận. - Thế mà cũng tìm được đề tài!

- Thế sao? Một đề tài rất tốt đối với hai đại diện trẻ tuổi của chủng tộc vĩ đại của những người chủ thế giới ngày mai. Vì chúng ta sẽ còn phải bỏ không ít sức vào để đạt được sự hoàn thiện về lĩnh vực này. - Heinrich nhìn chăm chăm vào mắt Weiss - Chúng ta bắt đầu một cách thô sơ cũng chưa lâu lắm. Tôi nhớ một lần đi đến trại tập trung, cậu tưởng tượng xem, mưa, lầy lội. Hàng núi xác chết. Người ta định thiêu chúng trong đồng lửa khổng lồ đặt ở dưới hố sâu. Củi thì bị ướt, khó cháy, thế mà một tên trong số bọn bị kết án bò xuống hố múc một thùng mỡ từ các xác chết chảy ra và chuyển thùng này cho bạn hắn. Tên bạn đổ mỡ vào củi, đồng lửa cháy bùng lớn, và mọi chuyện đều rất tốt. Và mới tiết kiệm làm sao: không cần tốn nhiên liệu, các xác chết tự phục vụ bản thân - sử dụng mỡ cháy của riêng bản thân.

- Nghe chói tai lắm, - Weiss nói.

- Thế còn làm?

- Chôn cất xác chết của tù nhân là trách nhiệm của chính bọn tù nhân.

- Thế còn biến chúng thành xác chết là trách nhiệm của chúng ta? - vẫn như cũ, Heinrich không rời mắt khỏi mặt Weiss.

- Chiến tranh.

- Vào ngày quốc trưởng năm mười tư tuổi, người ta xử bắn ở mỗi trại tập trung năm mươi tư tù nhân - Đó cũng là chiến tranh?

- Quà tặng quốc trưởng.

- Cậu biết chuyện đó xảy ra thế nào không?

- Kiểu chung chung thôi. - Weiss thận trọng đáp.

- Chúng nằm trần truồng xuống dưới hố sâu đã nhét đầy bọn bị bắn rồi, nhưng trước khi nằm xuống phải tự rắc vôi sống lên các xác chết. Và thế là lớp nọ đến lớp kia. Và không tên nào van lạy xin tha, không mất trí và kinh sợ. Từ từ như bọn người vô cùng mệt mỏi, chúng thi hành các lệnh, đôi khi còn nói chuyện thì thầm với nhau. Còn bọn người giết chúng thì chúng không nhận thấy. Cậu biết điều đó kinh khủng thế nào không?

- Ai kinh khủng?

- Những người đang đi giết chóc! Chúng ta kinh khủng. Chúng ta!

- Cậu sao thế? Trực tiếp tham gia các vụ giết người à?

- Không.

- Thế thì, Heinrich, tại sao cậu quá lo lắng đến thế? Hay cậu cho các vụ bắn giết là lỗi cổ hủ? Đã có các phòng hơi ngạt rồi. Hơn nữa, cậu biết đấy, consortium "I.G. Farbenindustrie" đã trả cho ngành SS cứ mỗi tù nhân làm việc trong các xí nghiệp của hãng này là ba mark. Còn ngành SS phải trả cho "Farben" cứ mỗi kilôgam hơi ngạt

“Cyclone B” là ba trăm mark. Hơi ngạt này đựng trong các hộp được quăng qua ống khói vào các phòng mà người ta lừa tù nhân thuộc loại bị thủ tiêu vào đó. Đó, mẫu mực về sự hợp tác thực sự của công nghiệp và các mục đích cao cả của chúng ta là ở đó!

Làm ra vẻ quá ngán câu chuyện này rồi, Weiss biếng nhác vươn người và nói:

- Các hãng Krupp, Thyssen, Stinnes càng làm giàu bao nhiêu, dân tộc càng được củng cố mạnh hơn cùng với sự hùng mạnh về kinh tế bấy nhiêu, còn nếu chúng ta cho “Farben” khả năng kiếm ra tiền thì bằng việc đó chúng ta tỏ lòng yêu nước, củng cố sức mạnh quốc xã. Đó là một chân lý sơ đẳng.

- Cậu nghĩ thế à?

- Đối với những kẻ nào nghĩ khác thế đã có “Farben” đang sản xuất “Cyclone B”.

- Dù sao cậu cũng đã trở nên quá khôn ngoan suy nghĩ như một đảng viên quốc xã chính cống.

- Chúng ta sẽ nói hơi khác: phán đoán... - Weiss đĩnh chính.

- Tức là cậu không muốn cởi mở với tôi chứ gì?

- Té ra, cậu đã làm nhầm tất cả những chuyện đó để khêu gợi tôi cởi mở à? - Weiss nhếch mép cười và nghiêm nghị nhắc nhở: - Hãy nhớ là tôi đã có chút kinh nghiệm gì đó và khi làm việc với điệp viên, bản thân tôi có lên án một số mặt trong hệ tư tưởng của chúng ta. Điều đó, như vẫn nói, giúp cho việc làm suy yếu đối tượng, gây được niềm tin tưởng ở đối tượng dẫn tới chỗ cởi mở. Phương pháp thô sơ, mộc mạc nhưng lại có kết quả tốt.

- Cậu coi tôi như...

- Đừng nóng... - Weiss đặt tay lên vai Heinrich, bắt hắn lại ngồi xuống. - Tôi cho rằng cậu cũng như tôi, cậu biết công việc của cậu, và có khả năng còn khá hơn tôi. Lẽ nào tôi lại không thể bày tỏ với cậu lòng kính trọng nghề nghiệp chân thành được chẳng?

Heinrich lặng lẽ rất lâu, căng thẳng và tò mò nhìn Weiss khiến Weiss thấy mất tự nhiên vì cái nhìn tìm tòi khao khát của bạn. Cuối cùng thì Heinrich chậm rãi, gần như vất vả mới tìm được lời, cất giọng nói nhưng mắt vẫn không rời khỏi mặt Weiss.

- Lúc đầu tôi nghĩ rằng cậu chỉ láu cá với tôi thôi, cậu đã trở thành người hoàn toàn khác - đúng như tất cả những gì có ở đây. Nhưng bây giờ tôi đã hiểu theo kiểu ngược lại. Đây là cậu đã cho tôi hiểu rất rõ tôi khôn nạn ra sao.

- Sao cậu nói thế! Tôi sao có thể! - Weiss phản đối.

- Tuy nhiên cậu đã có thể, - Heinrich tuyên bố về chiến thắng. - Đã có thể, khi cậu nói về lòng kính trọng nghề nghiệp đối với tôi một cách hài hước như vậy. Điều đó nó hài hước và tôi đã hiểu rằng cậu không như những kẻ khác.

- Tôi cam đoan với cậu là cậu sai rồi. - Weiss nói như cái máy.

Anh tự giận mình. Té ra anh không biết giấu ý nghĩ của mình, để lộ chúng ra, nếu như không bằng lời nói thì bằng cách phát âm. Tức giận bản thân, anh nóng nảy kêu lên:

- Heinrich, cậu nghi ngờ tôi như thế làm gì vô ích! Tôi thật không ngờ! - Anh kiên trì đề nghị: - Tôi đề nghị, nếu cậu coi tôi là có khả năng và trong tương lai vẫn coi tôi là bạn thì hãy giới thiệu về tôi cho Gestapo. Thế sẽ đơn giản hơn. Và ngoài tất cả những việc khác, điều đó sẽ giải phóng cậu khỏi sự cần thiết phải tự kiểm tra lỗi suy nghĩ của tôi.

Weiss nói giọng sự vụ nhưng chân thành, vẻ quan tâm, có thiện ý, khẽ mỉm cười. Tuy nhiên lời đề nghị của anh chỉ gây nên trên mặt

Heinrich vẻ khinh bỉ. Đôi mắt Heinrich lại trở nên mờ đục, đôi môi mím lại trắng bệch ra, một bên lông mày ngược cao lên như bị cơn đau đầu.

Phản ứng này làm Weiss sung sướng, nhưng anh không hề để lộ tình cảm ra và ngậm ngậm thích thú với những suy nghĩ đau khổ của Heinrich như của quý hạnh phúc mới tìm thấy, anh nói tiếp vẫn cái giọng tìm tòi, chân thành giả tạo như cũ.

- Heinrich, cậu phải hiểu đúng đắn về tôi. Tại sao tôi lại tự hào về cậu như vậy? Cậu là đảng viên quốc xã chân chính đầu tiên trong cuộc đời tôi, là kiểu mẫu đối với tôi. Ngay khi còn ở Riga, như một người Aryan chính cống, cậu đã có thể vươn lên cao hơn bố cậu - người đã kết bạn với giáo sư Goldblatt, và cậu đã cho tên Do Thái này cùng với con gái lão một bài học đích đáng bằng cách công khai biểu lộ với chúng sự khinh bỉ của cậu. Còn tôi thì hồi đó lại dám coi chúng không chỉ là những người quý giá, mà còn có sức lôi cuốn và cao thượng nữa, và thêm được như cậu vì rằng tôi thích Bertha. Cậu còn nhớ Bertha chứ? Hồi đó tôi nghĩ cô ta là người con gái đẹp.

- Còn bây giờ cậu cảm thấy cô ta tồi tàn à?

- Tất nhiên, - Weiss vội thừa nhận. - Trong các trại loại này trông rất bẩn mắt. Hơn nữa, cậu biết thiếu tá Lichtenberger đang ứng dụng những biện pháp trừng phạt gì vào thực tế các trại ở Riga không? Tên bị kết tội được đem chôn sống đất lấp tới ngang cổ và sau đó người ta bắt tù nhân đi lên đầu tên này. - Nhận thấy nét mặt Heinrich bỗng nhiên xạm đen đi, anh nói thêm giọng lên án: - Nhưng cá nhân tôi là người chống lại việc quá đáng như vậy. Còn khi ở đó tù nhân bị lấp tuyết lên người trần như nhộng thì lại là chuyện khác. Việc quan sát kết quả của sự làm lạnh quá mức này đã mang lại lợi ích khi chữa bệnh cho binh lính ta bị lạnh cóng ở mặt trận phía Đông. Thí dụ, ở Dachau đại úy SS - doctor Ruscher đã tiến hành thí nghiệm rất có kết quả việc làm lạnh quá mức. Mới đây ông ta chỉ ra rằng sưởi ấm những người bị quá lạnh bằng hơi nóng súc vật chỉ có thể được phép tiến hành trong các trường hợp khi trong quyền hạn

sử dụng không có các phương pháp khác để sưởi ấm, hoặc khi nói đến những kẻ yếu đuối đặc biệt không chịu đựng được việc truyền nhiệt tập trung. Để dẫn chứng ông ta đã làm thí nghiệm lạnh quá mức trẻ em còn bú. Nếu đặt thêm các chai nước nóng vào. Thì chúng ấm lên hơn cả là ở bên cơ thể mẹ chúng, - Weiss đề nghị về sẵn sàng giúp đỡ: - Tôi có thể cho cậu xem bản sao báo cáo của doctor Ruscher. Cậu sẽ tìm thấy trong đó nhiều điều đáng chú ý.

Trên bộ mặt xám xịt của Heinrich đôi mắt sáng lên vẻ lạnh nhạt và tàn nhẫn. Tay nắm lại thành quả đấm, toàn thân dướn về phía Weiss, nhìn anh vẻ căm thù. Nhưng, như không thấy điều đó, Weiss vẫn tiếp tục nói giọng sự vụ, chỉ có thêm đôi chút buồn rầu.

- Chắc cậu biết rằng vì lo đến các khả năng đảo lộn chiến tranh, Ban chỉ huy SS đã ra chỉ thị thí nghiệm thuốc độc tác động mạnh vào tù nhân. Để phòng trường hợp nếu chính chúng ta sẽ phải dùng đến các ống thuốc này. Một biện pháp vô cùng nhìn xa thấy rộng. Doctor Schuller tiến hành các thí nghiệm này, và các thí nghiệm thường được tiến hành với sự có mặt của chỉ huy trại SS - Tobert, trung tá SS - doctor Konrad Morgen và đại úy SS - doctor Venus. Tất cả những người này đứng sau tấm màn che và theo dõi qua lỗ thủng ở màn xem thuốc độc tác động như thế nào vào bọn tù binh Nga. Thuốc độc bỏ vào súp. Tất nhiên, áp dụng cách đo từng giai đoạn. - Ngừng một chút, Weiss hỏi: - Cậu đã đến Auschwitz rồi chứ! - Và tiếp tục nói không đợi trả lời. - Trong khi ở đó chưa xây dựng được các lò nung kín để thiêu xác, thì các vùng ở lân cận trại đã biến thành các đầm lầy hôi thối nhầy nhụa. Mùi hôi thối đến không chịu nổi. Các xác chết được lấp qua loa bằng một lớp đất mỏng, và vì vậy đất đai ở đó trở nên giống như vùng đầm lầy. - Anh cất giọng mỉa mai: - Tất nhiên, cậu không mong muốn ngành SS ở trong các điều kiện như vậy. Nhưng trong khi đó thật đáng công phần là người đại diện toàn quyền của thủ tướng phụ trách việc vận chuyển báu vật từ Auschwitz đi đã đánh cắp bốn mươi ki lô răng vàng và chuồn mát. Và, cậu tưởng tượng xem, cho đến giờ vẫn chưa thể tìm ra tên này. Những loại như thế làm nhục quân phục SS! - Weiss tuyên bố về công phần. Và quan tâm nói thêm: - sau khi thủ tiêu các khu đồn

dân đặc biệt ở Galicia ngành SS đã đưa ra cho tổ chức dân Do Thái biên lai thanh toán ba nghìn một trăm đồng vàng tiền Ba Lan về khoản đạ đã chi dùng và đòi phải trả tiền ngay lập tức. Những nhân viên chuyên cần này do thấm nhuần tinh thần cần kiệ đã quan tâm không mệ mỗi đến các khoản thu nhập chung của quốc xã. Cai tù ở trại Sachsenhausen là Wilhelm Schubert chẳng hạn đang dùng tới phương pháp tự tạo xử tử tù nhân. Viên này cho kẻ bị kết tội một chiếc dây, đinh, búa nhốt hẳn vào chòì canh và ra lệnh tự tay hẳn treo cổ hẳn. Trong trường hợp ngược lại thì kẻ phạm tội sẽ bị đe dọa bởi hình phạt cơ thể rất đặc biệt: hẳn phải tự chôn chiếc cột xuống đất, sau đó người ra kéo dây buộc vào đôi tay trói ngoặ ra sau lưng hẳn lên trên cột và hẳn bị treo lơ lửng trên đôi tay ngoặ ra sau như vậy cho tới lúc coi phương pháp tự treo cổ là hiệu nghiệm hơn. Bằng cách đó tù nhân tự nguyện hành hình mình. Những cách tự sát như vậy rất phổ biến ở cả các trại giam khác.

- Cậu kể cho tôi nghe tất cả những chuyện đó để làm gì? - Heinrich khàn giọng nói.

- Xin lỗi, - Weiss nói, - Rõ ràng là trong câu chuyện phiếm của tôi không có gì mới đối với cậu, nhưng cậu là sĩ quan SS, mà tôi thì chỉ muốn nói rằng tôi hiểu ngành của cậu phải làm việc trong các điều kiện nào. So với ngành của cậu ngành tình báo chỉ là một xưởng thủ công. Và thực ra ngành của tôi rất biết ơn ngành SS. Sau khi được ngành cậu rèn rũa, điệp viên xem ra hoàn toàn đáng tin cậy. Và bọn tôi rất biết ơn ngành của cậu... và tôi muốn tỏ lòng biết ơn công vụ đối với cậu, một sĩ quan SS.

- Tức là cậu coi tôi cũng như tất cả những kẻ mà cậu vừa nói tới!

- Cậu có thấy không? - Weiss trả lời lảng tránh, rút túi lấy ra cuốn sổ tay, - Thủ tướng Himmler ra chỉ thị cho chúng ta trong diễn văn của ngài đọc ở Poznan... - Và đọc: "Các dân tộc khác có chết đói hay không? Điều đó làm tôi khá chú ý chỉ ở mức độ các dân tộc này cần cho chúng ta như nô lệ đối với nền văn hóa của chúng ta... Phần lớn trong các anh đều biết thế nào là một trăm xác chết nằm bên

cạnh hay năm trăm, hay một nghìn xác chết đang nằm. Chịu được như thế đến cùng và trong khi đó, trừ các trường hợp riêng biệt tỏ ra yếu ớt về tính người, vẫn là người, đứng đắn - đó chính là cái rèn luyện của chúng ta. Đó là trang sử vinh quang của chúng ta - nó không được ghi lại và sẽ không bao giờ được ghi lại”.

Weiss gấp sổ tay lại rồi đút vào túi áo, chỉ hơi nhếch mép cười, hỏi:

- Có đúng rằng những lời này giải thích chính xác sứ mệnh của chúng ta không? Còn những người mà những lời này nói đến tôi tin rằng sẽ xứng với vinh dự được ghi tên trong các trang sử đó. Và tôi cho rằng dòng họ “Schwarzkopf” sẽ chiếm được chỗ của mình trong đó.

- Cậu định nói đến Schwarzkopf nào? - Heinrich nổi nóng đứng dậy.

- Cả hai - cả Willie và Heinrich. Weiss kiên nhẫn giải thích. Anh hỏi: - Tôi tin rằng chú cậu rất hài lòng về cậu và từ lâu đã bỏ qua cho cậu cái chuyện say mê tuổi niên thiếu của cậu với Bertha rồi chứ? Hay cậu giấu không nói? - Và không cho Heinrich trả lời, Weiss vội vàng khuyên giọng chân tình. - Ở địa vị của cậu tôi đến thăm trại tập trung nữ giới ở Ravensbrück từ lâu rồi. Có khả năng Bertha đang ở đó. Cũng lạ, không biết cô ta độ này trông ra sao. Đúng là người ta thường thường làm thí nghiệm y học trên các thiếu nữ Do Thái - chuyển xương, gây truyền nhiễm, các cuộc giải phẫu thí nghiệm, tiêm chủng. Sau đó hút lấy máu bọn này để làm thuốc tiêm chủng. Bọn sống sót thì được khử trùng và sau đó kiểm tra kết quả khử trùng trong các lều xanh làm ở trong trại cho công nhân nước ngoài. Vì thế vị tất mà cô ta - Bertha trước kia - còn lại được cái gì ra hồn. Và, có lẽ cậu cũng chẳng đáng phải mất thì giờ vì chuyện đó. Mặc dù thật là có hiệu quả nếu như cô ta nhìn thấy cậu như bây giờ, còn cậu thấy cô ta đã trở thành người ra sao. Tôi nghĩ rằng, cậu sẽ như được tặng thưởng. Vì hồi đó cô ta đối xử với cậu có phần nào tỏ ra khinh bỉ...

Một cái tát rất mạnh vào má làm Weiss choáng váng trong giây lát. Tay anh tự nhiên đặt vào bao súng lục, nhưng anh đã trấn tĩnh được ngay. Anh mỉm cười. Mỉm cười không cần sự cố gắng nào trong tâm hồn vì anh đã muốn Heinrich phản ứng lại lời của anh bằng bất kỳ hình thức nào, anh đã cố gắng làm điều đó với cả trái tim, ý chí, lý trí của mình, anh đã chờ đợi điều đó vì hy vọng rằng chưa phải đã mất hết tất cả. Và bằng bất kỳ giá nào anh có phải trả cho sự phát hiện này, anh vẫn tiến đến mục tiêu kiên trì, có phương pháp, có tính toán, và đúng là còn chưa có ý định rằng chính cái tát này đã kết thúc sự tìm kiếm của anh. Có lẽ cũng không cần đi tới tình trạng quá gay gắt này để bắt Heinrich phải để lộ cái tính người còn có trong tâm hồn Heinrich. Và tóm lại, tất cả những chuyện này đều không phải là thất bại, mà là thành công. Và bây giờ chỉ cần suy nghĩ kỹ xem sử dụng thành công này sao cho đúng.

Nhìn thẳng vào mắt Heinrich, Weiss cất giọng trịnh trọng:

- Thưa ngài Schwarzkopf, ngài đã làm nhục tôi - một sĩ quan. Tất nhiên, ngài hiểu thế nào là danh dự quân nhân và bảo vệ nó ra sao chứ?

- Cậu muốn đọ súng với tôi chắc? - Heinrich hỏi giọng chế nhạo. - Xin mời!

- Lại còn thế nữa! - Weiss nói. - Tôi không mong muốn rằng người ta sẽ đưa tôi ra tòa án quân sự.

- Thế cậu muốn gì thì hợp lý?

- Trước kia cậu chơi cờ rất khá, - Weiss dăm chiêu nói. - Nếu chưa quên thì có thể hãy đồng ý chơi với tôi.

- Để làm gì?

- Kẻ thua sẽ phải đền mạng. Phương pháp - tùy ý muốn cá nhân. Và chỉ có thế.

- Tôi đồng ý. - Heinrich tuyên bố không dao động.

- Rất tốt! - Weiss thốt lên quá nóng nảy.

- Thế nào? Cậu nghĩ rằng chúng ta sẽ hòa giải bên bàn cờ à? - Heinrich ngờ vực nhìn Weiss.

- Không! - Weiss phản đối dứt khoát. - Không khi nào. Nhưng cậu biết không, chỉ có điều trước khi đấu ta sẽ quên những gì vừa xảy ra giữa chúng ta. Ta sẽ thử làm những thanh niên có nghị lực, được chứ? Tất nhiên làm được thế tôi sẽ khó hơn cậu. Nhưng tôi sẽ cố gắng tạm quên cái nhục hôm nay.

- Lâu không?

- Chiều mai chúng ta sẽ đấu.

- Tại sao không ngay hôm nay?

- Nếu như cậu kiên quyết đòi hỏi...

- Thôi được, ngày mai - Heinrich nói giọng khô khan, và ngay sau đó nói thêm về giận dữ: - Nhưng hãy nhớ, nếu cậu định tha thứ cho tôi về chuyện cái tát thì tôi sẽ không có ý định tha thứ cho cậu về các lời nói của cậu đâu! Và thế là ngày mai.

Heinrich muốn đứng dậy. Nhưng Weiss đưa tay giữ lại.

- Thế tại sao bây giờ chúng ta lại không nên ở bên nhau? Cậu sợ tôi à?

- Thế mới lạ! - Heinrich nói về khinh miệt - Đây là cậu nhát gan. Vì đã không bắn tôi ngay tại chỗ.

- Thế cũng như cậu đã nhát gan và không bắn tôi, - Weiss gầm ghè nói - Còn bây giờ thì sợ rằng ở lại với tôi cậu sẽ chùn và sẽ xin lỗi.

- Đừng hòng, - Heinrich dứt khoát nói.

- Thế thì ta uống rượu đã, - Weiss đề nghị, - và sẽ chỉ nói về chuyện gì khác thôi. Chúng ta phải im lặng về chuyện cờ quạt, còn sau đó một trong chúng ta sẽ vĩnh viễn hết nói.

- Đúng hơn là cậu sẽ thế.

- Thì cứ cho là thế! - Weiss đồng ý về hòa giải. Anh hỏi: - Thế cậu ở Berlin ra sao?

Heinrich đã định miễn cưỡng kể về nghề nghiệp của mình dưới sự chỉ huy của Willie Schwarzkopf, nhưng rồi lảm lẩn và nói, miệng méo đi và mắt bình tĩnh:

- Cậu biết đấy, hoặc là cậu giả tạo, hoặc là thần kinh của cậu vững như thép. Tôi thì không thể nào ngồi nói chuyện được với cậu sau những sự va chạm vừa xảy ra. - Và đứng dậy. - thế tức là sẽ gặp nhau. Chiều mai tại phòng của tôi. Cậu thấy được không?

- Hoàn toàn được, - Weiss nói. Rồi bỏ đi không chào từ biệt.

•••

Weiss ít lo ngại nhất về kết quả cuộc đấu cờ với Heinrich. Dù sao anh cũng không sợ thua vì anh tin không chỉ vào sự tự chủ của mình mà còn vào mặt trận rõ rệt của anh so với Heinrich về môn cờ này. Anh lo lắng một điều khác: bỗng nhiên Heinrich sẽ tỏ ra chùn ý chí và chỉ đơn giản lẩn đi, bỏ đi đâu hoặc xấu hơn, sẽ lợi dụng địa vị của mình đi trước những bước mà sau đó Weiss sẽ ở vào địa vị của người bị sĩ quan SS kết tội về việc gì đó.

Nhưng hình như chưa có cơ sở để nghi ngờ Heinrich, về thái độ khốn nạn tới mức đó. Ngược lại, tính dễ nổi nóng của Heinrich và sự nông nổi của Heinrich không thể nào gắn liền với sự giao quyết được. Nhưng nếu Heinrich rất nghiêm chỉnh nhận thách thức, hẳn sẽ không bỏ cuộc đấu. Và nếu Weiss bỏ cuộc, Heinrich sẽ có đủ cơ sở để coi anh là thằng hèn và sẽ khinh bỉ, sẽ vĩnh viễn từ bỏ anh.

Thế tức là mất Heinrich. Và mất đúng vào lúc đã phát hiện ra được trong con người Heinrich có một phần tính người, mà có thể, đang cất giấu trong đó một điều gì đó Weiss cảm thấy sẽ cần thiết và có lợi cho anh và cho công việc.

Nhớ lại, phục hồi lại trong đầu óc tất cả những nét xúc động mà anh bắt gặp trên mặt Heinrich khi anh phán đoán về các hình phạt ở trại giam, Weiss có ý nghĩ là những phán đoán này có thể đã gây cho Heinrich lòng căm thù đối với anh - với Weiss, như với một kẻ hoàn toàn ủng hộ các phương pháp của bọn quốc xã. Và khi đó Heinrich có thể lợi dụng lời thách thức và giết Weiss không thương tiếc, cũng như Weiss nếu anh ở địa vị Heinrich, Heinrich có khả năng thuận lợi biết bao nhiêu! Và nếu như thế thì Weiss đã dẫn lại cả sinh mệnh Heinrich trong nguy hiểm. Vì mỗi người trước khi ngồi vào chơi cờ đều đã chuyển cho nhau mẫu giấy ghi “Đề nghị không kết tội ai trong cái chết của mình”. Nếu nhận được của Weiss mẫu giấy đó, Heinrich sẽ không đợi kết thúc cuộc đấu và thậm chí không thêm bắt đầu chơi, mà có thể đơn giản nổ súng vào trán anh. Và sẽ hành động đúng, nếu như Heinrich là người như Weiss cảm thấy ngày hôm nay. Tất nhiên, thật là tuyệt nếu Heinrich là người như vậy. Nếu Heinrich như vậy thì tốt quá. Khi đó thì Heinrich là con người quý vô giá đối với sự nghiệp mà Weiss đang phục vụ. Nhưng trong trường hợp đó Weiss sẽ gặp phải nguy hiểm.

Còn nếu như Heinrich chỉ chơi để kiểm tra Weiss thôi thì sao? Chơi một cách có tài năng như một nhân viên phản gián SS đã nắm được rất chắc tất cả những gì Willie Schwarzkopf truyền thụ cho - như một tên SS lão luyện, một chuyên gia về các cuộc dò xét tâm hồn không chỉ ở trong nhà lao Gestapo mà ngay cả bạn chân tình của hắn, hắn cũng lục soát tâm hồn. Khi đó thì sao? Tất nhiên, có thể hành động trực diện. Đến gặp Heinrich và đặt lên bàn trước mặt hắn những tài liệu điều tra về vụ ám hại Rudolf Schwarzkopf do Funk tiến hành theo chỉ thị của Willie Schwarzkopf. Và rõ ràng Heinrich sẽ đi với ai.

Nhưng khi đó phải để lộ mình trước Heinrich. Và nếu Heinrich lảng tránh việc lựa chọn số phận, lảng tránh quyết định đi với ai thì Weiss

đành phải giết Heinrich.

Giết Heinrich rồi thì sẽ không còn lại gì nữa. Có lẽ, tốt hơn hết là hành động như sau: Sau khi Weiss đảm bảo an toàn cho bản thân vì nhận mẫu giấy của Heinrich đề nghị không kết tội ai trong cái chết của hắn, sẽ cần phải cho Heinrich biết các tài liệu điều tra. Nếu Heinrich tha thứ cho Willie Schwarzkopf tội ám hại bố là kỹ sư Rudolf Schwarzkopf thì chỉ cần một điều đó cũng cần phải thủ tiêu Heinrich như một tên khốn kiếp, một tên đều cáng.

Cũng không loại trừ một điều khác: choáng váng vì những lời cung khai của Funk, trong lúc tâm hồn rối loạn, Heinrich sẽ khử bỏ chú mình, khử bỏ tất cả bọn Gestapo cùng chỗ, và hành động chỉ do một sự táo tợn, sẽ đồng ý giúp Weiss. Nhưng sự táo tợn là tình cảm không vững chắc. Nó có thể mất đi nhanh chóng cũng như xuất hiện. Còn sau đó sẽ đến các tình cảm khác, những suy nghĩ khác - tất cả những gì đã nuôi dưỡng Heinrich ở nước Đức phát xít, và những tình cảm này sẽ bó hẹp sự táo tợn lại, xảo quyết nhắc cho các phương pháp tránh khỏi cái nhục nặng nề về bố. Tất cả đều có thể.

Chỉ có sự giác ngộ mới bền vững. Nhưng sự giác ngộ không dội sáng con người một cách bất ngờ, không đến như một tia chớp. Và không nên tin rằng sau khi xem các tài liệu của Funk, Heinrich sẽ thay đổi ngay các quan điểm của mình.

Mà Weiss không cần Heinrich bị choáng váng, lúng túng, trong lúc thất vọng buồn rầu sẵn sàng làm tất cả. Anh cần Heinrich giác ngộ là trong cái chết của bố mình không phải chỉ Willie Schwarzkopf có tội. Không phải chỉ có hắn là tên khốn nạn giết anh trai. Kẻ thủ phạm chính giết người là nước Đức Hitler đang tiêu diệt các dân tộc khác một cách có hệ thống và đang bắt dân tộc Đức tự sát bằng cách buộc dân tộc Đức tạo ra những tội lỗi tày trời.

Và khi Heinrich hiểu điều đó, Heinrich sẽ phải tin rằng con đường đúng đắn duy nhất đối với hắn là đứng về phía nhân dân Xô Viết để

giúp nhân dân Đức thoát khỏi cái chết, khỏi bị tiêu diệt.

Nhưng làm thế nào cho Heinrich hiểu tất cả những điều đó, làm thế nào kiểm tra được Heinrich có phải là người Đức có khả năng kiểu Weiss và quyết định đấu tranh cho một nước Đức đã tự mình trở thành vật hy sinh của sự khủng bố phát xít hay không?

Thời gian cuối này Dietrich cùng nhóm những nhân vật tách riêng ra tiến hành điều tra vụ án năm quân nhân Đức từ chối không tham gia vào việc bắn giết con tin.

Cả năm người này bị kết án tử hình. Và việc xử giáo phải được thực hiện vào ban đêm ở nhà tù quân sự Warsaw, nơi đã xây dựng riêng một máy chém cho vụ này. Nhưng kết cấu của nó không được hoàn thiện cho lắm, và vì vậy đành phải quyết định áp dụng phương pháp đơn giản là dùng rìu chặt thịt làm công cụ xử giáo. Người ta tuyên bố với những người bị kết án rằng ai trong số họ muốn nhận vai đao phủ thì sẽ được thay đổi tội tử hình bằng việc đưa ra mặt trận vào đơn vị phạt - tấn công, nhưng không một ai đồng ý làm đao phủ.

Thế là Dietrich quyết định, trong trường hợp này vinh dự thủ tiêu những người phản bội quốc xã sẽ dành cho các sĩ quan cục tình báo, họ tên những người này hẳn sẽ đọc ngay trước lúc hành hình. Thêm vào đó, đây cũng sẽ là cách thẩm tra sự vững vàng của một số sĩ quan tỏ ra không tích cực lắm khi hỏi cung tội phạm. Vì tất cả những chuyện đó mà Dietrich bị giữ lại ở Warsaw.

Landsdorff ủng hộ ý định này của Dietrich, lão gọi Dietrich đến và sau khi thông báo vắn tắt cho hắn biết rằng Heinrich Schwarzkopf, cháu đại tá SS Willie Schwarzkopf đã đến Warsaw. Landsdorff nói rằng thật sẽ hợp lý biết bao nếu đảm bảo cho Heinrich có mặt trong lúc xử giáo các tội phạm quân sự, kể cả việc tham gia vào việc này nữa. Như tỏ thái độ dung hòa, hắn nói:

- Điều đó sẽ cho ông khả năng trong trường hợp nào đó tự giới thiệu mặt tốt nhất với đại tá thông qua cháu trai ông ta. Ngoài ra đại tá sẽ

thấy hài lòng nếu cháu trai ông ta chứng minh ở vùng thống sứ xứng đáng với cháu mình - một bạn chiến đấu gần nhất của thủ tướng.

Viễn cảnh làm quen với nhân vật lớn như vậy làm Dietrich rất sung sướng. Và hẳn đã cảm ơn rồi rít viên chỉ huy của hẳn về lời khuyên nhủ vô cùng quý giá này.

Nhưng ngay lập tức Landsdorff ngắt ý kiến của Dietrich kiên quyết yêu cầu là trong bất kỳ trường hợp nào Heinrich cũng không được biết trước vì sao được mời đến nhà tù. Vì nếu không, Heinrich sẽ đến chỗ xử giảo với hai tên SS đi kèm - và những tên này có thể gạt Dietrich ra khỏi vai trò chỉ huy toàn bộ thủ tục. Cần phải tìm được lý do nghiệp vụ gì đó để chỉ mời một mình Heinrich Schwarzkopf.

- Ngài hoàn toàn đúng. - Dietrich đồng ý. - Cánh SS là những tay càn bậy họ cho rằng chỉ có một mình họ biết thanh toán với bọn phản bội một cách xứng đáng. Như là người cháu này của ngài chỉ huy cao cấp SS, không đầu tiên đứng ra cầm cán công cụ luật pháp chẳng! Quyền ưu tiên phải thuộc về người có cấp bậc cao hơn.

- Thế thì ông hãy tự giới thiệu điều đó cho Heinrich Schwarzkopf. - Landsdorff chế nhạo nói thêm: - Tôi cho rằng Heinrich sẽ không dám gạt ông, người tổ chức ra đây, mà sẽ tỏ lòng tôn trọng ông.

- Ờ, ngài Landsdorff, ngài nói gì vậy! - Dietrich hồi hộp phản đối. - Tôi cũng không có ý định sử dụng quyền của mình. Hồi cung với việc áp dụng mọi phương pháp - đó là một việc, còn xử giảo - đó là chuyện khác. Ngài đã biết tôi rồi thôi. Tôi còn chưa giết một ai cả. Đó là cái yếu của tôi. Dùng các biện pháp đau đớn như một phương pháp để đạt mục đích đó là nghĩa vụ của ngành nghề. Còn hành động kết thúc... - Dietrich lắc đầu. - Tôi không có khả năng làm điều đó. Tôi nhạy cảm như một phụ nữ thôi. - Và ngay lập tức hứa giọng sự vụ: - Tức là, tất cả sẽ được thực hiện như ngài đã khuyên bảo.

Khi tuyên đọc: “Chiến tranh làm lợi cho người Đức và làm các dân tộc khác kinh hoàng”, Hitler không phải là nhà phát minh. Lời kêu gọi khích động này Hitler đã ăn cắp trong kho từ của “những tên bán

thịt” quân chủ thời kỳ đại chiến thứ nhất. Là người rất căng thẳng đầu óc, dễ lĩnh hội, Hitler đã thông minh bắt được những mơ ước bí mật của các trùm công nghiệp ở Rúa và Ranh những kẻ ngay từ thời kỳ nước cộng hòa. Vậy mà đã khao khát được thấy nước Đức do một cá nhân hùng mạnh đứng đầu, một người độc tài, bạo chúa, chuyên chính, bởi vì, như bọn này suy tính, chỉ có quyền hành duy nhất, tuyệt đối mới gây được cảm xúc màu nhiệm.

Là một người suy nhược thần kinh, tự mãn với những cơn động kinh như một sự hứa hẹn đặc biệt, Hitler đã học thuộc lòng thuyết Nietzsche như bà nội trợ thuộc cuốn sách nấu ăn, và say sưa tưởng tượng mình ra một cá nhân hùng mạnh.

Đây là một con người xấu trai, mũi to, tai xò ra như đôi cánh dơi to và mềm, răng sâu, đen cấu lại lúc nào cũng đau, da béo mỡ và lấm tẩm các nốt mụn, vai hẹp, đầy vẩy mốc và mắt xanh màu thịt ôi. Tay lúc nào cũng vô cơ cử động giật giật, hấn ngây ngô tự khen rằng không một tên quốc xã nào có khả năng giữ tay phải cố định như thế được vài giờ theo kiểu chào phát xít như là hấn - Hitler. Là một tên tiểu tằm thường kiểu Áo về các sở thích và khuynh hướng cá nhân, hấn có tài giảng quyết hơn cả các loài dã thú. Về mặt các hành động đốn mạt đủ kiểu thì hấn cũng là một tay sành sỏi và biết vận dụng mảnh khỏe hơn cả mọi người khác.

Chính khả năng vô tận của những hành động hèn hạ này cũng đã thu hút được sự chú ý đầy thiện cảm những viên chủ thực sự của nước Đức đối với Hitler.

Về mặt chính trị hấn nổi danh về sự lừa đảo có tính toán của một tên bán hàng rong đang tiêu thụ món hàng xấu, ứ đọng. Lúc bắt đầu con đường đi hấn đã xứng đáng trước bọn trùm công nghiệp Đức trong việc đặt cái tên cho Đảng hấn làm khiếp đảm bọn công nghiệp - “Đảng xã hội dân tộc”, dựa vào Oswald Spengler. Hấn an ủi: “chủ nghĩa xã hội Phổ loại trừ tự do cá nhân và dân chủ chính trị”.

Bọn tay chân tích cực của hắn đã xác nhận sự cam kết về nội dung của trùm trưởng chúng bằng các vụ tàn sát, khủng bố bằng những hành động dã man. Và bằng “các chiến công” này đã tạo ra tiếng tăm đẫm máu cho Hitler - một đề cử viên bạo chúa, độc tài, chuyên chính được hoàn toàn thừa nhận.

Và hắn đã ngâm hạch toán tài vụ các vụ giết người, tàn sát, tàn phá, làm hư hỏng định đưa bản thanh toán này cho các viên chủ ngân hàng với hy vọng chúng sẽ trả công cho bản thanh toán này bằng cách trao cho hắn chức vụ chính thức: quốc trưởng Đức. Nhưng hắn cũng không quên các bạn chiến đấu cũ đã tham dự các hoạt động tội lỗi, cẩn thận ghi vào sổ tài vụ của mình từng tên một để giữ mối ràng buộc chặt chẽ với tất cả và trong trường hợp thất bại sẽ phản bội chúng trước khi chúng kịp phản bội hắn.

Bắt đầu bước đường công danh của mình, Hitler đã hành động như vậy với bọn cầm đầu lũ hiếu chiến.

Sau khi trở thành quốc trưởng đế quốc đệ tam, hắn vẫn tuân theo những phương pháp lãnh đạo cũ, chỉ khác là áp dụng chúng với quy mô lớn không lường được thôi. Bây giờ hắn đang mong muốn biến toàn bộ dân tộc Đức thành kẻ tòng phạm các tội lỗi của chủ nghĩa phát xít, làm dân tộc Đức vấy máu người để mỗi người Đức phải chịu trách nhiệm về những kẻ tàn ác của bọn quốc xã. Chiến thuật bắn giết các dân tộc khác không chỉ là mục tiêu chính trị quân sự của Hitler. Nó còn nói lên dự định xảo quyệt của hắn hòng giữ dân tộc Đức trong tâm trạng lo sợ trước sự trừng phạt vì tội lỗi của chủ nghĩa phát xít.

Và càng nhiều người bị tiêu diệt trong các trại tập trung ở vùng chiếm đóng thì các cơn thất vọng, buồn chán, lo sợ càng ít tấn công quốc trưởng, và hắn càng cảm thấy mình dễ chịu hơn, sáng khoái hơn. Vì quy mô lò sát sinh này đã thu hút vào trong nó ngày càng nhiều những người Đức mới, mà Hitler lại khao khát biến cả nước Đức thành kẻ chịu trách nhiệm về những tội lỗi của chủ nghĩa phát xít đối với loài người. Và việc những consortium khổng lồ nhất của

Đức đang tạo ra những phương tiện giết người hàng loạt đã biến Hitler với bọn này thành sự đảm bảo chắc chắn, bền vững có đi có lại. Hitler hiểu rõ rằng, ngay cả trên ghế ngồi của sân vận động quốc xã cũng không chứa với tư cách kẻ bị án tất cả những tên nào có tội lỗi tày trời gần ngang mức độ như chính hắn. Nhận thức này làm Hitler xúc động và sảng khoái. Và, tự say sưa với bản thân, hắn lại khôn ngoan củng cố vững chắc quyền hành của hắn đối với bọn bề tôi thân cận: hắn hứa hẹn riêng với từng tên về các hành động đều cáng mà bọn này gây ra cho nhau nhằm qua sự cộng tác này sẽ chiếm được địa vị gần gũi Hitler hơn.

Hitler biết: mỗi tên trong bọn này đều tự coi mình không kém điều gì cả, mà có phần nào đó lại còn khôn khéo hơn cả Hitler. Nhưng tất cả bọn chúng đều căm ghét nhau tới mức có thể tin tưởng rằng: chúng sẽ không đoàn kết lại để cướp đoạt chính quyền khỏi tay Hitler.

Những tài liệu xúc phạm đến các tên hoạt động cao cấp quốc xã có một giá trị trường, và nếu chúng càng ghê tởm bao nhiêu thì giá chúng càng cao bấy nhiêu. Các ngành tình báo của Hitler hoặc buôn bán, hoặc trao đổi các tài liệu này với nhau.

Đối với bọn cầm đầu các ngành tình báo thì những tài liệu này là vũ khí trong cuộc đấu tranh giữa các phe phái để giành quyền thế. Tên nào cũng khát khao trở thành nhân vật thứ hai ở quốc xã sau quốc trưởng.

Qua Dietrich, Weiss được biết về cuộc hội thoại giữa tên này với Landsdorff sau khi anh cãi nhau với Heinrich, và một mối lo lắng dày vò xâm chiếm lòng anh. Bởi vì, trong lúc có mặt ở nơi tử hình, nếu Heinrich tỏ ra có dấu hiệu gì đó là thiếu suy nghĩ, lập tức Landsdorff sẽ lợi dụng ngay.

Weiss cũng đã được rõ là Hitler không hài lòng về hoạt động của Canaris, còn Willie Schwarzkopf lại là người thân cận với Himmler, và có khả năng, Heinrich đến khu thống sứ với nhiệm vụ bí mật gì

đó liên quan không chỉ đến những thất bại của “Ban tham mưu Valia”.

Và không phải ngẫu nhiên mà Landsdorff, sau khi biết rằng Weiss có quan hệ bạn bè thân thiết với Heinrich, đã trao cho anh nhiệm vụ phát hiện mục đích chính chuyến công cán này của Heinrich.

Về mặt cơ cấu kiểm tra kiểu Hitler lòng trung thành của từng tên quốc xã thì từ lâu Weiss đã hiểu rõ và biết rằng kẻ nào lẩn tránh khỏi việc tham gia vào các vụ giết người sẽ bị coi là phản bội. Landsdorff mong muốn xúc phạm cháu tên thân cận của Himmler để trả thù lại những âm mưu chống Canarias.

Weiss cũng hiểu rất rõ rằng, nếu Heinrich tỏ ra có tính người thì hắn sẽ tự giết mình. Phải bằng mọi cách cứu Heinrich. Đứng đắn nhất, có lẽ là làm cho Heinrich không có khả năng đến nhà tù đúng lúc xử tử.

Một lần Landsdorff nói rằng nếu thủ tướng có ra lệnh kiểm tra nguyên nhân việc di chuyển chỗ của “Ban tham mưu Valia” thì chứng cứ tốt nhất có thể là sự tấn công của du kích Ba Lan vào các đại diện toàn quyền của thủ tướng ở nơi nào đó thuộc khu vực đóng quân cũ của “Ban tham mưu Valia”. Landsdorff đã hỏi tướng lại và kể bằng giọng đùa bỡn rằng ngay từ hồi đại chiến đại tá Walter Nicholas với sự giúp đỡ của các điệp viên riêng đã tổ chức vụ cướp đoạt các tài liệu trong bộ tổng tham mưu Đức ra sao, và chỉ sau một ngày đêm lại tài tình “tìm ra” các tài liệu này trong tay “bọn gián điệp Pháp”. Té ra rằng bọn Pháp đã “bị giết ngay tại chỗ khi định kháng cự”. Bằng toàn bộ việc này Nicholas đã chiếm ngay được cảm tình đặc biệt của vua Đức, kết quả là đã có ảnh hưởng tốt đến xã hội trong việc đề cao vai trò có lợi của tình báo Đức trước mọi người.

Trong khi nhớ lại những lời nói này của Landsdorff, trong đầu óc Weiss nghĩ đến một cuộc nói chuyện khác với Dietrich vừa rồi. Khi anh nói rằng Heinrich Schwarzkopf đã vô ích tự gây họa vào thân

khi một mình - không có hộ vệ - nghênh ngang đi lại giữa Warsaw trong bộ quân phục SS, thì Dietrich nhún vai đáp:

- Thì đã sao? Nếu bọn Ba Lan chộp được Heinrich thì thủ tướng Himmler sẽ thấy rõ hơn một lần nữa ở đây Ban tham mưu Valia của ta phải làm việc trong điều kiện khó khăn ra sao. Và Himmler có trách nhiệm làm sạch bọn Ba Lan khỏi tất cả các vùng lân cận, nhưng vẫn không làm sạch được, mặc dù ở Ba Lan có phần lớn các trại tập trung giết người và chúng có khả năng tiêu diệt dân cư của bất kỳ quốc gia châu Âu nào.

Tất cả những điều đó làm cho Weiss có ý nghĩ: trong đầu anh nảy ra một kế hoạch mà anh quyết định thực hiện với sự giúp đỡ của Zubov. Nếu đạt được điều suy nghĩ này hai người sẽ bảo vệ được Heinrich khỏi những nguy hiểm đang đe dọa Heinrich từ mọi phía.

•••

Như thường lệ anh đến gặp Zubov trên bờ sông Vistula, bên bến thuyền bỏ trống.

Nghe Weiss nói xong, Zubov đáp giọng càu nhàu:

- Thôi được, nhưng xin lỗi, chỉ có điều đây sẽ là chuyện kể cả thôi. Làm bị thương Schwarzkopf của cậu thì không được, nhưng hẳn lại có thể làm chúng ta. Thật không công bằng như thế đấy.

Weiss găm ghè nói:

- Nếu như bao giờ cũng công bằng thì từ lâu cậu đã chầu trời rồi.

- Chính tôi cũng thấy ngạc nhiên là vẫn còn sống, - Zubov đồng ý. - Nhưng chẳng hiểu vì sao chuyện xảy ra với tôi lại như thế? Còn vì nhiệm vụ luôn luôn rõ ràng: hoặc là tôi khử chúng, hoặc ngược lại. Và tôi cũng phẫn khởi. Ấy thế mà... Hẳn có thể khử cậu, còn cậu lại không được khử hẳn. Thế không ức à?

- Cậu không đồng ý?

- “Không đồng ý” nghĩa là thế nào, nếu cậu ra lệnh!

- Tôi không ra lệnh, mà đề nghị, như giúp hộ việc riêng thôi.

- Sao? - Zubov ngạc nhiên. - Lại có chuyện gì kỳ lạ thế này. Nhưng tôi chỉ không thích cái dân chủ như thế. Có lẽ, dù sao cậu cũng cứ ra lệnh chứ?

- Tôi không có quyền, - Weiss uể oải đáp. - Tôi chỉ có thể đề nghị như bạn bè giúp nhau.

- Tức là, sau này cậu cũng sẽ nhìn tôi theo kiểu như là bắt được một tên lính Đức nào đó về nhà làm tặng phẩm? - Zubov cười vang lên, nhưng rồi lại bỏ ngay giọng vui đùa và bắt đầu nghiêm trang trao đổi, tiến hành bắt cóc Heinrich Schwarzkopf trong trường hợp nào thì tốt nhất.

Và khi mọi chuyện đã thỏa thuận xong xuôi, với lòng biết ơn, Weiss mới hỏi thăm Zubov chuyện gia đình.

Zubov buồn rầu nói:

- Chẳng được cái gì tốt cả. Brigitte, một phụ nữ đáng yêu, tốt bụng, mà tôi thì lại chỉ gây chuyện lo lắng cho cô ta. Sau cuộc tấn công nhà tù, tôi trở về người đầy vết băng bó. Tôi giấu việc bị thương. Nhưng sáng hôm sau cô ta nhìn thấy vài giường dưới lưng tôi đẫm máu, thế là bị ngất đi. Tôi phải gọi bác sĩ chữa tỉnh lại được. Vì quá bối rối tôi quên mất là tôi cũng cần được chạy chữa. Để bác sĩ đi, thế là cô ta khóc sụt sịt. Cô ta yêu tôi, cậu hiểu không? Thật là đáng thương cô ta nếu tôi bị giết. Thế đấy.

- Té ra, cậu cũng yêu cô ta?

- Chứ sao nữa? Trước kia cô ta bị đờn độc. Nhưng với tôi thì nói rất cởi mở và tin cậy đủ mọi điều tựa hồ như tôi là người ruột thịt của cô

ta chứ không phải là anh chồng giả tạo.

- Thế sao lại giả tạo nếu cậu yêu?

- Tất nhiên, tôi đang gây cho cô ta một cái gì đó đúng đắn, tôi thấy đang phát triển.

- Cậu hãy chú ý, dịu dàng hơn! - Weiss lo lắng.

- Một chút tối thiểu đạo đức thôi, loại đối với thiếu niên. - Zubov nói để Weiss yên lòng. - Tôi nhã nhặn. Chứ không thuộc bọn hái hoa cho nó chóng tàn. - Nhận xét về xảo quyệt - Tôi thì, tất nhiên, khác xa cậu: cải tạo một tên SS, chuyện này cậu thật kỳ quặc bậc nhất. Nếu như hắn sẽ không đích thân giải quyết cậu vào Gestapo.

Weiss giang tay ra:

- Chuyện, như cậu nói, không công bằng mà lại.

- Đây, chính thế! Cậu thì muốn biến hắn thành con người, còn hắn thì biến cậu thành xác chết.

- Thôi được, - Weiss nói. - Tức là đã thỏa thuận!

- Đành như thế, - Zubov vẻ không vui đồng ý. Rồi thờ dài nói: - Tôi sẽ lại cho Brigitte lý do để ghen tuông. Tôi đã hứa là tối nay cùng đi với Brigitte đến nhà các tên phát xít cao cấp. Và, té ra lại lừa dối. Suốt đêm lại sẽ vắng nhà. Mà trong những trường hợp đó cô ta sẽ không chịu nằm ngủ, mà đi đi lại lại, hút thuốc, sau đó khổ sở vì nhức đầu. Và sẽ tra khảo về các ả tình nhân. Mà còn ả nào khi tôi có vợ rồi cơ chứ? Cô ta không hiểu đạo đức của tôi. Mặc dù, đúng là có cảnh giác. Trong số phụ nữ ở đây tính dâm đãng phát triển rất cao. Cậu hiểu không, tôi cùng cô ta lần đầu tiên đến một nhà, tôi nghĩ là đúng đắn. Nữ chủ nhân dẫn tôi đi cho xem tranh, và rồi bám tôi một cách trâng tráo đến mức mất tự nhiên.

Thế là tôi, để không gây mâu thuẫn đối kháng, giải thích với mẹ này rằng tôi bị chấn thương. Việc gia đình quan trọng, không muốn mất mối liên lạc. Chồng mẹ là một quan chức bộ phận lãnh đạo kinh tế và vũ trang OKV⁵⁵ chuyên các công việc cướp đoạt, thu thập và bảo vệ các nguồn kinh tế ở lãnh thổ chiếm đóng. - Rồi huênh hoang: - Bây giờ tôi đã nổi danh như một người yêu thích nhiếp ảnh. Tôi cho tất cả những người quen ảnh vợ chồng viên này. Và, đồng thời trong phòng làm việc của viên này tôi cũng “nháy” được một số tài liệu. Sau đó nhét vào hòm thư mật gửi về Trung tâm. Tôi cho rằng sau này sẽ có lợi cho chúng ta để kiện tụng.

- Thế mà cậu đang trưởng thành đấy - Weiss khen.

- Tôi đang chuyên môn hóa, - Zubov đồng ý - Không phải bao giờ vẩy súng lục cũng có lợi như “thùng tưới cây”. Tôi đã hiểu điều đó.

- Zubov, cậu khá đấy! - Weiss nói.

- Bình thường thôi. Tôi vừa mới hoạt động trong hoàn cảnh đặc biệt. Còn mất bộ mặt thật như cậu thì tôi không có quyền.

- Đúng thế, - Weiss đồng ý, - bộ mặt của chúng ta phải được chúng ta giữ gìn cẩn thận hơn cả sinh mệnh. Người không mặt mũi thì còn tồi tàn hơn kẻ đã chết.

- Nói chung tôi không thích xác chết, - Zubov nói. - Và cũng hoàn toàn không muốn trở thành xác không hồn, mặc dù có khả năng sẽ phải chịu...

- Thật mới ngốc nghếch làm sao!

- Đúng. Có gì ngốc nghếch hơn xác chết? May chẳng có chính cậu khi nào nghèo thôi. Tôi đồng ý điều đó. Cần phải cố sống, dù chỉ vì một ý nghĩ ghê tởm về bản thân. Và, tất nhiên, tôi cũng cố gắng.

- Thế thì hôm nay hãy cố gắng.

- Được thôi, - Zubov đồng ý và hứa: - Cậu hãy tin rằng khi tôi còn thở, tôi sẽ không chịu chết đâu. Dứt khoát như thế.

Họ chia tay nhau. Mỗi người rẽ trái đi dọc theo bờ sông, một người rẽ phải. Dòng sông Vistula xám bạc phẳng lặng êm ả trôi giữa đôi bờ bằng phẳng, từ từ và nặng nề kéo theo dòng nước sóng sánh một màu lạnh cóng đi trong gió và gợn những sóng nhỏ dày như run lên vì rét. Bờ sông vắng vẻ.

Hình như người Warsaw đã lìa bỏ dòng sông của mình, ở hai bên bờ của nó có những chiếc tàu chiến bọc thép của Đức với những chiếc nòng súng liên thanh ngất ngưỡng trên các nóc tàu phẳng.

55. OKV: Bộ tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang quân Đức quốc xã. ND

Năm Mười Bốn

Bước chân đi theo các tấm đá vỡ bên bờ sông, Weiss suy nghĩ mung lung: anh hành động hay không trong chuyện Heinrich. Thoạt nhìn tất cả như hợp logic, phù hợp với các hoàn cảnh phức tạp và với mục đích cuối cùng. Cần phải cứu Heinrich ngay bây giờ vì để lái Heinrich về phía của ta. Tuy nhiên, khi phân tích tỉ mỉ chiến dịch anh đã nghĩ ra, Weiss đi tới ý nghĩ là chiến dịch này có cơ sở không sâu sắc lắm, không toàn diện lắm.

Liệu có đáng phải liều mạng Zubov và nhóm chiến đấu quốc tế của anh chỉ vì để tránh cho Heinrich khỏi thử thách nguy hiểm hay không? Tất nhiên, vụ tấn công một sĩ quan SS sẽ một lần nữa chứng minh sự cần thiết phải di chuyển chỗ “Ban tham mưu Valia”. Nhưng mà việc di chuyển đang được tiến hành đấy thôi, hoạt động của “Ban tham mưu Valia” phải tạm dừng trong một thời gian. Tức là các hoạt động theo hướng này là vô nghĩa lý, không có căn cứ. Mà làm tất cả chỉ vì để tránh cho Heinrich khỏi phải tham dự vào vụ tử hình thì Weiss không có quyền. Đúng, Weiss đã sai lầm trong toàn bộ việc này, anh đã bỏ qua việc gì đó.

Anh nhớ lại ý kiến của Baryshev:

- Kế hoạch tác chiến phụ thuộc vào trình độ chiến thuật, sự luyện tập, khả năng chịu đựng và tính kỷ luật, - Baryshev nói. - Nhưng cái chủ yếu, cái xác định, cái cao nhất, đó là tư tưởng tác chiến, là cái mà cuộc tác chiến tiến hành vì nó. Và cái cao nhất này gắn liền với các mục đích cơ bản của cuộc đấu tranh của nhân dân ta, nó phải nói rõ, phải giải thích được bản chất của cuộc tác chiến. Bất cứ một

chiến dịch bạo lực nào mà người tình báo chuẩn bị trước cũng phải được dựa trên cơ sở những mục đích cao nhất của cuộc đấu tranh của nhân dân. Khi đó chiến dịch này, trừ nhiệm vụ chiến đấu cụ thể của nó sẽ như soi sáng điều: vì cái gì mà chúng ta đang chiến đấu với kẻ thù.

- Thế thì ở đó chúng ta phải là những tuyên truyền viên của tư tưởng Xô Viết hay soa? - Belov nghi ngờ hỏi.

- Tại sao lại không? - Baryshev nghiêm nghị nói. - Nếu hoàn cảnh cho phép, lẽ nào nhiệm vụ chiến đấu lại không thể có chức năng tuyên truyền hay sao? Có thể và cần phải đánh vào hậu phương kẻ thù. Còn đánh thế nào - điều đó phụ thuộc vào sự tin tưởng riêng của đồng chí và, tất nhiên, vào tài năng làm tình báo của đồng chí... Chỉ cần là khi giải quyết bất kỳ nhiệm vụ gì cũng không một phút được quên nhiệm vụ đã nhận để làm gì. Thấm nhuần những mục đích cuối cùng của cuộc đấu tranh không tuân theo các hoàn cảnh bắt buộc, mà bắt hoàn cảnh tuân theo mục tiêu cao nhất...

Tức là trong trường hợp này, Weiss đã tuân theo hoàn cảnh bắt buộc. Chiến dịch mà anh đã chuẩn bị thực hiện không dựa trên cơ sở những mục tiêu cao cả và vì thế nó không thực tế, và thậm chí thiếu suy nghĩ.

Từ kết luận này Weiss thấy bối rối, anh quay ngất người và rảo bước đi theo phía Zubov. Nhưng anh không đuổi kịp Zubov.

Đi tới công viên Saxon anh ngồi xuống ghế đá. Trong bóng cây râm mát, mùi mầu nhựa bạch dương xông lên hăng hăng. Weiss cảm thấy mệt mỏi, bất lực hơn bất kỳ lúc nào. Trong lòng vô cùng chán nản.

Một tên Đức mặc quân phục mặt đỏ ác và giơ xương chống nạng đi đến bên ghế ngồi xuống cạnh Weiss.

- Ở mặt trận về lâu chưa? - Weiss hỏi.

- Hai tháng rồi.

- Bị thương nặng?

- Không. Giá như năm ngoái thì được coi là loại nặng. Nhưng bây giờ bị liệt là loại nhẹ. Tức là sẽ còn phải ra trận.

- Anh hùng đấy!

- Cầu cho được nhiều anh hùng như vậy hơn, - tên lính nhếch mép cười, - khi đó sẽ ít loại ngốc nghếch như tôi hơn.

- Tại sao mà lại nói về bản thân như thế?

- Vì thế thôi! - Tên lính trả lời về độc ác.

- Thì vì sao chứ?

- Thôi được. Xin cho phép... Tôi ẩu đả với một thằng bạn tới mức ông trung úy dùng dùi cui cũng không thể nâng dậy được nữa. Hiến binh bắt chúng tôi vào nhà giam. Nửa đêm du kích tấn công. Thế là họ giải phóng cả chúng tôi với người của họ.

- Kỳ quái đấy. - Weiss thận trọng nói.

- Đúng như thế, - tên lính đồng ý. - Một tiết mục khôi hài. Chỉ có bạn tôi ở lại với du kích, còn tôi thì chạy trốn.

- Khá lắm, - không rõ Weiss khen ai.

- Sau đó tôi được biên chế vào đại đội tuyên truyền kể lại du kích tra tấn bạn tôi ra sao.

- Thế đúng là tra tấn dữ chứ?

- Bằng súp, cháo và các câu chuyện về đoàn kết vô sản, - tên lính lầu bầu nói. - Như một tù nhân của chủ nghĩa phát xít.

- Thế mà chôn tên bạn chưa? - Weiss nhếch mép cười.
- Giá được thế! Vì sau đó qua ống loa từ đầu kia kể lại tất cả những gì đã xảy ra. Tất nhiên thế là dao động chống chiến tranh.
- Tức là phản bội quốc trưởng?
- Và phản bội cả tôi...! - Tên lính tức giận nói. - Cả tôi nữa. - Duỗi chiếc chân bị thương ra. - Đấy, người ta cùng đội ngũ đã làm tôi què quặt thế này đấy. Đấm đá vào lưng, quật vào chân.
- Vì sao?
- Vì chính quyền đó. Vì như họ nói, bọn Nga đánh giết người Đức chỉ vì chúng ta là người Đức, giết tới người Đức cuối cùng.
- Thế không phải à?
- Giá như... khi đó đồng đội đã không bắn tôi rồi.
- “Đồng đội” đó là ai?
- Ông nghĩ thế nào, - tên lính cầu nhàu nói, - Khi cả cái lũ khốn sáu triệu tên đã bỏ phiếu cho bọn cộng sản và đang ngồi trong các trại tập trung? Không, chúng cũng ở mặt trận.
- Thế còn bạn của mà là cộng sản à?
- Không, thợ quét sơn ở xưởng đóng tàu Hamburg.
- Thế tại sao nó lại chạy sang phía bọn Nga?
- Bị lừa phỉnh là công nhân. Thế là hấn quá bị dày vò.
- Thế mà là đảng viên quốc xã chứ?
- Tôi muốn nhưng họ không kết nạp, anh tôi vốn loại đồ.

- Thế nó bây giờ ở đâu?

- Ông cụ nhà tôi nổi nóng khi tôi không được vào phi công chỉ vì anh ấy, thế là ông cụ dùng búa phang vỡ đầu anh ấy. - Và tên lính đảm chiêu, nói thêm: - Ông cụ quý tôi hơn anh ấy. Tôi là một thanh niên vốn có tài năng, có thể tiến rất xa nếu không vì anh trai. - Nhìn đôi chân băng bó của mình, hắn nói về hy vọng: - Thật là tốt nếu như ra trận lại được vào đại đội tuyên truyền, thế tốt hơn là ở đại đội tiên tiêu. Ngay ở quân y viện tôi cũng không để mất thời gian đọc các thứ cần thiết. Có thể, họ sẽ nhận...

Weiss đã hồ hững nghe tên lính. Bỗng nhiên anh có ý nghĩ, nó thiêu cháy anh bởi một sức mạnh rõ ràng, đơn giản và toàn diện. Anh gật đầu chào tên lính như một cái máy rồi đứng dậy vội vã đi ra phía cổng công viên.

Mặc dù chỉ trong trường hợp hãn hữu anh mới được phép đến thăm Zubov, nhưng bây giờ đã xuất hiện sự cần thiết thôi thúc và khẩn cấp. Và như Baryshev nói, trong kế hoạch của mỗi cuộc tác chiến phải xét trước tất cả, kể cả thay đổi nó đi khi điều này còn có khả năng.

Weiss toàn tâm nghĩ đến điều bây giờ anh đã phát hiện được mục tiêu chủ yếu của cuộc tác chiến. Và trong khi đi về phía nhà Brigitte, đầu óc anh làm việc rất căng thẳng - chính xác, có tính toán với mức độ rõ ràng tinh táo do sự bùng sáng bỗng chốc sinh ra.

Anh đã tìm được khâu cần thiết, biết phân biệt được cái chính với cái phụ.

Đã nghĩ ra được cái cơ bản trong chiến dịch, cái gốc của nó không phải là tránh cho Heinrich Schwarzkopf khỏi nguy hiểm mà là cứu những người bị kết án tử hình. Cần phải hiểu thấu các mục tiêu cao nhất của cuộc đấu tranh chứ không phải những hoàn cảnh gắn liền với chúng. Hiểu cái sinh từ gốc rễ ra. Chính khi đó sự mạo hiểm mà nhóm Zubov lao vào mới hoàn toàn xứng đáng. Chiến công của nhóm Zubov sẽ được rọi sáng bởi mục đích cao đẹp mà sự thiếu sự

giác ngộ mục đích này không thể lao vào cái chết được. Vì ngay cả những người dũng cảm táo bạo nhất nếu không được mục đích cao cả cổ vũ, họ cũng sẽ thấy đau buồn và không tin tưởng ở bản thân trước sự nguy hiểm.

Cứu những người bị kết án tử hình - đó là đòn đánh vào cân não và tâm hồn kẻ địch một đòn tập trung vào khâu tuyên truyền của Hitler. Bàn tay của những chiến sĩ chống phát xít, những người căm thù nước Đức phát xít nhưng lại đau đớn lo lắng của những người Đức đã trở thành nạn nhân của chủ nghĩa phát xít sẽ đưa ra cứu vớt những người bị kết tội tử hình.

Và còn một lý do nữa, thậm chí không phải một, mà là hai: chiến dịch này đồng thời sẽ là một sự khẳng định mới rằng “Ban tham mưu Valia” đang bị du kích bao vây, và đồng thời tránh cho Heinrich khỏi sự dày vò đầy nguy hiểm về đạo đức.

•••

Zubov đón Weiss không niềm nở. Zubov dẫn anh vào phòng làm việc có các rèm che cửa sổ bằng dạ sẫm, được sắp đặt theo ý thích của chủ cũ bằng đồ gỗ sồi đen nặng, mời anh ngồi xuống ghế bành có lưng tựa cao đầy hình trạm trổ kỳ dị và hỏi về giận dữ:

- Sao, thế nào? - Nhếch mép cười: - Dù cho việc bắt cóc tên SS của cậu có nhằm mục đích tốt đẹp đi nữa - đối với bọn tôi vấn đề cũng thuộc về trí óc, các bạn đều đồng ý cả. Nhưng không phải mọi người thích thú cái dự định vớ vẩn ấy, tôi hiểu như thế. Tất nhiên, xin lỗi, cậu thấy rõ hơn.

- Đúng thế, - Weiss phấn khởi đồng ý. - Đúng, không phải vì thích. - Anh ôm chầm lấy Zubov hỏi: - Cứu thoát những người Đức trung thực bị kết án tử hình, các cậu đồng ý không? - Không để cho Zubov trả lời, anh nhắc lại: - Phải cứu thoát! Cậu hiểu điều đó tốt đẹp thế nào chứ! Cậu nghe đây: Nhân việc chuyển quân của “Ban tham mưu Valia” trên cây số thứ tư của doanh trại có một trạm kiểm soát giao thông của SS bị thủ tiêu. Còn chúng ta sẽ lập lại. Xe chở tù

nhân sẽ chạy theo con đường đó. Thường thường ở đó mỗi phút lại bắt xe dừng lại và không cần biết ai ngồi trên xe, kiểm tra giấy tờ tất cả mọi người. Chúng ta sẽ chỉ hành động như thế thôi, không gì hơn nữa. Rõ chứ?

Zubov gật đầu, mỉm cười thoải mái và rồi hỏi lại:

- Thế cậu có biết tôi nghĩ gì trước lúc cậu tới không? Nghĩ rằng tôi là tên kỳ quái và nhút nhát cuối cùng. Cậu hiểu đấy, thật chẳng muốn vì cái tên phát xít của cậu mà phải trở thành xác không hồn. Thậm chí tôi đã uống rượu vì khổ tâm để không nghĩ đến chuyện này.

- Tức là “cậu say rồi?”

- Say, - Zubov mạnh dạn đáp. Rồi phàn nàn. - Tôi quá bị dày vò vì mục đích của nhiệm vụ quá nhỏ bé, mà tôi thì lại là mục tiêu bắn quá lớn. Trong trường hợp so sánh như thế thì chỉ còn cách là lập bản điều trần về bản thân cho lẽ an táng thôi. - Và anh nói giọng đã nghiêm nghị: - Còn bây giờ tỉ lệ xem ra đã đúng, chiến dịch có viễn cảnh chính trị lớn. - Zubov bắt tay Weiss rất chặt. - Bây giờ thì cảm ơn cậu! Chiến dịch rất cao đẹp. Không phải nói gì nữa. - Rồi đề nghị rất cảm động. - Cậu nghe đây, cậu có thể nói dối Brigitte, nhưng phải chính đáng vào để cô ta phải tin dứt khoát như là tôi phải đi Litzmanstadt có công việc, được chứ?

- Tất nhiên, tùy ý cậu! - Weiss nhận lời ngay. Nhưng lại ngạc nhiên hỏi lại: - Thế cậu thì sao, quên nói dối rồi à?

- Đâu có, tôi chỉ đề nghị theo tình bạn - hãy nhận lấy gánh nặng ấy ngay bây giờ thôi!

Zubov biến đi sau cánh cửa và qua một phút lại hiện ra, mặt mày tươi tỉnh, đi bên là Brigitte. Cô ta nhìn Weiss vẻ lo lắng và thù địch mặc dù miệng mỉm cười.

Đưa tay cho khách bắt, Brigitte hỏi, chăm chăm nhìn vào mắt Weiss:

- Ông Weiss, thế là ông đã lại nghĩ được ra chuyện giúp chồng tôi phải không? Tôi nhận thấy độ này anh ấy không đủ suy nghĩ và ngày càng thấy khó tìm được lý do tương đối xác đáng hơn để biến lâu khỏi nhà.

Zubov hoảng sợ hỏi vợ:

- Brigitte, em kiếm đâu ra những chuyện đó? Tại sao có những suy nghĩ kỳ quái đó?

Cô ta để tay lên ngực mình:

- Từ đây này. Từ trái tim này.

- À. - Zubov sung sướng. - Tất nhiên, anh cũng nghĩ như thế. - Và vội vã giải thích với Weiss: - Brigitte quả hay đa nghi. Brigitte, đúng như anh định nói với em... - Zubov đã định bắt đầu.

Nhưng Brigitte bỏ tay khỏi ngực, đưa lên miệng chồng, đề nghị:

- Thôi không được nói. Em hiểu. Em hiểu tất cả. - Và quay sang Weiss tự hào nói: - Tôi hiểu rằng bây giờ anh ấy khó xa được tôi hơn. Và anh ấy không biết giấu điều đó. Chính vì thế tôi tha thứ cho tất cả. Tất cả.

Zubov đỏ mặt, nhưng mắt bừng sáng vẻ sung sướng.

- Em đi pha cà phê đây, - Brigitte cứu chồng khỏi thế bí rồi bỏ đi về chiến thắng.

Khi cửa vừa đóng, Zubov nói về biết lỗi:

- Đây, tôi có thể làm gì được nếu linh tính cô ta hiểu thấu chồng như vậy? Chính tôi cũng thấy kỳ lạ. Nhưng điều đó rất tự nhiên thôi. Ngay cả trong sách cũng mô tả những sự kiện tương tự. Có thể, đó là những luồng thần kinh tâm lý?

- Luồng tâm lý? - Weiss trêu tức lại. - Vì những luồng tâm lý như vậy cậu hãy xem xét kỹ kẻ “tịch” đấy, không sai đâu. Cô ta không thuộc loại ngốc nghếch ngây thơ như thế, thật đấy. Cậu rất may. Nhưng vì “mái che” như vậy đối với cậu mà tỳ nữa tôi mất đầu. - Anh giải thích giọng nghiêm khắc: - Tôi lo cho cậu, rõ chưa!

Zubov chỉ nhếch mép cười chiến thắng.

Khi rót cà phê Brigitte trù mền nói với Weiss về Zubov:

- Tính anh ấy thật còn rất trẻ con, ngây thơ và nhẹ dạ khiến tôi thực sự lúc nào cũng lo lắng cho anh ấy. Anh ấy thật như là Michel trong truyện thần thoại trẻ em. Những con chuột cống đen đã tấn công vào các thành phố, làng mạc, còn Michel thì chẳng nhận thấy gì hết, một mình thối sáo và đi dạo trên mặt đất, mắt nhìn lên cao - lên mặt trời và mây gió. Còn xung quanh tất cả ảm đạm kinh khủng.

Không nhìn được, Zubov nhếch mép cười nhìn Weiss.

- Nghe thấy không? Còn cậu thì hoảng sợ, con chim non ạ.

Làm ra vẻ không hiểu câu nói bóng gió, Weiss hỏi Brigitte:

- Xin nói cho biết, từ đâu mà trên trái đất ta lại có lũ chuột cống đen?

Zubov láu cá nháy mắt cho vợ.

- Brigitte hoàn toàn không định nói đến quân phục Gestapo. Tại sao trong đầu óc cậu lại xuất hiện những câu hỏi đó, mà lại bằng cái giọng như vậy?

Brigitte không hề lúng túng vì câu hỏi của Weiss. Khiêu khích nhìn thẳng vào mắt anh, cô quả quyết nói:

- Chông trước của tôi mặc quân phục đen, và trông nghiêng anh ấy có cái gì đó đẹp đấy. Nhưng, có khả năng, đó chỉ là do tôi cảm thấy thôi.

Bây giờ thì Weiss chăm chăm nhìn Zubov. Nhưng Zubov nâng chén cà phê đưa lên miệng, liếc nhìn Weiss, khẽ nhún vai và làu bàu nói giọng giận dỗi giả tạo:

- Cứ để cho vợ tôi coi tôi là Michel ngốc nghếch, nhưng cảm thấy rằng trong chuyện này vợ tôi không nên nói ra mới đúng, nhất là có mặt cậu, mặc dù cậu là bạn tôi.

Brigitte tức giận cắn môi.

Sau khi uống cà phê hai người đi vào phòng làm việc và thảo luận tất cả các chi tiết của cuộc tác chiến sắp tới. Khi Weiss tới phòng riêng ở khách sạn, một nỗi buồn ray rứt cứ ám ảnh anh - nỗi buồn đôi khi xâm chiếm tâm hồn những người cô đơn bất đắc dĩ trở thành kẻ chứng kiến hạnh phúc của người khác, dù cho chỉ là hạnh phúc tạm thời, dễ tan vỡ.

Từ lâu Zubov đã kể cho Weiss nghe rằng cuộc sống của Brigitte với người chồng quá cố - một tên dê già dâm dăng - thật giống như sự bắt bớ gia hệ. Brigitte căm ghét viên này một cách kiên quyết, độc ác, điên dại. Và chỉ khi bị say vì thuốc ngủ mà chồng lừa cho cô uống, cô mới trở nên ngoan ngoãn một cách uể oải, thờ ơ với tất cả mọi thứ. Và cả sau khi chồng chết Brigitte vẫn sống một thời gian dài gần như sống hai mặt. Khi lần đầu tiên Zubov nhìn thấy cô trong nhà hát nhạc nhẹ, Zubov cảm thấy Brigitte như nửa điên nửa dại. Nhưng sau đó anh hiểu: đó là do tác động của thuốc ngủ. Zubov nói với Weiss.

- Dù sao đi nữa, lúc đầu tôi thật chỉ thương cô ta thôi - không có gì khác. Tôi thấy là cô ta đang ngắc ngoải chết, thế là thương hại.

Còn bây giờ Brigitte đứng trước mặt Weiss lại hoàn toàn khác.

Là người vô cùng chung thủy, yêu chồng say đắm, bỗng nhiên Brigitte cảnh giác trong giây phút khi linh cảm nữ giới rất chính xác nhắc cô rằng có mối nguy hiểm đang đe dọa Zubov.

Đứng bên cạnh vợ, Zubov, một người to lớn, lực lưỡng, nửa thân trên hình thang và to tròn đầy bắp cơ, như một cây sồi cứng cáp mà một con chim xinh đẹp lạc lõng mệt mỏi hạ cách xuống cành nó và rồi bỗng nhiên tin cậy cuốn tổ, làm rung chuyển thân cây, gãy cành, rụng lá...

•••

Sáng hôm sau Weiss quyết định rẽ vào Dietrich để tìm hiểu thêm các chi tiết tỉ mỉ liên quan đến vụ án tử hình các nhân viên quân sự Đức.

Ở hành lang tòa biệt thự, nơi chi nhánh “Valia III” đóng, ngay trang dưới tên gọi là bệnh viện chữa bệnh bằng tắm, anh nhìn thấy tên Dushkevich. Trước đây tên Dushkevich này đã giúp thiếu tá Steinglitz tìm kiếm được các khu nhà ở ngoại ô Warsaw thích hợp cho việc bố trí các trường tình báo. Từ đó Weiss không gặp lại tên này.

Dushkevich vừa ra khỏi căn phòng dành riêng cho Dietrich.

Như một cái máy, theo thói quen đã được luyện tập từ lâu anh xác định kẻ này có liên quan đến nhiệm vụ trước mắt mà nhóm Zubov phải giải quyết vì bỗng nhiên gắn liền tất cả những cái có liên quan đến người này hay người kia, và nhớ lại ý định Zubov đã nói về việc du kích Ba Lan sẽ tiến hành bắt cóc Heinrich, Weiss thậm chí đoán: “Dushkevich là tên do thám khiêu khích.” Do biết nghề phản gián, hẳn cũng là gián điệp của chính phủ Ba Lan lưu vong ở London. Hẳn đột nhập được vào môi trường giới trí thức Ba Lan có lòng yêu nước, trong đó tuyển lựa những kẻ độc thân bị kết án tử hình để tham gia vào các vụ khủng bố có hiệu quả, mỗi lần lại tiến hành bằng cách tạt sát hoặc lũng bắt người. Những vụ khiêu khích như vậy đối với ngành SS là lý do để giết hại con tin và lũng bắt hàng loạt trong giới trí thức Ba Lan như để nhằm mục đích phát hiện ra tổ chức khủng bố “khổng lồ”.

Dushkevich đã ra khỏi phòng Dietrich.

Thế thì sao, nếu Dietrich trao cho Dushkevich nhiệm vụ không phải chỉ làm hoảng sợ mà giết Heinrich? Nếu như thế thì hẳn tính toán thật khôn khéo. Âm hại cháu trai Willie Schwarzkopf một viên thân cận của thủ tướng Himmler, một vấn đề rất lớn, và nếu Dietrich đã ghi dấu trước các thủ phạm thì hẳn sẽ được chính Himmler biết ơn vì công bắt bớ những tên này.

Thực chất thì tại sao phản gián không bảo vệ Heinrich Schwarzkopf? Rõ ràng đó là vì, về cấp bậc quân hàm Heinrich không có tiêu chuẩn bảo vệ riêng. Đúng ra chúng có thể lưu ý áp dụng các mối quan hệ họ hàng. Nhưng lại không áp dụng...

Chìm đắm trong dự đoán của mình, Weiss hiểu rằng không nên để mất một giờ nào, nhưng cũng không nên mất lý trí. Không thèm đáp lại cái chào lịch thiệp của Dushkevich, anh vẫy ngón tay gọi hắn và như mãi mới nhận ra, hỏi:

- À, ra ông... lẽ nào chúng tôi còn chưa treo cổ ông à?

- Vì sao? Thừa ông sĩ quan?...

- Hãy quay lại một phút đã, - Và Weiss mở cửa phòng Dietrich.

Khi cửa vừa đóng sau khi Dushkevich vào, anh đánh tên này một cú vào cằm. Hắn ngã gục xuống sàn nhà và đứng là hoàn toàn bị choáng, không đứng dậy nổi nữa.

Dietrich chồm ra khỏi bàn. Nhưng Weiss ra hiệu tay bắt dừng lại, anh ra lệnh:

- Ngồi xuống, - Và, cúi đầu xuống nhìn Dushkevich, anh đồng dục nói: - Tên khốn kiếp này vừa huênh hoang với tôi rằng đích thân ông trao cho hắn nhiệm vụ tổ chức việc mưu sát Heinrich Schwarzkopf. Đại úy Dietrich, tôi đến bắt ông, - Và tay phải cầm súng lục của mình, tay trái rút súng lục của Dietrich ra khỏi bao.

- Không đúng, - Dietrich kêu lên, mặt tái nhợt. - Tôi không trao việc đó cho Dushkevich mà tự hấn đề nghị chúng tôi tổ chức vụ mưu sát.

- Nhưng ông đã cho phép?

- Phải, nhưng chỉ là để bắt hết bọn tội phạm: tôi định đưa nhóm của tôi đến địa điểm phục kích. Và sinh mệnh của Schwarzkopf hầu như được tuyệt đối an toàn.

- Ông hãy viết tất cả những gì ông vừa kể lại với tôi.

- Để làm gì?

- Để sau này, nếu Schwarzkopf bị ám hại và hy sinh thì ông cũng sẽ theo gót Schwarzkopf. Chỉ có điều là giá treo cổ chứ không phải kẹo chì đang chờ ông.

- Thế nếu tôi không viết?

- Ngay bây giờ tôi sẽ báo cho Willie Schwarzkopf về ý định tội lỗi của ông.

- Thế tang chứng đâu?

- Đây. - Weiss hất đầu về phía Dushkevich đang nằm trên sàn nhà, lúc này hấn đã có dấu vết còn sống.

- Thôi được, - Dietrich đồng ý và căm thù nhìn Weiss, hỏi: - Nhưng sau đây ông sẽ trao trả tôi giấy này chứ?

- Có thể - Weiss gạt đầu. - Hãy cho biết, kẻ nào thừa hành?

- Đó là bí mật ngành nghề. Tôi không có quyền tiết lộ bí mật đó.

- Ông muốn nhận lại giấy tờ này chứ?

Dietrich gạt đầu đáp thừa nhận.

- Thế thì cần phải biết: ông sẽ được nhận chúng vào ngày Schwarzkopf lên đường.

- Ông thế chứ?

- Xin đủ cho, chúng ta không còn ở trong đội học viên sĩ quan! Tôi nói sao, việc sẽ thế.

Dietrich đưa mắt chỉ vào chiếc kẹp trong đó có bản khai báo của Dushkevich.

Đưa mắt đọc qua, Weiss lấy tờ giấy khỏi kẹp, cẩn thận gấp lại và cất vào túi.

- Ông làm gì thế? Vì nó đã được ghi vào sổ rồi! - Dietrich hoảng sợ.

- Không sao, - Weiss bình tĩnh nói. - Vì lợi ích của ông sẽ có một bản khai báo gì khác đặt thay thế vào sổ này.

- Thế cũng đúng, - Dietrich đồng ý, rồi bỗng nhiên thay đổi giọng. - Tôi hy vọng là ông sẽ không muốn làm hại bước đường công danh của tôi, thưa ông Weiss.

- Phải, - Weiss nói, - chính thế. Tôi chỉ mơ ước ông trở thành quốc trưởng.

Dietrich ngồi xuống bàn và bắt tay viết nhanh lời khai báo của cá nhân. Weiss đưa mắt xem qua. Anh khen:

- Ông đúng là một nhân viên kiểu mẫu về cần mẫn. Viết rất chính xác tất cả các điểm. Chính xác - đó là tài năng của ông. - Và, trao trả súng cho Dietrich, anh hỏi: - Ông không định chĩa súng vào lưng tôi chứ?

- Weiss, ông nói gì? - Dietrich sửng sốt. - Sao có thể thế được? Tôi cảm thấy chúng ta đã thu xếp ổn thỏa tất cả rồi thì phải. - Và kính nể

nói thêm: - Tôi hiểu ông Heinrich Schwarzkopf là bạn ông, và các hoạt động của ông ta rất ích lợi. Thôi, tức là xong.

Weiss đưa tay lên mũ chào đại khái rồi ra khỏi phòng.

Tới hành lang bỗng nhiên anh cảm thấy đau nhói và tê tái ở gáy. Trước mắt anh là những vệt hoa mắt lóa lên nhau lấp loáng. Mồ hôi nhớp nháp trào đầy mặt và tay.

Weiss tựa vào tường. Thế là tất nhiên thần kinh đầu hàng, thần kinh, anh nghĩ. Rồi bỗng nhớ lại: không những anh chưa ăn bữa trưa mà còn không kịp ăn bữa sáng nữa. Còn hôm qua? Đó thật là tính vô kỷ luật, - Weiss kết tội mình - Một sự vô kỷ luật tội tệ nhất. - Rồi tự hứa hẹn về trả thù với bản thân: - Bây giờ Weiss, mày phải đến nhà ăn, dù thế nào đi nữa, và phải ăn hết hai xuất chả rán, và sẽ cẩn thận nhai kỹ tựa hồ như mày không vội vã đi đâu cả, tựa hồ như không có gì có thể cản trở mày ăn uống và sống lối sống khỏe mạnh, có vệ sinh. Anh tự nhủ như vậy mà vẫn không thể nào nhấc chân đi được.

Cuối cùng thắng được sự yếu đuối, anh bỏ tường và từ từ đi theo hành lang dài. Và lúc đó từ trong phòng Dietrich có tiếng súng vang lên. Weiss quay lại, lao về phía cửa, anh mở tung ra.

Dietrich vừa cài bao súng, vừa quay lại miễn cưỡng nói với Weiss rít qua kẽ răng:

- Tên này định lao vào tôi.

Cố gắng nhìn cái cây không hồn của tên Dushkevich, kinh tởm quay mặt khỏi cảnh tượng này, Dietrich hỏi giọng thông cảm:

- Chắc rằng ông tuyệt vọng rồi? Rất tiếc! Kẻ nhân chứng duy nhất - và bỗng nhiên. Nhưng tôi có thể làm gì được? Hành động nhằm tự vệ thôi.

- Ông đã phòng tránh SĐ, - Weiss nói. - Tránh Willie Schwarzkopf.

- Thôi thôi, không cần phải dọa dẫm tôi nữa. - Dietrich nói. - Bây giờ việc đó chỉ còn là lời nói thôi. Ông không có một bằng chứng nào nữa.

- Thế nếu cuối cùng bọn Ba Lan vẫn cứ tấn công Heinrich Schwarzkopf?

- Bây giờ ông hãy tự nghĩ xem những gì có thể xảy ra, còn tôi thì ông đừng đưa vào cái chuyện đó nữa. - Và, rung chiếc kẹp tài liệu, Dietrich tuyên bố giọng chiến thắng: - Cuối cùng tôi cũng đã bắt được Dushkevich phải thú nhận đôi điều. Ở đây có lời khai viết ngắn của hắn... Bây giờ tôi hoàn toàn không lo sợ các ý định của ông dựng cho tôi những chuyện gì đó không hợp pháp. Chuyện thế đấy, ông Weiss thân mến ạ. Tôi đã đấu hòa không không với ông. Có lẽ, gọi thế được chứ?

Trở về tới khách sạn, Weiss không muốn lên phòng riêng mà đi thẳng vào tiệm ăn với ý định dứt khoát phải ăn bữa ăn trưa đã. Và mặc dù anh không muốn ăn, nhất là sau toàn bộ sự việc xảy ra với tên Dushkevich, thẳng cơn lợm giọng vì mùi thức ăn nồng vào cổ họng, anh vẫn bắt mình đi vào phòng ăn của tiệm. Vừa vào đến nơi anh gặp ngay nhóm SD và Gestapo cùng Heinrich đang ngồi ăn, lúc này Heinrich đã say lão đảo, áo cởi tung cúc ra. Nhìn thấy Weiss Heinrich nặng nề đứng lên và vừa định dùng những ngón tay lúng túng cài cúc áo, vừa nói:

- Thưa các ông, tôi đành phải tạm biệt các ông. Bạn tôi, - Heinrich hát đầu về phía Weiss, - đã đến đón tôi để... - Khẽ động đậy ngón tay trở co lại như động tác bóp cò súng. - Để ông ấy và tôi... - Nặng nề lách ra khỏi bàn ăn, tiến lại phía Weiss, tựa người vào bạn, Heinrich ra lệnh: - Hãy dẫn tôi lên phòng riêng, bây giờ tôi sẽ biến cậu thành cái xác không hồn. Cậu muốn trở thành xác không hồn chứ? Không á? Chứ tôi thì không phản đối. Xin tùy ý thích!

Đi theo cầu thang lên gác, Weiss đành phải lấy chìa khóa của Heinrich mở phòng cho hắn.

Heinrich mỗi mệt rơi phịch xuống đi vắng, mắt nhắm lại. Rồi than vãn:

- Tôi đang chết đuối, cậu hiểu không, chết đuối! - Mặt và tay xanh nhợt, đầm mồ hôi.

Weiss cởi áo cho Heinrich, lấy nước trong bình thấm ướt khăn tay và đặt lên ngực hắn.

Heinrich lẩm bẩm, mắt lơ đãng nhìn Weiss:

- Cậu hiểu không? Trước khi xử bắn, người ta định bắt bọn chúng hô: "Heil Hitler". Người ta bắn vào những phần mềm của cơ thể để bắt chúng kêu. Thế mà chúng im lặng. Chúng im lặng như lũ súc vật.

- Cậu sao, từ chỗ xử bắn ở nhà tù về rồi đấy à?

- Không, họ chở tôi đến một trại tập trung. - Nhếch mép cười - Đi tham quan. Tôi lặn lội từ sáng sớm, và thế là họ chở tôi đi hóng gió mát.

- Thì sao, thích không?

- Thích, - Heinrich nói. - Nhưng tại sao chỉ có chúng? Cần phải khử tất cả chúng ta nữa. Để không một kẻ nào còn sống. Chỉ một trái đất hoang vắng, hôi thối, trên đó không còn một ai, không một bóng người. Không một ai! Con người tồi tệ hơn cả chấy rận, tồi tệ hơn...

Weiss vắt chanh vào cốc nước soda, bắt Heinrich uống hết. Heinrich đầu lắc lư, rùng mình uống nước. Sau đó ngả người xuống đi vắng, nằm bất động hồi lâu. Weiss cảm thấy như Heinrich đã ngủ. Nhưng Heinrich mở mắt, ngồi dậy và nói giọng tỉnh táo:

- Cậu đã đến, rất tốt! - Tiến lại bàn, không do dự viết một mẫu giấy nhỏ, bỏ vào phong bì, dán lại và đưa cho Weiss rồi tuyên bố đại khái: - Tôi đã chuẩn bị xong.

- Chuyện vợ vẫn! - Weiss nói. - Tất cả đều ngốc nghếch như giấc mơ của tên ngốc.

- Tức là nhát gan rồi?

- Chính thế! - Weiss tức giận nói. - Nhát gan rồi.

- Thế tại sao cậu đi nói dối? - Heinrich hỏi: - Tại sao?

- Nhưng tôi nói thật với cậu để làm quái gì cơ chứ?

- Vì cậu đã có lần nói...

- Với ai?

- Thì cho là với tôi!

- Thế chính cậu có khả năng nói thật không?

- Với cậu?

- Phải.

- Cậu muốn gì ở tôi?

- Bây giờ cậu là người thế nào, Heinrich Schwarzkopf? Là người thế nào?

- Thế cậu không biết à? Hãy đọc thư đi, có lẽ, tôi sẽ tìm được cho mình tước vị đấy.

- Tôi sẽ không, - Weiss nói. - Và nói chung bây giờ tôi sẽ làm gì đấy, - Anh xé phong thư, rồi quăng các mẫu giấy vụn vào trong chiếc gạt tàn thuốc lá. Anh dí que diêm cháy vào các mẫu giấy và nhìn xem cái bếp lửa nhỏ này cháy ra sao, anh nói nhẹ nhõm trong lòng: - Đấy! Chuyện ngốc nghếch - thế là xong!

- Vô ích! - Heinrich phản đối. - Dù sao tôi cũng sẽ phải để lại lá thư, nhưng tôi chỉ sợ sẽ không viết lại được với vẻ sôi nổi và tin tưởng như trước.

- Sao cậu lạ thế?

- Không sao. Chỉ vì tôi - cũng như cả đôi ta - đã nặc mùi thối rữa rồi, nhưng không như bọn khác, tôi không muốn ngửi mùi hôi thối này hơn nữa - Rồi đột ác nói: - Còn cậu thì, tất nhiên, đã ngửi quen rồi và đang mơ ước chỉ một điều, như là xuất đầu lộ diện trong cái lò sát sinh này từ bọn bộ hạ ra thành, một tên đồ tể.

- Thì như thế! - Weiss nói. - Tôi đang mơ ước địa vị của cậu trong cái chức này đây.

- Thế thì tôi sẽ nhường cho cậu.

- Bằng cách nào?

- Thì đó, - Heinrich gạt đầu về phía những mẫu giấy đã cháy trong chiếc gạt tàn thuốc.

- Thôi, xin đủ cái trò đồng đánh đó đi. - Weiss trách. - Cuối cùng nếu cậu đã phải tham gia vào các vụ khủng bố...

- Tôi chưa hề giết một ai cả! - Heinrich điên loạn kêu lên. - Không một ai cả!

- Tức là cậu định bắt đầu từ tôi chứ? - Weiss hỏi.

- Chính cậu đã làm nhục tôi, và sau đó... - Heinrich dăm chiêu suy nghĩ, một nụ cười yếu ớt thoáng trên môi. - Dù sao thì tôi cũng đã thua cậu trong bất kỳ trường hợp nào. Từ lâu tôi đã quyết định rồi.

- Tôi không hiểu. - Weiss hỏi: - Tại sao cậu lại cần để tôi trở thành như là một đồng phạm trong việc cậu tự sát?

- Nhưng về phía cậu thì thật là lịch sự nếu giúp tôi thực hiện quyết định này. Đây là vấn đề danh dự, một lý do đẹp đẽ như vậy...

- Cậu đang ốm, Heinrich ạ! Chỉ có bệnh nhân hoặc kẻ điên dại mới có thể nói như thế.

- Cậu biết không, - Heinrich khinh bỉ nói, - Cậu lúc nào cũng rất có lý và cậu sẽ thế suốt đời. Thế hãy nghe đây. Ở Berlin tôi có đọc các bản thông báo do nhóm thống kê của bộ tổng tham mưu biên soạn. Ở đó có các nhà toán học xuất sắc Đức đang làm việc. Họ có sử dụng cả các máy tính. Họ đang tính tổng cộng bao nhiêu người bị giết, bị què quặt mỗi ngày, mỗi giờ, mỗi phút, mỗi giây và họ không thấy công việc của họ là kinh khủng. Nhưng đối với tôi, tất cả những cái đó thật là không chịu nổi. Lúc này có gì có thể nhục hơn là cùng mệnh danh con người!

- Cậu sao thế, đau buồn vì những thất bại của chúng ta ở mặt trận à? Cậu không tin rằng chúng ta sẽ thắng ư?

- Tôi sợ một điều khác. - Heinrich nói. - Tôi sợ sống sót nếu chúng ta thắng trong cuộc chiến tranh này. Vì người Đức chúng ta xứng đáng để cái chết trong các trại tập trung tiêu diệt tất cả chúng ta như là bây giờ chúng ta đang tiêu diệt những người khác, hoặc là nói chung không một người nào còn được sống sót, nếu như đó là con người.

- Theo chỗ tôi được biết qua các vụ hỏi cung tù binh, - Weiss nói, - người Xô Viết chẳng hạn, mặc tất cả những chuyện đang xảy ra, vẫn hiểu rằng nhân dân Đức hoàn toàn khác với những người theo Hitler.

- Vô lý, - Heinrich nóng nảy thốt lên. - Người Đức là người Đức, và tất cả họ đều như nhau.

- Hôm nay cậu sẽ có khả năng để nghi ngờ điều đó.

Heinrich mặt tái xanh, giận dữ nói:

- Phải, tôi đã đồng ý đi đến nhà tù. Nhưng cậu biết vì sao không? Tôi cần biết vì sao những người Đức này đã quyết định hành động như vậy. Vì nhút nhát, sợ rằng không thể trở thành đao phủ được hay vì dũng cảm do muốn trở thành những người Đức mà tôi còn chưa được thấy nhưng cũng muốn được gặp...

- Cậu đến để làm gì? Để tham gia vào việc giết hại họ?

- Nếu có những người Đức như vậy thì tôi coi là vinh dự đối với tôi...

- Được người ta xử bắn cậu là người thứ năm chứ?

- Cứ cho là thế.

- Quà tặng Hitler không đến nỗi tầm thường! Cháu trai Willie Schwarzkopf tình nguyện kê đầu vào giá chém. - Weiss đưa tay vuốt vai Heinrich. - Nên biết là cậu bị làm lạc rồi. Nếu như cậu từ chối có mặt trong lúc xử giáo thì điều đó sẽ bị coi như phản bội quốc trưởng. - Im lặng giây lát, Weiss nói tiếp vẻ nghiêm trang: - Tôi rất lo cho cậu, Heinrich ạ. Nhưng nếu cậu đã quyết định đi đến nhà tù, tức là đầu vào đấy. - Nhìn đồng hồ, anh đứng dậy. - Tôi phải đi đây.

- Chờ một lát, - Heinrich kiên quyết đề nghị Weiss và bỗng nhiên tỉnh táo nhìn chăm chăm vào mắt Weiss. - Nếu như những người này từ chối không phải vì nhút nhát sẽ làm đao phủ, mà vì lòng dũng cảm, tôi thề với cậu: hoặc là tôi sẽ cứu họ ra khỏi nhà tù, hoặc là tôi sẽ nhập nhóm với họ!

- Để xem, - Weiss nhếch mép cười. Sau đó kìm mình anh nói: - Cậu là cháu Willie Schwarzkopf và có thể đưa nhiều kẻ ra án tử hình. Nhưng cứu khỏi tội chết bất kỳ một kẻ nào đi nữa cậu cũng không được phép. - Anh hứa hẹn: - Tôi sẽ rẽ vào cậu khi cậu chỉ vừa kịp rửa tay, sau toàn bộ việc này. Tôi tin cậu sẽ trao đổi với tôi về cảm xúc của cậu chứ?

- Thì ra cậu thật là đồ súc vật vô liêm sỉ? - Heinrich cảm giận thốt lên.

- Đúng - Weiss thừa nhận. - Chính thế. Còn ở cậu sẽ không có được cái súc vật đó đâu! Hay là, cái đó không hợp ý cậu? Nếu thế thì xin lỗi...

Xét riêng thì câu chuyện này đã cho Weiss một cơ sở không vững vàng để xét tâm trạng thực sự của Heinrich. Vì nếu như trong sự hỗn loạn này anh đã phát hiện ra dù chỉ đôi chút rất nhỏ bé, nhưng đáng hy vọng của lương tâm, thì tạm thời chưa có cơ sở để trông cậy chắc chắn vào đấy. Vì dưới cái khía cạnh lương tâm này có thể chỉ là cái đáy của sự hèn yếu về tâm hồn, của sự lúng túng, và không gì hơn.

Các tin tức về cuộc sống ở Berlin của Heinrich mà Weiss thu nhập được không có nội dung gì đáng hấp dẫn cả: kiêu căng, rượu chè, cùng Goering tham gia chuyến bay đột nhập ban đêm vào London, được đón tiếp trong các giới quốc xã cao cấp. Đã có mặt ở chỗ Rommel ở châu Phi và hầu như đã khuyên viên này đôi khi thả tù binh Anh ra để nhằm các mục tiêu tự quảng cáo.

Sau khi trở về nước, những người Anh này đã hết lời ca ngợi Rommel, gây sự ghen tị cho nhiều tướng lĩnh quốc xã.

Sau đó Heinrich làm việc một thời gian dưới sự chỉ đạo của công trình sư "Vau" Werner von Braun ở Peenemünde. Đã gợi ý cho Braun một số quan điểm kỹ thuật bổ ích nhưng không thỏa thuận với viên này. Những hoài bão ngu xuẩn của Braun làm Heinrich nổi giận: viên này cho rằng những quả đạn bay do hấn sáng chế ra có khả năng tiêu diệt hàng loạt các dân tộc, trong đó kể cả dân tộc Đức. Ý nghĩ viễn vông điên cuồng vục bạo của Braun chỉ gây cho Heinrich có nụ cười nhạo báng mà thôi. Mơ ước kỹ thuật về những quả đạn bay của Braun chỉ là kiểu học mót các tác phẩm của nhà bác học Xô Viết Konstantin Tsiolkovsky. Không cần đến lao động đặc biệt để xác định nguyên bản kết cấu. Heinrich không quên nói châm chọc đến chuyện này. Và Braun đã giúp ngay cho Heinrich chẳng phải phiền toái đặc biệt gì rời khỏi đối tượng tối mật, ở đó, như trong một trại tập trung đủ tiện nghi, trong tình trạng của tù nhân, nhưng lại không

cảm thấy thiếu thốn vẫn rơi vào số phận kẻ bị tù đày, các nhà bác học và kỹ sư Đức sống và làm việc không được người ngoài biết đến.

Sau khi trở về Berlin, Heinrich say mê với cuộc sống bừa bãi hoàn toàn hợp với chú mình.

Việc Goering tham lam chiếm đoạt nhiều xí nghiệp trong các nước châu Âu bị chiếm đóng đã gây cho Willie Schwarzkopf không chỉ lòng ghen tị mà còn là tấm gương cho ông ta nữa. Tấm gương này cổ vũ ông ta tiến hành cướp phá tàn nhẫn và trộm cướp tàn ác, thô bỉ mà Willie Schwarzkopf say sưa tiến hành, như được tô vẽ thêm bởi tính hào hiệp nhẹ dạ của Heinrich.

Hơn nữa Willie Schwarzkopf không chỉ làm một mình. Việc trộm cướp này thì cả các tướng lĩnh Đức đều tham gia với quy mô không kém. Một nhân viên đặc biệt bí mật theo dõi các viên chỉ huy quân Hitler đã báo cáo với Canaris: “Trong sự say sưa man rợ, những con người được số phận ban ơn này đã lao đầu tiếp tục làm giàu. Họ chia nhau các cửa cải và đất đai châu Âu. Những người lãnh đạo được nhận tiền trợ cấp còn các tư lệnh quân đội được các khoản bổng lộc to lớn.”

“Những nhà sang trọng” của Berlin, nơi Heinrich Schwarzkopf đã đến thăm xét theo bộ mặt của nó thì thật giống như những ổ cướp, nơi bọn phỉ tập trung của cướp đoạt và các nhân vật có những biệt thự ngoại ô này càng quan trọng bao nhiêu, nhà của chúng càng nhắc người ta nhớ đến các “ổ” bọn đầu cơ của ăn cắp nhiều hơn bấy nhiêu.

Lòng tham điên cuồng không đáy về lời lãi đã chiếm lĩnh những đại diện cao cấp của quốc xã tới mức chúng chẳng còn khách sáo gì công khai tổ chức các tối vui đặc biệt tại nhà riêng trong đó chúng trao đổi các báu vật cướp được và hoan hỉ khi đánh lừa được kẻ nào đó trong số bọn có mặt.

Một lần khi Willie Schwarzkopf cho cháu trai mình xem một trong số các vật lưu niệm của SS trong việc chiếm đóng nước Nga, nơi mà ngoài tất cả những cái khác ra, còn nói lên rằng “bọn Nga sẽ phải biết đọc và viết chỉ có tên bản thân thôi”, Heinrich chầm biếm nói:

- Loại cái cách như vậy nên tiến hành trước ở Đức mới phải vì chỉ sau khi trở lại tình trạng hoang dại và dã man, chúng ta mới sẽ có thể biến cả dân tộc ta thành những người chinh phục hoàn hảo.

Willie Schwarzkopf không muốn tranh cãi với cháu, nhưng mấy ngày sau Heinrich bị cử đến một đơn vị SS đóng quân ở miền Baltic.

Ở đó Heinrich tìm kiếm ra được giáo sư Goldblatt ở một trong các trại tập trung và ngay lập tức đưa báo cáo cho Bộ trưởng quốc xã Lohse đề nghị thả nhà bác học có tài này.

Bộ trưởng mời Heinrich đến dinh thự của mình và nói giọng bậc thầy:

- Dân tộc Do Thái sẽ bị tuyệt tộc. Mỗi đảng viên đảng chúng ta đều nói như vậy. Trong cương lĩnh của chúng ta cũng ghi như vậy. Chúng ta đang tiến hành thủ tiêu bọn Do Thái. Bắt giết chúng. Nhưng đôi khi có những người Đức đến gặp tôi họ cũng như anh, và mỗi người đều có một tên Do Thái riêng, loại đứng đắn. Tất nhiên tất cả những tên Do Thái khác là lũ lợn, nhưng đây là tên Do Thái loại hảo hạng. Tôi tin những người đó cũng như tin anh. Và tôi cố gắng trong khuôn khổ khả năng của mình sẽ giúp mỗi người Đức như vậy.

- Có nghĩa là tôi có thể tin tưởng?

- Hoàn toàn, - Bộ trưởng Lohse đưa tay ra bắt tay Heinrich và kính trọng tiễn ra tận cửa.

Nhưng ngày hôm sau, khi Heinrich đến trại tập trung thì được biết, theo lịch của Lohse giáo sư Goldblatt đã bị xử tử hồi đêm rồi.

Lohse từ chối không tiếp lại Heinrich, còn khi Heinrich gọi được điện thoại cho hắn thì hắn chế nhạo nói:

- Phải, tôi đã hứa giúp anh. Và tôi đã thực hiện lời hứa: Đã giúp một người Aryan thoát khỏi sự quan tâm làm nhục anh ta vì một tên Do Thái.

Heinrich đe dọa tảo tợn tới mức Lohse không còn cách nào khác là cũng áp dụng các biện pháp tương ứng. Buổi chiều hôm đó, khi Heinrich chỉ vừa ra ngoài ban công khách sạn, lập tức từ nóc ngôi nhà bên cạnh có kẻ nào đó bắn súng trường thiện xạ vào anh. Đạn bắn trúng vai. Là một kẻ biết suy nghĩ, Lohse đề nghị tặng thưởng cho Heinrich như là đã tham gia vào việc tiêu diệt nhóm du kích Latvia, còn khi sức khỏe Heinrich vừa cho phép, hắn bèn đưa anh về Berlin bằng máy bay y tế.

Ở an dưỡng đường dành cho SS Heinrich rượu chè be bét vì cô độc. Willie Schwarzkopf xoay xở cho Heinrich đi đến “Ban tham mưu Valia” công tác với mục đích kiểm tra lại vì hy vọng rằng chuyến đi này sẽ lấy lại cho cháu trai hắn vừa bị xúc phạm địa vị vốn có trong xã hội.

Tất nhiên, để được an tâm, từ lâu Willie Schwarzkopf đã có thể tìm ra phương pháp lánh xa khỏi cháu trai, nhưng có một hoàn cảnh mà hắn không thể không xét để Heinrich đã có mặt ở một trong các bữa tiệc long trọng do Hitler chiêu đãi. Và cũng thường như trong các cuộc tiếp đón khác, Heinrich đã uống say khướt và tỏ ra rất xuồng sã.

Để ý tới chuyện âm ỉ do Heinrich gây nên, Hitler giận dữ nhìn chăm chăm vào Heinrich. Một sự im lặng chẳng lành bao trùm tất cả. Heinrich lúng túng và đáng thương nháy mắt nhìn quốc trưởng, bỗng nhiên lười biếng mỉm cười, dụi mắt, gục đầu vào vai tên bên cạnh, ngọ nguậy đôi chút trên ghế, miệng lẩm bẩm điều gì đó và ngủ thiếp đi.

Hitler thận trọng đi ra khỏi bàn, nhón chân tiến lại gần Heinrich giữa hai tên hộ tống bảo vệ tính mạng cao lớn. Cúi nhìn vào mặt Heinrich bỗng nhiên hắn sung sướng cười thoải mái và bằng động tác tay ra lệnh cho tất cả lạng lẽ từ phòng ăn đi sang phòng lớn.

Tại đây, như Hitler dự kiến trước, những lời chúc mừng kính trọng và khâm phục đã chờ đợi hắn. Còn sao nữa, Hitler đã biểu diễn tài năng thôi miên đặc biệt của mình một cách tuyệt vời! Và Hitler thật hạnh phúc. Sau những thất bại của quân Đức ở Moskva, hắn cần được những lời ca ngợi xum xoe này.

Còn vấn đề Heinrich lúc đến dự tiệc đã say khướt rồi và chỉ sau mấy cốc cognac là đã hoàn toàn đủ để làm Heinrich ngủ thiếp đi, thì chỉ có mình Willie Schwarzkopf biết. Nhưng câu chuyện Heinrich đã động viên Hitler, hắn càng tin hơn nữa vào việc hắn có khả năng tuyệt vời (của quỹ sa tăng) bất ý chí kẻ khác phục tùng bản thân hắn. Và sau đó hắn đã nhiều lần thiện ý hỏi thăm đến cháu trai Willie Schwarzkopf vì tin rằng chính những tên Aryan nhạy bén tiếp nhận quốc trưởng của mình như vậy mới có thể trung thành một cách giác ngộ với Hitler.

Vì vậy mà Heinrich như có ngôi sao hộ mệnh thiêng liêng gì đó bảo vệ. Và hắn có thể cho phép mình ăn nói xách mé mà những tên quốc xã có địa vị lớn hơn nhiều nếu nói một câu thì đã phải đền xác từ lâu rồi. Ngay cả tên chú hắn có địa vị cao như vậy cũng phải dè chừng với hắn như với một người đặc biệt lĩnh hội xuất sắc những luồng tâm lý ý chí của quốc trưởng.

Tuy nhiên từ câu chuyện này, Weiss chỉ thấy rõ một điều mặc dù có lối sống bừa bãi và ăn nói láo xược mà một tên quốc xã khác từ lâu đã phải đền tội một cách tàn khốc rồi, Heinrich Schwarzkopf ở Berlin sống vẫn đàng hoàng vẫn được tiếp đón trong các nhà khá giả. Và tuy thế, như đã rõ qua buổi nói chuyện với Heinrich, hắn vẫn coi mình như bị cái gì đó làm nhục nhã ê chề, bị lừa dối tới mức nhiều lần liều mạng vô ích như một kẻ hoàn toàn chán ghét cuộc sống, bị thất vọng tới cùng cực.

Hiểu rõ điều này rồi, tất nhiên Weiss có thể dễ dàng đẩy Heinrich tới quyết định dứt khoát chỉ cần cho Heinrich xem các lời khai của Papke thôi. Nhưng liệu có thể coi lòng căm thù bùng nổ ra vì sự ám hại cha hắn là cơ sở vững chắc cần thiết để gây nên những tình cảm căm thù đối với toàn bộ bọn Hitler, toàn bộ những gì đã để ra bọn này không?

Weiss cảm thấy rằng, anh đã tìm thấy trong tâm hồn Heinrich một vết thương bệnh tật mà Heinrich định che giấu dưới hành động suồng sã và kiêu căng quá mức. Nhưng cái vết thương này sâu tới mức nào, còn khó xác định được. Câu chuyện với Goldblatt còn chưa nói được gì cả. Chẳng hạn như Landsdorff đã giúp đỡ viên bác sĩ tại gia của lão là người Do Thái sang cư trú ở Anh, không bao giờ đánh tù nhân trong khi hồi cung. Nhưng trong tất cả chuyện đó Landsdorff lại là kẻ độc ác tàn bạo nhất chỉ có điều là tế nhị hơn và khôn khéo hơn bọn đồng sự mà thôi. Dù ai thì ai, nhưng Weiss thì biết rất rõ điều đó.

•••

Thế là đã mấy năm Alexander Belov sống trong sự căng thẳng quá mức độ thường xuyên của thần kinh. Anh đành phải dùng sự cố gắng tập trung lớn nhất của ý chí để vượt qua trạng thái này, để có chút nghỉ ngơi ngắn ngủi nhưng hoàn toàn cần thiết cho đầu óc. Anh không dễ dàng nghỉ ngơi như thế. Nó thường bị phá hỏng bởi tình cảm không hài lòng với bản thân, bằng nhận thức đau khổ vì nghĩa vụ chưa thực hiện xong. Belov không thấy tin tưởng rằng anh - một tình báo Xô Viết - đang thực hiện xuất sắc tất cả những gì mọi người chờ đợi ở anh, công việc đòi hỏi ở anh.

Anh hiểu rằng anh đã nhiều lần làm trái các quy tắc mà các đồng chí lớn tuổi đã giáo dục anh. Các đồng chí ấy đã dạy anh rằng, sự tận tụy hy sinh của người tình báo hoạt động ở hậu phương kẻ thù không chỉ ở chỗ người tình báo sẵn sàng cống hiến cuộc đời của mình cho sự nghiệp chung mà còn ở chỗ có kỷ luật cao nhất về tư

tưởng, ở chỗ có bản lĩnh, ở chỗ có tài năng không bị lôi cuốn vào việc đạt những mục đích thứ yếu.

Thời gian đầu, thử thách gian khổ nhất đối với anh là sự bất hoạt động kéo dài. Nhiệm vụ này nhắc anh phải nhập và làm Johann Weiss, làm một nhân viên tình báo Đức, một tên phát xít.

Anh đã không thể chịu đựng được thử thách này đến cùng. Tâm hồn anh đã rục rạc khi anh nhìn thấy kẻ thù huênh hoang say sưa với chiến thắng. Quên mất mục tiêu chủ yếu của công việc mà anh phục vụ. Belov đã không cân nhắc kỹ khi bò tới chỗ người chiến sĩ xe tăng Xô Viết để giúp đỡ đơn vị đồn trú đang lâm nguy.

Alexander Belov không thể tha thứ cho mình vì hành động này, và vấn đề hoàn toàn không phải ở chỗ anh không mang lại những kết quả mong muốn. Lẽ nào điều đó lại làm cho trong lòng nhẹ nhõm hơn. Hành động này đã làm cho Belov thấy rõ rằng anh còn chưa có đủ sức chịu đựng cần thiết đối với một tình báo Xô Viết.

Và chỉ vì lỗi của mình mà anh đã hầu như bị loại khỏi đội ngũ lúc nằm trong quân y viện. Chỉ do hoàn cảnh mà lại may mắn được trở lại với những trách nhiệm của mình, lại trở thành người chiến sĩ như anh đã được mang danh như vậy.

Tình hình các ngành bí mật của Đức mà anh lăn mình vào để phơi bày bản chất của chủ nghĩa phát xít với độ tàn nhẫn cực điểm: chính mắt anh đã nhìn thấy mục đích đê tiện của bọn Hitler được thực hiện ra sao, và anh đã biết những mức phần trăm tiêu diệt các dân tộc khác do bọn Hitler đặt kế hoạch cho những năm gần đây. Cùng với bọn đồng sự của mình ở Cục tình báo, anh đã có mặt trong các cuộc họp thảo luận những biện pháp hợp lý nhất để đánh vào hậu phương nhân dân Liên Xô. Và vì nghĩa vụ anh đã phải tỏ ra có tài cán và kinh nghiệm của một tình báo Đức trong các cuộc họp này. Chỉ bằng cách đó anh mới có thể củng cố mở rộng bàn đạp hoạt động cho mình và cho các bạn chiến đấu bí mật để từ bàn đạp này

giáng những đòn quyết định vào các kế hoạch của ngành tình báo Hitler.

Và anh có đủ sức chịu đựng sống bình tĩnh giữa kẻ thù, là người không bị lộ đối với chúng. Nhưng đôi khi anh vẫn có tình cảm tựa hồ như “lớp thép bọc” bảo vệ che ngoài của Johann Weiss đã bị nóng chảy ra vì lửa căm thù rực cháy. Những quân trang bảo vệ của Weiss bị nung nóng bởi lòng căm thù của trái tim đã thiêu đốt Belov, nhưng anh không có quyền vứt bỏ chúng: làm thế có nghĩa là không chỉ như là đã hy sinh mà còn làm thất bại sự nghiệp. Nhưng không nghỉ ngơi, lúc nào cũng phải khoác trên người những đồ quân trang nóng bỏng này, thì lại vượt quá sức anh.

Năm Mười Lăm

Ở Trung tâm mọi người đánh giá cao các tin tức do Alexander Belov truyền về. Nhưng những bản báo cáo tỉ mỉ, thành thật này không phải lúc nào cũng được tán thành.

Trong các cuộc hội nghị tác chiến một số đồng chí nhận xét rằng Belov không chịu đựng nổi, có khuynh hướng ngẫu hứng, trong công tác đang phạm phải những sai sót nguy hiểm và vì bị lôi cuốn vào các cuộc tác chiến thứ yếu không gắn trực tiếp với nhiệm vụ của mình, Belov thường hay vi phạm kỷ luật của người tình báo. Và, có lẽ những người nói như vậy đã đúng.

Khi trả lời họ, Baryshev đồng ý rằng Belov trong công tác không phải lúc nào cũng hành động thận trọng và đúng mục tiêu như một tình báo có kinh nghiệm và già dặn hơn hành động ở địa vị của anh. Ông còn nhận xét tính hời hợt về tác chiến, sự suy tính không toàn diện lắm trong một số hoạt động của học trò mình.

Baryshev cũng đồng ý rằng khi thu hút Zubov và nhóm của đồng chí này để thi hành các nhiệm vụ này khác, Belov không biết lãnh đạo thực sự nhóm này. Công tác của nhóm xứng đáng bị phê bình nghiêm khắc. Các hoạt động của Zubov không phải lúc nào cũng có cơ sở chắc chắn và thành thạo, mà điều này không chỉ gây nguy hiểm cho Belov mà là cả nhóm. Khi nói điều này, Baryshev nhìn mọi người, mỉm cười và tuyên bố dứt khoát.

- Nhưng Sasha Belov dù có những sai sót gì đi nữa, công tác của đồng chí ấy tạm thời có làm tôi phiền lòng bao nhiêu thì đồng thời

cũng làm tôi phần khởi bấy nhiêu. Xin hãy lưu ý, trong các báo cáo của mình không bao giờ đồng chí ấy ca tụng mặc dù cũng có điều đáng ca tụng mà trước hết bao giờ cũng tự trách bản thân, Sasha viết: “Không đủ sức chịu đựng, đi tham dự vào chiến dịch đã trao cho Zubov để giải phóng tù nhân”. Thật đúng như chàng trai này chạy trốn ra mặt trận.

Suy nghĩ một giây, Baryshev nói thắm thía:

- Chúng ta đã lựa chọn được lớp thanh niên trong sạch, kiên cường, giác ngộ nhất cho công tác của chúng ta. Chúng ta đã giáo dục, dạy dỗ “trong bất kỳ hoàn cảnh nào người tình báo Xô Viết cũng phải là người có đạo đức phong cách cộng sản cao đẹp nhất, và khi đó anh ta bất khả xâm phạm”.

Nhưng khi một tình báo trẻ rơi vào hậu phương kẻ thù và ở đó, trong hoàn cảnh con người đối xử dã man, khốn nạn, độc ác. Các đồng chí nghĩ sao, liệu lòng căm thù, giận dữ sôi sục không thiêu đốt tâm hồn anh ta chẳng? Và nếu sự thiêu đốt này càng làm cho đau đớn hơn tức là sự lựa chọn của chúng ta càng đúng hơn.

Thật tốt là chúng ta đã chú ý đến chính đồng chí này. Còn sự rèn luyện bằng cái đau đớn này, đó là một quá trình phức tạp, lâu dài. Tình cảm, và ý chí điều khiển con người với mức độ như nhau. Và con người càng cảm xúc nhạy bén thì lý trí của anh ta càng phải mạnh hơn để điều khiển tình cảm. Những người có tình cảm nhạy bén thường thường đầu óc cũng sinh động hơn và trái tim cũng nồng cháy hơn. Sự tự chủ đó là tài năng không chỉ làm chủ được bản thân mà còn giữ được ngọn lửa trong trái tim trong bất kỳ hoàn cảnh nào dù đặc biệt nhất. Còn sự lãnh đạm, đó hoàn toàn lại là chuyện khác. Đôi khi đó là khả năng không hơn không kém, nằm trong khuôn khổ nhiệm vụ mà không biết dùng mọi khả năng mà mình có thể có.

Tất cả đều đồng ý với Baryshev. Nhưng vì Baryshev biết rõ đặc tính học trò của mình hơn ai hết nên đồng chí được trao nhiệm vụ, khi có

khả năng, là liên lạc ngay với Belov. Cần phải phân tích tỉ mỉ các hoạt động của Belov ở hậu phương kẻ địch. Sau đó dự kiến thảo ra nhiệm vụ mới cho Belov, bắt cơ sở từ những điều kiện mà Johann Weiss tiến nhanh trên bậc thang nghiệp vụ ở cục tình báo Đức.

Baryshev biết Sasha hơn ai hết vì thế từ lâu đồng chí đã hiểu rõ rằng, ở hậu phương kẻ thù mối nguy hiểm đầu tiên và cơ bản đối với học trò của đồng chí sẽ là những dằn vò về tư tưởng. Belov sẽ bị dẫn dắt về ý nghĩ cho rằng anh mới làm được ít ỏi cho Tổ quốc, còn chưa tận dụng hết những khả năng xảy ra ở đây, và ý nghĩ luôn ám ảnh này sẽ đẩy anh tới các bước vội vã thiếu suy nghĩ nguy hiểm mà đáng lẽ phải thờ ơ tránh được. Nhưng trong cuộc đấu tranh gay go giữa tình cảm và lý trí, sự thông minh tất thắng không phải giành được lợi thế ngay bước đầu của đường đời. Có được sự thông minh này không phải từ những chân lý tạo ra sẵn, mà bằng giá của những sai sót riêng, những khổ ải, những dằn vò về tư tưởng, và cái thông minh được tạo ra từ vật liệu kín đáo nhất này không gắn liền với chân lý mà vĩnh viễn hàn chặt vào chân lý, trở thành bản chất của con người chiến sĩ, chứ không phải chỉ của một kẻ tồn tại trên trái đất.

Weiss rất muốn tham gia vào việc cứu thoát những nhân viên quân sự Đức bị kết án tử hình và không chỉ vì rằng như Zubov nói, cái chiến dịch này “đẹp đẽ”, có ích lợi khiến chiến công này của các bạn chiến đấu phải tuyên bố vang dội lên ở đây - trong hang ổ của kẻ thù, về tính bất diệt của tình đoàn kết quốc tế vô sản thực ra chỉ vì Weiss luôn bị nung nấu, dằn vò vì nhu cầu day dứt được hoạt động trực tiếp chống kẻ thù.

Anh hiểu rất rõ rằng nhu cầu nung nấu này chứng minh không phải lòng trung kiên mà đúng hơn sự yếu đuối của anh, anh biết rằng sự tham gia của anh vào các hoạt động tác chiến có thể sẽ gây khó khăn cho việc giải quyết những nhiệm vụ chủ yếu đặt ra trước mắt anh.

Anh cũng hiểu rằng nếu anh hy sinh trong chiến đấu, thì người nào đi theo đường của anh sẽ gặp phải khó khăn lớn gấp nghìn lần: vì thời gian cần thiết để “bắt rết” kéo dài và thường xuyên vào hang kẻ thù đã bị mất rồi không hoàn lại nữa. Và hoàn toàn không phải vì bây giờ sinh mệnh của anh là vô giá, vì anh - Alexander Belov, một cá nhân có một không hai với nhiều phẩm chất cao quý mà những người khác không có. Ngược lại, anh biết rõ rằng, ở hậu phương kẻ thù những tình báo Xô Viết có tài đang hoạt động có kết quả hơn anh - mặc dù tổng kết lại họ không có một chiến dịch rục rĩ nào.

Toàn bộ vấn đề là ở chỗ, anh, Alexander Belov, là người thực chất thế nào vẫn thế, con người thực với tất cả những ưu khuyết điểm của mình, anh đã đạt được đỉnh cao mà theo bản đồ chiến đấu với các ngành mật vụ của kẻ thù anh được nhắm đưa vào. Và nếu anh có từ bỏ đỉnh cao này, kẻ thù sẽ lại có thể từ đây giáng những đòn mạnh mẽ xuống. Tức là, do hoàn cảnh mà sinh mệnh của anh - đó không chỉ là một sinh mệnh, mà là rất nhiều sinh mệnh con người - và vì vậy anh không có quyền sử dụng nó như sở hữu riêng của mình.

Toàn bộ vấn đề là như thế. Và nhận thức này đã tăng thêm lòng kiên trung về tư tưởng cho Weiss. Nhưng nó cũng không phải là vô giới hạn.

Anh phải nhẫn nại nghe đủ những ý kiến bàn luận không bao giờ hết của bọn đồng sự về vấn đề là chính bản chất sinh vật học đã quy định cho người Đức làm “Giai cấp quý tộc mới của dòng máu”, rằng người Đức, đó là “Một ông lớn được ý chỉ ban cho nắm quyền và lộng quyền”. Chúng say sưa tán tụng cái chết trong chiến tranh. Trong khi lo lắng đủ mọi cách cho việc bảo vệ tính mạng cá nhân, chúng coi tính mạng của kẻ khác không đáng giá một xu.

Chúng gọi việc tiêu diệt người các dân tộc khác là “mục tiêu xác đáng của việc giảm bớt dân số”. Và những phòng hơi ngạt - trong đó chúng thủ tiêu người - được trang bị các con mắt kiểm tra để cho

bọn quốc xã, dán mắt vào đó nhìn, có thể dự thi công khai về tính vô nhân đạo.

Khi Hitler tuyên đọc rằng nước Đức hoặc sẽ trở thành kẻ thống trị thế giới hoặc sẽ không còn tồn tại nữa thì tiếng nói của hắn chỉ gây nên một sự phấn chấn ngạo mạn. Nhưng vì những tiếng nói này có nghĩa rằng bọn Hitler không chịu dừng lại trước bất kỳ cái gì, ngay cả trước sự bắn giết cả dân tộc Đức và chúng sẽ chiến đấu đến tận lính cuối cùng.

Mỗi lần ngồi nghe bọn đồng sự, Weiss lòng căm thù vô hy vọng và căm giận sôi sục thấy rõ rằng những ý kiến này được giải thích hoàn toàn không phải do tính xu nịnh nhút nhát như nô lệ trước các giáo điều phát xít kỳ quái, mà nếu không theo chúng sẽ bị trừng phạt tàn nhẫn. Trên cơ sở của chúng có một cái gì đó ghê tởm hơn - đó là niềm tin tưởng rằng những cái đó hợp thành bản chất của tinh thần Đức.

Dù Belov có quen ngay trang thành nhân viên tình báo Đức tài ba, nằm trong khuôn khổ chỉ một môi trường nghiệp vụ, dù có khôn khéo tránh “những lời lẽ triết lý” dễ gây xúc phạm về các vấn đề này với bọn đồng sự, anh vẫn phải kìm mình rất dữ. Lúc nào anh cũng phải nhẫn nhục kìm mình lại. Sự phục tùng nghiêm chỉnh Johann Weiss này của Belov đôi khi giống như sự tình nguyện giam hãm mình trong xà lim cá nhân chặt chẽ. Đó là sự đơn độc thâm kín không chịu nổi về tinh thần. Belov không hề nói với ai, kể cả với Zubov, về những đau khổ này. Nhưng anh tự thú với bản thân rằng nếu anh thoát khỏi được sự giam hãm về tinh thần dù chỉ trong chốc lát, được sống với con người thật của mình thì anh sẽ có thể tiếp tục chiến công lâu dài của mình trong việc đóng vai tên quốc xã.

Thật dễ hiểu là anh rất muốn được tham gia vào việc cứu thoát các nhân viên quân sự Đức bị kết án tử hình. Việc này sẽ cho anh thấy sự trong sạch về tư tưởng. Và công việc của anh ở Cục tình báo Đức thời gian cuối cùng này càng thành công bao nhiêu, danh tiếng

của anh trong bọn đồng sự càng vững chắc bao nhiêu, anh càng thấy cần sự trong sạch này bấy nhiêu.

Nhưng dù ở đây có thể nào đi nữa anh vẫn không cho phép mình tham gia vào chiến dịch sắp tới.

Có khả năng, nhân việc này Baryshev sẽ nói rằng: sau một số quyết định và hành động còn non nớt của anh, cuối cùng thì sự trưởng thành của người tình báo đã đến với Belov.

Weiss chưa bằng lòng ngay với quyết định khó khăn này đối với anh. Vai trò chủ yếu ở đây là những suy nghĩ về Heinrich, về việc khôi phục tình bạn với Heinrich có thể hứa hẹn được gì và có thể mang lại lợi ích gì cho công việc.

Sau nhiều nghi ngờ và dao động, cuối cùng Weiss đi tới cách giải quyết dứt khoát. Anh đã nhìn thấy trong Heinrich một người Đức đang bị hỗn loạn, tâm hồn thương tổn, nhưng có khả năng, không bị què quặt hẳn vì chủ nghĩa phát xít. Anh không chỉ thấy thương hại Heinrich mặc dù Heinrich có gợi ra lòng thương hại. Anh đã dự định thử thách bản thân, thử lại sức lực của anh trong cái khó khăn nhất, và có thể chủ yếu nhất. Anh quyết định không chỉ lấy lại tình bạn của Heinrich, mà còn kêu gọi được cái tốt đẹp nhất, trước đã có trong con người Heinrich, trở lại cuộc sống. Nếu đạt được như vậy, dứt khoát Heinrich sẽ trở thành bạn chiến đấu của anh.

Không hài lòng với mình, vì ngay buổi gặp gỡ đầu tiên với Heinrich anh đã làm phức tạp mối quan hệ một cách không đúng giữa hai người và chút nữa anh bị làm lẫn. Weiss đi tới kết luận: con đường duy nhất và đúng đắn nhất để đột nhập vào tâm hồn Heinrich - đó là sự thật. Sự thật - đó là cái có tính chiến thắng nhất, cái tất nhiên nhất trên trái đất.

Anh muốn liều mạng trong chiến dịch không phải vì sự có mặt của anh là cần thiết, mà chỉ là để trong cuộc chiến đấu công khai với kẻ thù anh phục hồi lại sức mạnh tinh thần mà thôi.

Nhưng đúng là anh không có quyền liều lĩnh như vậy. Tuy nhiên nếu anh liều mạng chỉ vì để kéo Heinrich trở lại thành bạn chiến đấu của anh thì sự liều lĩnh này sẽ hợp lý.

Có quyết định này, Weiss đành phải tự đặt mình vào địa vị, dù sao cũng tương đối đáng thương trước Zubov.

Đành phải ngoan ngoãn nhận sự ủng hộ ban ơn của Zubov. Sau khi nghe Weiss từ chối tham gia vào cuộc tác chiến, Zubov nhận xét:

- Thế mới đúng! Cậu bận bịu với bọn mình làm gì cơ chứ! Cậu là một mẫu mực hiếm có, cậu phải giữ gìn sức khỏe. Và bọn mình phải bảo vệ cậu như bảo vệ con ngọc của mắt mình.

Việc Zubov phản khởi trước sự khước từ này đã không giấu nổi Weiss, vì trong thâm tâm anh ta cũng khát khao được làm người đứng đầu chiến dịch này.

Còn những lời nói trích thượng, gây tự ái của Zubov thì cũng có lý, Zubov có quyền nói thế vì chính Weiss đã kể cho Zubov nghe rằng sự tham gia của anh vào việc giải phóng Elsa và các tù nhân khác khỏi nhà tù bị Trung tâm coi là công khai phá kỷ luật, một hành động lệch lạc với chiến thuật quy định cho anh theo loại hoạt động của anh ở hậu phương kẻ thù, không thể tha thứ được.

Và, mặc dù Weiss hiểu rằng trong trường hợp này anh hành động đúng đắn, hợp lý, anh vẫn thấy hơi khổ tâm và hơi ghen tị với Zubov, người tự do sử dụng cuộc sống cá nhân với lòng dũng cảm táo tợn.

Không những thế, Weiss không chỉ từ chối tham gia cuộc tác chiến này mà anh còn đòi Zubov phải loại cả anh thanh niên Ba Lan Yaroslav Chizhevsky ra khỏi cuộc tác chiến này nữa. Zubov vô cùng yêu quý anh thanh niên này vì anh ta có đủ các phẩm chất mà cần phải nói, tự nhiên vốn đã tặng cho chính Chizhevsky với lòng hào hiệp nguy hiểm.

Là người vô cùng lịch thiệp, niềm nở khiêm tốn, ăn mặc nghiêm trang lại hơi có vẻ điệu nữa, bộ mặt đáng yêu như con gái và mắt anh xanh sáng. Yaroslav Chizhevsky nói với Zubov như để xin lỗi.

- Tôi thật rất ước là anh còn chưa được trông thấy Warsaw. Đó là một thành phố đẹp kỳ diệu.

- “Chưa trông thấy” nghĩa là thế nào? - Zubov phản đối. - Thế tôi đang ở đâu đây, không ở Warsaw chắc?

- Không phải Warsaw, - Chizhevsky buồn rầu nói, - mà bây giờ chỉ là một đồng gạch vụn đổ nát đáng thương hại.

Zubov không đồng ý.

- Bọn phát xít đã phá hủy Warsaw chứ không làm méo mó con người Warsaw: vì người các đồng chí có chịu đầu hàng đâu!

- Giá như có thể, - Chizhevsky thở dài.

- Ở đây mỗi viên gạch nóng bỏng như một kỷ niệm về lòng kiên cường của con người.

- Thì thế. Cảm ơn anh đã nói những lời đẹp đẽ. - Và Chizhevsky cúi đầu với bộ tóc chải đường ngôi gọn gàng.

- Nói những lời đúng đắn không khó. Mà chiến đấu vì những lời này mới là chuyện không dễ.

- Ờ, anh Zubov, anh cũng đang chiến đấu cho Warsaw đấy, khiến tôi từ lâu đã coi anh là công dân danh dự của thành phố chúng tôi.

Zubov mắc cỡ.

- Nhưng tôi đâu đã xứng đáng được như vậy. Còn cậu thì mình thật muốn giới thiệu đưa lên bằng anh hùng bằng đá hoa cương trong tương lai. - Rồi giận dữ nói tiếp: - Có điều là đừng để phải truy tặng!

- Tôi không dám đảm bảo với anh như vậy, - Chizhevsky mỉm cười.

- Nhưng phải thế, - Zubov nói dứt khoát.

- Thế anh có tự bảo đảm như thế về bản thân không? - Chizhevsky láu cá hỏi lại.

Zubov nổi giận:

- Tôi là trung úy, còn cậu là thường dân.

- Tôi là người Ba Lan, - Chizhevsky tự hào nói. - Và nếu như anh, anh trung úy, có hy sinh trên đất nước Ba Lan thì nên biết, tôi sẽ nằm cạnh anh.

- Tức là cậu sẽ cho phép bọn Đức xử cậu à?

- Đó sẽ là lỗi chung của tôi và anh, - Chizhevsky nhếch mép cười.

Hai người quen nhau từ mùa đông, khi Zubov và nhóm của anh cứu thoát người thanh niên này khỏi bọn Gestapo đang truy nã. Bọn chúng đuổi bắt Chizhevsky vì anh quăng qua tường rào lên thẳng nóc kho quân sự nằm kề sát đường sắt những gói chất cháy bằng nhiệt nhôm tự làm lấy. Người nhóm Zubov đem được Chizhevsky cháy bỏng về một trong các địa điểm bí mật, cứu chữa cho anh ta. Khi biết được ai đã cứu sống mình, Chizhevsky vô cùng nhã nhặn nói:

- Tôi vô cùng biết ơn anh. Đúng là lương tâm rất day dứt vì những phiền phức tôi đã gây ra cho anh.

Zubov nói, miệng mỉm cười:

- Ờ, cậu nói làm gì! Chuyện vợ vẫn.

Chizhevsky ngạc nhiên ngược lông mày mỏng, ngừng một chút rồi bỗng nhiên tuyên bố:

- Tôi cũng sẽ có thể trả lời anh như vậy!

“Thật là láo xược” - Zubov sừng sốt. Nhưng dù có thể nào đi nữa, niềm tự tin đặc biệt của người thanh niên cũng đã làm cho Zubov thấy thích thú.

Sau khi khởi, Chizhevsky trở thành đội viên nhóm chiến đấu và rất nhanh chóng chiếm được trái tim Zubov vì lòng dũng cảm tuyệt vời và vì biết cách tỏ ra kiên nhẫn, thận trọng trong chiến đấu, tựa hồ như anh đang biểu diễn trên sân vận động và có hàng ngàn con mắt đang dõi theo anh. Cái duy nhất mà Zubov không thích, như anh nghĩ lúc đầu, đó là tính hiếu danh của Chizhevsky muốn chiếm hàng đầu trong các trận chiến đấu. Và anh quở trách người thanh niên này với tính thẳng thắn vốn có của anh.

Ngược với sự chờ đợi, Chizhevsky sau khi ngoan ngoãn nghe Zubov kể hết, kính trọng nói:

- Anh trung úy, xin lỗi anh, thật chỉ muốn tỏ ra trước mắt anh những khía cạnh tốt mà thôi. - Và nói theo rất nhỏ: - Tôi không phải là đảng viên cộng sản như anh, nhưng tất cả đều có thể xảy ra, đúng không?

Đối với Zubov lời thú nhận có nhiều ý nghĩa.

Những tháng đầu Chizhevsky hoàn thành vô điều kiện mọi mệnh lệnh của Zubov có liên quan đến nhiệm vụ chiến đấu, nhưng trong những buổi nói chuyện với anh, Chizhevsky lại ác cảm và khẳng khăng nhắc đến những cuộc truy nã mà nhân dân Ba Lan phải chịu đựng trong thời kỳ chuyên chế Nga Hoàng.

Và Zubov đã chinh phục được Chizhevsky bằng cách khẳng định những lời của Chizhevsky cùng với vẻ căm thù và không chút kém hiểu biết về lịch sử.

- Thì tất cả những điều đó đều đúng, - anh nói. - Mà đã đúng, tức là đúng chúng tôi đã làm cách mạng tháng Mười, đã thiết lập chính

quyền Xô Viết. Và người Ba Lan các bạn cũng cần phải làm như thế. Và giá như thế thì ngay lúc đầu chúng ta đã ở bên nhau rồi. Thí dụ như tôi với cậu bây giờ chẳng hạn. Chỉ thế là xong. Nicholas đề nghị là ai? Là vua Nga, Sa hoàng Ba Lan và vân vân. Chính tay chúng tôi đã lật đổ tên vua này, vậy mà cậu hỏi mình về hấn để làm gì, khi mà chúng tôi đã hỏi tội hấn tất cả thay cho cả nhân dân Ba Lan. Chúng tôi đã kết thúc bằng đối chiếu lịch sử cũ - và ở đó chấm hết. - Anh hỏi: - Ở trường trung học họ có dạy cho cậu môn lịch sử không?

Chizhevsky gật đầu có.

- Mình hiểu các sách giáo khoa ở đó là thế nào rồi. Chỉ một loại, mà chắc có thể đã in cho các cậu ở tận Berlin, - Zubov nhận xét về buồn rầu. - Đó là bản độc. Chúng vắn cổ nhân dân để nhân dân không nhìn lên phía trước mà ngoảnh lại đằng sau.

- Đúng! - Chizhevsky đồng ý. - Mà vì chúng ta cùng chung một dòng máu Slav.

- Tất nhiên, thật tốt là chúng ta cùng dòng giống, - Zubov dăm chiêu nói: - Nhưng chỉ trên một lập trường đó sẽ không đi xa được đâu. - Anh khuyên: - Cậu hãy tính nhằm xem trong nhóm chúng ta tại sao lại tập hợp được một quốc tế như vậy, có cả hai người Đức nữa. Thật kỳ lạ, tại sao họ lại đi với chúng ta, hả?

- Là người chống phát xít? - Chizhevsky cất giọng hỏi.

- Thêm một phần chủ yếu nữa, - Zubov mỉm cười, - là cộng sản. - Anh nhắc: - Còn một người thứ ba nữa, nhưng bọn tôi đã chôn đồng chí ấy trên đất Ba Lan rồi. Đồng chí ấy đã cùng bọn tôi dọn sạch đất nước Ba Lan khỏi bọn phát xít. - Anh thở dài, - Chiến tranh, một chuyện khủng khiếp. Nhưng mỗi đồng chí luôn luôn sẵn sàng hy sinh cho đồng đội. Ở thời kỳ khác cậu không bao giờ được thấy nhiều cái đẹp đẽ trong con người như vậy đâu.

Và thế là Zubov phải loại Chizhevsky ra khỏi cuộc tác chiến - loại một đồng chí dũng cảm ngoan cường vô hạn. Và trong khi các đồng chí của anh chiến đấu với bọn lính hộ vệ thì Chizhevsky sẽ phải làm một việc hoàn toàn hòa bình. Anh phải đi tìm bất kỳ người nào trong nhóm yêu nước Ba Lan mà tên khiêu khích Dushkevich đã bắt mối và chuyển cho họ những tài liệu mà Weiss đã đoạt được. Và khi họ làm quen với các tài liệu lộ trần mặt nạ tên phản quốc này, cần phải làm sao cho họ thấy rằng việc tấn công vào Heinrich Schwarzkopf do bọn phản gián Đức khêu gợi ra dùng làm lý do để tiến hành các vụ khủng bố hàng loạt.

Weiss không coi việc báo trước cho Zubov rằng anh sẽ luôn luôn ở bên cạnh Heinrich là cần thiết. Và nếu Chizhevsky không thể hoàn thành được nhiệm vụ và vụ mưu sát cuối cùng vẫn xảy ra thì Weiss cũng vẫn cứu Heinrich.

Anh không báo trước vì như Zubov đã hiểu: Weiss không có quyền tham gia vào các cuộc tác chiến, tuy nhiên nụ cười trộm hơn vẫn thoáng trên môi anh khi nghe Weiss chỉ thị về nhiệm vụ của Chizhevsky xong, Zubov nhận xét:

- Té ra, cậu hình như học toán học cao cấp, còn công việc của bọn mình thật đơn giản như hai lần hai là bốn.

Anh không báo trước còn là vì không muốn làm Zubov vất vả vì những lo lắng vô nghĩa lý, khi mà nhóm của Zubov đã bị yếu đi vì vắng mặt Chizhevsky, sẽ phải làm nhiệm vụ chiến đấu.

Và còn một nguyên nhân nữa. Lời báo trước như thế thật vang lên chẳng khác gì sự biện bạch cho Weiss. Người ta sẽ nói, mặc dù Weiss không tham gia chiến đấu nhưng nguy hiểm vẫn đến với anh không kém gì nguy hiểm của Zubov. Anh làm sao đoán được trước: khi nào và từ đâu sẽ diễn ra cuộc mưu sát Heinrich.

Tất nhiên cũng có thể gọi bảo vệ mặc thường phục đến và đảm bảo an toàn cho bản thân cùng Heinrich, nhưng khi đó những người yêu nước Ba Lan sẽ bị rơi vào ổ phục kích.

Weiss suy tính nát óc để thoát ra khỏi tình trạng phức tạp. Hay thử thuyết phục Heinrich để Heinrich không ra khỏi phòng ở khách sạn? Không được, bây giờ Heinrich đang căng thẳng đầu óc và sẽ không muốn ngồi cùng nhóm với Weiss. Đúng hơn là Heinrich sẽ coi trọng nhóm đã cùng anh ta đến đây để thanh tra “Ban tham mưu Valia”. Cùng với các đồng nghiệp Berlin của mình, Heinrich sẽ say sưa như cũ, làm ồn ã trong các tiệm rượu, tiệm ăn, nơi mà Heinrich rất dễ bị ám sát.

Dọa dẫm Dietrich và bắt hãn hoãn việc ám sát cũng không nên: điều đó có nghĩa như khai báo cho phản gián Đức bắn giết những người Ba Lan bị Dushkevich khiêu khích.

Lúc này số phận Weiss và Heinrich phụ thuộc vào chỗ Chizhevsky hoàn thành nhiệm vụ tới mức nào. Nhưng Weiss cũng coi việc báo trước cho Chizhevsky về vấn đề này là không cần thiết. Nếu trong các hoạt động của mình Chizhevsky nhận thức sâu sắc rằng nếu nhiệm vụ không hoàn thành sẽ gây đe dọa cho sinh mệnh nhiều người Ba Lan.

Weiss đến chỗ Heinrich trước giờ anh hứa sẽ đến thăm rất nhiều. Và anh được đón tiếp với thái độ rất ác cảm, có thể coi như đáng giận nếu ngay những lời đầu tiên Weiss không tước vũ khí của Heinrich bằng thái độ lãnh đạm mua chuộc của anh.

- Thế cậu cần gì? - Heinrich không hài lòng lâu bầu.

- Cần cậu, Heinrich ạ, - Mỉm cười, Weiss đáp và nói thêm, miệng mỉm cười đôn hậu. - Cậu hiểu không, rất nhớ cậu. - Và, đưa mắt sang chiếc bàn con với đủ đồ nhắm, nhìn viên đại tá Joachim von Salz ngồi trơ như đá trong thế kẻ cả bản tính, nhìn Angelika Bücher nửa nằm nửa ngồi hơi xa đó một chút trên chiếc ghế đu tay cầm cốc rượu đỏ ủ lên cho ấm, anh hỏi: - mình có thể ăn ở đây được chứ? - Và phàn nàn: - suốt ngày bận túi bụi, đói không chịu được.

Weiss hiểu ngay sự có mặt của anh trong phòng Heinrich vào lúc này thật không đúng ý với tất cả ba người. Và, vì hiểu thế anh đã

đưa ra một lý do không thể từ chối được cho sự có mặt của anh. Lễ nào lại có thể từ chối tiếp đón một người đang bị đói? Nếu thế thì quá bất lịch sự.

Nhã nhận chào các khách của Heinrich xong, như không nhìn thấy bộ mặt lạnh như tiền của viên đại tá và nét mặt tức giận của Angelika, Weiss lặng lẽ ngồi xuống bên bàn ăn và tập trung tư tưởng khiến cho chỉ một lát sau không tên nào để ý đến anh nữa.

Có thể, sự không chú ý này gắn liền với thái độ khinh bỉ Weiss. Nhưng thực ra, Weiss cũng phải nhờ vào chuyện đó. Vì anh đã đạt được điều anh muốn. Về mặt kiên trì, ý chí và tự chủ, anh đã thắng trong cuộc đấu nhỏ bé này.

Joachim von Salz nhả khói xì gà lia lịa, và tiếp tục câu chuyện bỏ dở vì sự xuất hiện của Weiss. Những lời nói khô khan, hình như nỗ lách tách khi thoát khỏi miệng tên đại tá.

- Phải, chúng ta, người Đức chúng ta là những nhà tư tưởng lãng mạn. Nhưng khác với mọi dân tộc, chúng ta được phú cho cái khả năng mù quáng làm người trung thành với lý tưởng mà tổ tiên đã đặt trước vào con tim khối óc chúng ta. Trước tiên là châu Âu, sau đó là cả thế giới. Đó là lý tưởng của chúng ta. Chúng ta phải nắm lấy cả thế giới vì sự giác ngộ dân tộc. Sứ mệnh lịch sử của chúng ta - thống trị các dân tộc khác.

Bạo lực, đó là biểu hiện của tự do tư tưởng của chúng ta và là phương pháp đạt mục đích. - Salz nói giọng rít lên: - sự sợ hãi kiểu thời cổ đại trước bạo lực trên cá nhân, trên nhiều dân tộc đã được chúng ta biến thành công cụ vạn năng. Sự sẵn sàng dũng cảm xông vào cái chết của người lính Đức bao gồm hai điểm. Nhận thức của người lính tuyệt đối tuân theo ý nghĩ cho rằng nếu lẩn tránh sự sẵn sàng này anh ta sẽ bị cái chết đe dọa. Và sự sợ hãi bị trừng phạt đã làm anh ta thoát khỏi tâm lý sợ cái chết. Cái sợ trước bạo lực đã sinh ra khả năng bạo lực như thế đấy. Dù sự tàn bạo có đáng ghét đối với bản chất chúng ta thế nào đi nữa, nó cũng phải tuân theo sự

cần thiết về nhân đạo: sự sợ hãi trước cái tàn bạo sẽ làm giảm bớt số lượng những người có thể trở thành vật hy sinh của sự trừng phạt tàn bạo...

Bất kỳ các biểu hiện độ lượng nào, - hẳn nói tiếp gần như bị mờ đi trong khói thuốc xì gà, - đối với bọn tội phạm quân sự đã bị kết án tử hình như chứng minh rằng chúng ta không có khả năng kiên quyết thủ tiêu tất cả những gì xa lạ với tinh thần chúng ta, những gì bị nhiễm độc xã hội của chủ nghĩa Marxist. Để kết thúc câu chuyện này, tôi xin nói với ông, thưa ông Schwarzkopf lịch thiệp, rằng tôi kiên quyết không đồng ý với ông...

Nhưng ngay khi đó Weiss ngắt lời hẳn. Anh dùng khăn tay lau miệng, cẩn thận gấp khăn lại và hỏi, mắt không thèm ngước lên:

- Thưa ngài đại tá, xin ngài thứ lỗi, phần nào tôi đã hiểu, theo các ý kiến của ngài thì người lính Đức dũng cảm nhất đồng thời cũng là tên hèn nhát nhất! Và chúng ta cần phải tàn bạo vì sợ hãi, để chính chúng ta không bị treo cổ vì tàn bạo chưa đủ mức. - Không chờ trả lời, Weiss ngả người trên ghế bành và xĩa răng bằng que diêm, nói với Heinrich: - Theo chương trình của ngài Joachim von Salz, cậu phải đi tới bước nhất thiết phải tham gia vào việc xử tử bọn nhân viên quân sự. Vì có thể cậu mới sẽ khẳng định được sự đúng đắn của những kết luận. Cậu hãy chấm dứt đời bọn bị phạm tội chỉ vì sợ làm kẻ bị kết án là tâm hồn yếu đuối? - Cứng cổ nhìn đôi mắt trắng dã của viên đại tá, Weiss nói: - Vấn đề sẽ thế nếu theo logic của ngài. - Nhếch mép cười. - Dù thế nào, logic đó cũng không cổ vũ tôi, mặc dù nó được thể hiện bằng những lời lẽ long trọng tới mức chúng như có thể là lời ca của sự nhút nhát.

- Ông thượng úy, ông mê ngủ rồi sao! - Bằng giọng trong cao von Salz gần như rít lên.

Weiss chồm dậy:

- Thưa ngài đại tá, theo ngành nghề của tôi, tôi có nhiệm vụ không được lãng quên bất kỳ điều gì làm nhục quân đội quốc xã dũng cảm.

Ấy thế mà ngài đã kết tội quân đội là nhút nhát.

Mặt tái xanh, von Salz nói với Heinrich:

- Thưa ngài Heinrich Schwarzkopf, ông ta xuyên tạc ý nghĩa lời nói của tôi. Ngài đừng từ chối khẳng định ý nghĩa đó ngay bây giờ chứ?

- Thôi đi, Weiss, - Heinrich nói. - Cậu chẳng hiểu rõ ràng đại tá đã trình bày các tư tưởng quốc xã thực chỉ ở dạng nói toạc ra thôi là gì?

- Tôi cho rằng. - Weiss vẫn giữ quan điểm của mình. - Chính ngài đại tá đã làm chuyện thừa.

Angelika chen vào:

- Ông Weiss, xin hãy nghe tôi, không nên nghi ngờ như vậy, - đưa tay ra: - Vì tôi với ông chẳng là bạn cả đó sao?

- Thưa tiểu thư, vì tiểu thư, - Weiss rất lịch thiệp, - tôi xin nhận là đã nóng nảy.

- Thế chứ, ông thật là đáng yêu biết bao! - Angelika nhìn viên đại tá vẻ dò hỏi, rồi nhắc: - có lẽ ông muốn nghỉ ngơi đôi chút?

Khi cửa khép lại phía sau Angelika và von Salz, Heinrich vui vẻ hỏi:

- Cậu cố tình gây ra toàn bộ chuyện đó à?

- Có thể, - Weiss đáp không dứt khoát và hỏi lại: - Cậu thực sự thấy buồn nôn vì sự thành thật của lão hay đó chỉ là do tôi cảm thấy?

- Không, không phải cảm thấy. Lão ta tranh cãi với tôi. Tôi nói rằng kiên quyết từ chối có mặt trong lúc xử bắn.

- Thế sao cậu đón tôi với thái độ không nồng nhiệt như vậy? Cậu cần phải cảm ơn tôi đã giúp đỡ chân tình đi! Vì tôi đã giúp họ rời khỏi nơi đây.

Heinrich dăm chiêu nói:

- Nhưng không phải một mình lão ta nghĩ thế.

Ngừng một chút, Weiss nói:

- Cậu nghĩ sao, nếu để thi hành bản án sẽ gọi bọn tù binh ở trại đến làm đao phủ tình nguyện, vì bất kỳ tên Nga nào chả tình nguyện đồng ý?

- Còn phải nói.

- Thế nếu có những tên từ chối?

- Vì sao? Xử tử người Đức, đối với chúng thật vô cùng hả dạ còn gì!

- Thế bỗng nhiên, đáng lẽ phải xử tử những tội phạm Đức chúng sẽ có ý định cứu thì sao?

- Chuyện đó không thể tin được.

- Nhưng mà chính bốn tên Đức này đã từ chối tham gia xử tử tù binh Nga!

- Tôi thật muốn biết cái gì chỉ huy chúng.

- Thế nếu như cậu biết được?

- Thì sao... - Heinrich buồn rầu thốt lên: - Chắc rằng, lời nói của họ có lẽ sẽ thuyết phục được tôi về mặt gì đó.

- Và khi đó?

- Khi đó, có thể, tôi sẽ tin rằng ở Đức có những người Đức khác.

- Và cậu cũng sẽ trở thành người Đức khác chứ?

- Thành người mà cậu, là một sĩ quan tình báo, cậu coi là nghĩa vụ của bản thân gắn liền với bốn người Đức này...

- Trong trường hợp đó, tôi có thể sẽ quên rằng tôi là người của ngành tình báo. - Weiss đồng ý nói.

- Vì bạn, cậu sẵn sàng gây tội lỗi trước quốc xã à?

- Thế tại sao lại không? - Weiss háng hái nói. - Cuối cùng thì tình bạn chân thành bao gồm ở chỗ không tiếc thân mình vì bạn.

- Kể cả khi bạn là kẻ phản bội?

- Phản bội ai? Thế bạn chẳng kết liên lại với những người Đức là gì?

- Nhưng những người Đức đó đã vi phạm nghĩa vụ quân nhân của họ.

- Nghĩa vụ làm tên đao phủ?

- Vi phạm kỷ luật quân nhân tạo điều kiện cho bọn Nga chiến thắng.

- Thế nếu như bọn Nga sẽ cứu bốn tên Đức này khỏi án tử hình, chúng sẽ như giúp cho Đức chiến thắng Liên Xô chắc? - Weiss hỏi.

- Để cho bọn Nga cứu chúng? Điều đó thật quá viễn vông tới mức sau khi nghe báo tin này cậu phải bắn tự sát hoặc...

- "Hoặc" cái gì?

- Cậu này lạ thật? Nói toàn chuyện vớ vẩn...

- Tôi nhắc lại, - nhìn chăm chăm vào mắt Heinrich, Weiss nói: - nếu như điều đó xảy ra, và bọn Nga cứu thoát được những tên Đức bị kết án tử hình, và cậu sẽ có khả năng gặp gỡ và nghe họ nói, thì lúc đó sao nào?

- Điều đó không thể có được.

- Tôi đề nghị cậu hãy nói, cậu sẽ hành động ra sao?
- Tôi sẽ gặp họ...
- Cậu hứa chứ?
- Cậu đòi hỏi tới mức tôi bắt đầu nghĩ người ta trao cho cậu nhiệm vụ kiểm tra tôi thì phải?
- Ai trao?
- Gestapo.
- Đâu có, - Weiss đăm chiêu kéo dài giọng, - cậu nói đúng. Thế này nhé, để cậu có cái bảo đảm, - anh nhìn đồng hồ. - Một giờ nữa, cậu gọi dây nói đến nhà tù và sẽ biết rằng bốn tên nhân viên quân sự Đức bị kết án tử hình đã trốn thoát.
- À, té ra cậu là một nhân viên tình báo hiểu biết rất nhiều. Nhưng tại sao lại hoãn lại? Bây giờ tôi sẽ gọi điện, và họ sẽ báo cho tôi về việc bọn này chạy trốn.
- Không, - Weiss nói, - còn sớm.
- Thế nếu tôi gọi điện ngay bây giờ?
- Thì họ không thoát được.
- Tức là nếu tôi không gọi điện thì tôi sẽ là tòng phạm của vụ chạy trốn?
- Cũng như là tôi thôi. - Weiss nói.
- Thế thì cậu chơi đùa tôi mãi làm gì? - Heinrich giận dữ nhăn mặt.
- Tôi nhắc trước: nếu trong vòng nửa giờ nữa cậu không gọi điện, - Weiss lạnh nhạt nói. - Cậu sẽ là tòng phạm việc bọn này chạy trốn.

- Thôi ta quên câu chuyện này đi... - Heinrich đề nghị. - Đúng là chúng ta không cần phải thử thách nhau như vậy. Tất cả đó chỉ là chuyện vớ vẩn.

- Không, tất cả đó là sự thật!

Heinrich nhoài người với chai cognac. Weiss giữ tay hắn lại:

- Không nên, tôi đề nghị cậu.

- Đúng, - Heinrich đồng ý. - Đánh nhau lúc này thật như là sự hèn nhất.

Heinrich đi đi lại lại trong phòng rồi dừng lại bên chiếc bàn con có để máy điện thoại. Mắt vẫn nhìn Weiss, anh ta cầm ống nói.

Tay Weiss đặt trên bao súng. Tiếp tục theo dõi Weiss bằng mắt, Heinrich quay số máy. Weiss đã nắm chặt súng lục và theo các con số mà Heinrich chọn, tay cầm súng của anh nâng cao dần.

- Angelika, - Heinrich nói qua ống nói, - làm ơn mời đại tá đến máy nói. - Và một phút sau sôi nổi tiếp tục. - Thừa ngài đại tá, tôi coi mình có trách nhiệm xin lỗi ngài. Bạn tôi tỏ ra thiếu lịch thiệp. Chỉ vì anh ấy say... Vâng, tất nhiên, rất tiếc... Không, anh ấy rất xấu hổ và đã bỏ đi ngay... Rất tốt, tôi cũng nghĩ thế: đúng là thượng úy Weiss quen với các hình thức diễn đạt tư tưởng của quốc trưởng đơn giản hơn... Vâng tất nhiên rồi. Xin hãy nhận lời cam đoan của tôi...

Đặt ống nói xuống, Heinrich vẻ chiến thắng và giễu cợt mỉm cười.

Weiss mặt tái nhợt, những giọt mồ hôi từ thái dương tuôn ra.

- Thế là bây giờ tôi đã tin cậu, - Heinrich nói. Giọng ngọt ngào hỏi: - Thế nào, Weiss, giết bạn cũ thật không đơn giản, đúng chứ? Mà cậu có thể đẩy thôi. Phải không?

- Rót vào đây cho tôi, Weiss hát đầu về phía chai cô nhắc.

- Tức là cậu thì có thể còn tôi thì không được? Thế không công bằng!

- Heinrich, cậu biết tôi bây giờ đang rất sung sướng thế nào không?

- Chứ sao nữa, không làm đổ máu bạn. Thời bây giờ đó là chuyện may hiếm có. - Heinrich tiến lại chỗ Weiss, ngồi xuống cạnh anh. - Ta hãy im lặng một lát. Tôi muốn tự phân tích để hiểu tất cả những gì vừa xảy ra. - Rồi châm thuốc hút, chân duỗi ra đặt lên một chiếc ghế đầu và mắt nhắm lại.

Hai người im lặng ngồi bất động như vậy cho tới lúc chuông điện thoại réo lên. Heinrich mở mắt và nhìn sang Weiss dò hỏi. Weiss nhìn đồng hồ.

- Lại nghe đi!

- Và cậu sẽ chĩa súng lục nhắm vào tôi ấy à?

- Bây giờ thì không.

Heinrich cầm ống nói, và theo mức độ anh ta nghe giọng nói của ai đó rất lo lắng âm ỉ trong máy, mặt Heinrich trở nên đanh lại và đồng thời bình tĩnh buồn rầu thế nào đó. Đặt ống nghe xuống, tuyên bố với Weiss:

- Xong! Cậu đúng!

- Còn cậu muốn hỏi tôi điều gì nữa không? - Weiss hỏi.

- Có thể chứ?

Weiss gật đầu.

- Tức là cậu cùng phái với những người Đức coi việc cứu nước Đức khỏi họa phát xít Hitler chỉ có thể là Hồng quân làm nổi thôi?

- Tôi cùng phái với những người Đức mà cậu cần phải trở thành. - Weiss nói.

- Cậu nghĩ rằng tôi sẽ có thể?

- Phải.

- Tạm thời thì, - Heinrich buồn bã nói. - Cậu đã cứu thoát tôi. Tôi đã định xoẹt một cái vãnh viển từ bỏ toàn bộ cái bản thủ này đi. Tôi vô cùng đơn độc Weiss ạ, đơn độc tới mức vô cùng tuyệt vọng. Tôi đã tự cảm thấy như một tù nhân bị giam hãm trong cái xác cá nhân, và để thoát ra...

- Thôi được, - Weiss ngắt lời Heinrich, - Bây giờ cậu cũng chưa được tự do đâu khi mà nước Đức còn chưa được giải phóng.

- Thế liệu có thể, chúng ta được tự do không?

- Cậu vừa mới không tin vào khả năng giải phóng bốn người Đức đó thôi. Và thế là họ đã được tự do rồi. Và chính những người đang chiến đấu cho nước Đức tự do đã giải phóng họ.

- Nhưng đó là người Nga đã lập ra tổ chức trong đám tù binh gọi tên là “nước Đức tự do”.

- Không phải người Nga lập ra tổ chức “Nước Đức tự do”, - Weiss phản đối. - Mà là những người Đức thoát khỏi quyền lực của phái Hitler đã lập nên với sự giúp đỡ của người Nga.

- Để dùng tổ chức người Đức này chiếm lấy nước Đức?

- Chẳng lẽ cậu cho rằng tôi giống tên đi xâm lược hay sao? - Weiss nhếch mép cười.

- Nhưng cậu không phải người Nga.

- Những người cộng sản, Heinrich ạ, bao giờ và ở thời đại nào cũng đấu tranh cho tự do và độc lập của người Đức.

- Cậu đã là cộng sản à?

- Nếu như nước Đức do những người cộng sản nắm chính quyền thì nước Xô Viết sẽ là người bạn lớn nhất của nước Đức.

- Ủ, có thể...- Heinrich đồng ý.

- Nhưng mà những người Bolshevik Nga vẫn là những người Bolshevik đã ký kết với Đức hiệp ước Rapalle và bằng hiệp ước này đã loại trừ Đức ra khỏi khối các cường quốc chiến thắng, - Weiss nhắc lại, - tức là, người Nga, cũng như trước kia, vẫn muốn cho nước Đức tự do, độc lập và tất nhiên xã hội chủ nghĩa.

- Chỉ có điều, cậu hãy biết. - Heinrich tức giận nói, - xin đừng ràng buộc tôi bằng các niềm tin này khác. Tôi đang muốn được tự do.

- Một mình?

- Rồi xem, - Heinrich trả lời lảng tránh. - Dù sao bây giờ tôi cũng đã không còn là loại trước kia tôi theo rồi. Cậu thấy thế đủ chưa?

Năm Mười Sáu

Cũng như mọi khi, sau chiến dịch tiến hành thắng lợi, Zubov làm việc rất hăng hái. Lần này anh được trao nhiệm vụ chỉ huy xây dựng các kho chứa sắt vụn.

Thực ra không cần phải xây dựng các kho mà chỉ cần gia cố nền sân ga nằm sát đường sắt là được. Zubov ủng hộ bản thiết kế của kiến trúc sư Rudolf Zaltsman, đại diện công ty Krupp và là cháu của một trong các giám đốc công ty. Zaltsman rất muốn xây dựng những công trình đồ sộ mái hình hộp và rất trang nghiêm theo kiểu quốc xã đệ tam. Thế là quyết định, nhưng việc này đòi hỏi nhiều thời gian, sức lao động bổ sung và các vật liệu xây dựng quý.

Bộ phận hành chính của Zubov đặt trên một chiếc xe goòng lợp mái, và anh chu du khắp các khu vực xây dựng không gặp cản trở gì để quát mắng bọn cấp dưới vì các sai sót của chúng dù nhỏ bé nhất.

Để đảm bảo chất lượng thi công, anh đã buộc bọn cấp dưới phải làm lại công việc đã làm xong một nửa, khẳng định rằng phải giữ uy tín kỹ thuật của Đức.

Zubov bận tới mức mãi chiều hôm sau chiến dịch Weiss mới gặp được anh.

Cũng như mỗi lần sau các cuộc đột kích thắng lợi, Zubov báo cáo với Weiss về chiến dịch được hoàn thành xuất sắc này một cách ngắn gọn về khoe khoang. Zubov muốn để Weiss tự gắng hỏi tỉ mỉ các vấn đề.

Nhưng Weiss, như để trả thù thái độ chiến thắng của Zubov đã tiếp nhận báo cáo quá ngắn gọn của Zubov như một việc gì đó được hoàn thành bình thường và không định hỏi han gì hơn nữa. Anh chỉ thành thạo hỏi, có nên dẫn Heinrich Schwarzkopf đến gặp những người Đức được giải phóng không và cuộc gặp gỡ này liệu có thể gây ảnh hưởng đến Heinrich theo phương hướng cần thiết không.

Zubov tức giận nói:

- Thì ra cậu cần những người Đức này chỉ như những người đối thoại với tên SS của cậu thôi à?

Weiss kìm mình trả lời:

- Nếu Heinrich đi với chúng ta, thì hãy coi điều đó tốt hơn tất cả những gì chúng ta đã làm ở đây.

Zubov nhếch mép cười chưa tin tưởng. Suy nghĩ xong anh cũng hứa là thu xếp tất cả, nhưng xin vài ngày để chuẩn bị. Khó khăn chủ yếu - như Zubov giải thích không phải ở chỗ tổ chức cuộc gặp gỡ, mà là cần phải làm sáng tỏ hơn nữa, những người Đức này có lợi cho cuộc nói chuyện với Heinrich hay không.

Còn vấn đề Chizhevsky đã hoàn thành nhiệm vụ của mình ra sao, Weiss hỏi Zubov rất kỹ càng. Thì ra, trong vấn đề này không phải mọi việc đều trôi chảy.

Chizhevsky đã bắt liên lạc với nhóm yêu nước Ba Lan, chuyển cho nhóm này các tài liệu chứng minh hùng hồn rằng tên Dushkevich vốn là tên khiêu khích lâu năm. Và cả nhóm đã tập trung lại, mọi người đi sâu hơn vào hoạt động bí mật. Nhưng việc ám sát Heinrich vẫn tiếp tục tiến hành, chỉ có thời hạn thì chậm lại thôi. Tức là tính mệnh của Heinrich vẫn trong vòng nguy hiểm như cũ. Và chính Weiss có lỗi trong vấn đề này, vì không coi việc nói tất cả cho Zubov biết là cần thiết.

Bây giờ thì Zubov hứa với Weiss sẽ làm tất cả để đẩy lùi nguy hiểm cho Heinrich. Anh đã thấy Weiss lo lắng như thế nào cho sinh mệnh Heinrich và tự nhiên anh thấy rất ghen tức. Còn chưa khi nào, kể cả những phút nguy hiểm chết người, Zubov cảm thấy Weiss xao xuyên tới mức này. Và lo lắng cho ai? Cho tên Đức này! Hắn là con người cần thiết và quan trọng thế nào cho công việc? Tức là Weiss gắn bó với Heinrich ngoài mọi cái ra còn bởi tình bạn nữa. Mà Zubov đã coi mình là người bạn chân chính duy nhất ở đây của Weiss. Sao lại như thế được. Té ra bây giờ anh chỉ là người cấp dưới, người thừa hành trách nhiệm không hơn không kém. Còn Weiss sẽ ở bên tên Đức này suốt thời gian nhàn rỗi, và có thể tên Đức này đối với Weiss sẽ có ý nghĩa lớn hơn và thậm chí làm được nhiều hơn cả Zubov nữa?

Qua sự thể hiện buồn rầu, chán nản trên nét mặt Zubov, Weiss nhạy bén nắm ngay được là câu chuyện này đã xúc phạm lòng tự ái của Zubov. Có cái gì đó hồn nhiên trong sự giận dữ của Zubov. Nhưng đồng thời lại cũng thực sự trong sạch. Những con người dũng cảm trước cái chết thường hay bị mất tự chủ khi cuộc sống đẩy họ va chạm với sự lạnh nhạt của lý trí, với sự tính toán vô tình. Weiss hiểu rất rõ điều đó. Anh nói với Zubov:

- Cậu hãy hiểu đúng về tôi. Heinrich là con người còn rất yếu đuối, cậu ta như đang lang thang trong mây mù, có thể đến với chúng ta, mà cũng có thể giống như chúng ta. Và tôi với cậu ta... quả thật, chỉ như với con bệnh đúng không?

- Thôi được, - Zubov buồn rầu đồng ý. - hãy chăm sóc...

Weiss đã nghĩ, giá có thể nhắc Zubov về Brigitte, nhưng anh kìm được vì sợ làm bạn giận. Vì đối với Zubov tất cả chuyện đó thật cũng đau khổ không bình thường.

Lúc chia tay, Zubov khuyên Weiss nên đưa Heinrich đi đâu đó vài ngày trong khi Chizhevsky lập lại được liên lạc với nhóm yêu nước Ba Lan.

Điều này rất hợp ý Weiss, hơn nữa anh còn phải hoàn thành nhiệm vụ trước đây của doctor von Kluge. Ngoài ra cũng không nên coi khinh các giấy tờ công tác - những cái cho các đặc quyền cơ bản. Chuyến đi công tác cũng đã cho Heinrich biết một mặt của sự buôn bán nô lệ rất tồi tệ, qua đó không những chỉ bọn chỉ huy SS, mà cả bọn trùm công nghiệp Đức và quan cấp quốc xã thu được những khoản lời không nhỏ.

Heinrich đồng ý ngay việc sẽ đi cùng Weiss, không thềm đề ý cả đến mục đích chuyến đi công tác của anh. Weiss quyết định tạm thời không nói đến mục đích này, hơn nữa Willie Schwarzkopf đã trao cho Heinrich nhiệm vụ kiểm tra xem bọn chỉ huy trại thi hành có kết quả ra sao lệnh nghiên cứu bản dự thảo điều lệ phương pháp luận đối với những nhân viên SS, nếu có khả năng sẽ phải đóng vai tù nhân và hòa mình vào trong tù nhân.

Khi Weiss hỏi Heinrich, ban chỉ huy SS cần gì đến việc này, Heinrich kinh tởm trả lời:

- Quỷ mà biết được chúng! Nhưng tôi không nghĩ rằng các nhân viên SS sẽ đâm đầu vào những việc như thế chỉ để khai báo tù nhân.

- Thế để làm gì?

- Thế cậu còn nhớ, von Salz đã hùng hồn biện bạch cho sức mạnh sợ hãi về xã hội với sự say mê thế nào chứ? - Heinrich nhắc lại. - Tôi nghĩ rằng, tất cả chỉ vì cái sợ hãi mệnh mông này cả.

- Tôi không hiểu cậu.

- Sao lại thế! Những kẻ bị cái sợ hãi đeo đuổi thì khao khát tránh khỏi nó, lẩn trốn ở đâu cũng được, dù cho ở trại tập trung, trong vai tù nhân. Thế cũng là sự thoát khỏi trừng phạt. - Rồi cười, hắn nói thêm: - Mới đây chú Willie có cho tôi xem ống thuốc độc. Lúc nào chú ấy cũng mang theo người để trong bật lửa. Chú ấy thường xuyên lo lắng sờ lên túi áo ngực, kiểm tra xem có quên bật lửa hay

không. Và khi sờ thấy, cậu hãy tin rằng mặt chú ấy trở nên ngang tàng, ló bịch.

- Chú cậu thực sự nghĩ đến chuyện tự sát chứ?

- Cậu nói lạ! Chú ấy là người ham sống đến kỳ lạ. Sao lại định tự sát được. Nhưng cái khả năng có thể phải tự sát vẫn ám ảnh chú ấy. Có thể thôi.

- Tức là, chú cậu nghĩ rằng chiến tranh đã thất bại rồi à?

- Đâu có, cậu nghĩ sai rồi! Chỉ vì chú ấy sợ rằng có kẻ nào đó vì làm lỗi gì sẽ phản bội và quốc trưởng sẽ ra lệnh giết chú ấy. Trong trường hợp thất bại quân sự, chú ấy cũng như nhiều người giữ các địa vị cao hơn và bằng chú ấy có khả năng thuận lợi khác.

- Như thế nào?

- Weiss, cậu thật quê mùa quá! - Heinrich nổi giận - Lẽ nào cậu không hiểu cái gì đã kêu gọi phần lớn những người đang đứng gần lại với quốc trưởng, thí dụ như khuyên can quốc trưởng đừng chiếm Thụy sĩ.

Weiss lắc đầu không hiểu.

- Trời, - Heinrich thốt lên - Vì ở nước trung lập này có những nhà băng kếch sù, và mỗi người quan trọng lớn nhỏ ở quốc xã đều có ở đó các khoản tiền góp bí mật, phòng ngừa mọi trường hợp của cuộc sống. Hiểu chưa? Không, - Heinrich nhắc lại, dù sao cậu cũng thật quê mùa.

- Thì tất nhiên. Tôi thật muốn được đến Berlin ít lâu. Berlin - đó là thành phố tôi mơ ước.

- Thôi được. - Heinrich hứa - Sẽ có lúc tôi đưa cậu đi xem Berlin.

- Khi nào chiến tranh chấm dứt à?

- Thế cậu vội lắm à?

- Dù sao thì tôi cũng không muốn lại phải xa cậu. - Weiss chân thành nói.

- Tôi cũng thế. - Heinrich nén mình nói.

Và lại bắt đầu chuyển đi các trại tập trung. Đây là những trại trẻ em đặc biệt hoặc những loại trong đó trẻ em và người lớn bị giam lẫn với nhau.

Weiss không thương tiếc đưa Heinrich đi theo quỹ đạo chuyển công cán của anh, bắt Heinrich làm kẻ chứng kiến cái thủ tục tàn bạo, kinh khủng gắn liền với sự kiểm tra và chọn lọc để xuất khẩu hàng trăm trẻ em đã gầy khô đi như những bộ xương. Họ hàng thân thuộc chuộc lại chúng...

Những trẻ em nhiều lần bị mất máu vì những cuộc rút máu chết người, uể oải, thờ ơ với tất cả mọi cái. Khi có mặt các ngài sĩ quan, trẻ em bèn hỏi: "Sao, đưa chúng tôi vào phòng hơi ngạt chứ?" Khi hỏi như vậy, nét mặt chúng không cử động mà dửng dưng, vì trên đời này không gì còn có thể làm chúng sợ hãi nữa, chúng đã trải qua mọi cái khủng khiếp của trần gian và đã quen rồi như quen với các thầy chết sáng sáng chúng phải kéo lê từ các nhà giam ra.

Tất cả những cái đó đã tác động đến Heinrich mạnh khiến Weiss bắt đầu lo lắng như là trong cơn tuyệt vọng Heinrich sẽ tự tử hoặc bỗng nhiên ngã sấp lỵ vào bọn đại diện bảo vệ và chỉ huy ở đây đang cùng đi với hai người khắp trại giam.

Có một lối thoát... Sau khi đến trại tập trung tiếp theo, Weiss bèn bắt Heinrich ở lại khách sạn. Ở đó trong cảnh đơn độc Heinrich nốc rượu cho tới say không biết gì mới thôi.

Nhưng Weiss có thể làm gì được? Cần phải chấm dứt tất cả những gì liên quan tới chuyển đi công tác, thêm vào đó, ngoài trẻ em thuộc loại đem bán cho những người thân thích lợi dụng các đặc quyền

của mình, Weiss còn ghi vào danh sách đưa đi khỏi các trại nhiều trẻ trong số có thể còn cứu được.

Weiss cũng đã báo cho Zubov để Zubov kết hợp nhóm của anh với các nhà yêu nước Ba Lan chuẩn bị tấn công vào bọn áp tải đoàn tàu sẽ chở các trẻ em không có người thân thuộc. Weiss tập hợp các trẻ em này vào một khối riêng đồng nhất. Dự kiến rằng khi giải phóng được trẻ em sẽ để cho những người muốn nhận chúng làm con nuôi lấy chúng về nhà.

Chỉ sau khi báo bằng mật mã cho Zubov địa điểm đoàn xe lửa sẽ đỗ và thời gian đưa trẻ em lên các toa, Weiss mới có thể coi nhiệm vụ của anh đã hoàn thành. Thêm vào đó dưới hình thức nguyên tắc bí mật của công việc thương mại này của ngành SS anh đã bố trí không cho bọn bảo vệ vũ trang đi áp tải trẻ em mà để việc chăm sóc trẻ em lần này cho bọn vợ các tên chỉ huy trại, mặc dù phải nói rằng nhiều mục trong đám này cũng không chịu thua kém chồng chúng về mặt tàn bạo và tài sử dụng roi vọt và súng lục.

Trước lúc lên đường, Weiss rẽ vào khách sạn đón Heinrich và gặp Heinrich trong tâm trạng tuyệt vọng hết mức. Heinrich tuyên bố: hoặc là Weiss sẽ giúp anh ta chấm dứt toàn bộ cảnh khốn nạn đang làm trẻ em đau khổ này, hoặc là anh ta sẽ tự làm và nếu Weiss có ý định ngăn cản thì Heinrich sẽ bắn ngay.

- Được. - Weiss nói. - Tôi sẽ giúp cậu. Nhưng trước hết cậu hãy giúp sức cứu trẻ em đã.

- Bằng cách nào? - Heinrich quát. - Bằng cách nào?

- Cậu còn được vài ngày tự do nữa. Chỉ có điều đừng nóng nảy thôi. Tôi có các tài liệu về các người Ba Lan hoạt động bí mật. Hãy liên lạc với họ. Tôi sẽ dạy cậu cách tiến hành.

- Thế còn cậu?

- Không tham gia vào các vụ mạo hiểm phiêu lưu như thế này. Xin hãy bỏ qua cho. - Weiss lạnh nhạt nói. - Tôi không muốn bị Gestapo treo cổ.

- Đồ nhát!

- Đúng. - Weiss thừa nhận. - Mình không giấu cậu điều đó.

- Thế trước cậu nói gì với tôi? Thuyết phục điều gì?

- Cậu thấy không, - Weiss phân trần nói. - Có thái độ phê phán đối với những gì xảy ra xung quanh là một chuyện, còn quyết định đấu tranh công khai tức là vượt sang phía những kẻ chúng ta đang đấu tranh chống lại đó là chuyện khác.

- Té ra cậu như thế?

Weiss nhún vai. Anh không còn đủ sức để nói khác được. Một mối căm thù nhức nhối, mạnh mẽ day dứt, làm anh bất lực. Anh mệt mỏi vì những ngày đi xem các trại tới mức, hình như sự tự chủ đang từ bỏ anh.

Những tù nhân tí hon - thiếu niên và nhi đồng - đã mất đi ở trong trại giam khái niệm về một thế giới khác không giống cái thế giới mà chúng đang tồn tại trong đó.

Chúng đã quen với số phận của mình. Chúng biết đến lượt bạn nào của chúng bị đưa đi hay chở đi trong chiếc xe cút kít đến “khối nhà y tế” - phòng hơi ngạt có tường thu..., không cửa sổ và nền dốc bịt sắt tây, ở đây được gọi như thế.

Trước kia, khi chưa có phòng hơi ngạt và nhà thiêu xác, tù nhân bị bắn chết vào thứ tư và thứ sáu. Những hôm đó trẻ em tìm cách lẩn trốn và người lớn giúp các em trốn. Còn bây giờ, các lò thiêu người lát gạch chịu lửa làm việc liên tục suốt ngày đêm, trẻ em không thể lẩn trốn được nữa. Và các em cũng không trốn.

Mỗi tuần một lần, có ít nhất hai mươi em được đưa vào “khối nhà y tế”, đầu tiên là những em ốm đau, rồi đến quá gầy yếu, và nếu hai loại này không đủ, thì những em bị gắn giải vải vàng trên ngực áo biết rằng đã đến lượt chúng. Chúng biết trước điều đó rất lâu. Những em lớn tuổi giảng giải cho các em ít tuổi rằng tất cả mọi chuyện chỉ kéo dài trong khoảnh khắc và không lấy gì làm đau đớn - còn dễ chịu hơn, thí dụ như khi bị lấy máu. Chỉ cần chịu đựng đôi chút thôi, và sau đó sẽ không kinh khủng nữa vì rằng sẽ không còn gì nữa - không có trại giam, không có đói khổ, không bị roi vọt bện bằng dây điện, không còn gì!

Ở trong trại, trẻ em nói với nhau bằng một hỗn hợp kỳ lạ của các loại tiếng nói, và không ai - ngoài chúng ra - hiểu được.

- Thừa ông sĩ quan. - một khung xương người nhỏ bé mặt hốc hác kiểu người lớn và đôi mắt bình dị, trong sáng kiểu con trẻ, cao chừng một mét đề nghị. - Xin đừng đưa tôi vào phòng hơi ngạt hôm nay. - Và hứa hẹn. - Tôi có thể còn cho máu được. - Về thành thạo giải thích: - Lần trước máu không ra, nhưng làm sao tôi có thể có máu nếu như lũ chuột cống ăn hết khẩu phần của tôi?

Đó là em bé gái hay trai, Weiss không thể xác định được. Dấu hiệu duy nhất để có thể phân biệt được trẻ con với người lớn là vóc người chúng nhỏ bé, còn nét mặt của tất cả thì thật như nhau - già cỗi, khô héo, đờ đẫn như chiếc mặt nạ bằng thạch cao làm từ mẫu người chết.

Tên trung sĩ SS cung cấp kẹo cho Weiss để anh dễ dàng hỏi han trẻ em về quá khứ của chúng. Nhưng mỗi lần, khi Weiss đưa kẹo cho trẻ em chúng đều sợ hãi tránh ra và nét mặt chúng trở nên xám xanh. Có những em không thể đứng vững trước vỏ kẹo sáng loáng, dù sao cũng chưa dám bỏ kẹo vào mồm.

Weiss nghĩ rằng trẻ em không biết hoặc đã quên mất kẹo là gì rồi. Khi anh kiên trì bắt một em nhỏ nào đó phải ăn kẹo, thì một em cao lớn hơn, rồi tất cả ngoan ngoãn tuân theo và không hiểu vì sao

chúng nằm lăn ra đất. Mấy giây sau Weiss nghe thấy tiếng kêu gào kinh sợ: em bé này la lên là em được ăn loại thuốc độc tồi, tác động chậm và tức là, phải đau khổ lâu.

Weiss túm lấy một nắm kẹo trong hộp, lòng lộn bóc vỏ và bắt đầu nhai ngấu nghiến để cố gắng thuyết phục trẻ em rằng kẹo không tẩm thuốc độc. Nhưng em bé này vẫn không tin và tiếp tục kêu gào rằng em được ăn loại thuốc độc tồi.

Những em bé khác đứng bên lạng lẽ, bất động, và không em nào tỏ vẻ căm giận mà thậm chí không nhìn Weiss vẻ ngờ vực. Khi em bé nằm dưới đất đứng dậy thì trong đôi mắt em không còn gì ngoài vẻ ngạc nhiên vì vẫn còn sống và không đau khổ gì cả.

Không gì có thể truyền đạt được những cảm xúc của Weiss khi anh muốn cứu một ai đó trong số tù nhân, đã đi thăm các trại gọi là “trại thanh niên”. Hình như cơn động kinh lạng lẽ làm quẩn quại mọi tình cảm của anh, trừ lòng khát khao trả thù không gì thắng nổi.

Bộ quân phục thép bảo vệ Weiss thiêu đốt lòng anh. Anh không còn trí lực để làm gì, và bây giờ gần như không thể giao thiệp được với Heinrich - kẻ đang tuyệt vọng hết sức sau lần đầu tiên đến thăm các trại trẻ em, và bây giờ, trong tâm trạng say khướt đang lầu bầu chỉ mấy chữ thật ghê tởm thay con người - một sự ti tiện về bản chất của nó và sau việc này cần phải tiêu diệt hết con người trên trái đất như lũ côn trùng bần thỉu.

Weiss tước súng lục của Heinrich để hắn không tự tử hoặc bắn vào tên SS nào đầu tiên định lịch sự mời Heinrich đến chơi. Và khi đi, anh khóa trái cửa nhốt Heinrich trong phòng một mình với rượu trắng.

Belov không thể làm gì được với bản thân cả, và thỉnh thoảng anh thấy kỳ quặc như anh đang phát điên. Anh bắt được mình trong cảnh tượng gần như từ phía xa xa, rất chú ý, tò mò và khinh bỉ theo dõi Weiss, nghe giọng nói của Weiss đang bàn luận với bọn chỉ huy

trại về mọi chi tiết đưa trẻ em đi xa. Anh nghe thấy Weiss coi thường và kiêu ngạo nói:

- Thưa các ông, không nên tỏ ra ngu ngốc. Một nửa sẽ bị chết ngay trên đường đi. Tức là từ chỗ tính toán như vậy, cần phải tổng hợp số lượng gấp đôi. Tôi phỉ nhổ vào các bản hồ sơ! Tôi sẽ trao số lượng đầu người nhất định. Chứ sao? Thưa ông trung sĩ, ông cho rằng những con vật này còn nhờ được điều gì hả? Nếu vậy tôi dám đảm bảo với ông rằng, ông thích hợp với đơn vị SS tiền phương hơn là chức vụ hiện giờ đấy. Và tôi sẽ báo cáo về vấn đề này. Sao? Thế thì khá lắm! - Giọng ban ơn, Weiss nói: - Bây giờ, tôi tin rằng các ông đã hiểu các ông có hàng hóa gì rồi. - Và khuyên tỏ vẻ thân thiện: - Nhưng tôi thành thật nói, các ông đang tỏ ra hoang phí loại hàng này. Tôi khuyên hãy đo mức độ hăng hái của mình. Hôm qua người ta có thể thi hành kỷ luật các ông vì tính yếu đuối, còn hôm nay và ngày mai, có thể sẽ treo cổ vì các ông làm quốc xã mất một nguồn thu nhập mới. - Và Weiss nhạo báng tuyên bố: - À, các ông còn chưa biết sao? Mà bây giờ các ông không cần phải biết gì khác ngoài vấn đề là các ông không cần biết gì cả.

Và anh như từ một phía nhìn thấy con người này, Weiss. Nhưng đó không phải là con người, đó là hình nhân biết nói. Và bỗng nhiên anh có ý muốn thiết tha cho cái hình nhân này giơ tay lên, bàn tay đeo găng và cũng với nụ cười lộ bịch như vậy, xòe các ngón tay ra rồi điên cuồng, miết chặt chúng lại trên chiếc cổ gầy còm của tên trung sĩ. Và tuân theo ý chí của anh bàn tay hình nhân này giơ lên, nhưng bỗng nhiên đờ đi ở bên cổ tên trung sĩ, rồi Weiss nghe thấy giọng nói của mình không phục tùng Weiss, mà phục tùng động tác này.

- Thế nào, trung sĩ? Ông bằng lòng chứ? Bây giờ chuông gia súc của các ông rỗng không rồi. Chẳng bận bịu gì nữa.

Tên trung sĩ mỉm cười. Nhưng nụ cười này lập tức biến ngay đi khi Weiss hình nhân vừa cất giọng khô khan lạnh gáy:

- Cần nói thêm, hôm nay phải bắt đầu cho chúng ăn uống no nê. Nhưng phải sao cho không bị loạn tiêu hóa. Hãy lo cả việc ăn uống ở dọc đường. Trước khi đưa được chúng đến đoàn tàu ông sẽ chịu trách nhiệm về nạn dịch chứ không phải tôi.

Nheo mắt lại, Weiss hình nhân nói:

- Ngài Heinrich đã chú ý đến vấn đề ông nuôi béo lợn của mình bằng lương thực quy định cho các mục đích khác. Tôi sẽ lưu tâm giải quyết vấn đề ngài Heinrich quên điều này đi, tất nhiên, chỉ trong trường hợp nếu ông ấy hoàn thành tất cả những gì ta vừa thỏa thuận với nhau.

Weiss hình nhân bước về phía cổng trại có các tên hầu của bọn chỉ huy ở đây đi kèm. Trước lúc ngồi vào xe đưa tay ra cho tên trung sĩ, tay hình nhân đeo găng.

Cuối cùng thì còn lại một mình trên xe. Và ngay lúc này Weiss nọ như nuốt chửng Weiss kia. Bây giờ hai Weiss đã nhập làm một. Belov Weiss. Một thể trọn vẹn, thống nhất. Và bây giờ Weiss cuối cùng này không còn có thể sửng sốt và căm thù theo dõi Weiss hình nhân nữa.

Bây giờ, trong cảnh đơn độc kinh khủng, tách rời khỏi tất cả, Weiss có thực phải chịu đựng tất cả những gì Weiss hình nhân đã trông thấy. Vượt qua khổ ải để sự phân tách làm đôi này không lặp lại một lần nữa mặc dù nó có làm tâm hồn nhẹ nhõm, nhưng là sự hưởng lạc nguy hiểm.

Nếu như ở đây Weiss có thể hành động như Zubov đã hành động, hoạt động như thế thì anh đã tìm thấy được trong những hoạt động trực tiếp này một sự xoa dịu cứu chữa khỏi sức căng thẳng vượt quá sức người của trí lực, ý chí, thần kinh. Nhưng hoạt động trực tiếp với vũ khí trong tay lại là lĩnh vực cấm đối với anh. Anh đã mấy lần liều mạng rồi, do đó vi phạm trách nhiệm người tình báo của bản thân. Anh không có quyền hành động tiếp như thế.

Tuân theo sự tự nghiêm cấm này, anh phải từ bỏ đấu tranh bằng vũ khí trong tay. Từ bỏ để cho Alexander Belov trong bộ mặt Johann Weiss có thể hoàn thành nghĩa vụ cao cả đã trao cho anh trước nhân dân Xô Viết.

Alexander Belov cũng như nhiều bạn đồng tuổi với anh cảm thấy các kế hoạch năm năm xây dựng đất nước như một cuộc tấn công anh hùng. Nhân dân đã tấn công lớp vỏ các thời đại, và lớp vỏ này như được vỡ tung ra, để lộ các mục tiêu áp ủ hàng bao thế kỷ mà các lời của bài hát sau đây đã nói đến: “Ta sinh ra để biến chuyện thần thoại thành sự thật”. Vì thế tất cả những gì đã hình thành, tất cả những gì do bàn tay lao động của nhân dân tạo ra, thật đẹp như chuyện thần thoại.

Tốc độ nhanh mà nhân dân Xô Viết thúc đẩy pháo đài công nghiệp tiến lên đã làm Weiss sửng sốt không kém gì các bạn đồng tuổi của anh. Họ sốt ruột vì tin chắc rằng trong con người Xô Viết đã thể hiện các phẩm chất vốn chỉ có ở con người thế hệ tương lai cũng với tốc độ nhanh như vậy.

Với lòng dũng cảm hăng hái lớp người trẻ tuổi đã tìm ra các khả năng kiểm tra xem họ đã sẵn sàng làm con người của tương lai chưa. Họ muốn sống và làm việc trong những điều kiện khó khăn nhất, ở những nơi chiến trường của chủ nghĩa anh hùng rộng bao la, còn chủ nghĩa anh hùng của cái xảy ra hàng ngày lại được coi như một hiện tượng bình thường. Bất cứ sự lẩn tránh tấn công vào thời gian họ cũng đều coi như sự phản bội đối với con người của tương lai. Sự sốt ruột đã đề ra tính nghiêm khắc. Họ đòi hỏi rất cao ở bản thân. Họ coi bản thân là những con nợ của thế hệ đã phá vỡ vỏ ngoài của thế giới cũ cho họ, đã mở ra trước họ những viễn cảnh sáng lạn của tương lai.

Trong vấn đề anh sinh viên Alexander Belov trước ngày chiến tranh thế giới thứ hai bùng nổ đã sẵn sàng sung sướng từ bỏ trường đại học và vào học trường tình báo không có gì kỳ lạ, đặc biệt cả. Trở thành tình báo rồi, anh đã tin chắc chắn rằng sẽ không có gì làm anh

kinh sợ và nếu cần, anh sẽ không hề suy tính cống hiến cả sinh mệnh mình cho sự nghiệp anh đang phục vụ.

Nhưng thực ra cống hiến tính mạng còn chưa phải là cái khó khăn nhất. Giữ trọn được nó như một sở hữu quý giá, sở hữu của nhân dân chứ không phải của cá nhân mình còn khó khăn hơn rất nhiều.

Các đồng chí lớn tuổi của anh, được nhân dân trao cho quyền hành đã cử anh đi lập một chiến công còn khó khăn hơn: anh phải sống không như con người thật của mình, mà như con người mà nhân dân Xô Viết gọi đúng đắn là quái thai số một của chủ nghĩa đế quốc.

Nhưng, cũng như tất cả các bạn đồng tuổi của mình, Alexander Belov có khái niệm rất trừu tượng về cái quái thai này của chủ nghĩa đế quốc. Và khi các nhà tình báo bậc thầy có kinh nghiệm dạy anh phải biến dạng thành tên phát xít như thế nào, anh đã chú ý nghe và thi tất cả các môn cần thiết với lòng tự tin của một học viên xuất sắc, hiểu rõ rằng không phải tất cả các môn khoa học đều sẽ có ích cho anh trong cuộc sống. Quan trọng chỉ ở chỗ học qua khóa này, còn khi đi vào cái mê mông của cuộc sống sẽ cần đến cái khác. Nhưng đúng là cái gì, tất nhiên, Weiss không biết.

Và các thầy học của anh cũng không thể dạy cho biết cái khác này bằng cả kinh nghiệm và tài năng của bản thân.

Người tình báo già Baryshev đã lo ngại sự va chạm của anh đoàn viên Komsomol Belov với cái khác này hơn cả những thất bại chiến thuật, mặc dù bất kỳ thất bại nào trong chiến thuật cũng đều có thể là cái chết đối với người tình báo.

Baryshev biết đọc, nghiên cứu, tưởng tượng trong đầu óc thế nào là chủ nghĩa phát xít đó mới là một chuyện, nhưng mặt đối mặt, va chạm với chủ nghĩa phát xít lại là chuyện khác. Và không có loại thuốc tê này - loại thuốc có thể giữ gìn tâm hồn người tình báo khỏi bị đau khổ, tức giận, căm hờn khi mà anh, phục tùng nghĩa vụ của mình, sẽ có trách nhiệm lập một chiến công hy sinh của sự tự chủ. Không tham gia vào việc cứu thoát các nạn nhân của chủ nghĩa phát

xít đã biến thành tòng phạm tội lỗi chống lại các nạn nhân này - đó là điều kinh khủng nhất.

Baryshev hiểu điều này và đã có lần, ủng hộ Weiss khi anh đề nghị cho phép tiến hành các cuộc tác chiến của cá nhân rất mâu thuẫn với tinh thần và mục tiêu nhiệm vụ trực tiếp của anh.

- Phải, Belov còn chưa được rèn rũa thành một tình báo thực sự. - Baryshev đồng ý với đồng chí phản đối ông - Nhưng Belov sẽ thành người như vậy, nếu hiểu rằng mình còn chưa có được sức chịu đựng nhìn xa thấy rộng cần thiết đối với bản thân.

Người tình báo thực sự chiến thắng trong hàng loạt các trận chiến lớn, nhưng vì anh ta đã bắt đầu từ các cuộc tác chiến có ý nghĩa nhỏ bé. Cuộc chiến đấu lớn là tổng hợp các trận đánh, nhiều trận đánh mới rèn luyện nên. Nhưng nếu người tình báo lao vào trận đánh không đợi được tới lúc kẻ thù tiến lại khoảng cách thích hợp thì đó chỉ là vì thần kinh của anh ta không vững vàng, và điều đó không tốt. Tuy nhiên điều đó xảy ra cả với những chiến sĩ lão thành đã qua thử thách.

Weiss được bản mật mã của Baryshev qua liên lạc từ trước lúc anh nói chuyện nguy hiểm với Heinrich Schwarzkopf.

Baryshev sáng suốt nói đến cái chủ yếu.

“Tự làm tất cả. Vì ở đó cũng có người. Hãy tìm và thuyết phục Heinrich Schwarzkopf. Hãy tách ra khỏi Willie Schwarzkopf. Rudolf không muốn đi với bọn chúng và đã bị giết. Nếu con đi xa hơn cha, anh ta sẽ làm được ở đó nhiều hơn là đồng chí có thể làm. Đó, đồng chí sẽ làm sẽ là cái tốt nhất”.

Tức là Weiss phải đạt cho được để Heinrich trở thành bạn chiến đấu của anh.

Như đã rõ, thất bại của chiến dịch mùa đông và sự khước từ của Roosevelt và Churchill tiếp nhận đề nghị bí mật của các nhà ngoại

giao Đức về việc ký kết hòa ước tay đôi và về việc bắt đầu các hoạt động phối hợp chống Liên Xô đã làm cho một số viên hoạt động lớn của quốc xã bất mãn với Hitler. Những kẻ bất mãn này cho rằng Hitler có lỗi trong tất cả mọi việc, và nếu khử Hitler đi thì các đồng minh của Liên Xô sẽ đồng ý phục hồi lại việc đàm phán với Đức phát xít.

Liệu điều này có giải thích được lòng căm thù của Goering đối với Hitler hay không? Nhưng ý muốn tự sát của hắn có thể giải thích ở chỗ hắn đã vô ý buột miệng ở nơi nào đó về lòng căm thù của mình đối với Hitler và bây giờ đang sợ bị trừng phạt.

Dù tâm hồn Weiss có bị dày vò như thế nào vì những cái vừa xảy ra, vì không tin vào linh tính của mình và theo thói quen đã hình thành vững chắc, Weiss vẫn cẩn thận chia nhỏ ra và chỉnh lý lại tất cả những gì liên quan đến Heinrich.

Anh biết rằng ở nước Đức đang tồn tại “những cơ quan giáo dục” hoàn toàn thuận lợi, nơi mà sau cuộc khám nghiệm đó các phái viên của các nước bị chiếm đóng được đưa đến để “Đức hóa”. Trẻ em được giáo dục lòng khinh ghét dân tộc mình để sau này dùng các dấu hiệu dân tộc của mình, chúng có thể đột nhập vào mọi môi trường hoạt động của dân tộc mình.

Trong các trường này, bọn Đức giết chết mọi tâm hồn trẻ, biến chúng thành kẻ thù của các dân tộc mà máu của họ đã chảy trong cơ thể chúng. Những “vật giả” người này phải phục vụ cho những mục đích phá hoại cũng như các ngoại lệ giả tạo của nhiều nước được làm ra dưới sự kìm kẹp của SS ở trong khối nhà tối mật của Ravensbrück.

Một lần Weiss hỏi qua Heinrich là anh ta đã nghe nói đến các trường này hay chưa.

- Thì sao, chẳng lẽ có thể làm khác à? - Heinrich đăng trí đáp. - Nếu trong các trường học của Đức có trẻ em gốc dân tộc khác học, thì

tất nhiên, chúng sẽ nắm được các phong tục và nền văn hóa của người dạy chúng.

- Để chúng trở thành gián điệp, thành những kẻ phá hoại!

- Nhưng hình như cậu đang dạy cha anh chúng điều đó thôi - Heinrich nhận xét về giễu cợt.

•••

Nếu như Weiss có thể cùng với Zubov cứu được trẻ em khi các em được đưa đến đoàn xe lửa thì điều có làm nhẹ tâm hồn anh đôi chút. Nhưng cũng như lần trước, anh cần bản thân tham gia vào cuộc tác chiến này, làm mất khả năng bỏ bộ mặt của Weiss dù chỉ trong chốc lát.

Mùa đông này, khi được biết có một đoàn xe lửa chở trẻ em Do Thái rất nhỏ hai ba tuổi, không đủ quần áo và thiếu ăn uống trong thời gian dài đến Warsaw, phụ nữ Ba Lan lao vào bọn hộ tống, cướp lấy trẻ em mang đi, và nhiều phụ nữ đã hy sinh dưới làn đạn của bọn SS ở trên các tấm gỗ phủ băng ở sân ga.

Khi Zubov kể lại điều này với Weiss, môi anh run lên và vẻ mặt lo lắng, bất hạnh như một mình anh có lỗi trong cái chết của phụ nữ.

Trong cơn tức giận, Zubov đấm vào gò má mình và tàn bạo hứa hẹn với Weiss:

- Thôi được! Mình cũng sẽ tổ chức cho chúng, loạt súng chào như vậy...

Mấy ngày sau một đoàn tàu chở xăng đổ bên cạnh đoàn tàu chở đơn vị SS cấp tốc ra mặt trận bị nổ tung.

Gần như ngay lúc đó Zubov ngồi xe goòng của mình tới nơi xảy ra tai nạn và tham gia vào việc đưa các xác cháy nửa người từ dưới đồng sắt vụn ra.

Và khi đó khi Weiss gặp Zubov, giọng bằng lòng Zubov nói:

- Cái công việc như thế này cứ diễn ra thường xuyên hơn, thì cũng có thể sống với lương tâm thanh thản được đấy!

Và thế là Weiss chưa bao giờ cảm thấy phút thỏa mãn hạnh phúc tự do như thế này.

Thời gian cuối đây anh càng nghĩ nhiều hơn về vấn đề một người bạn chiến đấu xứng đáng lúc này cần cho anh như thế nào. Nếu như cùng hoạt động với anh là một người có các khả năng không kém anh mà còn hơn anh rất nhiều để đột nhập vào sâu các giới cầm quyền cho quốc xã, thì điều đó sẽ mang lại lợi ích thực sự lớn lao cho công việc.

Trên đường trở về Warsaw, Weiss chỉ nói được ít điều với Heinrich, Heinrich chán nản, sầu não. Có khả năng anh ta chỉ cảm thấy không vui sau cơn rượu đơn độc say khướt.

Mặt Heinrich hốc hác đi, mắt đỏ ngầu. Anh ta lại có cảm giác chán đời, thờ ơ với mọi thứ trên trái đất. Hắn liền yêu cầu Weiss cho xe phóng nhanh hơn.

- Đường nhựa trơn, nguy hiểm. Có thể bị tan xác.

- Thì cho như ta sẽ tan xác, tai nạn lớn lao làm sao! - Heinrich cầu nhàu nói, rồi có người lại, phàn nàn: - Toàn thân tôi như tấm bùn nhơ. Nhanh lên để về tắm một cái.

- Cậu muốn được sạch sẽ à? - Weiss hỏi.

- Tốt hơn hết bây giờ cậu đừng động đến tôi.

- Thôi được. - Weiss đồng ý và hỏi: - Nhưng cậu sẽ nói khi nào có thể động được đến cậu chứ?

- Sẽ nói. - Heinrich nhắm mắt, lâu bầu nói: - Giá bây giờ có thuốc ngủ để không còn gì nữa thì cũng không đến nỗi tồi.

Weiss nhớ lại trẻ em ở trại đã nói thế nào về phòng hơi ngạt: “Chịu đựng một chút và sau đó sẽ không còn gì nữa. Không còn gì?” Anh nhìn Heinrich đang nửa nằm nửa ngồi, đôi mắt nhắm lại. Không cảm thấy thương hại hay thông cảm, Weiss định tìm trên khuôn mặt bệnh với đôi mi mắt đen hay chớp và cặp môi khô nứt nẻ dù chỉ là dấu hiệu quyết tâm của ý chí, nhưng không tìm thấy. Đó là bộ mặt của một con người đã suy yếu, mất khả năng làm chủ bản thân, tuyệt vọng.

Và thế là Weiss quyết định đặt hy vọng vào con người này. Anh lái xe có suy tính và thận trọng chưa từng có. Và không phải do sợ tai nạn xe trên đường trơn vì mưa. Anh quyết định từ nay sẽ luôn luôn bảo vệ Heinrich. Đó là chiến thuật đúng đắn duy nhất, và anh phải nhẫn nại áp dụng nó để Heinrich hiểu cuộc sống có giá trị ra sao nếu cống hiến nó cho cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc mình.

Heinrich còn chưa kịp vào phòng riêng ở khách sạn Warsaw đã cau có tuyên bố rằng trước hết sẽ uống một liều nặng thuốc ngủ để ngủ quên đi.

Giọng Heinrich nói chứng minh rõ ràng rằng: sự có mặt của Weiss ở đây là không cần thiết.

Nhưng Weiss đã quyết định dứt khoát rằng cho tới lúc anh còn chưa nhận được tin về cuộc đàm phán của Chizhevsky với các nhà yêu nước Ba Lan thì anh sẽ không rời khỏi Heinrich. Anh nói:

- Cậu sẽ không phản đối nếu tôi ngủ trên chiếc đi văng này chứ? -
Và cởi quần áo ngoài ra như tin vào sự đồng ý của Heinrich.

- Hình như cậu cũng có phòng riêng cơ mà. - Heinrich lâu bầu nói.

Weiss không đáp. Anh chăm chú cởi giày và hình như bị thu hút vào công việc này tới mức không nghe thấy gì cả.

Khi Heinrich ra khỏi buồng tắm, anh ta nhìn Weiss. Đúng là Weiss đã ngủ.

Heinrich tắt đèn trần, bật đèn có che chao xanh dịu trên chiếc bàn đêm, ngả lưng xuống giường và châm thuốc hút.

Không một âm thanh lọt qua các cửa sổ mở cửa phòng: Thành phố khổng lồ trong đêm tối lặng lẽ như sa mạc.

Hai ý muốn đấu tranh trong lòng Heinrich, anh ta không biết thế nào thì tốt hơn: Rượu hay thuốc ngủ. Và khi ý muốn thứ nhất chiến thắng và Heinrich lết giày trong phòng, tiến lại phía tủ thức ăn chứa đầy rượu, bỗng nhiên giọng Weiss vang lên to và rõ ràng:

- Heinrich, không nên thế!

- Cậu sao, không ngủ à? Theo dõi tôi đấy hả?

- Tôi thực chỉ lo lắng cho cậu.

- Làm quái gì?

- Tôi cảm thấy cậu ở lại một mình sẽ buồn bực lắm.

- Đúng. - Heinrich yên tâm nói. - Nhưng trong trường hợp này ta cùng uống thôi.

- Để làm gì? Để không nghĩ đến những gì tôi với cậu đã thấy ở các trại tập trung, và giả vờ như tất cả những điều đó không có và không xảy ra ư?

- Cậu muốn gì ở tôi? - Heinrich thốt lên. - Muốn gì?

Weiss đứng lên lấy thuốc lá. Anh tiến lại bên Heinrich châm tiếp thuốc qua điếu thuốc Heinrich đang hút mắt tò mò nhìn bạn.

Mặt Heinrich quất lại vì cau có bệnh tật.

- Tôi biết, cậu đang khó ở.
- Sau khi uống say bao giờ tôi cũng khó ở.
- Không, không phải vì thế, - dừng lại một chút. - Cậu tin tôi chứ?
- Tôi bây giờ không tin ai cả, kể cả bản thân.

Weiss lại nằm xuống đi vắng.

- Tôi muốn đặt cho cậu một câu hỏi, Heinrich ạ. - im lặng hồi lâu, Weiss cất giọng. - Cậu nghĩ sao, nếu như bố cậu trở về Đức, liệu ông cụ có phục vụ Đảng quốc xã không?

Heinrich lặng lẽ uống rượu, lột giày bỏ tử thức ăn, nằm xuống và tắt đèn. Một lúc sau lại châm thuốc hút và bỗng nhiên thăm thì nói:

- Không!

Weiss không nói gì cả như không nghe thấy.

Heinrich chú ý nghe và nhắc lại:

- Không, bố tôi sẽ không phục vụ chúng. - Và hỏi: - Cậu ngủ rồi hả, Weiss?

Weiss vẫn không đáp. Bây giờ anh đã nghe thấy cái chủ yếu nhất. Câu trả lời của Heinrich đã làm anh tin tưởng, cổ vũ anh. Anh thật muốn vùng dậy khỏi đi vắng, tiến lại chỗ Heinrich, nói với Heinrich cuối cùng thật cởi mở, kể hết về sự thật về vụ ám sát bố Heinrich. Nhưng Weiss đã nén được. Anh muốn rằng sự tòng phạm của Willie Schwarzkopf trong hoạt động tội lỗi này không phải như cái chủ yếu cho Heinrich quyết định dứt khoát số phận của bản thân.

Giả vờ ngủ, Weiss nghe thấy rõ Heinrich dập tắt thuốc vào chiếc gạt tàn và rót nước vào cốc để uống thuốc ngủ, rồi nằm trần trọc mãi trước khi thiếp đi trong giấc ngủ nặng nề, lãng quên...

Năm Mười Bảy

Mãi mấy ngày sau Zubov mới trở về Warsaw. Anh rất xúc động, sung sướng. Đã cứu được trẻ em và phân chia về các gia đình Ba Lan. Nhưng cái đó chưa hết, trong cuộc tác chiến đã có nhiều người tình nguyện tham gia tới mức cần phải nghĩ tới việc thành lập đội du kích trong nhân dân địa phương.

Zubov cũng báo cho Weiss biết rằng việc giải phóng các nhân viên quân sự Đức bị kết án tử hình đã diễn ra không phải vô tầm tích. Gestapo và cảnh sát quân sự đã bắt nhiều binh lính Đức. Những tên này đã sừng sốt kể lại cuộc tấn công táo bạo, mặc dù chúng được lệnh tối nghiêm không nói một lời về vấn đề này.

Còn về công việc trao đổi cho Chizhevsky thì không phải mọi việc đều đơn giản như suy nghĩ ban đầu.

Té ra, một gián điệp Anh đã bắt liên lạc với những người Ba Lan mà tên Dushkevich đã tố giác Heinrich Schwarzkopf. Đúng ra theo sáng kiến của tên này, nhóm được hình thành gồm toàn trí thức Ba Lan yêu nước. Lòng căm thù bọn xâm lược đã thúc đẩy họ, nhưng họ không có kinh nghiệm hoạt động bí mật lẫn tài năng đấu tranh bằng vũ khí trong tay. Tên gián điệp Anh này tự nhận mình là người chỉ huy nhóm và sau khi nhận được của Chizhevsky các tài liệu chứng minh tên Dushkevich là kẻ khiêu khích và vụ ám sát Heinrich Schwarzkopf do tên này nghĩ ra mang đặc tính khiêu khích, hấn bèn giấu các bạn Ba Lan. Và, Chizhevsky tạm thời không thể làm gì được, vì nhóm này đã thay đổi địa điểm gặp và đã mất liên lạc với họ.

Suy tính toàn bộ các vấn đề này, Zubov và Weiss đi tới kết luận: tên gián điệp Anh đúng là được trao nhiệm vụ thành lập nhóm kháng chiến gồm những người có khả năng đấu tranh vũ trang kém nhất. Cái chết của họ như là hậu quả của mưu đồ thâm độc. Trước hết cái chết này như một sự cảnh cáo người Ba Lan, chỉ ra cái vô nghĩa lý của đấu tranh vũ trang chống bọn chiếm đóng. Ngoài ra, Gestapo sẽ như có lý do tiến hành các vụ bắt bớ hàng loạt trong giới trí thức Ba Lan, lừa vào trại tập trung các gia đình của hàng ngàn người trung thực không chịu phục vụ cho bọn đao phủ. Nhưng thế còn chưa hết. Vụ mưu sát sẽ nhằm vào cháu trai của một trong số các tay chân thân cận nhất của chính Himmler, và tên này có thể, sẽ ra lệnh áp dụng các biện pháp trừng phạt khồng lồ chống người Ba Lan, mà điều đó, tất nhiên, phục vụ lợi ích cho Dietrich. Từ lâu hắn vẫn mơ ước trở thành hoạt động của đội phản gián cực tình báo trong một chiến dịch phạm vi rộng lớn mà kết quả của nó, hắn sẽ có thể gửi báo cáo riêng về cho thủ tướng.

Weiss không loại trừ khả năng là tên gián điệp Anh này hoạt động với sự đồng ý của Dietrich, dưới sự kiểm tra của Cục tình báo Đức. Và trong bất kỳ trường hợp nào cũng có thể không nghi ngờ gì ở điểm: Dietrich đã qua Dushkevich chỉ rõ mặt Heinrich làm mục tiêu.

Sau khi trao đổi với Zubov, cân nhắc mọi khía cạnh, Weiss nói rằng cần phải trao nhiệm vụ bảo vệ Heinrich cho chính Chizhevsky. Dù thế nào, Chizhevsky cũng phải đi tìm những người Ba Lan có trong nhóm ít ỏi này, và anh ta biết mặt họ, và Chizhevsky sẽ đẩy lùi việc ám sát Heinrich dễ dàng hơn bất kỳ người nào khác.

Và quyết định như thế. Giải quyết xong việc này, Weiss hỏi, những người Đức được giải phóng hiện ra sao.

Zubov giải thích rằng anh ở trong nhóm bán yếm hộ về còn chưa kịp nói chuyện với ai trong họ cả, nhưng bây giờ nhất định sẽ tìm thì giờ nói chuyện.

- Bằng cách nào?

- Rất đơn giản, cũng như bất kỳ những người nào khác.

Weiss nhìn vào đôi mắt xanh xám, lóng lánh niềm vui của Zubov và không thể giữ được nụ cười. Nhưng bộ cho niềm vui sướng vô tư này của Zubov, đáng lẽ khiến trách Zubov về thái độ coi thường các nguyên tắc hoạt động bí mật thì anh lại hỏi:

- Thế sẽ ngồi xuống bên họ và nói chuyện chắc!

Biết rằng Weiss không tán thành ý kiến này, - nói rằng không tán thành còn nhẹ, - Zubov tránh trả lời thẳng.

- Cuộc tác chiến vừa rồi là một hoạt động xuất sắc của trí thông minh, - Zubov huênh hoang tuyên bố, - không ai động tay đến tên Gestapo nào. Chỉ bắt ngồi vào chiếc xe hòm kín thay tù nhân rồi khóa trái lại, có thể thôi. Ptashek ngồi cầm lái đánh xe chạy theo đường khác, thẳng đến chỗ cắt ngang đường sắt. Đợi tới lúc đoàn xe lửa chạy đến. Thế rồi cho đâm nhau. Còn anh ta cưỡi xe đạp mãi gần sáng mới về tới nơi. Anh ta báo cáo rằng cộng với tất cả chuyện đó còn thêm một đoàn xe chở quân lính nữa.

Weiss bình tĩnh lắng nghe những lời này vang lên như lời oán trách rằng anh đã bám chặt vào những chuyện nhỏ mọn.

- Thế đấy, - anh nói cương quyết, - cuối cùng thì cậu đã nghĩ ra chiến dịch, đã hoàn thành và bây giờ thì đang cho đầu óc nghỉ ngơi phải không?

- Đang nghỉ. - Zubov đồng ý.

- Để rơi vào chuyện vợ vẫn?

Zubov thờ dãi, rồi nói, mặt nhăn lại vẻ đáng thương:

- Cậu bảo “Hãy nói chuyện”, vì thế tôi mới đáp “Sẽ nói chuyện”. Thế mà trông mặt cậu thì hình như tôi có lỗi ở vấn đề gì đó.

- Đúng, có lỗi ở chỗ không biết giữ gìn bản thân! - Và không để cho Zubov thanh minh, Weiss ra lệnh: - Cậu hãy thu xếp cho những người Đức này vào đội xây dựng Todtites. Ở đó có Klaus, một chiến sĩ chống phát xít đáng tin cậy. Hãy để Klaus nói chuyện với họ.

- Đúng! - Zubov vui sướng đồng ý. - Klaus sẽ sờ tận gáy họ.

- Thế ai sẽ kể lại với tôi về buổi nói chuyện này?

- Thì tôi chứ ai! Klaus sẽ kể cho tôi nghe, và tôi kể cho cậu.

- Không. - Weiss phản đối. - Cần cho bản tin thật chính xác.

- Thế tôi không thể nhớ hết những gì Klaus nói cho tôi nghe hay sao? - Zubov ngạc nhiên.

- Cần sao cho ngay lúc nói chuyện, trừ Klaus, còn một người khác nữa có thể tổng hợp ý kiến về những người Đức này.

- Tức là để hai người nói chuyện với họ?

- Không phải thế, cứ để một mình Klaus nói chuyện. Nhưng phải có một người khác không trực tiếp tham gia buổi nói chuyện nhưng lại có thể phê phán một cách khách quan về họ từ bên ngoài. Nói và đồng thời quan sát rất khó.

- Thế thì được, tôi sẽ giúp đỡ, sẽ nghe xem họ nói chuyện ra sao.

- Cậu thì không nên.

- Tại sao?

- Bất kỳ ai trong số họ cũng có thể khai cậu.

- Khai ra nghĩa là thế nào khi tôi đã cứu họ? - Zubov tức giận.

- Zubov, cậu không làm việc ở hậu phương kẻ thù, mà chỉ huy tiểu đoàn ngoài mặt trận thì hơn.

- Thế ở đây tôi chiến đấu tòi hay sao? - Zubov bực mình.

- Sao, lại thế nữa! - Weiss đứng dậy. - Tôi trao cho cậu nhiệm vụ có mặt trong lúc nói chuyện, nhưng không một ai trong họ được nhìn thấy cậu.

- Xin chào! Thế tôi là người vô hình hay chẳng?

- Thôi được, - Weiss bực mình nhăn nhó. - Cứ coi là cậu sẽ ra lệnh để Klaus sẽ nói chuyện với họ bên kho tường gỗ, nơi chứa dụng cụ. Còn trong kho này sẽ có người nào đó và sẽ nghe hết buổi nói chuyện. Thế thì sao?

- Cạnh kho thì không nên. Tôi sẽ không phạm cái chuyện ngốc nghếch đó.

- Cậu hãy hiểu, - cuối cùng Weiss khấn khoản, - hãy cảm thấy sâu sắc đến hết cái độc hại nhất trong con người cậu, cái nguy hiểm nhất, tức là cậu không muốn sợ, mà chỉ vì nhút nhát.

- Tôi làm sao? Vô ý thức gì đó chẳng? - Zubov nổi giận.

- Thế đấy - Weiss nghiêm nghị nói. - Vì cậu biết rất rõ rằng cậu chỉ không liều mạng một mình cậu mà còn cả tôi và tất cả những người trong nhóm của cậu. Và dù cậu có hy sinh anh dũng thế nào đi nữa, cái chết của cậu đối với tất cả chúng tôi sẽ là sự phản bội. Vì rằng chúng sẽ không giết cậu như một người Đức mà là một tình báo chiến đấu Xô Viết và cậu sẽ kéo tất cả chúng tôi chết theo, hiểu chưa? Thêm vào đó, hãy xét xem: lúc đó Brigitte cũng sẽ bị treo cổ. Chúng treo cổ vì một sai lầm ngốc nghếch gì đó, loại thế... - Weiss chọc tức thêm: - "Tôi sẽ nói chuyện". Thế nếu một trong bốn người Đức được cứu sau này sẽ nghĩ lại chuyện hối hận và sẽ phản bội người cứu hẳn thì sao?

Zubov không nén được nụ cười mỉm.

- Đúng, ngay cả trong kinh thánh cũng ghi những sự kiện như vậy. Và do việc tôi không rút ra các bài học từ chữ thánh hiền, tôi cũng có thể bị sa lầy.

Weiss không tán thành lời bông đùa.

- Cậu hãy nhớ một điều nữa. Nếu cậu hy sinh, người khác sẽ phải đến thay thế chỗ cậu. Chắc cậu biết chuyện đó thật không đơn giản. Trong lúc việc đó diễn ra, nhiều người của chúng ta, quý giá hơn chúng ta rất nhiều, sẽ hy sinh. Và tôi với cậu sẽ có lỗi trong cái chết của họ.

- Rõ rồi, - cuối cùng Zubov buồn rầu đồng ý.

Weiss mỉm cười dịu giọng, anh phần khởi nói:

- Chỉ được sống có một lần, và thật mong muốn sống cho sáng khoái, biết suy nghĩ, đẹp đẽ. Muốn đóng một vai trò nổi tiếng, tự lập, có lợi, muốn làm nên lịch sử để các thế hệ mai sau không có quyền nói về mỗi người chúng ta: “Đó là chuyện nhỏ mọn”. Hoặc còn tồi tệ hơn...

- Ai nói thế? - Zubov khát khao hỏi.

- Chekhov.

- Thật tôi không ngờ!

- Tại sao?

- Thì ông ta vốn giản dị, nhiệt tình như vậy. - Và bỗng nhiên... Zubov bỗng lặng đi. - Thôi được, bây giờ như chơi cờ nhảy, - Zubov kiên quyết nói: - Tôi sẽ suy nghĩ trước ba nước tất cả các vấn đề.

Hai ngày sau Zubov báo tin tử mỉ cho Weiss về buổi nói chuyện của Klaus với những người Đức được giải thoát và về những cảm xúc của anh qua buổi nói chuyện đó.

Weiss cho rằng Hoenig thích hợp nhất trong bốn người này đối với việc gặp gỡ Heinrich.

Clemens Hoenig, một người chín chắn, ít nói, đã ngoài bốn mươi tuổi. Khi bãi chiến không chịu tham gia vào việc xử bắn tù binh Liên Xô, anh ta tính rằng những binh lính khác sẽ ủng hộ anh ta, nhưng tiếc rằng điều đó đã không xảy ra. Trong việc này anh ta tự kết tội mình: tức là đã tiến hành tuyên truyền chống phát xít không tích cực lắm trong tiểu đoàn, và vì thế hành động của anh ta không gây được hiệu quả như tính toán.

- Một người Đức nghiêm túc, - Zubov vẽ đồng tình kết luận sau khi kể lại lời Hoenig.

- Đúng, - Weiss đồng ý. - Không tìm được ra người khá hơn đâu. Và anh giải thích cặn kẽ cho Zubov, Klaus, như thay mặt Weiss sẽ phải trao nhiệm vụ gì cho Hoenig.

Cuộc gặp gỡ của Heinrich với Hoenig diễn ra vào ngày hôm sau, nhưng Weiss không có ý định hỏi Heinrich về cuộc gặp gỡ này. Về phần mình, Heinrich cũng không coi việc tâm sự với Weiss về các cảm xúc qua cuộc gặp gỡ này là cần thiết.

Mấy ngày sau Zubov báo tin rằng trong hòm thư mật do Hoenig đặt có các bản sao những tài liệu khá quý giá được Heinrich Schwarzkopf đặt vào.

Bây giờ thì Weiss coi có khả năng hỏi Heinrich xem Hoenig đã gây ra cho anh ta cảm xúc gì được rồi.

Heinrich đáp giọng nhanh nhẩu rằng nhóm du kích của kẻ địch đã cứu người Đức này. Đúng là Hoenig từ chối việc xử bắn các tù nhân không phải vì các lý do chính trị, mà chỉ vì các cảm xúc nhân đạo thôi.

Sự kín đáo bất ngờ này của Heinrich làm Weiss phấn khởi.

Và nói chung tác phong của Heinrich cũng thay đổi. Anh ta trở nên ít nói, hoàn toàn không rượng chề nữa, ngay cả ở tiệm ăn, xung quanh mình là các sĩ quan SS, chỉ rót nước suối vào cốc cho bản thân.

Một lần có một sĩ quan dám đùa tếu nhân chuyện này, Heinrich với thái độ ngạo mạn chết người, nhìn chăm chăm vào mặt tên đùa tếu và đã man hỏi xem câu đùa này có ám chỉ cả quốc trưởng không, vì quốc trưởng là mẫu mực cao nhất của sự điều độ, không uống gì cả, ngoài nước suối, khiến tên SS này sợ tái mặt và xin lỗi Heinrich mãi, về sợ hãi nhìn vào đôi mắt nghiêm khắc của Heinrich.

Lúc này, khi họ chỉ còn hai người với nhau ở trong phòng, vai trò của họ đã thay đổi: không còn phải chuyện Weiss hỏi gạn xem Heinrich nhìn thấy mục đích cuộc sống trong vấn đề gì mà là Heinrich kiên nhẫn hỏi Weiss về vấn đề này. Và nếu như trước đây Heinrich công phần lột mặt nạ những thói hư tật xấu của các người cầm quyền Berlin, thì bây giờ, khi Weiss định kể về tư cách của các sĩ quan cao cấp Cục tình báo, Heinrich đã ngắt lời anh, nhấn mạnh rằng, quốc xã không phải là thiên đường, mà là một quốc gia đã công khai tuyên bố bạo lực là học thuyết chính trị của mình. Và những kẻ được trao nhiệm vụ thi hành học thuyết này của quốc xã phải có thần kinh bền vững và bắp thịt cũng như vậy. Còn về mặt đạo đức và phong cách thì phải áp dụng những khái niệm này một cách vô đạo đức nhất vào những người đang giải phóng khoảng mênh mông của cuộc sống để thiết lập chế độ mới ở đó.

Weiss chú ý nghe lời lẽ văn hoa của Heinrich, sung sướng vì thấy bạn mình thay đổi nhanh kỳ lạ. Càng ngày Weiss càng kính trọng Heinrich hơn. Heinrich đã tỏ ra vô cùng thận trọng không muốn cãi mở ngay cả với Weiss là bạn thân. Trong con người Heinrich bây giờ cảm thấy có cái gì đó hoàn toàn khác, anh ta trở nên rất tập trung, có mục đích nhất định. Đã biến mất con người mềm yếu, dao động, đau khổ mà cách đây không lâu được gọi là Heinrich Schwarzkopf.

Weiss hài lòng nhận thấy rằng Heinrich như đang đi tách ra khỏi anh, đang bị thu hút vào “một nhiệm vụ tối mật của Berlin”, như Heinrich nói.

Nhưng rồi một hôm Zubov báo tin: Heinrich yêu cầu Hoenig tổ chức cho anh ta được gặp gỡ với chiến sĩ tình báo Xô Viết. Heinrich giải thích rằng anh ta có những tin tức rất quan trọng và cho rằng có khả năng chuyển chúng không qua gián tiếp một ai mà chỉ trao tận tay chiến sĩ tình báo Xô Viết.

- Được, - Weiss đồng ý. - Tôi sẽ gặp cậu ta. - Và nói địa điểm thích hợp nhất cho việc này.

- Thôi để tôi đi cho, - Zubov đề nghị. - Có thể cậu còn chưa nên lộ mình sớm quá. Chưa cần phải mạo hiểm tới mức đó.

- Cảm ơn.

- Về việc gì? - Zubov hỏi.

- Thì về tính cảnh giác.

- Nhưng tôi lo cho cậu.

- Còn tôi thì nghĩ, vì tất cả chúng ta.

- Cậu trêu chọc tôi làm gì vô ích. - Zubov giận dữ nói. Nhưng anh không biết giận lâu và lại khoe khoang: - Mà mới đây tôi cũng diễn thuyết trước đội Todtites chẳng kém gì quốc trưởng. - Rồi thú nhận: - Đúng là theo giấy cả. Toàn những đoạn trích dẫn. Nhưng lại theo đúng một hoàng đế kích động tất cả đến mức hoàn toàn ngốc nghếch.

- Khá lắm. - Weiss khen.

- Loại Blevotina thôi. - Zubov phỉ tay.

Hoening báo cho Heinrich ngày, giờ, địa điểm tình báo Xô Viết sẽ bắt liên lạc với nhóm Đức chống phát xít, kể cả khẩu lệnh và lời đáp.

Từ xa Weiss đã trông thấy Heinrich.

Bờ sông Vistula vắng vẻ. Mặc dù trời nắng, nóng, nhưng các bãi tắm chỉ có lính Đức. Những tên lớn tuổi nhất nhẩn nại ngồi câu cá.

Weiss đứng chống tay vào thành bờ sông và nhìn xuống mặt nước phủ váng dầu mazut xanh đỏ.

Khi Heinrich tiến lại gần, anh quay lại và mỉm cười.

Nhưng Heinrich không vui mừng vì buổi gặp mặt này. Nét mặt Heinrich lộ vẻ bức mình nhiều hơn là ngạc nhiên. Gật đầu rồi anh ta hỏi giọng bàng quan.

- Té ra cậu cũng là người thích không khí trong lành?

- Phải, - Weiss nói. - Trong thành phố quá bụi bặm và ngột ngạt. - Và bước đi bên cạnh Heinrich.

- Cậu đi đâu? - Heinrich hỏi, mắt nhìn quanh.

- Không chủ định, đến chỗ nào cậu muốn.

- Xin lỗi, - Heinrich nói, - nhưng đôi khi tôi thấy cần được yên tĩnh một mình.

- Nói cách khác, cậu đề nghị tôi bỏ đi?

- Cậu quá tinh ý đấy. - Heinrich nhếch mép cười.

Weiss đưa tay ra và thân ái cài chiếc cúc áo thứ ba kể từ trên xuống của Heinrich, sau đó cũng cài chiếc cúc đó trên áo mình, nói đầy đủ nghĩa:

- Hôm nay có lẽ tôi với cậu đều không cần thận.

Heinrich sững sốt nhìn chăm chăm vào Weiss.

- Nào. - Weiss ra lệnh.

- Ranh. - Heinrich lắp bắp như chiếc máy.

- Volga.

- Nhưng không thể có chuyện này. - Heinrich phản đối.

- Tại sao?

- Nhưng lẽ nào lại thế? Cậu... - và bỗng nhiên Heinrich hơi lão đảo.

- Thế nào, ta đã làm quen với nhau rồi chứ? Weiss đưa tay ra.

Heinrich do dự bắt tay Weiss.

- Dù sao chuyện này cũng khó tin, hoặc là...

- Tôi hiểu cậu. - Weiss nói. - Cần chứng cứ chứ?

Heinrich gật đầu.

Weiss đề nghị đi xuống dưới bờ sông và đi về phía chiếc thuyền, chỗ anh đã quan sát kỹ trước.

Thật khó tìm được địa điểm tốt hơn cho cuộc nói chuyện cởi mở này.

- Ngồi xuống. - Weiss chỉ cho Heinrich chiếc bè gỗ vỡ toác đã bị dây cáp thuyền cọ mòn trông giống như một cây nấm khổng lồ bị mục.

- Còn cậu?

- Đọc đi! - Weiss ra lệnh, tay trao cho Heinrich một tập giấy loại mỏng. Anh giải thích: - Đây là bản sao cuộc điều tra vụ ám sát Rudolf Schwarzkopf. Ở đây có các lời cung khai của Papke. Cậu

còn nhớ Papke chứ? Tôi đã tổ chức cho tên khốn kiếp này được quẳng sang bên đó qua mặt trận bằng cách nhảy dù, và người bên tôi đã tóm bắt ngay tại chỗ nhảy dù. Nhưng đối với các cơ quan điều tra Xô Viết, hẳn chỉ có ích như một tòng phạm của vụ ám sát một công dân Xô Viết là bố cậu.

- Bố tôi không phải là công dân Xô Viết.

- Ở đây có chụp lại bức thư của bố cậu, trong đó ông cụ báo cho chính phủ Latvia rằng đã quyết định nhập quốc tịch Liên Xô. Đọc đi.
- Weiss nhắc lại và thông cảm nói thêm - Tạm thời tôi để cậu yên một mình, nhưng vẫn ở bên thôi, đi dạo đôi phút dọc bờ sông. Khi nào đọc xong, chúng ta cùng đi dạo.

Heinrich không đáp. Mà say sưa dán mắt vào các tờ giấy mỏng lát phát trong gió sông.

Weiss từ từ đi trên các tấm đá lát bờ sông. Anh rất thương Heinrich. Anh hiểu rằng Heinrich rất đau khổ khi biết những chi tiết khủng khiếp về vụ sát hại bố anh được Papke khai báo tỉ mỉ cho người thẩm phán. Nhưng đồng thời Weiss cũng hiểu một điều khác: từ nay Heinrich sẽ vĩnh viễn và dứt khoát thoát khỏi ách độc hại kiểm chế của cái thế giới đã ve vãn anh bằng bàn tay của Willie Schwarzkopf, bàn tay của kẻ giết anh trai.

Thời gian trôi qua đã đủ để đọc xong tài liệu mà Heinrich vẫn chưa đến. Không đợi Heinrich nữa, Weiss trở lại, bước lên boong thuyền chòng chành.

Heinrich vẫn ngồi trên chiếc bè gỗ: mặt tái nhợt. Anh ta nhìn quanh, mắt long lanh khe khát:

- Tôi sẽ giết Willie!

- Cấm đấy! - Weiss đã cảm thấy trước rằng Heinrich sẽ nói đúng như thế, và anh đã nghĩ trước câu đáp. Anh nói thêm giọng cố gắng

ngghiêm trang: - Willie Schwarzkopf sẽ bị xét xử trong các cơ quan Xô Viết và Papke sẽ nhắc lại lời khai của hắn trước tòa.

- Bao giờ?

- Điều đó phụ thuộc một phần vào tôi với cậu.

- Tôi không hiểu, - Heinrich nổi giận. - Tại sao cậu giấu tôi tất cả cho đến tận bây giờ?

Weiss cũng đã đoán trước câu hỏi này của Heinrich từ lâu.

- Tôi muốn cậu tự đi đến chỗ quyết định cho bản thân. - Weiss nói. - Tự cậu thôi. Và không phải vì rằng Willie giết bố cậu. Cậu hãy hiểu vì sao Willie đã giết kỹ sư Rudolf Schwarzkopf, vì ông đã kìm hãm, cản trở bước đường công danh của Willie. Tôi muốn cậu tự đi đến chỗ quyết định cho bản thân chủ yếu vì cái thế giới này, thế giới của Willie và bọn đồng lõa của y trở nên thù địch đối với cậu. Nếu như cậu chỉ vì một lòng muốn trả thù mà đến với chúng tôi thì cậu được gì? Khi đó cậu sẽ là người thế nào? Sẽ chỉ là người thừa hành ý chí của tôi trong khuôn khổ những nhiệm vụ nhất định.

- Thế tôi phải là người ra sao?

- Là người hoạt động vì lợi ích của Tổ quốc mình do thám sâu các niềm tin của cá nhân.

- Và vì thế tôi phải giúp sức để phá tan nước Đức?

- Để giải phóng nhân dân Đức. - Weiss sửa lại. - Với sự giúp đỡ của chúng tôi.

- Còn sau đó? Sau đó những người chiến thắng sẽ buộc dân Đức theo ý họ?

- Sau đó nhân dân Đức sẽ tự thể hiện nguyện vọng của mình. Nhà nước Xô Viết sẽ tiếp nhận vô điều kiện quyết định của chính quyền

nhân dân.

Heinrich nghe, mắt mò mẫm nhìn. Ngắt lời Weiss, Heinrich khát khao hỏi:

- Nhưng từ trước chiến tranh cậu đã chạy sang phía Liên Xô vì rằng cậu là cộng sản à?

- Tôi là người Nga. - Weiss đáp.

Heinrich vùng đứng lên khỏi bè gỗ.

- Điều đó không đúng sự thật!

Weiss luống cuống:

- “Không đúng sự thật” nghĩa là thế nào?

- Sau khi ở Berlin đến gặp cậu, tôi đã là một sĩ quan SS, ấy thế mà cậu vẫn đón tiếp tôi như một người bạn cũ và sung sướng về tôi. Cậu đã chân thành sung sướng. Tôi biết, rất chân thành.

- Đúng thế!

- Sao lại có thể như thế được? Tôi là kẻ thù của cậu, tôi là người Đức, một tên SS còn cậu là người Nga, là cộng sản và bồng nhiên...

- Nhưng tôi vốn quý cậu như một người bạn từ lâu, và biết rằng trong con người cậu còn nhiều cái tốt. Cái không thể nào tha thứ được đối với người tình báo Xô Viết là không biết nhìn thấy một con người trong kẻ thù. Cậu biết mô hình tượng trưng của những người tình báo thế nào không?

Heinrich lắc đầu không biết.

- Trên đó là lá chắn và thanh kiếm. - Weiss nói. - Và nghĩa vụ của chúng tôi, dù có ở đâu đi nữa, cũng phải dùng lá chắn này che đỡ cho con người, cứu con người khỏi hành động tào bạo.

- Tức là bây giờ cậu đang che lá chắn Xô Viết tốt đẹp này lên đầu tôi chứ gì?

- Không, - Weiss nói: - Chính tụi cậu bây giờ đã nắm trong tay cả lá chắn và thanh kiếm.

- Thôi được. - Heinrich đồng ý. Và vẫn phàn nàn: - Nhưng dù sao tôi vẫn khó tin rằng cậu là người Nga.

- Nhưng nếu như tôi không phải là người Nga, mà là người Đức chống phát xít, đảng viên cộng sản, thì lẽ nào điều đó ảnh hưởng đến quyết định của cậu?

- Có lẽ không. - Heinrich dăm chiêu nói và kiên trì đề nghị: - Nhưng dù sao cậu cũng hãy giải thích, làm sao mà cậu có thể giả dạng tài tình như vậy? Điều đó khó tin lắm.

- Cậu biết không, - Weiss nói - hồi còn ngồi trên ghế trường trung học tôi đã tin rằng sau Liên Xô chúng tôi, nước đầu tiên ở châu Âu, nơi sẽ nổ ra cách mạng, là nước Đức. Tôi đã học tiếng Đức, đọc rất nhiều. Nước Đức như đã trở thành tình yêu của tôi. Và khi bọn phát xít lên nắm chính quyền, tôi đã muốn chiến đấu chống lại chúng cùng với nhân dân Đức. Và tôi dễ dàng tự cảm thấy như một người Đức. Nhưng không chỉ như một người Đức, mà là một trong số những người Đức được tôi kính yêu như các chiến sĩ cách mạng. Cái đau khổ nhất ở đây là mãi tôi chưa được gặp những người như vậy. Nhưng, cậu hiện thời, Cục tình báo Đức không phải là nơi có thể tìm thấy họ.

- Đúng - bỗng nhiên Heinrich nghiêm trang nói. - Cậu thực sự là người Nga.

- Tại sao mãi bây giờ cậu mới tin điều đó?

- Cậu thứ lỗi, nhưng chỉ người Nga mới có thể nói chuyện như vậy được.

- Cậu sao, không đồng ý với tôi à? - Weiss lo lắng hỏi.

- Tôi chỉ muốn nói rằng, chính cậu thực sự là người Nga. Cậu đã thổ lộ ngay tâm hồn cho tôi biết...

- Làm thế nào khác được? - Weiss ngạc nhiên. - Vì chúng ta từ nay sẽ bên nhau.

- Phải bên nhau. - Heinrich nói. Anh đứng dậy, xúc động đặt hai tay lên vai Weiss. - Tôi tin cậu. - Và yêu cầu ngay: - Nói tên thực của cậu đi!

- Cậu biết cho. - Weiss buồn rầu nói, - tôi không thể nói được khi chưa có phép chính thức. - Nhưng rồi hứa ngay: - Khi nào được phép tôi sẽ nói ngay.

- Đành vậy. - Heinrich đồng ý. - Tôi sẽ đợi, nhưng rất muốn cái lúc đó nhanh chóng đến hơn.

Weiss bước trước xuống bục bắc từ trên thuyền xuống bờ đất bùn.

- Chờ một tí. - Heinrich đề nghị.

Weiss dừng lại.

Heinrich nhìn Weiss vẻ tức giận, trong cái nhìn lộ vẻ thất vọng.

- Tôi đã đề nghị được gặp ở đây một người mà với người đó có cái quan trọng hơn cả sẽ là nhận một số bản tài liệu của tôi.

Weiss mỉm cười. Đúng là anh tràn đầy niềm sung sướng tự hào, niềm tự hào mà chỉ những người cứu sống được người khác đến mức quên hết mọi thứ trên đời mới cảm thấy.

- Ờ, cậu thật lạ! - Heinrich nói. - Một tâm hồn Nga nhạy cảm. - Nhún vai, cất giọng khác: - Tôi không hiểu. Lẽ nào đối với cậu, một tình báo Xô Viết, những điều tôi thú nhận lại quan trọng hơn cả những đức tin tức tôi có thể thông báo được cơ à? Người Nga kỳ lạ thật.

- Nói chung thì cậu nói đúng. - Weiss lấp bắp nói. - Tôi sung sướng, cậu hiểu không? - Và tuyên bố với niềm tin sắt đá - Nhưng vì cái chủ yếu nhất là cậu, là quyết định của cậu...

Họ lại quay xuống thuyền.

Khi chấm dứt công việc, Weiss đưa Heinrich lên tận xe của Heinrich đỗ ở bên bồn hoa.

Hai thanh niên nam nữ đang ngồi ôm nhau trên chiếc ghế sắt đó vội vã đứng dậy khi nhìn thấy Heinrich mở cửa xe. Người thanh niên một tay để trong túi đi lại phía xe, còn người thiếu nữ bỏ đứng ra sau một cái cây. Chizhevsky nhảy từ quây hàng gỗ ra, lao vào người thanh niên. Weiss kịp đá ngã Heinrich rồi ngã đè lên anh ta thì vừa đúng lúc mấy tiếng nổ lục đục lè tè vang lên như tiếng mở nút chai bia, - súng lục không kêu bắn ra như vậy.

Mảnh kính vỡ bắn tứ tung lên kêu choang một cái, sườn dốc xe bị bắn thủng kêu rít lên rồi tắt. Nằm che người cho Heinrich, Weiss liếc nhìn thấy người thanh niên này bị ngã rũ xuống vì cú đâm của Chizhevsky vào quai hàm. Chizhevsky lại chạy ngoằn ngoèo về phía cây mà thiếu nữ đang lẫn, nòng to khẩu súng lục có bộ phận giảm thanh chĩa vào Chizhevsky đặt lên tay co lại.

Weiss đếm tiếng nổ và khi theo việc tính toán anh biết trong ổ đạn chỉ còn lại một viên, anh chồm dậy, mở máy ô tô dùng hết sức ấn đầu Heinrich xuống bắt anh ta phải cúi người, và cho xe lao với tốc độ tối đa. Anh còn kịp nhìn thấy thiếu nữ nâng súng lên ngực và Chizhevsky giơ tay lên để đánh ra sao. Anh không nghe thấy tiếng súng câm. Tất cả bay nhảy trước mắt anh, đầu bị choáng đau không chịu nổi. Té ra như vậy. Tức là anh không đập đầu vào bọc xe như anh cảm thấy lúc ngã xuống để nằm che cho Heinrich. Đó là viên đạn từ cầu xe văng vào người anh. Trong khi sắp bị ngắt, Weiss còn dùng tàn lực của ý chí đập cần hãm phanh hết mức.

Weiss tỉnh lại trong phòng Heinrich. Và anh nghĩ ngay: Heinrich thật là thông minh, không chờ anh đến bệnh viện mà gọi bác sĩ tới khách sạn. Weiss vui sướng vì sự thận trọng này không kém gì khi biết vết thương của anh chỉ xoang thối. Đầu vẫn rất đau như cũ vì chấn thương.

Heinrich mắt rục sáng, sung sướng vì Weiss đã may mắn thoát chết, bèn hỏi:

- Hình như các cậu đã mong muốn cứu sinh mạng tôi phải không?

- Cậu nói làm gì?

- Tại sao thế? Chuyện thật quá cảm động.

- Cậu khá lắm vì đã không đưa tôi đến bệnh viện.

- Tôi chú ý một điểm, - Heinrich nói. - Trước hết tôi muốn cậu cho biết những nguyên nhân gì tí nữa thì tôi bị giết. Đúng là các bạn chiến đấu của cậu còn chưa biết rằng tôi xứng đáng với các dự kiến của cậu, và do không biết nên đã quyết định hành động với tôi như là tôi không xứng đáng với họ. - Lạnh lùng nói thêm: - Tuy nhiên sự tin cậy của cậu đối với tôi đã đặt trên sự đảm bảo của đạn súng lục. Tôi không phản đối. Chỉ nhận thấy rằng tất cả các cậu, những người làm các công việc loại này, có các phương tiện vạn năng.

- Không đúng! - Weiss nóng nảy đáp. - Không đúng!

Anh nói còn rất khó nhọc, mỗi âm thanh phát ra lại choáng vào đầu óc như một cú đấm nặng. Tuy nhiên, nén đau, anh vẫn kể tỉ mỉ và cặn kẽ cho Heinrich nghe toàn bộ câu chuyện ám hại do Dietrich bày ra để khiêu khích này.

Heinrich lắng nghe hết lời Weiss không ngắt giữa chừng rồi cất giọng trả thù tuyên bố rằng hôm nay Gestapo sẽ nói chuyện với Dietrich.

- Không được. - Weiss dứt khoát nói.

Anh muốn Heinrich sẽ gặp Landsdorff và kể cho lão nghe toàn bộ chi tiết vụ ám hại. Đồng thời không được đòi hỏi tiến hành điều tra hay trừng phạt Dietrich, dù bất kỳ trường hợp nào. Mà ngược lại Heinrich phải cho thêm vào câu chuyện đặc điểm yêu hòa bình nhất. Phải thuyết phục Landsdorff rằng Heinrich chỉ lưu ý tới vấn đề làm sao phối hợp tốt công việc của SS và Cục tình báo. Và nếu Landsdorff tin rằng, mặc dù bị ám hại, nguyện vọng kiên quyết nhất của Heinrich là củng cố vững chắc các mối quan hệ với nhân viên cục tình báo, và sẽ không báo cáo những việc vừa xảy ra về Berlin, khi đó có thể coi rằng Landsdorff đã cắn câu.

Heinrich thực hiện xuất sắc lời khuyên của Weiss. Tiếng đồn một tay vô công rồi nghề vô tư lự loại nhỏ, kẻ coi nhiệm vụ kiểm tra công việc của “Ban tham mưu Valia” chẳng kém gì sự trừng phạt vì không thật biết vâng lời lan ra. Vì thế, để lấy lại cảm tình của Willie Schwarzkopf - lúc này đối với Heinrich là quan trọng hơn cả - anh phải tìm mọi cách mang về Berlin bản báo cáo điều tra được soạn rất kỹ.

Buổi nói chuyện với Landsdorff đã gây được cảm xúc tốt đẹp nhất cho Landsdorff. Và khi Willie Schwarzkopf từ Berlin gọi điện cho lão để hỏi về kết quả của cháu trai, Landsdorff đã có ý khen ngợi rất tốt về Heinrich, tựa hồ như đó là người thân thuộc của lão.

Khi hai người gặp lại nhau, Landsdorff truyền đạt cho Heinrich biết buổi nói chuyện của lão với Willie Schwarzkopf và độ lượng nhận xét rằng trong buổi đàm thoại này lão đã hơi đề cao các mặt tốt của cháu trai Willie để củng cố vững chắc hơn nữa tình bạn giữa hai người.

Landsdorff cũng nói rằng Willie Schwarzkopf đã chuyển đến lão lời đề nghị của lý trưởng SS - tướng Walter Schellenberg, Cục trưởng cục sáu, lãnh đạo tình báo chính trị đối ngoại thuộc Tổng cục an ninh quốc xã. Cần phải tìm trong số các sĩ quan Cục tình báo một

thanh niên trẻ, khiêm tốn và có tài cho Schellenberg để trao các nhiệm vụ riêng.

- Lời đề nghị này là một sự chứng minh sự tin cậy rất lớn của lý trưởng đối với riêng cá nhân tôi - Landsdorff nhấn mạnh.

Heinrich hỏi:

- Thế ngài định chọn ai?

- Tôi cho rằng, chính lý trưởng sẽ nhận được trả lời cho câu hỏi này.

Nhếch mép cười, Heinrich cất giọng kính cẩn:

- Đề cử Johann Weiss có thể sẽ chứng minh sự sáng suốt của ngài. Và về vấn đề người đã cứu tôi thoát chết sẽ do chính ngài khen thưởng. Trong trường hợp này tôi có thể mãi mãi chôn vùi những ký ức về chuyện làm lẩn đáng buồn vừa qua.

Có lẽ chẳng cần sự giúp đỡ của Heinrich, Landsdorff cũng có thể đi tới kết luận này. Schellenberg cần một người không có họ hàng thân thuộc, không có các mối liên hệ bạn bè với nhân viên các ngành mật khác, không có cả sự quen thuộc với ai ở Berlin. Và về mặt này thì thật khó chọn được người khá hơn Weiss. Nhưng sự kiên gan hơi ngang tàng của cháu Willie Schwarzkopf tự nhiên gây nên sự giận dữ. Landsdorff không thể giấu được tình cảm này.

- Tôi không khuyên ông áp dụng các phương pháp mà chúng tôi đôi khi dùng cho các mục đích đặc biệt. - lão cất giọng không hài lòng - Tôi không cần lời khuyên mà hơn nữa những lời góp ý dưới sự đe dọa.

- Tại sao thế? - Heinrich chân thật kinh ngạc. - Tôi cảm thấy mình là người có nợ với Weiss. Rất tự nhiên là vì mất khả năng tỏ lòng biết ơn với anh ta, tôi sẽ đành phải thực hành nghĩa vụ không phải của cá nhân mà thuộc về công việc của tôi. Về Berlin tôi sẽ báo cáo việc sĩ quan khác của ngài - đại úy Dietrich đã đối xử không thân thiện

với tôi ra sao. Hơn nữa, ngài thế là cũng không định báo cáo hành động của ông ta về Berlin? Hay ngài đã quyết định giới thiệu ông ta cho lũ trưởng? Nếu thế thì ít ra cũng là chuyện đặc biệt.

Landsdorff cau có nói lâu bầu:

- Ông thật vô ích định gán cho tôi có thái độ thiên vị với ai tùy ý. Tôi hiểu rất rõ các lợi ích của công việc và chính tôi đã dự kiến dừng lại ở thượng úy Johann Weiss. Tôi cũng đã nhiều lần có nhận xét tốt về người sĩ quan trẻ này.

- Rất tốt, - Heinrich khẽ cúi đầu. - Tôi không một giây phút nào nghi ngờ sự sáng suốt của ngài cũng như cảm tình của ngài đối với cá nhân tôi.

Về tới khách sạn Heinrich đứng ở thế rất hùng dũng trước Weiss đang nằm trên giường và sôi nổi tuyên bố:

- Tôi hạ lệnh cho cậu qua mấy ngày nữa cùng tôi về Berlin. Cậu sẽ làm việc ở chỗ Schellenberg với tư cách quý biết là gì. Ngay cả Willie Schwarzkopf cũng phải lo ngại trước lão ta. Đó là một trong số những người nguy hiểm nhất ở quốc xã. Chính Himmler coi sự giao quyết của lão ta là vô địch và vì thế luôn giữ Schellenberg ở bên mình như một người bạn trung thành...

Theo lời khuyên của Landsdorff, Dietrich đã đến thăm Weiss. Hắn tỏ ra rất suồng sã. Hắn nói rằng đã hành động đúng khi bắn chết Dushkevich: tên này đã thú nhận rằng y làm việc cho cả tình báo Anh nữa.

Weiss nhắc:

- Từ lâu cả Steinglitz và ông đều đã rõ điều này rồi cơ mà.

- Dushkevich làm việc dưới sự kiểm soát của chúng tôi. Dietrich giải thích. - Nhưng khi hắn bắt đầu coi trọng phía bên kia hơn thì hắn nhận được cái mà hắn xứng đáng nhận. - Rồi nói thêm giọng quan

trọng, mắt tò mò nhìn vào mặt Weiss - Cũng như là những tên Ba Lan đã định ám hại bạn của ông.

Nét mặt Weiss trở nên bất động lạnh nhạt. Anh biết rằng Chizhevsky đã giúp đôi thanh niên nam nữ trốn thoát. Bây giờ họ đã ở chỗ an toàn, và cả nhóm của họ đã rút vào bí mật.

- Thế ông đối xử ra sao với tên gián điệp Anh đã bị bắt? - Weiss tò mò hỏi.

- Tạm thời tôi chưa làm gì được gì với tên này, - Dietrich lúng túng.

- Tôi sợ rằng Berlin sẽ không coi trọng sáng kiến của ông đối với bọn Ba Lan. Ông đã quá hấp tấp tàn sát chúng. Vì ở Berlin có thể coi việc xử bắn chúng chỉ như mưu kế của ông, như việc tránh xa công tác điều tra sự việc.

- Heinrich Schwarzkopf đã hứa không cho thêm phần quan trọng vào sự kiện này, - Dietrich nói.

- Nhưng xử bắn bọn họ tội phạm ám sát, chính ông đã cho thêm đặc điểm quan trọng vào vấn đề...

- Nói chung thì... - Dietrich nói lải nhải, - chúng tôi đã bắt một số tên Ba Lan, và tôi có thể giúp đỡ để bắt chúng...

- Tôi chân tình khuyên ông, - Weiss nói, - hãy thả những tên Ba Lan này ra vì chưa đủ chứng cứ. Ông đã làm lẫn trong toàn bộ câu chuyện này tới mức đầu ông có thể bay theo đầu bọn Ba Lan.

- Có thể, ông nói đúng. - Dietrich đồng ý. - Còn đối với tên gián điệp Anh. - Dietrich nhếch mép cười độ lượng, - thì ở đây, tôi quả quyết nói rằng ông ít nhất đã tỏ ra không hề biết một cách ngây thơ. - Và bằng giọng thẳng thắn nói: - Bọn Anh đã cung cấp vũ khí cho từng nhóm khủng bố. Nhưng đồng thời chúng lại mong muốn bọn Ba Lan ủng hộ chính phủ lưu vong của chúng hiện ở London. Mà chính phủ này, như ông đã rõ, luôn luôn tiến hành chính sách hữu nghị với

Đức. Để xác nhận, tôi xin nhắc ông rõ là không có sự tham gia của Churchill, chính phủ này cũng đã từ chối đề nghị của Liên Xô về việc ký kết hòa ước tương trợ lẫn nhau. Vì vậy tình báo Anh có hai chức năng. Một mặt nó tổ chức nhóm khủng bố ít người và với ý nghĩa này nó có nguy hiểm phần nào đối với chúng ta. Mặt khác, nó chống phong trào du kích nhân dân rộng lớn ở Ba Lan và từng điệp viên có những giúp đỡ quan trọng cho chúng ta khi truyền tin bằng vô tuyến điện cho London về các tổ chức quần chúng cụ thể mà không thêm dùng mật mã.

Dietrich im lặng ngả người trên lưng ghế và hỏi giọng chiến thắng:

- Ông bạn thân mến, tôi hy vọng bây giờ ông đã hiểu rằng một số bước đi của tôi không đến nỗi kỳ lạ như ông đã cảm thấy. - Và nói thêm giọng bậc thầy: - Churchill lúc nào cũng muốn thấy nước Đức hùng mạnh đủ để có thể tấn công Liên Xô, nhưng đồng thời lại không đủ mạnh để cạnh tranh với Anh trên thị trường thế giới. Các đặc điểm của tính chất hai mặt này cũng là bản chất hoạt động của tình báo Anh, những kẻ được đưa sang bên ta. Tất nhiên, hoạt động của bọn này mang cho chúng ta tổn hại gì đó, nhưng tổn hại này được đền bù lại hoàn toàn. Bởi vì bọn tình báo này kiên quyết chống những tên Ba Lan cho rằng cái nước Ba Lan mới nào đó phải đoàn kết với Liên Xô để đấu tranh chống Đức. Vì vậy tôi, một nhân viên phản gián, có trách nhiệm đối xử với các gián điệp Anh đặc biệt thận trọng. Và nếu như tôi có vội vã giải quyết định số phận của điệp viên Anh nào đó, phải mạo hiểm cá nhân thì tôi đảm bảo với ông, không một ai sẽ thêm ngó đến số phận của tôi.

Các tin tức mà Dietrich báo cáo có lợi cho Weiss. Và anh rất chân thành khen:

- Ông Dietrich, ông làm việc khôn khéo lắm.

Dietrich được Weiss phê bình và khuyến khích, đã bốc đồng thổ lộ với Weiss cho mãi tới lúc Heinrich vào.

Khi Dietrich đi khỏi, Heinrich trao đổi với Weiss các tin mới. Một tuần sau, cả hai sẽ phải ở Berlin, lệnh chuyển Weiss về ngành SD đã ký.

Tâm trạng Weiss chỉ còn là mong muốn cái tốt hơn, nhưng cả thời gian còn lại trước khi lên đường anh phải làm việc không nghỉ hầu như suốt ngày suốt đêm: cần phải chuyển “gia tài” của mình.

Weiss báo cáo về Trung tâm tất cả những gì anh đã làm được ở đây trong những ngày cuối này, và nhận được lời chúc mừng “thượng lộ bình an” về Berlin và cả nhiệm vụ mới gắn liền với sự thay đổi địa điểm.

Lúc chia tay, Zubov buồn rầu nói với Weiss:

- Tức là cậu bỏ tôi?

- Tôi cũng sẽ mồ côi, mồ cút! - Weiss mỉm cười.

- Thiếu cậu, tôi sẽ khó khăn đây. Đã quá quen với cậu rồi.

- Sẽ có đồng chí khác.

- Nghe đây, Zubov sôi nổi lên. - Thế nên tôi và Brigitte vù về Berlin thì sao? Thủ đô cơ mà.

- Nếu đồng chí này cho phép, - Weiss trả lời không chắc chắn lắm, - thì tôi sẽ sung sướng.

- Thế nếu không cho phép?

Weiss nhún vai.

- Thì, dù cho là đi nghỉ phép. - Zubov gạn hỏi.

- Thời chiến lấy đâu ra nghỉ phép.

- Nhưng bọn Đức có nghỉ phép mà ở đây tôi là người Đức.

- Cậu còn chưa Đức lắm. - Weiss nhếch mép cười.
- Thế nếu tôi có kỹ luật hơn, đủ mức, cậu nghĩ xem, có được phép không?
- Ai cho phép?
- Thì người của ta...
- Cậu cần phải giữ mình. - Weiss đề nghị.
- Tất nhiên. - Zubov nói, - như một bằng chứng vật chất của sức sống hiếm có...

Weiss rất luyện tiếc từ già Warsaw. Đất nước Ba Lan, mặc dù đầy bọn Đức, nhưng gần gũi với tâm hồn trong nhiều cái. Ở đây anh nghe mọi người nói tiếng Ba Lan, tiếng nói giống tiếng Nga, anh nhìn thấy những khuôn mặt của công nhân Ba Lan, cũng những khuôn mặt như của người Nga, nhất là đồng ruộng và rừng cây không khác gì đồng ruộng và rừng cây của tổ quốc anh. Và không biết bao nhiêu lần cái cảm giác gần gũi thân thuộc của nhân dân Ba Lan này đã giúp anh vượt qua sự thất vọng của cô đơn. Thật sung sướng hiểu rõ rằng trong trường hợp nào đó anh luôn luôn và chẳng cần cố gắng đặc biệt gì cũng sẽ tìm được ở đây chỗ ẩn náu và sự giúp đỡ. Và khi anh đi bộ trên đường phố Warsaw và bắt gặp các ánh mắt căm thù của người qua đường nhìn anh, trái tim anh rất hoan hỉ. Anh yêu thiết tha những con người này, những người căm thù anh - một tên xâm lược, Johann Weiss, và lòng căm thù của họ đã cổ vũ anh, giúp đỡ anh, vì họ mà anh luôn luôn làm Johann Weiss.

Nhưng anh không có quyền say đắm trong nỗi buồn mềm yếu của sự chia ly. Cần phải, hơn lúc nào hết, tập trung ý chí của mình lại. Anh biết: Berlin sẽ là thử thách chủ yếu nhất đối với anh, tất cả những gì xảy ra trước đây chỉ là sự mon men tiến tới thử thách này.

Năm Mười Tám

Nửa đêm thì hai người đến sân bay, và chỉ mới lóe ánh rạng đông, chiếc máy bay vận tải “Lufthansa” đã cất cánh. Lái chiếc máy bay này là những phụ nữ Đức còn trẻ, và trách nhiệm hoa tiêu cũng do một phụ nữ Đức đảm nhiệm, nhưng không còn trẻ, béo phì nộn. Tay áo mũ xắn lên, cổ áo không cài cúc để lộ chiếc cổ tròn trĩnh, có từng ngấn.

Máy bay bay thấp, chòng chành và mỗi khi bị hẫng, các loại gói bọc, bao đựng, ba lô lại lặn từ trên giá xuống.

Sau đó là vùng mây đen ẩm ướt và gần như tới Berlin thì bay trên sương mù của đêm lầy.

Trời mưa, không khí nồng nặc, khó thở, sặc mùi khét lẹt.

Ở cửa ra của sân bay, tất cả mọi người đều bị kiểm tra giấy tờ. Khi Weiss đưa giấy tờ của anh ra, tên SS trực ban nhìn vào một bản danh sách nào đó, rồi chuyển giấy chứng nhận của Weiss cho một tên còn trẻ mặc thường phục. Tên này đút giấy tờ vào túi, buông giọng nhát gừng:

- Đi theo tôi!

Weiss nhìn quanh.

Heinrich bắt được cái nhìn này, anh nói:

- Sau đây ta sẽ gặp nhau, - và qua cửa quay đi ra ngoài.

Weiss đi theo tên dẫn đường. Ở phòng chỉ huy trưởng, tên này chuyển giấy tờ của Weiss cho một tên khác lớn tuổi hơn, trán hói cao và cũng mặc thường phục. Tên hói chăm chú, cẩn thận xem xét giấy tờ, bằng con mắt lạnh nhạt, khám xét kiểm tra ảnh với mặt Weiss và sau đó đút giấy tờ vào túi trong áo vest của hắn. Hắn gật đầu và để cho Weiss đi lên phía trước ra lệnh: “Tiến thẳng”, “rẽ trái”. Họ đi vào một sân rộng.

- Xe số 1.732, - tên hói nói và đi theo Weiss cho tới lúc tìm ra chiếc xe mang số này đỗ ở trên sân rộng.

Weiss đưa tay định mở cửa xe, nhưng nó đã tự mở ra, một tên đẩy đà không cao lắm ra khỏi xe và nói:

- Lên xe!

Ngồi lên xe rồi, Weiss nhìn thấy trong xe còn có một tên nữa. Tên này từ phía bên kia lên xe và hạ lệnh ngay cho tên lái:

- Đi!

Và thế là Weiss bị ngồi ép giữa hai tên đồng hành ít nói và không để ý gì đến tiện nghi của Weiss.

Anh biết rằng Berlin có bị ném bom, nhưng vết tích của sự tàn phá không nhìn thấy. Thành phố khổng lồ là cái bia đạn quá lớn. Có thể chúng chờ anh đi theo các khu vực chưa bị tàn phá. Bọn cảnh sát nghe thấy tiếng còi nhát gừng của chiếc xe này bèn bắt các xe khác dừng lại, và chiếc xe lao trên các đường phố này với tốc độ nhanh như trên đường quốc lộ.

Thành phố nằm trên vùng bình nguyên bằng phẳng. Những nóc nhà lợp ngói, những khoảng trống phủ một màu cây lá xanh rục rịch, và lại những ngôi nhà đồ sộ đôi lúc làm nhớ lại những hầm chứa xác khổng lồ hoặc nhà táng bằng đá.

Thành phố này trông còn no đủ. Trong các quầy hàng lấp lánh những đồng giò, dăm bông, những chõng đồ hộp, mặc dù từ lâu nhân dân đã phải dùng phiếu mua hàng.

Trên bậc lên xuống của nhiều xe con đã đặt những thùng điều chế khí đốt trắng ngoài bằng một lớp sơn nhôm: tiết kiệm xăng.

Phần lớn khách bộ hành, kể cả trẻ em, đều mặc đồng phục không phải của quân đội, mà là của các tổ chức thường dân quân phiệt hóa gì đó.

Tường nhà dán đầy các khẩu hiệu bằng cao nhiều màu. Khắp nơi, không chỉ trong các quầy hàng, mà cả trên cửa sổ các nhà riêng đều treo ảnh quốc trưởng Hitler để một tay trên khóa thắt lưng, một tay giơ lên tựa hồ như định tóm lấy cái gì đó trên đầu mình. Tóc chải mượt, một mớ tóc trên trán lật sang bên trái trên lông mày lệch hẳn xuống.

Mắt hoa lên vì các tranh ảnh biểu ngữ. Đó là sự quảng cáo của quân đội quốc xã đệ tam.

Khi xe rẽ vào đại lộ Wilhelm và lao nhanh dọc các tòa nhà chính phủ, lại một lần nữa Weiss ngạc nhiên vì chúng giống các hầm nhà xác và nhà táng: những khối nhà thấp, đồ sộ với các ô vuông đen xám của khung cửa sổ nhỏ quá mức.

Weiss đã được biết nhiều về Berlin qua bản đồ, tranh ảnh sưu tầm và các phim đặc biệt, và anh chẳng phải khó khăn cũng xác định được xe chạy qua những đường phố nào. Bây giờ xe chạy trên quốc lộ Potsdam và đi về phía tây, đến khu Wannsee.

Trên đại lộ Bismarck, một phố chìm trong cây xanh - phố của những biệt thự, nhà lầu, xe bám còi ngắn, rồi rẽ vào chiếc cổng mở toang. Xả ga xong, xe dừng lại ở bên cửa vào ngôi nhà một tầng. Phía quá bên trong, giữa những cụm cây hoa tím còn hiện rõ hai ngôi nhà như thế này nữa.

Weiss xuống xe, nhìn quanh và nói với tên đồng hành người thấp đang đứng chờ ở bên cửa xe đã mở:

- Một địa điểm khá đây, vùng này gọi là gì?

- Ta đi vào thôi, - tên lùn này đề nghị thay cho câu đáp rồi đẩy cửa trắng vào ngôi nhà và chỉ chiếc ghế bành ở phòng đợi, đề nghị: - Xin mời ngồi!

Hắn bỏ đi đâu một lát rồi lại hiện ra cùng với lão già tóc bạc, khô khan, hồng hách. Rất lạ là bộ mặt này Weiss cảm thấy quen thuộc, nhưng bây giờ không có thì giờ nghĩ đến chuyện này. Lão già cầm lấy giấy tờ do tên lùn chuyển cho lão, rồi cũng chăm chú như những tên trước đây kiểm tra ảnh cùng các đặc điểm rồi cũng như tất cả bọn kia, lão cất vào túi áo vest của lão. Gật đầu cho phép tên lùn ra, rồi lão nói với Weiss giọng khô khan, rin rít:

- Đi lên gác, phòng của ông ở đó.

Căn phòng không rộng, kê đồ gỗ đơn giản và tiện lợi, rèm vải mỏng trắng nõn che các cửa sổ.

Lão già nói:

- Ông có thể gọi tôi là Franz.

Weiss tự giới thiệu:

- Johann Weiss.

- Không phải, - Lão già nghiêm giọng nói. - Không có Johann Weiss, mà là Peter Kraus. - Hắn hỏi: Ông nhớ rồi chứ: Peter Kraus? - Và ra lệnh: - Ông hãy đi tắm đi.

- Nếu vậy thì tôi rất muốn mang vali của tôi đến đây.

- Không được, - Franz nói. - Ông sẽ được cấp phát tất cả mọi thứ lấy ở kho của chúng tôi, tất cả mọi thứ cần thiết phù hợp với các thứ

có trong vali của ông.

Nhún vai, Weiss đi vào phòng tắm.

- Hãy cầm lấy áo choàng tắm. - lão già nhắc, tay chỉ vào chiếc tủ.

Lại bất ngờ bị đơn độc - chuyện kỳ quái thật! Bày ra các giả thuyết gì đó. Thật không có ý nghĩa gì. Phía trước là mọi cái không biết. Đòi hỏi ở anh sự cảnh giác rất cao, tập trung hết nghị lực của thần kinh. Còn bây giờ cần phải nghỉ ngơi để lấy sức. Weiss thích thú, không phải suy nghĩ gì, vũng vầy trong bể tắm.

Khi anh trở lại phòng riêng người khoác áo choàng tắm, quần phục đã không còn. Trên chiếc giá gỗ treo bộ quần áo xám sẫm hai đường viền, vải ca rô, còn trên móc cạnh cửa là chiếc áo mưa.

Tất cả những thứ khác nằm trong vali, nhưng không phải bằng da do anh mang theo về Berlin, mà bằng loại khác: vải phíp. Kẻ nào đó đã cẩn thận thay mỗi thứ của anh bằng một thứ khác giống như đúc, mặc dù không phải tất cả đều mới: có cả đồ cũ nữa.

“Công việc thì thô sơ, nhưng cẩn thận thì không phải bàn” - Weiss nghĩ thế và bắt đầu mặc quần áo, trong lòng ngạc nhiên vì độ chính xác về kích thước của tất cả các thứ quần áo, giày dép - tất cả đều vừa vặn.

Tất cả, bất kỳ cái vật vãnh nào cũng được thay thế với độ chính xác quá chi li, kể cả bao diêm với nhãn hiệu không quen thuộc cũng vẫn như cũ, được nhét đủ nửa bao thôi.

Người hầu gái có bộ mặt bất động mang khay thức ăn vào và lặng lẽ bày bữa ăn sáng ra hai chiếc đĩa. Và ngay lúc đó Franz hiện ra.

- Tôi sẽ cùng ăn với ông, - Hấn nói. Rồi vừa rót cà phê vừa tuyên bố: - Ta sẽ nói chuyện đôi chút để ông đỡ buồn.

Ngay mấy câu đầu đã rõ, đây không phải là buổi nói chuyện gì cả mà chỉ là một cuộc hỏi cung. Và Franz lái nó với một thứ tự máy móc như tất cả các cuộc hỏi cung khác.

- Ông Franz, xin nghe đây, - trong giọng nói của anh vang lên vẻ buồn rầu chán ngán! - nếu ở đây lại muốn lọc sàng tôi một lần nữa thì nên biết: tôi không còn là lính mới. Ở Cục tình báo chúng tôi làm việc khôn khéo hơn.

Franz cắn môi khô khan:

- Đừng vội, ông Peter, tất cả đều có lúc thôi. - Và đề nghị giọng cứng đơ: - Và thế là ông khẳng định rằng ở “Ban tham mưu Valia” mọi người thỏa mãn với công việc của ông.

- Tôi không khẳng định gì cả, - Weiss phản đối.

- Đúng hay không?

- Đúng.

- Làm sao ông có niềm tin sắt đá như vậy?

- Thì từ đây này, - Weiss đập lòng bàn tay vào ghế ngồi của mình: - Nếu không thì tôi đâu được ngồi ở đây, trên chiếc ghế này.

- Ông rất tự tin. Heinrich Schwarzkopf là bạn ông?

- Phải.

- Điều gì đã làm Heinrich có cảm tình với ông?

- Vì tôi bao giờ cũng nhớ tôi là ai, và không muốn kết bạn với những người có địa vị công tác cao hơn.

- Ấy thế mà ông lại tỏ ra hơi suồng sã với tôi, - Franz nhận xét.

- Tôi kính trọng tuổi tác của ông, nhưng phục tùng thì chỉ những người có cấp hiệu cao hơn tôi.

- Câu nói không sai, - Franz dăm chiêu kéo dài giọng. - Ông định tìm hiểu tôi là ai một cách không đến nỗi tôi.

- Ờ, ông thật là mầu mực! - Weiss chất phác đồng ý. - Chính tôi muốn biết điều đó.

Tia sáng lóe trong mắt Franz nói lên rằng Weiss đã sờ đúng chỗ yếu của lão. Người hơi nghiêng về phía lão già, anh hạ giọng nói về tin cậy:

- Tôi kính phục sự sáng suốt của ông.

- Ờ, ồ xin đừng quá đề cao, - Franz nói về hài lòng, hai đĩa mắt hiện rõ các nếp nhăn khô khan - dấu hiệu của nụ cười.

•••

Franz bắt đầu con đường đời của mình ở khách sạn “Adlon” làm chú bé điều khiển thang máy và đã phục vụ cho tới nay giữ chức rất cao: quản lý trưởng.

Đối với các nhân viên ngoại giao bí mật và công khai, gián điệp các ngành mật khác nhau khách sạn “Adlon” là công ty quốc tế có truyền thống. Ở đây chúng ký kết các hợp đồng với nhau: buôn bán các bí mật và tài liệu quốc gia, vạch mặt những tên hoạt động chính trị và quốc gia cả những chứng cứ ô nhục lẫn các khuynh hướng sai lệch đều có tác dụng. Giá cả được định đoạt tùy theo hoàn cảnh thế giới.

Cảnh sát mật của Đức không ngừng quan tâm đến sự an toàn cho các khách hàng của cái trạm trú chân kiểu mẫu của đủ loại gián điệp quốc tế này, cẩn thận theo dõi để không có hiện tượng vi phạm nghi thức và quy tắc lịch thiệp ở đây. Vì vậy mỗi nhân viên của khách sạn đều bị cảnh sát mật Đức kiểm tra rất nghiêm ngặt và là điệp viên của cảnh sát.

Khi dừng lại ở đây khách nước ngoài có thể hoàn toàn tin tưởng: vì khối nhân viên nhiều người và trình độ lành nghề cao của khách sạn sẽ bảo đảm cả tính mạng lẫn giấy tờ của khách khỏi sự tò mò của gián điệp mật các nước khác.

Còn chính tinh báo Đức thì bằng sự giúp đỡ của mình chúng bắt các khách hàng của “Adlon” phải nộp kiểu như thuế ngấm và vớ vẩn tế nhị, khôn khéo, chúng đi rất sâu vào các bí mật của khách hàng. Khối nhân viên được đào tạo rất chu đáo để làm công việc này của khách sạn có cả kỹ thuật chuyên môn riêng do các công ty “Philips”⁵⁶ và Telefunken sản xuất.

Ngôi nhà khách sạn “Adlon” nằm giữa cổng Brandenburg và văn phòng chính phủ quốc xã.

Để làm đầy kết của Đảng, ngài Ribbentrop lãnh đạo ban thế giới của Đảng xã hội dân tộc, lúc còn chưa lên nắm chính quyền, đôi khi đã buôn bán, qua các nhân vật đáng tin cậy ở khách sạn “Adlon” những bản sao các tài liệu quan trọng nhất của Bộ ngoại giao Đức có trong tay lão.

Franz nắm rất chắc các quy tắc phục vụ.

Trước hết là tính trung thực. Hắn đã nhiều lần chứng kiến sự mất tăm tích các nhân viên của khách sạn - những kẻ đã tăng khoản thu nhập riêng quá cao bằng cách giúp đỡ đặc biệt cho khách hàng nước ngoài nào đó. Mỗi tên nhân viên như vậy bỗng nhiên chết rất êm ả ở hầm nhà khách sạn - nơi chứa thực phẩm, và xác chết được chở đi bằng chiếc thùng sắt hình trụ đựng rác mang đổ ở đồng rác ngoài thành phố.

Sau đó là sự khiêm tốn. Nó hình thành cũng do các điều kiện như vậy. Khi tên nhân viên nào đó cúi rạp người chào ai trong bọn sen đầm mà dám mỉm cười thì hắn bị hình phạt trên ngay lập tức. Quy tắc của khách sạn đã lệnh cho mỗi nhân viên phục vụ không bao giờ

được nhấn mạnh sự quen thuộc của mình với những tên cao cấp hơn.

Kỹ thuật nhiếp ảnh, những chi tiết tế nhị của việc điều tra các đồ dùng hàng ngày của khách hàng, tài khám phá các bí mật ngay tận trong ổ máy đồng hồ đeo tay, nơi cất giấu bản sao tài liệu các loại và cả các sơ đồ những loại vũ khí mới nhất, công thức điều chế chất nổ vừa tìm ra hoặc các chất thay thế cho vật liệu chiến lược - tất cả những cái đó Franz nắm hoàn toàn chắc chắn. Và sau khi được giữ chức quản lý trưởng, hắn không chỉ với thái độ mến khách mê hồn tiếp từng khách hàng vào tu viện của những tên hoạt động nổi tiếng trong ngành mật, mà còn có thái độ đòi hỏi cao, quá khắc nghiệt chỉ huy khối nhân viên khách sạn - những kẻ được đào tạo nghiêm ngặt như lính, tàn bạo như bọn cướp, và khôn khéo như tên đánh bài tây.

Một hồi Baryshev đã dừng chân ở khách sạn “Adlon”.

Đồng chí nhã nhận cho phép Franz - lúc đó đang hy vọng tìm thấy trong các vali của đồng chí những bí mật và tài liệu cất giấu - có thể lục soát đồ đạc của đồng chí. Những tài liệu - vì chúng mà Baryshev đến đây - được cất trong quả lê bằng gỗ móc vào chiếc chìa khóa phòng đồng chí, và chìa khóa này cùng quả lê gỗ hàng ngày Franz vẫn nhận từ tay Baryshev, miệng mỉm cười nhã nhận. Đồng chí cũng biết rõ là ảnh nhân dạng các điệp viên mật dừng lại ở khách sạn. “Adlon” được giữ trong một chỗ, như trong quyển album, là xưởng riêng của khách sạn.

Trong số ảnh các điệp viên mật này có cả ảnh của chính Franz.

Một lần Baryshev cho Sasha Belov xem ảnh hắn, và để nhấn mạnh những đặc điểm xuất sắc của Franz như một tên mật thám, đồng chí nói:

- Hắn có hai mặt yếu: Thứ nhất: Trong trường hợp bị lật mặt nạ, hắn sợ mất chức vụ phát chết đi được, kèm theo là sợ mất mạng. Và thứ hai, tính hiếu danh ngấm ngấm, dày vò của một thiên tài chỉ điểm không được công nhận. Tôi có dịp được trò chuyện với hắn. Tôi bày

tỏ lòng hâm mộ của mình đối với một số tiểu thuyết trinh thám. Hấn đã tranh luận về ý kiến của tôi, nhằm mục đích đó hấn đưa ra một lý do vô cùng sắc sảo tới mức nó trở thành của quý nổi tiếng đối với tôi. Nắm được nhiều tiếng châu Âu, nhưng chưa bao giờ ra khỏi nước Đức. Berlin thì hấn chỉ biết theo cuốn sách chỉ đường - vì cả đời hấn đã trôi qua trong khách sạn. Hồi đó đại bản doanh của Hitler và bọn tay chân đóng ở trong khách sạn "Kaiserhof", và đôi khi Franz chuyển cho tôi một số "lời vu cáo" quan trọng. Vì nhân viên chỉ bị cấm nói với khách những gì liên quan đến khách hàng khác của "Adlon" mà thôi. Còn các vấn đề khác đều không bị cấm. Nhưng sau đó, khi tôi chuyển sang ở "Kaiserhof" và đôi khi có rẽ vào phòng nháy của "Adlon", về bị ức vì sự thay đổi này, Franz bèn không nhận mặt tôi nữa.

- Thế đồng chí đã được gặp mặt Hitler lần nào chưa?

- Thậm chí tôi còn nói chuyện với hấn nữa, - Baryshev nhếch mép cười.

- Bằng cách nào?

- Rất đơn giản. Mua cuốn "Mein Kampf" và khi Hitler cùng bày đao phủ của hấn đi qua phòng khách, tôi lễ phép đề nghị hấn cho xin chữ ký.

- Và hấn đồng ý?

- Chứ sao nữa! Một người ngoại quốc trong bộ quần áo đại lễ màu đen và bỗng nhiên đi học lời khoác lác của hấn. Hồi đó đây là chuyện hiếm có.

- Hấn nói gì với đồng chí?

- Với tôi điều quan trọng không phải hấn nói gì, mà là nói thế nào. Rất muốn làm sáng tỏ một loại tâm lý, khả năng lô gích và sự suy nghĩ có thứ tự.

- Và rồi sao?

- Không cân bằng về tâm trạng, đầu óc quá thiển cận, tự say sưa, có khuynh hướng tàn bạo vốn là bản tính hay đa nghi và kích động một cách bệnh tật. Tất cả những điều đó bây giờ không còn mới mẻ gì.

Weiss nhớ lại câu chuyện kể này của Baryshev, và nhìn vào mặt Franz, anh sung sướng nhận ra những nét quen thuộc với anh qua tấm ảnh. Ảnh chụp đã lâu, và trong ảnh Franz trẻ hơn nhiều.

Cũng ngày hôm đó Weiss phải đi khám sức khỏe. Nhưng đúng là bác sĩ lại ít chú ý nhất đến sức khỏe của anh.

Sau khi đề nghị Weiss cởi quần áo ngoài, bác sĩ tiến lại bên anh và bắt đầu đọc cho tên giúp việc ghi ký hiệu của mình những ý kiến về cơ thể học với độ tỉ mỉ như mô tả các vấn đề gì đó.

Từ chỗ tên bác sĩ thứ nhất anh chuyển sang tên thứ hai. Lần này việc khám xét chiếm nhiều thời gian hơn và gây nên không ít sự lo lắng. Khám ở dưới hầm nhà nay đã biến thành chỗ tránh bom. Sau khi bảo Weiss ngồi xuống ghế, trước hết bác sĩ đề nghị Weiss đọc một trang giấy đánh máy có nhiều chữ số và tên gọi, còn hẳn thì đứng ở sau lưng anh. Weiss còn chưa kịp đọc hết, tên bác sĩ đã bắt thành linh bắn súng lục ngay trên đầu anh và đồng thời hát chiếc ghế anh ngồi ra. Rồi yêu cầu Weiss nhắc lại tất cả những gì vừa đọc. Sau khi chăm chú nghe mạch tim đập qua tay Weiss, hẳn sừng sốt:

- Kỳ lạ thật! - Hẳn thốt lên. - Trí nhớ và sự tự chủ của ông mới kỳ lạ làm sao!

Tất cả chuyện này đã giúp Weiss đi tới các kết luận nhất định. Trước đây anh đã khôn khéo gợi cho Steinglitz nhắc lại hồi ức về vấn đề trước khi Hitler lên cầm quyền các điệp viên bị kiểm tra ra sao trong lúc tuyển lựa vào các trường tình báo cao cấp.

Thì ra kỹ thuật thử thách vẫn như cũ.

Sau đó bác sĩ tiêm vào bắp chân Weiss. Mặc dù cái đau nhói buốt đã làm các bắp cơ chân của anh giật lên tới mức muốn la hét lên, anh vẫn nén đau, đọc thành tiếng một bài báo mà tên bác sĩ vừa đưa cho anh.

Tên này dăm chiêu nhìn đồng hồ. Còn khi Weiss cảm thấy đau quá mức, đầu anh muốn vỡ tung ra, tên bác sĩ bèn cúi người và tiêm thêm vào hai chân, thế là hết đau ngay.

Rõ ràng là kính trọng Weiss, tên bác sĩ khuyến khích nói:

- Nếu như ông có bị rơi vào tay người khác, tôi tin rằng trong lúc hồi cung ông sẽ đủ tự chủ để chỉ cho các tin tức thật - những loại mà kẻ địch đã rõ.

- Tôi không có ý định đầu hàng sống. - Weiss kiêu căng tuyên bố.

- Điều đó sẽ giúp ông thoát khỏi cảnh tra tấn nếu như ông bị lâm vào cảnh khó khăn. Thế là ông sẽ giấu được những tin tức quan trọng nhất mà kẻ địch chưa biết. Và trong trường hợp khác, nhất định chúng sẽ moi được ở ông bằng tra tấn kéo dài. - Hấn cất giọng bậc thầy: - Bất kỳ ai cũng có giới hạn chịu đựng nhất định, dù cho có cứng rắn và được tôi luyện thế nào đi nữa, - Im lặng một chút rồi nói nốt: - Tất nhiên, nếu chính bản chất sẽ không lo lắng đến anh ta và không làm mất lý trí của anh ta.

Bọn Gestapo của Himmler đã nhiều lần tóm được các điệp viên nước ngoài của Ribbentrop khi bọn này đến Berlin với các tài liệu rất quan trọng. Bọn điệp viên này bị khử sau khi phải khai tất cả những gì có thể, còn tin tức đoạt được thì bọn Gestapo tự coi là của chúng. Cũng do đó mà biến mất một số điệp viên loại lớn của Cục tình báo Đức, và sau đó không phải Canaris mà là Himmler báo cáo với quốc trưởng về các tài liệu mà chỉ những điệp viên bị mất tích này của Canaris mới có thể kiếm được.

Weiss có nghe nói về tất cả những điều này, và sự cởi mở của tên bác sĩ làm anh phấn khởi. Tức là, chúng thử thách anh xem có thích

hợp với ngành phục vụ loại đã xác định này hay không. Còn mọi chuyện khác thì không đáng nghi ngờ gì.

Franz dạy Weiss cách tránh bị theo dõi ra sao, giấu các tài liệu mật bằng phương pháp nào trong những hộp nhỏ làm bằng những thứ đồ dùng bình thường nhất, và bằng các cách nào có thể thủ tiêu mọi tài liệu này ngay lập tức.

Những ngày đầu tiên Weiss không ra khỏi nhà, các bữa cơm bọn chúng cẩn thận mang vào phòng anh. Nhưng một thời gian sau anh được quyền giao thiệp với những tên khác trong khu nhà ngoại ô này. Phần lớn đó là những tên tuổi trung niên, vẻ mặt mỗi, tập trung lo lắng sâu sắc in rõ trên mặt chúng.

Khi làm quen rồi chỉ gọi nhau bằng tên. Toàn bộ đều được giáo dục tốt, rất nhã nhặn, và mặc dù trong số này có cả bọn còn trẻ và mấy thiếu nữ rất xinh, nhưng ở đây tất cả đều đối xử hoàn toàn lãnh đạm với nhau, điều này chứng tỏ rằng công việc hoàn toàn choán chúng, không để một khe hở nào cho mọi tình cảm khác.

Tên chỉ huy ở đây, như Weiss không thể xác định ra ngay, là một tên hơi gù, dáng đi lạch bạch, nặng nề, yếu đuối, chậm chạp và trầm lặng, đôi mắt sâu lõm và giọng nói điềm đạm. Tên hắn là Gustav.

Hắn đối xử với tất cả mọi người đều như nhau, mà hình như cũng không kẻ nào coi hắn đặc biệt hơn những tên khác. Nhưng nếu Gustav chỉ cần nói với kẻ nào đó vài lời bình thường thôi, thì mặt kẻ nghe Gustav nói tỏ vẻ tuyệt đối vâng lời ngay lập tức.

Đúng, ở đây con người đã được rèn giũa theo khuôn khổ nghiêm ngặt nhất.

Một trong các ngôi nhà một mái là thư viện tra cứu rất lớn, có cả kho bản đồ và phòng đọc. Mỗi bàn con trong phòng đọc được che bằng bình phong làm cho người ngoài không thể phát hiện ra ở đây đang nghiên cứu tài liệu loại gì.

Được phép ra khỏi khu vực ở này nhưng phải báo cáo chính xác cho Franz giờ trở về. Không có một tên lính nào bảo vệ. Việc bảo vệ do các tên canh cổng, coi vườn, quét sân đảm nhiệm.

Trong hầu hết các phòng đều có máy điện thoại, nhưng chúng đều nối với tổng đài của khu nhà này. Và khi nhắc ông nói, bao giờ cũng chỉ có một giọng trả lời, đôi khi là Franz.

Weiss gọi điện cho Heinrich và để Heinrich hiểu rằng có kẻ nghe trộm hai người, anh đùa hỏi Heinrich đang có “ả” nào đấy. Heinrich đoán ra cũng hùa theo giọng anh. Họ không nói được gì với nhau, nhưng điều quan trọng là Weiss đã báo được cho Heinrich biết tạm thời mọi việc của anh đều tốt đẹp.

Mấy lần Gustav trao cho anh cùng một nhiệm vụ như nhau: đến sân bay đón một người mà ảnh người đó Weiss chỉ được liếc qua thôi, rồi đi kèm người đó đến địa điểm quy định. Địa chỉ thì lần nào Gustav cũng nói hơi khó hiểu.

Weiss hoàn thành các nhiệm vụ này với mức độ chính xác đòi hỏi ở anh.

Một lần, Weiss đón một tên ở ga xe lửa kiên quyết đòi anh phải kín đáo nhận ngay cuốn sách chỉ đường đã nhàu nát về Paris và phải chuyển ngay cho Gustav. Weiss kiên quyết từ chối. Tuy nhiên, tên này vẫn thăm thì đe dọa, Weiss không thay đổi ý kiến. Chờ tên này đến địa điểm Gustav chỉ dẫn xong anh nhã nhặn chia tay hẳn, tên này chưởi mắng đáp lại.

Khi Weiss báo cáo với Gustav về chuyện xảy ra, tên này cắn đòi môi ráo hoảnh và cất giọng thờ ơ:

- Đúng là người ta đề nghị ông chuyển các tài liệu tối quan trọng và cấp tốc. Tiếc rằng tôi không nhận được ngay nó. Nhưng ông đã hành động đúng, tôi không trách ông.

Sự bình tĩnh mà Gustav thể hiện với việc chậm trễ nhận tài liệu quan trọng nói lên không những chỉ đưa đến tầm quan trọng về địa vị của hắn, mà còn cần đến vấn đề: đây là con người có nghị lực khác thường và tự chủ cao. Ngoài ra, Weiss đã được biết: chỉ bằng sự nhẫn nại và chịu đựng anh mới có thể giành được phần thưởng cho thái độ tuyệt đối phục tùng của anh.

Để tỏ thái độ đặc biệt yêu mến, Gustav mời anh buổi sáng đi chơi tennis.

Trông vẻ ốm yếu, uể oải chậm chạp, ấy thế mà bỗng nhiên Gustav tỏ ra rất linh hoạt trong khi chơi, những cú vạt racket của hắn rất mạnh và nhanh.

Cả trận đấu anh bị thua với tỉ số rất đậm. Nhưng khi Gustav tiến lại bên lưới để bắt tay đối thủ bại trận theo truyền thống, Weiss giữ bàn tay nóng hổi, khô khan của hắn, mỉm cười giảo quyệt nói:

- Thưa ông Gustav, tôi không phục tài thể thao của ông như tài giầu tính khí dũng mãnh đến như vậy.

Gustav bực mình nhăn trán, nhưng rồi mỉm cười, chiếc miệng khô khan nhăn nheo.

- Ông Peter, còn ông thì thật là thông minh.

- Nếu như đó không thay cho lời khen ngợi thì tôi thật rất muốn nghe điều ấy ở chính ông, - không mỉm cười. Weiss nói để nhấn mạnh anh hiểu lời nói của Gustav có ý nghĩa gì.

Đối với loại người như tên đặc biệt này thì những lời ca ngợi tầm thường, đơn sơ có thể chỉ làm hắn nổi giận, nhưng sự nịnh hót thông minh và màu mè nhất định phải làm cho hắn hài lòng.

Trong phòng tắm Gustav hỏi Weiss:

- Ông nghĩ gì về Franz?

- Một vật triển lãm cho nhà bảo tàng hình sự.

Sau khi giữ chức vụ trách Ban Sáu ngành an ninh quốc xã, Schellenberg không nhận một sự sửa đổi mới nào vào công việc, nhưng lại cố gắng lựa chọn những cán bộ đặc biệt cho chính hắn. Hắn tách những người được cung cấp về mặt vật chất, có địa vị vững chắc trong xã hội và có trình độ đại học ra vì coi trọng họ hơn bộ hạ của Martin Bormann - kẻ mong muốn cung cấp cho Ban Sáu một màng lưới điệp viên đáng tin cậy của đảng phát xít. Bormann biết khá rõ mọi mưu đồ của Schellenberg. Nhưng tình bạn với Himmler đã tránh cho Schellenberg mưu kế của Bormann định thò tay vào Ban Sáu SD.

Weiss hoàn toàn không nghi ngờ gì trong việc Heydrich đã được Franz giúp đỡ ngay từ hồi hắn chỉ huy cảnh sát mật, và sau khi chuyển sang Gestapo, tất nhiên hắn vẫn không từ chối sự giúp đỡ này.

Xét toàn bộ thì những kẻ tụ tập ở đây đều thuộc loại cán bộ mới của Schellenberg. Nhưng nhân viên ngành mật có kinh nghiệm đâu chịu vất vả như vậy vì công việc, và đâu chịu đối xử thờ ơ với nhau công khai như vậy.

Không phải chỉ lòng trung thành với thủ lĩnh chia rẽ chúng. Không một tên nào thèm để mắt đến báo chí bao giờ: rõ ràng là chúng kiếm được những tin tức chính trị từ các nguồn hoàn toàn khác. Và sự quay lưng lại công tác tuyên truyền chính thức thật không phải ngẫu nhiên. Điều này như nhấn mạnh rằng chúng được biết tất cả những gì không một kẻ nào khác được biết.

•••

Gustav không đáp lại lời nhận xét khinh miệt của Weiss về Franz, nhưng khi mặc quần áo trước gương và quan sát Weiss qua gương, hắn hỏi:

- Ai là người xứng đáng nhất trong “Ban tham mưu Valia”.

- Landsdorff, - không phải suy nghĩ, Weiss đáp ngay.

- Và ông cho rằng chỗ đứng của Landsdorff ở đây?

- Không.

- Tại sao?

- Landsdorff là người lão luyện về các chiến dịch chính trị. Các chiến dịch này không có khả năng diễn ra ở phương Đông.

Đứng mãi, cẩn thận thất cà vạt và tiếp tục theo dõi Weiss - anh coi không cần thiết phải giấu việc anh thấy mình bị theo dõi - Gustav cất giọng chậm rãi:

- Mà ông thật là đối tượng lý thú.

- Tôi thật không muốn bất kỳ điều gì tôi trở nên không rõ ràng đối với ông.

- Tôi cũng thế, - Gustav đồng ý. Hấn vổ vai anh: - Phía trước tôi và ông còn nhiều thời gian. - Rồi hỏi: - Thế tại sao ông lại không đến thăm Heinrich Schwarzkopf?

- Ông muốn thế à?

- Còn ông?

- Heinrich là bạn tôi. Nhưng chú anh ta - ông Willie Schwarzkopf lại là nhà hoạt động lớn của Gestapo.

- Thế thì sao?

- Khả năng của tôi chỉ đủ để phục vụ nơi nào là chỗ tôi phục vụ.

- Tức là việc ông đến thăm sẽ có lợi cho ngành nào ông là thành viên? Nếu ông rõ điều đó thì tôi không còn điều gì thắc mắc về ông.

Weiss cúi đầu, chân dập gót giày.

Gustav độ lượng nói:

- Ở đây chúng tôi không thừa nhận hình thức sẵn sàng như vậy. Khác với cục tình báo, chúng tôi phân loại nhân viên không theo quân hàm, mà theo mức độ khả năng hiểu của họ nhiều hơn những gì nói với họ.

Sau buổi nói chuyện đầy ý nghĩa này, như có sự điều khiển của chiếc gậy thần kỳ, bức ngăn vô hình của mối quan hệ lạnh nhạt một cách lịch thiệp giữa bọn nhân viên khu nhà này với Weiss đã biến mất.

Và mặc dù chúng tôi nói chuyện với anh về các vấn đề trừu tượng nhiều hơn, Weiss vẫn cảm thấy không còn là sự thờ ơ, mà là sự tò mò chú ý đến anh.

•••

Willie Schwarzkopf sống ở đại lộ Friedrich trong ngôi nhà kiến trúc kỳ lạ - một sự lai căng của ngôi nhà quái gở với kiểu kho quân sự.

Trước kia tại đây hắn có nhà ở gồm ba phòng, nhưng sau khi tu sửa lại, hắn chiếm cả tầng làm trụ sở riêng. Hắn nhường cho cháu trai một phòng trong số ba phòng cũ.

Trên tầng này cũng như ở phòng ngoài đều có lính SS đứng gác.

Bữa ăn sáng dọn trong phòng làm việc của Willie Schwarzkopf bày biện nghèo nàn cố tình theo kiểu trại lính và với kẻ không đòi hỏi cao sang.

Một chiếc giường lính. Bên đầu giường là chiếc bàn con trên đặt các máy điện thoại kiểu nhà binh. Giữa phòng là một chiếc bàn lớn không ngăn kéo. Một tấm bản đồ lớn căng trên nền vải. Những chiếc

tủ áo không cháy đặt sát vào tường. Cửa bằng kim loại sơn có ô tròn nhỏ đậy bằng tấm sắt.

Cạnh giường trên tấm thảm nhỏ một con chó sấn lớn no nề tiếng nhạc gặt gù ngủ. Chính quốc trưởng đưa loại chó canh giữ này thành một mới.

Bộ đồ ăn cùng một loại kiểu trại lính: thìa và phồng xết bằng nhôm, dao ăn quân đội kiểu nửa dao nửa dùi. Nhưng thức ăn thì hảo hạng cũng như rượu ngọt, phần lớn là hàng nước ngoài.

Quân phục trên người Willie đã tương đối cũ, chỉ có giày ủng được đánh xi bóng loáng.

Hắn phẩn khởi tiếp Weiss. Dang tay ra, thú nhận như xin lỗi:

- Khi mà nhân dân Đức đang dốc hết cho mặt trận, chúng tôi, lãnh tụ của họ, phải theo tinh thần của các tu sĩ.

Heinrich chỉ nhếch mép cười giễu cợt lời nói dối khoác lác này. Ở Charlottenburg, trong những khu phố quý tộc nhất của Berlin, Willie có một tòa biệt thự rất rộng rãi mà hắn đã biến thành kho báu vật vụn văng, nhưng vấn đề này chỉ có những kẻ thân cận nhất của hắn biết.

Tay ôm lấy cháu trai, Willie nói về hài lòng:

- Nếu như Heinrich bắt đầu hoạt động cũng đã tỏ ra như bây giờ - sau khi ở Warsaw về - thì thật tốt biết bao, tôi sẽ không ngạc nhiên khi được lệnh đến văn phòng chính phủ - chỗ Himmler - với báo cáo trong tay. Không có Heinrich thì tôi thật đã không đảm đương nổi nửa phần công việc cá nhân. Anh chàng đã hiểu ra và tu tỉnh lại rồi.

Bữa sáng Willie ăn và uống rất nhiều. Heinrich hầu như không ăn chỉ uống nước suối.

- Thế nào, anh thấy thích người của Walter chứ? - Willie hỏi và không đợi trả lời, bắt đầu nổi nóng: - Ông ta chọn lấy cả một đội quân ngoại giao riêng gồm những kẻ sạch sẽ có thừa. Nào là bọn ăn không ngồi rồi, nào con vàng cháu ngọc của những gia đình giàu có hiện có họ hàng ở khắp các nước châu Âu, tình báo quỷ quái gì bọn này. Vì bất kỳ tên nào trong bọn này cứ rơi vào tay một phần gián con nít nhất cũng sẽ quỳ ôm chân và sẽ lấp bắp như khi cầu kinh rửa tội. Còn tay Gustav: Một loại hay đấy: Một hồi trên đại lộ Albrechstrasse, số tám, hẳn đã biết bắt những tên bướng bỉnh nhất phải há miệng nói, còn bây giờ thì đã trở thành thầy đồ của bọn chó con trong ổ chó Walter. Anh có ý kiến gì về Gustav, và nói chung, về cái quán trọ của hắn?

- Tôi thật không xứng với lời giới thiệu của ngài Landsdorff và của ngài nữa, - Weiss mỉm cười đầy ý nghĩa, - nếu tôi không những dám bày tỏ ý kiến về các bạn đồng nghiệp của tôi, mà còn trao đổi với bất kỳ ai những gì liên quan đến công tác mới của tôi.

- Thôi đi! - Willie vui vẻ thốt lên. - Ở đây sau các làn cửa thép, chúng ta như ngồi chầu bên chúa Christ. - Và oai vệ nói thêm: - chúng ta chỉ có một chủ - đó là Himmler.

- Những đây tớ quá lắm mồm thường không ở được lâu trong gia đình đứng đắn, - Weiss lên giọng hùng biện.

- Ờ, té ra anh cũng loại sắt đá như thế đấy! - Giọng Willie có vẻ không hài lòng. - Không sao, tôi vẫn hy vọng là sẽ có quan hệ thân thiện với anh.

- Tôi cũng thế. - Weiss nói và thấy cần thiết nói thêm:

- Tôi dám bảo đảm với ngài rằng, những cảm xúc tốt đẹp nhất của tôi về ngài cũng sẽ ở dạng bất khả xâm phạm, - anh hất đầu về phía những chiếc tủ chống lửa, - như những giấy tờ giữ ở kia.

- Tuy nhiên anh là người có quy tắc cứng rắn! - Willie lâu bầu nói.

- Không, - Weiss nói, - nhưng tôi biết kiên quyết phục tùng những quy tắc mà cấp chỉ huy khuyên bảo tôi.

- Nói khôn khéo lắm! - Willie cười rộ và quay sang Heinrich: - Mà anh bạn này của cháu té ra cũng không phải loại ngốc nghếch như chú cảm thấy hồi ở Litzmanstadt. - Nhưng rồi trách ngay Weiss: - Anh là người khôn ngoan và lúc đó phải hiểu rằng, nếu như lão già Willie này giúp đỡ người thân cận, thì bao giờ khi làm thế lão cũng tính đến việc đền ơn.

- Tôi sẵn sàng dốc hết sức để hoàn thành bất kỳ nhiệm vụ nào ngài trao. - Weiss kính cẩn cúi đầu chào, - tất nhiên nếu nó không đi trái với các trách nhiệm mà tôi nhận về mình.

- Được, được, - Willie tỏ thái độ khoan nhượng, hơi lố mắng vỗ vai anh, - còn tôi thì không bao giờ quên những ai mà tôi chịu ơn gì đó.

Đúng là hấn chờ đợi ở Weiss một điều khác nhưng sau khi nhắm tính rằng không phải lúc nào trong quốc xã cũng có những người bảo vệ danh dự nghề nghiệp của mình với thái độ kiên trì như vậy, hấn bằng lòng và nói:

- Những người có học bây giờ hiếm rồi! Một số ít chúng ta giam giữ trong các nhà tù. - Cười vang lên. - Mới đây cần phải tiến hành khám nghiệm các giá trị nghệ thuật được đoạt ở các vùng chiếm đóng. Giá như anh được nhìn thấy những bộ mặt của bọn trí thức này khi chúng tôi chở chúng vào các hầm kho chứa! Chúng liếm sạch hết bụi bần trên một số bức tranh. Nhưng khi tôi yêu cầu chúng xác định giá trị mỗi vật, thì bọn khốn kiếp này tuyên bố rằng điều đó không thể được vì rằng, chúng nói, các báu vật của một dân tộc thì không có giá bán. Và thế là chúng bị nện một trận nên thân vì tội phá hoại ngầm, đến nỗi lính của ta phải kéo lê chúng lên xe hòm kín của nhà tù.

Heinrich giải thích qua loa:

- Chú Willie được trao nhiệm vụ chuẩn bị các loại giấy tờ tài liệu SS để di chuyển đi. Nhằm mục đích này trong các nhà băng của các nước trung lập có những tủ sắt đặc biệt.

Willie nhăn mặt, nhưng rồi nhanh trí đáp ngay:

- Chúng ta chỉ muốn cứu vớt những di sản dân tộc của các nước bại trận khỏi bom đạn, giữ gìn chúng mà thôi.

- Nhưng mà các tủ sắt này được những người nhất định sử dụng.

- Thì sao? - Willie bực tức hỏi. - Quốc xã - đó chính là một số người nhất định. Nếu không có họ thì dân đâu có quốc xã.

- Ngài nói vô cùng chính xác, - Weiss đồng ý.

Heinrich nhếch mép cười tránh mặt Willie. Lão ta bối rối lầu bầu:

- Tính dân tộc của tư tưởng Đức đế quốc đệ tam - đó là một cái như vô hình, nó được thể hiện ở quốc trưởng.

- Tôi cho rằng ở cả những người như ngài, - Weiss nhận xét.

- Phải, - Willie hài lòng đồng ý. - Tôi đúng là đảng viên lão thành của cách mạng xã hội dân tộc.

Weiss ngờ vực:

- Của cách mạng?

- Trước đây quốc trưởng đã lợi dụng từ ngữ của bọn marxist và điều đó rất có lợi cho chúng ta. - Và Willie giải thích rõ hơn ý của hắn. - Khi đó chúng ta còn yếu, bọn đồ mạnh, sự nguy hiểm đó đã giúp chúng ta giải quyết tốt nhiều vấn đề.

- Thí dụ?

- Chúng ta đã rung âm ỉ những trò chơi trẻ con này trước một bày đàn chưa bị theo bọn đồ, đến mức làm chúng choáng lại. Và chúng còn chưa kịp nhận thức ra được là đang ở trong chuồng của chúng ta, thì chúng ta đã bắt chúng bước đều chân theo nhịp trống của chúng ta.

Nói chuyện về đề tài này rõ ràng đã làm Willie thấy chán. Đảo mắt nhìn phòng làm việc của mình một lượt, Willie nói với Weiss:

- Anh thấy đấy, ngay ở nhà mà tôi cũng không được rảnh tay, tất cả đều vì công việc - Hấn đứng dậy và mời Weiss đi theo.

Họ đi hết loạt các phòng thông cửa với nhau, phòng nào cũng có những người mặc thường phục ngồi bên bàn giấy. Và khi Willie xuất hiện, tất cả đều như theo lệnh đứng phắt ngay dậy, tay giơ lên chào kiểu đảng quốc xã. Willie không cần đáp lại hấn giải thích với Weiss:

- Ngay cả ngôi nhà ở riêng nhỏ bé tôi cũng đã biến thành văn phòng cá nhân, và toàn bộ nhân viên ở đây đều trong địa vị của trại lính. Chúng tôi làm việc cả ban đêm. Tuy thế nhưng khi thủ tướng cần có gấp những tài liệu tham khảo đặc biệt nào đó, tôi sẽ báo cáo ngay được tất cả những gì thủ tướng chú ý tới.

- Lẽ nào ngành an ninh không đủ bộ máy để làm việc đó?

Willie nhếch mép cười khó hiểu:

- Các tài liệu tham khảo cho “sếp” chúng tôi chỉ chuẩn bị thành một bản. Chúng tôi phân tích một cách khách quan, vì vậy bao giờ “sếp” cũng có khả năng nắm chắc tình hình công việc trong quốc xã.

- Tôi thì lại nghĩ, nhiệm vụ như vậy chỉ đặt ra trước ngành an ninh.

- Đúng thế. Có Bormann, nhưng lại có Kaltenbrunner và mỗi người đều mong muốn đầu tiên lấy được cho quốc trưởng tin tức mà không muốn vất vả vì việc thu thập các tin tức này. Nhưng cái chính không phải ở chỗ đó. Cái chính là ở chỗ: đây là văn phòng riêng của

tôi, và chính tự tôi kiểm cho thủ tướng các tài liệu của chúng tôi. Và vì các tài liệu này thu nhập mua được qua những nguồn không chính thức nên thủ tướng tự quyết định có báo cáo về chúng hay không báo cáo. Vào lúc nhất định chúng có thể chỉ làm quốc trưởng nổi giận, còn trong trường hợp khác thì lại giận dữ không hài lòng với những ai đã giấu diếm quốc trưởng thực chất các sự việc.

Chẳng hạn như các giới công nghiệp mà quốc trưởng đành phải đặt hy vọng nhiều hơn và đã giữ vững lập trường đòi Hội đồng tướng lĩnh quân sự quốc xã sau khi có sự thay đổi cơ bản trong kế hoạch chiến lược “Barbarossa” phải chứa mũi nhọn hoạt động quân sự trước hết nhằm chiếm các vùng đất đai giàu nguồn nguyên liệu.

Đồng thời, nhờ có hệ thống điệp viên chúng tôi đã xác định được rằng, tạm thời công nghiệp của ta còn đủ nguyên liệu để cung cấp cho ngành sản xuất quân sự trong thời gian quy định cho “cuộc chiến tranh chớp nhoáng”. Nhưng do ảnh hưởng của các giới công nghiệp mỗi bộ lại có các số liệu khác nhau. Vì nguyên tắc “chiến tranh chớp nhoáng” là cái chỉ huy nên không ai dám thừa nhận cuộc chiến tranh ở phương Đông đang có đặc tính kéo dài. Và một mặt khác thủ tướng cũng đã có thể chứng minh cho quốc trưởng rằng những người lãnh đạo từng bộ còn chưa tin vào chiến thắng sắp tới và vì thế đã tiến hành không đúng kế hoạch kinh tế, do đó phạm lỗi trước quốc xã. Mặt khác vì có các số liệu chính xác về các nguồn nguyên liệu trong nước, thủ tướng đã ủng hộ yêu cầu của các giới công nghiệp trước quốc trưởng - là trước hết phải chiếm các vùng nguyên liệu chiến lược giàu có nhất ở Ukraine và Caucasus, những thứ cuối cùng đáp ứng được nhu cầu của quốc xã. - Và Willie huênh hoang: - Tôi được trao nhiệm vụ thu thập những số liệu cụ thể về các nguồn kim loại hiếm.

- Thế những người khác?

- Anh là một thanh niên sáng ý, - Willie mỉm cười khuyến khích. - Trong quốc xã ta có đủ số lượng các phân hiệu nghiên cứu chuyên môn hóa tương tự - Và xoa tay, tuyên bố giọng giễu cợt: - Còn

Canaris của anh lại là tay mù tịt. Chúng tôi đã dành cho ông ta vô số kỹ thuật và tiền bạc để thành lập hàng trăm trường tình báo. Trong tay ông ta là toàn bộ dân cư các vùng chiếm đóng, các trại tập trung tù binh, các cán bộ tuyệt vời đã có kinh nghiệm phong phú nhất trong thời gian chiến tranh thế giới thứ nhất và đã hoàn thiện kinh nghiệm trong nhà nước quốc xã. Nhưng cho đến nay chúng tôi còn chưa nhận được của tình báo ông ta những tài liệu quan trọng về khả năng kinh tế của Nga, mặc dù nhiệm vụ chủ yếu của cục tình báo chính là ở chỗ đó. Còn về các đồng minh của Nga thì chẳng cần cục tình báo ở đây chúng tôi cũng có tin tức, tương đối đầy đủ và chính xác mà không phải qua những điệp viên nào đó, mà qua các tay đầu tiên - những đại diện của các hãng ngoại quốc không cắt đứt mối quan hệ công việc với những consortium của ta. Vì vậy anh thanh niên ạ, tôi khuyên anh không nên quá huênh hoang rằng ở cục tình báo anh đã phụ trách theo hướng phương Đông. Ở Berlin công việc của cục tình báo đang gây nên nhiều sự không hài lòng hơn. Thêm vào đó, - Willie hài lòng tuyên bố: - chỉ huy cũ của anh, đại úy Gerd, vì hiểu rõ tính vô hy vọng trong các hoạt động của Canaris nên đã coi việc tự giúp đỡ cho chúng tôi là hợp lý nhất. Gerd có ý kiến không đến nỗi nào về anh, đã đánh giá cao lòng trung thành và dũng cảm của anh. - Nhưng rồi Willie nói giọng ban ơn: - Anh đã tỏ rõ lòng trung thành và dũng cảm của mình, khi từ chối đề nghị của tôi. Nhưng tôi dám đảm bảo với anh rằng, những phẩm chất tốt này vẫn sẽ còn mang lại cho anh những chuyện không hay.

“Thế ra hẳn không ngốc nghếch, - Weiss nghĩ khi Willie trở tài văn hoa, - mặc dù đúng là trong ngành SĐ hẳn chỉ thực hiện vai trò con ngựa thồ. Nhưng hẳn biết cách làm việc và, nếu xét theo văn phòng riêng của hẳn, hẳn còn biết bắt kẻ khác làm việc”.

Sau đó, khi Willie Schwarzkopf để hai người ở lại với nhau. Heinrich đưa Weiss về phòng riêng và hỏi:

- Thế nào?

- Một tay sành sỏi và hiểu biết nhiều, - Weiss nói, vì hiểu rằng Heinrich đang chờ ý kiến của anh về Willie.

- Nhưng ở đây cậu làm rồi, - Heinrich không tán thành. - Lão ta chỉ huênh hoang trước mặt cậu thôi. Chức năng của lão ta bó hẹp trong nhiệm vụ: biết tình hình trong công nghiệp đủ để lập kế hoạch kiểm soát lao động ở các trại tập trung. Vì khoản thu nhập qua nguồn này sẽ đưa vào quỹ "x". Chỉ có thế thôi.

- Nếu như chú cậu chỉ trong khuôn khổ đó mà cho tôi làm quen với các tài liệu của cậu có, tôi sẽ coi điều đó như cái ơn to lớn.

- Rồi rồi, - Heinrich nói, - Bây giờ cậu muốn để cháu Willie sẽ làm ơn này cho cậu chứ gì? Vậy thì cầm lấy, quà của tôi đây! - Heinrich đưa tay với lấy một trong các cuốn sách để trên giá.

Weiss nghiêm nghị ngăn Heinrich:

- Chuyện này cậu chưa phải làm.

- Vì sao? Tôi đã có quyết định rồi. Không có chuyện đảo ngược nữa. Lẽ nào cậu còn chưa tin điều đó? Cậu nghĩ rằng tôi chỉ là cháu kẻ giết bố tôi hay sao? Và tôi vẫn là cháu, mặc dù chịu đựng những đau khổ kinh khủng nhất còn dễ hơn! - Trong cơn thất vọng Heinrich giận dữ nói.

- Tôi hiểu cậu. Nhưng cậu phải hiểu điều gì đó.

- Điều gì?

- Cần phải hiểu rằng không phải chỉ muốn mà còn phải biết cách.

- Cậu nghĩ rằng tôi hành động không thận trọng?

- Vô kỷ luật.

- Có lẽ, tôi quên không xin chỉ thị của cậu?! - Heinrich tức giận. - Xin lỗi, tôi nhớ ra rồi, bây giờ cậu đã như là chỉ huy của tôi rồi.

- Mà tại sao cậu lại giận? - Weiss trách Heinrich. - Chỉ vì trước hết chúng ta phải nghiên cứu, chuẩn bị tất cả những gì chúng ta muốn làm, và chỉ sau đó mới làm tất cả những gì chúng ta muốn thôi.

- Thôi được, thưa ông giáo sư. Tôi sẵn sàng bất cứ lúc nào thuận tiện ngồi nghe giáo sư giảng cả khóa về khoa học.

- Tôi sung sướng là tâm trạng cậu tốt như vậy. Chỉ là một điều là cái gì gây nên thế?

- Cuộc gặp gỡ cậu, - Heinrich chân thành nói. - Tôi thực sung sướng là lại được thấy cậu. Mặc dù vẫn không thể nào quen được với ý nghĩ cậu là người Nga, vì vậy, có thể kém cỏi về mặt chủng tộc.

- Chưa thành người, - Weiss nhắc.

- Chính thế đấy, - Heinrich đồng ý.

- Nửa súc vật, - Weiss nhắc lại.

- Mà cậu vui cái quái gì cơ chứ? - Đến lượt Heinrich hỏi.

- Cũng do những nguyên nhân như của cậu.

- Cậu biết, - Heinrich nói, người vươn dài ra. - ở đây tôi có cả một bày những họ hàng xa, và trong số đó có những nhân vật nữ giới rất đáng chú ý!

- Khá lắm!

- Muốn tôi giới thiệu chứ? - Heinrich đề nghị.

- Tất nhiên rồi.

- Tôi báo trước: chuyện đó không an toàn đâu.

- Nếu như việc quen biết có lợi, tôi đã có kinh nghiệm, - Weiss dừng cảm đồng ý.

- Thế nếu cậu yêu say đắm?

- Thì cậu biết đấy? - Weiss chỉ nhún vai.

Heinrich nằm ra divan và nhếch mép cười nhìn Weiss, nói giọng đòi hỏi:

- Không, ở đây tôi sẽ chỉ huy cậu. Tuy nhiên, cậu còn chưa biết các quy tắc sinh hoạt của các giới này - Nếu hai sĩ quan chưa vợ của hai ngành mật khác nhau gặp gỡ nhau luôn, thì tình bạn này sẽ gây nghi ngờ. Nhưng lại có hai nguyên nhân được tha thứ: rượu và gái, hoặc cả hai thứ cùng một lúc. Hãy chọn lấy!

- Thế nếu say mê một môn thể thao nào đó? - Weiss đề nghị lưỡng lự.

- Tôi lại rất lười làm chuyện đó. Hơn nữa tất cả mọi người đều biết là tôi không thích thể thao. Và chúng ta cũng không còn niên thiếu gì. Nào, anh bạn già, hãy dừng cảm lên!

- Tôi suy nghĩ đã, - Weiss hứa. - Sẽ tìm ra các cách khác.

- Tôi đã nghĩ hết mọi thứ về cậu, - Heinrich nói dứt khoát. - Chủ nhật này tôi sẽ giới thiệu cậu với gia đình Rumpf. Nhà này có một biệt thự nhỏ ở khu Grunewald. Từ đó đến tòa nhà gạch trông ngoài rất không đáng chú ý đến ở góc hai phố Hohenzollern và Berkaerstrasse, ba mươi một - ba mươi lăm rất gần. Nhà tham mưu của Walter Schellenberg đặt ở đó, "sếp" của cậu đấy, kẻ có năm trăm tình báo lành nghề làm việc suốt ngày đêm theo ba ca. Cần nói thêm, tòa nhà được xây dựng lại, trước kia đó thật là chẳng ra hồn nhà ở cho bọn Do Thái già nua, cũng không phải bệnh viện của bọn Do Thái. Còn bây giờ đó là trung tâm mổ xẻ đầu óc và các tử thiếp chứa những bí mật của các nước trên thế giới. Cậu còn chưa được phép vào đó đâu. Nhưng tôi hy vọng, sự ham hiểu biết của cậu sẽ thắng tính rụt rè, và cậu sẽ được vào tòa nhà đó. Đúng là bây giờ ở đó không chữa bệnh và hoàn toàn không lo lắng đến việc kéo dài

cuộc sống của những kẻ có thể đáng chú ý đối với bọn sống trong nhà đó.

Khi Weiss chuẩn bị về, Heinrich lại định đưa cho anh cuốn sách, và Weiss lại từ chối không nhận.

- Cậu sợ à? - Heinrich trách.

- Không, - Weiss không công nhận. - Chỉ vì tôi không muốn làm tòng phạm của những hành động chưa suy nghĩ kỹ.

- Thế nếu tôi giữ quyển sách này sẽ nguy hiểm?

- Vậy thì, - Weiss nói, - trong trường hợp đó tôi sẽ phải nhận, nhưng cậu đẩy tôi đến bước nguy hiểm.

- Không, - Heinrich nói. - Hãy để lại. Tôi đã hiểu. Cậu đúng. Nhưng tôi rất muốn bắt tay làm việc ngay...

- Đã có thời kỳ tôi cũng muốn bắt đầu ngay tất cả, - Weiss thú nhận, - nhưng thực ra, chịu đựng lại đòi hỏi lòng dũng cảm.

56. Công ty Philips là hãng sản xuất máy thu thanh nổi tiếng.

Năm Mười Chín

Những nhiệm vụ mà Gustav tiếp tục trao cho Weiss cũng vẫn không đáng kể, Weiss vẫn đến đón người, nhận ra họ qua các đặc điểm thoáng nhìn, đưa họ tới các địa điểm có sẵn.

Một trong số những kẻ anh đón tại sân bay đã ở trong tình trạng rất nguy ngập: đúng là đã bị thương nặng và mất nhiều máu. Mặc dù tên này van lạy anh đưa hắn đến quân y viện, Weiss vẫn không thương xót đưa hắn đến ngôi nhà họp bí mật. Ở đây tên bị thương nói rằng hoàn cảnh buộc hắn phải thủ tiêu mật mã và đề nghị Weiss nghe hắn nói hết. Hắn sợ rằng sẽ chết trước khi người mà hắn phải truyền tin tức đến được đây.

Dù việc nghe tên bị thương này có đáng quyền rũ thế nào đi nữa. Weiss cũng kiên quyết từ chối và bỏ đi. Khi Gustav tự phóng xe mô tô tới được đây thì tên này, do nằm ngắc ngoài một mình, đã qua đời.

Gustav nổi giận, gọi Weiss là tên đàn độn không đầu óc, đe dọa đủ điều. Nhưng hắn lại nhanh chóng trấn tĩnh lại được, và mặc dù không xin lỗi, nhưng cũng đành phải thừa nhận rằng Weiss đã hành động đúng như điều lệ quy định.

Hôm sau, chắc là sau khi báo cáo về hành động của Weiss cho một tên cao cấp nào đó, Gustav nói:

- Peter, do ông có tính kỷ luật, ông xứng đáng với niềm tin cậy. Và trên cơ sở đó, trong các trường hợp đặc biệt nhất định ông được

phép tiếp nhận các bưu kiện hay tin tức thực. Nhưng tôi nhắc lại - chỉ trong những trường hợp rất đặc biệt, giống như câu chuyện làm lẫn đáng buồn này.

Chủ nhật đó, Heinrich bắt Weiss phải đến thăm gia đình Rumpf.

Weiss rất không muốn bị thử thách một lần nữa. Nhưng anh vẫn nhượng bộ Heinrich với hy vọng là anh sẽ nhanh chóng tìm được lý do để về nên anh sẽ cảm thấy sự có mặt ở đó là vô nghĩa lý.

Gia đình Rumpf đón tiếp hai thanh niên này rất thắm thiết tựa như coi là thành viên của gia đình.

Và thế là Weiss phải nhanh chóng tỏ ngay thái độ khó tính quá nghiêm khắc của mình sau khi Charlotte Rumpf, một thiếu nữ cao cân đối, mặc chiếc áo dài hoa giản dị đưa tay ra cho anh bắt, nồng nhiệt nói:

- Có thể không cần xưng danh: Anh là Weiss. Em cũng đã hình dung anh gần như thế này.

Đôi mắt xám đen tò mò của thiếu nữ kỳ lạ không lóe sáng lên, vì thế ngay cả khi mỉm cười bộ mặt mệt mỏi với các nét rất nghiêm nghị của thiếu nữ vẫn có vẻ buồn man mác.

Không để cho Weiss đáp, thiếu nữ đề nghị:

- Chỉ có điều là xin anh đừng làm ra vẻ ngạc nhiên, Heinrich đã kể với em về anh.

Heinrich coi nói chen vào là cần thiết, anh cất giọng giải thích:

- Nhưng chỉ những gì một thiếu nữ cần biết về người thanh niên đáng chú ý mà cô ta chưa quen biết.

- Heinrich, không nên. - Weiss lúng túng.

Ngay khi đó một cô gái tóc đen da bánh mật đi vào phòng, cô gái mặc loại vải màu da cam sáng, và cả phòng lóe lên vì cái màu lộng lẫy này. Lóe đôi mắt đen lên, cô gái vẻ coi thường nói với Weiss:

- Caroline von Wirth. - Trừu mến đặt tay lên vai Heinrich, chăm chú nhìn anh. - Người ta có bịa đặt chuyện về anh, tựa như anh định cống hiến hết sức mình cho công việc. Và bây giờ em có thể khẳng định điều đó.

- Cô có những cơ sở gì cho quyết định đó?

- Gì nữa! Thì cuối cùng anh đã muốn gặp em.

- Chỉ theo lệnh con tim thôi?

- Nhưng lần trước anh đã chẳng chú ý đến công việc của em ở Berkaerstrasse khiến em không thể không nghĩ: anh chú ý nhiều nhất đến em chỉ như một bạn đồng nghiệp của anh thôi.

Heinrich bối rối, và để cố gắng tránh cái nhìn của Weiss, giải thích:

- Tôi chỉ chú ý đến các vấn đề cô trở nên nghiêm nghị tới mức nào sau khi bắt tay vào làm ở đó.

- Anh hình dung xem, không quá anh đâu.

Heinrich quay sang Weiss, báo tin.

- Caroline biết hoàn thiện mấy thứ tiếng nước ngoài, hơn nữa cô ấy cũng hoàn thiện cả trong mọi quan hệ khác.

Weiss cũng đã được biết rằng ở phố Berkaerstrasse chỉ đặt một ban ngành mật - ban quan hệ đối ngoại. Ban này chỉ huy các chiến dịch ở ngoài nước và phân tích các tài liệu từ nước ngoài gửi về.

Anh cũng đã được biết Caroline, con gái một nhà ngoại giao chết năm 1935, hầu như từ bé sống ở nước ngoài. Khi bố cô gái chết, Bộ ngoại giao có ý định đưa cô ta vào làm việc trong Ban tình báo của

Bộ, nhưng cô gái kiên quyết từ chối. Và để tránh phải huy động ra mặt trận lao động, Caroline vào làm cho Ban Sáu ngành SĐ - làm nhân viên mật mã và ngay sau đó làm phiên dịch. Giấy giới thiệu tốt nhất là anh trai Caroline mới hy sinh ngoài mặt trận, tốt nghiệp trường đại học tổng hợp năm 1933 cùng với Walter Schellenberg.

Lúc đầu Weiss lo ngại tính kiên quyết và có nghị lực mà Heinrich tỏ ra khi tổ chức việc làm quen này cho Weiss, ngay sau khi hai người cùng các thiếu nữ bỏ ra ngoài rừng dạo chơi thì mọi nghi ngờ đều biến mất. Heinrich rất say sưa chuyện trò với Caroline, thậm chí không nghĩ cả đến việc Weiss sẽ có thái độ thế nào về cuộc gặp gỡ này với thiếu nữ.

Nhưng nếu Gustav được biết chuyện làm quen này có lẽ hẳn sẽ có thể nghi ngờ điều Weiss quá nhanh chóng thích hợp với Berlin. Vì thế Weiss quyết định trong mọi trường hợp phải ở xa Caroline hơn để không cho cô gái có lý do nói với ai đó về sự quen thuộc mới này.

Bắt gặp vẻ lo lắng trong con mắt Weiss, Charlotte hỏi:

- Anh buồn vì đi với em à? - Và như tự đồng ý: - Tất nhiên em thật đáng chán ngấy và như không hợp thời. Nhiều bạn gái của em đã gia nhập các đội nữ hậu cần, còn em thì lại vào nhà máy, đang làm cho xong nghĩa vụ lao động. Em sống trong doanh trại và chỉ chủ nhật mới về nhà.

- Nhưng cô cũng đã hành động rất yêu nước. - Weiss lãnh đạm nói.

- Không, em thực chỉ muốn thế thôi. Bố em đã làm kỹ sư trưởng nhà máy này, nhưng từ năm ba mươi ba thì không ở đâu cả, bỏ về hưu vì bệnh đau tim.

- Trông bố cô còn khỏe mạnh, - Weiss nói như cái máy. - Khó mà có thể nói được rằng ông cụ đang ốm đau.

Charlotte lo lắng nhìn Weiss. Cô vội vã khẳng định:

- Không, không, bố em rất hay ốm đau.

Và bỗng nhiên Weiss có ý nghĩ: năm ba mươi ba bọn phát xít lên cầm quyền. Không, mọi việc ở đây không đơn giản như vậy. Và cũng vội vã như Charlotte, anh nói:

- Đúng là những người đau tim trông vẻ rất đẹp.

Charlotte gật đầu và mỉm cười biết ơn, cô hỏi:

- Nghe em tán hươu tán vượn anh thích không?

- Tất nhiên rất thích. - Weiss đáp.

- Đôi khi em cảm thấy, - thiếu nữ buồn rầu nói: - em như đang sống một cuộc sống hai mặt kỳ lạ thế nào ấy. Và, anh biết không, ở xưởng máy không quá kinh khủng, mặc dù công việc rất nặng nề và nhiều phụ nữ đang bị tàn tật hoặc mắc bệnh không chữa nổi. Cái kinh khủng nhất sau đó là trong doanh trại. Đàn ông họ vào đó thật sự như vào..., tự anh biết, vào đâu. Và có những phụ nữ coi mọi chuyện đều bình thường cả. Họ cũng rượu chè, thật kinh khủng. Còn một số ba mẹ phải giấu con trong doanh trại vì không còn biết quảng chúng đi đâu nữa. - Dừng lại một chút rồi nói tiếp: - Nhưng tại sao các đảng viên đảng xã hội dân tộc được thoát các chuyện này và không chịu những thiếu thốn mà cả dân tộc đang chịu đau khổ? Anh coi như thế là đúng à?

- Nhưng tôi mới đến Berlin không lâu. - Weiss định tránh trả lời thẳng.

- Em quên mất là anh đã phục vụ bên đất thống sứ. Hitler nói rằng, đất thống sứ là nơi dự trữ đối với bọn Ba Lan, là trại tập trung lớn. Đúng ở bên đó kinh khủng không?

- Đối với ai cũng thế.

- Em muốn biết không phải anh sống ở bên đó ra sao, mà ở bên đó con người bị giết ra sao?

- Thế chỗ cô, trong nhà máy không có tù binh làm việc à?

- Họ bị tra tấn đến chết, và nhiều người chết cái chết của mình - vì kiệt sức. Đôi khi em thấy xấu hổ vì em là cô gái Đức. - Charlotte buồn rầu nói. - Và anh biết em nghĩ gì không? Nếu như người Nga chiến thắng, họ cũng sẽ đối xử với chúng ta như là chúng ta đang đối xử với họ. Doctor Goebbels lúc nào cũng khẳng định rằng người Nga sẽ trả thù chúng ta, tàn bạo đáp lại tàn bạo. Em thấy nhức tai vì những diễn văn dài dòng của ông ta.

- Và dù sao cô cũng đồng ý với điều ông ta nói sao?

- Thế chẳng lẽ không đúng à?

- Do ngành nghề của mình, tôi phải làm quen với các nguyên tắc của bọn Bolshevik, - Weiss nói. - Chúng dứt khoát không theo những nguyên tắc mà quốc trưởng tuyên đọc, và tôi nghĩ rằng người Nga sẽ đối xử không theo như chúng ta dự tính. - Và thấy bổ sung thêm là cần thiết: - Vì vậy Liên Xô là đối thủ chính của đế quốc đế tam. Và không chỉ là đối thủ bên ngoài như những đồng minh của nó, mà còn cả về chính trị nữa.

- Kỳ lạ đấy, - Charlotte chậm rãi kéo dài giọng, - em biết, anh là sĩ quan SĐ, nhưng vì sao đó em không sợ anh. Còn anh, em cảm thấy, anh sợ em, và vì vậy anh nói một cách thận trọng như thế và trả lời không đúng các câu hỏi của em.

- Cô biết cho, - Weiss nói, giọng tỏ ra cố ý nông nổi, - tôi cho rằng, không nói chuyện với cô về chính trị thì tốt hơn.

- Được, vậy anh hãy nói với em những gì mà anh thường nói với các cô gái khác đi. - Và Charlotte sốt ruột ra lệnh: - Nào, em nghe anh đây.

Weiss lúng túng mắt nhìn xuống đất.

- Có thể anh không thích em?

Weiss chân thành thú nhận:

- Đừng nói thế, rất thích là khác!

- Chính ở điểm gì? - Thiếu nữ gạn hỏi.

- Ở điểm cô là người thế nào, thể hiện ra như thế.

- Em thế nào?

- Thì anh cảm thấy như đã quen biết em từ lâu.

- Do Heinrich nói?

- Không, Heinrich không bao giờ nói với anh về em.

- Đàn ông thường hay bàn tán về các cô gái. Anh sẽ nói gì với Heinrich về em? Nào, hãy dũng cảm lên!

- Rằng em là nữ thần rừng Grunewald.

- Kỳ lạ đấy, - Charlotte dăm chiêu nói, - nhưng lạ anh lại trở nên giả tạo như vậy khi nói đến chuyện nhỏ nhặt.

- Đó là lời quở trách?

- Thế anh giận rồi à? Anh cũng muốn là người như tất cả những người khác à?

Weiss trấn tĩnh lại ngay, nói về tiếc rẻ:

- Anh mới đến Berlin không lâu, và tất nhiên anh không đủ khả năng biết cách đối xử với mọi người.

- Anh đến vườn bách thú Berlin chưa? Chưa à? Thật đáng tiếc. Phải bắt đầu từ chỗ đó. Anh sẽ tìm thấy ở đó nhiều điều đáng học tập.

- Ở bên các chuồng vẹt?

- Dù sao thì cũng không phải ở bên các chuồng mãnh thú. - Charlotte mỉm cười. - Anh hãy tin rằng em nói thế chỉ vì em biết: anh tốt hơn, chứ không như anh muốn thể hiện ra.

Weiss hoàn toàn không muốn gây cho người thiếu nữ này cảm xúc đó, một thiếu nữ đa cảm và sắc bén thể hiện ý kiến cá nhân. Điều đó nguy hiểm. Và mặc dù anh rất thích nghe những lời nói như vậy của Charlotte, anh vẫn không có quyền mạo hiểm hơn nữa. Ai mà biết được sự nhạy bén về tình cảm của Charlotte có thể đi xa đến đâu... Vì thế anh hỏi để chuyển đề tài câu chuyện.

- Hình như Heinrich thực sự yêu tiểu thư Caroline?

- Thực ra chị ấy đẹp đấy. Lẽ nào anh không nhận thấy?

- Đúng, tất nhiên, rất đẹp, - Weiss đồng ý.

- Ve vẫn một thiếu nữ xinh đẹp - Charlotte nói ra giọng bậc thầy, - thật tự nhiên đối với người đàn ông, cũng như một sĩ quan phải chăm lo đến danh dự quân phục của mình.

Nếu như lúc đầu phần nào Weiss không yên tâm vì sự chú ý quá rõ rệt và nhấn nại của Heinrich đối với nữ nhân viên Ban mật vụ số Sáu của SĐ thì bây giờ anh đã hoàn toàn yên tâm. Qua lời Charlotte anh hiểu rằng, quan hệ của Heinrich với Caroline von Wirth xinh đẹp không thể gây nghi ngờ gì cho ai cả.

Weiss hít sâu làn không khí mát lành sạch sẽ tựa hồ như khử trùng rồi. Anh nhìn quanh.

Dải rừng Grunewald nằm xung quanh, và không thấy cửa rừng đâu cả. Rừng được chăm sóc như công viên. Những người thợ rừng tĩa

sửa cả khu vực mênh mông này với sự cố gắng cẩn thận chẳng khác gì những người trồng vườn chăm sóc các bồn hoa và các nữ tỳ dọn dẹp các căn phòng thông nhau trong trang trại giàu có, không để có một chút rác rưởi nào ở đâu.

Thậm chí không tin được rằng, người ta lại chăm sóc rừng cẩn thận như thế vào lúc này - thời chiến - khi mà hàng triệu người Đức bị lừa vào công tác nông nghiệp theo việc động viên lao động bắt buộc.

Những khu vực lớn của rừng với các con đường lát nhựa rất tốt được rào bằng dây thép gai. Các biểu ghi chữ thông báo: “Chú ý, sử hữu cá thể!” Vi phạm điều nghiêm cấm này cũng chẳng khác gì đột nhập vào vùng cấm địa.

Họ ăn tối ở chòi lộ thiên trong cảnh hoàng hôn. Còn chưa kịp ngồi xuống ăn thì còi báo động phòng không đã rú lên.

Ở khu vực ngoại thành gồm các tòa nhà lầu, biệt thự này không có hầm tránh bom công cộng, chỉ có hầm riêng của các gia đình giàu có nhất. Vì nghiêm cấm đào hầm ở trong rừng, mà làm hỏng các mảnh đất nhỏ bé của mình thì các tiểu chủ lại không muốn.

Thường thường quân đồng minh ném bom các khu vực đông công nhân ở Berlin.

Lần này cũng thế. Và mặc dù Berlin nằm trên một mặt phẳng thấp, những đám cháy khói lửa vẫn như vươn cao các lưỡi lửa lay động giàn giạt của thành phố lên.

Những tiếng bom nổ âm âm vang đến đây như tiếng đập búa khổng lồ.

Tất cả đều im lặng không ai động đến cơm nước.

Tay xoa chiếc trán hói nhỏ của mình, ông Rumpf cất giọng nói nhỏ, không quay sang ai cả:

- Lạ thật, tại sao chỉ có Mỹ và Anh nhận lấy trách nhiệm tiến hành các biện pháp chinh phạt này đối với nhân dân Đức còn không quân Liên Xô thì không tham gia vào?

- Rõ ràng vì bọn Nga không đủ máy bay. - Caroline đưa ra giả thuyết.

- Thống soái Goering khẳng định điều ngược lại. Người Nga di chuyển các nhà máy làm máy bay sang tận phía Đông, sang những vùng máy bay oanh tạc của ta không bay tới được. - Rumpf liếc nhìn Weiss. - Có hồi, đối với Canaris đây là tin mới bất ngờ đấy.

Weiss lặng lẽ dang tay ra.

- Ở địa vị người Anh và Mỹ tôi sẽ cung cấp cho bọn Nga các máy bay hoạt động tầm xa, - Caroline nói.

- Thực chất vì sao? - Heinrich hỏi.

- Để bọn Nga ném bom chúng ta và chúng ta căm thù bọn Nga hơn!
- Caroline tức giận thốt lên. - Tôi cho rằng điều đó sẽ có lợi cho chính quân đồng minh.

Weiss rít răng nói về thờ ơ lười nhác:

- Cũng chẳng cần phải nói chuyện công khai như thế về vấn đề mà các “sếp” của ta ở Berkaerstrasse đang quan tâm đến.

Mặt Caroline lộ vẻ có lỗi. Rùng mình nhún vai, cô ta lúng túng nói:

- Xin lỗi, tôi không dự tính trước rằng anh được biết quá rõ như vậy.

Weiss mỉm cười xoa dịu với Caroline, anh bình tĩnh nói:

- Thực ra thì ở đây không có gì bí mật cả. Lẽ nào có thể khác được.

Bầu trời ửng hồng trên Berlin vẫn tiếp tục rung nổ, hình như có các mũi khoan khổng lồ đang khoan vào lòng đất Berlin. Những vết đên

pha xanh lạnh cắt ngang mây đen, và ngay khi có những vệt đỏ của đạn cao xạ nổ xuyên qua chúng. Tiếng nổ của bom giống như những tiếng động ngầm trong lòng đất.

Mặt tái nhợt nghiêng về phía Weiss, Caroline thì thầm nói:

- Đôi khi tôi cảm thấy rằng quân Đồng minh không mong muốn nước Đức bại trận, còn những cuộc ném bom này chỉ là để đút lót bọn Nga thôi. Và khi đó tôi thỏa thuận với họ.

- Tiểu thư thông minh lắm! - Weiss nhếch mép cười. - Tất nhiên, giết hại dân thường dễ dàng hơn và an toàn hơn là mở mặt trận thứ hai chống chúng ta.

Được Weiss tán dương, Caroline thì thầm nói thêm:

- Hơn nữa họ lại cẩn thận tránh phá hủy các mục tiêu công nghiệp lớn.

- Nhưng điều này khó tin đấy!

- Anh nghĩ thế à? - Caroline mỉm cười chế nhạo. - Thế thì sao tình báo của họ chưa bao giờ có ý định thiết lập tọa độ trong các khu vực xí nghiệp quốc phòng?

- Tôi nghĩ rằng ở đây có công lao của phản gián ta.

- Thế bọn Nga lại làm như vậy đấy!

- Nhưng chính tiểu thư chẳng đã nói rằng không quân Nga không tham gia vào các vụ oanh tạc như vậy.

- Đúng là trong các vụ như vậy, nhưng mà theo các mục tiêu đã chọn thì chúng lại đánh với một độ chính xác khiến ta có ý nghĩ khó chịu nhất.

- Ý nghĩ gì?

- Ở, lẽ nào anh không hiểu? - Caroline bực tức. - Ngay cả trong việc này bọn Nga cũng đặt ra cho bản thân nhiệm vụ tuyên truyền và làm cho nhân dân có khái niệm lừa dối về bản thân.

- Tiểu thư cho rằng bọn Nga đang hoạt động nhìn xa thấy rộng như vậy?

- Nhìn xa thấy rộng hơn là Đồng minh của chúng. Và chúng ta phải giúp cho Đồng minh của chúng hiểu điều này.

- Bằng cách nào?

- Nếu như người Đức chúng ta có thể trở nên lớn mạnh hơn các tổ thất do các vụ ném bom mang lại cho chúng ta và sẽ tìm ra phương pháp làm cho Đồng minh của Nga thấy rằng, cuối cùng bọn Nga sẽ lừa Đồng minh, có khả năng Đồng minh của Nga sẽ trở thành Đồng minh của chúng ta.

- Tiểu thư nói phải, - Weiss đồng ý. - Nhưng hình như bọn Nga trung thành với các trách nhiệm của chúng trước Đồng minh hơn là Đồng minh trước bọn Nga.

Caroline hăng say tuyên bố:

- Tôi tin ở thiên tài của chúng ta. Và trong chúng ta những ai có sự tưởng trọng và kinh nghiệm cao sẽ có thể truyền cho Đồng minh của Nga sự khẳng định có dẫn chứng về vấn đề bọn Nga đang lừa dối Đồng minh, còn cho bọn Nga cũng hiểu những tài liệu tương tự về Đồng minh của chúng.

- Đúng, - Weiss sôi nổi nói: - Tôi không hề nghi ngờ là ở phố Berkaerstrasse có những người không chỉ nghĩ như tiểu thư mà còn có kỹ thuật tương xứng để thực hiện kế hoạch này. - Và ca ngợi: - Ở "Ban tham mưu Valia" chúng tôi có những tay rất lão luyện: làm được bất kỳ giấy tờ giả mạo nào giống như thật. Nhưng tiểu thư biết vì sao mà điệp viên của ta vẫn coi trọng giấy tờ thực hơn không? Vì nó đáng tin hơn.

Weiss hiểu rằng việc Caroline thích nói chứng minh không những chỉ cho ý muốn tỏ ra hơn tài Weiss. Cô ta còn sợ hãi trước màu đỏ tía tàn bạo của các tiếng bom nổ, đầu óc cô ta căng thẳng tới mức điên cuồng lên được và để giữ được vẻ tự chủ trông thấy, cô ta nói luôn mồm, định bóp chết cái sợ bằng chính cái âm thanh của giọng nói cá nhân. Và khi cuộc ném bom chấm dứt và còi báo an vang lên, hoàn toàn bất lực, Caroline đưa bàn tay lạnh toát đẫm mồ hôi ra cho Weiss và lo sợ hỏi:

- Hình như tôi có nói quá lời với anh?

- Tiểu thư nói thế làm gì! - Weiss ngạc nhiên. - Lời nói của tiểu thư đã chứng minh quan tâm say sưa với công việc của mình ra sao. Và có thể thôi.

Tiến khách ra xe, Charlotte hỏi Weiss:

- Lẽ nào anh lại bị thu hút bởi chuyện huyền thuyên của Caroline? Ngay em cũng không ngờ rằng công việc sẽ đặt lên chị ấy vết tích khó chịu như vậy.

- Chỉ vì Caroline quá căng thẳng đầu óc thôi.

- Đúng thế, - Charlotte đồng ý, - và em cũng thế. Những vụ ném bom này sắp biến hết chúng ta thành điên dại mất thôi. - Rồi khẽ hỏi: - Anh sẽ còn đến đây chơi nữa chứ? - Và nói thêm về lúng túng, trùu mến, dò hỏi nhìn Weiss bằng đôi mắt xám đen, buồn rầu: - Bây giờ sau khi anh đã là người quen của chúng em, anh có thể đến chơi chỗ chúng em một mình, nếu Heinrich bận việc.

Weiss gật đầu, ngồi vào xe, mắt ngoảnh lại. Charlotte đứng bên chiếc cổng thấp bên bằng cành cây tay giơ lên chào tạm biệt.

Trước khi trao đổi với Heinrich những cảm xúc của mình về gia đình Rumpf, Weiss giải thích rất lâu và tỉ mỉ cho Heinrich về các quy tắc và chiến lược mà từ nay Heinrich phải tuân theo. Và anh tự nhận thấy rằng anh nói cũng với cái giọng bậc thầy như anh vẫn thường

nghe thấy trong giọng nói của Baryshev khi đồng chí ấy giảng dạy cho chính anh.

Bỗng nhiên Heinrich ngắt lời Weiss.

- Thế cậu có biết bố Caroline chết hoàn toàn không phải vì mắc bệnh, mà là bị đầu độc không?

- Kẻ nào?

- Tôi chỉ biết rằng ông ta bị đầu độc.

- Cậu mê cô gái này à?

- Đang tiến lại gần mức đó, - Heinrich lầu bầu nói. - Nhưng tôi có thể thôi được.

- Cậu thấy không, - Weiss nói, - chẳng hạn tôi đã và không coi việc bố cậu bị bọn phát xít giết hại là cái chủ yếu quyết định đối với cậu.

- Bị chú tôi?

- Bị bọn phát xít. - Weiss kiên trì nhắc lại - Cái chủ yếu và quyết định đối với cậu lại là vấn đề khác. Cậu đã giác ngộ, hiểu rằng cậu không thể đi với những kẻ đang nắm chính quyền thống trị nhân dân Đức.

- Trời. - Heinrich thốt lên. - Ông tướng lại lên giọng triết lý...

Weiss như không nghe thấy tiếng thốt nực cười của Heinrich, tiếp tục nói, bình tĩnh và có suy luận:

- Caroline chẳng hạn, nếu coi như cô ta được biết là bố cô ta bị giết theo chỉ thị của một nhân vật nào đó, có khả năng cô ta sẽ vô cùng căm thù chính kẻ này. Nhưng lại không phải căm thù chế độ quốc xã.

- Cậu tin như vậy? - Heinrich ngắt lời Weiss.

- Tôi chỉ lập giả thuyết thôi.

- Tức là tôi phải ra lệnh cho bản thân: “Dừng lại!”? Nhưng, nếu sự say mê này có lợi?

- Tôi sẽ coi các phương pháp khác tốt hơn.

- Còn nếu quên mất đạo lý quá kỳ lạ của các cậu thì sao? - Heinrich hỏi.

- Vấn đề không phải ở đạo lý. Cậu phải thấy Caroline đã luôn mồm tán chuyện phiếm khi đầu óc bắt đầu căng thẳng vì hãi tiếng bom nổ. Cô ta có thể mất tự chủ như vậy vì đầu óc căng thẳng cả trong các hoàn cảnh khác, và điều đó sẽ xảy ra không phải không nhận thấy. Tức là, cậu càng lánh xa cô ta thì sẽ càng tốt cho cả đôi ta - có lý trí và an toàn hơn.

- Nhưng mà lời tán phiếm của cô ta làm cậu thích thú đó thôi, tôi nhận thấy điều đó qua nét mặt cậu...

- Cô ta chỉ nói những điều mà chúng ta đã rõ từ các nguồn tin khác.

- Thôi được, có thể tôi sai, cậu đúng. Nhưng tôi vẫn có đủ các quan sát để xác định một điều gì đó nữa. Có đúng là Charlotte đã gây được cảm xúc tốt cho cậu không?

Weiss lặng lẽ gật đầu, nhưng không quay sang.

- Thôi được, đừng quay con mắt sợ hãi của cậu đi. Tôi sẽ rộng lượng hơn là cậu. Xin mời, cứ gặp gỡ nhau theo ý muốn. Charlotte là cô gái tốt.

Weiss buồn rầu nói.

- Chính thế, vì tốt tới mức tôi sợ rằng các ý kiến của cô ta sẽ mang lại điều bất hạnh cho chính cô ta. Có nên ngăn cô ta bằng cách gì đó không?

- Thì cậu đi mà ngăn ngừa, và không phải ban ngày, có thể ban đêm, trong vĩa rừng huyền bí Grunewald ấy.

- Ở đây tôi không có cơ để đùa. - Weiss khẽ nói. - Nhưng cậu tự hiểu đấy, tôi không thể ngăn ngừa cô ta về việc gì cả. Và thậm chí có khả năng sẽ không gặp gỡ cô ta hơn nữa.

- Cậu nói nghiêm chỉnh đấy chứ?

Weiss gật đầu.

- Thế thì, Heinrich nói. - Hãy coi là tôi với cậu đã chịu tổn thất như nhau.

- Tôi cảm thấy Charlotte là cô gái rất tốt. - Weiss nhắc lại.

- Thì cậu muốn qua đó nói rằng, cậu mất mát nhiều hơn tôi chứ gì? Mà có khả năng thế. Caroline không chỉ rất đẹp, còn vị tất trong tâm hồn cô ta đã có cái gì tốt ngoài sắc đẹp ra. Có thể cậu đúng. Và cậu bất hạnh hơn tôi. Hãy nhận lấy lời chia buồn của tôi!...

•••

Trong trường hợp không có mặt ở doanh trại mỗi người phải báo cho Gustav biết: đã ở đâu và với ai trong thời gian đó. Nhưng không đòi hỏi báo cáo viết. Việc báo tin này mang hình thức một buổi nói chuyện biếng nhác giữa hai người ngang hàng nhau.

Ngay sau lần đầu tiên đến thăm nhà Schwarzkopf, Weiss đây về tự tin dứt khoát cho Gustav hiểu rằng hẳn không thể trông mong vào các tin tức gì đó về nhà Schwarzkopf.

- Chắc là Willie Schwarzkopf gây được nhiều cảm tình đối với ông? - Gustav giễu cợt nhận xét.

- Vấn đề không phải thế. - Weiss nghiêm nghị nói. - Khi Willie tỏ ra chú ý đến lối sống của tôi, tôi đã trả lời ông ta như tôi vừa trả lời ông

ở đây.

- Ông đã thận trọng đến thế đấy!

- Đúng. - Weiss nói. - Như thế. Tôi rất quý trọng tình bạn giữa tôi và Heinrich Schwarzkopf. Tôi mang ơn anh ta rất nhiều.

- Chứ sao nữa. - Gustav kéo dài giọng. - Ông nói đúng: đó thực sự là cái yếu. Nhưng nhược điểm đó không phổ biến lắm trong số những người đang phục vụ ở đây, khiến tôi sẵn sàng hòa giải với nó.

- Xin cảm ơn ông. - Weiss nói.

Việc đến thăm nhà Rumpf của Weiss không làm Gustav chú ý. Hơn nữa anh đã mô tả Charlotte như một đoàn viên “thanh niên Hitler” kiểu mẫu, một tín đồ cuồng tín coi công việc làm ở trong nhà máy chỉ là phương pháp thể hiện lòng trung thành tuyệt đối của mình với quốc trưởng.

Nhưng anh lại nói về Caroline von Wirth với vẻ vô cùng phấn khởi khiến Gustav buộc phải hỏi có phải Weiss thấy yêu cô ta ngay khi thoát trông thấy cô ta hay không, còn sau đó nói như kết luận chung:

- Thôi, xin chúc ông có những buổi gặp gỡ thú vị. Ông định khi nào sẽ gặp lại cô ta?

- Tôi chưa có ý định đề nghị cô ta về việc đó, mất Weiss hơi mờ đi.

- Tại sao?

- Thì tôi định hỏi ông về điều này, - vẻ rất chân thành Weiss cất giọng đề nghị. - Tất nhiên cô ta là thiếu nữ xinh đẹp, gia đình khá giả, nhưng đã sống nhiều năm ở nước ngoài... với bố, và tôi không nhận thấy cô ta có lòng yêu nước cao cả.

- Không nhận thấy? - Gustav ngạc nhiên. - Vậy thì xin chúc mừng! Tức là cô ta đã say mê ông tới mức quên cả chính trị.

- Ông biết rõ cô ta thế cơ à?

Không trả lời câu hỏi này, Gustav khuyên:

- Dù sao thì cũng nên xét: sắc đẹp của đàn bà cũng có thể là vũ khí như sự thông minh của đàn ông. Mà cả hai cái này đều cần thiết như nhau trong khối các ngành mật.

- Ông định bảo tôi thu hút cô ta? - Weiss hỏi.

Gustav độ lượng mỉm cười.

- Tôi đề nghị ông suy nghĩ những điều tôi nói.

- Có lẽ tôi đã hiểu ông. - Weiss lấp bắp nói.

- Thế thì rất tốt. Ông đã có kết luận gì cho bản thân?

- Khi nào cần, ông sẽ nói với tôi, có nên nối lại mối quan hệ với Caroline von Wirth hay không.

- Ông Peter, ông thật là thông minh. - Gustav nói.

Không phải toàn bộ nhân viên nhóm sĩ quan thông tin đặc biệt của Walter Schellenberg thường trú trong các ngôi nhà nhỏ ẩn dưới các khóm cây tím. Một số trong bọn này sống ở nhà riêng, và từ nhà đến đây chỉ để nhận nhiệm vụ. Đó là những người có tai mắt đáng kể ở Berlin. Tất cả đều thuộc các gia đình kính trọng và có điều kiện vật chất độc lập.

Một tên trong bọn này là Hugo Lemberg - con trai luật sư nổi tiếng ở Berlin, có bằng luật sư và là phi công theo nghề quân sự, đã lôi cuốn sự chú ý của Weiss.

Cái con người thanh niên có dáng thể thao này tỏ ra rất độc lập và có những ý kiến sắc bén, kiên quyết. Một lần hắn hỏi Weiss:

- Ông đã làm việc bên cục tình báo và phụ trách vấn đề Nga. Xin cho biết, theo ý ông, chúng có lộ ý nghĩ về khả năng đàm phán mật tay đôi gì đó với Đức không?

- Không. - Weiss nói.

- Còn về việc Nga có thể bị ta đánh bại?

- Không. - Weiss nhắc lại.

- Thế còn những tên đang làm việc với chúng ta?

- Thường đó là lũ cặn bã.

- Tức là ông coi công tác phá hoại bên trong nước Nga không triển vọng?

- Chúng tôi đã có những chiến dịch nhất định thành công, thí dụ...

- Tôi hiểu ông. - Hugo ngắt ngay. Mời Weiss thuốc lá xong, hắn dăm chiêu kéo hơi thuốc: - Từ đây có thể đi tới một kết luận: để chúng ta có thể thắng cuộc chiến tranh ở phương Đông, chúng ta cần phải thất bại ở phía Tây càng sớm và có hiệu quả càng tốt. Và một số cho rằng, nhượng bộ đối thủ quân sự của chúng ta ở phía Tây tốt hơn là bị thất bại bởi kẻ thù chính trị quân sự của chúng ta ở phương Đông.

- Tôi vẫn tin vào thắng lợi cuối cùng của quốc xã. - Weiss nói.

- Tôi cũng thế. - Hugo nói. - Nhưng đường đi tới thắng lợi thường khác nhau.

Một hôm Hugo mời Weiss đến nhà hắn. Biệt thự nhà Lemberg ở gần Wannsee, trong khu Dahlem. Và ở đây bất ngờ Weiss được gặp đại

úy Gerd. Nhưng tên này không hề lộ vẻ ngạc nhiên trước sự có mặt của Weiss: đúng là hắn đã được biết trước về cuộc gặp gỡ này.

Mọi người ăn trong một nhà kính lớn, nền lát bằng các tấm đá thô. Đề tài câu chuyện sau bữa ăn mang đặc tính vô cùng trừu tượng. Sau đó, mọi người đứng dậy đi lên phòng làm việc của bố Hugo. Nhìn thấy trên giá tủ sách tuyển tập lớn những tác phẩm mới nhất của ngành xuất bản Xô Viết theo ấn phẩm, Weiss coi việc che giấu ngạc nhiên là không cần biết.

Hugo giải thích:

- Theo nhiệm vụ của một số nhân vật có uy thế bố tôi nhận trách nhiệm phân tích tình hình chính trị và tư tưởng của xã hội Xô Viết.

- Ông cụ biết tiếng Nga à? - Weiss hỏi.

- Bố tôi có những người giúp việc nắm hoàn thiện tiếng Nga. - Hugo nói.

- Ông Weiss cũng có trình độ hiểu biết như vậy. - Gerd nhắc.

- Tôi thật thích thú được biết không những chỉ các khả năng về mặt ngôn ngữ học của vị khách này của tôi, - Hugo nói, - mà còn cả việc nhận xét một cách dũng cảm và đúng đắn tình trạng đạo đức chính trị của bọn Nga nữa.

Hắn quay sang phía Weiss nói tiếp:

- Điều đó làm ông vinh dự. - Và hơi nghiêng đầu có đường ngôi chải cẩn thận tóc ngắn mượt dính sát vào nhau.

Sau khi mời Weiss và Gerd ngồi xuống ghế bành và tự hắn ngồi xuống bên chiếc bàn hút thuốc tròn nhỏ, Hugo hỏi:

- Xin cho biết, theo ý các ông, có sự khác nhau hay không về mức độ tội lỗi giữa sự phản bội nhà nước đế quốc và phản bội quốc xã?

- Tôi không phải luật gia và rất tiếc, không thể phân tích các khía cạnh tỉ mỉ. - Weiss nói.

- Thôi được. - Hugo đồng ý. - Ông còn có thì giờ để suy nghĩ đến câu hỏi của tôi. Nhưng tôi đưa ra câu hỏi này với mục đích nhất định để ông hiểu: quốc xã là bất tử, còn mỗi người chúng ta, ai gây cho sự nghiệp của quốc xã dù chỉ một tổn thất rất nhỏ cũng xứng đáng tội chết.

- Rõ như thế rồi! - Weiss nồng nhiệt thốt lên.

- Rất tốt, - Hugo nói. - Bây giờ xin ông đặc biệt chú ý. Có khả năng ông sẽ phải gặp gỡ và tiễn đưa những người nước ngoài là đối phương của quốc trưởng, nhưng lại là bạn của nước Đức. Nếu như trước mặt ông họ dám bày tỏ các ý kiến phê phán quốc trưởng, ông sẽ hành động ra sao?

Weiss tin tưởng nói:

- Nếu những cuộc gặp gỡ này nằm trong trách nhiệm phục vụ của tôi, tôi sẽ đối xử phù hợp với những chỉ thị tôi sẽ nhận được.

Gerd không kìm được, ngắt lời Weiss và vẻ long trọng, hài lòng tuyên bố với Hugo:

- Bây giờ thì ông thấy rõ rồi chứ? Tôi chẳng đã nói với ông mà! Tình cảm hiểu biết địa vị cá nhân của ông Weiss phát triển cao đến kỳ lạ. - Quay sang Weiss hấn nói như để xin lỗi: - Tôi mong rằng ông không giận chứ? Sự thật - đó là chỉ huy tối cao của chúng ta!... - Hấn đề nghị Hugo: - Ông cho phép tôi giảng giải đôi chút chứ? - Gerd hơi nhắm mắt lại, tay đặt lên bụng và bắt đầu lầu bầu nói: - Các ông biết không, tất cả chúng ta rõ ràng là thừa nhận quyền tối cao của quốc trưởng ở mức độ như nhau. Và cái vĩ đại của người thật vô tận và trọn vẹn tới mức ngay những đại biểu xuất sắc nhất của các dân tộc khác cũng không hiểu nổi.

- Ngắn gọn hơn! - Hugo sốt ruột đề nghị.

- Tóm lại, đây là điều tôi muốn nói. Cái bắt tử của quốc trưởng được thể hiện ở nước Đại Đức chúng ta và chăm lo tới việc giữ gìn nó là phục vụ quốc trưởng. Nhưng Hitler, đó chỉ là tên gọi. Còn quốc trưởng - đó là tinh thần nước Đức. Vì vậy, nếu nhân vật hợp với ông sẽ quan tâm đến vấn đề dân tộc Đức vì lợi ích của nước đại đế quốc ta, dù không có Hitler đi nữa, sẽ có thể thực hiện được thành công sứ mệnh lịch sử của mình hay không, thật rất muốn các ông đưa đủ lý lẽ xác đáng để khẳng định điều này.

- Nếu người ta sẽ ra lệnh cho tôi. - Weiss nói.

- Và ông đừng quên phân tích đặc điểm đoàn kết nhất trí kiểu Bolshevik của bọn Nga thật rõ ràng như ông đã làm cách đây không lâu trong khi nói chuyện với tôi. - Hugo bổ sung thêm.

- Tôi hy vọng, Weiss nói - toàn bộ vấn đề này sẽ được nhắc đến khi ra chỉ thị.

Sáu Mười

Sau buổi gặp gỡ Hugo và Gerd, đối với Weiss không có gì đổi mới. Anh vẫn tiếp tục thi hành các nhiệm vụ vô nghĩa lý của Gustav như trước, anh được tương đối tự do, và điều này cho anh khả năng liên lạc với Trung tâm. Anh thông báo tỉ mỉ về tình hình mới của mình, nhận được chỉ thị phù hợp, và còn được biết rằng anh có nhiệm vụ tiếp tục giữ liên lạc với đại diện Trung tâm ở Berlin.

Địa điểm gặp gỡ bí mật là phòng xoa bóp ở gần tòa nhà tham mưu của Walter Schellenberg, trên phố Berkaerstrasse.

Mọi thủ tục ở phòng này do giáo sư Max Stutthof phụ trách. Giáo sư tự khám mỗi bệnh nhân mới, nhưng xoa bóp thì chỉ cho những người được chọn lọc, còn đối với những viên cao cấp thì giáo sư đáp xe Daimler kiểu cổ, phía trong lót bằng gỗ đỏ đến.

Vào tới phòng làm việc, Weiss nhìn thấy một người đứng tuổi tóc bạc, mặt có các vết sẹo do độ gươm súng rất dũng cảm. Như sau này anh được biết, các vết sẹo này do một nhà giải phẫu Xô Viết làm cho Stutthof, với một trình độ lành nghề rất cao.

Weiss nói mật hiệu và sau khi nhận được trả lời, anh đợi giáo sư sẽ nhận tin của anh và sẽ truyền chỉ thị ngay lập tức. Nhưng Stutthof lại đề nghị Weiss thay quần áo và cẩn thận khám sức khỏe cho anh. Trong khi ghi vào sổ y bạ, giáo sư hài lòng nhận xét rằng sau lần bị thương mà Weiss gây ra trong chuyện chiếc xe tăng, anh thực sự phải đến xoa bóp một thời gian. Giáo sư khiển trách Weiss vì coi thường sức khỏe của mình nên đã làm hệ thần kinh bị hư hại tới

mức không cho phép. Stutthof viết đơn thuốc và khuyên chế độ thích hợp.

- Xin hãy nghe, - Weiss sốt ruột nói, - không cần phải biến tôi thành vật hy sinh của những tri thức đáng nghi ngờ của đồng chí.

- Tại sao lại đáng nghi ngờ! - Stutthof tức giận nói. - ông nội ơi, tôi bắt đầu thực tập từ khi ông nội còn đeo khăn quàng đỏ cơ. Và vì bố mẹ anh đã từng luôn luôn lo lắng đến sức khỏe của anh, là một thầy thuốc, tôi đã nhận được chỉ thị của Trung tâm giải quyết với anh bằng cách nghiêm chỉnh nhất. Và nếu cần sẽ đưa anh vào trạm điều trị...

- Lại còn thế nữa! - Weiss tức giận.

Giáo sư nhếch mép cười.

- Hãy nhớ rằng, ở đây tôi có ảnh hưởng rất lớn, và tôi chẳng việc gì phải báo cho kẻ nào đó trong bọn nắm quyền hành rằng anh cần phải được chạy chữa. Và anh sẽ được đưa vào phòng chữa bệnh của tôi như một bệnh nhân thực thụ theo chỉ thị dù cho của Gustav nhà anh đi nữa. Tôi đã giúp cho hắn hoàn toàn phục hồi lại được hoạt động của các khớp đầu gối mà hắn làm hỏng đúng là trong một cuộc tấn công ăn cướp nào đó. Vì thế, đề nghị hãy tỏ ra kính trọng nhất đối với tôi. Còn bây giờ xin mời anh ra chỗ thủ quỹ. Hãy bỏ ra món tiền tương xứng, họ sẽ phục vụ anh, sau đó tôi sẽ nghe anh như quy định.

Sau khi Weiss làm hết thủ tục chữa bệnh làm nổi danh trật tự của giáo sư Stutthof, anh mệt mỏi một cách dễ chịu quay trở lại phòng làm việc khác, truyền tin và nghe chỉ thị. Lúc tiễn anh ra về, giáo sư nói:

- Đừng quên cho Gustav xem giấy tờ đến khám ở phòng tôi, cả việc quảng cáo trong các đồng nghiệp của anh về những tính chất có lợi của quá trình chữa bệnh mà anh nhận được ở đây. Hợp lý nhất là

hãy tìm lấy một đồng chí liên lạc, nhưng đồng chí này phải có những khả năng lớn hơn tôi để đi lại các nơi khác nhau.

Hãy nhớ: phòng chữa bệnh của tôi có khoản thu nhập rất lớn và mang lại lợi ích không nhỏ cho một số con bệnh của tôi. Và thật không tốt nếu như vì hoàn cảnh nào đó tôi không thể hoạt động có kết quả và ích lợi như thế này. Vì thế, việc gặp gỡ của chúng ta là rất hiếm.

Bây giờ hãy chú ý nghe đây. Hiện nay ở Đức trong số bọn cầm quyền đã thành lập các nhóm đặt quan hệ với những tên nhất định trong giới cầm quyền Mỹ và Anh, đang tiến hành đàm phán mật với chúng. Mục đích ký kết hòa ước tay đôi. Để, thế nào đó, Đức sẽ nhận trách nhiệm thay tám biển Hitler trong khi vẫn tiếp tục thực hiện những mục tiêu chính trị quân sự của hấn ở phương Đông, nhưng đã được sự ủng hộ của quân đội Đồng minh hoặc ít nhất được sự viện trợ kinh tế của chúng. Mỗi nhóm có trách nhiệm riêng. Nhưng thực chất của các nhóm là một. Nói chung, việc này không có gì khác với âm mưu chống các dân tộc trong khối chống phát xít.

Trách nhiệm của chúng ta là đưa ra những bằng chứng tài liệu không chối cãi được về các hoạt động phản bội của bọn không đếm xỉa gì đến nghĩa vụ đồng minh và ý chí của nhân dân mình, đang đi thỏa thuận ngầm với kẻ thù chung của chúng ta, dày xéo lên các trách nhiệm mà những người đứng đầu chính phủ của chúng đã ký.

Vì thế nhiệm vụ duy nhất và quan trọng nhất trong hoạt động của anh ở đây là lấy cho được những tài liệu đó. Và tất cả những ai sẽ có liên lạc với anh cũng sẽ thi hành nhiệm vụ này. Ở đây đòi hỏi sự thận trọng cao nhất. Vì bất cứ một hành động sai sót nhỏ bé nào cũng sẽ là dấu hiệu nói rằng, tình báo Liên Xô đang hoạt động theo hướng này.

Còn bây giờ, để anh hiểu toàn bộ tầm quan trọng của nhiệm vụ, chúng tôi đã có những tài liệu như vậy về các cuộc đàm phán này mà nếu như chỉ cần một phần các tài liệu này bị Hitler biết thì ngay

lập tức hắn sẽ ra lệnh xử bắn rất nhiều, rất nhiều bạn chiến đấu thân cận nhất của hắn, những kẻ giấu giếm hắn ngấm ngầm bắt liên lạc với Đồng minh.

Có khả năng, bất kỳ ngành tình báo nào khác cũng có thể hoạt động như vậy. Nhưng chúng ta bao giờ cũng nhìn thấy trước mắt là các mục đích cao nhất. Chúng ta muốn đẩy lùi mối đe dọa tương lai của cả loài người. Những tài liệu này phải được Chính phủ Liên Xô trao cho các chính phủ Đồng minh. Ít nhất cũng cho bọn cầm đầu chính phủ.

- Dù sao cũng không nên cho Hitler biết dù chỉ một bản sao vung vãi...

Giáo sư mỉm cười, giơ ngón tay đe dọa và nghiêm chỉnh nói thêm:

- Hitler cũng đang định tiến hành đàm phán ngoại giao mật với Đồng minh. Nhưng các vấn đề về chính phủ quốc xã lại do các đồng chí khác của ta đảm nhiệm, phải đoán như thế. Tất nhiên, theo mức độ tin cậy của các tên thân cận Hitler đối với các đồng chí đó.

Weiss sừng sốt ngược lông mày.

Giáo sư mơ ước nói:

- Nếu như trong cuộc duyệt binh chiến thắng sắp tới các đồng chí của ta có thể đi theo đội ngũ qua Hồng trường trong quân phục Đức... Thế thì trông có lẽ như một đơn vị quan trọng đấy... - Giáo sư dừng lại, dăm chiêu suy nghĩ, và bỗng nhiên mặt bừng sáng lên. Đồng chí đứng dậy, tay để thẳng theo mép quần, khẽ ra lệnh: - Đại úy Alexander Belov! Thay mặt Bộ chỉ huy, tôi thông báo: vì sự hoạt động dũng cảm ở hậu phương kẻ thù, đồng chí được tặng thưởng Huân chương chiến tranh vệ quốc hạng nhất!

- Vì Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô Viết! - Weiss nói, đứng nghiêm trước mặt giáo sư.

Giáo sư sờ tay vào ngực anh:

- Đấy, - đồng chí nói giọng cảm động. - Hãy nhận vào trái tim và đeo... - Ôm lấy Weiss, giáo sư nặng nề thở, rồi đẩy anh ra. - Thôi đi đi, đi nhanh lên. Ở đây với anh tôi đã quá xúc động, mà bây giờ tôi sẽ phải xoa bóp cho một tên khốn nạn. Một tên đao phủ khốn kiếp! Thật tôi muốn bóp cổ hắn chết, thế mà tôi phải xoa nắn các nếp nhăn trên da và cổ hắn. Thôi, nhả neo! Thượng lộ bình an!

•••

Mấy ngày sau Weiss nhận được lệnh đón một hành khách ở sân bay Tempelhof và chở viên này theo tuyến đường 109 đến khu Templin, trang trại Hohenlichen, nơi có quân y viện dành cho bọn SS. Weiss đã được biết, đó không phải là quân y viện gì, mà là cơ quan tham mưu của thủ tướng Himmler.

Dọc đường anh phải dừng lại ở địa điểm Wandlitz và mời tên khách này ăn đôi chút ở tiệm ăn "Amsee" ở bàn số ba kể từ bên phải nếu tính từ cột tiệm ăn.

Khách là một tên đàn ông oai vệ. Hắn tỏ ra rất tự do và không thấy cần thiết phải che giấu vẻ ngoài Anglo-Saxon của mình và các phong cách một người ngoại quốc.

Hắn cũng không hề ngạc nhiên về việc Weiss biết tiếng Anh. Sau khi lên xe, hắn mời Weiss rượu whisky và thuốc lá Mỹ ngay lập tức.

- Này, chàng thanh niên, có thể gọi tên ta là Joe, ta được biết những tay chất phác thường có tên như vậy. Ta chính cũng là người chất phác, - tên khách tự giới thiệu rồi ra lệnh giọng không nén nổi tức giận: - Trước hết, hãy chở ta đi theo miền quê rộng lớn của nhà anh. Thật thú vị được trông thấy người của ta đã phá đá nhiều nhất ở đâu.

- Tôi được lệnh đi theo tuyến đường quy định.

Joe thọc tay vào túi lấy ra một tập dollar chằng ngoài bằng dây cao su, đề nghị:

- Có thể cầm lấy vài tờ có ảnh tổng thống!

- Không! - Weiss nói.

- Nghe đây, con chim non, ta không làm chuyện vớ vẩn và hãy yên tâm, ta không có quan hệ gì với tình báo quân sự đâu. Anh sẽ chụp ảnh ta bằng máy của ta trên cảnh đổ nát, chỉ thế thôi. Sau đó gửi máy cho người của anh, mặc cho họ tráng phim và in ảnh. Ta biết nội quy của nhà anh không kém anh đâu.

- Trên tuyến đường sẽ có cảnh đổ nát phù hợp - Weiss nói.

- Vậy thì, đi thôi, - Joe đồng ý. Hắn ngả người ra đệm xe, hỏi: - Thế nào, sức khỏe quốc trưởng anh ra sao?

- Thế sức khỏe ngài Roosevelt ra sao?

- Ờ, anh là thanh niên hóm hỉnh đấy! - Joe cười rộ. Nhưng rồi thô lỗ báo trước: - Có điều là anh đừng có lừa ta. Ta biết về anh đủ tới mức cần thiết. Anh đã từng làm trong ngành tình báo quân sự, nhằm sang phương Đông. Nào, nhanh lên! Anh đánh giá bọn Nga ra sao?

- Chúng là đồng minh của các ông, và các ông phải biết chúng hơn.

- Người ta đã dạy anh trả lời thế à! - Joe tức giận hỏi.

- Thôi được, - Weiss nói làm lành. - Bây giờ tôi sẽ nói toạc tất cả ra với ông: bọn Nga khẳng định rằng chúng sẽ bắt tay các ông trước hết ở sông Elbe.

- Qua đầu các anh?

- Qua xác chúng tôi.

- Tức là, các anh sẽ đánh nhau với chúng đến người lính cuối cùng?

- Đến người Đức cuối cùng. Quốc trưởng nói thế.
- Bọn Nga đánh giá việc thiếu mặt trận thứ hai ra sao?
- Chúng tôi nói rằng đã có rồi. Bây giờ chúng tôi coi phong trào du kích và phong trào kháng chiến ở các nước châu Âu là mặt trận thứ hai.
- Tức là, nếu kẻ nào đó không vội vã, bọn Nga sẽ chỉ trông cậy vào cái “mặt trận thứ hai” này thôi à?
- Ít nhất chúng tôi cũng đang gọi mặt trận này như thế.
- Chuyện lạ đấy, anh bạn trẻ ạ! Vậy qua đó phải làm gì?
- Hãy hỏi Roosevelt ấy.
- Ta hỏi anh, một người Đức.
- Vậy thì hãy đề nghị quốc trưởng tiếp ông, quốc trưởng là người Đức số một của đế chế.
- Ở công ty của ta bây giờ ông ấy đã không đi lại rồi.
- Quốc trưởng đang chuẩn bị quân đội cho một cuộc tấn công mới, và khi đó ông sẽ nói theo kiểu khác.
- Ta không thuộc loại người chơi trò nâng cao thủ đoạn của ông ta.
- Thế bên ông có những người như thế chứ?
- Trước có đấy... Nhưng anh đưa ra những câu hỏi ấy để làm gì?
- Chỉ vì lịch sử, - Weiss nói, - để tiếp chuyện mà thôi.
- Thế thì tiếp tục đi, - Joe đồng ý.
- Chúng tôi sẽ đợi chủ của ông ở Wandlitz chứ?

- Như quy định. - Và ngay lập tức Joe ngạc nhiên hỏi: - Thế ai nói với anh rằng ta đi kèm theo ông chủ!

Không ai nói với Weiss điều này. Chỉ vì anh hiểu rằng Joe không phải là kẻ có thể đón gặp ở Hohenlichen được. Ngay những tên SS cao cấp cũng cần phải có giấy ra vào một lần đặc biệt để đến được đó. Toàn bộ khu vực xung quanh Hohenlichen bị coi là vùng cấm. Anh tin chắc ở giả thuyết của mình ngay sau khi cùi tay chạm phải băng khẩu súng lục liên thanh đeo dưới bả vai Joe: một kẻ có đặc quyền lớn không bao giờ chịu mang vũ khí trong người như vậy.

Weiss không trả lời câu hỏi của tên Joe, anh nói:

- Không sao, rồi sẽ có lúc tự trở thành ông chủ. Chuyện đó ở nước Mỹ các ông xảy như cơm bữa chứ gì?

- Lại thế nữa! - Joe thốt lên. - Tôi đã hai lần bị thương nằm quần quai trong quân y viện sau những chuyến đi như thế này rồi. - Đúng là hắn đã thỏa thuận với ý nghĩ: Weiss đã đoán ra chức vụ của hắn và không còn che giấu gì, than vãn cởi mở: - Làm sao trong điều kiện thế này có thể đảm bảo an toàn cho ông chủ.

- Chẳng đáng phải lo lắng, - Weiss an ủi hắn. - Chúng tôi sẽ lo cho ông chủ không kém tất cả các ngành của các ông gộp lại.

- Vì thế mà người ta đã hứa cho một chàng trai như anh đón tôi, - Joe nói. - Người của Cục tình báo chứ không phải của Gestapo.

- Bên các ông coi cục tình báo làm ăn tốt hơn à?

- Không, chỉ vì ông chủ không muốn Gestapo chịu trách nhiệm an toàn cho ông chủ. Được sự bảo vệ của một tình báo quân sự vinh dự hơn nhiều so với sự bảo vệ của nhân viên Gestapo. Do các nguyên nhân chính trị ông chủ không muốn có quan hệ với công ty này. Quan hệ với Gestapo, có thể làm hại ông chủ ở bên nhà. Những cử tri bình thường kiên quyết chống Hitler, đảng quốc xã,

Gestapo và bất kỳ tên phát xít nào ở bên anh. Họ đóng thuế, họ phục vụ trong quân đội - phải xét đến họ.

- Thì tất nhiên rồi, - Weiss nói. - Đúng là ông chủ yếu quý các cử tri của mình tới mức đã đến xin để họ không bị bọ tai quá đau ở mặt trận phía Tây.

- Hãy giữ cái sợ anh cẩn thận hơn! - Joe nổi nóng. Hấn nói giọng độc ác: - Đừng hòng ẩn các “pháo đài bay” của chúng tôi dưới vành mũ sắt.

- Thì chúng tôi sẽ dạy các ông biết cách đánh đấm, - Weiss nhếch mép cười.

- Còn bọn Nga sẽ dạy cho các anh?

- Đúng, - Weiss đồng ý. - Thì các ông đang sợ bọn Nga sẽ tới biên Manche trước các ông.

- Anh lấy cứ đâu nói thế?

- Thì chính từ cái đó: các ông đang muốn ký kết hòa ước tay đôi.

- Không phải tất cả đơn giản như vậy đâu, anh bạn trẻ ạ...

- Thì chính thế, - Weiss lại đồng ý. - Vì vậy ở đây cả thầy lẫn tớ các ông đều sợ gián điệp của Roosevelt hơn Gestapo.

Tại địa điểm Wandlitz, Weiss cho xe rẽ sang bên phải theo một phố hẹp mọc đầy hoa tím và dừng lại bên tiệm ăn “Amsee”.

Chiếc bàn ăn dành cho hai người đã dọn sẵn.

Trong bữa ăn Weiss im lặng nhiều hơn, ngược lại Joe nói luôn mồm. Tên hầu bàn, qua nét mặt tập trung chú ý của hấn, đang nhớ lại từng lời của Joe mà hấn nghe được. Nhân viên phục vụ khách trong tiệm ăn này gồm toàn bọn Gestapo.

Đường đi Hohenlichen chạy dài gần như toàn qua rừng. Ở đây có những địa điểm săn bắn và những chú hươu non mấy lần chạy tắt qua đường ngay trước mũi xe.

Chẳng mấy chốc Joe đã ngủ thiếp đi. Con đường trông trải, nhưng Weiss không tăng tốc độ như đã chỉ cho anh. Ở kênh đào Trung Đức, những chiếc xe có lắp kính xanh đạn bắn không thùng lồng lộn lao vượt lên trước xe của Weiss.

Bọn bảo vệ cổng song sắt không yêu cầu họ xuất trình giấy tờ vì chúng đã có ảnh Weiss và Joe.

Hohenlichen, cái thành lũy bí mật này của Himmler trông như một trang trại giàu có. Những căn nhà kính trồng cây, cái ao sâu trong suốt, ga xe lớn. Trong khu cây cối rậm rạp là ngôi nhà mái ngói cao, có các chòi nhà và ban công. Im lặng tĩnh mịch. Một người rất lịch thiệp mặc thường phục đỡ lấy vali của Joe rồi dẫn hắn theo con đường nhỏ lát đá phiến tới một chòi nhà hai tầng, còn Weiss thì hắn đưa mắt chỉ cho ngôi nhà rõ ràng là dành cho bọn bảo vệ. Ở đó một tên SS đón anh, dẫn anh đến một căn phòng và bảo anh ở đây chờ các lệnh tiếp theo.

Ngày hôm sau Weiss được lệnh đưa tên Joe đến trại tập trung Ravensbrück cách Hohenlichen ba mươi cây số và ở đó thực hiện mọi điều tên này mong muốn. Sau đó đưa Joe về Berlin và cho xem tất cả những gì hắn muốn thấy, cuối cùng thì chở hắn ra sân bay.

Đúng ra Joe không được phép vào trại. Tên chỉ huy trại tiếp hắn ở Văn phòng, tại đây một số phụ nữ ngồi trên các ghế được ăn béo mập, mặc quần áo tù nhân. Weiss hiểu rằng đây là bọn nữ cai tù Đức thay đổi quần áo.

Joe chụp ảnh số này và đưa ra một số câu hỏi mà trả lời lại là tên chỉ huy trại. Nhưng khi hắn từ giữa văn phòng và đi về phía xe, một nhóm nữ tù nhân có bảo vệ đi kèm, bước vào cổng trại. Joe sôi nổi hắn lên và nói với tên chỉ huy trại rằng hắn cũng muốn chụp ảnh số tù nhân này.

Tên chỉ huy trại dứt khoát không cho phép. Thế là Joe miệng mỉm cười đề nghị:

- Xin hãy lột quần áo tù nhân của chúng và cho chúng loại bình thường, tóm lại thay đổi quần áo của chúng như ông đã làm với những người tôi vừa được ông cho phép chụp ảnh. - Và thấy tên chỉ huy trại không thay đổi ý, hấn nháy mắt và cam đoan: - Ông có thể yên tâm, những ảnh này sẽ chỉ chứng tỏ là những phụ nữ Đức bị chiến tranh làm kiệt sức tới mức tột cùng. Tôi đảm bảo với ông rằng nhìn thấy ảnh tài liệu này nhiều nghị sĩ của chúng tôi sẽ rơi nước mắt.

Chỉ huy trại là tên Gestapo loại biết nghĩ. Một lúc sau số nữ tù nhân được thay mặc áo dài thường dân của bọn nữ cai tù, xếp hàng bên văn phòng.

Joe hỏi viên chỉ huy trại xem có tìm ra được ở trong trại một số thiếu niên có thân hình gợi nên sự thương xót như những phụ nữ này không.

- Trẻ em bao giờ cũng cảm động. - Joe giải thích.

Lời đề nghị này của hấn cũng được thi hành.

Trong khi Joe lảng xảng bắt phụ nữ và trẻ em đứng không theo hàng ngũ, và theo các nhóm tự do, Weiss đã chụp được hấn trong cảnh hàng rào trại đang làm việc này bằng máy “Leica” của anh.

Sau khi trở về Berlin, theo đề nghị của Joe, Weiss chở hấn đến các khu bị bom đạn tàn phá nặng nhất. Joe chụp những ngôi nhà đổ nát một cách rất cố gắng và rất lâu. Sau đó, trên đường ra sân bay, Weiss hỏi:

- Thế nào, sẽ bán những ảnh này cho các báo chứ?

- Điều đó sẽ do ông chủ quyết định, - Joe nói. - Tôi làm cho ông ta, còn ông ta - cho chính trị.

- Chính trị gì ở mấy bức ảnh ông chụp?

- Sao lại không? - Joe nói. - Bọn đồ của chúng tôi là ó rằng phát xít là thú dữ. Còn ông chủ của tôi sẽ đưa các ảnh tài liệu ra, và mọi người sẽ thấy các đàn bà Đức gày còm cùng trẻ em đói khát và những mụ béo mập mặc quần áo tù nhân. Những nhà cửa đổ nát của Berlin. Đó là sự tiêu hủy kiểu ăn cướp của văn minh châu Âu. Và tất cả sẽ biết ơn Roosevelt. Hiểu chưa? Bên chúng tôi - dân chủ. Và nếu như ở Mỹ có những người ủng hộ hòa ước tay đôi với Đức thì họ sẽ làm được như thế nhờ sử dụng các phương tiện và bằng chứng được thừa nhận trong thế giới tự do. - Joe cười vang và vỗ vai Johann Weiss.

•••

Ngày hôm sau Weiss đến phòng xoa bóp và chuyển cho giáo sư Stutthof hộp phim trong đó ghi lại tên Joe trong lúc làm trò buôn bán xảo trá. Nghe Weiss báo cáo xong, giáo sư nói rằng phải gửi ngay âm bản phim về Moskva. Và từ đó, đúng như dự tính, sẽ gửi sang sứ quán Liên Xô ở Washington. Ở đó mọi người sẽ biết phải làm gì với cuốn phim này nếu tên chủ của Joe định dùng các tài liệu giả tạo.

Gustav hỏi Weiss có kiểm soát được gì ở tên Joe, họ tên thật là Frank Bowles không. Weiss nói:

- Chẳng có gì đáng chú ý cả. Bowles chủ yếu chú ý đến các cảnh đổ nát bình thường ở Berlin. Hắn muốn kiếm tiền bằng phim ảnh. - Và anh thấy phải nói thêm: - Nhưng hắn không chụp ảnh một cứ điểm quân sự nào.

Gustav vẻ khinh bỉ nhận xét:

- Tên này không thuộc loại tình báo mong muốn bảo vệ tính mệnh cho các phi công nước mình và vì vậy không chú ý đến hệ thống phòng không của ta. Và có lẽ hắn lo lắng nhiều đến việc làm thế nào hạ bệ Roosevelt hơn là làm thế nào thắng Hitler...

- Đúng, - Weiss thừa nhận. - Hấn nói về tổng thống của hấn với vẻ rất láo xược.

- Thế về quốc trưởng?

Weiss mạnh dạn nhìn vào mắt Gustav:

- Hấn nói nguyên văn như sau: “Người Đức các anh cần phải thay thế cái biển đề Hitler bằng tên khác, khi đó công ty của các anh sẽ dễ dàng tiến hành công việc hơn”.

Gustav cắn môi rồi đề nghị:

- Hãy ghi ý kiến đó của hấn vào báo cáo nhỏ. Còn các vấn đề khác có thể bỏ qua...

Trong các ngôi nhà nhỏ phố Bismarck cũng như trong tòa nhà 32/35 phố Berkaerstrasse, ngay cả trong những lúc bị oanh tạc dữ dội nhất ở Berlin tình hình công việc vẫn giữ vững, hầu như các khu công nhân sụp đổ âm ỉm không phải ở trong thành phố cách đó chỉ mấy cây số, mà như ở một nước nào khác.

Lúc đầu Weiss coi sự bình tĩnh sắt đá đó là lòng dũng cảm và tự chủ của nhân viên ngành mật. Nhưng anh nhanh chóng nhận ra là anh đã sai. Đó chỉ là do kết quả của niềm tin vào vấn đề sẽ không có sự vi phạm hợp đồng riêng “đứng đắn” giữa tình báo đối ngoại Đức với đồng nghiệp của chúng ở Washington và London. Đúng là do biết ơn các lực lượng không quân đồng minh của Liên Xô đã tạo điều kiện làm việc bình thường mà tình báo đối ngoại Đức không kể nhiều trách nhiệm khác, còn nhận trách nhiệm cứu các phi công bị bắn rơi trên lãnh thổ Đức.

Goebbels kêu gọi nhân dân tiến hành tự xét xử các phi công Mỹ và Anh đã nhảy dù ra khỏi các máy bay bị bắn cháy.

Nhưng số phận này chờ đợi không phải tất cả các phi công tù binh Anh Mỹ. Một số trong bọn này được đưa vào các trại tù binh mà

không phải trại tập trung, vào các trại đặc biệt tương đối đủ tiện nghi và nhân viên ngành mật đối ngoại của Đức đã giúp đỡ cho các sĩ quan và con cái những tên có địa vị lớn ở nước chúng chạy trốn khỏi trại, cung cấp mọi điều kiện thuận lợi và đảm bảo an toàn tuyệt đối trong khi chạy trốn.

Những nhiệm vụ mà Weiss thực hiện ở đây cũng gắn liền cả với việc quản lý bọn tù binh này. Anh được quyền sử dụng một xe hơi kín “Opel” động cơ mạnh có tủ sắt mật, điện đài, thùng xăng phụ.

Đã hai lần Weiss chở bọn khách loại này qua biên giới: một lần sang Thụy Sĩ, một lần - Thụy điển. Nhưng nhiệm vụ không chỉ có thế. Tủ sắt trong “Opel” của anh có chứa các thỏi vàng mang dấu ấn nhà băng Đức quốc xã.

Vàng phải được đưa vào tủ sắt của SĐ ở nhà băng Thụy Sĩ.

Theo luật pháp của đế quốc Đệ tam việc đưa vàng ra ngoài nước Đức bị coi là phản bội quốc gia. Mọi ý định ngấm ngầm đưa vàng hoặc ngoại tệ ra ngoài nước Đức bị kết án tử hình.

Và cả hành khách lẫn hàng hóa mà Weiss phải chở trên chiếc xe “Opel” ra nước ngoài cũng đang che giấu mối nguy hiểm chết người đối với Weiss, mặc dù việc làm này được chính Himmler biết.

Weiss được cấp các giấy tờ bảo vệ. Nhưng nếu trong trường hợp Gestapo tỏ ra tò mò và khám thấy trong xe của Weiss có hành khách và hàng hóa này thì lại chính Himmler sẽ ký lệnh xử bắn Weiss, không cần một giây và Schellenberg sẽ đưa ra các bằng chứng hiển nhiên rằng Johann Weiss tức Peter Kraus không bao giờ có tên trong sổ nhân viên tình báo đối ngoại của quốc xã. Hơn nữa Weiss thuộc thành phần nhóm đặc biệt của Schellenberg mà toàn bộ hồ sơ của nhóm được cất trong tủ sắt riêng của hắn.

Mỗi tên trong sổ bọn cầm đầu quốc xã có ở nước ngoài một mạng lưới gián điệp lớn và mạnh phụ trách các chiến dịch ngân sách

ngắm ngòm. Weiss phải gánh những trách nhiệm khó khăn nhất: anh trở thành nhân viên giao thông chuyển báu vật, ngoại tệ.

Và không chỉ có mối nguy hiểm thường xuyên Weiss va chạm phải đê nặng anh, mà còn một điều khác nữa. Ngoài tin tức về vấn đề các đảng viên quốc xã trong khi tạo điều kiện cung cấp cho bản thân nếu như quốc xã bại trận, như những con chuột cống, chúng tha nguồn dự trữ vào các hang ổ mới, trong các chuyến đi này anh không thể kiếm được cái gì cơ bản. Hơn nữa, anh cảm thấy rằng anh đã chuyển sang bậc thấp hơn trong bước thang nghiệp vụ của mình. Nhưng những ý nghĩ này của anh chỉ do những sự tưởng tượng đặc trưng cho tâm lý một người Xô Viết.

Weiss không thể hiểu nổi trong cái thế giới anh đang sống vàng và ngoại tệ là những báu vật có giá trị nhất, và khi phong cho anh chức “giao thông vàng” bọn chúng đã qua đó tỏ rõ niềm tin vô hạn đối với anh. Và anh tiếp nhận được nhiệm vụ chống phi cướp vàng và ngoại tệ như tiếp nhận sự biểu hiện tin tưởng không đúng mức đối với anh.

Một lần khi vượt biên giới anh bị bọn Gestapo bám theo. Anh bắn nhau với chúng, và mặc dù xe anh bị hỏng, cuối cùng anh vẫn đưa được hàng tới nơi an toàn. Và khi mọi việc kết thúc, Weiss chỉ hơi phấn khởi là đã có khả năng với sự cho phép của ngành SĐ và do hoạt động rất đúng điều lệnh quy định, khử được một số tên Gestapo. Vì vậy anh hơi lúng túng sau toàn bộ việc đó trở về Bismarck, để xe bị bắn thủng của anh vào chỗ đỗ thì một tốp tham quan bắt đầu đến gara. Bọn nhân viên này ngắm những lỗ đạn xuyên qua xe với vẻ thán phục như đó là các loại huân chương, và phấn khởi ca ngợi Weiss. Qua báo cáo của Gestapo chúng đã được biết: trong lúc vượt biên giới “một kẻ lạ mặt đã bắn chết ba nhân viên Gestapo, và làm bị thương nặng hai, còn bản thân rõ ràng là bị giết chết trong trận loạn đả này”.

Gustav, kẻ cũng đến gara, dăm chiêu nói:

- Sau sự việc này anh có thể hoàn toàn an tâm liệt mình vào danh sách tử vong rồi đó. Và có thể kiếm được ở Thụy sĩ bất kỳ giấy tờ gì và sau khi nộp vàng và ngoại tệ vào nhà băng Thụy sĩ bằng họ tên mới, có thể nhảy sang bất kỳ nước trung lập nào, và ở đó tất cả mọi người sẽ sung sướng vì có một nhà triệu phú mới. - Gustav tò mò nhìn Weiss.

Weiss tập trung theo dõi các vết thủng trên xe được bịt lại nhanh chóng và rõ ràng là vì thế không chú ý đúng mức đến lời nói của Gustav. Anh chỉ phàn nàn:

- Dân Thụy sĩ phá giá sửa chữa xe tới mức, ở đó tôi chẳng còn cách gì khác là trong gara của chúng chính tôi cũng làm luôn nghề thợ sơn và thợ sắt, nếu không thì đã trở về bằng chiếc xe què quặt rồi.

- Lúc đó anh có hàng triệu đồng trong tay, không ít hơn đâu. Sao, anh quên rồi à?

- Thế tôi có quyền gì đối với số tiền này? - Anh nhún vai. - Không gì hết.

Sau sự kiện ở biên giới Thụy sĩ anh còn đi mấy chuyến chở hàng hóa như vậy nữa sang Thụy sĩ và Thụy điển.

Sau chuyến đi thường kỳ sang Stockholm, đến thăm phòng xoa bóp, anh phàn nàn báo cáo với giáo sư:

- Tôi toàn chạy như anh chở hàng. Đã quay trở lại gần như địa vị bắt đầu ở đây. - Anh đề nghị không tự tin lắm: - Có thể người của đồng chí sẽ tổ chức tấn công tôi? Nếu như chỉ làm bị thương cần thận thôi, có lẽ tôi sẽ xoay sở được. Ngoại tệ và vàng sẽ có lợi cho các đồng chí. Mà tôi thì sẵn sàng, chỉ xin mời, cứ ra lệnh.

- Học trò Baryshev mà ăn nói như thế ư? Chà chà chà. - Giáo sư nheo mắt. - Niềm hy vọng của quốc xã - và bỗng nhiên chủ nghĩa bi quan như vậy... Không, chàng trai đáng yêu ạ, hãy chịu đựng hơn

nữa. Hãy tin SĐ sớm muộn sẽ xét đến công lao của anh. Anh chỉ khiêm tốn thôi.

- Tức là làm lái xe như trước? Weiss thờ dài hỏi.

- Phải, - Giáo sư ra lệnh, - Và đồng thời phải tránh va chạm với những kẻ đứng ra bảo vệ pháp luật nước đế quốc.

- Nhưng chúng đã bắn tôi.

- Thế anh đã coi chạy trốn là thấp kém hơn phẩm giá của mình à?

- Nhưng đó lại là bọn Gestapo.

- Tôi nghiêm cấm tiếp tục thế.

- Thế để tự vệ! Ngay cả trong luật lệ của ta cũng cho phép làm như thế. Và nếu như bọn phỉ tẩn công?

- Anh phải đóng vai một tên nhát biết suy tính, Belov ạ.

- Thôi được, - Weiss đồng ý. - Tôi sẽ thử xem.

Giáo sư báo cho Weiss biết trong thời gian anh vắng mặt ở hòm thư mật dành cho Heinrich Schwarzkopf có một số tài liệu quan trọng. Những tài liệu này khẳng định rằng những nhóm bảo thủ được thành lập ở Đức nhận thất bại ở mặt trận phía Đông đang đặt ra nhiệm vụ dùng bạo lực lật đổ Hitler. Sau việc này phải thiết lập chế độ chuyên chính quân sự ở trong nước, thành lập chính phủ quân nhân và ký kết hòa ước nhượng bộ với các đồng minh của Liên Xô với các điều kiện có thể chấp nhận được đối với Hội đồng tướng lĩnh Đức và bọn trùm công nghiệp. Đầu hàng ở mặt trận phía Tây và tiếp tục tấn công mới ở phía Đông với sự ủng hộ của Mỹ và Anh.

Vì thế nhiệm vụ chủ yếu đối với Weiss vẫn là đoạt các tài liệu chứng minh những cuộc đàm phán giữa đại diện các giới cầm quyền quốc

xã với bọn đồng minh, những tài liệu liên quan đến các điều kiện ký kết hòa ước tay đôi.

Xe của Weiss còn chưa ra khỏi xưởng sửa chữa, anh không nhận được nhiệm vụ gì mới và do chẳng có gì phải làm cả, anh đề nghị Gustav cho phép thăm Heinrich. Nhưng Gustav khước từ. Đúng là lúc đó anh mỉm cười như khó hiểu và nói rằng nghỉ ngơi, đó là phần thưởng cao nhất đời với con người vào lúc vô cùng sôi nổi và bão tố thế này.

Mấy ngày liền Weiss ra khỏi nhà trên phố Bismarck, sau đó bỗng nhiên Gustav đề nghị anh đi câu với hắn.

Weiss mặc quần áo phù hợp và khi anh ngồi vào xe, Gustav ngắm bộ quần áo của anh xong khẽ nhếch mép cười.

- Tôi cũng không nghi ngờ rằng ông là người câu cá có kinh nghiệm đến thế.

Họ không đi về phía các hồ ao, mà đến Schmargendorf.

- Thế nghĩa là thế nào? - Weiss hỏi.

- Có một khả năng tốt làm cho ông hài lòng bằng cách làm quen với một nhà sưu tầm.

Weiss ngờ vực nhìn Gustav.

- Rồi ông sẽ tự hiểu tất cả.

Họ đỗ xe ở cổng ra vào một tiệm ăn nhỏ mang cái tên “Con hươu vàng”, sau đó đi bộ. Tòa biệt thự ở sâu trong vườn, và người phục vụ dẫn họ đi qua chiếc sân nhỏ và vườn. Theo sau người này là hai viên mặc thường phục, tay phải để như nhau trong túi áo vest. Còn chưa đi tới tòa biệt thự, Gustav nói với Weiss rằng sẽ đợi anh ở ghế đá trong vườn. Sau đó chỉ có người phục vụ dẫn anh đi, nhưng cả hai viên này, khi dừng lại ở phòng khách, cũng nói nhỏ với anh:

- Cửa thứ nhất bên trái, phòng số hai. Chỗ của ông là ghế bành bên cửa sổ.

Weiss đi theo hướng chỉ dẫn. Trong phòng không có ai cả. Bên cửa sổ có chiếc ghế bành được bao quanh bằng chiếc bàn nặng hình chữ “U” còn hơi xa hơn, một ghế bành khác và chiếc bàn con có đặt máy điện thoại. Trên tay ghế bành thứ hai Weiss nhận thấy có hàng loạt các nút bấm vuông bằng nhựa hóa học nhiều màu sắc: rõ ràng, chúng dùng để báo hiệu gì đó.

Anh ngoan ngoãn ngồi xuống ghế bành bên cửa sổ và chờ đợi. Khoảng quá nửa giờ sau vẫn chưa có kẻ nào hiện ra. Weiss ngấm khu vườn được chăm sóc cẩn thận đã thấy chán, ở phía sâu trong vườn có các con công khệnh khạng đi lại. Vừa lúc đó anh nghe thấy tiếng bước chân nhẹ nhàng, từ từ.

Một người khoảng ba mươi lăm, vóc trung bình, gày gò bước vào phòng. Viên này mặc bộ quần áo xám mịn, “thêu hình cây thông” còn trong lần áo vest, mặc dù trời nắng, mặc chiếc áo len đan. Ngồi xuống ghế bành rồi hất một mỗi buồng hai tay ra và đưa cặp mắt đen sâu hoắm chăm chăm nhìn Weiss.

Weiss hơi nhồm dậy, nhưng viên này đưa tay làm động tác sốt ruột, và anh lại ngồi xuống để cho tên lạ mặt có khả năng tò mò ngấm anh, và về phần mình, anh cũng tò mò nhìn kỹ hắn.

Bộ tóc đen chải mượt, tai to đầy mụn, mũi nhỏ có bướu bị kẹp ở lá mía bởi các nếp nhăn nghiêm khắc. Những nếp nhăn sâu hơn từ hai mép mũi xuống góc môi mím lại cương nghị. Gò má nhọn, má trũng, dưới mắt là các vết đen nâu. Da vàng nhưng không phải vì nắng gió, mà thật giống như ở những người đau gan. Tập hợp lại những nét này làm cho viên lạ mặt có thêm bộ mặt để thu hút hơn là đáng ghét.

Weiss có thể chỉ cần xét qua một số đặc điểm cũng đủ để xác định được kẻ ở trước mặt anh là ai. Đó không ai ngoài Walter Schellenberg, chỉ huy binh đoàn SS, thiếu tướng cảnh sát, trưởng ban Sáu, tổng cục an ninh quốc xã. Nhưng anh vẫn chân thành tò

mò nhìn Schellenberg vì đoán đúng rằng tên này chỉ cảm thấy thế như sự nịnh hót.

- Tuy nhiên anh còn trẻ đấy, - không mỉm cười, Schellenberg nói.

- Nếu như đó là nhược điểm thì với thời gian tôi sẽ sửa được. Và đừng cảm, - Schellenberg bổ sung.

- Tôi thật có lỗi, thưa ngài thiếu tướng. - Weiss vùng dậy, đứng nghiêm.

- Ngồi xuống, - Schellenberg ra lệnh. - Tôi muốn nói đến hành động của anh không phải ở đây, trước mặt tôi, mà ở biên giới.

- Tôi có một gương xứng đáng mà tôi thật muốn noi theo, - Weiss nói và cứng cổ nhìn vào mắt Schellenberg.

Tên này hơi mỉm cười.

- Và hơn nữa, hơi chân thật. Liệu có quá nhiều so với một người không?

- Đối với người đang phục vụ ngài thì không. - Mặt Weiss không động đậy.

- Anh nhanh nhẹn đấy, - hắn nói thêm. - Willie Schwarzkopf vô cùng sững sốt là anh đã không coi có khả năng trao đổi với ông ta các cảm xúc về công việc phục vụ mới của anh.

- Thưa thiếu tướng, chúng tôi bị nghiêm cấm nói chuyện về ngành nghề của mình.

- Ai cấm?

- Chính bản chất công việc của chúng tôi, - Weiss nhanh chóng chủ động.

- Và anh thích công việc này chứ?

- Tôi đang phục vụ quốc xã.
- Trong các trường hợp như vậy quy định trả lời - vì quốc trưởng.
- Rõ, thưa ngài thiếu tướng!
- Thế nào, hình như anh nắm chắc mọi chi tiết trong công việc của chúng ta, - Schellenberg nói đầy ý nghĩa. Dừng lại giây lát rồi hỏi: - Anh có hỏi gì tôi không?
- Tôi rất sung sướng được trông thấy ngài, thưa ngài thiếu tướng.
- Thế thôi?

Weiss im lặng.

Schellenberg chăm chăm nhìn vào mắt Weiss, bỗng nhiên tuyên bố:

- Hãy nhớ lấy thêm một bí danh của anh: “Freud”, Nó sẽ tồn tại chỉ riêng cho các mệnh lệnh của ta. - Chậm lại một chút, rồi đưa cho Weiss một giấy chứng nhận, bọc bằng vải nhựa trắng, ra lệnh: Đọc đi!

Trong giấy ghi:

“Người mang giấy cao 178 cm, nặng 72 cân, mắt xám. Có quyền đi lại trên tất cả các tuyến đường quốc xã, khu thống sứ Pháp, Bỉ, Hà Lan, vào các vùng cấm, các trại tập trung, các đơn vị đồn trú SS và quân đội Đức bằng bất kỳ xe nào, mặc thường phục hay quân phục và với bất kỳ hành khách nào (các hành khách đi theo giấy chỉ có giá trị kèm theo ảnh dán vào).

Ký tên: Thống tướng SS (Himmler)

Chánh Gestapo (Müller)

Tổng tư lệnh quân đội Đức quốc xã (Keitel)

Chánh SĐ (Kaltenbrunner)

- Một giấy rất có quyền lực, - Weiss nói, tay kính cẩn trao trả Schellenberg giấy này.

Hắn coi thường ném giấy xuống chiếc bàn con, hơi nhồm dậy và đưa tay ra cho Weiss bắt và nói:

- Tôi hy vọng rằng nếu trong tương lai anh vẫn có ý thức thi hành nhiệm vụ như thế thì ảnh anh trong thời gian sắp tới sẽ cần cho tấm giấy này.

Weiss bắt tay Schellenberg đưa ra cho anh, cúi đầu chào rồi đi ra phía cửa.

Bỗng nhiên anh phải dừng lại.

- Tại sao anh không báo cáo với Đảng một số hành động tội lỗi của đại úy von Dietrich? - Schellenberg hỏi.

Weiss quay nhanh lại và trả lời dứt khoát:

- Bởi vì chỉ huy trực tiếp của tôi là ngài von Landsdorff không cho tôi chỉ thị gì về việc này.

- Anh đã không hoàn thành nhiệm vụ của đảng quốc xã.

- Tôi thấm nhuần trước hết là nghĩa vụ công việc của mình.

- Anh muốn nói rằng có sự khác nhau nào đó giữa nghĩa vụ trước đảng và nghĩa vụ công việc?

- Tôi không nói như thế, - Weiss nói.

- Nhưng tôi đã hiểu anh như vậy.

Weiss biết rằng Schellenberg có quan hệ rất tốt với Himmler còn với Bormann thì hầu như thù địch. Và anh quyết định hành động táo

tợn,

Tiến lên một bước, anh tuyên bố:

- Vâng, ngài đã hiểu đúng tôi, thưa thiếu tướng!

Schellenberg cắn môi, gò má nhọn càng nhô rõ trên bộ mặt hơi vàng của hắn. Hắn im lặng hồi lâu, mắt chăm chăm nhìn mặt Weiss, sau đó bỗng nhiên mỉm cười, thân thiện nói.

- Ngài von Landsdorff là bạn của tôi, và ý kiến nhận xét tốt của tướng Landsdorff về anh là nguyên nhân phụ để từ nay anh sẽ được liệt vào danh sách riêng của tôi với cái tên là “Freud”. Và tôi sẽ đáp lại niềm tin cậy của anh bằng niềm tin cậy. Không loại trừ là có khả năng sắp tới quốc trưởng sẽ bắt Cục tình báo phục tùng thủ tướng. Cũng do đó anh sẽ có khả năng gặp lại một số đồng nghiệp cũ, kể cả đại úy von Dietrich. - Và lần này Schellenberg lại bắt chặt tay Weiss đầy ý nghĩa.

Khi Weiss nhìn thấy Gustav ở trong vườn, qua nét mặt tên này đoán ngay ra kết quả cuộc gặp mặt với “sếp” và cũng cương quyết, phần nào quá nồng nhiệt bắt tay anh.

Ở tiệm ăn “Golden Deer” Gustav đòi cho được là cùng uống chúc mừng kết quả của Weiss một chai rượu sưa tầm lâu năm. Hắn tự trả tiền tất cả, mặc dù việc phung phí như vậy không được thừa nhận ngay cả trong những bạn thân thiết: các sĩ quan tình báo đã quen trong các trường hợp như vậy kẻ nào trả riêng tiền cho kẻ đó.

•••

Cuộc gặp mặt thường kỳ giáo sư hẹn Weiss ở một địa điểm rậm rạp đầy liễu rũ cành dài rủ lướt bên bờ hồ Havel.

Khi Weiss tới, giáo sư đã đợi anh trên chiếc thuyền câu cá. Bắt tay ngay vào mái chèo, giáo sư nói:

- Anh thấy không, tôi đã mời anh chỉ để như mọi người ở nhà nói, ở bên nhau trong ngày nghỉ. - Nhếch mép cười, - Anh nghĩ sao, chúng ta có thể tự cho phép hoang phí thế không?

- Tôi không biết, - Weiss nói.

- Tôi đề nghị, - giáo sư tuyên bố, - hoàn toàn mơ ước viễn vông đôi chút: ta cứ tưởng tượng như là đang câu cá ở đâu đó, thí dụ ở Ladoga.

- Không giống, - Weiss thờ dãi phản đối.

- Vợ và con gái tôi cũng cho là không giống. - Giáo sư đồng ý với anh.

- Nhưng làm sao hai người ấy có thể biết điều này?

- Xin lỗi, - giáo sư giễu cợt nói, - nhưng tôi là người có gia đình, và yếu tố này củng cố danh tiếng tôi ở đây.

- Đồng chí lấy vợ người Đức?

- Anh nói gì, anh thanh niên? Tôi bắt đầu bước đường gia đình từ hồi học khóa công nhân.

- Và vợ con đồng chí đều biết điều đó?

- Tất nhiên rồi, - giáo sư nói, rồi mỉm cười. - Và hãy tin là có sự phân công không đến nỗi tồi: vợ là kỹ sư trong nhà máy bí mật của Junkers, con gái, trong tiểu đoàn nữ trợ chiến của ngành theo dõi phòng không Berlin. - Và nói thêm về âu yếm: - Tất cả đều là các đồng chí thông minh.

Weiss động lòng thương nhìn giáo sư:

- Và đồng chí không sợ cho họ à?

- Anh thấy không, trong những trường hợp thế này tôi thật muốn vợ nhẫn nhục tuân theo ý tôi là ngoan ngoãn ở nhà chờ chồng thì tốt hơn. Nhưng hai vợ chồng tôi vào Đảng cùng một năm, lại cùng tháng nữa. Và về mặt này bà ấy coi tôi chẳng có gì trội hơn so với bà ấy. Và đúng là nhà tôi giáo dục con gái cả các khái niệm như vậy. Tôi nghĩ rằng Trung tâm đã cho phép tôi có gia đình như thế này trong công tác là trường hợp ngoại lệ.

- Tôi thì không bao giờ đồng ý như vậy. - Weiss nói. - Liều mạng mình - điều đó không khó khăn lắm... Còn liều mạng những người mà mình yêu quý thật tôi không đủ tinh thần...

- Chính tôi cũng không đủ, - giáo sư thừa nhận. - Nhưng vợ và con gái thì lại thừa lòng dũng cảm. Chúng tôi đã giúp đỡ lẫn nhau để sống và thực hiện nghĩa vụ của mình. Nếu như có sự gần gũi quý giá nhất giữa người và người thì tôi cho rằng nó được hình thành chính bằng cách này.

Weiss khâm phục và âu yếm nhìn giáo sư.

- Thế đồng chí là tình báo lâu chưa?

- Có thâm niên khá lớn.

- Đồng chí đúng là bác sĩ à?

- Đó là bằng thứ hai của tôi, - về tự hào giáo sư nói. - Bằng thứ nhất tôi nhận năm ba mươi sau khi tốt nghiệp khóa lịch sử. Khuynh hướng y học tôi tìm thấy ở bản thân muộn hơn, còn học vấn thì học được ở Munich. - Và bỗng nhiên ông thay đổi đề tài nói chuyện ngay lập tức. - Tuy nhiên, anh đánh giá thất bại của bọn Đức ở Stalingrad ra sao? - Ông hỏi.

- Tôi sợ rằng sẽ để lộ mình, sẽ không thể giấu nổi niềm sung sướng và sẽ thất bại vì việc này.

- Không, với quan điểm của một người Đức.

- Thì sao, - Weiss ngập ngừng nói. - Như là một thất bại lớn nhất của quân đội Đức, một sự tan vỡ hoàn toàn của kế hoạch "Barbarossa".

- Còn về mặt chính trị?

- Cũng chính như thế.

- Thế anh hãy hình dung xem, bộ máy tuyên truyền Hitler đã sử dụng thất bại thảm hại ở Stalingrad theo kế hoạch nào. Chúng biến thất bại này thành một hành động tuyên truyền đối với các giới cầm quyền phản động của Đồng minh.

Anh biết không, Hitler do bị chấn động trước thất bại trong những ngày này không thể diễn thuyết được, bài diễn văn của hắn do Goering đọc trên đài phát thanh. Anh có nghe thấy bài diễn văn này không? Không à? Thật vô ích. Toàn bộ bài diễn văn chỉ nói đến phố Wall và City. Hitler đã tự coi mình như là vị cứu tinh duy nhất cho nền văn minh phương Tây khỏi họa ăn cướp của Bolshevik. Còn Goebbels sau đó để phát triển ý này đã tuyên bố: "Thưa các ngài, rõ ràng, chúng ta đã đánh giá không đúng khả năng quân sự của Liên Xô! Bây giờ nước này đã lần đầu tiên tự phơi bày trước chúng ta toàn bộ sự hùng hậu ghê gớm của nó. Stalingrad đã và đang là sự báo động lớn... Chỉ còn lại hai phút là tới mười hai giờ rồi", - tức là tới sự thất bại hoàn toàn của Đức!

Còn việc để tang ba ngày sau khi các quân đoàn bao vây Stalingrad bị tiêu diệt? Anh hiểu thế để làm gì không? Biến cái chết của binh lính Đức thành công cụ tuyên truyền để làm cho bọn cầm đầu đồng minh hoảng sợ trước sự hùng mạnh của nước Xô Viết chúng ta. Giúp cho các giới phản động Mỹ và Anh gây nên ở trong các nước này làn sóng chống cộng sản và bằng cách đó chuẩn bị cơ sở cho một hòa ước tay đôi phản trắc. Và theo các tài liệu của chúng ta, mọi hoạt động của cơ quan tuyên truyền Hitler đều vô hiệu quả. Các tên ngoại giao mật của đồng minh đặc biệt trở nên tỉnh táo hơn. Allen Dulles di chuyển hẳn đến Bern với toàn bộ Ban tham mưu gián

điệp và rất nhiều các sứ giả ngành tình báo Đức vốn có các quan hệ đáng tin cậy với Dulles đã dậm chân trên đường tới đó.

- Vâng, - Weiss nói, - điều đó tôi có được biết.

- Cần chú ý, - giáo sư báo trước, - bọn đồng minh đã đưa đến Đức cả một đội quân tình báo. Và anh biết chúng bây giờ đang làm gì không? Nghiên cứu tâm trạng nhân dân Đức, các lực lượng kháng chiến. Nhưng hoàn toàn không phải để giúp đỡ phong trào kháng chiến dù chỉ bằng vũ khí. Không. Chúng muốn phát hiện ra phong trào này có ngăn cản đồng minh duy trì nước Đức sau thất bại như một nước đế quốc thù địch với Liên Xô hay không. Theo những tài liệu ta có, Dulles đang lo đến việc quân đội Đức cả sau khi thất bại, vẫn giữ được lực lượng có khả năng đàn áp phong trào cách mạng trong nước.

Tức là Dulles thuộc các giới Mỹ hiện giờ đang thảo ra không những chỉ kế hoạch tấn công ở mặt trận thứ hai, mà cả các kế hoạch đàn áp lực lượng cách mạng của nhân dân Đức sau khi Hitler thất bại, và như tên Mỹ được anh bảo vệ huênh hoang, chúng đang muốn thay đổi biển đề Hitler bằng biển đề khác. Lòng căm thù của nhân dân Mỹ và Anh đối với Hitler cao tới mức có lẽ, Dulles đã chuẩn bị giúp đỡ việc ám hại Hitler để sau đó lại thỏa thuận với chính cái tập đoàn phát xít đó, nhưng hoạt động dưới biển đề khác. Và không biết chừng Goering, Goebbels, Himmler đều sẽ thật sung sướng tặng quốc xã tên của chúng cho mục đích này.

- Đúng, - Weiss dậm chiêu đồng ý - Mọi chuyện có thể là thế...

- Cái từ “có thể” là từ không tốt, - giáo sư bực mình ngắt lời Weiss. - Tôi nói có dựa trên sự kiện và bằng chứng. Và nhiệm vụ của tôi với anh là trình cho Trung tâm những tài liệu chứng minh một cách đầy đủ, xác thực và cặn kẽ rằng giữa đồng minh và các nhóm bảo thủ của quốc xã đang có cuộc đàm phán và hòa ước riêng lẻ. Như anh thấy đấy, bây giờ tôi với anh phải làm cho nước Đức, cho một nước Đức tương lai. Thế nào, không phản đối chứ? - Giáo sư mỉm cười

nói. - Có thể anh cho rằng xét theo học lực của tôi là nhà sử học, trong trường hợp này tôi chỉ suy nghĩ bằng các phạm trù lịch sử? Nhưng kinh nghiệm tình báo của tôi khẳng định rằng: sự suy nghĩ như thế phù hợp với nhiệm vụ tôi đang thực hiện. Loại trừ một âm mưu mới chống lại tất cả dân tộc đã trở thành nạn nhân của âm mưu phát xít tức là cứu dân tộc này. Tôi nghĩ như thế.

Hai người im lặng một lát. Sau một lúc lâu im lặng giáo sư lại nói:

- Khi kể cho anh nghe về gia đình tôi, tôi đã vi phạm quy tắc hoạt động bí mật. Nhưng tôi làm thế là có chủ định. Nhận thức là tôi ở đây không một mình, là bất kỳ sai lầm nhỏ bé nhất nào của tôi cũng dẫn cả những người thân thiết nhất của tôi tới chỗ chết, đã động viên tôi, nếu như có thể nói như vậy, phải thận trọng cao nhất. - Giáo sư mỉm cười thăm dò: - Và bây giờ tôi tính rằng anh cũng sẽ tỏ ra thận trọng như vậy. Vì sau khi kể cho anh nghe về gia đình tôi, tôi thật như đã tin tưởng, giao phó số phận nó cho anh. Tôi biết rằng anh hơi quá có khuynh hướng hoạt động tự ý, thường bị lôi cuốn nhưng tôi tin: anh đã hiểu bây giờ tôi ràng buộc anh bằng cái gì để dứt khoát suy nghĩ chín chắn mỗi bước đi của anh trên con đường tiến tới mục đích đã định.

Quyết định quên mình của người tình báo lão thành làm Weiss xúc động bởi mặt cao thượng về tâm hồn của nó, bởi sự quan tâm sâu sắc và lòng tin cậy, cái cao quý nhất mà một con người dũng cảm, cứng cáp, cảm xúc chính xác những phẩm chất này của bạn bè mình có thể có được.

•••

Hugo Lemberg lại mời Weiss đến nhà hắn và lại tiếp anh ở phòng làm việc của bố. Weiss nhận thấy rằng trên các giá sách đã biến mất những tài liệu và sách về Liên Xô.

Lần này Hugo tỏ ra cởi mở hơn. Hắn nói về tình trạng thảm hại của Đức. Nói rằng, theo tài liệu của Cục tình báo Đức, mức trang bị kỹ thuật mới cho quân đội Liên Xô so với mùa thu năm 1942 đã tăng

năm, sáu lần, đồng thời cũng tăng cả kinh nghiệm chiến đấu, và rằng bây giờ Đức không thể thắng chiến tranh bằng phương pháp quân sự được.

- Thế cần có những phương pháp gì để không bị thua? - Weiss hỏi.

Hugo trả lời lảng tránh:

- Ở Mỹ hiện giờ có một nhóm chống Roosevelt rất mạnh đang chú ý đến vấn đề bảo toàn khả năng quân sự của Đức như một mối đe dọa chống nước Nga. Nhưng nhóm này lại bất lực chống lại lòng căm thù của người Mỹ đối với Hitler.

- Còn ở Anh?

Hugo nhếch mép cười.

- Năm một nghìn chín trăm ba mươi tám, Churchill tuyên bố rằng ông ta mơ ước được trông thấy ở Anh một nhà hoạt động có sức mạnh ý chí và tinh thần như Hitler. Còn bây giờ ông ta sợ nhân dân Anh và đành phải ngăn chặn khuynh hướng của viên cầm đầu phát xít Anh.

- Thế ý định của Nga ra sao?

Hugo nhún vai.

- Để nói rõ lập trường của chính phủ Liên Xô, Stalin đã khẳng định rằng, nhiệm vụ của Liên Xô trong chiến tranh không phải là tiêu diệt nước Đức, mà là tiêu diệt chế độ tội lỗi của Hitler và những người ủng hộ Hitler.

Weiss dang tay ra.

- Sau từng thất bại ở mặt trận quốc trưởng đã cách chức nhiều chỉ huy quân sự có tài của chúng ta, - Hugo nói. - Và điều đó như đặt trách nhiệm thất bại của các chiến dịch lên đầu hội đồng tướng lĩnh.

- Còn bây giờ các chỉ huy quân sự về hưu này định để lên đầu quốc trưởng trách nhiệm thất bại quân sự, - Weiss giảo quyệt nói.

Hugo nhìn Weiss không hài lòng.

- Nếu chúng ta sẽ bị thất bại, thì việc ngăn chặn cuộc dấy loạn cách mạng trong tất cả các trường hợp sẽ chỉ có chính phủ quân phiệt gồm chính những chỉ huy đó mới có thể làm nổi, - Hugo nói và bổ sung: - Theo các tài liệu của SD không quá hạ thấp nguy hiểm trông thấy thì tẻ ra bây giờ Đức chỉ còn năm sáu mươi phần trăm dân số tuyệt đối phục tùng chính phủ. Ba mươi phần trăm bất mãn với chế độ hiện hành, nhưng không là mối nguy hiểm. Số còn lại đáng nghi ngờ. Số này phải bị kiềm chế bằng bạo lực hoặc đưa thành từng đoàn ra mặt trận. Tỷ lệ tình trạng đạo đức chính trị như vậy của nhân dân là không ổn định. Nó càng ngày càng trở nên xấu đi. Có khả năng quân đội đồng minh cũng sẽ nhận trách nhiệm làm cảnh sát đàn áp những kẻ bất mãn. Nhưng để làm thế quân đồng minh phải đến Đức, và đến không phải bị suy yếu vì sức kháng cự của ta, nếu không họ sẽ không thể hoàn thành các chức năng quan trọng của mình.

Weiss hỏi:

- Nhưng vì để quân đồng minh có thể bảo toàn lực lượng, chúng ta phải thu quân ở mặt trận phía Tây về?

Hugo đọc ác nói:

- Paulus đã phản trắc đầu hàng ở Stalingrad, làm nhục danh dự sĩ quan Đức. Nhưng nếu như một tướng Đức cũng hành động như vậy ở mặt trận phía Tây thì hành động đó lại được thực hiện như để cứu nước Đức khỏi tai họa của khởi nghĩa cách mạng.

- Tức là mở mặt trận phía Tây, đó không phải là sự phản bội, mà là giúp cho quốc xã?

- Đúng, nếu chúng ta không muốn mất chế độ đế quốc. Nếu chúng ta muốn cứu nước Đức khỏi họa cộng sản.

Khi Hugo nói những lời này thì một sĩ quan đi vào phòng, vẻ ngoài tên này làm Weiss sửng sốt vì sự tập trung cao độ của nó. Ngay cả miếng băng đen bịt mắt trái cũng không làm hồng bộ mặt để coi của hắn. Người xương xương, cân đối. Thay cho tay phải là chiếc tay giả đeo găng da mềm, tay trái mất hai ngón.

- Xin hãy làm quen, - Hugo nói, - Đại tá bộ tổng tham mưu bá tước Klaus Sen von Staufenberg. - Và tuyên bố: - Bá tước bị thương ở mặt trận Tunisia, vừa mới ra khỏi quân y viện. - nói thêm không thiếu về ghen tị: - Ở Berlin đã nhận chức trưởng ban tham mưu quân dự bị - Quay sang Staufenberg, báo tin: - Thượng úy Johann Weiss, như tôi đã nói với ngài, từng làm việc ở Cục tình báo, chuyên gia về Nga, - Giải thích với Weiss: - Giữa tôi và đại tá có sự khác nhau về quan điểm đối với vấn đề Nga, đồng thời cả về một số vấn đề khác, nhưng điều đó không ngăn cản tình bạn của chúng tôi.

Trong khi ngồi xuống ghế bành đối diện với Weiss, Staufenberg nói:

- Như ông bây giờ đã biết, tôi từng chiến đấu ở châu Phi. Nhưng tôi rất chú ý tới kẻ thù chủ yếu của chúng ta, là Nga.

Weiss báo trước:

- Tôi chưa ở mặt trận phía Đông.

- Nhưng theo ngành nghề ông đã từng giao thiệp với tù binh Nga, đã nghiên cứu chúng, hiểu biết về các tổ chức bí mật mà chúng thành lập trong trại tập trung, tất cả những điều đó đối với tôi không phải không đáng lưu ý. Xin hãy kể tất cả những gì có thể được, - tên đại tá đề nghị.

Lúc đầu Weiss nói rất hạn chế. Nhưng sau đó, khi Hugo bỏ ra ngoài, các câu hỏi của Staufenberg trở nên thành thật hơn. Trong các câu hỏi không chỉ lộ rõ vẻ tò mò. Weiss còn bắt gặp ở đây cả phần nào

khía cạnh đồng tình với cuộc đấu tranh anh hùng mà tù binh Nga tiến hành trong các điều kiện của trại tập trung.

Về toàn bộ vấn đề này Weiss kể lại như chỉ muốn giải thích công tác của Cục tình báo với tù binh Xô Viết khó khăn và phức tạp ra sao thôi. Và khi nói đến lòng kiên cường, về niềm tin chính trị vững chắc của tù binh, Weiss như đồng thời biện bạch cho những kết quả không cao lắm của Cục tình báo trong công tác với màn lưới gián điệp.

Việc Weiss báo rằng tình báo Liên Xô đã cứu sống bốn nhân viên quân sự Đức bị kết án tử hình đã gây được cảm xúc đặc biệt cho Staufenberg. Hẳn cũng không kém xúc động vì câu chuyện về cuộc chạy trốn của nhóm tù nhân làm việc trong nhà máy Đức. Khi bị bắt, ngay cả dưới những cuộc tra tấn khủng khiếp nhất họ vẫn không khai báo những công nhân Đức đã giúp họ tổ chức chạy trốn. Bởi vì thay thế vào những người đã giúp họ chạy trốn, họ có thể gọi tên bất kỳ những người Đức nào khác làm việc trong nhà máy, và những người này sẽ bị tử hình cùng với họ. Hành động như thế sẽ có thể làm cho tù binh Nga thoát khỏi bị tra tấn và cho họ khả năng trả thù người Đức như lũ đao phủ của họ.

Staufenberg chăm chú nghe Weiss kể. Bộ mặt mệt mỏi với các nếp nhăn đau khổ ở hai bên mép tỏ rõ sự xúc động chân thành và đồng thời như dụi đi. Hẳn hỏi:

- Ông có cho rằng trong đám tù binh và công nhân nước ngoài đã có một tổ chức kháng chiến gì đó không?

- Có khả năng.

- Trong trường hợp đó dứt khoát chúng có liên hệ với tổ chức cộng sản bí mật Đức.

- Những vấn đề này nằm trong đặc quyền của Gestapo, - Weiss nói.

Như không nghe thấy, Staufenberg dăm chiêu nhận xét:

- Còn bọn kia, rõ ràng là có liên hệ với Bộ chỉ huy Liên Xô...

Nếu như Hugo không quay lại vào lúc này, có thể Weiss tổng hợp được khái niệm rõ ràng hơn về vấn đề: điều gì đã làm Staufenberg chú ý đến các tổ chức kháng chiến của tù binh. Nhưng trước sự có mặt của Hugo viên đại tá bỗng nhiên thay đổi đề tài câu chuyện. Hắn quay sang Hugo nói:

- Thượng úy Weiss thật là một tình báo giàu kinh nghiệm, và tôi đã thu lượm được không ít điều bổ ích qua buổi nói chuyện với thượng úy. - Và chăm chăm nhìn Weiss, hắn động viên nhận xét: - Các phương pháp lựa chọn của ông đúng là đặc biệt.

Weiss gật đầu như máy, phần nào sửng sốt: anh không hề nói một lời với viên đại tá về các phương pháp lựa chọn.

Lúc từ giã, đưa tay trái, ra cho Weiss, Staufenberg nói:

- Tôi thật sung sướng nếu được gặp lại ông lần nữa.

Nhưng họ không bao giờ còn được trông thấy nhau nữa.

•••

Trong một thời gian tương đối dài, Weiss thực hiện chức năng giao thông viên vùng biên giới Thụy điển hay Thụy sĩ. Mỗi lần có kẻ nào đó - một điệp viên đặc biệt tin cậy tiến lại xe anh, tự hắn cất gói hàng vào tủ sắt ghép ở trong xe và khóa lại bằng chìa riêng. Chìa khóa thứ hai ở tay Gustav. Chìa khóa thứ ba anh nhận được ở giáo sư sau khi anh lấy được mẫu. Như để giúp đỡ một trong số các điệp viên, anh cầm lấy chìa khóa ở tay hắn và mở tủ sắt cho hắn.

Bây giờ trong chuyến đi đã có người của giáo sư gặp Weiss. Anh mở tủ sắt, trên đường đi chuyển gói hàng và tiếp tục hành trình hơi chậm hơn. Tại địa điểm quy định họ sẽ đuổi kịp anh và trao trả gói hàng ở trên đường. Việc chậm trễ không chính đáng có thể gây nghi ngờ. Weiss biết rằng trong xe của anh có đặt máy đo ghi lại trên

bằng tất cả các chỗ đố. Anh cũng biết rằng bất kỳ một sự sơ xuất nào trong kỹ thuật mở gói hàng và lấy tài liệu ra khỏi đó sẽ đe dọa anh cái gì. Cả người của giáo sư cũng biết điều này. Nhưng Weiss thật không còn kịp nhìn mặt họ - mọi việc đều diễn ra nhanh như vậy. Và chỉ một lần người liên lạc lao mô tô với tốc độ kinh khủng đuổi được anh mới kịp nói thảm rằng hàng loạt các tài liệu nhận được ở anh và chuyển qua Trung tâm cho chính phủ Liên Xô đặc biệt quan trọng. Các tài liệu đã chứng minh hùng hồn rằng một số nhân vật đáng tin cậy của các giới cầm quyền Washington và London, đi theo con đường phản trắc, đã vi phạm không thể tha thứ được các trách nhiệm mà những kẻ cầm đầu chính phủ đồng minh đã chấp nhận. Và những kẻ cầm đầu chính phủ Mỹ, Anh đã buộc lòng phải thừa nhận điều này.

Đó là những tài liệu gì, Weiss không được biết. Có khả năng, những ảnh sao các tài liệu chứa đựng những điều kiện mà trên cơ sở đó tên này hay tên khác trong bọn cầm đầu quốc xã Hitler, Himmler, Goering, Goebbels, Ribbentrop, đề nghị các nước đồng minh ký hòa ước riêng lẻ, cũng có thể, những giác thư về thành phần chính phủ sắp tới do các nhóm quốc xã có tâm trạng bảo thủ đối với Hitler đưa ra cho đồng minh. Dù các nhóm này có khác nhau thế nào đi nữa, tất cả đều gặp nhau ở một điểm là mối nguy hiểm lớn nhất đối với đồng minh, cũng như đối với quốc xã, là một sự đột nhập của quân đội Liên Xô vào lãnh thổ Đức và cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân Đức cho nước Đức mới. Và tất cả bọn chúng đều nhìn thấy cách cứu vớt là đầu hàng các nước phương Tây và thiết lập ở Đức một chính quyền chuyên chính quân sự. Ngay Hugo Lemberg cũng nói với Weiss về điều này.

Weiss đã được biết rằng mỗi tên trong bọn cầm đầu quốc xã đều giấu nhau ngấm ngầm đàm phán. Các nhóm bảo thủ khác cũng hoạt động như vậy. Và tất cả những tên tiến hành đàm phán như thế này đều theo dõi lẫn nhau. Và để dò hỏi giá cả mỗi nhóm đều đặt sự đầu hàng ra cho đồng minh, chúng sẵn sàng bắt cóc, tra tấn, thủ tiêu bất kỳ kẻ nào dù không tham gia vào việc buôn bán này nhưng có mặt

với tư cách là nhân viên giao thông hay liên lạc. Còn bọn định giá thì lại ở ngoài vòng nguy hiểm, không có gì đe dọa chúng.

Đã có hai giao thông viên của các nhóm loại này bị Gestapo bắt trong các khoảng thời gian khác nhau khi một trong hai tên này vượt biên giới Thụy sĩ, còn tên kia - Thụy điển. Tài liệu mà chúng mang đi rơi vào tay Himmler. Nhưng bọn giao thông không bị giết. Chúng chỉ bị kết tội như bọn đầu cơ vận chuyển ngoại tệ phạm pháp. Từ đây Weiss rút ra kết luận: Heinrich Himmler biết rõ về hoạt động của các nhóm bảo thủ, nhưng vì sao đó không ngăn chặn chúng.

Weiss không biết là trong số các gói hàng mà anh chuyển cho liên lạc để chụp ảnh có bản ghi buổi nói chuyện của một điệp viên Đức ngành ngoại giao mật với Dulles. Tài liệu nói về người có khả năng đứng đầu chính phủ mới sắp tới của Đức. Và Dulles gọi tên Heinrich Himmler. Hắn trình bày giả thuyết rằng, Himmler, nguyên là người thứ hai hiện nay, sau Hitler, của quốc xã mới có thể dần dần trở thành người thứ nhất. Vì có kinh nghiệm lớn làm bạo lực không tiếc tay, Himmler có thể đàn áp bất kỳ phong trào dân chủ nào ở trong nước nối tiếp sự đầu hàng một cách có kết quả hơn bất kỳ kẻ nào khác.

Nhưng Weiss còn biết một điều khác: trưởng ban an ninh Gestapo, thượng tướng Müller, kẻ khao khát chiếm địa vị thủ tướng, vừa rồi đã bắt một điệp viên mang điện khẩn của Himmler cho Dulles. Nội dung của bức điện khẩn này Müller báo cho Hitler. Tuy nhiên Himmler vẫn vùng vẫy ra được. Nhưng bây giờ Müller và Himmler đang căm thù nhau. Müller theo dõi từng tên mang nhiệm vụ riêng của Schellenberg vì chính Schellenberg, theo lệnh của thủ tướng Himmler, đặc biệt tin cậy hắn, cũng đang thay mặt Himmler tiến hành đàm phán mật.

Sáu Mười Một

Bỗng nhiên Weiss nhận được nhiệm vụ đi Bern. Gustav cho anh xem ảnh và nói:

- Ông sẽ hoàn toàn phục tùng người này hoặc người mà ông ta sẽ chỉ. Ông hoàn toàn chịu trách nhiệm bảo vệ ông ta. Vì vậy ông phải xác định xem ông ta có bị theo dõi không, và làm bất kỳ cách gì thủ tiêu kẻ theo dõi dù hẳn là ai. Có khả năng cả nhóm tiến hành theo dõi. Nhưng dù sao tôi vẫn tin ở lòng dũng cảm của ông, - Gustav cương quyết tuyên bố: - Nếu ông còn sống sót, ông có thể không lo lắng gì về số phận tương lai của mình. Dù cho tòa án Thụy sĩ có kết án ông tội tử hình vì giết người, đối với chúng tôi việc cứu thoát ông không có gì là khó khăn đặc biệt. Chính phủ Thụy sĩ biết rất rõ nếu quốc trưởng coi không chiếm đóng nước này là hợp lý, thì điều đó có những nguyên nhân của nó: chúng ta đang và sẽ sử dụng nước này vào những mục đích của chúng ta.

Ông hãy nhớ: những kẻ sẽ tiến hành theo dõi người chúng tôi trao cho ông có thể cũng đã nhận được những chỉ thị như vậy đối với ông, cũng như tôi trao cho ông đối với họ. Tôi cho rằng ông đủ thông minh để hiểu rằng những người này không thuộc số điệp viên của đối thủ quân sự của ta. Vì vậy ở đó hãy thận trọng với các đồng bào của mình. Tôi nhắc lại: dù họ có là ai đi nữa và ở bên nào, dù cho là cao nhất đi nữa ông cũng không được biết họ, không một phút được quên điều này.

Ông được nhận một món tiền lớn bằng séc, tiền của Anh, nhưng, - Gustav mỉm cười, - có thể không ngại, vì nhiệm vụ của ông đặc biệt

quan trọng, nên đó sẽ là những giấy tờ thực của ngân hàng London.
- Hấn hỏi: - Mà ông đã bị thương? Ông sẽ có thể đến chữa bệnh một thời gian ở đó. Ông sẽ trả tiền hậu một chút, bác sĩ sẽ tìm ra cách chữa ông khỏi bệnh gì...

•••

Chiếc máy bay vận tải “Lufthansa” đưa Weiss tới Zurich lúc bình minh. Ngay ngày hôm đó anh đi tàu tốc hành diesel đến Bern và vào ở khách sạn. Anh mang hộ chiếu Hà Lan và các giấy tờ chứng nhận anh là kiều dân chính trị Đức. Nhưng cả viên phụ trách khách sạn lẫn cảnh sát Thụy sĩ đều không yêu cầu anh đến đăng ký.

Một thành phố yên tĩnh, thanh bình, hình như nó bị tách khỏi cái thế giới bị chiến tranh làm rung chuyển bót hàng trăm năm sinh sống thuận lợi kiều thị thành, thật giống như một khu rừng cấm. Thị dân ở đây sống lối sống văn thư mười, hai mươi, ba mươi năm về trước.

Một thành phố của quan lại và các sứ quán nước ngoài. Một nơi tụ tập của các tổ chức tình báo và những viên tình báo theo mức độ khả năng của mình đã bắt chước được ở dân Bern vẻ bình thản, thái độ rất lịch thiệp và vô cùng tiết kiệm từng đồng phơ rãng, loại ngoại tệ vững giá nhất thế giới hồi đó.

Weiss lấy của khách sạn chiếc xe thể thao cũ hai chỗ ngồi để đi lại, loại Fiat phaeton và từ từ cho xe chạy khắp thành phố để nghiên cứu đường phố không chỉ với mục đích biết mà còn để không bị khó khăn khi phải bảo vệ kẻ anh được trao. Anh nhanh chóng tìm ra tên này. Hấn đang ngắm tòa thị chính cổ Bern xây dựng từ thế kỷ 14.

Đó là một người cao tuổi vẻ ngoài quý tộc. Hấn thành thạo nói tiếng Pháp với người nữ đồng hành trẻ tuổi khiến cho có thể tưởng hấn là người Pháp.

Trong bức ảnh mà Gustav cho Weiss xem trước, viên này để râu cắt gọn kiểu Hitler thành hình chiếc bàn chải, còn bây giờ phía trên môi hấn là bộ râu hoàng đế dài hơn nhiều xoắn lại. Sau trận Stalingrad

nhiều tên đứng tuổi người Berlin bắt đầu để râu theo lối quân chủ cổ.

Weiss đỗ xe lại và cũng bắt đầu ngắm thành. Và khi lão già cùng nữ đồng hành trẻ tuổi tiến lại gần, anh nói tỏ vẻ thán phục lối kiến trúc cổ.

Lão già chăm chú nhìn mặt Weiss, - đúng là hấn cũng đã được biết anh qua ảnh. Hấn cần môi, hơi gật đầu, không phải lối hoạt động bí mật đòi hỏi thế, mà vì đúng là hấn quen kiêu ngạo chào hỏi mọi người, và không nhìn Weiss nữa, hấn buông giọng:

- Nếu ông không có nhu cầu ngắm công trình cổ này thì xin đừng mắt thì giờ...

Đó là hầu tước Hohenloe, nhân vật tin cậy của quốc trưởng trong việc đàm phán với Dulles. Và, như sau này Weiss hiểu, ở đây không có gì thuộc cả hai phía đe dọa hầu tước. Canaris và Schellenberg cần Weiss đến Bern sớm nhất là để làm cho hầu tước hiểu: hai tên này đã rõ hầu tước đến đây để làm gì, vì vậy chúng trao cho điệp viên của mình nhiệm vụ đóng vai bảo vệ danh dự trước sự có mặt của hầu tước.

Nhưng, như một lần Dulles nói, hấn coi trọng những đại diện trong giới lãnh đạo SS có triển vọng hơn. Và chính Weiss phải tỏ ra quan tâm đến “những đại diện có triển vọng” này vì ghi nhớ lời dặn của Gustav.

Buổi tối Weiss rẽ vào tiệm cà phê ở gần phái đoàn Mỹ và nhìn thấy thiếu tá Steinglitz đang ở đây. Bộ quần áo thường dân và khuôn mặt gầy hốc hác buồn bã lo lắng của Steinglitz không làm cho Weiss muốn để lộ sự kính trọng đặc biệt với chỉ huy cũ của anh. Weiss nhẹ nhàng tiến lại phía sau hấn và khẽ vỗ vai Steinglitz. Hấn hơi co người lại và kịp dứt tay vào sườn áo vest.

Weiss giữ lấy tay hấn. Steinglitz ngược mắt và vô cùng chân thành, phần khởi mỉm cười.

Hai người nói chuyện như ngang hàng nhau. Vì biết Steinglitz sẽ gạn hỏi tại sao anh đến Bern, Weiss vội bảo, vẻ mặt không hài lòng rằng anh chỉ có những nhiệm vụ buồn chán mang đặc tính hoàn toàn tài chính. Steinglitz thông cảm nói.

- Thụy sĩ không phải là nơi cần để tiêu thụ các séc tiền giả của chúng ta.

Weiss đau khổ nói:

- Mệnh lệnh là mệnh lệnh!

Steinglitz dài giọng mơ màng:

- Ở Ý người của ta trao đổi đồng bảng Anh sản xuất ở Đức và mua vàng ngọc tích trữ. Đó mới là nguồn lợi nhuận!

- Công việc ra sao? - Weiss hỏi.

- Như thấy đây, - Steinglitz đáp. - Ngồi bên cửa sổ nhìn người qua lại.

- Những người đến thăm phái đoàn Mỹ, - Weiss mỉm cười. Anh nghiêng người: - Tôi cho rằng việc của ông là phải chiếm địa vị như vậy ở Sứ quán Anh mới phải.

- Người Mỹ là một lũ quá khôn nạn! - Steinglitz giận dữ thốt lên. - Chúng muốn hất cẳng Canaris và cho đăng trên báo Mỹ như là Canaris tham gia vào âm mưu chống quốc trưởng. Đó là công tác tuyên truyền của ngành tình báo Mỹ. Nhưng mà người Anh để trả thù chúng đã cho đăng toàn tập các bài báo về đô đốc của ta: họ kêu gọi sau chiến tranh phải xử tử đô đốc như một người tàn ác.

- Những sự giúp đỡ chân tình vì quá khứ và hiện tại, - Weiss nói bằng cái giọng không tranh chấp, khiến Steinglitz phải im lặng.

Sau khi lo sợ nhìn tứ phía hẩn mới dám nhận xét:

- Tuy nhiên anh trở nên quá tự tin.

- Bị lây chỉ huy trực tiếp của tôi mà lại.

- Phải, - Steinglitz dăm chiêu hỏi. - Đô đốc bộ binh của ta bây giờ đành phải chịu khó khăn. Nhưng ông ta sẽ còn trở tài... - Hấn thềm thì rất nhỏ: - Langeben có khéo chuyện với đô đốc rằng đồng minh không tin vào quốc trưởng và đang tìm kiếm một nhóm nhỏ các nhân vật trí thức biết lẽ phải và đáng tin tưởng loại như thống soái SS Himmler. - Dăm chiêu nói thêm: - Mặc dù về thực chất vì tất cả những nhân vật này ở bên kia đại dương. Dulles có thái độ thân thiện nhất với chúng ta. Nghe nói ông ta đã tuyên bố là công nhận những kỳ vọng của ngành công nghiệp Đức tiến lên vai trò dẫn đầu ở châu Âu.

- Đúng, - Weiss đồng ý, - Ông ta không muốn rằng sau chiến tranh Anh sẽ là nước mạnh nhất ở châu Âu.

- Tức là, không phải tất cả đều xấu, Steinglitz lên tiếng. Và bỗng nhiên hấn cau lông mày, mặt trở nên đanh lại. - Thế là bây giờ anh làm tình bảo chính trị à?

- Để hoàn toàn rõ ràng, - Weiss nghiêm nghị nói, xưng hô chuyển sang "ông", - tôi đã được biết sẽ gặp ông ở đây. Được biết cả nhiệm vụ của ông. - Nhếch mép cười. - Của tôi thì không trùng với của ông, ông là người của Canaris chứ không phải của Himmler. Vì nhớ lại quan hệ tốt đẹp trước đây của chúng ta, tôi coi mình có trách nhiệm đề nghị ông có thái độ trung lập.

- Trung lập? - Steinglitz ngạc nhiên. - Xin làm ơn nói cho biết!

- Điều đó đủ để người của chúng tôi không chộp ông, - Weiss tuyên bố vẻ thành thạo. - Đã đến lúc nhân viên Cục tình báo ngừng nhúng tay vào nơi họ đã không có thể rồi.

Mặt Steinglitz trở nên xám lại.

- Tức là Himmler đã không tha thứ cho tôi về cái chuyện cũ ở Anh...

- Rõ như thế, - Weiss nói. - Vì có tình bạn với Heydrich nên Canaris lúc đó đã cứu sống ông. Còn về Himmler thì ông ta không có tới mức cảm tình đối với đồ độc.

- Đúng, - Steinglitz dăm chiêu thừa nhận, - và Himmler không có gì đáng phải chộp tôi.

- Còn nếu như ông sợ giúp đỡ nhân viên của Himmler và người này sẽ không quên nhắc đến sự giúp đỡ này của ông trong bản tin báo của mình thì sao?

Sau khi dao động Steinglitz nói.

- Churchill nói với Hessel rằng cho tới lúc tiến hành đảo chính ông ta không thể nhận trách nhiệm gì về mình cả, nhưng nếu sẽ xảy ra đảo chính và chính phủ mới có đủ uy tín thì sẽ tìm ra lối thoát thuận lợi. Người Anh vẫn nhớ Canaris đã giúp đỡ họ như thế nào khi họ bị lâm vào tình trạng khốn quẫn: sau vụ Dunkirk đồ độc đã trình lên quốc trưởng bản báo cáo trong đó hết sức thổi phồng khả năng quốc phòng của Anh và đồng thời quá bóp nhỏ lực lượng bọn Nga. Người Anh biết ơn đồ độc và sẽ bảo vệ ngôi thứ của đồ độc trong chính phủ mới. Ngoài ra một phần các tướng lĩnh sẽ ủng hộ Canaris.

- Xin ông hãy nghe, - Weiss nói giọng cố tình giận dữ. - Trong chính phủ mới dù sẽ có Himmler, Goering, Canaris hay sẽ còn cả quốc trưởng, điều đó không liên quan gì đến tôi với ông. Và tốt nhất là chúng ta không dính dáng đến chuyện đó.

- Đúng, - Steinglitz đồng ý. - Nhưng nếu người ta nhúng tay?

- Trước khi ông được cử ra nước ngoài, ông đã làm việc chống lại một quốc gia khác nhất định, và tất cả đã rõ.

- Đúng như thế, - Steinglitz gật đầu.

- Còn bây giờ, - Weiss nói. - Nếu như ông sẽ làm việc chống lại Anh hay Mỹ, người ta sẽ khử ông, và không phải ai khác, mà chính người của ta sẽ bắn. Những người đang làm việc cho Anh và Mỹ ấy.

- Thế anh đề nghị gì? - Steinglitz đau khổ hỏi.

- Tôi đã nói rồi: trung lập, để trả công sự giúp đỡ của ông.

- Giá không công bằng. - Steinglitz nhận xét.

- Ở đây cũng có sự không công bằng như giữa thống soái của tôi và đô đốc của ông mà con tàu của ông ta, có khả năng trong thời gian gần nhất sẽ nhập vào thành phần của SĐ, nhưng đã không còn đô đốc nữa, - Weiss nhắc ám chỉ Schellenberg.

- Đúng, có những tin đồn như vậy, - Steinglitz cau có đồng ý.

- Thế thì sao? - Weiss hỏi.

- Nghe đây, - Steinglitz quay ngoắt toàn thân lại phía Weiss, - thế nếu tôi có chỉ thị trên đường đi gặp kẻ như anh phải thủ tiêu kẻ này đi thì sao? Và, tôi thề rằng, sẽ thủ tiêu. Anh biết là tôi biết cách làm việc đó. Nhưng gặp anh, và anh biết đấy, tay tôi không giương súng được.

Weiss phấn khởi trong lòng, tức là mối đe dọa thứ nhất treo trên đầu anh đã bị loại trừ. Và để củng cố vững chắc sự đảm bảo an toàn, anh cất giọng coi thường nói lại, chuyển xưng hô bằng “anh”.

- Qua tình báo của chúng tôi, Schellenberg đã được rõ chỉ thị là anh nhận. Nhưng tôi đã đề nghị Schellenberg không thi hành biện pháp gì đối với anh cho tới lúc tôi chưa thỏa thuận riêng với anh ở đây.

- Thế anh có ý kiến không tồi về tôi khi nói với thiếu tướng chứ?

- Phải - Weiss kiên quyết bảo đảm. - Vì tôi nhìn thấy ở anh chỉ những mặt tốt.

Steinglitz cảm động bắt tay Weiss.

- Biết không, - tự nhiên hấn lúng túng nói, - thật rất kỳ lạ, nhưng trước anh lúc nào cũng làm tôi nghi ngờ.

- Ở điểm gì vậy? - Weiss hỏi.

- Thì ở điểm đứng đắn chứ sao, - mãi mới tìm ra từ, Steinglitz giải thích. - Nói điều đó thế nào được... thì không phải loại quân phục trong hàng ngũ ngành chúng tôi. - Buồn rầu thú nhận: - Nói chung thì tôi không biết nhạy bén đối với những người đứng đắn. Vì ít được gặp họ lắm.

•°•

Từ hôm gặp Weiss, Steinglitz tận tâm cung cấp cho anh những tin tức lấy được ở chính những kẻ đang tiến hành đàm phán mật với đồng minh do Canaris ủy toàn quyền mà Steinglitz đang cảnh giác bảo vệ khỏi tình báo của Gestapo.

Về phần mình Weiss cũng bảo vệ viên đại diện đặc quyền của Himmler tránh khỏi mọi sự theo dõi do nhân viên Gestapo của Müller tiến hành, kể cả nhân viên Cục tình báo Đức lẫn điệp viên của Ribbentrop - những kẻ về phần mình cũng đang thay mặt quốc trưởng tiến hành đàm phán mật ở đây với đồng minh.

Sau ba tuần lễ Weiss được nhập vào nhóm SĐ lớn do đại tá SS Otto Hauptmann chỉ huy.

Chẳng bao lâu Hauptmann gọi Weiss cùng hai nhân viên khác đến gặp. Sau khi cho họ xem ảnh Steinglitz, Hauptmann ra chỉ thị theo dõi và thủ tiêu Steinglitz, còn xác thì chở ra ngoài thành, nhét vào trong bao tải chứa xi măng, đổ nước vào, chờ cho xi măng cứng lại thì quẳng xuống sông Aar. Những xác bị bọc xi măng kín không bao giờ nổi lên.

Ông định tiến hành chiến dịch sau hai ngày. Weiss bèn đi tìm Steinglitz và khi tìm thấy hắn ở một hiệu bia ngoại ô thành phố - nơi họ vẫn thường gặp nhau, anh kể cho hắn nghe nguy hiểm gì đang đe dọa hắn. Steinglitz nghe tin này với vẻ ảm đạm phức tùng số mệnh. Hắn chỉ hỏi:

- Có thể, tôi tự sát thì tốt hơn?

- Thế anh không thể tự tránh thoát được à?

- Bằng cách nào? - Steinglitz hỏi. - Ở Đức thì dù sao người ta cũng sẽ tìm thấy. Ở đây có hàng nghìn điệp viên Gestapo. Nếu như tôi bỏ trốn sang một nước khác, họ sẽ báo bằng vô tuyến điện, điện báo. Cuối cùng họ cũng sẽ tóm được tôi, vả chăng họ sẽ chỉ moi ruột lâu hơn thôi, và chỉ có thế. - Hắn đưa tay, để vĩnh biệt, cất giọng nghẹn ngào: - Cám ơn đã kể cho biết.

- Nhưng tại sao lại có quyết định như vậy, ý anh thế nào? - Weiss hỏi.

Steinglitz dăm chiêu nói:

- Đó không phải là người của ta quyết định, mà họ. - Hắn vung tay về phía nào đó, và nói thêm về mắc cỡ: - Họ vẫn không quên là hồi trước chiến tranh, một lần tôi đã giết viên quan bộ ngoại giao Anh, đánh cắp tài liệu cho quốc trưởng. Đúng là bây giờ đô đốc đã khai báo tôi cho người Anh để không có vết đen nào làm lu mờ quan hệ của đô đốc với họ. Còn họ thì để kiểm tra thái độ trung thực của Gestapo đối với lợi ích của đế quốc Anh, họ đã yêu cầu thủ tiêu tôi. Và phía SS, như ta nói, để tỏ ra lịch thiệp đã nhận lấy việc này. Có thể thôi.

Hắn còng người xuống, đầu gục vào tay. Làn da lộ rõ dưới bộ tóc thưa.

- Vĩnh biệt, Johann Weiss, - Steinglitz nói. - Vĩnh biệt, hãy sống đi, sống cho tới lúc người của ta còn chưa khừ anh như tôi bây giờ vì

quá hăng hái phục vụ...

Ngay đêm đó Steinglitz bắn tự sát trong phòng riêng ở khách sạn.

Đại tá Hauptmann ký hợp đồng với phòng an táng về việc chôn cất trọng thể người cùng nước của hắn.

Việc tự sát của người Đức lúc này được coi là rất không tốt và phải chi phí rất lớn để bác sĩ cảnh sát lập hồ sơ khai tử là bị vỡ tim.

Quan tài đựng xác Steinglitz được đưa đến nghĩa địa bằng xe hơi đen của nghĩa trang. Tấm bia mộ cũng đã được làm xong. Trên đó có khắc họ tên, ngày tháng sinh tử và dòng chữ:

“Tưởng nhớ người con có ích của quốc xã. Những đồng bào yêu quý và thương tiếc”

Sáu Mười Hai

Mấy ngày sau Weiss lên đường về Đức.

Hauptmann trao cho anh nhiệm vụ báo cáo trực tiếp với Schellenberg rằng “sếp” nghiêng về việc ủng hộ đề cử viên đã định, nhưng việc tuyên thệ của quốc trưởng mới cần phải ấn định sát lúc quân đồng minh đổ bộ vào - nếu không các phần tử chống chính phủ có thể lợi dụng các kết quả của chiến dịch này.

Weiss truyền từ Bern về Trung tâm một số bản tin theo đường liên lạc do giáo sư Stutthof chỉ cho anh. Anh cũng kịp truyền đi vấn đề do đại tá Hauptmann thông báo miệng cho anh.

Ở biên giới Đức, tên sĩ quan trực ban trao cho Weiss lệnh bỏ ô tô và đáp máy bay về Berlin ngay lập tức.

Trên máy bay hình như ngoài anh ra chỉ có bốn hành khách. Rõ ràng là những người này không quen biết nhau và cũng không muốn có sự quen biết ở đây. Suốt dọc đường không kẻ nào nói một lời, nhưng khi máy bay hạ cánh trên sân bay phụ và Weiss đi theo thang xuống đất thì tên hành khách đi bên cạnh anh làm động tác chớp nhoáng khóa tay Weiss vào trong cùm sắt. Cũng ngay lúc đó tên hành khách đi phía sau choàng lên người Weiss chiếc áo mưa với sự tính toán sao cho không lộ rõ tay bị xích của Weiss. Hai tên còn lại đứng ở hai bên.

Một chiếc ô tô đi thẳng đến bãi đỗ máy bay, trên xe có hai tên mặc quân phục Gestapo. Cửa xe mở và bọn đồng hành đẩy Weiss vào

trong xe. Còn chính bọn này thì như không có gì xảy ra, tiếp tục đi về phía ngôi nhà ga hàng không.

Qua cửa kính sơn của xe không nhìn thấy gì bên ngoài cả.

Quay sang phía bọn Gestapo, Weiss nói:

- Làm ăn khá đấy.

- Có kinh nghiệm rồi, - một tên trong bọn đáp lại.

- Liệu các ông có làm không? - Weiss hỏi và giải thích về đe dọa. - Tôi là thượng úy SĐ.

- Thế à? - Vẫn tên Gestapo này hỏi. Và nhếch mép cười, hắn nói thêm: - Mọi chuyện đều có thể xảy ra. Chỗ chúng tôi đôi khi tướng lĩnh cũng gào khóc như trẻ con.

- Xin điều thuốc, - Weiss đề nghị.

Chúng đưa một điều thuốc vào miệng anh, đánh bật lửa.

Weiss gật đầu khen ngợi.

- Còn các anh cũng tỏ ra có thể lịch sự được đấy.

- Để cho có nhiều vẻ thôi? - Tên Gestapo từ đầu vẫn tiếp chuyện cười hô hố.

- Người vui tính đấy, - Weiss nhận xét.

- Đúng, - tên Gestapo đồng ý. - Chỉ là người hay đùa thôi. - Hắn lại đánh bật lửa và gí vào sát mũi Weiss.

Anh ngửa đầu ra.

- Bỏ ngay đi, - cuối cùng, tên Gestapo thứ hai bĩu môi không hài lòng nói. - Làm thối cả xe lên rồi.

- Không sao, cứ để cho quen dần. - Tên thứ nhất lại dí bật lửa vào mặt Weiss.

Da ở cằm nheo lại, nhưng bây giờ Weiss không cử động.

- Hạt dẻ cứng đấy! - Tên thứ nhất tuyên bố.

- Không sao, mới đập vỡ được những loại không phải như thế, - tên thứ hai cau có nhận xét.

Chúng trùm chiếc áo mưa lên đầu Weiss. Xe dừng lại. Chúng nhắc anh lên rồi dẫn đi, lúc đầu theo các phiến đá, sau đó xuống dốc cũng theo bậc đá. Dọc đường đi chúng từ từ lục soát. Cuối cùng chúng bỏ áo mưa trùm đầu ra, và anh nhìn thấy căn hầm kín hẹp bằng bê tông trần thấp. Một chiếc giường ghép bằng sắt, chiếc bàn ghép nhỏ, thùng phóng uế. Chiếc đèn một trăm oát dọi ánh sáng lóe mắt độc hại xuống căn phòng. Trên chiếc cửa đen có lỗ nhìn nhỏ.

Cửa đóng sập lại. Một lúc sau tên cai tù hiện ra, hắn mang đến bộ quần áo tù và ra lệnh cho Weiss thay quần áo, nhưng trước hết hắn ngắm nghía người anh một lượt rất kỹ càng kể cả khoang miệng.

Weiss lặng lẽ phục tùng vì hiểu rằng mọi sự chống cự đều vô nghĩa lý. Khi anh thay sang bộ quần áo kẻ sọc, tên cai tù nhận xét đồng tình:

- Thì ra anh cũng không loạn thần kinh đâu!

- Thế chỉ những người loạn thần kinh mới bị giam vào đây hay sao?
- Weiss hỏi.

- Sẽ thấy thôi, - viên cai tù nói rồi bỏ đi, mang theo quần áo của Weiss, hắn quẳng xuống nền phòng giam mẫu thuốc hút thừa. Nhưng lúc đầu Weiss còn chưa thể đánh giá theo phẩm hạnh của hành động nhân từ cao quý này được.

Hơn một tháng trời chúng không gọi Weiss lên hỏi cung. Trong suốt thời gian này anh nhớ lại trong đầu óc một cách cẩn thận và có trình tự cuộc sống hai mặt của mình, người tình báo Xô Viết và nhân viên ngành mật của Đức.

Anh suy nghĩ toàn diện như một viên dự thẩm và đặt song song cả hai mặt này để tìm kiếm sai sót, sơ xuất, tội chứng.

Anh kiểm tra mọi mặt hoạt động của mình là người tình báo Xô Viết, lúc thì xét nó theo quan điểm của Baryshev, lúc thì từ bên ngoài nhìn nó với vẻ sâu sắc của một nhân viên Gestapo hoặc với vẻ nghi ngờ tinh vi của những nhân vật ngành mật Đức chỉ huy anh.

Nhiều lần anh có ý nghĩ rằng anh đã trở thành vật hy sinh của cuộc cạnh tranh ngấm ngầm giữa những tên cầm đầu các ngành mật để giành giải nhất, giành chính quyền. Nghĩ như vậy cũng là nguồn an ủi.

Kinh khủng nhất chỉ có một điều: là một tình báo Xô Viết đã có lúc nào đó anh phạm sai lầm ở nơi nào đó, một sai lầm không thể tha thứ được... Còn nếu như sai lầm này do một người nào đó trong số người anh có liên hệ đã phạm thì sao?

Anh nghĩ về những người anh tập hợp lại thành móc xích ở “Ban tham mưu Valia”. Anh đã đưa từng người trở lại cuộc sống vì đã ủy thác cuộc sống riêng của anh cho họ. Mỗi một người trong số đó như là một phần của chính anh. Không, anh không thể tự dày vò mình vì nghi ngờ họ.

Nhưng lỡ có điểm nào đó ở móc xích này bị đứt, nếu như anh ở đây...

Anh nhớ đến Zubov... con người có lòng tự tin của một dũng sĩ táo bạo nên ít thận trọng. Nhưng nhược điểm này của Zubov đã chuộc lại được bằng lòng quyết tâm và nhanh trí một cách táo tợn. Một lần trong lúc tác chiến bấp chần Zubov bị trúng đạn. Zubov ngồi xuống,

nặn vết thương lấy đầu đạn ra, hất nó lên lòng bàn tay và nhe răng trắng ra, tuyên bố:

- Thế chứ, bây giờ thì có thể đi nhẹ nhàng hơn.

Và Zubov đi hầu như không tập tễnh.

Không, bao giờ Zubov cũng tìm được lối thoát ra khỏi các tình trạng nguy hiểm nhất...

Weiss thực hiện mọi quy chế của cuộc sống tù đầy với thái độ có kỷ luật rất cao và còn qua đó làm bọn cai tù phải kính nể anh. Anh dùng bàn chải đánh sàn nhà đá bóng như sơn vecni, dùng khăn lau cả tường. Bộ tài sản tù của anh - chiếc cà mèn và thìa bóng loáng. Cứ ba lần một ngày anh tập thể dục, dùng khăn mặt thấm nước trong ca để lau người, đi lại hàng mấy nghìn bước trong phòng giam để dạo chơi, đọc những cuốn sách anh thích bằng cách nhớ lại trong đầu óc những gì hỏi trước anh đã đọc.

Những cuốn sách gói đầu giường của anh về chiến công của các chiến sĩ cách mạng là trường đại học sinh hoạt trong nhà tù đối với Weiss. Và cả những câu chuyện do bố kể - ông cụ đã nhiều năm ngồi tù, cầm cố hỏi trước cách mạng. Ông cụ đã biến phòng giam của mình thành lớp học. Ông cụ học tiếng nước ngoài bằng cách tự học và đã đọc hết những gì mà lúc khác không có thì giờ đọc.

Thả mình cho suy nghĩ, Weiss thăm trả mình về cái quá khứ mà từ đó bắt đầu chiến công của Belov bố. Weiss như đang tiếp tục chiến công đó ở đây. Weiss nhìn thấy nhà tù Gestapo chẳng khác gì nhà giam thời sa hoàng.

Nhưng muốn cho cảm giác này trở thành hiện thực, anh còn thiếu một điều kiện: Weiss không thể tránh khỏi nhận thức là anh chỉ lặp lại kiểu học sinh chiến công của những người đi trước. Anh đi theo con đường đã được thử thách, đã được học theo các quy tắc đạo đức mà sự vi phạm các quy tắc này cũng giống như sự phản bội.

Anh lo lắng một điều là, cảnh tù đầy tách rời thế giới bên ngoài, sau khi tỉnh lại chỉ có một mình anh bắt đầu mất các đặc tính của Johann Weiss. Tình tình Alexander Belov càng thể hiện rõ ra ở anh, toàn bộ lối sống kiểu Đức mới đây của anh đang bị tiêu tan mất như một bóng ma, như một cái gì đó bịa đặt ra, chưa bao giờ có cả.

Và Belov đành phải bắt đầu rèn rũa lại tận tụy, tỉ mỉ ý chí của mình, để ra sức giữ được Weiss trong con người anh. Anh tự bắt mình phải từ bỏ những ký ức của Sasha Belov rất thích thú đối với anh và hạn chế trong khuôn khổ những ký ức của một người Đức Johann Weiss, nhân viên ngành mật Đức bị Gestapo bắt không lý do và không hợp lệ.

Sang tháng thứ hai tên dự thẩm mới gọi anh lên. Hấn hơi hói trán, lưng gù, mặc thường phục. Với vẻ niềm nở một cách lãnh đạm hấn chỉ hỏi anh mấy câu chung chung về hồ sơ cá nhân.

Còn sự phản ứng của Weiss về việc bắt bớ không có cơ sở thì tên dự thẩm nghe với vẻ chăm chú, trong khi đó hấn lấy que diêm ngoáy lỗ tai, rồi cẩn thận bỏ que diêm trong bao, hấn hỏi:

- Có phàn nàn gì về ban phụ trách nhà tù không?

Weiss nói:

- Tạm thời không.

- Vậy thì ký tên vào đây, - Và hấn đẩy về phía Weiss một tờ giấy in sẵn trong đó nói rằng tù nhân không có khiếu nại gì với ban phụ trách nhà tù.

Weiss mỉm cười độc ác:

- Tôi đã nói là tạm thời, - và cúi người về phía tên dự thẩm, anh hỏi:
- Tôi đã vô cùng quen thuộc các phương pháp của ta rồi. Lúc đầu tù nhân ký tên vào cái giấy này, sau đó chúng ta lột da hấn, đúng không.

Tên dự thẩm lặng lẽ đặt tờ giấy vào kẹp, rồi ra lệnh cho tên lính gác:

- Dẫn tù nhân đi!

Ngày hôm sau Weiss lại bị gọi lên hỏi cung.

Lần này tên dự thẩm trông đã hoàn toàn khác. Nhưng không chỉ có bộ quân phục Gestapo làm biến đổi hẳn. Hẳn phẩn khởi vì điều gì đó. Sau khi ngắm Weiss từ đầu đến chân, xoa tay về hai lòng, tên dự thẩm đọc lời khai của anh và hỏi anh có công nhận hay không?

Weiss nói:

- Tôi công nhận đúng.

Tên dự thẩm lộ vẻ mặt tàn ác và hống hách.

- Nói láo, mày không phải là Weiss! - Hấn quát.

- Vậy thì tôi là ai?

- Thì chính chúng tao sẽ đánh mày kiệt sức vì điều đó! - Hấn dừng lại, khoái trí vì đã buộc tội được tù nhân, long trọng tuyên bố: - Ông thượng úy Johann Weiss, người mà mày tự mệnh danh đã chết rồi. Ông ta chết trong vụ tai nạn ô tô! - Hấn lục lại trong kẹp hồ sơ tìm hai bức ảnh và đưa cho Weiss.

Bức ảnh thứ nhất chụp các mảnh vỡ của chiếc xe hơi, một tên giao thông Weiss không quen biết nằm sấp bị trục vô lăng đâm xuyên qua. Và bên cạnh xác này là một tử thi khác mặt bị kính gió làm dập nát.

- Bức ảnh thứ hai ghi lại xác kẻ lạ mặt bị vỡ nát. Nhìn thấy trên người tên này bộ quần áo của anh bị chúng lấy đi hôm đầu tiên anh bị bắt giam, Weiss cảm thấy nhẹ nhõm trong người. Tức là, Gestapo đã dựng lên toàn bộ chuyện này và anh bị bắt không như một tình báo Xô Viết mà chỉ như nhân viên ngành của Schellenberg.

Weiss bình tĩnh khinh thường quẳng hai tấm ảnh xuống bàn rồi nói:

- Đáng thương anh chàng!

- Cụ thể là ai? - Tên dự thẩm dưới lông mày:

- Tên giao thông mà các ông đã giết. Còn người thứ hai mà của ông đã khoác bộ quần áo của tôi lên thì chỉ là trò các ông đã trang trí. Không những tôi mà cả mẹ đẻ ra tôi cũng không nhận người đó. Tôi đã biết các phương pháp cổ truyền của ngành Gestapo. - Nghiêng người, anh hỏi:

- Vậy điều gì đã gây ra những chuyện bịa đặt này của các ông?

Tên dự thẩm giữ được vẻ mặt không tức giận, như là Weiss nói bằng thứ tiếng hán không biết và không hiểu gì cả. Im lặng một lát, hán hỏi:

- Thế bây giờ anh thừa nhận, anh không phải người mà anh đã tự xưng chứ?

- Đừng có làm cái trò ngốc nghếch với tôi. - Weiss nói.

- Thế anh còn tin vào điều gì nữa? - Tên dự thẩm ngược mắt nhìn Weiss. Lấy bức ảnh thứ ba ra đưa cho Weiss, hán mỉm cười: - Đây hãy nhìn xem, và anh sẽ hiểu rằng, anh không còn hy vọng gì nữa đâu. Hãy qua đó rút ra kết luận thông minh vào.

Trong bức ảnh - chiếc cáng tang cùng hòm quan tài, trên hòm có tấm biển nhỏ: "Johann Weiss", những chữ khác ghi trên biển nhỏ quá không đọc được. Cáng tang do Heinrich Schwarzkopf, Gustav, Franz khênh. Weiss không biết tên thứ tư. Phía sau cáng là chính Schellenberg và Willie Schwarzkopf.

- Thế nào? - Tên dự thẩm hỏi, - Bây giờ anh rõ cả rồi chứ. Thượng úy Weiss đã chết, và thi hài thượng úy đã được nằm trong quan tài kín. Johann Weiss không còn sống nữa.

- Xin cho biết, - Weiss hỏi, - Thế anh chàng bất hạnh đó, kẻ bị các ông khử thay cho tôi ấy, đúng là hấn xứng đáng với sự tổng tiến vinh dự này chứ? Nếu sau này thiếu tướng được biết ông ta đã trở thành trò chơi trong chiến dịch của các ông, nhiều người trong các ông sẽ không được gặp may đâu, kể cả ông nữa.

Đúng là những lời này có gây xúc động cho tên dự thẩm, mắt hấn thoáng vẻ sợ hãi. Hấn hơi nhồm dầy và tuyên bố giọng trang nghiêm.

- Tù nhân số hai mươi sáu, lỗi của anh đang nặng thêm vì đã khai man, bây giờ tôi kết tội anh ở điểm đó bằng các ảnh tài liệu xác thực.

•••

Mấy ngày sau tên dự thẩm lại gọi Weiss lên. Nhưng lần này trong lúc hỏi cung còn có hai tên mặc thường phục. Tên dự thẩm lấy trong kẹp tấm ảnh mới ra, trong đó chụp Weiss đứng bên chiếc xe mà anh đã đi sang Thụy sĩ với tư cách giao thông viên chuyên chở vàng bạc.

Hấn hỏi:

- Anh có thể khẳng định chính anh ở trong ảnh?

- Có lẽ giống đấy.

- Đúng hay không?

Weiss im lặng.

Tên dự thẩm tuyên bố:

- Đúng là anh.

Tám ảnh thứ hai chụp Weiss ở ngân hàng Thụy sĩ, còn tấm ảnh thứ ba chụp giấy tờ có chữ ký của Weiss và nhân viên nhà băng nói

rằng nhà băng đã nhận của anh, Weiss, mười kí lô vàng gồm hai mươi thỏi.

- Đó là chữ ký của anh? - Hấn hỏi.

- Nhưng chính ông đã nói rằng Johann Weiss chết rồi, còn tôi thì không rõ là ai!

- Việc điều tra của chúng tôi xác định rằng anh là Weiss người trùng họ với thượng úy Johann Weiss đã hy sinh vì tai nạn ô tô. - Và hấn quát. - Đứng dậy!

Weiss bắt đầu dĩ đứng lên.

Hai tên mặc thường phục cũng đứng dậy. Một tên đeo kính và đọc theo giấy:

- “Theo các điều khoản của luật pháp (kèm theo việc liệt kê), tòa án nhân dân đặc biệt của đế quốc đệ tam kết tội Johann Weiss vì đã chuyên chở vàng phạm pháp ra khỏi biên giới quốc xã, vì tội lỗi này bị kết án treo cổ. - Đọc thêm: - Ghi chú: Do có đủ chứng cứ không chối cãi được và do tội phạm không thể đưa từ quân y viện nhà tù - nơi tội phạm đang ở - đến tòa án được, tòa kết án vắng mặt”.

- Nhưng tôi cảm thấy, tôi hoàn toàn khỏe mạnh, - Weiss nói.

- Bây giờ chuyện đó đối với anh không còn có ý nghĩa gì nữa, - tên mặc thường phục nói, bỏ kính vào bao.

Tên dự thẩm lại nói với Weiss.

- Tôi bỏ lời buộc tội anh ở điểm nói dối vì đã xác định được họ của anh đúng là Weiss.

Weiss cúi đầu kéo lê đôi chân.

- Anh có nói gì không? - Tên dự thẩm hỏi.

- Chỉ vài lời thôi. - nhếch mép cười, Weiss tuyên bố. - Ở Bern tôi đã nhờ một điệp viên của chúng tôi gửi một bức thư cho Walter Schellenberg, trong đó có trình bày giả thuyết về khả năng có chiến dịch như thế này đối với tôi và về mối nguy hiểm đe dọa tôi từ phía ngài Himmler. Thiếu tá điệp viên Cục tình báo Steinglitz đã báo trước cho tôi điều này.

- Thì sao, - tên mặc thường phục nói, - thế càng sớm hơn, tức là anh phải đi theo Steinglitz.

Nhưng Weiss nhận thấy rằng, anh khi tuyên bố cả ba tên “quan tòa” liếc trộm nhau.

•••

Dù Johann Weiss có muốn không nghĩ đến cái chết thì ý thức vẫn không tuân theo anh.

Anh chỉ có thể không hình dung tới những chi tiết tỉ mỉ và cắt ngang chúng.

Anh biết rằng anh có thể bị bọn Đức giết như một tình báo Xô Viết và mọi thái độ trước cái chết đã được anh suy tính tỉ mỉ nhất. Anh tin ở bản thân và biết rằng có thể giữ được tới phút cuối cùng phẩm giá con người Xô Viết - một chiến sĩ tình báo. Và cho đến khoảnh khắc cuối cùng cuộc đấu tranh giữ phẩm giá này phải hoàn toàn chiếm lĩnh anh để làm mất ý nghĩ về chính cái chết.

Nhưng bị giết với danh nghĩa là Johann Weiss thì không, anh còn chưa được chuẩn bị để làm điều này.

Cái kinh khủng nhất là ngay cả trong những giờ phút trước lúc bị giết anh vẫn không thể, không có quyền hiện thành con người thực của mình. Anh sẽ bị bọn Đức giết như một người Đức.

Bọn Gestapo sẽ giết một người Đức - nhân viên ngành mật vụ Đức, và có thể thôi.

Tính chất vô nghĩa lý của cái chết như thế này dày vò tâm hồn, làm phát điên lên được.

Tập trung căng thẳng một cách vô nghĩa lý mọi trí lực của mình, chuẩn bị để chết như đến một đỉnh cao nào đó. Anh có thể gào thét, than thở, van lạy xin tha chết. Anh có thể làm việc này bao nhiêu cũng được. Cái đó rất tự nhiên đối với Johann Weiss, nạn nhân của cuộc tranh chấp giữa hai ngành mật vụ, nạn nhân đáng thương hại của cuộc cắn xé giữa những tên cầm đầu quốc xã. Và Weiss không cần thiết phải giữ phẩm giá con người trước cái chết làm gì.

Tuy thế Alexander Belov vẫn quyết định gạt bỏ logic của những suy nghĩ này. Vì đã tồn tại Weiss, chính con người mà anh đã nhập vào. Vì Weiss bây giờ khác rất nhiều so với Weiss trước kia, lúc anh từ đó bắt đầu con đường đi của mình. Anh đã có cá tính trong loại của mình. Và có khả năng ai đó sẽ phải tính đến cá tính của anh.

Sau khi cân nhắc mọi khả năng tự cứu, Belov đã đi tới kết luận là nếu như Johann Weiss đang sống trong cái thế giới của sự khốn nạn, cũng đi thông đồng, thì đó, sẽ chỉ như là, một sự trì hoãn vô ích được mua chuộc bằng giá của tinh thần yếu đuối. Mà chính Weiss bị hai người buộc làm điều đó: những kẻ đã lần lượt đến phòng giam anh. Tên thứ nhất lịch thiệp, ngọt ngào, đúng là nghề luật sư, mỗi tuần đến một lần. Hắn thuyết phục anh một cách nhẫn nại, có logic và kiên trì để anh báo tất cả những gì anh được biết về hoạt động của các điệp viên ngoại giao một của Schellenberg ở Bern. Với tên này, một tên có học thức và có giáo dục, Weiss tỏ ra rất ngỡ ngợc đe dọa rằng phía Walter Schellenberg sẽ trừng phạt. Tên luật sư khẽ đáp về tin cậy:

- Nếu như thậm chí cái nhân vật ông nhắc đến có được biết về nơi ông đang có mặt, vị tất nhân vật này đã chú ý đến ông, vì ông ta biết ở đây chúng tôi giỏi về nghề bắt con người phải há miệng ra. Và do chuyện đó ông không có giá trị gì nữa rồi.

- Tức là, nếu như sau đây các ông có thả tôi, cá nhân này cũng sẽ làm tất cả để trừng phạt tôi vì tội dãi lưởi?

- Tất nhiên, - tên luật sư đồng ý. - Nhưng có nhân vật thứ hai - người đang lưu ý tới tin tức của ông, lại có đủ khả năng xuất cảng ông đi, cứ coi là sang Tây Ban Nha chẳng hạn.

- Để cho người của Schellenberg trừng trị tôi ở bên đó?

- Điều đó sẽ phụ thuộc vào tài hoạt động bí mật của ông.

- Thế thì sẽ có gì ngăn cản tôi từ Tây Ban Nha thông báo cho Schellenberg rằng các ông đã tiến hành chiến dịch gì đối với tôi?

- Điều đó không có nghĩa lý gì, lời khai của ông sẽ được trình kịp thời lên Schellenberg. Tại sao ông ta lại sẽ không tin các lời khai này?

- Và sau đó ông ta sẽ thỏa thuận với nhân vật chính của các ông và họ sẽ thông báo giải quyết việc khử tôi đi.

- Chuyện đó sẽ xảy ra không ngay lập tức. Và sẽ cho ông kéo dài cuộc sống thêm đôi chút. - Tên luật sư mỉm cười, hỏi. - Tôi tin rằng ông đã nhận thấy tôi cởi mở với ông tới mức nào rồi? Hết mất rồi, đúng hay không?

- Chứ sao nữa, - Weiss nói. - Chẳng còn hơn được nữa.

Tên thứ hai chỉ đến phòng giam Weiss vào ngày thứ sáu. Vào ngày này trong nhà tù tiến hành xử tử và trừng phạt về thể xác.

Đây là một tên người thấp, cổ bạnh, vai rộng, bụng căng xệ và mặt lạnh nhạt bất động như chết.

Khi vào tới phòng giam trước hết hắn kiểm tra xem tay tù nhân có được cùm đủ chặt không. Sau đó hắn cởi áo vest, cẩn thận đặt áo lên chiếc ghế đầu, xắn tay áo lên và sau khi đeo căng găng tay bằng

da dầy hần lạng lẽ, có kinh nghiệm như để không đánh chết, tra tấn Weiss trong khoảng hai mươi phút. Hần ngồi xuống nghỉ và lại tiếp tục như thế. Trước khi đi hần hỏi:

- Thế nào? - Và khi đi ra, hần khinh bỉ nói: - Hẹn thứ sáu sau!

Weiss tự bắt mình phải nói chuyện với tên này trong lúc được nghỉ giữa các trận tra tấn. Như là anh hiểu các trách nhiệm nhà nghề của hần và coi các trách nhiệm đó không thể là sự ngăn cách trao đổi.

Weiss quyết định thế vì rằng sau mỗi lần anh lại khó phục hồi sức lực hơn, khó chuẩn bị cho trận đòn mới hơn.

Mà chết vì bị tra tấn thì anh không muốn. Thời gian đầu lợi dụng kinh nghiệm luyện tập khoa quyền Anh của Dynamo⁵⁷ để giảm nhẹ đòn đau. Anh cố gắng làm chùng các cú đấm của tên này bằng cách lả người tránh lúc bị đấm. Nhưng tên thấp người đã đoán ra sự khôn ngoan này, và khi đánh hần dồn Weiss vào sát tường.

⁵⁷. Dynamo: câu lạc bộ thể thao của ngành công an Liên Xô. - ND.

Trong lúc tên đao phủ ngồi nghỉ ở giường, Weiss vô cùng đau mệt tựa lưng vào tường vì anh sợ rời khỏi tường sẽ bị ngã, anh khó khăn cử động đôi môi dập nát kể lại các trường hợp trung thành đặc biệt của chó với chủ, về sự thông minh của chúng và khả năng tiếp thu nhạy bén tâm trạng con người một cách kỳ lạ. Một lần anh nhìn thấy trong túi áo tên tra tấn anh một vòng đeo cổ chó có đoạn dây ngắn nối vào và anh quyết định thử làm mềm yếu cái sắt đá trong trái tim hắn bằng các câu chuyện về súc vật.

Nhưng hắn chỉ lặng lẽ nghe, sau đó thở dài đứng dậy và lại tiếp tục hăng say lao động trên người Weiss.

Sau ba tuần lễ đến thăm viếng như vậy, tên thập người tuyên bố lúc kết thúc buổi tra tấn:

- Thế là xong. - Hắn đưa tay ra cho Weiss và khẽ hỏi: - Đã nhận thấy không làm hỏng cơ quan nội tạng nào chưa? Mà tại sao? Đúng là cũng như anh, tôi có cái yếu đó, trong mọi sinh vật tôi coi trọng chó hơn cả.

Thủ tục tra tấn đến đây kết thúc, cũng như những cuộc thăm viếng của tên luật sư lịch thiệp. Sau các lần định lay chuyển Weiss phải cởi mở không thành công hắn phàn nàn:

- Là một nhà tâm lý, tôi hiểu ông. Ông hiểu biết rất sâu rộng về phương pháp hệ của chúng tôi tới mức toàn bộ sự cả tin đã teo đi mất và vì thế tôi không có khả năng tiếp xúc với ông.

Chúng để Weiss được yên mấy ngày, sau đó một hôm chúng đánh thức anh dậy, mặc áo sơ mi cổ áo đã bị cắt, trói tay quặt sau lưng và dẫn đi. Lúc đầu chúng xử tử hai người. Sau đó lại hai người khác. Và khi Weiss cùng tên đứng bên cạnh đang quằn quại, đúng là cột sống bị thương, ngẩng đầu lên để chúng choàng bao tải vào thì cả hai cùng bị dẫn về phòng giam của mình.

Sau đó Weiss còn bị dẫn hai lần nữa ra chỗ xử tử. Anh cứ sống trở về phòng giam, nhưng với cảm giác như là anh đã ba lần bị giết.

Và sau ba lần xử tử không thành nhưng đầy lo lắng này, Weiss rơi vào tình trạng thờ ơ với tất cả mọi thứ. Và khi anh tự thú nhận rằng vì coi khinh chính bản thân, anh đã quyết định lại trở thành người tù gương mẫu nhất để bằng ý chí hành động chiến thắng cái nặng nề của tử thần ám ảnh đè nén anh.

Trong phòng giam tất cả lại bóng loáng, Weiss lại tập thể dục, đến trưa thì đi hành trình nhiều cây số, đồng thời thầm đọc lại trong đầu những cuốn sách yêu thích hoặc tính toán trong óc các nước cờ tướng.

Tính toán ngày tháng, Weiss tiến hành theo dõi số bát thức ăn mà anh nhận được. Vì ở đây, trong phòng giam không có ngày, không có đêm. Chiếc đèn một trăm oát rọi sáng gay gắt, hình như để ăn hồng mắt người bằng ánh sáng chói buốt như acid sulfuric. Nhưng sau khi hai tên Gestapo không đến thăm viếng phòng giam Weiss nữa, chúng thay chiếc đèn một trăm oát bằng chiếc đèn khác rất yếu, lập lòe hơi đỏ hai sợi tóc. Và phòng giam trở nên tối mù như trong hang, và lạnh lẽo như dưới vực sâu. Đúng là chiếc đèn mạnh mẽ đã sưởi ấm không khí và không cho cái cảm giác lạnh tê tái đột nhập vào, còn bây giờ cái lạnh này không ngừng dày vò Weiss.

Án tử hình tiếp tục treo trên đầu anh. Nhưng anh đã tự rèn luyện không nghĩ đến điều này.

Anh đề ra cho mình nhiệm vụ của từng ngày sau. Thí dụ như đi bộ từ Moskva đến Bakovka rồi lại trở về Moskva tức là bốn mươi sáu cây số, lúc đầu tưởng tượng như nhìn sang phải, còn trên đường về, sang trái.

Anh nghĩ ra những bài thể dục phức tạp nhất, các bài toán đố.

Một thời gian anh giao động: có thoái lui không? Sẽ kể tất cả những gì anh biết về ngành ngoại giao một của Schellenberg, và bằng cách

đó sẽ mua chuộc được tự do - dù chỉ là tạm thời. Nhưng sau khi cân nhắc cẩn thận “thuận” hay “chống”, anh đi tới kết luận: nếu như cho đến nay chúng vẫn chưa giết anh thì chỉ là vì chúng không lấy được tin tức gì ở anh cả. Còn khi nào anh trở nên vô dụng, chúng sẽ thủ tiêu anh như đang thủ tiêu các bưu kiện tài liệu mật sử dụng rồi. Ngoài ra sự kiên cường của anh đúng là đã làm cho bọn Gestapo có ý nghĩ rằng, trong ngành mật vụ chính trị anh là một nhân vật quan trọng hơn là chúng dự tính từ trước tới nay.

Mà cái chủ yếu nhất, trên Schellenberg và Müller, là Himmler, Schellenberg hoạt động theo nhiệm vụ của Himmler. Nếu Müller sử dụng tin tức của Weiss để chống lại Schellenberg thì Himmler sẽ biết. Hắn sẽ hòa giải Schellenberg với Müller, và hai tên này sau khi hòa giải (mà có thể trước khi hòa giải) sẽ cố tìm cách thủ tiêu anh. Tất nhiên anh cũng có thể tránh khỏi sự trả thù của chúng bằng cách bỏ vào hoạt động bí mật, thí dụ như cùng nhóm của Zubov, nhưng như thế có nghĩa là giết chết đường công danh của Johann Weiss, mà để ngồi lên được địa vị của Weiss nhiều tình báo Xô Viết sẽ phải liều mạng xông vào cái chết. Không được, phải đấu tranh để bảo vệ sinh mạng của mình tức là bảo vệ cuộc sống của Johann Weiss.

Ngay cả bọn cai tù cũng thấy kính nể người tù này, người đã bị kết án tử hình. Anh cố gắng chống lại sự hủy hoại về thể lực và tinh thần trong các điều kiện mà mỗi ngày đều có thể trở thành ngày cuối cùng.

Phòng giam Weiss bóng loáng vì sự sạch sẽ mà anh cố gắng tạo nên. Anh là người tù có kỷ luật, sáng khoái, niềm nở và đồng thời không bao giờ mất lòng tự trọng.

Dần dần Weiss bề gãy được hai tên cai tù - những tên cai tù nhà nghề lão luyện coi tù nhân không bằng những con thỏ trong lồng.

Hai tên này cảm thấy có cảm tình với Weiss, một tù nhân gương mẫu, và bắt đầu giúp đỡ anh. Weiss đã có khả năng đọc sách. Được

tự do và chăm chú đọc sách, anh lấy lại sự cân bằng về tinh thần và khả năng quan sát bản thân. Khi anh có được khả năng này, anh cảm thấy tự tin, một niềm tin bình tĩnh rằng bây giờ, trong bất kỳ tình huống nào anh cũng sẽ không để mất việc tự kiểm tra bản thân.

Cuối tháng Bảy, bỗng nhiên bọn cai tù đến đón Weiss. Anh nghĩ: “Chúng sẽ đưa đi bắn”.

Anh ngạc nhiên là ý chí anh vẫn vững và không cảm thấy một tí sợ hãi nào, thậm chí còn không muốn nghĩ đến một điều gì to lớn vào những phút cuối cùng này.

Đáng lẽ anh đã mệt mỏi, suy tính đến cái chết tới mức mất thói quen sợ nó. Nhưng chúng không dẫn anh đến chỗ vẫn xử bắn, mà lên tầng cao hơn, nơi có các phòng giam chung.

Lúc đi trên hành lang anh nghe thấy các cửa sắt đóng sập lại, có những bàn chân ai đó bước trên sàn bê tông, tiếng giày đinh của bảo vệ gõ lộp cộp.

Một tên tướng Đức đi qua cạnh anh, tay hắn bị trói quặt ra sau lưng, mặt đầy thương tích. Lưng tên tướng bị lõm xuống, với sức mạnh như vậy hai tên SS gí súng tiểu liên đẩy hắn đi.

Phòng giam chung - nơi bỗng nhiên Weiss có mặt, làm nhớ đến doanh trại quân đội, biết bao nhiêu sĩ quan ở đây. Nhưng bọn này trông như những tù binh vừa đầu hàng kẻ thù vì bị bắt gặp bất ngờ.

Kẻ địch lột quân hàm của chúng, lột cả quân phục nữ cùng các loại huân chương, huy chương, một số bị tra tấn nên thân, hai tên nằm ở sàn đầy vết thương.

Ngoài quân nhân, ở đây cũng còn có những kẻ mặc thường phục. Một tên không biết tại sao mặc bộ quần áo ngủ bằng lụa và đi giày lông trong nhà.

Giường nằm ba tầng giống như giá đỡ, tất cả đã bị sĩ quan cao cấp chiếm. Số còn lại hoặc ngồi, hoặc nằm trên sàn bê tông.

Tên mặc thường phục ngồi lánh xa tất cả, lưng tựa vào tường. Chiếc đầu đẫm máu của hắn bắt lực gục xuống ngực, hắn bất tỉnh nhân sự, nhưng không kẻ nào để ý đến hắn.

Weiss đổ nước vào chiếc ca sắt, lấy một tập giấy để ở ngăn con trên đầu giường, lấy máy hàn bi sắt từ đó ra, đặt xuống sàn nhà, châm lửa và đun ca nước trên ngọn lửa nhỏ này, lau đầu tên bị thương, và áp những tờ giấy còn lại vào vết thương. Sau đó xé vạt dưới áo của mình lấy một miếng vải dài và băng đầu tên này.

Weiss nhận thấy rằng bọn tù chăm chú theo dõi công việc tỉ mỉ này của anh. Băng xong anh đứng dậy, nhìn tất cả một lượt và khô khan nhận xét:

- Thừa các ngài, các ngài không phải là con nhà lính vì không chịu giúp đỡ người bị thương.

- Đó là gì, bài giáo huấn à? - tên sĩ quan tóc trắng giận dữ hỏi.

- Phải, - Weiss nói, - bài giáo huấn. - Và anh khuyên, - Hãy giữ gìn lấy bộ não, nó sẽ còn có ích cho các ngài.

Anh đi lại phía giường, chỗ tên sĩ quan tóc bạc ngồi chân treo lủng lẳng - chắc chỗ này là cao cấp nhất vì bọn còn lại đều tỏ ra kính trọng hắn. Anh đứng nghiêm trước mặt hắn, tự giới thiệu:

- Thượng úy Johann Weiss, bị kết án tử hình treo cổ.

- Vậy à? - Hắn chỉ hỏi thế.

Và bỗng nhiên từ phía giường trên Weiss nghe thấy giọng nói sừng sốt của Hugo Lemberg.

- Trời ơi, ông còn sống à?

Weiss mỉm cười với Hugo. Tên này nhảy từ trên giường xuống ôm chầm lấy Weiss.

- Tôi không thể nói rằng rất sung sướng được trông thấy ông ở đây, nhưng thật là giả dối nếu như tôi định che giấu sự thích thú hoàn toàn ích kỷ của mình vì cuộc gặp gỡ này, - Weiss thú nhận.

- Ông chịu đựng khá lắm.

- Thế tôi còn phải làm gì nữa?

- Ông biết chuyện gì đã xảy ra không?

Weiss lắc đầu.

Hugo bèn thì thầm vào tai anh.

- Ông còn nhớ đại tá Staufenberg chứ, người cụt tay mà ông được quen biết ở nhà tôi ấy?

Weiss gật đầu.

- Đại tá đã tiến hành ám sát quốc trưởng Hitler, nhưng không thành, bom nổ nhưng Hitler thoát chết. Nghe nói nhân việc này quốc trưởng nói câu nói lịch sử: “Ôi, chiếc quần mới của ta, ta mới mặc nó ngày hôm qua!” Mặt Hugo giật giật, mắt sáng long lanh, tròng mắt giương to ra, hấn cười rộ lên như điên dại.

- Có thể, mang nước đến cho ông chứ? - Weiss hỏi.

- Không, không cần! - Hugo giữ Weiss lại và thì thầm, miệng thở gấp: - ông không thể hình dung nổi cái vô cùng tận của sự phản bội và hèn nhát được phát hiện ra trong âm mưu chống Hitler này! - Cát giọng tuyệt vọng - Thế mà tôi không kịp bắn tự sát như những người khác. Và bây giờ sẽ bị treo cổ. Họ sẽ treo cổ phải không?

- Thế còn Staufenberg?

- Ông ta bị bắn cùng với những người khác ở ngoài sân dưới ánh đèn pha ô tô. Sau khi biết quốc trưởng còn sống, bọn phản bội cùng nhóm đã nổ súng. Họ bắn ngay trước khi SS tới để làm mất đầu mối. Còn bây giờ một số trong nhóm ấy, những người đã nổ súng, cũng ở đây, kia, một tên trong số đó đang nằm trên giường. - Hấn điên cuồng thốt lên: - Tất cả đều đã hy sinh, Weiss ạ, tất cả! - Im lặng một lát. Sau đó hấn nói giọng khò khè: - Lời cuối cùng của Staufenberg trước lúc bị bắn là: “Nước Đức trường cửu muôn năm!” - Hấn hy vọng hỏi: - Nhưng, có lẽ ông đã nhận thấy những quan điểm của tôi khác với Staufenberg? “Để quốc đại Đức muôn năm!” giá như ở địa vị đại tá, tôi đã hô như vậy.

- Tất nhiên ông sẽ còn có khả năng đó, - Weiss kìm mình nói, vì anh hiểu rằng ngay cả trước cái chết Hugo Lemberg vẫn coi là phải nhấn mạnh sự khác nhau giữa quan điểm chính trị của hấn với quan điểm chính trị của Staufenberg.

Nhưng dù có thế nào đi nữa, nhờ có Hugo mà tất cả các sĩ quan tù nhân ở đây đều công nhận Weiss là người cùng cánh của chúng và tỏ ra tin tưởng ở anh. Weiss tương đối nhanh chóng chiếm được địa vị người đứng đầu trong đám này, và không chỉ như một tù nhân giàu kinh nghiệm, mà còn do có tài tổ chức bất kỳ loại người nào trong bất kỳ điều kiện nào.

Anh đề nghị giành giường nằm cho tất cả những ai bị thương và bị tra tấn quá đau. Đặc biệt giành chỗ cho viên đại tá tóc bạc vì anh nhận thấy điều duy nhất: ai được quyền ưu đãi ở đây, đó là những người luống tuổi.

Trong nhà tù anh đã nổi tiếng là người tù gương mẫu trong cả đám tù nhân nên anh đã xin được bọn cai tù một số thuốc gì đó.

Một số tù nhân còn giữ được nhẫn cưới. Weiss khuyên sử dụng chúng để mua chuộc bọn cai tù nhằm mục đích là có thể theo một địa chỉ nào đó gửi một bức thư chung cho những người thân thuộc với lời chào ngắn gọn, có thể là lời chào vĩnh biệt của từng người.

Anh còn quy định số chữ: cứ mỗi người mười chữ. Vì rằng nếu thư viết dài hay nhiều thư thì cai tù sẽ khó giấu giếm, và bí mật mang ra khỏi nhà tù được. Weiss làm lấy mực viết vì anh biết thành phần hóa học của các loại thuốc nhận được. Ngòi bút anh cũng tự tạo bằng cách đập bẹt chiếc móc cài hình kim băng đã bị gãy của tấm huy chương tặng thưởng chiến dịch mùa đông 1941-1942 ở Nga tìm thấy trên quân phục một tên sĩ quan.

Trong tuần đầu gần một phần ba số tù nhân bị đưa đi bắn ngay sau khi hỏi cung.

Weiss cố gắng hết sức làm giảm nhẹ sự đau khổ cho các sĩ quan tù nhân ở trong phòng giam, mặc dù không phải tất cả bọn này đều gây được cảm tình và hoàn toàn không phải tất cả đều xứng đáng được hưởng.

Thí dụ, tên đại tá, do đánh giá cao khả năng chiến đấu của các sư đoàn SS nên chỉ than thở rằng quốc trưởng không mong muốn thành lập những đơn vị đặc quyền như vậy trong thành phần quân đội quốc xã. Những đơn vị này có thể hoàn thành ít kết quả hơn các chức năng của ngành SS, kể cả các chức năng quân cần quét của Gestapo đang hằng hái tiêu diệt sạch đám dân cư thừa và chống đối lại mọi luật lệ của những người chiến thắng ở các vùng chiếm đóng.

Hắn đặc biệt công phần vì rằng theo lệnh của Hitler ngày 22-12-1943 “các sĩ quan bảo hộ” (hồi đó gọi là các sĩ quan chính trị) có trong các đơn vị quân quốc xã từ năm 1942 phải tách ra khỏi hệ thống các cơ quan quân phản gián (S-1) và trực tiếp chịu sự điều khiển của các trưởng ban tham mưu được đổi tên thành “các sĩ quan ban lãnh đạo xã hội dân tộc” (viết tắt là N.S.F.O). Theo quy định, các cán bộ lãnh đạo đảng xã hội dân tộc không có kinh nghiệm chiến đấu gì và chưa được ném mùi mặt trận mới được đề bạt giữ chức N.S.F.O. Việc tuyển lựa sĩ quan do Bormann lãnh đạo, và thực tế thì N.S.F.O, phục tùng ban phụ trách đảng của nó.

Tên đại tá giận dữ nhăn cái trán thấp ngang bướng lại nói:

- Tôi cho rằng tôi xứng đáng bị xử bắn như một sĩ quan chứ không phải bị treo cổ như một tội phạm quốc gia, vì tôi vẫn tin vào những mục đích mà quốc trưởng đeo đuổi. Những người lãnh đạo nhóm phiêu lưu đưa ra các bằng chứng nói rằng thủ tướng Himmler khi biết rõ sự bất mãn của chúng ta đối với Hitler đã tỏ ra thông cảm chúng ta. Và trong thành phần mới của chính phủ chuyên chính quân sự sẽ có những tướng lĩnh giàu kinh nghiệm nhất, có khả năng trấn áp bất kỳ sự bất mãn nào của quần chúng với sự kiên quyết không kém của SD, SS và Gestapo.

- Tức là những người tham gia nhóm phiêu lưu được sự bảo hộ của Himmler? - Weiss hỏi.

- Ôi, có thể gọi đó là sự khoan hồng? - Tên đại tá buồn rầu thở dài. - Nhưng tôi cảm thấy, - hắn chuyển sang nói thầm khó nghe thấy, - thủ tướng đã nổi giận không chỉ vì đã xảy ra việc ám hại quốc trưởng mà còn vì mưu hại không thành. Và không phải ngẫu nhiên Himmler cho một số người lãnh đạo âm mưu này khả năng và thời gian để tự sát, còn những kẻ khác đã ra lệnh bắn ngay tại chỗ không cần lấy khẩu cung.

- Ông giải thích điều đó để nói Himmler muốn thủ tiêu những nhân chứng của “sự khoan hồng” như ông đã trình bày chứ gì?

- Không, - đại tá lắc đầu, - không chỉ vì như thế. Rõ ràng Himmler là một người thông minh, nhìn xa thấy rộng. Vì đã được biết quá trình chuẩn bị nhóm bạo động nên, rõ ràng Himmler đã nhìn thấy trước mọi sự nguy hiểm của vụ bạo động.

Weiss tỏ vẻ ngạc nhiên.

- Tôi muốn nói đến mối nguy hiểm lớn đã đe dọa quốc xã trong trường hợp vụ ám hại thành công. Việc đó sẽ như gây nên các hoạt động của mọi tầng lớp nhân dân rộng rãi đối lập với chủ nghĩa phát xít ở nước ta, và bọn đồ sau khi ra hoạt động công khai sẽ có thể lãnh đạo được phong trào. Vì thế chúng ta có thể trở thành những tội phạm bất đắc dĩ của khởi nghĩa cách mạng, và vì việc đó chúng

ta sẽ đáng bị phanh thây chứ không phải là treo cổ, dìm vào những hố bắn thủ, còn tên tuổi chúng ta đời đời đáng nguyên rủa. - Đại tá hăng say tuyên bố: - Và khi tôi hiểu thấu ngọn ngành, tôi tin chắc rằng mình xứng đáng bị xử bắn và tôi đã sẵn sàng chết!

- Biết làm sao! - Weiss nhếch mép cười, - Ông là người dũng cảm nếu ông cương quyết đón cái chết như vậy.

- Nhưng chúng tôi lại chỉ là những kẻ ngốc nghếch, - đại tá đau khổ thốt lên, - vì đã để cho cả lớp sĩ quan trẻ suy nghĩ khác với thế hệ già chúng tôi dính vào âm mưu này! Nguy hiểm nhất là Staufenberg - nhân vật tích cực nhất trong việc tổ chức vụ mưu sát. Rất tiếc là chúng tôi được biết quá muộn rằng nhân vật này quá độc ác như vậy. Staufenberg đã đứng ra kiên trì bảo thủ khối này, không chỉ với các nhóm chống đối khác nhau mà cả với những người xã hội cánh tả, và ông hãy hình dung sự ngông cuồng của Staufenberg xem, với tất cả tổ chức bí mật của cộng sản nữa. Thế còn ít! hấn còn đề nghị tham gia đàm phán với Nga!

Nhưng hấn đã chiếm được niềm tin và uy tín trong số các sĩ quan trẻ khiến chúng tôi khó đấu tranh với hấn. Ngoài ra, hấn là người dũng cảm và vững tinh thần đến kỳ lạ và là người duy nhất trong tất cả chúng tôi có khả năng hành động khủng bố không có ai khác như thế.

- Tức là ông đành phải thua kém Staufenberg ở điểm gì đó?

- Tất nhiên! Thí dụ, ngày mùng bốn tháng bảy Staufenberg phải gặp gỡ các tên cầm đầu tổ chức cộng sản bí mật. Và chúng tôi thậm chí không thể bác bỏ được quyết định kỳ diệu này của hấn.

- Và cuộc gặp gỡ đã diễn ra?

- Không, - tên đại tá nói. - Hình như có ai đó trong số người của chúng tôi khôn ngoan cho Himmler biết về mối nguy hiểm trong âm mưu của chúng tôi, về những người xã hội dân chủ cánh tả sẵn sàng liên kết với cộng sản và về ngày giờ Staufenberg dự định gặp

gỡ bỏ cầm đầu tổ chức cộng sản bí mật. Tôi không biết tại sao đến ngày đã định Staufenberg không thể đến gặp gỡ được, trong khi đó Gestapo tổ chức tấn công và bọn cộng sản đã bị bắt. Sau chuyện này tôi có đàm luận với Staufenberg. Để xuyên tạc mục đích của chúng tôi, với thái độ kiên quyết hơn, Staufenberg định tiến hành âm mưu có tính chất phong trào dân chủ rộng rãi. Hắn đã làm được không ít theo phương pháp này. Phải, - tên đại tá dăm chiêu nhắc lại: - Staufenberg, đó là nhân vật độc ác, và tôi càng nghĩ nhiều về hắn, tôi càng thấy hối hận về sự lạc đường của mình hơn.

Nhưng ngay khi đó hắn cứng cỏi tuyên bố:

- Rõ ràng là nếu Staufenberg thành công thì chúng tôi, các sĩ quan già, sẽ áp dụng mọi biện pháp để làm cho quần chúng thấy đau xót và thương tiếc việc quốc trưởng bị ám hại tàn bạo. Là những người tiếp thu cái vĩ đại của quốc trưởng, vì lợi ích quốc xã chúng tôi sẽ buộc kẻ giết quốc trưởng tội tử hình nhục nhã. Nhân dân phải biết rằng bất kỳ kẻ nào giơ tay lên chống thủ lĩnh quốc xã hay những bạn chiến đấu của thủ lĩnh đều là tội phạm lớn nhất.

- Khôn khéo thật! - Weiss nói. - Thì ra Staufenberg bị cái chết đe dọa không chỉ trong quá trình ám sát Hitler mà còn vì tay những người cầm đầu âm mưu?

Tên đại tá trang trọng gật đầu đồng ý.

- Nếu không, trước lịch sử chúng tôi sẽ bị coi là những kẻ tàn bạo mà thời trước thường ám sát các hoàng đế chứ gì.

- Ông thuộc phái quân chủ?

- Không. Hình thức lãnh đạo cổ lỗ rồi. Chỉ có chính phủ chuyên chính quân sự mới có toàn quyền lãnh đạo không hạn chế. Trong thế giới hiện đại đây là chính quyền duy nhất có khả năng giữ nhân dân phải phục tùng và giải quyết mọi vấn đề bằng các phương pháp bạo lực quân sự ở trong nước cũng như ở ngoài nước.

- Ông có quan niệm thật chặt chẽ, - Weiss nhận xét. - Và làm sao ông lại có thể đi chống quốc trưởng trong khi ông đồng ý với các ý muốn của quốc trưởng.

- Chính quốc trưởng phải tự hy sinh tính mạng mình mới đúng, - tên đại tá cau có nói, - vì để chúng ta có thể tự do hơn thực hiện lý tưởng của Hitler. Quốc trưởng đã bày quá nhiều mưu mẹo cho những lý tưởng này trong cá nhân mình. Để thực hiện được các lý tưởng đó, chúng ta buộc phải hy sinh quốc trưởng. Sau khi hy sinh quốc trưởng chúng ta sẽ có thể với sức mạnh mới đoàn kết lại đấu tranh cho các lý tưởng của mình trong việc bắt tay với các nước phương Tây. Các ý nghĩ này tôi đã viết thành văn bản, đó cũng giống như di chúc chính trị. Và, tôi cho rằng, thay cho bức thư đã cảm gửi những người ruột thịt, ông phải làm tất cả những gì có khả năng để di chúc của tôi đến được tay những người đã định trước. Ông hiểu toàn bộ tầm quan trọng của tài liệu này chứ? Thực chất, đó không phải là lời đề nghị mà là mệnh lệnh.

Weiss nói:

- Chỉ trong trường hợp nếu như phần lớn tù nhân đồng ý bỏ bức thư gửi cho người thân và thay nó bằng di chúc của ông như đã nói.

- Nhưng mà họ sẽ không đồng ý, - tên đại tá tức giận kêu lên. - Ở đây cái đám người này nhiều màu sắc lắm, trong số họ có cả những người vẫn ủng hộ các quan điểm của Staufenberg.

- Thế ông thử giới thiệu tài liệu của ông với họ xem, - Weiss khuyên.
- Những người này cũng là một phần nước Đức mà số phận của họ đang được ông lo lắng như vậy.

- Có thể, tôi sẽ làm việc đó, - tên đại tá nói, giọng hơi dao động. Nhưng sau đó, sau một lúc lâu ngừng bật, hắn tuyên bố: - Không, ở đây có quá nhiều những kẻ không đáng tin cậy. - Hắn lấy những tờ giấy gấp lại thành quyển vở nhỏ từ dưới đệm ra, đề nghị: - Ông hãy cầm lấy, có thể, cuối cùng ông sẽ tìm được phương pháp cất giữ tài liệu này và chuyển được cho người nào đó.

- Tôi không thể đảm bảo với ông, - Weiss nói, - là tài liệu này sẽ rơi vào tay những người có tên mà ông đặt hy vọng vào.

- Thì cũng được, - hắn đồng ý, - miễn là sẽ có người nhận là được. - Chế giễu chính bản thân, hắn tuyên bố: - Đúng là tôi đồng ý như thế chỉ vì hiếu danh. Nhưng mặc cho sẽ như thế.

Tên đại tá bị nện một trận nên thân ngay lần hỏi cung thứ nhất. Hắn bị kéo lê về phòng giam và quẳng xuống sàn nửa sống nửa chết.

Vì đã có kinh nghiệm phong phú, Weiss giúp hắn trong phạm vi có thể.

Khi tỉnh lại, tên đại tá nói với Weiss:

- Tôi đã kể với họ tất cả những gì đã nói với ông, và ông thấy đấy, - hắn định đưa tay lên mặt nhưng không đủ sức.

- Họ không tin ông à? - Weiss hỏi.

- Có lẽ cũng đã tin, - tên đại tá nói. - Nhưng lại yêu cầu tôi cho các tài liệu về những tướng lĩnh đã tham gia âm mưu này. Tôi từ chối, việc đó sẽ ngược lại với các quan niệm của tôi và danh dự.

- Thế còn về các sĩ quan cấp thấp ông cũng không nói gì chứ? - Weiss hỏi.

- Là một sĩ quan cao cấp, tôi có quyền đánh giá họ một cách toàn diện - tên đại tá trả lời khó hiểu.

Ngày hôm sau tên đại tá bị đem đi giết. Hắn dùng cảm khước từ phần rượu trắng giành cho hắn cũng như là mấy viên thuốc phiện mà bọn cai tù bán cho.

Trước khi đi hắn chia tay từng sĩ quan một, bắt tay từng tên và chúc đón cái chết cũng có tinh thần như hắn.

Hắn không chia tay với bọn mặc thường phục. Hắn ra đi, chân bước vững vàng, thậm chí ở cửa không ngoái nhìn lại.

•••

Hugo Lemberg nói với Weiss rằng nhóm trung tâm của âm mưu bạo động ngay trong năm 1943 đã chống việc giết Hitler vì lo sợ việc này sẽ gây nên cuộc đấu tranh chống phát xít của quần chúng rộng rãi. Những kẻ âm mưu bạo động chỉ mong muốn làm cho quốc trưởng từ chức để cho cuộc đảo chính có thêm đặc tính thay thế hợp pháp người cầm đầu quốc xã. Thêm vào đó, Dulles cũng khuyên những đại diện của bọn âm mưu có quan hệ với hắn không hoạt động gì trước khi quân đồng minh đổ bộ vào Châu Âu.

Việc ám sát quốc trưởng phải trùng với việc đổ bộ của Đồng minh. Chính phủ mới của Đức sẽ rút quân khỏi mặt trận phía Tây. Sau khi chiếm đóng Đức, quân Đồng minh sẽ tự trấn áp khả năng khởi nghĩa cách mạng chống phát xít. Bằng cách đó quân đội quốc xã sẽ được rảnh tay đánh trả lại Hồng quân Liên Xô đang tiến công. Mọi lực lượng sẽ được đưa sang đó.

Nhưng ông đại tá này chẳng hạn, - Hugo cười nói, - nguyên là đối thủ của việc Đức đầu hàng Mỹ Anh. Theo ý kiến ông ta, sự đầu hàng này có thể được coi như thất bại chung của nước Đức. Ông ta cũng chống cả việc quân Mỹ Anh chiếm đóng nước Đức: đàn áp các lực lượng chống phát xít, theo ông ta nói, phải chính là quân đội Đức, để bằng cách đó làm cho quần chúng nhân dân biết kính trọng chính phủ mới của Đức. Thật là sự ngây thơ của lính. - Hugo giễu cợt kết luận.

- Lẽ nào thế? - Weiss ngờ vực.

- Dứt khoát rồi. Vấn đề là ở chỗ ngay từ đầu chúng tôi, các quân nhân, phải dựa vào những lực lượng quan trọng nhất của Đức, lúc đó cuộc bạo động của chúng tôi sẽ có những bảo đảm cần thiết.

- Những lực lượng này là gì?

- Giới công nghiệp quốc xã, - Hugo nói. - Nhưng tiếc thay, nhiều người trong số này lại chống việc thay thế Hitler. Họ nhớ rất rõ Hitler trước đây đã cương quyết tàn sát phong trào cộng sản ra sao. Và đã thực hiện được sự phụ thuộc hoàn toàn của các lực lượng dân tộc vào lợi ích kinh tế của các trùm công nghiệp với thái độ dũng cảm và nhất quán ra sao. Ngoài ra, - Hugo hạ giọng, - tôi cảm thấy Himmler đã nhận được tin là một số tướng lĩnh của ta bị dao động trong việc có công nhận Himmler làm quốc trưởng mới của quốc xã hay không. Vì họ đã biết ứng cử viên này được sự ủng hộ kiên quyết của các giới cầm quyền Mỹ và Anh. Và tôi dự đoán rằng nếu như việc ám sát Hitler diễn ra thành công thì Himmler ngay lập tức tập trung toàn bộ sức mạnh của các lực lượng chinh phạt SS và Gestapo vào phần lớn những người tham gia bạo động.

- Tức là âm mưu bạo động không có hy vọng?

- Có chứ, tại sao lại không? - Hugo cau có phản đối. - Nếu như, theo Staufenberg đề ra, chúng ta đoàn kết lại với mặt trận dân chủ rộng rãi, có khả năng mọi chuyện đã khác rồi. Nhưng tôi không ủng hộ nước Đức như vậy, tôi là kẻ thù của nước Đức đó.

- Thế nhưng nhân dân sẽ coi nước Đức đó hơn?

Hugo nhún vai:

- Nhân dân chỉ là nền tảng đáng tin cậy cho ngôi nhà quốc gia khi tự mình được chính quyền vững chãi tin chắc. - Đưa tay rộng chỉ khắp các giường có tù nhân đang nằm, Hugo cười độc ác tuyên bố: - Nếu như bây giờ ở đây bỗng nhiên có một tên cộng sản Nga, tôi hình dung được nó sẽ khoá chí như thế nào trước tình trạng của ta.

- Tại sao thế? - Weiss hỏi.

- Vì rằng, - Hugo đáp, - bọn Nga cần có Hitler làm tượng trưng cầm thù về chính nước Đức, như chiếc bia bắn. Mà chúng ta lại không thể để mất chiếc bia bắn này của chúng...

- Ngây thơ thật! - Weiss nói. - Ông muốn thay quốc trưởng Hitler bằng quốc trưởng Himmler. Nhưng chiếc bia bắn của quân đội Liên Xô là chủ nghĩa phát xít Đức. Chính ông biết rất rõ điều đó qua việc nhận được các bản tuyên bố của chính phủ Liên Xô.

- Đúng, có thể thế, - Hugo chán nản đồng ý. - Thực tế, chúng ta sợ nhất không phải việc những đơn vị SS trung thành với Hitler có thể thủ tiêu chúng ta, mà sợ rằng việc ám hại Hitler sẽ được coi như dấu hiệu khởi nghĩa cách mạng. Chúng ta cũng sợ cả việc quân đội Liên Xô sẽ đánh bại quân ta trước lúc các đơn vị Mỹ Anh bắt đầu chuyển quân trên lãnh thổ chúng ta. - Và bỗng nhiên như chỉ bây giờ bất thành linh nảy ra ý nghĩ, Hugo sôi nổi hỏi: - Thế tại sao ông lại lên án một số ý kiến của tôi?

- Việc người ta định xử tử ông vì tội gì thì có liên quan gì đến tôi. - Weiss nói.

- Còn tôi thì, ông biết không, bây giờ tôi không thêm biết người ta sẽ xử tử tôi như người cùng chí hướng với Staufenberg hay như đối thủ của những sai lầm của ông ta. Điều quan trọng là cái chết làm cân bằng tất cả mọi thứ và tất cả mọi người. - Hugo nói thêm nhếch mép cười. - Mỗi một người đang sống suy nghĩ theo ý mình, nhưng tất cả những ai chết đi đều bị thổi rửa như nhau. Tiếc rằng, ở đây tôi không thể đề nghị ông kiểm tra điều đó qua thực tế được, vì rõ ràng ông cũng sắp bị treo cổ.

- Phải, - Weiss nói và lấy ngón tay quệt vào cổ. - Thật rất cảm ơn ông đã nhắc tôi nhớ tới điều đó.

- Thứ lỗi cho sự trả thù nhỏ bé của tôi, nhưng tôi cảm thấy ông như đang làm nhỏ bé ý nghĩa cuộc bạo động của chúng tôi...

Hai sĩ quan trẻ: Jürgens và Brecker sau khi bị hỏi cung qua loa trở về. Họ được báo trước rằng sẽ bị tội tử hình nên có tâm trạng vô cùng thất vọng. Họ không sợ sự tiến gần lại cái chết, vì họ tỏ ra rất dũng cảm khi nhận được tin này. Qua quá trình hỏi cung họ hiểu rằng trong số các tướng lĩnh cầm đầu vụ bạo động đã có kẻ khai

báo. Bọn phản bội này đọc họ tên những người tham gia cho Gestapo biết và thông báo hàng loạt chi tiết tỉ mỉ về vụ bạo động. Còn một số tướng lĩnh khác vào ngày 20 tháng sáu, ngày quy định ám sát Hitler, đã tỏ ra nhút nhát, không kiên quyết. Những người này không hành động mà đổ tất cả lên đầu Staufenberg. Và khi biết rằng, sau vụ bom nổ, Hitler vẫn còn sống, các tướng lĩnh này chỉ ngoan ngoãn chờ đợi sự trừng phạt và không có biện pháp gì cả để tạo khả năng cứu các tay chân cấp dưới của họ.

Suốt đêm Weiss ở bên hai sĩ quan này.

Jürgens tàn nhẫn nói rằng bây giờ y đã hiểu: nhiều tướng lĩnh bị Hitler cách chức vì thất bại ở mặt trận phía Đông đã tham gia vụ bạo động chỉ vì muốn trả thù để sau đó đổ lên đầu Hitler mọi thất bại quân sự của mình.

Brecker kể rằng, Staufenberg cũng như những người tán thành quan điểm của y đã cho rằng trước hết phải làm cho quân quốc xã đầu hàng ở mặt trận phía Đông. Nhưng bây giờ trong lúc thất vọng viên sĩ quan trẻ nhắc lại, lúc này, khi vụ bạo động đã thất bại, cái kinh khủng nhất không phải là nhiều người tham gia vụ này bị xử tử, mà những người khác sẽ còn bị giết hại. Cái chết của họ có nghĩa lý gì so với việc không thể loại trừ được cái chết của hàng chục vạn binh lính Đức ở mặt trận phía Đông?

Đáp lại những lời than vãn, Jürgens buồn chán nói:

- Nhưng tôi với anh đã biết rằng những người cầm đầu vụ bạo động đã nhất trí đầu hàng Mỹ Anh để tiếp tục chiến tranh với Nga.

- Phải, nhưng chúng ta đã ủng hộ Staufenberg, - Brecker phản đối bạn, - và cùng với ông ta chúng ta coi ta có khả năng là cả cộng sản cũng sẽ đàm phán.

- Thế bây giờ họ ở đâu? Hay cũng bị tử hình?...

Hai ngày sau, bỗng nhiên Weiss được gọi lên phòng chỉ huy nhà tù và được báo rằng anh được tự do.

Gustav ngồi trong xe và đợi anh ở cổng nhà tù. Vỗ vai anh, hấn động viên nói:

- Ấy thế mà ông tỏ ra là người biết chịu đựng.

Không rẽ về phố Bismarck mà Gustav đưa Weiss thẳng đến nhà tham mưu của Schellenberg.

Tên này càng gầy và xanh xao hơn, đón Weiss không tươi cười. Bắt tay anh hấn nói:

- Tôi được biết tỉ mỉ về thái độ của anh. - Đau đón nhãn trán, xoa sườn bên trái rồi hấn hỏi: - Anh có hỏi gì không?

- Tôi sẵn sàng tiếp tục làm việc, và ngài có thể không nghi ngờ... - Weiss định bắt đầu.

- Tôi không muốn nói đến chuyện đó, - Schellenberg sốt ruột cắt ngang.

- Vậy thì tôi đề nghị ngài hãy ra lệnh thả cho các sĩ quan quân quốc xã bị tù là Brecker và Jürgens.

- Anh có bằng chứng về sự vô tội của họ chứ?

- Họ không phản bội một ai trong đám tham gia bạo động: đó là bằng chứng hùng hồn nhất nói rằng họ có thể có ích.

- Để làm gì?

- Tôi cho rằng ngài sẽ coi trọng khả năng biết giữ mồm giữ miệng của họ ngay cả trước sự đe dọa của thần chết.

- Tôi đã đánh giá cao khả năng đó của anh, - mỉm cười một bên má, Schellenberg nói.

- Xin cảm ơn ngài, - Weiss nói. - Tức là tôi có thể tin chắc...

Schellenberg ngắt lời anh:

- Tôi đã định đề nghị quốc trưởng tặng thưởng chữ thập sắt hạng nhất cho anh. Nhưng muốn tôi làm phiên thủ tướng vì chuyện khác hơn à?

- Cho phép tôi nhắc lại lời đề nghị khẩn khoản.

- Thôi được, - Schellenberg cầm lấy tờ giấy gì đó ở trên bàn, từ từ xé nhỏ rồi ném vào sọt rác, - Anh có thể đi được.

Ở cửa ra vào hắn gọi anh lại:

- Anh cho rằng họ có lợi cho ngành mật vụ à?

- Không, - Weiss nói.

- Thế thì để làm gì?

- Khi thủ tướng tha cho họ, ngài Müller sẽ tìm cách làm sáng tỏ thêm họ nguyên có phải điệp viên của thủ tướng hay không, - Weiss cười.

- Müller sẽ bị một thất bại không dễ chịu. Về việc điều tra mà ông ta ứng dụng trước sẽ được rõ và điều đó sẽ là bằng chứng về thái độ không thân thiện của ông ta với thủ tướng.

Schellenberg lặng lẽ nhìn vào mắt Weiss thử thách và bỗng nhiên mỉm cười.

- Có lẽ làm thế thông minh đấy. Bây giờ tôi hiểu. Anh định trả thù Müller một chút về việc anh phải ở trong tù?

- Thừa thiếu tướng, ngài sáng suốt lắm, - Weiss nói. - Tức là tôi có thể tin...

- Cũng như cả việc, - Schellenberg khen, - bây giờ tôi sẽ ra lệnh đánh máy lời giới thiệu mới trình quốc trưởng về việc tặng thưởng

cho anh.

Trên đường về phố Bismarck, Gustav kịp kể cho Weiss nghe rằng các nhân viên hình sự phục vụ Schellenberg đã dễ dàng lột trần toàn bộ âm mưu xảy ra với Weiss. Cái chết của kẻ vô danh xảy ra không đúng với lúc xảy ra tai nạn ô tô mà là do bị ngộ độc từ trước tai nạn rất lâu.

Sau đó qua các điệp viên đã xác định được rằng Weiss đang ở trong tù. Nhưng Schellenberg ra lệnh không áp dụng biện pháp cấp tốc nào để giải thoát anh: vì thời gian ở trong tù là một thử thách quan trọng nhất, khó mà nghĩ ra một đợt kiểm tra tốt hơn. Còn sau đó, rõ ràng do bận nhiều việc thiếu tướng quên mất việc Weiss, mà không ai dám nhắc Walter về việc này. Và chỉ khi ngẫu nhiên Schellenberg trông thấy tên Weiss trong danh sách những kẻ bị kết án tử hình do Himmler ký, hắn mới áp dụng các biện pháp cần thiết.

- Nhưng có khả năng, - Gustav nói thêm, - cả Himmler và Schellenberg không muốn tranh cãi với Müller vào lúc phức tạp đó. Sau khi Himmler tàn sát những kẻ tham gia vụ bạo động và cái chính là những kẻ trong số này hay đến gần Himmler, mới mở ra khả năng của ông thoát khỏi chỗ Müller.

- Nhưng lúc đó người ta có thể treo cổ tôi bất kỳ giờ nào sau khi kết án, - Weiss nói.

- Không loại trừ việc đó, - Gustav đồng ý. - Có khả năng người ta sẽ phục hồi danh tiếng cho ông. Nhưng ông biết không, chôn ông hai lần thì sẽ quá nhiều đấy. - Và khuyên: - Đồng thời ông cũng đừng quên rẽ vào nghĩa địa, ông sẽ thấy tấm bia mộ rất đẹp: “Không bao giờ quên Johann Weiss”. Dù sao thì cũng không cần đặt làm chiếc mới.

Khi Weiss vào phòng mình và nhìn qua gương, anh vô tình ngấm từ đầu đến chân. Từ trong gương một bộ mặt xương xẩu, khe khát, thái dương và má hõm nhìn anh. Tóc mờ đi và trắng bạc. Cổ khẳng khiu, môi như khô dính vào răng.

- Tội tặc thật, - Weiss khinh bỉ cất giọng, - một kẻ suy nhược cơ thể điển hình. - Và tuyên bố đe dọa chiếc gương; - Mà định vu khống con người, hả?

Anh ngủ gục suốt một ngày đêm.

Berlin rung chuyển vì bom dội liên tiếp.

Sáu Mười Ba

Sáng ngày hôm sau chờ tới lúc báo an phòng không, Weiss đến thăm phòng xoa bóp của giáo sư Stutthof.

Giáo sư tiếp anh bằng những lời bông đùa nhưng không mỉm cười:

- À, xin chào người đã quá cố! - Giáo sư ngồi xuống, bàn tay duỗi để trên bàn. - Nào, kể đi!

Weiss báo cáo về những chi tiết của âm mưu bạo động mà anh được biết. Vì đã quá quen với những bộ mặt đau khổ, mệt mỏi ở trong tù Weiss không để ý lúc này mặt giáo sư cũng lộ vẻ đau khổ thâm kín.

Sau khi nghe Weiss kể, giáo sư im lặng một lát, sau đó như bất đắc dĩ nhận xét:

- Thực ra, cật cục mãi chúng tôi mới xin hoãn được cho anh khỏi bị giết.

- Bằng cách nào?

- Tìm ra người đã báo cho hầu tước Hohenloe rằng người sĩ quan bám theo hầu tước để nhận nhiệm vụ đã bị Müller bắt với mục đích thu tin tức về hoạt động của hầu tước. Hohenloe bèn kháng nghị tới quốc trưởng. Trong lúc làm sáng tỏ ra rằng đó là điều vô lý thì tên Johann Weiss rơi vào tập hồ sơ của chính phủ quốc xã. Thế là Müller chột vía, không dám treo cổ anh. - Giáo sư hỏi: - Anh gặp Heinrich chưa? Một đồng chí có sáng kiến và đồng thời rất thận

trọng. Heinrich rất đau khổ vì cái chết của anh, rất đau khổ. Hôm nay phải gặp ngay anh ta.

Và bây giờ Weiss mới nhận thấy nét mặt giáo sư đầy đau khổ.

- Xin lỗi, nhưng tôi cảm thấy đồng chí đang buồn vì chuyện gì đó? - Weiss quan tâm hỏi.

- Đâu có, - giáo sư đau đớn nhăn trán, - tôi có bao giờ buồn rầu đâu! Chỉ một đau khổ thông thường thôi. - Và bằng giọng khô khan kỳ lạ giáo sư báo tin: - Phải làm quen với bộ bản vẽ mặt. Vợ tôi tính toán rất đúng: bom đạn, cháy - thời gian thuận tiện nhất cho việc đó, nhưng vì sao đó lại chậm chạp. Lúc đầu đổ xà thang gác, còn sau đó thì sập tường. Bây giờ, anh biết không, ném bom hàng ngày tới mức anh hãy tính đến chuyện ấy. - Giáo sư đứng dậy, đưa tay ra. - À, tí nữa thì quên. Alexey Zubov của anh đang ở Berlin.

- Thế bây giờ đồng chí ra sao? - Weiss quan tâm hỏi.

- Tôi đang học, - giáo sư đáp. - Đang học cách kiêu hãnh trên đau khổ của mình. - Nhìn lên trần nhà vì rõ ràng không muốn gặp cặp mắt của Weiss, giáo sư nói: - Zubov chỉ huy tù binh đưa từ các trại đến để phá vỡ nhà cửa đổ nát sau các trận ném bom, nhưng họ cũng làm việc ngay cả lúc đang ném bom: cứu những người Đức bị vùi trong các hầm tránh bom.

Sau đó mặt mày hơi rạng rỡ lên, giáo sư nói tiếp:

- Con người cá biệt này hoàn toàn không thích hợp cho những chiến dịch đòi hỏi sự tinh tế của đầu óc. Một chiến binh kiểu mẫu. Anh biết không, trong thời gian khởi nghĩa Zubov đã mò đến khu nhà Do Thái ở Warsaw, nghe nói cùng một lúc đóng hai vai đại biểu của David và Goliath. Kéo lê khẩu súng trung liên xe tăng trên lưng khi thay đổi hỏa điểm trên các mái nhà và bắn xối xả vào bọn phát xít như là bắn bia trong lúc tập trận. Hai chiến sĩ trong nhóm mãi mới tha được anh ta sống sót trở về. Và, anh tưởng tượng xem, qua sự liên hệ cá nhân, Brigitte đã thu xếp được cho Zubov bổ nhiệm công tác về

Berlin. Một nhân vật kỳ lạ. Tôi ngẫu nhiên được giới thiệu với cô ta ở trong ngôi nhà, nơi tôi xoa bóp cho một viên quan cao cấp quốc xã. Và thế là cô ta bám ngay lấy tôi để van xin chữa bệnh cho chồng. Cố mãi mới tránh thoát.

- Nhưng tại sao lại thế? - Weiss ngạc nhiên. - Zubov là một người xuất sắc cơ mà!

- Có thể thế, - giáo sư bực tức nói. - Nhưng tôi lại thích tránh xa những người tích cực như vậy hơn: những người thích treo trên sợi tóc - loại khó giáo dục nhất. - Và nhận xét chế giễu: - Hình như đã có anh cũng tỏ ra có khuynh hướng làm như thế? - Rồi bỗng nhiên mặt giáo sư tái nhợt, tay ôm lấy ngực: - Đi đi, đi đi, - ông hất tay, - chuyện này ở tôi chỉ thoáng qua thôi. - Và tức giận quát vì Weiss vẫn không nhúc nhích khỏi chỗ. - Tôi đã nói với anh - đi đi!

•••

Heinrich phấn khởi đón Weiss.

- Lúc nào tôi cũng nghĩ đến cậu. Cậu nhớ đến tôi chứ? - Bóp chặt tay Weiss. - Thật hạnh phúc biết bao là cậu còn sống!

Weiss lúng túng mỉm cười, lầu bầu nói:

- Phải, đúng là không đến nỗi nào. - Và, để tỏ ra hoàn toàn đúng sự thật, anh thú nhận: - Đúng là tôi đã nhớ đến cậu, Heinrich ạ, tôi lo chủ yếu là cậu có phạm sai lầm gì không. Cứ thà tự trách mình mãi là đã không kiểm tra cậu qua toàn bộ kỹ thuật của chúng tôi. Đó là sai sót của tôi.

- Giống đấy. - Heinrich nói.

- Giống ai?

- Giống cậu!

- Xin lỗi, - Weiss bối rối, - nhưng đó là sự thật, ý nghĩ đó đã dày vò tôi.

- Thế có thể, ngay lời đầu tiên đã bắt đầu phải báo cáo? - Heinrich giễu cợt hỏi.

Weiss hơi tự kìm mình, lầu bầu nói:

- Không, để làm gì chứ? Sẽ kịp thôi...

- Cậu hoàn toàn không biết cách giả tạo, - Heinrich nhếch mép cười, - không biết giấu tình cảm riêng.

- Mà thực ra thì giấu cậu để làm gì? - Anh nhún vai. - Tôi đúng là đang sốt ruột muốn biết chuyện xảy ra ở đây với cậu ra sao?

- Thế chứ, - Heinrich hoan hỉ thốt lên. - Trong câu hỏi này của cậu tôi đã nghe thấy điều tôi mong muốn. Thế nào, Stutthof có hài lòng về tôi không?

Weiss gật đầu.

- Thế cậu có biết, thực ra vợ đồng chí ấy đã làm việc cho bọn Anh không?

Bộ mặt Weiss như dài ra.

- Và rất có hiệu quả, - Heinrich nói tiếp. - Vấn đề là ở chỗ các dụng cụ vô tuyến hàng hải sản xuất trong xưởng bí mật, nơi bà ấy làm việc, được dùng cho "Fau". Có cái gì đó không hay xảy ra ở xưởng này, phần lớn đạn không bay tới đích, mà rơi xuống biển. Vấn đề là ở chỗ trong các loại dầu đặc biệt dùng để cho vào máy có phần rất nhỏ chất ê-te, chất này bốc hơi quá nhanh trong thời gian đạn bay, dầu bị khô lại và đường bay bị thay đổi.

- Thế ai xác định được điều đó!

- Tôi tìm ra, - Heinrich tự hào nói. - Chú Willie nhập tôi vào kỹ thuật Gestapo như một người có trình độ kỹ sư, nhóm được trao nhiệm vụ điều tra vụ này.

- Rồi thì sao?

- Không sao, - Heinrich nói. - Sau khi phát hiện ra việc làm hỏng dầu trơn một cách thông minh này, tôi lái ban điều tra Gestapo sang nguyên nhân: sai sót của đạn là ở một số tính toán nhằm gắn liền với tính toán không đủ lực hút của mặt nước. Tôi phải làm việc không ít về các vấn đề đạn đạo học. Lý do tôi đưa ra được coi là rất đúng. Qua giáo sư tôi khuyên bà ấy tiếp tục cho dầu các máy đo hàng hải chỉ sau khi nộp chúng cho các đại diện kỹ thuật không quân. Và chỉ có thế.

- Cậu biết là vợ Stutthof hy sinh rồi chứ?

Heinrich thở dài.

- Biết. Thật kinh khủng. Cậu thấy không, kết cấu mới của đạn bay đã được tháo ra. Rõ ràng là bà ấy muốn biết sự khác nhau của loại này với loại trước là ở chỗ nào.

- Thế ở chỗ nào? Weiss hỏi.

Heinrich nói:

- Rất tiếc, khi một ủy ban có uy tín xem kết luận của tôi, họ coi kết luận này rất ngây thơ và không giúp ích gì. Và tôi duỗi ra tương đối dễ dàng: mất quyền tham gia vào cuộc thí nghiệm kỹ thuật tương tự. Tôi chủ yếu bận giúp chú Willie. Chú ấy chịu trách nhiệm quản lý văn phòng SS. Một hoạt động hoàn toàn tài chính và kinh tế. Rồi phàn nàn: - Khi tôi tin rằng cậu đã bị giết, cậu nghĩ rằng tôi dễ dàng ngồi với chú ấy suốt đêm trong phòng làm việc và chỉ làm một cái chuyện văn phòng đáng nguyên rủa ấy à? Còn Willie, như trêu người, tỏ ra rất âu yếm, ruột thịt với tôi, nào ôm ấp, nào đặt tay lên vai quan tâm hỏi “Cháu yêu quý, rót cà phê cho cháu nhé?” Khi cảm

thấy có bàn tay kẻ giết bố tôi để trên vai, tôi rùng mình vì căm thù và ghê tởm. Tôi khó khăn lắm mới tỏ ra bình tĩnh được - vì thật rất muốn cho viên đạn vào trán Willie.

- Điều gì đã ghìm cậu lại?

- Giáo sư. Tôi không biết rằng có giáo sư ở đây, chỉ mang những gì tôi thấy đáng lưu ý đến hòm thư mật. Còn sau đó bắt đầu suy nghĩ: khi cậu ở bên tôi, cậu tin tôi. Còn khi cậu hy sinh rồi thì không còn ai trong số các đồng chí của cậu sẽ muốn tin tôi. Tôi quả quyết rằng tôi chỉ được sử dụng, được sử dụng nhưng không được tin cậy. Những ngờ vực này đã dày vò tôi. Thế là thay cho bản tin tôi bỏ vào hòm thư mật bức thư không ghi địa chỉ gửi cho ai, trong đó trình bày những tình cảm và sự ngờ vực của bản thân. Và giáo sư đã hẹn gặp tôi.

Giáo sư nói rằng hành động như thế này là vi phạm nguyên tắc hoạt động bí mật, nhưng với lương tâm con người giáo sư hiểu tôi và vì vậy không thể không đáp lại bức thư của tôi. - Heinrich dăm chiêu nhếch mép cười. - Và nói chung thì thật kỳ lạ, mà nực cười nữa là khác: khi tôi nghĩ rằng cậu đã hy sinh và tôi rơi vào cảnh đơn độc, tôi cảm thấy mình thật bất hạnh, bị bỏ rơi thế nào ấy, nhưng tuyệt đối không được tự do. Không có cậu, thế mà tôi vẫn phải thực hiện nghĩa vụ của tôi đối với cậu.

- Không phải với tôi, mà với chính bản thân cậu, toàn bộ vấn đề là ở chỗ đó. Vì thực chất, chính lúc này cậu hoàn toàn tự do, trong nội tâm cậu đã thoát khỏi quyền lực của những kẻ mà chính cậu coi là cái nhục của nước Đức. Lẽ nào đó không phải là tự do thực sự?

- Phải, cậu đúng, nhưng chuyện đó không dễ dàng. Tôi, người Đức, và tôi lại chống người Đức...

- Nghe đây, - Weiss nói. - Bố tôi là người lính thời đại chiến thứ nhất, có chữ thập thánh George đủ các loại, thì cũng kiêu như chữ thập sắt của Đức, thế mà tòa án quân sự dã chiến kết tội vì đã kêu gọi binh lính quay súng chống lại Nga hoàng. Cậu không phải kẻ phản

bội, không phải. Cậu là kẻ thù của kẻ thù của nước Đức, là kẻ thù của bè lũ phát xít. Hãy nghe đây, tôi kể cho cậu nghe... Ở đó, trong nhà tù, tôi được quen biết một số tên tham gia vụ bạo động chống quốc trưởng. Một số trong nhóm này muốn giết Hitler chỉ là để hạ bệ một cá nhân đáng ghét nhất đã trở thành tượng trưng cho chủ nghĩa phát xít. Thay Hitler bằng một kẻ khác chưa bị mất mặt trước dư luận thế giới mà đã ở trong khối của Mỹ Anh có thể tiếp tục được cái mà Hitler chưa làm được... Còn những viên khác, - Weiss hỏi họ nói: - đã hy vọng rằng việc ám hại Hitler sẽ là dấu hiệu cho các lực lượng chống phát xít nổi dậy, rằng quân đội Liên Xô sẽ không để cho cuộc nổi dậy này bị đàn áp và nhân dân Đức sẽ có khả năng lựa chọn chính phủ nhân dân. - Cát giọng buồn rầu: - Trước đây tôi được gặp đại tá Staufenberg, chính người đã tiến hành vụ mưu sát Hitler. Thế là khi nói chuyện với tôi, Staufenberg cố gắng gạn hỏi tôi, một nhân viên Cục tình báo, những tài liệu về các tổ chức hoạt động bí mật của Đức và tù binh. Đúng là ông ta đã tìm kiếm mối liên hệ với các tổ chức này và có khả năng với cả bộ chỉ huy Liên Xô. - Weiss giang tay, buồn rầu nói: - Sau đó, lúc ở trong tù tôi được biết con người này ra sao, tôi thật rất khổ tâm nghĩ rằng tôi không giúp được gì cho ông ta cả.

- Thôi, cậu kể về bản thân đi, - Heinrich đề nghị. - Hãy tâm sự những cảm xúc quý báu của một tù nhân. Khi bị kết án tử hình cậu đã nghĩ gì?

- Cái khó nhất là bắt mình không được nghĩ đến cái chết, nói đúng hơn, đến sự vô nghĩa lý của cái chết này. Cậu tưởng tượng xem: chết là nạn nhân của sự thù địch giữa hai ngành mật vụ phát xít, và chỉ có thế. Trước cái chết, con người, nếu là con người chân chính, sẽ đấu tranh với bản thân, tập hợp mọi sức mạnh để chết một cách xứng đáng, con người bị thu hút hoàn toàn theo ý nghĩ này. Thế tôi có thể làm gì được? Việc gì tôi phải tỏ cho bọn Gestapo biết một sĩ quan Đức trước án tử hình có thể kiên cường ra sao? Và tôi cần quái gì phải làm thế? Và vì vậy cái chết đối với tôi thật đặc biệt đê tiện, kinh khủng và tôi không chỉ nhút nhát, mà thật sự đau khổ cả tâm hồn.

- Nhưng cậu làm thế nào chịu đựng nỗi sợ tra tấn đó?

- Làm thế nào, chính tôi cũng không biết. - Và Weiss nói không chắc chắn: - Có thể đã chịu đựng nỗi vì tôi rất muốn sống và đã sống trong tù như một tù nhân chính thức. Chứ còn biết làm gì nữa?

- Cậu không có ý nghĩ tự sát à?

- Cậu nói lạ! - Vai xơ tức giận. - Khi ở đó tôi bị ốm, tôi rất sợ sẽ chết.

- Nhưng mà thế tốt hơn là roi vọt.

- Về ý nghĩa của các cảm giác đau đớn và tinh thần, có khả năng thế, - Weiss đồng ý. - Nhưng, cậu hiểu không, nếu chịu đựng nỗi thì cho đến giây phút cuối cùng vẫn còn tin là mình sẽ sống. - Bực dọc nhăn trán. - Và nói chung, cậu biết cho, đủ rồi. Ta nói chuyện khác thì hơn.

- Xin lỗi, - Heinrich đăm chiêu nói, - tôi cần biết điều đó để phòng trường hợp sẽ xảy ra với tôi như vậy. - Bỗng nhiên giẫm cọt nheo mắt: - Đồng thời cho phép báo để cậu biết một điều lý thú: chủ nhật nào Charlotte cũng đến nghĩa trang và đặt hoa lên mộ cậu.

Weiss bối rối, vội nói:

- Thôi, cậu hãy giải thích với cô ta chuyện đó, thật là sự nhầm lẫn.

- Không được, xin làm ơn tự nói thôi. Những nhiệm vụ như vậy không nằm trong phạm vi trách nhiệm của tôi.

Đúng lúc đó có tiếng gõ cửa, và Willie Schwarzkopf hiện ra ở ngưỡng cửa. Trên nét mặt lộ vẻ ngạc nhiên giả tạo của hắn khi nhìn thấy Weiss sống lại khiến Weiss hiểu rằng, từ đầu Willie đã rõ mọi sự tù đày tàn bạo mà anh phải chịu đựng. Và không phải ngẫu nhiên lão Schwarzkopf này thấy cần thiết nói với Weiss rằng đã có những truyền thuyết về sự trung thành của Weiss với Walter Schellenberg.

- Anh Weiss! Bằng “chiến công” của mình anh đã gây nên không biết những gì. Bây giờ thì thủ tướng sẽ muốn thử thách mỗi người chúng tôi về lòng trung thành với thủ tướng, kể cả bằng giá treo cổ! - Lão cười rộ lên và tuyên bố: - Johann Weiss, anh thật là người “phản bội” điển hình. Đấy, anh như thế đấy! Đã biết phục vụ hết lòng và vọt cao lên trên tất cả chúng tôi. Không khiêm tốn. Không tốt. Bây giờ anh sẽ đi xa hơn nếu không bị vấp. - Lão báo trước về thân ái, tin cậy: - Anh nên biết rằng nhiều người thêm muốn thành tích của anh, và mong muốn không chỉ đưa tay cho anh bắt mà còn muốn ngáng chân anh nữa. - Và kết luận: - Nhưng lúc nào tôi cũng có cảm tình đặc biệt với anh. Tôi tin là anh biết điều này chứ?

Khi nghe thấy những lời này toát ra từ miệng một tên SS cao cấp, Weiss rút ra kết luận: sự có mặt trong tù của anh sẽ hứa hẹn với anh trong tương lai không ít điều bất lợi. Và đồng thời, lời báo trước của Willie đã bắt anh phải chú ý đặc biệt. Đúng là thành tích này rất nguy hiểm.

Willie ra ngoài để hạ lệnh làm cơm tối.

Heinrich lặng lẽ mở tám bản đồ trên bản ghi dấu tình hình mặt trận.

Weiss dán mắt vào bản đồ trên bàn. Và những gì anh nhìn thấy trên đó đều làm anh tràn đầy sung sướng. Anh thú nhận với Heinrich:

- Cậu biết không, cái nguy hiểm nhất đối với người tình báo, đó là cảm giác hạnh phúc khi không thể thắng nổi nó.

- Hãy nói cho biết, hoặc người tình báo coi thường chính cái chết, gọi họ là “mày”, hoặc như cậu thấy đấy, người tình báo đầu hàng, tức là rơi vào tình trạng quá kinh khủng vì sung sướng.

- Đúng là trong tù hệ thần kinh bị yếu đi, - Weiss định thanh minh. - Cậu thứ lỗi, tôi đi đây. Đúng là tôi không muốn thể hiện sự đau buồn trên nét mặt khi chú cậu sẽ nói về tình cảnh bi thảm ở mặt trận.

- Thôi được, - Heinrich đồng ý. - Tôi sẽ nói là cậu bị đau đầu nặng. Bệnh đau đầu sau khi bị tù đầy, đó là chuyện rất tự nhiên.

Weiss phải dùng rất nhiều nghị lực mới dập tắt được trong mình nguyện vọng tìm hiểu quá trình chiến đấu ở mặt trận phía Đông. Những vấn đề này đòi hỏi sự chịu đựng rất lớn về tinh thần. Tự mang gánh nặng giả tạo vào thân, mỗi lần lại tự mình đối chọi với mình, thể hiện những tình cảm ngược với những cái đang chông chênh quá đầy tâm hồn, sự căng thẳng như vậy bây giờ đối với Weiss là quá sức: phải tiết kiệm trí lực.

Anh đã tính toán trước cách đối xử của một nhân viên SS thành thạo công việc, hoàn toàn trung thành với nghề nghiệp của mình, tự hào vì được tham gia vào những bí mật của nghề. Còn đối với quân đội Đức thì đó không phải cơ quan của anh ta. Vì vậy khi bọn đồng sự bàn luận trước mặt anh về các chiến thắng hay thất bại của quân Đức, Weiss vẫn giữ được vẻ mặt bình thản điềm đạm để tuyên bố một lần và mãi mãi với tất cả rằng tình cảm của anh là yêu nước hẹp hòi và chỉ hạn chế trong các công tác tình báo. Anh không muốn phung phí trí lực của mình vào các vấn đề không liên quan trực tiếp đến công việc nghề nghiệp của anh.

Lời tuyên bố trở thành nguyên tắc hành động này của anh không những chỉ tránh cho anh khỏi phải khoác trên mình một mặt nạ nữa trên cái anh đã mang, mà còn làm cho bọn này phải kính trọng anh, như một người có quy tắc nghiêm ngặt đã đặt ra cho mình một đích cứng rắn và rõ ràng: chiếm được địa vị cao trong ngành SĐ. Và không phải do có những mối quan hệ mưu kế hay sự xỏ xiên gì, mà chỉ nhờ khả năng của mình luôn luôn hoàn thành một cách danh dự những gì trách nhiệm ngành nghề ủy thác cho anh.

Nhưng dù Weiss có học tự chủ thế nào đi nữa khi được biết tin Hồng quân đã tràn vào lãnh thổ Đức anh vẫn cảm thấy hạnh phúc (cái mà ngay cả khi anh được thả khỏi nhà tù cũng không cảm thấy) rằng anh thấy như sẽ không ở trong tâm trạng che giấu tình cảm này. Còn một giây phút nữa thì cả cái mặt nạ đáng căm ghét sẽ tự

roi xuống đất, và tất cả bọn chúng sẽ nhìn thấy bộ mặt hoan hỉ của Alexander Belov.

Cần phải vượt qua mỗi nguy hiểm này và tàn chết người.

Đấy, tại sao Weiss bỏ Heinrich đi.

Anh lang thang trong thành phố.

Những ngày gần đây Berlin bị ném bom rất tàn khốc.

Những khối nhà cửa sỗ xám đen lại. Trong các hầm nhà ẩm ướt lạnh lẽo như dưới hầm mồ, người nằm ngổn ngang, những người chạy xuống lòng đất vì đợt ném bom thường kỳ. Hàng loạt khu nhà biến thành gạch vụn. Chỉ còn trơ trọi khung đen xì thẳng đứng của những bức tường đá cồng vòm giống như những ngôi nhà cổ đồ nát. Nồng nặc mùi cháy khét, mùi gạch đá va chạm nhau, mắt cay xè vì khói thuốc đạn cháy, bụi đá tràn ngập trong không khí như đám mây cát trong sa mạc.

Anh đi theo các phố im lìm hai bên ngổn ngang những ngôi nhà bị phá nháp nhô và những ụ đá. Nhưng lòng đường thì được dọn hốt đất đá và thậm chí còn được quét sạch. Để dọn dẹp toàn bộ, dân Berlin bị huy động ra làm, họ nhận nhiệm bên các chiếc xe trượt tuyết của trẻ em và những chiếc cáng gỗ để xếp vào đó đất đá hay mảnh gỗ.

Cai quản những người này là bọn được ủy quyền của đảng quốc xã thay mặt cho mỗi ngôi nhà, mỗi khu nhà hay cả đường phố. Bọn này đeo băng tay đặc biệt và bắt chước Gestapo, cũng thích thú với quyền hành trên đồng bào của mình.

Chỉ cần một tên trong bọn quốc xã này buộc tội ai trong ngôi, khu nhà hay đường phố do hắn phụ trách vì không đi làm việc, lập tức báo cáo kèm theo lời buộc tội công dân để quốc đệ tam về việc phá hoại ngầm sẽ đến tay phòng Gestapo khu. Việc trốn tránh lao động nghĩa vụ bị xét ngang tội phản bội quốc xã. Chính vì thế Berlin mặc

dù bị ném bom nhưng giữa các đợt oanh tạc trông vẫn còn “khá tốt”. Hàng chục vạn dân Berlin thu dọn thành phố từ sáng đến tối để cho thêm những nghĩa địa của đường phố Berlin hình dáng sự đào bới cổ đại nhưng rất cẩn thận với các con đường dọn sạch sẽ. Bọn cầm quyền của nhân dân Đức có thể tự do đi lại bằng xe cộ trong thành phố.

Những chuyện này diễn ra không chỉ để thực hiện cái không có khả năng là dọn sạch hết tro tàn gạch vụn ở Berlin mà còn để làm sạch dân tộc Đức khỏi các phần tử đáng khả nghi, bắt con người phải phục tùng, phát hiện những ai bất mãn và thủ tiêu đi.

Hitler được xem các bức ảnh chụp những ngôi nhà đổ nát đã dọn sạch như một bằng chứng an ủi về lòng yêu nước cao cả và niềm tin không lay chuyển vào chiến thắng của người Đức.

Nhưng Bormann lại đem đến cho quốc trưởng cả những tấm ảnh khác về những người Đức dám nghi ngờ vào chiến thắng của vũ khí Đức và bị treo cổ trên các cột đèn vì tội này.

Và những ảnh chụp này có thể là hình tượng cho Berlin mùa xuân năm 1945.

Trong các bài diễn văn nhiều vô kể của mình Goebbels giải thích với thị dân Berlin để họ phải hiểu quá trình biến dạng đang diễn ra trong kết cấu xã hội Đức vì việc bị bom đạn tàn phá ra sao: những tầng lớp giàu có bị thiệt hại vật chất lớn nhất, và do đó, tất nhiên sự bất bình đẳng về vật chất cũng đang bị thủ tiêu, và chính qua đây các cơ sở của xã hội dân chủ - Goebbels nói, - đang được đặt ra. Trên những ngôi nhà đổ nát có dán các thông báo: “Công ty đảm bảo xây dựng nhà cửa mới sau chiến tranh nếu nộp trước một phần tư trị giá xây dựng”. Và cũng nơi đó có các khẩu hiệu viết chữ to: “Nhiệt liệt chào mừng người xây dựng đầu tiên của nước Đức - Adolf Hitler.”

Weiss dừng lại trước các thông báo và khẩu hiệu như vậy, đọc chúng dưới ánh trăng mờ. Chúng bị mờ nhòa như nụ cười trên môi người chết.

Anh đứng và ngắm nhìn hồi lâu ở một trong các đường phố đã bị biến thành đồng gạch vụn, những người dân còn sống sót sau vụ ném bom dọn sạch đất đá ở lòng đường ra sao trong khi đó người thân của họ còn bị vùi lấp dưới hầm nhà.

Và ai trong số này có ý định bí mật đào bới vào hầm nhà với hy vọng cứu người thân cận hay dù chỉ kéo xác người thân ra thôi, bọn cai quản cũng ngay lập tức chửi bới, đuổi họ ra đường làm. Nếu tới sáng đường chưa dọn sạch, những người mắc tội phá ngoại ngầm bị đe dọa đưa đến phòng Gestapo khu.

Đó là giờ yên tĩnh. Weiss nhìn thấy những hàng người dài đứng chờ bên các vòi nước. Ở các cửa hàng mai táng người ta bốc dỡ quan tài và xếp chúng thành những chồng cao sát mái nhà, loại hàng hóa này bây giờ được mọi người tranh nhau mua.

Ở các vườn hoa hay công viên những ông già bảo vệ dùng chổi quét lá cây rụng và cành cây hoa tím, trước kia người ta tưới cây bằng vòi ống dẫn nước.

Những người không nhà cửa ngủ ngay trên ghế đá hay trên vali.

Trong bóng hoàng hôn mờ nhạt nét mặt người cũng xám đen lại như dính tro than.

Tường các ngôi nhà còn nguyên vẹn được dán đầy các tranh quảng cáo rực rỡ.

Sau đó thành phố lại bị rung chuyển bởi những loạt bom nổ.

Nước Đức quốc xã trong chiến lược chiến tranh đã tin đưa vào chiến tranh chớp nhoáng, và mọi phương tiện chiến đấu của Đức đều là vũ khí tấn công. Khả năng chiến đấu trên lãnh thổ của Đức hoàn toàn bị loại trừ khỏi hệ thống kế hoạch. Không có ý nghĩ phải tăng cường sản xuất súng cao xạ, loại mà cứ hai nghìn phát mới cho một phát trúng. Đó là giá thành quá lớn để trả cho việc bảo vệ nhân dân Đức.

Khi trên bầu trời xuất hiện hàng đàn máy bay ném bom, chẳng cần khó khăn Weiss cũng xác định lưới lửa phòng không của Berlin thừa thớt ra sao, nó thật giống như những loạt pháo bông ít ỏi.

Những phi đoàn máy bay ném bom thả xuống Berlin khối chất nổ của nó một cách có tổ chức và từ từ để dồn bom đạn một cách dè dặt có tính toán chỉ vào nơi các dàn lửa đạn cao xa khó nhận ra. Chúng thả bom xuống các khu vực đông nhân dân lao động.

Chúng đánh vào Berlin công nhân để làm cho Gestapo đỡ vất vả vì họ. Tìm kiếm những người chống phát xít ở đây làm gì? Những xác chết dưới các ngôi nhà đổ nát không làm cho ai phải lo lắng, cũng không cần phải chôn cất.

Nhìn màu đỏ lòe của các đám cháy, những khu công nhân đầy khói lửa tang tóc, Weiss cảm thấy những cơn giật động kinh của thành phố bị rung chuyển bởi tiếng bom nổ.

Những khu nhà máy thuộc các consortium nằm ở vùng hầu như không bị va chạm, chẳng khác gì được luật lệ bất khả xâm phạm bảo vệ quyền sở hữu cá thể, người chết là đủ.

Thành phố im lìm như bị bỏ hoang. Dưới hầm nhà, như trong các hầm mồ, cụ già, phụ nữ, trẻ em nằm ngổn ngang.

Các phi đoàn máy bay ném bom vẫn tiếp tục thả bom thành thạo xuống Berlin. Bầu trời như một phiến đá bị các máy bay xuyên thủng. Từ phiến đá này những quả bom nặng nề vỡ tung và rơi xuống thành phố làm không khí rung lên ầm ầm. Những loạt đạn vọt lên và những chiếc đèn pha chỉ soi đường cho bom rơi.

Sóng không khí dồn ép vào những cửa kính trên các tầng nhà cao, và kính bị nứt vỡ như những mảnh băng giá.

Tiếng gầm rít của động cơ máy bay tiến lại gần, ánh đèn pha màu xanh lơ quét theo và hầu như cắt ngang khối khổng lồ bằng chiếc lưới sắc bén của nó ra khỏi bầu trời, và ngôi nhà, không, không phải

ngôi nhà sụp đổ, mà cái mảnh trời đen bị cắt ngang này đổ xuống đường phố.

Bị choáng tai, Weiss đứng dậy. Anh kịp đến được cửa vào bên xe điện ngầm thì đúng lúc tường ngôi nhà khác từ từ nghiêng đi và bỗng nhiên ập cả khối đất đá xuống.

Dưới lớp trần thấp của đường xe điện ngầm không sâu lắm, trên sân đợi bằng đá mọi người ngồi, nằm ngổn ngang tụ lại chật chội.

Tường lát gạch trắng men của đường xe điện ngầm có dán các tranh quảng cáo ca ngợi những hàng hóa bánh kẹo, rượu bia, tiệm nhẩy, mời đến thăm các tiệm vui và tiệm ăn nổi tiếng. Các quan chức của cảnh sát quân sự đeo những phù hiệu đồng hình bán nguyệt trên ngực áo dọi đèn pin kiểm tra giấy tờ mọi người, pha trắng của những chiếc đèn này có sức mạnh chiếu rọi, chắc thế, cho nên đầu người nghiêng đi tránh ánh đèn tiến lại gần như tránh cú đâm định nện vào đầu họ.

Cảnh sát quân sự lợi dụng các cuộc ném bom để phát hiện những ai thuộc loại động viên toàn diện - thiếu niên và cụ già.

Chúng kiểm tra những nơi tránh bom thường xuyên hơn là tiến hành bắt bớ trong nhà hay ngoài đường phố. Chẳng bận rộn lắm và lại làm việc an toàn hơn trong nơi kín đáo, không vội vã vì không sợ bom.

Chúng phát hiện ra ở đây cả những người bị thương tổn về thần kinh. Loại người này được chở đi trong những chiếc xe “Chữa bệnh”, và trên đó bị tiêm thuốc kali xyanua vào tim, theo quy tắc tẩy sạch chủng tộc khỏi loại thấp kém.

Bọn Gestapo là lũ lỗ mãng. Bọn quan chức cảnh sát quân sự tỏ ra có giáo dục hơn, những “kẻ phản chiến” bị phát hiện ra thì chúng mời thuốc lá. Còn những ai đi giày cao cổ thì chúng cắt đứt dây buộc để những kẻ bảo vệ tương lai của quốc xã không nghĩ đến chuyện tẩu thoát khi bị dẫn tới địa điểm tập trung.

Không ai kêu gào, rên rỉ, chạy lộn xộn khi vang tiếng ầm của ruộng bố. Họ sợ bị nghi ngờ là tinh thần thấp kém. Các bà mẹ cúi người thấp hơn trên những đứa con nhỏ của mình vì linh tính muốn lấy thân mình bảo vệ chúng. Họ nằm ngò, đứng bất động, lặng lẽ như những tù nhân trong phòng giam sau khi bị kết án.

Từ trước tới giờ Weiss sôi sục căm thù bè lũ Hitler chỉ vì nhân dân Liên Xô. Nhưng bây giờ anh thật muốn trả thù chúng vì cả nhân dân Đức nữa, những người đang bị bom đạn đe dọa này.

Weiss biết rằng với cửa bố thí lấy trong khoản kiếm chác được bằng chiến tranh, bọn Hitler đã lôi kéo nhiều người Đức tham gia vào những tội lỗi của chúng. Bọn này trả lại cho bè lũ phát xít Hitler những phụ nữ, thiếu nữ bắt được ở các vùng chiếm đóng để làm nô lệ. Chúng tạo nên sự giàu có về lương thực bằng cách bóc lột người ở những vùng đất cướp được và đẩy họ vào con đường đói khát. Gần ba triệu người đưa từ các nước châu Âu làm việc như nô lệ cho bọn Đức. Họ xây dựng nhà cửa, đường sá, cày cấy cho bọn Đức.

Nhưng tất cả những lợi lộc nhận được từ tay bọn cầm quyền quốc xã để tam đàng phải lấy bằng hiện vật: không phải bằng đồng xu pfennig, mà bằng những người cha, người chồng, người con mặc quân phục màu đồng pfennig. Sự luân chuyển hàng hóa của quốc xã là như vậy.

•••

Johann Weiss nhìn thấy và anh hiểu: chỉ có một cái có thể chấm dứt hẳn sự đau khổ của dân tộc Đức, đó là chiến thắng của quân đội Liên Xô, đòn tập trung sẽ chìm đầu và đè bẹp chủ nghĩa phát xít như đập bẹt đầu con rắn độc bò ngoằn ngoèo cuốn vòng tròn lên thân mình nước Đức và đang tiếp tục bóp chết những người con yêu quý nhất của nước Đức trong các phòng giam Gestapo.

Weiss có thể làm gì được ở đây? Cái duy nhất anh có thể tự cho phép mình làm, đó là ra lệnh cho bọn sĩ quan cảnh sát quân sự ngay

lập tức ra khỏi hầm tránh bom. Anh bắt chúng đi kiểm tra đường phố như để phát hiện các chỉ điểm viên của đối phương.

Anh đuổi bọn này ra ngoài và tự anh cũng đi ra theo chúng. Quay nhìn lại Weiss nhận thấy những “người toàn diện” bị cướp bóc tiền anh bằng con mắt kính ngạc và sung sướng, của những người bị kết án tử hình và bỗng nhiên được tha bổng.

Đoàn máy bay đầu tiên đã trút hết khối gang thép. Những ngôi nhà bị bom phá làm sụp đổ đang lạng lế bốc cháy, bom lửa đốt thiêu chúng.

Phương pháp ném bom này, phối hợp bom phá với bom lửa, bọn đồng minh gọi là “đánh cocktail”.

Weiss đi ra một phố không còn là phố nữa, những ngôi nhà đổ nát ở hai bên bốc cháy như phún thạch của hỏa diệm sơn phun từ lòng đất lên. Anh đi giữa đường nhựa vung vãi đầy mảnh kính như đi trên băng giá bị đập vụn.

Những ngôi nhà ở đồ sộ chỉ còn là đồng đất đá, giống như bờ sông mà bờ thành đá bị sụt lở ùn xuống bãi cát.

Những bờ tường còn nguyên vẹn đứng ngất ngưỡng như những mỏm đá nhọn. Trên khu vực sụt đá khói bốc vút lên cao, ở gần đây Weiss nhìn thấy những con người gầy trơ xương cời trần, họ đang đào chiếc hào giữa khu nhà sụp đổ, chiếc hào giống như của các nhà khảo cổ đào trong lúc khai quật thành phố cổ.

- Dmitry Ivanovic! - Weiss nghe thấy một giọng bình tĩnh hơi khàn. - Cho năm người ra đây. Đã mò thấy chỗ đào qua sàn nhà khéo hơn.

Năm người bò ra khỏi hào và còng lưng vì những chiếc xà beng nặng bắt đầu trườn lên các chỗ đổ vỡ.

Thân mình và quần áo bám đầy bụi vôi gạch. Chân khểnh khiu như của loài cò sếu, bụng lép kẹp. Nhưng nửa thân trên và tay, giống

như các tranh vẽ cho học sinh trường y học tập, hẳn rõ các bắp cơ.

Sau đó Weiss nhìn thấy những con người sức tàn như vậy bên nôi chiếc xà thép hình chữ “T” hai đầu rất nặng lên, và anh cảm thấy, anh nghe như qua tiếng kêu loảng xoảng của kim loại có tiếng kêu ken két của các bắp thịt của những người đang cố gắng làm chuyện siêu phàm. Chính họ, đúng thế, cũng phải giống như sắt thép về mặt cứng chắc.

Ở đây tù binh đang làm việc để cứu những người bị chôn vùi trong các hầm nhà tránh bom.

Xung quanh là bọn SS đội mũ sắt đứng trông coi, tay giữ dây xích đàn chó săn đen. Lũ chó rung người và đứng sát vào chân bọn canh giữ. Vì sợ lửa và tiếng ầm của bom đạn nổ từ xa vọng lại.

Bọn SS chiếm vị trí ở các hố bom nổ tung ra hoặc chỗ kín bên những gò to cao của các ngôi nhà sụp đổ. Qua tất cả những cái đó thấy rõ bọn này không những sợ người nào đó trong số tù binh có thể chạy trốn, mà sợ cả mối nguy hiểm của cuộc oanh tạc mới.

Những đội cứu sập gồm người Đức chỉ làm việc sau lúc báo an phòng không. Còn tù binh thì bị lừa đi làm cả lúc đang bị ném bom.

Nện xà beng xuống, mọi người bắt đầu phá trần nhà. Tay chân họ cuốn bằng vải, trên thân mình là những chỗ máu tụ đen lại vì bị thương do các mẫu phụ tùng sắt hay cạnh sắc nhọn của đá gây nên. Nhưng thật kỳ lạ, trên khuôn mặt khô quắt đầy nếp nhăn già nua của họ không thấy lộ ra một bóng dáng nản chí. Họ sôi nổi la ó nhau, thi đua trở tài khôn khéo và thành thạo. Hình như họ mang trong lòng đầy nhận thức về tầm quan trọng của công việc, của cái mà bây giờ ở đây họ là những người quan trọng nhất.

Weiss xót xa và sung sướng nghe họ nói tiếng Nga, quan sát xem họ nhấn mạnh về kính trọng gọi nhau bằng tên của bố, thích thú phát âm các từ trong lĩnh vực xây dựng, trao đổi với nhau để tìm ra kế hoạch hợp lý nhất đào lối đi xuống hầm tránh bom.

Là những con người trần như nhộng, gầy còm, trông họ giống như những nô lệ thời Ai Cập cổ đại lúc xây dựng Kim tự tháp. Công cụ lao động của họ cũng thô thiển gần như thế. Chỉ có lao động của họ thì nặng nề và nguy hiểm hơn thôi.

- Ural: - Một giọng tấn công vang lên, - Ural! Các đồng chí, bắt tay vào! - Một khối lớn bị lật từ nóc khu nhà đổ nát đảo lộn lăn xuống dưới.

Weiss khó khăn lắm mới kịp nhảy tránh ra. Anh hiểu: khi làm một việc cố gắng quá sức người để hát đổ khối gạch đá những con người này còn cố gắng hát đổ nó sao cho tên sĩ quan Đức đang ở dưới nhìn họ phải bị thương.

Một người quát to lên:

- Thế nào, đồ bọ chó! Nhảy tránh rồi à? Đã học được cách chạy trốn chúng tao rồi! - Và đệm thêm một từ rất tục tĩu mà lâu lắm rồi Weiss không nghe nói.

Tên bảo vệ đến chỗ Weiss và sau khi xin lỗi ngài sĩ quan, hắn khuyên Weiss tránh ra xa đôi chút.

- Làm việc như lũ quỷ, - hắn nói với Weiss, - ấy thế mà không ăn cắp, thậm chí nhẫn ở tay người chết cũng không tháo. Và nếu có lấy thì chỉ lấy thức ăn thôi. Bánh mì, theo kiểu Nga. Chắc rằng chúng đã bị đien ở trại tập trung rồi. Nếu như con người bình thường thì đã lấy. Nhẫn thì có thể dễ dàng giấu đi. Chúng tôi chỉ khám xét phía ngoài thôi.

- Ê, đồ trứng rận! - Đúng giọng chỉ huy tù nhân nói to với tên bảo vệ.
- Geben zi mir! Bitte di lantern!⁵⁸

⁵⁸. Câu này phiên âm nguyên gốc theo tiếng Đức có nghĩa là: Đường hầm đã phá! Cho mượn đèn pin! - ND.

Tên bảo vệ tháo chiếc đèn pin treo sau nút dây trên cúc áo, và trước khi trao đèn cho tù nhân, báo với Weiss:

- Ờ, đã phá được đường hầm rồi! - Và mỉm cười hứa: - Bây giờ xem chúng kéo người ra sẽ rất thú vị.

Một lúc sau tù nhân xếp hàng bên lối hổng xuyên qua trần nhà và bắt đầu truyền tay nhau đưa những người bị thương ra. Những người đứng phía ngoài cùng của hàng khênh nạn nhân ra đường nhựa và cẩn thận đặt thành hàng.

Những người Đức không bị thương tụt ra khỏi hầm cuối cùng. Trong số này có một viên đứng tuổi. Tên này lao vào lính bảo vệ và tay chỉ sang phía người tù binh gù lưng, la to lên:

- Tên kia dám đâm vào ngực ta! Đây, huy hiệu đảng viên của ta đây! Ta ra lệnh ngay lập tức cho tên khốn kiếp này một bài học tại chỗ! Đưa súng đây cho ta, ta tự...

Chỉ huy tù binh tiến lại. Một người cao, tóc bạc, nét mặt trí thức nghiêm nghị. Người này hỏi tên bảo vệ bằng tiếng Đức:

- Chuyện gì xảy ra thế?

Tên bảo vệ nói:

- Tên này của chúng mà dám đánh ngài cố vấn ở trong hầm tránh bom.

Người chỉ huy quay lại phía người tù còng lưng:

- Vasily Ignatovich, thực thế chứ?

Người còng lưng cau có nói:

- Đầu tiên cứu người bị thương, rồi đến trẻ em, phụ nữ. Còn hấn, - hát đầu về phía tên cố vấn, - thì chen lấn loạn xạ, muốn chui ra đầu

tiên. Thế là tôi kêu gọi hấn giữ trật tự. Đúng là có đấm một quả.

- Ông đã phá rối trật tự. - Người chỉ huy tù định giải thích với tên cố vấn, quy định đầu tiên là người bị thương, rồi sau...

- Tao chính là chủ ở căn nhà này. - Tên cố vấn quát. - Đừng có để các con lợn Nga dạy tao kỷ luật. - Và định rút súng lục của tên bảo vệ ra khỏi bao.

Weiss tiến lại phía tên cố vấn.

- Giấy tờ của ông?

Tên cố vấn hài lòng mỉm cười lấy ví ra, rút tờ giấy chứng minh thư.

Weiss không thèm mở xem, bỏ nó vào túi, nói ngắn gọn:

- Phòng Gestapo khu sẽ giải quyết trả cho ông hay không?

- Nhưng tại sao? Thưa ngài sĩ quan!

- Trước mặt tôi ông định tước vũ khí nhân viên bảo vệ. Và ông sẽ chịu trừng phạt xứng đáng vì hành động đó. - Quay sang tên bảo vệ, anh buông giọng khinh bỉ: - Còn anh cũng không ra gì cả. Người ta tước vũ khí của anh, mà anh thì hành động như một tên hèn nhát! - Anh ghi số hiệu tên bảo vệ rồi ra lệnh: - Hãy dẫn người bị giữ này đi và báo cáo về các hành động tội lỗi của hấn! Đi.

Và Weiss đã bỏ đi rồi nếu như lúc đó chiếc xe con không chạy tới khu nhà cửa đổ nát này và Zubov không nhảy từ xe xuống. Bộ quần áo của Zubov phủ đầy bụi gạch.

Chỉ huy tù binh đứng nghiêm trước mặt Zubov và báo cáo bằng tiếng Đức:

- Đường vào hầm đã mở, dân trong nhà đã được đưa từ hầm tránh bom lên mặt đường.

- Nhà số một trăm hai mươi ba ra sao? - Zubov hỏi.

- Cần có thuốc nổ.

- Để làm gì?

- Mọi người làm việc, - người chỉ huy buồn rầu nói, - nhưng tường hư sẽ bị đổ, và khi đó tất cả sẽ hy sinh.

- Anh chắc đã biết, tôi không có quyền cho tù binh thuốc nổ, - Zubov nói.

Người chỉ huy nhún vai:

- Biết làm sao được, thế thì người của cả các ông lẫn của chúng tôi sẽ hy sinh.

- Ta đi xem sao, - Zubov khinh thường vẫy găng tay ra hiệu cho hai tên lính đi kèm anh.

Weiss quyết định ở lại. Anh đi sang phía bên kia đường, và không vội vã đi theo Zubov cùng người chỉ huy tù. Một bức tường rất cao nhô vút lên trên những ngôi nhà đổ nát thành một khối phẳng. Zubov và người chỉ huy đứng dưới chân tường và trao đổi gì đó.

- Seryozha! - Bỗng nhiên người chỉ huy gọi. - Seryozha!

Từ tốp tù binh một thanh niên gầy gò bước ra và đi về phía chỉ huy.

Sau đó Weiss nhìn thấy người thanh niên này khôn khéo như một chuyên gia trèo núi bắt đầu leo lên theo sườn vỡ lở của bức tường. Ngang bụng anh ta buộc dây nối cuốn vào một ống kim loại tùy theo độ cao anh ta trèo mà thả dây ra.

Lên tới đỉnh bức tường anh thanh niên ngồi xuống kéo dây chảo lên bằng dây con và chằng dây chảo này vào giữa hai khoang cửa sổ bị thủng. Anh ta kéo dây chảo lên và cuốn chằng nó lúc thì quanh sà

nhà, lúc thì giữa các khoang cửa sổ. Xong công việc, anh ta muốn tụt xuống theo dây chảo xuống đất, nhưng người chỉ huy quát to:

- Đừng có liều, tôi nghiêm cấm!

Người thanh niên ngoan ngoãn xuống theo sườn tường.

Sau đó tù binh bắt tay cầm dây chảo và theo lệnh của chỉ huy kéo từng đợt một.

Bức tường lung lay rồi sụp đổ. Tiếng đổ sầm và cột bụi lớn tung lên.

Zubov dài chân bước tránh nơi tường đổ, mặt dữ tợn, môi mím lại. Anh dừng lại, bắt đầu phủi bụi trên người.

Weiss tiến lại bên Zubov.

Zubov đứng thẳng người và vừa nhìn thấy Weiss, anh nói ngay:

- Tuy thế vẫn đề chết một. - Anh buồn rầu vẫy tay một cái và bỗng nhiên nhớ ra, ngạc nhiên kêu: - Cậu đấy à! Cậu bị treo cổ rồi cơ mà?

- Thì thấy đấy, không đâu!

- Chờ một tí, tôi quay lại ngay. - Zubov nói.

Anh đi vào chỗ nhà cửa đổ nát hồi lâu không quay ra.

Lại bắt đầu trận oanh tạc. Đất rung chuyển, từng đám bụi đá lớn bốc lên vì sức gió của làn sóng tiếng nổ. Nhưng qua làn bụi Weiss nhìn thấy mọi người vẫn đào hào để tìm chỗ thuận tiện hơn phá đường xuyên vào hầm tránh bom.

Cuối cùng Zubov quay ra, nhưng trước hết nói gì đó với hai tên đi kèm, và rõ ràng là để thi hành mệnh lệnh của Zubov, hai tên này vội vã lên xe bỏ đi. Sau đó Zubov gọi chỉ huy tù binh hỏi:

- Người của anh làm việc đã hai ngày đêm không ăn uống. Ra lệnh cho bảo vệ đưa họ về trại chứ?

- Không - chỉ huy nói. - Sao lại có thể thế được? Ở đây dưới lòng đất, con người chẳng đang đau khổ là gì! Tại sao lại bỏ?

Zubov trầm ngâm suy nghĩ, sau đó sôi nổi lên, khuyên.

- Hãy phá lối vào ở kia kia, nơi có biển đề hiệu bánh kẹo đang bị lung lay.

- Chúng tôi không đủ sức làm việc đó, - chỉ huy nói. - Có thể sau đây những người muốn... - Rồi đề nghị: - Ông hãy ra lệnh cho bảo vệ để họ không cản trở.

Zubov gật đầu và ra mệnh lệnh cho tên bảo vệ. Và chỉ sau đó mới tiến lại bên Weiss và nhìn vào mắt anh, tuyên bố:

- Chà, nay thật là cậu còn sống, tôi thậm chí không thể biểu lộ ra được với cậu nữa.

Xe quay lại đón Zubov. Anh mở cửa xe cho Weiss.

- Ta sẽ nói chuyện sau.

Suốt dọc đường họ im lặng, chỉ thỉnh thoảng liếc nhìn vào mắt nhau.

Trên khu vực họ vừa đi khỏi cuộc oanh tạc lại tăng lên với sức mạnh mới.

Mặt trời mọc tô điểm hồ Wannsee thành những màu sắc hồng dịu, Weiss cảm thấy như trước mắt anh là một ảo ảnh.

Bên bến tàu có những chiếc xuồng nhỏ và thuyền thể thao bằng gỗ.

Xe đi xuống sát bờ sông và dừng lại bên bãi tắm.

Zubov vẻ quan tâm đi lên cầu, đạp chân vào cửa ra bãi tắm. Anh buồn rầu nói:

- Ta tắm cái đã, - và cởi luôn quần áo.

Nhìn thân hình lực lưỡng đầy bắp cơ của Zubov. Weiss nhận xét:

- Tuy nhiên cậu khỏe thật, cậu bạn già ạ!

- Trước khỏe, - Zubov nói. - Còn bây giờ không phải là máy đó nữa.
- Xoa những bắp cơ căng lên như bóng croquet, Zubov than phiền. - Thần kinh. Anh chạy một lúc và sau khi lao lên cầu nhảy, anh nhảy xuống nước và ra sức bơi sải.

Weiss mãi mới đuổi kịp Zubov ở dưới nước, anh tức giận hỏi:

- Cậu sao, loạn trí rồi à?

- Thế sao? - Zubov hoảng hốt hỏi lại.

- Chẳng lẽ có thể bơi sải được à?

- À, xin lỗi, quá say sưa thôi, - Zubov thú nhận. Kinh tởm phun nước ra, nói: - Bất kỳ lũ khốn kiếp giàu có nào cũng tắm ở đây, ngay cả nước cũng sặc mùi nước hoa.

- Đó là hoa tím, - Weiss giải thích, anh ngẩng đầu lên hít mùi thơm. - Đó là mùi hoa tím!

- Thế tại sao lại tỏa mùi thơm? - Zubov bực mình nói. - Đã tìm thấy thời gian tỏa hương thơm rồi!

- Thôi anh bạn, nói thế làm gì, hoa không có lỗi gì cả!

- Chẳng lẽ hoa lại có lỗi, - Zubov bất đắc dĩ đồng ý. Rồi lặn xuống sâu mãi không ngoi lên. Sau đó ngoi lên, anh thở dài hơi, tuyên bố về sung sướng: - Còn ở dưới sâu nguồn nước lại lạnh buốt, chà, nguồn nước lạnh làm sao, và thật đen tối như trong nó. - Bơi ếch về

phía bờ, quay đầu lại tinh quái hỏi: - Thấy tôi nguy trang đúng kiểu chưa? Không kém cậu chứ, giáo sư.

Hai người lên bãi bơi, nằm trên những tấm gỗ ẩm vì được sưởi ánh mặt trời. Weiss nhận thấy một vết sẹo mới, vì bị thương trên mình Zubov mới liền da còn rất mỏng, nhăn nheo như lớp váng sữa.

- Vết này cậu bị ở đâu?

Zubov bắt đắc dĩ nhìn khắp người:

- Cậu chú ý đến những vết nào?

- Tất nhiên những vết mới nhất.

- Thôi cũng được, - Zubov muốn tránh trả lời, - Vẫn sống thôi...

- Nhưng vì sao chứ?

Zubov im lặng giây lát, múc một vốc nước uống rồi cất giọng khàn khàn nói:

- Tôi cùng đồng đội đột nhập vào khu Do Thái ở Warsaw, nhưng lại chỉ sau cuộc nổi dậy, lúc mà hầu như toàn bộ các chiến binh của họ đã bị giết hại. Xung quanh rực cháy, mọi người từ các tầng gác cuốn đệm cho con nhỏ và ôm lấy, nhảy xuống đất. Nhưng tiểu liên từ dưới xả vào họ... Thế là tôi tổ chức phòng ngự. Thiếu nữ, thanh niên toàn là học sinh. Tôi tự xưng là người Nga. Lúc đó họ không tin phải gọi một ông già đến. Ông cụ có hồi đã sống ở Nga, và khẳng định đúng. Thế là kéo ông cụ đi theo làm phiên dịch cho tới lúc ông cụ bị trúng đạn chết. Nhưng ông cụ đã gây được uy tín cho tôi, mọi người bắt đầu nghe theo. Bọn tôi quật lại lũ phát xít, và những em còn ít tuổi bò đến chỗ các xác chết để lấy vũ khí, đạn dược. Tôi quát: "Quay lại" nhưng chúng không nghe. Mà vì đạn bắn, các mảnh đập vào đá bắn ra. Còn đó hoàn toàn chỉ là trẻ em. - Đưa lòng bàn tay lau trán. - Bọn Đức bắt đầu dùng pháo săn nhóm của tôi. Một mảnh đạn xuyên vào vai. Mà tôi thì độc thân bên súng máy, kiêm cả số hai và số ba.

- Thế còn nhóm?

- Nhóm gì? Nhóm gì? Đâu còn nhóm nữa, mất tới chín mươi phần trăm quân số. Một trợ thủ bám theo tôi, anh chàng thật nhanh nhẹn, chẳng sợ gì hết. Tôi chỉ vừa dạy cậu ta cách sử dụng vũ khí, thế là xong - bị bắn trúng. Tôi liền băng cho cậu ta. Ấy thế mà bằng tiếng Ba Lan, cậu ta giải thích: "Xin lỗi, - cậu ta nói, - anh không phải bác sĩ, anh cần phải bắn!" Rồi bò về phía mép mái nhà để tôi không tóm được và chết ở đó, bên ống máng. Sau đó một bà già cùng con gái đến làm xạ thủ số hai cho tôi. Con gái là bác sĩ, băng bó vết thương rất nhanh, nhưng khi tôi bị thương lần thứ ba thì cả hai mẹ con họ đã hy sinh rồi. Chẳng hiểu bằng cách nào tôi được kéo xuống hầm nhà, nằm thoải mái ở đó rồi bò ra. Lại bắn tiểu liên, yểm hộ cho cụ già, phụ nữ và trẻ em trốn hết vào trong hầm nắp thép của hệ thống cống rãnh. Sau đó bọn Đức dùng súng phun khói làm họ chết ngạt ở trong đó.

- Còn cậu?

- Thì tôi vẫn sống đấy thôi. Ban đêm bọn phát xít đi lại trong khu Do Thái trống trải, giày ủng chúng cuốn ngoài bằng vải để không gây tiếng kêu, và hễ bắt được người còn sống là đánh cho bằng chết. Để an toàn cá nhân tôi chủ yếu hoạt động bằng dao, hết sức tránh nổ súng. Cuối cùng thì mệt lử, lăn ra bất tỉnh nhân sự.

Tỉnh dậy như ở trong một hang đất, toàn thân được băng bó cẩn thận. Thì ra mọi người chăm sóc tôi tựa hồ như tôi là người tốt nhất trần gian. Cậu hiểu không, những con người như thế đấy! Chính họ ở đó cũng không thở nổi - thiếu không khí. Cậu biết không, thế mà chia xẻ bánh mì, nước - đó là gì, nhất là khi không lấy gì để thở... Thế mà tôi - một tay khổng lồ ở đó, răng nghiến ken két vì đau và hít lấy cả chút không khí cuối cùng. Tôi bò ra khỏi đó. Tôi thấy trẻ em đang bị xanh nhợt đi, thế là bò.

Và cậu tưởng tượng xem, bỗng nhiên gặp Voditsa và Ptashek. Họ đang bò ra khỏi cống dẫn nước. Té ra, họ đã cưa gãy các song sắt

từ đường hầm ra sông Vistula để chạy. Những ai được cứu thoát đó là người không bị chết đuối. Thế là tôi đã hoàn toàn kiệt lực rồi. Họ kéo tôi ra khỏi đó bằng cách nào thì không biết.

Khoảng hai tuần gì đó trôi qua, cùng với họ tiến hành một vụ phá hoại không được cẩn thận lắm. Chuyện thì cũng thành nhưng Gestapo có vẻ như đánh hơi ra. Tôi nói bóng gió với Brigitte: bỏ về Berlin chắc là không đến nỗi nào, thế là cô ta vỗ tay tán thành.

Zubov cúi đầu, lâu bầu nói:

- Còn nói chung thì ở đó, trong khu Do Thái mọi chuyện ra sao, thật không có khả năng kể bằng lời nói con người được! - Nhìn mặt hồ rồi Zubov nói thêm: - Và biển khơi cũng không đủ để gột sạch khỏi trí nhớ. Thật đấy: - Đứng dậy và mặc quần áo. Từ Berlin có ô tô du lịch đi lại, bến đỗ riêng ở ngay bên khu Do Thái Warsaw. Khách du lịch được hướng dẫn viên giải thích và tiêu khiển như trong rạp xiếc. Có thể, đó là dân các biệt thự ở đây.

- Thế bây giờ cậu được làm gì với bọn Đức? - Weiss hỏi.

- Thì thấy đấy, - Zubov miễn cưỡng rít răng nói: - Tôi chỉ huy theo tuyến "Todt" các đội cứu sập gồm người Đức, nhưng chủ yếu là chỉ huy tù nhân.

- Thế thì sao?

Zubov mắc cỡ nói:

- Người của ta lúc đầu thỏa thuận sẽ giết tôi. Người có tổ chức lắm, cậu hiểu không, quyết định được công bố. Thế là tôi, tất nhiên, rất hồi hộp, nhận quyết định: viện cớ gì đó xử bắn tên khốn kiếp này trước toàn thể tù nhân trong lúc đang cứu sập, nhưng để mọi người đều hiểu: để làm gì. Bắn xong rồi, tôi nói: "Đấy, một kẻ mồm miệng rất xấu". Và rõ ràng chính mọi người đã nheo mắt nhìn tên khốn kiếp này. Một ngày sau chỉ huy tù binh đến hỏi: "Thưa ngài phụ trách, ngài đã bắn chết một đồng chí của chúng tôi, anh ta định làm điều

xấu cho ngài hay sao?” - “không phải cho tao, mà cho chúng mày” - tôi nói với anh ta như vậy.

Bọn tôi nhìn thẳng vào mắt nhau rồi mỗi người bỏ đi một ngã. Thế là sau đó họ bỏ quyết định này: có rất nhiều khả năng khử tôi, nhưng họ không sử dụng.

- Thế có chuyện chạy trốn không?

- Tất nhiên có. Chạy, chứ sao nữa! - Zubov nhếch mép cười.

- Nhưng chuyện đó có thể ảnh hưởng xấu đến cậu?

- Tại sao? Tôi lập hồ sơ theo mẫu, và cho tất cả hồ sơ: nói là đã tóm được và giết tại chỗ, tôi có quyền làm tất cả chuyện đó. Còn một số thì tôi ghi vào danh sách chết trong lúc ném bom hay bị sập nhà. Tài vụ của tôi rất phân minh đối với khoản này. - Rồi nói về ghen tị: - Qua tất cả tôi cảm thấy: họ có tổ chức Đảng và tổ chức gì đó, họ tự quyết định bao giờ và ai sẽ chạy trốn. Họ sống có tính tập thể. Còn tôi đối với họ chỉ như quân tốt - chứ không phải là người, chưa được là một quân cờ.

- Nay, nghe đây, thế tại sao họ làm việc hăng như vậy?

- Vì họ cứu người.

- Người Đức, - Weiss nhắc.

- Cậu nói lạ, - Zubov nổi nóng. - Cậu biết khi mang trẻ em bị đê bẹp từ trong hầm sập ra thì không thể nhìn được: tựa hồ như đó là người ruột thịt của họ, lũ trẻ con đó. - Thở dài: - Đấy tức là kết cấu tâm hồn người Xô Viết như vậy. Và ai sẽ dám nói: trong việc này đó là điểm yếu hay mạnh...

- Thế cậu cho ra sao?

- Thế nào? Thì tôi coi như thế.

Hai người ngồi xuống bên chiếc bàn con ở sân ngoài tiệm cà phê chưa có khách đến vào giờ sớm này. Tên hầu không cần hỏi khách, dọn cà phê, bánh mì sữa, mật ong nhân tào và hai xuất bơ nguyên chất nhỏ xíu nặng bằng khoảng đồng mười xu.

Zubov uống một chút cà phê rồi khinh bỉ nhăn mặt.

- Cái thứ nước nôi này ngấy lắm, tốt hơn là kiếm bia thôi.

- Cậu sao thế? Bia sáng sớm à? Ở đây không ai thế đâu.

- Thế thì súp bắp cải hai mươi bốn giờ vậy.

- Thôi, đừng có ngốc nghếch, - Weiss nói.

Zubov nhìn bầu trời vẫn đục vì khói lửa các đám cháy, khắp nơi chìm trong ánh hồng như máu đỏ, tức giận hỏi:

- Cậu hãy giải thích cho tôi một điều. Bọn đồng minh đang oanh tạc nước Đức. Nhưng tại sao sản lượng công nghiệp nước Đức không giảm mà ngược lại, vẫn tăng đều và mức sản xuất cao nhất về máy bay lại diễn ra đúng vào lúc ném bom dữ dội nhất? Và toàn bộ việc vũ trang đó nhằm chống chúng ta.

- Nhưng bọn đồng minh đánh mạnh không phải vào các cứ điểm mà chỉ vào nhân dân Đức, nhằm mục đích khủng bố nhân dân và reo rắc kinh hoàng. - Weiss nói tiếp ý nghĩ của Zubov.

- Nhưng Gestapo khủng bố nhân dân tới mức ném bom cũng chẳng có nghĩa lý gì! - Zubov nói. - Mới đây chúng đã kiểm chế hơn ba chục vạn người. Và cậu hiểu không, đêm hôm qua tôi đã thấy chúng chở ra mặt trận phía Đông những khẩu đội lưu động thuộc hệ thống phòng không Berlin bằng các toa tàu chở sữa của công ty "Bolle" và bằng ô tô cứu hỏa Berlin. Còn trước đây đã đưa sang đó nhiều đơn vị cao xạ ngành đường sắt. Tôi chưa kể đến các phi đoàn máy bay chiến đấu ban đêm đã được huy động từ lực lượng phòng không Berlin đi phục vụ mục đích này. Tức là bọn đồng minh phải nói với

bè lũ Hitler: “Merci⁵⁹ vì sự giúp đỡ to lớn ấy”, - Zubov nhăn mặt lại như bị đau răng. - Một chiến lược bản thủ, tôi nói thật với cậu đấy! Đáng lẽ phải bẻ gãy xương sống của nền công nghiệp quân sự Đức thì chúng lại cùng với bọn Gestapo đánh vào thường dân. Bọn đồng minh tặng cường khủng bố bằng máy bay, còn bọn Gestapo bằng cảnh sát. Và người dân Đức không còn chỗ nào nhích chân vì tất cả những chuyện đó, chỉ còn ra mặt trận hay sao. Chúng quét sạch bằng phương pháp toàn diện. Và cũng lừa ra mặt trận phía đông. - Về dữ tợn nói: - Tôi có đến một nhà máy quân sự, xem thôi. Những người Đức đang làm nghĩa vụ lao động phải tối tăm mặt mũi vì mỗi ngày làm việc mười hai giờ. Bắt đầu có báo động phòng không, vẫn phải làm việc. Đấy tôi nghĩ, nhân dân mà! Thực ra là gì? Không có oanh tạc, mà ai bỏ máy là phá hoại ngầm, thẳng đường đến trại tập trung. Trong các vùng có nhà máy thì thường trực không phải là pháo cao xạ mà là các đội tuần tra Gestapo. Đấy là toàn bộ bộ máy. Những nhà máy quân sự lớn nhất nằm ở ngoại ô thành phố, và đồng minh không ném bom xuống đó, vì không phải mục tiêu. - Im lặng một chút. Thở dài: - Tôi cũng có làm đôi chút sau các giờ đi cứu sập.

⁵⁹. Merci: Tiếng Pháp, có nghĩa là cảm ơn. - ND.

- Cụ thể là gì?

- Chuyện lặt vặt thôi, - Zubov mệt mỏi nói. - Đánh cắp thuốc nổ từ công trình xây dựng hầm tránh bom cho một tên cao cấp, và thế là sử dụng theo chức năng của nó.

- Cậu lại có nhóm rồi à?

- Có, còn nhỏ thôi, - Zubov nói lảng. - Nhưng các đội viên rất dũng cảm. Tất nhiên tôi giáo dục để không có chuyện tự động không cần thiết. Mới đây đã khử một tên gián điệp của “Ban tham mưu Valia” của cậu.

- Làm thế nào các cậu phát hiện được ra tên gián điệp này?

- Có người của ta, liên lạc, cho biết nhận dạng báo rằng tên gián điệp này sẽ đến Berlin bằng xe lửa cùng tên đi kèm. Bọn tôi đón tiếp long trọng, bằng xe hơi. Chở đi. Rồi cũng như mọi khi, ném bom mà. Thế là bọn tôi đổ lại bên một hầm tránh bom mà tôi xây dựng theo đơn đặt hàng đặc biệt, nhưng còn chưa giao cho khách hàng. Thế là, xuống hầm. Hối cung. Rồi kết án. Tất cả đều theo quy luật, có quy định hẳn hoi, - Zubov lắc đầu. - Tôi thì không thể. Tâm hồn sẽ khô héo đi mất. Cậu là sắt thép hay sao mà chịu nổi cái nặng nề như vậy? - Zubov nhún vai. - Tôi không thể hiểu nổi một điều: ở trong tù cậu tự đày ải mình làm một tên Đức cao thượng để làm gì? Có thể như gã của Müller cho động Schellenberg của cậu, và mặc cho chúng cào xé nhau. Tội gì đi mò vào chỗ roi vọt.

Weiss nói:

- Năm ngoái Gestapo từng bắt điệp viên của Himmler, bọn từ các cuộc đàm phán ngoại giao mật với các đại diện của tình báo Anh và Mỹ trở về và kết tội bọn này đã chuyên chở phạm pháp ngoại tệ vào trong nước. Himmler đã ký án tử hình bọn này chỉ vì chúng đòi báo cho Himmler biết việc chúng bị bắt.

- Kỷ luật đấy! - Zubov nhếch mép cười.

- Không, - Weiss nói, - không chỉ thế. Đó là phương pháp nghiệp vụ mật của chúng.

Không để bản thân phải vất vả vì những kẻ phạm sai lầm. Còn có cả những phương pháp khác nhanh chóng hơn. Chúng không nhận xét gì về tên nhân viên này cả nếu hắn phạm sai lầm. Chỉ việc đưa hắn đến chỗ bác sĩ. Được chúng đạu - thế là xong.

- Rồi, - Zubov xoa tay Weiss, - cậu hãy cố gắng trở thành gang thép hoàn toàn ở chỗ bọn chúng. - Buồn rầu nói thêm: - Và chúng ta không nên gặp nhau nữa. Tôi là người hoàn toàn không cẩn thận, đôi khi làm việc thô thiển lắm.

- Thế còn Brigitte ra sao?

Trên nét mặt Zubov lộ vẻ triu mến.

- Không sao cả, chúng tôi vẫn sống thôi. - Nghiêng người về phía Weiss, anh thì thầm nói giọng hạnh phúc một cách rụt rè: - Chúng tôi sẽ có con. Dự đoán vào lúc quân ta đến thì tốt. Lúc đó tôi sẽ khai sinh cho cháu như một công dân Liên Xô, theo mọi quy định của luật pháp.

- Nhưng Brigitte có đồng ý không?

- Tôi sẽ thuyết phục, - Zubov tin tưởng nói. - Sẽ có đủ điều kiện để viện lý do. Lúc đó tôi sẽ bộc lộ hết bức tranh cuộc đời mình trước cô ta. Sẽ không cố thủ đây. Cô ta nhạy bén với cái tốt lắm.

Weiss đứng lên chìa tay ra cho bạn.

- Thôi thì vĩnh biệt, - Zubov buồn rầu thở dài. - Tôi đã trở nên mất bình tĩnh rồi. Trước kia không hề sợ chết, còn bây giờ thì rất không muốn. Quân ta càng tiến lại gần càng thấy chờ đợi khó khăn hơn.

Gustav rẽ vào nhà Weiss ở thăm anh và như để hỏi xem những kẻ tham gia vụ bạo động cùng bị giam với anh đã gây cho anh cảm xúc gì.

Weiss khinh bỉ nói:

- Đáng thương hại nhất.

Không nhìn Weiss, Gustav nói:

- Để cứu các bạn của mình đã bị bắt khỏi tội tử hình Staufenberg đã định tiến hành vụ ám hại quốc trưởng theo sáng kiến riêng từ hôm mười một tháng sáu.

- Nghĩa hiệp ghê quá nhỉ! - Weiss nhếch mép cười.

- Té ra một viên tướng, thành viên vụ bạo động, thường xuyên thông báo về hắn cho quốc trưởng biết.

- Thì sao, cần phải nhập vị tướng này vào danh sách biên chế của Gestapo?

- Thì ông ta có bỏ công tác mật vụ của mình ở đó đâu. Hơn nữa, Hans Speidel, trưởng ban tham mưu của thống soái Rommel cũng đã khai báo chỉ huy của mình.

- Nhưng, hình như Rommel hy sinh trong vụ đổ xe ô tô?

- Phải, đúng thế, - Gustav đồng ý, - và rõ ràng là để ông ta không khổ sở vì thương tích sau vụ đổ xe này, một nhân viên đã đề nghị Rommel uống thuốc độc, thế là ông ta nghe theo.

- Anh hùng Phi châu, thế mà kết thúc không vẻ vang như vậy!

- Một hời Rommel là người thân tín của quốc trưởng... - Gustav nhắc.

Weiss tò mò nhìn vào mắt tên này, hỏi:

- Đúng là ông muốn nghe ý kiến của tôi không phải về Rommel?

- Tất nhiên, không phải về Rommel, mà về họ, - Gustav hát đầu.

- Thực chất, - Weiss mạnh dạn nói, - theo chỗ tôi hiểu qua các buổi nói chuyện của họ với nhau thì những kẻ lãnh đạo vụ bạo động đã thông qua quyết định đầu hàng phương Tây để sau đó bắt đầu tấn công ở mặt trận phía Đông. Đó chỉ là một mảnh khóc quân sự chính trị đơn thuần, và chỉ thế thôi. Và mặc dù họ đã tiến hành ám sát quốc trưởng, nhưng họ lại muốn sau đó tái sinh tư tưởng quốc trưởng với mức độ hoàn toàn to lớn.

- Qua nhân vật nào?

- Tôi cho rằng qua quốc trưởng mới. Nhưng, - Weiss châm biếm nhận xét. - Goebbels đã xác định chính xác vụ bạo động này như chuyện “điện thoại”.

Gustav im lặng một lát, sau đó thân mật khuyên:

- Nếu như sếp chúng ta có hỏi ông câu như vậy, tôi cho rằng lời đáp của ông theo tinh thần này có thể làm sếp thỏa mãn. Vì, nó dũng cảm, thông minh và chứng minh sự sáng suốt của ông.

- Xin cảm ơn, - Weiss gật đầu.

Gustav mỉm cười.

- Cho phép tôi trao cho ông phong thư bí mật. Hãy ký tên trên phong bì và ngoài ngày tháng ra, đừng quên ghi rõ thời gian.

Khi Gustav đi khỏi và Weiss mở phong thư ra thì anh thấy chính tờ giấy mà trước đây trong lần gặp gỡ đầu tiên, Walter Schellenberg đã cho anh xem. Bây giờ chỉ khác là có dán ảnh Weiss vào chứng nhận.

Sáu Mười Bốn

Sau đó không lâu Weiss lại sang Thụy sĩ. Lần này anh có nhóm ba tên để sai bảo. Nhiệm vụ của anh là đón tiếp và thu xếp chỗ ở cho những tên đi đến Thụy sĩ và xác định xem có sự theo dõi nào đối với bọn này không. Ngoài ra anh phải tiếp các giao thông viên từ Berlin sang và trả bọn này trở về, kể cả việc xem xét các chiếc cặp chì - tủ thép niêm phong - bằng lưới thép trước khi trao chúng cho các giao thông viên hay nhận từ tay bọn chúng.

Nếu như tài liệu đặc biệt quan trọng thì những cặp tủ thép này được đặt thêm mìn dẹt để nổ theo giờ. Trong trường hợp giao thông viên bị giữ lại ở dọc đường, mìn sẽ nổ để thủ tiêu cả tài liệu lẫn giao thông viên.

Sau khi nhận được cặp như vậy, Weiss phải mở ngăn ngầm trong lưới thép, chỗ chứa mìn, và bằng chìa khóa đặc biệt làm đồng hồ mìn dừng lại. Sau đó anh chuyển cặp cho người cần thiết khi nào tiến giao thông viên lên đường anh sẽ lên giây đồng hồ mìn, nhưng bằng chìa khóa khác.

Weiss nhanh chóng nghiên cứu ra phương pháp cho phép lấy giấy tờ ra khỏi cặp và chụp chúng. Tuy nhiên trong khi đó anh cần phải để đồng hồ mìn tiếp tục chạy, mặc dù các giao thông viên thường hay mang cặp đến chậm trễ và mìn có thể nổ trong lúc anh tiến hành công việc của mình. Hãm đồng hồ mìn trước khi bắt đầu công việc thật sẽ nguy hiểm: khi kiểm tra mặt đồng hồ có thể phát hiện ra rằng mìn bị biến thành an toàn trước khi trao cặp này cho kẻ có trách nhiệm nhận.

Để có khả năng theo dõi kiểm tra các chiếc cặp tủ thép không bị khó khăn đặc biệt Weiss đề nghị tên chỉ huy của anh phụ trách SD đặt một đoạn phim nhỏ vào chỗ nhất định của cặp. Trong trường hợp nếu cặp bị mở thì có thể dễ dàng nhận ra vì phim bị ánh sáng làm hồng. Anh còn nghĩ ra bẫy tang chứng: dùng một lọ phấn bột đặc biệt không nhìn thấy vào lưới. Nếu như kẻ nào chạm vào lưới trên đó sẽ in lại vết tay.

Ở Thụy sĩ, Weiss sống một cuộc sống của người rất cẩn thận, nghiêm khắc, đòi hỏi cao với bản thân và với những kẻ khác. Anh tỏ ra cố gắng đặc biệt và say sưa với công tác cũng như thu hút vào việc riêng khiến cho bọn nhân viên phải khó chịu với anh vì tính ít dao du, quá nghiêm khắc và cầu toàn quá mức.

Thời gian thì cứ ngày này qua ngày khác chậm chạp kéo dài như nhau. Trong suốt thời gian này bọn Hitler đàm phán với bọn Anh và Mỹ về việc ký hiệp định. Dulles đã trao trợn giấu Liên Xô thỏa thuận với bọn Đức về hòa ước riêng lẻ. Và thời gian này hầu như ngày nào Weiss cũng gửi phim chụp qua liên lạc về Trung tâm. Các phim này chụp gì, anh không biết: anh không có thì giờ để đọc tài liệu bằng phim chụp.

Vào ngày Bộ ngoại giao Liên Xô thay mặt chính phủ Liên Xô trong bức thư công phần gửi đại sứ Mỹ chỉ ra rằng ở “trong thời gian hai tuần lễ, sau lưng Liên Xô, nước đang chịu đựng gánh nặng chủ yếu của cuộc chiến tranh chống Đức, có tiến hành các cuộc đàm phán giữa một bên là các đại diện của Bộ chỉ huy quân sự Đức với một bên là các đại diện của Bộ chỉ huy Mỹ và Anh”, Weiss đã lại ở Berlin rồi. Anh không được biết về bức công hàm này, cũng không được biết nội dung các tài liệu mà anh thường xuyên gửi bản chụp được về cho Trung tâm. Và thời gian có mặt ở Thụy sĩ sau này anh nhớ lại như một thời kỳ buồn chán ảm đạm nhất đời anh.

Bỗng nhiên Weiss nhận được chỉ thị khá kỳ lạ của Gustav. Anh phải đến gặp những người thu thập sách cổ và tìm kiếm các sách, bản chữ viết, tài liệu viết về hoạt động của các tổ chức mật vụ đã từng

có trong lịch sử loài người. Cần phải nghiên cứu tỉ mỉ tất cả, dù cho là các sách viết tay thời trung cổ về những tổ chức tu hành mật hay những sách báo Mỹ hiện đại về tổ chức Ku Klux Klan, sách vở về tổ chức cách mạng Ý thế kỷ 19, về các tổ chức chính trị tôn giáo châu Âu thế kỷ 18, về tổ chức tôn giáo trung cổ léc-lăng, về tổ chức triết học tôn giáo Anh thế kỷ 18.

Công việc này chẳng những không vất vả mà lại còn thú vị nữa và cho khả năng quen biết với nhiều nhà sưu tầm sách dày to bản hiểm có và những bản chữ viết cổ.

Qua viên trông coi thư viện tổng hợp Berlin, Weiss được biết rằng ngay từ năm 1942, sau thất bại của quân Đức ở Moskva, Heydrich đã ra lệnh tìm kiếm các sách có tính chất như vậy cho hắn sử dụng riêng. Weiss đề nghị viên này lập danh sách những cuốn đã chuyển cho Heydrich và nếu có thể thì chú thích nói về chúng. Viên này vốn có trí nhớ rất tốt đã làm việc này với độ chính xác kỳ lạ, thêm vào đó một hồi hắn được trao nhiệm vụ viết nội dung các sách như vậy để tạo điều kiện dễ dàng cho Heydrich nghiên cứu.

Viên này đặc biệt có ý kiến tốt về sách báo Nhật theo đề tài như vậy, trong đó mô tả đủ mọi tổ chức mật vụ khác nhau của Nhật. Weiss nhớ là trước đây Hess cũng đã từng nghiên cứu ở Nhật hoạt động của các ngành tình báo và đã viết luận án về hoạt động này, kết quả là được nhận cấp hiệu khoa học. Khi anh nói với viên trông coi thư viện điều này hắn hài lòng nói rằng đã có vinh dự giúp Hess viết luận án. Weiss trả công rất hậu cho viên này về các sách và bản chữ viết thu thập được trong thư viện tổng hợp và năn nỉ đề nghị hắn giúp đỡ anh trong công việc như trước đây hắn giúp đỡ Hess.

Một thời sau Weiss báo cho Gustav rằng không những anh chỉ thu nhập được những sách anh được chỉ dẫn mà còn lập được kiểu như bản tóm tắt để sử dụng chúng.

Gustav cẩn thận xem xét công trình nghiên cứu khổng lồ này và rất ngạc nhiên về độ tỉ mỉ và phương hướng dự đoán trước của nó. Và

rõ ràng để khuyến khích công việc Weiss đã làm, hắn cho phép anh tự chuyển đến Walter Schellenberg toàn bộ tài liệu thu thập được, sách báo, bản chữ viết và bản xuất xứ sách được đóng cẩn thận lại.

Khi Weiss đến Hohenlichen và trao cho thường trực các hòm đựng sách và kẹp niêm phong bản chữ viết của anh thì có lệnh là anh phải chờ ở đây.

Thường trực bỏ đi một lúc, sau đó quay lại, ngửa bàn tay ra yêu cầu:

- Vũ khí của ông! Và sau khi ra lệnh cho Weiss đi theo hắn dẫn anh về phía hồ và sau đó chỉ tay về phía rừng cây: Hãy đi thẳng.

Weiss đã định đi theo hướng chỉ dẫn, bỗng nhiên một giọng nói nhỏ bắt anh dừng lại:

- Đứng lại!

Dưới bóng các cây dẻ đồ sộ Schellenberg ngồi trên ghế đá, bên cạnh là thủ tướng Himmler. Trên bàn trước mặt chúng là kẹp chữ viết tay của Weiss để mở.

Weiss đứng nghiêm và báo cáo với Himmler về bản thân.

Himmler ngồi đó, hai tay duỗi đặt trên lưng ghế, chân bắt chữ ngũ. Hai mắt kính lóng lánh lạnh nhạt. Cổ nhỏ, da nhăn nheo vai hẹp, và cái ghê tởm nhất đó là đôi tay nhỏ bé như của đàn bà, móng đánh sơn bóng màu hồng. Trán to, trắng và đầy mỡ, má xị trông lả lướt, tai vòng.

Schellenberg đưa mắt chỉ bản chữ viết:

- Thủ tướng hoan nghênh công việc của anh.

Weiss lại đứng nghiêm, bất động. Chà, giá như anh có súng! Mặt anh tái đi vì sự táo tợn...

Nghiêng người sang phía Himmler, Schellenberg nói, hát đầu về phía Weiss:

- Ngài hãy nhìn anh ta xem, ngay lập tức sẽ thấy ngài đã làm cho người của tôi run sợ vì sự kính trọng ra sao.

Himmler cười rộ lên, nhưng mắt hắn vẫn không mất vẻ đờ chết. Hắn hỏi bằng giọng bất ngờ trong trẻo:

- Thế này thì anh phải bị treo cổ thôi?

- Vâng, thưa quốc trưởng của tôi.

Himmler vẻ như không nhận thấy rằng hắn đã được phong chức quốc trưởng, hơi vươn về phía trước để nhìn kỹ mặt Weiss, hắn hỏi:

- Thế tại sao anh lại không bị treo cổ? Vì anh đã vi phạm luật lệ ngoại tệ của quốc xã cơ mà.

- Tôi có lỗi, thưa quốc trưởng. - Weiss nói.

- Thế đấy, - Himmler nói. - Nếu anh còn cho chúng tôi một nguyên cớ mới nữa, chúng tôi sẽ nhớ đến tội lỗi này của anh, và khi đó anh không thoát khỏi giá treo cổ đâu. - Quay sang Schellenberg giải thích. - Tôi chỉ tin vào lòng trung thành khi nó dựa trên sự sợ hãi, - và hát tay.

Weiss duỗi tay chào, quay người, nện gót giày và theo đường trồng cây hai bên đi về phía cửa ra, cố gắng đi vững vàng và chính xác.

Khi anh về tới Bismarck, Gustav chờ anh từ lâu sung sướng báo tin:

- Xin chúc mừng ông: ông đã gây được cảm xúc tốt cho thủ tướng!

Ngay từ trước khi Weiss bận việc tìm sách cho Himmler anh bỗng nhiên gặp lại Hakke, nguyên điện báo viên của “Ban tham mưu Valia”. Hakke đã mặc quân phục Gestapo. Hắn kể cho Weiss nghe rằng đêm rạng ngày 23-11-1943, khi ngôi nhà Gestapo ở Berlin bị

ném bom, ngôi nhà số 8 phố Hoàng thân Albrechstrasse, thì hẳn đang ở đó, trên tầng ba, đại bản doanh Ban tham mưu của Himmler, và sống sót thật như một chuyện thần kỳ.

Để tỏ cảm tình đặc biệt với Weiss, vì trước đây anh đã giúp đỡ hẳn, Hakke tin cậy thông báo:

- Trong lúc ném bom tất cả đều chỉ lo lắng đến việc làm thế nào cứu lấy xác mình. Những tài liệu quan trọng nhất bị cháy, nhưng không ai nghĩ đến.

- Còn ông? - Weiss hỏi.

Hakke tinh quái nháy mắt:

- Lúc đó, sau khi tất cả phản bội tôi, tôi bèn vào ngành an ninh. Và trong đêm kinh khủng đó đã hành động trước đôi việc để đảm bảo an toàn cá nhân trong tương lai. - Hẳn độc ác nói: - Thế là bây giờ trong tay tôi có khối thứ! - Hẳn giờ nắm đầm ra.

Weiss làm bộ không hiểu câu nói bóng gió của Hakke, anh đồng tình nói:

- Tất nhiên bây giờ, khi ông đã làm việc cho Gestapo thì còn ai dám đe dọa gì ông nữa!

- Rõ như thế, - Hakke đồng ý và ngay lập tức mời Weiss rẽ vào nhà hẳn.

Qua tất cả các thứ thì thấy rõ ràng ở đây, giữa Berlin Hakke cũng biết lo liệu cho bản thân. Phòng của hẳn chất đầy những đồ quý giá. Bên cạnh đi vắng phủ bằng thảm lông Weiss nhìn thấy chiếc tủ thép không cháy. Vì sao đó tủ không đứng mà lại nằm trên sàn, cửa úp xuống, được tấm thảm phủ từ trên divan xuống che kín.

Lúc ra về Weiss có ghi địa chỉ và số điện thoại của Hakke. Còn về bản thân thì anh nói rằng chỉ đến Berlin trong thời gian ngắn, có

công việc.

Chiều đó Weiss báo cho Zubov qua hòm thư mật địa chỉ của Hakke và khuyên Zubov lưu ý đến các thứ có trong chiếc tủ thép không cháy nếu ngôi nhà này bị ném bom và sẽ có khả năng này.

Trong những ngày này Weiss được biết một chiến dịch khá kỳ lạ tiến hành hình như theo chỉ thị của Himmler. Các điệp viên của cảnh sát nhận được mấy nghìn bức ảnh và hồ sơ nhận dạng những người vô danh nào đó. Phải phát hiện ra họ ở Berlin trong vòng hai tuần lễ, nhưng nghiêm cấm dùng vũ khí trong việc này. Rõ ràng có vấn đề gì đó ẩn náu ở đây, và nhất là rất quan trọng, vì rằng phải huy động tất cả các nhân viên hình sự giỏi nhất.

Weiss rẽ vào phòng giám đốc sở cảnh sát và phàn nàn rằng hình như trong số ảnh những người đang bị tìm kiếm do làm lẩn nên có cả hồ sơ điệp viên của anh mà việc bắt giữ là không cần thiết.

Tên sĩ quan cảnh sát đề nghị Weiss xem toàn bộ số ảnh những người đang bị tìm kiếm để phát hiện ảnh điệp viên này.

Chọn lọc mãi các tập ảnh, trong đó Weiss thấy có ảnh mấy tên SS và cả nhân viên Gestapo, kể cả Hakke mà anh quen biết. Xong việc, anh cảm ơn tên sĩ quan này về sự giúp đỡ và nói rằng, rất tiếc anh không thể tìm ra ảnh điệp viên của mình. Nhưng nếu bắt được người tự xưng bí danh là “Lunatic”, anh đề nghị tên sĩ quan gọi điện ngay cho anh. Weiss đã tin chắc chắn vào dự định của mình là ý nghĩa của chiến dịch này nhằm luyện tập những kẻ được tuyển lựa để làm “sói trẻ”.

Ở sở cảnh sát trở về, Weiss gặp thiếu tá Klein, trưởng trại tập trung thực nghiệm trên đường phố Kê-ních, một hồi anh đã cùng Dietrich đến thăm trại này. Sau khi được biết Weiss đang phục vụ trong ngành SĐ và đã là sĩ quan, Klein cũng muốn khoe khoang các thành tích của cá nhân. Hắn báo rằng hắn được gọi về Berlin để đọc một số bài giảng về quy tắc đối xử, về đạo đức và phong tục của tù nhân trong các trại tập trung cho các nhân viên SS và Gestapo có tên tuổi

nghe. Và rằng những bài giảng về đề tài này cho loại thính giả tương tự hẳn đã đọc ở các thành phố lớn khác.

- Chắc rằng ông trao đổi kinh nghiệm phong phú của mình trong việc đối xử với tù nhân? - Weiss dự đoán.

- Không, - Klein trả lời. - Đề tài của tôi rất hạn chế: sinh hoạt, đạo đức, phong tục, quy tắc đối xử của tù nhân. Những đặc điểm của các mối quan hệ tương hỗ giữa chúng với nhau. Các phương pháp chúng dùng để hoạt động bí mật và che giấu những tên thuộc loại bị thủ tiêu, và cả vài đặc điểm của từ ngữ riêng của chúng. - Hẳn vớ vai anh, trích thượng nói: - Còn về phần ông nếu ông vẫn tiếp tục chiến công của đảng quốc xã trong các điều kiện khác thì không có cơ sở gì để lo lắng. Tôi tin rằng không cần phải dạy ông cách đối xử với tù nhân ra sao để được chúng tin tưởng. - Hẳn cười vang: - Ông hiểu tôi chứ?

- Hoàn toàn hiểu, - và Weiss nói thêm về đường hoàng. - Tôi hy vọng rằng ông sẽ không ngạc nhiên nếu tôi nói rằng tôi chú ý đến phong trào kháng chiến hơn. Đây nhớ, có mặt ở giữa những kẻ hoạt động bí mật thật khó khăn hơn nhiều so với việc được tự nhận là mình ở trong trại tập trung.

- Tất nhiên, - Klein đồng ý. - Nhưng các vấn đề này ở ngoài quyền hành của tôi. Các bài về đề tài này cho số thính giả đó lại do những người khác đọc.

- Ông có nhớ là ai không?

Klein nhăn mặt.

- Hình như thuộc loại đảng viên xã hội - dân chủ, như Gaubach. Thuộc hàng ngũ những kẻ bạo động đã mưu sát quốc trưởng hẳn coi việc thông báo tất cả cho Gestapo là nghĩa vụ của mình, - về khinh miệt nói thêm: - Một tên loại đó ở trại tôi là tay báo tin. Và, ông hãy hình dung xem, sau trận Stalingrad tôi nhận được chỉ thị thả hẳn ra, nhưng sau đó người ta lại đưa hẳn về trại, và ra lệnh phải nuôi

nặng theo các điều kiện đặc quyền. - Hấn bực tức hỏi: - Chẳng lẽ những loại như thế còn tính toán đến chuyện ngoi lên vũ đài chính trị sao?

- Theo kiểu ếch cống ong độc trên lưng.

- Ông thật thông minh, - Klein cười vang. - Và thế là chúng ta chỉ bơi sang được bờ phía Tây, lập tức chúng ta sẽ chìm chúng chết.

- Tất nhiên, - Weiss đồng ý.

•••

Trong lần gặp gỡ Heinrich kể cho Weiss rằng chú Heinrich đã trở thành một nhân viên hành chính quản trị: chuẩn bị trước vô khối lương thực - thực phẩm, những loại có khả năng để lâu được, và đủ các loại quần áo thường dân, kể cả quần áo làm việc. Và, rõ ràng vì muốn giấu nổi bực tức bởi phải nhận công việc thật quá không hấp dẫn như vậy, Willie làm ra vẻ nhiệm vụ này bí mật và đặc biệt quan trọng.

Weiss hỏi:

- Thế nào, tất cả những thứ đó cất trong những kho nhất định nào chứ?

- Không đâu, - Heinrich nói, - chờ ra các làng xóm gì đó thậm chí không có tên trên bản đồ, hoặc đến các vùng, theo tôi, chẳng có làng xóm gì cả. Mà còn một điều lý thú, Heinrich nhếch mép cười, - trước đây đã đóng cửa tất cả các xí nghiệp tiểu thủ công sản xuất đồ chơi, tay cầm vĩnh cửu và đủ mọi vật dụng trong nhà ở đó. Còn bây giờ, cậu tưởng tượng xem, các xí nghiệp này lại làm việc, nhưng chế độ ở đó đã bí mật như trong các nhà máy quân sự.

- Thế cậu có nhìn thấy ở phòng chú cậu có các sản phẩm của những xí nghiệp này không?

- Chú ấy giữ các hình mẫu trong tủ thép không cháy.

- Phải - Weiss kéo dài giọng, - điều này đúng là lý thú. - Anh quan tâm nói: - Heinrich, nếu như cậu có thể ghi được tên tất cả các vị trí, nơi Willie chờ trang bị tới, thì sẽ phải cố gắng chụp ảnh bản đồ trên đó có ghi dấu các địa điểm này. Và điều này dù có khó khăn thế nào cũng phải lấy cho được một trong số các hình mẫu sản phẩm bí mật như vậy. Và hãy thận trọng, Heinrich ạ, nhất là khi cầm lấy một đồ chơi như vậy.

- Tại sao?

- Tôi cho rằng chúng có khả năng nổ, - Weiss nghiêm giọng nói. - Bọn phi công phát xít đã quẳng những đồ chơi như vậy xuống các thành phố Liên Xô, và trẻ em khi nhặt lấy chơi đã bị nổ.

- Được - Heinrich đồng ý. - Cứ coi như thế. Còn bản đồ xếp đặt các kho hậu cần dùng để làm gì? Theo tôi, có tới hàng trăm chiếc kho. Có thể, tốt nhất là tìm hiểu xem ở đâu có kho chính?

- Dù lương thực - thực phẩm hay quần áo dự trữ, khối lượng là bao nhiêu đi nữa, bây giờ chúng không có ý nghĩa gì. Cái chính là xác định chúng dùng để làm gì và cho ai. Khi biết được địa điểm, chúng ta sẽ có thể xác định được điều này.

- Tôi với cậu? - Heinrich sừng sốt - Mà chỉ riêng để đi hết lượt thì nửa năm cũng không đủ.

Weiss mỉm cười.

- Chúng ta - đó là quân đội Liên Xô. Họ sẽ tìm ra thời gian và người để làm tất cả.

- Mà cậu biết, thu những chiến lợi phẩm như vậy! - Heinrich nổi nóng.

- Không phải thu chiến lợi phẩm mà là phát hiện ra những kẻ cần dùng đến các kho này, - Weiss nói.

Và anh đã hiểu đúng câu nói bóng gió của Himmler lúc đe dọa treo cổ anh nếu điều này sẽ có kẻ nào đó được biết, trừ bọn thi hành nhiệm vụ, mang đặc tính như vậy.

Một lần Weiss gọi điện thoại cho Hakke.

Tên này hét lên vì sung sướng rằng Weiss vẫn còn nhớ đến hắn. Và đòi Weiss phải đến ngay chỗ hắn.

- Hàng lô tin tức mới quý giá! - Hakke thét lên trong ống nói. - Xin mời ông hãy đến ngay lập tức! - Nghe thấy rõ là đứng bên ống nói Hakke dậm chân vì sốt ruột.

Quân đội Liên Xô tấn công mạnh như vũ bão trên lãnh thổ Đức quốc xã. Và trong khi đó một tên quốc xã bỗng nhiên hoan hỉ, cũng đáng ngạc nhiên trước cảnh tượng hiếm có này.

Hakke đón Weiss, người choàng chiếc tạp dề vải hoa ngoài bộ quân phục Gestapo.

Hắn đã chuẩn bị xong bữa cơm tối để tỏ rõ khả năng nấu nướng xuất chúng. Trên bàn có rượu quý vừa mở nút, - để tỏ lòng kính trọng vị khách sang trọng.

- Hakke hai tay đỡ chiếc mũ của Weiss và cẩn thận đặt lên trên nóc tủ đựng thức ăn như một vật quý giá.

Hắn nói, mắt nheo về tinh quái:

- Mới đây ông còn là thượng úy, còn bây giờ đã là đại úy. Còn Hakke là ai? - Hắn chỉ ngón tay út duỗi ra, nhếch mép cười. - Nhưng, ông Weiss thân mến, ông có biết rằng con người có địa vị càng cao lại càng biết ít và nhìn thấy ít. Còn chúng tôi, loại tép riu, ở khắp nơi, và khi gặp nhau chỉ cần động đậy râu mép như các chú kiến, và thế là

xong, trao đổi toàn diện mọi tin tức. - Cát giọng kính trọng. - Tôi được biết mọi chi tiết của việc ông bị giam hãm tàn khốc và tự hào về lòng kiên cường của ông. Ngài Müller, sếp của chúng tôi, nói rằng những người như ông phải được chôn trong lăng mộ đá hoa cương.

- Nhưng tại sao lại đem chôn? - Weiss hỏi.

- Chứ sao nữa! - Hakke ngạc nhiên. - Müller chẳng mơ ước treo cổ ông để chơi khăm Schellenberg là gì? Vì Müller không ưa Schellenberg. Mà ưa về khoản gì chứ? Cứ thử nghĩ xem, tiến sĩ luật học! Khoa học này đã nuôi ông ta! Từ một nghìn chín trăm ba mươi tư đã là mật thám của SD trong các trường đại học khu Ren.

- Một thực tế hay của công tác với trí thức, - Weiss nhận xét.

- Tôi biết! - Hakke vung tay. - Tôi biết! Ông sẵn sàng hy sinh tính mạng cho sếp của ông. Nhưng tôi bảo đảm với ông rằng phục vụ trong ngành Gestapo có những ưu việt riêng của nó.

- Cụ thể? - Weiss tò mò hỏi.

- Trong ngành tình báo chính trị đối ngoại có nhiều quần chúng đại học. Ấy thế mà trong Gestapo người có học là một quân cờ đây. Hắn có thể không chỉ dùng nắm đấm moi hết óc tủy ra như tất cả chúng ta, mà còn có thể đặt vào đó thay cho điều tra hình sự một cái gì khiến cho kẻ này phải phẩn khởi nếu như hắn nhanh chóng bị treo cổ.

- Tôi không hiểu bằng cách gì?

- Cách gì nữa! Đây, thí dụ, trung úy Crane, nguyên giáo sư trường đại học tổng hợp Bonn. Một người có học thức. Chúng tôi cố luyện một nhà báo. Da thành từng mảng, ấy thế mà không sao, vẫn im lặng. Crane ra lệnh thả nhà báo ra. Té ra tên này là người quen thuộc ở Berlin, tất cả đều biết rằng hắn đã được thả, sau đó chúng tôi lại lặng lẽ tóm hắn. Và Crane tự tay viết mấy bài báo và cho đăng với chữ ký của tên nhà báo. Nhưng viết theo ý chúng tôi. Tên nhà

báo biết, thế là tự treo cổ chết trong phòng giam. Đó chính là mình! Nhưng để đặt mình này cần phải có văn hóa! Cho nên ông hãy suy nghĩ xem, - Hakke nói đầy ý nghĩa. Im lặng giây lát rồi oai vệ nói thêm: - Đấy như doctor Langeben, đại diện toàn quyền mật của Himmler trong các cuộc đàm phán mật với Dulles. Còn chúng tôi, những nhân viên Gestapo, hấp một cái, thế là tóm viên này khi hắn từ Thụy sĩ về Đức. Và rồi sao? Thủ tướng không muốn vì viên này mà để lộ các bí mật thiết thân của mình. Hắn bị treo cổ. - Thở dài. - Phục vụ trong ngành tình báo chính trị đối ngoại, thật chẳng khác gì bắt bọ chó cho sói. Còn trong ngành Gestapo bây giờ có một viễn cảnh toàn diện. - Cúi người, bằng giọng quan trọng báo: - Tôi có những tin tức chính xác: nhiều nhà hoạt động lãnh đạo SS bây giờ được liệt vào danh sách bọn tham gia phiến loạn chống lại quốc trưởng. Mà công việc điều tra về các đảng viên tích cực loại lớn nhất còn bắt đầu nhiều hơn. Và tên tuổi họ thậm chí đã rất quen thuộc với người Anh và Mỹ. Chính tôi nghe đài thấy, những viên này được đồng minh ca ngợi vì đã đấu tranh với Hitler.

- Và rồi sau, vì tất cả đã bị bắt rồi?

- Không.

- Lẩn trốn à?

Hakke co người lại.

- Không.

- Kỳ lạ, - Weiss ngạc nhiên. - Tội phạm chính trị lại được tự do?

Mặt Hakke bỗng nhiên trở nên âm đạm, lo lắng. Hắn không tin tưởng nói:

- Đúng. Ở đây có chuyện gì đó. - Hắn thú nhận vẻ dữ tợn: - Còn tôi thì đã hoan hỉ, thả bóng nước bọt, hy vọng: sẽ bắt bọn này, và mở ra triển vọng chiếm địa vị cao hơn. - Nặng nắm đấm xuống đầu gối mập của mình và nhăn mặt vì đau, hắn thốt lên. - Còn tôi ấy à, tôi thì đã

nghĩ, bây giờ tôi sẽ đi lên theo thang! Còn họ thì sao? Té ra, các chỉ huy, đang chuẩn bị chỗ ẩn náu cho bản thân. Những kẻ tham gia kháng chiến. Còn tôi, một đảng viên quốc xã lâu năm thì bị quăng xuống dưới chân.

Mặt Hakke trở nên đỏ tía, đấm mồ hôi, giận dữ, mắt hình như lồi ra khỏi hốc mắt. Hắn đã mất hết vẻ tự chủ và nghiêng về phía Weiss, hắn nói to không kìm lại được, ngắc từng lời như trong lúc mê sảng vì sốt:

- Thế là xong, bức tranh đã rõ ràng. Ông biết Leiner chứ? Được chôn cất mới đây với sự long trọng đặc biệt: có các vòng hoa của đảng, của SD và SS, của Ban lãnh đạo quốc xã. Các diễn văn. Vợ và con phát điên lên. Ngay chiều tối hôm đó tôi đến biệt thự thăm họ, tỏ lời chia buồn. Họ ngồi ăn cơm. Trên mặt mọi người chỉ thấy một vẻ bình thản như không có gì xảy ra. Trong phòng ăn có mùi xì gà, mẩu thuốc thừa còn bốc khói trong chiếc gạt tàn. Mà nhà này, ngoài Leiner ra không còn ai hút thuốc.

- Tôi bảo đảm với ông rằng điều đó chỉ do ông cảm thấy thôi.

- Không, - Hakke phản đối vì càng tức giận việc Weiss không tin lời hắn, nói: - Không, không phải cảm thấy! Trong một tuần lễ tám vụ chết đột ngột như vậy! Và trước khi chết đột ngột tất cả đều cẩn thận trao lại chìa khóa các tủ thép tài liệu cho những ai sau đó thay họ. Từ đâu có sự nhìn thấy trước như vậy?

- Hakke, ông đã trở nên đa nghi một cách bệnh tật như thế rồi, - Weiss chế giễu trách hắn.

Sự chế giễu này làm Hakke nổi nóng.

- Không, - Hakke nói. - Tôi lúc nào cũng bình thản. Chỉ có bây giờ là không trấn tĩnh thôi. Đây, ông hãy nghe. Ở ban quản lý chính trị chủng tộc của đảng đã tiến hành làm hồ sơ cho những người nguyên gốc Aryan nhất, loại hạt giống của dân tộc. Các giáo sư đã nhiều lần dùng compas đo họ và đã phân chia toàn bộ dòng giống

của họ. Còn bây giờ hồ sơ đã bị thay đổi rồi. Và ông biết họ bị liệt làm ai không? Họ bị liệt thành tên Do Thái. Ô! Như tên Do Thái! Sao lại thế chứ? Từ trại tập trung cho dân Do Thái ở Blehamer có chuyển văn phòng đảng các tài liệu quần áo có dấu thập đỏ trên lưng và kẻ sọc vàng. Và bao nhiêu bộ trong các túi vải bạt được chở đến thì có bấy nhiêu đảng viên ưu tú bị liệt là Do Thái trong hồ sơ.

- Ông có biết, - Weiss nói, - đó toàn là đồ nhút nhát, để cứu xác mình chúng dám làm tất cả không?

- Phải, - Hakke đồng ý, - làm tất cả! Bây giờ người ta đã lên án và kết tội tử hình hàng chục người trong số các nhân vật đáng tin cậy nhất mà tôi được biết. Tôi đã đến phục vụ, đã phải lắng mạ họ như bọn phản bội. Còn chỉ huy của tôi đã ra lệnh cho tôi phải bịt tai lại. Sau đó tôi lại gặp hai “người chết” này trong quân y viện SS ở Wannsee, họ mặc quần áo ngủ, đi dạo chơi. Một người chỉ để râu mọc đầy, còn người kia thì toàn thân bị băng sau lần cạy da.

Weiss bắt chân chữ ngũ, khinh miệt nói:

- Ông thật ngây thơ, ông Hakke ạ. Và, thực ra không chỉ biết ít mà rất tiếc, sự nóng nảy của ông còn chứng minh rằng người ta không tin tưởng ông trong công việc. Có thể thôi.

- Và ông biết toàn bộ điều đó à? - Hakke ngạc nhiên.

- Tất nhiên, - Weiss gật đầu khẳng định. - Và tất cả những điều đó xảy ra vì lợi ích của tương lai quốc xã.

Hakke rót đầy cốc rượu cho mình, uống một hơi cạn, lấy cùi tay lau môi. Mắt hắn nhìn về lo lắng.

- Hình như tôi đã nói quá thừa?

- Hoàn toàn không. - Weiss nói. - Tôi đã rất chú ý nghe ông nói. Và đã rút được cái ích cho bản thân, tức là, cho cả việc phục vụ của tôi.
- Vươn người, tay để lên sau gáy, giải thích. - Vì chúng tôi, có khả

năng, cũng sẽ phải dùng đến các biện pháp nguy trang. Và chúng tôi sẽ ứng dụng đôi điều trong phần tin tức của ông, tất nhiên thế. Và ông không phản đối chứ?

- Có điều là đừng nhắc đến nguồn tin! - Hakke van nài. - Vì Chúa!

- Cũng được. - Weiss đồng ý, - tôi có thể hứa với ông điều đó. Nhưng ăn miếng chả giả miếng nem, ông sẽ giúp tôi soạn bản ghi vấn đề này, và tôi theo sáng kiến cá nhân, sẽ trình nó lên chỉ huy của tôi. Chứ không, tôi cho rằng, - anh nhếch mép cười, - ngài Müller vì quá khó chịu với sếp của tôi về lĩnh vực ngành nghề sẽ không giới thiệu kinh nghiệm ngành Gestapo theo hướng này với sếp của tôi đâu. Và nếu ông giúp tôi thực sự thì rất dễ hiểu, tôi sẽ có lợi cho ông. Ông hãy nhớ: chỗ chúng tôi, ngành tình báo ngoài nước ấy, có các quan hệ nhất định với các ngành tình báo phương Tây.

- Tôi biết, - Hakke thiếu não nói.

- Có thể chứ. Vì vậy, nếu chúng tôi phê nhận một cách thích hợp cho ông trước cho ngành này, ông sẽ không phải để râu mọc rậm đâu.

- Tôi cảm thấy, - Hakke không tin tưởng nói, - tuy nhiên, ở Gestapo người ta cũng coi trọng tôi. Theo lệnh của chỉ huy bây giờ tôi đọc ở văn phòng đủ loại sách marxist, nghiên cứu các truyền đơn do bọn hoạt động bí mật tung ra...

- Người ta muốn cài ông vào chỗ chúng?

- Có khả năng, - Hakke nói. - Nhưng tôi thật không muốn.

- Tại sao?

- Dù tôi có càng cạy các câu trích dẫn thế nào đi nữa bọn cộng sản cũng sẽ hiểu ngay rằng tôi là con vịt ấp. Dù chúng tôi cài ai, chỉ vào phòng giam ngay những ngày đầu tiên tất cả đều bị thất bại. - Trong giọng hằn lộ vẻ ghen tị: - Tôi có nghe thấy ở Thụy sĩ mới đây người

ta mua lại nhiều giường trong các an dưỡng đường chống lao và đang đưa một số trong chúng ta sang đó bằng các toa xe y tế, sau đó khênh bằng cáng vào trong nhà. Nhưng không may, tất nhiên thôi, cho những ai giữ địa vị cao, - hẳn thờ dài. - Ít nhất tôi cũng có thể vào đội giả du kích, hiện nay chúng tôi đang thành lập các đội này ở lãnh thổ Hà Lan, Bỉ, Đan Mạch. Còn sau đó, như một người tham gia kháng chiến, có thể ở lại đợi thời cơ tốt...

- Ông thật là người mơ hão huyền, - Weiss ngắt lời hẳn. - Thế ông sẽ sống bằng gì?

Hakke nhếch mép cười.

- Ở các nước như vậy, có những người khá giàu từng ủng hộ đảng quốc xã. Thỉnh thoảng tôi sẽ nhắc họ về điều này. Rất tế nhị, trong khuôn khổ món tiền cần thiết cho một cuộc sống giản dị nhất thôi.

- Thôi thì điều đó cũng có lý, - Weiss nói. - Tuy nhiên tôi thấy ông chuẩn bị tương lai của ông có cơ sở đấy.

- Cũng như tất cả thôi, - Hakke đồng ý.

- Nhưng ông lấy đâu ra những tin tức toàn diện như vậy?

- Tôi chẳng đã nói đó thôi: những người nhỏ bé làm việc cho những người quyền cao. Nhân viên điện thoại trong ngành nghe trộm, nhân viên mật mã, nhân viên văn phòng, nhân viên tùy tùng, nhân viên thường, tất cả chúng tôi trao đổi với nhau tất cả những gì chúng tôi biết về chủ của mình. Họ không bao giờ nói gì với chúng tôi, nhưng lại thường nói chuyện với bạn bè trước mặt chúng tôi. Vì đối với họ tất cả chúng tôi đều chỉ là bọn ngốc nghếch, và chỉ thế thôi. Có thể không cần để ý đến chúng tôi. Nhưng không phải tất cả chúng tôi đều là đồ ngốc nghếch: - Hẳn suy nghĩ đôi chút. - Đây như Karl Langeben. Hẳn làm việc cho Himmler, cho Canaris và cho cả tình báo Mỹ. Và tất cả đều trả hậu cho hẳn.

- Nhưng bị treo cổ rồi, - Weiss nhắc.

- Hắn bị treo cổ hoàn toàn không phải vì điều đó, - Hakke ảm đạm phản đối.

- Thế vì sao?

- Langeben có biết những mối liên lạc của Canaris với tình báo Anh, và khi Gestapo bắt hắn. Himmler không muốn hắn nói lộ điều này. Mà Langeben vốn là điệp viên xuất sắc của Himmler trong các cuộc đàm phán mật với Mỹ. Nhưng nếu Langeben nói lộ về Canaris, bọn Anh sẽ không đối xử có thiện ý với Himmler như trước. Nghe nói, chỉ vì thế mà chúng đã giúp du kích Tiệp Khắc giết Heydrich vì viên này định lật mặt nạ Canaris là tình báo của Anh.

- Thế lẽ nào Canaris lại nguyên là điệp viên của Anh?

- Ông ta đã giữ vững những mối quan hệ thân thiện nhất với tình báo Anh. Trao đổi với Anh các tin tức mà điệp viên của ông ta đoạt được về quân đội Liên Xô, vì luôn luôn mong muốn Anh trở thành đồng minh trong cuộc chiến tranh chống Nga.

- Thế thì tại sao lại bắt Canaris? Vì có quan hệ với tình báo Anh hay vì đã tham gia vào vụ bạo động chống Hitler?

- Từ trước thủ tướng đã biết hết về Canaris.

- Ra thế. Nhưng tại sao không kết án tử hình ông ta ngay?

- Thì chính Canaris cũng rõ là thủ tướng biết hết về ông ta, có lẽ vì thế. Và cho tới lúc ông ta còn im lặng, ông ta có thể có đủ mọi sự thuận lợi giành cho những tù nhân đặc quyền, Nói chung, - Hakke tiếp, - thời gian cuối này lão già đã trở nên hoàn toàn vô dụng. Hettel nói rằng sự mong muốn của Canaris luôn luôn đứng vững và hoạt động theo thời gian đã trở thành bóng ma ám ảnh. Canaris không thể ngồi yên một chỗ, và theo tuổi già, lòng ham muốn đi chu du thiên hạ chiếm lĩnh con người ông ta càng mạnh hơn. Ông ta chỉ nghĩ đến chuyện đi viễn du và hoàn toàn không nghĩ đến các mối quan hệ tương hỗ của con người.

- Nhưng, ngày hai mươi tháng bảy, khi xảy ra vụ ám sát Hitler ông ta lại ở nhà. Cả ngày hôm đó ông ta ngồi lì tại biệt thự của mình ở ngoại ô Berlin. Và không bỏ đi đâu, thậm chí để thăm bộ tham mưu vụ phiến loạn ở phố Bendlerstrasse đi nữa.

- Đảm bảo cho bản thân việc bị kết tội vắng mặt?

- Phải, có thể thoát thân như ông ta vốn có tài tẩu thoát. Nhưng không cho lần này. Bây giờ thì thủ tướng đã đạt được điều vẫn kiên trì theo đuổi: tất cả các ngành tình báo đã nhập vào SD. Và nếu như trước đây Canaris không phao tin rùm beng khắp nơi rằng có thời kỳ Himmler nguyên là phụ hầu linh mục thì có thể Himmler còn tha thứ cho ông ta và có khi còn giữ nguyên trong ngành làm cố vấn về vấn đề tình báo Anh.

- Ông đã bày tỏ những kết luận quá sâu sắc đấy, - Weiss mỉm cười.

- Những đảng viên quốc xã già chúng tôi rất lo lắng bởi vấn đề một số người đứng đầu quốc xã khi tiến hành đàm phán với Mỹ và Anh, đã đồng ý giải tán đảng xã hội dân tộc. Chỉ có quốc trưởng thông qua hầu tước Hohenloe, tuy cũng đề ra cho các quốc gia phương Tây những điều kiện về hòa ước riêng lẻ, nhưng không đi làm như vậy. Vì thế cho đến cùng chúng tôi sẽ trung thành với quốc trưởng. Đảng sẽ vẫn sống khi quốc xã còn tồn tại! - Hakke trang trọng tuyên bố.

- Nhưng từ lâu Himmler đã nói về khả năng thất bại quân sự...

- Đúng, tôi biết việc đó. Nhưng nếu bảo toàn được chúng tốt, những đảng viên già, chúng tôi sẽ làm tất cả để quốc xã được hồi sinh từ đống tro tàn. Vì chính Dulles đã đòi hỏi để trong thành phần mới của chính phủ Đức điệp viên của ông ta là Gisevius sẽ giữ chức bộ trưởng quốc xã với các quyền của bộ trưởng chống hỗn loạn và rối ren, vì Gisevius có kinh nghiệm công tác trong ngành Gestapo.

- Tức là, không phải mọi hy sinh đều đã bị tiêu tan.

- Không, - Hakke nói. - Nhưng tôi chỉ khó chịu một điều là hàng vạn người của ta đang chuyển sang địa vị bí mật trong các điều kiện thuận lợi hơn tôi. Tôi thì người ta lại muốn cài vào với bọn cộng sản. Và ông biết để làm gì không? Để sau này như một người tham gia kháng chiến, tôi có thể đánh lạc hướng các nhà cầm quyền bị chiếm đóng, khích họ bắt những kẻ thực sự tham gia phong trào kháng chiến. Mà tôi đã ngoài năm mươi rồi. Tôi đâu là con nít. Không phải loại đầu óc đó. Không phải loại suy nghĩ như thế.

- Hãy nghe đây, - Weiss hỏi, - tại sao lúc đầu ông lại làm ra vẻ như ông được biết những con đường theo đó chúng tôi đang chuyển sang tình trạng đặc biệt?

- Tại sao? - Hakke làu bàu - Chính bởi vì dù sao tôi cũng tính toán sẽ chiếm địa vị của một trong số những người đang rơi vào bí mật. Tôi muốn chức vụ cuối cùng của tôi trong ngành Gestapo sẽ cao hơn các chức hiện giờ tôi giữ. Tôi nghĩ rằng tôi có đủ thời gian làm việc đó trước khi họ quăng tôi vào hoạt động bí mật. Và tôi thật thú vị kiểm tra ở ông xem tôi còn phải sống lộ nguyên hình bao lâu nữa. Tôi rất kính trọng và đánh giá cao đầu óc của ông, đại úy Weiss ạ.

- Nhưng ông là người giả tạo. - Weiss nheo mắt.

- Ông cũng thế. - Hakke đưa ngón tay đe dọa Weiss. - Đưa ra đủ loại câu hỏi gợi ý, mặc dù ông đã rõ hơn tôi rất nhiều.

- Thói quen thôi, - Weiss không bối rối.

- Có thể thế, - Hakke nhăn trán vẻ quan tâm. - Chắc ông biết rằng trong ngành của tôi con người bỗng nhiên có thể bị biến mất. Đặc biệt trong trường hợp người này biết điều gì đó thừa.

Weiss gật đầu.

- Nhưng tôi có bùa hộ mệnh. Chúng ở đây. - Hakke lật thăm ra và gõ những ngón tay xương xẩu xuống đáy chiếc tủ thép không cháy. Im lặng một lát, ngược mắt nhìn Weiss. - Ông là người duy nhất tôi có

thể tin cậy giao phó tính mạng mình. Ngày mai Müller phải tiếp tôi. Tôi biết tôi đi làm gì, nhưng dù sao tôi cũng cứ liều. Sau này sẽ muộn mát. Nếu Müller cho tôi điều tôi muốn, tôi sẽ đòi chức thiếu tá, khi đó mọi chuyện đâu vào đấy. Nếu như không thể thì cứ việc coi: lừa già Hakke không còn nữa. Đây cho ông chìa khóa. Không được sớm trước hai ngày. Ông hãy lấy hết những gì có trong tủ và chuyển cho Schellenberg. - Cúi người thì thào nói: - Ở đây có các tài liệu của Heydrich và trong đó có cả bản sao tuyển tập hồ sơ về chính quốc trưởng, kể cả hàng loạt hồ sơ về các nhân vật quốc xã cao cấp, Schellenberg sẽ báo cáo tất cả cho quốc trưởng, thế là nhiều chiếc đầu sẽ bay, kể cả đầu Müller.

- Ông đã tha những tài liệu này về Gestapo trong lúc ném bom?

- Tôi chỉ bảo quản chúng, - Hakke kiêu hãnh sửa lại, - đã giữ gìn để không bị rơi vào tay một tên xỏ lá nào đó.

- Và ngoài những tuyển tập hồ sơ này, trong tủ không còn gì nữa à?

- Tất nhiên còn chứ. - Hakke nói. - Ở đây có ép tất cả mọi rác rưởi. Ông có hiểu rằng giờ chúng ta có thể nắm cổ họng những người cầm đầu quốc xã không.

Weiss đẩy tay Hakke đang cầm chiếc chìa khóa ra khỏi mình:

- Ông lo lắng làm gì vô ích. Tôi tin rằng ngày mai ông sẽ nhận được danh hiệu thiếu tá.

Và dù Hakke có khẩn khoản nói thế nào, Weiss cũng không đồng ý lấy chìa khóa của hắn. Và lúc chia tay Hakke phải công nhận:

- Mà ông, ông Weiss, ông thực là người trong suốt như pha lê. Chỉ có điều tôi không hiểu, ông cần thế để làm gì?

Chiều tối hôm sau, lúc Weiss gọi điện thoại cho Hakke, anh nghe thấy một giọng hồng hách:

- Thiếu tá Hakke nghe đây!

Tên thiếu tá mới được phong khẩn khoản mời Weiss đến chỗ hắn một lần nữa. Hắn muốn trình diện trong bộ quân phục vừa được nhận xong. Và mong muốn phô trương trước Weiss những triển vọng quyền hành không hạn chế đã mở ra trước hắn. Hakke chờ Weiss đến văn phòng của hắn và nghe đủ mọi báo cáo của bọn cấp dưới về quy mô khổng lồ của việc chuẩn bị cho bọn Gestapo sừng sỏ chuyển sang hoạt động bí mật.

Và mấy ngày sau tất cả các báo ở Berlin đều đăng tin báo tử nhân việc thiếu tá Hakke đột ngột từ trần. Các quan chức nổi tiếng của các ngành mật vụ quốc xã đã đi đưa đám. Và, những tên quốc xã già đời, trong đó nhiều tên đã được tặng thưởng huy hiệu đảng bằng vàng, đã đi khiêng quan tài, rồi đặt vào nhà táng, rồi phủ cờ dẫu thập.

Có khả năng quan tài chất đầy đất trong khi đó chính Hakke sau khi thay bằng quần áo thường dân, đã vượt sang một nước trung lập trên tàu “Lufthansa”, nhưng đã chỉ là một hành khách thường. Mà cũng có khả năng thi hài Hakke đúng nằm trong quan tài. Tuy nhiên, tha thứ cho bọn cấp dưới về những hành động láo xược như Hakke đã dám làm khi ngang ngành đòi phải tăng cấp cho bản thân thì không có trong quy tắc của Müller.

Còn về các tập hồ sơ cất giữ trong nhà Hakke thì bây giờ đã không còn làm cho ai đáng chú ý nữa. Không một tên lãnh đạo nào của quốc xã có thể dùng được cả bộ tổng hợp những đề tiện và khốn nạn có hại với những tên khác này: đã muộn rồi. Chỉ còn vài giây phút lịch sử nữa là tới lúc súng đại bác Liên Xô phải bắn phát cuối cùng báo hiệu giờ tồn tại cuối cùng của bọn quốc xã phát xít.

Sáu Mười Lăm

Những khuôn mặt của bọn nhân viên thường ngành tình báo chính trị đối ngoại SD có một vẻ kỳ lạ: Johann Weiss nhìn thấy các bộ mặt như vậy ở những kẻ trí nhớ bị kém đi sau thời gian dài bị ốm.

Trước kia chúng khác biệt ở thái độ xa lạ, thờ ơ, ít nói, ở vẻ niềm nở lạnh nhạt rất lịch thiệp, tất cả các điểm này cho khả năng khi giao thiệp với nhau tránh được các câu chuyện về những đề tài cơ bản nào đó. Bây giờ chúng trở nên hồi hã và chẳng khách khí gì, với vẻ rất tò mò hỏi nhau mọi “tin mới”, tiếng lóng gọi thông báo quân sự là như thế. Và ở mỗi tên, trong con mắt đờ đẫn về thất vọng cố nén: liệu người ta có để cho hắn sống tới giây phút cuối cùng trước lúc bắt đầu giờ thứ mười hai ở đây - phố Bismarck không?

Những tên điệp viên loại lớn ở hải ngoại ngược lại vẫn giữ được vẻ bình tĩnh xứng đáng. Chúng dễ dàng giữ được vẻ bình thản ở tất cả bọn chúng đã chuẩn bị xong cho bản thân “hang ổ” tốt ở các nước phương Tây và biết rằng chúng có thể chờ đợi lâu dài, có thể ngồi lì ở đó cho tới thời cơ tốt vì thường xuyên nhận được ở nhà băng những món tiền mà trước chúng vẫn nhận được phù hợp với công trạng và địa vị của từng tên trong ngành tình báo.

Weiss nhận thấy hầu hết bọn đại diện Đức loại lớn sau khi từ một nước phương Tây nào đó trở về Berlin, nơi trước chúng đã làm việc, thì thời gian cho công tác lập báo cáo chúng giành ít nhất. Chủ yếu chúng thu xếp công việc của các cấp chỉ huy của chúng. Rõ ràng chúng phải đảm bảo mọi điều kiện thuận lợi cho cuộc sống của bọn

chỉ huy tình báo Đức ở các nước, nơi bọn đại diện này đã cắm rễ chắc chắn.

Schellenberg sang Thụy sĩ.

Gustav gọi năm sĩ quan trẻ đến, trong đó có Weiss và giới thiệu một tên có thân hình lực sĩ nhưng đã đứng tuổi, đầu hói, mặt đầy sẹo và nếp nhăn sâu đều nhau:

- Có thể gọi ông này là Paul.

Bây giờ thì sáng sủa cả năm sĩ quan cùng Paul thường xuyên phóng xe đến khu rừng Grunewald để luyện tập. Paul dạy cho năm sĩ quan mọi phương pháp có thể giết người được: dùng vũ khí lạnh, các phương tiện phụ khác - mẩu dây thép, chiếc cổ chai. Học có cách hành động bằng tay không.

Paul nói rằng theo lệnh của thủ tướng hắn đang dạy các phương pháp này cho những quan chức cao cấp ngành mật vụ, nhưng chỉ ở nhà riêng của từng tên.

Nhân việc vắng Schellenberg, Weiss có nhiều thời gian tự do hơn, và anh có thể viết các bản tin tỉ mỉ gửi cho Trung tâm. Sau khi dịch thành mật mã anh chuyển tin sang cho giáo sư Stutthof bằng đường thư mật quy ước giữa hai người.

Trong khi đó Heinrich cũng phát hiện ra các địa điểm đặt kho tàng bí mật mà Willie Schwarzkopf chịu trách nhiệm cung cấp cho chúng. Nhưng khi Weiss kiểm tra lại tên gọi các địa điểm này theo bản đồ thì chúng lại không có trên bản đồ. Đúng là tất cả các tên gọi này được bịa ra hoặc được chỉ bằng mật hiệu, và không có chìa khóa thì không có khả năng tìm ra chúng.

Nghe Weiss nói, Heinrich lo lắng:

- Tức là chú ấy không tin tôi?

- Đừng nóng nảy, - Weiss nói. - Có khả năng hệ thống bí mật này: địa điểm của kho tàng này hay kho khác chỉ có trưởng nhóm được biết, mỗi nhóm này sẽ đóng căn cứ ở chính địa điểm đó.

- Vị tất đã thế, - Heinrich ngờ vực nói. - Nếu vậy thì tại sao Willie cất giữ bản đồ ở cửa con bên trong của tủ phẳng đặc biệt không cháy? Một lần tôi vào phòng làm việc của Willie khi chú ấy đang đánh dấu trên bản đồ này, nhưng ngay lập tức chú ấy đóng sập cửa con lại.

- Thế trong tủ còn gì nữa?

- Không có gì ngoài bản đồ đó. Đúng là tủ được dùng riêng để cất giữ những bản đồ tối mật. Trong bóng tối, những bản đồ lại được chiếu sáng bằng hệ thống thấu kính đặt bên trong tủ.

- Và không bao giờ Willie mở tủ khi có mặt cậu?

- Không bao giờ.

- Thế thì có thể cậu nói đúng, - Weiss phán đoán.

- Tôi hiểu điều đó quan trọng như thế nào rồi. - Heinrich sôi nổi nói. - Tôi sẽ làm tất cả để lấy tấm bản đồ đó.

- Bằng cách nào?

Heinrich nhún vai.

- Dù sao thì Willie cũng đã giết cha tôi và đến lúc phải đền tội đó.

- Không phải đền tội trước cậu.

- Thế ai?

- Trước nhân dân Liên Xô vì tội giết một công dân Liên Xô.

- Thế tôi là ai? - Heinrich hỏi. - Một tên phát xít à?

-Ồ, đừng giận, - Weiss đặt tay lên vai bạn. - Heinrich không nên thế. Cậu không nên làm việc đó.

- Bây giờ?

- Nói chung, không bao giờ.

- Hừ, cậu biết đấy! - Heinrich nổi giận và hất tay Weiss ra khỏi vai mình.

- Tôi không muốn cậu phải vấy máu vì sự trả thù. Tôi không muốn thế.

Heinrich định phản đối nhưng Weiss lấy bút chì và giấy trong túi ra, giữ Heinrich:

- Cậu là kỹ sư, đúng không?

- Đại loại thế.

- Xem đây, sơ đồ như thế này. Khi mở tủ đèn thấu kính sẽ bật sáng. Cửa con của tủ do ép các đầu mỗi dây vào máy ảnh dấu kín sẽ nổi mạch lại làm bật chốt bấm tự động, và thế là xong pô ảnh.

- Chụp lưng chú Willie, - Heinrich nhếch mép cười.

- Nhưng nếu như có khả năng lúc đó Willie không đứng ở bên tủ?

- Thì sao, có khả năng... Tôi chỉ chưa tưởng tượng ra phải đặt máy ảnh ở đâu.

- Thì cậu hãy suy nghĩ xem.

- Nhưng mà chú ấy chỉ mở tủ khi cần phải ngó qua bản đồ.

- Điều đó chúng ta đã biết rồi. Nhưng có thể gọi giật Willie đúng thời điểm đó.

- Bằng cách nào?

- Rất đơn giản, bằng chuông điện thoại.

- Nhưng trước khi tới được máy điện thoại Vinli đã đóng sập cửa tủ rồi còn gì. Và hơn nữa, làm sao biết được đúng lúc nào thì phải gọi điện thoại cho chú ấy?

- Cậu thấy không. - Weiss nói. - Tất cả chuyện đó có thể nói lại bằng dây điện vào mạch chung để ta cứ coi là năm giây sau khi chuông điện thoại reo lên, chốt bấm máy ảnh sẽ sập.

- Còn tiếng “tách” của máy ảnh?

- Có thể tính toán sao cho nó trùng với loạt chuông điện thoại thứ hai. Vì khi Willie không nghe thấy tiếng người sẽ đặt ống nói xuống, và hồi chuông thứ hai sẽ trùng với tiếng “tách” của máy ảnh.

- Thôi được, - Heinrich không tin tưởng nói, - có thể thử xem.

- Cậu định thử ở đâu?

- Ở đâu nữa? Thì trong phòng làm việc của chú ấy.

- Không được. Trước hết cậu hãy đặt kết cấu này trong phòng cậu và thử nghiệm kỹ vào, kiểm tra bằng cách chụp các gáy sách trong tủ sách. Và nếu sau nhiều lần lặp đi lặp lại thí nghiệm thành công chắc chắn, chỉ khi đó mới có thể đưa thiết bị tập trung vào tủ không cháy của Willie được.

- Tuy nhiên tôi vẫn không hiểu cậu, - giọng Heinrich có vẻ tức giận. - Các kho mật đang được chuẩn bị, dựa vào đấy bọn phá hoại sẽ giết binh lính và sĩ quan của bên cậu ngay cả khi nước Đức Hitler không còn nữa. Thế mà cậu tỏ ra lạnh nhạt kỳ lạ như vậy với tất cả.

- Thế cậu nghĩ tôi phải làm gì?

- Phải bắn chết đại tá và cướp bản đồ.

- Để làm gì?

- Lại còn để làm gì nữa. - Heinrich sừng sốt.

- Tám bản đồ này cần cho ai nếu như Willie Schwarzkopf đã bị giết? Khi đó nó chỉ đáng giá một xu, không phụ thuộc vào chỗ chúng ta sẽ lấy nó đi hay chụp ảnh thôi. Mà ở chỗ chú cậu chỉ có một tám bản đồ. Và xét kết cấu chiếc tủ, thì đây là tài liệu quan trọng nhất trong số các thứ Willie có trong tay. Tức là trong trường hợp Willie bị giết một cách khả nghi, các kho ghi dấu trên bản đồ sẽ bị chuyển chỗ.

- Còn nếu như cho Willie liều lượng thuốc ngủ mạnh và khi chú ấy ngủ thiếp đi sẽ nhẹ nhàng đoạt chìa khóa tủ thì sao?

- Willie là một nhân viên trung thành tận tụy, và khi tỉnh dậy nhất định Willie sẽ coi có nghĩa vụ phải hành động như bất kỳ kẻ nào khác phải hành động trong các trường hợp tương tự nếu hắn giữ trong nhà các tài liệu tối mật. Ngay lập tức sẽ báo cáo Himmler rằng không rõ vì sao hắn bị mất nhận thức trong một thời gian ngắn. Và thế là sẽ bắt đầu điều tra...

- Phải, - Heinrich thờ dãi đồng ý, - đành phải suy nghĩ kỹ sơ đồ của cậu. - Nói thêm về nóng nảy: - Nhưng tôi vẫn không tin rằng sẽ thành công.

- Cậu có thể hoàn thiện sơ đồ này, tôi nhường cho cậu bằng chứng nhận phát minh ra nó... - Và ngay khi đó Weiss im lặng vẻ lúng túng vì hiểu rằng đã tỏ ra thiếu lịch sự. Vì anh sơ ý nhắc lại những hoài bão trước đây của Heinrich đối với các bằng chứng nhận mà cha Heinrich có được do các phát minh tìm ra trên cơ sở những ý kiến kỹ thuật của giáo sư Goldblatt.

Nhưng Heinrich hoặc là không chú ý đến lời nói của Weiss hoặc là coi không cần thiết phải chú ý. Heinrich không chỉ là người có giáo dục tốt mà còn rất nhạy bén đối với Weiss tới mức không cần nói cũng biết ngay được các khía cạnh nhỏ bé nhất trong tâm trạng bạn mình.

•••

Một lần chuông điện thoại phòng Weiss vang lên. Thật kỳ lạ: vì anh thậm chí không biết số máy điện thoại của mình và do đó không thể báo cho ai được. Chỉ qua tổng đài bên trong mới dùng được điện thoại.

Nhắc ông nói, Weiss nghe thấy giọng Landsdorff. Lão đề nghị anh đến thăm lão và nói rằng đã cử người đến đón anh.

Tên lái xe cho xe chạy hồi lâu ở khu ngoại vi Berlin, vòng đủ các phố, các ngõ, sau đó đi về khu Wannsee và dừng lại bên một biệt thự mà đáng ra đường từ Bismarck tới đây không quá mười lăm phút.

Landsdorff thân mật, giản dị đón tiếp Weiss như để nhấn mạnh rằng địa vị hiện nay của khách đặt hai người gần như ngang hàng nhau.

Lão càng gầy đi, mặt khô đét khiến cho da mặt hình như kêu cọt kệt khi lão có thói quen mỉm cười bằng môi thôi. Nhưng nói chung về mặt lão sáng khoái và mắt còn chưa mất vẻ lạnh nhạt thờ thách.

Landsdorff nói rằng từ lâu lão đã phải chờ lệnh rút Cục tình báo ra khỏi Bộ tổng tham mưu quân quốc xã. Vì thực ra hoạt động của Cục tình báo luôn luôn chịu dưới sự kiểm tra của SĐ.

Quyền tập trung chỉ huy tất cả các ngành tình báo của Himmler sẽ chỉ đảm bảo cho sự hợp nhất các ngành vào một hệ thống.

Về bản thân lão nhếch mép cười nói rằng thời gian cuối cùng này lão chỉ làm công tác bàn giấy, khoa học: soạn báo cáo cho thủ trưởng, trong đó trình bày các kết quả nghiên cứu của lão về phong trào du kích và hệ thống các tổ chức hoạt động bí mật ở các nước châu Âu đang bị chiếm đóng. Và mặc dù các tài liệu Landsdorff đã có còn chưa đầy đủ lắm, lão vẫn đi tới kết luận là du kích Liên Xô hoạt động ở các vùng bị chiếm đóng đã đạt tới hình thức hoàn thiện nhất.

Hơi khép mi mắt trắng căng lại, Landsdorff nhay môi và lại nói giọng buồn bã:

- Nhưng, tiếc rằng những người mà báo cáo của tôi sẽ trình lên ngay cả lúc này, lúc bi thảm nhất đối với nước Đức, vẫn còn quá bị ám ảnh bởi niềm tự tin Phổ, thành ra có thái độ coi thường việc đánh giá cao mà tôi đưa ra đối với loại hoạt động này của bọn Nga. Tuy nhiên tôi phải công nhận rằng, sự đánh giá này đối với chúng ta hoàn toàn không thể chấp nhận được. Và không phải vì kỹ thuật, tổ chức của chúng có điểm đặc biệt gì. Mà chủ yếu vì bọn Nga dựa vào sự thông cảm của nhân dân các vùng bị chiếm. Chúng không chỉ dựa vào những người đã được đào tạo chuyên môn, mà cả vào quần chúng nhân dân rộng rãi nữa. Đối với chúng ta các hình thức tổ chức âm mưu mật đang hoạt động cách ly quá xa với nhân dân Đức thì thích hợp hơn, bây giờ vị tất các tổ chức này có thể tin vào sự ủng hộ của dân.

Năm một nghìn chín trăm mười tám tôi lãnh đạo các nhóm bí mật phá hoại chủ yếu gồm các sĩ quan. Và khi quân đội các nước phương Tây chiếm đóng Đức chúng tôi đã biết làm cho họ sợ hãi và kính trọng bằng các hành động khủng bố rất có tổ chức. Tất nhiên, kinh nghiệm này được chấp nhận trong các điều kiện hiện đại và chủ yếu tôi cho là ở vùng phía Đông nước ta, vùng trước tiên sẽ bị quân đội Liên Xô chiếm đóng.

Còn về các hình thức khác thì chúng ta sẽ dựa vào các hệ thống phân tán triệt để nhất các nhóm phá hoại, sẽ tỏa các nhóm này ra toàn bộ lãnh thổ Đức.

Còn bộ máy của đảng và các đảng viên tích cực thì chúng ta không thể dựa vào được, vì rằng Martin Bormann đã đặt kế hoạch cá nhân đặt biệt chuyển khối này vào hoạt động bí mật. Các đảng viên tích cực sẽ khoác bộ mặt nạn nhân của chủ nghĩa phát xít và sau một thời gian dài ẩn mình sẽ lại ngấm ngầm bắt đầu hoạt động trên vũ đài chính trị nhằm phục hồi lại đảng quốc xã dưới tên gọi thế này hoặc thế khác. Có khả năng để nhằm mục đích này sẽ trao cho họ

nhiệm vụ lọt vào tổ chức dân chủ nào đó được tái lập để sau đó hoàn toàn nắm lấy tổ chức đó.

Tóm lại bây giờ ở đây chúng ta nghiên cứu những việc mà trước đây “Ban tham mưu Valia” đã làm, có điều là không phải đào tạo tù binh, mà là người Đức, chủ yếu lấy trong các đơn vị SS.

Đã thành lập các trường thanh niên đặc biệt - “Trường thanh niên Adolf Hitler”. Thêm vào đó tôi cho là thông minh nếu các trường này chúng ta sẽ đặt ở những lâu đài công xã cổ và phục hồi lại trật tự thời trung cổ về việc phong tước vào thành viên công xã mật. Các chuyện tỉ mỉ thần bí khác nhau, lời thề dưới ánh đuốc, giọng nói trầm hùng báo trước nếu phản bội sự nghiệp các thành viên của tổ chức sẽ xử tội chết tất cả họ hàng của kẻ chống đối, thủ tục các cuộc thử thách, tra tấn, tất cả các phương pháp đó có lợi vì rằng nó kích thích sự tưởng tượng của thanh niên.

Weiss nghe và cố gắng hiểu xem cả bài thuyết trình dài này nhằm mục đích gì và nó có liên quan gì đến bản thân anh.

- Ngoài ra, - Landsdorff tiếp tục nói giọng khàn hản đi, - ngành Gestapo sẽ đưa đến các “trường thanh niên Adolf Hitler” những người thuộc loại bị thủ tiêu. Và học viên sẽ thực hành không phải bằng đối tượng quy ước, mà thực sự qua các cuộc hỏi cung có áp dụng mọi phương pháp tác động. Và một số trong bọn bị bắt đến sẽ được thả ra ngoài công viên như đi dạo chơi, và một học viên nào đó sẽ tự ý kết thúc đời hản, bằng sự tính toán nhanh nhẹn và lạng lẽ sao cho sau đó xác chết gây nên sự kinh hoàng.

Và, ông biết không, những con người hoàn toàn còn trẻ này từ mười sáu tuổi trở lên, phát triển rất nhanh.

Cần nói thêm, tiểu thư Angelika Bücher, người ông quen biết cũng được vào trường này theo đề nghị của cá nhân. Và mặc dù Angelika, tất nhiên nói giữa ta với nhau thôi, là người loạn thần kinh, cô ta vẫn là nhóm trưởng nhóm năm người. Họ được phép thực tập ngay qua tù binh đang làm việc trong các trại nông nghiệp ở lân cận.

Và, ông tưởng tượng xem, họ sử dụng quá hăng khiến cho các trại này sắp thiếu sức lao động đấy. Tôi hy vọng rằng họ cũng sẽ hoạt động có kết quả như vậy khi nước Đức có bị xâm chiếm, vì những hành động hiện nay của họ đối với tù binh sau này sẽ buộc họ hành động cũng như với các người Đức sẽ muốn cộng tác với bọn cầm quyền vùng bị chiếm. - Lão nhắm mắt lại, cất giọng buồn ngủ: - Tôi được tin quốc trưởng có ý kiến rất tốt về về các học viên này của chúng ta. Quốc trưởng nói: “Trong các “lâu đài công xã” của tôi sẽ nảy nở một lớp thanh niên mà thế giới sẽ run sợ bắn người lên, một lớp thanh niên vô cùng tích cực, hống hách, can trường, tàn bạo, đó là cái tôi cần”.

Landsdorff im lặng, một lát, mắt hơi hé mở và nghiêm khắc nhìn Weiss nói:

- Lẽ tất nhiên, học viên các trường cao cấp chúng tôi chỉ lựa chọn trong khối SS và Gestapo. Đó phải là những tay lão luyện vô địch. Và khi quân đội Liên Xô chỉ chuyển từ chiến đấu sang chiếm đóng và sĩ quan, binh lính của chúng bắt đầu đối xử chân thành và tốt bụng với nhân dân Đức theo bản chất của bọn Bolshevik vốn tin rằng cảm tình giai cấp mạnh hơn ác cảm dân tộc, thế là lúc đó cả đoàn quân trả thù rải khắp nơi của chúng ta cũng sẽ bắt đầu hành động làm cho quân Liên Xô căm thù người Đức. Tất nhiên Bộ chỉ huy Liên Xô sẽ có những biện pháp thích ứng. Nhưng không một người nào của ta sẽ bị đau khổ. Tình báo đặc biệt của ta sẽ chuyển cho chính quyền Xô Viết chiếm đóng hàng loạt danh sách những tên Đức như đã tham gia vào các tội ác. Và chúng ta sẽ đáp lại sự khùng bố của bọn đở bằng sự khùng bố của ta, đen tối với sức lớn hơn nhiều.

Weiss để lộ nét mặt rầu rĩ, buồn chán, hỏi:

- Thực ra ngài đã kể rất hấp dẫn mọi vấn đề khiến tôi có ý nghĩ, liệu ngài có muốn biến tôi một lần nữa thành nhân viên của ngài không?

- Có, - Landsdorff đáp. - Chính thế! Do coi trọng kinh nghiệm công tác của ông ở Cục tình báo.

- Nhưng tôi không định thay đổi chức vụ của mình. Ngoài ra tôi cảm thấy rằng, - Weiss quyết định tỏ ý khoe khoang, - tôi đang chiếm được cảm tình của Schellenberg và...

- Tôi biết tất cả chuyện đó, - Landsdorff cắt ngang. - Nhưng tôi có khả năng thuyết phục được Schellenberg rằng việc phục vụ của ông ở chỗ chúng tôi hợp lý hơn.

- Thôi được. Tôi sẽ suy nghĩ.

- Lâu không?

- Điều đó sẽ phụ thuộc vào ngài, - Weiss suông sã nói.

Landsdorff ngược lông mày dò hỏi.

- Nếu tôi không mất quyền lựa chọn thì tôi thật muốn biết tỉ mỉ hơn, ngài đặt ra cho tôi cái gì. Tất nhiên, nếu có khả năng đó.

- Tôi sẽ ra lệnh cho thiếu tá Dietrich, và tất nhiên trong phạm vi phù hợp Dietrich sẽ giới thiệu với ông phần công việc mà chúng tôi mời ông.

- Dietrich ở đây? - Weiss thốt lên. - Và đã thiếu tá rồi?! Thật sung sướng được chúc mừng ông ta.

- Ông có thể toại nguyện ngay bây giờ. - Landsdorff bấm nút, ra lệnh cho sĩ quan thường trực: - Mời thiếu tá Dietrich tới đây.

Weiss thậm chí không sung sướng, mà chỉ thấy may mắn được biết Dietrich đang ở đây. Anh biết, anh cần phải đối xử với Dietrich ra sao và tên này nợ ơn anh cái gì.

Khi Dietrich vào, Weiss nở nụ cười tươi, nhưng cái nhìn của anh vẫn giữ vẻ đòi hỏi khắc nghiệt, kiên quyết.

Sau khi dẫn Weiss về phòng làm việc của mình, Dietrich ngồi xuống đi vắng cạnh Weiss và nói, về hợp tác nhưng phần nào khá thất vọng.

- Có tin đồn đến chúng tôi là người ta đã treo cổ ông rồi.

- Không phải treo cổ tôi, mà là treo cho tôi, - Weiss sửa lại và đưa mắt chỉ chữ thập sắt trang trí thêm chiếc áo quân phục.

- Xin chúc mừng, - Dietrich rít răng nói, giọng buồn rầu.

- Ông đã có kinh nghiệm, - Weiss thân mật nói, - và ông biết rằng tôi biết cách giữ bí mật cho những tội lỗi của ông như giữ gìn một báu vật quý nhất.

- Tôi không hiểu giọng bông đùa của ông! - Dietrich nổi giận.

- Vô ích, - Weiss nheo mắt. - Tôi chỉ cho ông hiểu rằng trong con mắt của tôi mọi cái đó không có ý nghĩa đặc biệt, và có lẽ trong toàn cảnh nhìn nó sẽ không đáng công phần lắm. Không đúng thế sao? Bây giờ, những người cao cấp hơn ông và tôi nhiều mà còn sẵn sàng, trời biết làm cái gì, miễn là cứu được cái xác mình. Nhưng tôi với ông thì, dù chúng ta thế nào đi nữa, cũng sẵn sàng cống hiến thân mình cho quốc trưởng, đúng thế không? Và trong bộ da sói, các “sói trẻ” chúng ta sẽ tiếp tục đấu tranh trong khi các chỉ huy của chúng ta an toàn di tản sang Tây Ban Nha, Argentina, Thụy Sĩ, Mexico, cũng không loại trừ là họ sẽ có chỗ trú chân ở cả Mỹ, có phải thế không? Còn trong lúc đó tôi với ông sẽ chiến đấu như những con sói đơn độc.

- Phải, - Dietrich ủ rũ đồng ý. - Có khả năng... - Và bỗng nhiên tươi tỉnh hẳn lên hỏi: - Hình như ông đã từng làm “giao thông vàng”? Chuyên chở vàng bạc sang nhà băng Thụy sĩ để đảm bảo cuộc sống dư dật và giàu có cho các nhà hoạt động cao cấp của quốc xã trong thời gian cư trú sắp tới ở nước ngoài?

Weiss không trả lời vào câu hỏi mà nói giọng chia buồn:

- Khi quân đội Liên Xô tiến vào miền đông Phổ tôi đã nhớ đến ông, thiếu tá Dietrich ạ. Vì trang trại của bố mẹ ông ở đó? Thế là ông mất tài sản riêng. Kinh khủng thật!

Vai Dietrich buồn rầu nhô lên.

- Đúng, - hẳn công nhận. - Ngoài tiền trợ cấp sĩ quan trong tương lai tôi không còn chờ đợi gì nữa.

- Nhưng ai sẽ cấp khoản đó cho ông?

- Còn ai nữa? Dietrich ngạc nhiên. - Mà dù cho sẽ có chính phủ nào ở Đức đi nữa thì họ cũng sẽ phải tham gia giải quyết số phận các sĩ quan đã bảo vệ quốc xã trên chiến trường - Xin cho phép, - Weiss cắt lời hẳn. - Nhưng tôi với ông không phải là sĩ quan quân đội Đức. Loại ngành nghề của chúng ta chắc gì sẽ gây được cho chính phủ Đức ý muốn giúp đỡ chúng ta.

- Tôi không biết nữa... - Dietrich lúng túng giang tay ra. - Tôi thật đang thất vọng. Giá như trang trại nhà tôi không nằm trong khu vực Liên Xô chiếm đóng thì tôi còn có chút hy vọng gì đó. - Im lặng một lát rồi hỏi: - Thế đúng là ông muốn bỏ Schellenberg và quay lại với Landsdorff à? - Hẳn thờ dài về ghen tị: - Các cán bộ tình báo đối ngoại rõ ràng sẽ được đảm bảo tốt hơn chúng tôi cả về mặt vật chất lẫn khía cạnh an toàn.

- Tất nhiên rồi, - Weiss nói. - Chúng tôi sẽ được nhận tiền trợ cấp ở các quỹ đặc biệt của SED hiện ở trong nhà băng các nước trung lập. Ngoài ra đúng là các đồng nghiệp người Mỹ đang chú ý đến chúng tôi, họ sẽ lo tới việc không để chúng tôi thiếu thốn. Chắc chẳng bao lâu nữa toàn bộ quân sẽ được quảng từ mặt trận phía Tây sang phía Đông, và ngay lập tức việc đó sẽ tạo ra ở phía Tây một không khí thông cảm và có khi còn tin tưởng vào chúng tôi nữa, tất nhiên, trong điều kiện hoàn toàn phối hợp hoạt động.

- Ờ, tất cả chuyện đó tôi biết rồi! - Dietrich nhăn mặt về giận dữ. - Ngay cả bên quân đội, không cần giấu giếm nữa, cũng đang nói đến

chuyển quân. Nhưng tôi không thể bỏ Landsdorff được. Mà ở lại với ông ta, tức là trở thành hiệp sĩ áo choàng đen và dao găm trong tay. Nhưng tôi không còn mười ba - mười bốn như những thiếu niên “trường thành niên Adolf Hitler” nữa. - Hấn đặt tay lên tay Weiss. - Giá như tôi với ông đổi được chức vụ cho nhau, tôi sẽ thật là sung sướng. Hơn nữa tôi biết rất nhiều về Tây Âu, và tất nhiên, tôi có thể có ích cho Schellenberg.

- Nhưng, - Weiss nhún vai, - chuyên gia về Tây Âu thì chỗ chúng tôi có thừa rồi. Thế lẽ nào Liên Xô...

- Ông nói lạ.! - Dietrich nóng nảy cắt ngang. - Tôi coi tự sát còn tốt hơn.

- Có thể, các nước Đông Âu? Chúng tôi có cài lại đó một mạng lưới lớn tình báo.

- Nhưng ở đó cách mạng đang lan tràn khắp nơi, - Dietrich khinh bỉ nói, - Ngay hồi còn học sinh sĩ quan tôi đã được thăm các nước này, nhưng hồi đó mọi thứ trông còn được mắt. Weiss, ông biết cho, - Dietrich cất giọng nài xin, - tôi sẵn sàng nhận địa vị nhỏ bé nhất, nhưng được ở một nước mà những người tai to mặt lớn lãnh đạo nhân dân, chứ không phải nhân dân lãnh đạo đất nước. Tôi sẽ tìm được tiếng nói chung bất kỳ lúc nào với người của bất kỳ dân tộc nào, những người cũng đang có địa vị như tôi. Còn nền giáo dục và kiểu suy nghĩ sẽ làm tôi giống họ.

- Thôi được, - Weiss hứa. - Nếu có khả năng tôi sẽ cố gắng làm cho ông cái gì đó. Còn tạm thời ta sẽ bắt tay giải quyết đề nghị của Landsdorff. Ông hãy thử quyền rũ tôi bằng môi trường hoạt động của ông xem. Và nếu ông làm được thế, tất nhiên tôi có thể đổi chỗ cho ông. - Anh tuyên bố giọng say mê. - Có thể, cuối cùng tôi sẽ mong được chết trên mảnh đất quốc xã vì quốc trường hơn là sống với địa vị của một kẻ ngoại kiều, thí dụ như ở Nam Phi, nơi mà một số trong chỗ tôi, đang mơ ước được đến. - Nói về tro trên cõi mở: - Thôi, ta bắt đầu chuyện buôn bán. Ông đặt cho tôi cái gì?

- Trước hết là sự thanh tra.
- Để che đậy trong lúc bị ném bom?
- Điều đó bị loại trừ: các địa điểm đặt trường học ở ngoài tầm bị ném bom bằng máy bay.
- Hãy chứng minh.
- Bằng cách nào?
- Cho xem bản đồ.
- Nhưng đó là tối mật.
- Thế thì cóc cần. Cho danh sách vậy. Tôi biết nước Đức, sẽ hiểu không cần bản đồ.
- Nhưng điều này cũng không được vì các nguyên nhân trên.
- Thế thì, - Weiss đứng dậy, - xin chúc ông đạt kết quả trong chiến công của ông.
- Chờ một tí, chờ một tí. - Dietrich giữ Weiss lại vì hắn đã chịu thua. - Thôi được, tôi sẽ cho ông biết danh sách các trường - Hắn mở tủ thép lấy mấy tờ giấy pelure dính vào ngón tay.

Weiss đọc:

- 1) Lâu đài công xã (Ordensburg) "Sontlofey" ở Allgäu (Bavaria).
- 2) Lâu đài công xã "Bülow" (Pomerania).
- 3) Lâu đài công xã "Vogelsang" gần Gemünd (Eifel).
- 4) Lâu đài công xã "Potterbrut" gần St. Pölten (Áo).
- 5) Viện hàn lâm cán bộ lãnh đạo thanh niên ở Braunschweig.

6) Trường cán bộ lãnh đạo đảng ở Salzburg.

7) Ở Grise.

8) Lâu đài công xã “Kressinsee” gần Falkenburg (Đông Phổ).

Weiss từ từ châm thuốc hút, kéo một hơi dài và như say sưa với thuốc lá, anh ngả người ra lưng ghế divan. Lúc này anh làm việc rất căng thẳng tập trung nhớ hết tên các trường. Rồi cậu thả đưa trả Dietrich bản danh sách sau khi đã tin rằng chúng được ghi nhớ chắc chắn rồi. Hơn nữa, từ trước đây, khi lựa chọn sách cho Schellenberg anh đã dự đoán rằng một số các lâu đài công xã này có thể được dùng làm cơ sở cho các tổ chức phát xít bí mật.

- Nói thực, - Weiss nói, - chỗ Bismarck chúng tôi có những tin tức tỉ mỉ hơn về sự bố trí của các ông. Ông Dietrich, tôi rất tiếc, nhưng đúng là ông đã coi tôi như một sĩ quan quân đội. Lẽ nào ông không hiểu rằng, chúng tôi, các nhân viên ban Sáu SĐ có những tin tức quan trọng hơn nhiều về các mục đích và sự cố gắng của quốc trường so với các ông? - Anh tuyên bố dứt khoát: - Tôi phải có những đảm bảo chắc chắn, phải tin rằng các ông không lao đầu phiêu lưu táo tợn, mà giải quyết công việc thực sự được suy nghĩ kỹ và đảm bảo chắc chắn, cái công việc mà tương lai của nước Đức mới có thể phụ thuộc vào. - Nói thêm nhẹ nhàng hơn: - Ông phải làm cho tôi tin điều đó, mặc dù để ông rõ, tôi không hề nghi ngờ gì vào sự bất diệt của quốc xã nghìn năm.

- Ông Weiss, - Dietrich ngoan ngoãn nói, - nhưng xin cho phép không phải hôm nay.

- Tại sao thế? Ông phải hiểu sự quyết tâm của tôi. Bây giờ, vào lúc đang quyết định số phận nước Đức, mỗi người chúng ta cũng đang quyết định số phận cá nhân mình. Có khả năng, sau khi trở về phố Bismarck, tôi sẽ nhận được nhiệm vụ và chuyện này vốn từng xảy ra, ngày kia tôi đã ở một nước bất ngờ nhất đối với tôi rồi. Và tôi sẽ dừng lại lâu ở đó. Vì vậy, trước khi ở đây ra về, tôi xin chia tay với ông, có thể là vĩnh viễn.

- Thôi được Johann Weiss, - Dietrich nói. - Chúng ta sẽ bàn, nhưng bây giờ tôi phải sắp xếp lại một số giấy tờ từ tủ riêng sang tủ của Landsdorff. Ông sẽ không phản đối nếu phải chờ chứ?

- Xin hầu ông, - Weiss nói.

Sau khi mở các tủ thép Dietrich bắt đầu từ từ sắp xếp lại các kệ tài liệu. Thỉnh thoảng hắn mở một kệ nào đó và liếc qua các giấy tờ để bên trong.

Weiss tiến lại bên hắn, đứng ở bên cạnh, Dietrich làm ra vẻ không biết, vẫn từ từ tiếp tục công việc của mình. Như thế không lâu lắm. Sau khi đóng cửa các tủ, Dietrich quay lại phía Weiss.

- Thế ông vẫn đợi đấy à? Ông muốn tôi đưa cho ông gì nữa không?

Weiss đưa tay về phía hắn:

- Xin cảm ơn, Dietrich. Rõ ràng là ông đúng: những gì ông đang làm rất có triển vọng. Mai tôi sẽ gọi điện cho ông. - Và anh vội vã bỏ đi.

Anh đi trên đường phố mà không trông thấy gì hết ở xung quanh, không cảm thấy gì hết. Người anh đang giật lên như đồng kinh, đầu óc vô cùng căng thẳng. Đây là công việc quá sức người, một sự tra tấn đầu óc thực sự nhất. Cần phải phục hồi lại trong đầu óc nội dung những giấy tờ mà Dietrich lật ra xem.

Weiss vào tiệm cà phê, ngồi xuống bên chiếc bàn con ở góc, rút tờ báo ở túi ra và đưa mắt như say rượu nhìn tên bồi bàn nói:

- Tốt! - Sau đó như tỉnh ngủ, uể oải nói: - Nước suối!

Và khi tên bồi bàn quay trở lại anh chỉ hất tay tiếp tục đánh dấu gì đó trên các trang báo "Velkischer Beobachter" mà hình như là anh đang đọc rất say sưa. Sau đó, uống một ngụm nước, rồi để "tiền chè thuốc" rất hậu và bỏ đi, tờ báo mang đi theo.

Lần đầu tiên anh đến phòng xoa bóp không vào giờ quy ước. Anh ra lệnh mời giáo sư Stutthof và khi giáo sư có mặt trong phòng làm việc. Weiss bắt đầu công phần phàn nàn về sự vụng về của thầy thuốc xoa bóp.

Giáo sư đề nghị anh yên tâm và mời anh đến phòng làm việc riêng của giáo sư.

Cuốn người bằng tấm vải, một tay vẫn cầm tờ báo đó, Weiss bước theo giáo sư. Và không để cho Stutthof thổ lộ bất bình về sự vi phạm quá trớn các quy tắc hoạt động bí mật, anh ra lệnh, phải, đúng là ra lệnh, lấy giấy và ghi những gì anh sẽ báo.

Cuộn người trong tấm vải, anh ngồi trên ghế bành, mắt nhắm lại và đầu lắc lư như người bị cuồng điên, đọc và đọc cho giáo sư viết, chỉ thỉnh thoảng mới liếc nhìn các dấu ghi trên báo.

Khi Weiss đọc xong, bộ mặt quá mệt mỏi của anh đăm mò hôi.

Giáo sư cho anh uống một hỗn hợp thuốc gì đó, rồi nói:

- Bây giờ tôi dẫn anh trở về phòng kín. Hãy nằm xuống divan và ngủ. Ngủ bao nhiêu cũng được. Đầu óc anh quá bị mệt mỏi cần được ngủ say một giấc, nếu không thì sự căng thẳng đó không thể tiêu tan hết được. - Nắm lấy vai Weiss, ông kéo sát vào người mình, hôn lên trán rồi nói: - Chàng trai thông minh yêu quý của tôi, chàng trai thật thông minh.

Cẩn thận dẫn Weiss đi theo hành lang, đóng cửa phòng kín lại và treo lên đó tấm biển: “Đang ngủ yên tĩnh! Đừng làm ồn”.

Sáu Mười Sáu

Nước Đức quần quai như một bệnh nhân sốt rét. Đội quân Đức đang tháo chạy đã lùa khỏi Đông Đức rất nhiều người trước đây đã bỏ các vùng miền Tây để tránh khỏi bị ném bom.

Hàng nghìn binh lính trước đây là công nhân bị rút khỏi mặt trận và đưa vào các nhà máy quân sự, nhưng mấy tuần sau lại bị đưa ra mặt trận.

Các đoàn quân bị đưa từ mặt trận phía Tây sang phía Đông. Những người cửa nhà tan nát vì bom bị lùa về nông thôn dưới sự áp tải của các đảng viên quốc xã tích cực và bị bắt phải làm việc cho các chủ trại chỉ để được miếng cơm ăn.

Những người không quý giá đối với quốc xã và không có các đồ quý giá để sinh sống bằng giá chợ đen thì bị đuổi hết khỏi thành phố. Và chúng tổ chức các cuộc ruồng bỏ vào hàng chục vạn gia đình không có nhà cửa khôn quần này: một cuộc động viên toàn diện do các quan chức quốc xã cấp dưới tiến hành, lùa vét hết đàn ông còn lành lặn dưới sáu mươi tuổi. Chúng bắt cả thiếu niên và biên chế thành các tiểu đội “sói trẻ”.

Không gì có thể bẻ gãy, phá vỡ bước đi chính xác của bộ máy quan liêu khổng lồ của nước Đức quốc xã. Dù con người ở trong trạng thái nào, và dù ở đâu ngay lập tức cũng bị ghi vào sổ, dưới sự theo dõi ý chí và sự suy nghĩ của con người cũng bị cưỡng bức. Hệ thống cảnh sát luồn lọt vào khắp nơi dưới đủ mọi hình thức khác nhau lùng bắt người lung tung.

Một lần, ở một trong các phố ngoại ô Berlin, Weiss nhìn thấy bà Dietmar đang đứng xếp hàng dài để lấy nước. Weiss không thể nhận ngay được ra bà. Với thời gian bà Dietmar đã thay đổi quá nhiều, gầy rạc, già hẳn đi, lưng hơi còng. Bà vô cùng phấn khởi khi nhận ra Weiss, và vội mời anh vào chỗ ở rất nhỏ bé của bà. Chủ nhà, như bà phàn nàn, đối xử với bà và con trai Friedrich của bà như với kẻ xâm chiếm.

Trong thời gian ném bom Peenemünde, Friedrich bị cụt hai chân. Hắn được đưa về quân y viện Berlin. Khi xuất viện, là một kẻ tàn phế hẳn có khả năng đến ở nhà người khác. Đúng là căn phòng quá nhỏ bé, thậm chí không phải căn phòng nữa, gần như một ngăn kho. Nhưng chủ nhà vẫn căm thù Friedrich về sự đột nhập này. Và căm thù vì mặc dù hắn bị tàn phế, nhưng còn sống. Mà các con trai của chủ nhà thì đã hy sinh ngoài mặt trận.

Weiss vào phòng theo sau bà Dietmar.

Tất cả ở đây đã được thích ứng cho sự sống của một người, không chân: chiếc bàn chân sắt gắn cụt, ghế cũng thế.

Friedrich đón tiếp Weiss không thân thiện, mặc dù trước đây đã từng viết thư cho anh.

Đứng trên sàn nhà, đầu hắn chỉ cao tới ngang hông của Weiss. Mặt hắn mềm nhũn, xanh xao. Đúng là không bao giờ hắn đi ra khỏi căn kho ảm đạm này, mà ngồi lì trong nhà như bị giam cầm.

Rõ ràng bộ quân phục sĩ quan đã gây áp lực đối với bà Dietmar. Bà tỏ ra rụt rụt rè, xu nịnh và thậm chí không dám nhắc Weiss rằng có hồi anh đã là người thuê nhà của bà.

Weiss cũng không định ở lại lâu, anh ghi địa chỉ và bỏ đi ngay. Cũng ngày hôm đó qua Franz anh đã cố gắng chuyển bà Dietmar tới một trong các ngôi nhà của những gia đình giàu có để lại được điệp viên SD giữ dưới quyền kiểm tra trong bất kỳ tình huống nào.

Căn nhà rộng rãi, đủ tiện nghi, trang bị tốt. Trong các tủ treo đủ loại quần áo, trong bếp có dự trữ đồ hộp và rượu ngọt.

Friedrich đã hơi mất vẻ lạnh nhạt và kể đôi điều về bản thân cho Weiss nghe. Hắn bảo rằng không quân của địch sẽ không bao giờ phát hiện ra cứ điểm của hắn nếu như trên bãi cát không để lại “các bàn trượt” của hệ thống phóng đạn bay.

- Tù binh Nga, bọn có trách nhiệm thu dọn mọi vết tích của vũ khí sau các loại đạn đã cố ý để lại các bàn trượt này. Vào đúng ngày mưa rào, và bảo vệ không đi kiểm tra, và tất cả những tên nào trong bọn chúng còn sống sót sau trận ném bom thì đều bị treo cổ, - Friedrich nói, táo tợn nhìn thẳng vào mắt Weiss. - Về quan điểm của bọn Nga thì đó là một chiến công.

Weiss cũng nhìn chăm chăm vào hắn.

- Thì đã sao, có thể vấn đề có như thế.

Sau câu nói này, Friedrich đã can đảm hẳn lên và kể cho Weiss nghe về công việc của hắn ở Peenemünde. Để kết luận hắn dăm chiêu nói:

- Về thực chất chúng ta là lũ giết người. Đạn bay của ta được dùng để tiêu diệt nhân dân chứ không phải quân đội của kẻ địch. - Nhìn vào vết sứt sẹo trên người, hắn lầu bầu nói: - Chỉ khi đầu tôi đã gần kề sát đất tôi mới bắt đầu nghĩ rằng, đất, đó không phải là nắm mồi khổng lồ bay trong vũ trụ của tất cả mọi thế hệ loài người đi trước đã hy sinh trong các cuộc chiến tranh, mà là cái nôi nhiều cạnh của tất cả các thế hệ sẽ nối tiếp chúng ta và vĩnh viễn sẽ nói cái “không” của mình để chống chiến tranh.

- Tại sao lại sau chúng ta? - Weiss hỏi. - Tôi hy vọng rằng điều đó sẽ xảy ra trong một thời gian không xa lắm.

- Anh là người mơ tưởng thôi. - Friedrich mỉm cười qua đôi môi.

Không có đủ quân phục cho bọn lính xung kích mới. Bọn này được cấp áo đồng phục cũ của nhân viên bưu điện, đường sắt, bán vé xe điện và xe điện ngầm, quân phục của bọn quan chức nhỏ các Bộ đã nộp từ lâu vào kho giúp đỡ mùa đông. Các đội xung kích mới tuần hành trên đường phố chân đi giày bọc cao su. Đó là cuộc tuần hành của các thầy ma mệt mỏi đang giễu cợt cái hùng cường lỗi thời của đế quốc đệ tam. Và Goebbels khi đưa chúng ra mặt trận đã rít âm ỹ trong các loa phóng thanh: “Nhà mơ tưởng Đức phải tỉnh giấc ngủ say lâu ngày của mình nếu người này không muốn mất cả cuộc sống của mình cùng với tự do cá nhân”.

Bọn SS có chó săn đi kèm đã áp tải các đội lính xung kích mới như một đoàn tù đến tận các đoàn xe lửa.

Còn Goebbels thì gào thét trong các loa phóng thanh đặt ở những ngôi nhà sụp đổ của các ga:

“Một thiếu niên mười bốn tuổi với vũ khí chống tăng trong tay đang rình chờ và chống lại kẻ thù bây giờ quý giá đối với dân tộc hơn hàng chục “nhà thông thái” muốn chứng minh cạn kiệt mọi khả năng chiến thắng của chúng ta đã tụt xuống con số không”.

Bọn Gestapo tóm gọn các “nhà thông thái” này và treo cổ trên cột đèn đầu tiên gặp phải, dù bọn này trước là ông già đi nữa, kể cả là thương binh, bản thân đã chịu đựng toàn bộ sức nặng không tránh được của các đòn tấn công của quân đội Liên Xô.

“Giờ chiến thắng cuối cùng đang đợi chúng ta, - Goebbels gào thét. - Chúng ta sẽ tiến tới giờ này bằng giá của máu và nước mắt. Tuy nhiên nó sẽ trả phần thưởng cho chúng ta vì những hy sinh chúng ta phải chịu... Kết cục của cuộc chiến tranh này sẽ được quyết định chỉ trong một giây trước mười hai giờ”.

“Hàng triệu người Đức sẽ tiến hành cuộc chiến tranh du kích”, - bằng giọng của viên quan tòa đang long trọng tuyên đọc án tử hình các loa truyền vang đi. Các buổi truyền thanh do phát thanh viên nổi

tiếng Berlin Gegenhelm đọc, và không có chỗ để tránh phải nghe cái giọng trầm hùng của hắn.

“Mỗi người chúng ta trước khi chết sẽ cố gắng tóm theo mình xuống mồ năm hay mười tên thù...”

Gegenhelm, kẻ có vẻ ngoài của nữ giới và giọng hùng tráng, trước đây vốn là tình nhân của Rem. Sau khi xử tử Rem hắn bị đẩy vào trại tập trung, nhưng không phải trại đàn ông mà trại đàn bà để bằng cách này tăng thêm mức trừng phạt.

Bọn Hitler nhớ tới Gegenhelm chỉ khi cần tới giọng nói vang hùng tráng tựa như từ trong giếng khơi của hệ thống cống rãnh. Bằng giọng nam trầm hùng hắn đã kêu gọi ông già và thiếu niên, những người lập thành các tiểu đoàn xung kích mới xông vào cái chết.

Từ trên con tàu đế quốc đệ tam đang chìm đắm bọn Hitler còn quăng người vào vực thẳm chiến tranh như thời cổ đại người ta vẫn ném nô lệ ra khỏi hầm tàu nếu như tàu bị hạm đội của nước đang chiến đấu với bọn buôn nô lệ đuổi theo.

Đó là những cơn động kinh của đế quốc đệ tam. Chủ nghĩa phát xít đã bắt ép con người cầm vũ khí, những người vì tuổi già hay còn nhỏ tuổi không thể làm đủ đội ngũ quân Đức đã bị hao hụt: những đội xung kích mới chỉ là giá đỡ quá yếu ớt cho các đoàn quân đang rút lui. Và khi hy sinh, những ông già suy yếu và những thiếu niên chưa đủ lông cánh này không biết rằng quốc trưởng sẽ nói về họ với lòng căm thù và khinh蔑. “Nếu nhân dân Đức nhút nhát và yếu hèn như thế này thì họ không xứng đáng được gì khác ngoài cái chết nhục nhã... Không cần thiết phải chú ý đến việc bảo toàn những cơ sở tối thiểu của sự sống dân tộc. Ngược lại, tốt nhất là phải tiêu diệt các cơ sở này”.

Hệ thống phòng không thực tế đã bị bỏ, các đơn vị máy bay, pháo cao xạ và ngành quan sát bị đưa sang mặt trận phía Đông. Và các “pháo đài bay” của Mỹ “Halifaxes” và “Lancaster” của Anh gần như tự do trút khối nặng giết người của chúng xuống các thành phố Đức.

Các đội cứu chữa và cứu hỏa cũng đã bị đưa ra mặt trận phía Đông từ lâu.

Cho xe chạy theo các đường phố Berlin bị bom tàn phá, Weiss lại thấy rõ hơn: tù binh Liên Xô khi làm việc trong khói lửa đã đưa trẻ em, phụ nữ, người già từ dưới đồng gạch đá bị đổ nát ra như thế nào.

Đen xạm đi vì mồ hóng, hình như bị trát đầy than, những con người này vẫn cẩn thận tay khênh trẻ em bị thương hay trong khi cửa nhà sụp đổ như mang những báu vật quý nhất trên đời. Và trẻ em không muốn buông những cánh tay nhỏ bé của chúng đang ôm lấy những chiếc cổ gầy còm của người cứu chúng, hình như lúc này đối với chúng trên đời này không có gì gần gũi bằng, như là những con người này có thể che chở cho chúng khỏi sợ hãi và đau khổ.

Một lần dừng xe lại bên ngôi nhà bị sụp đổ một nửa, Weiss nhìn thấy một phụ nữ Đức đang kêu khóc: tóc bị cháy rơi lả tả xuống đất phía các tù binh, vẽ kết tội thét lên!

- Khi nào thì quân của các người sẽ đến? Khi nào? Trời phù hộ cho nhanh lên.

Và một người trong đám tù binh an ủi bằng tiếng Đức:

- Sẽ đến, sắp rồi!... - Quay nhìn đồng đội, người này nói bằng tiếng Nga: - Nghe thấy không? Té ra, chúng ta có lỗi...

- Tôi không hiểu! - Người phụ nữ thốt lên.

Người tù đề nghị bằng tiếng Đức:

- Mong chị đừng gào thét, chị chẳng thấy chúng tôi đang làm gì sao!

Người đàn bà lầu bầu qua tiếng nước nở:

- Thế tại sao các người cứu chúng tôi?

- Chúng tôi cũng là con người như nhân dân Đức, - Người tù nói.

- Còn sau này tất cả chúng tôi sẽ đi Siberia?

Người tù mỉm cười bằng khuôn mặt bóng loáng vì các vết bỏng đã mọc da non:

- Không, không đâu. Đất của người Đức là nhà của người Đức. Đất của chúng tôi là nhà của chúng tôi. Có thể thôi. Chúng không là bọn phát xít...

•••

Heinrich đã chụp được ảnh tấm bản đồ cát trong tủ thép của Willie Schwarzkopf. Khi trao phim chụp cho Weiss, Heinrich nói:

- Nhưng tôi đã nghĩ ra sơ đồ khác để chụp ảnh. Rất đặc biệt. Và thế là thành công.

- Khá lắm. - Weiss tán thưởng. Và nói thêm: - Có lẽ, cái đó là thừa kế của cậu, nhà phát minh, thật giống cha.

- Cậu nghĩ sao. - Heinrich hỏi. - Nếu như bố tôi còn sống liệu ông cụ sẽ có thái độ ra sao với việc tôi trở thành tình báo Liên Xô?

- Sẽ xúc động, hồi hộp như bố tôi. - Weiss buồn rầu nói. - Và sẽ tự hào về con trai như bố tôi đang tự hào. - Anh hứa: - Nhất định tôi sẽ giới thiệu cậu với bố tôi.

Nhưng khi Weiss chuyển được ảnh chụp bản đồ cho giáo sư thì té ra tên các địa điểm đặt cơ sở mật cho các nhóm khủng bố không trùng với những tài liệu anh lấy được trong các giấy tờ của Dietrich. Weiss bối rối nói:

- Tức là, hoặc bản đồ được ghi mật hiệu, hoặc tài liệu. Mà có thể cả bản đồ lẫn tài liệu. Và không có chìa khóa thì tất cả đều vô dụng.

- Anh chỉ đúng một nửa, - giáo sư nhếch mép cười. - Các tài liệu mà Dietrich cho anh xem đúng là ghi mật hiệu, vì vậy hẳn cho phép anh nhìn thấy. Còn bản đồ là chìa khóa cho mật hiệu. Không sao, các chuyên gia của ta sẽ tìm ra, - ông an ủi Weiss. - Họ đã từng giải những bài toán phức tạp hơn thế nhiều. Tất cả đều vào đấy rồi. - Ông đặt tay lên tấm bản đồ, suy nghĩ đôi chút. - Về thực chất, tất cả những cái đó có nghĩa là các hành động khủng bố mà bọn phát xít còn sống sót dự định tiến hành sẽ bị loại trừ. Chúng ta sẽ cứu sống nhiều binh lính và sĩ quan của ta và cả một số lớn người Đức, những người sẽ xây dựng nước Đức mới. Vì vậy anh có thể coi. Anh và Heinrich Schwarzkopf bạn anh đã làm việc cho tương lai của nhân dân Đức. Mà anh không coi việc đề nghị khen thưởng của chính phủ là cần thiết à?

Mặt mày Weiss bừng sáng.

- Hãy soạn mật mã, - giáo sư thành thạo nói. - Nó sẽ được truyền đi.

•••

Suốt mấy ngày đêm liên liền Berlin bị không quân đồng minh oanh tạc không ngừng. Vào một đêm khủng khiếp như vậy ngồi xe trở về phố Bismarck, Weiss nhìn thấy Zubov. Anh đang từ từ đi trên phố theo hướng tiến về nơi có ngành mật vụ. Một sự vi phạm nguyên tắc hoạt động bí mật không thể tha thứ được! Zubov không có quyền xuất hiện chẳng những ở đây mà cả ở các phố lân cận đây nữa.

Weiss cho xe chạy nhanh hơn và khi đuổi kịp Zubov, anh hé cửa xe nói:

- Lên xe!

Không chào, Zubov ngoan ngoãn ngồi vào xe.

Weiss cho xe chạy với tốc độ rất lớn để mau chóng ra xa khu vực này. Anh im lặng nhưng sôi lên vì giận dữ. Còn bỗng nhiên Zubov quát:

- Chạy đi đâu? Hãy về nhà tôi! - Và đòi hỏi: - Nhanh lên. - Sau đó vẫy tay một cái. - Mà bây giờ thì cũng thế thôi. Chả đi đâu mà vội.

- Cậu sao thế? Say à? - Weiss hỏi rít qua kẽ răng. - Người cậu nồng nặc mùi rượu.

- Có thể có mùi rượu nồng nặc, - Zubov đồng ý.

- Tức là cậu say?

- Cũng muốn đấy, nhưng mà không say rượu.

- Thế chuyện gì xảy ra với cậu?

- Brigitte... - Mãi Zubov mới cất lên lời. - Hai ngày còn sống thoi thóp, nhưng sau đó thì chết. Mà, hoàn toàn chết, cậu hiểu không? Không. Suốt ngày đêm tôi đã ngồi bên cạnh giường. Nhưng sau đó thì không thể được nữa. Lúc đó giá như có thể... - Thì thầm nói, - Bởi vì cô ta không chết một mình, mà cùng đứa trẻ. Chỉ còn hai tháng nữa và bọn mình sẽ có con trai, hay con gái. Cô ta đau khổ nhất không phải vì bản thân sẽ chết, mà vì đứa trẻ sẽ chết. Cậu hiểu không, cô ta rất muốn sống để đẻ. Tôi đã ra lệnh cho cô ta: “Vắng anh không được đi ra phố, không được đi lại”. Còn cô ta thì nói: “Không đi lại có hại cho em”. Một mảnh bom rơi vào, chỉ như một mảnh dao cạo con. Bác sĩ lấy ra, quẳng vào hộp sắt, thậm chí hoàn toàn không nhận ra.

Đã đến nhà Zubov, hai người lên phòng ở.

Brigitte nằm trong quan tài đặt trên chiếc bàn ở căn phòng thứ nhất.

Zubov thì thầm hỏi:

- Này, có nên giấu đi để sau này đưa về không?

- Về đâu?

- Còn về đâu, về nhà chúng ta... Cậu hiểu không, tôi đã suy nghĩ mãi: phải giải quyết chuyện này ra sao. Có thể được không?

Mặt Zubov tái nhợt. Weiss quyết định một việc không thể dung thứ được: gọi điện thoại cho giáo sư Stutthof và đề nghị ông tới ngay.

Khi giáo sư vừa vào tới phòng và nhìn thấy Zubov, nét mặt nghiêm khắc của ông dịu đi ngay. Ông ngồi xuống bên cạnh, chú ý, không cắt ngang, lắng nghe xem Zubov lâu bầu điều gì, và hoàn toàn đồng ý. Sau đó rút ống tiêm và tiêm vào tay cho Zubov. Anh ta như không nhận thấy điều đó, nhưng mắt dần dần nhúu lại, mí hạ xuống, đầu cúi gục.

Giáo sư đề nghị Weiss giúp ông đưa Zubov đang ngủ sang divan và nói:

- Nếu như giấc ngủ say không có hiệu quả và Zubov không thể cứng cổ lại, anh sẽ phải đưa cậu ta đi một nơi nào đó. Mà còn tốt nhất là nói cậu ta đã phản bội tất cả chúng ta.

Sáng dậy, Weiss nhắc lại cho Zubov nghe những lời này, Zubov chỉ lặng lẽ giật đầu đáp.

Và Zubov đã đứng vững trong suốt quá trình tang lễ, sau đó nhận sự chia buồn của họ hàng và người quen của Brigitte.

Một ngày sau Weiss lại đến thăm Zubov. Nhìn các đầu mẫu thuốc lá quăng vãi xung quanh ghế ngồi thì Zubov đã ngồi mãi không đứng dậy, có thể, suốt đêm và một phần ngày.

Zubov đứng dậy, cầm lấy ba lô ở sàn nhà, nói:

- Đi thôi!

- Đi đâu?

- Tôi sẽ không bao giờ về ngôi nhà này nữa, - Zubov giải thích.

- Không, - Weiss phản đối, - Cậu phải sống ở đây.

- Để làm gì?

- Tôi ra lệnh, - và Weiss nói thêm mềm dẻo hơn. - Alyosha, làm thế cần cho tất cả chúng ta. Cần thiết, cậu hiểu không? Và vì Brigitte nữa. Bởi nếu cậu bỏ chạy khỏi nhà của cô ta ngay sau khi cô ta chết thì cậu sẽ xúc phạm đến kỷ niệm của cô ta.

- Đúng như thế, - Zubov đồng ý. - Cậu đã nói đúng chỗ. Tôi phải ở lại. Đúng. Bây giờ tôi sẽ không bỏ đi đâu xa cô ta cho tới lúc chết. Cậu hiểu không, cô ta đã biết...

- Cái gì?

- Thì tất nhiên. Không phải tất cả, nhưng biết tôi là ai.

- Tại sao cậu nghĩ thế? - Weiss hỏi.

- Cậu hiểu không, - Zubov hấp tấp nói. - Trước đây, tôi như không đoán ra, nhưng chỉ đôi khi cảm thấy là cô biết. Nhưng khi thân chết đã tiến đến bên, Brigitte giơ tay bảo tôi cúi sát xuống, và như mỉm cười, bằng toàn nét mặt với tôi và thì thầm bằng tiếng Nga. "Tốt lắm, cảm ơn, xin chào!". Đôi mắt ngay lập tức, mở rộng ra đến kinh khủng, - Và thế là hết. Những chút tàn lực của cái sống đã trôi đi với Brigitte như vậy để, tức là nói với tôi rằng cô ta đã biết. Có thể thôi. Đã sống và đã biết. - Giơ nắm đấm trước mặt Weiss đe dọa: - Mà là giá như trước tôi biết được rằng cô ta đã rõ cả thì tôi thật là người hạnh phúc nhất trên đời. Còn không thì cứ vẫn khổ tâm như tôi giả tạo với cô ta, - mà tôi thì yêu cô ta thực sự. Hiểu không?

- Cậu định ra nghĩa trang? - Weiss hỏi.

- Ừ.

- Tôi sẽ đi với cậu.

- Ta sẽ đi, - Zubov nói. Và bổ sung. - Cảm ơn cậu.

Ở mộ Brigitte, Zubov hỏi:

- Sau này sẽ có thể viết trên bia đá bằng tiếng Nga là Brigitte Zubova được chứ?

- Tất nhiên rồi, - Weiss tán thành, - sao lại không được. Vì Brigitte là vợ cậu...

Sáu Mười Bảy

Thành phần nhóm đặc biệt đóng quân ở phố Bismarck dưới quyền Walter Schellenberg thay đổi cơ bản trong những tháng cuối này. Nhiều người biến đi đâu không biết, và cũng không biết từ đâu xuất hiện số mới đến thay thế.

Thay cho Gustav bây giờ chỉ huy nhóm là Alfred Faerhof, một tên cao ngồng cao nghều, gày gò, mặt nhỏ như mặt xác ướp khô trên đó nụ cười nhả nhận đã bất động đờ đẫn đi.

Faerhof là bạn trong trường đại học của Schellenberg và có hồi đã đứng ra bảo vệ danh dự cho Schellenberg. Có người trong sinh viên nói với hắn rằng Schellenberg là tên khai báo và đang làm việc trong ngành an ninh. Vì công phần Faerhof thách thức sinh viên này đọ gươm và đã chiến thắng. Bằng cú vụt gươm dũng cảm hắn đã làm má đối thủ xước toạc chảy máu.

Sau khi tốt nghiệp đại học tổng hợp Faerhof mở phòng luật sư ở Bonn, nhưng bị thất bại ngay trong phiên tòa đầu tiên: hắn không bảo vệ được mà còn kết tội bị can của mình như lời của viên công tố. Và đó cũng là lần cuối cùng. Và việc này không phải ngẫu nhiên, Faerhof có quyền hành trước mọi người, mà nghề của trạng sư đặt hắn vào địa vị của một người khôn ngoan trước sức mạnh của luật pháp nhà nước, không muốn thi hành luật pháp. Nhưng hắn cũng không muốn trở thành viên công tố vì sợ rằng những kẻ hết hạn bị trừng phạt sẽ có thể trả thù hắn. Hắn biết đã có những trường hợp như thế.

Walter Schellenberg sau khi trở thành chỉ huy Ban Sáu của ngành an ninh đã mời Faerhof giữ chức trong phòng điều tra mật của Ban này.

Phòng điều tra nhận được báo cáo của những kẻ bí mật theo dõi công tác của các điệp viên và đại diện tình báo đối ngoại của Ban Sáu ngành SD. Và trên cơ sở các báo cáo này Faerhof có thể kết tội vắng mặt điệp viên hay đại diện. Còn việc thi hành án trao cho những nhân viên chuyên làm nhiệm vụ này, và cách thức, phương pháp thì bọn này tự lựa chọn.

Đây đã là quyền hành thực sự trước mọi người, trước tính mạng của con người, hơn nữa không cần phải tiến hành tranh cãi với các bị can và những người bảo vệ bị can.

Trong các trường hợp hãn hữu điệp viên bị trừng phạt được gọi về phòng điều tra. Nhưng đây không phải là việc hỏi cung cũng như điều tra. Faerhof gặp điệp viên này trong một ngôi nhà thiết kế bí mật thuận tiện, trang bị đầy đủ. Hãn niêm nở tiếp khách, nói chuyện duyên dáng và thoải mái.

Để khêu gợi tên điệp viên sắp chết cởi mở, Faerhof dám đưa ra những ý kiến thâm độc về bọn cầm quyền quốc xã mà vì những ý kiến này bất kỳ kẻ nào khác cũng sẽ bị treo cổ ngay.

Hắn khẳng định rằng đối với những người làm nghề nghiệp này không có mức độ nhân đạo chung nào. Những người này được phép biết mọi bí mật của những kẻ có quyền hành, và điều đó cho chúng quyền tự coi mình theo bè phái nào thì theo. Đối với chúng không có cả những thành kiến phiền toái về lương tâm, danh dự hay những chuyện vớ vẩn loại đó được nghĩ ra để kìm giữ con người.

Sau khi đạt được mục đích Faerhof rất tế nhị cảm ơn tên điệp viên quá cởi mở, đã nói chuyện rất thú vị và bắt chặt tay tên này. Trong lúc tên điệp viên đi xuống cầu thang gác Faerhof tiến lại bên cửa sổ và nếu là ban ngày hắn kéo rèm che cửa sổ, còn ban đêm thì đặt lên cửa sổ con một chiếc đèn chao màu hồng.

Bọn người chờ ám hiệu này đón tên điệp viên ở ngoài phố. Những chuyện còn lại thì chỉ liên quan đến nghề nghiệp chuyên môn rất bó hẹp của chúng.

Chủ nghĩa vô nhân đạo có nguyên tắc của Faerhof mà hẳn tự huênh hoang trước bản thân là nét đặc trưng của toàn bộ bọn cầm đầu phát xít.

Wilhelm Hettl, một trong những tên thân cận nhất của Walter Schellenberg, để có thì giờ nghĩ đến quá khứ trong lời công khai thú nhận của mình đã nói về một trong những tên cầm đầu quốc xã Heydrich, và mặc dù việc phân tích đặc tính của Heydrich của hẳn quá thoải phòng xu nịnh, dù sao cũng vẫn cho phép người ta hiểu bọn cầm đầu phát xít khác là những kẻ thế nào.

“Ông ta, - Hettl biết rất rõ về Heydrich nói, - rõ ràng là một cá nhân xuất sắc và là nhân vật lãnh đạo không chỉ trong chủ nghĩa xã hội dân tộc, mà còn cả trong quan niệm chung của nhà nước phát xít. Trong kế hoạch lịch sử có thể so sánh ông ta đúng nhất là với Cesare Borgia. Cả hai ông này hoàn toàn coi khinh mọi cơ sở đạo lý. Cả hai đều bị ám ảnh bởi mọi tham vọng như nhau về quyền hành, cả hai đều có đầu óc lạnh nhạt, trái tim băng giá như nhau, tính hiếu danh có tính toán như nhau... ông ta không những không có một luật lệ đạo đức thiên chúa giáo nào, mà còn mất cả tình cảm bản năng sơ đẳng của sự đứng đắn nữa.

Không phải nhà nước mà là quyền hành, quyền hành cá nhân, là chúa tể của ông ta. Đó là kiểu người thời kỳ Caesar, khi mà quyền hành không bao giờ bị nghi ngờ như mục đích và được coi là gốc mục tiêu. Đối với ông ta thì chưa từng có cái như là tư tưởng, ông ta không suy nghĩ đến cái đúng đắn và quý giá của tư tưởng, mà nghiên cứu nó một cách đặc biệt như là một công cụ - bằng công cụ này có thể sai khiến được quần chúng. Tất cả trong đầu óc ông ta chỉ phục tùng một nguyện vọng - nắm lấy quyền hành và sử dụng nó. Chân lý và lòng tốt đối với ông ta không có nghĩa lý bên trong, đó chỉ là công cụ cần phải sử dụng để tiếp tục chiếm giữ quyền

hành, và dùng phương pháp gì để đạt được mục đích này đều tốt và đúng đắn.

Đối với ông ta ngay chính trị cũng chỉ là bước chuyển tiếp để nắm lấy và giữ quyền hành. Các câu tranh luận rằng, liệu có hoạt động riêng biệt nào đó là tự nó đúng đắn không, đối với ông ta thật là ngốc nghếch đến mức, tất nhiên, không bao giờ ông ta tự đặt ra câu hỏi đó.

Kết cục là toàn bộ cuộc sống của con người này gồm một mục đích liên tục giết người - những ai ông ta không ưa thích, giết những kẻ cạnh tranh muốn nắm quyền hành, giết các đối thủ và cả những kẻ ông ta coi là không xứng đáng được tin cậy. Cần bổ sung cho điểm này một chuỗi mưu kế cũng đê tiện như việc giết người và thường được bày ra còn độc ác hơn.

Sinh mạng con người không có giá trị gì trong con mắt của Heydrich và nếu kẻ nào đó đứng trên con đường nắm quyền hành của ông ta, ông ta sẽ thủ tiêu ngay không thương tiếc. Ông ta đoạt được quyền hành chỉ cho chính bản thân, ông ta mong muốn chỉ làm thỏa mãn khát vọng riêng nắm quyền hành”.

Những tập tài liệu mật tập trung trong tay Heydrich thuộc số các tài liệu mà bọn cầm đầu đế quốc đệ tam kinh sợ nhất.

Hitler, thấy trước là đáng lo ngại Heydrich vì tên này có nhiều đặc điểm giống Hitler, bèn cử Heydrich sang Tiệp Khắc, nơi tên này trở thành một kẻ cầm quyền không hạn chế. Khi những người yêu nước Tiệp Khắc giết Heydrich, bọn quan chức chính bảo vệ tên này thậm chí không bị trừng phạt. Hitler đã thỏa mãn với việc tàn sát nhân dân Tiệp Khắc, biến Lidice thành đoạn đầu đài khổng lồ và làm Tiệp Khắc nhuộm đầy máu. Kẻ kế tục Heydrich là Himmler, một người cùng họ hàng với Heydrich về khuynh hướng và phương cách, nhưng theo quan điểm của Hitler, Himmler có một tài năng quý giá đối với loại ngành này: đó là cái sợ gần như thuộc bệnh lý cho cuộc sống cá nhân.

Sức khỏe của Himmler không còn cho mong muốn tốt hơn và không bao giờ hấn xa viên bác sĩ điều trị, và cả thầy thuốc xoa bóp nữa - những kẻ được hấn tin cậy hơn bất kỳ tên thân cận nào của chính hấn.

Trong cuộc sống tình cảm Himmler tránh mọi cái thừa, và không phải hấn coi cái thừa là vô đạo đức, chỉ vì hấn lo ngại cho sức khỏe của hấn.

Cái sợ mà Himmler cảm thấy trước mặt Hitler được thể hiện dưới hình thức trâng tráo nhất. Ngay cả Keitel, được mệnh danh trong đám thủ hạ của Hitler là “Keitel đầy tớ” cũng nói rằng, mỗi lần khi ra khỏi phòng làm việc của Hitler sau buổi tiếp chuyện thường lệ hấn cảm thấy một sự khinh bỉ và ghê tởm lúc đưa cốc nước vào những ngón tay đàn bà mảnh khảnh run cầm cập của thủ tướng.

Chính cái nhút nhát kiểu nô lệ này của Himmler đã làm cho quốc trưởng tin rằng kẻ được hấn lựa chọn này trung thành với hấn hơn Heydrich.

Nhưng khi khúm núm trước mặt quốc trưởng, Himmler khôn ngoan, mềm mỏng như con rắn đeo kính, bề ngoài của hấn còn thấy rõ sự giống nhau với loài bò sát chân ở bụng này, kẻ thừa kế nhiều đặc điểm của tên đi trước hấn mà một thời gian dài hấn được làm tay phải của tên này.

Sau nhiều năm dài Himmler đã quen phục tùng kẻ mạnh hơn và rõ ràng Heydrich là kẻ như vậy. Nhưng sau khi trở thành trùm ngành an ninh đế quốc đệ tam, Himmler lại là nhân vật còn kinh khủng hơn cả Heydrich. Hấn sợ làm cho quốc trưởng không hài lòng tới mức trong hoạt động của mình hấn chỉ tuân theo một điều: mong muốn đoán trước ý muốn của Hitler. Vì vậy đôi khi trong sự nỗ lực kiểu dao phủ của mình hấn đã để những cái thừa khiến cho bản thân Hitler cũng phải tỏ ra ngạc nhiên vì tính chấp hành quá hấp tấp của tên giúp việc chính cho Hitler.

Nhưng càng đi trao đổi với Hitler, Himmler càng nhận thấy Hitler có nhiều đặc điểm mà Heydrich, sếp cũ của Himmler vốn có, và có nghĩa là, vốn có ở Himmler. Và dần dần trong thâm tâm Himmler thoáng hiện ra sự ganh tị ngấm ngấm đối với Hitler: bởi chính hắn cũng có thể trở thành người số một của nước đế quốc này. Địa vị của người thứ hai đã không làm hắn thỏa mãn.

Himmler đã kéo Walter Schellenberg lại gần mình hơn mọi tên khác. Hắn bắt đầu tin cậy Schellenberg sau khi hiểu chắc chắn rằng, con người trẻ tuổi này có những quy tắc hành động vững vàng và chắc chắn. Schellenberg phục vụ không phải cho quốc xã, không phải cho đế quốc đệ tam, không cho đảng quốc xã, cũng không cho quốc trưởng. Hắn phục vụ chỉ cho một người xác định mà hắn đặt hết hy vọng cá nhân vào. Hắn sốt sắng trung thành làm việc có lợi cho người này, được người này cầm đầu, hắn nhận được phần quyền hành của hắn trong tay, người này, đó là phần thưởng tặng cho lòng trung thành tận tụy.

Với hắn, người này là Himmler.

Schellenberg nguyên là một chính trị gia không đến nỗi tồi đã có ý kiến đánh giá không cao về những mặt vượt trội của Himmler và hiểu rất rõ toàn bộ những hành động đê tiện của bản chất Himmler. Nhưng hắn biết rằng chức vụ trùm ngành an ninh đế quốc đệ tam đang do quốc trưởng nắm giữ. Himmler nắm giữ trong tay mọi bí mật của cơ quan lãnh đạo quốc xã, mà sự vững chắc của chế độ quyền hành độc đoán tiền diện thì dựa trên hệ thống mạng lưới chân rết và rộng lớn của các ngành mật vụ với các lực lượng đàn áp của nó.

Ngay năm 1939 Schellenberg đã cùng một tốp bộ hạ bắt liên lạc với tình báo Anh. Do tự nhận là các sĩ quan Đức thù địch với chế độ hiện tại, bọn này đã thiết lập được mối liên hệ với các chính giới Anh và sau khi lôi cuốn sự chú ý của bọn Anh bằng vụ mưu bạo động chống Hitler, chúng đã dự định lọt vào các môi trường cao nhất của tổ chức chính phủ Anh. Hitler đã tán thành ý đồ này, còn bọn đồng

ngiệp Anh thì đảm bảo với Schellenberg rằng trong thời gian sớm nhất đại diện cao cấp chính thức sẽ đến Hà Lan để gặp gỡ Schellenberg. Điều này Hitler cũng được biết.

Ngày 8 tháng 11, mấy giờ trước vụ bom nổ Bürgerbrauהל nơi tổ chức vụ ám sát quốc trưởng, bỗng nhiên Heydrich ra chỉ thị ngừng đàm phán mật với tình báo Anh. Các sĩ quan liên lạc Anh bị bắt và đưa sang Đức.

Vụ này xảy ra với mục đích là cơ quan tuyên truyền Đức đã bắt đầu tâng bốc Hitler như một cá nhân thần thánh được chính Chúa che chở, bọn Anh bị mô tả như lũ thủ tướng tội ác tà trời. Còn Hà Lan thì đã bị xúc phạm. Và toàn bộ chuyện đó như cùng làm khúc nhạc dạo cho việc tạo nên một nhiệt tình hăng say của bọn Đức trước các kế hoạch chiến tranh được suy tính sâu rộng.

Nhưng những “chiến công” kiểu này của Schellenberg đã lùi về quá khứ xa xưa rồi.

Tòa nhà đế quốc phát xít đã nghiêng ngả và sụp đổ dưới các đòn tấn công của quân đội Liên Xô. Các đơn vị quân đồng minh đã được đổ vào lục địa. Bọn chỉ huy quốc xã kể cả chính Hitler, lòng lộn tiến hành việc buôn bán ngầm về ngoại giao với Anh và Mỹ. Mỗi tên này tự nhận mình là người đứng đầu quốc xã mới, đã cam kết tiếp tục cuộc chiến tranh chống Liên bang Xô Viết và yêu cầu Anh Mỹ ủng hộ. Chúng bắt đồng chỉ ở vấn đề sự đầu hàng của Đức trước phương Tây sẽ mang hình thức gì và nó phải nhượng bộ một phần bao nhiêu trong chiến lợi phẩm của Đức.

Schellenberg luôn luôn ở bên cạnh Himmler, để động viên, thúc đẩy Himmler đi tới quyết định trở thành người kế tục Hitler, và tiến hành đàm phán ở Stockholm với các đại diện ngoại giao mật của Anh và Mỹ đã với tư cách thay mặt quốc trưởng mới sắp tới. Schellenberg đã đưa ra một số trong bọn đại diện này vào tòa tham mưu của Himmler ở Hohenlirchen, nơi có thể tuyệt đối an toàn tiến hành ký hợp đồng với thủ tướng.

Để tiến hành hoạt động này thiếu tướng Schellenberg cần có những người có khả năng hoàn thành bất cứ nhiệm vụ gì hấn trao một cách trung thành, tin tưởng và nhanh chóng.

- Alfred Faerhof phải tuyển lựa một số người trong thành phần nhóm đặc biệt riêng trực thuộc Walter Schellenberg.

Bằng phẩm hạnh dũng cảm của mình trong nhà tù Weiss đã chứng minh lòng trung thành vô điều kiện với Schellenberg. Nhưng Faerhof còn chưa vội vã có quyết định cuối cùng. Hấn càng thích Weiss bao nhiêu thì sự chịu đựng và ưu điểm của anh - với nó anh hành động trong mọi trường hợp - càng đáng nghi ngờ hơn. Faerhof hiểu một cách có nguyên tắc rằng: lớp vỏ ngoài của con người càng tốt bao nhiêu thì sau lớp vỏ đó càng ẩn náu nhiều cái như bản xấu xa bấy nhiêu. Kinh nghiệm của hấn nhắc nhở rằng: người càng khôn nặn bao nhiêu càng mong muốn tuân theo những quy tắc bên ngoài của lịch thiệp và đạo đức một cách cẩn thận bấy nhiêu.

Vào một buổi chiều Faerhof mời Weiss bơi thuyền với hấn trên hồ Wannsee và khi quan sát thấy Weiss chèo ra sao, hấn hỏi anh đã làm thủy thủ chưa. Weiss nói rằng trước đây anh sống ở Riga và thường ra biển với bạn anh là Heinrich Schwarzkopf.

Faerhof coi thường nói:

- Cháu trai Willie Schwarzkopf? Đại tá, kẻ có tài buôn bán? Tôi cho rằng ông ta đang kiếm chác khá nhiều trong công tác kinh tế của ngành SS.

- Willie Schwarzkopf là đảng viên lão thành, - Weiss nói.

- Vì vậy ông ta cũng đã kịp vợ vét cho bản thân một số tài sản Aryan hóa lớn tới mức đã trở thành nhà triệu phú.

- Ông ấy sống rất giản dị.

- Ở đâu?

- Ngay trong phòng cá nhân.
- Thế ông chưa đến biệt thự mới của Willie à?
- Tôi chỉ kết bạn với Heinrich.
- Vô ích. Cần phải chọn bạn theo địa vị mà họ có trong quốc xã chứ không nên theo sự lôi cuốn của trái tim.
- Nhưng tôi không dám đề nghị kết bạn với quốc trưởng, - Weiss cười.

Faerhof cười rộ lên, nhưng mắt hắn vẫn lạnh nhạt. Bỗng nhiên hắn hỏi, về yêu cầu:

- Ông đã sẵn sàng cống hiến thân mình cho Schellenberg lúc ở trong nhà tù chứ?

- Thế tôi còn muốn gì khác nữa? - Về phần mình Weiss hỏi lại. - Tôi coi bị treo cổ vì trung thành với Schellenberg hơn là để mất lòng trung thành với ông ta.

- Ông nói điều đó rất hay. - Faerhof tán thành. - Chứ không, ông biết là những cá nhân huênh hoang trong bộ quần áo anh hùng không làm tôi tin tưởng đâu. Trong việc này bao giờ cũng có cái gì đó trái tự nhiên. Một câu hỏi nữa. Ông quen Hakke chứ?

- Vâng.

- Ông có thể nói gì về người này?

- Một tay bẻm mép.

- Cụ thể hơn?

- Nếu ông biết điều gì khác về lão ta thì có thể...

- Thế chính ông biết gì về Hakke?

- Tôi nghĩ là biết ít hơn ông.

- À, thế đấy! - Faerhof đọc ác thốt lên. - Vậy thế này: Hakke đã khai rằng có đề nghị ông lấy tuyến tập hồ sơ cất trong tủ thép của ông ta.

- “Khai” nghĩa là thế nào? - Weiss hỏi. - Lẽ nào có ai đó đã hỏi cung lão ta?

- Bây giờ tôi đang hỏi cung ông.

- Về vấn đề gì?

- Tại sao ông từ chối không lấy tập hồ sơ chỗ Hakke? Vì ông đã biết nó liên quan đến ai.

- Chính vì thế tôi không lấy. - Weiss đáp.

- Rõ ràng hơn. - Faerhof đòi hỏi.

- Nếu như tôi chỉ động đến mớ tài liệu này, lập tức tôi bị thủ tiêu ngay rồi. Đúng thế không?

- Đúng. - Faerhof công nhận.

- Đấy, lời đáp của tôi cho câu hỏi của ông.

- Thế tại sao ông không khai báo?

- Cho ai?

- Sếp.

- Theo ý ông, nếu như Schellenberg không muốn ràng buộc mình với những tài liệu gì đó về quốc trưởng, loại không cần cho ai hết, liệu thiếu tướng sẽ làm gì tôi? Thủ tiêu!

- Còn nếu như Schellenberg muốn làm quen với tập hồ sơ?

- Vậy thì tại sao ông ta lại cần tôi biết việc này? Và trong trường hợp đó ông ta đã đối xử với tôi như vậy rồi.

- Này! - Faerhof thốt lên. - Tôi thấy thích và mến ông, ông đúng là một kẻ nhất gan có lý trí.

Weiss tin tưởng nói:

- Và tôi có che giấu điều đó đâu. Trong ngành của chúng ta phương pháp duy nhất bảo toàn được tính mạng là phải cố gắng không đoán trước mình sẽ được lệnh làm gì, mà chỉ làm cái gì được ra lệnh.

- Rất đúng, - Faerhof thoải mái đồng ý. - Nhưng, dù sao có lẽ ông cũng muốn làm cái gì đó to lớn hơn chứ?

- Cũng như mọi người thôi. - Weiss thờ dãi. - Tôi muốn rằng có thể bị ít người ra lệnh hơn, còn tôi có thể ra lệnh cho nhiều người hơn.

- Khá lắm! - Faerhof phấn khởi. - Đúng là ông đã phát minh ra công thức tổng hợp của nguồn kích thích cho mỗi cá nhân con người. - Và vì hào hứng với các âm thanh của giọng mình, Faerhof gần như cất giọng ngâm thơ: - Con người có thể nhận mình là một cá nhân chỉ qua quyền hành trên người khác. Còn giết người, đó chỉ là biểu hiện của bản chất quyền hành.

- Hay lắm! - Weiss nói. - Có thể nghĩ rằng đó là ông đã giúp quốc trưởng biên soạn "Mein Kampf".

- Sách viết không được trau chuốt, trong đó hoàn toàn không sử dụng sự phong phú của tiếng Đức.

- Đó là kinh điển của Đảng.

- Đừng bắt bẻ tôi trong tiếng dùng, - giọng giễu cợt Faerhof khuyên.
- Những cái tế nhị về hành văn chỉ làm tối nghĩa mục đích của tài liệu chính trị mà mỗi từ của nó phải thấm ngay, thật rõ ràng vào đầu óc như một viên đạn mới đúng.

- Đúng thế, - Weiss đồng ý. - Ông nắm chắc ngữ pháp hùng mạnh đến kỳ lạ.

- Nếu như không phải là bạn bè lâu năm với Walter Schellenberg từ lâu tôi đã trở tài năng một nhà lý luận của mình rồi.

- Thế Rosenberg?

Faerhof nhăn mặt:

- Một lần Goebbels thông minh nhận xét: “chủ nghĩa xã hội cương lĩnh của chúng ta chỉ là một cái lồng bẫy chim”. Nhưng tôi cho rằng Rosenberg quá lạm dụng từ vựng xã hội chủ nghĩa, và trong khi đó chuyện này đã làm các nhà công nghiệp và tài chính Đức hoảng sợ chúng.

- Còn bây giờ?

- Ông đã biết các ông trùm công nghiệp và tài chính có quan hệ trực tiếp nhất vì, “âm mưu bạo động hai mươi, tháng bảy”. Nhưng bộ trưởng vũ trang và công nghiệp quân sự quốc xã là Speer, đúng như quốc trưởng đã rõ, nghiêm cấm điều tra việc tham gia của họ trong vụ bạo động này. Muốn hay không thì kinh tế quân sự Đức cũng ở trong tay họ, và điều này có thể ảnh hưởng đến nền kinh tế.

Thuyền cập bờ, và Weiss đỡ tay Faerhof để hắn không ngã xuống nước, giúp hắn trèo lên bến. Khi đã lên tới bờ, anh hỏi:

- Ông còn hỏi gì tôi nữa không?

- Ông nói quá thế. - Faerhof phản đối, - thực ra tôi đã tiêu khiển thú vị một lúc với ông thôi.

- Không, - Weiss kiên quyết nói, - bây giờ chúng ta không có mà cũng không thể có thời gian cho chuyện đó.

- Thôi được. - Faerhof đồng ý. - Bây giờ tôi không có ý kiến gì chống đối ông cả.

- Tôi chỉ muốn biết có thể. - Về thỏa mãn Weiss nói. Và bổ sung: - Ông có thể tin rằng sự sáng suốt của ông cả lần này cũng không lừa dối ông.

Thì ra nhiệm vụ tối “mật” mà Weiss thi hành dưới sự theo dõi của Faerhof không đòi hỏi một sự khéo léo hay nỗ lực đặc biệt nào.

Anh phải theo dõi để trong những thời gian nhất định trên khoảng đường hay dãy phố nằm sát tòa nhà anh được chỉ trước và cả chỗ cửa ra vào chính tòa nhà đó không xuất hiện những người mà nhân dạng anh không được biết trước. Hoặc có mặt ở một địa điểm nào đó anh phải chờ cho tới lúc chiếc xe mang số hiệu anh biết trước chạy qua và báo việc này cho một phóng viên không quen biết bằng điện thoại.

Cũng không phải khó khăn gì để nhận ra rằng cùng lúc đó có sự theo dõi anh. Anh như rơi vào một nhà tù khổng lồ và trong cảnh mất tự do anh phải thực hiện một cách thật đúng đắn chỉ những gì được trao.

Ít lâu sau anh nhận lệnh sang Stockholm công cán, nhưng nhiệm vụ vẫn như cũ. Anh là một phần của bộ máy theo dõi có tổ chức và làm việc rất khăng khít, trong đó Schellenberg chỉ biên chế những điệp viên có kinh nghiệm nhất của ngành mật vụ SĐ.

Thoát ra khỏi bộ máy này dù chỉ một thời gian ngắn nhất tạm thời chưa có khả năng: mọi chi tiết của bộ máy được nối khăng khít chính xác với nhau tới mức một sự sai lệch nhỏ bé nhất cũng ngay lập tức gây tín hiệu báo động trong toàn mạch. Ngay lập tức truất khỏi vị trí quan sát điệp viên nào cố ý hay vô tình phạm khuyết điểm, và cả điệp viên nào thoáng để lộ chỉ một bóng dáng khả nghi trong việc vi phạm quy tắc phục vụ. Việc trừng phạt thường tiến hành ngay lập tức, tại chỗ, và Weiss cũng như những tên khác được phát súng lục không kêu để làm việc này.

Sự cô lập hoàn toàn mà Weiss đang bị rơi vào đối với anh là sự thất bại. Anh mệt lử vì cảnh bất động, vì sự vô hiệu quả của mọi cố gắng bắt liên lạc với ai đó trong số người của anh. Vì thất vọng anh đã cho rằng tin chiến thắng phát xít Đức của quân đội Liên Xô sẽ đến với anh tại một nơi nào đó ở Stockholm. Còn anh thì sẽ đơn độc đứng bên trạm điện thoại tự động mà anh đã chán ngấy rồi. Anh dùng máy tự động này trong những trường hợp cần phải báo rằng bá tước Bernadotte, cháu trai vua Thụy điển đã đáp xe ra khỏi dinh thự của mình để gặp gỡ sứ giả đại diện thường kỳ của Himmler. Thường thường sứ giả này chính là Schellenberg.

Weiss biết rằng hiện giờ bá tước không chỉ giữ chức chủ tịch Hội chữ thập đỏ Thụy điển. Ông ta còn là giám đốc các chi nhánh Thụy điển của các công ty Mỹ "International Business Machines" trước thuộc công ty Morgan. Có khả năng ông ta có liên hệ không chỉ với các giới công nghiệp, mà cả với các giới cầm quyền Mỹ - đại diện cho bọn này ông ta tiến hành đàm phán mật với bọn Hitler.

Trách nhiệm của Weiss là đảm bảo cho các sứ giả của Himmler không bị theo dõi, vì ở Stockholm đầy dẫy những điệp viên của Ribbentrop, Kaltenbrunner, Bormann, Goebbels, và của chính Hitler. Về phần mình nhóm đặc biệt của Ban Sáu SĐ, trong đó có Weiss, cũng tiến hành theo dõi toàn bộ bọn điệp viên đó.

Bỗng nhiên Weiss bị truất khỏi chức vụ quan sát. Anh nhận lệnh đến một trong các biệt thự ngoại ô Stockholm để thông báo về phương pháp hoạt động bí mật cho những kẻ có mặt ở đó gồm nhân viên Gestapo, khối sĩ quan SS và các đảng viên quốc xã sừng sỏ hiện đã rút vào bí mật. Anh đã nghiên cứu các phương pháp này khi cùng Dietrich thi hành nhiệm vụ của Landsdorff.

Đúng giờ quy định Weiss đến nơi, được chỉ dẫn và sau khi qua hàng loạt thủ tục trao đổi mật hiệu quy định, anh vào một phòng lớn tường lát bằng các tấm gỗ sồi đen và có treo các quốc huy cùng biên niên sử, các chiến lợi phẩm săn bắn và cả vũ khí cổ. Ở đây tập trung rất đông, và không chỉ có những người tuổi trung tuần mà cả thanh niên

mang quân phục phi công. Bên cạnh diễn đàn dùng cho Weiss có dựng ảnh Hitler, trên một giá đỡ đặc biệt, ảnh chụp bằng các mẫu gỗ đủ loại khác nhau. Hai phía của ảnh có các cây nến sắt ba chân lửa bốc cháy cao.

Hồi ở trường đại học Alexander Belov không được coi là một diễn giả thành thạo. Bao giờ anh cũng cảm thấy lúng túng. Khi từ trên diễn đàn nhìn thấy nét mặt các bạn của mình đang suy nghĩ cũng như anh suy nghĩ, cũng biết những điều anh phải thuyết cho họ tin điều họ đã hiểu không kém gì anh. Vì thế trên diễn đàn bao giờ mặt anh cũng có vẻ rụt rè, mắc cỡ, và anh nói kiểu nuốt từ rồi vội vã kết thúc như chờ đợi mọi người sẽ mắng anh rằng: “Đừng có ăn cắp thời gian! Thời gian, đó là sự sống, thế mà anh đang rút ngắn mất cuộc sống của chúng tôi!”

Nhưng ở đây, khi anh bước lên bục diễn thuyết, trong căn phòng sang trọng này, và nhìn thấy những khuôn mặt kính cẩn của bọn phát xít ở Thụy điển với vẻ kính trọng kiểu kẻ cả của những tên chào mừng anh, Weiss phấn chấn và cất giọng diễn thuyết rất hay. Đúng là lời nói của anh đã gây được cảm xúc. Các thính giả rất đổi sự hứng thú tới mức sau khi Weiss kết thúc, hội trường im lặng kéo dài đến không chịu được. Và chỉ sau khi anh rời bục diễn thuyết, tiếng vỗ tay lịch thiệp mới vang lên. Nó vang lên bồm bộp vì lòng bàn tay của tất cả đã ướt đẫm mồ hôi.

Trong phần nói chuyện của mình Weiss đã đưa ra những ý kiến giới thiệu thiết thực có liên quan đến các phương pháp đưa bọn phát xít Đức vào hoạt động bí mật với các thông báo là bằng các phương pháp nào chúng đã giết hại bao nhiêu người. Để kết luận, sau khi trích dẫn một đoạn trong diễn văn của Hitler, anh tuyên bố rằng cuộc chiến tranh này chỉ là một đoạn trong lịch sử nghìn năm của quốc xã. Và anh cam đoan với lũ thính giả này rằng chiến tranh thế giới thứ ba sẽ mang lại cho chủng tộc thống trị quyền bá chủ hoàn toàn mọi dân tộc khác.

Lời hứa hẹn tràn đầy lạc quan này đã gây cho bọn phát xít ở Thụy điển cảm xúc phấn khởi không quá mức. Nhưng phần thiết thực thì bọn chúng đã ghi chép với sự cố gắng của những học trò trường Chủ nhật.

Khi trả lời các câu hỏi Weiss khuyên bọn có râu quai nón phải cạo đi, còn bọn đã cạo rồi thì để cho mọc, bọn có vợ hãy ly dị vì phụ nữ bây giờ hay bép xép và có thể làm lộ chồng mình, bọn không tài sản phải làm giàu để che giấu quá khứ bản thân, còn bọn giàu thì ngược lại, phải trở thành người nghèo khó. Ngoài ra, Weiss cho nhiều lời khuyên bảo bổ ích đề phòng trường hợp nếu tên nào đó ở đây sẽ bị sa vào nhà tù. Với vẻ hoàn toàn hiểu biết công việc anh đã giải thích phải xử dụng thế nào cho đúng đắn và hợp lý nhất thời gian bị giam giữ, lấy đâu ra sự sáng khoái của cơ thể. Anh đã trao đổi kinh nghiệm của mình về mặt này với vẻ hào phóng, vô cùng cởi mở.

Những lời giới thiệu của Weiss đã gây cho bọn có mặt một tâm trạng nặng nề nản chí. Và chỉ trong lúc dự tiệc thân mật chiêu đãi Weiss, tâm trạng chúng mới hơi khá lên. Và ở đây, bên bàn tiệc, Weiss đã nhận ra tên tuổi bọn tài chính Thụy điển, những tên đã tự đề nghị được giúp đỡ các điệp viên của Himmler. Bọn chúng muốn qua các điệp viên này sẽ thiết lập được mối liên hệ với thủ tướng Anh Churchill với ý đồ bằng con đường này nhanh chóng đạt được sự thỏa thuận về các điều kiện hòa ước mà Đức phát xít có thể chấp nhận được.

Weiss cũng được biết cả những điểm chính của các giác thư mà đại diện của mỗi phía trao đổi với nhau trong các cuộc đàm phán này.

Bọn phát xít ở đây chủ yếu vì lo cho số phận cá nhân đã tố sự công phần vì những yêu cầu quá mức của các nước phương Tây đặt ra cho Đức. Và chúng khuyên Weiss phải hết sức thận trọng ở Stockholm vì nhân thắng lợi của quân đội Liên Xô, nhân dân Thụy điển tỏ ra rất dứt khoát. Đeo huy hiệu chữ thập vào lúc này gần như là sự tự sát. Các đảng viên đảng phát xít đã nhiều lần bị đánh ngay trên đường phố.

Weiss hứa là sẽ thận trọng.

Hai ngày sau anh nhận được nhiệm vụ mới.

Anh sẽ phải bay về Berlin trên một máy bay có viên quan của bộ ngoại giao Đức. Tên quan này sẽ mang theo chiếc cặp đựng thư từ ngoại giao, và hẳn sẽ không bay một mình mà được điệp viên của Ribbentrop vũ trang đi hộ vệ.

Nửa giờ trước lúc quy định máy bay phải hạ cánh trên một sân bay phụ, ở đó sẽ kết thúc đời viên quan này cùng bọn đi hộ tống. Nếu như máy bay không hạ cánh, Weiss sẽ phải bắn chết tên quan này bằng súng không kều.

- Thế tôi thì sao? - Weiss hỏi.

- Nếu khừ được hết bọn hộ vệ, hãy nhảy dù xuống, mọi chuyện sẽ đâu vào đấy.

Từ lúc đó hai điệp viên luôn bám sát theo sau Weiss. Chúng tiến anh ra tận sân bay và không rời thang máy bay cho tới lúc cửa vào khoang máy bay còn chưa đóng sập lại.

Phi công là một tên trung thành. Đúng như đã thỏa thuận, hẳn hạ cánh đúng như in ở sân bay phụ trống trải vào giờ này. Tên quan ngoại giao và bọn hộ vệ hẳn chưa kịp cựa quậy, thân máy bay của khoang hành khách ở chỗ bọn chúng đang ngồi bị các loạt đạn tiểu liên bắn xuyên qua.

Tất cả được tính toán trước một cách tuyệt đối, và lúc xuống máy bay Weiss trông thấy bọn thợ sửa chữa máy bay thuộc nhân viên kỹ thuật SS đã đang lắp các miếng kim loại vá vào những chỗ thủng.

Trên thang lên máy bay đặt sát vào hai phía khoang ngồi là bọn mang súng tiểu liên đứng chờ. Một tên nhả nhận chỉ cho Weiss hướng phải đi tới ô tô đã đến đón anh.

Sáu Mười Tám

Những ngày này Schellenberg là người có mục đích, hăng hái và kiên quyết nhất trong toàn bộ bộ phận hoạt động nhà nước của Đức quốc xã. Nhưng hẳn lại ít nghĩ nhất tới việc số phận tương lai của nước quốc xã sẽ ra sao. Hẳn đã rõ rằng tương lai riêng của hẳn không thể nào không phụ thuộc vào việc đó. Từ lâu rồi, trước thời Stalingrad hẳn đã hiểu rằng thất bại về quân sự của quốc xã là không tránh khỏi. Và đã đặt mọi hy vọng vào Himmler. Nếu Himmler trở thành người đứng đầu nước Đức, tất nhiên hẳn, Schellenberg sẽ là người thứ hai. Còn nước Đức nào, điều này đã không có ý nghĩa nữa. Nhưng chính bây giờ, trong những ngày này, đối với hẳn mọi cái đã được giải quyết xong. Và việc cung cấp quân tiếp viện, những người được nhét đầy các toa xe lửa như củi và vôi vữa đưa sang mặt trận phía Đông, làm Schellenberg chú ý chỉ tới mức việc đó có thể làm chậm sự tiến công của quân đội Liên Xô tới mức nào. Mà vì hẳn cần phải tranh thủ thời gian để kết thúc việc đàm phán của Himmler với những kẻ đã nhận trách nhiệm đóng vai trò điệp viên ngoại giao mật của các nước phương Tây.

Thời gian trước ngày sụp đổ của nước Đức Hitler đối với Schellenberg đã trở thành như đỉnh cao của toàn bộ đời hoạt động của hẳn. Việc hẳn có trở thành người thân tín số một của quốc trưởng mới và người thứ hai ở Đức hay không bây giờ đã phụ thuộc vào đầu óc và sự khôn ngoan của hẳn. Sự đầu hàng cá nhân của Himmler đối với Schellenberg sẽ như một thảm kịch, một sự thất bại lớn hơn cả sự đầu hàng của nước Đức. Theo hẳn, thất bại quân sự của quốc xã còn chưa có ý nghĩa thất bại chính trị. Nếu hoạt động thật có mục đích và kiên quyết vào thời điểm nghiêm trọng này có

thể giành được tương lai vĩ đại cho bản thân. Hắn đã hoạt động như vậy.

Trong suốt những ngày này Schellenberg không rời Himmler. Hắn vô cùng sáng khoái, tự tin và văn hoa khêu gợi óc tưởng tượng của sếp tương lai bằng những viễn cảnh độc quyền tự trị đầy quyền rũ.

Trong hầm tránh bom ở Hohenlirchen, Schellenberg chiếu cho Himmler xem cuốn phim trong đó theo lệnh hắn một điệp viên đã thu hình quốc trưởng bằng máy quay mật.

Việc quay phim tiến hành theo phương pháp đặc biệt, quay chậm, cho phép ghi lại một cách chính xác và tỉ mỉ những nét nhỏ bé nhất của tình trạng thể lực của Hitler.

Trên màn ảnh xám trước mặt chúng, giống như trong khoảng chân không dưới mặt nước, một người gù mặt tái xanh, nhũn nhẽo, xị ra và mí mắt dưới bị căng ra như của con chó già yếu đi đi lại lại trong khoảng trống. Tay trái lắc lư không cố ý giống như vây hải báo, tay phải giơ lên bên tai để chú ý nghe: thính giác của Hitler bị giảm xuống rất nhiều sau lần mổ vừa rồi. Kìa Hitler đi về phía bàn. Gót giày cao cổ của hắn như lát chặt vào sàn nhà, và vì thế dáng đi lảo đảo như ông già thời cổ. Hắn cầm lấy một tờ giấy vẽ vát vả như nhấc một vật quá nặng, và đưa lên sát mắt. Mắt Hitler cũng đã kém, và giấy tờ bây giờ in cho hắn bằng một máy đặc biệt chữ rất to.

Himmler xích ghế lại gần màn ảnh. Hắn nhìn quốc trưởng của mình vẻ lặng lẽ, chú ý và vô cùng thích thú.

Mấy hôm trước Schellenberg có nói chuyện về tình trạng sức khỏe của Hitler với giáo sư de Crini và giám đốc bệnh viện thần kinh Charité. Đó là những người của hắn và các tin tức hắn nhận được mang đặc tính đáng tin cậy nhất: tình trạng của Hitler là vô hy vọng. Thế là hắn tổ chức cho Himmler gặp de Crini và tên chỉ huy ngành y tế quốc xã là Conti. Himmler đã chăm chú và khao khát nghe hai tên này nói, hoàn toàn hiểu rằng: ngay trước đây hắn đã đọc trong bách

khoa toàn thư y học bài báo viết về cái gọi là bệnh liệt rung Parkinson. Hitler đã được chẩn đoán mắc bệnh này.

Bây giờ sau khi xem xong cuốn phim và trong phòng đèn bật sáng, Himmler nói về thông cảm giả tạo.

- Toàn bộ việc này là do quốc trưởng có lối sống hoàn toàn trái tự nhiên: biến đêm thành ngày, chỉ ngủ có hai ba giờ thôi. Hoạt động liên tục của quốc trưởng và sự phát khùng thường xuyên làm khổ những người xung quanh và gây nên bầu không khí không chịu nổi.
- Hấn thú nhận: - Khi quốc trưởng gọi tôi đến, lần nào tôi cũng thấy sợ, tưởng chết đi được, vì trong cơn tức giận thì quốc trưởng bắn tôi có nghĩa lý gì đâu.

- Vâng, - Schellenberg đồng ý. - Và nếu như ông chậm trễ thì một ngày nào đó người ta sẽ mang xác ông ra khỏi hầm tránh bom ở dưới tòa nhà hành chính quốc xã như đã xảy ra với nhiều người khác.

Himmler tái mặt, nhưng vẫn giả tạo thốt lên:

- Chết vì quốc trưởng - đó là vinh dự to lớn!

Schellenberg có lối kìm mình rất sắt đá và sự chịu đựng tốt, nhưng sự giả tạo không ai cần nữa và rất trâng tráo này đôi khi đã làm mất mát các phẩm chất trên. Sự giả tạo giống như là bản tính thứ hai của Himmler. Khi ký lệnh về “chế độ đặc biệt” đối với hàng vạn tù nhân trong các trại tập trung hấn phàn nàn:

- Giá như kẻ thù của chúng ta nhân đạo hơn, chúng đã nhận trách nhiệm trả chi phí cho việc nuôi sống tù binh và tự chúng phải cung cấp lương thực thực phẩm cho tù binh. Tôi không thể đẩy nhân dân Đức vào chỗ đói rách để lấy thực phẩm nuôi sống bọn ngồi không này.

Phần lớn các cuộc thí nghiệm y học bằng tù nhân đã tiến hành với sự phê chuẩn của Himmler. Và khi đọc các tài liệu mà bọn thầy

thuốc đao phủ gửi cho hắn về các cuộc thí nghiệm này, Himmler nói:

- Tôi đang quan tâm đến sức khỏe nhân dân Đức không ai lo bằng. Các cuộc thử vật nghiên cứu mới các loại này bằng vật liệu sống đảm bảo cho ngành y của ta không bị sai lầm khi chữa bệnh cho những người thuộc chủng tộc cao đẳng.

Hắn đã đặc biệt chú ý theo dõi kết quả của bọn thầy thuốc SS tiến hành các thí nghiệm diệt chủng tù nhân.

- Quốc trưởng đòi hỏi chúng ta tiêu diệt mỗi năm một triệu dân Slav. Nhưng tôi là nhà mơ tưởng. Chúng ta có thể đảm bảo an toàn cho tương lai của chúng ta: sẽ giữ lại cho ta sức lao động, nhưng làm mất khả năng sinh đẻ nguy hiểm của chúng.

Himmler rất sợ Hitler sẽ biết đến các cuộc đàm phán mật của Himmler với các điệp viên phương Tây. Và trước ngày bọn này đến Hohenlirchen hắn giả vờ ốm. Để làm cho Himmler có đà tích cực Schellenberg quyết định cả việc sẽ làm Himmler hoảng sợ. Hắn nói rằng theo tài liệu riêng, Kaltenbrunner đang ngờ vực về những cuộc đàm phán này của Himmler. Hàng trăm điệp viên riêng của Kaltenbrunner đang chạy loạn xạ quanh Hohenlirchen sẵn và bắt người của Schellenberg.

Thế là Himmler giận dữ thốt lên:

- Cần phải thủ tiêu bọn chúng, thủ tiêu tại chỗ! - Và khuyên, giọng nhẹ đi ngay: - Những điệp viên của ta, không thể đối chọi được với bọn chúng thì phải lặng lẽ khử ngay đi và lập tài liệu điều tra sao cho rõ là: trong hàng ngũ của ta có bọn phản bội và chúng bị tiêu diệt.

- Xin tuân lệnh, - Schellenberg đáp.

Mấy ngày sau khi xem phim về Hitler, Himmler gọi Schellenberg đến trạm trại riêng ở Wustrawa và khi đi dạo trong rừng hắn nói:

- Ông Schellenberg, tôi cảm thấy là chẳng còn phải làm gì với Hitler nữa. - Hắn hỏi: - Ông tin lời chần đoán của de Crini chứ?

- Vâng, - Schellenberg đáp.- Đúng là đã lâu rồi chúng tôi không được thấy quốc trưởng, nhưng sự quan sát của tôi cho phép tôi rút ra kết luận: phút cuối cùng để bắt đầu hành động đã điếm.

Himmler gật đầu đồng ý. Sau đó dừng lại rồi cất giọng quan trọng:

- Nếu như Anh - Mỹ sẽ giúp đỡ tôi với thiện ý là để chiến thắng Nga, tôi đồng ý hậu thưởng họ. Chúng ta có thể chuyển cho Anh quản lý một phần Siberia, phần nằm giữa các sông Ob và Lena. Còn Mỹ thì ta sẽ cho vùng giữa sông Lena, Kamchatka và biển Okhotsk. - Hắn hỏi: - Tôi tính là họ sẽ thỏa mãn với các điều kiện này chứ?

- Vâng, - Schellenberg nói. - Tất nhiên rồi.

Lúc này những mơ ước của quốc trưởng lại không còn làm Schellenberg chú ý. Hắn có đầu óc thực tế hơn, và sung sướng vì Himmler đã tỏ ra kiên quyết. Tức là, cả hành động bây giờ cũng có thể nỗ lực hơn.

Điều làm cho Schellenberg lo lắng hơn cả là tiếng tăm đẫm máu của Himmler. Cái cần thiết nhất lúc này là phải thanh minh cho Himmler để tiếng tăm này không trở thành sự ngăn cản việc đưa nhà độc tài mới lên ngai vàng. Hơn sáu triệu người Do Thái bị giết hại theo kế hoạch do Himmler duyệt y trong cuộc hội nghị ở một biệt thự của khu Wannsee và vì thế kế hoạch được mang tên mật “kế hoạch Wannsee”.

Ngay từ tháng giêng năm 1944 Schellenberg đã sáng suốt tổ chức cuộc gặp gỡ của Himmler với cựu tổng thống Thụy sĩ Muzy. Thay mặt các tổ chức Do Thái, Muzy đặt năm triệu quan tiền Thụy Sĩ để giải thoát các tù nhân người Do Thái theo danh sách riêng.

Himmler đã nghiêng về việc ký hợp đồng này. Hắn đòi phải biến toàn bộ khoản tiền đó thành máy kéo, xe hơi và thiết bị kỹ thuật để

đưa về quốc xã. Còn về bản thân hẳn mong muốn rằng báo chí Mỹ và Anh sẽ đăng các bài mô tả hẳn chỉ như một nhà hoạt động quốc gia của đế quốc đệ tam.

Còn về vai trò chỉ huy ngành an ninh của hẳn thì không được nhắc đến.

Và thế là bây giờ để đàm phán với Himmler, Bernadotte từ Thụy điển đã sang Đức, còn từ Thụy sĩ thì hầu như cùng một lúc với Bernadotte, lão Arthur Lazar tám mươi tuổi cũng sang. Đi kèm lão là con trai út.

Schellenberg đón Lazar về một trong các dinh thự Himmler.

Muzy đã thực hiện lời hứa, Arthur Lazar mang theo mình một tập báo Anh và Mỹ trong đó có đăng các bài về Himmler.

Lão già Lazar lặng lẽ ngồi trên ghế bành. Lão mặc áo lễ đen, quần xám rộng kẻ sọc xòe thành từng nếp xuống chân.

Cổ áo hồ bột có các góc xòe ra như đờ lấy đầu lão. Đôi mắt đã mờ đục, tầm nhìn của chúng ngược vào bên trong, và vì thế chúng bất động.

Trước lúc lên đường sang Đức, vợ lão từ biệt lão như từ biệt một người đã chết. Nhưng lão không sợ chết: tử thần đã lần quất đầu đó ngay cạnh thôi, như một bóng đen, như vật cống cho những năm đã sống qua. Bọn chúng sẽ giết con trai lão? Sáu triệu cộng với một người. Bản thân lão không còn là vật hy sinh nữa. Lão sang Đức vì rằng lão đã rất già; trái tim khô héo của lão dễ chịu đựng toàn bộ chuyện này hơn.

Lão nghĩ: nếu như có chúa, chúa sẽ không bỏ qua cái gì như thế. Nhưng nếu bây giờ còn có thể mua được sinh mệnh của mấy nghìn người ở tay bọn phát xít thì tại sao không làm điều đó? Lão biết, khi Hitler lên cầm quyền, các nước phương Tây đã giúp hẳn vũ trang vì hy vọng rằng Hitler sẽ tấn công những người Bolshevik. Và khi bọn

quốc xã ở Đức giết hại người Do Thái, các nước phương Tây đã im lặng. Chúng im lặng, còn bọn quốc xã đã học được nghề giết người qua dân Do Thái.

Lão biết rằng Eichmann cũng đã học tiếng Do Thái do mong muốn có sự chuẩn bị cần thiết cho chức vụ trùm ngành chuyên giết dân Do Thái.

Lazar cũng là kẻ thù của Liên Xô. Lão cho rằng ở Nga người ta bóc lột những ai nhờ có đầu óc thông minh biết làm ra tiền cũng như lão đã biết làm.

Nhưng thất bại của nước Đức phát xít lại do chính người Bolshevik làm nên chứ không phải ai khác. Và chỉ có quân đội Liên Xô mới có thể giải phóng được toàn bộ tù nhân khỏi các trại tập trung phát xít. Nếu như...

Lazar được biết về các cuộc đàm phán mật của đồng minh với bè lũ Hitler. Lão cũng biết rằng bọn phát xít đang chuyển hết quân của chúng từ mặt trận phía Tây sang phía Đông, với hy vọng chặn người Nga lại với sự ủng hộ của đồng minh.

Lão cũng biết rằng Allen Dulles trong buổi tiếp chuyện điệp viên của bọn Hitler đã tuyên bố. Với lòng kính trọng sâu sắc ý nghĩa lịch sử của Adolf Hitler và sự nghiệp của ông ta, thật khó mà tưởng tượng rằng dư luận xã hội bị kích động của người Anglo-Saxon lại thỏa thuận nhìn thấy ở Hitler một người chủ hiền nhân của nước Đức. Và tiếp đó: Hitler có thể làm người tham dự các cuộc đàm phán.

Lazar cũng biết: Dulles và không chỉ một mình hắn đang kiên quyết ủng hộ việc đề cử Himmler làm người thay thế Hitler. Nếu Himmler trở thành quốc trưởng mới thì hắn sẽ thách giá giải phóng tù nhân quá cao. Nhưng cũng có thể sẽ tiêu diệt toàn bộ tù nhân như là theo lệnh Hitler. Sẽ để mọi tội lỗi giết người cho việc bị bao vây sắp tới của quốc trưởng.

Lazar biết rằng sứ mệnh mà lão nhận gánh vác rất mơ hồ. Lão phải tham gia đàm phán với tên đao phủ chính của dân tộc mình để cứu mấy nghìn người ghi trong danh sách, còn hàng chục vạn người chịu số phận chết sẽ ở lại trong các trại tập trung.

Nhưng lão vẫn nhận lấy sứ mệnh này với hy vọng thuyết phục được Himmler để hắn không di chuyển các trại đi cả trước những đòn tấn công vũ bão không cản nổi của quân đội Liên Xô lần trước các đội quân đồng minh đang từ từ và thận trọng chuyển từ bờ biển phía tây đến.

Vì toàn bộ chuyện đó lão có mặt ở đây.

•••

Thủ tướng vào phòng, đi kèm là Schellenberg. Hắn không tin ở bản thân, nổi nóng và xao xuyến khi nhận ra toàn bộ sự nguy hiểm của việc đàm phán với Arthur Lazar. Bắt tay một tên Do Thái, đối với Himmler cũng là một chiến công. Nhưng hắn quyết định lập chiến công này vì những cái lợi mà Schellenberg đã hứa hẹn với hắn.

Ngay những lời đầu tiên Himmler đã nói lung tung về vấn đề hắn tự đề nghị giải quyết vấn đề người Do Thái bằng cách đưa người Do Thái ra hòn đảo nào đó. Nhưng việc này không có khả năng: thứ nhất, vì sự tuyên truyền bên ngoài và thứ hai, vì sự chống đối đã xuất hiện ở trong các đảng phái. Như để thanh minh bỗng nhiên hắn muốn cho Lazar xem một bằng chứng tài liệu gì đó về các ý định nhân đạo của hắn. Sau khi xin lỗi, hắn bỏ về phòng làm việc của mình và bắt đầu lục bới giấy tờ.

Hắn chọn lọc các thông báo từ trại tập trung gửi đến cho hắn về số lượng các vụ giết người đã tiến hành, trong một tuần, một tháng, một quý. Các bản sao những lệnh của hắn về việc cảnh cáo bọn chỉ huy trại về sự chậm trễ đã thể hiện ra. Những báo cáo về bản thiết kế kỹ thuật cho phòng hơi ngạt và về các nghị quyết chuẩn y của hắn ghi ở góc tờ đầu báo cáo.

Những ảnh chụp xác chết được mổ với các lá phổi bị vỡ tung sau khi ở trong các buồng chân không, nơi tiến hành các cuộc thử cơ quan con người về mức độ chịu đựng ở khoảng không có không khí với sự duyệt ý của chính hấn (đơn đặt hàng của Goering để nghiên cứu ảnh hưởng của việc bay cao đối với phi công)!

Những thông báo về số lượng tân máu lấy cho các mặt trận ở trẻ em bị giết trong các trại tập trung.

Báo cáo của Bộ nông nghiệp về việc dùng phân sản xuất bằng than người hỏa táng.

Dưới tay hấn có một lệnh ngày 16 tháng hai năm 1942 với chữ ký của hấn. Himmler liếc qua tờ giấy:

“Gửi chỉ huy tối cao ngành SS và cảnh sát ở phương Đông - Thượng tướng SS Kruger Krakow.

Để nhằm các mục đích đảm bảo an ninh, tôi ra lệnh sau khi di chuyển trại tập trung thì khu Do Thái Warsaw phải được triệt hạ hoàn toàn. Đồng thời trước khi tiến hành phải sử dụng tất cả các phần nhà cửa có lợi và vật liệu các loại. Việc triệt hạ khu dành riêng và thu xếp trại tập trung cần phải thực hiện bởi vì nếu không chúng ta sẽ không bao giờ làm Warsaw yên tĩnh được, và sự phá rối của các phần tử tội phạm sẽ không thể bị thủ tiêu nếu khu Do Thái vẫn còn tồn tại.

Kế hoạch thủ tiêu khu Do Thái phải trình lên tôi. Trong bất kỳ trường hợp nào cũng phải làm cho được là diện tích ở có tới nay, trên đó đang sinh sống nửa triệu người chủng tộc hạ đẳng và không bao giờ có lợi cho người Đức sẽ phải được quét sạch khỏi mặt đất, còn thành phố Warsaw một triệu dân luôn luôn là lò lửa nguy hiểm để suy đồi và bạo động phải được giảm nhỏ đi.

H. Himmler”

Hắn điên giận giúi tờ giấy này vào ngăn kéo, nơi có một mẫu xà phòng thực nghiệm làm bằng mỡ người.

Trên bàn hắn nhìn thấy bản sao của bức điện chuẩn bị sẵn gửi cho chỉ huy các trại Dachau và Flossenbürg.

“Về việc di chuyển thì không thể nói được gì nữa. Ngay lập tức phải di chuyển trại tập trung. Không một tù nhân nào được sống sót rơi vào tay kẻ thù.

Heinrich Himmler”

Hắn cầm lấy những bức điện này, vò nhàu thành một nắm nhỏ và ném vào sọt rác ở dưới bàn, sau đó cúi xuống nhặt lên và đốt ở chiếc gạt tàn thuốc. Và sau khi làm như thế, trong người hắn dễ chịu hơn: bớt được một tang chứng.

Sau khi trở lại căn phòng mà Lazar vẫn kiên nhẫn chờ hắn ở đó, Himmler tuyên bố ngay là hắn bắt chấp cả ba điều kiện Lazar đưa ra. Điều thứ nhất: Himmler sẽ ra lệnh không giết người Do Thái nữa. Điều thứ hai: những người Do Thái hiện có mặt mà số lượng không thật chính xác và đáng hồ nghi thì nhất thiết sẽ cứ ở trại, sẽ không “di chuyển” đi đâu cả. Và điều thứ ba: tất cả các trại trong đó có người Do Thái sẽ phải lập danh sách và sẽ thông báo các danh sách này.

Lazar ngồi nghe tất cả mọi điểm nét mặt lạnh như tiền, lặng lẽ. Sau một chút dừng lại, lão nói:

- Tôi muốn rằng con trai tôi sẽ được đến thăm một trong các trại. Điều này cần thiết để chúng tôi có thể tin được rằng các chỉ thị của ngài được thi hành chính xác.

Himmler lo lắng nhìn sang Schellenberg. Tên này gật đầu. Thế là Himmler vội nói:

- Thừa cụ Lazar, ý muốn của cụ sẽ được thực hiện. Cụ sẽ không phải nghi ngờ gì cả.

Himmler tin vào tài năng xoay xở trong bất kỳ tình huống nào của Schellenberg.

Hắn cũng muốn gây cho Lazar cảm xúc dễ chịu. Và sau khi ngồi xuống ghế bành ở bên cạnh, hắn vẽ rất thân tình ca cẩm rằng khi giải quyết vấn đề Do Thái kinh tế Đức đã chịu một số thiệt hại vì mất một lực lượng công nhân lành nghề và cả một phần tri thức kỹ thuật nữa, phần có thể có ích lợi đặc biệt. Và thở dài phiền muộn hắn kết luận:

- Nhưng tiếc thay! Các nguyên tắc, dù thoạt nhìn có vẻ kỳ lạ thế nào đi nữa, cũng chỉ là nguyên tắc. Chúng ta cần phải chịu đựng hy sinh vì để củng cố tinh thần dân tộc, - Hắn đứng dậy, lấy có là bạn, xin lỗi vì không thể tiếp tục được buổi nói chuyện. Rồi đưa tay ra bắt tay từ biệt.

Do đãng trí kiểu già nua, hình như Lazar không nhận ra động tác này. Và lúc này lão chỉ quan tâm đến việc chăm điếu xì gà. Và hai tay lão đều bận.

Kiều hãnh hát đầu, Himmler ra khỏi phòng. Đúng là hắn đang vội: hắn hẹn gặp Bernadotte ở Hohenlichen. Cuộc gặp gỡ này đối với Himmler có ý nghĩa đặc biệt quan trọng vì Bernadotte phải khẳng định sự công nhận việc đề cử Himmler lên ngôi quốc trưởng mới, mà các giới Mỹ - Anh lưu ý đến.

Nhưng dù sao trước khi ra khỏi phòng Himmler còn dừng lại ở ngưỡng cửa đôi chút để kịp nói với Lazar rằng hôm nay hắn sẽ ra lệnh thả nhóm phụ nữ Do Thái ra khỏi Ravensbrück. Nhưng Lazar phải tìm ra phương pháp thông báo nhanh nhất cho tướng Eisenhower về hành động hảo hán này.

Himmler đã dự định qua vai trò trung gian của Bernadotte gặp được tướng Eisenhower và hắn vô cùng nhã nhặn với bá tước.

Bá tước Bernadotte không phải lần đầu tiên được vinh dự đón tiếp ở Hohenlirchen, tòa tham mưu này của Himmler, một dinh thự lộng lẫy được ngụy trang rất khéo léo thành một quân y viện lớn đầy đủ tiện nghi như để dành cho thương binh SS.

Ở đây trong nhiều tòa nhà có đặt những văn phòng bí mật nhất của ngành an ninh, trong các ngôi nhà một mái riêng biệt có đặt các phòng thí nghiệm, ở đó các nhà hóa học và vi sinh vật học phát minh ra những phương pháp mới để giết người hàng loạt.

Những nhân viên thường của các ngành này chân tay được băng bó cẩn thận và mang cả nạng đến và đi khỏi Hohenlirchen bằng xe y tế. Một số loại điệp viên tối mật được khênh ra khỏi xe hoặc lên xe bằng cáng và như những người bị thương nặng, đầu, mặt chúng được băng bó cẩn thận.

Bằng hình thức này, chúng đưa đến đây những tên mà Himmler thấy cần thiết phải tự hỏi cung. Những kẻ thuộc loại không còn trở lại nữa theo quy tắc - ở Hohenlirchen có một nghĩa địa cũng như một số quân y viện khác.

Ở “quân y viện” này không kẻ nào bị tra tấn thô bạo: trong phòng mổ được trang bị rất đầy đủ sẽ tiến hành đủ loại giải phẫu nhưng không dùng một loại thuốc tê nào.

Ở đây bọn chúng bị kêu gọi bộc lộ bằng các điện cực cho chạm vào khu vực trực tiếp của não hoặc các phần ngẫu hợp của đầu mỗi thần kinh không dính dáng với tổ chức bắp cơ.

Bọn SS không mặc quân phục mà trong các bộ quần áo ngủ bệnh viện, cần cù tiến hành công việc của chúng ở đây.

Ngay những lần trước đến thăm Himmler, bá tước Bernadotte cũng đã lấy lại được tự do cho hàng loạt các nhân vật người Scandinavia. Đêm đêm họ được các xe của đội chữ thập đỏ Thụy điển chở ra khỏi các trại tập trung dưới sự kiểm tra của tay chân Schellenberg. Bá tước nhận trách nhiệm báo cho tướng Eisenhower về việc này,

khi đó sẽ chuyển đến cho ông ta các điều kiện của Himmler để trên cơ sở đó mong muốn ký hòa ước riêng lẻ với Mỹ.

Vào những ngày này, khi gặp gỡ Ribbentrop và Kaltenbrunner, bá tước cũng nghe cả đề nghị của hai tên này làm môi giới cho chúng với Eisenhower. Bá tước đã được biết rằng một số giới của đồng minh đang đặt hy vọng vào Himmler. Và chính Bernadotte cũng có quan điểm như vậy. Bá tước vô cùng thất vọng khi bỗng nhiên Kaltenbrunner ngăn cản việc tiếp tục cho gọi các tù nhân người Thụy điển về nước.

Là một nhà ngoại giao, Bá tước hiểu rằng Kaltenbrunner làm thế với ý muốn hại Himmler, ngăn cản Himmler đóng vai người nhân đạo trước các nước phương Tây. Bá tước cũng hiểu rằng chính Kaltenbrunner không phản đối việc đóng vai trò như vậy trước phương Tây. Nhưng sự kiện này chứng minh rằng Himmler còn chưa mạnh tới mức dám công khai đứng ra chống lại các đối thủ của mình, nhất là chống lại Hitler.

Từ lâu bá tước đã nghi ngờ thái độ không kiên quyết, nhát gan của Himmler. Và bây giờ Bernadotte chỉ còn một việc: ngạc nhiên, làm thế nào Himmler đã có thể thực hiện chức trách tên đao phủ chính ở nước đế quốc đệ tam với hiến pháp của kẻ đốn mạt.

Ngoài ra, bá tước cũng được biết rằng chính giới ở Liên Xô đã biết rõ về các cuộc đàm phán của bọn Hitler với các điệp viên của đồng minh tiến hành qua các môi giới Thụy điển. Và mặc dù không hề nhắc đến họ tên của bá tước, nhưng chẳng cần thế Bernadotte cũng đã hiểu rằng các giới ở Liên Xô biết rất tỉ mỉ về hoạt động của bá tước. Tất cả các việc đó là kết quả của công tác tình báo rất tinh vi của Liên Xô. Đúng là tình báo Liên Xô đã đột nhập vào được hang ổ chính của ngành mật vụ Đức.

Khi được biết lập trường kiên quyết của Liên Xô, sức mạnh chiến lược và chính trị của Liên Xô và hiểu Liên Xô sẽ đóng vai trò gì trong việc giải quyết các vấn đề Đức sau chiến tranh, bá tước tự thấy rõ

vấn đề: mọi dự định đưa Himmler lên ngôi người cầm đầu chính phủ Đức bây giờ là không có hy vọng gì và trong tương lai có thể chỉ mang lại tai hại cho bá tước thôi.

Thời cơ cho Himmler có thể lên cầm đầu chính phủ Đức đã trôi qua: lúc bọn cầm đầu vụ bạo động, hai mươi tháng bảy mong muốn Himmler trở thành quốc trưởng Đức. Khi được biết về vụ bạo động, ngành an ninh của hắn đã có lúc không hoạt động. Nhưng hắn đã rụt rè, không kiên quyết. Đáng lẽ hắn phải tự lãnh đạo việc tổ chức vụ ám sát Hitler, hắn lại chờ đợi xem bao giờ thì chuyện đó được kẻ một tay, chốt mắt làm, kẻ này đã hy sinh cho chiến công táo tợn. Mà Himmler, thì đã có thể nếu hắn dám hành động kiên quyết, sau này xử tử tên giết người, và bọn chủ mưu chính và sẽ dẫm lên xác chúng mà bước lên ngôi quốc trưởng như cha rửa tội trung thành của hắn.

Lúc này, khi chiến tranh sắp kết thúc lòng căm thù chủ nghĩa phát xít đã đoàn kết các dân tộc trên thế giới lại và thật sẽ khó mà làm cho dư luận xã hội tin rằng vai trò trung gian giữa bọn phát xít Đức với các nước phương Tây chỉ nằm trong phạm vi ngoại giao khôn khéo, và chỉ có thế. Trong thâm tâm Bernadotte nhận thức rằng, hoạt động của bá tước xem ra như một dự định giúp đỡ tên giết người che giấu tang chứng, như khuyên bảo tên giết người làm một việc tốt đẹp nhỏ bé gì đó, thí dụ như thả chim ra khỏi lồng ở trong một ngôi nhà mà hắn đã chọc tiết người.

Tất cả những điều này làm bá tước bực mình. Và tâm trạng bá tước rất buồn chán khi Himmler và Schellenberg xin lỗi vì chậm mấy phút rồi vào căn phòng bá tước.

Ngay phút đầu tiên Schellenberg đã không khỏi lo lắng nhận thấy rằng trong phong cách của bá tước xuất hiện một điều gì mới mẻ. Nếu trước kia trong các lần gặp gỡ bá tước cũng lo lắng đến công việc, vội vã tập trung chuyển từ chuyện phiếm phàm tục không tránh khỏi lúc bắt đầu câu chuyện nghiêm chỉnh sang thực chất vấn đề, thì bây giờ tự nhiên bá tước nói đến các vùng lân cận ở Hohenlirchen vì

lưu ý đến các địa điểm sẵn sẵn và qua đây thể hiện những hiểu biết sành sỏi về kỹ thuật đi sẵn.

Vì muốn hiểu xem do những nguyên nhân bí mật nào bá tước có sự thay đổi về phong cách bình thường như vậy. Schellenberg quyết định giữ câu chuyện theo đề tài này và theo dõi bá tước. Nhưng Himmler vốn là một tên giả tạo tế nhị, lại không biết đoán ra tài này ở những người khác. Sau khi ngồi xuống bên cạnh, hắn để dừng lại một chút rồi chuyển ngay vào công việc.

Hắn cất giọng nói trịnh trọng như định báo cho bá tước biết một bí mật chính trị quan trọng nhất:

- Chúng tôi, người Đức - hắn cất giọng khàn khàn, - phải thừa nhận mình là kẻ chiến bại trước các nước phương Tây.

Himmler dừng lại một chút để xem lời thừa nhận rất kích động này sẽ gây được cảm xúc gì cho bá tước. Nhưng bá tước cúi người xuống ngắm nghía móng tay của mình chăm chú như lần đầu tiên trông thấy chúng, sau đó móc túi áo vest lấy ra chiếc đệm con bằng da hươu và bắt đầu sử dụng nó.

Himmler bồi hồi nói:

- Đó là điều tôi đề nghị bá tước qua chính phủ Thụy điển chuyển cho tướng Eisenhower để tránh cuộc chiến tranh và đổ máu vô nghĩa lý sắp tới.

Bá tước ngẩng đầu quan tâm hỏi:

- Hình như bây giờ thiệt hại của quân Đức ở mặt trận phía Đông hàng ngày đã đạt tới trên chục vạn người? - Rồi nói, mặt không tỏ thái độ gì: - Kinh khủng thật!

Himmler lầu bầu:

- Người Đức chúng tôi, mà trước hết là tôi không thể nào đầu hàng bọn Nga được.

- Điều đó rõ rồi, - Bá tước nói.

Như được ủng hộ, Himmler sôi nổi tuyên bố:

- Chúng tôi sẽ tiếp tục chiến đấu ở đó cho tới lúc mặt trận các nước phương Tây thay đổi mặt trận chiến đấu Đức.

- Tất nhiên là như thế, - bá tước đồng ý và vội nhận xét: - Nhưng theo các tin tức tôi nhận được, các chỉ huy quân sự Anh và Mỹ hiện không có những sư đoàn giống như SS. Ngoài ra họ cần phải có thời gian để thỏa thuận với binh lính của mình, những người cho đến nay vẫn nhận thức rằng họ là đồng minh của Nga. - Bỗng nhiên hỏi:

- Sức khỏe quốc trưởng ra sao?

Himmler buồn rầu đáp:

- Tôi không có quyền thông báo điều đó để tiếp tục truyền tin đi. Nhưng tôi nói riêng với ngài rằng, với sự phát triển hiện nay của thời cục thì đó chỉ là vấn đề của hai, cùng lắm là ba ngày thôi. Hitler sẽ từ giã cõi đời trong cuộc chiến đấu bi đát này. - Buồn rầu nói tiếp: - Nguồn an ủi chỉ có thể là việc Hitler hy sinh trong cuộc chiến đấu với chủ nghĩa Bolshevik với cái độc ác mà quốc trưởng đã cống hiến cả đời mình để loại trừ.

- Ngài có biết chính thức ngày quốc trưởng sẽ hy sinh trong cuộc chiến đấu này không?

Himmler lúng túng:

- Nói thực, tôi chỉ theo đúng các ý kiến mà các bác sĩ chữa bệnh cho quốc trưởng nói ra thôi.

- À, các bác sĩ!

Schellenberg đành phải tham gia vào đề tài câu chuyện theo hướng đã định, theo mục đích chính của cuộc gặp gỡ ngày hôm nay là tổ chức cho Himmler gặp Eisenhower. Cuối cùng, bá tước đồng ý là Himmler sẽ viết một bức thư cho Gunther trình bày đề nghị của mình với hy vọng là chức tước của Gunther sẽ ủng hộ hẳn. Lấy cớ rằng bận công việc khẩn, Himmler từ biệt rồi bỏ đi, còn Schellenberg lấy cớ gì đó ở lại thêm mấy phút. Hẳn làm thế để một lần nữa kiên trì nhắc lại đề nghị của Himmler với Bernadotte: ngay lập tức phải bay sang chỗ Eisenhower và đạt cho được là Eisenhower sẽ gặp gỡ Himmler.

Bá tước thân mật đỡ tay Schellenberg vì luôn luôn có cảm tình đặc biệt với hẳn, cho rằng hẳn là người thông minh, dũng cảm như tay bọm. Giá ở địa vị của Himmler, Schellenberg sẽ hành động kiên quyết hơn và đã xác định được ngày tử vong của Hitler rồi, chẳng cần phải trao đổi với các bác sĩ riêng của Hitler về chuyện này.

Nhẹ nhàng đi theo con đường nhỏ giữa hai hàng cây mờ tối, bá tước nói:

- Thủ tướng còn chưa hiểu thấu thực chất tình hình sự việc. Vào lúc này, tôi không thể giúp được gì cho Himmler cả. Tôi có thể làm việc đó sau lần đầu tiên tôi đến thăm, giá như lúc đó thủ tướng hoàn toàn nhận trách nhiệm lãnh đạo công việc của quốc xã. Bây giờ theo ý tôi, thủ tướng không có khả năng nào cả - Nhã nhặn mỉm cười, Bernadotte khuyên: - Còn ngài, ngài Schellenberg thân mến của tôi, ngài nên hành động thông minh hơn bằng cách lo cho bản thân hơn mới phải.

Khi Schellenberg trở lại chỗ Himmler, được buổi nói chuyện với bá tước cổ vũ, Himmler bèn nói về vấn đề: hẳn sẽ phải áp dụng trước những bước gì đầu tiên khi trở thành quốc trưởng. Và ngay lập tức lo lắng nhăn trán nói rằng sẽ phải gọi tên đảng theo cách gì đó khác

đi “Đảng xã hội dân tộc” - các nước phương Tây đòi phải bỏ cái tên này.

- “Đảng dân tộc thống nhất”. Còn ông tìm ra tên gì? - Schellenberg đưa ý kiến.

- Hay lắm! Ông có đầu óc tưởng tượng nhanh đến kỳ lạ, Walter ạ!

Sau đó Himmler bắt đầu phàn nàn về Kaltenbrunner: tên này dám can thiệp vào quyền hành của hắn và đã thay đổi các lệnh của Himmler có liên quan đến việc thả một số ít tù nhân. Mà điều này cần thiết vì các trách nhiệm được chấp nhận trong các cuộc đàm phán với Muzy và Bernadotte.

Hắn bực mình nói:

- Tôi hiểu, đối với quốc trưởng thì toàn bộ bọn tù nhân và công nhân nước ngoài này đều là con tin. Đến phút cuối cùng Hitler có thể đe dọa nước các phương Tây rằng sẽ ra lệnh tiến hành chém giết các trại tập trung. Nhưng tôi cũng có quyền tạo cho mình một sự đảm bảo nhất định trước các nước phương Tây bằng cách đe dọa thủ tiêu toàn bộ các trại tập trung cùng tất cả những gì có ở đó.

Himmler ra lệnh cho Schellenberg lập một nhóm mật gồm những nhân vật đặc biệt, đáng tin cậy trong ngành.

Một mật nhóm này nhận nhiệm vụ ngăn cản việc thủ tiêu toàn bộ tù nhân trong các trại khi lệnh này do Hitler hay Kaltenbrunner đưa ra. Mật khác người của nhóm này phải sẵn sàng thi hành lệnh tương tự nếu nó do Himmler ban bố.

Thế là xảy ra sự việc sau: việc đi kiểm con trai Lazar đến một trong số các trại tập trung được trao cho Weiss.

Mục đích của chuyến đi là kiểm tra xem lệnh của Himmler về tiệc thả các tù nhân có ghi tên trong danh sách được thực hiện ra sao.

Weiss hoàn thành nhiệm vụ này của Schellenberg khá đặc biệt. Trước hết do có giấy tờ rất hiệu lực của mình, bỏ qua Ban chỉ huy trại, anh dẫn người thanh niên này đi khắp trại và giới thiệu tỉ mỉ với con trai Lazar về tổ chức công việc của trại. Anh chỉ cho người thanh niên này xem tất cả cho tới tận ngôi nhà kê sát cửa vào lò thiêu người trong đó có đóng các móc vào tường để treo và ở nền có các búa bằng gỗ để đề phòng trường hợp tất cả các giá treo cổ đều bận sử dụng. Và chỉ sau sau đó mới dẫn người này lên phòng ban chỉ huy.

Khi nhận được tin có một đại diện Hội chữ thập đỏ quốc tế đến thăm trại, trưởng trại tỏ ra rất kính trọng Weiss là người đi kèm.

Khi người thanh niên yêu cầu cho xem các tù nhân có tên trong danh sách, trưởng trại nhã nhặn nói:

- Nhưng tiếc rằng, tất cả số này đã được chôn bằng các hộp carton rồi, chúng tôi không có quan tài. Đúng là tin vui về việc sắp được giải phóng đã làm họ kích động - hẳn mỉm cười kiểu tay sai với Weiss, - tới mức tất cả đột ngột từ trần vì tim bị co quắp lại. Các bác sĩ của chúng tôi đã định cứu chữa nhưng ngành y tỏ ra bất lực.

Weiss mở tài liệu của anh ra trước mặt tên trưởng trại đang cười, và nói.

- Ông sẽ lấy đầu ra chịu trách nhiệm về việc này. Ông hành động theo lệnh ai?

- Đây, - tên này rút túi lấy ra một tờ giấy và đưa cho Weiss. Phía dưới có chữ ký của Kaltenbrunner.

Trên đường về khách đồng hành của Weiss không ngồi cạnh anh. Anh ta ngồi ở ghế sau và qua gương Weiss nhìn thấy bộ mặt xanh xao, căm thù của anh ta. Weiss cho xe rẽ xuống con đường đất ở bên và dừng xe lại bên một đám cây rậm rạp.

- Sao thế này? - Người thanh niên lo lắng hỏi.

Weiss quay lại phía anh ta hỏi:

- Ông hiểu hết chứ?

- Ông định nói điều gì?

- Nếu như ông đã hiểu tất cả và biết giấu tình của mình thì với ông cũng có thể xảy ra cái như với những người... có khả năng, tai nạn ô tô sẽ là phương pháp cho chuyện đó.

- Ông đừng có dọa tôi. - Và anh ta bắt đầu tàn nhẫn, kiên quyết, táo tợn kết tội Weiss đã giết hại những tù nhân bất hạnh. Đúng, đúng anh là tông phạm của vụ giết người này.

Anh lặng lẽ nghe hết.

- Ông là người dũng cảm, - Weiss nói khi lời nguyên rủa chấm dứt. - Tôi thích điểm đó ở ông. Ông sẽ không bao giờ quên những gì đã thấy hôm nay chứ?

- Đời đời không quên! - Người thanh niên thốt lên và ngay lập tức như bừng tỉnh, rồi sững sờ nhìn Weiss.

- Sao nữa, Amen? Ta đi tiếp thôi. Có điều là đừng nghĩ chuyện bắn vào gáy tôi. Nhìn nét mặt ông, tôi biết ông rất muốn như vậy.

Sau khi chờ anh ta về Hohenlichen, Weiss báo cáo với Schellenberg về kết quả cuộc hành trình.

Schellenberg tức điên lên.

Weiss nói:

- Xin lỗi, thưa ngài thiếu tướng, nhưng tôi cảm thấy ở đây không chỉ đơn giản đã để có sai sót.

- Thế chính là gì?

- Tôi có ý nghĩ là người ra chỉ thị đó muốn hại thủ tướng của chúng ta bằng cách này.

Schellenberg tò mò, hồi lâu nhìn nét mặt niềm nở, bình thản của Weiss. Sau đó ra lệnh.

- Hãy lựa chọn hai người loại đáng tin cậy và sẵn sàng làm tất cả. Cho anh ba... không, một ngày để làm việc này. Và hãy chờ các lệnh tiếp theo.

- Xin tuân lệnh, thưa ngài thiếu tướng, - Weiss khẽ lệch gót giày vì coi không cần thiết phải phô trương tư thế, đã đến lúc không đòi hỏi ở anh việc đó nữa.

Sáu Mười Chín

Weiss đến phòng xoa bóp.

Ở đây mọi việc diễn ra như không có chiến tranh gì cả. Nhân viên phục vụ được đào tạo nghiêm ngặt luôn nhã nhặn và chu đáo phục vụ như mọi khi. Yên tĩnh, lặng lẽ, các phòng làm việc và áo choàng sạch sẽ không có vi trùng. Sau khi làm thủ tục giáo sư mời Weiss đến phòng riêng để “kiểm tra sức khỏe”.

Stutthof gầy đi hốc hác, mặt trông càng mệt mỏi đáng thương hơn.

Weiss báo cáo những gì được biết trong những ngày qua.

Giáo sư lặng lẽ nghe, thỉnh thoảng ghi dấu vào cuốn sổ nhỏ rồi hỏi:

- Hết rồi chứ?

- Chỉ những điều chủ yếu nhất thôi.

Giáo sư nói:

- Bọn Hitler đã nhất trí trong ý định của chúng là thủ tiêu các trại tập trung và cả tù nhân ở đó, thủ tiêu như để làm mất tang chúng, mất người làm chứng buộc tội chúng. Chiến thuật thường tình của bọn tội phạm là như vậy. Ngoài ra, Hitler đang tính toán rằng, hành động vô cùng dã man này sẽ buộc bọn quốc xã, những tên sợ trừng phạt phải lẫn trốn vào bí mật và tiếp tục chiến đấu. Còn về dự định của một số tên cầm đầu quốc xã dùng hàng trăm hoặc hàng nghìn người được thả để chuộc lại tội lỗi đã giết hàng triệu người thì đó chỉ là

hành động tráo trở sai lầm. Nhưng cần phải lợi dụng hành động này để giải phóng một số tù nhân nhiều hơn số ghi trong danh sách. Nhiệm vụ chủ yếu của chúng ta lúc này là loại trừ việc thủ tiêu người hàng loạt. Và đó là chỉ thị của Trung tâm. Tôi có thể báo, - ông hơi mỉm cười, - các tài liệu của anh về số cơ sở mật của các tổ chức phát xít khủng bố bí mật đã được Trung tâm nghiên cứu, kiểm tra. Và theo các tài liệu này, các nhóm tác chiến của cơ quan phản gián ta được đưa đến những vùng đã chỉ. Bằng cách này đảm bảo được an toàn cho quân đội Liên Xô trong các vùng hậu phương địch. - Nhếch mép cười. - Trong khi đó viên xoa bóp của Himmler có nhận được lời góp ý của tôi về các vấn đề chỉ liên quan đến y học. Viên này vẽ tin cậy cho tôi biết rằng hắn có được nghe Schellenberg và Muzy nói chuyện với nhau bằng điện thoại. Schellenberg nói với Muzy rằng chính hắn đã mấy lần giúp đỡ các gia đình Do Thái và cả những kẻ kết hôn hỗn hợp. Hắn còn đảm bảo rằng tự liệt mình là người “đáng nghi ngờ” theo quan điểm trật tự tổ chức đảng và có quyền hành trong bộ máy nhà nước. Bọn phát xít đang dự định từ bỏ chủ nghĩa phát xít với hy vọng an toàn tính mệnh. Chúng sẽ phản nhau và sẵn sàng cống hiến tất cả cho cái vật giả mạo cứu tinh tựa như “sự đáng nghi ngờ của mình” nên xét điều đó.

Có tiếng gõ cửa.

- Xin mời. - giáo sư nói.

Một thiếu nữ mặc quần áo của đơn vị nữ phụ trợ ngành quan sát phòng không đi vào phòng. Một cô gái người cân đối, lộng lẫy, vẻ ác cảm, kiêu căng hiện ra trên nét mặt hồng hách, lạnh nhạt như búp bê.

- Đây là Nadia của tôi! - Giáo sư nói bằng tiếng Nga và gật đầu về phía Weiss đề nghị con gái: - Làm quen đi!

Đôi vai nhô của thiếu nữ như ngay lập tức bị thụt xuống, nét mặt biến đổi như ngay lập tức được thay bằng một vẻ khác hẳn, rụt rè, đáng yêu và hơi lúng túng.

- Anh đấy à? - Cô thốt lên và đỏ mặt đưa tay cho Weiss bắt. - Thế mà tôi vào, nhìn thấy - một tên Đức. - Cô nói say sưa nhìn Weiss - Thế tức là anh như vậy?

Weiss lúng túng, quay mắt nhìn đi nơi khác.

- Thôi, xin đủ cho, các anh chị thanh niên! - Và sao đó giáo sư nổi giận và yêu cầu con gái. - Báo cáo đi!

Thiếu nữ ngồi xuống chiếc ghế sao cho có thể nhìn thấy rõ cả cha và cả Weiss. Cô bắt đầu nói, đưa mắt tươi cười nhìn Weiss nhưng bằng một giọng khô khan và nghiêm nghị khiến cho tưởng rằng một người khác đang nói những lời này.

- Chiến dịch mang tên mật "Volke" đặt kế hoạch ném bom lãnh thổ Đức bằng các đơn vị không quân Đức. Máy bay ném bom sẽ được ngụy trang thành không quân đồng minh. Căn cứ của các máy bay này đã đánh dấu trên bản đồ. Mục tiêu ném bom còn chưa rõ. Có dự kiến là các trại tập trung, vì kế hoạch này được Himmler và Kaltenbrunner duyệt y.

- Đấy, thấy không, - giáo sư nói, - Kaltenbrunner ngăn cản Himmler thả mấy trăm người ra khỏi trại tập trung, Himmler cũng ngăn cản Kaltenbrunner làm chính cái đó, chúng đang cắn xé nhau để không tên nào có khả năng thừa trước đồng minh. Và trong khi đó cả hai tên nhất trí thảo ra kế hoạch tiêu diệt một loạt hàng chục vạn người. - Ông cúi xuống, xoa đầu gối, nhăn mặt. Rồi tuyên bố, nghiêm khắc nhìn Weiss: - Nhiệm vụ của anh - phát hiện ra chính những trại nào bị đánh dấu tiêu diệt bằng máy bay. Thứ hai - tôi không phản đối vấn đề nhập anh vào nhóm tác chiến sẽ có nhiệm vụ ngăn cản tại chỗ việc này. - Ông đứng dậy: - Xong!

Weiss nhìn thiếu nữ và rụt rè mỉm cười.

- Xong, - giáo sư nhắc lại.

Cô gái xin cha:

- Con có thể tiến đồng chí được không?

- Lại còn thế nữa! - Stutthof nổi giận: - Không còn bé bỏng, tự biết đường đi rồi.

- Sao cha! - Thiếu nữ van nài thốt lên.

- Cha đã nói - không được. Và nói chung - chẳng có gì...

- Sao lại chẳng có gì? - Thiếu nữ bướng bỉnh hỏi lại. - Thế nếu chúng con cùng đường đi?

- Anh biết đấy, - giáo sư nói, tay đẩy anh đi ra cửa, - hãy từ chối đi! - Rồi nhìn con gái từ đầu đến chân. Ông cất giọng phàn nàn: - Con cũng ở nhóm tác chiến, hãy chịu đựng một chút - đến căn cứ sẽ gặp nhau thôi...

•••

Hoặc là do cái sạch bóng loáng của một ngày trời trong xanh hoặc là do cái nhìn âu yếm thoáng qua của người thiếu nữ Xô Viết, hoặc chỉ là vì sự tự nhiên anh có cảm giác sung sướng khó tả trước cuộc sống, nhưng Weiss cảm thấy anh không còn bị dày vò vì tình cảm cô độc nữa.

Anh cảm thấy mình như một phần nhỏ bé của thế giới bao la được con người tạo ra vì con người, và trong tâm trạng trong sáng, kỳ lạ đó anh đến nhà Heinrich.

Heinrich đang râu rĩ. Anh quẳng cho Weiss mấy tờ giấy trên có in chữ gì đó.

- Đọc đi! Lấy ở phòng riêng của Willie Schwarzkopf đấy!

Weiss ngồi xuống bên bàn và bắt đầu đọc.

“Ban hành chính quản trị SS

MẬT

Trình thủ tướng SS

Thưa thủ tướng! Những răng vàng của bọn tù nhân đã chết theo lệnh của thủ tướng được trao cho Ban y tế. Số vàng này được ở đó sử dụng để làm các bộ răng giả cho người của ta. Trưởng ban SS đã có số vàng dự trữ trên 50 kilôgam, số vàng này đủ để bịt răng cho số yêu cầu dự định bằng kim loại quý trong khoảng năm năm.

Do các nguyên nhân an toàn, cũng như để sử dụng đúng mức, tôi coi thu nhặt số vàng lớn hơn cho mục đích này là không hợp lý.

Vậy đề nghị cho phép sau đây số mảnh răng vàng của bọn tù bị chết sẽ đưa vào nhà băng quốc xã.

Thừa hành trách nhiệm: Franz, lữ trưởng - thiếu tướng quân SS”.

Tờ thứ hai in:

“Danh sách các vật phẩm bằng đồ dệt đã cũ rách đưa ra khỏi các trại Auschwitz và Lublin theo lệnh của Chánh ban hành chính quản trị SS.

Quần áo cũ của nam: 92.000 bộ

của nữ: 26.000 bộ

Đồ lót nữ bằng lụa: 3.900 bộ

Tổng cộng: 34 toa xe lửa

Giẻ rách: 400 toa xe lửa

Đệm giường và gối: 130 toa xe lửa

Tóc phụ nữ: 1 toa xe lửa.

Sao y nguyên bản - Đội trưởng SS”

Nhìn Weiss, Heinrich kêu lên:

- Và tiếp theo toàn loại như vậy! Weiss, tôi không chịu nổi nữa. Tôi sẽ giết hẳn!

- Nếu cậu làm như vậy, - Weiss khô khan nói, - cậu sẽ là thủ phạm trong cái chết của hàng trăm hàng ngàn người. Chú cậu hiện nay là nguồn tin cho chúng tôi, mà nhờ các tin này chúng tôi sẽ có thể cứu sống được hàng chục vạn người... Chờ một chút, - anh giữ Heinrich lại, - bây giờ mọi việc sẽ rõ. Cậu hãy nói, có các lệnh gửi cho Willie về việc cắt lương thực cho các trại tập trung nào đó không?

- Có, hình như vừa mới đây ở Dachau, Lindsberg, Mühldorf và còn ở đâu đó nữa.

- Cậu hãy xác định chính xác! Vấn đề là ở chỗ, hiện giờ chúng đang chuẩn bị chiến dịch tiêu diệt tù nhân. Những trại đã đánh dấu đầu tiên đang bị cắt lương thực. Cậu hiểu chưa?

- Rồi!

- Hôm nay liệu có thể xác định được không, khoảng đến chiều.

- Được.

- Thế thì xong.

- Chờ một chút, - Heinrich đề nghị, - Nhưng thế đã “xong” đâu. Sao cậu thích cái từ “xong” thế! Cần phải làm cái gì chủ yếu để cứu người.

- Việc đó trao cho các nhóm tác chiến rồi.

- Còn tôi?

- Cậu cái gì? Cậu đang làm một việc rất lớn.

- Không được, - Heinrich phản đối. - Không được. Tôi cũng phải có mặt ở nơi cậu đến. Hứa chứ?

- Thôi được, - Weiss nói: - Việc đó chúng tôi còn xét.

•••

Weiss không nhận ngay ra Zubov: một người gù gù, râu tóc lờm xờm, mặt đen xạm, gò má nhô hẳn lên đang đi trên một phố tới địa điểm gặp mặt. Nghe Weiss nói xong, Zubov tươi tỉnh hẳn lên.

- Người à? Có ngay! Cả bốn người Đức, cũng loại bị giam ở trại ra. - Nói thêm hơi có lỗi: - Lúc không bận công việc mình vẫn đi tác chiến với họ. Loại người biết chiến đấu.

- Có vũ khí chứ?

- Chứ sao nữa? - Zubov nói. - Còn có thừa để bán nữa.

- Thế thì, từ lúc này - Weiss cười, - phải lặn hơn nước thấp hơn cỏ... Nhưng ở tư thế báo động cấp một.

- Rồi!

Weiss đặt tay lên vai bạn:

- Anh bạn già, hãy cứng cỏi lên nào.

- Mình thấy khó quá, - Zubov phàn nàn. - Giá như sống không phải trong nhà cô ta. Hình như, mình thấy Brigitte ở khắp mọi nơi... - Than thở như đau răng. Rồi đề nghị: - Có thể rẽ vào một chút chẳng?

- Không nên.

- Tức là phải chịu đựng?

- Đúng!

Rõ ràng sau buổi nói chuyện với Bernadotte đã thấy rõ sự hoàn toàn không có hy vọng gì vào mọi dự định đưa Himmler lên ngôi quốc trưởng mới, Schellenberg không còn coi trọng gì cái “nhóm đặc biệt” trong đó có Weiss nữa. Và mặc dù nhóm này hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bí mật đưa các nhân vật thoát khỏi trại tập trung theo danh sách của Bernadotte và Muzy, nhưng nhóm bây giờ vẫn bị ghép vào cùng với nhóm SS khác, chịu trách nhiệm hoàn toàn chỉ thảo kế hoạch và kỹ thuật bắn giết tù nhân, kể cả công nhân nước ngoài ở trong các mục tiêu mật.

Làm việc trong nhóm chung rộng lớn này Weiss có thể làm quen với danh sách các tên toàn quyền SD đến các trại tập trung để lãnh đạo chung kế hoạch tác chiến. Các chiến sĩ tác chiến phải rút gọn số các tên thuận buồm xuôi gió đến nơi quy định.

Ngoài ra, do sử dụng các giấy tờ in sẵn, các mẫu con dấu chữ ký, những tín hiệu mật các loại mà Weiss lấy được, đã thảo ra các lệnh bãi hoãn “di chuyển trại” trong một thời gian nhất định hoặc tiếp theo lệnh đặc biệt. Các lệnh này được giao thông viên đưa đến các trại. Họ là người Đức trong nhóm tác chiến hay loại người biết tiếng Đức, một cách hoàn thiện.

Thường thường những lệnh như vậy do các sĩ quan SS hay quan chức Gestapo mang đến. Tức là sau khi đến trại, các chiến sĩ tác chiến không thể bỏ đi ngay, như quy định cho lính thường. Để không gây nghi ngờ, họ phải ở lại một thời gian sử dụng thái độ mến khách của Ban chỉ huy trại. Nhưng mỗi giờ ở lại trại đều đe dọa cái chết...

Mười hai tên ủy nhiệm SD phải bay đến các vùng miền tây Đức trong ba ngày và chỉ huy việc tiêu diệt các trại tập trung ở đó sao cho không còn để lại một dấu tích gì.

Stutthof được Weiss báo tin này, một ngày sau mới nói với anh rằng đồng minh đã được báo trước và máy bay chiến đấu của đồng minh sẽ ở trên không. Nhưng nếu máy bay vận tải Đức chở bọn ủy nhiệm

SĐ vẫn thuận buồm xuôi gió hạ cánh được, thì việc ngăn cản tiếp từ mặt đất sẽ không có khả năng.

Ngay sau khi đồng minh đổ bộ vào miền Tây, các đội đặc biệt “commando” bắt đầu săn lùng tài liệu nghiên cứu khoa học, cả những nhà nghiên cứu, các phát minh và các tài liệu kỹ thuật. Chúng không có các chỉ thị khác. Cuộc săn lùng tài liệu và người này mang cái tên “Peiper-Clips” và mặc dù trong số các “commando” có những nhóm rõ ràng, có thể ngăn chặn được việc chém giết ở các trại tập trung, nhưng chúng không được lệnh làm việc này. Phải làm thế nào?

Weiss nói:

- Chúng ta không thể ghép ai vào số hành khách của chuyến bay đặc biệt được. Danh sách do Himmler và Kaltenbrunner ký. Nhưng thành phần chuyến bay được lập nên chỉ một ngày trước khi bay, và mọi người không biết nhau. Có thể làm như sau: Tôi sẽ đến sân bay gặp tên Gestapo trực ban và cùng với hắn tiến hành kiểm tra danh sách người đi. Tôi sẽ nghi ngờ một tên trong bọn chúng và truất khỏi chuyến bay. Nếu cần, tôi sẽ lắp trực ban với Dietrich. Tên này sẽ nói điều tôi nói với hắn.

Thời gian hạn chế, trực ban sẽ lo lắng và nếu lúc đó có người của ta ở gần được đào tạo đặc biệt, tôi sẽ kiểm tra giấy tờ của người này, theo tôi sẽ không bị phản đối gì. Các thành viên chuyến bay đều có dù. Người này có thể mở cửa máy bay và nhảy ra sau khi đặt được mìn. Tôi thấy không có đường nào khác.

- Nhưng người này phải là phi công, nếu không anh ta sẽ tự lột mặt nạ của mình.

- Đúng, tất nhiên rồi, và tôi đã nói: được đào tạo đặc biệt cơ mà.

- Nhưng chúng ta làm gì có loại đó.

- Có thể, trong nhóm của Zubov.

Khi Weiss hỏi Zubov về điều này, Zubov phẫn khởi tuyên bố:

- Thì chính mình đã học trong trường hàng không đặc biệt, đã tự mình bay được, không cần chỉ đạo viên, chỉ chút nữa là thành phi công rồi.

- Và không đủ một chút này à?

Zubov bị cụt hứng.

- Phải, cậu biết không, người ta vu oan cho tôi càn bậy hàng không, lái máy bay lớp Chkalov trước thời hạn. Tóm lại gặp nạn vì chuyến bay là sát đoàn xe lửa. - Nhếch mép cười huênh hoang. - Hành khách trên tàu thích thú, vẫy khăn tay qua cửa sổ tàu, mình chỉ nhìn một mắt.

- Nay, cậu nghe đây, chuyến bay này, cậu hiểu không...

- Xin chào! - Zubov cắt ngang, - Mình vốn người bất tử. Hơn nữa mình đã nhảy dù hơn hai chục lần rồi, đó là đảm bảo chủ yếu của mình. Đừng lo, mình sẽ sống huy hoàng cho mà xem.

Nadya kiếm được giấy tờ cho Zubov. Khi chuyển cho Weiss, cô nói:

- Chỉ cần có ảnh khác. Còn giấy tờ khá thế này. Nhưng nếu có thể hãy trao trả ngay hôm nay: vì tôi phải để trả chúng vào chỗ cũ.

- Nhưng nếu không thể được?

Nadya ngược mắt lên, khẽ nói:

- Thế thì bố sẽ vô cùng đau khổ, sau khi chúng tôi đã mất mẹ.

Khi được biết chiến dịch giao cho Zubov đảm nhiệm, giáo sư không hài lòng nhăn mặt:

- Tôi không nghi ngờ gì vào khả năng hàng không của đồng chí Zubov, nhưng càn bậy trên "U-2" đó là một chuyện, còn lái chiếc

máy bay vận tải lớn. - đó lại là chuyện khác. Tôi kiên quyết phản đối.

- Thế nếu cho làm thợ máy trên máy bay?

- Đồng chí ấy không biết kết cấu máy bay Đức. Sẽ làm hỏng thôi!

- Đồng chí hãy nghe. Làm xạ thủ trên máy bay?

- Có thể, thế được đấy.

Và giáo sư kết luận bằng một giọng hoàn toàn khác:

- Cái tốt nhất là Zubov có kinh nghiệm nhảy dù. Nếu đưa người khác đi - tức là sẽ phải chết.

•••

Tất cả đều đơn giản hơn Weiss chờ đợi rất nhiều.

Sau khi gọi các nhân viên chuyên bay đến chỗ Gestapo trực ban kiểm tra phụ, sau khi xác định theo thẻ quân nhân kẻ nào là xạ thủ trên máy bay, Weiss vẽ ngờ vực nhìn tên này và rất tập trung giữ cho mặt có nét tìm kiếm độc ác.

Tên người thấp, chắc khỏe mà anh nhìn, sau khi tiến lại sát anh, thở ra một mùi nồng nặc của rượu trắng khiến Weiss cảm thấy phấn khởi.

- Đồ con lợn! - Weiss quát. - Đồ lợn hèn nhát. Rượu chè be bét trước khi bay. - Và quay sang tên Gestapo trực ban, anh nói: - Đây là một sự cẩu thả đầy tội lỗi của các ông. - Sau khi ra lệnh cho đám nhân viên chuyên bay bỏ đi, anh hỏi: - Ông định làm gì?

- Tôi gọi người khác ngay bây giờ.

- Cần bao nhiêu thời gian cho việc đó?

- Hai mươi phút thôi, không quá đâu.

- Máy bay phải cất cánh sau mười hai phút nữa. Có các máy bay chiến đấu đi hộ tống nó, và chắc đã cất cánh rồi. Ông đã phá vỡ nhiệm vụ có tầm quan trọng quốc gia đặc biệt.

Tên trực ban đứng nghiêm, mặt tái xanh, môi khô hằn đi, hấn liếm môi.

Zubov mặc quân phục hàng không đi vào, vai đeo ba lô. Anh chào. Weiss quát Zubov:

- Tại sao không có người đi kèm? Giấy tờ? - Anh xem xong gửi cho tên trực ban, khinh bỉ nói: - Ông thật quá may mắn. - Nháy mắt với hắn: - Tôi ngờ rằng đã trách mắng ông vô ích: đúng là ông biết lo xa hơn, và người này của ông đã đến không phải sau hai mươi phút, mà ngay lập tức. - Anh vỗ vai tên trực ban: - Biết làm việc đấy, hả?

Trực ban liếc qua giấy tờ rồi ra lệnh cho Zubov:

- Lên máy bay!

Zubov nói:

- Nhưng, thưa ngài thiếu úy, tôi được giao trách nhiệm bay chuyên sau.

- Bước, không được tranh cãi!

Zubov bỏ đi. Anh bỏ đi, giấy tờ đút vào túi.

Nếu như hôm nay không trao trả giấy tờ cho Nadya thì Stutthof, sau khi mất vợ ở đây, ngày mai, mà có thể ngay đêm nay sẽ mất nốt con gái.

Weiss đề nghị tên trực ban đi với anh đến máy bay. Tên trực ban ghi vào sổ là xạ thủ trên máy bay bị truất khỏi chuyến bay và thay bằng tên khác.

Hành khách đã ở trong cabin. Không nhìn thấy Zubov. Tên Gestapo nhìn đồng hồ, hấn được đề nghị lên máy bay.

Weiss ở lại một mình và đã định đi theo tên trực ban để tìm Zubov, nhưng Zubov đã hiện ra bên cửa máy bay, tay giữ túi dù. Anh quăng dù xuống sân bay và kịp chuyển giấy tờ của mình cho Weiss.

Weiss vô cùng hạnh phúc và sung sướng vì giấy tờ của Zubov đã ở trong tay anh. Anh ngạc nhiên nhưng lúc đầu không quá coi trọng việc Zubov quăng dù xuống và sau đó còn quăng ba dù khác.

Tên Gestapo chỉ vừa xuống khỏi máy bay thì thang lên xuống được đưa ra, cửa máy bay đóng xăm kín chặt lại, và máy bay với những cánh quạt trong suốt găm rú chạy theo đường bay, lấy tốc độ mỗi lúc một nhanh hơn. Rồi khỏi mặt đất xong, máy bay liền lấy ngay độ cao.

Trên đường quay trở lại Weiss hỏi tên Gestapo đi cùng:

- Tại sao lại quăng dù xuống? Thừa hay sao?

- Không, - tên Gestapo nói, - không phải thừa. Chỉ vì đại tá trưởng nhóm rất hồi hộp khi biết rằng một nhân viên trong nhóm bị truất khỏi chuyến bay vì không đáng được tin cậy. Và yêu cầu tất cả nhân viên phải quăng dù đi. Ông ta cho rằng như thế đảm bảo hơn vì phi công sẽ không bỏ máy bay nếu bị máy bay chiến đấu của địch đến tấn công. Mọi người sẽ phải cố gắng cứu máy bay đến phút cuối cùng, và tức là cả hành khách! - Hấn tán thành: - Điều này có logic của nó. Tôi chỉ còn biết thi hành lệnh kiên quyết của ông ta.

Weiss nhìn bầu trời mênh mông, bao la như vô tận. Anh cảm thấy một sự tuyệt vọng không khắc phục nổi, một sự trống trải như vừa mất cuộc sống riêng của chính mình. Và xung quanh tất cả đối với anh đều như chết rồi.

Bảy Mười

Tại ban tham mưu của nhóm Weiss được báo tin là nguyện vọng của anh được chấp nhận và anh có thể ngay hôm nay đến căn cứ không quân để kiểm tra xem thành phần nhân viên và mặt vật chất ở đó đã được chuẩn bị tới mức nào để thực hiện nhiệm vụ đặc biệt với cái tên mật “Volke”.

Anh đến chỗ giáo sư, trao trả giấy tờ và báo rằng anh chuẩn bị đi và rằng bây giờ, trong khi thi hành nhiệm vụ Zubov không thể dùng được nữa.

Giáo sư lấy tay bịt giấy chứng nhận mà Weiss vừa trả ông như sợ phải xa cách nó dù chỉ một phút rồi nói:

- Đây, mãi cho tới trước lúc anh đến tôi chỉ luôn nghĩ, liệu tôi sẽ chịu đựng nổi hay không nếu Nadya sẽ hy sinh. Và, anh biết không, tôi hiểu là không chịu đựng nổi. Thế đấy. Còn bây giờ thì - Zubov. Đúng, gian khổ thật. Trong công tác của chúng ta, có lẽ cái dễ nhất là tự giải quyết số phận cá nhân, chứ không phải số phận người khác. - Ông nhìn thẳng vào mắt Weiss. - Tôi cho con gái tôi - một điện báo viên có kinh nghiệm vào nhóm sẽ do anh chỉ huy. Anh phải giữ liên lạc chặt chẽ, thường xuyên với Trung tâm. - Ông mở bản đồ ra. - Trong khu vực nằm ở vùng tác động bằng máy bay của căn cứ có một số trại tập trung khổng lồ. Nhưng đây là điều tôi với anh phải suy nghĩ. Đây, ở đây, - Stutthof chỉ trên bản đồ, - một trại tập trung ngầm dưới đất, nơi sản xuất “Fau 2” và “Fau 3”. Tù nhân không bao giờ được ra khỏi hầm ngầm. Họ làm việc ở đó, chết cũng ở đó, chỉ có xác họ là được chở ra ngoài và thiêu trong các trại trên mặt đất.

Hai mỏ chính nằm kéo dài gần một cây số rưỡi ngầm dưới đất và nối với nhau bằng bốn mươi tám đường hầm. Một lối ra và vào, các lối khác bị bịt kín hay đổ bê tông.

Thật dễ hiểu là trại giam ngầm này, nơi chứa trên một vạn hai nghìn tù nhân không thể bị tiêu diệt bằng máy bay. Nhưng, theo các tài liệu anh nhận được qua Heinrich, toàn trại sẽ bị cắt lương thực trong sáu ngày nữa, không kể hôm nay. Tức là, nẩy ra giả thuyết sáu ngày nữa nó sẽ bị thủ tiêu.

Nhiệm vụ chính của anh - phát hiện xem trại dự kiến bị tiêu diệt bằng cách nào và ngăn chặn việc tiêu diệt nó. - Ông buồn rầu nói: - Nhóm do anh chỉ huy không thể nhiều người như mong muốn, tôi không đủ sức tăng nó lên. Anh tự biết đấy, không chỉ Zubov, mà còn nhiều đồng chí khác hiện giờ cũng đang thực hiện những nhiệm vụ khó khăn nhất. - Ông thở dài rồi nói tiếp: - Tôi hy vọng anh sẽ hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ của Trung tâm.

Weiss ngạc nhiên một cách khó chịu vì trong chuyến ra sân bay này anh không đi một mình, mà có Dietrich đi theo.

Hắn xoa tay nói:

- Ông cũng biết rằng tôi đã kiên trì đòi hỏi để nhiệm vụ này trao cho cả tôi. - Hắn giải thích, miệng mỉm cười bịp bợm: - chiến dịch hoàn toàn bí mật, lệnh do Himmler và Kaltenbrunner ký. Tôi với ông không có trách nhiệm trực tiếp thực hiện nó, chúng ta có trách nhiệm kiểm tra việc chuẩn bị nó và vân vân... Nhưng đó là biểu hiện của sự tin cậy đặc biệt. Và tôi tin rằng sau đây sẽ không có ai dám nhét tôi vào cái công việc túi bụi nguy hiểm với tổ chức hoạt động bí mật của chúng ta nữa. Tôi hy vọng rằng người ta sẽ nhanh chóng quẳng tôi sang phía Tây đến đâu đó như Thụy sĩ chẳng hạn, nơi tôi sẽ kính cẩn giữ kín bí mật của chiến dịch này với điều kiện đảm bảo mọi tiện nghi sinh sống cần thiết cho tôi, tất nhiên phải thế.

- Vội vã trốn đi à? - Weiss hỏi.

- Điều đó cần thiết vì lợi ích của các nhân vật cao cấp đã ký lệnh như các nhà ngoại giao nói, không để lộ trên báo chí. Mặc dù, có thể ngược lại - Goebbels sẽ sửa âm ỹ trên báo chí về cuộc oanh tạc tàn ác của không quân đồng minh vào các trại tập trung. Tôi với ông, những người chứng kiến cuộc oanh tạc khủng khiếp này, chúng ta sẽ có thể xác nhận lời ông ta.

- Tức là, muốn sống chứ gì?

- Và còn hơn nữa, với đủ tiện nghi!

Đại tá Walter chỉ huy đơn vị không quân đặc biệt, huy chương tráng sĩ chữ thập sắt, phi công từ thời đại chiến thế giới thứ nhất, một người lãnh đạm, tầm vóc thấp, tóc bạc nhưng mặt kiêu căng, trang trọng, mở tập hồ sơ mật. Đọc xong lệnh và điều lệ đính theo nó, hấn nhìn Weiss và Dietrich vẻ khinh bỉ tựa hồ như cúc quần của hai viên sĩ quan này không cài, và nói rằng hấn xin một giờ để suy nghĩ, sau đó hấn lại sẵn sàng tiếp các ngài sĩ quan.

Dietrich dồn mọi việc cho Weiss, còn hấn thì đi ăn sáng với các phi công trẻ.

Mặc dù tỏ thái độ khó chịu ra mặt, viên đại tá vẫn phải trao đổi với Weiss về các chi tiết của chiến dịch.

- Nhiên liệu à? - Tên đại tá nói. - Bọn Bolshevik đang tấn công, một tuần nữa chúng sẽ có mặt ở đây. - Hấn dậm bàn chân nhỏ đi giày ủng nhọn mũi kiểu cổ đánh xi bóng loáng. - Nhiên liệu của chúng tôi ngày hôm nay chỉ có đủ để cất cánh khỏi đây.

- Nhưng nhiên liệu phải chờ đến cho ông!

- Đến mai, nếu các xe chở xăng an toàn đến được.

- Tại sao lại có thể không đến?

- Bọn Nga oanh tạc phá hết cầu rồi.

- Nhưng có cầu phao cơ mà.

- Phải, nếu người ta kịp bắc.

- Ở điểm nào?

Tên đại tá chỉ trên bản đồ. Sau đó nói:

- Tôi cho rằng nghĩa vụ của tôi là chuyên chở hết người đi, và vì vậy máy bay không chất bom các loại. Phải cho xe ra kho, cần có thời gian cho việc đó.

- Tất nhiên!

- Và còn nữa, - tên đại tá nói, - ngoài tất cả chuyện đó thì đây là lệnh của Kaltenbrunner: tôi còn có trách nhiệm thả dù các thùng đựng chất độc xuống để các đơn vị SS ở trại giam sử dụng trong trường hợp nếu một phần tù nhân nào đó sống sót sau vụ ném bom.

- Thật quá lo xa!

- Ông nghe đây, - tên đại tá giận giữ nói. - Tôi là phi công của đại chiến thứ nhất. Tên tôi lừng lẫy ở Pháp và Anh. Tổng cộng tôi đã đánh thắng vẻ vang trong hai mươi tám trận tay đôi.

- Thế thì sao?

- Tôi là người lính. Người lính. Và tôi có các niềm tin cũng như quy tắc chiến binh của mình. Còn ông là Gestapo.

- Tôi là sĩ quan SĐ.

- Tôi không thấy có sự khác nhau cơ bản.

- Nói tóm lại, ông muốn nói rằng nhiệm vụ chiến đấu này không làm ông thích thú lắm chứ gì?

- Nó không phải chiến đấu, cũng không phải chiến binh.

- Thế thì là nhiệm vụ gì?

- Tự ông biết rất rõ nhiệm vụ gì.

- Ông sợ đấy thôi. Ông sợ rằng sau này bọn chúng sẽ xét xử ông không phải như một sĩ quan tù binh mà là một tội phạm chiến tranh.

- Đúng. Tôi không sợ chết, kể cả bị bọn Bolshevik xử bắn. Nhưng chỉ không bị treo cổ, như...

- Như ai?

- Thí dụ như các ông, chúng có thể treo cổ...

- Ông muốn bỏ nhiệm vụ à?

- Tôi là lính và tôi phục tùng mệnh lệnh.

- Nhưng không ai được bàn luận về mệnh lệnh.

- Với người dưới quyền thì không được. Nhưng ông không phải cấp dưới của tôi.

Weiss nhìn thẳng vào mắt tên đại tá:

- Tôi cảm ơn ông vì ông đã rất chân thành và cởi mở nói với tôi ý kiến của mình.

- Và ông sẽ lợi dụng cái đó theo kiểu ngành nghề và bản chất ngành nghề của ông chứ?

- Không! Thực ra ông cũng đã buộc tôi phải suy nghĩ đến vấn đề gì đó.

Sau đó Weiss còn ở lại với viên đại tá một lúc, nhưng nói chuyện về các thứ linh tinh khác chứ không còn về quá trình chuẩn bị chiến dịch nữa. Tên đại tá cũng tỏ ra như vậy.

Qua liên lạc, Weiss báo cho nhóm của anh về thời gian các xe chở xăng cần phải đến và chỉ trên các bản đồ các vị trí có cầu phao, kho bom và đường từ kho đến sân bay.

Weiss xem xét hai hầm cố thủ bây giờ dùng làm kho chứa chất độc, ngoài các bình khí độc, ở đây còn chứa các hòm thuốc độc đựng bằng ống tiêm và hộp con.

Trong lần xem xét các hầm này anh giúi được vào giữa các hòm thuốc độc một kíp nhiệt có ngòi cháy hóa chất tác động chậm làm theo hình chiếc bót thuốc lá bằng nhựa.

Một ngày sau toàn bộ nhân viên ở đây phải đeo mặt nạ chống độc vào chữa cháy trong hầm cố thủ. Sau đó còn cần thêm một ngày đêm cho mọi người có thể trở về được căn cứ sân bay để khỏi bị nguy hiểm ngộ độc. Gần hai cây số chung quanh lá cây đều bị vàng úa đi và chết khô.

Một ngày sau nữa tên đại tá mời Weiss đến gặp và báo tin cho anh rằng cầu phao đã bị phá vỡ, xe chở bom không thể vượt sông được cho tới lúc bắc được cầu phao, ngoài ra vận chuyển bằng ô tô chở bom từ kho tới sân bay luôn luôn bị bắn phá. Xe cộ bị hỏng, một phần nổ ngay tại chỗ cùng bom đạn.

Dang tay ra, hắn nói giọng tiếc rẻ giả tạo:

- Thế này thì tôi không có khả năng hoàn thành mệnh lệnh theo đúng kỳ hạn.

Dietrich thì tức điên lên. Hắn định nói chuyện với Berlin.

Liên lạc báo cho Weiss biết là đêm nay anh phải rời sân bay. Nhưng Weiss không thể làm thế được. Dietrich không bỏ anh một bước. Hắn nói với Weiss:

- Ông cùng với đại tá thảo kế hoạch tác chiến và ông đã có lỗi là kế hoạch bị phá vỡ. - Hắn đe dọa: - Tôi sẽ báo cáo về ông. Các sĩ quan

sẽ chứng nhận rằng ông đã loại tôi ra khỏi việc chuẩn bị cho chiến dịch.

Weiss vốn được dành riêng một phòng, nhưng bây giờ Dietrich mò sang với anh. Khi đi ngủ hắn khóa cửa lại, chìa khóa bỏ túi, nói rằng hắn sợ bọn phá hoại, còn súng lục thì để dưới gối.

Đêm hôm đó máy bay chiến đấu và máy bay ném bom Liên Xô tấn công sân bay này.

•••

Weiss chạy khom người về phía rìa sân bay, nơi quá xa ra ngoài, anh nhận ra ở đó có các đường hào do bọn lính bảo vệ đào từ trước. Dietrich cũng nhảy theo anh xuống hố.

Hố này đã bị lấp một nửa. Dietrich đẩy Weiss ra khỏi chỗ hố sâu hơn. Sau khi nhận ra hầm cố thủ, hắn quyết định chạy đến chỗ tránh tốt hơn, thế là nhảy ra. Một quả bom nổ. Weiss gần như bị vùi dưới đất. Tỉnh lại, anh bò ra khỏi đất vùi. Đôi chân Dietrich lắc lư dưới hố bom. Weiss kéo chân hắn ra và đẩy hắn xuống đường hào. Bụng hắn bị mảnh bom toác ra. Weiss bèn băng cho hắn, nhưng không đủ băng. Vừa lúc đó hắn tỉnh lại. Hắn nhìn vết thương, kinh tởm nhăn mặt, sau đó khóc rống lên.

Weiss cởi áo khoác ngoài, xé áo sơ mi, khi một tiếng bom nữa nổ, anh gần như cúi người xuống che cho Dietrich để đất không bắn vào vết thương. Hắn nhận thấy thế. Hắn thều thào nói:

- Weiss, có thể ông là người tốt. Nhưng tôi đã khai báo ông. - Hắn than thở về kết tội. - Làm sao ông, một người Đức lại có thể trở thành kẻ phản bội?

- Ông đã khai báo gì? - Weiss hỏi, quan tâm đặt áo khoác của anh xuống dưới đầu hắn.

Dietrich nói, môi hơi động đậy, giọng trầm thì rít lên:

- Chồng của cô Brigitte là một tên phá hoại người Nga. Ông luôn luôn giao thiệp với hắn. Ngay trước lúc lên đường một tù binh Nga đã khai báo điều này vì hắn bị kết tội ăn cắp vàng bạc trong lúc làm công tác sưu tập.

- Tại sao lúc đó họ không bắt ngay tôi?

Dietrich thở dài:

- Landsdorff không tin tôi. Lão nói rằng tôi muốn trả ông món nợ vì ông đã giấu cho tôi - nhớ chứ? - Một số hành động không đẹp mắt của tôi ấy.

- Nhớ!

- Và thế, ông thấy không... Lão không tin tôi. Ra lệnh chỉ tiến hành theo dõi. Lão sẽ bị những chuyện quá không hay đe dọa nếu ông là kẻ phản bội. Vì thế lão đổ hết mọi chuyện lên đầu tôi, ra lệnh theo dõi. - Hắn im lặng, đúng vì đấu tranh với cái đau không chịu nổi. - Và khi ở đây chúng ta cùng tắm với nhau, tôi bỏ ra nói rằng trong người khó chịu. Và đã thấy trong áo ông chiếc bót thuốc lá. - Lại dừng một lúc lâu. Weiss cũng im lặng. - Còn sau đó, khi hàm cố thủ bị cháy, bót thuốc lá của ông không còn nữa. Và bây giờ. Không có. Đúng thế không?

- Đúng!

- Thấy không, - hắn tự khen, lưỡi đã bị ríu lại. - Vì tôi vốn là một nhân viên phản gián giỏi, đúng không?

- Tại sao ông lại kể hết cho tôi nghe? Để tôi giết ông?

- Thì tất nhiên... Tôi không muốn bị đau đớn. Tôi hiểu rằng tôi không chịu nổi đau đớn. Nào, Weiss, tôi không thể trông thấy ruột gan mình được. Sao?

Weiss rút thuốc lá, châm lửa hút.

Máy bay chiến đấu như một dòng thép chảy lướt trên sân bay và loạt đạn đan chéo tóe lửa như mưa rào của các súng trung liên cỡ lớn từ máy bay dàn trên dải bê tông làm bật những tia xanh khô dài.

Weiss nói:

- Không, tôi sẽ không thềm giết ông, Dietrich ạ. Mà ngược lại - bây giờ tôi sẽ đi và cử cứu thương mang cáng đến cứu ông. Những kẻ như ông không được chết ngay. Ông phải ngửi cho ra trò để biết thế nào là cái chết. Ông đã giết bao nhiêu người, còn tự mình thì cho rằng sẽ không xảy ra chuyện đó với ông. Nếu ông có chết, thì ít nhất cũng phải đủ tiện nghi, trên giường đệm hẳn hoi. Tôi sẽ lo cho ông những tiện nghi như vậy.

Weiss đứng dậy hỏi:

- Nghe thấy chứ, Dietrich? Tôi đi gọi cứu thương đây.

Dietrich im lặng.

Weiss sờ vào vai hắn. Đầu Dietrich lắc một cái, nhưng mắt thì bất động. Weiss lấy áo khoác của anh, mặc áo rồi đi về phía các khu đang cháy của sân bay.

Trận oanh tạc kết thúc.

Tên đại tá chỉ huy dập tắt các đám cháy. Hắn rất tinh táo, tích cực và hống hách, chỉ huy quân lính.

Weiss nói:

- Ông đại tá, tôi đành phải từ biệt ông.

- Thế à? - Hắn hỏi, mắt nhìn anh tựa hồ như lần đầu tiên nhìn thấy.

- Sao, ông có phải cấp dưới của tôi đâu, chứ không tôi đã bắt ông phải làm việc đôi chút rồi. - Hắn vẫy tay một cái về hướng các máy

bay đang bốc cháy và toác ra, nổ tung các chòng băng đạn súng máy ở trong đó.

Weiss tìm ra xe của mình và phóng xe ra khỏi sân bay, sau đó dừng lại, xuống xe, tháo bỏ số xe đi. Xe bị phủ ngoài bằng tàn cháy và bụi mờ hóng không còn phân biệt được màu sơn nữa. Rẽ bỏ đường quốc lộ, Weiss cho chạy theo đường đất xuyên rừng, rẽ ngang, đếm đủ mười sáu dải, tới dải rừng mười bảy thì cho xe đổ vào bụi cây và sau đó đi bộ.

Như liên lạc đã chỉ cho anh, anh đi ra theo con đường nhỏ. Xuống vực, ở đáy vực có một nguồn nước đang chảy, anh uống thỏa thuê.

Anh thấy trong lòng rối bời. Nằm mơ màng, anh suy nghĩ. Stutthof nói Zubov hoạt động không phải lúc nào cũng thận trọng. Còn bản thân anh? Sao anh lại có thể phạm sai sót về chiếc bót thuốc lá? Khi được biết Dietrich cùng với anh, anh phải nghĩ ra điều đó thật đơn giản hơn và tức là, không có bằng chứng nào để bảo vệ chiếc ngòi nhiệt. Tại sao anh lại bỏ qua điều đó? Đúng là vì lúc nào anh cũng nghĩ đến Zubov và không hề nghĩ đến bản thân.

Nhưng anh không thể không nghĩ đến Zubov, người đồng chí khi lập chiến công thì cũng đã tự kết án tử hình mình...

Từ các bụi cây có hai người mặc quân phục SS đi ra, tiểu liên ngang ngực. Như quy ước, khuyết áo của mỗi người có cài một nhánh thông nhỏ.

Weiss nói mật khẩu, nhận lời đáp và tiếp tục đi, hai người Đức đi kèm hai bên. Mặt họ xám đầy nếp nhăn. Weiss hiểu: những tù nhân - chiến sĩ chống phát xít và có thể là đảng viên cộng sản.

Một ngôi nhà của người đi săn hiện ra, nhà xây dựng theo lối trung cổ ở Đức, có một con gà bằng sắt ở đỉnh nhà nhọn vút bằng gỗ. Weiss được dẫn vào một phòng rộng treo đầy sừng hươu có lò sưởi bằng gạch. Bên bàn, cúi gầm trên bản đồ là một sĩ quan Liên Xô đang ngò, quân phục sạch sẽ gọn gàng như vừa là xong.

Người sĩ quan đưa tay ra bắt, tự giới thiệu:

- Thiếu tá Kolosov, - lúng túng mỉm cười. - Xin lỗi, chuyện bề ngoài: giấy chứng nhận của đồng chí?

Weiss đưa chứng minh thư của anh do Himmler, Müller, Keitel và Kaltenbrunner ký. Thiếu tá xem qua và trao trả anh, nói về kính trọng:

- Loại toàn diện đấy. Nào, tức là, chào đồng chí một lần nữa, đồng chí Belov. - Nồng nhiệt bắt tay anh, Kolosov hát đầu về chiếc ghế: - tôi nghĩ như thế, mời đồng chí ngồi. - Đẩy bao thuốc "Kazbek": - Xin mời hút thuốc!

Weiss nhẹ nhàng cầm điếu thuốc.

- Loại trước chiến tranh?

Thiếu tá nheo mắt:

- Đồng chí đã lạc hậu với thực tế rồi! Loại sau khi bị bao vây Leningrad đấy! - Chỉ bút chì vào bản đồ: - Tức là, đấy, chuyện vớ vẩn như vậy đấy: đường tiến quân đã mở. Nhưng trước hết, dự kiến của đồng chí?

Sau khi bàn luận kế hoạch tác chiến, Weiss ra khỏi ngôi nhà này, có thiếu tá đi kèm.

Ở ngoài sân anh nhìn thấy các chiến sĩ nhảy dù Liên Xô mặc quân phục đứng xếp hàng, bên cạnh - cũng xếp hàng - là những người mặc thường phục hoặc quân phục Đức.

- Đây, - thiếu tá chỉ tay vào hàng quân, - toàn bộ đội quân quốc tế của chúng ta đã có mặt. Và đấy, như ta nói, còn chưa phải trận chiến đấu cuối cùng của chúng ta, nhưng rất quyết liệt. Vì chúng ta phải giải phóng hơn một vạn hai ngàn người với sự thiệt hại ít nhất. Còn nhóm của chúng ta ở đầu nhà - đồng chí chỉ tay. - Tôi khuyên

đừng để mất thời gian. Hãy tìm hiểu đi, bàn bạc với nhau, rồi lên đường. Đề nghị các đồng chí sẽ theo khả năng, đảm bảo đúng kế hoạch.

Weiss đi về phía đầu nhà. Khi anh vào bốn năm người mặc quân phục sĩ quan SS đứng dậy khỏi ghế dài. Weiss nhận ra hai trong số họ - anh người Tiệp tên là Ptashek và chiến sĩ bộc phá Mekhov. Mọi người thân thiết chào hỏi nhau. Hai người còn lại tự xưng danh. Một người râu tóc trắng, cơ thể cân đối, chắc nịch kiểu lực sĩ là Walter Cốc, người còn lại - đen, bắp thịt nổi cuồn cuộn, mắt sáng là Hans Schmidt.

- Các đồng chí người tổ chức nào? - Weiss hỏi.

Cốc mỉm cười trên nét mặt gân guốc, báo cáo:

- Nước Đức tự do.

- Đã bị bắt chưa?

- Chưa. Ở Berlin. Hoạt động bí mật. - Hát đầu sang Schmidt, anh kính trọng nói: - Đồng chí ấy đã làm việc với Anton Zefkov.

Weiss bàn luận kế hoạch tác chiến với nhóm của mình. Kế hoạch tác chiến như sau:

Theo các tài liệu thu hoạch được qua Heinrich, việc cung cấp thực phẩm cho tù nhân trại tập trung ngầm tính còn được hai ngày đêm nữa. Tức là, việc thủ tiêu trại sẽ tiến hành lúc hết thời hạn này.

Nhưng nếu quân đội Liên Xô tiến theo hướng này nhanh hơn, tên ủy nhiệm SS có thể áp dụng quyết định thủ tiêu trại sớm hơn ngoài ra cũng phải xét rằng bọn chỉ huy SS sẽ ra lệnh đặc biệt cho vấn đề này.

Rõ ràng là tại vị trí chỉ huy của tên ủy nhiệm SS có đặt liên lạc với trạm của bọn đánh mìn và theo hiệu báo của tên này bọn kia phải

cho tất cả các kíp nổ chạy điện hoạt động, dây dẫn ngòi được nối vào các mỏ tời tận các hầm chứa mìn. Thế thì các trạm của bọn đánh mìn phải ở trên mặt đất. Nhiệm vụ là phát hiện ra và làm mất tác hại của các trạm này. Và, khi làm xong việc đó phải kết hợp nhóm đánh chiếm do Kolosov chỉ huy. Nhóm này sẽ thọc sâu vào các hầm lò, gỡ hết mìn lưới mìn bẫy và sẽ giải phóng tù nhân. Một bộ phận nhóm của thiếu tá sẽ ở lại trên mặt đất để phòng ngự bắn yểm hộ cho bộ phận hoạt động trong hầm.

Cùng với những người mặc quân phục sĩ quan Đức, Weiss đáp xe đến vị trí trên bản đồ ghi dấu là Ban tham mưu bảo vệ trại, ban chỉ huy trại và các kho thực phẩm làm sẵn.

Tên đại tá Robert Steiner, quyền ủy nhiệm SS tiếp Weiss tại phòng chỉ huy của hắn.

Là một người đã đứng tuổi, mặt bệt, cằm nhọn như người ta gọi là hình Hindenburg, phía trước là đường ngòi thẳng, gáy và thái dương gàn như cạo nhẵn, môi mím, mắt sắc sảo, mí nhấp nháy, ngón tay to, móng ngắn hơi xanh. Huy chương tráng sĩ chữ thập sắt hắn đeo trên chiếc nơ dưới cổ áo khoác sĩ quan.

Sau khi xem kỹ giấy tờ của Weiss, hắn quẳng xuống bàn trước mặt mình.

- Cái gì? - Steiner nói tựa hồ như trước đó Weiss đã trao đổi điều gì với hắn.

Weiss ngòai bắt chân chữ ngũ rồi cũng hỏi lại:

- “Cái gì” là thế nào?

- ...làm ông lưu ý? - Steiner rống lên.

- Tôi thật muốn được tin rằng ở đây không có gì phải làm tôi lưu ý.

- Tại sao?

- Trong trường hợp nếu mọi việc ở chỗ ông đều đầu vào đấy.
- Ông muốn nói đến điều nhất định nào không?
- Đúng, - Weiss nói, búng ngón tay kêu tách một cái, - chính như thế đấy!
- Kỹ thuật à?
- Ờ, ông nói làm gì! - Weiss mỉm cười. - Mặt này tôi không được thành thạo. Nếu như ông đảm bảo với tôi rằng tất cả đều trong tình trạng rất tốt, với tôi thế cũng đủ để báo cáo rồi.
- Cho ai?
- Tất nhiên cho người nào đó trong số đã ký giấy tờ của tôi.
- Trực tiếp chứ? Ông là người được tin cậy như thế?
- Ông nói, chứ đâu có! Tôi sẽ chuyển báo cáo như quy định trong ngành.
- Kỳ lạ đấy!
- Cụ thể?
- Người ta không tin cậy tôi! - Steiner giận dữ nói. - Chính tôi đã trực tiếp nói chuyện với Himmler và Kaltenbrunner trước khi lên đường đến đây. Mà tôi đã nói với các ông ấy, - Steiner ưỡn ngực. - “Đối với tôi, đó là vinh dự lớn”. - Hắn đưa mắt nhìn xuống. Weiss nhìn thấy chiếc nút bấm lấp vào bàn được che ngoài một móc bằng kim loại khóa bằng chiếc khóa móc mạ kền. - Vinh dự rất lớn, - Steiner nhắc lại. - Chỉ vẫy tay một cái thế là tôi sẽ hoàn thành nghĩa vụ của mình trước quốc xã. Chúng tôi sẽ đóng cửa lại khi bỏ đi để bọn Bolshevik phải kinh khủng. Nhưng sự có mặt của ông chứng minh rằng tôi không được tin cậy. Tôi sẽ phản kháng. - Hắn đặt tay lên ống điện thoại.

- Đồng thời, thưa ông đại tá, khi nói chuyện với Berlin, ông hãy nói hộ cho là tôi đã đi được năm trong số tám trại rồi. Và ở đó tất cả đều rất tốt.

Steiner hỏi, tay không bỏ ống điện thoại:

- Tức là ông không chỉ đến riêng chỗ tôi?

- Ờ, ông nói làm gì! Weiss mỉm cười. - Tôi có lệnh phải báo cáo về tám trại. Của ông là thứ sáu. Chỉ còn phải đến thăm hai trại nữa thôi.

- Anh phân nản: - Mệt đến kinh khủng. Ông nghĩ rằng thế nhẹ nhàng à, lúc nào cũng phải đi đứng? Một số trại sẽ bắt đầu di chuyển, và việc thủ tiêu sẽ tiến hành trong lúc hành quân. Xác thì để lại bên đường. Ông đã ném mùi cưỡi xe trên xác chết chưa?

- Chưa, chưa! Nhưng nếu đường phủ đầy xác chết thì sẽ đành... - Hấn nhìn Weiss có vẻ niềm nở hơn. - Tôi có thể đảm bảo với ông rằng cái thứ rối loạn như vậy tôi sẽ không để yên sau bản thân tôi.

- Thế thì tốt quá, - Weiss làm một động tác như định đứng dậy. - Tức là, tôi sẽ báo cáo như vậy.

- Ông đến đây chỉ vì có thế?

Weiss nhìn đồng hồ rồi nhún vai:

- Mà thực ra, còn gì nữa? Theo tôi, thế là hết. - Anh nhắc: - Vì tôi còn hai trại nữa!

- Thế không được! - Steiner nói về trách móc: - Thì ít ra cũng xơi cơm với tôi đã. Tôi ra lệnh đấy.

Tên đại tá đi ra.

Ngay lập tức Weiss cắt đứt dây dẫn tới nút bấm che ngoài bằng móc kẹp có khóa.

Tên đại tá trở lại, Weiss nói với hấn:

- Xin phép, tôi báo cáo cho các sĩ quan đi kèm tôi rằng bị giữ lại một chút.

- Việc gì tự ông phải ra? Tôi sẽ cử sĩ quan tùy tùng, hẳn sẽ truyền đạt.

Weiss hạ giọng:

- Vì tin cậy ông đặc biệt. Tôi cảm thấy rằng trong số người đi kèm tôi có nhân vật đặc biệt trong đảng. Mà hình như người của văn phòng đảng lấp vào. Tôi sợ là ông ta sẽ coi bị tôi làm nhục bởi việc tùy tùng của ông chuyển mệnh lệnh của tôi. Tôi phải tự nói với ông ta. Ông thứ lỗi cho, nhưng nếu tôi hành động khác thế, những chuyện không hay sẽ đe dọa tôi.

- Thế thì hãy mời cả ông ta.

- Ông hãy làm ơn giúp tôi, tự ông hãy mời ông ta. - Nói thêm đầy ngụ ý: - Tôi cho rằng nhân vật này có thể có lợi cho ông.

- Thế thì được, - Steiner đội mũ.

Weiss cùng hẳn tiến lại bên xe đỗ sát tường nhà kho. Người của anh không ra khỏi xe.

- Tôi xin hân hạnh giới thiệu, đây ngài ủy nhiệm SS.

Steiner mỉm cười trịch thượng, tiến lại gần bên cửa xe mở. Weiss đánh cùi tay vào cổ hẳn, Steiner ngã sấp mặt xuống, bốn cánh tay đưa ra tóm lấy hẳn và lôi vào trong xe.

Weiss rút thuốc châm lửa hút, đứng đợi. Từ trong xe đưa ra cho anh chùm chìa khóa. Weiss cầm lấy bỏ vào túi và quay lại phòng Steiner.

Sau khi khóa cửa, anh mở tủ thép bằng một chìa khóa trong chùm. Weiss tìm ra kẹp tài liệu có chữ mật mà anh biết, lấy các giấy tờ

trong đó ra, giấu vào trong áo rồi đi ra. Ngồi vào xe, anh chuyển cho Mekhov tờ giấy trong kẹp có ghi các trạm của bọn đánh mìn, nói:

- Hãy hình dung đi!

Ptashek và Cốc đè chặt chân lên tên Steiner bị trói nằm trên sàn xe, mồm nhét chặt bằng chiếc mũ của hắn.

- Đi thôi, Weiss nói với Schmidt đang ngồi bên tay lái.

Trên đường đi, tìm hiểu xong kế hoạch đặt mìn, Mekhov nói với thiếu tá Kolosov:

- Chúng ta có thể cắt đứt các đường dây dẫn từ trạm của bọn đánh mìn đến các đường hầm. Khi máy làm nổ không hoạt động được nữa, bọn chúng sẽ cử nhóm đi ra tuyến dò tìm. Ta phục kích bắt bọn này. Thế là, mất bao lâu ở đó - nửa giờ, có lẽ chỉ thế thôi. Đơn vị bảo vệ, nhất định không nhỏ không đứng vững được lâu hơn.

- Thế còn sau đó?

- Sau đó nhóm yểm hộ sẽ phát hỏa. Ở khu vực cửa từ đường hầm ra sẽ có tuyến phòng ngự cuối cùng của ta, trong lúc đó chúng ta còn kịp đưa hết người ra.

- Một vạn hai nghìn người, - thiếu tá nhắc. - Cần lấy bút tính xem phải giữ bao lâu.

- Bài toán khó ăn đấy, - Mekhov nói. - Người thì đã kiệt sức, cũng cần phải tính thêm điều đó. - Anh chỉ ngón tay vào điểm cửa ra khỏi đường hầm: - Thấy chứ, các hầm cố thủ để bảo vệ, mà chúng còn chưa bị quét sạch. Tiếp đó là cả một mối bong bong: cần phải diệt gọn. Không nổ súng không xong, tức là, chúng sẽ quăng cả đơn vị đồn trú tới nơi xảy ra sự việc.

- Điều đó rõ rồi, - thiếu tá đồng ý, - các đồng chí đành phải ở lại trên mặt đất.

- Tại sao?

- Đặt mìn đường tiến vào.

- Tôi phản đối, - Mekhov nói. - Ở đây tôi là người chuyên môn nhất, vậy ai sẽ gỡ mìn trong đường hầm?

- Đúng. Thế thì hãy truyền kinh nghiệm cho những ai sẽ ở lại trên mặt đất.

- Điều đó có thể được thôi.

Và, mặc dù bắt đầu chiến dịch vào ban đêm là thuận lợi hơn cả, thiếu tá vẫn ra lệnh ngay lập tức ra các vị trí xuất phát.

Cuộc hải cẩu Steiner không thu được kết quả gì. Tên đại tá hình như phát điên lên vì tuyệt vọng và căm thù. Lúc đầu hắn như lên cơn động kinh, nhưng sau đó rơi vào tình trạng hoàn toàn không còn biết gì, mắt long lên sòng sọc dưới vầng trán, miệng hơi há ra như miệng kẻ yếu thần kinh bốc lên mùi khó ngửi. Hắn không còn ngồi được nữa, bò xuống khỏi ghế khi không ai giữ hắn.

- Nếu hắn giả vờ thì khá thật, - thiếu tá nói, cúi nhìn hắn. - Gọi bác sĩ chắc! Còn thế này không hợp với một chuyên gia hải cẩu lên rồi thì xong. Điều đó gọi là một sự kiện.

Đường vào hầm mỏ bắt đầu từ đường hầm xuyên trong sườn núi có một đường sắt hẹp cho xe goòng chạy tới đó.

Khi toàn bộ đội chiến sĩ lặng lẽ tập trung được lối tiến vào đường hầm, nhóm các chiến sĩ biệt động mặc quân phục SS dưới sự chỉ huy của Weiss đi thành hàng ngũ tiến về phía đường hầm.

Từ dưới trần đường ngầm một tên SS quân hàm chuẩn úy đi ra và ra lệnh dừng lại. Những nòng súng trung liên bắn đạn lửa lác lác trong các lỗ châu mai của hai chòi thép.

Weiss tiếp tục tiến lên trước đội quân như không nghe thấy lời báo đe dọa.

Khi nhìn thấy các nòng súng trung liên, anh cảm thấy mình như một mục tiêu kích sù cho miệng súng.

Anh cho đội của mình dừng lại cách chòi bọc thép chừng mười lăm mét. Rồi hết sức gào:

- Chuẩn úy, đến gặp tôi!

Và khi tên này do dự bước mấy bước, anh hát đầu về phía đội quân ra lệnh:

- Hãy nhận lấy quân!

Tên này hồ nghi nói:

- Nhưng, thưa đại úy, đây không phải người của tôi.

- Hãy nhận lấy quân! - Weiss nhắc lại. Đi qua bên tên SS đang lúng túng dưới trần đường ngầm, anh phàn nàn: - Nóng nực, bụi bặm, khát nước! - Và bắt đầu dùng găng tay da mềm vừa tháo ra phủi bụi trên quần phục. Anh ra lệnh: - Tập hợp người của anh lại! - Rồi nói thêm, miệng mỉm cười thân thiện: - Bây giờ tôi sẽ đọc lệnh khen thưởng của quốc trưởng nhân kỷ niệm ngày sinh của Người. - Anh giải thích: - Hiện nay đã có lệnh tiến hành sự kiện long trọng này ngay tại chỗ để không làm mọi người bỏ nơi phục vụ.

Tên chỉ huy này đưa còi lên miệng thổi, và tiểu đội của hắn tập hợp xong.

Weiss ra lệnh cho người của mình chiếm các vị trí bỏ trống. Còn tự anh thì sau khi trèo lên chòi thép, cất giọng diễn thuyết với đội quân xếp hàng trước mặt anh. Và khi đơn vị lính dù tiến lại gần, bỗng nhiên ngắt lời diễn thuyết, anh cất giọng bình tĩnh và thành thạo:

- Bây giờ thì hàng đi!

Nhưng đây không chỉ là lính, mà là bọn SS chọn lọc. Chúng định xông vào đánh trả và chỉ có bốn tên tình nguyện bỏ súng hàng.

Sau khi cuộc chiến đấu kết thúc, thiếu tá liếc nhìn đồng hồ rồi nói với Weiss:

- Thế là làm âm lên rồi. Từ giây phút này chiến dịch của chúng ta không còn bí mật đối với bọn Đức nữa. Tức là hãy liệu cầm cự!

Một số các chiến sĩ dù chiếm vị trí phòng ngự xung quanh lối ra khỏi đường ngầm, một số khác phòng ngự ở khoảng ngoài cách chừng một cây số. Năm người mang chất nổ lao vào đường ngầm theo sau Mekhov.

Một phút sau tốp này chạy ra, Mekhov ra lệnh:

- Ra khỏi đường ngầm!

Anh ngồi xuống chỗ hơi xa thở hỗn hển.

Một tiếng nổ nhẹ không vang làm rung chuyển mặt đất. Từ miệng đường ngầm phụt ra những cột bụi và mảnh đá.

Kéo mũ chào mào xuống tận tai, Mekhov mặt mày rạng rỡ tuyên bố:

- Xong! Ta mở đường rồi! Nhưng bây giờ tôi sẽ bắt đầu công việc lôi thôi nhất với đủ mọi chuyện bất ngờ của nó. Trong khi tôi chưa nháy đèn pin, đường còn bị cấm, hãy bình tĩnh nghỉ ngơi. - Anh vẫy tay cho hai chiến sĩ dù cũng là những người đánh mìn: - Đi thôi!

Nhóm tấn công được trao nhiệm vụ đi xuyên vào đường hầm gồm có bảy người. Thiếu tá ở lại trên mặt đất chỉ huy phòng ngự.

Weiss lấy cớ là không đủ kinh nghiệm chiến đấu nói rằng anh sẽ đi theo nhóm tấn công. Thiếu tá đăm chiêu suy nghĩ:

- Thôi thì cũng có lý đấy. Nhưng tôi cho thêm đồng chí một điện báo viên. Cần phải giữ liên lạc, mà ở đây cần có đầu mối các tuyến, dây kéo đến các đơn vị. - Nháy mắt: - Cô gái vàng đấy!

- Nghĩa là gì?

- Thì cũng như đồng chí, đã hoạt động trong vùng địch. - Vẫy tay. - Chạy lên, cô ta sẽ đuổi kịp các đồng chí.

Weiss cùng Ptashek và các chiến sĩ dù trẻ bò qua lỗ phá xuyên trong đường hầm bịt kín, nơi Mekhov và hai chiến sĩ đánh mìn đang ẩn. Chiếc đèn pin dọi đường, họ đi vào trong màn đêm, khô khan, nồng nặc, toàn mùi ma dút và mùi chất nổ mới cháy xông lên.

Họ bước theo các tà vẹt của đường ray hẹp và bước chân của họ vang lên rầm rập dưới trần đường ngầm. Ở chỗ vào đường hầm một chiến sĩ đánh mìn của Mekhov đang đợi họ, anh ta nói:

- Xuống bãi ngầm không an toàn. Bỗng nhiên bị cài mìn rồi. Đành phải lần mò theo đường ngầm.

Chiếc thang bằng sắt gỉ ẩm ướt dựng theo giếng mỏ. Ở đây bên giếng này, nữ điện báo viên đuổi kịp họ, vai cô đeo điện đài bằng dây bạt, cần anten mảnh như đầu cần câu.

- A, - nữ điện báo nói, - tụt xuống thật sẽ rất bất tiện. - Và giải thích: - Các đồng chí thấy đấy, tôi mặc váy. Hãy cho tôi xuống trước để sau đó các đồng chí sẽ không phải đợi.

- Trang phục, không phòng xa!

Nadenka - đúng là cô gật đầu với Weiss như gặp anh chỉ từ hôm qua. Cô mỉm cười, bắt đầu tụt xuống nhưng báo trước:

- Hãy cẩn thận, đừng có dẫm chân lên anten đấy.

Họ càng xuống sâu không khí càng nặng, hôi hám, ẩm ướt, hình như bám vào da như mốc.

Mấy lần vang lên tiếng nổ ì ầm, inh tai.

Các chiến sĩ đánh mìn giải thích:

- Chắc là đồng chí Mekhov phá nổ các bức tường mới. Chúng giam hãm người trong hầm đá và bịt nhiều cửa sắt, phải hiểu như thế.

Mọi người xuống tới bãi phẳng, từ đây bắt đầu có đường hầm. Lại có tiếng nổ vang lên liên tiếp, mùi thuốc cháy xông lên. Và bỗng nhiên lại một tiếng nổ và sau đó, một tiếng đổ sập nhẹ.

Weiss cúi người lao chạy, và khi đến chỗ tiếng nổ cuối cùng, anh nhìn thấy chiến sĩ đánh mìn nằm chết, người thứ hai úp lòng bàn tay vào mặt.

Mekhov ngồi giữa hai người và chăm chú kéo tay trái bị dập nát bằng dây ngòi mìn, một đầu dây anh dùng răng giữ.

Nadenka quỳ xuống trước anh và mở túi thuốc. Mekhov tránh người khỏi cô ta, ra lệnh:

- Trước hết cô hãy xem xét các đồng chí kia! Đã bảo họ: đây có quý kế, không, cần phải bò vào và tìm cắt trong tay! - Anh nói với Weiss:
- Thế đấy! Tự trả giá hơi rẻ, không mất đầu, vẫn còn như một vật cần thiết nhất. - Anh đứng dậy và đứng lên, tựa người vào tường rồi nhìn thấy chiến sĩ đánh mìn nằm chết, mặt anh méo xệch đi, giọng run lên: - Mất một cậu như thế cơ à? - Anh đảo tiến một bước đến bên đồng chí bị thương nặng, hỏi: - Mất còn lành chứ? Thế thì không sao. - Anh khuyên: - Má thì cậu dù sao cũng hãy đỡ bằng lòng bàn tay cho tới khi băng lại, còn sau đó sẽ vá. Các bác sĩ sẽ ghép lại rất tài: xương chân bằng đinh vít bạc.

Nadenka băng bó cho Mekhov xong, cô nói:

- Anh mệt lắm rồi, cần phải nghỉ một chút.

- Sau hãy hay, - Mekhov lắc đầu. - Ở khách sạn, chứ đây không thuận tiện, không có người phục vụ. - Tựa vai vào Nadya, vất vả kéo lê chân, anh lão đảo tiến lên.

Có tiếng người ầm ầm và những tiếng nện mạnh vào sắt thép.

Họ còn tiếp tục đi mãi, một cửa song sắt cắt ngang đường hầm, qua khe song sắt chỉ có thể đưa tay vào.

- Các đồng chí! - Nadenka đầu tiên nói to. - Các đồng chí! Hàng trăm bàn tay thò ra ngoài song chiếc cửa thép nặng nề. Nadya lao đến nắm lấy những bàn tay đó.

Mekhov lấy hết sức gào lên:

- Hoan hô, các đồng chí! - Và vì mệt lại ngồi xuống lòng đường hầm bằng đá. Một lúc sau khỏe lại, thì thào nói về có lỗi: - Đó không phải tôi lăn ra vì sức yếu, mà vì cảm động. Thật, vì xúc động như chuyện tất nhiên.

Anh mò được tới cửa sắt, bắt đầu quan sát nó, những cánh tay người ngăn cản anh. Sau đó anh gọi Weiss lại, cúi người nói vào tai vì những người đứng phía trong cửa thép gào thét ầm ĩ.

- Có thể cho nổ. Nhưng trước hết phải đảm bảo có kỷ luật để tất cả mọi người tránh ra xa cửa sắt, càng xa càng tốt. Và thời điểm thứ hai: mọi người sẽ ào ào lao ra ngoài, mà ở đó, phải biết, đánh nhau. Phải liên lạc với thiếu tá.

Weiss gọi Nadya. Hai người đi xa khỏi cửa thép. Nadya bật máy, đeo ống nghe.

- Truyền gì?

- Tình hình chúng ta như thế đấy. Hãy hỏi xem ở chỗ các đồng chí ấy.

Một lúc sao, Nadya phàn nàn: mức nghe rất kém, bị cản trở. Ở trong lòng đất điện đài bị hạn chế hoạt động rất nhiều.

- Nhưng dù sao thì cũng nghe được chứ?

- Chỉ nghe được những từ riêng lẻ: “Rất căng... Tất cả chú ý tránh đạn... Pháo binh...”

- Thế đấy! Rõ rồi.

Các chiến sĩ dù định kêu gọi mọi người im lặng nhưng không thể nói át được họ.

Weiss hỏi Nadya:

- Thế chị có thể nhận được trạm nào mạnh không?

- Mạnh thì tất nhiên.

- Giá như nổi nhạc lên. Loại hay ấy. Bắt đầu được nghe sẽ im lặng ngay. Hiểu chứ?

- Tôi sẽ thử xem.

- Tôi không tin, nhưng bồng nhiên...

Một lúc sau tiếng nhạc nhẹ vang lên từ một đài phát thanh nào đó. Lúc đầu những người đứng hàng đầu bên cửa sắt im lặng. Sau đó dần dần tất cả đều im. Cả cái khối người khổng lồ bị o ép chặt trong đường hầm này...

- Các đồng chí! Đề nghị tất cả hãy bình tĩnh tránh xa ra khỏi cửa sắt, tốt nhất là ở hai bên đường chắc là ở trong đó có chứ. Để phá cửa sắt, cần phải nổ mìn. Các đồng chí hiểu chứ?

Chắc rằng mỗi người đều nói rất khế lời này:

- Hiểu.

Nhưng nó vang lên dưới trần thật giống như tiếng động yếu của lòng đất sụp đổ.

Weiss đợi cho tới lúc tiếng âm này lặng đi, anh nói:

- Các đồng chí, chúng tôi tin rằng các đồng chí sẽ tỏ ra có tổ chức giống như người Xô Viết: Các đồng chí phụ trách ở lại gần cửa sắt, số còn lại đi vào các chỗ ẩn!

Tiếng rì rầm và tiếng bước chân đi. Sau đó ở cửa sắt chỉ còn lại năm cánh tay người. Weiss tiến lại, bắt tay từng người và nhắc lại những gì tất cả họ phải thực hiện. Anh nói thêm:

- Xin mời!

Sau khi đặt mìn vào chỗ cần thiết, các chiến sĩ dù khênh Mekhov đã kiệt sức lên và mang đi. Mekhov là người rất nặng, mà phải đi lên theo đường dốc thoải vì đường hầm ở đây được đặt theo mặt bằng bị dốc.

Lên khỏi dốc họ dừng lại và nằm xuống bên đoàn xe goòng chở đầy các thùng xi măng và đá học, đúng là dùng để làm vật chắn bịt đường hầm.

Mấy phút sau tiếng nổ vang lên, và làn sóng không khí của nó mạnh tới mức, cả đoàn xe goòng bị đẩy lại phía sau một chút, các đế chắn bị bật khỏi đường ray, và các xe goòng, lúc đầu từ từ sau đó tăng tốc độ lao xuống dốc, về phía hàng nghìn người đang lao thành khối dày đặc qua chiếc cửa sắt đã bị phá đổ.

Weiss chồm lên và chạy ngang với toa xe đầu tiên, cố dùng khúc gỗ chặn ngang bánh xe nhưng nó bị hất mạnh ngược lại. Thế là anh rút lựu đạn, quẳng vỏ bằng kim loại cho hàng nghìn mảnh nhỏ đi, quay

tay vịn và hai giây sau quãng lựu đạn lên phía trước giữa hai đường ray, còn bản thân thì nằm xuống dọc theo chân tường đường hầm mặt úp, tay che đầu.

Tiếng nổ là đổ toa goòng đầu, những toa còn lại lao đề lên nó ùn thành khối sắt và đá.

Mảnh đá từ toa xe bị nghiêng đổ bắn vào người Weiss. Bàn tay mà anh che đầu bị một mảnh đá làm dập nát ra. Toa xe bị nghiêng đe dọa đổ sập xuống người Weiss và đề bẹp anh bởi sức nặng của nó.

Từ đâu lấy ra sức mạnh ở những con người đang ngắc ngoải chết vì đói, khát, ngạt thở, làm sao có đủ ý chí và tinh thần tổ chức để nhanh chóng lựa ra vài chục người suy yếu ít nhất dạy cho họ biết làm cái có khả năng duy nhất? Một số trong họ bò vào giữa các toa xe và thành đường hầm và tựa vào những tấm lợp có các đường kẻ sọc vì xương sườn hằn lên vào thành toa xe bị nghiêng, đỡ lấy cái nặng của xe. Trong khi đó những người khác quãng hết đá đề lên Weiss đi, sau đó kéo anh ra, người đẫm máu và bất tỉnh nhân sự.

Và, khi Nadya cúi nhìn Weiss, buồn rầu nói: “Còn thở, các đồng chí, nhưng không đủ không khí, không khí!” Những người này đã tản ngay ra và lùi lại phía sau như giải phóng một khoảng trống cho không khí vào.

•••

Để đánh lại các chiến sĩ dù Xô Viết những đơn vị SS tuyển lựa để bảo vệ được quãng đến. Chúng có tài giết người, lũng bắt, bắn giết du kích, chúng tính toán chính xác số súng đạn, chuyển máy bay để mỗi mét phòng tuyến du kích phải chịu ít nhất hàng trăm mảnh gang thép và đạn liên thanh bắn tay hay từ xe tăng ra.

Nhưng đội du kích gồm những chiến sĩ mà từng người ở đây đều có kỹ thuật tự lập và thận trọng chiến đấu. Đó là những tay lành nghề

của ngành quân sự, những người đã từng tham gia nhiều trận chiến đấu.

Xạ thủ nổi tiếng là Boris Vetkin bắn với vẻ quan tâm trên bộ mặt nghiêm nghị và thông minh. Động tác của anh thật là lười nhác, mềm mại và không mất vẻ duyên dáng. Anh nhìn thấu kính lấy đích với vẻ tò mò chú ý như hồi nào là sinh viên vi sinh vật học, nhìn vào lỗ kính hiển vi.

Anh đã bị thương, nhưng suy tính chi li rằng, nếu bị thương nữa, anh vẫn đủ sức để giữ vững vị trí xạ thủ ở đây, chỉ không đổi chỗ thôi, mà ở lại chỗ cũ, nằm sát chặt xuống mặt đất bị rung lở.

Còn khẩu đội súng cối, thì ngược lại, luôn di chuyển, thay đổi vị trí để không cho kẻ địch tập trung bắn. Các chiến sĩ bò đổi chỗ kéo theo mình như kéo rờ moóc cả nòng súng, bệ bắn và các hòm đựng mìn buộc vào dây chằng ở chân. Sau khi chiếm được vị trí phòng ngự, các chiến sĩ dù bèn vũ trang bằng súng trung liên và tiểu liên. Khi bọn địch tiến lại sát thì bắn bằng tiểu liên. Các chiến sĩ tiếp đạn mỗi người đảm bảo đạn cho nhóm của mình.

Các chiến sĩ dù không kịp chôn mìn kín lối tiến vào. Họ chỉ rải mìn ra và kéo dây nối với chốt hãm của kíp mìn về phía giao thông hào. Khi những tốp địch tiến lại gần, họ túm lấy dây kéo, chốt hãm bật ra, và mìn nổ.

Thương binh được kéo lê vào các lều bạt căng dưới trần đường ngầm. Đây là trận chiến đấu được suy tính rất kỹ càng và có tổ chức như một phân xưởng làm việc ngoài trời. Chỉ cần nếu như con người trong “xưởng” này không bị bắn giết, và máy móc không bị hỏng vì mìn và đạn rơi vào.

Thiếu tá Kolosov, chỉ huy trận đánh, mắt nhìn đồng hồ.

Đơn vị xe tăng đổ bộ theo kế hoạch đến chậm. Đồng chí nhìn thấy rõ các hỏa điểm của các chiến sĩ dù thay nhau bị dập tắt. Đồng chí đã nghe rõ tiếng lựu đạn nổ, nói lên rằng sắp bắt đầu cuộc chiến

đấu giáp lá cà. Nhắc ống điện thoại đã chiến và ra lệnh cho chỉ huy khẩu đội trung liên xe tăng:

- Egorov, hãy khạc đạn sang cánh trái, ở đó ác liệt lắm!

Qua ống nhòm đồng chí nhìn thấy các chiến sĩ dù rút lui sang phòng tuyến hai. Điện báo viên tiến lại bên Kolosov và nói rằng, người trong hầm mở xin được ra.

- Không được - thiếu tá nói. - Trong bất kỳ tình huống nào. - Sau đó nghĩ ra, nói thêm: - Độ chục người gì đó, loại khỏe khoắn, cứ để cho lựa chọn ra. Dù sao thì đó cũng là lực lượng trụ bị.

Một lúc sau từ trong giếng mở các chiến sĩ dù cùng Nadya và mười lăm tù nhân đi lên đường ngầm. Họ mang theo thương binh đặt ở gần lối ra để thương binh có thể thở được. Nadya ngồi xuống bên Weiss, cởi phanh cúc áo ngoài ra rồi đặt tay vào ngực anh. Cô cảm thấy, tim còn đập. Nhưng khi bỏ tay ra, lòng bàn tay đầy máu.

Mặt mũi cũng như thân thể các tù nhân đều đen thui vì bụi quặng. Tất cả họ đều gày còm tới mức quá đáng giống như những hình người cắt bằng gỗ tẩm bần thiu.

Một người trong họ nói:

- Đồng chí thiếu tá, cho phép báo cáo, - và đưa hai đầu gối xương xẩu lên để chụm chân theo tư thế “nghiêm”, - chúng tôi sẵn sàng chiến đấu!

- Được! - Thiếu tá đồng ý, - từ từ, từng người một, đến vị trí bắn, tiến! - Thiếu tá nói thêm, miệng mỉm cười: - Cảm ơn các đồng chí về sự hỗ trợ này.

Mưa đổ xuống. Nhưng không thể dập tắt lửa đạn của cuộc chiến đấu không ngang sức này bằng mưa gió, mà phải bằng sức mạnh. Mà lực lượng các chiến sĩ dù đang cạn dần... Thiếu tá ra lệnh cho điện báo viên:

- Thôi, gọi không quân đi! Cần phải quăng gì xuống. Quân đổ bộ bị chậm, mà tôi đang bị thiệt hại.

Điện báo viên báo cáo:

- Có lệnh rằng sau hai mươi phút nữa tất cả vào hầm tránh.

Ở đó lo rằng nhớ nện trúng người của ta. Đề nghị bắn pháo hiệu mép tiền tiêu.

- Thôi được, - Thiếu tá đồng ý, - ta sẽ phát quang.

Trong khi mưa gió không ngừng một phút bóng hoàng hôn ẩm ướt hiện lộ ra thì giông tố bắt đầu gầm thét. Trước hết các máy bay ném bom bổ nhào trút khối nặng của mình xuống, cánh nghiêng đi như bị bắn trúng. Còn sau đó các máy bay cường kích vút trên khu vực trận đánh như những lưỡi dao đen, khạc lửa đạn xuống đất.

Mặc dù không quân còn chưa ngừng hoạt động, thiếu tá đã rút súng lục ra khỏi bao và từ từ tụt xuống chỗ các chiến sĩ dù đang nằm. Mấy phút sau, khi chiếc máy bay cuối cùng vút đi, các chiến sĩ dù liền nhảy ra khỏi hầm tránh và đi về phía kẻ địch theo mặt đất bị cày xới lên, méo mó như bị lật ngược lên.

Đại đội xe tăng đổ bộ kết thúc trận đánh này.

Thiếu tá Kolosov bị thương. Nhưng đồng chí còn đủ sức ra các lệnh cần thiết cho trung úy chỉ huy đơn vị xe tăng.

- Tức là bây giờ, các đồng chí được bổ sung cho chúng tôi?

Sĩ quan xe tăng nhìn đồng hồ, mỉm cười báo:

- Bây giờ chúng tôi không còn là quân đổ bộ.

- Thế là gì?

- Đơn vị bộ đội xe tăng, và loại như ở hậu phương nhà. Tuyến tiền tiêu của chúng tôi đã gồm ba mươi cây số bắt đầu từ đây. Vì vậy phải đóng quân trong khu vực đã giải phóng.

- Hay đấy, - thiếu tá nói. Rồi nhếch mép cười: - Bây giờ thì đừng chạy xa khỏi quân.

- Hợp đồng tác chiến, - sĩ quan tăng giải thích. - Việc của đồng chí là mục tiêu của chúng tôi, tất cả vùng lân cận còn lại.

Tù nhân ra khỏi đường ngầm thành hàng dài. Họ đi, vai tựa vào nhau, những chiếc hàm xương xấu ngược lên. Họ đi và đi thành một đoàn ngoằn ngoèo dài vô tận.

Trung úy xe tăng đưa tay lên mũ chào. Thiếu tá Kolosov cũng hơi nhồm đậy và đưa bàn tay run run lên mũ lưỡi trai.

Chỉ huy tù nhân là những người được bầu trong các tổ chức hoạt động bí mật làm phụ trách.

Dòng người tỏa ra và theo lệnh của một phụ trách đứng lặng lẽ theo lệnh "ng nghiêm". Nhưng cả tuyến người này lão đảo. Im lặng, chỉ nghe thấy tiếng thở khò khè.

- Thưa các đồng chí, - Trung úy xe tăng nói. - Xin lỗi, chúng tôi đã đến chậm...

- Cậu hãy nói chuyện với họ, - thiếu tá cắt ngang. - Chắc là được...

Trung úy bỏ mũ ra. Mặt anh còn rất trẻ. Vẻ thương xót nhăn mặt, thờ hỏn hỏn, anh nói:

- Thế là hết, các đồng chí ạ, hết! Tôi thề rằng không còn để cho cảnh này diễn ra nữa trên trái đất. - Anh chạy lại ôm lấy người ở gần nhất.

- Mít-tinh không thành rồi, - thiếu tá thờ dài. Đồng chí lại nằm xuống cẳng và bằng giọng đã yếu hẳn đi thiếu tá còn kịp ra lệnh cho những người được giải phóng này ăn uống và sắp xếp chỗ ở.

Trong một thị xã ở gần các trại giam và dải rừng có một quân y viện Đức không kịp rút lui hết. Thương binh được đưa vào đây, trong đó có cả Kolosov và Weiss. Quân y viện này được bàn giao cho tiểu đoàn quân y thuộc đơn vị cơ giới Liên Xô đã tiến vào vùng này.

Nadya đã không còn ở đây. Chỉ kịp nhìn qua Weiss nằm bất động trên giường là cô đã đành phải bỏ anh lại. Các trận chiến đấu diễn ra trên các cửa ngõ vào Berlin. Thiếu nữ lo sợ cho cha, hơn nữa tình báo quân sự Liên Xô lại cần đến Nadya.

Trong tình trạng nguy ngập thiếu tá Kolosov được đưa ra khỏi thị xã Đức này đến một quân y viện Liên Xô. Thiếu tá chỉ có thể thều thào nói được với chỉ huy quân y viện rằng - bệnh nhân chấn thương Johann Weiss là người rất quan trọng và phải được chăm sóc đặc biệt.

Weiss vẫn chưa tỉnh lại. Anh bị chấn thương não. Không thể chờ anh đi được. Chính trị viên quân y viện được báo cáo rằng trong quân phục của Weiss tìm thấy chứng minh thư sĩ quan SĐ với các quyền hành đặc biệt do Himmler, Müller, Keitel và Kaltenbrunner ký tên. Đồng chí bèn báo cáo việc này cho trưởng ban đặc biệt. Trưởng ban nói:

- Tức là, thiếu tá đã báo tin đúng. Một ác điều quan trọng. Tỉnh lại ta sẽ hỏi cung. - Và ngăn chặn trước: - Nhưng phải lịch thiệp vào. Chăm sóc hết mức, tất cả như được quy định.

Vì bị va chạm, thần kinh thị giác của Weiss bị thương. Anh hầu như không nhìn thấy gì. Bác sĩ giải phẫu mắt được gọi từ mặt trận đến mổ cho anh. Ông nói với bác sĩ điều trị rằng bệnh nhân phải được hoàn toàn yên tĩnh, không được có một kích thích gì, kể cả mặt thị giác.

Bác sĩ điều trị biết tiếng Đức, và tìm được các y tá cũng biết tiếng Đức. Mọi điều kiện để ngăn cản sĩ quan thương binh SĐ với mọi “kích thích” đã được tạo ra. Weiss nằm trong phòng riêng.

Khi tỉnh lại, anh bắt đầu tưởng tượng. Anh đang ở đâu. Có thể, anh đã bị thương trong lúc sân bay bị ném bom và Dietrich đã khai ra anh? Còn bây giờ các bác sĩ Đức đang cố gắng bảo toàn tính mạng anh để sau đó bọn Gestapo có thể từ từ bóp anh từng tý một... Mọi chuyện tiếp theo đã biến mất khỏi trí nhớ của Weiss. Tất cả, trừ có lời thú nhận của Dietrich đã in sâu trong đầu óc anh. Và lời thú nhận này làm đầu óc anh nhức nhối. Tức là anh, Weiss, đã phạm ở đâu đó một sai lầm nghiêm trọng, phạm ngay trước lúc anh phải thực hiện công việc để thi hành nhiệm vụ quyết định vận mệnh của hàng vạn người. Ý nghĩ rằng buộc này, sự dằn vò trong nội tâm do ý nghĩ này gây ra làm tăng thêm tình trạng của Weiss, không có thể cũng đã nguy ngập rồi.

Trí nhớ của Weiss dừng lại ở điểm khi Dietrich nói với anh rằng, hẳn đã khai báo anh vì thấy nghi ngờ Zubov, mà Weiss thì hẳn nhìn thấy đi cùng với Zubov. Có thể, chuyện đó xảy ra vào ngày Brigitte chết, khi Zubov đợi Weiss trên đường phố Bismarck, cạnh dinh lũy mật của nhóm đặc biệt ngành tình báo đối ngoại SĐ. Weiss còn nhớ cái chết của Brigitte đã làm Zubov kích động ra sao, vì chính Zubov từng không sợ cái chết và không bao giờ nghĩ đến cái chết.

Và bây giờ trước mắt Weiss hiện ra bộ mặt méo đi của Zubov lập lờ như trong mây mù, vào lúc Zubov ném dù của anh xuống khỏi máy bay. Weiss nhìn thấy bộ mặt này, nụ cười lúng túng này Zubov như muốn xin lỗi vì anh bây giờ sẽ đành phải chết.

Thế nếu như Zubov thoát chết? Anh là người không thể chết nếu không chiến đấu. Nếu Zubov tìm ra lối thoát và sống sót thì sao? Anh trở về Berlin và bị bắt ở đó theo lời khai của Dietrich. Và bọn đao phủ sẽ kiên nhẫn, cần cù tra tấn anh. Con người mạnh khỏe, to lớn, có khả năng chịu đựng những cuộc tra tấn kinh khủng nhất mà bất kỳ kẻ nào kém kiên cường hơn cũng có thể nhanh chóng chết

thôi. Còn Zubov không thể, và vì thế đau đớn của anh còn kéo dài vô tận.

Weiss lúc nào cũng chỉ nghĩ về Zubov.

Zubov cũng đã nghĩ đến Weiss. Trước mắt anh là bộ mặt lo lắng, ngạc nhiên của Weiss. Và anh vội vã đóng sập cửa máy bay lại để nhanh chóng cắt ngang Weiss khỏi con mắt của mình, không gây cho Weiss mối nguy hiểm vô ích, lo lắng trên nét mặt Weiss coi đã quá rõ rồi.

Khi máy bay cất cánh, Zubov buồn bã liếc nhìn lưng bọn hành khách - lũ ủy nhiệm SS, mò vào khoang đuôi và ngồi xuống bên khẩu trung liên cỡ lớn bốc toàn mùi dầu máy. Qua nắp nóc bằng nhựa anh nhìn thấy một khoảng trời. Khoang đuôi chật hẹp “Dễ chịu như trong quan tài”. Zubov mỉm cười nghĩ.

Thời gian bay 70 phút. Máy kíp mìn tính là 15 phút kể từ lúc làm vỡ kíp acid. Quả mìn dẹt Zubov lấy ra khỏi túi tài liệu và treo trên dây trang bị riêng cho bản thân ở dưới lần áo khoác, dưới nách trái. Trên thân hình đồ sộ của anh phần phồng ra này hầu như không nhận thấy.

Sau đó anh bắt đầu nghĩ đến việc: nếu ở địa vị anh Weiss sẽ hành động ra sao và không tìm ra câu đáp.

Qua nắp nóc bầu trời hiện ra bản thủ, bề mặt nắp nóc như động đậy vì các dòng nước ướt. Trời tối như ở dưới vực sâu.

Zubov còn đeo khẩu súng lục Bỉ nặng có hộp ngắm đích bằng dây. Anh đếm số hành khách và nhân viên chuyến bay. Hơi nhiều. Có thể thử xem, nhưng vị tất thế đã hợp lý. Có thể anh sẽ khử gọn hành khách. Nhưng cabin bị đóng bằng cửa kim loại. Trước hết bản phi công sẽ không rõ trúng đích ra sao. Nếu bắt đầu từ hành khách, bọn phi công sẽ kíp lao ra và tiêu diệt chính anh trước khi anh khử hết bọn Gestapo mà mỗi tên trong bọn này còn sống sẽ đưa lệnh về việc hấn giết hàng vạn người tới nơi. Thậm chí chỉ cần có hai tên

sống sót thì dù sao hàng vạn người cũng sẽ bị giết. Tức là chỉ có mình. Dù sao mình cũng sẽ nổ.

Chắc chắn không? Dù sao cũng phải phá vỡ ống kíp nửa giờ trước khi hạ cánh, thế nhờ bỗng nhiên kỹ thuật làm hỏng. Khi đó thì trong mười lăm phút còn lại anh sẽ kịp khử bọn ủy nhiệm trước khi chính anh bị khử. Có lẽ thế là logic, đúng đắn. Có lẽ Weiss sẽ hành động như vậy.

Zubov rút thuốc lá. Anh thèm thuốc, nhưng rồi nhớ ra rằng trên máy bay không được hút thuốc. Anh cất thuốc đi như một cái máy. Phải, có lẽ thế này tốt hơn, không cần bắn giết bọn hành khách. Nếu mình không nổ sẽ bắt đầu bắn vào các thùng xăng Đạn trong băng của anh lắp cách nhau, loại xuyên thép xen kẽ đạn lửa. Tức là sẽ hoàn toàn đầu vào đấy.

Anh thở phào nhẹ nhõm. Và anh thấy thèm thuốc lá. Thật giống như hồi ở khu Do Thái, lúc anh nằm dưới hang đất và không có gì mà thở nữa. Sau đó anh nhớ đến chàng thanh niên đã trao băng cho anh lúc anh bắn nhau với bọn phát xít từ nóc một ngôi nhà bị cháy, người phải nhảy lao ra khỏi cửa sổ xuống lòng đường và ở đó bọn phát xít bắn chết hết họ.

Chàng thanh niên hỏi anh:

- Anh là ai, người Ba Lan à?

- Không, người Nga.

Chàng thanh niên sững sốt nhìn anh.

- Không, anh nói dối. Đúng anh là người Liên Xô à? Anh lấy gì chứng minh?

Zubov bắn một loạt chính xác vào bọn phát xít. Anh ngoái lại nhìn hỏi:

- Thấy chưa? - và giải thích: - đây là bằng chứng chủ yếu nhất của tôi.

Sau đó thì chàng thanh niên bị thương sắp chết, anh ta đề nghị Zubov:

- Hãy cầm lấy thuốc lá trong túi áo của tôi.

- Không cần. Tôi sẽ tự lo.

- Xin mời, - Và chàng thanh niên lấp bắp đôi môi đã tím bầm - Anh đừng ngại lấy thuốc của tôi. Sau đây đã là của người chết rồi... mà anh cần phải hút, vì anh nghiện.

... Zubov lấy tay xoa nắp nóc đọng nước, nhưng không làm sáng hơn lên được. Một lần vào buổi tối vì sao đó Brigitte đề nghị không bật đèn. Cô nói với Zubov, chống ngón tay hơi nhồm lên, đặt tay lên vai chồng và ghì sát chiếc bụng đã to vào Zubov:

- Sẽ đến lúc mọi chuyện đều tốt.

- Còn bây giờ cũng không đến nỗi nào.

- Nhưng không như mình muốn. Nhưng rồi sẽ được như mình muốn. - Brigitte nhắm mắt lại hỏi. - Tiếng Nga mẹ là gì?

- Anh không biết, - và Zubov gỡ hai tay vợ ra.

Tức là ngay từ khi đó Brigitte đã đoán ra, nhưng lấy cơ sở gì? Có thể đã nghe thấy về ban đêm anh bật đài nghe đài Moskva? Anh đã giấu Weiss điều này. Giá như Weiss biết... Zubov có người lại.

Và bỗng nhiên một tiếng vang nhưc óc rít lên lẫn trong tiếng kêu âm âm của máy bay. Zubov nhìn thấy một bóng ngấn của thân máy bay và những đường đạn trung liên vun vút đan trên trời.

Anh ngòì quay sang khẩu súng máy, đẩy nòng sao cho trong tiêu ngắm không thấy rõ bóng máy bay, sau đó bóp cò và loạt đạn dài vô

tận cho tới lúc hết băng làm nóng đồ đầu nòng súng như chiếc xà beng của người thợ nấu thép bị nóng đỏ lên trong lúc cời lò thép Martin.

Zubov hăm hở chờ trận tấn công mới. Nhưng chiếc máy bay vận tải chòng chành đi vào đám mây đen, nó lắc lư và long sòng sọc như là sắp phải rơi tan ra. Zubov ra khỏi khoang đuôi. Trong cabin nghe rõ tiếng gió rít: gió luồn qua khe đạn bắn thủng. Một hành khách chúi người khỏi chỗ ngồi, nhưng bọn còn lại mặt tái xanh, bám chặt vào tay ghế, ngồi bất động.

Zubov vào khoang phi công. Nóc cabin bị bắn thủng ở nhiều chỗ. Điện báo viên và phi công cánh phải nằm chết rũ. Một tên trên ghế, tên thứ hai chúi đầu vào tấm chắn, điện đài bị bắn vỡ. Phi công cánh trái bị thương - một tay treo lủng lẳng, mặt bị mảnh kính chống đạn làm nát bét. Nhìn thấy Zubov hắn nói:

- Theo giấy tờ thì mày là phi công. Hắn đưa mắt chỉ chiếc ghế bên phải - Gãy hắn ra và cầm lấy tay điều khiển. Tao kiệt sức đến nơi rồi.

Zubov tháo dây đeo và đẩy tên phi công đã chết ra khỏi ghế. Rồi ngồi vào đó, chân đặt lên bàn đạp, tay để lên tay lái.

Anh không nhận thấy rằng tên phi công cánh trái sau khi tháo được dây chằng định đứng dậy nhưng vì kiệt sức ngã lăn vào tên điện báo viên đã chết. Zubov lái máy bay và hoàn toàn bị thu hút vào việc này. Khi anh cảm thấy rằng máy bay phục tùng anh, anh có một cảm giác sung sướng. Nhưng anh biết rằng anh sẽ không thể đưa được máy bay về tới vị trí quân đội Xô Viết. Xăng từ các lỗ thủng của thùng dầu phun bắn ra ở phía sau một luồng hào quang lộng lẫy. Chỉ còn lại vài giây đồng hồ. Hoặc là máy bay sẽ bốc cháy vì lửa bao bọc xung quanh, hoặc là rơi xuống đất với các động cơ đã tắt.

Trưởng nhóm ủy nhiệm, thiếu tá SS vào buồng lái và đứng lặng đi trước cảnh một đồng xác chết. Nhưng Zubov quay lại nói:

- Thừa thiếu tá, mọi việc đều ổn cả.

Mặt Zubov không giận dữ, mắt bừng sáng. Điều đó có tác động làm yên lòng tên thiếu tá. Không nhìn các xác chết nữa, hắn đóng cửa lại.

Zubov từ từ và thận trọng lấy độ cao. Chính anh cũng không biết anh hành động như vậy để làm gì. Có thể chỉ vì độ cao đã lôi cuốn anh. Và khi anh đưa được máy bay thoát ra khỏi màn đen gần như không nhìn thấy, anh rơi vào một khoảng không gian mênh mông lộng lẫy, trong một biển ánh sáng khổng lồ, trong màu trắng của ánh lóe siêu phàm. Còn dưới thấp những đám mây tụ lại ùn lên thành một bãi mát như cánh đồng tuyết. Bức màn tuyết sạch như bông này cũng giống như ở quê anh về mùa đông, cũng lộng lẫy và dịu dàng. Và vì cảm thấy cái dễ chịu của quê hương này, Zubov đã làm cái anh phải làm: từ từ đưa máy bay lao đầu xuống.

Tay phải anh đẩy cần “ga” cho động cơ chạy hết công suất. Và những luồng không khí sạch sẽ trong suốt do cánh quạt quay lóe lên rực rỡ, làm tăng thêm tốc độ xuyên vào không gian mênh mông.

Tên thiếu tá bò vào khoang lái. Hắn gào thét, cố gắng giữ chặt lấy tay ghế. Hắn ngã xuống, thân đập vào nắp nóc máy bay làm tối cả khoang lái. Để nhìn thấy mặt đất Zubov ấn bàn đạp bên trái.

Máy bay rơi xuống một thị xã nào đó với các nóc nhà lợp ngói cao. Cái cuối cùng mà Zubov nghĩ ra và quyết định là “Tại sao lại làm người chết? Còn người phải được sống!” Với sức mạnh phi thường Zubov kéo vòng tay lái điều khiển về người mình như nghe rõ tiếng xương mình kêu răng rắc. Thị xã này thoáng vút đi như bóng ma. Thoải mái và kiệt sức Zubov bỏ tay khỏi vòng lái. Anh thở phào. Nhưng chưa kịp thở hết hơi. Mặt đất đã vút đến với anh.

Thế là trên hành tinh đã in lại một hố nhỏ bốc cháy như sau khi sao băng rơi. Còn ở trên cao bầu trời vẫn trong xanh. Alexey Zubov đã sống một thời gian trong bầu trời đó.

Trong suốt những ngày này Alexander Belov bị cái đau kinh khủng dày vò, nó đã bám chặt rễ vào người anh, tràn ngập toàn thân anh,

bó�i m3c trong đầu anh như một con chuột cống đen lớn. Sự dày vò không ngơi một phút, và thỉnh thoảng một đám mây ph3t hồng dày đặc lại bao bọc anh, và anh thấy kỳ lạ là anh đang nh3p nhô trong đám mây đau đ3n này và nhận thức của anh như đang tắt đi trong ngọn lửa b3p bùng nóng bỏng.

Nhưng nhận thức chỉ vừa trở lại với anh, Belov lại lập tức nghĩ về Zubov. Nghĩ với vẻ buồn rầu, thất vọng lo âu, đau khổ vì anh không thể loại trừ được mối nguy hiểm đe dọa Zubov. Và những đau khổ này càng làm tăng thêm sự đau đ3n do vết chấn thương nặng gây nên, những vết thương vì mảnh lựu đạn thì nhanh chóng lành lại.

Bảy Mười Mốt

Vào ngày bắt đầu chiến dịch giải phóng tù nhân khỏi trại giam ngầm, chú cháu Schwarzkopf mặc quân phục ngày lễ, lần mò qua các ngôi nhà đổ nát của dinh lũy chính phủ quốc xã, đi chúc mừng ngày sinh của quốc trưởng. Buổi đón tiếp những viên thân cận nhất của Hitler ấn định tổ chức dưới hầm cố thủ.

Kaltenbrunner đã đề nghị Willie Schwarzkopf dẫn cháu trai đi theo vì hy vọng rằng, quốc trưởng, có lẽ sẽ dễ chịu nhớ lại một lần với sức mạnh luồng nhờn quang thôi miên của mình Hitler để làm cho chàng thanh niên này phải “đờ người” ra như thế nào.

Trước lúc ra khỏi nhà Willie tiến lại bên gương và cẩn thận ngắm nghía lại, còn sau đó ướm lại mấy nụ cười để lựa chọn xem nụ cười nào cần thể hiện trên nét mặt khi hấn chúc mừng quốc trưởng. Trong khi chờ chú, Heinrich liếc qua các giấy tờ ở trên bàn của Willie. Anh đọc một tờ trong số đó:

“Kính gửi tổng quản lý hành chính SS.

Berlin - Lichtenfelde - Tây (Bect),

Tôi xin báo cáo vấn đề xây dựng lò thiêu xác thứ III đã kết thúc. Vì vậy, tất cả các lò thiêu xác đã được xây dựng theo như lệnh ban về việc này.

Năng suất của các lò thiêu hiện có trong một ngày đêm làm việc:

1) Lò thiêu số I cũ: 3 x 2 lò gạch chịu lửa - 340 xác.

2) Lò thiêu mới trong trại tù binh số II: 5 x 3 lò gạch chịu lửa - 1.440 xác.

3) Lò thiêu mới số III: 5 x 3 lò gạch chịu lửa: 1.440 xác.

4) Lò thiêu mới số IV: 768 xác.

5) Lò thiêu mới số V: 768 xác.

Tổng cộng: 4.756 xác trong một ngày đêm”

Đính theo báo cáo là bản hạch toán của công ty “I.A. Topf và các con trai” (Erfurt).

“Dự đoán chi:

Giá một lò - 25.148 đồng mark, nặng 4.637 kg. Giá được chỉ dẫn theo giá vận chuyển dỡ từ nhà ga xuống.

Theo giấy ủy nhiệm của “I.A. Topf và các con trai” Zender, Erdman, 50001/0211”.

Đưa cho Willie các tài liệu hạch toán của ngành quản lý SS, Heinrich nói:

- Chắc là sắp tới, chúng ta sẽ phải thanh toán theo các tài liệu này đây!

Willie không hài lòng lâu bầu nói:

- Đây là giấy tờ cũ, chú lựa ra để hủy đi.

- Như là các tang chứng? - Heinrich hỏi.

Willie cau có nói:

- Chú không có liên quan gì đến chúng. Chú được lệnh, thì đi đặt làm, theo dõi việc xây dựng, trả tiền. Chú là người ngay thẳng, và

không ai có thể đổ trách chú là chú đã lấy tiền hoa hồng từ các công ty có công việc với chú, mặc dù trong ngành thương mại người ta thừa nhận việc đó.

- Vậy tại sao chú lại quyết định hủy những giấy tờ này đi?

- Chú sẽ còn suy nghĩ xem nên hay không. Có thể, chúng sẽ có lợi như để xác nhận tính ngay thẳng của chú.

- Thế sự xác nhận đó sẽ cần cho ai?

- Cháu phải biết, - Willie tức giận nói, - dù thế nào đi nữa, các công ty và consortium có công việc với chú, nhất định sẽ tiếp tục tồn tại. Trong chiến tranh thế giới trước cũng thế, chú hy vọng, bây giờ cũng thế. Tức là, Willie Schwarzkopf có thể đặt hy vọng vào chức vụ quản trị của một trong các công ty mà chú từng có mối quan hệ công việc với họ và trong việc này chú đã có tiếng tăm tốt nhất.

- Chú tin vào tương lai của mình chứ?

- Ờ, tất nhiên, trong lúc mà phương Tây vẫn nguyên vẹn như thời kỳ trước lúc quốc trưởng lên cầm quyền và sau thời quốc trưởng cũng sẽ vẫn thế. Khi nào kết thúc cái chuyện âm ỉ của sự chiến thắng chúng ta, các nước phương Tây sẽ phải chịu chi phí để phục hồi lực lượng của chúng ta và lại chữa mũi nhọn của ta chống Liên Xô.

- Tuy nhiên chú là người lạc quan đấy, và thân kinh chú gang thép lắm.

- Tất nhiên, - Willie hài lòng đồng ý. Hấn khinh bỉ hàm hừ nói: - chú không phải là loại Landsdorff. Lão ta tự sát như một kẻ loạn trí khi một trong số cấp dưới báo cáo với lão rằng, một trong số các nhân viên yêu quý của lão - đầu như là tình báo Liên Xô.

- Sự nghi ngờ đặt vào ai đấy? - Heinrich thích thú hỏi.

- Không rõ. Landsdorff đốt cháy hết các giấy tờ. Lão đã quá lên mặt về tài năng vô địch của mình, như lão cảm thấy, so với những người trần mắt thịt là có thể đọc được tâm hồn kẻ khác. Lão đã chuẩn bị hồi ký trong đó miêu tả bản thân như một ngôi sao của cái vĩ đại số một trong ngành tình báo Đức. Và, đúng là lão không muốn rằng hồi ký của lão sẽ bị làm hỏng. Thế là lão tự sát vì tính hiếu danh của mình và vì sự đa cảm kiểu già nua một cách bệnh tật.

- Tức là không có tình báo Liên Xô nào cả?

- Tất nhiên. Một sự khai báo thông thường của kẻ không may mắn lắm ganh tỵ với nhân viên khác may mắn thôi.

Lần mò qua các ngôi nhà đổ nát của dinh lũy chính phủ quốc xã tới được trại ngầm của đội bảo vệ SS, chú cháu Schwarzkopf đều làm lấm bê bết quân phục ngày lễ của mình vì vôi vữa và gạch vỡ. Ở hành lang chật hẹp, hai người tháo găng tay, sau đó đi theo cầu thang đá qua gara xe và đứng vào một hàng các quan cấp quốc xã đang từ từ di chuyển, những kẻ đến đây chúc mừng quốc trưởng.

Trong phòng tiếp khách dài như toa xe lửa trần thấp và tường lộ bê tông, dưới ảnh Friedrich đại đế trong khung mạ vàng là Hitler ngồi trên ghế bành.

Mặc quần rộng, đôi chân Hitler choãi ra như là hấn tụt khỏi ghế và muốn tựa lên đó. Bộ mặt bủng beo màu khoai tây xệ xuống kéo trễ cả mí dưới. Tóc ướt được chải mượt như tóc người chết.

Kaltenbrunner người khổng lồ hình vượn người đứng ngang bên tay trái quốc trưởng. Bên cạnh hắn là Bormann người thấp bé. Bộ mặt không môi, khe miệng hẹp của hắn vẫn giữ được vẻ kiêu căng như cũ.

Chánh sĩ quan tùy tùng của Hitler, vẻ quan tâm cúi xuống, đứng ở bên phải và sau mỗi lần bắt tay lại khẽ xoa lòng bàn tay quốc trưởng bằng bông thấm thuốc sát trùng.

Mặc dù trong hàm cố thủ rất yên tĩnh, nhưng trong khoảng ngăm hôi hám và khó thở này thật khó mà phân biệt được rõ Hitler đáp lại những lời chúc mừng hần như thế nào. Hần cố gắng một cách dễ thấy nói lầu bầu giọng ồng ộc những gì không rõ, và hình như cái thân không xương nhũn nhẽo của hần càng tụt xuống khỏi ghế bành. Chỉ có chiếc mũi to hình thô kệch trên bộ mặt xám và ẩm ướt của hần là lắ lư một cách cứng cỏi, kiêu ngạo và tự chủ. Tay trái đặt trên thành ghế luôn luôn giật giật như động kinh. Và không ai dám nhìn cánh tay đơn độc luôn giật giật này cũng như chủ nó bắt lực và uể oải đang tụt khỏi ghế bành.

Nhưng khi Himmler tiến lại bên Hitler và ngọt ngào mỉm cười, bắt đầu trang trọng chúc mừng Hitler thì xảy ra cái mà Heinrich Schwarzkopf ít ngờ nhất ở cái thây sắp chết này và được truyền lan đi chỉ trong các chuyện thần thoại vu không.

Quốc trưởng chồm dậy, giận dữ, nóng nảy, điên cuồng. Gào thét và rít lên, hần định dùng những ngón tay cong queo của mình giằng đứt các huân chương ra khỏi quân phục Himmler.

Qua những tiếng gào thét không rõ lời thật khó có thể hiểu nổi cái gì đã gây ra sự giận dữ này. Quân đội Anh Mỹ đã phát hiện ra trong trại tập trung Bergen-Belsen và cả các trại khác có các tù nhân còn chưa bị giết. Bọn SS, khi dùng đạn cháy chỉ giết được một phần tù nhân, nhưng các xác bốc cháy không bị thiêu hần đi.

Hitler kết tội cho Himmler ở chỗ tên này đã cố tình làm như vậy hòng ngăn cản việc tiến hành đàm phán với bọn Anh và Mỹ về sự hoạt động chống quân đội Liên Xô.

Himmler lặng lẽ và kiên trì chờ đợi cho tới lúc cơn giận dữ điên cuồng này kết thúc và sức Hitler cạn đi. Tranh thủ thời cơ hần bắt đầu thành thạo báo cáo... Hần đã cho lệnh đưa tất cả tù nhân của các trại tập trung Sachsenhausen, Ravensbrück và Nijengamma thành các đoàn đi bộ về Lubeck. Ở đó họ sẽ bị chất lên tàu biển chở ra biển khơi và đánh chìm chết. Lệnh này đang được thi hành.

- Và sẽ không để lại dấu vết gì chứ? - Hitler hỏi.

- Tuyệt đối không, - Himmler đảm bảo chắc chắn. Sau đó nói: - Thừa quốc trưởng của tôi, quốc trưởng chắc cũng biết, trong các trại tập trung nằm ở ngay nước Đức và khu vực chiếm được có tổng cộng là gần mười tám triệu người. Trong đó có mười một triệu đã bị gia công thủ tiêu vào mấy năm vừa qua. - Rồi cất giọng tự đề cao: - Quốc trưởng đã rõ công lao và sự nỗ lực của tôi trong mặt này. Nhưng tiếc rằng, trong hàng loạt các trại, lệnh tôi ra theo chỉ bảo của quốc trưởng không được thi hành. Lỗi là do hoàn cảnh nghiêm trọng không theo dõi được, ở đây lại có tai nạn máy bay chở các ủy nhiệm SS, và nhiều điều khác.

Báo cáo bằng giọng đều đều, Himmler lặng người đi vì kinh sợ: hẳn sợ Hitler biết được những mưu đồ ngấm ngầm của hắn và thế là bây giờ, ngay phút này, sẽ có lệnh bắt hắn.

Schellenberg bằng mọi cách gây cho Himmler có sự sáng khoái và tin vào tương lai. Hắn gọi thầy tướng Wolfe từ Hamburg tới, và tên này đã lập bảng tinh tú cho Himmler, trong đó đã vẽ trước ra số phận Himmler: hắn sẽ làm quốc trưởng. Schellenberg cũng đã nhủ thầm Felix Kersten - thầy thuốc xoa bóp riêng của Himmler để tên này làm cho viên thủ tướng quá mệt mỏi tin rằng hắn được định trước sẽ trở thành người kế tục Hitler.

Phấn khởi vì mọi gợi ý này, Himmler đã dự định đề nghị bạn học cũ của mình là Stumpfegger để tên này tiêm cho Hitler một mũi chết người bằng cách thay thuốc ngủ bằng thuốc độc ở trong ống tiêm.

Nhưng bây giờ, đứng khom người trước quốc trưởng đang nắm quyền lực trên ghế bành, tròng mắt không cử động, Himmler lại run lên vì hoảng sợ.

Khi chuẩn bị đến chỗ Hitler để chúc mừng sinh nhật, Himmler đã giắt sẵn phía trong má một ống thuốc độc. Và khi báo cáo, lúc nào hắn cũng cảm thấy nó ở lợi răng. Nếu quốc trưởng ra lệnh bắt hắn, hắn chỉ cần khẽ động lưỡi và ống thuốc độc sẽ ở giữa hai hàm răng.

Mím hàm lại - ống thuốc độc sẽ vỡ, và xong. Và hắn sẽ lừa được cả Kaltenbrunner, cả Bormann, làm hai tên này mất khả năng tra tấn hắn với việc dùng đủ mọi phương pháp mà trong nhiều năm dài thực tế chính hắn đã học được cách áp dụng...

Quốc trưởng mệt mỏi hất tay một cái, Himmler thở dài lấy hơi và kiễng chân đi ra phía cửa. Cả mặt, cổ và nách hắn ướt đầm mồ hôi nồng nặc như nước tiểu.

Buổi đón tiếp kết thúc ở đó. Quốc trưởng mệt, sĩ quan tùy tùng tuyên bố, nhưng hắn hứa là sau này sẽ báo cáo về tất cả những ai đến chúc mừng.

Trong gara ngậm lúc nhúc những tên cao cấp đến thăm mà không được Hitler tiếp, chủ yếu là bọn thân cận và bày tôi của Hitler.

Trong số này Heinrich nhìn thấy tướng Fegelein, một tên ngổ ngáo và hợm mình, chồng của chị gái Eva Braun. Qua Willie, Heinrich được biết rằng, Fegelein, một kẻ thân cận của Himmler và đã có hội đàm gì đó với Himmler. Nhưng bây giờ thì viên tướng trẻ này vẻ giận dữ, lớn tiếng xỉ mạt Himmler bất tài và không có khả năng thủ tiêu tù nhân trong các trại tập trung. Và Himmler nhẫn nhục nghe hết những lời xỉ nhục, không đáp gì cả.

Fegelein chỉ im lặng khi Magda Goebbels xuất hiện có các con mình đi kèm: trước sự có mặt của một nhân vật nữ giới không được phép buông ra những lời lẽ mà hắn đã dùng khi xỉ mạt Himmler.

Cả hai tên - Fegelein và Himmler - đều cúi đầu kính cẩn chào phu nhân Goebbels. Sau đó, như vừa rồi không phải là hắn đã làm nhục Himmler, coi như không có chuyện gì xảy ra, Fegelein nói với Himmler:

- Tôi cho rằng, - hất đầu về phía cửa, - cho đến phút cuối cùng ông ta sẽ không rời hàm cổ thủ.

- Ông nghĩ thế? - Giọng ngạc nhiên, Himmler hỏi và nhìn trần bê tông ẩm ướt một lượt, hần nhận xét: - công trình không đảm bảo lắm.

- Thế bây giờ có gì đáng tin cậy và đáng được tin cậy? - Fegelein hỏi.

- Ông định nói đến ai?

Fegelein, nhếch mép cười, vờ vai Himmler:

- Dù sao ông cũng là người dũng cảm, đã quyết định đến chúc mừng quốc trưởng. Chứ như Goering thì không dám, ngồi lì ở miền Nam, sống chờ ngày người ta sẽ tuyên bố: lão là người kế ngôn Hitler.

- Ô, việc đó thì chúng ta sẽ còn xem đã.

- Chính thế, - Fegelein đồng ý và lại mỉm cười đầy hứa hẹn với Himmler.

Chẳng biết từ đâu mà Fegelein được rõ rằng trong lúc hần chưa kịp khai báo với quốc trưởng về Himmler thì Bormann và Kaltenbrunner sẽ khai báo chính hần và chỉ mấy ngày sau hần sẽ tự sát ngay ở đây, trong sân hành dinh chính phủ quốc xã ngổn ngang đầy những mảnh vỡ. Và Eva Braun sẽ nói an ủi và không thiếu vẻ ghen tị với chị góa bụa của mình.

- Bây giờ, chị có thể nhận mình là nạn nhân của Hitler trước các nước phương Tây được rồi đấy. Có khi còn nhận được tiền trợ cấp của nhà nước này cũng nên, đầy đủ để có thể công khai nuôi dưỡng Skorzeny của chị.

- Lúc đầu anh ấy là tình nhân của cô, - người chị góa nói.

- Nhưng tâm hồn và trái tim tôi lúc nào cũng ở bên Adolf, - Eva kiêu hãnh nói. - Ngay cả khi Otto tử ra trù mền với tôi.

Vì sức khỏe kém cỏi và hoàn toàn suy nhược thần kinh, Hitler không bao giờ có thể cho phép mình được thỏa mãn tự tay giết một người nào khác. Nhưng hắn lại yêu thích những kẻ thừa sức làm chuyện đó. Yêu thích và mong ước được như chúng. Hitler đã có liên hệ với Otto Skorzeny. Sức mạnh cơ thể và “cái đồ sộ” của Otto đã làm quốc trưởng say mê. Tên gà tồ ngốc nghếch, đầu óc nhỏ xíu thời nguyên thủy này nguyên là sinh viên sắp tốt nghiệp. Nhưng ngay từ năm học thứ nhất đã không thể nắm được các môn cơ bản nhất! Nhưng cứ thử không cấp bằng kỹ sư cho hắn! Hắn đúng là sẽ đâm vỡ đầu bất kỳ giáo sư nào bằng nắm đấm thép.

Skorzeny có tâm thân lực sĩ đô vật, hắn lớn lên người đầy bắp thịt chắc, nặng, nhưng trong các cuộc thi đấu thể thao của sinh viên, không bao giờ hắn có thể chiếm được giải vô địch về môn nào. Bản tính thú dữ, nhưng hắn mất mấy đặc tính vốn có của động vật. Hắn không có đủ sự can đảm mù quáng. Nhưng để giết người một cách vô tội vạ, không bị chống cự, chỉ cần có sự khôn khéo thôi. Và hắn đã giết người một cách thành thạo như một tay đồ tể, vì hắn biết không gì đe dọa hắn cả. Nghề giết người của hắn đã lôi cuốn được quốc trưởng đến với hắn, và Hitler đã rộng lượng tha thứ cho chị em Braun về việc hai mụ say mê tên thú vật này.

Magda Goebbels đi xuyên qua đám đông tụ tập ở gara, khinh bỉ nhô đôi vai, không cần thế cũng đã cao theo một thời bấy giờ rồi. Mụ biết rằng mỗi kẻ ở đây đã nhiều lần buồn rầu nghe Murelier, bác sĩ riêng của Hitler nói về tình trạng sức khỏe của quốc trưởng với hy vọng là không gì cứu được.

Nhưng Murelier đã tiêm đủ loại thuốc mê cho Hitler, khiến cho Hitler từ một cái xác sắp chết lại trở thành kẻ bị điên cuồng mong muốn trả thù tất cả và từng tên cầm quyền.

Magda Goebbels biết rằng: tất cả bọn ở đây đều khao khát cái chết của Hitler, nhưng tên nào cũng muốn nghe được tin này đầu tiên, trước mọi tên khác để ngay lập tức bắt đầu quỳ gối trước kẻ khôn ngoan có thể trở thành người nối nghiệp Hitler.

Còn đối với một số tên, cái chết của Hitler lại chỉ như là dấu hiệu để chạy sang phương Tây hay một nơi nào cũng được. Bỏ chạy không có dấu hiệu này thì chúng sợ, vì biết Himmler, Kaltenbrunner, Bormann sẽ tóm được và khoái chí giết kẻ chạy trốn. Và sẽ giết không chỉ kẻ đào ngũ, mà như một tay tranh cử có khả năng trong việc tham gia vào việc phân chia mật các kho tàng khổng lồ gửi tại nhà băng các nước trung lập. Đó là quỹ dự trữ cho trường hợp nếu bọn quốc xã lại có khả năng lên cầm quyền.

Magda Goebbels căm thù bọn người này từ lâu, từ hồi Hitler còn chưa là tên độc tài quốc xã, nhưng đã là trùm quốc xã.

Hitler có một sự ràng buộc kỳ lạ với Magda và coi trọng hơn tất cả các phụ nữ khác. Magda nấu cho hắn những món ăn ngon miệng, khoai tây với trứng luộc thái nhỏ và váng sữa đánh lộn với sôcôla. Hitler là tên thích của ngọt, thích các tiện nghi gia đình và khoái lạc với các tiện nghi này.

Goebbels đã hạ mình van lạy Magda hãy vì cuộc sống phong lưu của riêng gia đình Goebbels mà gần gũi quốc trưởng.

Magda ngoan ngoãn định thực hiện ý định của chồng. Nhưng quốc trưởng nhẹ nhàng đẩy lui mọi ý định của mẹ, giải thích rằng hắn không có quyền lãng phí nghị lực của hắn vì đã cống hiến nó cho hoạt động chính trị. Nghe lời thú nhận cao thượng này, Magda trở nên đối xử với Hitler vẻ khâm phục hơn: vì Hitler khác biệt với những người xung quanh hắn.

Ghen tị với các ưu thế của Goebbels, những nhân vật thân cận của quốc trưởng bắt đầu kiên trì tìm tòi cho Hitler một nữ nhân vật đáng yêu - loại mà chúng có thể biến thành điệp viên của chúng.

Nhưng tất cả đều thất bại. Nữ quý tộc Pozzi Hanfstaengel khước từ lời cầu hôn của Hitler ngay từ khi hắn còn chưa là quốc trưởng, mà chỉ là thủ lĩnh phát xít và không biết cách cư xử trong bàn ăn cũng như trong nhóm người khác. Sau đó Hitler từ bỏ tiểu thư Wagner

được giới thiệu cho hắn - họ hàng với nhạc sĩ, và sau Wagner thì cả vợ góa của chủ xưởng đàn dương cầm Bechstein.

Cuối cùng thì tìm được cho hắn một cô gái - Eva Braun, người giúp việc của thợ ảnh Hoffmann - nguyên là binh nhất. Cô gái này đã lần át Magda Goebbels.

Magda quăng cái nhìn độc ác vào tấm thân phì nộn của Kaltenbrunner. Mẹ biết rằng Kaltenbrunner và bạn hắn - Skorzeny đã chuẩn bị xong tất cả để bỏ chạy sang vùng Alps nước Áo, nơi cất giấu trong các hầm bí mật số vàng bạc châu báu rất lớn. Cả hai nói dối quốc trưởng rằng vùng núi này đã xây dựng những chòi ngũ giác không đến được, ở đó các đơn vị SS sẽ cố thủ để tiếp tục chiến đấu. Magda không tin rằng hai tên yêu quý này của quốc trưởng sẽ chiến đấu khi mà không còn Hitler nữa. Mẹ biết: bọn này chỉ muốn đánh cắp các kho tàng báu vật giấu trong núi.

Nhưng liệu Magda có thể biết được cái gì sẽ xảy ra tiếp đó không? Rằng Skorzeny, khi đi kèm Kaltenbrunner kiệt sức theo đường núi đã trao hắn cho bọn Mỹ với hy vọng kiếm chác được cho mình lòng biết ơn của bọn Mỹ và hát được bạn ra khi chia các tài sản được giấu kỹ? Skorzeny đã kịp làm trước ý định của mình, hơn nữa hắn có cái đảm bảo chắc chắn là bọn Anh Mỹ sẽ tỏ ra kính trọng hắn. Sau khi Ý đầu hàng, lúc Skorzeny bắt cóc Mussolini khỏi nhà tù, hắn đã có thể đánh cắp được của tên này không chỉ một phần nhật ký, mà cái chủ yếu - thư mật trao đổi với thủ tướng Anh Winston Churchill.

Những thư này chứa đựng những tài liệu xúc phạm Churchill tới mức danh tiếng chính trị của hắn gần như có thể bị bôi nhọ, không hy vọng rửa sạch được.

Skorzeny trình cho bọn Anh Mỹ các thư này của Churchill như là tối hậu thư để yêu cầu đổi lấy sự kính trọng, tiện nghi và hoàn toàn tự do.

Goebbels đứng giữa các tướng lĩnh, tựa người vào thành ô tô chất đầy vali kính xanh mờ mờ đạn bắn không thủng. Ngả đầu với chiếc trán lệch ra, gõ chân đi giày gót đóng cá như móng ngựa, hắn nói:

- Chúng tôi tin chắc rằng trong cuộc chiến đấu anh hùng hiện nay của dân tộc ta, nếu nhìn thẳng xa hơn, sẽ xuất hiện một quốc xã vĩ đại nhất mà có hồi lịch sử đã biết đến. Nhưng cái đó phụ thuộc chỉ vào chính chúng ta...

Magda biết rằng trên chiếc xe này chúng phải đi khỏi Berlin, nhưng chỉ không phải bây giờ, mà sau đây, khi nào Hitler ký tên vào bản di chúc của hắn. Chồng mụ tính toán rằng lòng trung thành của Goebbels sẽ được quốc trưởng đánh giá cao. Còn tạm thời hắn chỉ cố gắng sử dụng thời gian còn lại. Vu khống Himmler, Kaltenbrunner và Bormann với Hitler như những tên có thể tranh chấp ngôi quốc trưởng.

Keitel quay tay máy hát như mọi khi, lúc nào có người hỏi hắn mà hắn không muốn trả lời. Hắn nghe nhạc với vẻ mặt đần độn chờ cho tới lúc sự kiên nhẫn của người cấp bách hỏi hắn cạn hết.

Keitel biết: quốc trưởng không bỏ hàm cố thủ dưới dinh lũy nhà chính phủ không phải vì khao khát muốn từ đây chỉ huy quân đội đang bắt lực chiến đấu chống các sư đoàn quân Liên Xô đang tấn công vào Berlin.

Hitler đang phải bỏ hàm cố thủ, như những tên ở bên hắn, để cứu bản thân sẽ trao hắn cho kẻ địch như để chuộc bản thân. Và sẽ thề nguyện và có bằng chứng đảm bảo rằng, kẻ bán thân bất toại bị rơi vào tình trạng loạn trí, mất khả năng nói, nghe và nhìn đó tức chính là Hitler, quốc trưởng, nguyên là kẻ độc tài của nước đế quốc để tam vừa qua.

Còn tạm thời những kẻ tụ tập trong nhà chính phủ quốc xã đang kỷ niệm ngày sinh Hitler.

Trong gara lúc này chúng nói chuyện, hút thuốc, uống rượu chai đặt lên bệ ô tô. Tất cả đều lịch sự thôi.

Có kẻ nào đó đùa báo rằng Krupp nói về Goering: “Phải kéo cái khối thịt này về Rúa để dùng nó che cho những nhà máy của tôi đang bị bom rơi vào. Đó là cái duy nhất bây giờ hẳn có ích”.

Còn vấn đề các ý định của Goering nhân danh cá nhân ký hòa ước riêng lẻ với đồng minh không thành công thì tất cả đều đã rõ. Nhưng cũng còn rõ cả một điều khác - đàn áp phong trào dân chủ ở Đức chỉ có Himmler mới có thể làm được, kẻ đã tập trung trong tay mình mọi lực lượng cảnh sát và SS quốc xã.

Himmler bây giờ là nhân vật duy nhất xứng đáng được kể ngôi Hitler. Nhưng tiếc rằng hẳn không thủ tiêu được những tang chứng nguy hiểm nhất: tù nhân trong nhiều trại tập trung đã được quân đội Xô Viết và cả quân đồng minh giải phóng.

Các khách của quốc trưởng định làm sáng tỏ cái gì đã cản trở Himmler và Kaltenbrunner thủ tiêu sạch các trại tập trung khỏi mặt đất. Chúng nói về chuyện này với vẻ tức giận, và chờ người đi để phán đoán.

Chúng cũng không nhớ vì sao từ vùng lãnh thổ Đức do quân Liên Xô chiếm không có tin tức về các đội khủng bố hoạt động ráo riết nhất.

Nghe thấy nói điều này Heinrich Schwarzkopf tự hào nghĩ đến Johann Weiss. Và lúc này anh cũng thấy tự hào về bản thân. Mặc quân phục SS màu đen, ở đây anh tỏ ra ngỗ ngược. Vì lẽ đó quốc trưởng có thái độ tốt với Heinrich. Anh được coi là một thanh niên khôn khéo và ngay cả các tướng lĩnh trong bất kỳ trường hợp nào cũng phải nhã nhặn mỉm cười với Heinrich khi nâng cốc để cùng cạn cốc với Heinrich.

Bọn đến chúc mừng quốc trưởng không vội vã bỏ đi, nhưng không phải vì chúng thích thú trao đổi với nhau. Đợt ném bom lại bắt đầu

và do không muốn tỏ ra là nhút nhát chúng tiếp tục sôi nổi nói chuyện. Để đảm bảo lịch sự, chúng tán gẫu đủ mọi chuyện, kiên nhẫn chờ cho tới lúc sẽ có thể lần trốn đi khỏi cái hầm ngầm không chắc chắn này.

Trong số đó những kẻ thuộc loại tay sai, bảo vệ và nhân viên phục vụ Hitler thì mặt mày xám sáng - màu bệnh viện. Do ở lâu dưới hầm ngầm da chúng trở nên xám bệch đi và để không quá giống xác người chết ướp lâu trong nhà mồ, các liên lạc đánh phấn son đậm như chúng phải ra sân khấu biểu diễn.

Đây là một phần hầm mồ, nơi các xác chết đang lang thang đi lại, và mỗi tên ở đây đều muốn giả làm người sống.

Willie Schwarzkopf không bao giờ đứng một mình, hắn luôn luôn bị kéo ra một bên để nghe kẻ khác quan tâm thì thào vào tai. Ban quản lý kinh tế hành chính SS bây giờ là khâu chủ yếu của quốc xã. Nó phụ trách cung cấp tài chính cho tất cả các tên hoạt động quốc xã này vào lúc mà quốc xã không còn tồn tại nữa.

Willie Schwarzkopf quay phải, quay trái cho ra những lời hứa hẹn hào phóng và an ủi. Chính hắn cũng được nui vàng hứa hẹn thưởng cho công lao hắn. Để đáp, hắn chỉ ngờ vực lắc đầu, hắn biết rõ rằng hắn sẽ bị xử như chính hắn định xử nhiều tên trong đám cấp dưới của hắn. Tự hắn chỉ huy nhiều chiến dịch tài chính, tổ chức chuyển ngoại tệ và vàng vào các nhà băng nước ngoài cho các khoản tiền hiện gửi với họ tên giả mạo. Hộ chiếu cho các tên giả mạo này được làm rất đúng trong ban kỹ thuật của ngành tình báo đối ngoại, và Willie đã kịp chiếm một phần làm của riêng. Hắn không có ý định chạy trốn sang phương Tây với các vali cồng kềnh nặng nề. Để sắp xếp gọn các giấy tờ này chỉ cần một túi xách tay cũ hai đáy. Còn nhận ở các nhà băng theo giấy tờ này thì hắn sẽ kịp. Trước hết cần phải tập cho quen và quyết định hùn vốn vào xí nghiệp nào thì đáng tin cậy và có thu nhập cao hơn hết. Nhận thức rằng hắn đã là kẻ có bạc triệu giúp cho Willie giữ được vẻ khiêm tốn và sẵn sàng hứa hẹn với mỗi tên tất cả mọi thứ trên đời.

Chẳng hạn, hắn đã kiên nhẫn nghe Keitel nói hết, tên này trước khi bàn bạc với Willie một số vấn đề tài chính của mình đã tin cậy nói:

- Quốc trưởng còn chưa hết hy vọng, chưa hết. Bá tước Hohenloe còn có thể thay mặt quốc trưởng thỏa thuận với người Anh và Mỹ. Quốc trưởng đặt hy vọng đặc biệt vào Mỹ. Giá như ông nhìn thấy quốc trưởng khi quốc trưởng nhận được tin báo về cái chết của Roosevelt! Hitler đã sung sướng hết mức, như một đứa trẻ. Ông biết Hitler là người theo đạo khổ hạnh, không uống một giọt rượu, ấy thế mà lúc đó đòi mang champagne ra. Tại sao chỉ có việc đó xảy ra muộn như vậy? Giá như sớm trước một năm! Truman trở thành tổng thống quá chậm. - Hắn giận dữ nói: - Từ lâu chúng ta đã biết các thiện cảm của ông này đối với người Đức và giá như có thể giúp kịp thời cho ông ta, quảng tinh báo có khả năng sang để thủ tiêu Roosevelt. Heydrich biết tổ chức các việc như vậy với kỹ thuật cao không chê được. Không như là Himmler. Himmler là cái gì? Một tay đàn độn. Quốc trưởng sẽ không tha thứ cho ông ta về các sai lầm trong vấn đề trại tập trung, Bormann đã đánh giá cuộc đàm phán với người Anh và người Mỹ như là sự phản bội và đang đặt ra vấn đề khai trừ ông ta ra khỏi hàng ngũ những người quốc xã. Nhưng chủ yếu là vấn đề trại tập trung thế mà ông ta còn dám coi việc tiêu diệt mười một triệu người là công lao đặc biệt của bản thân. Và đã không thể giải quyết xong số còn lại. Trong các điều kiện nào? thuận tiện nhất. Phải, vì việc đó thì treo cổ là còn ít!

Willie kính cẩn báo cáo với Keitel, ban quản lý kinh tế tài chính SS đã dùng các biện pháp gì để thu xếp xong các khoản tiền gửi vào các nhà băng trung lập theo tên giả mạo. Tên ghi trong các giấy tờ được làm ở ban kỹ thuật SD và trao cho những ai được nhận các khoản đóng góp này.

- Khá lắm, - Keitel nói. - Tôi sẽ còn nghĩ đến vấn đề, đối với tôi phương pháp nào sẽ được chấp nhận tốt hơn.

Tụ tập lại ở gara trong các bộ quân phục ngày lễ, tất cả các tên hoạt động lãnh đạo quốc xã này chỉ thì thầm với nhau để giữ nét mặt đau

thương, trang trọng mà người ta thể hiện trong các đám tang. Tất cả bọn này đều có thứ tình cảm chiếm lĩnh con người khi bạn đồng tuổi hấp hối chết. Tên nào cũng lo sợ và hồi hộp lo nghĩ, chính bản thân hẳn có các triệu chứng bệnh mà do bệnh này bạn đồng tuổi của hẳn là trần hay không.

Và cũng như trong các đám tang, người ta thích nói về các thiên tài y học - những người giá có thể tham gia vào cứu sống được người quá cố, cũng với hy vọng đặc biệt bọn có mặt ở đây hỏi han nhau, liệu Truman và Churchill có ý định “cứu” nước Đức quốc xã để tiến hành cuộc chiến tranh mới chống nước Nga hay không.

Đi từ nhóm này sang nhóm khác, Heinrich lắng nghe các câu chuyện này. Và, trong khi nghe bọn sắp chết này nói gì với nhau Heinrich lại nghĩ đến Johann Weiss người bạn của mình, người đã liều mạng kéo Heinrich ra khỏi vực thẳm và biến anh thành chiến sĩ đấu tranh cho nước Đức mới.

Heinrich không định trở về ngôi nhà nơi anh đã sống và là nơi Willie Schwarzkopf lập văn phòng riêng của hẳn.

Ngay từ hôm trước Heinrich đã lấy được trong các tủ thép của Willie nhiều giấy tờ nói đến hành động tàn ác của bọn quốc xã.

Heinrich đã hoàn thành nhiệm vụ Johann Weiss giao cho: trong tay anh đã có những bằng chứng không thể chối cãi mà sau này có thể thay mặt nước Đức mới trình ra tòa án xử tội bọn tội phạm chiến tranh Hitler, xử tội chủ nghĩa phát xít. Một phần các tài liệu này sau đó cũng đã chuyển cho tòa án quốc tế Nuremberg.

Heinrich giấu toàn bộ các giấy tờ này ở địa điểm bí mật do giáo sư Stutthof chỉ cho anh. Heinrich được giáo sư cho biết địa điểm gặp mặt mật của một trong các tổ chức bí mật của Đức ở khu công nhân Wedding. Ở đây Heinrich thay quần áo thường và ẩn náu trong một thời gian ở căn nhà một công nhân đông con - đảng viên cộng sản Otto Schulz.

Heinrich kể cho Schultz nghe rằng, chú anh là Willie Schwarzkopf đã ngầm tổ chức vụ giết hại anh trai, còn anh, Heinrich thì muốn bắn chết kẻ giết cha, nhưng một đồng chí người Nga cấm anh làm việc đó.

Schultz rất thông cảm lắng nghe Heinrich nói.

- Đồng chí người Nga này chắc là bạn thân nhất của anh. Đồng chí ấy muốn anh trở thành chiến sĩ chống phát xít không chỉ vì một tên trong bọn phát xít đã giết cha anh...

- Đúng. Đồng chí ấy như thế, Johann Weiss của tôi...

- Người Đức?

- Không. Người Nga chính cống. Nhưng cũng là đảng viên cộng sản như anh. - Nói thêm về tự hào: - Và đồng chí ấy cũng ủng hộ những người Đức như anh và các đồng chí của anh. - Im lặng một lát rồi khẽ kết luận: - Nhưng, hình như Johann Weiss đã hy sinh...

- Anh biết trong hoàn cảnh nào không?

- Đồng chí ấy cứu tù nhân trong các trại tập trung. Ở đó có người đủ các dân tộc, từ các nước bị bọn phát xít nô lệ hóa, hàng vạn người, Weiss thích nói rằng con người chỉ hạnh phúc khi phục vụ mọi người...

- Anh biết tên thật của Johann Weiss không?

- Không. Nhưng đồng chí ấy đã cứu tôi, cứu thoát khỏi một cái gì đó khủng khiếp hơn cả cái chết...

Bảy Mười Hai

Nhận thức dần dần trở lại với Johann Weiss, nhưng bỗng nhiên anh bừng tỉnh như bị một đòn đánh khi nhìn thấy trước mặt mình bóng mờ, ẩn hiện của Baryshev. Dần dần bóng này in rõ lên như hình người trên màn ảnh, lúc đầu không chụp hình, nhưng sau bỗng nhiên rõ nét.

Đôi vai rộng của Baryshev khoác chiếc áo choàng trắng làm lóa mắt vì màu trắng của áo. Baryshev than phiền ngồi xuống chiếc ghế bên cạnh giường và như hai người mới gặp nhau ngày hôm qua, nói bằng cái giọng thường tình của ông như mọi khi thành thạo vào quan tâm.

- Cậu sao thế, Belov, vẻ không vui lắm? - Baryshev cúi người, áp chiếc má râu cạo nhẵn của mình vào mặt Johann Weiss, rồi ngồi thẳng dậy. - Nào, xin chào! - Rồi nói: - Ngoài trời nóng nực lắm, còn chỗ cậu ở đây lại dễ chịu, mát mẻ. - Lấy khăn lau cổ, nhìn xung quanh một lượt: - Buồng nằm đàng hoàng lắm. - Và bắt đầu đặt lên chiếc tủ con hoa quả và thức ăn các loại lấy trong các túi con ra.

Weiss chăm chú và hoài nghi nhìn Baryshev, chờ cho cái bóng này ẩn hiện và biến đi như các thứ mà từ trước đến giờ anh đã định ngắm nhìn để xác định, nhỡn quang của anh còn lạnh lặn hay không. Nhưng với sự xuất hiện của Baryshev mọi vật trong buồng này đều có độ ổn định chắc chắn và tồn tại không còn như các bóng hình, mà với cơ sở có thật, đầy đủ vật chất của nó.

Quay sang phía nữ y tá đứng bên cửa với vẻ mặt hơi sửng sốt và bối rối, Baryshev đề nghị bằng giọng xúc động:

- Cô y tá, cho chúng tôi chén trà pha đặc theo kiểu Moskva thì hay quá. Có thể được chứ? Còn cô thì, xét toàn bộ, chắc coi anh ta như một tên phát xít, chỉ có cho ngủ say sưa thôi có phải không?

- Hoàn toàn không phải thế, - cô y tá ngang bướng phản đối, - Chúng tôi trông nom ngang như hàng sĩ quan của ta.

- Thôi được, - Baryshev thiện ý công nhận. - Thế tức là một tách trà cũng ngang mức đó.

Khi đại tá Baryshev tới quân y viện lúc này đã là quân y viện đồn trú nằm trong một thị trấn của Đức, theo các tin tức nhận được: ở đây phải có Belov đang nằm chạy chữa, thì bác sĩ thường trực sau khi kiểm tra danh sách báo cho Baryshev rằng ở đây không có ai là Belov cả. Chỉ có mấy sĩ quan Xô Viết bị ốm và bị thương, nhưng người mà đại tá tìm kiếm thì không có ở đây.

- Những có thể có một thương binh nào nữa đang được chữa ở đây? - Đại tá gắng hỏi.

- Có một tên Đức, sĩ quan SĐ. Bác sĩ ngược lông mày và tuyên bố dứt khoát. - Nhưng là một thầy thuốc, tôi phản đối nếu đồng chí hỏi cung hắn bây giờ. Làm thế có thể hoàn toàn phá hỏng thần kinh của hắn. Những thương tích rất nghiêm trọng. Ông đề nghị: - Nếu đồng chí muốn, tôi có thể cho xem qua bệnh án của hắn, - Và giải thích: - Một tên phát xít nhà nghề. - Rồi ngay lập tức coi bổ sung là cần thiết: - Nhưng chúng tôi đối xử với hắn chỉ là người bị thương đang được chạy chữa.

- Vậy cho phép ngó qua một chút, kỳ lạ đấy.

Bác sĩ đưa bệnh án cho Baryshev.

“Trưởng phân ban Johann Weiss” - Baryshev đọc và ông cần phải dùng toàn bộ ý chí để giữ được vẻ bình thản.

- Sao, con chim này thế nào đây? - Baryshev uể oải hỏi, mắt say sưa nhìn bình nước.

- Đó là một kẻ đặc biệt trung thành với chủ nghĩa phát xít. Ngay cả trong tình trạng thần kinh bị chấn thương nặng kéo theo việc hoàn toàn mất thể lực và làm yếu tạm thời thị giác, thính giác và các chức năng của chân tay, hắn vẫn giữ được ý niệm về bản thân như là một “anh hùng” quốc xã. Đúng, - dừng lại một chút bác sĩ nói tiếp, - là thần kinh của hắn hơi đặc biệt. Hắn cảm thấy như đang ở chỗ người của hắn, trong quân y viện Đức. Và để không gây xúc động thừa cho hắn, chúng tôi cố gắng bằng mọi cách không can ngăn hắn. Hắn đang rất nguy ngập và nếu được biết rằng đã bị bắt thì điều đó có thể dẫn tới hậu quả chết người.

- Ra thế, - Baryshev im lặng một lát, sau đó như sực nhớ ra, tán thành: - Tất nhiên, tôi không phải thầy thuốc, nhưng tôi cho rằng về quan điểm tâm lý học, phương pháp của các đồng chí có cơ sở khoa học đấy.

- Tất nhiên rồi!

Baryshev tay ngược ngịu cầm thuốc lá, giúi ngược đầu thuốc vào miệng định châm lửa hút, và chán ghét quăng thuốc vào chiếc gạt tàn, lấp bắp hỏi:

- Thế đồng chí nghĩ sao, hắn sẽ khỏi chứ?

Bác sĩ nhún vai:

- Đồng chí thấy không, - vẻ trịnh trọng, bác sĩ nói. - Nhiều vết thương đã nhanh chóng thành sẹo. - Nhưng chức năng hoạt động của não đối với chúng tôi còn đang là điều bí mật. Có thể gây ra là một nhân tố kích thích bên ngoài nào đó tác động đến sao cho cả bộ máy thần kinh bỗng nhiên có lại ổn định đã bị mất. Cũng có thể

ngược lại. Chúng tôi thì đặt hy vọng vào cách chữa bằng cho ngũ triền miên. Sự nghi ngại hoàn toàn này của hệ thần kinh thường sẽ cho những kết quả lớn nhất.

- Và hẳn đang ngủ à?

- Đồng chí tưởng tượng xem, ngay cả các liều lượng thuốc ngủ tác động mạnh nhất cũng vô công hiệu. Và thế còn ít; bệnh nhân giả vờ như ngủ: mí mắt của hắn phản ứng lại nhân tố ánh sáng kích thích, mà ở người ngủ thì không có chuyện đó.

- Đồng chí nghe đây, - Baryshev rầu rĩ đề nghị, - hay cho phép tôi làm nhân tố kích thích tốt nhất này. Đồng chí hiểu cho, đây là một đồng chí của ta và nói đơn giản nhất, đây là một anh hùng bình thường nhất.

Bác sĩ ngạc nhiên nhìn chằm chằm vào Baryshev. Đại tá khẩn khoản nài:

- Cho phép chứ? - Thú nhận: - Chính tôi cũng hồi hộp. - Đề nghị: - Hãy cho xin chút gì đó, - búng ngón tay một cái, - như một giọt thuốc an thần chẳng hạn... Chứ đồng chí biết không, tôi cũng rối thần kinh lên.

Cuối cùng thì Baryshev trấn tĩnh lại được và ngay từ phút đầu tiên vào buồng Belov ông đã tỏ ra như là từ lâu hai người luôn luôn ở bên nhau, và ông chỉ bỏ đi một thời gian ngắn, bây giờ đã trở về. Nhìn căn buồng hẹp một lượt như để ước chừng, Baryshev hỏi Belov:

- Thế nào, cậu sẽ không phản đối nếu như người ta mang đến cho tôi chiếc giường con đặt ở bên tường chứ? - Đại tá giải thích: - Tất nhiên, tôi không bị thương, nhưng lại như người của bác sĩ, sẽ tìm ra bệnh thôi.

Và theo đề nghị của Baryshev, chiếc giường thứ hai được đưa vào buồng Belov, đại tá liền thay mặc quần áo bệnh viện và nói:

- Tôi cũng thích chữa chạy nhưng ít khi được vừa ý. Đừng là có rơi vào chỗ các nhà giải phẫu bị khiêng đến, chứ còn tự “cuốc” đến thì đừng hòng - lấy đâu ra thời gian. Tuy nhiên vẫn phải coi trọng bộ máy của cá nhân, vì nhờ nó ta sống được. Còn chúng ta thì phần lớn thế này, cơ thể giống như cái hòm, nó chứa nổi ta, tức là xong chuyện. - Đại tá nằm xuống giường, đề nghị: - Ta nghỉ một lát chứ. - Ông hỏi hộp hỏi: - Cậu sao thế, không ngáy à?

Belov chăm chăm và hỏi hộp nhìn Baryshev.

Baryshev bấm nút chuông, khi y tá vào, theo sau lưng là bác sĩ. Đại tá đề nghị:

- Dù sao đồng chí cũng khám cho tôi xem. - Phàn nàn không rõ ra sao: - Yếu thôi, - và vỗ vào chiếc vai phẳng phiu chắc nịch của mình, đại tá nói: - Có thể bị tê liệt chăng? Hay là nhiệt độ cao?

Trong khi bác sĩ và y tá khám bệnh cho đại tá, ba người luôn mồm nói chuyện với nhau. Baryshev thích thú hỏi rằng có cá ở chiếc hồ bên quân y viện hay không, và cá cắn mồi gì, vấn đề cung cấp ra sao, ở đây có hay chiếu phim không. Khi bác sĩ và y tá đi khỏi, Belov cố gắng hỏi:

- Họ người Nga à?

- Y tá thì không phải, người Ukraine chính cống, còn bác sĩ người Siberia. Bác sĩ là nhân viên quốc phòng, còn cô y tá người tình nguyện.

- ROA, - Belov nói.

- Sao lại thế! - Baryshev kêu lên. - Làm sao họ lại có ở đây, trong một quân y viện Liên Xô? - Đại tá trù mến đề nghị - Sasha, cậu hãy bình tâm lại. Hãy đánh giá tình hình một cách khách quan, đừng vội vàng, cố phân tích mọi sự kiện. - Xoay người trên giường. - Không ngủ được. Họ có cho cậu loại thuốc gì đó để uống vào là ngủ ngay không?

Belov thì thầm nói:

- Có cho. Nhưng tôi tán vụn chúng ra trong tay, thuốc viên mà, sau đó thổi bay đi như bụi để không tìm ra, không biết được rằng tôi không uống thuốc này, - Nheo mắt lại. - Họ muốn bắt tôi ngủ, hiểu rồi.

- Cậu khá lảm đấy, đã tinh khôn nghĩ ra. - Baryshev tán tưng. - Tuy nhiên hãy cho vay một viên để chống mất ngủ. Và cậu cũng hãy uống một viên cho có bầu có bạn. Chứ không thì tôi sẽ ngủ mà cậu thì thức, thế bất tiện.

- Không!

- Cậu sao thế, không tin tôi à? Thì vì có bầu có bạn, như người ta nói, chỉ một viên thôi... - Baryshev đưa cho Belov một viên và cốc nước, rồi theo dõi cho Belov uống, xoa vai nói. - Thế chứ, chàng thanh niên khá lảm.

Ông nằm xuống và chỉ một lúc sau đã thấy mặt Belov có vẻ bình tĩnh, mệt mỏi, - “Ngủ rồi, ông nghĩ. Té ra vì cái đó mà cứ dầy vò bản thân với đủ mọi cái”. Baryshev nằm ngửa, nhưng ông không thể ngủ được, cuộc gặp gỡ này làm ông quá xúc động, được nhìn thấy Alexander Belov tức Sasha Belov như Baryshev quen gọi, thật là một hạnh phúc lớn.

Đại tá tự cảm thấy hơi có lỗi...

Vấn đề là ở chỗ, một cán bộ đang ở Berlin được trao nhiệm vụ tìm kiếm Belov ngay lập tức. Nhưng hôm trước ngày nhận nhiệm vụ đã tìm thấy trong các tài liệu lưu trữ của Gestapo hồ sơ về cái chết của Johann Weiss trong vụ tai nạn ô tô được khẳng định bằng ảnh chụp tại chỗ, mà cái chính là bằng tấm bia mộ ở nghĩa trang, điều này đáng tin hơn cả.

Tuy nhiên đồng chí này vẫn còn thấy có mỗi ngờ vực rất tự nhiên: là người rất cẩn thận, vì giả định có âm mưu giảo quyệt gì đó của SĐ

nên đồng chí lại tiếp tục tìm kiếm trong các tài liệu của ngành mật vụ, song việc này đòi hỏi nhiều thời gian.

Khi lời chất vấn của “giáo sư” về tình trạng sức khỏe của Belov gửi tới Trung tâm kèm theo lời đề nghị không được chấp nhận trong các giấy tờ loại này là chuyển lời chào của Nadezhda nào đó cho Belov, thì Baryshev rất lo lắng vội vã bay sang Berlin và hai ngày sau đã đáp ô tô tới chỗ vừa mới diễn ra cuộc chiến đấu của các chiến sĩ dù cùng nhóm do Belov chỉ huy.

Ở Berlin Baryshev đã bị giữ lại vì các công việc rất quan trọng. Nhưng trong đó có cả cuộc gặp gỡ với tên quen thuộc cũ, nguyên là quản trị trưởng “Adlon”, tên Gestapo nhà nghề Franz.

Baryshev gặp Franz trong phòng giam nhà tù, nơi tên này được cung cấp đầy đủ giấy tờ và bút mực đang cố gắng lao động để viết lời khai cá nhân một cách tỉ mỉ và tận tâm.

Chỉ làm quen qua với hắn là Baryshev đã phán khởi tìm ra tên tuổi Johann Weiss trong số những nhân viên tài năng nhất - theo lời Franz - của Ban sáu ngành SĐ, những người được Walter Schellenberg có cảm tình đặc biệt.

Vì có trí nhớ đặc biệt, Franz nhận ra Baryshev, về khả năng này Baryshev cũng không chịu thua kém hắn. Vì thế đồng chí khuyên hắn nhắc lại trong bản thú tội những gì Franz muốn quên đi về hoạt động của bản thân hắn ở Gestapo, điều này Baryshev biết rất rõ.

Và bây giờ Baryshev cảm thấy hạnh phúc chưa từng có sau khi tìm ra Belov và tin chắc rằng Sasha Belov của ông đã nhập rất chắc vào nhân vật Johann Weiss mà chắc là Belov không đơn giản và dễ dàng thoát ra khỏi được nhân vật này.

Belov ngủ gục suốt một ngày đêm. Khi tỉnh giấc anh sợ hãi mở mắt, lo ngại rằng tất cả ở xung quanh sẽ lại chập chờn như những bóng mây mù. Nhưng thực ra chẳng có gì để sợ, nhỡn quang của anh đã được hồi phục gần như hoàn toàn. Và anh nhìn thấy Baryshev đang

gật gù ngủ trên chiếc ghế trước giường anh, người mặc áo choàng bệnh viện. Và anh nằm bất động để không phá giấc ngủ của đại tá. Nhưng Baryshev ngủ rất thính, ngay tiếng rì rầm đầu tiên đã làm đại tá thức giấc, mỉm cười với Belov, ông đi lại bên cửa sổ, vén rèm. Ông ca ngợi thời tiết.

- Bây giờ đi lấy nấm thì tuyệt! - Giải thích bằng giọng của người sành sỏi: - nấm mọc ở những khu rừng thưa nhỏ như thế này, đặc biệt ở bìa rừng.

Ngoài việc tìm kiếm Belov ở đây Baryshev còn có các nhiệm vụ chuyên môn quan trọng khác nhưng nửa đêm ông đã đi chân đất ra ngoài hành lang vì sợ gây nên tiếng giày lẹp kẹp, từ phòng bác sĩ trưởng gọi điện thoại về Moskva để giải thích ông đang ở đâu. Và ông tuyên bố rằng ông coi sự dừng lại ở đây ở quân y viện này là một công việc quan trọng đặc biệt. Theo đề nghị của đại tá, ngay hôm nay giáo sư chuyên ngành phải bay đến quân y viện đồn trú. Ông đặc biệt nói chuyện lâu với bố mẹ Belov.

- Cái quan trọng nhất, - Baryshev nói to qua ống điện thoại - nhiệt độ bình thường! Mà đó là tất cả. Nếu nhiệt độ tốt thì tức là người cũng thế.

Buổi sáng lúc Belov bỗng nhiên dậy và đi đến chỗ chậu rửa mặt, Baryshev hơi lúng túng hỏi:

- Chuyện gì thế? Té ra, giả vờ à?

Belov nói;

- Hồi đêm tôi đã dậy và tập đi nhắm mắt để nói chung không phải tập đi nữa. Tôi đã nghĩ ra tất cả: nếu như chạy trốn được, tôi sẽ tự khai là một lính quốc xã bị mù.

- Ờ, thế thì đúng, - Baryshev đồng ý. Ông thở dài: - Thế thì tôi sẽ chỉ tưởng tượng thấy cậu tập tễnh mò đi trên đường ra sao... Mà lái xe của chúng ta, cậu biết, là các tay ngang tàng thế nào chứ? Trên

đường quốc lộ phóng trên trăm cây số chứ không ít. Làm kiểu mẫu trước các đằm Đức. - Về phê phán nói tiếp: - Cần phải phạt họ, thế đấy!

Sau bữa ăn sáng, Belov tuyên bố dứt khoát:

- Tôi cần đến Berlin.

- Không, người anh em ạ, còn nguy hiểm!

- Đồng chí đã thấy tôi có giấy tờ gì rồi chứ? Mà đồng chí nhìn thấy các chữ ký không?

- Đã xem rồi. Gần như cả chuồng thú đã ký tên.

- Thế đấy!

- Thế đấy cái gì? Không có đấy gì hết. Bất kỳ một nữ giao thông coi đường nào cũng sẽ giữ lại - và hết.

- Chỉ cần quẳng tôi sang khỏi trận tuyến thôi. Belov đề nghị.

- Không, - Baryshev cắt ngang đi. - Không. Và nói chung không còn gì hết: không còn phòng tuyến, không còn mặt trận và giấy chứng minh của cậu chỉ là một vật bảo tàng, và chỉ thế thôi. - Đại tá bực mình lâu bầu nói: - Có thể, đối với cậu cái đó là nhân tố kích thích như bác sĩ nói, nhưng mặc xác nhân tố kích thích, chỉ có điều chiến tranh đã kết thúc. Quân ta đang tắm nắng bên bờ sông Elbe. Thế đấy. Và, nếu muốn biết, thì chúng nhận việc tôi đến và đi trong công lệnh phải được quân quản Berlin đảm bảo bằng dấu. Và ở đó súng lục cần cho tôi không bằng giày ủng để tắm nắng ở bãi tắm Sochi đâu. Hiểu chưa?

- Tức là hết?

- Chính thế, - Baryshev nói. - Hết!

Belov im lặng hồi lâu. Anh nheo mắt mỉm cười với ý nghĩ gì đó của mình. Rồi bỗng nhiên hỏi:

- Đồng chí có xe chứ?

- Coi như có.

- Hãy cho đi đón Heinrich Schwarzkopf nếu như cậu ta còn sống. Hãy cho chở tới đây!

- Trước hết, cậu ta còn sống, - Baryshev nói. - Còn thứ hai, “hãy cho chở đến đây” là thế nào? Đồng chí Schwarzkopf bây giờ là một nhân vật chức trách, giám đốc một xí nghiệp khổng lồ.

- Ở đâu?

- Ở đâu là thế nào? Ở vùng chúng ta. Tạm thời là vùng sau này người Đức sẽ tự tìm lấy tên gọi cho nó. Công việc của chúng ta đơn giản thôi. Chính quyền nhân dân của họ quyết định ra sao thì sẽ là như thế.

- Nhưng tôi muốn trông thấy Heinrich.

- Thế cậu nghĩ tôi không muốn à? Ta sẽ gửi điện, điều đó có thể được. Còn chuyện giao thông thì Heinrich tự lo. Một cán bộ nhà nước, việc phải giải quyết theo chức vụ.

- Đồng chí nghe đây, thế còn Gvozd?

- Gvozd gì đồng chí ấy? Bây giờ nhân vật quan trọng này đã là chủ tịch nông trường quốc doanh rồi. Lộ cộc chiếc chân giả, nhưng công việc thì chạy lắm.

- Còn Elsa?

- Elsa nào? À, à Orlova... làm cán bộ. Mà chỉ có, cậu hiểu không, cô ta thích thú đến đáng ngờ vực về môn luật công dân: chuyện hôn

nhân của Zubov với cô vợ Đức ra sao, hợp pháp hay không hợp pháp. Các chiến sĩ biệt động cho rằng cô ta đã yêu Zubov.

- Thế Zubov đâu?

Baryshev cau mày. Ông nói, khó khăn lắm mới tìm ra lời:

- Cậu hiểu không, chiếc máy bay mà Zubov bay đi cùng với bọn ủy nhiệm SS không đến được địa điểm quy định. Tức là tóm lại, trong tất cả mọi trường hợp, Zubov là anh hùng, với tất cả các kết quả bắt nguồn từ ở đây.

- Cậu ta... còn sống không?

- Thật muốn như thế. Mà muốn được như thế chứ! Phải, rất muốn! - Và ngay lập tức chuyển đề tài câu chuyện: - Lyusya Egorova, nhớ cô ta chứ? Thì cô gái mặt bị cháy bỏng ấy, mà vốn xinh đẹp khi quay nửa mặt kia lại, cô ta bây giờ đã là mẹ rồi, và vẫn còn say mê lắm! Tôi có đến chơi. Giữ tôi lại ở hành lang: "Hãy sưởi cho khỏi lạnh, chứ không sẽ làm cảm lạnh cháu nhỏ mất". Nhìn vào chiếc xe nôi - chiếc yếm, dải buộc "nơ" một trẻ mẫu lộ ra trong yếm dải, nằm và mút đầu vú cao su. Thế là tôi trả thù cô ta vì việc giữ tôi lại ngoài hành lang. Lấy chiếc vú cao su khỏi miệng trẻ, quẳng đi và nói: "Ngành y học hiện đại không cho phép - vì mất vệ sinh". "At" thì bây giờ vẫn là "At", bây giờ lãnh đạo trong ban hành chính khu. - Đại tá hỏi: - Có lẽ đủ rồi, giải lao chứ? - Nghiêm nghị đề nghị: - Ta thế này nhé, lúc đầu mười phút thông báo tin tức, những ngày sau, mỗi lần bổ sung thêm cũng khoảng thời gian như vậy. Để có nề nếp. Chế độ. Chúng ta đang ở trong bệnh viện chứ không phải nơi nào khác. Mà chính tôi cũng chịu ở địa vị của tay ồm quèn. Bỗng nhiên nghe thấy những câu chuyện vợ vẫn, họ lại phạt cho - tiêm vitamin ngoại lệ. Mà sẽ chọc vào đâu? Vào khu vực không bảo vệ hoàn toàn. - Cát giọng đùa vui: - Không biết, các tướng lĩnh và nguyên soái cũng bị thế hay là vào chỗ nào đó có lợi hơn.

Thế là sau khi tình nguyện giam mình trong buồng bệnh, Baryshev đã nhẫn nại và kiên trì chăm sóc Sasha Belov, ông có giải thích với thủ trưởng cấp cao khi bị gọi về Moskva tầm quan trọng của sự có mặt của ông ở đây, bên cạnh Belov đang bình phục.

Khi Heinrich Schwarzkopf đến quân y viện và lao vào ôm lấy Weiss, thềm thì kể lể đôi khi mới quay nhìn Baryshev, về những ngày anh còn lại một mình và tiếp tục hoạt động, Baryshev coi sự có mặt của ông trong lúc người tình báo Xô Viết nói chuyện với bạn chiến đấu của anh ta là không tiện, thế là ông bỏ ra hành lang.

Ngồi trên ghế dài cạnh “Titan”⁶⁰ đại tá hút thuốc và nói chuyện với một sĩ quan đang bình phục về cuộc sống, ở trong nước: hiện giờ ra sao và sau này phải thế nào. Còn khi Baryshev gõ cửa rồi vào buồng, Heinrich bối rối nói.

- Xin đồng chí thứ lỗi, tôi không được biết đồng chí là đại tá Baryshev.

- Đó là lỗi của tôi. Tôi không tự giới thiệu.

Trước hết Heinrich muốn kể cho Baryshev là anh đã có thể thiết lập được cái gì quan trọng trong những ngày tồn tại cuối cùng của nước Đức phát xít.

Baryshev niềm nở nghe rồi cảm ơn. Ông dăm chiêu nói:

- Thực ra, như ta nói, tất cả những cái đó đã là quá khứ. Còn đồng chí thì bây giờ phải nghĩ đến vấn đề nước Đức sẽ thế nào, đồng chí Schwarzkopf ạ. Tiêu diệt chủ nghĩa phát xít là chúng tôi, còn xây dựng nước Đức mới sẽ là các đồng chí... - Đại tá đưa tay vuốt mái tóc xám đi vì bạc, rồi nói thêm: - Tôi xin hỏi với đồng chí như với một bạn chiến đấu của Johann Weiss ngành mật vụ của Hitler cùng với tài liệu lưu trữ và ấn triện của chúng, số nào bỏ được sang phương Tây tránh thoát bàn tay trừng phạt của chúng ta - như nói theo lối cổ - đã chuyển thành sở hữu của những kẻ mơ ước trở thành người

nổi gót Hitler. Thế tức là phải làm sao cho những mơ ước béo bở của chúng không trở thành sự thật cay đắng cho các đồng chí.

Còn nếu nói về công việc thì tôi dám mạnh dạn không đồng ý với quyết định của đồng chí - tôi đã được rõ quyết định này - không nhận kỹ sư Friedrich Dietmar vào làm việc chỉ vì anh ta tàn phế.

- Không, - Heinrich phản đối, - không phải thế. Tôi có nhận được các thư từ, trong đó tên Dietmar này được nhận xét như một tên quốc xã công khai...

- Tôi cũng được thông báo về điều đó, - Baryshev ngắt lời Heinrich. - Tôi muốn nhắc nhở tính cảnh giác. Bọn quốc xã bí mật đang mong muốn vu cáo, làm hại các chuyên gia Đức, những người không hề che giấu các sai lầm quá khứ của mình, muốn cộng tác với các đồng chí.

- Friedrich Dietmar! Anh ta thì tôi biết. - Belov kêu lên.

- Vấn đề không phải ở chỗ chính cậu biết anh ta, - Baryshev nói: - Vấn đề là ở chỗ kẻ thù trong mọi khoảng lịch sử khác nhau sử dụng các cách đấu tranh giáo quyết khác nhau, nhưng mục đích của chúng luôn luôn là độc nhất: nếu không giết người về thể xác thì về tinh thần. Thế đấy, - Baryshev mỉm cười, - tức là đề nghị của tôi đối với đồng chí như sau, đồng chí Heinrich ạ: hãy làm tình báo, chỉ có từ nay là tình báo của tâm hồn người.

Heinrich quay lại phía Belov:

- Johann Weiss, tôi quyết định gia nhập Đảng cộng sản. Cậu nghĩ sao, sẽ được kết nạp không?

- Xin lỗi là tôi lại can thiệp vào, - giọng Baryshev vang lên rất nghiêm chỉnh. - Hãy nên lưu ý vấn đề: khi nào được rõ điều này, sẽ có nhiều thư gửi đến cho Đảng về đồng chí như về một nhân viên SS trước đây. Đồng chí đừng giận, những thư này sẽ chỉ do những người rất trung thực viết.

- Đúng, - Heinrich nói, - tôi hiểu. - Khi chia tay, Heinrich hỏi: - Nhưng cậu sẽ đến thăm tôi chứ, Weiss?

- Thế cậu có đến thăm tôi không?

- Đến Moskva thì nhất định rồi. - Và đề nghị: - Hãy cho địa chỉ của cậu. - Belov nói. Heinrich ghi và định gập sổ tay lại.

- Khoan đã, nhưng cho ai?

- À phải, tôi quên mất là cậu có tên gọi khác. - Và Heinrich dăm chiêu nhắc lại mấy lần: - Alexander Belov, Alexander Belov. - Anh phàn nàn: - Cậu biết là tôi khó quên quá. Tôi thấy kỳ lạ là tên cậu không phải Johann Weiss.

- Thôi được, căn cứ viết thư theo họ Belov, còn với cậu tôi vẫn sẽ là Weiss như cũ.

Heinrich đi khỏi, Baryshev nói:

- Cái chính của chúng ta là thế đó - cứu vớt con người. Mục đích cao cả, và nguồn vui to lớn chính ở chỗ đó. - Ông nằm ngả xuống, hỏi: - Ngủ một chút chứ?

Belov mỉm cười:

- Vì sao đó không buồn ngủ.

- Mất trật tự rồi, - Baryshev phê phán. Rồi nghiêm khắc ra lệnh: - Thôi nào, hãy tập trung mọi ý chí lại! Ngủ! Sáng kiến của tôi, thực hiện thì cả đôi ta. - Và tắt đèn bàn.

Nhưng ngoài cửa sổ trời còn sáng, Baryshev muốn cố gắng thế nào đi nữa ông cũng không thể nào ngủ được. Hơi hé mắt liếc nhìn, ông thấy Belov đã ngủ. Mặt anh bình thản, thanh thoi, và anh thở đều đều. "Một thanh niên có nghị lực, - Baryshev về ghen tị nghĩ. Và ông còn nghĩ cũng về ghen tị như thế: - Hay có thể, đó là tuổi thanh

xuân? Vì người trẻ dễ khắc phục khó khăn hơn là người vất vả vì những năm dài đã sống”. Và sau đó Đại tá đã nghĩ về công tác của mình. “Nó to lớn và vô cùng tinh vi, phức tạp và đòi hỏi lòng nhân đạo ở mức độ này cũng như sự tàn nhẫn đối với mọi cái vô nhân đạo trên đời”

Belov không ngủ. Anh chỉ lịch thiệp giả vờ ngủ để làm yên lòng Baryshev. Cái chết của Zubov làm anh không trấn tĩnh được, nhưng qua những năm vừa rồi anh đã có thói quen tự trọng, dẹp tất mọi tình cảm, khiến cho ngay cả bây giờ, trước mặt Baryshev, anh vẫn như tự động, vô tư, không để lộ cái mà anh rất hồi hộp khi nghe tin này. Và bây giờ, nằm bất động, mắt nhắm anh nghĩ đến Zubov với một sự tập trung rõ ràng, sắc sảo, nhìn thấy ở Zubov một con người đúng như buổi sáng hôm nào khi hai người cùng tắm ở hồ Wannsee.

Zubov bỗng nhiên hỏi anh:

“Cậu muốn sống vượt mức, cứ cho là tới một trăm tuổi không? - Và ngay lập tức tuyên bố dứt khoát: - Còn tôi thì cũng không phản đối!”

Và thế mà đã không còn Zubov. Không còn. Nhưng Zubov như không chịu đầu hàng cái chết, vẫn đang tiếp tục tồn tại trong nhận thức của Belov vì đã trở thành người bạn đồng hành không nhìn thấy, người bạn vĩnh viễn trong cuộc sống của Weiss.

Đây là chiếc máy bay ném bom phục vụ ngoài chức năng của nó thành máy bay vận tải. Điều khiển nó là hai thiếu úy - những phi công trẻ mới tốt nghiệp trường ngay trước lúc kết thúc chiến tranh. Và vì trên ngực áo họ không có huân chương, huy chương, không vết vá vì bị thương nên họ như mới được cung cấp quân phục.

Và vấn đề các phi công còn rất trẻ, hơn nữa toàn bộ quân phục của họ còn mới nguyên như vừa mới nhận từ kho ra, lại thêm vẻ mặt của họ vô cùng quan tâm lo lắng, toàn bộ những cái đó nhắc hành khách quân đội ngồi trên những ghế tựa bằng nhôm trong máy bay -

phần lớn là sĩ quan cao cấp, nhớ đến chính bản thân họ, cũng như thế này hồi nài đi ra trận.

Nắp trần của cabin bằng kính nhựa tổng hợp, dưới đó hồi nào người xạ thủ treo mình trên dây cáp bên mâm đạn trung liên đã bị bắn thủng lung tung được vá bằng vải Percale⁶¹, thiết bị trực trên các cửa nắp bom đã được tháo bỏ đi, còn trên xà gắn bù loong như trên móc áo treo áo mưa và mũ lưỡi trai.

Trời trong sáng, đầy nắng. Những áng mây mỏng đứng lặng đi trong khoảng trời yên gió, tĩnh mịch, mát như mặt hồ.

Máy bay đang bay trên lãnh thổ Đức.

Hành khách lúng túng quay cổ, ngồi nghiêng trên các ghế tựa bản lề bằng kim loại và nhìn xuống dưới qua các cửa sổ con hình vuông động mờ hồi sau khi cất cánh.

Các tia sáng mặt trời gần như dọi thẳng đứng xuống đất chiếu sáng mặt đất thật khéo léo như những người thợ giặt lành nghề mới biết làm nên những cái đó trong phong cảnh tưởng tượng của mình đầy màu sắc rực rỡ và đất đai phì nhiêu.

Từ trên cao trông mặt đất thật sự được cày bừa lại cẩn thận và gọn gàng. Và những ngôi nhà nhỏ nóc ngói cao thật là rực rỡ, sạch sẽ và thuận tiện như các bức tranh sơn màu trong sách giáo khoa của Gleser và Petzold, theo sách này hồi trước chiến tranh nhiều người trong số đã đứng tuổi đang ngồi trên máy bay này đã học tiếng Đức ở trường trung học. Và bây giờ họ chăm chú và tập trung nhìn mặt đất này, từ đó thiên nhiên và lao động của con người đã bắt đầu xóa bỏ đi cái mà mới không lâu được gọi là bãi chiến trường, giới tuyến, tiền tiêu, những nơi diễn ra các trận chiến đấu với mức độ ác liệt cao của lửa đạn khiến cho có ý nghĩ là đất sẽ bị nung đỏ lên và sẽ vĩnh viễn bị nguội đi thành màu đen phủ thủy tinh như đá bazan và không một ngọn cỏ nào mọc lên được.

Trong cuộc chiến tranh này loài người đã mất đi hàng triệu sinh mạng. Và trong số những người hy sinh có một số người giá sống có thể bằng thiên tài và sức lao động của mình cống hiến cho loài người những phát minh vĩ đại, chỉ ra những con đường mới để chinh phục thiên nhiên, hoàn thiện con người. Nhưng họ đã bị giết hại.

Không chỉ một mình bọn đế quốc Đức đã nuôi dưỡng chủ nghĩa phát xít Đức, với hy vọng được chia phần ăn cướp, bọn góp cổ phần phương Tây của chúng đã ngấm ngấm giúp chúng. Trong quá trình đại chiến thế giới thứ hai bọn hùn vốn này đã nhiều lần dao động vì sợ bỏ lỡ thời cơ khi cần phải bắt tay kẻ mạnh nhất.

Và chỉ có sự phá tan quân đội phát xít mới kết thúc luôn cả những dao động này. Nhưng chiến thắng đã không làm cho chúng phấn khởi, mà lại lo âu. Quân đội Liên Xô đã giúp nhân dân các nước châu Âu bị Đức chiếm đóng chiến đấu trong các đội quân kháng chiến phá tan và đuổi sạch bọn xâm lược khỏi đất nước họ. Và bây giờ các nước này đã có thể tiếp tục đấu tranh cho tự do dân tộc.

Ở các nước Đông Âu cũng đã diễn ra như thế. Các nước này trở thành quốc gia xã hội chủ nghĩa. Những người Đức sống ở phần lãnh thổ phía Đông nước Đức do quân đội Liên Xô giải phóng cũng đi theo con đường này. Trên vùng lãnh thổ phía Đông các đơn vị quân đội Liên Xô mong muốn bằng mọi cách để đất nước mau chóng vùng lên từ đống gạch vụn và nhân dân Đức đi theo con đường tự chọn có thể bắt đầu xây dựng nước Đức mới.

Đấy, vì sao phần lớn hành khách rất quan tâm và chăm chú nhìn qua các cửa sổ con như vậy, họ đang bay trên lãnh thổ Đức - trên các cánh đồng ở đấy những mầm non của vụ mùa mới, vụ mùa đầu tiên sau chiến tranh đã nhú lên.

Cả Alexander Belov cũng nhìn qua cửa sổ con ám lên vì ánh mặt trời. Trên chiếc áo va-rơ của anh, cũng như của các phi công trẻ tuổi, không có huân chương, huy chương. Và quân phục của anh

cũng mới như của các phi công. Bộ tóc mới cắt với các vết mỡ mới thay băng ở đầu, đôi mắt trũng sâu, những nếp nhăn đau thương bên môi, tóc bạc trên thái dương - tất cả những cái đó tự nhiên làm hành khách chú ý đến.

Xét theo tuổi, còn là lính chiến đấu. Nhưng không có một vật khen thưởng nào, tức là bị phạt. Mà có thể, nguyên nhân là tù binh bị đưa vào trại tập trung từ hồi đầu chiến tranh?

Khi người đại tá ngồi bên cạnh hỏi Belov ra mặt trận từ năm nào và tham gia các trận chiến đấu nào, anh hơi lúng túng, nhăn trán lại, sau đó giải thích:

- Thực ra thì tôi ở hậu phương...

Đại tá nhìn bộ ngực lép kẹp rất rõ của Belov và vẻ độ lượng cài cúc ở túi áo anh lại, nói giọng bậc thầy:

- Khi quá căng thẳng thì đồng chí biết đấy, toàn bộ chiến sĩ hậu dịch đều bị ép lại - ra tiền tuyến hết. - Và đã chiến đấu. - Nói thêm về oai vệ: - Chính tự tôi đã đề nghị nhà nước khen thưởng nhiều người.

- Vâng, tất nhiên thế. - Belov đồng ý.

- Tức là, đã bị ở trong các trại tập trung của phát xít? - Đại tá đoán hỏi.

- Đành phải...

- Và đã chịu đựng được?

- Tức là, như thế, - Belov nói.

Đại tá quay ngoắt khỏi phía anh và không nói tiếp nữa.

Máy bay đi vào vùng mây. Trong cabin trở nên mờ đục, tối hẳn đi.

Belov nhìn lưng người đại tá và ngay lập tức nhớ đến Zubov, nhớ lại cảnh Zubov phàn nàn xé chiếc áo cổ cứng Đức trên lưng mình, cũng bắp thịt nở nang và to như thế này, đề nghị: “Nào, hãy ngó xem lưng tôi ra sao. Không nặng lắm chứ? - Và huênh hoang: - Hấn làm tôi bị thương, nhưng tôi không giết hấn, tự kìm được. Cậu hiểu không, thấy thương hại: vì rất còn trẻ”.

Chuyện đó xảy ra sau khi nhóm Zubov đến tấn công thường kỳ vào căn cứ chất đốt ở khu vực đường sắt. Nhấn mặt vì đau, nhưng mắt mỉm cười, Zubov ngập ngừng nói: “Thật thú vị nếu lấy bút chì tổng cộng xem nhóm tôi đã làm bọn Đức mất bao nhiêu chuyến bay. Chỉ đơn giản để thỏa mãn thôi”.

Còn sau đó, trước mặt Belov hiện ra khuôn mặt Zubov khi anh cúi người quàng dù của mình xuống đường bay. Bắt gặp đôi mắt ngạc nhiên của Belov, Zubov nháy mắt động viên Belov và còn định nhún vai: ý nói rằng không làm khác được, phải thế thôi.

Nhưng kìa hình bóng Zubov như tan ra, biến mất và Belov nhìn thấy một khuôn mặt khác - già dặn, với mảng da bị lột trum trên trán. Đó là bộ mặt Bruno. Và khi Bruno gặp mắt Weiss tràn đầy thất vọng, Bruno khẽ lắc đầu như lặng lẽ giải thích không bằng lời cho anh cũng như vậy: phải thế thôi.

- Có thể, đồng chí hút thuốc chứ? - Thiếu tá xe tăng trên áo cổ cứng đính huy chương sao vàng mới quay sang Belov nói. Về quan tâm nói thêm: - Chắc nhớ thuốc Liên Xô lắm rồi chứ? - Đưa cả bao nói: - Cứ cầm lấy.

- Xin cảm ơn, tôi cũng có.

- Tức là được phát cho đi đường, - Và thiếu tá báo tin: - Tôi cũng bị bắt nhưng chạy thoát. Có bị thương nhẹ, vừa tỉnh dậy, thế là chuồn. Thế mà không bị đưa ra tòa. Cái gì không có thì không có. - Về chắc chắn, nói: - Nhưng nếu con người chuộc lỗi bằng máu... thì dù lòng ngực không có kim loại, nhưng tức là có ở trong tim. Bây giờ quan trọng là cái: con người có ích lợi hay không có ích lợi cho bước đi

tiếp theo, đã không còn là việc nhà binh, mà của cuộc sống? Nỗi đau khổ của con người sẽ lành lại thôi, cuộc sống sẽ được thu xếp ổn thỏa, đã gầy yếu rồi. - Hất tay về phía cửa sổ con: - Tôi đã để lại hai em trai trên mảnh đất này. Trở về nhà một mình. Biết nói gì với mẹ? “Chào mẹ!” - “Thế mấy thằng kia đâu?” - “Không còn!” Mà tôi thì sống. Lẽ nào sau đó với ngôi sao vàng này tôi sẽ làm mẹ tôi vui sướng sao? Không.

•••

- Đồng chí không đúng. - Belov phản đối. - Nếu như người của ta không làm nên chiến công chưa từng có thì sẽ còn hàng triệu các anh em, cha mẹ, con cái ta phải hy sinh.

- Đúng thế, - thiếu tá đồng ý. - Chiến công, thực chất, đó là cái gì? Một người làm được cái ngang sức với một số người. Tức là những người còn lại được sống. Cũng như là cứu thoát họ. Đúng không? - Thiếu tá rất xúc động. - Trong chiến đấu tôi đã nghĩ như thế: tôi không phá xe tăng của chúng, chúng sẽ phá của tôi. Thế là tôi đã phá. Khi lo ngại rằng người của anh sẽ hy sinh vì anh thì anh sẽ không sợ cho bản thân nữa.

Máy bay xuyên qua vùng mây mù, và mặt trời lại hiện ra. Từ buồng lái, phi công thứ hai đi ra, trang trọng tuyên bố:

- Thừa các đồng chí, chúng ta đang bay vào biên giới đất nước Liên Xô. - Chờ một lát, khẽ nói: - Chứ không thì một số chiến sĩ mặt trận lại giận khi chúng tôi không thông báo rằng đã về đến tổ quốc.

•••

Belov không rời mắt khỏi cửa sổ con.

Đất đai ẩm áp bao la của Tổ quốc bị cày xới lên bởi các vết loang lổ của chiến hào phòng ngự và những hố sâu của bom rơi đầy nước màu đen lấp lánh nằm hùnh vĩ và mệnh mông trên màu xanh êm dịu của rừng cây. Và Belov cảm thấy máy bay không tự hạ độ cao, mà

đó là anh buộc máy bay đi gần hơn nữa lại mặt đất bằng sức hút của cả tấm thân mình.

Khi tiễn Belov ở sân bay Đức, Baryshev nói:

- Tức là thế này: trước hết đến Ban khen thưởng và chỉ sau đó, lúc mang đủ loại huân chương rồi, mới đến Cục. Cậu biết đấy: tôi là người hiếu danh, cán bộ của tôi là niềm tự hào của tôi. Và đừng quên, hãy nói với ông bố: nếu có đi câu cá thì hãy lấy mồi ở địa điểm mặt của tôi.

Nadya gọi Belov ra một phía, mở túi xách và nghiêm nghị nhìn vào mắt anh, ra lệnh:

- Hãy nhớ kỹ: trong gói này có thịt gà, phía bên phải là bốn quả trứng luộc, bơ để trong hộp con, ca cao trong phích. Bố sai em chuyển lời cho anh: anh phải ăn uống điều độ.

Belov say sưa nhìn khuôn mặt của Nadya, cũng như mọi khi, hơi ngạo mạn, mũi ngấn thẳng, môi còn mọng như của trẻ con, mắt xám xanh dưới hàng mi rậm. Anh hỏi:

- Còn em?

- Em sao?

- Em sẽ về Moskva chứ?

Nadya ngạc nhiên động đậy vai:

- Thì gia đình em vẫn sống ở đó. - Đưa bàn tay nhỏ cứng ra. Rồi nhắc nhở: - Còn vitamin thì uống trước khi ăn. Nó để ở trong hộp đựng các viên nang con nhộng.

Heinrich nói:

- Tôi sẽ buồn vì thiếu cậu!

- Tôi cũng thế, - Belov buồn rầu mỉm cười.

Heinrich quay sang phía Baryshev:

- Có thể tự hào về những người Đức như Weiss!

- Không sao, - Baryshev nói, - Belov của tôi sẽ không chịu thua kém Johann Weiss đâu. Thế nào, xong! Thời gian!

Và Belov, để có thể không nhìn lâu hơn nữa các khuôn mặt quý giá đối với anh, anh đi giật lùi lên thang máy bay.

Còn bây giờ thì máy bay đang bay thấp dần xuống như trượt trên một mặt dốc bằng kính. Khi bánh xe chỉ vừa chạm mặt đất, bỗng biến ngay mất một trong số các hành khách đã vô hình đi trên máy bay - Johann Weiss.

Người này biến đi không nói một lời, không để lại một dấu vết. Không còn cái hai mặt của Alexander Belov nữa! Thiếu tá Belov còn lại một mình. Trong khoảnh khắc anh cảm thấy đơn độc. Nhưng cảm giác này cũng biến khỏi anh nhanh như nó xuất hiện.

Và không một ai, kể cả Alexander Belov, đứng mặc niệm cái chết của Johann Weiss! Không một ai!

Belov hăm hở và sốt ruột đảo mắt tìm trong số những người ra đón khuôn mặt của mẹ - người quan trọng nhất trên đời này đối với anh. Bà không chỉ là mẹ của Sasha Belov, mà còn của cả Johann Weiss, và vì bà không được biết điều này nên sự biến đi của Weiss cũng không làm bà buồn nhớ.

Thế là chấm dứt sự tồn tại của Johann Weiss, trưởng phân ban tình báo quân sự của phát xít Đức.

HẾT

60. Titan, tiếng Hy Lạp - trong triết học cổ Hy Lạp là tên gọi người khổng lồ, con cái của Ural (trời) và Gaia (đất) đấu tranh để làm chủ bầu trời. - ND.

61. Percale: một loại vải dày, chuyên dụng, không thấm nước, dùng trong ngành chế tạo máy bay. - ND.